

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

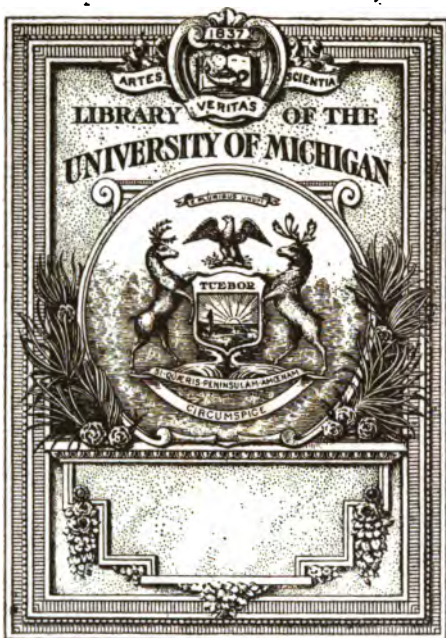
We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

A 1,015,886

Hall. Coll.

J. R. Brown.

887

83

B64

1892

5400

DEMOSTHENIS
ORATIONES

EX RECENSIONE

GUILIELMI DINDORFII.

VOL. II.

ORATIONES XX—XL.

EDITIO QUARTA CORRECTIOR

CURANTE

FRIDERICO BLASS.

EDITIO STEREOTYPA MAIOR.

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI
MCM.

10

LIPSIÆ: TYPIS B. G. TEUBNERI.

PRAEFATIO.

Eis quae in praefatione voluminis primi exposui pauca nunc addenda videntur. Quod dixi locos Demosthenicos apud rhetores saepe mala describentium legentiumve sedulitate ad exemplum vulgatae lectionis corruptos esse, id novo iam exemplo confirmare possum. In scholiis Hermogenianis (IV, 546 W.) haec exstant de Midianae loco (§ 147): *καὶ τὸ κατ' εἶδος οὐκ ἐξετάσας· οὐδὲ γὰρ εἶπε „τὸ κονδύλους δοῦναι καὶ ἐσθῆτα καταροῆξαι καὶ χρυσοῦς διαφθεῖραι στεφάνους ὁμοιον τοῦ κατακόψαι τοὺς Ἑρμᾶς“*, ἀλλὰ τῇ γενικῇ κοινωνίᾳ προσεχρήσατο, εἰπὼν „τὸ δὲ ὅλως ἀφανίζειν ἱερὰν ἐσθῆτα ἐσθ' ὅτι τοῦ περικόπτειν τοὺς Ἑρμᾶς διαφέρει“; Manifestum est si quid aliud hunc rhetorem non scripsisse *ἱερὰν ἐσθῆτα*, quae est vulgata in nostris quoque libris lectio, sed *ἱερὰ*, cuius testis est et codex S et scholiasta Demosthenis. Et cum antea apud rhetorem sit *κατάκοψαι*, ne apud Demosthenem quidem *περικόπτειν* cum plerisque libris legisse videtur, sed *κόπτειν* cum S. Utrum *τοὺς Ἑρμᾶς* legerit necne, quae verba recte delevit Dobraeus, discerni nequit. Ne apud Latinos quidem auctores loci allati intacti manserunt. Affert Gellius (XVII, 20) locum ex Convivio Platonis (p. 180 E) addita versione latina. *Πᾶσα γὰρ πρᾶξις ᾧδ' ἔχει· αὐτὴ ἐφ' αὐτῆς πραττομένη*

οὔτε καλή οὔτ' αἰσχρά. Offensioni est *πραττομένη*, quod cum Stephano delevit Iahnus, et omittit Proclus, qui et ipse locum hunc exscripsit. Iam si versionem Gellii inspexeris, videbis ne illum quidem *πραττομένη* habuisse; est enim haec: „*omne omnino factum sic se habet: neque turpe est, quantum in eo est, neque honestum.*“

Itaque de locis allatis, etiamsi nunc cum nostra lectione congruant, dubitare semper licet num ipsi quoque auctores ita legerint. Ex altera autem parte ne id quidem dubium est, multa iam veteres corrupta atque interpolata legisse. Quod cum praeter alia exempla loco Timocrateae (XXIV, 208) comprobaverim, quem imitatione sua Libanius testatur adulteratum se reperisse (v. praef. p. XII), nunc ulterius progressus apud Aristidem alterius saeculi auctorem huius ipsius interpolationis vestigia haud obscura monstrabo. *Τίς οὕτως*, inquit ille (I, 789) *παῖς ἐστὶν ἢ πρεσβύτης ἔξω τοῦ φρονεῖν*; secundum haec pseudodemosthenica: *οὐδείς οὔτε νέος οὔτε γέρον ὀλίγως οὕτως ἐστίν*, cum ita scripsisset Demosthenes: *οὐδείς οὔτε γέρον οὔτ' ὀλίγως οὕτως*. Scilicet post alterum *οὔτε* adscripserunt *νέος*, casu id intercidisse rati: quo loco nunc in libro *περὶ ὕψους* legitur; inde etiam latius malum serpsit. — De alio autem quem ibidem tractavi loco (XVIII, 87) nunc ipse ambigo. *Χάρακα βαλόμενος πρὸς τῇ πόλει* S et Harpocratio; *χαράκωμα βαλ. κτέ.* alii codices et Libanius. Harpocratio glossa: *χάρακα Δημ. τὸ χαράκωμα*, rem confectam putamus; sed minime est simplex quaestio. Est enim *χαράκωμα* vocabulum antiquum probumque et praeter Xenophontem etiam a Demo-

sthene alibi (VI, 23) adhibitum; contra *χάραξ* hoc sensu antiquiores Theophilo sive Diphilo comico, qui iunxit cum *παρεμβολῆ* item novicio vocabulo (Kock II, 476. 559), tum Polybio auctores non habet, et ex Macedonica consuetudine provenisse videtur. Et si inspexeris totam sententiam: *χ. βαλόμενος πρὸς τῆ πόλει καὶ μηχανήματ' ἐπιστήσας ἐπολιορκεῖ*: nonne cum *μηχανήματα* longe aptius congruit *χαράκωμα* quam *χάρακα*? Neque numerorum congruentia desiderabitur, dummodo praesens historicum *πολιορκεῖ* reposueris: *χαράκωμα ... πόλει ~ καὶ μηχανήματ' ἐπ. πολιορκεῖ*. Verum id quoque recte ambigi potest, num omnino vel Macedonica aetate hoc quidem sensu *χάραξ* usurpari potuerit. Nam et apud comicum illum et apud Polybium castra significat; at apud Demosthenem vallum vel agger significatur, in quo collocabantur machinae.

Itaque ne ei quidem testes, quibus fide digniores nancisci non posse videmur, dubitatione exempti sunt. Neque ea res miri quicquam habere potest, modo reputes quot saecula inter Demosthenis aetatem et illorum rhetorum intercesserint. Sed hoc ego quidem, quo diutius in Demosthene immoror, eo magis mihi persuadeo, corruptelarum labem non esse tantam, quantam quidam putant, in his maxime voluminis alterius orationibus. Certe inde a tempore imperatorum malum non ita magnopere auctum esse documento est fragmentum voluminis papyracei Leptineam exhibentis, quod in Aegypto inventum et in Museum Berolinense illatum Udalricus Wilken editurus est. Id sive est alterius p. Chr. n. saeculi, ut ille putat,

sive uno alterove saeculo recentius, hoc quod dixi sane docere videtur, cum variae lectionis nihil fere quod usui sit ex his reliquiis peti possit. Verum difficile est inter Scyllam Charybdiue iter, cum et a suspitione immodica cavendum sit et a nimia fiducia. Nostri quidem libri derivati sunt omnes ex uno quodam exemplo, quod si saeculo quinto sextove scriptum statuerimus, non nimis longe a vero aberraverimus. Id exemplum auctum fuisse adnotatione variae lectionis credi potest, ex collatione scilicet aliorum librorum vetustorum: cuius rei fidem facit subscriptio illa in Veneto F orationi XI. subiecta: *διώρθωται ἐγ¹) δύο Ἀττικιανῶν*. Caveri tamen non potuit, quominus etiam lacunae manerent, sive quod libri collati eas non explebant sive quod supplementum ex eis adscriptum in apographis omnibus neglectum est. Maxime memorabilis lacuna est in Androtioneae § 23, quem locum omnes nostri libri ita scriptum exhibent: *ὅταν δ' ὅτι πρὸς τοὺς θεσμοθέτας προσῆκεν ἐπαγγέλλειν ἡμῖν (scil. φῆ), ἐκεῖνο ὑπολαμβάνετε, ὅτι καὶ τοῦτο ποιήσομεν καὶ νῦν προσηκόντως περὶ τοῦ νόμου λέγομεν*. Est paullo abruptior oratio, neque tamen de lacuna statim suspecta; at Maximus rhetor in libello *περὶ τῶν ἀλύτων ἀντιθέσεων* (Walz. V, 579) ita locum excerpit: *ὑποβάλλετε αὐτῷ, ὅτι καὶ τοῦτο ποιήσομεν ὕστερον, ἐπειδὴν νῦν περὶ ᾧ ἐισῆκται δῶ λόγον*, quibus haec ipse subicit: *οὔτε γὰρ ἀδύνατος εἶναι δόξεις λύσαι τὴν ἀντίθεσιν, καὶ ἀναβολὴν μετὰ ἀπολογίας εἰργασμένος ἀξιοπίστως ἀπάξεις ἀπὸ τῆς ἀντιθέσεως οὔσης ἀλύ-*

1) V. Buermann, Herm. XXI, 39.

τον τὸν δικαστήν. Propter hoc, τὸ εὐπροσώπως ἀναβάλλεσθαι, omnino locum affert; at secundum nostros libros ἀναβολή verbis καὶ τοῦτο ποιήσομεν dumtaxat continetur, et ἀπολογία plane nulla est. Manifestum igitur, Maximum verba perquam Demosthenice structa ὕστερον ... λόγον in suo libro legisse, a nostris autem ea non recte abesse. Consimile exemplum oratio contra Cononem (LIV) suppeditat, ex qua (§ 40) idem Maximus (p. 589) haec affert: — — εἰπών· „ἐγὼ τοίνυν ὀμνύω (puto ὀμνύων) ὡς νόμιμον, κατ' ἐξωλείας αὐτοῦ καὶ γένους καὶ οἰκίας, ἀξιοπιστότερος ὁ τῶν θεῶν πλείω ποιούμενος λόγον.“ Horum loco in nostris libris haec exstant: ἀλλ' ὁ μηδ' εὐορκον μηδὲν ἂν ὀμύσας, κατὰ δὲ δὴ παίδων ὧν μὴ νομίξετε μηδ' ἂν μελλήσας — —, εἰ δ' ἄρ' ἀναγκαῖον, ὀμνύων ὡς νόμιμον, ἀξιοπιστότερος τοῦ κατὰ τῶν παίδων ὀμνύοντος καὶ διὰ τοῦ πυρός. Corruptum locum esse inter omnes constat; verum de ceteris nunc non ago, sed hoc dico: verba κατ' ἐξωλείας αὐτοῦ καὶ γένους καὶ οἰκίας non de suo Maximum addidisse, sed in exemplo suo invenisse. Formulam enim iurisiurandi hanc fuisse ex Antiphontis loco (V, 12) apparet¹). Tertio loco, qui est in oratione XLVII (§ 64), etiamsi testimonia nulla suppetunt, tamen ex re ipsa manifestum est, quod vidit Boeckhius, excidisse post χιλίας μὲν καὶ ἑκατὸν δραχμὰς verba τὴν καταδίκην, ὀγδοήκοντα δὲ καὶ ἑκατὸν δραχμὰς. Neque minus manifesta lacuna mihi videtur, quam in orationis XXVII. § 19 detexit Wachendorf.

1) Cf. Dem. XXIV, 151; XIX, 71; XXI, 119 (ὀμνε κατ' ἐξωλείας), al.

Ex illa autem quam dixi collatione archetypi cum aliis libris facta etiam notae criticae provenerint, quas nunc quoque in Parisino S, Veneto F, Bavarico B orationi Midianae passim appictas videmus, quasque etiam scholiasta in suo exemplo se invenisse subinde testatur. Et Christius quidem Weiliusque, quorum laudabili studio de eis primum edocti sumus¹⁾, scholiastae sententiam secuti grammaticorum veterum sagacitatem huius orationis vulneribus obelo critico mederi studuisse putant, multique sunt in rationibus cuiusque ἀθειήσεως anquirendis. Sed ego postquam incidi in unum locum, quem in Veneto codice obelo notatum esse testatur Buermannus²⁾, aliud prorsus mihi persuasi. Nempe in § 210 obelus appositus est verbis μὴ τοίνυν ᾧ ἄ. Ἄ. ... οὐδεὶς κωλύει κεκτηῖσθαι, quae abesse nullo modo possunt. At sequitur μὴ τοίνυν μηδ' οὔτοι ..., ut iam appareat id rationis fuisse cur appingeretur obelus, quod in libro collato haec verba deerant, omissa scilicet casu propter ὁμοιοκἀταρκτον. Itaque videndum, num ceterae quoque notae eandem explicationem admittant, ita scilicet, ut non de errore alicuius vetusti librarii, sed de additamentis cogitetur, quae in parte exemplorum non sine causa deerant: id quod in Philippica tertia nunc quoque usu venit. Et cum aliquoties nota obeli cum altera, διπλῆ scilicet ὠβελισμένη, in Midianae libris coniuncta sit, recte Christius Weiliusque viderunt id significari, ea quae obelis notata sunt iuxta ea quibus διπλαῖ appositae

1) W. Christ, Die Attikusaussgabe des Dem., Abh. d. bayer. Ak. XVI, III (1882), p. 177 sqq. Weil, Plaidoyers polit. de D, I² p. III sqq. 2) Buermann in Herm. vol. XXI p. 38.

stare non debere, sed illa eximenda esse. Ego hoc tantum addo, collatorem pro eis quibus obelum appinxit in libro collato ea invenisse, quae διπλαῖς notata adscribere suum esse duxit, quaeque dein ab eis quae describebant inter oratoris verba sunt recepta. Veluti in § 97 haec nunc non sine magna offensione leguntur: τοῦτον ὑβρίζοντα λαβόντες εἰς τινα τῶν πολιτῶν ἀφήσετε, καὶ μήθ' ἐορτῆς μήθ' ἑρῶν μήτε νόμου μήτ' ἄλλου μηδενὸς πρόνοιαν ποιούμενον; οὐ καταψηφιεῖσθε; οὐ παράδειγμα ποιήσετε; καὶ τί φήσεται ὦ ἄ. δ.; κτέ. Verbis καὶ μήθ' ἐορτῆς . . . ποιήσετε obeli appositi sunt in S, διπλαῖ ὠβελισμέναι in B, in F haec tribus versibus prioribus, obeli posterioribus duobus. Hoc est, si me audias: in aliis exemplis verba καὶ μήθ' . . . ποιούμενον exstabant, deerant οὐ καταψ. . . ποιήσετε, in aliis contra. Vidit Weilius, interrogationes has οὐ κατ.; οὐ π. π. cum ea quae sequitur non bene coniungi, cum sic per se positae hoc fere significant: „ergo condemnate, exemplum in eum edite“; sed id quoque manifestum, non sine causa G. H. Schaeferum priora καὶ μήθ' . . . ποιούμενον eici voluisse, et alterutra si dempseris, offensionem tolli. Nam haec quidem etiam numerose structa: τοῦτον ὑβρίζοντα λαβόντες εἰς τινα τῶν πολιτῶν ἀφήσεται, οὐ καταψηφιεῖσθ', οὐ παράδειγμα ποιήσετε¹⁾; Ego autem sollertiae et acumini veterum diorthotarum, qui quidem oratores tractaverint, non tantum tribuo, ut suoapte ingenio eos hanc loci male habiti medelam invenisse credam. Id vero et hoc loco

1) Τοῦτον . . . ἀφήσεται ~ οὐ . . . ποιήσετε:

- υ(υ) - - υ(υ) - (υ) | - ω - υ - - υ - (υ).

COMMENTARIUS CRITICUS.

XX. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΤΕΛΕΙΑΣ ΠΡΟΣ ΔΕΠΤΙΝΗΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. § 1 (μηδὲ τὸ Dd. coll. Georg. Diaereta W. Rh. VI, 587: *μήτε τὸ*.) — 2 (*αἰσχρὸν* HWolf. Dd.: *αἰσχρῖον*, quod etiam Georg. legit.) — ΑΛΛΩΣ. § 1 (*γράφων* Taylor: *γράφειν*.) — ἄλλαις τε Ven.: *μάλιστα*. — 2 post *καὶ οἰκίαν* add. *καὶ δημοσίαν τὴν οὐσίαν* Herwerden (v. § 156); pro *καὶ οἰκίαν* haec substituenda ci. Weil (at v. XIX, 71). — 3 (*Λεπτίνην* mg. Lambini Ald. Voemelii: *Λεπτίνη*.) — (*κατὰ τῶν νόμων* Bodl. ap. Taylorum: *κατὰ τὸν νόμον*.) — (*Ἀφειῶν* v.; it. 7.) — 4 *ὄν ἐστι δίκαιον* Ald. Voemelii: *ὄν ἐστι* v. Dd., *δεινὸν ἐστι* Morel. (ex § 7). — 5 δὲ post *ἐποίησε* addidi. — *τῷ νόμῳ .. κελεύοντος ἐκείνου* Parisinae exemplum Thierschii: *τῶν νόμων .. κελεύοντων ἐκείνων*. — 6 *ἀμοιβῶν* C al.: *δαρεῶν*. — (*ἐὰν τοὺς .. ἀφαιρήσθε* Wolf.: *ἐαυτοὺς .. ἀφαιρεῖσθαι*.) — 8 *καθίστησιν αὐτόν* Wolf. — *τὸν νόμον, τὴν σύστασιν ἐκ* Ald. Voemelii: *τῶν νόμων τὴν σύστασιν, ἐκ*. — 9 *τί γὰρ;* *αἰτιᾶται* FAWolf., *τί γὰρ αἰτ.* scripsi: *ἔτι γὰρ αἰτ.* — *τὸν* post *νόμον* addidi. — *καὶ διὰ τοῦτο πάντων* Ald., unde *καὶ τοῦτο διὰ πάντων* HWolf. — 10 *τὸν* del. mal. Sauppe. — 11 *εὐφήμους* Vind. 7: *εὐφήμους*. — or. § 1 *εἵνεκα* prius del. ci. Herwerden, qua ratione numeri etiam concinniores fient. — post *συμφέρειν* om. *τῇ πόλει* cum Aristid. p. 404 W., Hermogenis Parr. Mon. p. 70 sq. (post *λελύσθαι* add. Parisini in γρ.); it. p. 268, ubi om. Parisini Vind. Mon. Tzetzes. V. etiam schol. Herm. VI, 347, 15; 509, 5 W. Exstat *τῇ π.* (post *συμφέρειν*) ap. Demetr. π. ἐρμ. §§ 10. 20; cf. etiam Aristid. II, 611 sq. Dd. Ante *συμφέρειν* est in nostro k. — (*συναίρειν* pr. S.) — post *ἔρεϊ* om. *περὶ αὐτοῦ* cum Apsin. p. 506 W., Hermog. p. 292, qui de clausula diserte testatur, schol. Herm. VI, 347; tamen interpolatum est ap. eundem Hermogenem p. 109. 289. 428. — post *τινᾶς* om. *ἀνθρώπους* cum Parisinis et Monac. Hermogenis v. 428 (contra ibd. 289 *ἀνθρ.* exstat, *τινᾶς* in plerisque omis-

sum; 109 utrumque exstat), schol. Hermog. VI, 347; Apsin. l. c., ubi *ἀν. τινὰς εἶναι* Par., *ἀν. τ. ἀνθρ. v.*; Aristid. II, 613 Dd.: *φάσκει δὲ διὰ τινὰς ἀναξίλους ἐδρωμένους ἀτέλειαν ταυτὶ νενομίσθαι*, ibd. 653 (at in verbis ipsis Demosthenis p. 613 allatis vulg. lectio est). — *τῷ λόγῳ*] ita etiam Aristides II, 614 (cf. D. V, 8; XXI, 29); sed idem I, 507 *καὶ τοῦτο πλεῖστον ἦν αὐτοῖς τοῦ θορόβου* (cf. D. XLIV, 6; LIV, 27). — 2 *τὴν δωρειάν*] *τὴν ἀτέλειαν* Dionys. Comp. p. 51 R.; om. Apsinis (p. 516 W., 371 Sp.) Parisinus (in quo est *ἀφαιρεῖσθαι τῶν ἀτόπων ἐστὶν παραλείψω*); v. non ultra *ἀφαιρ.* procedit. Numeri tutari videntur: *ἐγὼ δ' ὅτι μὲν τινῶν κατηγοροῦντα ~ πάντας ἀφαιρεῖσθαι τὴν δωρειάν.* — *ἑάσω*] *ἑῷ* Weil (Journ. des sav. 1886 p. 301) propter Hermogen. p. 292, qui hanc sententiam in brevem partem orationis, brevi paenultima syllaba praeditam, desinere testatur; quapropter scholiastes (V, 521 W.) eum castigat, utpote ignorantem paenultimam *ἑάσω* vocis produci. Cf. or. XLV, 84; v. l. XXIV, 133. Sed *ἑάσω* re vera est recentiorum poetarum; v. etiam Cram. An. III, 371. — *καὶ τούτους*] *κἀκείνους* Hermog. p. 333 saepius repetens (cf. Anon. VIII, 657). — *ὁμῖν ἐξείναι* secl. FAWolf. Dd. Firmant lectionem Demetr. π. ἐρμ. § 246; Hermog. p. 152. 155, qui hanc sententiam multifariam convertit; Tiber. p. 558, qui pro *ἀναστροφῆς* exemplo affert. De prioribus (*μηδὲ τὸ λοιπὸν κτέ.*) cf. Aristid. II, 638. 640 Dd. — *ἔστιν* A, Apsin. p. 503 W., Aristid. II, 363 sq. Dd. (cf. ibd. p. 575): *ἔνεστιν.* — *γένους ἐστὶν* corrupte schol. D. 248, 7. — *ἔχοντας ἀφείλετο .. νομίζων* F: *ἔχ. ἀφείλετο .. ἐνόμιζεν* SLAY, sed in S m. ant. del. *ἀφείλετο* repetitum (cf. supra), et sic R. Dd. Ipse, ut in re dubia, numeros qui videbantur exstare secutus sum: *ὡς τὸν αὐτὸν τρ. | ὄνπερ τοὺς ἔχοντας ~ ἀφείλετο τὴν δ. | ἀν. νομίζων.* In proximis deleverim τοῦ (οὗτω .. ἠγείτο ~ κύριον εἶναι δοῦναι .. βούληται). — 3 *διὰ γὰρ τὸ φραδίως* Aristid. II, 657: *ὅτι διὰ τὸ φραδίως* (br.). Cf. VIII, 68; XXI, 203 sq. al. — *ἀνηρησθαι* Apsin. p. 514 W. (omissis *καὶ ὅλως .. ὁμᾶς*), cf. Minucian. IX, 611 W. (*ἀναιρεῖ, ἀναιρεῖσθαι*). Verum et *ἀφηρ.* recte se habet, et *ὁμᾶς*, quod illa lectione excluditur (cf. etiam schol. 459, 18), numeris tutum vid. — *ἐφ' ὅτω* v., Apsinis: *ἐφ' ὅτου* S, corr. L, P; sed sequitur ΤΟΥΤΟΥ. — 5 *διὰ τοῦ* SY: *διὰ τὸ* (br.). — *ἰδῆτ' scr.: εἰδῆτ'.* Cf. prooem. LV, 1 *ἰδοι.* — *προσῆκε* t v, corr. F corr. A: *προσῆκει.* — (*μηδὲν* post *μηδενὶ* om. SL v., add. AP. Cf. 103. 105.) — 6 *καὶ* ante *δι' ἐκείνο* om. cum pr. S. *Ἐκ δὲ τοῦ μηδενὶ μηδέν = πρὸς δὲ τοῦτ' δι'*

ἐκεῖνο. — (εὐηθίας pr. S.) — (οἱ δὲ] οὐδε pr. S.) — εἶναι post πονηρὸν collocatum maxime ambiguam sententiam reddit; cf. Liban. IV, 652, 8: ὅσα δὴ μακριώτερον δυστυχή μᾶλλον εἶναι δοκεῖν ἢ φαῦλον. Omitti εἶναι non potest, cum ceteroquin semper ad δοκεῖν addatur. — 7 τοῦς ἐπὶ SYO pr. L, B. A. p. 151: τινὰς ἐπὶ (br.). — τὸν τούτων v.: τὸν τούτου F Dd. — ἔσεσθαι om. Minucian. p. 610 liberius locum afferens. Τί χροῖ προσδοκᾶν = ἔσεσθαι τότε = ὅταν παντελῶς. — πλείον v.: μῆδὲ πλείον SL Dd. (μῆδὲν πλείον εἶναι μέλλη τοῖς χρ. Minuc.). Πλείον .. εἶναι τ. χρ. οὖσιν ~ ἔτι .. ἀνακεῖν' ἐνθ. δεῖ. — 8 οὐδ' ἂν .. ἀντεῖποι A: οὐδ' .. ἀντεῖποι ἂν (h.). — δ .. τοῦτ' v.: & .. ταῦτ' SL Dd. (sed δ pr. S, corr. ead.). — 10 ἀλλὰ καὶ εἰ scr.: ἀλλ' εἰ καὶ. Cf. similem locum § 41. — ὑπὸ φιλοτιμίας L, Aristid. II, 684 init. Dd.: ὑπὲρ φιλοτιμίας. — οὐτός deleverim (br.); cf. 13 τὸν νόμον — τοῦ νόμον, ubi τούτου in multis additur. — ἀχαρίστους ἀπίστους Hermog. p. 259 W., schol. Herm. IV, 756 (praeter Venetum), V, 468. — 11 ἐμ Πειραιεῖ S, Aristidis p. 351 W. Parisinus 1741: ἐν Πειραιεῖ. — ταῦτα om. A, Aristid. p. 351 W. Sed numeri tueri videntur: ἐπειδὴ δ' ἡ πόλις εἰς ἔν ἤλθε' καὶ τὰ πράγματ' ἐκεῖνα κατέστη ~ πρέσβεις .. Δακεδαιμόνιοι (deest caesura) τὰ χρήματα ταῦτ' ἀπήτουν. Cf. etiam Aristid. II, 686 Dd. — 12 σημείον secluserim, quamvis etiam ap. Aristidem p. 351. 367 (ubi deest τῆς ὁμοβολίας) legatur; γνώρισμα est ap. Arist. II, 686. Λόγων .. ἄστεως ~ τῶν δὲ .. χρήματα. — τὰ (ante χρήματα εἰσφέρειν) non magis recte exstat quam ταῦτα, quod post χρήμ. multi codd. inferunt. Nam τὰ χρ. totam summam denotat, quam populus συνεισφέρει τοῖς ἐξ ἄστεως, non εἰσφέρει. (Est articulus etiam ap. Minucian. IX, 608 W. in paraphrasi satis libera.) — 13 οὐ τί τὸ λυσιτελέστατον Dobr., quod numeris quoque commendatur. — 15 διδομένων del. Cob. — ἀφαιρεῖται] ἀφερεῖτε S, sed pr. ανερεῖτε (corr. ead.), ἀφαιρεῖτε L (v superscr. rec.); ἀναίρεῖται v. Dd. Cf. 17. — (αἱ ante τὰς ὀλιγ. om. pr. S, add. ead.) — καὶ τῇ βεβαιότητι om. pr. S, YOQ; καὶ τῇ γενναιοτήτι est in pr. L. Est hoc indicio aliquid turbatum esse; sed τῇ βεβαιότητι abesse non potest, potius τῇ τιμῇ καὶ superfluum neque cum totius sententiae tenore (ὃ μόνον μείζους 15, ὃ μόνον κρείττους 17) conveniens. Adde quod cum τιμᾶν, quod in opposita sententiae parte est, τιμῇ male congruit. Rursus prior sententia § 16 explicatio est huius τῇ τιμῇ. Itaque locus postmodo ab oratore amplificatus est, sed non ita ut concinnus fieret;

nam etiam *παρὰ μὲν γὰρ ἐκείνοις* 16 non cum eis quae nunc praecedunt, sed cum § 15 extr. arcte coit. Minoribus litteris additamenta exprimenda curavi. Similis amplificatio exstat or. LX, 21. — 16 (*ἄν*] pro *ἄ* *ἄν*, quod hab. v., & *ἄνα* pr. S, ultimo α linea et puncto notato.) — *ὁ τοῦ μέλλοντος*] cf. Liban. IV, 896, 17; *ὁ μέλλον* sec. or. L, 16? — *γοῦν* om. A. — 17 (*χάριν ἐξέλης* Dd.: *χ. ἄν ἐξέλης*. Cf. autem Aristid. II, 525 Dd.) — 18 *λέγειν ἄν* (br.)] *ἄν λέγειν*? — *ἄν φανεῖη* SLF: *ἄν ὄν φανεῖη*. — post *Ἄρμολίου* *delevi καὶ Ἀριστογείτονος* cum pr. S, A, pr. Q. Cf. ad XIX, 280. Nulli fuerunt Aristogitonis posterii, cum essent Harmodii; tamen in legum formulis (§§ 29. 127 sq. 158) merito illius quoque nomen honoris causa conservabatur. — 20 *τί τοῦτο τῇ πόλει* pr. S: *τί τοῦτο τῇ πόλει ἔσται* L, *τί τοῦτ' ἔσται* τ. π. v. Dd. — 21 (*πέντε εἶναι*) ita etiam Aristidis [p. 379 W.] Parisinus. — *καὶ μὴν*] *ἀλλὰ μὴν* Aristid. — (*ἐγνύκλους* pr. S, corr. ead.) — (*ιστιατορες* pr. S.) — 22 post *τριακόντα ἄνθρωποι* om. ἦ cum S corr., A (h.). — (*ἄνεργ*] *ἔπερ* pr. S.) — (*ἰδῆ*] *ειδη* pr. S, L.) — 23 *εἰς συντέλειαν ἀγαγεῖν* (br.)] ita etiam Apsin. p. 511 Sp., schol. Hermog. IV, 623 W. Cf. Aristid. II, 631 Dd. *εἰς ἀτέλειαν ἄγειν*. — (*ἀναλώσειν* pr. S.) — 24 *τοῦτο* S: *τούτω*. — (*ὄφειρημένον* pr. S.) — (*ἦ* post *φήσουσιν* add. LF, om. S v.) — *ὅτε δὲ .. ποιῶσιν* (br.)] *ὅτε δὲ .. ποιῶσιν* A, pr. k, *ὅταν δὲ .. ποιῶσιν* corr. k. — (*τοῦτον*] *τοῦτο* pr. S.) — 25 puto *μηδ' εἶναι* (num.). — (*δημοσίαις*] litterae *δημοσι* in ras. V aliarum sunt in S, quarum prima sec. Dd. ω vel o vel α fuit.) — post *ἀγαθοῖν* om. *ὄντοι* cum pr. S pr. P. Cf. XXIII, 113. — *ἅπαντα* pr. S, QY: *ἅπαντας*. Cf. § 164; XXXVI, 50 (Funkhänel). — *ἡμᾶς* ante *ἔχειν* est in A; an del.? — (*ἐῶχομαι*] *ἔχομαι* pr. S, corr. ead.) — *διαμεῖναι* SLA al.: *διαμένειν*. — 26 (*πάντες*] *πάντας* pr. S.) — *τῶν χορηγιῶν* sine *ἐπι* (cum Malat. pr.) Hermog. 273, Anonym. π. σχημ. VIII, 637 (sec. Parisinos codd.), it. *τῶν χορηγιῶν* Tiber. 569 W. — *ἡμέρας μέρος* YO, pr. P, Mal: *ἡμ. μέρος μικρὸν* SL, *μικρὸν ἡμ. μέρος* v., Hermog. Anonym. Tiber. Respondet *πάντα τὸν χρόνον*. (Aristid. I, 555 Dd. *μᾶς ἡμέρας μέρος μικρῶ*, ibd. 679 *ἡμέρας μέρος μικρῶ*; Liban. IV, 988, 20 *ἐν μικρῶ μέρος τῆς ἡμέρας*; Philostrat. I, 220, 11 K.: *τραγηδίας μὲν .. ὀλίγη χάρις εὐφραίνει γὰρ ἐν μικρῶ τῆς ἡμέρας*.) Ne verum quid est, exiguam partem diei haec delectasse. — post *θεωμένοις* add. *ἡμῶν* S al., *ἡμῶν ἔστι* LAF, *ἔστι* (ἔτι) Tiber., *γίνεται* Hermog. Anon. — *παρὰ δὲ τὰς omnes* (br.). — ante *τῇ πόλει* om. *πάση* cum A, Hermog., Anon.; post

πόλει est in YOP Mal. Cf. Liban. IV, 567, 12: τοῖς ἀριστεύουσι, παρ' ὧν ἡ σωτηρία τῆ πόλει. — 27 (τοῖς τοῦ] τους pr. S, L; hic etiam κερτημένους.) — (μῆν] μῆ pr. S.) — αὐτὸν post ὁμῖν om. A; sed numeri pronomini favent: ὁμῶς δὲ καὶ ~ -γνώσεται; τὸν νόμον ὁμῖν ~ αὐτὸν ἀνα-. — ἀτελῆ .. ἀρχόντων] cancellos sustuli, quibus Dd. formulam inclusit. — 28 διήρηκε corr. L Dobr. Dd. Διαρρήθην εἶπεν schol. — (τριηραρχίας] in erasis S, primo fort. λειτουργίας ut YO.) — ἀπηλλάξεται Cob.: ἀπαλλάξεται. Cf. XXIV, 115 (ἀπηλλάχθαι); ibd. 85. — ὠφελῶν S: ὠφελειῶν. Cf. 102. — ὧν ἔχει] nimium his verbis adversario concedere videtur, et Aristid. I, 595 Dd. habet πλείω τὴν βλάβην τῆς ὠφελείας ἔχει, ut conicias scribendum esse πολλῶ μείζονα βλάβην τῶν ὠφελειῶν ἔχει. — 29 διὰ τοῦ scr.: διὰ τὸ. Cf. 5. — γεγράφθαι μὲν ἐν Benseler, quod satis placet; sed praeterea ἐν τῷ νόμῳ deleverim. — διηρησθαι LAP Dd. — secl. ἀτελῆ post ὅτου (h.). — (περιλαμβάνει pr. Sal.) — 30 (ἔστι μὲν γὰρ γένει μὲν pr. S [prius μὲν expunxit ead.]; ἔστι μὲν γὰρ γένει pr. L [prius μὲν del., alterum add. rc.]; ἔ. γὰρ γένει μὲν v. et Priscian. XVIII, § 171.) — ὁ Λεύκων δῆπου Δ, Prisc.: δῆπου ὁ Λ. (h.). — 31 (ὄντα] ὄνοντα pr. S.) — post Λεύκωνα om. αὐτοῦ (pr. S) OYQ, Anonym. W. VIII, 638. In S αὐτοῦ τοῖς ἄγ. in erasis sunt; erasarum litt. sec. fuit ο. Τοῖς αὐτὸν ἄγουσιν fuerit; OY τοῖς αὐτὸν σῖτον ἄγουσιν; Anonym. τοῖς ἄγουσιν αὐτῷ σῖτον. Sed αὐτοῦ retinendum videtur et propter perspicuitatem et propter numeros: ἀλλὰ .. κύριον | ὄντα .. αὐτοῦ ~ τοῖς .. Ἄθ. | ἄτ. δεδωκέναι. — 32 (ἐκείνοις pr. S.) — οὐκοῦν παρὰ μὲν] παρὰ μὲν τοίνυν Minucian. W. IX, 606. — ἡμῖν post μεδίμνος om. Minucianus. — παρὰ τὰς δέκα δ' scr.: παρὰ τὰς δέκα pr. S, παρὰ δὲ τὰς δέκα v. Minuc. (br.). — (ὥσπερανεῖς pr. S.) — 33 (Θευδασίαν S al.). — εὐρηγέτηκεν Dd. — (πρωπέρουσιν Dd.: προπέρουσιν.) — ἃ διώκησεν Καλλισθένης Apsin. p. 496 W. — 34 mal. ποτ' ἐψηφισμένους. — (παρ' ἐκείνους pr. S.) — 35 παρ' ἐαντῶ SLOY: παρ' ἐαντοῦ, quod cum μένειν parum convenit. — οἷς βλάψειν ὁμᾶς ὁ νόμος A: οἷς ἂν ὁ νόμος βλ. ὁ. (br.) S v., οἷς βλ. ἂν ὁ. ὁ νόμος Bk. Anecd. p. 127, οἷς ὁ v. βλ. ὁ. Dd. — τὰ ψηφίσματα' αὐτὰ F, αὐτὰ τὰ ψηφίσματα schol. 478, 19 non additis reliquis; om. αὐτὰ S al. Dd. Cf. §§ 27. 44. 70. 92. 96. Non traditur αὐτό in sententia simili XIX, 267. — 37 ὁ πολὺ δεινότερόν ἐστι τοῦ καθελεῖν Choric. Rev. de philol. 1877 p. 243. — 38 (ἀφήρησθαι pr. S.) — (ὁ τὸ] ὅτε τὸ S pr., ὅ γε τὸ L al.) — (ὕπερ ὁμῶν S al.) —

τινες τῶν ἐφορμημένων AF, schol. p. 479: τῶν ἐφρ. τινὲς (br.). — 39 εἰσὶν ἴσως] εἰσὶν om. SYO, pr. P (br.), post φαῦλοι est in L (h.). ἴσως τινὲς εἰσι φαῦλοι A pr., τινὲς ἴσως ε. φ. A corr. ut k et corr. P. Si delendum εἰσί, ἴσως τινὲς scribendum erit. — 40 κατὰ τὸν δὲ scr.: κατὰ δὲ τὸν. — 41 τὸ λαβεῖν παρ' ὁμῶν Aristides p. 362 W.: τὸ παρ' ὁμῶν λαβεῖν τότε. Cf. schol. p. 481, 25 τὸ παρ' ὁμῶν δοθῆναι τὴν ἀτέλειαν. Εἰς δέον .. ἀντῶ ~ τὸ λαβεῖν π. ὄ. τὴν ἀτέλειαν. — εἶπερ τις καὶ ἄλλος scr. coll. XXIV, 51. 96: om. καὶ codd. Ὅς .. ἄλλος | τῶν εἰληφότων ~ δικαίως ἡξιώθη | ταύτης τῆς τιμῆς. — (ᾧν) ᾧ pr. S.) — εὐηργέτητο Dd. — 42 τοῖς ἀλοῦσιν .. καθεστηκόσιν] τοῖς ἠτυχηκόσιν ἐν Σ. τῶν πολιτῶν Aristides, τοῖς ἐν Σικελίᾳ .. καθεστ. Rh. IV, 523, unde et ἀλοῦσι et τότε (quod modo praecessit) seclusi. — γέγονεν Rh. IV, 523: ἐγένετο. — πολέμῳ pr. S, OY: πολέμῳ τῷ. — (αὐτὸς] αὐτοῖς pr. S.) — 43 (ἄν ante ἀνθρῶπος om. pr. S, OY). — (μᾶλλον om. pr. S, OYQ. Cf. Aristid. II, 165 Dd.: πῶς ἂν τις μᾶλλον .. πειθόμενος φανερός γένοιτο — ἢ πῶς —; ibd. 188: πῶς ἂν τις μᾶλλον ἔδειξε .. ἢ πῶς —.) — ἄξιος <ᾧν> ἀδικηθῆναι? (br.). — μὴ πῶς (πως) pr. S, OY: μὴ ὅπως. Cf. § 4; VIII, 40; proem. Θ. IZ. — (σώσῃ S. al.) — τὸ κατ' αὐτόν A. — 44 ὁ νόμος del. Benseler (h.). — οἴους Dobr.: ὄσους. — 47 λύει scr. sec. Aristid. I, 583 Dd. (v. infra); Liban. I, 383, 5: τὴν αἰσχύνην λύειν; III, 423, 7: ἀλλ' οὐ λύει τοῦτο τὴν σὴν καίαν: ἀπολύει. Ἀπολύει τῆς αἰσχύνῃς explicatio est scholiastae p. 485, 6, et exstat τῆς αἰσχύνῃς in F corr. — ἐνταῦθα δὴ scr.: αὐτὸ δὴ τοῦτο codd. (modo praecesserat τοῦτο). Cf. Aristid. II, 596: ἐντ. δὴ καὶ τὸ πάνδεινόν ἐστι, I, 779: οὐ γὰρ εἰ .. τοῦτο βελτίω .. ποιεῖ, ἀλλ' ἐντ. δὴ καὶ τὴν ὑπερβολὴν εὐροι τις ἂν, I, 583: εἰ γὰρ ἐντ. τὸ αἰσχρὸν ἐστι, τί μᾶλλον .. λύεται; Liban. IV, 68, 16: ἀλλ' ἐντ. δὴ καὶ τὸ τούτου δεινότερον. — (παθόντες] παρόντες A et sec. Dd. pr. S.) — 48 post λόγος om. οὔτος secundum Liban. III, 22, 2; 356, 26 (ὁ αὐτὸς τοίνυν ἐ. μοι λ. καὶ περὶ —). — 49 (τὴν πόλιν] τη πόλιν pr. S.) — (δὲ post λογιζέσθω om. pr. S.) — 51 (διεξήλυθεν S, v. linea deletum.) — ἄλλους om. Aristid. p. 373 W. Cf. ad § 71. — ὁμῶν X Schaefer.: ἡμῶν. — 52 φερόντας F Cob.: φυγόντας. Nisi delendum; cf. Aristid. I, 180 Dd. — αὐτὸς post πρεσβυτέρων om. A, hab. Aristid. p. 380 W. — ὁμῶν Vind. 1 Schaefer.: ἡμῶν. — 53 ὁμῶν Schaefer.: ἡμῶν. — 54 δὲ ἢ πρὸς LA: δὲ πρὸς. Cf. Aristid. I, 723: καὶ πάλιν τῆς εἰρήνης γενομένης τῆς ἐπὶ Ἀντακίδου. — deleverim ἀνθρῶπων, quod post ἀγαθῶν est in Vind. 1.

Cf. ad § 56. — *πρωτον*] cf. Aristid. I, 632. — (*προσήκει* pr. S, L.) — 55 *ιδων* (*ειδως* A) *η παρων* codd., *η ιδων παρων* ci. Turr. Scholiasta de *παρων* omnino tacet (p. 487, 25 sqq.). *Α μὲν ἐψηφίσασθε^a τοῖς φεύγουσιν δι' ὑμᾶς^b Κορινθίων ταῦτ' ἐστίν^b ὧ ἄνδρες δικασταί^a ~ ὅρα δ' εἴ τις ἐκείνους^c* (oppo- nitur mox *τούτου*) *τοὺς καιροὺς ιδων^d ἢ τινοὺς εἰδότης^d διεξιόν- τος ἀκούσας^c*. — 56 (*οὐ μετὰ ταῦθ'*] *δυμετανοθ'* S.) — *ἔργον ἀνθρώπων ἐστὶ* non additur in imitatione Aristidis I, 558: *τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἀποψηφίσασθαι τὸν πλοῦν γνώμη κεκρημένων* (cf. p. 654, *γνώμης κρίσις ἦν*). Ap. Aristid. p. 403 W. legitur *ἐστὶν ἔργον* (*ἔργον ἐστὶν* Paris.) *ἀνθρώπων*. Cf. or. XXIV, 53. — 57 (*τὸν ἄξιον πόλει* pr. S, corr. ead.) — *ἡμῶν* non addit Liban. Herm. IX, 58, 20: *ἰδίᾳ μὲν γὰρ ἕκαστος ἢ πικρὸς κτέ.* — *δόξῃ κρινόμενον ἴδοι* L al. (br.), om. *κρινόμενον* S pr. al. Cf. Aristid. II, 524 Dd.: *πρὸς τὴν ἀξίαν εὐεργηθήσεται τὰ τοιαῦτα κρινόμενα*, ut putes illum lectionem codicis L habuisse. Eadem etiam numeris convenit, nisi quod *-νον* syllaba brevis est pro longa: *τοῦτο .. καὶ δόξῃ | κρινόμενον .. | ἀλλ' ἔργῳ ~ κοινῇ .. καὶ ὁ δῆμος | ὅστις .. ποιῆ | καὶ σφῆξ.* — secl. *εὐ* ante *ποιεῖν* (br.); etiam *εὐ* *πάθωμεν* in LF exstat. *Ἡμᾶς* quoque propter numeros secluserim. — (*οὐκ ἄρ'*] *ὄνγαρ* pr. S.) — 59 *φίλην*] *φιλίαν* Cob., cf. 71. Sed *φίλην* etiam Aristid. I, 661, qui om. *ὁμῖν*. — 62 *σχοῖτε* scr.: *ἔχοιτε* (br.). Cf. *ἀνάσχοισθε* quod sequitur. — 63 (*σφίσι*] *φησι* pr. S, corr. ead.). — *πότερ'* scr.: *πότερον* (br.). — 64 (*ἂν* post *ἕως μὲν* om. pr. S.) — 67 *πλείστον*] *πι- στούς* S. *Ἄνδρας ἀρίστους καὶ πλείστον* dictum est ut *ἀ. ἀγα- θούς καὶ πολλούς*. Seclusi autem *εὐεργέτας* (quod fort. ex ante- cedentibus irrepsit), cf. schol. p. 491, 21: *ἐπειδὴ δὲ συνέβαινε καὶ ἐν κακῇ πόλει εἶνα εἶναι ἀρίστον, διὰ τοῦτο εἶπε πλείστον*, *ἀρίστους δέ, εἶνα τὸ μὲν ἢ τοῦ πλήθους, τὸ δὲ τῆς ἀρετῆς*. Huius scholii auctor profecto *εὐεργ.* non legit. — 68 *παρ' ἡμῶν* A, Aristid. 368 W.: *παρ' ὁμῶν. Στρατηγῶν β. | παρ' ἡμῶν οὐδ' ~ καὶ ναῦν οὐδεμίαν | κεκτημένης*. Sine codice mox *ἀκούειν ἡμῶν* scr. pro *ἀκ. ὁμῶν* (cf. *νήσων*). — 69 (*τῶν* ante *πάντων* om. pr. S, A.) — *Κόνων* deleo, quod neque usui est neque in lapide hoc loco fuisse potest; tum etiam propter numeros (*καὶ γὰρ τοι μόνῳ | τῶν π. ~ τοὺς Ἄθ. | συμμάχους; αὐτῶ .. γέγραπται ~ ἐπειδὴ φησι* *ἡλευθέρωσε*). — *παρ' ὁμῶν* corr. rc. S: *παρ' ἡμῶν*. — 71 *μόνον ὄφ' ὁμῶν ὁ Κ.* scr.: *μόνον ὄφ' ἡμῶν ὁ Κ.* A (br.), *μόνον ὁ Κ. ὄφ' ἡμῶν* Aristid. p. 373 (br.), *ὄφ' ὁμῶν μόνων ὁ Κ.* F, *ὄφ' ὁμῶν μόνον ὁ Κ.* S Dd. (br.).

Ὁὲ τολύνην . . ὑμῶν ~ ὁ Κόνων . . Ἀθηναῖοι. — (ἐπιμήθη] ἐπιτιμήθη SL Y F.) — ἄλλων om. Aristidis Par. Vind. Ald. Potius ὅπ' deleverim; cf. LIX, 74 et ad eum l. Schaefer.; XIX, 341, Rehd. Ind.² Präposition. — εἰρηγέτηντο (corr. F) Dd. — δεῖν ᾄοντ' scr.: ᾄοντο δεῖν (br.). Ὡν . . χάριν ~ δεῖν . . ἀποδιδόναι. — μενοῦσιν Tournier. — ἀφαιρήσεται B, in scholiis (p. 493, 7) CGV: ἀφαιρεθήσεται v. Cf. Dionys. Comp. p. 43 (ὁ λέγων) ἀφαιρήσομαι ἀντὶ τοῦ ἀφαιρεθήσομαι. Τῆς δὲ . . μόνης ~ τοῦτ' ἀφαιρήσεται. Ceterum malit aliquis fortasse ἀφηγήσεται; cf. 28. — 72 καὶ μὴν] οὐ μὴν Aristid. I, 656 Dd. — ἐτελεύτησε AF: τετελεύτησε (br.). — μηδεμίαν ποιησ. τούτων μνειάν del. Dobr. ut ex § 46 illata. Offendit autem nihil praeter τούτων, quod quo referatur non habet; eo deleto etiam numeri boni evadunt: ζῶντα . . τιμᾶν ὥστε τοσοῦτων | ὄσων . . ἀξιοῦν ~ μηδεμίαν ποι. μνειάν ἀφελέσθαι | τι . . τότε. (Μνειάν τούτων s Vind. 1.) — ἔστιν post πολλὰ μὲν γὰρ om. Aristid. p. 362 W. (qui πολλὰ μὲν οὖν). Sed πολλὰ μὲν γὰρ | ἔ. ᾧ ἄ. ~ Ἀθ. | τῶν ὅπ' ἐκείνου ~ πραγθέντων | ἄξι' ἐπαίλου. — δοθείσας deleverim (num.). Cf. 83. — κάλλιστον] μέγιστον Aristides. — 73 τοῖς πολίταις om. Apsin. p. 520 W. (Hermog. p. 171); sed cf. Aristid. I, 511 Dd.: προειπῶν τοῖς οἰκέταις, ἂν ἀφίκηται τις ἐκ τοῦ πλοίου, χαίρειν κελεύειν. — ἀφίκηται Apsin. (cf. Aristid. l. c.): ἀφικνήται. — πρεσβεύσαν Hermogenis Parr. Mon. Ald., Apsines (praeter Paris.). — αὐτὸς om. Par. Apsinis (Hermog.). — ἐκεῖ om. Ald. Apsinis (hab. Paris., qui etiam τὴν πόλιν post τειχίζουσιν addit). Λόγων δὲ γινν. ~ ὡς τοὺς Λακ.; οἴχσεται . . αὐτὸς ~ καὶ . . ἀπαγγελλόντων. — post λέγεται om. Λακεδαιμονίους cum SA Hermog. (qui diserte testatur λέγεται in extrema sententia positum esse) Apsin. — 74 ἄνδρες SO: ᾧ ἄνδρες. Ceterum pro ἄ. Ἀθ. Rh. IV, 528 καὶ θεῶν, quod numeris magis convenit (cf. LVII, 50). — τάληθῆς Rh. l. c.: ἂν ἀληθῆς ἦ. Cf. XXII, 22; LIV, 32. — ἡ παρακρουσαμένους Isidor. Ep. V, 465 (qui locum affert): τοῦ παρακρ. Hinc seclusi τὸ ante νικῶντας. — αὐτ'] ταῦτ' A, Isidorus. — post διδαξόντων add. ὑμᾶς (ἡμᾶς) F r, quod numeris commendatur. Cf. 153 (FAWolf). — 75 (τοῦ Χαβρόλου S al.) — 76 δέω λέγειν om. Aristid. p. 372, sed numeris defenditur: χῶτι πᾶσαν | ἐπελθὼν ὀλλίου | δέω λέγειν χῶραν ~ οὐδαμοῦ | τὸ τῆς πόλεως ὄνομα' οὐδ' | αὐτὸν κατήσχονεν. — ἐμοῦ deletum malim. — (τῆς ἐν] τῆς in rasura S; . . . τ . . pr.) — νῦν post ἐκάστω om. Aristides, cf. Liban. IV, 71, 9 τοιαύτης ἐν ἐκάστω δόξης ὑπαρχούσης. Παρ' ἐκάστω

hab. Aristid., cf. ad 87. — 77 *ναυμαχῶν* Aristid. p. 388 W.: *ναυμαχία*. — *πλέον ἢ* om. Aristid.; cf. § 80; Aristid. II, 702 Dd. (*δένα δὲ καὶ ἕκ. τ. ἀπὸ τῶν πολ. ἀποφήνας ἡμῖν*). — *οἱ πρεσβύτατοι* (cf. 52) del. Cobet); sed tuentur numeri: *καὶ . . τινὲς ~ οἱ . . εἰσὶ μοι*. — *πλεῖν ἢ* Westerm.: *πλέον ἢ* (br.). — 78 *δ' ἐν κεφαλαίῳ* scr.: *δὲ κεφαλαίῳ* (br.). Sic *μηδὲν δι' ἕτερον* Isocr. 12, 23. — *τε* post *ἀφ' ὧν* addidi ex F, et sententiae et numerorum causa (*ἀφ' . . ἀκείνου ~ ἐκείνου στρατηγ.*, et *οὐδ' ἔστιν . . ἐχθρῶν ~ τροπαιῶν . . ἀκείνου*). *Ἀφ' ὧν* per se falsissimum; itaque quam arctissime cum *νάκ.* copulandum erat. — (*δ' ἀπὸ*] *δ α* pr. S.) — (*ἀναγνώσετε* pr. S.) — 79 *δικασταὶ* SAOP: *Ἀθηναῖοι*. Nisi delendum (h.). — secl. *μόνας* (br.), cf. § 20, ubi post *πέντε* in quibusdam *μόνον* additum (add. XXII, 63; XLVII, 11; I, 27); Hermog. p. 134 *εἰ μὲν μίαν ἀπώλεσεν ναῦν*; Minuc. IX, 608 *εἰ μὲν μίαν ἢ δύο ναῦς ἀπώλεσεν*; Aristid. II, 264 Dd: *εἰ μὲν συμμάχους τινὰς ἢ φρούριον προῦδοσαν, ἢ ναῦν μίαν ἢ δύο*. — *ἦλω*] *ἑάλω*. *Καὶ εἰ ἦλω τὸν ἄπαντ' ~ ἂν ἀπωλώλει χρόνον*. — 80 *μὲν* post *ἐπτακαίδεκα* om. S pr. L; *πόλεις* om. Aristidis (388 W.) Ald. Vind. Paris.; it. *δ'* post *τοσαῦτα* om. Aristid. — 81 *πρωτέραις* corr. F pr. X, t v: *πρότερον* (br.). — 82 *εἰ τῆς δωρεῖας*] *εἰ τι τ. δ.* Dobr. Sed *καὶ μὴν . . ἐκείν'* | *ἀν. ἀν εἶη ~ εἰ τῆς δ.* | *ἀφαιρεθεῖη* (*πεπονθῶς ὁ παῖς ~ εἰ τῆς δ.*). — 83 *τὸν υἱὸν αὐτοῦ* fort. delenda (br.); cf. in proximis ἀφγρημένον *τι φαίνηται*. — num *ἄ στρατηγῶν ὕπερ ὧν*? (br., et anceps est constructio). — *πότερ'* scr.: *πότερον* (br.). — 84 *πον* om. Aristidis (W. IX, 381) Paris. 1741. — *ἔγῳ δ' ἔτι κτέ.]* inde ab hoc loco incipit frg. papyri Berolinense, quod U. Wilcken edet (v. supra p. V). — (*ὁμείς ᾧ*] *ὁμείς δ'* SL.) — *τὴν* ante *δωρεῶν* om. pap. — 85 *εὗρίσκετο*] *εὔρισκε* pap. — *τῶν ἐδρημένων τὴν ἀτέλειαν* om. Apsines p. 525 W., breviandi studio ut videtur. Idem *αἰτιώμενοι* pro *οὔτοι μεμφόμενοι*, et om. *ὁμοίως* et *ταύτην ἀντῶ τὴν χάριν*. V. etiam Ioann. Chrys. I, 447, 36 Duebn.: *οὐκ ἂν ἐδώκατε τὴν αἵτησιν, κούφην οὕτως αἰτοῦντε χάριν*; — spatium vacuum quod in pap. ante *ὁμοίως* est eam interpunctionem indicat, quae etiam veterum editionum fuit, donec post *ὁμοίως* interpunxit R. (Dd.). Sed si *ὁμοίως* ad sequentia trahendum, del. malim *ταύτην ἀντῶ*, cf. Ioann. Chrys. l. c. — *ἔγωγ' ἡγοῦμαι*] *ἔγῳ μὲν οἶμαι* Apsin., recte puto; cf. XXIV, 137; IV, 10. — 86 (*ἂν τότε*] *τότε ἂν* pr. S, corr. ead.; L.) — *ἐδώκατε τὴν δωρεῶν* pap. habuisse ex spatio colligitur. — *μόνον* scr.: *μόνον* (quod etiam pap. habuisse videtur).

Cf. 85 *αὐτοὺς ἐτιμήθη μόνος*. Ὡστε . . αὐτοὺς ~ τοὺς . . τιμᾶν. — (διέλθοι SL). — (ἀφαιρεῖσθε pr. S al.) — (in lemmate om. TQN S al., etiam papyr.). — 87 *ἐν ὑμῖν*] παρ' ὑμῖν pap. cum FX, ut VIII, 39; XIX, 4; XXXIV, 22; XLV, 68 (Rehd.). Ἐν ὑμῖν S v., παρ' ὁ. A XIX, 136; cf. supra ad § 76. — ὡς ἂν om. pap. — ἐγ λόγον pap. — ὅφ' ὑμῶν pap. cum AFY, corr. S. — 88 *πάντας οὐς*] π. ὄσους F, παντας ου pap. — ἂν ante ἀντεῖποι om. pap. — (ἔξουσιν] ἐξουσίαν cum aliis etiam pr. S ut vid.). — 89 post *τούτων* om. *πάντων* cum Feliciano et Aristide p. 353 W., quod ne sententiae quidem convenit; tum post *οὐδὲν* om. *ἔστι* cum Aristide. — *καινὸν οὐδ' εὖρημ' ἡμέτερον*] κ. οὐδ' εὖρ. ἐμόν Aristid., ἡμέτερον καινὸν οὐδ' εὖρημα S v., ἡμ. καινὸν εὖρημα AF, καινὸν οὐδ' ἡμ. εὖρ. Bk. Dd. (br.). — ἀλλὰ (ἀλλ' & Paris.) *παλαιὸς Aristides*. — 90 (*δεῖν* om. S. al.) — seclusi *τοὺς* post *θεσμοθέτας*; *θεσμ.* pro praedicato est. *Ὁὐ γὰρ ᾤετο δεῖν* | ὁ Σ. ὁ τούτου τ. τρ. = *τοὺς μὲν θ.* | *ἐπὶ τοὺς νόμους κληρουμένους*. — *ἐπὶ τοῖς νόμοις* mg. Lamb.; cf. XXIV, 56; in hac or. §§ 7. 114. Convenienter infra dicit *τοὺς* δὲ *νόμους καθ'* οὐς *καὶ τούτοις ἄρχειν* . . *προσῆκει*. — *καὶ ἐν τῇ βουλῇ* schol. Aristid. p. 208 Fr., quo recepto numeri boni evadunt: *δις* . . *ἄρχειν* | *καὶ ἐν τ. β.* | *καὶ π. ὁ. ἐν τῷ δ.* ~ *τοὺς* . . *οὐς* | *καὶ τούτοις ἄρχειν* | *καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις πολιτ. προσῆκει*. (*Τούτους* pr. S, corr. ead.) *πᾶσι* om. A; agnoscere vid. schol. 498, 24 *καθ' οὐς εἰσι καὶ οὗτοι ἄρχοντες καὶ πάντες*. Cf. etiam or. XXVIII, 6. — (*ἔτυχεν* S pr., F, it. papyr. *ἔτυχε*). — 91 *τέως*] ita etiam pap.; *ἕως* Dd. cum Priscian. XVIII, § 298 (br.). — *ἐτίθεσαν*] *εἰκῆ* add. Weil., sed cf. XXIV, 140. — *ἐναντίοι* scr.: *οἱ ἐν.*, quod non convenit cum *τοὺς ἐναντίους* quod sequitur. *Τοσοῦτοι μὲν ἐν.* ~ ὥστε *χειρ. ὑμεῖς; σφίσι* . . *νόμοι* ~ *ἐπὶ* . . *χρόνον* (*τοὺς διαλέγοντας* ~ *τοὺς ἐναντίους*). — 92 *σχεῖν* v.: *ἔχειν* pr. S, AF (br.). — secl. *οἱ νόμοι* post *νεώτεροι* (h). — *αὐτῶν* post *ψηφισμάτων* om. Y. — 93 *ἐν* ante *τοῖς* om. F Dd. — *γνώναι* Hermog. progymn. I p. 54 W., cf. Priscian. Rh. Lat. p. 560 (*facile est id omnibus discere et cognoscere, simplicia et manifesta esse iura legum*), et ci. Dobr. Bakius: *ἀναγνώναι*. — 94 (*γραμματεῖ*] *γραμματι* pr. S.) — (*πολλάκις*] *primas tres litt. in fine versus in erasis habet S.*) — *καὶ* ante *δικαία* om. AF; cf. infra. — *ὄντων* post *τοσοῦτων* om. pr. F (post *δικαίων* est in X). Cf. XXIV, 26. — *οὐ γὰρ* AF: *οὐδὲ γὰρ* (br.). — *καὶ* ante *κρείττω* om. F; ante *τούτου* omisi *τοῦ* cum F (cf. schol. p. 500, 16). *Ἡμεῖς* . . *πάντα* ~ *καὶ* . . | *πολλῶ*

(καί) κρείττω ~ καί δικαιότερον | τούτου νόμον (νόμον pr. S.) — ἀκούσαντες A, pr. F; cf. XLV, 48; sed etiam XXIV, 41. — 95 (τεθεῖναι S.) — ΓΡΑΦΗ West. : ΝΟΜΟΣ. — (ἄνδρες SAO: ἃ ἄνδρες.) — 96 post τοῦτο μὲν om. ἔστι cum Aristid. p. 368 W., qui bis sententiam affert. — (χορῆν] χορη ut vid. pr. S.) — mal. καί κατὰ τοῦτ', ut sescenties αὐτό ad τοῦτο additum (XVIII, 108. 113 al.). Nam καί κατὰ τ. . . γραφῆ ~ ὅτι παρανομεῖ . . νόμον, ut ὅμως . . νόμον ~ ἐάν . . νόμοις. — 98 τοῦτον ante τὸν νόμον deleo; statim enim idem pronomem sequitur. "Ἐρη γὰρ . . εἵνεκα | παραγεγρ. τ. νόμον ~ ἐάν . . λυθῆ | τοῦτον οὐ τεθήσεσθαι. — 99 τοῦ τούτου Westermann: τούτου τοῦ. — (ὁμῖν] ἡμῖν S al.). — 100 τὴν βουλὴν A: βουλήν. Cf. XXIV, 50. — ὀπισχοῦμεθα pr. S, corr. ead.). — 101 (φαυλός ἔστι] ἔστι corr. est in S, ut vid. ex ἐπι.) — 102 post φλαῦρον om. σε, cf. Anonym. W. VIII, 656 ἐρῶ φλαῦρον (ap. Hermog. 252. 332 est ἐρῶ σε φλ.), Isidor. Epist. II, 216 οὐδὲν γὰρ φλύαρον (corr. φλαῦρον) ἐρῶ. — ὀφελίαν] ὀφέλειαν hic omnes; cf. § 28; Voemel Proleg. § 103; Hyperid. Eux. c. 24, 1. 'Ἄλλ' ἔν' εἰς τὸ μέσον ~ καταθεῖς τὴν ὀφελίαν ~ ἐφάμιλλον ποιήσῃ ~ τὸ ποιεῖν ἀλλήλους εὔ. — 103 φήσῃ scr.: φήσει. — 104 (τεθνωῶτα pr. S.) — ἀκούσῃ sec. Aristid. II, 391; cf. lex. Cantabr. 671, 7. — (τοὺς εὔ τετελευτηκότας S.) — ὧν οὐδεὶς οὐδὲν Dobr. Dd. — 105 ἀπήγγελλε corr. ab ead. m. S, FY: ἀπήγγειλε. Cf. XXI, 25. 36; LIV, 38; Gebauer Lys. I³ p. 382. — (ἐμοὶ δὴ SL al.; sed cf. 112. 120. 125. — 106 καί ποιεῖν secl. Hirschig. — ἐντανθι Dd. — 107 ὦν ἀγαθός (br.)? — 108 ὅτι cum Vind 1 deleverim; τὰς μὲν διὰ τῶν ὀλίγων | πολιτείας ~ τὴν δὲ τῶν δήμων | ἐλευθερίαν, ut τὸ πάντας . . ἀλλήλοις | τοὺς . . κυρίους ~ ἡ τῶν . . ἐμιλλ' | ἦν . . δήμον, et ὁμονοεῖν ποιεῖ ~ τὴν δὲ τῶν δήμων, δωρεαῖς πρὸς αὐτοὺς ~ ποιοῦνται φυλάττει. Cf. XXIII, 54. 56. — (τὰς μὲν τῶν διὰ τῶν SYO.) — 109 (Θηβαῖον φρονούσιν pr. S.) — (μῆθ' ὁμεις] μῆθ' ἡμεις SA.) — παρὰ τῶν δὲ scr.: παρὰ δὲ τῶν (br.). — 110 νόμους AF: τρόπους SLYO. De moribus atque indole vel laudanda vel vituperanda nihil dicit orator. — (ἡμετέροις pr. S.) — 111 παρὰ πάντα sine ταῦτα sec. Aristid. I, 652 Dd. (ταῦτα πάντα nostrorum Lk); sed numeri peribunt: εἰ γὰρ . . λογισμὸν | ἐκείνα . . βελτίω ~ ἧ . . κέρησθ' | ἐπι . . μεῖναι ~ εἰ δὲ . . ταῦτ' | εἰπεῖν . . ἡγοῦμαι. — τῆς ὀλιγαρχίας καὶ δεσποτείας cum FAWolfio del. Dd.; ego μετὰ post μεγάλοι addidi (cf. μετὰ τῶν νόμων 109). Opponitur ὁ παρ' ἡμῖν δῆμος. Schol. p. 507, 4: δι' ὧν ἐκείνοι τὴν ὀλιγαρχίαν συνέχουσιν. — 118 δεῖν]

δει HWolf. Dd. Coniungenda videntur haec οὐδ' ὀλίγον δεῖν cum eis quae sequuntur: ἔστι . . ἔχοντα ~ δυσχερεῖς . . φαίνεσθαι; οὐδ' . . κακουργῶν ~ ἐπὶ (ἐπεὶ pr. S) . . μεταφέρη. — 114 τ' post τάληθές om. F, sed cf. Aristid. II, 573 Dd.: ὡς δὲ εἰκός τέ ἐστι καὶ δεῖ διανοεῖσθαι περὶ τούτων. — secl. τὰλλα, cf. schol. p. 508, 14: ἵνα μὴ ἡμεῖσθαι τῷ χρόνῳ μόνῃ ἢ τιμῇ δόξῃ, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ πράγματα. — 115 (ἐπόρει S, superscripto ab eadem m. η super mediam εν diphthongum, quod ἠπόρει interpretatur Voemel. Επόρει ceteri.) — post τοῦτ' om. λέγε cum SLAOY. — 117 μὴ 'δόκει Weil: μὴ δοκεῖ. Οὐ γὰρ οἱ μὴ δόντες | ἀ μὴ 'δόκει ~ δεινόν εἶσιν οὐδὲν | εἰργασμένοι. Cf. Aristid. I, 654: οὐ γὰρ ὁ μὴ σώσας δν οὐκ ἠγεῖτ' ἄξιον ἠδίκηκεν, ἀλλ' ὁ σώσας μὲν ὡς εὐνοῦς, πάλιν δὲ κακῶς ποιῶν ἐκ μεταβολῆς. — (τῷ] τινι ut vid. pr. S.) — (ὁμάς] ἡμάς S pr. al.) — καίτοι τό γ' αἰσχρὸν v. corr. S: καὶ τοιοῦτό γ' αἰσχρὸν pr. S, καίτοι τοῦτό γ' αἰσχρὸν HWolf, quod sane in corrupta lectione codicis S inest (cf. XXI, 16); sed minime aptum est τοῦτο. Cf. § 47 (τὴν αἰσχύνην). Suppleatur ὑπάρχει sive μένει. — πρώτων A: πρώτων. Cf. schol. p. 510, 2. — 118 (τοὺς νόμους] νό in erasis S.) — (οὐδ' οἷς] οὐσδ' οἷς pr. S.) — καὶ περὶ ὧν] ὧν sine praep. XXXIX, 40. — 120 καὶ χαλκοῦς LFX: χαλκοῦς. — ὅταν SAYOP: ὅτι ἄν. — ἢ τῆς σιτήσεως A: ἢ [τὸ] τῆς σ. Dd., ἢ τὸ τῆς σ. v. — (φανεῖσθαι pr. S.) — 121 ὁμῖν A: ἡμῖν. — 122 ὧν ἄν ἐν A (sec. R.) s Vind 1: ὧν ἐν. Recepto h. l. ἄν, delevi idem vocabulum post δύναιτ' (br.). — καὶ ante τὰ τῶν δωρεῶν deleo sec. schol. 511, 26: δεῖ τοίνυν μεμερίσθαι τὰ τῶν τιμῶν. (Num τιμῶν recipiendum? Ita τὴν δωρεάν, quod del. Cob., offensione carebit.) — 123 καταλείπεσθαι LFOYX: καταλείπεται; delevi autem cum X ὡς, quod in ceteris ante καταλ. exstat. — post οὐδεμίαν om. δήπον cum S. — 124 ἢ ante μεῖζονα add. A (Dd.), om. S v. Cf. Aristid. I, 561; II, 607 Dd. — 125 post ἐροῦσι(v) add. γὰρ corr. SA Dd. (br.). — αἱ χορηγίαι καὶ αἱ γυμνασιαρχίαι (γυμνασίαι S pr. L) cum Fr. Aug. Wolfio uncis incl. Dd. — ἀτελής τις (br.)] τις ἀτελής YOP (item br.). Num τις ἀφείσεται? — 126 κατὰ (br.) secl. Weil., coll. § 93 (ubi ante δν τρόπον in F καθ' additum). — ἀνθρώπων legisse videtur schol. (p. 513, 18). Aristid. II, 506: ἀ γὰρ ἄν αἰσχρὰ φαίης ἐπ' ἀνθρώπων εἶναι, ταῦτ' οὐκ ἄν ἔχοις εἰπεῖν μὴ οὐ πολὺ τοῦ γε θεοῖς πρόκειν ἀπέχειν. Hinc παραθέντα seclusi. — (ἔστι ταῦτὸ] εσταντό pr. S.) — (τῶν λητουργιῶν] τῶν λειτουργῶν pr. SO.) — secl. ὄνομα (br.); cf. τὸ τῆς εἰκότος 120; or. XXI, 34.

— 127 (ὄπως] ὀπόσ' pr. S al.) — μαθὼν] παθὼν marg. Lamb. Dd. — 129 φῆς scr.: φήσεις. Minime aptum futurum in interrogatione directa. Τίνος . . ἀτέλειαν ~ ἧ . . καταλείπειν ~ φῆς ἧ . . δοῦναι. — 130 (λειτουργῶν pr. S.) — 131 ἄλλοι deleverim. — (Λυκίδας] v in ras. duarum litt. S.) — 133 transposui καί, quod erat post ἀλλ' εἰ, post πάλιν propter numeros, recepto simul ex F ἐξαρκέσειε(v) pro ἐξαρκέσει: εἰ μὴ μόνον ἐξαρκέσειεν | τοῖς τὰ τοιαῦτα | πολιτενομένοις — ἀλλ' εἰ διὰ τοῦτον πάλιν | καὶ τῶν ἐκείνω τι | δοθέντων ἀφέλοινο (accedit una syllaba) ~ τὸν ἐκείνου . . Λυκίδαν | πρόξ. ὄμ. | πεποιημένοι. — οὐ δέδωκεν SLOY: οὐκ ἔδωκεν v. Dd.; οὐτ' ἔδωκεν (et οὐδ' pro οὐδ' q. seq.) A. — 135 (τῶν καλῶς] καλῶς τῶν S.) — (ἔχειν in mg. S.) — (τοῦτ' ἀότοι] τοῦτο ἀτότο pr. S, OY, pr. P.) — τὸ μὴ οὐ scr. sec. XXIV, 69: τὸ μὴ (hoc etiam Aristid. I, 603). — 138 (ἄρ' ἐστίν] ἀρίστην ut vid. pr. S.) — γραφῆ post ταῦτο A: ante διὰ τούτων v. Interest ut haec διὰ τούτων et γραφῆ, in quibus vis oppositionis inest, inter se separantur, quo maius pondus accipiant. Νόμῳ τὰ δοθέντ' | ἀπολωλέκναι | δι' ὁμῶν ἀθρόους ~ παρὸν εἴ τις ἄρ' ἐστίν | ἀνάξιος εἰς | ἧ δὲ ἧ πλείους ~ διὰ τούτων ταῦτο | γραφῆ τοῦτο | παθεῖν κατ' ἄνδρα κριθέντας (κριθέντα S, pr. L, A). — 139 ante καὶ μὴν οὐδ' in libris est σκοπῶ δὲ καὶ τοῦτο, quod cum R. del. Dd. Legissee videtur Aristides (I, 689; II, 287. 355) σκοπῶ δὲ καὶ τοῦτο vel σκ. δ. κάκεινο, non legissee autem quae sequuntur καὶ μὴν . . λόγον. Cf. Liban. Herm. IX, 56, 24. Videtur duplex recensio anti-quitus fuisse. — (εἴ τι μὴ] εἴ τι πη S.) — ἀτὰ post παρὰ om. S (non L) O, pr. P al.; sed παρ' ἀτὰ . . φαίνεσθαι ~ πεπόνθαθ' . . κακόν ~ εἰ δὲ . . τοιούτου ~ τὸν νόμον . . κύριον. — 140 ὅσ' ἐστίν om. S, pr. L, A OY, pr. B al., inter quos A τὰ ante ὄνειδη addit. Πάντα ὄνειδη ferri nequit; π. τὰ ὄνειδη multo inferius est quam π. ὅσ' ἐστίν ὄν., quod etiam numeris convenit. Cf. XXIII, 64. 68. 79. 220 al. — (πάντων in erasis S.) — φύσει corr. Y, O, schol. p. 519, 12: φύσεως. Cf. πονηρὸς φύσει XVIII, 131; Kühner Synt. 372 sqq. — πορρωτέρω S, pr. L, Bk. A. p. 111: πορρωτέρω (h.). — ἡμῶν ἢ πόλις L, pr. S (corr. ead.): ἢ πόλις ἡμῶν. — πάντων] ἀπάντων SLOY (num.). — 141 ἐπὶ ταῖς ταφαῖς ταῖς δημοσίαις ποιεῖτε] ἐπὶ τοῖς τελευταῖαι δημοσίαι καὶ ταῖς τ. τ. δ. π. S, pr. L, OYP; ἐπὶ τοῖς τελ. δημοσίαι τὰς ταφὰς (δημ. ταφὰς A, mg. S, γρ F) ποιεῖτε (ποιεῖσθε F, mg. S, γρ F) καὶ v., ἐπὶ τ. τελ. δημοσίαι ποιεῖτε Schaefer Dd. Iam Voem. comparat Aristid. I, 310 Dd.: τῶν μὲν ὅπερ τῆς πό-

λειως τελευτησάντων αὐτῶν μὲν ἐπαίνους ἐπὶ ταῖς ταφαῖς . . λέγειν (add. II, 708). — (κοσμεῖται S.) — 142 ἔχει] *puto ἔσχεν* (h.). — *πότερον αὐτὸ δεῖ]* *secl. αὐτὸ; πότερον δεῖ . . εἶναι ~ καὶ . . προτιέρω.* Aut scribendum *πότερ'*. — 143 τιμωρίας A: τὰς τιμωρίας. Cf. Isidor. Pelus. Epist. II, 227: *ὥσπερ γὰρ εἴ τις νομοθέτης μεγίστας κολάσεις τῶν παρανομῶν τάττοι, οὐκ ἂν αὐτὸς γε παρασκευάζεσθαι παρανομεῖν νομισθεῖη.* — (παρασκευασθαι pr. S; id pr. *ἀναρξει.*) — 144 (τουτοῦ] *τούτου S.*) — *νῦν* (F) pro *νυν* nollem me recepisse. — 145 εἰ post *ἀνθρώπων SLAOP*, ante *πάντων B* (br.). *Secluserim.* — *λίαν εὐήθως ἔχεις Liban. IV, 57, 4.* — 146 (*Ἀξηριεὺς S al.*) — (πρὸς τοῦτοις SL.) — 147 (*μειζων S.*) — 149 *Γελάρχω] Ἀγελάρχω R. Dd.* — *ὁ δῆμος om. pr. S* (add. ead.). — 150 *τισι δεῖ]* *δεῖ τισιν schol. 523, 9; secl. τισι sec. Aristid. II, 586: εἰ γὰρ δεῖ χαλεπαίνειν διὰ τέλους, τοῖς βαρβάροις ἂν ἔγωγε φαίην δεῖν. Εἰ γὰρ . . δεῖ = τοῖς ἀδικοῦσι τὸν δῆμον ~ οὐ . . ποιῶσι.* — 152 *χειροτονηθέντα ὅπῃ δῆμον AF: ὅπῃ τ. δ. χειρ.* (h.). — (*πλείον SL al., πλέον v.*) — 153 (*συναίροῦντας pr. S.*) — *αὐτοῦς, quod statim iteratur, ante τοῖς ὑπάρχουσι secl.; cf. schol. 524, 2 τοῦς συναροῦντας νόμῳ πεῖθεσθαι καλὸν τοῖς ὑπάρχουσι.* — (*μὲν post νόμῳ om. pr. S* [add. ead.?] OY, pr. P.) — *ἔτερον deleverim.* — 154 (*κάλλιστ' pr. S.*) — 155 *παρανομίας] παρανομίας mg. Lamb. Dd. falso.* — *τὰ δεινότεα (156) om. Aristid. p. 382 W. Cf. schol. p. 525, 6 sq.; XXVII, 65.* — *ὁμᾶς Vind 1, FAWolf.: ἡμᾶς.* — (*μηδὲ FAWolf.: μηδὲ ὡς χρῆ.*) — 156 (*μετριωι pr. S.*) — *ἔστω utrumque num legit scholiasta (p. 525, 11)? Cf. IX, 42.* — 158 *χέρνιβος SLOY schol. 525, 20: χερνίβων, quod etiam Libanius legisse videtur, IV, 893, 15.* — *τινα pr. FBX: τινας.* — (*ἀποκτεινῶναι S.*) — *ἀπαιτεῖν] αἰτεῖν schol. p. 524, 17; 525, 9.* — 159 *μνησθέντες schol. 524, 18: ἀναμνησθέντες. Cf. XVIII, 291.* — *ἔστ(ιν) schol. p. 526, 17 (CGV). 18: ἔνεστ'.* Cf. Arist. I, 597 (*ὅτι δουλεύειν ἦν, εἰ μὴ τοῦτ' ἐποιήσαμεν*). — (*ποιήσητε SOY.*) — 160 *malim ἀκούσαίτε. Παρὰ πάντα δὲ ταῦτ' ἐκεῖν' εἰ' ἀκούσαίτε μου ~ οὐκ ἐνι τοῦτον ἔχειν καλῶς τὸν νόμον.* — 161 post *ἐλπίζειν om. νῦν cum schol. p. 524, 20; 527, 2. 16; 528, 21.* — *δς ὀπρητῆς ἦν* (ita codd.) del. R. Dd., defendit Weil. coll. post Voem. Polyæn. V, 2, 2: *Διονόσιος . . Σαρακουσίσις ὀπρητῶν καὶ γραμματεῶν τοῖς στρατηγοῖς; sed idem lacunam inesse statuit: δς ὀπ. ἦν <σφίσιν>, vel δς ὀπ. ἦν ἀρχαῖς τισιν.* Prius multo magis placet; sed licet etiam propius ad Polyænum accedere: ὄφ'

ἐνὸς γραμματέως δεσ ὀπηρέτει ~ σφίαιν ὡς φασι τυραννή-
σεσθαι. — 162 (στρογύλωι pr. S.) — 163 (διεξιναί pr. S.) —
πρὸς ὑμᾶς αὐτοῖς] παρ' ὑμῖν αὐτοῖς schol. p. 525, 5. — τί
τε F: τί. Τί τε συμβήσεται = τάδε ποιήσατε. — κατεψηφισμέ-
νοις F: καταψηφισαμένοις. — 164 παρ' ὑμῶν (ἡμῶν) ante τὰ
δίκαια est in SLOYP, post τὰ δίκ. v. Schol. 528, 26: οἱ
μὲν ἄξιοι] οὐκ ἐπήγαγε τιμηθήσονται, ἀλλὰ τὰ δίκαια ἔξουσιν.
Οἱ μὲν ἄ. τὰ δ. ἔξουσιν ~ εἰ δέ τις ἔστ' ἀνάξιος ὡς ἔστω. —
πρὸς ἅπαντα S, pr. L, OYP: πρὸς ἅπαντας. Cf. § 25. — (ἀψε-
δῆς pr. S.) — ποιήσατε pr. S v. schol. (ἀπεύχεται γενέσθαι τὸ
φάσλον, 529, 11): ποιήσητε corr. δ Dd. — 166 ἀμαρτεῖν v. (schol.):
ἀμαρτάνειν SLOYP. — οὐκ ἔστι Weil.: ἔστι. — 167 πάθοιτε
Vind 1; lemma scholii 529, 30; sed explicatio est κρατήσατε. —
secl. ἔστιν ante ἡ ξημία, cf. Arist. Π, 620 (θάνατος ἡ ζ. κεύ-
ται ibd. 570). Εἰ τοῖς μὲν τὸ νόμισμα = κίβδηλον καὶ ἀπιστον;
διαφθεירוσιν θάνατος ~ παρ' ὑμῖν ἡ ξημία ~ τοῖς δ' ὄλην
τὴν πόλιν.

XXI. ΚΑΤΑ ΜΕΙΔΙΟΥ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΟΝΔΥΛΟΥ.

ΤΠΟΘΕΣΙΣ. § 2 παρὰ τὴν χορηγίαν ὑπ' αὐτοῦ ci. Spalding
(coll. or. § 1): ὑπὸ τὴν χ. αὐτοῦ FY, ἐπὶ τ. χ. αὐτοῦ Ald., παρὰ
τ. χ. αὐτοῦ Bk. Dd. — 3 verba ἔστι δὲ κατὰ σύλληψιν ex argum.
altero (§ 8) addenda esse ci. Sauppium, recepit Dd. collocatione
eadem quae illic est: κατὰ σύλλ. δὲ ἔστιν. — αὐτοὶ scr.: αὐτῶ.
— ΑΛΛΩΣ. Duae huius futilissimi argumenti exstant recen-
siones, altera quam Aldus secutus est et post illum omnes us-
que ad Dindorfium editores, altera quam Dd. ex codicibus a
se collatis in editionem Teubnerianam recepit. (V. Dd. ed.
Oxon. IX p. 851 sq.) Contulit ille codices TCDG, e quibus D
cum F, G cum C fere consentit. In universum inter utriusque
recensionis lectiones quod ad sententiam attinet nihil magno-
pere interest; itaque a Dindorfii ratione non recessi. — § 2 παρ'
αὐτοῖς PhButtm.: παρ' αὐτῆς TC, παρ' αὐτῶν v. Dd. — 3 (ἄπὸ
πάντων Dd.: ἀπὸ πάντων TC; in v. totus hic locus aliter con-
stitutus est.) — 5 extr. ἀπὸ τῶν χρυσῶν TC v.: om. ἀπὸ Bk.
Dd. — παρὰ τοῦ] ἀπὸ τοῦ TC Dd. — 6 (τόνω Bernhardy Dd.:
τόπω.) — (προπέτεια . . ποιότης Bk. Dd.: ποιότης . . προπέτεια.)
— τί ἴδιον scr.: τι ἴδιον TC Dd., ἴδιον v. — ἐπιτεθησομένον
v.: ἐπιτεθειμένον TC Dd. — 7 ἀντιλέγει TC: ἀντιφέρει v., λέ-
γει Dd. — (τὸ δ' ὀρύξαι Schaeff.: τὸ διορύξαι.) — κενοτάφιον

(ante *τυμβωρυχίαν*) v.: *τάφον* TC Dd. — (verba οὐ γὰρ . . *δίλην* om. TCDG; secl. Dd.) — (*ἀτοχειροτόνητος γὰρ ἦσθα* om. TCDG, secl. Dd.) — 8 *συνάγη*] *συναγάγη* TC Dd. — *ὑβρίζεσθαι*] *ὑβρίσθαι* PhButtm.; sed cf. or. § 34. — (*πρὸς ἅπαντας* Jurin. Dd.: *οὐ πρὸς ἔπαντας*.) — 9 seclusi reliqua, quae aperte aliam manum produnt. *Extrema* (§ 12), quae absunt a TCDG, iam Dd. secluserat. — *τοῦ ὄρου* Saupp.: *τοῦ λόγου*. V. Hermog. III, 32, 17 W. — ante *ὄρος* excidisse *προβολή* ci. Weil. coll. Hermog. p. 33 W. — 11 ὁ ante *πάντας ὑβρίζων* add. Bk. Dd. — 12 (*διπλῶς* PhButtm.: *διπλῶς*.) — *ἦτοι τοῦ*] *ἦτοι* v., *τοῦ* PhButtm. — or. § 1 *ἄει* om. Doxapatriis W. II, 546 (ex Rufo III, 449, qui habet); post *Μειδίας* est in Paris. altero Hermogenis p. 406. Cf. 54, ubi *ἀπάσαις ἄει* pro *ἀπάσαις* est in A; it. 88 pro *καθ' ἀπάντων* A habet *κατὰ πάντων ἄει*; v. etiam LXI, 26. In simili exordio or. X, 2 *ἄει* non additur; additur e. gr. XXV, 64. 42. Item *ὦ ἄ. δ.* om. Hermogenis Vind. Par. uterque (hab. *ὦ ἄ. Ioseph. Rhac. III, p. 506*, ex Hermog.). In Anecd. Bk. p. 451 et *ἅπαντας ἄει* est et *ἄει* pro *ὦ ἄ. δ.* — *οὐθ'* post *οὐδένα* om. ap. Hermog. l. c. Vind. Parr.; it. Ruf. l. c.; Doxap. etiam *οὐτω . . πολιτῶν* om. — 2 *κάμῃ νομίζοντες δεῖνὰ πεπονθέναι* Hermog. p. 424. — 3 (*τετήρηται* pr. S.) — (*δὲ* ante *δεήσεις* om. S.) — 4 *παρήγγελεν* FP: *περιήγγελεν*. — 5 *τοιαύτης* post *κατηγορεῖν* hab. SYP Dd.; ante *αἰτίας* etiam Priscian. XVIII, 278. Seclusi autem *ἄλλης*, quod ante *τινος* est in A; cf. XIX, 339; XXXVII, 58. — *περὶ τῶν τοιούτων* deleverim. — 6 secl. *χορηγὸς ὑβρίσθη* (br.); *χορηγὸς* etiam Weillio suspectum. Cf. XLV, 6. — 7 *ἀπάντων* om. F. — *οὕτως*] *οὕτως* Aristid. p. 350 W. — *ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι* om. Aristid. (h.). — *τότε* om. Ammonius p. 4 Valck.; habet Arist. Deleverim; it. post *τούτον* § 5 in multis *τότε* additum. — *πότερ'* scr.: *πότερον* (br.). — 8 (*μηδενὶ*] *μηδενιμηδενὶ* S.) — (*δικαιότατα*] *δικαιότερα* SYP.) — (*δὲ* post *ἀναγνώσεται* om. pr. S.) — *μετὰ ταῦτα δὲ* scr.: *μετὰ δὲ ταῦτα* (br.). Cf. § 21 al. — sustuli uncas, quibus Dd. legis formulam incluserat Quamquam conferenda quae monuit [L. Philippi] Adnotat. ad legum formulas etc. (Gissae 1878). — (*τῶν Πανδίων* Palmerius: *ἐν πανδίων'* S corr. [*ἐν πανδειων* pr. sec. Dd.], *ἐν Πανδίωνι* v.) — *παραδιδόντων* aut *παραδιδόναι* iure postulat Weil. — 9 *ἐν ταύτῃ δ'* scr.: *ἐν δὲ ταύτῃ* (h.). — (*πρόεδροι*] *πρόοδοι* pr. S.) — 10 *ἀναγνῶναι νόμον* F: *νόμον ἀναγνῶναι* (br.). — *ΝΟΜΟΣ*] iterum removi uncas a Dd. positos. Cf. P. Foucart, Rev. de Philol. N. S. I, 168. — (*ἡ* ante *ἐπὶ Ἀθηναίῳ* add. R.) — (*Θαργηλίαν* R.: *ὁ Θαργηλιῶν*.)

— (μη̄ ἐξεῖναι] μητε̄ ἐξεῖναι S al.) — 11 (κατὰ τῶν περὶ A: περὶ τῶν κατὰ. Cf. 26.) — ἦν ἐν τῶν ἰδίων scr.: ἦν ἂν ἐν τῶν ἰδίων. — 12 ἕκαστον ἀπ' ἀρχῆς] ἕκαστα sine ἀπ' ἀρχῆς Rufus III, 452 W. (Doxapatr. II, 546); καθ' ἕκαστον ὃν περ. ἐξ ἀρχῆς A. — 13 ἐπειδὴ] ἐπει Hermogenis p. 270 Parisini; Ruf. III, p. 453 W. — τρίτον ἔτος τουτί] ἔτος τουτι τρίτον Rh. VII, 927 adn. Cf. III, 4; LIV, 3. Hiatus φυλῆ | ἔτος offensioni esse vix debet, cum hoc ἔτος . . τρίτον per se membrum integrum efficere videatur. — (τὸν ἀόλητῆν] ο in ras. a pr. m. S.) — 14 (ἀπεδεξασθαι pr. S.) — τὸ συμβάν ἀπὸ τῆς τύχης (br.)] ita Dionys. Hal. A. R. X, c. 22; τῷ παρὰ τῆς τ. συμβάντι Aristid. I, 524. Animadvertenda autem etiam numerorum aequalitas (τῆν τ' . . ἐμῆν, καὶ . . τύχης — υ — υ υ υ — υ — υ). Τὰ συμβάντ' ἀπὸ τῶν θεῶν est epistul. I, 8. — (επειρεαζων pr. S.) — ἔμοι AF: μοι (in ras. S.) — 15 ἦ post ὅσα μὲν οὖν add. codd. praeter SYP, it. Aristid. p. 370 W., Hermog. p. 408. Contra καὶ προβαλλόμενος Alexander p. 452 W.; καὶ τἄλλα Aristid. (Alex. haec om.). — προβαλλ. καὶ χειροτονῶν ἑαυτὸν εἰς Δ. Alexander: προβαλλόμε. καὶ κελεύων ἑαυτὸν εἰς Δ. χειροτονεῖν codd., Hermog., alii; Aristides καὶ κελεύων om. Ὅσα μὲν οὖν (ἦ?) τοὺς χορευτὰς ~ τῆς στρατείας (τῆς στρατιᾶς cum A al.? στρατείας S) | ἠνώχλησεν (ηνοχλησεν pr. S.); ἐναντιούμενος ἡμῖν (<μη̄>?) ἀπεθῆναι ~ ἦ προβαλλόμενος καὶ χειροτονῶν ~ ἑαυτὸν εἰς Δ. ἐπιμελητῆν ~ ἦ τἄλλα . . ἔασω. — τὴν αὐτὴν τούτων ἕκαστον ὀργῆν Hermog. — ἦνπερ ἂν ἄλλ' ὀτιοῦν Dobr. — secl. ἄλλοις cum Hermog.; etiam τοῖς post ἄλλοις add. codd. praeter S. — ἄξια αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ (αὐτὰ) Hermog.; αὐτὰ καθ' αὐτὰ ἄξια A. Recepi αὐτὰ: ταῦτα ceteri. — ἀλλ' ἂ (ἐφ' οἷς A) πάντες ἂν (ἂν om. SAYP) ὁμοίως ἀκούσαντες (ἀκ. om. P, pr. S.; post ἀγαν. est in A) ἀγανακτήσατε (ἀγανακτήσετε AY et corr. S.), ταῦτ' ἐρῶ Dd. — 16 ἐπεχειρήσ' ἂν scr.: ἂν ἐπεχειρήσα (br.). Καὶ οὐδ' ἐπεχ. ἂν | ἔγωγε κατηγορεῖν αὐτοῦ (praestat αὐτὰ) γῶν ~ ἔστι δ' ὀπερβολή | τῶν μετὰ ταῦθ' ἂ μέλλω λέγειν ~ οὐκ ἂν ἴσως ἄξι' | αὐτὰ καθ' αὐτ' ἀγῶνος φανεῆ (~ ἀλλ' ἂ πάντες ὁμοίως ἀγανακτήσετε ταῦτ' ἐρῶ). — παρασκευάσεται AF: παρασκευάζηται. — τέως] ἕως Dd. (h.). — διαφθεῖραί μοι Jurin. Dd. Cf. 17. — μὲν post διέφθειρε aūd. Fuhr (Mus. Rh. XXXIII, 594). — πᾶσαν] πάντας AF. Cf. 22. — (καίτοι τοῦτό γ'] καὶ τοιοῦτον S al.) — ἂν φήσειεν scr.: φησίν. — 17 (αἰσθόμενος] ἰσθόμενος pr. S.) — puto διαφθεῖρων et συνάγων. — malim ἰδιώτης δημόσια, sine ἂν τὰ. Τὰ παρασκ. φρ. προσηλῶν | ἰδ. δημ. ~ κακὰ . . μοι | παρέχων διετέλεσεν.

— 18 *ἄνδρες* SP: *ὧ ἄνδρες*. — *καὶ πιστοτάτους* A addit post *δικαιοτάτους*, et facile excidebat. *Καίτοι . . τούτους | χρῆ δικ. καὶ πιστ. ἡγείσθαι ~ οὗς . . καθήμενοι | τῷ λέγοντι μαρτ. ἀλ. εἶναι*. Sed cf. § 187, et si deleveris *τῷ λέγοντι*, etiam praestantiores numeri evadent. — *προδιαφθείρας* Wolf. Dd. *Προσδιαφθ.* „praeter ceteros quos corruperat“. — *ὥσπερι* S pr.; *mal. ὥσπερ* (num.). Cf. 177; XVIII, 298; XIX, 226; XXV, 48; XLV, 57 al. Ita iam P. Manutius ap. B. — (*νενιανευμένους* S.) — 19 *οὖν* post *τὰ μὲν* om. Rh. IV, 309; Anonym. Seguer. p. 195. — *τούτω πεπραγμένα* om. Rh. IV (*καὶ περὶ τὴν . . πεπρ.* om. Anonym.). Sed *τούτω πεπρ. ἐφ' οἷς ~ αὐτὸν προῦβαλ.* (~ *διέξ. πρὸς ὑμᾶς*, ut *καὶ π. τὴν ἔορ. — τὴν ἀδικήματα = ἀτύκτα δὴ μάλα*). — 20 (*ἑταίρους*] *ἑτέρους* S.) — *ῥα δὴ* A: *δὴ ῥα* (h.). — *λαβεῖν* A: *λαμβάνειν*. — 21 (*ἀθρόων*] *ἀνθρώπων* pr. S.) — *ἔπειθ' ῥα ὑμεῖς* S al., it: addito *ἠδίκησθε* AF; *ἔπειτα ὑμεῖς ῥα ἠδίκησθαι* Rufus III, 451 W. — *μετὰ ταῦτα δὲ καὶ τὸν ἄλλον αὐτοῦ βίον ἐξετάσω* Rufus. Sed numeri meliores in nostra lectione: *μετὰ . . ἄλλον ~ ὧ ἄ. Ἄ.*; *βίον . . ἐξετάσω ~ καὶ δεῖξω . . θανάτων ~ λέγε . . χρυσοχόον ~ πρώτην . . μαρτυρίαν*. — 22 *Ἐρχιεύς* scr.: *Ἐρχιεύς* PhButtm. Dd.; *επερχος* S, *ἐπαρχος* v. — (*ἔχω* Wolf.: *ἔχων*.) — (*καὶ* ante *καταγίγνομαι* add. SYP.) — (*νύκτωρ καὶ Μειδίας* S pr.). — 23 (*προσήσαν* libri). — 24 (*ἀναγκαιοτάτους ἔμοι μὲν et ἔσται αἴτιος* pr. S, corr. ead.) — (*μαλισταπαντᾶν et ἕκαστον ἀπάντων* pr. S.) — 25 *αὐτὸς* ante *διεξιῶν* om. Rh. VII, 417. 1291. — (*ἀληθῶς*] *ἀληθῆς* SY.) — *ταῦτ' ἐπεπόνθειν & λέγω* Rh. IV, 500; VII, 417. — (*ὑβρίσθαι*] *ὑβρίζεσθαι* pr. S, YP.) — *κρίνειν ἑαυτὸν* ut vid. pr. S, cum Y. Delet pronomen Cob., recte puto (num.). — 26 (*ὑμᾶς δὲ*] *ὑμᾶς δεῖ* pr. S.) — *προβάλλεσθαι* S Cob.: *προβαλέσθαι*. — (*τάδικήματα*] *ταδικαία* pr. S.) — *παρεσκευάστο* A Dd. — 27 *πάντ' ἔλεγ' οὗτος ἄν?* (br.). Om. *ἄν* YOP. In S pro *φύγοντος μὲν γὰρ οἶμαι* est φ. (*μὲν* add. man. quarta) *γὰρ ἄν οἶμαι*. — *δοῦναι*] *μὴ δοῦναι* S al. praeter A. Num *διδόναι*? — 28 *ἐγὼ* ante *προυβαλόμην* om. A. — 29 *μὴ διὰ* scr.: *μηδὲ διὰ* (br.) codd. et Maximus V, 590 W. Asyndeton hic quoque, sicut est in proximis, praestat. In SA etiam antea pro *μὴ με* est *μηδὲ*. — *τούτω* FA, schol. p. 551 sq.: *ἐκείνω* SY, quod rectum non est de praesente coram adversario, sed ex falsa oppositione ad *τοῦτο* facta ortum esse videtur. *Ἵτι τούτω πολεμῷ | διὰ τοῦτό μ' ἀναιρήσετε ~ τὰ τοιαῦτα πολ|λαίκις οἶδ' ὅτι φθίγγεται* — 30 *οὐδὲ* A: *οὐδὲ γὰρ* (br.). — (*ποιεῖσθαι* S pr.) — (*ποιούσιν*] *ποιήσουσιν* S.) — 31 (*ὑβρίσται*] *ὑβρίσθαι* S,

sed ut vid. in ras.) — ὑπὲρ πάντων scr.: ὑπὲρ ἀπάντων (br.). — 32 secl. ὁ ante τοῦτο ποιῶν (h.). — 33 πατάξῃ τις . . εἴπη v.: πατάξῃς . . εἴπῃς S pr. Cf. Cobet Misc. crit. p. 505; or. IV, 40 (Add.). — ἰδίᾳ καὶ scr.: ἰδίᾳ (h.). Cf. infra ἰδίᾳ καὶ δίκην κτέ. — 34 secl. ὑμέτερον (br.), quod ex § 31 illatum videtur. Etiam οὔσης deleverim; ἄξιός ex A pro δίκαιός. Εἰ δὲ χορηγὸν ὄνθ' ~ ἱερομηνίας; εἰ δὲ . . ἱερ. ~ πάνθ' . . φαίνεται. — (χορηγός] χορός pr. S, corr. ead.) — post πόλεως omisi ὄνομα cum SYP. — ἔνορκα A, corr. F: εὔορκα. Cf. Aeschin. 2, 176. — 35 αἰκείας pr. S Herwerden: αἰκίας. — πότερον scr.: πότερα (br.). — μελζόν' ἄν scr.: μελζω codd.; κἄν μελζω Schaeff. Dd.; ἄν iam Spalding. postulaverat. — 36 περιόντ' S, it. περιόντα Par. A Apsinis p. 502 W. — [ἐπι]δέξῃ (br.): cf. X, 10; XX, 26; XXII, 47; LIII, 8. — 37 αὐτὸ τοῦν. scr.: αὐ τοῦν. Cf. 120, XXII, 5, al. — ὑπὲρ post εἴπερ om. SY Dd., def. PhButtmann. — τίς γὰρ ἡμῶν οὐκ οἶδεν Theo I, 156 W. Deleri potest ἡμῶν vel ὁμῶν; cf. XVIII, 132; infra 149. — γενέσθαι Theo recte, nam opponitur ὀβριζεῖν τὸ λοιπὸν: γίνεσθαι. (Γενέσθαι τοιαῦτα Paris. Theonis.) Τίς γὰρ οὐκ οἶδεν | τοῦ μὲν πολλὰ τοιαῦτα γεν. ~ τὸ μὴ κολ. | τοὺς . . αἴτιον ὄν. — (πάντες pr. S, corr. ead.) — §§ 38—41 in libris SF obelo notantur. Ego haec usque ad ἀποδεδωκώς ὑμῖν § 40 minoribus litteris exprimenda curavi; reliqua διπλῆ ὀβελισμένη notata fuerint, quippe in quibus recurrant ea quae § 38 (et 40 init.) orator exposuerat. Cf. Weil. praef. p. V, qui contraria ratione διπλὴν ὀβ. §§ 38—40 tribuit; at sic inter 40 et 42 vasta lacuna existet. — εὐρήσεται W. IV, 529. — φθάσας τὸν λογισμὸν ἔπαισεν Rh. IV, 250, φθ. τ. λ. ἀμαρτῶν ἔπεσεν A: φθάσαι (sed φθάσας corr. F, προφθάσας γρ. S) τ. λ. ἀμαρτῶν ἔφησεν (sed ἔπεσεν γρ. S) v.; φθάσας τ. λ. ἀμαρτεῖν ἔφησεν Dd. cum HWolfio. Ὅργῃ καὶ τρόπου προπετεῖα ~ φθάσας τὸν λ. ἔπαισεν. Ceterum A apte et ad sententiam et ad numeros ἐκείνος post Πολύζηλος addit. — 39 ἐκείνος post πληγείς del. mal. (br.). — 40 λευτέα SA. — πάντα γὰρ pr. S, Y: πᾶν γὰρ. Inde τάναντί' scripsi pro τούναντίον (br.). — (πειθεσθαι pr. S.) — 41 ενεστ' SA; οὐδ' εἰς S, οὐδεὶς A. — (ἀλλ' ἂ μὲν ἄν] ἀλλὰ μὴν ἄν S, Galen. V p. 178, = p. 488 ed. I. Müller; ἀλλ' ἦν μὲν ἄν Rh. IV, 535.) — ποιήσῃ YP [teste Bk.]: τοῦτο ποιήσῃ S, τι ποιήσῃ A. Ap. Galen. est ἐξαχθῆ πράξις ὀβριστικῶς ποιήσει.) — δι' ὄργην om. pr. S. — (γ' ἐνι] γενν pr. S, πάνν pr. P, om. Y.) — 42 (ὑβρεῖ] ὑβρις pr. S, corr. ead.) — σκοπεῖν δεῖ SYP Dd. (h.). Δεῖ σκ. etiam

schol. 557, 8. — 43 (αποκτειννυντας S.) — 44 (γὰρ δὴ ποτ'] δη γὰρ ποτ' pr. S, P, δὴ γὰρ δὴποτε Y.) — ὅσον περ F: ὅσον περ ἄν A, ὅσον περ δὴ v. Dd. — τῷ ἰδιώτῃ] τῷ ἑλόντι Cob. coll. Harp. v. βιαίων. — 45 ἄπαντι] ita etiam schol. 559, 1; sed παντι 538, 6. — (τὴν ante τιμωρίαν om. S.) — 46 post αὐτόν μοι om. λαβὼν cum SAOP. — 47 sustuli uncōs legis formulae a Dd. additos. — (ὄβριξη codd. praeter k.) — γραφῆ vv. d. ap. Tayl.: ἡ γραφῆ codd.; ἢ ἡ γραφῆ Markl. Dd. minime recte, cum γένηται esse debeat. Cf. XXIV, 63; Plat. leg. XI, 915 B. — (καταγνῶ ἢ Lambin.: καταγνώτε pr. S, YP, καταγνώτε ἡ cett.) — (ἐὰν δὲ ἐλεύθερον S. al.) — 49 (τέθεινται] τεθειναι pr. S, τεθῆναι Y [pr. P].) — verba καὶ πολλοὺς . . θανάτω obelo notata sunt in S. Minoribus litteris exprimenda curavi. — ἤδη om. S. — 50 (συνιεν pr. S.) — (αὐτῶν] αὐτῶ pr. S.) — σκοπεῖθ' v., σκοπεῖτε Rh. IV, 524. — 51 κατέγνω Rh. l. c.: κ. μόνον F, μόνον κατ. v. Dd. Μὴ χορηγὸς ὢν | ταῦτ' ἐπεπόνθειν ὑπὸ Μειδίου || ὕβριν ἄν τις κατέγνω ~ νῦν δέ μοι δοκεῖ | κὰν ἀσέβειαν εἰ καταγιγνώσκοι || τὰ προσήκοντα ποιεῖν. (Εἰ μὲν τοίνυν ᾧ ἄ. 'Α. ~ ταῦτ' . . Μειδίῳ ~ κὰν . . καταγιγν.) Itaque abundant τῶν πεπραγμένων αὐτῶ; Rh. IV, 524 etiam post καταγιγν. add. τις αὐτοῦ. — (post ὕμνους add. οὗς S pr. [corr. ead.] al.) — 52 sq. removi uncōs oraculis a Dd. appositos. — (Ἐρεχθίδησι Meier. ερεχθιδεσι S.) — (πανθεινος S pr., corr. ead.; βακχοο pr. S.; πυκνασαντας S.) — ὄραϊον Βρομίῳ χορὸν THemsterhusius; ὄραϊω . . χορὸν EMeier, ὄραϊαν . . χάριν Saupp. — (Διλ] διει pr. S.) — (καὶ ante Ἡρακλεῖ add. S al.) — Ἡρακλεῖ ἀλεξικάκῳ legisse videtur schol. p. 562, 13. — (ἀγνιεῖ, Λατοῖ] αγνιελαιτου pr. S, αγιελαιτω corr.) — στεφανηφορεῖν scr.: στεφανηφορεῖν. — (κατὰ PhButtm.: κατὰ τὰ v., κατὰ YP. Cf. XLIII, 66.) — post Ὀλυμπίοις fort. addendum καὶ Ὀλυμπιαῖς cum or. XLIII l. c. — ἰδίως om. or. XLIII; ἰθιείας PhButtm.; λιτᾶς Weil. — ἀνίσχοντας Lamb.: ἀνίσχοντ . . pr. S, ἀνίσχοντες v. — 53 παρηνέγκατε] παρήκατε (puto voluisse παρτίκατε) Cob. — (θεωρείας pr. S.) — κελεύει secl. Cob., coll. v. l. § 9. — ἔνεκα τούτου PhButtm.: ἐννεά καὶ τούτου τοὺς SFY, ἐννεά καὶ τούτους Bk. Dd. Punctum post ταχέων posui. — (τῷ Ναίῳ [verius Νάῳ] τρεῖς PhButtm.: των αρω τρις S et similiter ceteri.) — (βοῖ δύο οἷς Dobr.: δύο βοησεις, addito ι inter ο et η, S; similiter ceteri.) — (δὲ ante Διώνη om. SFP et pr. Y.) — (καλλιερεῖν Sauppianus: καὶ ἄλλα ιερεῖα.) — (χαλχην pr. S.) — (πρὸς τὸ R.: καὶ πρὸς τὸ.) — post Ἀθηναίων lacunam esse puto, ortam

propter id vocabulum repetitum: <τῷ δήμῳ Ἀθηναίων> ὁ τοῦ Διὸς σημαίνει ἐν Δωδώνῃ. Desideratur praeterea mentio τοῦ ἱστάναι χοροὺς καὶ στεφανηφορεῖν, quam in nullo oraculo defuisse testatur orator § 54. — (σημαίνει Lambin.: σημαίν' S, σημαίν' vel σήμαιν' alii.) — (δημοτελή ἱερὰ τελεῖν PhButtm.: δημοτελεῖ ἱερεῖον τέλειον.) — (ἐλινύειν γρ. B: ελεειννεῖν S, ἐλεεῖν θύειν v.). — 54 (πολλὰ bis scriptum in pr. S, corr. ead.) — ὁμῆς ἐνθουμείσθε lemma schol. 562, 12 (ἐνθουμείσθαι codd., unus ἐνθουμείσθαι δεῖ), cf. ibd. v. 15 sq. εἶπεν ὅτι μὴ πᾶσι . . προσέχετε, ἀλλ' ἐνθουμείσθε τὸ προσγεγραμμένον. — 55 εἰς τὸν P O s: ἐπὶ τὸν (br.). — comma post ἀγῶνα posuit Weil.: erat post μαντείας ταύτας. Cf. schol. 562, 28. — ὅπερ ὁμῶν AFP: ὅπερ αὐτῶν S Dd. (schol. 562, 24: ὅπερ αὐτῶν] τῶν θεῶν δηλονότι ἀπάντων), ὅπερ ὁμῶν αὐτῶν Y; ὅπερ ἀπάντων Weil. coll. schol. Ὅπερ αὐτῶν ex ὅπερ αὐτοῦ quod sequ. natum putaverim. — (ἔστεφανομεθα SFYP.) — τὴν δὲ] τῇ δὲ Herwerden. — 56 καθίξασθαι codd., καθέξ. γρ. mg. Lutetianae a. 1570. — 57 κατὰ τὸν νόμον post ἔσται Minucian. W. IX, 608: om. Anonym. Segu. p. 210 (I, 458, 31 Sp.) in fine membri puto, sicut etiam proximum mancum affertur; post προσκαλέσας v. schol. — 58 ἐπὶ συμφορᾶς Schaefer: ἐπὶ συμφοραῖς. (Aut del. γεγονότων cum Badhamo.) — (ὀνομαστὶ R.: ὀνόματι. Cf. 206.) — 59 φιλοικων hic S.) — θεοσχοτιδῆς ut vid. S pr., θεοσχοτιδῆς corr. ead. — ἐπὶ τὸν ἀγῶνα (br.)] cf. 55. — (τὸ ante συγκεχωρηκὸς add. A, corr. B; firmat lectionem Dd. ex imitationibus Aristidis.) — ἰδίῳν num legit schol. (565, 4)? — 60 κορυφαῖος secl. R. (in ind.) Dobr. Weil. — 61 (ἄνδρες αἰθῆ δικασταὶ pr. S.) — post νικᾶν ἂν om. ταυτὶ cum AF (uncis incl. Dd.). — οὕτως εὔσεβῶς om. pr. S.) — καὶ ante χορηγοῦντα add. corr. S Dd. — τῆς ante ἑορτῆς om. F. — 62 Πιθεῖ Tayl.: πιθεῖ pr. S, corr. ead., πειθεῖ Y, Πιτθεῖ v. — (τεισίαν pr. S.) — 63 κατερρήγγνυ Alexand. π. σχημ. VIII, 454 W.; idem τὰ κατεσκευασμένα, sed τὰ παρασκευαζόμενα vel παρασκευασμένα etiam codd. Tiberii p. 544 W. Propter tempus verbi cf. 26. — 64 (ωροποῦ S.) — 65 (ἑώρακα hic SY et pr. F.) — ἦλθε scr.: ἐλήλυθεν (br.). Cf. Schaefer. — καλουμένων] κληρουμένων Herwerden. — 66 κρείττω] κρείττω καὶ βίαν F; καὶ βίαν κρείττω AP. — χορηγῶν A: χορηγοῦντων. Et γὰρ . . χορηγῶν ~ τοῦτο . . γένοιτο. — ἐφ' ἅπασαν errore Dd. — διατελῶ Cobet: διατελέσω. — (τίς οὗτος ἀλόγιστος SA.) — τίς ἄθλιος SYP: τίς οὕτως (οὗτος A) ἄθλιος v. Τίς οὕτως ἀλόγιστος ~ ἢ τίς ἄθλιός ἐστιν. — ὅστις] ὅς? cf. § 130 (143?); XXIII, 194;

XXXIII, 34. Ὅς . . δραχμὴν = ἐθελήσει ἀναλῶσαι. — 67 τοῦτο om. B teste R. — περὶ αὐτοῦ τὸ στόμα A: τὸ στόμα περὶ αὐτοῦ (br.). — 68 ἐν τῷ δήμῳ om. Rh. IV, 523. Ὅτ' ἐγὼ . . δήμῳ ~ τότε τῆς . . φυλῆς. — 69 τοιοῦτον scr.: τοιοῦτον οὐδὲν v. Dd., τοῦτο S. — (μανία] μανίς S, μανίαν γρ. S, FYP; Dionys. Dem. 9; Alex. W. VIII, 431; Tiber. ibd. 532; Hermog. p. 350; schol. Herm. V, 528. Contra habent φιλοτιμίαν [ita rhetores] admendum pauci nostrorum, plerique cum S φιλοτιμία). — (ἐπαρηκολούθησεν S, ἐπηκολούθησεν P.) — secl. μηδὲ ante τοῦ χοροῦ. Nisi etiam τοῦ χοροῦ delendum. — (τῶ] τῷ S corr., τὰ pr. ut vid.). — 71 (συγενημένου pr. S, οὐδὲ γεγενημ. corr.) — secl. δεινοῦ sec. Rh. IV, 529. Οὐδὲ . . εἰπεῖν ~ ὡς οὐ γεγενημένον πάποτ' ~ οὐδενὸς ἐκ τῶν τοιούτων. — νῦν αἴρω τὸ πρᾶγμα Rh. l. c. pro τῷ λόγῳ τὸ πρ. ἐγὼ νῦν αἴρω. — secl. ποτ' post καλαίσαντα (br.). Εἴθνηνον | τὸν καλαίσαντα ~ ἐκεῖνον | τὸν νεανίσκον. — (καὶ Σώφιλον codd., del. καὶ R.) — τις post ἰσχυρός om. Anon. Seguer. Sp. Rh. Gr. I, 439, 1. Ἴσχυρός Dobr. bene ci. — ἐν Σάμῳ ἐν] abundant haec compositionis vitiis, et fort. hoc totum Euthyni exemplum ab elaborata loci forma alienum est, cum praesertim in sequentibus (§ 73 sq.) nulla eius ratio habeatur. Cf. Wachendorf Mus. Rh. 26, 417. Etiam Rh. IV, 529 post allatum illud αἴρω καὶ φοβερόν ποιῶ ita pergitur: ἔπειτα . . ἐκ τῶν παραδειγμάτων τῆς ἀξήσεως τὴν πλίστιν παρῆσχετο λέγων „ἴσασιν Ἐβάλωνα πολλοὶ κτέ.“ Cf. ibd. 525. Itaque conicias iam veteres haec quae nunc intermedia sunt (πολλοῦ γε καὶ δεῖ — ἀποκτεῖναι) obelo notasse. — τύπτων Schaef. Dd.: ὁ τύπτων codd. (τύπτοντα Vater). Tum δεῖν post ᾤετο add. Schaef., ego cum Herw. ante ᾤετο. Cf. 81. 143; XXII, 63. Contra ἰδόνει pro ᾤετο Weil. (simul τύπτων); cf. Muson. ap. Stob. Floril. I p. 303, 12. 304, 7 M. — ἐν δέλπῳ . . κοινῇ om. Rh. IV, 529 (non item 525 adn.). Habet quo offendat κοινῇ, ad antecedens διατριβῇ ἰδίᾳ relatum; nam privatam conventum fuisse docet § 73. Sed si dempseris illa de Euthyno, κοινῇ alio sensu accipi poterit. — 72 τοῦς ἐλευθέρους W. IV, 496. 529. ἔστι deest p. 529. — ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι om. Plut. Platon. quaest. X, Mor. 1010 F; [Longin.] π. ὕψ. c. 20; Rh. IV, 530. — (ἑτέρῳ] εἶραι pr. S.) — ὑπάρχων om. π. ὕψ. l. c.; ὦν pro ὑπ. Rh. IV, 530, ubi ordo invertitur: ὅταν ὡς ὕβρ., ὅταν κονδύλοις, ὅταν ὡς ἑ. ὦν, ὅταν ὡς (ὡς om. Paris.) ἐπὶ κόρρης. Contra Tiber. p. 558 et 568 cum Anonymo Sp. I, 440 ὅταν ἐπὶ κόρρης, ὅταν κονδύλοις. — post ἀνθρώπους om. αὐτῶν cum Rh. IV, 530,

Sopatro VIII, 376, π. ὕψ. l. c.; cf. Muson. ap. Stob. Fl. I, 303 M. (ἐξίστασθαι τοὺς ἀνθρώπους ὅπ' αὐτῶν). Ante ἀνθρ. est ap. Plut. l. c. Cf. etiam schol. 573, 25 sq. — ᾧ ἄ. Ἄ. post οὐδέις ἄν om. Plut. l. c. — (ἀπαγγέλλων] ἀπαγλων pr. S.) — 73 δὲ Rh. IV, 529: δὴ. — λογίξεσθε A: λογίσασθε. Cf. XX, 87. Σκέψασθε δὲ πρὸς Διὸς καὶ Θεῶν (~ ἐναργῆς ἢ ὕβρις φαίνεται) | ᾧ ἄ. Ἄ. | καὶ λογίξεσθε παρ' ὑμῖν αὐτοῖς ~ ὅσα πλέον' ὀργὴν ἐμοί | προσήκει παραστήναι | πάσχοντι τοιαῦθ' ὑπὸ Μειδίῳ (καὶ λογίξ. . . αὐτοῖς ~ τῶ τὸν Βοιωτὸν ἀποκτείναντι). — (εὐωνι et paullo supra σκέψασθαι pr. S; tum id. pr. ἐπαινεσθαι et ἐπι τὸ δεῖπνον.) — οἷς] οἷ' Cobet. — μηδὲ v.: μὴ pr. S Dd. — 74 τοῦτο: ταῦτα A et Tiber. 441 W. — (οἷ] οὔ S al.) — (εἴ τις in mg. S a m. pr.) — 75 αὐτῶν post μόνον A: post ἀκούω γὰρ v. (br.). Δοκοῦσιν δέ μοι | καὶ τῶν . . πολλοί ~ ἀκούω γὰρ ἔγωγε | μᾶ μόνον αὐτῶν ἀλῶναι ψήφω. — (ποιήσαντας pr. S.) — (τὸν post τοῦτον bis habet S.) — 77 (δικασταί] ἀθηναῖοι δικασταί S pr.) — πρὸς ἀλλήλους non addit Rh. VII, 53. — (ἄν ante ἀνθρώπων om. SA; post πολιτῶν add. AF.) — ἰδηθ' scr.: εἰδηθ'. Μὴ μεγάλου . . προωφείλετο ~ ἐν' ἰδηθ' . . φανήσεται. — βραχὺς περὶ αὐτῶν A: περὶ αὐτῶν βρ. (br.). — (κἂν] καὶ pr. S.) — 78 καὶ τοῦτον οὐκ εἰδῶς ὅστις ποτ' ἐστίν (cf. XXIX, 29) οὐδὲ γιγνώσκων Dionys. Dem. c. 58, inter exempla synonymorum coniunctorum, proba lectione et offensione omni carente, cum nunc in verbis οὐδὲ γιγν. post οὐδ' εἰ γέγονε adiectis non sine causa Cobetus offenderit. Num retractato loco antiquitus duplex lectio fuit, altera quam servavit Dion., altera codicum nostrorum, sed absque verbis οὐδὲ γιγν.? Οὐδ' εἰ γέγον' οἶδα est XVIII, 70. — (ἐργ' ἀπαντά S.) — ἦν post πραττόμενα A: post πάντα v. (br. in πραττόμενα ὑπὸ). — 79 ἐναντίον κόρης ἔτι καὶ παιδὸς οὔσης Dionys. l. c.: ἔτ' ἐνδον οὔσης τότε καὶ παιδὸς οὔσης κόρης ἐναντίον. — (ἄν ante ἀνθρώποι om. SA.) — ἐξῆς εἶπον scr. coll. XXII, 61: ἐξείπον codd., εἶπον (Wolf.) Cobet. — (δ in ras. paene trium litt. capaci hab. S.) — (αφίεσαν SA.) — 80 μνημονεύειν ὁμῶν A: ὁμῶν μνημ. (br.). — (ταυτην τότε cum signis transpositionis S pr.) — ἠδυνήθην A: ἔδυν. (br.). — κομίσασθαι AF: ἀνακομίσασθαι. — (εἰσπραξῆν pr. S.) — τούτων ὀβριόματα A (ἡσληγημένα τούτων γρ. F.) — 81 (ἀπήντα] ἀπαντα pr. S corr. ead.) — πω A: πάποτε. — 82 secl. πρότερον (br.). — (Θορίκιος Palmerius: θεωρισκος S al.) — (αὐτοῦ] αὐταί S al.; tum S pr. κρινομενον.) — 83 ἥς λέγω ταύτης ἦν γρ. S: ταύτης λέγω ἥς (h.). — οὐκ ὀρθῶς οὐδὲ δικαίως ἀλλὰ καὶ πάνυ αἰσχροῶς A Dd.;

οὐκ ὀρθῶς ἀλλὰ καὶ πάνν αἰσχρῶς οὐδὲ δικαίως S al. Verba ἀλλὰ καὶ πάνν αἰσχρῶς (h.) delenda esse ci. Weil. — 84 ταῦτα ante τὰν add. S. — τελευτῶν A: τὸ τελευταῖον. — 85 πuto ἐπονθανόμην τινός (br.). — οἶος ἦν pr. S: οἶός τ' ἦν. — (ἀποφαίνειν A, γρ. F, corr. Y: ἀποφέρειν S v. Cf. 96.) — 86 θεάσασθε A: καὶ θεάσασθε. Cf. schol. p. 585, 11; XVIII, 147. — (κακοηθίαν pr. S.) — verba τὴν μὲν δίαιταν . . τὸ μέλλον λαθεῖν obelo notata sunt in SF. Minoribus litteris exprimenda curavi. — secl. τῶν διαιτητῶν post ἡμέραν: τῶν διαιτῶν Dobr. Dd. Item secl. θαρρηλιῶνος ἢ τοῦ ἐτ γιγνομένην, cum Dd. Schaeferum secutus haec omnia τὴν τοῦ θαρρ. . . γιγνομένην seclusisset. V. schol. 586, 9: M. οὐν κακούργως ἐφύλαξε τὴν τελευταίαν ἡμέραν τὴν τοῦ σιροφοριῶνος. De Thargelione nihil omnino dicit scholiasta. — 87 δοῦναι ψῆφον sine τὴν Y et lemma scholii p. 586, 17 (cf. schol. v. 20). — (ὄντινοῦν] οντι pr. S.) — κατηγορῶν ἐρημιον] κατ. ἐρήμην γρ S γρ F. — 88 toti loco inde a δεῖ δὴ τοῦτο usque ad ἄκυρον ποιεῖ § 92 obeli appositi sunt in SF. Cf. schol. p. 587, 25. Minoribus litteris exprimenda curavi. — οὕτως ὀμῶν, τηλικαύτην] confusas esse duas lectiones, οὕτως ὀμῆν et τηλικ., non iniuria suspicatur R. Cf. 97. — (επεβουλευσαι pr. S.) — (ἐχειν] εχει pr. S.) — θεάσασθαι scr.: θεάσασθε. — 90 ἐξῆν αὐτῶ AF: αὐτῶ ἐξῆν (h.). — (δέκα μῶν] δεκα μν cum ω inter versus S.) — μήτε λόγου] μήτε ἔλεον γρ S. Cf. §§ 105. 209. — (ἐπ' εἰκειας S.) — 91 ἐχαρίσαθ' αὐτῶ Dobr.: ἐχαρίσασθε αὐτῶ. — οὐδέπω καὶ τῆμερον οὐδένα Pollux IX, 92. Οὐδὲ χαλκοῦν οὐδέπω . . οὐδένα ~ ἀλλὰ καὶ (ita s, lemma schol. 589, 6) δίκην ἐξούλης ὀπομένει φεύγειν. Sed etiam ἀλλὰ δίκην (sine καὶ) ἐξ. ~ ὄπ. φ., cf. οὐκοῦν ὁ μὲν ἠτίμωται καὶ παραπόλωλεν. — φεύγων O, corr. Y, Spald. Buttm. — 92 αὐτὸς cum κατεσκεύασεν coniungo (cf. Weil.). — αὐτῶ πεποίηκεν Dobr.: αὐτῶ πεποίηται (at πεποίηκεν F). — φανερῶς οὕτω F: φανερῶς. Τοῦ φ. οὕτω ~ τοῖς ὑμετέροισι νόμοις ~ ἐφ' ὕβρει παραβαίνοντος. — verba εἰ γὰρ ἀτιμία καὶ . . . θάνατος φαίνεται obelo notata in SF. — 93 τοῖς ante μάρτυρας om. SYP. — (ΜΑΡΤΥΡΕΣ] ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΝΟΜΟΣ SA.) — (κατηγορίου S.) — (ἐπεὶ ἦεν ἡ κυρία] επικεννηκυρία pr. S, ἐπ' ἠκενηκυρία corr.). — (καταλείποντα S.) — (ὅπως] πως pr. S.) — 94 (post ἂν ἂν βούλωνται in codd. repetita verba διαιτητῆν ἐλέσθαι cum Sauppio del. Dd.) — (δ' ἔλονται R.: βούλωνται.) — (διαγνωσθῆσιν pr. S.) — (μεταφερέτωσαν Budée cum corr. O: καταφερέτωσαν.) — (ὅπὸ τούτου SF; εκκληματα S.) — 95 κάλει

δὲ καὶ Apsinis (p. 586) Paris. (κάλει δὲ v.) et nostrorum s. — τὰ τοιαῦτα v. et Apsin.: τοιαῦτα SF. — ad οὗτος ᾧ ἄ. Ἄ. singularis obelus appositus in B (non in SF); cf. schol. p. 590, 29 ὠβέλισται δὲ καὶ ταῦτα· οὐδὲ ἐπιβῆναι γὰρ τοῖς τοιοῦτοις ἐφέεται. — ἴσως om. Liban. Epist. 175, in imitatione loci. — πάσας scr.: ἀπάσας (br.). — ἐφ' ἡλικίας Apsin.: ἐν ἡλικίᾳ. Πάσας ap. Aps., qui liberius loco utitur, non additum est. Διὰ πάντων ἡκων πόνων est ap. Libanium. — καὶ ὀδύρασθαι A: ἡ ὀδ. (h.). — 97 verbis καὶ μήθ' ἑορτῆς . . παράδειγμα ποιήσετε obeli appositi sunt in S, διπλαῖ ὠβελισμένοι in B; in F hae tribus prioribus versibus, obeli duobus posterioribus. — (ποιούμενον om. pr. S, add. rec.). — 98 τίν' ᾧ v.: καὶ τίν' ᾧ SYP. — (βδελυγος S.) — ἀνόρηες Ἀθηναῖοι SP: ᾧ ἄ. Ἄ. — (ἀποτοῦ σχεδόν] ἀντοῦς σχεδόν pr. S.) — (προσήκει A: προσήκε.) — (διὰ ταύτην] δι' αὐτήν pr. S.) — 99 (ante νῆ Δία IV litt. erasae in S.) — τοῦθ' ὅτι AF, Rh. VII, 336: ὅτι (h.). Merito autem his ἀλλ' ἴστε δῆπου . . δίκην δίδοντας obeli in F(B) appositi sunt: quae minoribus litteris exprimenda curavi. — (φέρειν] ἀφερεῖν pr. S, ἀφαιρεῖν γρ S.) — ὑπὸ τούτου om. Rh. VII, 336. 339, adversantibus manifesto numeris, neque sententia patiente. — (οὔτως] οὔτος SA.) — § 100—101, quas minoribus litteris exprimendas curavi, obelis notatae in SF. Cum § 101 cf. § 184 sq. — εἰ τοῦτον codd.: εἰ τοῦτον μὲν v. Dd. Interrogandi signum post ἐλέησετε posuit Aug. Buttmann. — 101 οἴμαι] ἡγοῦμαι A. An [οἴμαι] . . ἄξιῶ? (i. e. δίκαιον ἡγοῦμαι). — ἕτερος οὐτοσί S: ἕτ. οὔτος. Cf. 185 (Weil.). Quamquam fort. inter ἐγὼ τις οὐτοσί et ἕτ. οὔτος oppositio est. — (οὐδένα δ' οὔτ' SYP.) — βίαιος] βίαιος ὠμὸς A. — 102 καὶ ante καταψηφίσασθαι om. A. — 103 (ποιήσαντα S. al.) — (έάσω] α a corr. S.) — (πρὸ τῶν] πρῶτων pr. S.) — τοῦθ' ἡδέως] τουθῆ (una litt. erasa) εως S. — 104 κακῆς] καὶ δεινῆς Arist. p. 378 W.; cf. Mus. Rhen. XXXVIII, 621 sq. — περιῶν hic quoque pr. S. — (περὶ ἐμοῦ] περὶ μου S pr.) — ὁ ante δεδρακῶς addidi (εἶην pro εἰμὲ Cob.). — (ὑφισχεῖτο pr. S.) — οὔτ' οὐδὲν SYP: οὔτ' ἄλλο οὐδὲν v. Dd., οὔτ' οὐδὲν ἄλλο A (om. Aristid. p. 378). — 105 ὠκνησεν οὐδὲ sine ἀλλ' Aristid.; cf. LV, 4. 7; sed etiam XLIII, 76; supra § 91, ubi ἀλλ' οὐδὲ χαλκοῦν F. — post τηλικούτο om. ἀδίκως cum A. Cf. v. l. 97, ubi in A ἀδίκως post περιπέτωκεν additur; XL, 48. — λόγου scr. coll. § 209, ubi in eisdem verbis λόγου S, ἐλέου v.: ἐλέου (br.). Cf. etiam § 90. — 107 προσεξεργάσθαι pr. S corr. ead., YP.) — (αφνιδαιος S pr. sec. Weil.) — καὶ post λαβὲ δῆ μοι om. S Dd. — 108 ἀκούητε F: ἀκούητέ

μον Α, ἀκούσῃτε Β ν.). — (μετὰ ταῦτα] μεταυτα pr. S.) — (τινά ante ἀντι om. S.) — 109 ὕστερον om. F. — (εὐβαλλων S.) — 110 αὐτὸ τὸ πρᾶγμα Α: τὸ πρᾶγμα αὐτὸ. Ἐπήγαγέ μοι . . ψευδῆ = καὶ οὐδὲν ἔμοι προσήκουσαν ~ ὡς αὐτὸ τὸ πρ. ἐδήλωσε. — εἰπεῖν om. Hermog. p. 344 (ἀλλὰ γὰρ μικροῦ με παρήλθε), Tiber. 545 (τοῦτι γὰρ αὐ μικροῦ με παρήλθε, sed Gal. Par. Med. μικροῦ παρελήλυθε). Ap. Alexandrum p. 432 est: τοῦτι μικροῦ με παρήλθεν εἰπεῖν. Cf. XIX, 234. (Τοῦτι . . εἰπεῖν ~ μ' ἐγράφωτο . . λελοικώσ). — secl. ἐγὼ (h.). — 111 ὄν AF: ὑπὲρ ὄν. — ἐκινδύνεον AF: δίκην ἐκινδύνεον. — τοῦτον δν διεξέρχομαι τρόπον Aristid. 386 W.: τοῦτον τὸν τρόπον δν διεξ. — εἶλον scr.: ἔχω (h.). — τί (τι) χρῆ SP: ὅ,τι χρῆ (h.). — 112 (τῶν ὁμοίων] τῶν νόμων SYP.) — τοῖς λοιποῖς SYP Dd.: τοῖς πολλοῖς (cf. v. l. XIX, 101); ἡμῖν Taylor: ἡμῶν (ὁμῶν Α). Cf. infra τῶν ἄλλων ἡμῶν et καθ' ἡμῶν; τοῖς ἄλλοις ἡμῖν 138. — (οὐμέστιν S.) — δίκην AF: τὴν δίκην. — εὐτρεπεῖς καθ' ἡμῶν F. — 113 (ἡρξάμην λέγων S.) — removi uncus legis formulae a Dd. additos. — ἢ ἰδίᾳ Westermann: καὶ ἰδίᾳ R. Dd.; καὶ δια S al. — 114 (επαγων ut vid. pr. S, ἐπάγ . . corr.) — εἰσιτητήρια Herwerden: εἰσιτήρια (εισητήρια corr. S). Cf. Herwerden Lapidum de dial. att. testimonia p. 49. — 115 ἀρχεθεωροῦντ' scr. (Meisterhans Gr. d. att. Inschr. p. 6): ἀρχιθεωροῦντ'. — (περιεῖλε pr. S.) — ἐκβαλεῖν Α: ἐκβάλλειν. — 116 δι' ἐμὲ (br.) Y, Rh. IV, 459 (schol. p. 608, 3?); δι' ἐμοῦ. Locus non videtur sincerus esse. — τὸ πρᾶγμα ὃ βουλή AF: ὃ β. τὸ πρᾶγμα (h.). — οὐκ ἀποκτενεῖτε del. Badham. Omittuntur haec in testimonio § 121. — (συλληψασθε et supra τετυφωσθαι pr. S.) — 117 αὐτῶ post ἄλλος τις om. SY. Sed καὶ ταῦτ' ἔλεγ' ἢ μιὰ καὶ ἀναιδῆς αὐτῆ κεφαλή ~ καὶ χρώμενος ὥσπερ ἂν ἄλλος τις αὐτῶ τὰ πρὸ τούτου. — (ἠτύχει Α Dd.: ἐτύχει). — πάντων ἐκείνου ν. (cf. schol. p. 609, 9): ἐκείνου S Dd. (br.). — ἀπαλλαγῶν SP: διαλλαγῶν. Cf. § 151; XXXVIII, 6. Πάντων ἐκείνου πράγματά μοι ~ περὶ τῶν πρὸς τοῦτον ἀπαλλαγῶν. — (εἰργασται SY.) — 118 παραλείπεται SYP Dd.: ὑπολείπεται Α, καταλείπεται ν. Fort. simplex λείπεται verum est.) — 119 μὲν ante προτεραία om. cum SFYP. — καθεζόμενος AF: καθιζόμενος. — κατ' αὐτοῦ Α: περὶ αὐτοῦ; cf. § 121; XVIII, 215. — (φλαῦρον] φαῦλον SYP.) — (post μάρτυρας est ΜΑΡΤΥΡΙΑ [S] vel ΜΑΡΤΥΡΕΣ in codd. paene omnibus.) — 120 αὐτὸ τὸύναντιον S: αὐ τὸύναντιον. — puto λελοικέναι μὲν ἂν. — 121 (ΜΑΡΤΥΡΙΑ S.) — (σουνεὺς S.) — (Χάρης R.: χιαρῆς.) — (ἐδόθη εἰς Schaeef.: ἐδ. ἢ εἰς.) — (αὐτοῦ YP:

αὐτόν.) — (οικειαν pr. S; tum προτεραι S.) — (ἐμβεβληκότα Taylor.: ὡς ἐμβ.) — (φλαύρον Dd.: φαύλον.) — 122 οὐδὲν S: οὐδὲ. — 123 περιῖσταναι S, primum i a corr.) — vetustam scribendi rationem ἐγλογοζομένους servavit S pr. — ὄμων SAYP: ἡμών. — (βδελλοροι S.) — εἰσιν ἐγγυτάτω del. cum R. Dd. Cf. Gebauer. Lys. I^a p. 375. Numeri (cf. οὐ δὴ δεῖ παρορᾶν) tueri videntur. — 124 (εἰσηγορίας pr. S.) — ὄμων μετ. A: ἡμών μετ. — (δισσαμην S.) — 125 ἐγκαλέση A: ἐγκαλή. Περί ὧν .. ἐγκαλέση ~ τότ' ἀμόνεσθαι τοὺς ἀδίκως (~ ἐφ' ἐαυτὸν ἐλθόντας χρῆ). — 126 de interpunctione cf. § 131 init. — (κακος pro κακῶς, tum πατ' εἰπεῖν pr. S.) — δέκατον S: τὸ δέκατον. — ἕκαστος AY pr. S (corr. ead. ut vid.): εἰς ἕκαστος. Cf. XXIV, 93; XXV, 25. 99. — secl. συνηδίκηται repetitum. — 127 δίκη] τὴν δίκη pr. S. Praestat fort.: ὀρθῶς καὶ κατ' ἀξίαν .. τὴν δίκη λαμβάνειν. — λαμβάνειν A: λαβεῖν. Infra est ποιῆσθαι. — ὕπερ ἑμοῦ μόνον ὄντος A: ὕπερ ὄμων ὄντος μόνον S al., ὕπερ ἡμών (hoc recte fort.) ὄντος μόνον F, ὕπερ ἑμοῦ ὄντος μόνον (h.) Dd. — (ὄμοῦ A: ἑμοῦ.) — ὕπολαμβάνειν A. Dd. Μὴ συνηγόρους .. δοκιμαστάς ~ τῶν τούτων .. ὕπολαμβάνειν εἶναι. — 128 ἀσελήγης μόνον SA: μόνον ἀσελήγης (br.). — διακρούσεται τούτων .. δοῦναι] ita SYP; at A τούτων τὸ δίκη δοῦναι ὧν ἐμὲ ὕβρισε διακρούσεται, F τούτων τὸ δοῦναι ὧν ἐμὲ ὕβρισε δίκη διακρούσεται. Del. fort. τούτων, pro quo οὕτω γρ S. — 129 ante ἀ πολλοὺς om. τᾶλλα cum A. — τί οὖν om. pr. S. Interrogandi signum cum PhButtm. addidi. — δεινότερα codd.: δεινότερον lemma schol. p. 615, 19, Dd. — ἐγῶ] ἔγωγε F cum Aristide p. 371 W. — (ὄπομει τ pr. S, ὄπομείνεται corr.) — secl. ἡμών (ὄμων S) cum Aristide, ubi corrupte exstat παρ' ἀμφοτέρων δῶρα. — τό [τ'] ἐμὸν scholiasta, qui et ipse legit τε, pro nominativo habet πᾶν τό τ' ἐμὸν, ego pro accusativo. — 130 τὰ ὄπομνήματα πάντα A: πάντα τὰ ὄπομν. (br.). — post ὄμιν ἢ om. τοῦτο cum F. — 131 (εἰσάπαξ] ἀπαξ pr. S.) — 132 μορὶ' ἄν ἔχων εἰπεῖν AF (br.). Ἄν genuinum videtur; cf. 65; XX, 33. — περὶ τῶν δὲ scr.: περὶ δὲ τῶν (br.). — τῶ νῦν add. antiqua manus in S, Weil.; cf. schol. p. 616, 28; 617, 3. Alius autem scholiasta (617, 11) βοθηεῖν αὐτοῖς legisse videtur. Βοθηεῖν αὐτῶ R., cf. 141. — 133 καίτοι — 134 πάντας ἡλαυνες obelis notata in S; in B tantummodo usque ad extremam § 133 obeli pertinent; simil. in F, sed ibi posterioribus VII versibus obeli, prioribus VII διπλαῖ ὀβελισμέναι appictae. Minoribus litteris exprimenda omnia illa curavi. — μὴ λαχεῖν pr. S: μηδὲ λαχεῖν. — ἀργυρᾶς secl. Dd. Altera lectio (AF)

est ἐξ Ἀργούρας τῆς Εὐβοίας; cf. schol. p. 618, 3; Herodian. π. μον. λέξ. p. 13, 20; Macrob. Sat. V, 21, 8; Harpocr. ἀστράβη. Contra ἀργουράς est ap. Helladium, Phot. p. 533a, 35 Bk. — 134 εἶτα εἰς γρ S, porro εισκαψομεν S, in quo εἰ σ' ἔσκωψεν detexit Weil.: εἶτα εἰ σ' .. ἔσκωψεν. — συνιππεῖς] ἱππεῖς? Cf. v. l. 174. — secl. sol (h.). Non solet ἐπιχαίρειν iungi dativo personae. — (ἐπέχαιρον] επεχειρουν S.) — χρῆν scr.: ἐχρῆν (br.) — 135 τί (τι) σὺ .. τί (τι) μὴ S: ὄ, τι σὺ (br.) .. ὄ, τι μὴ. — κεφαλῇ σὺ, παρελθὼν Gebauer argum. ex contr. p. 272: κεφαλῇ, σὺ παρελθὼν. Cf. XIX, 313; LVIII, 49. — τῶν ἄλλων ποιῆσαι A. — 136 post ἄκασιν om. ἀνθρώποις cum A. — secl. aut transpon. τάδικήματα (br.) — (ἐόρασε O Dd.: ἐώρ.) — ἀντὰ τάναντία scr.: ἀδ τάναντία. Cf. 120. — 137 ὄρωντας] δεδιότας A; inde ὄρωνδοῦντας Tayl. — 138 secl. καὶ ὄβριστην sec. Tiber. p. 551. Omne momentum est in verbis ἐπ' ἐξουσίας καὶ πλοῦτον, quorum vis hoc additamento infringitur. (Θρασὺν pro πονηρὸν A.) — post μηδὲν ἄν om. αὐτὸν cum Tiberio (qui etiam ἄν om., cum A). Dio Cass. LXII p. 702 E: πρὸς τὸ μηκέτι πάσχειν ἐξ ἐπιδρομῆς τῶν πολεμίων. — περιαιρεθεῖς γε Tib.: om. γε nostri. — 139 (Πολύενκτος om. pr. S.) — πρὸς pr. S: πρὸς ἔτι (ἔτι add. pr. S in mg.). Cf. XXIII, 89. — τούτοις ἕτεροι F: ἕτεροι τούτοις (br.). — (εποχλοντων S.) — verba οὐδς μὰ τοὺς .. μαρτυρεῖν obelis notata in SF. — 142 ἡμῶν ἕκαστον F: ἕκαστον ἡμῶν (br.). — ὅπερ πάντων scr.: ὅπερ ἀπάντων (br.). — ante τιμωρητέος om. ἐστὶ cum Y. — § 143—148 obelis notatae in S; in B usque ad κόπτειν διαφέρει tantum (§ 147) obeli pertinent; in F etiam sequens versus notatus; in eisdem B(F) ad γένους ἕνεκα νῆ Δία (149 init.) adnotatum est: τοῦτο συνῆπται (συνῆπτο Weil.) τοῖς παρασῆμοις („nota critica notatis“ Weil.), πρὶν διορθωθῆναι τὸν λόγον· τὰ δὲ μέσα ἐνετέθη. Cf. ad § 148. — ποτὲ ἐν τῇ πόλει om. Apsines p. 517. 519 (bis); ἐν τῇ πόλει etiam ab Hermog. p. 248, schol. Hermog. IV, 539 omittuntur. V. etiam Minucian. IX, 603 W. — τίνων ὑπαρχόντων Apsinis p. 519 Paris. A: τίνων εὐεργεσιῶν ὑπαρχουσῶν. Cf. 145 init. (144 extr.). — ποίων τινῶν] οἶων δὴ τότε Rh. IV, 539 (π. τιμῶν A). Cf. XXIII, 20. — δήπου, it. ἐγώ, ὑμεῖς, καὶ γνῶτε om. Rh. IV; id. pro οὐτ' ἐστὶν οὐτ' ἔσται tantummodo ἐστὶν habet (ἔτ' ἐστὶν pro οὐτ' ἔσται S, τ' e a pr. m. in ras.). Sed videtur rhetor consulto locum paullum contraxisse; itaque ὑμεῖς tantummodo, quod ex falsa oppositione ad ἐγώ facta natum puto, seclusi, scripsisque ἴδητε (cf. γνῶτε)

pro εἰδήτε (hoc etiam Rh. IV). Ad ἐγώ cf. or. III, 21. — δ, τι τοῖς] δ τοῖς AF, Rh. l. c. V. ad § 66. — ὁμῶν] ὁμῖν S et corr. F. Cf. 159. 183. 211; XVIII, 49. — 144 δὴ post ταύτης addidi ex A. Cf. 144 extr. — (ἦς] οἷς S.) — 145 καὶ στέφανοι add. F Weil. — 146 ἐκείνον τὸν χρόνον ὑμέτεροι FYP, quod numeris melius convenire videtur. — 147 (ἑρὰ S pr., cf. schol. 625, 12 „ἑρὰ“ μόνον ἢ ἀρχαία ἔχει. Vulgaris lectio ἑρᾶν ἐσθῆτα etiam W. IV, 546 nunc quidem exstat (at v. supra p. III); ibidem περικόπτειν τοῖς Ἑρμάς, pro quibus κόπτειν τοῖς Ἑρμάς S v., κόπτειν Dobr. Dd.). — post διαφέρει interrogandi quod ponebatur signum mutavit Dobr. — 148 ἀντιθῶμεν . . ἐνδεικνύμενος] haec cum nullo modo cum sequentibus conveniant, delevit Dobraeus; Weilius autem perspexit nexum esse cum 149 init. γένους ἕνεκα νῆ Δία; itaque intermedia putat ab oratore postmodo in mg. adscripta fuisse, id quod etiam scholion ad 149 init. adscriptum (v. supra ad 143) fere testari videtur. Adiunguntur autem haec intermedia μὴ τοῖνυν κτέ. ad 146 extr. Pro ἐνδεικνύμενος W. ἐξακούμενος scr.; sed sensus ἐπαιρούμενος vel tale quid flagitat: ἐπήρθη ταῦτα ποιεῖν ad ἐνδ. addit corr. S, schol. autem (625, 17) explicat: ἐπὶ τίνος ἠδικημένος; ποῖον χορηγοῦ παροξύνοντος κτέ. — ὁμῖν post μὴ τοῖνυν om. F (post καλὸν hab. A). Cf. Liban. Herm. IX, 60, 1: οὐκοῦν πρὸς τῷ μὴ δίκαιον οὐδ' εὐσεβές. — θεμιτὸν (br.) θέμις? cf. XXV, 81; Kühner Gr. Gr. I, 356, 3. Verum θεμιτὸν etiam Dionys. A. R. IX, 13 legisse videtur; cf. or. LX, 29. — secl. εἶναι (br.). — (οὗτος . . μὴ τί γε] οὗτός γε SA; μὴ τι SP et schol. 626, 1.) — 149 ὁμῶν om. Rh. IV, 538, ubi omnino locus in artius contrahitur; neque quod schol. 626, 31 idem om., magni faciendum. — τὰς ante τοῦτον del. R.; sed v. Schaef. Καὶ τίς . . ὁμῶν | τὰς ἀπ. ~ ὥσπερ ἐν τρ. | τὰς τ. γ. — εἶναι post συμβέβηκεν sensum non habet. — ὑποβαλλομένη PY: ὑπολαμβανομένη A, ὑποβαλομένη v. (schol. 627, 8). Non effectus, sed actio spectatur. — (γενόμενον· ἢ δ' ἐξόν] γενομένη δεξον pr. S.) — τῆς αὐτῆς Dobr.: ταύτης τῆς (τῆς Ἰσῆς AF). — 150 τῶν ante οὐ προσηκόντων om. AF. Cf. IX, 31. — τετυχηκῶς AF: τετευχῶς. — (οὐδένα χρῆσθαι pr. S.) — ἀληθῶς βάρβαρον schol. 626, 27: ὡς ἀλ. βάρβ. AF, βάρβ. ἀλ. S al. Dd. (br.). — 151 cum AF inserui & post ὄντων, cum A delevis ὄν post ἀναιδεῖ (h.). — πολλὰ καὶ δεινὰ] δεινὰ καὶ πολλὰ A; cf. § 109. — οὐτοσί (AF) pro οὗτος nollem me recepisse. — (ἐξαιτήσεται S al.) — puto ἔλαττον et ἡ ὄσον pro ἐλάττω et ἡ ὄσα (br.); cf. 152. Καὶ ἔλαττον . . καταθεῖς ~ ἡ

ὄσον . . καταγελάσῃ. — (καταθείς] ante σ in S aliquid erasum.) — 152 οὐδὲν ἐλάττονος scr.: οὐθενὸς ἐλάττονος (br.). Supra 151 est πολὺ ἐλάττω. — τουτῶι pro τούτῳ nollem me scripsisse; it. mox οὐτοσι (v.) pro οὐτος (SA Dd.). — (ἢ ὄσον] ἦσον pr. S.) — τῶν ante τριηραρχιῶν add. SYP Weil. — 153 ἐν ἀπάσαις λέγειν Y. — secl. ἐσμεν (h.). — (ααποκναιει pr. S.) — 154 (κρίνων] κρινῶ pr. S, κρινῶ Weil.) — (ἐλάττον S, ἐλάττω v.; Weilius propter accentum, quem in S pr. m. posuit, ad v. a Bekkero spretam revertit.) — ἰδίων] ἰδίων ἐδαπανῶμεν A Dd., ἰδίων οἰκῶν SYP, ἰδίων οἰκῶν ἐδαπανῶμεν F. — 155 (ἦν om. S al.) — (τάλαντον] ταλάντων S.) — (σκεύη] μεσκευη S pr.) — (μηδενα αναλωσαι pr. S.) — 156 οὐδεμίαν δήπου S: οὐδ. αὐτῶ δήπου YP Dd. (br.), οὐδ. δήπου αὐτῶ AF (h.). — (post εἰστικάα duae litt. erasae in S.) — 157 secl. ἐγὼ post ἐγενόμην (h.) — με δοκιμασθέντα (br. bis)] fort. δίκαιον μ' ἂν δοκ. ἦν κομίσασθαι. — ἐγὼ μὲν οὖν] οὖν om. B t v; cf. XVIII, 255. — παρὰ τοῦ πατρὸς (br.]) παρ' αὐτοῦ τοῦ πατρὸς (opp. παρ' ἐπιτρόπων)? — 158 ante ἡ λαμπρότης om. ἐστιν cum F, schol. 629, 22. — ἀναλώματα τὰ τούτου (br.) A Dd. Cf. 210. — ἐγὼ μὲν A: ἐγὼ μὲν γὰρ. — ζῶτὰ καὶ κυμβία Herodian. ap. schol. p. 618, 10; Athen. XI, 481 E, 496 F: κυμβία (κυμβίτα pr. S) καὶ ζῶτὰ. — 159 Μειδίας om. A. Sed ἐγὼ . . ἰδίας ~ τρυφῆς . . Μειδίας ~ καὶ . . κτάται. — τυχόντας ὑμῶν AF: τ. ἡμῶν. — (σκεύη Meier. Dd.: σκεύη καλὰ SY, σκ. λαμπρά AP, σκ. πολλά F.) — 160 νῆ Δία τριήρη A Dd.: νῆ Δία τριήρη ἦν pr. S al., μὴν διὰ τριήρη ἦν corr. S, γρ B et F. Cum hiatus sit inter τριήρη et ἐπέδωκε, de forma τριήρηη cogitare possis; nempe reperiuntur τριήρηη et τετρήρηη in inscr. Atticis inde ab a. 334 a. Chr. n., Meisterhans Gr. d. att. Inscr. p. 60. — (Θρυλλησει S.) — verba καὶ φήσει ἐγὼ (h.) ὑμῖν (h.) τριήρη ἐπέδωκα (h.), quae scholion sapiunt, seclusi. — (οὐτωσι δῆ] οὐτωσιδε S, οὐτωουδε S pr.) — (παρακρουσητε pr. S.) — ἄνωθεν δὲ βραχὺς γὰρ (γὰρ om. pr., sed eadem omissionem notavit) ἐστ' ὁ λόγος (δν add. corr.) λέξω S: ἄνωθεν δὲ βραχὺς γὰρ ἐστ' ὁ λόγος δν λέξω, κἄν ἄνωθεν ἄρχεσθαι δοκῆ v.; omisit haec omnia A Dd. Interpolatum esse ex § 77 recte perspexit Dd.; sed prima verba ἄνωθεν . . λέξω propter homoeotelenon διδάξω . . λέξω in A omissa, v. Weilium. Ὅν propter breves ferri nequit. — 161 (νῦν] τοίνυν SYP.) — 162 καθέζεσθαι mg. Parisinae: καθίζεσθαι. Cf. 56. 119. — 163 (ἀναπεπτάκει libri.) — (ἐνθάδε] εντανθαδε pr. S, corr. ead.) — 164 (Ἀργούρας] αργυρας pr. S, corr.

ead.) — 165 ὁ ἀγαπητὸς ὁ παῖς AF: ὁ ἀγ. ὁ ἀπαις (br.?) v.; (ὁ τοῦ Νικίου) ἀγαπητὸς παῖς Dd. Schol. p. 634, 14: ὁ ἀπαις (sic) ὁ νέος ἔτι καὶ παῖς. — (ταύτη Bk.: ταύτην.) — (ἐπίδοσιν secl. Bk.) — (οὐδ' ὁ νόμος) οὐδε [duae litt. erasae] νόμος S.) — 166 στρατείας ἀτελῆ ποιῆσαι δυνάμενος scr.: ἀτελῆ ποιῆσαι στρατείας δυν. (br.) v. Dd., ἀτ. π. δυν. στρατιᾶς (br.) A. — ταύτην εὑρηκε Μ. καινήν] καινήν ἐξεῦρε Μ. schol. 634, 23. — ἱππικὴν S (qui κενήν pro καινήν), schol. l. c.: ἱππικῆς. — 167 (ἐν Στόρων] ἐν Σκυσθῶν S corr.) — (τὰ ἀργύρεια] ἀργυρία S. al.) — οὐχὶ λειτουργία A; id. post τούτων add. ἡμεῖς, quod facile ante ὄμως excidebat. — 168 (καὶ ante Μειδίας om. SP.) — (παντὸς δὲ τοῦ] παντος δεκατου S pr. cum Y, παντος δε καὶ του corr. S.) — (Μειδίας δ(ὲ) ὑπολειφθεῖς YP; it. μειδίας δ' υπολειφθεῖς S.) — (κατεπλευσαι, συνατεστησε S pr.) — 169 ἄνδρες SP: ὧ ἄνδρες. — (οἰάπερ R.: ἄπερ.) — (φησὶ AYP, καταλαζονεύεται SAYP.) — τῇ πόλει A: ὑπὲρ τῆς πόλεως. Cf. III, 6. — 170 (ὁπόταν] οπουεαν S; ὕπου ἄν schol. 636, 5.) — δωρεὰ δέδονται A, recte puto (δωρεαὶ .. μεγίστων ~ οὐδ' ἄν ἦν. εἰ προσέγο. τις ἐν τῇ στήλῃ). — 171 (καὶ ante κεκόμισται om. S.) — secl. αὐτὸς, quod rationem non habet; item ἦν (contra γὰρ ἄν Cob. Herw. [post R.], γ' ἄν Weil. pro γὰρ). — τοῦτον ἐχειροτονήσατε A: ἐχ. τοῦτον (h.). — 172 post τίνος del. ἄλλον cum A (qui ἀξίος ἐστίν); τίνος ἔστ' ἄλλον ἀξιος F. — 173 (πλεῖν Dd.: πλεῖον.) — 174 ἐποιεῖτο ἐξ. εἰς E. sine ἡμεῖς Greg. Cor. W. VII, 1200. — καὶ ταῦτα] ἐξιόντων add. SYP. Fort. fuerit in anteced.: τὰς τε πομπὰς ἡγεῖτο καὶ ἐξιόντων, cf. Saupp. — καὶ ὅτι] ἀλλὰ μὴν ὅτι AF. — τοὺς ante μάρτυρας om. SFYP. Cf. 93. — 175 ἐν' αὐτὰ AF: ἵνα ταῦτα. — (γεγονυῖς S.) — Θεσπιῶς scr. pro Θεσπιέως, nam πρῶτον .. πρώτης | τῆς τελ. γεγυῖας | μνησθῶ καταγνώσεως ~ περὶ .. ἀδικεῖν | Εὐάνδρου κατεχειρ. | ὁ δῆμος τοῦ Θεσπιῶς. — προβαλλομένου v.: προβαλλομένου SF. Cf. 176. 179. — secl. αὐτὸν (h.). — 176 secl. ὅτι (br.), mutata simul interpunctione; nam erat interrogandi signum post Εὐάνδρου, comma post ἀκούσατε. Cf. 184. — ζημιῶσαι F: κολάσαι. Cf. 181. 182. Εἰσελθόντα .. δικαστ. ~ ἡβούλεσθε .. ζημιῶσαι. — προβαλλομένου O, schol. 640, 7: προβαλλομένου. — χειροτονία pr. S (κατα in mg. add. ead.): καταχειροτονία. Καὶ .. βλάβας δὲ ἐπὶ τῇ ~ χειρ. μένων .. γεγενῆσθαι (ἐαντῶ γεγ. ~ πρὸς ἡμᾶς ἐνθρ.). Item 179 ἐχειροτονήσατε pro κατεχ. ex S restitutum est. — 177 ὡσπερ] ὡσπερ pr. F. Cf. 18. — 178 puto ἕτερός ποτ' ἔδοξ' ἀδικεῖν ἡμῖν (br.). —

179 (δικαιον A: καὶ δικαιον.) — ἀνθρωπε θεάν om. A (alterum Φ in S corr. add.). — με ante φῆς om. A. — ἐπιβαλεῖν scr.: ἐπιβάλλειν. Cf. εἰπεῖν et ἀφασθαι. — post πάντα om. μάλλον cum A. — 180 λαβῶν] λαμβάνων A. — 181 (ἄν ante εἶπεν om. S al.) — εὖ ante οἶδα om. F. — secl. οὔτε παρεδρεῶν (br.). Huius exempli ne in antecedentibus quidem ratio habetur. — ἔχων οὐδεμίαν AF: οὐδεμίαν ἔχων (br.). — 182 secl. ὁμῶν. Τινὲς ὁμῶν ᾤοντο κτέ. cum τέθνηκεν . . ὁμῶν non congruit; at deletio ὁμῶν oratorum quidam vel populi intellegentur. Θανάτῳ ζημιῶσαι = τινες ᾤοντο χεῖραι. — (ἀλοῦς] αλοῦσα pr. S.) — ἑτέρους ἔχοιμ' ἄν scr.: ἄν ἑτέρους ἔχοιμι v. (br.); om. ἄν A. — δ' post ὑμεῖς recte secl. Weil. Ἄλλ' ὑμεῖς est in A, ἔτι τοίνυν ὑμεῖς γο S. — δόξαντι] δόξασι requirit PhButtmann, recte ut vid., cf. ἐκείνοις. An sic: δόξα(σί)ν τι παράνομον? Cf. LI, 12. — 183 ἐστὶ τοῖς πολλοῖς] τοῖς π. ἐστὶν A; secl. ἐστὶ. Οὐδὲν γὰρ ζῆμ' . . οὕτως ~ τοῖς πολλοῖς ὁμῶν χαλεπὸν ἐντυγχάνοντα A, cf. 180 λαμβάνων. — ᾧ ante ἔ. Ἄθ. om. SAP, sed numeri obstare videntur (δείγμα τοι. = ἔξεν. ᾧ ~ ἔ. Ἄθ.). — (ἀπουτεῖνετε S al.) — τις om. A; it. ὁμοίως. — 184 ante περὶ τούτων om. βραχέα (br.) cum F (post τούτων est in A). — τοῦτ' ἀκούσατέ AF (cf. 176). — ante τὸν βίον addidi πάντα cum A. Antecedit παρὰ. — τινες in interpolatione, quae § 101 plerosque libros invasit (οὐ τοῦτον μόνον δν συλλέγουσι καὶ οὐ πληρωταὶ γίνονται τινες, ἀλλὰ καὶ ἄλλον), quaeque ex § 184 sine dubio petita est, post γίνονται ponitur. Inutile esse videtur τινές neque numeris conveniens. — 185 τις ante μέτριος AF: post φιλόανθρωπος SYP. Malim post μέτριος exstare. — τοὺς μὲν καθάρματα τοὺς δὲ πτωχοὺς F: τοὺς μὲν πτωχοὺς τοὺς δὲ καθάρματα. Cf. § 198. — οὐδ' ἀνθρώπους Markland. (coll. 101. 198): οὐδὲν (br.). — post ὑπολαμβάνων om. εἶναι cum AF. — φορὰς ὑπάρχειν A: ὑπ. φορὰς. — ὀρθῶς om. pr. S (add. corr. post σκοπεῖν); sed ἄν τοίνυν ὁμῶν | ὀρθῶς (an ὀρθῶς | ὁμῶν?) ἐπλή σκοπεῖν = τούτου πληρωτὴν | εὐρήσετε Μειδίαν (~ ἄσπερ αὐτὸς εἰσηγήνοχε τοῖς ἄλλοις). — 186 ante τὰ παιδία add. καὶ cum AF (br.). — ἐλεινότερον omnes; ἔλειν. Herw. — (ἄν post ὅσα περ om. pr. S, YP.) — post παρέχειν αὐτόν om. δταν βούληται cum A. Cf. schol. 645, 2; or. XV, 18. Μέτριον παρέχειν αὐτόν = τὸν ἐναντίον ἢ τοῦτον. — interpuncti post ὅτι καὶ, cf. 201 extr. — (ἄν om. pr. S, add. corr.; tum διακρουσητε S.) — αὐτὸς] αὐτὸς Cob. (ὁ αὐτὸς A R.). — 187 οὐδὲ πιστότερον om. A, recte; nam de fide praestanda non

agitur. Οὐδὲ τὸν παρόντα καιρὸν δὲ οὗτος | .. πλάττεται ~
 κυριώτερον τοῦ παντός δὲ αὐτοὶ | σύνιστε .. ποιήσασθαι. —
 ἄρα scr.: ἄρα. Διὰ τοῦτ' ἄρα τοῦ πεπονηκότος = ὁ πεπονηθὼς
 ἔλαττον ἔξω παρ' ὑμῶν). — 188 secl. cum Dobr. καὶ τὸν δροκον
 δὲ δρωμόνατε (br.), quamvis ea etiam ap. Suid. v. ἀντιβολῶ;
 Bk. An. 126; W. VII, 385 legantur. Contra non adduntur W.
 IV, 419. Ex sequentiibus (καὶ γὰρ δρωμόνατε κτέ.) petita sunt,
 quisbuscum aperte pugnant. — ὦ ante ἀνδρες deleverim (num.). —
 πείσεσθαι Herw.: πείθεσθαι. — num secl. διὰ post οὐδὲ (br.)?
 Cf. XIX, 21. 265; Schaef. ad LIX, 74. Quamquam οὐ .. οὐδὲ ~
 διὰ .. παιδάς. — 189 de notis criticis quae his §§ adscriptae sunt
 v. ad § 191. — secl. ὑμῶν, quod post συμβουλεύων exstat ap.
 Phot. Suid. v. φήτωρ; cf. schol. 645, 25. 28; infra 190, unde
 etiam ἡγῶμαι pro ἡγήται in libros quosdam devenit. Tum
 συμφέρον scr. pro συμφέρειν, cf. 190, XXIX, 43 (ap. Phot. et
 in rasura; συμφέρη Suidae B). 'Εγὼ .. συμβ. | ὅ, τι δὲ συμ-
 φέρον ἡγήται ~ καὶ .. ὑμῶν | ἐνοχλεῖν μηδὲ βιάζεσθαι. — ἀρ-
 νοῦμαι et τοῦνομα τοῦτο Phot. Suid. (qui οὔτε ἀρνοῦμαι οὔτε
 φύγοιμ' ἄν, cf. 191): ἀπαρνοῦμαι (191 v. l.) et τοῦτο (τὸν F)
 τοῦνομα. 'Ρήτωρ ἐστίν | οὔτε φ. ἄν ~ οὐτ' ἀρνοῦμαι | τοῦνομα
 τοῦτο. — εἰ μέντοι .. ἐγὼ] εἰ δὲ οἶνος (οἶος) Phot. Suid.; sed
 ἐνῶνος certe et necessarium et a schol. 646, 3 agnoscitur et
 facile post οἶνος excidebat. — ἀφ' ὑμῶν Phot. Suid. (Cob.):
 ὑφ' ὑμῶν S Dd., ἐξ ὑμῶν v. — 190 οὐδε εἰς SP: οὐδεῖς. —
 (αὐτο pro αὐτος pr. S; id pr. ἐν post οὐδὲν om.) — (ἀπλῶς]
 ὅπως SYP.) — (ὅταν συμφέρει pr. S, ὅτι ἄν συμφέρειν corr.
 ead. Συμφέρειν etiam AB.) — ἐξεταζομένους A: συνεξέτ. (br.),
 quod est 127. — post προφέρειν om. ἐμοί cum SA. — 191—192
 in FB obelis notatae sunt, contra 189—190 διπλαῖς ὠβελισμέ-
 ναις (in F διπλαῖ etiam ad primum versum § 191 pertinent). Cf.
 Christ (supra p. VIII) p. 29; Weil p. V. — τοιαῦτα YP, lemma schol.
 646, 14; Aristid. 382 W. (qui etiam τοι et ἴσως om.): τὰ τοιαῦτα. —
 νῦν om. schol. 646, 16. 20; Aristid. hab. ὡς ἔσκ. πάντα λέγων
 ἐγὼ (i. e. λέγω νῦν ἐγὼ?). Locus est adverbio in § 192 λέγειν
 νῦν. — κοῦκ Plut. Mor. p. 6 D: καὶ οὐκ. — (ἄν ἀρνηθεῖην] ἀπαρ-
 νηθεῖην SYP.) — πρὸς ὑμᾶς om. Plut. (lacuna in libris sec. Ber-
 nardakin). 'Ημέλουον ὧν περὶ τούτων ~ ἐρεῖν ἔμελλον πρὸς
 ὑμᾶς, cf. γεγραφέναι μέντοι μοι | τὸν λόγον Μειδίαν. — 192 (δι-
 καιότατα] alterum τα a corr. S.) — ποιῶν (B) t, v. ante R.: ποιῶ
 (h). Nisi delendum. — ποτ' SYP: πῶποτ'. — (διτημαρτανει S
 text.) — 193 (ἐρεῖν A: ἐρεῖ.) — ἔρημα om. A. — (ἐξεκκλησία-

σαν pr. S al., *ἐξεκλ.* corr. S. Imperf. est in A, corr. F, cf. schol. p. 647, 21.) — 194 οἶμαι om. A. — 195 secl. πάντων ἀνθρώπων, quod post ὑπερηφανίας καὶ ὑπεροψίας (haec καὶ ὑπεροψ. om. S Dd., contra YP etiam τσαούτης ante ὑπεροψ. add.) hab. F. Pro πλήρης in AF μεστός est. Καὶ τσαούτης ὑπεροψίας ~ μεστός ἂν ἔσει φανερότατος. — [τὸ] σχῆμα Weil.: τὸ σχ. SYP, τὸ σὸν σχῆμα v. Dd. — 196 μεγάλην μ. τέχνην, μᾶλλον δ' ἀρχὴν Taylor. — ante εὐρηκώς om. ἂν cum S. — σαντὸν v.: σεαντὸν S (br.). — pro ἔλεος ante οὐδὲ καθ' ἕν (br.) fort. δε ante οὐκ ἔστιν reponendum. — (μῖσος] μισθος pr. S.) — 197 ἔλθὼν ὡς ἡμᾶς B teste R.; cf. 218. — πότερ' scr.: πότερον (br.). — καὶ πανταχοῦ F: πανταχοῦ. — verba δν γὰρ οὐχ .. § 199 θεωρήσαίτε obelis notata in F. Minoribus litteris exprimenda curavi. — 198 (οὔτος] οὐτως pr. S; tum ἀπηλαγμαι S; περιῶν hic quoque pr. S; it. pr. S εἶσιν pro ἦσαν.) — 199 post χειροτονίαν om. τεκμηρίοις cum A. Σκέψασθε ἐκ τῶν μετὰ τὴν χειροτονίαν χρόνων W. IV, 540. — (θεωρήσετε S. al.) — κίνδυνος μηδὲ ἀγών om. ἔτι AF. — 200 ταύτης τῆς ἡμέρας AF, Plut. Mor. p. 1010 F: τῆς ἡμ. ταύτης. — οὐδὲν πέπονθα AF: π. οὐδὲν (br.). Inde secl. ἐγὼ (h.). — οὐ δέδοικα A, pr. Y: οὐδὲ δέδοικα. — 201 (δεδειναι pr. S.) — verba οὐδὲ γὰρ ἔξειν .. διακρούσεται obelis notata in F. Minoribus et ipsa litteris expressi. — 202 (ἄν] τῶν pr. S.) — ἀγγελῆ A: ἀπαγγελῆ. — 203 οὐ γὰρ AF: οὐδὲ γὰρ. Etiam pro οὐδ' οἴσθε eidem οὐ γὰρ οἴ. praebent, quod recepit Buttm.; fort. οὐκ οἴ., ut § 204 οὐκ ἐθέλεις. LIV, 35 bis οὐ γὰρ — exstat; sed hic iam unum γὰρ antecessit. — (χρήματα δεῖν pr. S cum signis transponendi.) — (νεμεῖσθαι et ἐμβήσεσθαι Felician., schol. p. 534, 3: νεμεῖσθε et ἐμβήσεσθε.) — 204 (καβονοίαν pr. S.) — ἐπὶ καιροῦ lemma schol. 654, 1; cf. XX, 90. — (τοῦθ' ὑποβάλλειν S.) — σαντῶ v.: σεαντῶ S (br.). Cf. Liban. IV, 67, 5. — ἀνέξεσθαι AF: ἀν. σου. — (σὺ δ' οὐ A: σὲ δ' οὐ S al.) — § 205—207 obelis notatae in FS (in F pr. etiam tres primi versus § 208). — secl. ὑπὲρ αὐτοῦ (br.); oratores (οἱ λέγοντες) dicuntur Midiae opitulari. — ante οὐκ ὀρθῶς interpuncti cum Weillio (Schaeff.). Cf. XXIII, 100. — (ἀφήσιν] ἀνίησιν pr. S, YP, lemma schol. 655, 22.) — (μεῖζον S. al.) — secl. καθ' ὅσον (br.). — ἡμῶν scr.: ἡμῶν. — 206 (ἐκαθητο S. al.) — (Ἐββουλος] συμβουλος pr. S.) — καὶ ἀντιβολούντος SYP: ἀντιβολούντος (h.). — secl. τότε post ἀδικεῖν (br.) — διὰ ταῦτ' οὐχ] διὰ ταυθ' οὐχ S, διὰ τοῦτο οὐχ A. Item mox διὰ ταυτας τουτον pr. S, διὰ τοῦτο

τοῦτον A. Secl. autem τοῦτον (num.); antea neque ad ἡδικη-
 κότης neque ad συνειπεῖν neque ad ὑπήκουσε pronomen addi-
 tum. — 207 puto εἴη καὶ τοῦτ' ἄν (h.). — 208 (πέπεισμαι pr.
 S al.) — ἔξαιτ. τοῦτον καὶ λιπαρήσειν παρ' ὕμῶν A. — (μαι-
 νοίμην] μενοίμην pr. S.) — 209 post δημοτικῶν om. ἀνθρώπων
 cum F. — (ἄν post τυχεῖν om. S.) — (οὐ γὰρ οὐδέηθεντι S,
 sed οὐδ' a corr. ut vid.; οὐ γὰρ δεηθ. YP, οὐ γὰρ δὴ δεηθ.
 F.) — (πρόσχοιεν S. al.) — ἀλλ' οὐκ ἄν εὐθὺς εἰποίεν] ἀλλ'
 οὐ AF. Verum cf. XLV, 26. — δεῖ SP: εἶδει (cf. ἐχρῆν Liban.
 IV, 160, 17). Τοῦτον δ' ὑβρίζειν ἀναπνεῖν δέ ~ δν .. ζῆν
 ἀγαπᾶν δεῖ. Cf. Schaef. — 210 verba μὴ τολῶνν .. κεντῆσθαι
 obelis notata in F. Scilicet haec propter μὴ τολῶνν recurrunt
 in aliquo vetusto exemplari exciderant; inde ex huius collatione
 obeli appositi. V. supra p. VIII. — (ὁμῖν] ὁμῖς pr. S, corr. ead.) —
 τὴν post δόξαν om. SYP. Cf. 158. — 211 ἐλεινὸν omnes, etiam
 Aristid. p. 349 (Liban. IV, 737, 1). — (ὁμῶν] ὁμῖν Aristidis
 Paris. 1741 et Ald., ἡμῶν SYP.) — (δικασθαι, superscr. a corr.
 ε, S, sed etiam ση in ras.) — ἄνδρες SP: ὁ ἄ. — ταύτην non
 add. schol. p. 658, 9. — (μὴ εὐορκεῖτε A: μηδ' εὐορκ. S. al.) —
 213 (ἐκαστοι pr. S.) — 214 μὴ γεγενῆσθαι <ῥβριν> vel <ῥβρει>
 ci. R., cf. 216. Melius utique ante γεγ. hoc inseretur. —
 215 αὐτὰ SAYP: αὐτὰ μὲν. Cf. 216 ἐπει(δὴ) δὲ pro ἐπειδὴ. —
 ἐφαίνεσθε (φαινέσθε S) secl. Weil. — τούτων πλουσίων AF,
 corr. S, Weil.: πλουσίων τούτων (πλουσιων τουτων πλουσιων
 pr. S). — (δεομένον corr. S.) — ἐβοᾶτε μὴ ἀφείναι (br.) puto
 βοᾶντες μὴ ἄ., et mox ἀνακραγόντες, sicuti nunc quoque se-
 quitur λέγοντες. Legitimum esse videtur participium post ὄστε
 antecedente participio (ἐχοντες), cf. Rehd. Ind. II⁴, 119. — (λημ-
 ψομένον pr. S.) — 216 (ἐκείνον] ἐκείνον δ' SAYP.) — ἐπειδὴ
 SAYP: ἐπεὶ δὲ B, ἐπειδὴ δὲ R. Dd. — 217 πάντα γὰρ — 218
 ἠττάσθαι obelis notata in SF. Minoribus litt. exprimenda cu-
 ravi. — ἐπιδημοῦντας πάντας A (pro ἅπαντας pr. S ἅπαντα). —
 218 (τὴν] τιν pr. S, corr. ead.) — (ἠτησθε S al.; ἠττάσθαι
 AF.) — (προσβολὴν pr. S.) — verba πότερ' οὖν .. κοινά, quae
 minoribus litt. exprimenda curavi, obelis notata in SF. Viden-
 tur haec primitus ad οὐδὲν ὑβρισθήσῃ § 222 adscripta fuisse;
 cf. P. Bastgen, de Dem. Midiana (Monasterii 1884) p. 54. —
 (κρεῖττον A: κρεῖττον ἦν.) — νῦν ante κρίνεται add. Dd. ex
 SYP, γρ F. — 219 ἄνδρες A(S): ὁ ἄνδρες. — οὐδεὶς post
 ὁμᾶς A: post χειρὶ (h.). — ἅπαντας] AF ἅμα πάντας. — 220 γε-
 νέσθαι F: γίγνεσθαι. — 221 δὲ post ὀράτε om. SYP. Cf.

XVIII, 322. — (σχολερον pr. S.) — οὐδέν γε AF: οὐδέν. „Sive lentius sive celerius, certe nihil curans.“ — (εἰ μέγας] η μέγας S.) — οὐδ' ἰσχυρός A: ἢ ἰσχ. SYF, ἢ εἰ ἰσχ. P, οὐδ' εἰ ἰσχ. Dd. — 222 ἐφ' ἧς ἀδείας (ci. R.) Weil.: ἐφ' ἦν ἀδειαν codd., ἐφ' ἧ ἀδεία R. Dd. (h.). — ταύτην om. YP. — ὁμεις om. F. — 223 καὶ γὰρ αὐ τοῦτο. εἰ Dobr. — ὁποσοσοῦν A: ὁπόσους ἄν. — (τοὺς δικάζοντας post ἰσχύειν add. codd., cum Bk. del. Dd. Fort. etiam καὶ μάλιστ' ἰσχύειν delenda.) — ἀλλὰ τοῖς νόμοις scr.: ἀλλὰ τῇ τῶν νόμων ἰσχύϊ SY Dd., ἀλλὰ τῷ τοῖς νόμοις ἰσχύειν AFP, ἄ. τῷ τοὺς νόμους ἰσχύειν Taylor. Cf. 224. — 224 (δύναιντ'] δυναταὶ pr. S, δυναίτ' corr. ead. m. cum YP.) — αὐτῶν ἢ δύναμις AF: ἡ δύν. αὐτῶν (br.). Secl. autem ἐστίν (br.). — 225 μήτ' ἄλλο μηδὲν εὐρησθαι A: εὐρησθαι SP, εὐρησθαι μήτ' ἄλλο μηδέν v. Dd. (br.). — 226 ἐσυρίτετε καὶ ἐκλώζετε Lambin. Dd., coll. Harp. v. ἐκλώζετε: ἐσ. καὶ ἐνεκράγετε SYP, ἐσυρίτετε rell., qui pro καὶ πάντα ἔ μίσους ἐστὶ σημεῖα ἐποιεῖτε (SYP) praebent ὥστε (ex ἐκλώζετε?) ἔ μίσους ἐστὶ σημεῖα (σημ. om. F) ταῦτα ἐποιεῖτε. Fort. ἐσυρίτετ', ἐκλώζετε, ἔ μίσους ἐστ' ἐποιεῖτε. Cf. (ad ἐκλώζετε) Aristid. II, 548 Dd. συρίττεσθαι καὶ κλώζεσθαι, Liban. epist. 218 τοὺς κλώζοντας καὶ συρίττοντας, Alciph. III, 71, 3 κλώζειν ἢ συρίττειν. — 227 secl. τούτον (h.). — ἀσφαλείας τὸ λοιπὸν A: αὐτοὶ τὸ λοιπὸν ἀσφαλείας S; ἀσφ. αὐτοὶ τὸ λ. v. Dd. Μετὰ . . ἀσφ. | τὸ λοιπὸν διάγειν ~ παράδειγμα ποιήσαντες | τοῦτον τοῖς ἄλλοις. — (ἄλλοις add. corr. in S.) — (τιμωρησασθαι ut vid. pr. S.)

XXII. KAT' ANAPOTIΩNOS ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΤΠΟΘ.] (§ 1 τραυμάτων Wolfius, πραγμάτων codd.) — (καλώων id., καλύειν codd.) — 2 τὸν ante τῶν δφειλόντων om. Bk. cum suis libris ut vid., it. om. B.) — ΕΤΕΡΑ ΤΠΟΘ.] § 2 καὶ ante περὶ ἐταιρήσεως addidi. — 3 ὀπέπιπτεν Jurin.: ὀπέπιπτον. — 4 τῆς ante τῶν πεντακοσίων addidi post Turr. — (καὶ δωδέκατον post τρίτον add. Jurin.) — δωδέκατα . . δάδεκα Sauppe: δάδεκα . . δάδεκα codd., δωδέκατον . . δύο (δύω) Wolf. Dd. — 6 γοῦν] malim δ' οἶν (οἶν Sauppe.) — (τοσοῦτους Bk.: τούτους.) — (πέντε post ἀνὰ τριάκοντα add. in ed. Herwagiana secunda.) — (δέκατον Felicianus: δωδέκατον).

1) Apparatum criticum ampliozem, adhibitis codicibus CDGT, praebet Dd. ed. Oxon. IX, 853.

— 7 εἰς τὸ ἄρχειν ἄμα, οἱ δέκα] haec lacunosa, supplenda sic fere cum Jurino: — ἄμα, <διείλον κάλιον ἐαυτοῦς εἰς ἄλλας πέντε μερίδας, ἀνά δέκα. καί> οἱ δέκα <ἤρχον ἐπτά ἡμέρας, καὶ αὐτῶν> κατὰ κληρον εἰς ἤρχε (εἰς ἤρχε add. TC, om. v.) μίαν ἡμέραν (ita exemplar Bodl. ap. Tayl. pro μῆς ἡμέρας). — συνέβαινε τοῖς] malim συνέβαινε οὕτως (pro τοῖς ἄρχουσι T τοὺς ἄρχους, C τοὺς ἄρχοντας). — 8 cf. Gregor. Cor. W. VII, 1310. — ἐλάβοντο] ἐπελάβοντο Wolf. coll. § 9. — 9 ἡμῖν scr.: ὁμῖν. — 10 μὴ ante ποιήσασαν, it. ante αἰτεῖν add. Jurinus, coll. § 12. — (δς post Ἄνδροτιων ἄρα add. ed. Paris. a. 1570. In C est Ἄνδροτιων ἡταίρηκεν, οὐκ ὄφειλεν ἄρα.) — ἔτι ὄφελοντα Wolf.: ἐποφείλοντα. — 11 ἐν post βεβουλενένας secl. Bk. — 12 εἰς στάσιον ἀνενεγκεῖν ed. Paris. a. 1570: aberat antea ἀνενεγκεῖν, quo rursus deleto εἰπεῖν pro εἰς στάσιον cum T (C προσεπειν) scr. Dd. — τὴν post πραγματικὴν, it. mox τῆς post πραγματικῆς add. ed. Paris.; illud cum TC rursus del. Dd. — 13 (νεώτερος, ὁ δὲ ἕτερος add. ed. Paris.) — orat. § 1 ἄμα om. Gregor. Cor. W. VII, 1228 (cf. Hermog. p. 281). Sed et sensu et numero defenditur (ὅπερ . . κακῶς ~ ἄμα . . λαβεῖν, ut καθῶν . . κακῶς ~ καὶ . . λαβεῖν). — δι' Ἄνδροτιῶνα W. VI, 534. — παρ' ὁμῶν et τῶν ὄντων (πάντων L) ἀνθρώπων inter se opponuntur; item ἐκπεσεῖν et ἐδέξατο. Quare neque παρ' ὁμῶν (Paris. pr. apud R.; schol. FLY p. 663, 5) neque πατρώων, quod Weilius ci., receperim. Est autem παρ' ὁμῶν e republica, i. e. e magistratu, v. schol. — οὐδὲ εἰς] οὐδεὶς A. — 2 αἰτία σόμενος Weil. — κατασκευάσας O, Weil.: καὶ κατασκ. Cf. XXIV, 7, ubi καὶ ἀσεβείας κτέ. pro ἀσεβ. κτέ. F. Κατασκευάσας ~ ἀσεβείας γραφήν. — ὑπὸ τούτου secl. Weil., sed numeris defendi videtur. — που om. A. — οὐδὲ μία S Weil.: οὐδεμία. — 3 τούτους O, corr. F, kr (τούτοις A): τούτων. Ministros vel ministrum Androtionis intellegendum esse R. vidit. Ille si ipse per se accusationem instituisset, necessario ἀτιμία affectus foret (cf. schol. p. 664, 22 sqq.). Sed minime ex eius prudentia fuit, ipsum periclitari in re admodum dubia, cum alium subornare posset. Improperie igitur Dem. loquitur or. XXIV, 7 (ὄφλε χιλίας), sicut ibidem reus ipse Diodorus fuisse dicitur, patruī nulla mentione facta. — τουτονὶ] τούτων SF al. Dd. (ed. Teubn.). — deleverim ἄλλον: τουτονὶ . . πειράσομαι ~ καὶ νῦν καὶ τὸν ἄπαντ' ἄμ. χρ. — παραλείπειν scr.: παραλιπεῖν, quod cum ἐδόκει non convenit. Cf. XXV, 69. — 4 περὶ αὐτῆς libri praeter r pr.: περὶ αὐτῶν. — οὐδεμίαν om SL. — num πειράσεται καὶ παραγεῖν πλάττων

πρὸς κτέ. cf. 34. (παράγων καὶ πλάττων Dobr., πλ. [καὶ παρά-
 γων] Cb.). Etiam XXXVIII, 9 παράγουσι sensu τοῦ ἑξαπατᾶν
 accipi potest. — ἐσχόλακεν τούτῳ scr.: ἐσχ. ἐν τούτῳ codd., ἐσχ.
 ἐν τούτῳ (br.) R. Dd. — 5 ἀντῶ scr.: ἀντῶ. Ἔστιν γὰρ εἰς
 = ἀντῶ λόγος (et sensu haec cohaerent); μὲν δὲ οἶεται = τεχνι-
 κῶς ἔχειν. Cf. 35. — „ταῦτ' ἐπεψήφισεν ὁ ἐπιστάτης“ ἀντὶ
 τοῦ ἠρώτησεν schol. Aristid. p. 168 Fr. Cf. § 9. Φησὶν abesse
 potest. — δεῖν post τούτων addidi cum W. V, 36. Desideravit
 Wolf. Opponitur οὐδὲν δεῖ προβουλευμάτων ἐνταῦθα. — περὶ
 γ' ὧν A: περὶ ὧν YO, περὶ ὧν γε v. Ἐπεὶ περὶ γ' ὧν | μὴ
 κεύνται νόμοι ~ οὐδὲ γράφειν | τὴν ἀρχὴν προσήκ'. — προσή-
 κεν A (Benseler): προσήκει (h.). — 6 φησὶ S, pr. L (et Parisinus
 A Apsinis IX, 520 W.; Sopat. V, 28; 35; 188): φήσει. Cf. λέ-
 γειν quod sequitur. — ἀληθῆ A, Aps. 516. 520 (τάληθῆ Ald.
 Apsinis p. 516), R.: ἀλήθειαν. — ἐστὶ post ἐπεξαμ. deleverim;
 cf. Aristid. I, 572. — 7 γέγονεν τούτῳ] γ. οὕτω (ΟΤΤΩ, ΟΥΤΟ)
 Gellius N. A. X, 19, 3. — οὐ γὰρ κτέ.] cf. XXIII, 99. — ἀπο-
 φεύγοις S, pr. L, YO, Apsines p. 522 (sed ἀποφύγοις Paris.
 A): ἀποφύγοις, ut Gellius l. c. et Isidor. Pelus. Ep. V, 151.
 Item variant libri XXIII, 99. Cf. etiam XLV, 52; XIX, 183. —
 ἂν δικαίως om. Isidorus. — ἐκείνων om. Gellius (hab. Isidor.,
 Apsin. p. 525, alii). Locus est pronomini or. XXIII, ubi ante-
 cedit ὡς γέγονεν καὶ πρότερόν τισιν ἄλλοις τοιαῦτα ψηφίσματα;
 hic autem, post verba ὡς γέγονεν τούτο πολλάκις, non habet
 quo referatur. — ἐάλω Gellius, Apsin. (sed προεάλω Par. A),
 or. XXIII; προήλω codd. hic, Hermog. p. 153, Isidorus. — σὺ
 ΤΑΤΤΑΚΟΤΚ i. e. ταῦτὰ οὐκ Gell.: σὺ τὰδ' οὐκ cett., quibus
 locus est (post ἐκείνων) or. XXIII. — νῦν om. Theon I, 156 W.
 in loco or. XXIII, neque Quintil. V, 14, 4. in eodem expressit.
 Cohaeret hoc νῦν cum προήλω. — 8 δοῦναι δὲ γ'] δοῦναι δὲ
 SIFY Dd. Cf. 11. Agnoscunt γε etiam scholia (670, 25; 672,
 19; 674, 28); it. W. IV, 375; retinuit Funkh. — ἐγὼ δ'] ἐγὼ δὴ
 Bk. Dd. (h.). Cf. schol. 667, 21; 671, 1; 12; 672, 24; 673, 30. —
 εἰ δὲ μὴ, <μηδὲ> Weil. — 9 οὐδ' ἐπερωτᾶν προσήκει τὴν ἀρχὴν
 W. IV, 77; V, 36. Videtur τὴν ἀρχὴν e § 5 illatum esse, sicut
 in γρ S etiam οὐδὲ ἐν δήπου (post προσήμεν). Μηδὲ λαβεῖν ἀξι-
 οῦντας = οὐδ' ἐπερωτᾶν προσήμεν. Idem esse dicit orator αἰτεῖν
 et ἐπερωτᾶν (cf. schol. 674, 9); itaque τὴν ἀρχὴν ne locum quidem
 habet. — 10 ποιησαμένοις SFY: ποιησαμένη (hoc etiam schol.
 674, 18). Cf. 18. — 11 secluserim ὁ νόμος (br.); neque minus
 τὸν νόμον quod sequitur dubitationi obnoxium. — βιασθῆναι

scr.: *πεισθῆναι*. Schol. 671, 29 — 674, 21: *ὅτι βιασθεὶς ἔξαπατηθεὶς ὁ δῆμος διὰ τῆς αἰτήσεως κτέ.* Cf. *infra ἐπὶ τῶν λεγόντων δυνάμει*; XX, 166, al. Denique *ἵνα μηδὲ β. μηδ' ἔξαπατηθῆναι ~ γένοιτ' ἐπὶ τῷ δήμῳ.* — *σφόδρα γε δοῦν κ.* SYO Dd. (br.). — 12 (*ποιήσεται S pr.*) — *οὐκ ἔξεστι βεῖν τὴν δωρεάν* Apsin. p. 528 W.: *τὴν δ. οὐκ ἔξεστιν αἰτῆσθαι* Cf. 16. — *ἰσχυρὸν AF Aps.*: τὸ *ἰσχυρὸν.* — 13 (*ἴστε A: ἴστε γὰρ*) — 14 *ἀλλὰ πάντες ἴσθ' del. ἐωράκατε* Cobet. Sed *ἀλλ' ἐπει μὲν ἀρχαῖα καὶ παλαιά ~ ἀλλ' ἔ πάντες ἐωράκαθ' ἴσθ' πρόην.* — *ἀπηλλάξατε* scr. ex Aristid. I, 723 (*λακεδαίμονι ὑποσπόνδους ἀπηλλάξαμεν*): *ἀπεπέμψατε.* (*ὑπόσπονδον ἀποστλαί* exstat XXIII, 157.) *Καὶ Θ. ὑποσπ. | ἀπηλλάξατε ~ ὁ οὐκ ταῦτ' ἐπράξατ' ἄν | οὕτως ὀξέως.* — *ἔχει τις ἄν] ἄν ἔχει τις A.* — 15 *τῶν γὰρ ἀρχαίων ἔν] ἔν γὰρ Tiber. p. 561 W., q etiam ἀτυχημάτων et τῇ πόλει om.; at Maxim. Planud. V, 4 ex Tiberio exscribens et alia integriora et τῶν γὰρ ἀρχ. praebet.* — *secl. τὸν post ἴστε; τῶν Weil.* — 16 (*διοικήσει al.*) — 17 *ὡς μὲν A: μὲν ὡς.* — *πεισθείητε S, pr. L, YO: ἄν.* — (*αὐτὸν] αὐτὸ pr. S.*) — *τριηροποικῶν Weil. sec. inscriptions navales (Boeckh Seeurk. p. 59): τριηροποικῶν.* — *ἔργων ἔργον ante ἔγωγε A; non habet Libanii imitatio Herm. IX, 6 25.* — *ἔπειτα] δὲ add. SA Dd. Cf. Benseler. ad h. l.* — 18 *καὶ ὡς οὐ παρὰ Dobr.: ὡς καὶ παρὰ pr. S, ὡς καὶ οὐ παρὰ corr. L (καὶ in L punctis notatum a pr. m.); ὡς οὐ παρὰ v.* — *τί τοῦτο λέγουσι Aldina Apsinis (τοῦτο l. Bodl.); τί δεῖ τοῦτο l. nestruru Ak. (VIII, 6). Cf. Aristid. II, 352 Dd.; εἰ μὲν . . τί τοῦτο λέγεις κτ. Itaque fort. τί τοῦτο λέγει verum.* — 20 (*λέγηι S, λέγη L.*) — (*ἔωρε κότες codd.*) — *secl. ἔστλ, quod in AF ante οὐδεὶς exstat.* — *ὄμι om. A, sed numeris defenditur: τοῦτο . . ἐπιδείξω ~ τοῦτο ἐχειροτόνησεν ἑαυτῇ.* — *ante τὸν νόμον omisi ἡ βουλή cui Harpocr. v. ἀνελοῦσα γὰρ (qui ter testatur) et schol. B ap. Reiskiuur II, 96, Christ. Attikusausgabe p. 33 (Bk. A. 397, 3). Ἀνελοῦσα γὰρ τὸν νόμον ~ ὅτι τοίνυν οὐδ' αἰτίας.* — *ἑαυτῇ (αὐτῇ, αὐτῆ) FYO v. l. Atticianorum librorum ap. Harp. ἀνελοῦσα, cf. schol. l. c et p. 679, 21 Dd.: αὐτῆν, quae est altera lectio Atticianorum ap. Harp., cf. schol. Vera explicatio est ap. schol. Dd. 679, 1 (nam Harpocr. locus et schol. B manca corruptaque sunt): τοῦτον scil. τὸν ταμίαν, qui secundum legem a populo creandus erat (Jurin.).* — 21 *νόμον deleverim, ut suppleatur ex eis quae antecedunt. (Habet νόμον Maxim. W. V, 579.) Ἔτι τοίνυν ἐπιχειρεῖ λέγειν ~ περὶ τοῦ τῆς ἐταιρήσεως.* — (*φησὶ] φήσει S, pr*

L.) — (χιλιῶν Dd. ex Suid. χιλίων δραχμῶν: χιλίων.) — 22 λέγη scripsi: λέγει; sed indicativo locus non est. — εἶπη L, ut unum ἄν hic quoque pro duobus sit: ἄν εἶπη. "Ἐλεγχος δ' ὅταν ὦν εἶπη ~ τις (num del.?) καὶ τάληθές ὁμοῦ δελίξῃ. — post ἀντόπτας om. ὑμᾶς cum S et pr. L; paullo ante vel delendum vel mutandum ἐνίαν propter sensum, cf. Wayte. Sequitur ἐκάστοτε. ("Ἔργων Weil., coll. v. l. X, 52; τῶν ἔργων fort. verum.) — 23 secl. τούτω, cf. schol. 682, 21. 'Ἡμεῖς τοίνυν . . τεμηρίων ~ ἀλλὰ . . ἐπιδεικνυμεν. Deinde τοῦτ' reposui pro ταῦτ' (quod del. Sauppe), cf. 22 ἄν ἐπιδεικνύῃ τις τι τούτων. Est inflexio constructionis (GHSchaefer), sed incipiens a verbis ἀλλὰ παρ' οὐ κτέ. — ταῦτα καὶ αἰτίαν] καὶ αἰτίαν ταῦτα A. — ὑπολαμβάνετε] ὑποβάλλετε Maxim. W. V; 579; cf. XXI, 204; v. l. est XLIII, 33 sq.; XLIX, 63. — puto ταῦτα δὲ λοιδορία. Καὶ αἰτία (τε καὶ αἰτία A) secluserim, aegre enim ad ea quae Andr. facit (§ 21) αἰτία vocabulum adhiberi potest. — (ὅτε πρὸς pr. S.) — ἡμῖν ante ἐπαγγέλλειν A, lemma schol. Patm. — verba ὕστερον, ἐπειδὴν . . λόγον in codd. omissa revocavi e Maximo l. c. — 24 παρανόμως del. ci. Weil. et exstat id adv. hoc uno loco ap. D., v. E. R. Schulze in orat. adv. Apatur. (Lps. 1878) p. 69. — 25 νομοθέτης deleo; nullas enim leges Andr. tulerat. Interpolatum videtur ex or. XXIV, 103. — οὐχ' ἐν' ἔδωκε τρόπον scr.: οὐχ' ἐνὶ ἔδ. τρόπῳ (h.). Accusativus est infra §§ 25. 28. 29. In scholiis (683, 3) dativus est (sed v. etiam v. 22); it. ap. Choricium in Ἀριστοῦ: τοὺς ἀδικούντας οὐχ' ἐνὶ κολάζουσι τρόπῳ κτέ. — πάντας ὁμοίους γενέσθαι A: γεν. πάντας ὁμοίους v., γ. π. ὁμοίως SYO Dd. Ὅτι τοὺς ἐν τῇ πόλει | πάντας ὁμοίους γενέσθαι ~ ἢ δεινὸς καὶ θρασεῖς | ἢ μετρίους οὐκ ἂν εἶη. — καὶ θρασεῖς Dobr.: ἢ θρ. Cf. quae sequuntur. — 26 οὐδέτερον βούλει τούτων] φοβεῖ (φοβῆ) καὶ τοῦτο. Sed post κινδυνεύσεις § 27 haec in omnibus libris exstant (cf. schol.): οὐδέτερον βούλει τούτων; γράφον. κατοικνεῖς καὶ τοῦτο; ἐφηγοῦ, quae del. Taylor Dd. Puto ultimum ἐφηγοῦ interpolationi deberi; ceterum tres esse varias lectiones antiquitus traditas: 1) οὐδέτ. β. τ. γράφον. 2) φοβῆ καὶ τοῦτο γράφον. 3) κατοικνεῖς καὶ τοῦτο γράφον. E quibus eam elegi, quae numeris maxime conveniret; φοβῆ καὶ τοῦτο ne sensui quidem convenit, videturque tertiae quam posui lectionis explicatio esse. Cf. Heraldum, qui similiter haec verba constitui voluit. — 27 πένης ὦν] haec in scholiis non agnoscuntur (684, 12) et ad numeros redundare videntur: καταμ. σεαντόν καὶ οὐκ ἂν ἔχοις | χιλίας ἐκτεῖσαι ~ δικάζον . . δαιτητήν |

καὶ οὐ κινδυνεύσεις. — φαίνεται Weil. coll. schol. p. 685, 22 sc
 φράζειν. — 28 *χορὴν*] *ἐχορὴν* SL; del. Saupp. — *μηδὲν πεπε-*
κότα] *μὴ πεπ.*? cf. XXIII, 27 extr. — *περὶ τοῦ τρόπου* cor
 R.: *περὶ τὸν τρόπον* S al., π. *τοῦ τρόπου* corr. F. — 29 *μὴ*
δοῦναι A: *μὴ δοῦναι*. Non haec una causa spectatur, sequi
 enim *εἰ γράφεις*, non *ὄν ἐγράψας*. *Μὴ δίδοναι δίκην* | *εἰ γ*
φεις (ἡταιρηγῶς) ~ *μὴ διὰ ταῦτ' ὄλον* | *σοι προσήκειν*. —
γέγραφάς τι] ita SL; *εἰ γέγρα. τι ν.*; *ὄν γέγρα.* GHSchaefer Col
 Cf. XX, 117. 120. 136; Antiph. III, β, 6; Aesch. II, 107. —
δόσιν οἱ νόμοι A: *οἱ νόμοι δίδασιν*. *Ἰδ. οἱ ν. τρόπους* | *τι*
ρούμεθα ~ *χάριν* . . *παραλείπομεν* | *ἐκείνων ἔχε*. — secl. *τρόπ*
quod ante δίκην exstat in AF (Dd.). *Μὴ διὰ ταῦτ' ἀξίον* = *μ*
δέ ν *δοῦναι δίκην*. — 30 *τοῦτό γ'*] *γε* om. SYO Dd. — 31 π
σῶν scr.: *ἀπασῶν* (br.). — 32 *τοῖς τοιοῦτοις* post *ἀπειπε* A; id. *ἰ*
δὴ μὴ. — 33 *περὶ τολύων* A: *περὶ μὲν τολύων* (π. *μὲν οὖν* F).
ταῦτά A (Westerm., Dahms): *ταῦτα*. — *αὐτὸν* post *ἡμᾶς* (ὄμ
 S al.) om. cum S, pr. L. — *τοῦτό τε γὰρ* scr.: *τότε γὰρ* A
 (schol. p. 690, 4), *τότε γὰρ τοῦτο ν.* Cf. 23. *Τοῦτό τε γὰρ ποι*
σομεν = *ὄν ἀδικεῖς δοῦναι λόγον* ~ *ἀλλ' ὅταν ἡ προσήμων*
(τοῦ νόμου). — *δείκνυμεν* scr.: *δὲ δ. ν.*, *δ. δὲ* SL. Cf. 23. .
 34 *ἐξῆλθεν*] ita etiam schol. 690, 12; *ᾤχετο* A ut § 68, qui
 hic minus aptum videtur. — (*δεικνύουσι* A: *δεικνύειν*.) — *ἐπ*
χειρῇ A. *Ἄν τι φεν.* | *ἐπιχειρῇ καὶ παράγειν* [οὔτος] ~ *ταῦ*
ὄπολ. | *ἔ διεξ. ἐγώ*. — 35 *mal. εἰς μὲν*. — (*προτροπίζεται* pr. S
 — 36 *ἔστιν* post *τῷ γὰρ* om. r. — *ἡ βουλή μὴ λάβοι?* an |
βουλῇ) (h)? — 37 *θεάσασθαι* pr. S. *Mal. θεᾶσθε* (num.). —
 cum Weillio transposui *ἄλλον*, quod erat post *μηδενός* (h). —
 38 *περὶ αὐτῶν* scr.: *ὄπερ αὐτῶν* (h). — 39 (*κολάσατε* pr. S). —
 40 (*Χολαρχία* pr. S.) — (*συνερεῖν*] *συνεργεῖν* S pr. L pr.). —
 (*οἴομαι* S.) — (*κατηγορεῖται* A): *κατηγόρηται*. Scil. a multis e
 saepe, non a Diodoro vel Euctemone in his orationibus. —
 (*ἐπιεικεῖ*] *ἐπιεικῇ* SL.) — (*τί δὴ ταῦτα*] *τί δῆτα* S pr. [id. pr
εἰ δὲ pro εἶα], YO). — 41 *ἀντιλέγειν*] *ἐναντία λέγειν* S, pr.]
(ἀντία λ. corr. L), YO Dd. — *αὐτῷ*] *ἐαντῷ* SYO Dd. — 42 *pos*
ῥάδιον οἶμαι om. *διαπραξάμενος* cum A, pr. F. — *τῶν μὴ τι*
θέντων τὰς εἰσφορὰς del. Dobr. — 43 *εἶπεν*] *εἶρηται* A. — *δῆ*
πον om. r. — 44 (*παρὰ* post *ὅμῃν* om. SL.) — (*ἐλλείμματα* S
 al.; *τάλαντα* post *ἐπτά* iterant SL.) — *ἐπὶ τοὺς δ'* scr.: *ἐπ*
δὲ τοὺς (br.). — 45 (*τιμᾶσθαι* S.) — *οὕτως* S: *οὕτω*. — *τῶν*
νόμων καὶ om. r. — 46 *ἀπάγων* A: *ἀπαγαγών*. — 47 (*ἐλλεί-*
πων S al.) — *καὶ πρῶτον μὲν* . .] incipit locus in or. Timo-

p. 685, 22 sqq.
 κηδὲν πεπω-
 ρόπου corr.
 — 29 μὴ ἔ-
 atur, sequit.
 κίην | εἰ γὰρ
 ἦκειν. — ἡ
 haefer Cob.
 I, 107. — ἡ
 ὄποιος | τῆ
 secl. τρόπου
 ἄξιον = πρ.
 Dd. — 31 π
 ἔπε A; id. ἡ
 ἐν οὖν F. —
 ἡμᾶς (ἡμᾶς
 ὅτε γὰρ A
 τε γὰρ ποι
 προσήκον ἐ
 Cf. 23. —
 § 68, quod
 εν.) — ἐπι-
] ~ τὰς
 ρεται pr. S.
 ἴβοι? an
 (num.). —
 νός (h.). —
 ε pr. S.). —
 L pr.). —
 a multis et
 ionibus. —
 pr. [id. pr.
 v S, pr. L
 — 42 post
 ὧν μὴ τι-
 A. — ὁφ-
 ἰμματα S
 ser.: ἐπι
 π. — τῶν
 47 (ἑλλει-
 or. Timo-

cratea (§ 160 sqq.) fere repetitus, pertinens usque ad finem orationis. — (ἀλαζονίαι S.) — 48 (Ἐδνκτῆμων || ἀφῆσας pr. S, Ἐδνκτῆμων φήσας L.) — ὑποσχόμενος om. pr. S pr. L hic. Sed ἢ παρ' αὐτοῦ καταθήσειν ὅπ. ~ οὗτος E. φήσας τὰς ὅμ. (ἔχειν εἰσφ. ~ καὶ τοῦτ' ἐξελέγξειν.) — (κληρωτῆν] κλήρωι τὴν S, pr. L, pr. A.) — (τῆ ante προφάσει om. SLYO hic). — κατακόπτειν τὰ πομπεῖα scr.: τὰ π. κατακ. (br.). — 49 omisi περὶ τούτων post νόμοις, cum F in Tim. 161. — 50 τὰς ὑμετέρας Tim. 162: τὰς τῶν πολιτῶν. Δι' ὧν ἤργ. | καὶ π. τῶν ὑμετέρων κέκλυφε ~ εἰτ' ἔχων τούτους | ἢγ' ἐπὶ τὰς ὑμετέρας οἰκίας. — ἀλλὰ διὰ τὴν ὑμετέραν (br.) seclusi τὴν. Non erat Androtioni certa notaque cum populo inimicitia. — 51 κελεύει] ἀγορεύει (br.) Tim. 162. Fort. utrumque spurium. — τοῦτον τὸν τρόπον absunt a Tim., et in A ante τος. χρημ. exstant; neque eis in priore parte sententiae locus est. — ἐξημιώσθε] βέβλαφθε Tim., quod praetulerim (num.). — θέλει SLY hic, S Timocr. 163; ἐθέλοιτε v. Dd. utrobique. (Ἐλ) γὰρ θέλοιτ' . . ἐν δημοκρ. = τοῦτ' ἂν εὖρ. . . ἐν δημοκρ. (nisi quod hic finis membri intercedit). Ἐλ θέλοιτε paene idem est atque εἰ ἔτοιμοι εἴητε; iam cf. e. gr. Andoc. 2, 22 νῦν δὲ εἴ μοι βουληθεῖητε δοῦναι κτέ.; [Dem.] XXVI 7. — 52 πότε τῶν πάποτε Cob., cf. ad 66. — οὐκ ἔστιν A hic: οὐδεὶς ἔστιν. Οὐκ ἔστιν ὅστις | ἀπεστερεῖτο | τοῦ <γε>? σωθῆναι ~ ἀλλὰ τοῦτο | κατηγοροῦσι | τῶν τριάκοντα. — ὅς ἑαυτὸν F hic: ὅστις ἔ. v. utrobique, Dd.; εἴ τις ἔ. F in Tim. Cf. 3, τι. . δι' ὃ 28. Ὅς . . κρύψειν ~ τότε τολύνην . . ἀκούειν. — ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο Tim., recte puto („id tantum“). — κατηγοροῦσι v. in Tim.: κατηγοροῦμεν codd. hic, F in Tim. Cf. supra ὡς ἔστιν ἀκούειν. — deleverim ἀδίως, cuius ne in scholiis quidem (p. 699, 5) ratio habetur; neque vero huic oppositioni aptum est. Ὅτι τοὺς ἐκ τ. ἀγ. ἀπ. ~ ὅς ἑαυτὸν . . κρύψειν. — post ἐποίησατο om. ἐκείνων cum AYO in Tim. — βδελυρίας] πονηρίας Tim. — τὴν ἰδίαν κτέ.] Choricus ed. Graux Revue de philologie 1877 p. 223: εἰ τὴν οἰκίαν αὐταῖς δεσποτήριον καταστήσεις. — 53 εἰκότως om. L et pr. k hic. — (ἢ τέγος] εἰ τέγος S, pr. L.) — τοὺς γείτονας (br.)] τὸν γείτον' ? — λαμβάνειν ἔξ] ἔξ λαβεῖν schol. 700, 2; Tim. 165. — 54 (πότερον] πότερον ἢ SL hic.) — 55 θέλετε codd. hic et in Tim. 167 (praeter v Tim.); θέλοιτε v., ἐθέλοιτε Dd. (cf. Aristid. I, 573 Dd.). V. § 51, et καὶ μὴν εἰ θ. = τοῖς σαυτοῦ κέχρ. = σέψασθαι τί δοῦλον. — (τὴν ante δίκην om. S, pr. L, AYO.) — (ἐποιεῖτο S r; aor. etiam Tim. 167.) — 56 ἀνίσως Tim. 168: ἀισχρῶς. — 57 ὄντας post ἐπι-

τηδείους om. SYO; sed adversari videntur numeri. — ὁ
 ἡμῖν pr. S. — πάνθ' & A: πάνθ' ὅσα (br.). — 58 del. vid. c
 (h.); cf. 57 ἔλεος συγγνώμη. — (αὐτὸν) ἑαυτὸν SLYO.) — π
 νας del. Cob., sed numeris defenditur: ἄν . . ὀργήν ~ οὐδ
 πόρνας; οὐκ εἰς τῶν πολιτῶν | τὸν τοχόντ' ἀφιέναι ~ ε
 εἰς τὸν τοῦτον | τὸν τρόπον σε θρέψαντα (θρέψαντά σε A
 — 59 εἰλονκε F: εἰλονσε. — μέχρι τῆς τήμερον ἡμέρας A.
 61 τῷ δ' ὅτι παιδάς codd. Weil.; del. ὅτι R. Dd. — codd. ἰ
 μητέρα κηπορνεύσθαι (br.). — ἀπογράψαι R.; sed recte ἀ
 γράψαι: „in censum referre“. — (τὸν [pr. τὸ] δὲ τόδ' εἶναι
 τὸν δὲ τόνδ' εἶναι L.) — (post ἀπαντας add. ἀπέπειν S,
 L.) — 62 (τοιαῦτα) ταῦτα SYO, pr. F.) — 63 (ἐπαρρηθῆθη
 Dd.: παρρηθῆθη v.) — post πολεμει omisi εἰκότως cum SLY
 Cf. XVIII, 23. 47. — 64 εἰς αὐτοὺς sec. Dion. Cass. 282 E.
 (καὶ σφῆζειν] καὶ δεῖ σφῆζειν S, pr. L, OY.) — οἴουσπερ S
 Weil. Cf. 77. — 65 ὅλως om. Tim. 172; sed tueri vident
 numeri: ὅτι τοίνυν ὅλως ~ πότερ' αὐτῶ δοκοῦσ'; ἔπερ ὅμι
 πεκοίηται (~ οὐδὲ τὴν εἰσπρ. αὐτήν) ~ ἀδικεῖν μᾶλλον τ
 πόλιν. — δὴ μάλα δηλον ὅμῖν F et corr. L: δὴ μάλα ὅμῖν
 pr. L (scilicet propter δὴ μάλα quod praecedebat δηλον omi
 sum est, cf. Weil.), δὴ μάλ' ὅμῖν δηλον A al. hic (et omn
 Timocr.) Dd. — πότερ' αὐτῶ Benseler: πότεροι αὐτῶ (h; it. Tim
 Πότερον Tiber. VIII, 546 W. (qui liberius locum reddit); a
 eund. Gal. Med. Paris. 2918 πότε. Cf. XXI, 133. — δήπου αν
 τόλμης Tim.; deleri potest (num.). — circumscipsi ἀδικεῖν (br.
 — 66 ἀποχωρήσαντες S al. hic.) — πάποτε τούτων A (c
 Timocr. 173); τῶν πάποτε Tiberius. — πάσχοι Bk. Dd. — ποί
 λους Timocr.: σε π. v. hic Dd., π. σε A hic. — 67 ὃ ante ἔ
 δρες Ἰθ. om. cum SO hic. — secl. ἐγὼ (h.). — verba ὅτι τῶ
 . . οὐγὰ λέγω ex Tim. 174 interpolata esse vidit Funkhäne
 (Fleckeis. Ann. 1856 p. 622). Τῶν μὲν pr. S, pr. L, Y (τῶν O)
 τούτων μὲν (omnes Tim.). Μετέχουσιν . . εἰσπραττομένων om
 pr. S, pr. L, YO; μετέχει scripsit Dd. Tum ὄφαιρεται pr. f
 pr. L, YO Dd.; ὄφαιρόνται v. (S in γρ vulg. lectionem loc
 praebet, nisi quod τινες νμας et ουδεν αφαιρουνται.) Denique
 καρποῦται SLYO. Tiberius autem (W. VIII, 547) hoc modc
 sensum liberius reddit: ὅτι ἐκείνοις μὲν συνηδίσκεις, ἀπὸ δὲ
 τῶν εἰσπραττομένων (πραττομένων Gal. Med. Par.) ὄφηροῦ. Ita
 que is quoque interpolatum locum habuit. ὄφηροῦτο imper
 fectum (S, pr. L, A in Tim.) et propter sententiam et propter
 Tiberium recipiendum duxi. — (καὶ μικρὰ [Wolf.] GHSchaefer:

καὶ τὰ μικρὰ S; καὶ κατὰ μ. AF hic et omnes Tim., κατὰ μ. pr. L.) — ὄντα post ἑαυτὸν om. A; sed numeri tueri videntur: βούλεσθ' ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ = τούτων αἷτιον ὑμῖν εἶπω ~ τῶν . . ὄντα; τῶν μὲν οἶδεν ἑαυτὸν ὄντα τῶν ἀδικούντων ~ ὁμᾶς δ' οὐδενὸς ἀξίους ἡγήσατο. Ceterum v. legebatur οἶδεν ἕνα αὐτὸν (o. ἑαυτὸν SYO), et potest scribi οἶδ' ἕν' ἑαυτὸν. — 68 (ὁμολογεῖτο S, ὁμολογεῖτο L al.). — οὐκ ἂν] οὐδ' ἂν ὡς Herwerden. Cf. XLII, 32. — ἀνέσχεσθε S, pr. L, Dd. — δῶν Cob.: δέων. — (εἰ γ'] εἶδ' SL.) — 69 μὲν post ταῦτα om. pr. S, YO; μόνον legisse videtur Dio Cass. p. 282 C, cf. 283 B. Cf. IX, 57. — ἀλλὰ καὶ AL, Tim. 176: om. καὶ pr. S v. hic. — εἰ μὴδὲν A, Tim. 176: εἰ καὶ μὴδὲν. Cf. VIII, 62; LVIII, 69. — τεθνάναι . . φανεῖται] ἀπολωλέναι . . φαίνεται A. — (πᾶσι τοῖς] πλείστοις S pr. L pr.). — 70 (ἢ δόδων] καὶ φ. pr. L, ἦ in ras. IV vel V litt. hab. S.) — (αἰτ'] καὶ τ' SLF.) — (δῆ] ἂν S, pr. L, YO.) — δίκαιον ὄν Bodl. (i. e. exemplaris margo Herwagian) ap. Tayl.: δίκαιος ὄν v., δίκαιος A (qui in Tim. 178 cum YO ὄν hab., ὄν quod seq. om.). Cf. XXXVII, 40; in proximis est ταῦτὸ δίκαιον τοῦτο, § 71 δ δίκαιόν ἐσθ'. — αὐτὸς scripsi: αὐτὸς. Cf. XX, 149. — (δήτωρ] ὁ δήτωρ S, pr. L.) — (γέγονεν ἀντιγραφεύς SL.) — 71 (ἄρωςας pr. S.) — ἦνπερ περὶ pr. F hic: ἦν περὶ SLY hic, ἦνπερ ἐπὶ v. Dd. hic (omnes Tim. 179), qua in lectione breves offendunt. — (φαίνει] ita Dd. cum S et pr. A in Tim.: φανεῖη SL hic, φαίνη v.). — δι' δ] δι' & S et pr. L hic Dd. — 72 ἀντεπέγραψεν Tim. 180: ἀντεπιγέγραφεν. — (εἵνεκα SY hic, S Tim.) — (τῆ] ante Ἀθηναῖα om. S, pr. L hic; latere potest τᾶθηναῖα.) — (Ἀθηναῖαι omnes Tim.; ἀθηναῖαι S hic, sed expuncto altero αι.) — post ἐστεφάνωσαν τὸν δῆμον om. ἐπεγέγραπτό που cum S, pr. L, YO hic (uncis incl. Dd.). Etiam v. οἶον Εὐβ. . . δῆμον pro glossemate habet Saupprius. — 73 (ὁ πόρονος οὗτος om. pr. S pr. L.) — post ἐπιμελουμένου om. ἐποιήθησαν cum S et pr. L in Tim. 181. — γέγραπται scr.: ἐπιγέγραπται (h.). Sic mox pro γεγραμμένον F in Tim. ἐπιγεγραμμένον praebet. — secl. εἰς τὰ ἱερὰ εἰσιέναι (h et br.). Cf. Schol. p. 795, 20. — 74 τρία τολύων . . πεπραγμένοις e Tim. § 182 interpolata esse primus vidit Saupprius (extrema ὡσθ' ὁ μὲν . . πεπραγμ. iam Emperius ad Dion. Chr. p. 66 damnaverat). — ἕμα om. Tim. — ἐληλύθασιν A. Cf. LI, 19. — verba ὥστε μέμνηται . . διοικημένων absunt a Tim., recte videlicet. — 75 τῷ μεγάλῳ deleverim. — κτήματα τοῦ Tim. 183, A hic, Gregor. W. VII, 1196: κτ. τὰ τοῦ. Mutavi simul inter-

punctionem, virgula ante (non post) κτήματα posita. Ὡστ' ἀπειροκαλος | πρὸς ἔδοξ' εἶναι ~ οὗτος τοίνυν ἀνελών | τὰ τῆς δόξης ~ κτήματα τοῦ πλοῦτου | πεποιήται ~ μικρὰ καὶ οὐχ ὕμων | ἄξια. Malim autem etiam τοῦ abesse. — 76 delevi μὲν post χρήματα, quod huic formae sententiae (cf. XX, 10; XXIV, 184) non aptum est. — πάνθ' ΑΥΟ in Tim., omnes XX, 10: ἄπανθ' v. Dd. hic et Tim., τὰ πάνθ' F hic. — εἰσφ. κτέ.] alia forma est in A: ὅπερ δὲ δόξης οὐδένα πάποτε κίνδυνον ἐξέστη (v. XX, 10), additis in mg. ab alia m., ut post δόξης inserendis, verbis εἰσφέρων ἐν τῶν ἰδίων. Haec est tertia forma, quam hic k praebet (it. Gregor. l. c.), omnes in Tim. V. ad Timocr. — post οὐδένα om. πάποτε cum SLYOF. — ἀφ' ὧν] ἀνθ' ὧν Gregor. — σὺ om. Gregor., in Timocr. F (totam sententiam ἄς . . καταχων. ibi om. SA et pr. Y). — 77 ἂν καταράσαινθ' scr.: ἂ καταράσαινθ' ἂν (br.); sed S pr. ἂν pro ἂ. Cf. epist. IV, 10. — (ὀδσπερ R.: οἰοσπερ.) — (ἂν εἰς φρονῶν] litteras ἂν εἰς φρο. in ras. habet S.) — (ἂν ἀγοντες S, pr. L hic.) — ἐπιτηδεύσαντας SYO, corr. F, pr. r hic, corr. F Tim. 185: ἐπιτηδεύοντας. — (βεβλιωνται pr. S cum YO.) — 78 πρόηχθε (sic) S in Tim.: προήχθητε. Ex Tim. etiam τοσοῦτο(ν) (omnes illic praeter Fv, qui τοῦτο) pro τοῦτο receperim (num.). — deleverim ταῦτα, cf. Liban. IV, 791, 12 τοιοῦτον ὁ νεανίας ἔχων παράδειγμα οὐ γέγονε μιμητής. — οἶμαι SL: οἴμαι (ἡγοῦμαι Tim.). — (τοὺς ante θεοὺς om. SLO.) — προειρημένων codd. (etiam Tim. ΑΥΟ) Benseler: προειρημένον R. (cum v corr. in Tim. et Gregorio) Dd.; τακτὸν S in Tim., προειρημένον τακτὸν F ibd. Seclusi autem ἀριθμὸν (br.), quod ante ἡμερῶν hab. Gregorius. Genetivus προειρημένων ἡμερῶν est sicut ille ap. Platonem Gorg. 516 D: ἕνα αὐτοῦ δέκα ἔτων μὴ ἀκούσειαν τῆς φωνῆς, oppositus accusativo τὸν βλον; adscripta est explicatio τακτὸν ἡμερῶν ἀριθμὸν. Denique οὐχὶ προειρημένων ~ ἡμερῶν ἀγγυένειν (— ~ — — —, — ~ — — —, responsione inversa) ~ προστάτην ἐσόμενον.

XXIII. ΚΑΤΑ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΟΥΣ.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΤΠΟΘΕΣΙΣ. § 1 Ἀθηναῖοι ἐποίησαντο (h.)] Ἀθ. ante Χαρίδημον Rh. W. VII, 1197. — προσδοκώμενον ibd. — ἀφέληται τὸν ἀγώγιμον ibd. 1198 et argum. II, § 3; cf. Rh. VI, 182. — ἘΤΕΡΑ ΤΠΟΘΕΣΙΣ. Cf. Dd. ed. Oxon. IX, 853. § 3 (Ἀριστομάχον Taylor: Ἀριστοδήμου.) — εἰς ὑπειλημμένους cod.

Vind.: om. εἶ v., εὐεργέτης ὑπειλημμένος Voem. Dd. — 4 κατηγόρει Dd. (cf. argum. I § 2). — τὴν πόλιν εὐεργετήσῃν scr. coll. Rh. VI, 183: καὶ τ. π. εὐεργετῶσιν. — καὶ Κερσοβλέπτου . . ὡς ἀδελφῆν Vind.: καὶ Κ. . . ὁ ἀδ. v., ὁ Κ. . . καὶ ἀδ. Taylor Dd. Explicatur quod praecessit *ὅταν στρατηγοὶ τυγχάνωσιν*: et Cersobleptae praetor erat Ch. et Atheniensium. — 5 (ἣν ἐπιπλέκων ταράττει Dd. ex TCDG [qui ταράττη], cf. Rh. VI, 183: *ἴνα ἐπιπλέκῃν πράττη* Vind., ἐπιπλέκων ταράττη [om. ἦν et in eis quae antecedunt ἐκ . . δεινότητος] v.) — *σχήματι* κτήματι Wolfius (etiam τῷ ante τῆς πόλεως addendum erit). — ὡς οὖν <στρατηγόν> ὄντα? — or. § 1 νομίση με Dionys. Comp. p. (192 praeter Paris., qui om. με) 199, de numeris membri — — — — — ω — — — — — υ diserte testatus; idem 192. 200 et p. 43 om. cum A nostro ἐμὲ ante μηδεμιᾶς, neque minus de huius alterius membri numeris disertum testimonium dicit (μήτ' ἰδίας . . ἔνεκα — ω — — — — ω — ω —): νομίση . . ἐμὲ μηδεμιᾶς. — *ἰταμῶς* scr.: *ἔτοίμως*. Dionysius (p. 201 sq.) huius membri μήτε μικρόν . . τοῦτω numeros esse dicit hos: — υ — ω — ω — — — — — | ω — ω — ω — —. Cf. Mus. Rhen. XLIII, 276. — ἄρα Dionys. p. 203: ἄρα. — ὑπὲρ τοῦ] περὶ τοῦ Ruf. W. III, 450; Dionysii p. 194. 203 Paris., περὶ τοῦ τὴν Dionysii v. Dicit autem Dion. anapaestos hos esse; itaque περὶ τοῦ τὴν Χερρόνησον legisse videri potest (Weil.). Cf. Mus. Rh. l. c. p. 277. Profecto autem non legit ἀσφαλῶς, quod et Demosthenis libri post ὑμᾶς et Dionysii post ἔχειν inferciunt (ut nostri fere Rufus l. c., Hermog. p. 79). Nam octonarium anapaesticum efficere perhibet verba περὶ τοῦ . . παρακρουσθέντας. Insertum ἀσφαλῶς ex § 8. — περὶ τούτου νῦν Dionysii (p. 194) Par.: περὶ τούτου τοίνυν Dionysii v., om. νῦν nostri. Tum ἐστὶ μοι ἅπανα ἢ (ἢ add. Par.) Dion., μοί ἐ. & ἢ nostri. Seclusi μοί ἐστιν; nam μοι sensui adversatur, cum antecedit εἶπερ ἄρ' ὀρθῶς ἐγὼ λογίζομαι; comparandus autem locus VIII, 2 ἢ μὲν οὖν σπουδῆ περὶ τῶν ἐν Χερρονήσῳ πραγμάτων ἐστὶ. — 3 δεῖξομεν] ἐπιδειξομεν, quod propter br. offendit. — (βέβαιον A Dd.: βεβαίαν.) — 4 πεπραγμένον (in fine sententiae allatae) om. Vind. Hermogenis p. 330, cf. schol. Dem. p. 707, 29. — σώσιστε Aristidis (p. 364) Par. 1741. — ἀγαθόν (br.) εἶδ' cf. Arist. 364, 16 W. — secl. εἶναι (br.). — 5 ἀπόκησα] ὄκησα sec. Arist. 364, 16. 18. — ἀγαγεῖν A corr. (m. pr.), F: ἄγειν v. et Arist. 364, 22. — (ὄτ' ἐπλευσα] στεπλευσαι S.) — 6 οὐ μόνον οὐκ] Libanius IV, 709, 19 οἴομαι δεῖξῃν αὐτὸν οὐχ ὅπως οὐκ (delendum οὐκ) εὐεργέτην, ἀλλὰ καὶ πονηρὸν εἰς ὑμᾶς καὶ κατεσκευακότα κτέ. —

ἀνθρώπων (ανθρωπων S) ἀπάντων om. Hermog. l. c., scholiorum Herm. IV, 758 W. Ald. Par. (Ven. ibi add. ἀπάντων ἀνθρώπων). — 7 ἐν' ἤδειτε Dobr.: ἐν' εἰδήτε. — 8 ἔστι δ' ἀνάγκη Aristid. p. 390 W.; om. ἔστι Hermogenis p. 432 v.; non om. Parr. Vind. Mon. It. om. schol. Dem. 710, 21. Ἀνάγκη δὲ πρῶτον ἀπάντων ~ εἰπεῖν . . ἔστι, et statim ἔστι subsequitur. — ἀπάντων om. schol. Hermog. VII, 942 (ἀπάντων πρῶτον est ap. Greg. ibd. 1304). Sed cf. ibd. v. 15. — ὁμᾶς om. ap. Hermog. p. 212, 7 Parisini (iudem cum Mon. ἀσφαλῶς ἔχειν, cum in v. sit ἔ. ἀσφ.); cf. Hermog. p. 95, 10 φάσκων γὰρ Χερρόνησον κινδυνεύειν (= μὴ ἀσφαλῶς ἔχειν) τῇ πόλει. Itaque aut non legit pronomen aut ὁμῖν legit, et locus ex § 1 vitium traxisse videtur, sicut ille ex hoc. (Ἄσφ. ἔχειν ὁμᾶς vel ἔ. ἡμᾶς [ita Parr.] H. p. 432.) — ὃ φημι om. SAYO (propter ὁμοιοτέλ.) Dd. — τὸ post Ἄθ. τοῦτο om. Aristid., Hermog. p. 95, schol. Herm. VII, 732. — Θράκης γενέσθαι Parr. Herm. p. 96, schol. l. c. — post συμβέβηκε γὰρ om. ἐκ τούτου cum Aristide. — 9 ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι om. Aristid., et molesta videri potest iterata intra breve spatium compellatio. — ἐν om. (nunc) Arist. — κηρωρισμένοι cum Feliciano Dd., non recte (cf. τῷ ἀνοθεῖν). — 10 (μὲν ante Βηρισάδου om. SY, pr. O.) — 11 (καταστρέψαιτο] κατεστρέφατο pr. S, YO.) — 12 (βουλεύσασθαι SYO.) — οὔτε τῆν Weil., coli signo ante οὔτε posito: οὔδὲ τῆν. — (ἐκβάλλειν SY, pr. F.) — 14 πuto τουτὶ τὸ προβοῦλευμα sive τὸ προβ. τοῦτο (br.). — [ἐπι]κυρώσειεν (br.) cf. 18 ἵνα κυρώσειεν. — 15 παρεσκεύασαν k, συνεσκεύασαν Vind.; cf. XVIII, 158; XIX, 87; III, 17; XXXIII, 18. — ἄνθρωποι Schaef. Dd. Cf. XIX, 85. 165; XX, 48; Aristid. II, 283 (τις); Gebauer Arg. ex contr. 301. — ὅφ' αὐτῷ (ἐαυτῷ) F Weber: ὅφ' αὐτόν. — 17 (οὐκοῦν τῶν μὲν] οὐκ οντων μὲν pr. S.) — τε ante κἀκείνω om. A. Potius deleverim ὁμοίως (num.). — (τι ante πρᾶττειν om. SYO.) — δὴ . . φοβηθεῖς ἂν γρ. S: ἂν . . φοβηθεῖς, propter quam lectionem editores (Dd.) ἔστιν in εἴη (h.) mutaverunt. — (ἄλλος ὅστις] ἄλλος τις pr. S.) — 18 τρία ἐπιδείξειεν (br.) cf. Hermog. p. 99. 213 (δείξειεν Monac.). 416; Gregor. Cor. W. VII, 1221. Primo Hermogenis loco infinitivus in codd. omnino deest (ita Parr. Mon. Vind.). — ἔστι post ἀνάξιος om. cum A (v. Weil.). — ὁμῖν ἔστιν ἀκούειν v., ἀκ. ὁμῖν ἔ. SYO; ὁμῖν ἔ. ἀκοῦσαι Hermog. p. 99. Ἀκούειν secl. Weil., coll. XVIII, 11; pariter autem ὁμῖν superfluum. — 19 παρανόμου] νομίμου schol. 708, 25; id. om. τούτων. — δεῖμαι S: δεῖμαί τε. — ὡς γ' ita SYO Dd.; om. γ' v.

(Liban. IV, 118, 24). — 20 (πεφαινάνισθε S.) — 22 sustuli uncos, quibus legis verba Dd. incluserat. Item in reliquis legibus. — 25 προσειπών S: προσειπών. Cf. 27. 29 (προσηγορία), 30 (προσειπών, πρόσρημα) al. — (πρότερον δ' οὐ] πρότερον δ' οὐ S pr.). — 26 (ἐξελεχθῆτι et γίνεται S.) — παθεῖν εἶπεν mg. S, A Y O: εἶναι S (h.), παθεῖν χρῆ (cf. 30) εἶπεν v. (h.). Propter infinitivum cf. § 53 λέγοντος ἐφ' οἷς ἐξεῖναι κτεῖναι, scil. χρῆ vel κελεύει; XXXVIII, 5 al. — 27 ὁ μὲν δὴ] δὴ om. Tiber. p. 541. Magis proximum δὴ (post τὴν μὲν) om. vellem: τὴν μὲν προσηγορίαν τοῦ πάθους ~ τὴν αὐτὴν ἐποίησατο. — 28 ἠλωκίας Dd. — (ἡμεδαπῆ] μεδαπῆ pr. S.) — τῷ α' ἄξονι Cobet; it. § 31. Sed ne Harpocratío quidem hunc locum afferens (v. ἄξονι), neque Tiber. p. 541 aliam ac nostri lectionem habent. — εἰσφάσειν] cf. C. I. Gr. 1845, v. 117. — (ἡλιαίαν διαγ.] ἡλιαναγιώσκειν S pr.). — 29 ἠλωκία hic et ipse recepi (br.), codd. ἑλωκία (ita S ubique teste Weillio). — ἦδη om. schol. Herm. VII, 427. — 31 seclusi εἶσι (h.). — 32 ὡς τοῖς] puto πρὸς τοῖς (h.), cf. XXIV, 113. — 33 μηδὲ χρήματα Theon Prog. p. 186 W.: μὴ χρήματα. — (τὰ γὰρ χρήματ' ἄποινα Theon Dd.: τὰ γὰρ ἄποινα χρήματα [br.]). — 34 οὕτως S: οὕτω. — 35 οὐδ' ἐκ τῆς ἡμεδαπῆς scr.: οὐδ' ἐν τῇ ἡμεδαπῇ (h.). — πανταχόθεν post δίδως ἔγειν om. SYOF; δ. ἄγειν πανταχόθεν A Dd., δ. πανταχόθεν ἄγειν v. — 36 (ἐλεχθείη S.) — (ὄς] ὡς pr. S, Y, pr. O.) — (ὑποκειμένων ὀνομάτων SYO A.) — (κατὰ μὲν τὸν pr. S.) — κατὰ τῶν δ' scr.: κατὰ δὲ τῶν. — ὄνομα ἔλαβες B (sec. silentium Reiskii). Puto τὸ τῆς αἰτίας ἔλαβες, delete ὄνομα (br.). Cf. 26. — 37 (ἐὰν δέ τις] δὲ om. S, Y, pr. O.) — (θεῖς] θεῖος ut vid. pr. S.) — 38 πανταχοῦ A: ἀπανταχοῦ (br.). — 39 μεταστάτας k, W. VII, 600 sq. (Taylor, R.): μεταστάντα. Ἐκ . . πεπονθ. ~ μεταστ. . . τῶν ~ μηδὲν ἦδικ. — (ἀδινημάτων A R. Dd.: ἀτυχημάτων.) — (συνῆσαν Dd.: συνήσαν.) — 40 ἧς εἰργασθαι φησιν malim del. (ἧς del. R.). — τῶν ἰερῶν del. mal.; cf. XIX, 181. — (inter καὶ et ἄθλων circiter duae litt. erasae in S.) — κατὰ τὴν πάντων δὲ scr.: κατὰ δὲ τὴν πάντων (br.). — secl. τούτων ante πεπονθότι (παθόντι F). — 41 (post ἔλλοθι om. που cum S.) — οὐ τὸ τῆς πόλεως A: τὸ τῆς π. οὐ (br.). — ἀπὸ μισουσία ci. Weil (h.). — (εἰτ' εἰπών] ἐπειπών SYO.) — interpunctionem post γράψας posuit Weil. — 42 εἶπεν FO: εἶπον. — (ὄν om. S.) — (τὸν) Χαρίδημον? (br.) — 43 τούτων συμβάντων ὑμᾶς schol. Plat. p. 380 Bk. (232 Herm.): ὑμᾶς τούτων συμβάντων. — οὐσιν om. schol. Plat.; sed οὐ καθαρῶς

οὔσιν ~ ὁμοῦ διατρέφωμεν. — secl. ἔστιν post τυχόν (br.). — 44 (μετὰ ταῦτα] μεταυατα S.) — (τινα post τις om. SYO.) — (ὀφείλει SYO.) — 45 πεφευγόντων v., Minucian. IX, 611 W.: φευγόντων SA. Cf. 77. — 46 (τούτων δὲ οὐδ' ἕτερον SYO.) — secl. οἴκοι (h.). — 47 (ἀποκτείνειν] ἀποκτείνω S.) — 48 γράψαι codd.: προσγράψαι R. Dd. — mal. τίνως . . ὄρων (num., et sequitur ὄρων). — 49 οὐ μόνον om. S, Weil., qui transposuit infinitivos: οὐκ ἄγειν . . ἀλλ' οὐδ' ἐλαύνειν ἔξ. Verum recte se habet vulgata: addit lex ad ἐλαύνειν verba ἢ ἄγη, diserte id vetans quod permittit Aristocrates. Nam quod in lege ἢ φέρη ante ἢ ἄγη exstat, id consulto orator ignorat, inhaerens ancipitis significationis verbo ἄγειν. — corruptum ὁ βουλόμενος (br. bis); sed delendum non videtur: ἐκ δὲ . . βουλόμενος ~ ἄξει . . λαβών. — πατριδα secl. Weil., sed εἰς τὴν τοῦ παθόντος | βία πατριδα ~ ἄρ' οὐ πάντα συγγεῖς | τάνθρωπινα (τὰ ἀνθρώπεια A), ut iam commode βία cum ἄξει . . εἰς (quae item in principii sectionum exstant) coniungi possit. — 50 μόνων B pr., k r v: μόνον. — ἀποκτείνω] τρώση bene ci. Weil. — 51 οὐχ ὄπου Weil.: οὐχ ὄποι. — 52 σφόδρα Minucian. IX, 611 W.: σφόδρα σαφῶς (br.). — 53 (ἢ ἐπὶ μητρὶ om. S.) — τούτων] τουτοῦ A. — πῶς A: ὄπως. Cf. § 85. — 54 δεδρακότος] δρασάντος Alexand. VIII, 439 W. — καὶ οὐκ] οὐκ Alex. — 55 ἢ θυγατρὶ SYF: ἢ ἐπὶ θυγατρὶ. — (τῶ Y: τινὶ F Weil., τινὰ A, τινα corr. a pr. m. S [pr. τιν . . .]. Cf. 56 ὧν . . τούτων . . αὐτοῦς). — 56 secl. ὅτι (br.), quod ap. Alexandrum l. c. § 54 post διὰ τί; interpolatum invenitur. Parum convenit ὅτι cum apodosi ἔδωκεν ἀποκτείνειν. — (φιλλοῦς Bk.: φίλους.) — (ἀποκτείνονται S; it. §§ 60. 74.) — secl. pridem ἀποκτείνειν (h.); verum praesens ἀποκτινύνται de Charidemi nece vix aptum. Fort. κτείνειν. — 57 ἦδη om. k, neque habet schol. p. 714, 25 (ὅπερ καὶ ἄλλο συνέβη στρατηγῶ τυχάνοντι). — ταῦτ' mg. ed. Paris.: ταῦτ'. — 58 secl. ἐπὶ τοιοῦτόν (h.). Ἄλλ' ἐπειδήπερ . . ψήφισμα ~ οὐκ . . πράγματι ~ ἀλλ' ὁ . . οἶδεν. — 59 (εἰσὶν αἱ] εἰσιεῖναι et deinceps τιμοριαν ut vid. pr. S.) — 60 (κἂν δικαίως om. SFY, pr. O). — 61 ἐξεῖναι μοι A: ἐ. ἐμοὶ (h.). Alter hiatus sequitur; μοι <μῆδ'> ἀμύνεσθαι? — 62 (quod post παιδας addebatur ἀτίμως del. Schaefer Dd.). — 63 οὐ κρείσας del. R. Dd., reduxit Weil. — καὶ ταῦθ' scr.: καὶ αὐτῇ (h.). Cf. XV, 13; LIII, 28. — τί ἄλλο τις εἶπη? Cf. VIII, 44; XIX, 88; XXI, 197; XXXVI, 48. — 64 ἴσως post νῆ Δία om. pr. A. — ψήφισμα A: τοῦ ψηφίσματος. — (ἠδελῶς S). — 65 num secl. πολίτην (br.)? — (ἰδιαίτατον

corr. S.) — *παραδεδομένα*] fort. *καὶ παλαιὰ*, cf. 66; Aristid. I, 41 Dd. Explicatio esse potest *παραδεδ.*, ex § 66 petita, ad *μυθώδη* adscripta. Profecto *παραδ.* de solis vetustis rebus valet, non de eis quoque *ὧν ἀντοὶ μάρτυρές ἐσμεν*; itaque saltem *καὶ παραδ.* expectabatur. — secl. *περὶ* ante *οὐδενός* (br.). — 66 *θεοὶ δίκας* Hermog. 313: *δίκας φόνου θεοὶ* v. Dd., *θεοὶ δ. φ.* (BA) v. k. *Ἐν μόνῳ τούτῳ (τούτῳ μόνῳ Herm.) | τῷ δικ. ~ θεοὶ δίκας καὶ (καὶ om. Herm.) δοῦναι | καὶ λαβεῖν ἡξίωσαν* (etiam *παρήγησις* est inter *δικαστηρίῳ* et *ἡξίωσαν*). — *Ποσειδῶν* scr.: *Ποσειδῶν; τοὺς δώδεκα θεούς* Herm. l. c.: *οἱ δώδεκα θεοὶ* (h.). — (*αλλιτροθίου* SA.) — secl. *οὐ δημοκρατία* (h.), quod vix ex oratoris mente additum; certe exprimi non debebat. — *ἐνταυθοὶ* codd.: *ἐνταυθα* Dd. (br.), *ἐνταυθι* Weil. coll. § 51, recte fortasse, quamvis *ἐνταυθοὶ* hoc sensu inscriptionibus Atticis confirmetur. — 68 *τρόπον τοῦτο* Weil.: *τινα ὄρκον τοῦτο* SAYO, *τιν' ὄρκον τοῦτον* v. Dd. — 69 secl. *ὕπάρχει* (h.). — 70 (*οἱ* post *ὅτι* om. pr. S.) — *διελόντες* W. VII, 341; cf. Liban. IV, 894, 22 (*οἱ .. διελόντες*): *διαθέντες*. Pugnatur autem cum *διελόντες* adiectum *τὰ νόμιμα* (br.); quare seclusi. § 77 *ὁ ταῦτα ἕκαστα τάξας*; 79 *ὁ ταῦτα διαιρῶν*; 54. Etiam *ὅτι* suspectum; cf. ad § 56. — *ἀτυχήσασιν* Weil.: *ἀτυχήμασιν* (quod iam Aristid. legisse vid., I, 618. 626). — *ταῦτα μέντοι καλῶς οὕτω καὶ* sec. Libanium IV, 895, 7. Cf. § 73. — *παρ' ἑνός τούτου δικαστηρίου καὶ τοὺς* Turr. cum S, nisi quod is cod. cum ceteris *παρὰ* ante *τοὺς* repetit, quod del. R.; A praeterea *τοῦ* ante *δικαστ.* inserit. *Παρ' ἕν τούτου τὸ δικαστήριον* Dd. cum corr. O (Y, qui *ἑνός*, F, qui om. *τὸ*). — (*νόμους* om. S et pr. Y.) — *ἄγραφα* sine artic. SYO. — 71 extr. *οὐδὲ εἰς* scr.: *οὐδεὶς. Οὐτ' ἄλλος .. νόμος ~ τί οὖν .. ἄλόντ' ~ ἕν τισιν .. χρόνοις*. — 72 *ὁ νόμος* post *τί οὖν* om. A (v. R.) Wolf. — *οἰδεσθῆ* *παρὰ τῶν?* — (*πεπονθότος*] *θο* om. pr. S.) — *διήρηκεν* Dobr. Dd. — (*ὀρθῶς*] *ουθ' ὡς* pr. S.) — 73 (*καὶ τοὶ παρασχόντ'* pr. S.) — (*ἀσφάλιαν* pr. S.) — secl. *καὶ καθαιρεσθαι*, quod ex § 72 repetitum vid.; in medio iam R. offenderat. — 74 *ὁμολογῶν*] *ἐμμενῶν* Aristid. p. 345 W., quod iam non praetulerim; om. Rh. IV, 829. — 75 (*την δ' ἕτεραν δ'* pr. S.) — 76 *ἔστι τί*; A: *ἔστιν*. — *τῆ τύχῃ* secl. cum Taylora Dd. — 77 (*ἄλλο* om. S, hab. Harpoer. v. *Ἐν Φρεαττοῖ*.) — (*Φρεαττοῖ*] *φρεαιτόν* pr. S hic et § 78.) — (*εκβαλλόντων* pr. S.) — (*καὶ οὐχ ὅτι*] *καὶ οὐδιότι* corr. S, YO, *καὶ οὐδ' ὅτι* pr. F, pr. S.) — 78 *ἤγαγεν τοὺς δικάσ. ἐκεῖσε ~ οἱ προσελθεῖν .. ἐκείνῳ* sec. Fkv; om. *ἐκεῖσε* Harp. — *ἐπὶ*

θαλάττης Harp.; id. ἐπὶ τῆς γῆς pro ἐν τῇ γῇ, et ἑτέρω φόνω pro τῷ πρότερον φ. — ἀθῶος ἀφίεται] num add. τῆς αἰτίας sec. Aristid. I, 621 Dd.? — 79 post ἀνδροφόνων om. τῶν cum A. Καίτοι εἰ περὶ τῶν | .. ἦδη ~ τεύχονται περὶ τῶν | .. αἰτιῶν ~ ἡ που περὶ γς τοῦ | μ. ἐάλ. — 80 περιόντα S al. — αἰτιάσθαι Cob., quod numeris quoque commendatur: αἰτιάσασθαι. — 81 ἐξέληται scr.: ἀφέληται (br.). Cf. § 91, ubi pro ἐξελλοτο v. est ἀφελλοτο. Βοηθήσῃ | καὶ τὸν ὄβρ. | καὶ παρανομοῦμενον | ἐξέληται ~ πῶς ἂν ἡ | δεινότερον γένοιτ' | ἡ παρανομότερον | τούτου ψήφισμα. — 82 ὁ νόμος secl. Cob. Πολλῶν .. Ἀθηναῖοι | καλῶς .. νόμων ~ οὐκ .. οὗτος | ἔχει .. δικαίως. — 83 βιαίως SFYO: βιαίφ. — (λέγει Dd.: λέγη.) — 84 ὑπέχωσι A: ὑπόσχωσι. — 85 (ὑποδεξαμένους Felicianus: τοὺς ὑποδεξαμένους.) — λαμβάνειν scr.: λαβεῖν. Καὶ τῷ πανταχ. διδόναι | λαμβάνειν = καὶ τῷ τοὺς ὑποδ. | ἀλλὰ μὴ ~ παρ' οἷς ἂν τὸ πάθος γένηται κολάζειν. Cf. διδόναι ἄγειν (ἀπάγειν) 35 bis; 46; 48; ἐνδεικνύουσι 51; al. — 86 (ἴδε νῦν sine ὁ S.) — (ἦττον] ιττον S pr.) — ὁπότε τοίνυν (br.)] ὁπότε οὐν? ὅτε τοίνυν (96)? — καὶ post σαφῶς om. SFYO. Ὅ μὴ .. ἔσται ~ σαφῶς .. ἂν. — 87 τὸ ante ψήφισμα omissum ap. Dd. error typhotetarum est. — ποιεῖν om. B. — φήσῃ scr.: φήσει. Cf. XXI, 197; supra ad § 83. — 88 ὁμῖν ἀκούειν A: ἀκ. ὁμῖν (br.). — 89 ἄνδρες S: ὦ ἄ. — καθ' ὃν δύνανται τρόπον A; ἀλλὰ προπ. μὲν = (καθ' ὃν δ. τῶ. τούτους; ἀλλὰ .. τούτους ~ ὡς γούν .. ἐπεχείρησεν. — post ἀξίων om. ὄντων cum S; ante ἀξίων est in A. Ὡς .. ἀξίων ~ ἰδίον τι .. ἐπεχείρησεν. — ἐν ἡ AYO: ἡ. Cf. 23 (Weil.). — (ποιῆ om. pr. S.) — (πῶς οὐ τοῦθ'] πωσοτοῦθ' pr. S.) — 90 ἐγὼ δὴ corr. F. — (οἶομαι S.) — 91 ἐὰν δέ τις πόλις ἀφέλ. ἡ schol. 717, 8. — (καὶ μὴ] ἡ μὴ SF.) — 92 ζητεῖν A. — (ἐπέτεια SA.) — κατὰ τοῦτο τὸ ψήφ. S. Deleri potest τὸ ψήφισμα. — 93 τοῦθ' post ψήφισμα om. Maximi (W. V, 586) Par. 1. 2. — (οὗτος] οὕτως SYO.) — τὸ τῇ πόλει βέλτιστον Maximus; id. om. ὁμῶν. — (ἡμεῖς ἔσμεν] ἡμεῖς μὲν pr. S.) — ὑπάρξειεν] ὑπάρξει A. — 94 post μηδεὶς om. ἄλλος cum W. IV, 78; V, 36. — δς ἡμελλεν W. ll. c.: ὅστις ἡμ. (ἐμ. Dd.). — post ὁμοίως om. τούτῳ cum W. ll. c.; itidem interpolatum XLI, 2. — τῶν .. γράφειν] τῶν ἡμετέρων νόμων καταφρονήσας τὰ ἀπὲς γρ. W. V (in IV non ultra νόμων allatum est); priora (τῶν .. νόμων) recte fort., cum συμφορόντων e § 93 irrepsisse possit. — ἴσως ἂν ἦν τοῦτο S: ἴ. ἂν ἦττον ἦν τ. FYO, ἴ. ἂν ἦττον ἦν δεινόν A, ἦττον ἂν ἦν δεινόν Rh. V (= § 128), ἴ. ἂν

φορητὸν ἦν τοῦτο Dd. Cf. Aristid. I, 560. 597 Dd. (ἦν ἂν τι τοῦτο). — (ἦνικα ηι S.) — βουλευσομένοις v.: βουλομένοις SO(B). — 95 δέ τινας τοιαύτας A: δὲ τοιαύτας τινάς (br.). — (τοαῦτ' pr. S.) — 96 (παρ' ἡμῖν S al.) — secl. ἂν ante εἴρητο: „latum erat“. — γραφέν γ' scr.: γε γραφέν (br.). — secl. fort. αὐτό post δικάσαντες, cf. Liban. IV, 562 extr.: ἡσέβησαν οὖν οἱ δικάσαντες; οὐ μὰ Δία, ἀλλ' ἐξηπατήθησαν. — 97 (οφιλε pr. S.) — ἐκεῖνο προῦδωκεν A: ἐκείνους προδέδωκεν. 'Εκεῖνο ad ἡγνόησέν τι referendum. — 99 cf. XXII, 7. ἀποφνευεῖν S (sec. Dd.; ἀποφνευεῖν sec. silentium Weillii), FYO, ἀποφεύγειν v.: ἀποφνευεῖν Dd. Ex Theone (I, 156), qui ἀποφύγοις ἂν δικάωσ . . ἀλλοκεσθαι, lectionem ἀποφεύγειν εἰ δίκαιος elicueris, nisi locus or. XXII temere admixtus est. Quintilianus V, 14, 4 vertit: *idcirco te convenit poena liberari*. Numeri satis manifesti: οὐ γὰρ εἴ τι πάποτε | μὴ . . ἐπράχθη ~ σὺ δὲ τοῦτ' ἐμ. διὰ | τοῦτ' . . προσήμει ~ ἀλλὰ τούναντίον | πολὺ . . ταῦτα. Hoc διὰ ταῦτα non exprimit Quintilianus. — εἴ τι ἐκείνων? — σὺ δίκην δῶς Theon, σὺ ἀλῶς legisse videtur Quint. (*damnatus tu si fueris*). — 101 συμφέροι A: συμφέρει. — ἀσύμφορα A: ἀσύμφορον (br.). — (ὁ λόγος] λόγος S.) — 102 δ' ὑμῖν καὶ τοῦτ' A. — 103 ταῦτόν (-ὸ) . . τοῦτο A, corr. F: τοῦτο . . ταῦτό. — σχῶσι Tiber. VIII, 566 W.: ἔχωσι. — ἔνα ὄντα om. Tiber. — 104 (ἀπολώλει S al.) — 105 (λύσητε S al.) — (παρεῶσθαι γρ. S: παρεῶσθαι.) — comma post, non ante πάλιν ponendum esse olim pronuntiaveram; contradixit Weilius. Et sane numerorum ratio huic favet: ἐπὶ καιροῦ τινός | αὐτοῖς ἐπιθεμένον | τοῦ Κερσοβλέπτου ~ φέρε γὰρ πρὸς θεῶν | ἐὰν ἡμᾶς ἀδικῆ | Κερσοβλέπτου. Tum αὐτοῖς . . Κερσοβλέπτου ~ πάλιν ὄρατε τί συμβήσεται. — *δυνηθέντ' ἂν* Cob.: *δυνηθέντα*. — 106 ὁμεῖς δ' AF: ὁμεῖς. — mal. ἐὰν ἀποκτείνῃ τις (h.). — 107 ἔστιν] ἔνεστιν A. Καὶ μὴν . . εἰπεῖν ~ ὅτι . . ἐφανακίσθητε (εφαινακισθητε S). — ἦτε om. A. — Ποτεΐδαιαν (ι super ei superscr.) S: Ποτιδαίαν. — 108 τέως codd.: ἕως Dd. — τηλικούτον αὐτόν A: αὐτόν τηλικούτον. Τέως μὲν ἑώρων | τηλ. αὐτόν | ἡλικος . . πιστός ὑπῆρχεν ~ ἐπειδὴ δ' εἶδον | μεῖζω . . αὐτούς | πίστεως γιγνόμενον. — ἂν καὶ πιστός SFYO. — (μεῖζον SFYO.) — 109 ποιήσετε] φυλάξεσθε Hermog. p. 237 (cf. W. III, 707; VIII, 631). Verum Aristides (I, 557. 664 Dd.) manifesto ταῦτόν τοῦτο οὐχὶ ποιήσετε legit. — τῶ scr.: τοῦς codd., τοῦς τῶ Wolfius Dd. Ταῦτόν τοῦτ' οὐχὶ ποιήσετε ~ ἀλλ' ἀισχρὸν τῶ περὶ πρ. — 110 αὐτούς A: αὐτόν. — οὐδὲ ἔν scr.: οὐδέν. — (πλεῖν Dd.:

πλέον.) — διακόσια SFYO: τριακόσια. — secl. *τάλαντά ἐσθ'* ἢ *πρόσδοδος* (br.). — (τ[] η superscr. ει S.) — 111 *ἄνδρες* SO: *ὦ ἄνδρες*. — 112 *φίλοις*] *φίλους* Dd. *typothetarum errore*. — 113 *ταίτιον* (τὸ *αἰτιον*) F (Dobr.): *αἰτιον*. Cf. ad IX, 36. — (*ὄρον ἢ τελευτήν* S.) — 114 *ἔχοι*] *εἶχε* Wolfius Dd. — 115 (*μηδὲν om. pr. S.*) — (*αφιστηκει* S.) — (*ἦν πάσαν* R. Dd.: *ἦν ὅτε πάσαν*.) — (ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ R.: ΕΠΙΣΤΟΛΗ.) — 116 (*ἔωραυότες codd.*) — *πελώθησθε* pr. S (ut vid.), AY: *πεισθήτε*. Infra § 117 est *χρησθε*. *Πλώθησθε* Cob. (*Μή* ante *πελώ*. in S al. additum om. Dd. cum A, corr. F, corr. O.) — *verba κάκεινο .. προσάφειλετο* ab oratore postmodo addita esse, scilicet quae ante *ἄν ἐμοί* *πελώ* insererentur, suspicatur Weilius. Indidem compositionis vitia fort. repetenda. — *Ποτειδαιαν* S, superscripto *ι* sup. *ει*: *Ποτίδαιαν*. — (*Ἐφιάλτου*] *τον* in ras. S; *ibid.* post hoc vocab. tres vel quattuor litt. erasae.) — 117 (*δεξαίεν* S.) — *ἄρξας* mg. S: *ἄρξειε*; hinc *delevi εἰ* ante *πάσης*. Cf. Dion. Cass. 287 A: *μηδ' ἐθέλησθε μαθεῖν τί κατορθώσας οἷα βούλεται δράσειν*. — 118 secl. *ἀνθρώπων*; cf. Liban. IV, 32, 16: *οὐκ ἂν ἦν ὄγαινονόντων*. Cf. ad 122. In *ν ἀνθρ.* ante *ἐστίν* exstat. — (*καὶ φίλον om. S.* (Ω) *ἄνδρες Ἀθ. τοῦθ' ὁμοίως ἐμοί = τὸν χρόνον εὐνοῦν .. φίλον*.) — 119 (*τόθ'*] *ποτε* S.) — *εἶναι* post *ἐκδοτον αὐτόν* om. cum pr. S. Ob id ipsum *αὐτόν* hic (cf. 120. 121) additum, quod infinitivum orator omittebat. Cf. 200. — *πότερα* A: *πότερον* (br.). — 120 (*δ' οἰκειώς*] *δοκειῶς* S pr.) — 121 (*ἀπώλεσεν* S.) — (*ἀναναιουσθαι* S.) — 122 *παράνοιαν ὠφληκότες ἦτε* scr.: *παρανομίαν ὦ. ἦτε* A, *ὦ. ἦτε παράνοιαν* v. (br.). — *ὄγ. οἶμαι ἀνθρώπων* v. (h.), *ὄγ. ἀνδρῶν οἶμαι* A. Cf. ad 118. — 123 *ὀπίσοις* A: *ὄσοις*. — (*ει* *τις οὖν* S.) — *ταῦτα* AF: *ταύτά*. Cf. supra *τούτων*, infra *τῶ μὲν τοῖς δ' οὐ* scil. *ταῦτα ψηφιοῦμεθα*. — *ἀνθρώπων* num del. sec. Aristid. I, 663 (*αὐτομόλων ἔργον ποιῆσαι, μεταστάντας κτέ.*)? — *ἐγκαλοῦσιν* Cob.: *ἐγκαλέσουσιν*. — 124 *ταῦτα* v.: *τὰ αὐτὰ* S al. Dd. — secl. *πᾶσιν* (§ 123), quod hic sententiae obstat; nam quod tyranni hi sunt, ideo grave et indignum oratori videtur, non quod multi. — 125 *μηδὲν* Cob.: *τῶ μηδὲν*; deinceps *δεύτερον δὲ* codd. Cob., *δ. δὲ τῶ* Lambin. Dd. — *μὴ παθεῖν* codd.: *μὴ τι π.* Markl. Dd. Cf. 166. 193. — (*πάθωσι* R.: *πάθη*.) — 126 *γενέσθαι ἐσπούδασαν* v.: *ἐσπ. γενέσθαι* SYO Dd. (h.). — *ἄμα τούτους* pridem conieci, recepit Weil. — (*οὐδ' ὀτιοῦν ἡμῶν* S al.) — 127 *ἡγείτο τὸ ἀπελθεῖν* S Dd. — *ἐποιεῖτο* A: *ἐποιήσατο*. — 128 (*θλίμην* S pr.) — *αὐτόν ἐύρισκω*] *τοῦτον εὐρ.*? (br.) — 130 *ἄνδρες Ἀθ.*

S al.: ὦ Ἄθ. A, ὦ ἄ. Ἄ. Dd. — (ημετέροις S.) — ποιήσασθαι scr.: ἐποίησατο (br.). Cf. XLV, 54. — ὁμεις ἔσχετε τὴν ὄργην A: ἔσχετε τὴν ὄργην ὁμεις. Καὶ εἰ μὴ μετριωτέραν ~ ὁμεις ἔσχετε τὴν ὄργην. In loco gemino LI, 9 pronomen deest, et hic deesse potest (κεί). — ἐκόλυεν S et or. LI: ἐκόλυσεν. — ἀνθρώπων ἀπάντων ante ἀθλιώτατον (ἀθλιώτερον) A: post ἀθλ. v. — 132 (οἰκείν] οἰκεί pr. S.) — 133 (τι post νεωτερ. δέ om. pr. S, add. ead.) — 135 ἀποστρεῖν A. — 136 εἰκόνα scr.: εἰκόνας. Tum σίτησιν transposui post εἰκ. cum A. Ὁ μὲν . . σίτησιν ~ ἀποστρεῖσιν . . ἐφρόντισε. — (τινος post σχολή μὴ in codd. additum om. Taylor. Dd.) — 138 βασιλεῖ del. Herw. Weil., non recte. Πόλιν οἰκοῦντί τῳ | καὶ νόμοις πολιτενομένῳ τὸ ψήφ. ἐγγράφῳ ~ βασιλεῖ στρατηγοῦντι | καὶ διὰ τῆς ἐκείνου βασιλείας πολλοὺς ἀδικοῦντι. — 139 (εἰ δεῖ] εἰ δη pr. S.) — ἀμνναμένοις scr. (= οἱ ἄν ἀμύνωνται): ἀμννομ. v., ἀμννομένοις Cob. Weil. — (προσειρηκέναι S.) — 140 ἐθέλη Dd. cum uno codice (br.); βούλεται A (teste R.), βούληται sec. Aristid. I, p. 618 sq. Ceterum formulam foederis Laconice conscriptam Demosthenes satis presse sequitur, cum et δρᾶσαι dicat pro Attico ποιῆσαι et θέλη (an λῆ?) pro βούληται; verba ipsa haec fuerint: δρᾶσαι πᾶν ὄ, τι κα λῆ βασιλεύς. De eadem re Isocrates IV, 107: διαρρηθῆν γράψαντες χρῆσθαι τοῦθ' ὄ, τι ἄν αὐτὸς βούληται. Cf. Mus. Rhen. XLIII, 285 sqq. — ἐκδοῦναι A: ἐκδοῦναι. Resp. Λακεδαιμονίοις μὲν ἐγκαλεῖν; nam tota haec membra: Λακ. . . βασιλεύς, αὐτοῦς . . Χαρίδημος, inter se exaequata et similiter structa. — ἔσεσθαι Χαρίδημος A: Χαρίδ. ἔσεσθαι. Opp. κρείττων ἔσεσθαι Χαρίδημος — πᾶν ὄ, τι ἄν θέλη βασιλεύς. — τὸ ψήφισμα ποιεῖ, οὐ γε scr. (cf. 34 al.): τὸ ψ. π. ἢ τοῦτο A, ποιεῖ τὸ ψ. τουτί ουτε ut vid. pr. S (ὄτε corr.), π. τὸ ψ. τουτί (cf. 141), οὐ γε YO, π. τὸ ψ. τουτί, ὄτε v. Dd. Οὐ γὰρ . . ποιεῖ ~ οὐ γε . . στρατηγῶ ~ οὐ . . μῆ. — διήρηται A Dd. — 141 καὶ χρόνοις om. A. — (ἄν ante ἀνθρώπος om. S al.) — 142 αὐτῶν θατέρῳ, τῷ δ' A: αὐτῶ, θατέρῳ δ'. — (περὶ τὸν τύραννον S al.) — (ἀποκτεινύσασθαι SA.) — Φιλίσκον A: τὸν Φιλίσκον. — ὑπὲρ Φιλίσκου] ὑπὲρ Ἀριοβαργάδων Weil. — (ἡμῶν] ὑμῶν S al.) — 143 (ἐξεδίδοντο Seager. Dd.: ἐξεδίδοτο codd. Ἐξεδέδοτο Cob.) — (ἡμετέρον S al.) — ἄνδρες scr.: ὦ ἄνδρες. Πῶς . . ἦτε | πεπ. . Ἄθ. ~ χαλκοῦς . . μεγίσταις | δωρ. . ἐφαίνεσθε. — (μὲν post εἰ τοῦς om. pr. S.) — τοιοῦτο(ν) Y: τοιοῦτό τι, quod infra in extr. § aptum est. — (ἐφαίνεσθε] φαίνεσθε S Y.) — (που τὴν] του τὴν S pr.) — σχόν-

τας scr.: ἔχοντας (br.). — πείθησθε Cob. Weil.: πείθησθε v.,
 πεισθήτε A. — 145 φράσω πρὸς ὑμᾶς A. Ap. Aristid. p. 378
 W. est ἀκούσατέ μου (v. § 148). — 146 ἔροιτο ὑμᾶς A (non
 item Harpocr. v. ἔθνος). — 147 αὐὶ YO: ἀτόλ. In S οὗο γὰρ
 et (inter versus) ὅμεις αὐτοὶ a corr. scripta sunt. — καὶ πονη-
 ρὸν καὶ χρηστὸν A: καὶ χρ. καὶ πονηρὸν. — 148 ὅτι ᾧ ἄ. Ἄ.
 (h.)] ὅτι εἰώθασ' et deinde ἀναιρεῖν pro ἀναιροῦσιν? Nam
 facile nota ᾧ, praesertim post ὅτι, ex ειωθ- evadere poterat. —
 (ᾧστ' οὐ] ᾧστ' οὐ μὴ pr. S.) — 149 (πλεῖν Dd.: πλεῖον.) —
 ἐμπόδιον A. — τῶν ὄντων] πάντων A. — 150 μετὰ ταῦτά γε
 F: om. γε v. — (Ἀμφίπολιν πόλεμον] ἀμφι || πόλεμον pr. S.) —
 ἀπέδωκε A: ἀπεδεδόκει. — 151 ὃν ὄν ἦν δίκαιον ἐκείνον γρ.
 S: ὃν δ' ἐκείνον δίκαιον ἦν. Tum post δικαίως om. ἀντὶ τού-
 των cum A (Schaeef.). Ὡν .. ἐκείνον ~ ὡς ὄφ. .. αὐτῶ;
 etiam sequentia congruent, si σχεῖν pro ἔχειν scripseris. —
 αἰτίαν SYO Dd.; etiam λόγον A. Ὅψεσθε γὰρ | οὐ λόγους
 οὐδ' αἰτίας ~ ἀλλ' ἄλ. οὐσαν ὃν λ. — (λέγε R.: λ. τὴν μαρ-
 τυρίαν SYO, λ. τὴν ἐπιστολήν v.) — (ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ R.: ΕΠΙ-
 ΣΤΟΛΗ.) — 152 πολεμήσειν A, corr. F: πολεμεῖν. Ὅτι .. πρῶ-
 τον | οὐ .. ᾤετο ~ ἐκείσ' .. αὐτὸν | πολλαχόσ' .. παρὸν. —
 (αιτιότητα S.) — 153 μᾶλλον δ' οὐ πρ. ὅ. A: μ. δ' οὐχὶ πρ. ὅ. Resp.
 ἐν ἧ Χερρόνησον. — τὸ περὶ τὴν ἐπιστολήν secl. Herwerden. —
 154 (μισθοῖ] μισθοῦ pr. S.) — (ολιγορίας S.) — καὶ παραβὰς
 αὐτούς secl. Herw. Weil. Λαβῶν .. δούς ~ ὀλιγ. τῶν ὄρκων
 ~ ἀφυλ. ὄντων ὡς ἄν (ἀφυλ. .. χῶρα ~ καταλ. .. αὐτῶν). —
 155 ἔχων χωρίον A: χωρίον ἔχων (br.). — ὅθεν Cob.: οὐδ'
 ὅθεν. — (περιστήκει S.) — 156 (δ' ante οὐ om. pr. S.) —
 λογισμὸν] λογισμῶ sec. Arist. I, 605 Dd. (λογισμῶ τὸ πρᾶγμα
 λαβόντες)? — ὑμετέρα] ἡμετέρα Alexander p. 454 W., qui om.
 ᾧ ἄ. Ἄ. (h.). — φιλανθρωπία F (Schaefer.). Cf. XXI, 69; XXIV, 6;
 VIII, 24; Prooem. L p. 1457, 15; sed etiam XVIII, 20. — 157 (φανερ-
 ρῶς post ἐξηλέγχθη add. S.) — ἀφέσθαι Cob.: ἀφεῖσθαι (καὶ μὴ
 πολεμεῖν add. SYO). — 158 τοσοῦτον γ' scr.: τοσοῦτον (h.).
 Cf. XIX, 48. — (ὅπως] π et σ in ras. S.) — (Ἐλεόντα S al.) —
 ὁμῖν χρόνον scr.: χρόνον ὁμῖν (br.). Ἐκ γὰρ Ἀβύδου .. ἐχθρῶς
 ~ καὶ ὅτι ταῦτα .. Ἀσία ~ καὶ ὅθεν ἦσαν οἱ .. καταλαβόν-
 τες. — ἦν A, γρ. S: ὄν. Steph. Byz. v. Σησιτός confert Schaeef. —
 159 μήτ' αὐὶ A: μήτ' ἄν. — τῇ Σησιτῶ mg. Lamb.: τῷ Σ. —
 ἀτῶ φενακίζοντι A: φενακ. ἀτῶ (h.). — παρασχεῖν A: παρέ-
 χειν. — (τῶν post ἀρχόντων om. S.) — ante ΕΠΙΣΤΟΛΗ om.
 λέγε cum SYO. — 160 (οἱ om. SYO.) — delevi ἄν post οἴεσθε,

inserui post *Ἀβυθηνούς*, ubi *αὐτόν* add. v. Dd., om. SA. — (post *ἔπεμπεν* erasae in S litt. III [τῆν?].) — (*ἐπαίνων, τὰ μὲν* R. Dd.: *ἐπαινῶν καὶ τὰ μὲν*.) — 161 (*οὐ γὰρ* om. pr. S.) — (*μὲν* post *ὅτε* om. SYO.) — (EΠΙΣΤΟΛΗ om. S.) — (*ἐπιδειξας*] *επειλιξας* vel *επειδιξας* pr. S. De *ἐπ-ειλίσω* (= *ἐφελίσσω*) non sine causa aliquis cogitaverit.) — 162 *ὑμῖν που* scr.: *που ὑμῖν* v. Dd. (h.), *ὑμῖν δήπου* A. — (*πρὸς αὐτόν οὐ* om. pr. S.) — *ἐπιστελλας ἄν* scr.: *ἄν ἐπιστ.* v. Dd. (br.), om. ἄν A. — 163 [*προσποιεῖται*] Herw. Weil.: *προσποιεῖται* SF, ἢ *προσπ.* AY O, καὶ *προσπ.* v. Dd. — (*ὑμῖν*] *ἡμῖν* S.) — (*ἀποκτείνουσιν* SA.) — *νῦν* A: *νυν*. — 164 τοῦ *Κόττος* AF: *Κόττος* (br.). — 165 καὶ *δεῖ* AF: *δεῖ*. — (*ὀρησαμένων* pr. S al.) — 166 (*οὐδαμοῦ* pr. S al.) — 167 *λαθὼν καὶ* ante *πορευθεὶς* add. A. — *ὑπὸ τούτου* secl. Benseler (h.); *ὕπ' ἐκείνου* esse debebat. Aliter comparatus locus XX, 14. Sed etiam *ἐπέισθη* secludendum (h.) [cf. *ibid.*]; neque enim locus est indicativo, sed *πρότερον* .. ἢ cum infinitivo (*πρᾶξαι*) coniunctum esse debet. *Καὶ πρότερον* .. *στρατηγὸν* ~ *ἔπεισε* .. *πράττειν* ~ ἢ *αὐτὸς ὦν* .. *πρᾶξαι*. — (*τι* om. pr. S, YO.) — (*τὸ μὴ*] *τοῦ μὴ* S.) — 168 *τὴν* ante *ἀλογίαν* secl. Dobr. Weil. — *οὕτως* S: *οὕτω*. — 169 (*ἀποκτείνουσαι* S.) — (*ἐπιδόντα*] *επειδότα* pr. S.) — *τὸν υἷον ἀποσφ.* del. Herwerden; satis habui *τὸν υἷον* secludere. *Τὸν μὲν υἷον ἀπέσφαξαν* ~ *ἐκείνον δ' ἐπιδόντ' ἀπο-* ~ *σφαττόμενον κατεπόντισαν*. — 170 (*πρὸς τούτους* om. pr. S [br.]; *τούτοις* sine *πρὸς* est in F.) — *οἶος ἦν* pr. S, AY O: *οἶος τ' ἦν*. — *ὁ Ἀθηνόδαρος* (*Ἀθην.* A) secl. Benseler (h.); sed verius fortasse *συνθήκας ὁ Ἀθηνόδαρος*, ne bis positum sit *Cersobleptae* nomen nullo alio interiecto. — *καθ' ἃς* om. pr. S (add. ead.); *ἐν αἷς* est in A. — (*πρὸς τε ἡμᾶς* S al.) — addidi *τούς* ante *τρεις*. — 171 *ποιεῖ* *πάλιν* A: *πάλιν ποιεῖ* (h.). — *πρὸς Χαβρίαν* sine *τὸν* A. — 172 *παραναγνωσθεῖσῶν* AY: *ἀναγνωσθεῖσῶν*. — *ψηφίσεσθε* A: *ἐψηφίσασθε* (sed *α* in ras. S a m. rec.). — *τούτους δὲ κτέ.]* alia lectio est in pr. S, YO: *τούτους δὲ ἐν μὲν ταῖς πρὸς Ἀθ. συνθήκαις ὀρῆσαι* *πάλιν αὐτόν*. Sed *αὐτόν* iam non habebit quo referatur, neque *ἐν μὲν* .. et *εἰ δὲ μὴ* recte opposita erunt. — 173 *ἤδη τὰ πράγματα* scr.: *τὰ πράγματα* pr. S, *τὰ πρ.* ἤδη v. (br.). — *ἦκε τὸς ξ. ἄγων* A. — *τοῦ* ante *Ἀθηνόδαρον* add. Benseler. — *ἔργοις* scr.: *ἔργῳ* (h.). — 174 *δν* ante *ὄρατε* om. pr. S. — *νομίξῃ* corr. F: *νομίση*. *Καὶ ὅπως ἂν ὑμᾶς δόνασθαι* *νομίξῃ* ~ *οὕτω(ς)* *πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας ἔχοντα*. — *ταῦτ' ἀληθῆ* AF. — 175 *τοῖν βασιλείων τοῖν δνοῖν* v.: *τοῖς*

βασιλεῦσι τ. δ. SYO, τοῖν δυοῖν βασιλέοιν F, τοῖν δυοῖν Dd.
 Ἡ μὲν τοίνυν συμμ. | τοῖν β. τ. δ. τοῦτον τὸν τρόπον ~ μετὰ
 τὴν παράκρουσιν τὴν διὰ τῶν | πρὸς Κηφ. συνθ. συνεστάθη. —
 ἤξιωσ(εν) ὑποχειριον A: ὑποχ. ἤξιωσε. — (εγχειρησαι S.) —
 176 ἠκούσαθ' ὑμεῖς A: ὑμεῖς ἠκούσατε (br.). — (ὁμῖν] ἡμῖν S
 al.) — 177 (τοῦ Ἰφιάδου SYO.) — 178 πεποίηκε secl. Cob.
 Weil. — 179 secl. ἡ ὑμετέρα (br.) Sic iusta magis oppositio
 evadit. — ἐπειδὴ AF: ἐπεὶ. — τάχιστα ἐρημον τὸν Ἑλλ. εἶδε
 A. Ἐπειδὴ δ' εἶδε τάχ. ~ ὁμᾶς διαγέγονεν ~ τὸν Ἑλλ. ἐρη-
 μον; τὸν Ἑ. . δυνάμεως ~ εὐθῆως . . καταλύσας. — εὐθῆως
 scr.: εὐθὺς (br.). — (καταλύειν καὶ ἀπαλλάξαι . . καὶ πᾶσαν
 SFYO.) — secl. τὴν ἀρχὴν (Dobr. delectat τῆς ἀρχῆς, aut τὴν
 Θράκην pro τὴν ἀρχὴν postulabat). — 180 παρ' ὁμῶν τοιοῦτον
 A: τοιοῦτο (quod praetuli) παρ' ὁμῶν. — (ἂν post ἡσυχίαν δ'
 om. pr. S.) — 181 post φανερώς omisi αὐτὴν cum A. — post
 ἀφείλετο secl. παρ' ὁμῶν (br.). — καταλείπειν YO, καταλειπεῖν
 S: καταλιπεῖν. Sensui tempus durativum unice convenit. —
 182 ἀσφαλῶς ἐπὶ Χερρόνησον A: ἐπὶ X. ἀσφαλῶς. Εἰ . . Θραῖ-
 κας | . . Κερσοβλέπτῃ ~ παρ' ἡμέραν . . βαδίζειν | ἀσφ. εἰ X. —
 πρὸς τῆς] πρὸ τῆς utrobique A, W. VII, 1150. — 183 (παρέει]
 παρη S.) — πολεμεῖν ἡμῖν πρὸς Καρθ. καὶ Κερσοβλέπτῃν A,
 omisso ἤδη; Κερσοβλέπτῃ S. — 184 (μέντοι] μεν pr. S.) —
 185 ποιῆσαι κακῶς A: κακῶς ποιῆσαι. — (δι' α] fort. διὰς pr.
 S.) — 186 κἂν φύλακας Cob.: καὶ φύλακας pr. S Dd., καὶ φύ-
 λακας ἂν v. (br.). — ante ὅφ' ὑμετέρον om. τοῦτον cum pr. S.
 Τοὺς ὑμετέρους . . ἐδορυφόρει ~ ὅφ' ὑμετέρον . . φυλατ-
 τόμενον. Itaque non recte A φυλαττόμενον φανῆναι. — 187 γε-
 νέσθαι τουτί A: τουτί γενέσθαι. — οὐδένα ἐποίησάμην A:
 ἐποίησ. οὐδένα (br.). — ἦν post ἀνάξιος om. S. — 188 εἰσῆει]
 ἐπήει A (br.); tum ὁμᾶς πεισομένους F; ἀφίετε v. (αφείετε
 pr. S, η supra α add. corr., ἦφ. Dd.); προκαλεῖσθε FY. E
 numeris vix quidquam expeditas: ἐπειθ' . . ἐκείνος = κακὸν
 δ' οὐδὲν ἐώρων; εὐρίσκετο ~ ὑπερφυνὲς, ἐξαπατῶν ὁμᾶς =
 πεισομένους ὁμᾶς; μὰ τὸν . . πάντας ~ εὐρ. . . ὁμᾶς ~ εἰ τιν' . .
 πόλλ'; cetera ambigua. — 189 (βασιλεῖς SA.) — 191 (τελευ-
 ταῖα] ται a corr. habet S.) — 192 (ταύτην] ταυτη pr. S, YO.) —
 seclusi τοῦ δέοντος, quod post ποιῆσαι est in F. Non id hoc
 loco agitur, quid Atheniensibus expeditat. Schol. p. 725, 16:
 βουλόμενοι δὲ μεῖζονα (Wolf. pro μεῖζον; μεῖζω P) ποιῆσαι,
 ἀξέησαι δὲ αὐτὸν σπουδάζοντες. — ἐροῦσι om. A Weil. Sed
 διὰ τοῦ . . λαβεῖν ~ τοὺς . . ἐροῦσι. — ἄνδρες SO: ὃ ἄν-

δρες. — ἐξέεται] ἔσται A. Sed τοὺς τῶν σωθ. ζητούντων = αὐτοῖς ἐξέεται πραττόντων (λόγους . . λέγειν ~ ὑπὲρ . . ἀδικεῖν). — 198 εἶναι post φήσας om. SYO. — καὶ post πλείστα add. SYO (Weil.), recte puto, verum ut deleatur ὁμᾶς. — μισεῖν] δεῖ μισεῖν F, quod numeris convenire videtur; nam ut ἐκ τούτου . . ἐξηπάτηκεν ~ διὰ . . προσήκει, sic ἀλλ' . . εἶναι προσποιεῖται ~ εἰ μὴ . . ἐκεῖνα δεῖ μισεῖν. Nisi pro προσποιεῖται est φησὶν reponendum, cf. § 163. — διὰ ταῦτά γε F: διὰ γε ταῦτα (br.). — τι κακὸν AF: κακὸν τι. — 194 ὑπόπτως ἔχειν πρὸς ἡμᾶς (br.)] ὁ. πρὸς ἡμᾶς ἔχειν F (br.); puto σχεῖν ὑπόπτως πρὸς ἡμᾶς, ut respondeant haec καὶ . . ἡμᾶς illis καὶ βουλόμενον . . πόλιν. — πάντ' ἀγαθὰ Dobr. Cob. Adversantur numeri. — νομίζω τσαυτ' ἀγάθ' ἂν ὦ: ἂν (om. F) νομίζω τος. ἀγαθὰ (br. bis). — 196—200 cf. XIII, 21—24. — στρατηγούντα SA in or. XIII (στρατηγήσαντα v. ibd.): νικήσαντα. Statim § 198 negabit orator, hanc victoriam Themistoclis dici. — 197 ἐαυτοῦς, quod post ποιοῦσιν est in AFO, merito suspectum Weillio. — (ἀξίαν] ἄξια SYO.) — ἀνθρώποις deleverim. Ἔστι δὲ σάφροσιν ~ καὶ πρὸς ἀλήθειαν ~ βουλομένοις σκοπεῖν. Σωφρονοῦσιν ἀνθρώποις explicatio est scholiastae, p. 727, 6. — ἀνδρῶν om. Y. — πρῶτον AF (R., Weil.): πρῶτους. — 198 οὐδενὸς ὃ ἄ. Α. τῶν τότε F, or. XIII, 22: τῶν τότε ὃ ἄ. Α. οὐδενὸς S (qui om. ὃ) Dd. (h.), τῶν τότε οὐδενὸς ὃ ἄ. Α. v. (h.). Ὡς cum S omisi. — ὃ ἄ. Αθ. post ὦν δὲ om. or. XIII. Resp. οὐδ' ἔστ' οὐδεὶς ὅστις ἂν εἰποι ~ ὦν δὲ πολλοὶ τοῦτο λέγουσιν. — (τῶν τιμῶν ταῖς ὑπερβολαῖς om. pr. S.) — ἄς v. in or. XIII: αἷς S in or. XIII et omnes hic. Ad τῶν τιμῶν pronomen refertur, cf. XX, 141. — 199 δωρεὰς post πολιτικὰς om. cum S hic. — καὶ λυσιτελούντως αὐτοῖς abest ab or. XIII. — ante καὶ ἡμεῖς v. add. ἐδίδοσαν (sed id ante αὐτοῖς est in F); in or. XIII it. add. ἐδίδοσαν A, ἔνεμον v., om. S. — τριακοσίοις] διακοσίοις or. XIII. — αὐτὸν ἂν τις] ἂν τις αὐτὸν A. Cf. 106. Τις post ἀποκτείνῃ transpositum malim, cf. ibd. (h.). — ὑπελάμβανον] ἐνόμιζον γρ. S (cf. XVIII, 59). Puto καὶ ταύτην ἱκανήν | ἐνόμ. τιμῆν, ~ ἂν ἀποκτείνῃ|τις ἀγ. εἶναι (ὅκν . . αὐτὸν ~ ἀλλὰ . . ἔδοσαν). — 200 post ἀγώγιμον om. εἶναι cum SFYO (h.). Cf. 119. — post βασιλεὺς om. ὁ Περσῶν v. B. — ὁμᾶς post τηλικαῦτα deleverim. Ὡσθ' ὑπὲρ τοῦ τοχεῖν τούτου ~ τηλικαῦτ' ἀγάθ' ἤθελον ποιεῖν (= ὥστε τῶν τετυχηκότων πολλοὶ). — εἰσὶν ὁμᾶς] ὁμᾶς (ἡμᾶς) εἰσὶν AF. Iterum deleverim ὁμᾶς. — 201 αἰσχροκερδίας SFY Dd. — 202 πρῶτον μὲν τοίνυν F: πρ.

τον μὲν (br.). Cf. XXI, 175. — (πρώτων Lobeck. Dd.: πρώτων. Cf. XXI l. c.) — deleo prius προσέθησαν αὐτῶ; nam ἀλλὰ καὶ δὴ . . . μισαθηναϊοτάτους = καὶ πονηρ. ἀνθρ. Φιλίσκον καὶ Ἄγαυ(όν). — ἀδ τούτῳ pr. S (v. Weil.): αὐτῶ. — (ἀλλ' ante δλιέθρους om. A et pr. S.) — (καιτοιτοιαυτα pr. S.) — 203 δν οὐδέεις v.: om. δν SY Dd. Scripsi οὐδὲ εἰς (num.). — (μικρὰ & add. corrector in S.) — εἰ μὴ καὶ Cob.: εἰ καὶ μὴ. — 204 (ταυτ' οὕτως S.) — num secl. παρὰ τῶν ἀδικούντων (br.)? Οὐδὲ . . . ἐθέλετε ~ ἀλλὰ . . . πόλεως. — οἱ πρότερον F: οἱ πρόγονοι. — ἐαντοὺς deleverim. Καίτοι σκ. | ὡς ἐκόλ. ~ οἱ πρότερον | τοὺς ἀδ. ~ εἰ . . . ὁμῖν. — 205 (υηδισμὸν] μειδισμὸν S.) — πάτριον corr. S v. Weil.: Παρίων pr. SY. Cf. μοχ τὴν αὐτῶν ἔλευθερίαν. — πεντήκοντα τάλαντα δ' scr. (cf. 167): πεντ. δὲ τάλαντα (br.). — 206 τότε μὲν scr.: τότε (br.). — 207 τὴν Θεμ. μὲν γὰρ A, quod multitudine exemplorum similium commendatur (Gebauer Lys. I² p. 337); ex altera parte XXI, 35 post ἔθεσθε non addi potest γὰρ, cum quattuor breves sic existant. — καὶ τὴν Μιλτ. F: om. τὴν S al. Dd. Cf. III, 26. — 208 (ἐκάστῳ] ἐκάστων pr. S, YO.) — secl. ἐστίν (h.). — ὃ ἄνδρες Ἀθ. num post εἰκότως transponendum? (h.) — 209 γενομένῳ om. pr. S. — οὐδὲ μῖα Weil.: οὐδεμιᾶ. — secl. ἐξίεναι, quod neque cum ὀπόσον χρόνον neque cum sententia convenit. — (οὐκ ante ἔχετε om. pr. S.) — 210 secl. ὑμετέρως ante δόξης; v. etiam ante ἀγαθῶν addebatur ὑμετέρων, quod om. AS (Dd.). Cf. Aristid. I, 663: ἀλλὰ Θηβαῖοι τῆς δόξης κληρονομήσουσι. Gloria dicitur pugnarum, cf. 198. — (ἀλλὰ ante μάρτυρες om. pr. S.) — ἀλλοτρίων ἀγαθῶν scr. sec. Liban. IV, 718, 26 (μάρτυς ἀλλοτρίων ἀγαθῶν): τῶν ἑτέρων ἀγαθῶν. Secl. porro ἄλλον (ut X, 76): οὐδενὸς μετέχοντες = ἢ τοῦ ἐξαπατάσθαι (an ἀλλ' ἢ τοῦξ.); οὐδενὸς . . . ἐξάπ. ~ ἀλλὰ . . . ἀγαθῶν. — τί post πηλίκον add. SYO; om. etiam Lucian. Demosth. enc. c. 5; Greg. Cor. W. VII, 1197. — (στενάξιεν SAO.) — (καταλειποντες S.) — 211 (πεποιισθαί S.) — 212 καὶ αὐτοὶ F, corr. S: αὐτοὶ. — 213 (᾽Ορείτας] ᾽οριτας S.) — ὀπῆρχε(ν) πολίτης (πολίτης) Alexand. p. 450 W.: ὀπάρχει πολίτης ἐκεῖ. — τίς ἢ om. Alex., it. Tiberii (p. 536) Ven. Vat. — δεῖ om. Alex., Tiberii Vat. — (συμβαλομένου SY.) — συντελεῖ] τελεῖ sec. Harpocr. v. νοθεῖα. — 214 (ναὺς ὁμῖν] v. ἡμῖν S al.) — ὁμῖν post τοὺς αὐτοὺς om. A. Puto ἢ τίνας ἐ. ὁμῖν, ~ τοὺς αὐτοὺς ἤρηται. — οὐδ' ἂν εἰς F: οὐδέεις ἂν. Cf. XXIV, 5; Aristid. I, 602 Dd. (Dem. XLV, 69). — 215 (ἂν post μνημονεύοντας om. S al.) — ἂν τις ἀποκτείνῃ post ὁ δ' deleverim (h.); nisi

addendum *Χαροδθημον*. — *ἔγραψεν* scr.: *ἔγραφε* (br.). Cf. 217. — *ἔστιν ἐναντιώτατον* A.F: *ἐναντιώτατόν ἐστι*. Nisi delendum *ἔστι*. — fort. *τὸ κρίσιν μὴ διδόντα* (br.). — 216 *ὁ δ' ἐν τῷ]* *ὁ δὲ τῷ* Y. — *ἀπάγειν ὁ νόμος ὡς* (br.)] num delendum *ὁ νόμος* (coll. 218)? an *πρὸς pro ὡς*? Cf. ad § 32. — 217 *ὁ νόμος κελεύει αἰτεῖν* (h.)] *αἰτεῖν ὁ ν. κ.?* an *οἱ νόμοι κελεύουσιν αἰτεῖν*? Cf. 218. — 218 *τὸ ἀνδρολήφιον* v.: om. τὸ pr. S. Cf. 82 sqq. (Weber). — (*παρ' ὧν ἂν* S.) — post *οὐκ ἔξ* add. *ὁ νόμος Felician. Dd. (h.)*. XXIV, 18 cf. Turr. — (*τοσοῦτων* om. S.A.) — 219 (*ἄς* in ras. S; ante hoc vocab. *δὲ* expunctum est.) — (*εἰ πεπεποιημεν* pr. S.)

XXIV. ΚΑΤΑ ΤΙΜΟΚΡΑΤΟΥΣ.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΤΙΘΟΘΕΣΙΣ. § 1 (*δὲ post κατηγορεῖ* add. Bk.). — *εἶναι* FY: *ἔξεῖναι*. Cf. or. § 39 al. — 2 (*Γλανκέτον* Io. Sic. W. VI, 367: *Γλανκίου*.) — 3 *ἔχειν [αὐτὰ]* Bk.; an *ἔ. αὐτοί*? — *παρὰ χροῖμα* Io. Sic.: *πᾶν χροῖμα*. — *ἔθηκεν]* *τέθεικεν* Io. Sic. — 4 (*αὐτός* Wolf.: *αὐτοῖς*.) — *κατ' ἄλλο]* *ἄλλο* Bk. Dd.; verum id *ἄλλα* esse debbat. *κατ' ἄλλον τρόπον* est in altero argum. § 6. Cf. or. § 32. — ΕΤΕΡΑ ΤΙΘΟΘΕΣΙΣ. Cf. Dd. ed. OX. IX, 853 sq. — § 1 *κλοπᾶν]* *ἀλότων* Valesius. — *δι' ὧν* Weil.: *δι' ὧν*. Cf. § 6. — 2 (*Ναυκρατικῆ* codd.) — *κατὰ τὸ διπλάσιον* ci. Weil.: *καὶ τοῦ διπλασίου*. — 3 *ἔγραψε δὲ* (hoc δὲ additum ex cod. Vindob.) *δηλονότι* Dd.; secl. haec verba Bk. Mihi *δηλονότι* suspicione omnino carere videtur. — *ᾠφλον* Bk.: *ᾠφειλον*. — *ἢ καὶ τὸ λοιπὸν]* *ἢ* om. TC Dd. — *ᾠφείσθαι* Liban. § 1: *ᾠφίεσθαι*. — 5 *δεδομένης* Bk.: *διδομένης*. — 7 *τὸ μὴ πονηρὸν* schol. p. 729, 11: *τοῦ μὴ π.* — (*καὶ τὴν κατὰ* Wolf. Dd. (coll. § 9): *κατὰ τὴν* v., *καὶ κατὰ τὴν* TC, *καὶ τὴν* Bk.) — (*διαβολῆς* Bk.: *διαβολῆν*.) — 8 *ἐκεῖ μὲν γὰρ]* *γὰρ* addidi. — *καὶ εἰ δεῖ* Weil.: *καὶ δεῖ*. — 10 *τέσσαρα* scr. (*δ'*): *δύο*. — *πέιση, τὴν ὑποψίαν* *δοῦς κατὰ τ. ἄ. ὡς* Bk.: *ἐν ὑποψίᾳ* *δοῦς κατὰ τ. ἄ. πέιση* T Dd., cf. schol. 730, 4, ubi *ἐν ὑποψίᾳ* .. *ἐμπλήση*. Melius fort. sit *ὑποψίας κατὰ τ. ἄ. ἐμπλήση*. — *ἀσύμφορον, ἐν ᾧ ὅτι* schol. 730, 6: om. *ὅτι* v. — *καὶ τὸ ἄδικον* .. *διδῶσι* om. Bk., add. Dd. ex T(C), schol. 730, 7. — *ἀδύνατον* scr.: *δυνατόν*. — 11 *διὰ τε τοῦ ἀδίκου* schol. v. 13: *διὰ τε τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ἀδίκου*. — or. § 1 *ἀποκρύφωμαι* γρ S: *ἀποτρέφωμαι*. Cf. VI, 32; XIII, 10; XIX, 3; in hac or. § 104. 200. *Ἀποτρέφωμαι* sine dubio recte positum prooem. 23 et 32 (*οὐκ ἄποτρο*.

λέγειν), ubi exstat τὸ ἀποτρέπον, quominus loquatur. — 2 περὶ πάντων om. schol. p. 731, 11; it. non addit ὁ τουτουὶ νόμος et mox om. κοινῇ τι. Τι etiam O et Anecd. Bk. p. 149, 17 om. — τῶν post προστιμημάτων hab. pr. L, rc. S; om. ceteri codd. — ἐλήφθησαν] ἠλέγχθησαν Anecd. Bk. — 3 (δικαίως SL) — (δὲ χιλίαις SL al.) — 4 τοῦτοις προσέχειν τὸν νοῦν W. VII, 1315 (τὸν νοῦν etiam F add.). — 5 (οὐδ' ἂν ἔν') εἰπεῖν ἔχειν οἶμαι γὰρ S (~ τῶν γὰρ ὄντων ἀγαθῶν τῇ πόλει): εἰπεῖν οἶμαι. Cf. XXIII, 214; XLV, 69, al. — ὑπὲρ οὐ scr.: περὶ οὐ. Κατὰ χώραν δὲ μένειν | τοὺς ἄλλους ἔαν ~ τὸ μὲν οὖν πράγμ' ὑπὲρ οὐ | δεῖ νῦν ὑμᾶς γινῶν(αι). — 6 Ἀνδροτίωνι Rufus W. III, 454: Ἀνδροτίωνα. Cf. Schaef. (VIII, 24; prooem. L p. 1457, 15). — 7 (ἂν ante ἀπεστερήμην om. S [ἂν ἀπεστερήθησιν mg. S] al.) — ἔξω L Cob.: ἔξην — τὸν πατέρ' ὡς ἀπέκτονα ἐγὼ τὸν ἔμαντοῦ Aristid. p. 378 W., ut XXII, 2. — (τοὺς δικάζοντας] τοὺς δικαστάς S al.) — 8 τὸν δ' εἰς A: τὸν δὴ εἰς (h.). — secl. μ' (br.). — κοινῇ om. lemma scholii p. 737, 25. — καὶ ante τῆς πόλεως om. S al., hab. F et corr. L. Χρ. πολλὰ τῆς πόλ. ἔχοντα καὶ τῆς θ. καὶ τῶν ἐ. οὐκ ἀποδ. Weil.; fort. τῆς πόλεως καὶ ante τῆς θεοῦ collocanda; sed cf. 9 τῶν ἱερῶν μὲν κτέ. — 9 (τῆς ante βουλῆς om. S al.) — 10 ἠδρίσκομεν scr.: εὐδρίσκομεν. — ἐν βραχέσι om. schol. p. 736, 7. — 11 (ζητητάς] ζητήσας S al.) — (ναυκρατητικά S al.) — 12 (ἄνθρωποι Bk. Dd.: ἄνθρ. v. Weil., ἀνθρώποις L et pr. S. Cf. Plat. Cratyl. 422B & ἐρωτᾶς τὰ ὀνόματα.) — εἶναι. τότε Dd. — 13 (καὶ Μελάνωπος om. SLF) — ταυτὶ S: ταῦτα. — ἔχειν ὁμολόγουν secl. Dobr. Dd. — 14 ἐντανθὶ scr.: ἐνταῦθα (br.). — 15 (προσεκεκλευστικῶς S al.) — (ἠττηντασκεῖνοι ut vid. pr. S, corr. ead.) — 16 πλείστους scr.: πλείους τοὺς codd., πλείστους τοὺς Dobr. Dd. — (ἀκύρους om. pr. S, pr. L.) — 17 προακούσαντες] puto ἀκούσαντες (br.), cf. 190. — 18 ἄλλ' ὑπὲρ ὧν scr.: ἄλλα περὶ ὧν. Cf. 5. — 19 περὶ ἐκάστου secl. Cob. — πρόσχετε Cob. (προσέχ. etiam Prisc. XVIII, 282). — ἄνδρες SLO: ὁ ἄνδρες. — (lemma est in S et pr. L ἐπὶ χειροτονίαν νόμων.) — 20 sqq. removi uncōs, quibus Dd. hanc legem incluserat. Cf. R. Schoell in Actis Academ. Monac. cl. phil. 1886 p. 83 sqq. — περὶ ante τῶν βουλευτικῶν secl. Schoell. — ἡ δὲ χειροτονία 3L: ἡ δ' ἐπιχειροτονία. — εἶτα τῶν κοινῶν] ε. τ. λοιπῶν Westermann. — (κατὰ ἀντά S et pr. L, κατ' ἀντά AY.) — 21 τυγχάνωσι A, schol. 743, 14 (Schoell): τύχωσι. — (παρεδρεύοντες S.) — (τοῦ ante ἀργυρίου om. SL al.) — 22 ποιήσωσι A: ποιῶσι. —

post χρηματίσσει om. κατὰ τὰ γεγραμμένα cum A. — 23 ἐντε-
θέντων F: τεθέντων. — (ἢ ante ἐκκλησία add. Dobr., cf. schol.
744, 8.) — (ἐκκλησία] ἐκκλησίου S pr.) — τῇ ἐνδεκάτῃ . . μη-
νός del. Schoell. Cf. 26. — 25 ἐφ' ὑμῖν om. A. — νόμος ἐστὶ
A: ἐστὶ νόμος. Διαχειροτονίαν ~ πότιερ' (ita scr. pro πότιερον)
εἰσοιστέος ~ νόμος ἐστὶν καινός. — (χειροτονήτε S et pr. L.)
— ἀπέδειξαν] ἀπέδωκαν γρ S. Cf. v. l. XL, 28; Hyper. Eux.
22, 12. — (ἀντείπη] ἀντεπίη S [ἀντείπη γρ] et pr. L.) — 26 (ἐνδε-
κάτῃ Wolf.: ἐνδεκάτης.) — καθέζεσθαι scr.: καθίζεσθαι. Cf. 29.
— 27 αὐτὸ τὸ ψήφ. A (Weil.); sed βούλ. δ' ὑμῖν | τὸ ψήφ. ~
αὐτ' ἄν. | τὸ νικήσαν. — ἴδηθ' S, pr. L: εἰδήθ'. — ἐκ ταυτο-
μάτου schol. 744, 29: ἀπὸ ταυτομάτου (br.). — καὶ ante ἀνα-
γίγνωσκε om. SLB. — sustuli uncos populiscito a Dd. additos;
cf. Schoell l. c. p. 119. — (Ἐπικράτης] Τιμοκράτης SLF.) —
ante vel post θύηται addi vult Schoell ὡς κάλλιστα, coll. § 28.
— (καὶ ἡ] καὶ πῶς ἡ SL.) — 28 ἐνθυμ. [ἀναγινωσκομένου]
Weil. (cf. Zurborg Herm. XIII, 284): ἐνεθυμήθητε ἀναγ. Wolf.
Dd. Cf. autem XLV, 22. — 29 καθεζομένων AY: καθιζομένων. —
ὑμῶν post ἀπάντων om. pr. L. — 31 αὐτήν post τὴν πόλιν omisi
cum Schaeff. Bensel. Cob.; scripsi autem ἡμῶν ἐκάστῳ pro ἐκάστῳ
ἡμῶν (h.). — τοῦ μή τι] τουτί pr. S et pr. L; τοῦ τι AYO. —
32 προσήκέ τε] προσήκει (falso) om. τε schol. p. 741, 1. Ibid. est
ἂν τις σκοπῶν γνώη. — ἀνάγνωθί μοι sine δέ lemma scholii
p. 746, 1. — νόμον οὐδένα om. A; τῶν νόμων οὐδ. pr. L; cf.
legem § 33. Lacunam esse iam Jurin. suspicatur. — 33 sustuli
uncos a Dd. positos; cf. Schoell l. c. p. 111 sqq. — (τῶι ἀθη-
ναίῳ S.) — (τοῦτον τὸν κύριον S.) — (ἢ ante ἐναντίον om. pr.
S.) — 34 (καλῶς] καλῶν pr. S al.) — (ἦτον om. pr. S.) — 35 post
δύο om. τινές cum AYO (br.). Recte extat in sequ. — ἀξιολῆ
A Weil.: ἀξιοί. — 36 τῶν νόμων ὑμᾶς scr.: τῶν ὄντων νόμων
ὑμᾶς A, ὑμᾶς τῶν νόμων v. Dd. (br.). — (εἰ προαίσθοντο R.:
εἰ μὴ πρ.) — (ἀναγνοῖεν] ἀγνοοῖεν SAYO.) — 37 (ἀνταυθ' ἂν
A: κὰν ἐνταυθ' S al.) — (τις post ἀπαλλάξῃ om. SF; ἀπαλλάξῃ
ci. Dd. Cf. add. ad IV, 40.) — (οὐδὲ εἰς] οὐδεὶς S.) — 38 secl.
πάντα, quod et mox recurret et hic minus aptum est. Ex
ἀπαντᾶ natum esse potest. — οὕτω om. schol. p. 746, 15; sed
cf. XXIII, 70; XXV, 90. — ταῦτα πάντα] puto ταῦτα μέντοι
πάντα sec. XXIII l. c. — ὅσον ἦκεν εἰς τοῦτον schol. p. 747, 9:
ὅσον ἦν ἐπὶ τούτῳ. Ἡφάνισ' ἐξήλειψ' ὅσον . . τοῦτον ~ καὶ
νόμον εἰσήνεγκεν | ἄπασιν ἐναντίον (ὡς . . οὐσίον = οὐ παρα-
ναγν. οὐ λύσας). — τῶν προσηκόντων οὐδέν schol. p. 746, 19, quod

recepti scribens οὐδὲ ἔν: οὐδὲν τῶν προσηκόντων. Οὐκ ἄλλο ποιή-
 σας .. οὐδὲ ἔν ~ οὐ παραναγν. .. αἰρεσιν. — νόμοις] νόμον γρ S. —
 39 post οἴους om. νόμους A. Hab. schol. p. 741, 10; def. Schaefer.
 — πρῶτον μὲν schol. 741, 11 (qui mox om. τούτου): πρῶτον. —
 sustuli cancellos legis formulae a Dd. additos. Item in reliquis
 formulis feci. — (πρώτης om. S al.) — (ὀφειλήματος S.) — 40 (ἐφ'
 ᾧ] ἐφ' οἷς SF.) — τὸν δεσμὸν pr. S, YO: τῶν δεσμῶν corr. S (a
 m. pr.) v. Dd.; τοῦ δεσμοῦ (alia totius sententiae constructione)
 Libanius (v. argum. § 1); cf. § 86. 93. V. etiam epist. III, 10.
 24. — (μισθώσιμα] μισθώματα S.) — ante alterum ἐγγνωμένων
 om. τῶν cum SAYO. — ἡ δεκάτης cum Dobr. transposui; erat
 enim post alterum ἐπὶ τῆς ἐνάτης. Hoc alterum ἐπὶ τῆς ἐ. πρυ-
 τανείας cum eodem deleri nihil opus. — (ἐκτείνειν pr. S.) —
 41 ἠκούσατε scr. ut § 34: ἀκηκόατε (br.). Cf. XX, 64; XXIII, 23.
 29. 62; XLV, 9. 28. — καὶ τῶν A: καὶ περὶ τῶν. Cf. 59. — (μὲν
 γὰρ om. pr. S.) — τοὺς νόμους ἀκούοντες αὐτούς. λέγε S; ἀκού-
 οντες (ἀκούσαντες Y) τ. v. αὐτούς. λέγε FY; ἀκούσαντες. λέγε
 τοὺς νόμους A. Secl. τοὺς νόμους. Cf. XX, 94. — 48 (πολλοῖς
 τῶν S a corr., in rasura ut vid.) — γεγραμμένους A (γεγραμ-
 μένης γρ. F): ἀναγεγραμμένους. — 44 (καὶ ante εἰ τιτι om. S.)
 — τέθεικε omnes. Cf. Meisterhans Gramm. d. att. Inschr. p. 82.
 Item correxi § 59. 61. 66. 67. 70. 88. 95. 99. 102. 109. 122. 144.
 191. 209. — 45 (τῷ Ἀθ.] τῶν Ἀθηναίων S al.) — 46 ὁ δ' ἔγρα-
 ψεν k, ἀνέγραψεν As: οὗτος δ' ἔγραψεν. Cf. 44. 47. 55. —
 δεσμούς pr. S; om. A. — 47 τῆς ἀδείας] ἀδείας A. — extr.
 τὸν νόμον A: νόμον (num.). — 48 ἀνέγνω] ἀνέγνω? Cf. 51;
 LIX, 53. — καὶ οὕτως Bk.: καθ' οὕτως pr. S, καὶ τόθ' οὕτως
 corr. S Dd., καὶ οὕτως v. — εἰ καὶ τις ἐπεχείρει (br.)] εἰ καὶ
 τις ἐβούλετο? — 49 καὶ ante μὴ θεῖναι om. pr. S et O. Τὸν
 νόμον εἰς τοὺς v. καὶ μὴ θεῖναι ~ πᾶσαν ἀφήρ. σαντοῦ συγγν.
 Τὴν ante συγγν. om. cum A; cf. IV, 7. — 50 (ἦ ἦ] ἦ S, ἦ FY.)
 — 51 εἶπερ corr. S, v.: εἰ. Cf. § 4. 96; XX, 41; XXIII, 86. —
 secl. ποτὲ (br.). — 52 (ἐγνωσμένου pr. S.) — τῆς ἡμετέρας εὐη-
 θείας Lex. Vindob. 62, 4; sed τῆς εὐ. τῆς ὑμετ. etiam Bk. An.
 91, 24. — 53 περὶ τούτων om. A. — 55 πάλιν om. A. — (κατα-
 στήσῃ S [cum signo super alterum η] A.) — τοὺς προέδρους
 Dobr., coll. §§ 39. 84; sed v. etiam 89. — 56 ἄλλον scr.: ἔτε-
 ρον (br.). Item § 59 pro ἄλλον in A ἕτερον est; cf. etiam § 44;
 XXIII, 53. — (ὀπόσοις] ὀπόσαις S.) — 57 ἀκούσαντες ἂν scr.:
 ἂν ἀκούσαντες (br.) — καὶ τί v.: καὶ pr. S (τί add. in mg.
 corr.). Cf. XX, 157. — νόμος οὕτωσι codd.; v. Add.; item de

οὗτοσὶ γοῦν quod sequitur. — ἐπ' ἐκείνων post παραθθέντα om. A. — (τῶν ἐπ' ἐκείνων] τῶν om. S al.) — 58 τοῦτον ἐάσαντες κύριον τὸν νόμον? (br.). — 59 secl. τιθῆ, coll. XXIII, 86; XLV, 12; Andoc. I, 87. — ἐὰν μὴ post τιθῆ add. Petitus, coll. Andoc. I, 87; v. etiam supra § 45. Totam clausulam ψηφισαμένον . . ψηφισομένοις cum Tayloro del. Dd. — post εἰσέφερεν om. τὸν νόμον cum SA. — extr. secl. τὸν αὐτόν; nam omne momentum nunc est in πᾶσι. Οὐκοῦν . . ἀφορίζεις ~ οὐκ . . τεθηκώς. — 61 post αὐτός om. οὗτος S et pr. Y. — (μεγάλ'] μέγα δ' pr S.) — κύριος ἦν A: γενόμενος κύριος. — 62 τοῖς ἄλλοις A, cf. § 65: τοῖς τῶν ἄλλων. Τὸ μὲν οὖν τοῖς ἄλλοις ἐναντίον ~ ἀλλ' ἄλλον δεῖται κατηγοροῦ. — τὸ δ' ἢφ' αὐτοῦ Weil.: τὸ δ' αὐτοῦ S pr., τὸ δὲ τῷ ἢφ' αὐτοῦ v. Dd. — 63 δεδόχθαι τοῖς νομοθέταις S teste Weilio: δ. τοῖς θεσμοθέταις v., δεδόχθαι Tayl. Dd. — (τριάκονθ' A: ἐντὸς τριάκονθ'.) — τέως B: τε ἕως SA, ἕως Dd. — 64 in legis verbis iterumque paullo post τεῶς (τε ἕως in lege sec. Weil.) S, τε ἕως A, τέως v., ἕως Dd. — ἐναντιώτερ' ἂν Weil.: ἂν ἐν. v. Dd., ἐναντ. sine ἂν A; supra τις add. alterum ἂν corr. S. — 65 τίνος ὑμῖν ἂν scr.: τίνος ἂν ὑμῖν (br.). Cf. 201. — (τούτου Felician.: τοῦτον.) — θατέρω νόμῳ τόνδε scr.: θατέρον (SA, sed θατέρω FY v.) τῷ προτέρῳ νόμῳ ἐναντίον (hoc ἐν. om. S) τόνδε libri, [θατέρω] τῷ πρ. νόμῳ ἐναντίον (h.) τόνδε Dd.; θατέρον, τῷ προτ. νόμῳ τόνδ' ἐπιθεῖς, ἀδικεῖν Weil. Θατέρω νόμῳ cum ὁμολόγηκε coniungendum. — 66 παρὰ τούτους] παρὰ τοῦτον ci. R. — post τούτους secl. τοὺς νόμους cum pr. Y (ante τούτους ponunt krs). Ὅτι . . τούτους | καὶ . . προειρημένους ~ καὶ . . πάντας | εἰπεῖν . . πόλει. — τι καὶ ποτε scr. coll. Aristoph. Pac. 1289: τί ποτε καὶ (καὶ om. A), in quo offendunt br. — 67 ὑμᾶς deleverim. Ἄλλ' ἐκὼν ὑπερ | μεγάλ' ἡδίκηκότων | οὐδὲν προσηκόντων αὐτῷ ~ πλὴν εἰ συγγενεῖς | ὑπολαυβάνειν φησὶν | τοὺς μισθουμένους αὐτόν (αὐτό S). — 68 νυνὶ suspectum Weilio. — οἶμαι δὴ πάντας v.: οἶμαι ἅπαντας S Dd. (h.). — (ἂν om. S al.) — ὑμᾶς om. F, cf. schol. p. 761, 10 οἶμαι ἅπαντας ὁμολογήσαι. Sed ὡς τοῖνον . . ὑμῖν ~ οἶμαι δὴ πάντας ἂν ὑμᾶς ὁμολογήσαι. — 69 τίσιν τοῦτο ci. Weil.: τίσιν(ν) τούτοις. — 70 νυνὶ A: νῦν. — (ἄλος] ἄλον S.) — (τῆς ante πρώτης om. S al.) — 71 πρώτης πρυτανείας, δαδενάτη τῆς πρυτανείας AY mg. S: πρώτης πρυτ. δαδ. v. Dd., πρώτης πρυτανείας S in textu. — ἐπεψήφισεν Schoell p. 118: ἐπεψήφισεν. — post καταστήσαι add. Weil. τοῦ ὀφλήματος, οὗς ἂν ὁ δῆμος χειροτονήσῃ, ἢ μὴν ἐκτεῖσειν τὸ ἀργύριον δ' ὄφλεν, non

recte puto; nam in media sententia, postquam scriba recitavit verba *καὶ εἴ τι* . . . *προστιμηθῆ*, ab oratore interpellatur. Plura addita si erunt, iam *τοῦτ* § 72 intellectum non habebit. — 72 *οὐδ' ἂν ἐν' scr.*: *οὐδὲ ἕνα (οὐδένα, μηδένα)* codd.; *οὐδέν' ἂν* Dahms. — *ἄνθρωπον* S et pr. F Dd. — 74 *ἄξιον* om. schol. p. 762, 12. — (*ἐργάζονται* S.) — 75 (*πολιταὶ* post *χρηστοὶ* add. S v., om. A Dd.) — 77 *διαθέντα* F: *διατεθέντα*. Cf. Schaef. — 78 *τὰς τῶν ὁμομοιούτων γνώμας* A, γρ. F (cf. schol. 764, 1): *τὰς ὅπδ τ. ὁ. γνώσεις*. Antecedit *γνώσεως*. — *οὗτος ὁ τοιοῦτος* S: *ὁ τοιοῦτος* (br.). — (*γενέσθαι*] *γίνεσθαι* S.) — 80 (*ἐνθουμείσθαι* pr. S.) — secl. *τῶν ἑνδεκα* (br.). — *delevi τοῦ νόμου* ante *τούτου* cum S pr. (add. corr. in mg.); secl. *τούτου* (h.). *Τοῦ τούτου νόμου* legisse videtur scholiasta (p. 767, 14); *τούτω* etiam post *δήμῳ* hab. r. — *τέως (τεῶς* pr.) S v.: *τε ἕως* A, *ἕως* Dd. It. 81 (*τεῶς* S). — 81 *ἂν* ante *φήσατε* omissum errore hypothetarum ap. Dd. — 82 *ἐνταυθοῖ* corr. F corr. A (me teste). Cf. schol. p. 765, 22. — *τῶν ἱερῶν μὲν* A: *τῶν μὲν ἱερῶν* (br.) v. Dd., *τῶν ἱερῶν* S. — *ὀπόσ' ἐν* scr.: *ὀπόσων ἐν*. (*τῷ* quod sequitur om. S.) — 83 *τὰ μὲν διπλᾶ τὰ δὲ καὶ δεκαπλᾶ* R., Weil. — *νῦν δ' ἐν τῷ SB*: *νῦν δὲ τῷ*. Cf. 84 init. *ἐν τῇ*. — (*λήξεως*] *λέξεως* pr. S, corr. ead. in mg.) — 85 *ἀπῆλλάξεται* post Wolfium Cob.: *ἀπαλλάξετε* AY, *ἀπαλλάξονται* SF, *ἀπαλλάξεται* v. Dd. Cf. 115 (*ἀπῆλλάχθαι*); XX, 28. — (*φήσηι* et *δειξῆι* S.) — 86 post *τῇ πόλει* τὸ ἀργύριον omisi ἐφ' ᾧ κατέστησε τοὺς ἐγγυητάς, ἀφείσθαι (*ἀφείναι*) τοῦ δεσμοῦ, cum pr. S, AY. — δ *μικρῶ πρότερον* εἶπον utrum delenda, an τοῦ μ. πρότερον? (br.). *Εἶπε* est in A. — 87 (*μὲν* post *τοῦνομα* om. pr. S.) — (*ὁμέτερα*] *ἡμέτερα* SA.) — 88 (*μηδ' ὄλωσ* Frankius: *μηθ' ὄλωσ*) — (*ἐνάτην* A: *ἐννάτην*) — 89 (*γνοίην* S.) — 90 *δὲ περὶ*] *δ' ὑπέρ*? (br.) an delendum δὲ? — num secl. *γενόμενος* coll. XIX, 196 *Φαιδίμον* τοῦ τῶν τριάκοντα? — 91 *ὁ νόμος* deleverim (br.). — 92 *ταῦτα* AY: *τὰ τοιαῦτα*. In S post *τὰ* una littera erasa indicio est voluisse librarium ab initio *ταῦτα* scribere. — post *ἔστί*, non post *οὖν* interpuncti cum Dobr. — 93 *ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ* secl. Benseler. — (*ἐνάτης* A: *ἐννάτης*.) — (*εἰσπράξωμεν* S.) — *ὀφλισκάνων* (ὁ ὀφλ.) scr.: *ὀφλισκάνων*. — 94 *ἀναμεύνατε*] *μείνατε* Dion. H. IV, p. 112, 24 Kiessl. — (*εἶτα ποτ' S* pr., ε. *πότ'* corr. Sed τότε etiam Aristides p. 358 W.) — (*ὁμῶν*] *ἡμῶν* S al.) — (*δυνήσεσθέτι* S. al.) — 95 *καὶ* post *δυναίμεθα* del. Weil.; sed vel articulus *ταῖς* obstare videtur, quominus *ταῖς ἕξτ.* ad Athenienses referamus. — 97 (*καὶ τὰς οὐσίας* S.) —

secl. ὁ νόμος (br.). — 98 μὴ ὄσιν) ἱκαναὶ Benseler: μὴ ἱκαναὶ ὄσι (h.). — μὴ ἢ κυρία δεῖν ἢ βουλή . . δικαστήρια A: μὴ κυρία ἢ ἢ β. . δικαστήρια δῆσαι (h.h.). Secl. autem μηδὲ τὰ δικαστ. (br.), cum senatus tantum officia tangantur. — 99 τὰς τ' ἰδίας καὶ τὰς δημοσίας scr. (scil. δίκας): τὰ τ' ἰδία καὶ τὰ δημοσία (br.). — ἀμισθεὶ Y: ἀμισθί. — 100 οὐπερ ἐποίεις („ubi“) scr.: ὕπερ ἐποίεις (br.). Reduxi autem verba τὰς πράξεις κατὰ τοὺς ὑπάρχοντας νόμους, quae cum post ἔγγυητῶν in libris exstent cum Schaefero om. Dd. — ἄς περὶ] puto ἄσπερ περὶ, cf. 179. — 101 γράφας S: προσγράφας. Τὴν μὲν . . τιμωρίαν ~ λύσας . . ἐχόντων ~ ἐτέραν δ' οὐ γράφας . . ἀναιρεῖ. — (ὕμεις] ἡμεῖς S.) — 102 ἀλλὰ καὶ cum Dobr. transposui ante τοῖς κακούργοις: erat ante τοῖς ἀδικοῦσι τὰ κοινὰ. — νυνὶ AY: νῦν. — 103 δεσμοῦ Y; sed cf. 114 (Schaefer.); Bk. An. 175, 27. — τῆς κακώσεως] cf. τῶν ψευδομαρτυριῶν et τῆς ξενίας § 131; XXIX, 7 al. — ἐμβάλλη AY: ἐμβάλλη. — τῇ ante τῶν ἔγγυητῶν add. A. Sed τῇ καταστάσει | τῶν ἐ. τὸν δεσμὸν ἀφαιρῶν ~ ὥστ' ἔμοιγε δοκεῖ | καὶ γὰρ . . εἶναι. — 104 ἀποκρῶμαι F, γρ S, Isidor. Pelus. Epist. III, 260: ἀποτρέψομαι Cf. ad § 1; Frohberger Philol. XXIX, 633. — τοῦτο γ' F, Isidor.: τοῦτο. — αὐτὸν post ἄξιον om. Y; hab. Isidorus. — Θῆ τοῖς ἀσεβέσι Isidor.; sed κατὰ . . αὐτὸν | εἶναι . . ζημιῶσαι ~ ἔν' . . ἀσεβέσιν | Θῆ . . νόμον (ω - σ - υ ω - (υ) | (-) - ∞ - - υ - (-)). — 105 (ποδοκάκημ S al.) — (γενεῶν, tum προειρημένων S.) — νομίμων Salmas.: νόμων. — (εἰσαγόντων A: εἰσ. αὐτὸν.) — ὄτι χρῆ] τί χρῆ A; cf. 118. — τέως v.: τὲ ἕως A, ἕως S. — 106 (οὐ γὰρ additum ex [mg. S et] Aristide IX, 359 W. Deest οὐ γὰρ; in or. XLV, 56; in XXIII, 161 om. pr. S; XIX, 253 om. S, pr. L, Y; hab. omnes XXII, 73 = XXIV, 181.) — σῶσι] σῶ Dd. — 107 (ἄν post τίνα om. S.) — σὺ δόιης Y: δόιης. tum τί παθῶν AY et fort. pr. S (corr. ead.): τί σὺ παθῶν (br.). Sic locum iam Schaefer. emend. — νόμους ante βοηθούς add. Weil., post Jurin., Bodleianam Taylori, Dobr. — (ζῶντες S.) — τοὺς παιδας del. Cob. — τίθης] ita SF; τιθεῖς al. — 108 (ἀπολογήσασθαι S al.) — num secl. ὄντα (br.)? Sed cf. XXV, 17. — 109 extr. (κάν τοῦτο A et fort. pr. S.) — 110 (καὶ ante μετὰ add. A; ἀδικεῖ AY pro ἀδικεῖν. Weilius haec μετὰ . . ἀδικεῖ secludit, coll. § 48; v. etiam schol. p. 773, 12: ἐπιβουλεῶν γὰρ, φησι, καὶ οὐ γνώμης διαμαρτάνων ἔγραψεν. Sed tuentur numeri: πανταχόθεν . . ταῦτ' | . . ἐπιβουλεύσας ~ καὶ μετὰ . . ἀδικεῖ | . . διαμαρτάν.) — ὀστάτης] ἐσχάτης A et γρ F. — δήμου ἡδικημένου] in his quae sequuntur usque ad

§ 154 compositionis paene nulla cura adhibita est, id quod primus vidit Benseler. — 111 (ἔλεον τούτοις S.) — τὸ ὑμέτερον om. schol. p. 773, 22. Cf. supra τῷ πλ. τῷ ὄμ., § 143. — αὐτίκα δὴ μάλα F Weil.: om. δὴ γ. Cf. 32. 172. 208 (W.). — 112 ἄν μοι A: ἄν ἐμοί. — (ἀστυκόμος, κ in ras., S a m. pr.) — 113 καίτοι δ γε Cob. — φήσειεν Weil.: φῆσαι (h.). — καὶ ἀπουτεῖναι τοῦτον ἐξεῖναι A: τοῦτον ἐξ. καὶ ἀπ. Supra inversa ratione τὸ ἐξῆς quod dicebant grammatici in A exstat: φαίνεται τούτοις οὐκ ὅπως ἀσφαλῶς κακουργήσουσι παρασκευάζων. — καὶ διώκοντα τρῶσαι A: καὶ τρ. διώκοντα. — (ἀλόντι] ἄλλο τι S.) — 114 (ακαδημίας S al.) — ἦ εἰ SAY: ἦ. — ἴσας post νόκτας om. S Dd. Cf. 105. — 115 post αἰσχροῖα add. ἔργα SY Dd. — del. ἄν post πολλοὶ γὰρ cum Cob. — post καταθήσειν om. & ὑφελοντο cum SY. — ζῆν ἤδη A: ἤδη ζῆν (h.). — διπλά A (B sec. R.) Y: διπλάσια. — 116 καὶ ante κεκολασμένος add. SYAF al. (Weil.). — 117 Τιμοκράτης scr.: ὁ Τιμ. contra usum legitimum, ex quo adversarii nomen articulo caret. — 118 τὸ τί γ. δ, τι SF Dd. (h.). — τιμᾶν pr. S: τὸ τιμᾶν. Cf. 146. — 119 (λεῖποῦσι S.) — 120 (δὴ ἐρεῖ γε] S γε in ras. a m. pr. habet; δὴ γε ἐρεῖ A.) — τὰς ante πεντηκοστὰς om. Minucian. W. IX, 607. — ὅσον Minucian.: ὅτι. Cf. Kühner Gr. Gr. II, 999. tum τὴν ἀρχὴν om. Minuc. (post οὐδὲ hab. A); id. οὐδὲ γ. — 122 (καίτοι] καὶ S.) — ἐκεῖνα τὰδικήματα secl. Weil. — ἀφίεις SA (ἀφίεις Y). — 123 μισθοφορήση sec. schol. p. 781, 13 sqq.: μισθοφορῆ. — (ἄν post πενίαν add. Bk.) — (ποιήσει FY et ut vid. S.) — 124 μάλιστ' ἀνθρώπων S: μ. πάντων ἀνθρώπων (μ. ἀνθρ. ἀπάντων F). Cf. XXXVII, 49 (Dd.). — αὐτοῖς Weil.: αὐτοῖς. — (οὔτω δὲ S al. Cf. οὔτω τοίνυν VIII, 75.) — γεγεννημένοι scr.: γιγνόμενοι. — ἐκάστῳ Cob.: ἕκαστος SF, ἐκάστοις γ. Dd. — 125 (αἰσχίον] αἰσχρόν S, αἰσχιστόν A.) — 126 νῦν ante ἐμελλεν om. AY. — ἔστω μοι A (teste R.): ἔστω ἐμοί. — 127 εἰ καὶ χρηστοῦ Y: εἰ χρηστοῦ (cf. supra). — ἐάσωμεν AY: ἐώμεν. — 128 καὶ ἀπὸ AY: καὶ ὁ ἀπὸ. — 129 (ἄ ante ἔλαβεν om. S.) — οὐδεὶς γ' A: οὐδεὶς. — 130 (τῶν post δεκατῶν om. SF, pr. B, pr. A [me teste].) — 132 (τινὲς om. pr. S [add. ead.] AY.) — 133 (ὁμῶς] ὁμοίως S.) — τοῦ ante πιστευθῆναι punctis a pr. m. notatum in S. — ὁ τοιοῦτος γεγενῆσθαι ἀνθρ. F, recte fort., ut deleatur ἀνθρῶπος. — 134 (ἀργύριον pr. S.) — (ἄνδρα καὶ χρηστον SAY.) — 137 διὰ ante τοὺς ἑαλωκ. secl. Dobr., om. Dd. Sed cf. XXV, 52 μετὰ τούτων, μετ' ἀράς. XXXV, 35 ἐκ. — ἐγὼ μὲν A: ἐγαγ'. — 138 (κνδαθημέα S.) — αὐτοῦ post τού-

του om. F; ὅπῳ τούτου αὐτοῦ secl. Weil. — ἐπρέσβευσεν A, schol. 787, 12 sqq., defendit Wayte, rec. Weil. — τοιοῦτον οὐδὲν εἶναι S, οὐδὲν εἶναι τοι. Y, οὐδὲν τοι. εἶναι v. Delendum fort. τοιοῦτον. — 139 [χρησθῆναι] χρῆσασθαι S.) — (διαλύσεις S al.) — ἀδικησάντων Saurpe: ἀδικημάτων. — (ἀπέχεται] ἀπάρχεται S al.) — 140 τιθέναι AFY: τίθεσθαι. Cf. XX, 91 ἐτίθεσαν. — post id verbum om. νόμον cum SA. — (ἐν πολλοῖς] καὶ ἐν πολλοῖς S.) — 141 secl. εἶναι, quod post βίον est in v, post αὐτῷ in S, ante αὐτῷ vulg. Cf. LX, 31. — (πλεῖν Dd.: πλεόν S, πλείους Y, πλείοσιν v.) — 142 τοῦ ante Σόλωνος om. Y; sed articulus in hoc nomine cum emphasi recte positus; cf. XIX, 251; XX, 90 (93). — 144 [παραδείγματι] πράγματι S.) — post τέλος om. τι cum SF. — καταβάλλη F: καταβάλλη. Cf. §§ 40; 87. — 145 εἰς τὸ δεσμοτήριον om. schol. p. 790, 1. Cf. § 168. — τοῦ νόμον κειμένον schol. — ὁ νόμος οὗτος nonne delenda? — καὶ ἠγωνισμένοις om. schol. p. 790, 6 (cf. tamen ibd. 19). — 146 (ἂν ante ὃ ἄνδρες om. SA, schol. p. 790, 9.) — ἐξῆν ὑμῖν τιμᾶν S Dd. (ut v. etiam schol.). — 147 [τιμήματα] τιμάτα pr. S.) — 148 ὁ ante Σόλων om. S. Cf. 142. Articulo addito significatur ὁ θεὸς τὸν νόμον Σόλων. — (ἡλιαστῶν] δικαστῶν S.) — (lemma om. S.) — 149 removi uncōs, quibus Dd. iurisiurandi formulam incluserat. Egit de ea nuperrime Guil. Hofmann, de iurandi ap. Ath. formulis, D. I. Darmst. 1886. — (οὐδὲ γῆς] οὐδὲ τῆς pr. S.) — (οἰκείων pr. S.) — 150 (ὅσοι S.) — τῆ αὐτῆ scr. (cf. R.): ταύτῃ τῆ. — 151 (τοῦ τε κατηγοροῦ] τε om. S.) — (οὐ ἔαν S.) — ἐπομνύναι Bk.: ἐπόμνυμαι pr. S v., ἐπόμνυμι corr. S, ὀμνυμι F. — (Ποσειδῶνα S.) — (πολλὰ κάγαθὰ] καλὰ καὶ ἀγαθὰ S.) — ἄλλ' ὃ τι] ὃ τι A, ἄλλό τι ὃ S. Cf. XX, 120. — 152 ταῦτ(α) codd.: ταύτῃ Wolf. Dd. — ὡς δὲ τὰ] ὡς δὲ καὶ τὰ SF. — 154 ἀλλὰ τὸν S: ἀλλὰ καὶ τὸν. — 155 ὑμᾶς om. schol. p. 793, 2; sed vix omitti posse videtur. Et ὅτι . . κακῶς ~ ἐνεχείρησεν ποιεῖν ὑμᾶς; inde enim ab hac § compositionis rursus ab oratore ratio habita est (cf. ad § 110). — 156 (πεποίειν S.) — λῦσαι v.: καταλύσαι S Dd. — ἂν . . προσεῖσθε F: ἂν . . προσέειπε S, δῆ . . προσέειπε Dd. — 157 οὐχ οὗτος Weil.: οὐχ οὗτοι. — (βουλόμενοι] βουλομένους pr. S.) — 158 ante καίτοι add. AY: εἰπέ τοίνυν πού λέγων ἐρωτῶντος τίνος ἔνεκα, i. e. εἶπε τοίνυν πού λέγων ἐρωτῶντός <τίνος>, τίνος εἴνεκα, quae lectio est ex alia recensione pro καίτοι ἀνερ. (br.) τίνος αὐτὸν ὅτου ἔνεκα (h.). Melior utique illa; sed recepta delendum certe ἔφη in proximis. — (τετ-

φλωσθαι S pr. cum Y.) — ante λέγοντα om. ταῦτα cum AY. — εἰδέναι ὅτι] εἰδέναι ὡς AY; deinde μηδὲν pro οὐδὲν F. Num εἰδ. μηδὲν αὐτῷ γενησόμενον φλαῦρον ἐκ τῆς γραφῆς? — 159 τε post τούτου om. SLF. — τούτων A: τούτου (h.). — (ἐκείνου] ἐκείνον pr. S, ἢ ἐκείνον corr. et pr. L.) — 160—186 cf. XXII, 47—78. — 161 (δημηγορίαν SL hic.) — κατακόπτειν τὰ πομπεῖα] v. ad XXII, 48. — post νόμοις om. περὶ τούτων cum F hic; cf. ad XXII, 49. — 162 (μετὰ τούτου] μετὰ τοῦτο S corr. et pr. L.) — (τούτους] τουτουσὶ S al.) — Τιμόκρατες A: ὁ Τιμόκρατες (h.). — κελύει F et XXII, 51: ἀγορεύει (br.). Nisi utrumque spurium. — 163 (πρῶτερον' ἐν τῇ δημ. S et pr. L hic.) — (ἄποι] ἄποι S cett. hic; corr. R.) — secl. πολλῶ (h.), quod etiam Weillio suspectum; item καὶ δεινότερα secl. videtur (br.). Ab or. XXII, 52 utrumque abest. — (δεινότερα τὰ ἐν S et pr. L.) — εἰ οἶδ' ὅτι (br.) absunt ab or. XXII. — τριάκοντα πάντες XXII. — 164 de οὐκ ἔστιν et δε v. ad or. XXII. — αὐτὸ om. Andr. — post ἐποίησαντο om. ἐκείνων cum AY. — τῆς αὐτοῦ βδελυρίας (pro πονηρίας) XXII. — 165 (ὀπί' ὀπί' ἄν SLF, sicut pr. F in XXII, 53.) — (πόλλ' ἀνηλωκὸς SL sine δ', sicut FY in XII.) — (ἄν ante ἀσφαλὲς add. SLF.) — (ἡγοῖτο] ἡμὶ τοῦτο S [qui illam lect. in mg. hab.] pr. L.) — ἐξ λαβεῖν] λαμβάνειν ἐξ XXII. — vv. εἰσπράττειν εἰσφορὰς absunt ab or. XXII; secl. Herwerden. — 166 (ἐνδείτε] εἰδε τε pr. S.) — ἀνθρώπους πολλίτας A in or. XXII, 54: πολλίτας ἀνθρώπους (br.). — ἡμεῖς ante κέρησθε hab. F; abest pronomen ab or. XXII, 54. Fort. delendum. — (τοῖς ἡμετέροις αὐτῶν] τοῖς ἡμετέροις οὕτως pr. S pr. L; τοῖς ἑαυτῶν F.) — ἐκρησθε (ἐκρησθε) S, pr. L Dd. pro κέρησθε; κέρησαι XXII. — 167 θέλετε codd. et hic (praeter v, qui θέλοτε) et XXII, 55; ἐθέλοτε Dd. Καὶ μὴν . . σκέψασθαι ~ παρ' . . ἄνδρες δικασταί. — (σκέψασθε S al.) — 168 θεῖναι τὰ ἑαυτοῦ AY. — 169 ἡμῶν] mal. ἡμῶν. — μὴ (ᾧτι) μέχρι Cob. (br.). — οὐδὲ ante μᾶς om. S, pr. L. — (οὐκ ante ὀφληκότη om. S, pr. L.) — 170 ἐφ' ἑαυτοὺς ἀναδέξεσθε F (XXII, 64, XXIV, 14); secl. cum Weillio ὑπὲρ ἡμῶν πεπραχθαι. — 171 ἂν AY. — (ἀφίεσαν S al.). — 172 de πότερ' v. ad XXII, 65. — (εἰσφορὰς S et pr. L hic, τὰς εἰσφ. cett. hic.) — (τὰ ante παρὰ om. S et L.) — circumscr. ἀδικεῖν ut in XXII (br.). — 173 ὁ γ' ἕτερος] fort. ἕτερός γ' (br.). — post πάποτε om. τούτων sec. XXII, 66; in mg. hic hab. A. — πάσχει SLF, or. XXII: ἐπασχεν v. (br.), πάσχοι Bk. Dd. Videntur autem haec οὐδ' ἄγαν. . . πάσχει hic delenda esse (h.). — 174 βούλεσθ'

ἄνδρες sine ᾧ sec. SY in or. XXII, 67. — secl. ἐγὼ ut in or. XXII (h.). — de τῶν μὲν v. ad XXII; it. de ὑφηρεύοντο. — ἀπὸ τῶν δ' scr.: ἀπὸ δὲ τῶν (br.). — (καὶ μικρὰ Wolf. GHSchaefer Dd.: καὶ κατὰ μικρὰ libri hic, καὶ τὰ μικρὰ S in XXII.) — 175 (λογισαμένους SL.) — ἐργασθαι F: ἐργάσασθαι. — (ὅπ' αὐτοῖς codd.). — 176 ταῦτα μόνον] τ. μὲν, ut XX, 69, Cob. — 177 δικαίως ἂν μοι τεθνᾶναι AYF: τεθν. δικαίως ἂν μοι S cf. XXII. — ὁμᾶς ἐφενάκιζεν AYF: ἐφεν. ὁμᾶς S ut XXII, 70. Fort. del. ὁμᾶς: τὰ . . λέγων ~ ἐφενάκιζ' Ἄνδροτιῶν. — 178 de δίκαιον ὅν et αὐτός v. ad XXII, 70. — 179 de ἤνπερ περὶ v. ad XX, 71. — οὐκ ἤδη δῆλον] οὐκ εὐδηλον XXII. — 180 (καθ' ἔπαντος SL hic.) — post εἵνεκα om. ἐστεφάνωσαν cum XXII, 72; it. ἀνέθεσαν post Ἀθηναίᾳ. — (Ἀθηναῖ codd. hic.) — (οἱ δεῖνες] οἵτινες S, Y, pr. L hic.) — post τὸν δῆμον om. ἐστεφάνωσαν cum XXII. — ante πάλιν om. ἐπεγέγραπτό πον cum S, Y, pr. L in or. XXII. — Χαβρίας . . ναυμαχίας] haec absunt ab or. XXII. — 181 ante ξῆλον om. πρότερον cum or. XXII, 73 (post ξῆλον est in F). — ἐπὶ ταῖς φιάλαις δ(ε) F et XXII: ἐπὶ δὲ ταῖς φ. (br.). — post ἐπιμελουμένον om. ἐποιήθησαν cum S et pr. L hic; de γέγραπται v. ad XXII, 73; it. de [εἰς . . εἰσιέναι]. — 182 (τῆς δὲ πόλεως SL hic [br.]) — ὑπομνήματ(α) AFY, corr. L, et hic et XXII, 74. — ἐργασάμενοι κακὰ A hic, ἐργασμένοι κακὰ Y hic. — & μ' ἀναισθησίας XXII. — 183—186 haud immerito secl. Weil., ut ex or. XXII perperam huc illata. — ἢ τὰ τοιαῦτα κτήματα] haec absunt ab or. XXII, 75, rectius ut videtur, cum antecedant καὶ τὰ τοιαῦτα. — τις σεμνύνηται F et XXII. — de κτήματα τοῦ v. ad XXII. — οὐχ ὁμῶν ἄξια pro καὶ ἀνάξια ὁμῶν F et or. XXII. Videtur hoc illius explicatio esse. — 184 πάνθ' AY. — ὅπερ δὲ δόξης . . ἐξέστη] puto male haec conflata ex εἰσφ. δ' ἐκ τῶν ἰδίων οὐδένα κίνδυνον ὁ δόξης ἐξέστη (XXII, 76, ubi delevi μὲν post χρήματα) et ὅπερ δὲ δόξης οὐδένα πάποτε κίνδυνον ἐξέστη(σαν) (XX, 10). Cf. ad XX, 76. — ἄς ὅταν . . καταχωνεύειν om. SA et pr. Y. Seclusi. — (γράφεις libri hic.) — 185 de ἂν καταράσαινθ' v. ad XX, 77; it. de οἴσπερ et ἐπιτηδεύσαντας. — (ἄγοντες] λέγοντες pr. S.) — 186 προήχθε S hic, προήχθε Weil.: προήχθητε. Ἰμεῖς δ' | εἰς τοσοῦτ' ᾧ | ἄ. Ἄ. ~ προήχθ' | εὐθιείας | καὶ ἔραθυμίας. — οἶμαι F et XXII: ἠγοῦμαι (modo praecessit ἠγείσθε). — de προειρημένων et [ἀριθμὸν] v. ad XXII, 78. — 187 τούτου S Dd.: τούτων v. Sunt haec verba καὶ περὶ . . παύσομαι difficillima et incertissimae melaelae. Καὶ περὶ μὲν τούτου τοῦ ἐσκεμμένου κατὰ σχ., ἃ δὴ

Τιμοκράτης νῦν ἐρεῖ partim post Dobr. Weil. (coll. 158); simplicius Saupp.: *κ. π. μ. τ. καὶ τῶν κατὰ σχολήν, ἃ δὴ Τιμοκράτει συννερεῖ.* — *ἔστιν ἡμῖν ὁ ν.* lemma scholii p. 796, 13; *ἔσθ' ὁμῶν* cod. v habet. — *λέγειν αὐτὸν* schol. 797, 13. — post *Μελανώπωρ* add. *λέγειν* pr. A. — *ἐκείνων]* τούτων F, om. s; tum *αὐτὸς* post *ὅπερ ὧν* non add. Minucian. W. V, 581, 16, et statim iterum idem pronomen sequitur. Numeri hi esse vid.: *Ἀνδροτιῶνι . . Μελανώπωρ* (~ καὶ ὅτι . . ἀνθρώπων) ~ *εἰ πεπ. ἐκείνων τὰ δ.*; καὶ ὅτι . . ἀνθρ. ~ *ὅπερ ὧν [αὐτὸς] . . νόμον.* — 188 (*καθ' ἕνα* S.) — *ἐνεῖναι]* εἶναι AY. — (*λέγουσι]* ἄγουσι S, *λέγ.* mg. a corr.) — 189 *τὴν τούτων* om. schol. 796, 8 et 23. — (*ἀπορῆσαι μιν ἂν* SF.) — *ἐκείνους]* αὐτοὺς F. — *οἰσόντων ὁμῶν* (*ἡμῶν*) schol. 796, 7 et 22. — 190 *ἀκηκοῦναι* S: *προακηκοῦναι.* — 191 *Ἀθηναίων δεθήσεται* F: *δεθ. Ἀθ.* (h.). — secl. *ὁμᾶς* (br.). — (*ὄντα* post *ταῦτα* om. S.) — 192 (*τάδε χρῆ]* τὰ δὲ *χρήματα* pr. S.) — (*κατὰ πάσας]* καθ' ἀπάσας SF.) — *χρώμεθα* del. mal. (num.); cf. schol. 798, 28. — (*ἔνα]* ἕνα ἕνα S.) — 193 *ἔχειν καὶ χαλεπῶς* F: καὶ χαλεπῶς *ἔχειν.* Cf. supra *ἠπίως κείσθαι καὶ φιλανθρωπῶς.* — πολλοὺς *ὁμῶν* AY: π. *ὁμᾶς.* Cf. ad XXI, 143. — 194 ante *τέλος* om. *πρότερον* cum AY. Secl. Weil. — 195 *τοιαῦτα]* ταῦτα F. — *εἰπεῖν ἔχοις]* εἰποις F, *εἶπης* B; sed cf. Aristid. I, 620 Dd. — *αἰσχροκερδίαν* S Dd. — *συγγενῆς* schol. p. 799, 20; 800, 25: *οἰκειὸς οὔτε συγγενῆς* AYF, *συγγενῆς οὔτ' οἰκειὸς* S Dd. Cf. 67; XIX, 290. Tum οὐδ' *ἀναγκ.* scripsi: οὔτ' *ἀναγκ.* (etiam schol.). — 196 οὔτ' *ἐκείνο* SYF: οὐδ' *ἐκείνο.* — οὔτε γὰρ τὰ SAY, schol. 801, 1: οὔτε γὰρ τὰ. — τὸ ante *δεινὰ πάσχειν* secl. Cob. Weil. — (*παροξύνειν* S.) — (*διάφορος* codd., *διαφόρος* Lambin. Dd.) — *ἠλέεις* scr.: *ἔλεεις.* — 197 (*ἀφαιρεῖν]* ὀφαιρεῖν S al.) — (*στρωμα* S.) — (*εἰ τις]* ἢ (ἦ) *τις* S al.) — del. *ταύτην*, quod insertum videtur postquam *εἰ* in ἦ abiit. Pro masculino *διάκονον* habeo: nam cur ancillae magis quam ministri pro pignoribus captae sint, non perspicio. — 198 *μίαν εἰσφορὰν μίαν* S; *μίαν* del. *εἰσφορὰν* recte fort. ci. Weil. — 199 ὁ μὰ] *ὄν μὰ* S al.) — 200 *ὄργης ἄξιον* v.: *ἄξιον ὄργης* SB Dd. Ὅ τοίνυν . . *δοκεῖ* ~ *μάλιστα* ὄργης ἄ. ε. — *ἀποκρέφομαι]* ἀποτρέφομαι S Dd. Cf. §§ 1. 10±. — *τοῦτ' ἀναλίσκει* Dobr. — 201 *τίνος ὁμῖν ἂν* scr.: *τίνος ἂν ὁμῖν* (br.). Cf. 65. — (*τῶν* ante *ψηφισμάτων* om. S.) — 202 *δεθρ' ὅτε?* (h.). — (*Κορκύραι* S.) — 203 (*ἐπεξεργαγῆ* φήσει S.) — 206 *ὑπεναντία]* ἐναντία F. Cf. 211. — (*εἰ λογίσαιτο]* ἐλογίσαιτο S.) — 207 *καταλύσειν . . ἀπολείσθαι* AY (Cob.): *καταλύειν . .*

ἀπολέσθαι. Cf. Fuhr Mus. Rh. XXXIII, 576. — ποιῆτε καὶ προσήκοντα F (sed τὰ προσήκ. B): καὶ τὰ προσήκοντα ποιῆτε. — 208 (ἀκούσατε R.: ἀκούσεται S et corr. A, ἀκούσετε Y, ἀκούσαι addito τις post εἰ F, cf. [Longin.] π. ὑψ. c. 15, 9.) — πρὸ τῶν δικαστηρίων π. ὑψ. l. c.: πρὸς τῶ δικαστηρίῳ. Cf. XXI, 4; Dinarch. 2, 18. — οὐδεις οὔτε νέος (br.) οὔτε γέρον ὀλίγωρος οὔτως ἐστίν F; οὐδεις οὔτως οὔτε γέρον οὔτε νέος (br.) ὀλίγωρος ἐστίν π. ὑψ. l. c.; cf. Liban. IV, 355, 9 (quem locum attuli vol. I p. XII); Aristid. I, 789 τίς οὕτω παῖς ἐστίν ἢ πρεσβύτης ἔξω τοῦ φρονεῖν, ὅστις κτέ. (supra p. IV). — δε (v. ad XXI, 6ε) οὐχ βοηθήσει om. ἂν π. ὑψ., cf. Libanium. — ἐστίν οὐτοσί] οὗτός ἐστίν π. ὑψ., οὐτοσί ἐστίν F. V. Add. — ἂν εὐθύς F: εὐθύς ἂν (br.). Longe aliter est in π. ὑψ.: τυχὼν παραντίκ' ἂν ἀπόλοιτο. — 209 post παρακρουσάμενος om. ὁμᾶς cum SF (br.). — (τέθηκεν] ἔθηκε S vitiose.) — ἐκείνου F: ἐκείνων. — 210 (ὡς post ὅπως om. SF.) — (καταραιθυμήσετε S, ραθυμήσετε F.) — 211 (τιθεῖσιν] τεθεῖσιν S.) — 212 ὁμῖν om. lemma scholii p. 805, 17. — 213 ἡγοῖτο] ἡγεῖτο S; del. Cob. Weil. Sunt haec numerose composita: εἰπεῖν . . ἡγεῖται ~ ἀργύριον μὲν νόμισμα; εἶναι τῶν ἰδίων συναλλαγμάτων ~ εἶνεκα τοῖς ἰδιώταις ἐρημένον; τοὺς δὲ νόμους νόμισμα ~ τῆς πόλεως εἶναι. — 214 verba τὸ τοὺς . . ἀργύριον secl. Weil., quippe quae non convenient cum articulo τὸ ἀδίκημα. — 216 ἢ κακὸν τι πράττειν cum R. secl. Dd. — ἄλλη πόλις v.: πόλις S Dd. Sed satius videtur, simul πόλις delere. Cf. ad XIV, 40 (cum add.). — τόπον S: τόπους. Cf. X, 16. Attica ipsa dicitur; aliter comparatus locus XVIII, 299 („regiones“). — (ταῦτα δὲ] ταῦτα δὲ S.) — τὰ τοιαῦτα F: ταῦτα. — 217 τῶν νόμων Sauppe: τῶ νόμῳ, quod secl. Weil. — εἰσὶν] ὑπάρχουσιν lemma schol. p. 806, 8. — 218 ὀργισθῆναι καὶ om. F. — post ποιῆσαι om. τοῦτον cum SA. Cf. XXII, 68.

XXV. ΚΑΤΑ ΑΡΙΣΤΟΓΕΙΤΟΝΟΣ Α.

(Compositio in hac oratione ex omni parte Demosthenica est, nam et hiatus ad illius normam et brevium vitatur concursus, et numeri frequenter comparent. Cetera quoque pleraque plane Demosthenica, nisi quod φορτικὸν genus dicendi quasdam partes orationis cum magna hominum sobrii iudicii offensione obtinet. Magnopere autem, si accuratius inspexeris, confusus ordo disputandi repetitionesque et in exordio et in peroratione (§ 81 sqq.; 98 sqq.) et maxime in §§ 15—35 vexa-

bunt. Itaque sic nunc puto, orationem neque alienam esse a Demosthene neque iudicio destinatam fuisse, sed exercitationis gratia ab illo conscriptam, postea ab alio fere talem qualis in schedis oratoris inventa erat editam esse. Cancellos a Dindorfio Demosthenis nomini additos removi, inscriptioni MEΛETH adieci. Uberius sententiam meam explanavi in „Revue de philologie“ N. S. XI, 129.)— ΤΠΟΘΕΣΙΣ. Cf. Gregor. Corinth. W. VII, 1806. — § 2 *ἀτόῳ Δημ.* Greg. (praeter Vindob., qui *ἀτόῳ*): *ἀτόῳ Δ.* F, *τοῦ Δ.* v. Dd.) — (*Ἠγήμονα* Dd.: *Ἠγεμόνα*.) — (post *ἀποδόμενος* quae addebantur *τὸ πέμπτον μέρος μὴ λαβὼν τῶν ψήφων* del. Taylor.) — 3 *ὀφείλεται*] *ὀφείλετο* Greg. — 5 *κατὰ τοὺς νόμους* Greg. — 7 (*κατὰ τὸν τῆς ἡλ. χρόνον τὴν* Jurinus: *τὸν κατὰ τ. ἡλ. χρ. εἰς τὴν*.) — or. § 1 *τοῦθ' ὅτι* v.: *ὅτι* SA, pr. Y (h.). — *ἔστι δίκαια* SY: *δίκαιά ἐστιν*. — (ἢ post *πρὸς τὸ om.* SAY.) — 2 *ἐπὶ τῆς ἐκάστου* pr. F, Aristid. p. 378 W. — *νῦν* AFYO: *νυνὶ* (h.). — *καὶ σώζειν* in γρ hab. S. *καὶ νῦν . . εἰσὶν | ὁμῶν οἱ πλείους ~ οἱοὶ . . πονηροὺς | φιλεῖν καὶ σώζειν*. — 3 *ὄντα* post *ἐκάτερος om.* Rh. IV, 143; *οντὰ τῶν* pr. S et F. — post *δίκαια om.* *ἰσχυρά* (cf. § 1) cum A (hab. Rh. IV). Del. Tayl. Dd.; at Weil. *δίκαια* potius delet. — 4 *τοῦτον* post *ἐγγεγραμμένον* transpositum malim. — *καὶ οὐκ ἔξδον* codd. (Aristid. p. 378 W.): *οὐκ ἔ.* R. Dd. — *τὰ δίκαια εἰδέναι* AF, Aristid.: *τὸ πρᾶγμα εἰδέναι* (§ 3). Cf. or. XLV, 17. — 5 *ἄλλ'* ante *οὐδ'* om. OF. — alterum *οὐδ'* *ὅτιοῦν* delendum putes; sed ut *ὁ δὲ κριν. . . φερόντων ~ οὐ τοῦς . . δικαίους*, ita *ἄλλ' οὐδ' . . ἔχων ~ οὐκ ἄλλ' . . ἀγαθόν*. — (*οὗτος*] *ουτως* S pr.) — 6 (*οὕτως* S.) — *νῦν* scr.: *νυνὶ*. *Δουεῖ . . εἰπὼν ~ ὅτι νῦν . . Ἀριστογείτων*. — 7 *τούτων περιέσται* AF: *περ. τούτων* (br.). — (*μὲν* post *ἀσθενῆς om.* pr. S al.) — *πᾶς* A (qui *πᾶς ἐστίν*) F: *ἅπας*. — ante *πονηρὸς om.* *ὁ* YO. Cf. 32. — 9 *μὰ τοὺς θεοὺς om.* FYO, in γρ hab. S. Cf. 48. — 10 *βαδίζειν ἔαν* R. γρ S: *βαδίζειν καὶ ἔαν* AF, Aristid. p. 357 W.; *βαδίζει καὶ ἔαν* v. Cf. Liban. IV, 376, 24 *ἐπιτρέπειν ὁδῶ βαδίζειν*. — post *παριδόντας om.* *ὁμᾶς* cum F (qui in γρ habet). — 11 ante *ψηφίζεσθαι* add. *δεῖ* cum A, qui idem verbum om. § 10 ante *δικάσαι*. *Εἰς αὐτὸν . . βλέπειν | οὕτω δεῖ ψηφ. ~ φυλαττόμενον καὶ προοφ. | μὴ . . ταύτην*. — *ὁ* ante *ἀεὶ* (br.?) om. S. Cf. 13. — (*φυλάττειν ταύτην*] *φυλάττων καὶ ταύτην* S al.; *ταύτην* del. φ. καὶ Dobr. Weil.) — 12 (*μειζον* S al.) — *καὶ περὶ μὲν*] cf. epist. III, 36. — 13 (*ὁ* ante *ποιήσας om.* S.) — *γνώσεται* ed. Paris. a. 1570: *γνωσθήσεται*. — *εἶναι* post *ἡγούμην om.* Y; *τοῖς*

ὁμετέροις βουλήμασιν om. S (hab. in γρ). Sed ὅμως . . εἶναι
 πελῖθ. ~ εἰ δὲ μὴ . . αἰσθῆσθαι; τοῖς ὅμ. βουλ. ~ τὰ μὲν . .
 ἐνδείξεως. — 14 τοῖς . . βουλευομένοις FO; cf. V, 3. Pro σκο-
 πεῖσθαι δεῖ (codd.) σκ. ἀεί R. Dd. (h.). — 15 (τούτων] τούτου
 S, τῶν A.) — post ἄτακτον om. καὶ ἀνόμαλον cum SY, Her-
 mog. p. 222. Τούτων . . ἄτακτον ~ καὶ κατ' . . ἔχοντος. —
 τεταγμένον ταύτῳ YO: τὸ τετ. ταύτῳ S, τετ. τοῦτο F, τετ. καὶ
 ταύτῳ A, Hermog. (qui ταύτῳ vel ταύτῳ ἐν), Dd. — φαῦλα]
 puto φλαῦρα. — 16 οἱ δὲ νόμοι] νόμοι deest Rh. VII, 990 (br.),
 nescio an casu, sed quoad sententiam recte; nam absurdum
 est leges legem quaerere. Puto οἱ δὲ λοιποὶ, ut oppositio fiat
 inter οἱ δὲ λ. et τοὺς τοιοῦτους, vel οἱ δ' ἄλλοι. — τὸ καλὸν
 καὶ τὸ δίκαιον A. — (δῶρον] δῶρημα pr. S. Cf. Hermog. p. 221.
 229; Aphthon. I, 114; Doxapatr. in Aphth. II, 558; Georg. Prog.
 I, 586; Schol. Herm. V, 482.) — ἐπανόρθωσις δὲ πλημμελημά-
 των τῶν εἰς ἀμφοτέρα Aphthon. (cf. Doxapatr. l. c.): ἐπανόρ-
 θωμα δὲ τῶν ἐκουσίων καὶ ἀκουσίων ἀμαρτημάτων, quae est
 explicatio, neque iusta; nam ἀμφοτέρα sunt θεῖα et ἀνθρώ-
 πινα. — κοινὴ δὲ συνθήκη πόλεως Aphthon. ap. Doxap. (apud
 ipsum A. haec nunc desunt). — 17 οὐδὲ εἰς S: οὐδεῖς. — οἱ
 νόμοι τίθενται A: τίθ. οἱ νόμοι (h.). — ἂν ἔνοχος? (br.). —
 (ἀφίημι S.) — 18 ἐγὼ γὰρ (br.)] ἐγὼ δ' Alexander p. 483. —
 τὰ ὄφληματα FB: χρήματα Alex., τὰ τῆς πόλεως ὄφλ. v. — ἐὰν
 τὰ τοῦ σοφίσματος παραδέξῃσθε Alex. — ante τῶν ὀφειλόντων
 om. ἐκ cum Alex. (qui ἀφιέναι τῶν ὄφ.). — τοὺς ante ἐπὶ τοῖς
 om. Alex. — δίκαιον ἂν εἴη Alex. pro δεῖ nostrorum, omisso
 τούτους, quod nostri post ὄφληκότητας addunt, servato autem
 ibidem cum vitio rhythmico ἀφιέναι, quod post τούτους in
 nostris est. Delevi utrumque. — δεινοτάτοις AF Alex.: τοῖς
 δεινοτάτοις. — 19 (post τοῖς ἄλλοις add. ἀφίητε S, ἀφιεται A,
 ἀφιέτε v., ἀφιέναι δίκαιον Alex. Del. Taylor.) — δήπου συγ-
 χωρήσαι προσήκει om. Alex. — ὕβρις γὰρ τοῦτό γε F: ὕ. γὰρ
 δὴ τ. γε v. Dd., ὕ. γὰρ δήπου τ. γε γρ S (pr. ὕ. γαρ δη ποῦτο
 γε), ὕβρισαι τὸ αὐτὸ γέγονε Alex. — τὰ τοιαῦτα Alex.: πάντα
 τὰ τοι. S, καὶ πάντα τὰ τ. v. et γρ S. Cf. XX, 122; XXI, 136;
 infra 36. — κατὰ τοῦτον codd.: τὸ κατὰ τοῦτον Dobr. Dd. (br.),
 coll. § 22 extr. 87. Κατὰ γ' ὁμᾶς sine τὸ est XVIII, 216. —
 20 ante πάντα om. καὶ cum F. — post εὐρήσει om. τούτων αἰ-
 τίους cum AF (qui in γρ habet). — 21 (ὅς ὄντων κυρίων om.
 S; εἰ κυρίων γρ S.) — καθῆσθε Cob. Cf. 69. — 22 (τῶν post
 ταξάντων in γρ hab. S.) — 23 τοιαντησί S Dd.: ταυτησί v.

(ταυσι γρ S); cum Weilio ἀσθενοῦς seclusi. — ante τῶ τὸν ὑπερέτην om. ἅμα cum AF. — τῶν νομίμων Tayl.: τῶν νόμων, quae del. Weil. — μηδὲ τοὺς Herwerden: μὴ τοὺς. — 24 (post σφάζεται add. οὗτοι φυλάττουσιν S al.; om. AF.) — πρὸς . . ἢ παρὰ SF: ἢ πρὸς . . ἢ παρὰ AY, ἢ πρὸς . . παρὰ corr. k R. Dd. — τομὸν A pro τολμηρόν. Est idem atque δέξυ; opponetur mox βραδύ. Sed etiam δυνηρόν et τολμηρόν inter se opponuntur; itaque καὶ τομὸν inserui. — 25 ante ἕκαστος om. εἰς cum SFO. — del. cum Cob. ὁ ante ταῦτα ποιῶν (h). — post εὐθύς om. αὐτόν cum F. — ἀποκτενεῖ AF: ἀποκτείνει S Dd., ἀποκτείνῃ YO. — 26 ἔστ' ἔτι] ἔτι om. SAY. — 27 (δικάζεσθ' S.) — οὐδ' ὀργήν del. Cob. — εὐρεθήσεται Alexander p. 472 W. (qui εὐρ. ἔχων), π. ὕψ. c. 27: φανήσεται. — post ἀναιδῆς om. ἀνθρώπος cum Alex., π. ὕψ.; retinui autem οὗτοι, quod in γρ hab. S (οὗτος post βδελυρός Alex., π. ὕψ.). V. Add. Denique post βιάζεται om. τοὺς νόμους cum Alex., π. ὕψ. — 28 post πάντων om. τῶν ὄντων (haec om. pr. B) ἀνθρώπων cum auct. π. ὕψ., Alex., Aristid. p. 386 W., Tiber. p. 574. — (κεκλιμένης pr. S.) — σοι A, π. ὕψ., Alex., Tiber., Aristid.: σου (Isid. ll. citandis). — παρρησίας AF cum rhetoribus et Isidoro Pelus. III, 360; IV, 126: ἔξουσίας. — καὶ θύραις sec. Isid. — γνώσει Weil.: γνώσεσι. — 29 τι μερῶν AF: τινὸς μερῶν. — 30 τοῖς οἷος] τοῖς om. SYO; τοῖς οἷοσπερ A Dd.; τοῖς οἷοσπερ Cob. Weil. Cf. XIX, 186. — 31 (ἢ τοῦτον] εἰ τοῦτον pr. S.) — 32 πρὸς τὸν δῆμον ἔχθρας scr.: ἔχθρας πρ. τ. δ. (br.). — μᾶλλον om. A. — om. τῆς ante πολιτείας cum SY. — καὶ πᾶσι SYO: πᾶσι. — πᾶς scr.: ἅπας (br.). Cf. 7. — 33 τῆς πατρίδος pr. A: τῆ πατρίδι (br.). — (ἔχοντ' αὐτήν SAY.) — 34 ἔθῃ om. O; cf. v. l. XX, 106. — τῶ ἐν Δελφοῖς scr.: ἐν Δ. (h). — deleo εἰς τὸ ἱερόν (h., br.). — κατ' ἀμφοτέρω cum pr. SO om. Dd. (hab. in γρ S). Cf. 38, et favent numeri. — 35 addidi τῆ ante ἐκάστου (h). — καὶ κοινῆ] καὶ νόμῳ κοινολ γρ S γρ F. Placet νόμῳ vel ante κοινῆ vel pro eo. — (αχαριστίας S.) — 36 (ὑπισχομένου S.) — τὰ τοιαῦτα δή om. S (qui in γρ hab.) A, pr. Y. Non sunt haec interpolationis similia. — ἀκούητε] σκοπήτε Cob. Weil. — (ἐξεληλεκται S hic et alibi.) — 37 (Ἀριστογειτον] αριστογειτων S.) — (καὶ ante εὐθύνας om. pr. S.) — om. ἐγὼ (A Dd.: ἔγωγε v.) ante προσκυνῶ cum S. — οὐδεπώποτε δὲ S: σὺ δὲ πάποτε δ' F, σὺ δὲ πάποτε YO, σὺ δ' οὐδεπώποτε A Dd. — περὶ τοῦ; om. A (περὶ τούτων corr. S al.). — 38 ἀδίκημα om. A. — ἐπὶ τοὺς v' scr.: ἐπὶ δὲ τοὺς (br.). — secl. ὑμᾶς (h.); φενακίσαι ὑμᾶς

καὶ παρακρ. est in A. — 39 (τινας] τινα SY [br.]) — καὶ συκοφαντήσουσα secl. Herwerden Weil., quippe quae non conveniant cum δικαίως. — ὄντα om. AF. — διὰ τί cum pr. S om. Dd. — (ἀνεξέλεκτον S.) — (ἀποφύγωσιν pr. S.) — 40 verba περὶ ὧν ψηφίσματα (al. ψήφισμα vel τὰ ψηφίσματα) γράφας ἑάλω (γράφων ἑάλωκεν FO) post ἰδιώτας πολλούς exstant in FO; contra post τοὺς ἰδιώτας in AFO inferuntur οὗς συκοφαντῶν περιέχεται (τούτους οὗς σ. π. in γρ S). Haec igitur, a Dd. omissa, cum Obsopoeo post ἰδ. πολλούς addidi. — φασὶ primo omissum in mg. hab. S; est fort. post κύνας inserendum (num.). — 41 (ἑώρακε codd., εὔρηκε Tayl.) — παρ' ἑκάστου om. A. — 42 δεῖν παριδόντας? (br.). — ἐτίμησεν .. ἀτύψ Weil.: ἐτιμήθη .. ἀτύψ. — ἐπόθησε scr. (cf. Isocr. 4, 122; 19, 7): ἐπόθησε (br.). — (εἶδε] ἴδε S.) — post χρόνον om. ὁμῖν cum F. — 43 post νομίζειν add. εἶναι SY Dd. — 44 (χαίρειν] χαιρει pr. S.) — 45 ante διεξιέναι om. λέγειν καὶ cum F. — φρονούντων AF, mg. S: ποιούντων. — 46 ὅσα πάποτ' ἔπραξεν non habet Aristid. p. 387 W. — (εσὶν ὠφελος S.) — δήπουθεν om. Aristid. p. 385 W., it. τῶ ante βουλομένω. — κακὰ καὶ πράγματα Aristid. — οὐδὲν ἐστὶ χρήσιμος] οὐδὲν ἐστ' ὄφελος Aristid. — 47 (Ἠγήμονος] ηγεμόνος pr. S.) — (ἔξέλειπε SA.) — (ελεοπαλιήν S.) — ἐστὶ post ἀπάντων add. SY Dd. — ante οἶδ' om. εἶ cum AF. — 48 ὥσπερ F: ὥσπερανεῖ. — (ἐν αὐτοῖς] ἐν τούτοις S.) — (ἐπιθυμει SA.) — 49 (ἐνεχειρίζεται S, ἐγχειρίζετε AF Weil.) — secl. cum Weillio ὅτι .. ἔδοσαν (h., br., h.), quae e § 50 desumpta sunt. — 50 αἰτῶν om. A. Cf. § 41, ubi in A αἰτῶν post εἰσπράττων transpositum. — κακῶν F: κακὸν (br.). Cf. XVIII, 48; XIX, 201. — ἐμβάλλειν SY Dd. — 51 (οὐδὲν, οὐδ' ἄν] οὐδ' ἄν om. S.) — 52 ἔχισ] ὄφισ AF, Minucian. IX, 604 W. (Harpoer. v. ἀργᾶς?); om. ἔχισ ἢ Aristid. p. 385. Ceterum ι in hoc vocabulo productum est sicut § 96 ἔχισ ἔδακ'; cf. Kaibel Epigr. 1033, 15 ἔχισ ἀλλπλανκτος. Aesch. Choeph. 915 τόνδ' ὄφιν ἐθρεψάμην. — δεῦρο] ita etiam Dio Cass. LII p. 475 A; contra τῆδε ap. Minuc. Paris. 1874. [Post κάκεισε ap. Minuc. recte addunt Parisini 1741 et 1874: τὸ μὲν γὰρ „ὥσπερ ὄφισ“ παραβολή, τὸ δὲ „ἠρκῶς τὸ κέντρον“ καὶ „ἄττων δεῦρο κάκεισε“; ita iusto sensu excipit ἐπίκοινον (ὄν) πρὸς τε τὴν παραβολὴν καὶ τὸν (ita pr. 1741, τὸν τοῦ γc.) Ἀριστογέιτονα (ἀριστογείτ' Parisini) ἐναργῆ παρέσχε τὴν ὄψιν τοῦ ὀρωμένου.] — πράξεται F: εἰσπράξεται (br.). — (μυροπαλειων SY.) — (νείκους] νικους pr. S.) — 53 (οὐδὲ τῶν ἐν] οὐδενων ἐν pr. S [sec. Weil. οὐδε των εἰν].) — (ἄλω

SFY.) — ἡ τοὺς εἴεργ. Dobr. Dd.: ὡς (ὡσπερ A) τ. ε. Ex nota u pro ωs confusio commode explicatur. (Ὡν Schaefer, ἡ ὄσων-περ ci. R.) — δᾶτε v.: δότε SA Dd. — (ποιήσασθε SYO.) — 54 οὐ μὲν οὖν v. et γρ S: καὶ οὐκ S. Cf. XVIII, 316. — 55 (απεσχεῖσθαι S.) — (ἠκούσατε καὶ τῶν S pr., Y.) — (μαρτυριῶν S, eraso super ι accentu; μαρτυριῶν Y. Cf. XXXVI, 55. 58.) — post ὁμοπατρίαν om. οὖσαν cum F. — 56 (εοικεχρημενος pr. S.) — αὐτὸν ἡμέρας F; deleverim ἡμέρας. Καὶ κρύπτει καὶ διασφίξει = τὰς πρώτας αὐτὸν ἐκέλευ = ἄς ἐξήτουν καὶ ἐκήρυτ(τον οἱ ἔνδεκα). — ὀκτῶ δραχμᾶς F: δρ. ὀκτῶ (h.). — 57 (παρ' ἡμῶν SY.) — πρὸς τοὺς παλητάς scr., coll. § 58 et Harpocr. v. μετοίκιον (οἱ μέντοι μὴ τιθέντες τὸ μετοίκιον μέτοιχοι ἀπήγοντο πρὸς τοὺς παλητάς, καὶ εἰ ἐάλασαν ἐπιπράσκοντο, ὡς φησι Δημ. ἐν τῷ κατ' Ἀριστογ.): πρὸς τὸ παλητήριον τοῦ μετοίκιον (h.), quae lectio etiam ap. Suid. v. ἐξαγωγή et μέτοιχοι agnoscitur. Τοῦ μετοίκιον del. Sauppe, Herwerden (br.). Λαβῶν .. αὐτοχ. ~ πρὸς τοὺς .. ἀπήγαγεν. — αἰτία om. pr. S, cui simile accidisse XIX, 178 monet Dd. Seclusi cum Weilio αὐτῆ potius (h.), scripsique 'γεγόνει ut XIX, 97. — 58 ἔλαχ' αὐτῷ οὐτοσί (h.)] ὁ χρηστὸς ἀδελφὸς post αὐτῷ add. A, ex § 55. Fort. ἔλαχ' αὐτῷ ante τῆς ἀδελφῆς collocanda. — κάλει δὲ F: κάλει δέ μοι. — κατηγορεῖ Y: κατηγορεῖ. Saepius hoc eum fecisse demonstraverat Lycurgus; cf. Wolf. — μιὰρὸν μιὰρὸν τὸ θηρίον ᾧ (ᾧ om. A) ἄ. Ἄ. AF, Alexander p. 463 (qui om. τὸ): μιὰρὸν μιὰρὸν ᾧ ἄ. Ἄ. τὸ θηρίον (br.) SY Dd., μιὰρὸν ᾧ ἄ. Ἄ. μιὰρὸν τὸ θ. (br.) Aristid. p. 348 W. Cf. etiam Tiber. p. 555. — 59 (ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ om. S.) — 60 (εἰσαω τα λοιπα pr. S, corr. ead.) — (τάνθρῶπου] ταναυθρῶπου pr. S, τουανθρωπου corr.) — 61 (τάνθρῶπου] iterum τάνανθρῶπου S.) — καὶ ζητεῖν (ita SY; cet. ἡ ζ.) del. R. Συμφορὰν .. γενόμενος ~ ἀπέστη .. ἐρευνᾶν. — μηδένα μηδενὸς F: μηδενὸς μηδένα. — μηδὲ λαμβάνειν μηδ' αὐτὸν τούτῳ (τούτων SY) διδόναι ut interpretamentum cum Weilio seclusi. Ammonius v. πότος affert βρωτοῦ καὶ ποτοῦ μεταλαβεῖν. — 62 κατ'εσθίων κατέφαγεν Hermog. III, 236 (cf. schol. Herm. V, 468) inter exempla λέξεων σκληρῶν, ut revera κατ'εσθίων legisse videatur; nam in repetita syllaba κατ- vel maxime asperitas inest. — (γ' post ἄξιον om. SY.) — τοιαῦτα SYO: τὰ τοιαῦτα. — 63 ἐσχάτοις SA Y: αἰσχίστοις. — τοσοῦτῳ] οὔτω A. — post ἔαντῶν om. εἶναι cum F. — 64 secl. cum Weilio εἴνους, pro quo ἔτι λοιπὸς est in F; διαμένω (διαμενῶ) add. post ὅμιν Ak, omisso εἴνους. — 65 αὐτοῦ post μητέρα del. Herwerden. —

(αποδοσθε S.) — ὑπολαμβάνετε ἔθνον v.: ἔθνον ὑπ. SAY Dd. — (γονεῖς hic et 66 S al.) — 66 (απολειπωσί S.) — ὑπόλογον] λόγον A; contra μηδὲν pro μηδένα Heindorf Weil. Cf. Harpocr. v. ὑπόλογος. — ἦν πρὸς] fort. cum R. ἦ πρὸς, cf. 64. — (ἄπιστον] αν των pr. S, απιστων corr.; ἀπιστῶ Weil. Tum εχθρο pr. S, εχθρῶν corr.) — 67 ἄρχειν add. Weil., coll. 30; Dinarch. II, 10. — 68 ἀπαλλαγὴ FY: ἀπαλλαγῆναι. Cf. VI, 25, ubi pariter ἀπαλλαγῆν pro ἀπαλλαγῆναι reponendum. — ὑμῖν οὗτος ἔθνος ἐστίν] ὑμῖν οὗτός ἐστιν ἔθνος F, ἔθνος οὗτός ἐστιν ὑμῖν A. Cf. XIX, 222. Secl. ὑμῖν . . ἐστίν Weil. — 69 χρέως A: χρέος. — (ἔδανείσαντο SA.) — (κείμενα S.) — 70 post ἀνήρηται om. ταῦτα S. — (ἐξαληλείπται S.) — (δ' ἔτι] δε τις S.) — ξωσπερ Dd. cum O et corr. AY. — κείμενα Dobr.: καὶ μενεῖ. — 71 (πᾶν] τι αν S.) — οὐδ' ὁ λόγος om. A. — ἀλλ' εἰ ὀφείλει in γρ hab. S. — (ἡδίκηκασιν] ἡδικησανιν S, quod conflatum ex ἡδικήκασιν et ἡδίκησαν. — (τὸ δ' ἔν] τὸ δ' οὖν ἔν S.) — οὐδὲ SY: οὐκ. — διώκειν pr. S. — 72 post πάντα om. ποιεῖν cum F pr. — (ἡδίκησαι] ηδικησε pr. S.) — 73 πότερ' scr.: πότερον (br.). — (τῆς ἡμέρας in mg. S.) — 74 ταῦθ' om. S Dd. (h.). Cf. 70. — secl. ἐν τῷ δικαστηρίῳ, quod esse debet saltem ἐν τοῖς δικαστηρίοις (cf. 77. 83). — 75 τότ' ἄνω κάτω A: τότ' ἄνω καὶ κάτω. Cf. XXI, 91. — ἐστράφηται v. ante Bk.: τετράφηται codd. ut vid. (de AB test. R.). Cf. XXI, 91 (Schaef.). — 76 ὄντα deleo (br.), quamvis exstet etiam ap. Plin. Epist. IX, 26, 9. Malim autem τούτων δ' οὐδὲν ὀρῶ τόπον τούτῳ βᾶσι, ~ ἀλλὰ πάντ' . . βάραθρα. — 77 τὰ περὶ τὸν πατέρα num del.? — (ξωράκατε codd.) — 78 (ὃ τᾶν] οταν S.) — 79 ἔστι alterum om. Paris. 1741 Aristidis p. 358 W., id. om. τις. Omisi post τις cum Arist. οὗτος, cum non sit quod post οὗτος addatur παρῶν. — παρῶν καὶ om. Arist. — λαχῶν Par. Arist.: ἀτῶ λ. v. Dd., λαχῶν ἀτῶ Y. — τούτου (h.)] τοῦδε v ut 95 τοῦδε v pro τούτου; an del.? — οὔτοι, τὰ μὲν] οὐτ. καὶ τὰ μὲν SY Weil., cf. 9. 37; sed etiam XXIV, 107 (Sch.). — γένος πᾶν scr.: γένος ἅπαν (br.). — 80 ἐξαιρήσεται Harp. v. φαρμακός, cf. E. M. 788, 4: ἐξαιτήσεται. — ὁ φαρμακός ὁ λοιμός] videtur more Ionico (cf. Phot. v. φαρμακός p. 640, 8) φαρμακός pronuntiasse: ∪ _ _ ∪ _ ∪. Didymus, cuius commentarium citat Harpocr., προπερισπᾶν ἀξιοῖ τοῦνομα. — ἀτῶ] ἀτῶ SY, ἀτῶ Dd. Cf. Weil., et XXXII, 15. — 81 οὐδ' ὄσιον οὐδὲ F: οὐθ' ὄσιον οὔτε. Cf. XIX, 70; XXI, 148. — τῇ φύσει δῆλος ἦ . . ἔχων AF, recte fort., ut deleatur τῇ φύσει. — 82 πότερ' A: πότερον (br.). — (ἐν ἀγῶσι SY.) — ταῦτα γεωργεῖ, ταῦτ' ἐργάζεται om.

A, in mg. habent SY. — ὁ δὲ SAY, Rh. VII, 998, Weil.: ὁ δὲ δὴ. Cf. XVIII, 119. — ποῖός τις S Weil.: τοιοῦτος ποῖός τις A, Rh. VII, παμπόνηρος ἄνθρωπος (XVIII, 119) ποῖός τις v. — καρπὸς Rh. VII. — 83 παρ' αὐτοῦ τετυχῆσασιν F. — ἄνδρες SA: ὁ ἄνδρες. — secl. cum Dobr. καὶ τοὺς ὑπὸ τούτου συκοφαντο- μένους ἀπεψηφίζοντο, pro quibus in AF est τοὺς δ. τ. συκ. καὶ ἀπεψηφ. — 84 (ἀριστογειτων S.) — ὀρμίζον Plin. IX, 26, 9. Sed πρὸς τούτους προσορμ. = εἰ τοῖνυν ἀκού- σαιτε (85). — 85 (ἀκούσαιτε R.: ἀκούσατε pr. S [vel sec. W. -σαιτε], ἀκούετε A, ἀκούσατε v.) — τὰς F: καὶ τὰς (καὶ O). — (μισήσατε SA.) — ante τούναντιον om. καὶ cum A. — 87 (Ἀρι- στογείτων hic quoque S.) — (γράφαντά σε] γράψαντα δε pr. S; σε del. Weil.) — τεθνάναι δέον σ' ἐπὶ ταύτῃ scr. (num.): δέον σε ἐπὶ ταύτῃ τεθνάναι F; δ. σε τεθν. ἐπὶ ταύτῃ S Dd. (h. et br.); δ. ἐπὶ τ. σε τεθν. A (br.); δέον [σε] τεθν. [ἐ. ταύτῃ] Weil. — τοῦ τιμήματος scr. coll. Dinarch. 2, 12: τιμήματος. — post διαφθείρει om. τὸ καθ' αὐτόν (22) cum AS, deinde ἴδοιτ' ἂν ἐντεῦθεν cum S, qui haec τὸ καθ' αὐτόν. ἴδοιτε δ' (ita etiam A) ἂν ἐντ. in mg. habet. Del. Turr. — post τῆς φύσεως om. πρὸς ἀλλήλους cum F. — 88 (ἐορακέναι pr. S: ἐωρ.) — 89 (ὥστε τὸ] ὥσπερ τὸ S.) — ὀρῶντες . . ἀκούοντες pr. F: ὀρῶντας . . ἀκούοντας. — καὶ ante φυλαττόμενοι om. F. — 90 (οὔτος] ου- τως pr. S.) — ἀποφητεῖ scr.: ἀποφητεῖ. — πρυτάνεις scr.: πρυ- τανῆς pr. S, cett. πρύτανις (br.). Cf. Aeschin. 3, 4 (Dobr.). — 91 τοῦτον S: τουτονι. — post τοῦτον addidi δὲ cum A. Cf. XXI, 209. — (ἐκαστος] ἐκάστων pr. S, ἐκαστον corr.) — διὰ τοῦτον deleverim. — 92 θανάτου ἀντῶ AF; deleverim ἀντῶ. — 93 (ἀίσχροῖς] εχθροῖς pr. S, corr. ead.) — (γε ante συμφορὰς om. SY.) — 95 (μηδεπωποτ' ὀπήξε S.) — φροντίσειέ τι AF: om. τι SY Dd. (Item mox τι ante κακῶν om. SYA.) Ταχύ γ' ἂν . . τι τοῦ . . λόγου ~ ἀνιάτον ἀνιάτον . . Ἀθηναῖοι. Cf. de hoc loco quae scripsi Rev. de philologie XI, 131 sq. — ante ἀνιάτων om. ἄλλων cum S. Debebat esse ἄλλων τῶν. — puto καὶ ὄλωσ ἀπέκουσαν (br.), cf. 71, XVIII, 104 μικρὰ καὶ οὐδέν. — 96 πάντα F: ἅπαντα. Tum εὐθύς in γρ S; ἀποκτενεῖτε F: ἀπο- κτενεῖτε. Ἄλλ' ὅμως | πάντα τὰ τοιαῦτα ~ ἐπὰν (ἂν A) ἴδητ' (εἰδητε S) | εὐθύς ἀποκτενεῖτε. (Cf. εὐθύς ἀποκτενεῖ § 25.) — ἄνδρες A: ὁ ἄνδρες. — 97 καλῶς γ' ἐποίει FO. — κείνων] κεί- νων omnes. Numeri manifesti: ἐγὼ . . ὑμετέρ. ~ καὶ τὰς . . κείνων ἀνακ. ~ ὄν . . ἠφάνικεν. Τὰς post ἀρετὰς om. k(B), quod durius videtur. — 98 (εἰς ἕκαστον τὸν] εἰς ἕκαστος SY.) —

(φυσιογνωμονησουσι S.) — ἀπεψηφισμένους A: ἀποψηφισαμένους. Cf. 100. — (προσώποις in γρ hab. SY.) — ἀντιβλέψετε F (cf. Synes. ap. Steph. Thes. v. ἀντιβλ.): ἀντιβλέψετε. — 99 ante καθ' ἕνα om. εἰς cum AF (h.). — ὡς A: ὥσπερ (br.). — (ἐξήτε pr. S.) — τὴν ante ἀκρόπολιν om. cum A; cf. IX, 41 al. — ἐκεῖ τούτου scr.: τούτου ἐκεῖ v. Dd. (h.), om. ἐκεῖ pr. S. Tum πατρός codd.: ἀδελφοῦ corr. k Dd. (h.). Scilicet in tabula vel στήλῃ pater illic est, v. Weil., qui post τούτου add. τὸννόματος. Ipse post τούτου addiderim γεγραμμένου coll. XXII, 73; ita etiam membra ἔταν . . χρηστοῦ et τάναντία . . ἦτε exaequabuntur. — 100 ante τί prius om. ἢ cum SA (δ' post τί add. A.) Ceterum primitus haec ad § 98 φυσιογνωμονήσουσι [τούς ἀπεψ.] adiuncta fuere; itaque τί οὐν ἐρεῖτε fuerit. — ἄνδρες SA O: ὧ ἄνδρες. Supra quoque § 98 A ὧ om. — (ἀποψηφισετε pr. S.) — (καταρασασθε S.) — ἀπεψηφισμένοις A: ἀποψηφισαμένοις. — 101 post καὶ ἅπαντας om. ἅπασι πάντα pr. S. — alterum ἐφίεται om. F. — ἰδεῖν S: αὐτὸν ἐπιδεῖν (br.).

XXVI. ΚΑΤ' ΑΡΙΣΤΟΓΕΙΤΟΝΟΣ Β.

(Ignotus auctor huius orationis, quam cur non in iudicio habitam esse credamus cum Weillio causam non video, Isocrateam normam fere secutus hiatum etiam in commissuris membrorum vitare studuit. Valde corruptam esse orationem ex eis locis, quos Apsines ex ea affert, perspicitur.) — § 1 post ἀπαγορεύουσιν om. ἐν τῷ δῆμῳ cum AF. — ἀνείργειν scr.: ἀπέργειν. Cf. XXV, 48. — 2 καὶ τὰ μέγιστα] τὰ μέγιστα καὶ Weil.; μάλιστα ante βλάπτεισθαι addebat Taylorus. — πάλιν om. pr. S. — post ἐγγειροῦσι om. τι cum F. — post ἀπολαύειν om. τῆς τούτων κακίας cum pr. S, AFY (habent FY in γρ). — 3 subdistinctionem post ἀμαρτημάτων sustuli cum Schaef. — ἀμάρτη τις Paris. A Apsinis p. 526 W. — ἠνεγκεν] ἐποίησεν Aps. — σφαλῆ Aps.: ἀποσφαλῆ S Dd., ἀποσφ. ἢ διαμάρτη cett. — ἅπασι τοῖς ἐμπλέουσι (συμπλ. AF, cf. XXXII, 8) παρεσκεύασεν (κατεσκ. F)] καὶ μεγάλην τοῖς συμπλ. (πλέουσιν Ald.) ἠνεγκεν (εἰσήγαγεν Ald.) Apsines. — 4 (post Σόλων [σολων pr. S] in S VI—VIII litt. erasae.) — βραδείας ἐποίησε F Aps., ἐπ. βραδείας. — (τὸ δίκαιον] post τὸ duae litt. erasae in S.) — (τούτου] του S.) — post τούτου om. τόλμης καὶ cum SA. — καὶ τὰς SAF: τὰς. — (τούτοις] τούτους F, pr. S.) — 5 (ὑσοῖς] οσοῖ pr. S.) — στέργουσιν A: στ. ἐμμένοντες F, στ. εἰκόντες S Dd. — (οἰοντε δειν αὐτους S.) —

secl. *αὐτοὶ* ante *ιδιῶται* (h.). — 6 *μὲν γέ* SAY: *μὲν γάρ*. — (*Διγείνημι* pr. S.) — (*ὀφλόντας*] *ὀφελλοντας* SY.) — (*τάλαντα* om. S, pr. Y.) — 7 (*ὁ καὶ δεινότετον*] *καὶ δεινον γε* S, pr. Y.) — *τοχεῖν*] *μετέχειν* SY Dd. — *τοὺς κειμένους ὄμιν*] *παρ' ὄμιν* F. Cf. XXX, 8. — *μὲν* post *μηδὲν* om. SY. XXXVI, 55 conf. Gebauer Arg. ex contr. 380. — *παμπληθῆ* F et γρ S: *ὑπερπλήθῃ*. — (*οὕτως* S.) — (*γὰρ ἂν* om. pr. Y, ἂν om. SF.) — *βούλοισθε* F: *βούλεσθε* A, *βουλήσεσθε* SY Dd. — 8 (*ἄκυρος* S.) — *διὰ τοὺς νόμους* SAY Weil., qui ante *διὰ*, non post *νόμους* distinct: *κατὰ τοὺς νόμους*. — (*οἴεσθε* S.) — *καταστήσαι* codd.: *καταστήναι* Schaefer Dd. Vocabulum *ἄτοπον* satis indicat, de Atheniensibus nunc oratorem loqui, non de Aristogitonis impudentia. — 9 (*μὴ μεταλάβῃ*] *μη . . λαβῆμι* pr. S; fort. *μῆτε λάβῆμι* fuit.) — *αὐτοῦ* Turr.: *αὐτοῦ*. — 10 (*δημοκρατείας* S.) — 11 (*χερωναίαν* S.) — (*κατακεκλεισμένης* S.) — (*τούτου τοῦ*] *τούτου* pr. S, corr. ead.) — 12 cum R. secl. *ἕπερ* ante *τῆς πατρῶδος*. — *τὸ ψήφισμα* del. Weil. — 13 (*τῶν ἐν τῇ*] *τῶι* pro *τῶν* O et pr. S.) — 14 *ἡδέως δ' ἂν ἐροίμην αὐτόν* Apsin. p. 524: *ἡδέως δ' ἂν ἔγωγ' αὐτόν ἐρωτήσαιμι*. — *εἰ μὲν γὰρ ἄδικον καὶ ἀσύμφορον . . εἰ δὲ δικαίαν καὶ τοῖς πολλοῖς ὀφείμιον* Aps., cum nostri dent *εἰ μὲν γὰρ ἀσύμφορον καὶ τῷ δήμῳ βλαβεράν . . εἰ δὲ συμφέρουσαν καὶ τοῖς π. ὦ*. Ego pro *ἀσύμφορον* et *συμφέρουσαν* recepi *ἄδικον* et *δικαίαν*. — *διὰ τοῦτο* F: *δι' αὐτὸ τοῦτο*. *Δικαίως ἂν διὰ ταῦτα* Apsin. — *ἀποθάνοις* F: *ἀποθάνοι* SAY O Aps. (h.). — *πῶς* Apsin.: *διὰ τί*. — *τούτων* Aps.: *οἷς αὐτὸς ἔγραψας*, in quibus *ἔγραψας* parum rei convenit. — *ἄξιοι ψηφίζεσθαι τούτους* Aps. — 15 *ἔξετάζειν* scr.: *ἔξετάζεσθαι* (h.). — 16 *προσῆκον* Tayl. (XVII, 28 conf. Weil.): *προσῆκει* A, *προσῆκειν* v. Dd. — secl. *ἔχειν*. — *περιοπτέον* Cobet. — *δεινῶς* om. praeter S ceteri ut vid. — *ἐν τῶν προειρημένων* deleverim; contra *Λυκοῦργος* del. Weil. — 17 *ἤϊατο* F (*ἤϊατο* Dd.): *ἀτιᾶται*. — *ἤρηκεν* scr. post Weilium, qui *καὶ ἤρ.*: *ἤρηκε* (*εἰρηκε*) *κατηγορῶν* AF, *κατηγόρηκε καὶ εἶλε* SY. — *δ . . μεταποιῆσαι* Weil. pro *φ . . μετανοῆσαι*. Illud recepi. — *ταῦθ'] ταῦτα* cum interpunctione Dobr. Dd. — *πρὸς τινὰς ὀργισθέντας τι* scr.: *παροργισθέντας τι πρὸς τινὰς v.*, *πρὸς τινος ὀργισθέντας* A. *Παροξυνθέντας τι πρὸς τινὰς καὶ μ. τ. δ. ὀργισθέντας* Weil. — 18 (*ὄμιν*] *ὄμων* pr. S.) — (*ἠθισται* S.) — (*ἐλέγχεται* S pr. Y pr.) — 19 *λοιδορεῖσθαι διαβοᾶσθαι μέμφεσθαι* A. Sed asyndeti non est amans hic scriptor. — *τῇ πόλει γιγνόμενα* A (Schaeef.): *γυγν. τῇ π.* pr. F (h.), *τὰ γ. τῇ π.* S, Y, corr. F Dd. (h.). —

ὕμων post ἐπιεικίειν deleo. — ταῦτα A (qui ταῦτά τισιν): τοῦθ' S Dd., om. F. — καὶ ante συμβουλευῆσαι (συμβεβουλευσαι S) add. SY Dd. — συμβουλευῆσαι τι καὶ πείσαι AF. — 20 ἡγωνίζετο AF: ἡγωνίσατο (ἡγωνήσατο S). — (οὕτως S.) — (τι ante συχωρεῖν om. pr. S [add. ead. ut vid.] Y.) — 21 μελλούσαις F: ὁμολογουμέναις. Cf. XVIII, 89. — 22 (παρελθόντων S, παρελθόντων A.) — παρακατατιθεμένων .. ἐπιτροπέων AF: παρακατατιθεσθαι .. ἐπιτρέπειν. Cf. XLV, 88; X, 40, al. (Rehdantz Ind. II Particip.). — 23 (τούτους] τούτω SY.) — ἑάσετε .. παραφυλάξετε Cob.: ἑάσατε .. παραφυλάξατε. — (τῶν ὑπὲρ Schaefer: τῶν πολλῶν ὑπὲρ.) — ἀμαρτάνοντας F: ἕξαμαρτ. — εἰς αὐτοῦς] εἰς ἑαυτοῦς S Dd. — προελῆσθαι cum SY om. Dd. Cf. Tayl.; §§ 17. 27. — post Σδλωνα om. ἐψηφίσθαι (corr. F: ἐψηφισασθε S, ψηφισασθαι v.) cum Apsin. p. 526. 527. — ὀλιγορῶντας] ὑπερορῶντας Paris. A Apsinis p. 526. — 24 (ορίζεσθε pr. S.) — ἑάσατε Cob.: ἑάσατε A, ἑάσετε v. Dd. Ceterum pro ἀθῶους ἑάσ. Apsines ἀφήσετε, sed in explicando nostram lectionem agnoscit (ἀθῶους ἔαν); itaque librarii demum ἀφήσετε apud illum pro ἀθ. ἑάσετε (quod tum certe apud eum quoque legabatur) substituerunt. — τοῖς φαύλοις om. Apsines (h.). — ὕμᾱς δὲ συλλεγόντας (exstat συλλέγοντας, ut in S quoque scriptum est) μηδ' ὑπὲρ ὕμων αὐτῶν Apsin.: ὁ δὲ μηδ' ὑπὲρ ὁ. α. κοινῇ συλλεγόντας. Cf. § 8. — ἐνδείξασθαι Apsin.: ἐπιδείξασθαι. — ζημίαν sine τὴν F. — τοὺς δὲ τοὺς ὄντας Weil.: τοὺς δὲ ὄντας SFY, τοὺς δὲ τοὺς ὄντας νόμους A. — ante οὐκ ὄντων add. ὥσπερ SY Dd. — 25 (συνθεωρήσετε S al.) — (μὴ ante καταφρονεῖν add. Y et ut vid. pr. S.) — (καὶ τὸ μὴ πειθ. SYA.) — ἀγαθὰ post νόμων cum Weillio delendum erat. — (θεωρήσετε S al.) — (ἀκρασίας F: τῆς ἀκρασίας.) — τοὺς δὲ .. διαπραττομένους A, corr. S: τὸν δὲ .. διαπραττόμενον, quam lectionem retinens Weil. supra ἐκ τοῦ νόμου pro ἐκ τῶν νόμων scripsit. — (post φρονήσεως add. τε SY.) — 26 ἀρρωστήματα κτέ.] πάθη τοῖς ἰατροῖς θεραπεύεται, τὰς δὲ τῶν ψυχῶν Sopat. W. V, 20 (cf. Planud. ibd. 234). — (οὐδὲν in mg. a m. pr. S.) — (ευρησαιμεν S.) — 27 ἄνδρες SAO: ᾧ ἄνδρες.

XXVII. ΚΑΤΑ ΑΦΟΒΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ Α.

ΤΠΟΘΕΣΙΣ § 2 οὐσαν post οὐσίαν addidi. Aut del. τὴν, cf. or. § 4. — ἐκτίσαι ἐπικαρκίας καὶ ἀποδοῦναι] ἐκ τῆς τ' ἐπικαρκίας καὶ τῶν ἀρχαίων ἀποδ.? Cf. infra. — 3 (B add. Bk.

Dd.) — *εἰσαγομένης* Schaeff.: *ἀγομ. v., λεγομένης* Bk. Dd. — or. § 1 (*πειραῖσθαι* om. pr. S; ante *παρ'* add. corr.) — 2 (*ὄτι*] *ὄτι καὶ* pr. S.) — (*ἐλπιδας* om. pr. S.) — *παρ' ἑμῶν* A, Isae. VIII, 5. Cf. XXVIII, 21 (ibid. 22 et XXX, 3 *ἐν ἑμῖν*). — *ἐνεγκεῖν*] *διενεγκεῖν* F; cf. XXV, 83. [*Δια*]ψηφίσασθε XXVII, 23. — 3 *ἀκοῦσαί μου* scr. coll. XLV, 1; LIV, 2: *μου ἀκοῦσαι* (h.). — 4 (*κατέλειπεν* S. Cf. 8 sqq.) — *τουτωί* scr.: *τούτω*. — (*Δήμονος* S al.) — 5 secl. *ἐγὼ* (h.); cf. XXIX, 43. — (*ἡμετέραν*] *ἐμῆν* SF.) — *προϊκά τ'* Bk.: *προικα θ' S, προϊκα v.* Dd. — (*ογδομηκοντα* pr. S.) — *οικεῖν* add. Frohberger (Phil. XXIX, 634) coll. XXIX, 43: *τῆ οἰκία* pro *τὴν οἰκίαν* R. Dd. — (*ἔτι* om. S.) — (*εἴ μοι*] prius *ι* in ras. S.) — post *οἰκειότητος* add. *μοι* S Dd. — (*προσγινομένης* pr. S.) — 6 *ἐκ τῶν χρημάτων καὶ* om. An. Bk. 134, 11. — 7 (*τιμήματα* A Dd., coll. XXIX, 60: *τίμημα* S, *τιμητὰ* F.) — 8 *ἐν' εἰδηθ'* scr. (coll. § 34, XXIX, 39): *ἔπειθ'*. — 9 (*κατέλειπεν* S. Item §§ 9. 10.) — *δεδανεισμένον* A: *δεδανεισμένον* (h.). Hiatus lex in his orationibus etiam in pausa observari solet. — *ἐκάστον* (h.) et hic et § 10 sicuti supra omitti potest. — (*πλεῖν* Dd.: *πλεῖον*.) — 10 (*πεντακισχίλια* pr. S al.) — *κατηργαζοντο* ut vid. pr. S (*ει* in ras. pr. m.) — (*ὀγδοήκοντα μνᾶς* Wolf. Dd.: *ὀγδ. μνῶν*.) — *τὸν κόσμον* SA: *καὶ κόσμον*. — *ταῦτα* om. F. — 11 (*Δημωμέλει* S.) — *πεντήκοντα μναῖ* R.: *τριάκοντα μναῖ*.) — *σμπάντων*] *σύμπαντα* A. — 12 *ἰδίᾳ θ'* scr.: *ἰδίᾳ* (h.). — *ἐξελέγχουσιν*] *ἐλέγξουσιν* F. — *Δημοφῶν*] *Δήμων* ut vid. pr. S. V. supra p. X. — *ἔγωγ'* A: *ἐγὼ* (h.). — *δύνωμαι*] *ἐγὼ δύνωμαι* S Dd. — 13 *τῶν* ante *πιπρασκομένων* om. S Dd. — 14 (*Κόρκυραν* S.) — *Λευκονοιεύς* Harp. s. v. — 15 *τὴν δὲ προϊκα v.*: *τὴν προϊκα* S Dd. Nisi *τὴν προϊκα θ'* scribendum. — *ἡμφισβήτησε* AF Dd. — *μὴ σχεῖν* A: *μὴ ἔχειν*. Cf. *εἰληφῶς* quod sequitur; *λαβεῖν* 16. — *καί τι*] *καὶ ἔτι* SA. — (*χρῆσειδων* pr. S.) — *περὶ* ante *τῶν ἄλλων* om. pr. A, add. man. 1 (me teste). Cf. XXIX, 16. — (*οὐτωστεχειν* pr. S.) — 16 *Δημοχάρεν* AF Dd. — 17 *ἔχει v.*: *εἶχε*. Cf. 12. 18. — *ἔργον v.*: *πρόσεργον* S Dd. (*ἐνεργὸν γο* S). Cf. ad §§ 35. 39; contra *ἔργον* exstat in S quoque § 23. 38. 50; XXVIII, 12. — (*δέκα* A: *δάδεκα*.) — 18 *ἑμῖν* om. A. Cf. 12. 23. 24. 34, sed etiam XXVIII, 2. 22; XXIX, 5. — *ἀπ' αὐτῶν*] *ἠπ' αὐτῶν* ut vid. pr. A (me teste). — (*ἀποδεδομένων* S.) — *ἡμίση* Dd. — *γίγνεσθαι v.*: *γενέσθαι* SA Dd. — 19 post *ἐργαστήριον* Wachendorf (Mus. Rh. XXVI, 414) excidisse statuit *ἐνίοτε θ' ἔργων* (immo δὲ *τῶν ἔργων*) *ἀπρασίαν εἶναι*, recte puto. — *ἐξέλεγχθήσεται* SA. —

20 εἰς μαχαίρων λαβὰς scr.: καὶ μαχ. λ. Pro τὸν εἰς quod antecedit τῶν εἰς est in SF. — **21** (ἀπρασίας S.) — (τά τε ἔργα S.) — ἔχει] ἔχειν errore operarum Dd. — τριάκοντα F: τὰς τριάκοντα. Cf. 23. — οὕτως S: οὕτω. — **22** τρόπον pr. S: αὐτοῦ τρόπον. — (ΜΑΡΤΥΡΙΑ S.) — **23** ὁμοῦ om. SA Dd. — ἡμφισβήτηκε AF Dd. — ἤδη (h.)] post ἐπιδεῖξω A (h.); fort. transp. ante ταῦθ', cf. XXIX, 4. — **24** (κατέλιπεν ὁ πατήρ sine μὲν SF; contra μὲν post τετραράκοντα om. A.) — (ὀλίγον δεῖ S. Cf. 29.) — **25** ἀνηλωκέσαι corr. A, F: ἀναλωκέσαι. — (παρεδωκασιν pr. S.) — (κενότατον A: καινότατον.) — **26** (ἂν ante ἀντελαμβάνοντο om. S.) — (οὐδὲν ἂν] οὐδένα S.) — (παρέλιπον SAF.) — (ΜΑΡΤΥΡΙΑ S.) — **27** συμβαλεῖν A: συμβάλλειν. — καλύειν A: διακωλύειν. Cf. XXIX, 37. — **28** (πρὸς τῷ] πρὸς τὸ pr. S, pr. A, F. In S diorth. post τῷ add. τι et γεγονέναι in γέγονεν corr.) — (συνεβάλλομεν S.) — ἀποδέδοται A: ἀποδέδονται. — **29** μὲν μνάς] μενναῖς pr. S, pr. A. — (δεῖν] δεῖ pr. S. Cf. 24.) — **30** μὴ οὐχί] μὴ οὐ A. — ἡργάζοντο S: εἰργάζοντο. Cf. 10. — **31** (πλεῖν Dd: πλέον, quod om. pr. S.) — (ἐπιμελούμενον] μελον a m. ant. superscr. S.) — (μαχαροποιεῖν pr. S cum F.) — **32** (κατέλειπε S.) — πρὸς ἀνεῖσθαι Schaeef.: προσωνεῖσθαι. Idem valet hic πρὸς atque χωρὶς § 33. — **33** (ΜΑΡΤΥΡΙΑ S.) — secl. μοι (h.); cf. 30. (38.) 41. 47. 62. XXVIII, 5. — **34** (ὀκτὼ] exspectandum erat ἐπτὰ, sec. § 37. — τάλαντα post τρία om. A. — (ἀνηλωμένα A: ἀναλωμένα.) — **35** (οὗτος] ο. κτος pr. S.) — (δύο τάλαντα] δύο τάλαντα καὶ πέντεκαιδέκα μνάς S.) — (οὐχ ἄθρον Dd.: οὐκ ἄθρον.) — (ἡ post πρόσσος om. SA.) — ἔργον v.: πρόσσεργον S Dd. Cf. §§ 17. 39. — (ἐπὶ δραχμῆν S.) — χιλίας] τετρακισχιλίας R. Dd. Contradicit RFörster. — **36** πλεῖον' scr.: πλεῖω (h.). Cf. XXVIII, 9. — τεθηκώς] τεθεικώς omnes. — **37** καὶ τοῦτο F: τοῦτο. — **38** (ἀνηλωκέσαι A Dd.: ἀναλωκέσαι.) — πρὸς ἀφελόντας Foerster: προσοφ. Cf. 68. — (ταῦθ' οὐχ ὅπ. S.) — ἀισχροκερδίας S Dd. — **39** ἔργον v.: πρόσσεργον S Dd. ut § 35. — τῶν δέκα ἑτῶν A ut § 35. — (τοῖς post λόγοις om. SA.) — (ΜΑΡΤΥΡΙΑ S.) — **40** καὶ ὄσα] ὄσα καὶ Dd. (h.); fort. del. καὶ cum Sauppio. — (μισθώσοισι R. Dd., coll. 42; XXIX, 42: μισθώσοιτο codd., μισθώσοιεν Förster.) — **41** (καταλιφθεν S.) — puto τὰς <ἀποκρίσεις καὶ τὰς> μαγυρίας. — ὃν ἐναντίον A (Förster): ὃν. Cf. § 21; XXX, 24; XXXIII, 19; XLVIII, 49. — in lemmate esse debebat ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ (singularem postulabat Schaeferus). — **42** (τὰ δύο τάλαντα post Δημ. καὶ repetit pr. S, corr. ead.) —

Θηρικπίδης] *ἀπόδος desiderabat Schaeferus; del. Voemelius. — δὴ om. A. — ἀπόκρισιν A Dd. (h.); μαρτυρίαν SF. Delendum vid. — lemma esse debebat ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ (ἀπόκρισις est in r). — 43 (κικιδος S.) — τὸ καταλειφθέν om. SF Dd. (h.). — 44 sustuli comma, quod cum Schaefer. posuerat Dd. post οὐσίαν, cf. XXIX, 43 τὰ δ' ἄλλα . . ἠφάνιζεν ἐκ τῆς διαθήκης. — ἐκ τεττάρων . . τρισχιλίων] ἐκ τῶν ὄντων τέτταρα τάλαντα καὶ τρισχιλίας Foerster coll. XXIX, 44. — ἔδωκεν scr. coll. XXIX l. c.: δέδωκεν. — κατέλειπε scr.: κατέλιπε (καταλιπεῖν pr. S). Cf. καταλειπομένων 45. — 46 (τὰς ante θεραπεύσας om. SA.) — (αὐτὸν] αὐτῶν S.) — αἰσχροκερδίας S. Ceterum pessime adhaerent haec καὶ εἰς τοσοῦτον αἰσχρ. . . καὶ ἀνάγνωθι, videnturque una cum τε particula (ante αὐτοῦ πράττειν) et verbis καὶ μηδὲ τῶν μικρῶν ἀπεσχημένον § 47 postmodo demum ab oratore inserta esse. — (ΜΑΡΤΥΡΙΑ S.) — 47 interrogandi signum post τεκμηρίων posui; cf. Isae. VIII, 28 sq. — ἐπιτρόπους] συνεπιτρόπους R. Sed etiam 52 est παρ' ἐκατέρω τῶν ἐπιτρόπων; add. XXVIII, 11. — secl. αὐτὸν post κευκαρωμένον. — 48 (ὁ αὐτοσ ἐπέδωκε S, ἐπέδ. etiam F.) — τὰ ἀνδράποδα πεπρακότα del. Dobr. Dd. V. § 13; non multum enim refert, quod ibi Demophon Therippidesque id fecisse, Aphobus autem pecuniam accepisse dicitur. Asyndeton valde debilitatur hoc membro omisso. — 49 (ὄπερ] ὄπ' pr. S.) — (κατέλειπεν S.) — 50 (καὶ πρότερον] καὶ πρότερον pr. S.) — ἑλλείποι v. (Anecd. Bk. 144, 19): ἑλλίποι S Dd. — 52 (μοι om. pr. S.) — οὕτως S: οὕτω. — (τούτων] τοῦτον pr. S cum A.) — (εἰ δὲ μὴ τουγ' pr. S.) — 53 (καὶ ante καθ' ἕναστον om. pr. S.) — (κατωρυγμένα pr. S; corr. eadem sec. Dd., antiqua sec. Jacob.) — (ρηθισομεν pr. S cum spatio vacuo Π litt.; ον add. post., post ον ras. est). — 54 εἰκῆ scr. coll. XXVIII, 5 (XXX, 20): ὄπ' ἐκείνου A, δι' ἐκείνων S Dd., ὄπ' ἐκείνων v. — ἐντανθὶ Dd. — (οἶόν τε] οἶονται pr. S.) — 55 ταῦθ' οὕτω] ἐκεῖνα οὕτω vel ἐκεῖνα (ἐκείνας) XXIX, 47. — καταλείπων R.: καταλιπών. — αὐτοῖς post πλεῖστα om. An. Bk. p. 128, 32 (exstat etiam XXIX, 47). — (ἐνεχείρησεν pr. S.) — ἐκείνων om. F; ταύτην est XXIX, 47. — (τούτω] τούτων pr. S cum F; it. SF XXIX.) — γυναῖκ' ἠγγύησεν XXIX, quod multo praestat, cum iam antedecens membrum verbo ἔδωκεν finiatur. Ἐξέδωκεν hic γρ S. — praestat σῶσαι (XXIX). — διὰ τῆς ἐμῆς μητρὸς] δι' ἐκείνης XXIX. — καὶ τῶν χρημάτων] κἀκείνων XXIX. — 56 ἔτι δὲ τοῦτον εἴ τι τούτων S XXIX, 48; ἔτι δὲ τούτων εἴ τι omnes hic, F XXIX; ἔτι δ' εἴ τι τούτων A XXIX.*

Cf. XXVIII, 4. — ἀληθῆς ἦν XXIX. — πατρός; Sandys: πα-
 τρός, . — αὐτῇ συνοικίσεων or. XXIX. — (ὡς ante οὗτος om. pr.
 S.) — 57 οἱ πολλοὶ S hic Dd.; πολλοὶ AF, XXIX, 49. Cf. XXXVI,
 28; sed etiam XL, 9. 11. 18. — (ἔσεσθε S.) — (πάντα] ταῦτα
 S.) — (δ' post οὗτος om. pr. S, add. ead. sec. Dd., m. 4 sec.
 Jacob.) — 58 (ἔχω] εχοι pr. S.) — τοὺς νόμους post κατὰ τού-
 τους om. S.) — (πλείον A Dd.: πλείον.) — (εἶδον] ἶδον SA.) —
 59 βέλτιον φησιν A: φησι βέλτιον. — ἀρχαῖα ἔμοι S Dd. —
 οἱ μὲν scr. coll. 63: ἔμοι μὲν. — (μὲ] μεν pr. S.) — αὐτῶ (h.)
 seclusi, cf. 38. — 60 τοῖς ἀπληστοτάτοις AF: τοῖς ἀ. οὔσι S, ἀ.
 οὔσι R. Dd. — 61 (δ' ante ἄλλην om. pr. S, add. ead. sec. Dd.,
 antiqua sec. Jacob.) — 62 ἡμίση S Dd. — (ἀμφιβητουςιν S.) —
 (αὐτὰ τὰ ἀρχαῖα] ταῦτα τὰ ἀρχαῖα S.) — 63 (κεκόμισμαι] κεκο-
 μίσθαι S.) — ἄξιον διαγανακτεῖν (ita S Dd. pro ἀγανακτεῖν);
 δῆλον δὲ παντάπασιν pro parenthesi habet Madvig Adv. crit.
 I, 102 sq.; contra RFörster Ann. Fleck. 1874, 362 δῆλον δὲ
 παντ. dumtaxat parenthesin esse statuit, reliquam structuram
 def. coll. Thuc. VIII, 96. Ego ἄξιον διαγ. delenda puto, pro
 δῆλον δὲ scripsi δῆλον δὴ (cf. δηλαδὴ). — 64 (ἠθισμένος S.) —
 65 γυναῖκα A: γυναῖκας. — (ὕπελειπετε Schaeff. Dd.: ὑπελείπετε.)
 — ante ἠλέησαν add. codd. ἔδεισαν (A: ἠδεισαν SF) οὐδ', quae
 cum Schaeff. del. Dd. — (οὐδὲν] οὐδὲ S.) — 67 κούκ] ita S
 (οὐκ F, καὶ οὐκ A). — ἐστειρημένος] ἀπεστειρημένος S Dd. —
 νῦν om. A. — ἡμᾶς ὑμεῖς S: ὑμεῖς μ'. — 68 παρὰ λόγον Stob.
 46, 66, Apostolius Prov. VI, 8^c: παραλόγως. Cf. Thuc. I, 140, 1.
 — 69 escl. αὐτοῦ (h.), pro quo αὐτὸν est in F. — (συγγενῶν]
 συγγενεῖς pr. S.)

XXVIII. ΚΑΤΑ ΑΦΟΒΟΤ Β.

(Inscr. κατὰ τοῦ αὐτοῦ β' S.) — 2 μεμαρτυρημένον Foerster:
 μεμαρτυρημένην. — (ἐπίδειξωμεν pr. S.) — οὐδεὶς ἡμῖν] ἡμῖν
 οὐδεὶς F. — 4 (γε post καταστήσας iterat pr. S.) — τούτων εἰ
 τι F: εἰ τι τούτων. Cf. XXVII, 56. — ἦν om. A. — (οὐδὲν]
 διδεν pr. S, id. pr. εὐλαβιθῆ.) — 5 (ἀνελόντες S.) — (ἐγίνετο]
 ἐγένετο S, ἐγένετο AF.) — (αμφισβητισσημον S.) — 6 (καταλι-
 πομένων S.) — addidi καὶ ante τούτων coll. XX, 90. — (ὧν
 post χρημάτων add. SF.) — 7 ἔγωγ' A: ἐγὼ (h.). — ταῦτα post
 ἔμοι om. S Dd. (h.); post πόλει ponit r. — μὲν post φαίνεσθε
 om. S Dd. — 8 εἰς τὸ δημόσιον] puto πρὸς τ. δ., cf. extr. hanc
 § (h.). — (post ὑμέτεραι aliquid erasum in S.) — (ἐκ γε] ἔκ

τε SA.) — 9 (κατ' ἀλλήλων in extr. pag. om. S.) — 10 (φαινεσθαι pr. S.) — (πάσας] πασας ἄς pr. S.) — γινώσκωσι F: διαγνώσι A, διαγινώσκουσι (-οσι pr.) S, διαγινώσκωσι Dd. Ad δια- cf. 23; XXIII, 153. — ΜΑΡΤΥΡΙΑ S. — 11 (πεντεκαίδεκα-ταλάντους] πέντε καὶ δέκα ταλάντα τοῦς S et simil. F.) — (post ἐφεξῆς ΜΑΡΤΥΡΙΑ S.) — post προίκα om. ἦν cum SA. Cf. 13. — ἄλλας AF: τὰς ἄλλας S Dd. — 12 (οὔτος] οὔτως S.) — (οὐδ' ante ὅτιοῦν om. pr. S.) — 13 (ἀποστειρεῖν pr. S.) — post τάλαντον add. καὶ δισηχίλιας Voemel Dd., putantes id quod sequitur τρία τάλ. καὶ χίλιας summam eorum quae antecedunt continere. — καὶ τοῦ μὲν scr.: τοῦ μὲν codd., τοῦ μὲν οὖν Föster. Tum πέντε AF Föster: τρία S (ex anteced.) Dd. Denique εἴληψε Föster (cf. R.): ἃ εἴληψε. — (ἐπὶ δραχμῆν S.) — 14 γραφῆναί τ' scr. coll. § 3: γρ. μὲν. — προσεισεληλυθῶς pr. S, A: προεισελ. — ἄπερ A: ὄσαπερ. — 15 (ἀναφευξόμενος S.) — διασῶσαι μοι A pr. (corr. ead.): συνδιασῶσαι. Cf. XXX, 18. XXXI, 1. 7. — 16 (Θηριπιδῆ τε v.: τε Θηριπιδῆ S.) — (ἐβδομήκοντα] ὀγδοήκοντα SF.) — (ὁ post οὔτος om. pr. S, add. ead. vel diorth.) — οὐδενὸς AF: οὐδένα S Dd. — om. cum F με (μὲν pr. S) post χρήματα; cf. XXIX, 5. — (extr. αὐτοῖς R. Dd.: αὐτὸς SAF.) — 17 (κατ' αὐτῶν ἀντι in ras. IV litt. hab. S. Itaque κατ' αὐτῶν primo omissum fuisse videtur.) — (ἐπ' ἐμὲ] secundum ε in ras. a diorth. S.) — (ἀντιδοίην Schaeef.: ἀντιδῶην.) — 18 (δ' post μεγάλα om. pr. S, add. ead. sec. Dd., diorth. sec. Jacob.) — (τῆ οὐσίᾳ] τὴν οὐσίαν pr. S.) — (πλείν Dd.: πλείον.) — ἑτέραν post τοιαύτην add. Föster. — (μὴ μόνον om. pr. S, add. ead. sec. Dd., diorth. sec. Jacob.) — 19 (οὐκ ante ἐπὶ ταύταις om. pr. S.) — 20 (κετεῶ (h.) non habet Aristid. p. 403 W. Idem ὁμῖν ἀγαθῶν pro ἀγαθῶν ὁμῖν (SAFr; sed vulg. ut Arist.). — 21 (τυχόντα om. pr. S.) — (ὕποδέξασθαι Schaeef.: ὑποδέξασθαι.) — (ἄλλο om. pr. S.) — (ἔξειν] εχειν pr. S.) — 22 ἐπιδέδεικται v.: ἀποδέδεικται S (propter ἀποστερῶν puto) Dd. — 23 ψηφίσασθε Turr.: ψηφίσθητε S, διαψηφίσασθε v. Dd. — (τῶν ante ἐξ ὧν iteravit pr. S.) — 24 (ἀποκρύψασθαι R. Dd.: ἀποκρύψασθαι.)

XXIX. ΠΡΟΣ ΑΦΟΒΟΝ ΤΗΕΡ ΦΑΝΟΥ ΨΕΤΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ.

In inscriptione addidi ΤΗΕΡ ΦΑΝΟΥ, quae est inscriptio in A pro v. πρὸς Ἄφοβον. Similiter etiam Harpocratio variare videtur. — ΤΠΟΘ. § 1 δς ἔμαρτόρησε Wolf.: ὡς ἔμαρτ. — or. § 1 (ἐκαστα ὁμᾶς αὐτοῦς S.) — post γέννησθ' om. ἡμῶν cum S. —

προτέρων pr. S. — secl. ἦ ante ποιικιλίας. — (δεῖ om. S; it. διδάξαι, sed hoc in mg. ab ead. m. additum.) — 2 (ἐξελέγχειν pr. S.) — (ἄμους καὶ πικρὸς S.) — post οὐσίας om. ἀπάσης, quod in γρ hab. S. Apte additur ἀπάντων ad πατρῶων § 3. — 3 (συνοικίαν A et corr. a m. pr. S: οἰκίαν.) — (Αἰσίω Wolf. Dd.: Ἀρόβωφ.) — δίκην] puto δίκας. — αὐτὸς om. Phot. v. λάκκος. — ἀπαγαγὼν Photius. — ἐξωκίσθη Photius; fort. ἐξώκησε rectius quam ἐξώκησε dicitur de eo, qui quamvis Megara concessisset, tum quidem non ibi habitabat. — τέθεικεν omnes. — (μισήσετε S.) — (ἀνεπιείκειαν] ἐπιείκειαν pr. S.) — (καταγνώπτε S.) — 4 αἰσχροκερδίας S Dd. — ἡμῶν ἀμφοτέρων (h.)] καὶ ἡμῶν? cf Lys. XIX, 2. — περὶ αὐτῶν τὴν ψήφον F. — 5 ἀλλ' ἀεὶ πανουργοῦντα A. — 6 Δημοφῶντι] Δήμῳ καὶ Δημοφῶντι F. Cf. 56; supra p. X. — (ἀπεστερημένα om. pr. S.) — 7 ἐπὶ τῇ δίκῃ καὶ τούτων in γρ hab. F. — οὐδ' ἦτιμιούν Dobr. Cf. Dd. ed. Teubn. I, p. XLVI^a. — post ἦ τιμι om. τούτων cum A. — 8 ἀπεστερούμην A. — (συντεθείς pr. S.) — 9 ἐλεγχθήσεται A: ἐξελεγχθήσεται. — post ἔσεσθαι om. κρίσει SF. — 11 (μηθὲν S.) — (προκαλούμενον pr. S, corr. ead. ut vid.) — (ἀφαιρεῖν] ἀφερεῖν pr. S.) — πάντα τάληθῆ v.: πάντ' ἀληθῆ S Dd. — 12 ἔφυγε F: πέφυγε A, ἔφυγε S Dd. Cf. 53. — 13 ἔφυγε A: ἔφυγε. — 15 ἀδελφός Bk.: ὁ ἀδ. S Dd., ἀδ. v. — ὁ τουτουὶ A male. — post ἑαυτοῦ διάφορον om. καὶ τούτον ἀδελφὸν cum A. Est generalis sententia (ἑαυτοῦ). — 16 secl. κατὰ τάδελοφῶν (h.). (Κατὰ τοῦ ἀδ. est in F, κατ' ἀδ. in A.) — ante ἀτιμίας om. περὶ A. Cf. XXVII, 15. — 17 (ἐξήτησεν] ἐζήτησεν SA.) — τοσοῦτου scr.: τοσοῦτο τοῦ. — ἐγένεθ' οὗτος, Schaefer. — 18 (Αἰσίος om. SA, in γρ hab. F.) — (ἠρνήθη] ἠρνήθη τε S.) — ἠθέλησαν v. ante R., B ex silentio R.: ἠθέλησε A(S). — 19 καὶ τότε pr. S, καὶ τοῦτ'. Cf. 11. — 20 (προκαλοῦμαι Pauli Manutii editio: προσκαλοῦμαι codd.) — (μόγις] μόλις A Dd.) — προσωμολόγητο SA (Turr.). XXVII, 42 sq. προσωμολογήσαι est „insuper confiteri;“ sed XXX, 27 recte a Turr. comparatur. — μαθῶν] παθῶν corr. F Dd. — 21 διὰ τοῦτον Seager Dobr., coll. § 53: διὰ τοῦτο. — (ἐπιδεικνυσι S; ἐπιδεικνῶσι Turr.) — 22 (ὁμολογήσετε S al.) — (ἔταιρίαν] ἐπηρίαν i. e. ἐπήρειαν ut vid. pr. S.) — 23 (ἀλλ' οὔτε σφίσι SF.) — (δ' οὔτε] τε οὔτε S pr.) — 24 (λειτουρηγίαν pr. S.) — (ἐπὶ τὸ χεῖρω S.) — (post τούτου duae litt. erasae S.) — 25 (μεμαρτυρηκότας] μεμαρτύρημα vel -καν pr. S.) — βούλομαι δὴ scr. coll. §§ 10. 22: β. δὲ. — (ταῦτ' αὐτὸν] ταυτον pr. S.) — 26 ἐθέλειν F: ἂν ἐθέλειν

SA Dd. (br.) De brevium fuga quae iam in hac or. per magnas partes obtinet, v. Att. Ber. III, 1 p. 209 sq. — 28 (ἀτὰ post πράγματα om. pr. S [br.], add. ead.) — 29 (Μιλῶν] μειλοαν pr. S.) — (οἱ νόμοι] ἠνόμει r, εἰνόμει ut vid. A pr.) — διηρπάκεσαν scr.: διηρπάκεισαν. — 30 (συντιθείς S.) — ὥσπερ ἄν τις A: ὥσπερ ἄν εἴ τις. Cf. XLIX, 27. Non recte XVIII, 214 conf. Schaeef., ubi ὥσπερανεῖ cum ἠγοούμενοι minime cohaeret. — 31 (ἀπό] ἐπό SF.) — (τί om. S.) — Μιλῶν v.: τὸν M. S Dd. Cf. 32. — 33 ἐδείχθη A: ἐπεδείχθη. — (ὡς ante ἔχοντα om. pr. S.) — τάληθῃ μεμαρτυρηκότας v.: ὡς τάληθῃ μεμαρτύρηται S Dd. (h.). — (λαβεῖν προῖκα τὴν ἑαυτῆς pr. S, cum transponendi notis super προῖκα et τὴν, λ. τὴν πρ. τοῦτον τὴν ε. corr. ead.) — 34 (ὄφλειν] φιλεῖν pr. S.) — 35 καὶ τοῦ σιδήρου transposui post ἐλέφαντος coll. XXVII, 30; XXVIII, 13: erat post κλινοποιῶν. — (καθηφεικεν pr. S ut vid.) — 36 (θ' αὐ τῆς] δὲ ταύτης τῆς S.) — (ante διάνειμάμενοι IV litt. erasae in S.) — ἐβούλεσθε] ἐβούλοντο SA. Scripsi ἦβ. propter br. — 37 ὡς σαυτὸν καὶ scr.: ἀργύριον καὶ. Cf. infr.; XXVII, 27; XXVIII, 12. — (διεπερδανας pro ἰδίαι κερδ. S.) — (ὁμολογεῖς pr. S cum rell.) — ἔγραψας, συγκατεμαρτύρησαν S pr. (vel συγκατ.) A: σύ, κατεμαρτύρησαν. — 38 περὶ τοῦ γ' F: περὶ γε τοῦ (br.). — ἐγὼ φημι AF: ἐγαγέ φημι. — (ἐκδοῦναι mg. ed. Paris. a. 1570, Dd.: δοῦναι.) — 39 ἀγαγεῖν F: ἄγειν. — (NOMOI om. S.) — 40 (σκέψαισθε Wolf.: σκέψεσθε S, σκέψησθε A, σκέψασθε om. εἰ F.) — (καὶ δῆ] καὶ δεῖ S.) — (λέγει] λέγειν pr. S.) — πολλοῦ γε καὶ δεῖ AF: om. καὶ S Dd. — δόντας ci. Dd.: διδόντας S (in quo solo haec καὶ διδ. exstant). Cf. 7. — (τίς τι] τι om. pr. S, add. ead.) — 41 τοσοῦτων σου v.: σου τοσοῦτων S Dd. — δεῖξαι num delendum? Cf. XVIII, 150. — (σοι τὸν Μιλῶν S.) — (ἐξήτεις] ἀνεξήτεις pr. S.) — σὺ ante συνοφαντεῖς add. S Dd. — 42 (ἴδοι] εἶδοι S.) — (πάντα om. S; cf. XXVII, 40.) — (μισθώσασιν) SA.) — (ἐξ] τῶν ἐξ S.) — secl. κερτήσθαι; cf. 43. — (μάλισθ' S.) — 43 τέως F: τέως ἄν S, θ' ἕως ἄν A, ἕως Dd. (h.). — post ἀνήρ om. ἐγὼ cum F. Cf. XXVII, 5. — 44 (ὁμολόγητο pr. S.) — αὐτῶν τούτων scr.: αὐτοῦ τούτου. Cf. infra τὰς ὁμολογίας, et XXVII, 42 sq. — κατέλειπε scr.: κατέλιπε. Cf. ad XXVII, 44. — 46 μὴ ante καταλειφθῆναι om. F. — (πέφηνεν] ἀπέφηνεν SA.) — ἔχει Schaeef.: εἶχε. — 47 (ὄτι om. pr. S, add. ead.) — (οὔτω om. S; ἐκείως pro ἐκεῖν' οὔτως F pr., ἐκεῖνα corr.) — καταλείπων R.: καταλιπῶν. (It. XXVII, 55.) — (ἐνεχειρίζε SA hic.) — ἔδωκεν pro παρέδωκεν or. XXVII. —

de [ταύτην] v. ad or. XXVII. — (τούτῳ] τούτων SF hic; it. pr. S cum F or. XXVII.) — καὶ αὐτῆς or. XXVII: καὶ ταύτης A, ταύτης v. Dd. — 48 τούτων εἴ τι F et XXVII, 56: εἴ τι τούτων A hic, τούτων εἴ τι τούτων S hic Dd. — ἦν ἀληθὲς XXVII. — (αὐτῆς] αὐτὸς S, τῆς μητρὸς αὐτὸς A.) — συνοικήσαν αὐτῇ XXVII. — ἀλοχροκερδῶν S Dd. — 49 (ἔπου] ἔποι S.) — (verba παρ' ὁμῶν . . ἔγωγ' ἔχω [50] om. S pr.) — 50 puto μεμαρτυρημένα θ' ὡς. — (μὲν post νῦν om. SF.) — (μόνων S.) — 51 ἐλέγξαι pr. S: ἐξελέγξαι. — εἰδῶτα A: συνειδῶτα. Cf. §§ 30. 38. 40. — (τάντηγγάφα S.) — ἄν σύ με Foerster: ὡς σύ με. — 52 καθ' ὃ F: καθ' ὃ. Ad τοσούτῳ refertur. — 53 πιθομένους scr.: πειθομένους. — 54 μοι γνώμην F: γν. ἔμοι (h.). — (ἀλλ' ἐκεῖνοι sine καὶ S.) — (ante οὐτ' ἐκείναις hab. οὐτ' αὐτοσ S pr., οὐτ' αὐτοῖς S corr. cum F.) — (μεμηχανημένοις] μεμνημένοις S.) — 55 καταμεμαρτυρημένους A; cf. § 6 καταψευδομαρτυρησάμενος. — ἐπιδεικνύς;] cf. ad XXVII, 47. — (ἐθέλησοντα S.) — 56 (εἶναι om. pr. S.) — (περὶ τούτων] τούτων cum spatio vacuo ante h. voc. pr. S. Cf. ad XXXI, 11 sqq.) — ἐθέλησαντα A: ἐθέλοντα (propter ἐθέλουσαν ut vid., cuius alia ratio est). — (οὐδένα om. S.) — (ἢ Μιλίας μάλλον pr. S, corr. ead.) — 57 (οὐκ ἂν ἔχοιμε] καν ἔχοιμι S.) — τε μαρτύρων F: μαρτύρων. — 59 ὄντος post παιδὸς om. A. — 60 ἠξίωσεν F: ἠξίον (h.). — ἔμοι τὸ μὲν scr.: ἔμοι μὲν τὸ. — ἀπιστέρηκεν S (propter παρέδωκε puto) Dd. — (ὅς ἦν] ὅσον ἦν S.)

XXX. ΠΡΟΣ ΟΝΗΤΟΡΑ ΕΞΟΤΑΗΣ Α.

ΤΠΟΘΕΣΙΣ. § 1 παρὰ Τιμοκράτους scr. coll. or. § 11: ὄπὸ T. (h.). — προτέρου] πρότερον (h.)? — (ἀπόλειψιν Wolf: ἀπολείψειν.) — 2 ἐξέλλειν scr.: ἐξέλλειν. — or. § 2 γῆς ἦς A: γῆς ἦν. — 3 (συναποστερεῖ τε R. Dd.: συναπιστέρει S, συναποστερεῖται A, ἀποστερεῖται F.) — 4 (πρὸς ἐμὲ om. pr. S, add. ead.) — γνώσεσθαι Sauppe (coll. § 5. 14): γνώσεσθε SF, γνώσεται A. — ἄλλον A: παρεληλυθῶτα. — 5 (μαθήσεσθε] μ in litura duarum litt. S, littera etiam aliqua quae superscripta erat erasa.) — 6 (τὸν post ἀμίσθωτον om. pr. S.) — (ἐπειδὴ Dobr.: ἐπειδὴν.) — 7 θ' αὐτοῦ cum Turr. (qui τε αὐτοῦ) scripsi: τ' αὐτοῦ. — 8 (καὶ ἐμοῦ post καὶ ὁμῶν pr. S, corr. ead.) — κειμένων om. A. Cf. XXVI, 7. — 9 ὃ ἄνδρες] ἄνδρες A (me teste). — 10 καταμῆξαι omnes. — 12 (ὁμολογήσετε S.) — secl. ἔσται, pro quo γίνεταί est in F. Cf. XX, 26. — 13 οὕτως S: οὕτω. — 14 ἐλέγχων

F: ἐξελέγγων. — (κἄν εἰ μὴ] εἰ μὴ καὶ S.) — 15 ἔστιν] ἦν AF. Fortasse delendum. — ποσειδεῶνος (-αιῶνος A) omnes. — μετὰ τοὺς γάμους post δοκιμασθεῖς hab. A. Cf. Att. Bereds. III, 1, 7. — (τὰς ante δίκας om. pr. S, add. ead.) — 17 οὗτοι πρὸς τὸν ἄρχοντα om. A. Cf. 26. — καθ' ἕναστον] καὶ A. — ΜΑΡΤΥΡΙΑ (post μαρτυρίας) scr.: ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. — λαβὲ (post Τιμοκράτους) SB: λαβέ μοι, ut supra. Quod seq. ταύτην om. A. — 18 καὶ τὴν γυναῖκ' ἀπολιπεῖν καὶ οὐ κομίσασθαι Sauppinius: καὶ οὐ κομ. καὶ τὴν γυναῖκ' ἀπολιπεῖν. — ὅτι προστάντες τοῦ πράγματος τὰ γνωσθέντα] ἐκ τοῦ πράγματος ὅτι καταγνωσθέντα S. — 20 (καθ' ἕναστον om. pr. S, add. ead.) — (ἐνεχέλησαν S.) — μετὰ πολλῶν] puto μετ' ὀλίγων. — (παρ' ὁμῶν] ὅπ' αὐτοῦ S.) — 21 τοῦτον] τὸν F. — 23 (μηδὲν] μηδὲ S, om. F.) — (πιστεύσειν S.) — (τὸν ante τρόπον om. pr. S.) — δεδωκέναι λέγοιεν] ἀποδεδωκέναι λ. S Dd. — 24 ἀκριβέστατ' ἂν AF. — 25 ἐπιδελῶ A: ἀποδελῶ (sequ. ἀπολελοιπιῶν). — 26 (μετὰ τῶι S.) — 27 (post ἐμφανῆ om. ταῦτα pr. S, add. ead.) — ἐλέγγειν AF: ἐξελέγγειν. — ἔφυνε] ἔφυνγε Dd. coll. XXIX, 12, 13 (ubi v. comm.). At cf. οὐκ ἠθέλησε infra § 30. — 28 γνῶναι A: ῥάδιον γν. S Dd., ῥᾶστον γν. F. — πιθακνῶν] φιδανκνῶν Schaef. coll. Phot. φιδάκνας. — ὁ δ' F: ἄ δ'. Sensus recte explicatur verbis τὴν γῆν, quae post ἀνελεῖν habent in γρ SF. — 29 (φάσκειν μὲν] φάσκειν με S pr.) — (μὴ ὑπὲρ ἐνός S.) — 30 (ταῦτ' οὐχ] ταῦθ' οὐχ S.) — ἡ γεωργία δ' scr.: ἡ δὲ γ. (h.). — ταύτας ante τὰς μαρτυρίας om. F. Cf. 9 al., et ad 17. — 32 (κλάων Dd.: κλαίων.) — καὶ τούτων SF: καὶ τούτου A Dd. (h.). — 33 (καίτοι τῶ] καίτοι τὸ S, κ. τῶ τοῦτο A, ut 20.) — ἀπελελοιπίει scr.: ἀπολέλοιπε. — 34 πιθανήν] πιστήν F, πίστιν A (qui ἀληθινὴν προ ἀλήθειαν). — οὐδ' ἐπικρύπτεται scr.: οὐδὲ κρ. AF, οὐκ ἐπικρ. S Dd. Cf. XXIV, 72; Aristid. II, 501 (οὐδ' ἀποκρ.). — (ἐλληγμένης Wolf: ἐλέγμ. SF, ἐλληγμ. A.) — (extr. Πασιφῶντος] πασιφῶντος S.) — 35 αὐτῶ post συνοικοῦσαν nimis ambiguum, et cf. 29. 30. 33. 34 al. — 36 (post ἀποφνημαμένον in S εἰς τοῦτο est, sed expunctum.) — (ἦ ante βασάνων om. pr. S.) — (ἀποδέδωκεν] ἀπέδωκεν S. Cf. 39.) — 37 ὁμῆς μὲν τοίνυν Isae. VIII, 12 in loco eodem: om. μὲν codd. hic. — πίστεων add. Dobr. Dd.; ἀκριβέστατον ἔλεγγον Isae. — ὀπόταν F, Isae.: ὅπου ἂν SA Dd. (h.). — τι τῶν ζητουμένων Isae. — post εὔρεῖν addidi τῶν πεπραγμένων cum F, om. SA. Τῶν γεγενημένων Isae. — ἔδοξαν οὐ τάλ. μαρτυρῆσαι Isae. sine hiatu. — ἐκ τῶν βασάνων Isae.: ἐκ τῆς βασάνου (h.). — εἶπον] εἰπόντες Isae. (εἰκών pr. S.) —

38 (ἀποδέδωκε] ἀπέδωκε S, cf. 36. — 39 ἀληθείαις A: ἀληθεία (h.). Praestat autem οὐτ' ἀληθῆ λέξουσιν οὐτ' ἀληθ' ἐσιν (vel ἀληθείαις, cf. XLII, 8; XLIV, 3) ἐοικότα, sec. Aristid. II, 552. — ἀποδεδεῖχθαι S: ἀποδεδεῖχθαι μοι.

XXXI. ΠΡΟΣ ΟΝΗΤΟΡΑ ΕΞΟΤΑΗΣ Β.

ΤΠΟΘ. extr. secl. ἐπι. — § 1 εἰρημένων AF: προειρημένων S Dd. — ὥσπερ νῦν scr.: ὥσπερ νυνὶ (h.). — μὴ μόνον τὰλλα (pro τοῦτο) S, it. sed τὰ ἄλλα A. — 2 διακείσθ' AF: διέκεισθ'. — 3 (φησιν] φασιν S.) — ἐν ᾧ] ἐφ' ᾧ Seager, οὐ Schaefer. Sed cf. 7. — εἰ δικαίως F: εἰ δικαίους SA Dd.; mox δικαίως pr. SF: δικαίους A (qui post χωρίου ponit) Dd. — τέθεικεν omnes. — εἰ δ' εὐθύς v.; at εἰ δὲ τούτους S, qui mox κακείνους pro ἐκείνους. — 4 (γὰρ post ἐνός om. pr. S.) — (αὐτός] οὗτος S.) — 6 ὅς γ' A: ὅς. — καὶ ante τὰς δισχιλίας om. S Dd. — 7 (δουῖν S.) — 8 (μὲν post δεδωκέναι iterat pr. S.) — 9 (ὁμόσαντι] ὁμολογήσαντι S pr.) — (τί γὰρ ἂν καὶ λέγων pr. S.) — 11 ἀνθρώπων F: ἄνθρωπος SA Dd. — ὥστ' scr.: ὡς A, ὅς v. Dd. Cf. VII, 44. — (ποιήσοντα Dobr.: ποιήσαντα.) — (ἐγγυᾶσθαι] εγγυ cum spatio vacuo V litt. S pr., ἐγγυήσασθαι corr.) — οὐκ ἔδωκεν SA; sed cf. §§ 1 (bis). 5. 8. 9. 13. 14. — 12· νῦν εἰ ἄλ. λ. scr.: νυνὶ cum spatio vacuo V litt. S (λέγεις ἀληθῆ add. corr.), νῦν εἴ γε ἄλ. λ. F, εἴ γε νῦν λ. ἄλ. A (h.), εἴ γε νῦν ἄλ. λ. D. (h.). — (λέγειν] λέγει S.) — 13 (θῆς S a corr. hab. in lac. IV litt. a m. pr. relicta.) — (τῆς σῆς] τῆς ἐμῆς S.) — (ἄρους a corr. S in lacuna VII litt. a m. pr. relicta.) — 14 ἐπεὶ ταῦτ' ἐπι] ἐπεὶ codd., ἐπεὶ ἐπι (h.) Boisson. Dd. (h.). — post καταδικασάμενον duae litt. erasae in S (δν?). Verba καὶ δι' ὀρφανίαν . . ἀπεστερημένον, δν pr. omissa in S ead. m. supplevit. — ἐφ' ὑμῖν αὐτοῖς Seager: ὑμῖν αὐτοῖς. Cf. XXX, 2.

XXXII. ΠΡΟΣ ΖΗΝΟΘΕΜΙΝ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ.

(In inscriptionibus paginarum cancellos Demosthenis non addere non ausus sum. Compositio, etsi non nimis elaborata, Demosthenica tamen est.) — ΤΠΟΘΕΣΙΣ. § 2 (καταδύσαι R.: καταλύσαι.) — § 3 (αὐτῶ R.: αὐτῶν.) — 4 (αὐτῶ Wolf: αὐτῶν.) — or. § 2 τουτῶ] scr.: τούτῶ. — secl. fort. ἐν τῶ ἐγκλήματι (h.), cf. 4. — mal. τουτουὶ τάνθρ. καὶ πονηρίαν (h.). — 3 (προσέχετε R.: προσέχετε.) — 4 (δ' ἐκεῖνος] δ' οὗτος S.) — οὗτος δὲ S: οὗτοι δὲ. — (ὦν δ' ὁ μὲν] ὡς δ' ὁ μὲν S, ἦν δ'

ὁ μὲν FQ.) — 5 (Μεσσαλίαν S.) — (Ἠγέστρατος] ἡγεστρατηγος ut vid. pr. S.) — (δυοῖν AFQ: δυεῖν.) — 6 ὑπελάμβανε A: ὑπέλαβε. Cf. 21. — ἐκδιωκόμενος v.: διωκόμενος S Dd. — (οὖν post ἐκεῖνος μὲν om. S. Cf. Gebauer Lys. I³ 249.) — 7 παρ' αὐτὰ τὰδικήματα? Herwerden, ut XXXVII, 2. — ἐμβαίνειν A. — ἐκλείπειν A: ἐκλιπεῖν. — 8 ἐμπλέοντος AF: συμπλέοντος. Cf. 12; XXVI, 3. — (μισθοὺς om. S, post ναὺν ponunt FQ.) — (Κεφαληνίαν S, it. 9 Κεφαληνία.) — (νεῶς] νεῶς ὡς S.) — 10 καὶ ἐλήλυθε v.: κατελήλυθε S Q Dd. — ἐργαστήριον A: ἐργαστήρια. — ἀγνοήσαιτ' ἂν scr.: ἀγνοήσαιτε A, ἀγνοήσετε v. — 11 καταπλοσσηται SA, καταπλευσεῖται v.) — (εἰδότες] εἰδοντες S.) — (ἦ] καὶ S.) — (οὗτος ὁ] οὗτοι S, οὗτος A.) — 12 & γ' v.: & S Dd. — ἡπατημένοι Harpocr. v. χρῆσται: ἐξήπατ. — 13 ἦδη A: δῆ. Cf. VI, 28. — 14 ἡμφεσβήτει pr. S: ἡμφισβήτει. — 15 mal. χρήματ' ἔδωκας (br.). — δανεῖσεται Dd. — (λέγοντος r et ut vid. corr. A: λέγοντα.) — secl. οὖν (h.), mutata simul interpunctio; nam erat interrogandi signum non post δανεῖσεται, sed post χρήματα. — 16 (ὁμῖν] ἡμῖν S.) — 17 ὁ Πρωτος v.: om. ὁ S Dd. Cf. 15. 18. 19. 20. 24. 25. 27. 28. — 18 (τὴν post ἀρχὴν om. S.) — ἐκείνω A: ἐκείνον. Cf. XXV, 57. — ἡξιούμεν A: ἀξιούμεν. — post ἐξάγειν om. ἡμᾶς cum SFQ. — 19 (βεβαιῶν mg. ed. Paris. a. 1570: βεβαιοῦν.) — (προσησόμεθ' R.: ποιησόμεθα A, προήσομεν v.) — πλοῦ A: πλοῖον. (Cf. argum. § 2.) — 20 (παρειληφόσι] οσι in lit. S hab. duarum litt., quarum altera ει diphth. fuit uno ductu expressa.) — 21 ὑπελάμβανεν FQ: ὑπέλαβεν. Cf. 6. — (καταλείπειν S.) — (ἦ τίς] ει τίς pr. S.) — 22 ἐμέλλομεν R.: ἐμελλον. — (ὁμῶν] ἡμῶν S.) — (ψηφιεῖσθαι pr. S.) — (ἔπειθ' ον S.) — (τὴν ναὺν ἔπραττον S, qui litteras ραττ in lit. hab.; nam a pr. m. verbum fuit e litteris VI compositum.) — 23 ὅπως post καταπλεῖν om. A r. — (ψηφίασησθε S.) — (μὴ δῆτα A: μὴ δῆπον (h.) v., μὴ δηπονγ' S, cf. XX, 167 οὐ δῆπον γ' ὧ Ζεῦ καὶ θεοί [Schaefer].) — 24 (παρεγραψάμην] παρεγεγράμην S.) — (ἀκούσεσθαι pr. S.) — (τοῦ σοφοῦ] σοφ (σοφῆν?) pr. S corr. ead.) — συντεθεικός omnes. — 25 (ὁ γὰρ Πρωτος Schaefer: ὁ γὰρ ἀνθρωπος ὁ Πρωτος, sicut etiam § 15 FQ ὁ ἀνθρ. ὁ Πρ. habent.) — (ἀντείχετο ante ἐλθόντα S.) — 26 ἄνδρες SA: ὧ ἄνδρες. — πᾶσα om. FQ. — (τῆς περὶ Wolf: τῆς ἐπλ.) — (συγχαρεῖν S.) — (ἄφλει S, eraso v.) — 27 (ἔστι παθεῖν] εἰσι παθεῖν pr. S, εἴη π. FQ.) — ἦ εἰ ὑπανάγωγεν AFQ: εἰ ὑπ. S, ἦ ὑπ. v. — 28 αὐτοὶ om. FQ, διακρίνεσθε FA r. Sed numeri vulgatae favent:

ἀλλὰ . . ἐαυτοὺς ~ ὁμῆϊς . . διακρινεῖσθε. — ἐκόλων S: ἐκόλωνσεν v. Dd., σε καλύσειεν A. — 29 (λιπαι S.) — 30 (τὴν post διὰ σοῦ om. S.) — ἐκδειαν AF: ἐνδειαν. Cf. Harp. ἐκδειαν (XXXIII, 10); epist. I, 15. — (δ' οὐτε] δ' οὐ S.) — κλητεύσεις v.: κλητεύεις S Dd. — 31 με A: ἐμὲ (h.). — 32 in fine mancam esse orationem et R. vidit et indicatum est in S.

XXXIII. ΠΡΟΣ ΑΠΑΤΟΥΡΙΟΝ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ.

(Demosthenis nomini cancellos addidi.) — ΤΠΟΘΕΣΙΣ. § 2 (ἐνὶ διαιτητῇ Wolf.: ἐν δ.) — 3 (διαίτη Bk.: διαιτητῇ.) — or. § 1 (ἐμπορεῖω pr. S; it. per ει S § 6 bis.) — 2 (μῆ om. S.) — 3 (ἐγγεῖλον Suid. v. ἐγγεῖον: ἐγγαῖον.) — 4 (θμῖν] ἂν ὄμῖν S.) — 6 προσελθόντες A: προσιόντες. — 7 (προσιμένον Wolf.: προῖέμενον SA, προσιρημένον FQ.) — 8 (ἐγὼ om. S.) — ἀνομολογησάμενος E. R. Schulze (in or. adv. Ap., Lips. 1878, p. 8): ἀνομολογ. — (ποιοῦμαι τῆς] ποιούμενος ut vid. pr. S.) — (τάς τε] τε om. SFQ.) — 9 ἐξορμισαί ἐκ] ἐκ supra v. a m. pr., sed in litura, habet S. — 10 ἐκδειαν Vales.: ἐνδειαν. Cf. Harp. ἐκδειαν; XXXII, 30; epist. I, 15. — 11 (ἡρότα εἰ] ἡρ. ἦ SFQ.) — αὐτῶ om. A. — (πρὸς τὴν in mg. a m. pr. S; it. τραπέζης pr. S.) — 12 πιστεύσαντα A, corr. F: πιστέσοντα pr. FQ, πιστεύοντα S Dd. — post τῶν δέκα om. μῶν cum A. — 14 (ἐπιτρέπουσιν additum ex A. Cf. argum. § 2.) — reposui Ὁθήθεν pro Οἰθήθεν, non nescius etiam hanc formam in titulis Atticis exstare, verum id secundum eam rationem, ex qua etiam βοιθηθεῖν, ὀγδοῖη scribitur. Propter spiritum asp. v. C. I. A. I, 180. — 15 (ΜΑΡΤΤΡΙΑ S.) — 16 post δέομαι δὲ om. ὁμῶν cum SA (teste R.). — 17 ἀγανακτήσας δὲ A: ἀγ. δῆ. — 18 οὐδέπω Ar: οὐπω. Cf. XXX, 39; XXI, 91; XXIII, 211 et ad eum l. Schaeef. — Ἐρνεῖς Ar. — (ἀπολωλέναι A r Dd.: ἀπολωλενέναι.) — 19 τὸ ἐξ ἀρχῆς A: καὶ ἐξ ἀ. — 20 Ὀφρυνεῖω sec. inscriptiones (v. Riemann Revue de philologie N. S. V, p. 155) et Harpocratonis (s. v.) plerisque codices: Ὀφρυνίω. — τοῦ ἀνδράκου alterum del. van Herwerden. — 21 ἡμφισβήτησεν AFQ Dd. — 22 <δεῦρο>σώθη E. R. Schulze (v. ad § 8) p. 28 (Eur. Ph. 725). — (δικάζεσθαι SQ [B sec. silentium Reiskii].) — 23 τοῖς ἐμπόροις τῶν δικῶν A: τ. δ. τ. ἐμπ. v., om. τοῖς ἐμπόροις S. — μουνιχιῶνος scr.: μουνιχιῶνος. — (εἰ δῆ A: εἰ δὲ.) — 24 (ἀπεχθέσθαι post Felic. Dd.: ἀπέχεσθαι SFQ, ἀπεχθάνεσθαι A, cf. 28.) — (με τὴν ἐγγύην] μετὰ τ. ἐ. S.) — 25 (προπέρουσιν Dd.: προπέρουσιν. it. 26.) —

puto ἐν τῷ γε ἐξελθ., cf. XVIII, 272. ('Ἄλλ' addebat R.) — 26 secl. ἐδικάσατο ἦ (ita S: ἐδικάσατό μοι ἦ v.). — 27 (ἐπετείλους] ἐπαιτίλους pr. S, ἐπετίλους corr. cum A.) — (οὐχ ἰσχυρ. S.) — 28 (ὄμῃν] ἡμῖν S.) — ἀπηχθάνομην v. (cf. ποιούμενος): ἀπηχθόμην S Dd. — τίνα γὰρ .. τί προσεδόκων] addendumne ἄν? an id ex eis quae praecedunt supplendum? Cf. 29 ἦν. — (πρὸς τὴν τράπεζαν SA [ut est § 11]. Sequ. hic alterum πρὸς; ἐπὶ est § 10.) — 29 ἄξιον τοίνυν] ἄ. δὲ FQ. — (ἡγγυήμην Dd.: ἔγγεγυήμην S, ἐνεγεγυήμην AFQ.) — (παρὰ λείπων S.) — 30 (προτέρων S.) — γενήσεσθαι om. FQ. — γράφεσθαι om. A. — πῶς ἐνῆν .. ἐτέρων] πῶς .. ἐτέρων ἐνδέχεται A. — 31 (ἀπολέσετε S.) — 32 τοῦτο μὲν ὡς A. — 34 (πρὶν Dd.: πρὶν ἦ.) — ἀνεβάλλετο A. — 35 post ψευδῆ om. μοι cum S. — 36 (τι ante πιστεῦσασιν add. S; idem pro τι ἀντιλέγωσιν hab. τι λέγωσιν.) — πιστεύοιτε SB(F?)Q. Cf. XXVII, 54; XXVIII, 5. — 37 ἄν post ἐνῆν addidi ex A. — ('Ἀπατούριον SFQ.) — 38 τὰ δίκαια post εἴρηται μοι del. Herwerden, coll. XXXIV, 52; LVI, 50.

XXXIV. ΠΡΟΣ ΦΟΡΜΙΩΝΑ ΠΕΡΙ ΔΑΝΕΙΟΤ.

(In inscriptionibus paginarum uncos Demosthenis nomini addidi. Orationis inscriptio in A, subscriptio in S alia est: 'Ἦπερ Χρυσίππου πρὸς τὴν Φορμίωνος παραγραφὴν, cf. Harpocr. 80, 6; 90, 12.) — ΤΠΟΘΕΣΙΣ. § 1 'Ἀθήναζε βουλομένον F: βουλομένον 'Ἀθήναζε (h.). — 2 (μετ' ὀλίγων Wolfius: μετ' ὀλίγον.) — (μηδὲν ὀφείλειν Wolfius: μηδενὸς ὀφ.) — 3 mal. ὁ Χρυσίππος αὐτῷ (h.). — (παρεγράφατο Wolfius: συνεγράφατο.) — 4 (τὴν εὐθείαν Bk.: παρὰ τὴν ε.) — (ὄλωσ Bk.: ὄλον. Malim autem οὐδ' ἔστιν ὄλωσ.) — secl. τοῦτο post κελουούσης. — (ἀφικύσσης Wolfius: ἀφικουούσης.) — οὐχὶ ἀπαιροῦντος F Dd. (h.). — (γενομένων Bk.: γινομένων.) — 5 (περὶ τὸν Wolfius: π. τῶν.) — (ἐκεῖ μὲν ἕκατ. post Wolf. Bk. Dd.: ἕκατ. codd., ἡ θατέρον post Schaeef. Turr.) — or. § 1 (ἐμπόρειον S, similiter infra.) — (εἰσήλθομεν] ἤλθομεν S.) — 2 (ἐν Βοσπόρῳ A Dd.: ἐμπόρων S [ex ἐμ Βοσπόρῳ?], ἐμπόρων τῶν v.) — (αὐτοῖς post ἡμῖν om. SFQ.) — 4 μέντοι A: μὲν οὖν. — (οὕτως S.) — 5 (ἐξετάσετε SA, ἐξετάσεται FQ.) — post δανείσασθαι μὲν om. τὰ χρήματα, quod in γρ hab. FQ. — ἀπέδωκεν S: ἀποδέδωκεν. — ἦν A: ἐξῆν. — 6 τουτῶι scr.: τούτῳ. — (post χιλίας add. δραχμᾶς SFQ.) — 7 πενήκοντα (F) ci. R.: δέκα πέντε SFQ, καὶ δέκα καὶ πέντε A Dd. — παρέσχεν A: παρέσχετο. Cf. 50; XXXV, 11. 24. — (τὰ χρήματ' ἐνέθειτ'

εἰς om. S.) — (ΜΑΡΤΥΡΙΑ S.) — 8 ἀντοῖς scr.: οὗτος (quod statim recurrit). — (Παιρισάδη Dd.: Παρισάδη SFQ, Παρυσάδη A. Similiter 36.) — 9 (ῥῶπον Valesius: ὄρωπον A, ἄνθρωπον FQ, ἄνωπον scriptum in litura S.) — λαβὲ A: λέγε. Semper hic scriptor aut λαβέ dicit in his formulis aut ἀνάγνωθι. — 10 (κατελέλειπτο mg. ed. Paris. a. 1570: κατελείπετο S, καταλέλειπτο cett.) — ἀπεσώθη] ἐσώθη A. — (τοῦ Δίονος SA.) — τριάκοντα margo ed. Par. a. 1570: τριακόσια v., διακόσια A. Ἐλεύθερα autem, quod post σώματα in Ar solis additur, vel maxime genuinum puto; numerus incertus manet. — ante Φορμίωνα om. τὸν cum A. De adversario articulus non adhibetur. — παρὰ τοῦτον] παρ' αὐτοῦ τοῦτον A, recte fort. — 11 τοίνυν A: μὲν τοίνυν. — post Βοσπόρφ om. τότε cum A. — 12 (post οὗτος! duae litt. [ει?] erasae in S.) — ἐπειδὴ v.: ἐπεὶ S Dd. (ἐπειδὴν δ' ἐκοινώσατο A, ex ἐπεὶ δ' ἀνεκ.). — 14 (παρῶν — οὐδ' δ in litura a m. pr. scripta habet S, excepta verbi παρῶν litera prima.) — ἦν εἰπεῖν A: ἦν εἶπε. Cf. 20, ubi εἶπεν A pro εἰπεῖν. — (μαίνει] μένει S, μαίνη AFQ.) — Λάμπις sine ὁ SA. — οὐδὲν post οὗτος om. SA Dd. Infra § 15 est οὐδ' ὀτιοῦν εἶπεν. — 15 νυνὶ] νῦν A Dd. — (οὐδέτερος] ante τ una littera [α?] erasa in S.) — (κλητήρων FQ: κλητόρων.) — ΜΑΡΤΥΡΙΑ S: ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. — 16 (οὐδέπα τότ' R.: οὐδεπόποι.) — ἔγραφον A (cf. infra γράφειν) Schaefer: ἔλαγον ut supra. — (ἀγγελίας SFQ.) — 17 αὐτήν A: ταύτην. — 18 (ἐμαρτύρει om. SFQ.) — 19 ante ὀργή add. καὶ S Dd. — 20 (τὰ ante χρήματ' add. A Dd.) — ἐντός γε scr.: ἐντός A; γ' ἐντός v. ut § 49. — 21 Θεόδοτος sine ὁ A, Liban. in argum. § 5. Multo praestat articulum adesse („Theodotus ille quem antea dixi“). — ἀφήκεν S: ἐφήκεν. Cf. de eadem re 45 γνόντος ἀπιέναι. — τουτωί scr.: τούτω (cf. 6). — ἔνα A: ἔν' αὐτός. — (ἐπιορκήσει pr. S, -ση corr.) — 24 ἑκατὸν καὶ εἴκοσι A Dd. — (ὁ ἔγγειος] articulum om. SQ.) — 25 (ποτε] πο| (finis versus) ποτε S.) — καὶ ἑξακοσίων A Dd. (ut est § 41). — verba ἔς φησιν . . Λάμπιδι post προεἶλετ' ἄν transponit Thalheim (Comment. in hon. M. Hertzii p. 65). Ita vero necessario δανεισάμενος cum τρισχιλίας κτέ. coniungatur. — ἐννακοσίας omnes. — (μναῖς] μνας pr. S.) — 26 (ἐτερόπλοια hoc loco, non alibi, S.) — (ἀπέτεινες pr. S.) — 27 post ἐδίδοσαν om. τοῦ δανείου cum A. — (post ἐξ ἀρχῆς add. ὡς φασιν v., ὡς φησιν S, om. A.) — 28 ἀμφοτερόπλοια A: ἐτερόπλοια (-οια) SFQ Dd. — ἦδη om. FQ. — (δ' ἐνὶ σκήπτει cum Wolfio Dd.: δ' ἐπισκήπτει SFQ, δὲ σκήπτει [-η] A v.) — (συνα-

δεκοῦντι] συνδικοῦντι SF.) — (οὐδὲ τὰς Bk. Dd.: οὔτε τὰς.) — 29 ἀπέδωκεν FQ: ἀποδέδωκεν. — (πλέον A: πλείον.) — 30 ἐτεροπλῶ A, Herwerden: ἐτεροπλόω. — 31 addidi ἄν ante ἔδει. — (ἀποδιδούς] ἀπεδίδου pr. S, ἀπεδίδους corr. SFQ.) — 32 (με post συγγραφή om. A.) — δέ γε v.: δέ τοι S Dd., non ex usu huius aetatis. — παραλαβεῖν A: παραλαεῖν. Sequitur ἀποδοῦναι, et cf. 30. — 33 (γὰρ ἐνδέσθαι] παρενδέσθαι S [B sec. silentium R.]) — (ἀνερωγῶς S.) — 34 (ἐνλιμενισταῖς SA.) — μεταβαλλόμενος FQ: μεταβαλλόμενος. — 35 ἐλέγξει Q (putaverim F quoque; certe R. ἐλέγξει scribens nihil ex B variae lectionis affert): ἐξέλεγξει. Supra 34 ἐλεγχθήσεσθαι pro ἐξελ. ex S repositum. — αὐτοί] οὔτοι A. — 36 ὁ κοινωνήσας scr.: κοινωνήσας A, προσκοιν. v. Dd. — post ἡμετέρων om. χρημάτων cum A. — 37 (προσεθεϊκῶτων codd., em. Wolf. Ex usu inscriptionum Atticarum προτεθηκῶτων reposui.) — (ἄλλοσε ποί Bk.: ἄλλοθί ποί.) — (διμετροῦντα S.) — (ἐπὶ τῆς] ἐπὶ τῆς.) — (λαβέ μου S.) — 38 (τὴν πόλιν] τῆ πόλει S.) — 39 τὸ πρότερον scripsi: πρότερον. — (ἄντι] τῆς καθεστ. τιμῆς post Koehlerum (Mitt. d. arch. Inst. VIII, 223) Thalheim Comment. in hon. M. Hertzii p. 58. — πάντες om. Pollux IX, 45; idem διαμετρούμενα. — 40 (βοηθήσετε S.) — ἐν Βοσπόρῳ sine τῷ r Dd. — 41 (ὅτε] οὔτε S.) — malim πρὸς δὲ τούτοις, cum Fuhrio Mus. Rh. XXXIII, 599. — τῷ Λάμπιδι SA Dd. Cf. 16. 17. 23. 25. — (μαρτυρῶν om. S.) — 42 λαβὲ δὴ μοι] δὴ om. A. — 43 ἄνδρες S: ᾧ ἄνδρες. — εἶναι ἄν scr.: εἶναι. Cf. 31. — (ἡμετέρῳ S.) — 44 (ἄνευ] ἄν S.) — 45 Θεόδοτος sine ὁ A, qui iam 44 τῷ ante Θεοδότῳ om. — τὰ δεινότεα S Dd. — 46 (καὶ οὗτος] καὶ αὐτός S.) — ὅτε scr.: ὅτι. — (κατεβάλετο S.) — ἐνέχυρον] βέβαιον ἐνέχυρον v. Dd., ἐχυρὸν A (exciderat ἐν post οὐδὲν, adscriptumque est βέβαιον ad ἐχυρὸν explicandi causa). — ψηφίσασθαι] ψηφίσεσθαι S Dd. — 47 ποιήσατε pr. SA: ποιήσετε. — ψηφίσαισθε A, ψηφίσησθε Q: ψηφιεῖσθε S Dd. — μάρτυρι, μαρτυρεῖ scr.: μαρτυρεῖ FQ, pr. A, μάρτυρι S Dd. Omisi deinde cum SFQ post χρυσίον verba νῦν τὰ ἐναντία μαρτυρεῖ. — γνόντες ci. R.: γόντες. Et ad haec ὁ μὲν A. . . ὑμεῖς δὲ et ad proxima § 48 ei supplendum. — ὡς ἀπέληψ' FQ: ὡς οὐκ ἀπέληψ' (-ῆψεν A). — ᾧ post ἐκείνος om. A Dd. — εἰσὶ] εἰσι τε S, ἐστὲ v. Dd. — 48 χρησάισθε scr.: χρησθαι S, χρησθε v. Dd., χρῆσθε Gebauer Arg. ex contr. p. 160. — ὕστερον S (post ἐψέσαστο): τὸ ὕστερον. — secl. καὶ post ψευδόμενος. — 49 ἐντός γ' scr. 'cf. 20): γ' ἐντός. — (ἔσται] εἶναι S.) — 50 post ἔστε secl.

οὐ ἀτότοι cum A (teste R.), coll. Dinarch. I, 23. — ἐπιδαμνισά-
μενον A. — 51 (εὐπορία] εμποροια S, ἐμπορία FQ.) — ἀφαι-
ρεθῆ] ἀφαιρήτε S Dd. — 52 (παρὰ] περι SAQ.) — φυλάττητε
FQ: διαφυλάττητε.

XXXV. ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΔΑΚΡΙΤΟΥ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΝ.

(Nomini Demosthenis uncus addidi.) — § 1 (ἐμπορίῳ] per
diphthongum ει in hac quoque or. constanter scribit S.) —
2 (ἀπολωλεμένοι] ἀποδεδωμένοι SFQ.) — 3 (ἐγὼ δ' ἐγὼ μὲν
δε S.) — (πρὶν Dd. coll. argum. § 1 v. 2: πρὶν ἦ.) — του-
τωὶ scr.: τούτω. — 4 (κατέλειπε S.) — ἀποδιδόναι A: ἀποδοῦ-
ναι. — 5 (τουτου] τούτου καὶ S.) — ἐλέγξω A: ἐξελέγξω. —
6 extr. ἐγνωσμένοι A. — 7 (οὐδ' ὁ] οὔτε ὁ S.) — ἄσπερον] ὄσα
A; cf. XXXVII, 7. — ὑπισχνούντο A: ὑπισχνεῖτο. — 9 οὖν] δὲ
A. — 10 syngrapham om. S (addito lemmate ΜΑΡΤΥΡΕΣ),
item totam § 14. Sustuli uncus, quibus haec litis instrumenta
Dd. incluserat. — Ναυκράτης pro Ναυσιρκ. FQ constanter. —
11 ante ἡμερῶν εἰκοσιν excidisse videtur δόκιμον, cf. 24. —
ἐμβολῆς ἦς A: ἐ. ἦν. — 12 οὐ δεῖ A: ὁ δεῖ. — παρὰ A (corr.
F in § 37, ubi FQ hanc syngrapham repetunt): κατὰ. — 13 σω-
τηρία δ' ἔσται .. τὰ περιγεν. A: σ. ἔστω .. τὰ δὲ περιγ. Futu-
rum pro coniunctivo cum euphemismo quodam positum est;
cf. testamentum Aristotelis ap. Diog. V, 11: ἔσται μὲν εὖ· ἐὰν
δέ τι συμβαίῃ, τότε διεθετο Ἀριστοτέλης. — post τούτων ex-
cidisse videtur μήτε νόμον μήτε ψήφισμα μήτε, cf. § 39; Wach-
muth Mus. Rhen. XL p. 291. 293. — Κηφισόδοτος codd.: Κηφι-
σόδωρος Dd., quia sic exhibent codd. § 14, FQ § 37. Nimirum
propter Ἡλιόδωρος Π., quod sequitur. — Πιθεύς scr. (it. § 14):
Πιθεύς. — 14 ΜΑΡΤΥΡΙΑ (post μαρτυρίας) R.: ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.
— Κτησιφῶντος Kirchner (Mus. Rh. 1884, 309) sec. C. I. Att.
Π, 2, 804 B b 2: Κηφισοφῶντος. — 15 (συνσημηναμένου S.) —
ἔτι om. A. — μειράκια κομιδῆ FQ: καὶ μειρ. παντάπασιν. Etiam
in proximis asyndeton est. — 16 (με] μὲν pr. S.) — ἀδ. τῶν
αὐτοῦ v.: ἀδ. ἐαυτοῦ S Dd., ἀδ. αὐτοῦ Turr. coll. § 37. —
(πλεύσεσθαι Dd.: πλευσεῖσθαι.) — 18 ἐδανείσαντο A: ἐδανεί-
ζοντο S Dd., ἐδανείζετο FQ. Cf. 10 init. — οἷς A: ὄσα. Cf.
§ 11. 12. 42. 51. — 20 testimonia om. S. — (διοπεύων Dd.:
διοπτέων.) — πρὸς τοῦσδ' scr. coll. § 34: πρὸς τοῖσδ'. V. Isae.
Π, 25; Meier Schoem.² 879. — (Ἀρχιάδης R.: Ἀρχάδης FQ,
Ἀρχάνδης A.) — Ἐστιαίοθεν sec. inscr. (Dittenberg. Syll. nr. 334). —

(*Εβμάριχος* LDindorfius: *Εβμάριχος* A, *Εβμαχος* r; om. *Εβμ.* . . *Ἰσταιῖθθεν* FQ.) — (*ἔξουκταιῶν*] *ἐξουκταιῶν* FQ, *ξουκταιῶν* A.) — *Δημοκριτίδου* A. — (*Χολλίδης* codd. Etiam verius est *Χολλήδης*.) — 21 *καὶ οὐδ' sine ὅτι* FQ; *καὶ ὅτι οὐκ* A. — 22 (*χρήματα*] *τὰ χρήματα* S.) — 24 *ἀντιφορτίζεσθαι v.:* *ἀντιφορτίζειν* SARFQ (sec. Dd.; R. nihil e suis codd. adnotavit). Medium est ceteris locis. — *ἀνέκαρα* FQ: add. *πάντα* A, *ταῦτα* S Dd. — 25 *γέγραπται μὲν* AFQ: *γ. μὲν γὰρ* S Dd. Cf. 19. 22. — *ἀντηγόρασαν*] *ἠγόρασαν* FQ. — (*ἔως* A: *ἔως ὅτου*.) — 26 *ὠφληκότες οὐδεμίαν* FQ: *οὐδεμίαν ὠφληκότες*. — *ὕπὸ Φασηλιτῶν* Harpocr. v. *σόλας:* *ὕπὸ τούτων Φασ. ὄντων*. — *Θείλωσιν* Harp.: *ἔθειλωσιν*. — *τῷ τοιοῦτῳ* Harp.: *τοῖς τοιοῦτοις*. — *ἀφαιροῦνται βίᾳ*] *ἀναιροῦνται* Harp., cuius complures codd. etiam *τὰ ἄλλοτρια* om. — 27 *μαρτύρων*] *μαρτυριῶν* S Dd. — 28 (*ὁμείρου*] *ἡμετέρου* SQ.) — 29 *ἀκολάβωμεν* A: *ἀκολάβοιμεν*. — *τούτοις τε* scr.: *τούτοις*. — *ἔσκοποῦμεν* A. — *ἐκ τοῦ κλοίου* falso Wolfius Dd. — 30 *ἠέρισκομεν* scr.: *ἐύρισκομεν*. — (*τῷ* post *ὀνόματι* om. SFQ.) — (*ἐνωχλοῦμεν* SQ, *ἐνοχλ.* A.) — *ἀδελφός* post Dd. scr.: *ἀδελφός* S, *ὁ ἀδ.* v. — 31 *μὲν* post *ἠγανακτοῦμεν* add. R. Dd. — (*τάριχος* pr. S.) — *ἀπάγειν* Schaef. coll. § 11. 37: *ἀπτὰ ἀγειν*. — 33 post *δανείσας* om. *ἐπὶ τῷ κλοίῳ* F (in γρ hab. Q). — testimonia om. S. — *καὶ αὐτὸς* scr.: *καὶ αὐτὸν*. — *Θεοδοσίαν*, quod § 31 sq. ex S pro *Θεοδοσίαν* repositum est, hic quoque (et § 34) scribendum erat: *Θεοδοσίαν*. — 34 addidi *τὴν* post primum *ναῦν*. — *τῆς* ante *Θεοδοσίας* om. cum FQ. — (*οἴνου* R.: *οἰκούντων*.) — (*διοπέων* Dd.: *διοπιτεύων*; v. § 20.) — *πρὸς τοῦσδ'* FQ: *πρὸς τοῖσδ'*. Cf. 20. — 35 (*εμπορειαν* S.) — *εἰσαγαγόντας* scr.: *εἰσάγοντας* (-τα et supra *τινα* A). — (*γὰρ δῆπου*] *δη γὰρ* pr. S, corr. ead.) — post *ἄλλων* om. *τινῶν* cum A. — 36 *ἀδελφός* Dd.: *ἀδελφός* SFQ, *ὁ ἀδ.* A; *αὐτοῦ* pro *αὐτοῦ* reposuerunt Turr. — (*Φασηλίτη*, *πολίτη* om. S.) — *καὶ τοῦτο* om. S. — 37 (*ταῦτ'*] *τσιαῦτ'* S, sed pro *οι* pr. α fuit.) — *ἡμεῖς* ante *ἀκολάβωμεν* om. A. — syngraphae exemplum h. l. repetunt FQ. — 38 (*τούτους*] *τούτοις* S.) — (*ἐωράκαμεν* codd.) — (*παρέξειν* S.) — 39 *ἢ μὲν γὰρ*] *ἢ μὲν* FQ; mal. *καὶ ἢ μὲν*. — (*ἔξ* om. S.) — (*ὅτιοῦν πρὸς*] *ὅτιοῦν τὸ πρὸς* S.) — 40 *οὐδεπώποτ'* scr.: *οὐδὲν πώποτ'* S, *οὐδενὶ πώποτ'* v. — *ταῦτά γε* A: *ταῦτα*. Cf. XVIII, 16 extr. — 41 (*ὄμας*] *ἡμας* S.) — (*ὄποι* R.: *ὄπου*.) — post *ἐπαγγέλλεται* add. *καὶ* cum FQ. Cf. XXXVII, 44. — 42 (*πονηρότεροι*] *πονηροὶ* S.) — *ἐπεὶ δ'* Bk.: *ἐπειδὴ* v., *ἐπεὶ* S Dd. — *αἷς* A: *ἄς*. — 43 (*ἄλλο τι* om. S.) — 44 (*συμβεβήκει* codd.) —

χρήματα A: τὰ χρήματα. — τῷ τούτων scr.: τούτῳ A; τῷ τούτου v. — (πλεῖον SFQ.) — καταχρήται A: κατακίχρηται. — ἄν post φάσκειν om. AS Dd. — ἢ ἀφίστασθαι SA: καὶ ἀφίστασθαι. — 45 εἶγε FQ: εἶ. Transitus ad aliud argumentum particula γε optime indicatur. — οὗτος A: αὐτός. — (παρνομιεῖσθαι S.) — διὰ τί] διὰ σὲ Gebauer Arg. ex contr. 82. — 46 ταύτην S: ταυτηνί. Omittit A, recte fort., cf. τὰ ἐμπορικὰ χρήματα 49. — (προσοφείλοντας S, προσοφειλοῦντας A.) — (ἐκτείνωμεν S.) — 48 (γραφόμεθα] παραγραφόμεθα S.) — (post καθιστάσιν addebatur οὗτοι εἰσάγοντες εἰς τὸ δικαστήριον, quae verba in γε hab. FQ. Del. Dd.) — (post εἰσάγουσιν add. εἰς τὸ δικαστήριον S.) — 49 ἐνὸς τῶν ἐμπόρων] τοῦ ἐμπόρου A. — 50 (post χρήματα add. καὶ SFQ.) — (ἄλλοσέ ποι] εποι, addito in mg. ἄλλως, S a m., si non eadem, certe antiqua.) — (εἰς ἄλλο τι] ἢ εἰς ἄλλο S.) — 51 (legem om. S.) — verba καὶ τἄλλα . . αὐτῶν fort. transponenda post κατὰ ταῦτά. — καθάπερ FQ: καθὰ περὶ A Dd. — οὗ ἄν A: δ ἄν. — 52 γεγραμμένον A: γεγραμμένον. — (γενέσθαι τῷ Χίῳ] γίνεσθαι τ. X. S.) — 53 (ἡμέτερον SQ.) — 54 οὐκ ἀδικεῖσθε v. pr. S.: συναδικεῖσθε corr. S, γε Q, Dd. Cf. XLVIII, 55. — ἀπεσταλκῶς A. — 55 τὸν πολίτην om. S. — 56 ἡμῶν ante τοῖς ἀδικουμένοις om. FQ. — (ἐψηφισμένοι καὶ περιαιρησέσθε om. pr. S, add. ead.)

XXXVI. ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΤΙΠΕΡ ΦΟΡΜΙΩΝΟΣ.

ΤΠΟΘΕΣΙΣ. § 2 (ἀποθανούσης δὲ Wolf.: ἀπ. γὰρ.) — malim χρήμαθ' ἔαντοῦ (h.). — <καὶ Λυσίνος> καὶ Ἄνδρομένης Voemel sec. or. § 15. — § 1 ante πάντες om. αὐτοὶ Rufus W. III, 450, hab. autem ibi cod. Paris. 2918; tum Rufus ὃ δικασταὶ pro ὃ ἄ. Ἀθηναῖοι. Si receperis ὃ ἄ. δ. et deleveris αὐτοί, numeri hi erunt: τὴν μὲν . . λέγειν ~ χάς . . Φορμίῳ ~ πάντες . . δικασταί. — τὰ δίκαια secl. Herwerden. — 2 ἐποιησάμεθα τῆς δίκης (br.)] πεποιήμεθα? an del. τῆς δίκης? — οὕτως om. FQ. — παρ' ἡμῶν κυρία Harp. v. ἀφεις καὶ ἀπαλλάξας. — εἴκοσι ταλάντων A. Ὅμως | ὡς . . ἐπειδὴ | φέρειν | τούτων . . ἐστὶ ~ δίκην | εἴκοσιν ταλάντων | λαχὼν | αὐτῷ . . δικάζεται. — 4 τούτῳ scr. pro τούτῳ, quae nulla fere mutatio est; it. infra et §§ 11. 12; cf. etiam ad §§ 35. 59. 61. Pronominum usus hic est, ut de Phorm. adhibeatur vel οὕτως vel ὅδε vel etiam οὗτος, maxime ubi compellatur Apollodorus, de Apoll. autem neque οὕτως (praeter Ἀπολλ. οὕτως) neque ὅδε (praeter unum

locum § 84, ubi opponitur Pasicles), sed οὗτος constanter. — (ἀσπιδοπήγιον codd., nisi quod ἀσπιδοπηγείον mg. B. Similiter §§ 11. 13. 23. 35.) — 5 ἴδιον (br.) del. Sandys. — post ἐν om. cum A οὖν τοῖς πενήκοντα ταλάντοις. Cf. III, 10. — Fort. ἐν τούτοις δ' ἀπό; v. tamen Hyper. Eux. c. 28, 2; 29, 11. 14; 36, 15. — 6 αὐτὴν τῆς S (αὐτὴν τὴν τῆς A): ταύτην τὴν τῆς. Cf. § 13. — secl. λαμβάνων coll. § 13. — (προειρημένος S, προιέμενος al., προειμένος Wolf.) — secl. εἰς τὴν μίσθωσιν (h.). — 7 mal. μετὰ ταῦτα τῷ Πασίονι (br.). — (ταυτηνί] ταύτην SA. Cf. 40.) — (ΔΙΑΘΗΚΗ] ἀντίγραφον SA.) — post κοινῶν om. ὄντων cum FQ. Cf. infra, it. § 39. — τούτοις v.: τούτους S Dd. — 9 mal. ἀπεδίδοσαν τούτῳ (h.). — ἐπιγινομένης SFQ: ἐπιγενομένης. — 10 ἀπάντων post τῶν ἄλλων om. A. — (ταυτηνί] ταύτην pr. S [i add. ead.] AFQ.) — 11 (καὶ λαβῶν .. ἀσπιδοπηγείον om. S.) — mal. Ἀπολλόδωρος αἴρῃσιν vel αἴρῃσιν οὗτος (br.). — (ἰδία] καὶ S.) — secl. ἦν post πρόσδος (br.). — (ἦδιον Wolf: ἦδειον A, ἴδιον S al.) — secl. ἰδία (h.). — post εἴλετο τὸ ἀσπ. om. οὗτος (οὗτος S) cum A. Cf. 13 extr. — 12 (συκοφαντεῖν] συκοφάντην S pr.) — (τὸ ante τούτων ἐν cum Q om. pr. S, add. ead.) — (μηδὲν] μηδὲ S.) — ὑσπερον om. FQ. Cf. § 37; 13. — secl. ἀργυρίου (h.), pro quo μαρτυρίου pr. S. Sed etiam τοῦ ἴσου pugnat cum § 37, neque repetitur § 13. — 13 ἀπεστερεῖτο S v. (ἀποστεροῖτο FQ): ἀπεστέρητο Schaefer Dd. Cf. 36; XXXVII, 35; XXXVIII, 20 al. — post προσῆκεν omisi ἐκείνοις cum FQ. — 14 μὲν τοίνυν] μέντοι A; mal. μὲν. — delendumne ἰδίαν (br.)? an ἐμίσθωσεν et παρέδωκε' ut § 13? Pro fratre hoc fecerat Apollodorus; sed manumissio ab utroque fratre facta est (ἀφείσαν). — τ' ἀφείσαν FQ: ἀφείσαν. — πάντα ταῦτ' Dd. cum A; sed ταῦτα in S est post ἀκριβῶς, post εἰδέναι v., neque sententiae convenit. — Ἀπολλόδωρος in γρ habent FQ. — (διαχιλλίας S.) — 15 αὐτὸν post ἐχθρὸν add. Dd. cum S (post εἶναι est in Ar, rell. om.). — 16 ἀφίει S rell. praeter corr. F.) — 18 πρὸς Ἀπολλόδωρον (br.) fort. πρὸς τούτον; cf. 22. — 19 ἐνείματ' ἂν scr.: ἂν ἐνείματο (br. bis). — 20 Πασικλῆς FQ: ὁ Π. — (κατέλειπεν S.) — 21 (τὰ γράμματα] τὸ γράμμα S.) — alterum ὁμῖν (post ἀναγν.) deleverim. — (ΜΑΡΤΥΡΙΑ S.) — 23 ἦδη om. FQ (ἦδη καὶ hab. A.) — 24 (εἰδῆθ'] ἴδητε corr. S, ἦδητε pr. S.) — τὸν νόμον θ' scr.: τὸν νόμον γ, τὸν τε νόμον v. (br.). — (ἀφίει hic quoque SA.) — post Ἀπολλόδ. om. Φορμίωνα cum SA. — 25 (καὶ ἕσα τις .. μὴ εἶναι δίκας om. pr. S.) — (αἰτίαν αἰτιασάμενος] αἰτιαναμενος

pr. S, αἰτιασάμενος corr. S.) — (θεῖς ὄν] θήσων S, litteris θη in litura litterarum τι scriptis.) — τῷδε scr. coll. 53: τῷδε (br.). — 26 (δ' post Ἀπολλόδωρος supra versum a m. pr. habet S.) — num τούτῳ δ' οὐχ ἤμιστ' ᾧ (h.) sec. XX, 140? — 27 (ἄμα] ἄμα καὶ S.) — (μάρτυς εἶη] μαρτυρησεῖ η S.) — 28 τί ποτ' ἐστὶν ἃ πρὸς] τί πρὸς Ar. — (αὐτου εγγημεν pr. S, corr. ead.) — (οὐδ' ὁμῶν] οὐθ' ὁμῶν S.) — 29 τοῦτο FQ: ταῦτα. — ἐαυτοῦ ποτ' ολίκετῃ? (h.). — 30 (post τοῦτο litt. duae erasae in S.) — 31 secl. τὸν σεαυτοῦ (h. et br.). Modo de Pasione sermo fuit. (τὸν ἐαυτοῦ pr. S; σ ab eadem m. superscriptum.) — πότερ' scr.: πότερον (br.). — ἐγὼ μὲν γὰρ τοῦτον] ἐγὼ μὲν τοῦτον A Schaefer, ἐγὼ μὲν γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι (quae modo praecesserunt) τοῦτον v. — 32 δόντος γε scr.: γε δόντος (br.). — τουτῶι scr.: τούτῳ. — τὸ τέταρτον codd.: τῷ τὸ τέτ. margo Lutetianae ap. R., Dd. — 33 ἐπειδὴ] ἐπεὶ SA Dd. — 34 ὅτι δὴ scr.: ὅτι δὲ (br.). Cf. XXI, 184; XXII, 9. — (τωνδὶ] τωνδει pr. S.) — (ὡς ὅσα μὲν] ὡσαμὲν pr. S.) — 35 τούτῳ deleverim. Modo τῷδε de eodem Ph. fuit. Sin servandum, repono τουτῶι (v. ad § 4). — 36 (ὀδυρεῖται] ὀδύρεται SFQ; or. XXXVII, 48 confert Dd.) — (ἐκ τῶν γραμμάτων] ἐκ supra v. a m. pr. S.) — (κατελείπειν S.) — (πλεῖον S.) — ἡμίση S Dd. — (πολλῶν] πωλῶν S corr.) — ἀποστερεῖ v.: ἀπεστέρει S Dd. (ἀποστερῶν omisso antea γὰρ A.) Cf. XXVIII, 13. — 37 δέκα δὲ τῶν μετὰ ταῦτα scr.: δέκα δ' ἐτῶν μ. τ., quod esse debebat δέκα δ' ἐτῶν τῶν μ. τ. — post ἐμίσθωσαν (ἐμισθώσατο FQ) om. ὕστερον cum FQ. Cf. 12. — (Καλλίστρατον pr. S.) — 38 (νεμίθεισης pr. S.) — (συνθῆται S.) — (ευποιήκειν S.) — 39 (τάλαντον pr. S.) — 40 μοι om. S, λαβέ μοι om. FQ. — (ταυτηνὴ] ταύτην SA. Cf. 7.) — (BIBAIION add. R. Dd.) — 41 secl. μὲν post τσαῦτα. — 42 (μέντοι] μὲν τοίνυν SFQ.) — ταῦτα πάντ' S, πάντα ταῦτα v.; secl. ταῦτα. — τὰ τοῦδε scr.: τὰ τούτου. It. § 35. 46 τούτου pro τοῦδε in quibusdam codd. est; statim autem τόνδε . . τοῦτον opponitur; cf. etiam 58. — 43 περὶ τῆς γ' scr.: περὶ γε τῆς (br.). — (κέκτηται Φορμ. R. Dd.: κέκτησαι Φ. codd.) — σοι om. FQ. — ἐνεστ'] ἔστιν A. — ἀλλ' ἢ scr.: ἀλλῃ A, ἀλλὰ v. (br.). Cf. Thuc. 5, 60, 1. — 44 τῶν πασῶν A: πασῶν. Εἰ δὲ τοῦτ' . . ὅτι πίστις ~ ἀφορμὴ . . ἔστι μεγίστη (πρὸς χρ. | πᾶν . . ἀγνοήσεως ~ χωρὶς . . τούτων | . . πατρὶ). — 45 (πρὸς ἐαυτόν S.) — περιάγει Cob.: περιάγεις. — 46 τοῦδε FQ: τούτου. — προσήκει scr.: προσήκειν A, προσήκει v. Dd. — 47 καὶ ἃ v.: καὶ ἃ διὰ S Dd. — 48 τί γὰρ ἄλλο τις εἶπη scr. (cf. VIII, 44; XIX, 88): τί γὰρ ἄλλο τις εἶποι A, τί

γὰρ ἂν ἄλλο τις εἶποι v. (br.). — 49 ἔχοις] ἔχοι S (h.). — βλέποις scr.: βλέπεις. — (ταῦθ'] αὐτὰ SFQ.) — 50 γε om. Aristid. p. 389 W.; id. om. γὰρ (εἶτα νῦν πολλὰ πολλοῖς ὀφείλων ἐκείνος αὐτὸν ἐκτίησάτο). — (καὶ τὸν Τιμόδημον om. S.) — ἐπειδὴ v.: ἐπεὶ S Dd. — post ἄμεινον add. σοῦ SA Dd. — 51 ἡμίσεων A, γρ FQ, ἡμισθώσεων ut vid. pr. S: μισθώσεων v. Bona dicuntur quae Pasiclis fiebant. — (κατέλειπεν S, καταλείπει A.) — (ἔδωκε] ἐλώνεν pr. S.) — secl. αὐτοὶ (h.) ante αὐτοῖς (ἐαυτοῖς S Dd.). — 52 ἄγεις ἐλαύνεις Tiber. p. 561 W. (Rh. V, 507 ex Tiberio), admixto simili loco § 47 (cf. etiam v. l. XXV, 94). Tum συνοφαντεῖς διώκεις SA Dd., διώκεις συν. v. et Tiber., cui lectioni etiam numeri non minus conveniunt: ὧν .. εἶχεν | σὺ .. λόγον ~ ἄλλ' .. διαθήκη | καὶ .. ἀραις (ταῖς .. ἀραις = -σαι ὑπὸ τοῦ σοῦ πατρός); γραφ. .. πατρός ~ ἐλαύνεις διώκεις συν. (υ-υ-υ-υ-υ-[-]). — ἐστι post λυσιτελέστερον om. FQ, hab. Stob. Flor. 37, 22. Hic quoque ex numeris anceps iudicium: καὶ γνώσει .. χρημάτων ~ τὸ .. λυσιτελέστερον; sed potius inversa ratione haec sibi respondere videntur: καὶ .. πολλῶν ~ λυσ. ἐστι, (τὸ) χρηστὸν εἶναι ~ χρημάτων (τὸ). — (σοὶ γούνη] σὺ γούνη pr. S al.) — 53 (δι' ὅ, τι] διὰ τί SA.) — (ὅτι .. ἐγκλειῖς] ὅτι οὐ .. ἐνεκάλεις SA.) — καὶ τίς FQ: ἀλλὰ τίς (br.). — ἀλλὰ καὶ δημ. FQ: om. καὶ v. Οὐ μόνον .. ἰδίως | διώκων .. ταυτησί ~ ἀλλὰ καὶ δημοσίᾳ | συνοφ. .. τινάς. — οὐ Καλίππον FQ: οὐχὶ K. — 54 (post ὧν duae litt. erasae in S; videtur κοινωνων ὧν scriptum fuisse.) — 55 extr. delevi ΜΑΡΤΤΡΙΑΙ cum (R.) Schaef. — 56 ἴθι δὴ λαβὲ scr.: ἴθι (ἴσθι) δὴ καὶ codd., ἴθι δὴ λέγε ci. Schaefer, ἴθι δὴ λέγε καὶ Dd. (coll. XL, 19). — 57 τῇ πόλει γεγινώς FQ, γεγ. τ. π. A, γεγ. καὶ τ. π. S Dd. Τοσαῦτα .. Φ. ~ χρ. .. ὕμῶν. — post χρημάτων om. ἐστὶ cum FQ. Eadem proximi membri clausula. Adde quod πίστις .. εἰδόσι ~ καὶ τοσοῦτων .. χρημάτων. — 58 (προεισθε pr. S.) — secl. ἀνθρώπων (h.). — (παρέχειν pr. S.) — 59 τρόπου] τρόπων? (h.) an transp. τρόπου καὶ? — (νῦν] τοίνυν S.) — πλέον τούτῳ FQ; del. fort. τούτῳ, cf. ad §§ 35. 42. Scripsi autem τουτῶλι; cf. ad § 4. — ᾧ τινι scr.: τίνι. Cf. VIII, 77. Item διὰ τί pro δι' ὅτι est § 53. — μᾶλλον ἂν scr.: ἂν μᾶλλον (h.). — 60 ὕμῖν ante ἐπιδειξάι om. S, qua ratione brevium coacervatio existit, nisi simul scripseris δεῖξαι. — ἔγνω θ' scr.: ἔγνω (h.). — 61 τουτονὶ A: τούτον. Cf. ad § 4.

XXXVII. ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΣ ΠΑΝΤΑΙΝΕΤΟΝ.

ΤΠΟΘΕΣΙΣ. S hoc argum. a m. saeculi XIV habet. — § 1 (Φιλέον Turr. ex or. § 4: Φιλέτον.) — 3 και δὴ και scr.: και δὴ (h.) — 5 ἐπιγραφόμενος v.: ἐπιγράφοντες SF, ἐπιγράφων Wolf. Dd. — ὡς post πράσεως addidi. — 6 (ἐν ante τῷ μεταλλικῷ add. Wolf.) — 7 (ἐπασχεν add. Wolf. „Facilius exciderit ante Πανταίν.“ Turr.) — τότε Εδέργω] τῷ τε Εδ. SF. — or. § 1 post ἀφοτέρων μοι om. τούτων cum S. Cf. (§ 19;) XXXVIII, 1. — και ἀπηλλαγμένον secl. putat Paley. — (ἐνγενέσθαι S.) — (μὴ ante φάσκειν om. pr. S, add. ead.) — ὑμῖν] αὐτὸν Phot. v. σκήψις, αὐτῶν E. M. p. 717, 11. Num αὐτά? — (ἐπίδειξω S [qui pr. ἐπίδειξιμῃ habuisse videtur], Phot., E. M.) — (ἡδίκηκότα S.) — 3 και δίκαια και μέτρια v. (it. v. XXXVIII, 2): και μέτρια και δίκαια S hic, F Q XXXVIII, 2 (br.). — 4 τουτῷ scr.: τούτῳ. — secl. μναῖ (h.). — (ἐλευσινειῶ S.) — 5 οὔτος SFQ: οὔτοσι. Cf. ad XXXVI, 4; etenim in hac quoque oratione οὔτος de adversario adhibetur, non οὔτοσι, praeter § 5, ubi opponuntur veteres lites aliorum. Dissentiunt codd. hic et § 16. — 6 ἀλλὰ τότε μὲν (br.)] τοτὲ μὲν γὰρ? — αὐτῷ v.: ἐναυτῷ S Dd. (br.). Τότε . . αὐτῷ ~ πρὸς τὸ δημόσιον (γεν. τ. ἔγγρ. ~ τοτὲ . . βούληται). — 7 (τῶν ἐν ταῖς] τῶν ἐν om. S, sed ἐν superscr. a m. pr.) — (ἔχειν] εἶχεν S.) — μετὰ ταῦτα δὲ AHoeck (de Dem. adv. P. or. p. 16): μετὰ δὲ ταῦτα (br.). Cf. 15. — ὅσα ἐμισθώσατο A: ὅσαπερ ἐμισθ. v. (br.), ὅσα παρεμισθώσατο pr. S. — 8 εἰσελθὼν αὐτὸν FQ: αὐτὸν εἰσελθῶν (num.). — παρὰ τοῦ τε scr.: παρὰ τε τοῦ (br.). — οὔτως S: οὔτω. — 9 (ἄπερ] ὥσπερ SA.) — τὴν δίκην A: δίκην. Cf. 18. — 11 post συνάξειν om. αὐτὸς FQ. — 12 (συννήλθομεν] συνηλθον μὲν pr. S.) — (ἡμεῖς ἐπριάμεθα] ημεθα S, ante has litt. εων ab alia m. superscripto.) — τὰ χρήματα πάντα scr.: πάντα τὰ χρ. (br.). — 13 ἐπειδὴ δ' v.: ἐπεὶ δ' S Dd. Cf. 15. — κατ' αὐτόν γε τοῦτον? cf. XVIII, 216. — secl. ὑπὸ τούτου (br.) [ὑ. τούτων SQ(B) Dd.]. — 15 (και ante κατοήθη add. S.) — (ἐωρακέναι codd.) — ἐπειδὴ δ' FQ: ἐπεὶ pr. S, ἐπεὶ δ' rell. Dd. Cf. 13. — (προσλαβεῖν S.) — ὧν ἂν δέηται scr.: ὧν (sed ἂν ut vid. pr., quod corr. rc.) δεῖται A, ὧν δέοιτο v. (br.). — 16 ὑπὲρ τούτου Q: ὑπὲρ τῶν τούτου SF Dd., ὑπὲρ τούτου τινῶν A, ὑ. τῶν τούτου τινῶν R. — (πάντων] και πάντων S.) — καθάπερ (br.)] puto ἐφ' οἴσπερ, sicut est § 30. — (γένοιτο] γίγνοιτο S.) — ὥθήθη ἂν SA: om. ἂν v. Dd. Cf. XVIII, 168. — τοῦτον A: τουτονί. Cf. ad § 5. — 17 δὲ τοὺς μάρτυ-

ρας SA. — secl. οὗτος ante ἐκέλευσεν (br.). — 18 secl. οὗτος post ἐμαρτύρει (h.). — παρόντοιν scr.: παρόντων. Dativus requiritur. — (ὁμοίως] δ' ὁμοίως S.) — 19 τοῦ νόμου] καὶ τοῦ ν. A Dd. — post πεπραγμένα om. ταῦτα A. Cf. 1. Transpon. fort. ante πεπραγμ. (num.). — οὐ προσήκοντα SA: ἢ οὐ πρ. — 20 τῶν ἄλλων τι scr.: τι τῶν ἄλλων (br.). Cf. Rehd. Ind. Dem. II v. τις. — (ἄν ante ἀφῆ om. S.) — 21 αὐτὸν ante ψευδόμενον del. mal. — 22 cancellos quibus ἐγκλήματος verba et hic et § 25 sq. 28 sq. Dd. saepsit, sustuli. — (Ἀντιγένη S.) — (ἐννενηκοντα codd. praeter A r.) — 23 (διαφοραὶ ἐγγίνοντο pr. S, corr. ead.) — post προστάξει om. μέ cum SFQ. — προσέταξ' ἄν scr. coll. § 57: προσέταξα. — 24 (πόση μωραία S.) — (με ταῦτα] μετὰ ταῦτα SFQ.) — 25 (τὸ ἐμόν] ἡμων pr. S.) — (Θρασύλλου codd., quod emendatum ex Harpocr. v. ἐπὶ Θρασύλλου.) — δ' αὐτός Dobr.: δὲ αὐτόν. — addidi ἄν ante καθίστην, v. § 57 (23). — secl. ἐγὼ (h.). Ἐγὼ καθίστην v. ante Bk. (br.). — 26 (ἔδωκε S.) — τιν' οἰκέτην A: τὸν οἰκ. — (ἔν' ἦ] ἔν' ἦ μῆ S.) — τοῦφεξῆς scr.: τὰ ἐφεξῆς. Cf. 25 τὰκόλουθον, 28 τοῦχόμενον, et 27 τοῦτι. — (κἀπειτα additum ex Harpocr. v. κευχεράν.) — καθέζεσθαι v., Harp.: καθίζεσθαι SA. — 27 (τὰ ἐμαντοῦ εἰλόμην κομίσασθαι om. S.) — λέγε δὴ SFQ: λέγε δὲ v. (br.). Nisi delendum δὴ. — 28 ἠργάσαντο pr. S: εἰργάσαντο. — (τὸ post ἀργύριον om. SFQ.) — (ενεσται μοι a m. sec. S.) — αὐτοῖς A: αὐτό. Cf. § 33. δ' ante αὐτοῖς del. malim; cf. ibid.; XXXVIII, 15. — τὸ ἐφεξῆς scr.: τὸ ἐγκλημα ἐφεξῆς A, it. sed ἐξῆς v., om. ἐφεξῆς S. Cf. 26. — 29 (in libello) πρὸς με S: πρὸς ἐμέ. — πρὸς με r: πρὸς ἐμέ. — 30 μετὰ ταῦτα FQ: μετὰ ταῦτα δὲ (br.). — post ἀπεδόμεθα om. (cum Benselero) ἐφ' οἷσπερ αὐτοὶ ἐπριάμεθα (h.), quod in γρ hab. FQ. V. infra. — secl. ἔτι (br.). — 31 (ἐωνήμεθα] ἀπεδόμεθα SA.) — ὕστερον del. mal., quod sensum obscurat. — 32 τὸ γενέσθαι S: τότε γενέσθαι (br.). — αὐτός scr.: αὐτός. — 33 secl. μοι (h.). — ἄμα v.: ἄλλα S Dd. — αἰκίαν S, it. infra αἰκίαν αἰκίαν et αἰκία. — (εἰς ante ἐπικλήρους om. S.) — δ' post λέγε om. cum A Q. — 34 (ἐξαλλήλειπται S.) — τὸν νόμον αὐτόν] τοῦτον τ. ν. FQ, τ. ν. τοῦτον A r; αὐτόν (τοῦτον) deleverim. — 35 (ἐκ] εἰς S.) — οὐτ' οὔσαν Fuhr: οὐκ οὔσαν. — διήρηκεν corr. B Dd. — ἐξίλλη . . ἐξίλλω corr. S Dd. — (οὐχ ὅπως] ante χ duae litt. erasae in S.) — τοῦτον post ἐξείλλω om. S Dd., add. post ἄλλος (τούτων pr. S). — 36 ἄλλα scr.: ἄλλος τις S Q, ἄλλος τι F, ἄλλο τι v. (br.). — (τύφῃ Bk.: τυφῆ A, ὑφῆ S, ὑφάψῃ v.) — 37 ὄλιος

(ἄλλως S) ante ἄλλο τι om. A. — 38 τοῖς ἕτερον συντρῆσ. εἰς τὰ (τὸ A) τ. πλ. codd.; τοῖς εἰς ἕτ. συντρ. deletis reliquis c. R. et Schaefero Dd. — (καὶ ταῦτ'] καὶ αὐτ' S.) — (γλίσχωρως] γ' αἰσχωρως pr. S.) — 39 μηνὸς ᾧ ἄ. 'Αθ. S Dd. — ἦδη ante τῶν δικαστηρίων om. A. — 40 Μνησικλέα (h.) om. r. Cf. 9, ubi post ἐώνητο add. A r ὁ Μνησικλῆς. Ἀν γνώμονα? cf. Lys. VII, 25. — 42 post θόρυβον om. τὸν cum SFQ. — δὴ post φέρε add. S Dd. — ἀντὶ δὴ v.: ἀντὶ δὲ S Dd. Cf. IX, 71. — 43 τὸ καταπεπλάσθαι Emperius opusc. p. 17: τὸ (om. FQ) καταπεπληχθῆαι v., τὸ μὴ καταπεπληχθῆαι Wolf. Dd. Cf. Aristid. II, 524 (388, 20) Dd.: καταπεπλασμένους τὸν βίον, quem locum adhibuerunt Turr. Seclusi autem πλεονέκτημα coll. XIX, 141. — (ἐμαντῶ A: ἐμαντὸν.) — del. fort. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω. — 45 (ἐξ-απατήσας om. S.) — 47 (προσιδόντα] προιδόντα S.) — δίκη post μεταλλικῆ in γρ habent FQ. Cf. 37, ubi post μεταλλικαῖς in A r additur δίκαις. — τοῦτο scr.: τούτου. — 48 τῷ τ'] καὶ τῷ γ' FQ. Cf. XXXIX, 2. — μηδ' αἰσχυρόμενον in γρ hab. FQ. — (δόξεσθαι SA.) — 49 (μισηθείης] μειθη. ειης pr. S, μηθείης corr.) — (ὅς γε] δε γὰρ SARFQ.) — ἡδίκεις A: ἡδικήεις. — 51 (λαχόντας SFQ.) — 52 (ὁ λογισμὸς v.; om. A Dd.) — 53 εἰκότως ἂν A: ἂν εἰκότως v. et Prisc. XVIII, 285 (br.). — ἄλλον τινὸς Prisc.: ἄλλον μηθενός. — 54 delendum puto ὡς ante δε, et scribendum προσήκειν. Εἰ μὴ . . δανείσῃ ~ τοῦτον . . προσήκειν. Cf. XX, 123. — secl. ἀνθρώπους (ἀνθρωπος R. Dd.). — 55 ἀνθρώπων abest a simili sententia XLV, 77. — (ἐαντοῖς R. Dd.: ἐμαντῶ.) — secl. τὸ μέρος (br.). — 56, ἂν τῷ δεῖνι] ἂν τῷ τί i. e. ἂν τῷ τι A. — (προσοφείλειν SA.) — μοι A: ἐμοί. — (ἡμῶν] ὁμῶν S.) — 57 secl. οὐδὲν (br.). — (προηροῦ] προσηροῦ S.) — 58 sequitur locus communis usque ad finem or., cf. XXXVIII, 21—22. — ἅπαντ' ἀληθῆ A Q: ἅπαντα ἀληθῆ. Cf. XIX, 332. — (ὁμᾶς αν pr. S, corr. ead.) — om. ἄλλα post πολλὰ (ita SA Dd.) cum SA in or. XXXVIII, 21; post τοιαῦτα est hic v. Καὶ πολλὰ τοιαῦτα γίνεται ~ καὶ γὰρ ἀκούσιοι φόνοι. — 59 (ἀφῆ] ἀφιη S.) — τάττουσιν Ar: προστάττουσιν. — 60 ψυχῆς A et XXXVIII, 22: τῆς ψυχῆς. — δεινόν FQ in or. XXXVIII. — ἄν SQ Dd. (it. SA XXXVIII). — καταλύσετε SFQ: καταλυθήσεται, quod omnes habent or. XXXVIII. — post κατ. om. ἐφ' ἡμῶν, quod abest or. XXXVIII. Οὐ γὰρ εἰ μὴ τῶν δικαίων ἐγὼ | παρ' ὁμῶν τεύξομαι | τοῦτ' ἔστιν δεινότατον ~ ἀλλ' εἰ πράγμα δίκαιον ὀρισμένον | ἐν παντὸς τοῦ χρόνου | νυνὶ καταλύσετε.

XXXVIII. ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΣ ΝΑΤΣΙΜΑΧΟΝ ΚΑΙ
ΞΕΝΟΠΕΙΘΗΝ.

ΤΠΟΘΕΣΙΣ. Argum. a m. saeculi XIV. habet S. — (ἀφῆκαν ἀτόν Wolf.: ἀ. ἀτῶ.) — or. § 1 om. τούτων, quod ante ἀμφοτέρων est in FQ, post ἀμφ. in SA Dd.; v. ad XXXVII, 1. — 2 μοι post βοηθήσαι om. S. Cf. XXVII, 3. 68; XLV, 1; LIV, 2; Isae. VIII, 5. — εἰσι μναῖ FQ: μναῖ εἰσί (h.). — τέτταρα τάλαντα (br.) τετταροντα S; an τάλαντα τέτταρα? — (ἐκάστης SFQ.) — (ὄπερ] ἐπὶ pr. S.) — 3 post πρώτον omisi μὲν cum A (me teste); om. etiam v. ante R.; hab. B. — (ἀφείσαι] εἰ in S a m. rec., ἦ superscr. It. bis infra.) — 4 μαρτυριῶν SA: μαρτύρων. Cf. XXXIII, 8. 12; XLV, 9; LII, 8. 32 al. — 5 (κυρίοις S.) — 6 ἐγγεγραμμένοι A: γεγραμμένοι. Cf. argum. — ἀπαλλαγὰ ν.: διαλλαγὰ S Dd. Cf. 9; διαλύσεις est 13. — 7 (ἀποδιδουθαι S.) — (ταῦθ'] ταῦτα ἴα S.) — (κατέλειπον S.) — 8 ἡμφεσθητήθη S: ἡμφισβ. — secl. ταῦτα post πάντα; ante πάντα est in A. — (ἀπέτεισαν] ἀπαιτησαν pr. S, ἀπέτισαν corr. ut vulg.) — secl. χρημάτων, quod modo exstitit in extremo membro proximo. Hi sunt numeri: οὔτε γὰρ οὔτοι τοῦ νόματος ~ δήπου τοῦ τῆς ἐπιτροπῆς ~ οὔτ' ἐκεῖνοι τοῦ νομα τοῦτ'; τὰς δίκας ἐδίωκον ~ ἐωνοῦνθ' ὧν ἀπέτεισαν; πάντ' ἀφείται τότε = ἀλλὰ τῶν χρημάτων = ἀλλὰ τάγκλήματα. — 9 (εἰσέπραξε] ὧν εἰσέπερ. S.) — secl. ὁμᾶς, quod post ἡγοῦμαι est in SA Dd. (h.), ante ἡγ. v. — 10 (οὐδ' ἄν] οὐδὲν S.) — (Δημάρκτον] δημάρκτον pr. S, erasis post hoc nomen tribus litteris.) — 12 (οὔτωσί] οὔτωσί pr. S.) — (post ἐπιτροπος add. ἦν SFQ; del. Bk.) — (τῶ μὴ] μητω S.) — 13 τῶν χρημάτων τούτων A: τούτων τ. χρ. — (ΜΑΡΤΥΡΙΑ S.) — 14 (οὔθ'] οὐδ' S.) — secl. τοῦτο ante τὸ χρέως (br.), cf. 15. — 15 γεγραμμένον (br.) ἐγγεγραμμένον? Cf. XXXVII, 30. — (τούτων] τούτοι S.) — (τότ' ἐγκ. Sauppe Dd.: καὶ τότ' ἐγκ. S, καὶ τοῦτο ἐγκ. v., καὶ τοῦτο γ' ἐγκ. A.) — τότ' post δ om. A (in χρ. habent FQ). — 16 τότε μὲν γὰρ scr., delevi cum SA τοτὲ δ' ὡς παραδόντος διώκετε, quae inferebantur post ἐπράττεσθε: erat τοτὲ μὲν γὰρ. Interpolatum est ex sequentibus. — secl. καὶ χρήματ' ἐπράττεσθε (br.); cf. proxima. — διώκετε Schaefer (διώξεσθε Herwerden): διώξετε. Πράξεσθε fuit pro ἐπράξασθε, κωλύσει pro κωλύει, quae ex S correctae sunt. — 17 ὅς scr.: ὅστις. — 19 (φενξείσθε pr. S, φενξείσθαι corr.) — (χρήσεσθαι Wolf.: χρήσασθαι SFQ, χρήσθαι A.) — (τούτου] τούτω SFQ.) — 20 τότε ante ληχθειῶν (ita

Wolf. et Lambin. pro *λεχθεισῶν*) om. SFQ. — post *ἡμῖν* secl. *εἶναι* (h.), quod post *πατήρ* est in AFQ. — *ἐλέγχειν* AFQ: *ἐξελέγχειν*. — *φεύγων ἐπιτροπῆς* A: *ἐπιτρ. φ. Τσοούτων δὲ χρ. | φ. ἐπιτρ. ~ οὐδείς . . οὐκ ἂν | ἔδ. τρία τάλαντα*, sicut antea *ὀδοοῖκ. μὲν γὰρ | τάλ. . . ἐλέγχειν ~ οὐδὲ εἰς ἂν τρία | λαβῶν ἀπηλλάγη*. — (*πλειον* S.) — 21 sequitur locus communis § 21—22, cf. XXXVII, 58—60. — *πάντα* A (me teste) FQ. Scripsi autem *ἅπαντ' ἀληθῆ* pro *πάντα ἀληθῆ*, v. ad XXXVII, 58. — *πάντας ἂν ὑμᾶς ὁμολογήσασαι*] pro his est *δείξειν* in FQ, ex eis quae antecedunt illatum. — (*μείζων* S.) — *πολλὰ* SA (A me teste): *ἄλλα πολλὰ*. — post *τοιαῦτα* om. *ἀδικήματα*, quod abest ab or. XXXVII. — *ἀπάντων τούτων* A: *τούτων ἀπάντων*. — 22 (*σαφῶς*] *φανερῶς* SFQ.) — *δεινόν* FQ. — *νῦν* SA (SQ in or. XXXVII). — *καταλύσετε* SFQ in or. XXXVII, 60: *καταλυθήσεται*. — 23 *διοικεῖν αὐτόν* FQ: *αὐτόν διοικεῖν* (h.). — 24 *ὅμως* δὲ BQ: *ὅμως μέντοι* (h.). — 25 post *τοίνυν* om. *ἴσως* cum FQ. Cf. XIX, 134; XXI, 141. — 26 *εἰς ὑμᾶς τοιοῦτοι* scr.: *τοιοῦτοι εἰς ὑμᾶς* (h.) v. Dd., *τοιοῦτοι ἅπαντες εἰς ὑμᾶς* S. — 27 *ἐλεινοῦς* scr.: *ἐλεινοῦς*. — *ἑτέρων*] *ἀνθρώπων* FQ, qui om. *αἰσχροῦς*. — (*ἐκλάειτ'*] *εκλειαιτ'* S, i. e. *ἐκλαίειτ'*, quae est vulg. a Dd. mutata.) — (*δίκαι, ἢ ὡς εἰκοστῶ . . ἔτι* Reisk.: *δίκαι ἢ ὡς εἰκὸς τὸ . . ἔτ' εἰ* A, *δίκαι ἢ ὡς τὸ . . ἔτι* S, *δικαίως τὸ . . ἔτι* FQ.) — 28 post *δύνανται ταῦτα* om. *δεικνύναι* cum A. — (*ἐν ὀφελείᾳ* SFQ.)

XXXIX. ΠΡΟΣ ΒΟΙΩΤΟΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Argum. a m. rec. habet S. — § 2 (*ἐξ αὐτοῦ* Wolf.: *ἐξ αὐτῆς*). — *ἐμμενεῖν* scr.: *ἐμμένειν*. — secl. ἢ ante *Πλαγγῶν* (h.). — or. § 2 *αὐτὸς* v.: *οὗτος* SA Dd. — *ἐκ Παμφίλων* sine *τῆς* A. Cf. XL, 12. — 3 *ἐνταῦθ'* scr.: *ἐντανθοῖ* A v., *ἐντανθι* Dd. (h.). — (*ὁμοσάσης*] *ἐξαπατησάσης* S.) — (*μὴ* ante *ὀμείσθαι* om. S.) — *ἔσεσθε ἔτι* scr.: *ἔτι ἔσεσθαι* (br.) v., om. *ἔτι* A. — 4 (*φράτορας* bis S al.) — *τὰν μέσῳ* A Dd. — 5 *τῆς τελευτῆς*] om. *τῆς* A (sec. R.) Dd. (br.). Necessarius articulus, sive vere dicit Dd. omitti eum in codd. sive partim falso. — *οὗτος* r: *οὗτος* (h.). Cf. ad XXXVI, 4. — *εἶτα δὲ καὶ* S Dd. — 6 *ἀκούετε* scr.: *ἀκηκόατε* (br.). Cf. XXXVIII, 4; XXXVII, 9 al. — *μαρτυριῶν* A: *μαρτύρων*. Cf. XXXIII, 8. 12; XXXVI, 55 al. — (*ἀνανδρειαν* S.) — *τοῦτον ἔχειν ταῦτ' ὄνομ' ἡμῖν* scr.: *ταῦτόν ἔ. τοῦτον ἡμῖν ὄνομα* v. Dd. (br.); *ταῦτόν ἡμῖν ἔχειν*

ὄνομα τοῦτον A (br.). Τὸ δὲ . . ἡμῖν ~ εἰ μὴ . . μεταθέσθαι (~
 περὶ δ' ὀνόματος ζυγομαχεῖν); διὰ πῶλλ' . . ἦν ~ μεγάλην ἀτι-
 μίαν ~ ἔφερον καὶ ἀνανδρίαν. — 7 (δεῖ] δὴ pr. S.) — (ἡ πόλις
 ἡμῖν scr.: ἡμῖν ἢ πόλις (br.)) — (ἐπέταξε pr. S.) — (ἦ ante οἴ-
 σουσι νῆ Δ' del. Schaefer.) — (Θορίμιον] Θορκιον pr. S.) —
 (Θορ. οἴσουσι Schaefer: Θ. οἴσουσί με.) — (ιστιάτορα SA, ιστιά-
 τορα B.) — 8 post ὄντιν' ἂν ἦ om. ἡ δίκη (δίκη S) propter
 hiatus et propter ipsum sensum. — πότερός ποτ' (br.). Cf.
 14. 16; it. 21, ubi ποτε ex S additum. — 9 λειτουργεῖν A: λει-
 τουργίαν FQ, εἰς λειτουργίαν S Dd. (h.). — γράφωσιν FQ: ἐγ-
 γράφωσιν. — καὶ τίς] post καὶ omnia usque ad (γυναῖ)κα 26 in A
 desunt, duobus foliis deperditis. — γράμμα FQ: παράγραμμα
 (br.). — 10 θεσμοθέτον v.: ἦ θεσμ. η S Dd. (h.). — ἡμῶν ὁ
 λαχῶν scr.: ὁ λ. ἡμῶν (br.). — ὥσπερ ἂν scr.: ὥσπερ. Cf. § 27;
 XIX, 126; XXI, 117; XLIX, 27. — ὁποτέρου <ποτ'>? (h.). Cf.
 ad 8. — 11 ἡμᾶς] ἡμῖν pr. F, om. Q. — 12 ἀπανθ' ἡμᾶς] ἡμᾶς
 ἀπαντα FQ. Seclusi ἡμᾶς. Τί . . ἐξετάσαι ~ ἄτερος . . ἕτερον
 (~ ἂν . . ἀρχήν). — secl. αὐτῶ (h.). — 13 ἠλίκα om. pr. S. —
 14 (φάσις om. S, h.) — τάνθρώπινα scr. coll. XVIII, 308:
 ἐστάνθρώπινα S, ἐστιν ἀνθρ. r, ἐστι τάνθρ. v. Pro γὰρ fort.
 δὲ scribendum, cf. XVIII, 236. 308; X, 13. Εἰτ' ἐπὶ τούτων τινί
 = πολλὰ δὲ τάνθρώπινα ~ καὶ . . ἐκάστοθ' ~ ὅταν . . ἐπίστασθ'.
 — (πάντες in marg. S a m. pr.) — 15 (τυχῶν S.) — ἐκτισθῆ
 pr. S: ἐκτισθῆ. — puto κυρίαν ποιησάμενος δ' (br.). — (ἐνγρά-
 φαι S, ἐγγεγράφαι FQ.) — 16 Μαντιθέειν in γρ hab. FQ.
 Cf. 36. — (φέρε εἰ δὲ] φέρε δὲ εἰ S pr. Cf. Gebauer Lys. I²
 p. 227.) — χορεύοι δὲ] mal. χορεύων. — (δέοι pr. S, corr. ead.)
 — 17 puto τοῖς δικαστ. ἐπορίσθη (br.). — 18 ποιήσασθαι ὁ
 πατήρ αὐτόν scr.: ὁ πατήρ π. αὐτόν v. (br.), π. αὐτόν ὁ πατήρ
 FQ (br.). — (δ' post ἐπειδὴν om. pr. S.) — οὗτος post γεγο-
 νῶς om. FQ. — τοὺς περὶ αὐτόν Harpocr. v. ἐρανίζοντες. Cum
 explicet Harp. per ἀντενποιεῖ, sane accusativum legisse vide-
 tur, qui item est ap. Antiphontem 2 β 12; contra dativi non
 exstat aliud exemplum. — 19 ἡμφεσβῆται S: ἡμφισβῆται. Item
 § 28. — (ἐμὲ ἐχειροτονήσατε] ἐπεχειροτονήσατε pr. S.) — 20 μηδὲν
 v.: μὴ S. — ἐμῶν in γρ hab. FQ, om. r (A in hac parte deest).
 Cf. 6. — (φράτορας et hic et infra saepissime S.) — 21 ἄνδρες S:
 ᾧ ἄνδρες. — τοῦτον scr.: τουτονί. — σαντόν] σεαυτόν v. (σὸ αὐτόν
 pr. S), σὲ αὐτόν Schaefer Dd. — ζῶν om. r. Φάσκειν . . εἶναι ~
 τολμᾶν δ' ἄκ. ποιεῖν . . ἐπραξε. — 23 τούτους γ' ἂν FQ, τούτους
 γὰρ r, om. γε S. An id post νομίζων ponendum? — post αὐτοῦ

secl. εἶναι (h.). — δι' ἄν Bk.: δι' ἄν S, δι' ἄ ἄν v. — (φάσκει S.) — 24 (δεινὰ] εἶναι pr. S.) — (δεκάτην] δὲ καὶ τὴν pr. S.) — (φωτᾶν et συμφωτῶντας pr. S.) — 25 (καὶ post τετυχηκῶς additum ex FQ.) — (δύ' ἢ] δοιη pr. S.) — ante τίς litterae duae erasae in S.) — 26 (ἀμώμοκεν S.) — (συνοφαντεῖν pr. S.) — (ἐπιδεικνύει] post hoc verbum litterae εἰ deletae in S.) — 27 secl. ἄν (br.). — (πρὸς πατρὸς] πρὸς in marg. a m. pr. habet S.) — 28 χορεύειν ἡξίους scr.: ἡξίου χορεύειν (h.). — υἱὸς τοῦ ἐμοῦ scr.: τοῦ ἐμοῦ υἱὸς (h.). Ceterum vos S, it. υὸς 30. — πρεσβύτερος [εἰ ἐμοῦ]? (h. et br.). Ἄλλ' εἴ τις . . τουτονὶ ~ τίσαντων . . ὄνομα ~ οὐκ ἄν . . πρεσβύτερος. — πῶς ἄν τοῦ πάππου γ' ἡμφ. τοῦμοῦ? (h.). — 29 (ἐτῶν om. pr. S.) — χρόνον SA: ἀριθμὸν (br.); πάντες scr.: ἄπαντες (br.). Sic haec videntur composita: *ἔτι δ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι^a | τὸν μὲν τῶν ἐτῶν^b | χρόνον οὐδεὶς οἶδ(εν) ὑμῶν^b | ἐγὼ μὲν γὰρ ἐμοὶ πλείον^a | (πλείω ||) οὗτος δ' (ἐ)αυτῷ φήσει^b | τὸν δὲ τοῦ δικαίου^b | λόγον πάντες ἐπίστασθε^a.* — 30 οὐδὲν ἄλλο ἄν Aristides p. 389 W. — σε ante alterum ἔροιο om. cum A. — secl. ἐστὶ (br.). — 31 (ταῦτα post ταῦτά ponit S, post σε FQ.) — 32 ἔλεγον οὗτοι (h. et br.)] ἔλεγ' οὗτος? — secl. τοῖς (br.). Cf. 40, ubi pro ἔθετο (br.) est τέθειται. — 33 (ἀπολόσεις SFQ.) — κατὰ τῶν δ' scr.: κατὰ δὲ τῶν. — 34 πιθοῦ scr.: πείθου. — (μὲν post ἄλλ' ἄν om. S.) — (φθονεῖς, βλασφημεῖς S.) — 35 οὐ γὰρ ἐμοὶ FQ: οὐ γὰρ ἐμοιγε. — σ' οὐκ ἐποιεῖτο χρόνον? (br.). — ἀπάγει] ἀπείργει Dobr. — κατηγορεῖ μου scr.: κατ. ἐμοῦ (h.). — (τούτων] τούτου SA, cum hiatu.) — (νυνὶ ADd.: τοῦ νυνὶ Sv.) — (ἐκείνον pr. S.) — ἔσθ' ἦττον αὐτῷ? (h.). — 36 (λέγειν μᾶλλον ἀξίω S. al.) — post ὄνομα' ἡμᾶς om. ἢ ἐμαντοῦ cum pr. S (ἦ om. Q.). — 37—38 uncis geminatis rotundis inclusi, quo significarem haec postmodo demum ab oratore inserta esse; nam 39 cum 36 arctissime cohaeret. — (post οὗτος om. αὐτός S; οὗτος om. A. Cf. 38.) — δικαίως ἄν ἔχειν ὄνομα? — ἠντεδίκει S: ἠντιδίκει Cf. XL, 18. — 38 τελέσασθαι τὴν δίκην ἔαν αὐτὸν? (h.). Αὐτὸν ἔαν est in Ar. — ἄν post δικαίως addidi, cf. 37. — 40 (μὴ ὧσι νόμοι] μὴ νόμ. . . ω. [μὴ νόμοι ὧσι secund. Bk.] pr. S, μὴ νόμω corr. S cum FQ.) — δικάσειν ὁμωμόκατε] δικάζετε Ar. Numeri (cf. quae proxime sequuntur) vulgatae favent. — οὕτως S. — πρὸς ἐμοῦ δικαίως FQ. — secl. τοῖς, cf. 32. — (τίς . . θήσεται om. pr. S.) — 41 καὶ κατὰ τὴν . . προσομολογίαν uncis item ut §§ 37 sq. inclusi.

XL. ΠΡΟΣ ΒΟΙΩΤΟΝ ΠΕΡΙ ΠΡΟΙΚΟΣ ΜΗΤΡΩΙΑΣ.

(Uncos Demosthenis nomini addidi. Nempe haec oratio, quae caret compositione Demosthenica, propter priorem inter Demosthenicas relata est, sicut illa propter hanc olim inter Dinarcheas.)

ΤΠΟΘΕΣΙΣ. § 1 (παρὰ τοῦ αὐτοῦ Wolf.: περὶ τοῦ αὐτοῦ.) — 2 μετὰ ταῦτα S et v. ante R.: μετὰ δὲ ταῦτα BR. Dd. — or. § 2 (ἐξελέγασμαι S. al.) — (ἐγράφη] ἐγράφην SA.) — 3 τούτων A: τούτων. — (ἔνδεκα] δεκα S.) — post ὑμᾶς add. βοηθούς S. Non additur § 18 (Schaef.); om. Dd. — 4 δεινὰ δοκῶ v.: δοκῶ δεινὰ S. — (γὰρ μοι] μοι γὰρ cum FQ pr. S, corr. ead.) — 5 διὰ πολλὰ om. A, in γρ habent FQ. Verus fort. locus ante δικαίως. — ἀκριβῶς om. FQ. — τούτου in marg. a m. pr. S. — (οὐκ ante αἴτιος add. S pr. cum ceteris codd., qui omittunt idem ante ἐγὼ.) — 6 γενομένων δ' αὐτῶ S. Fort. αὐτοῖς ut 7. — (Κλέωνος post ἐνός om. S.) — 8 ἐπλησίαζεν A: ἐπλησίασεν. Cf. 27. — 9 malim διήγον ὡς οὐκ ὄντες, cf. Paley. — οὗτος S Q: οὗτοι. — (μεθ' αὐτοῦ] μεταυτοῦ S.) — μου om. A. — 10 συνόδων A: συνόδων δὲ. Mutavi simul interpunctionem (cf. Paley); erat enim plena post ἐκείνου. — (πόλεως] πολιτείας S et γρ FQ.) — 11 διὰ τὴν πρόκλησιν sine ἑαυτοῦ A. — (ἐνέγραψε] ἔγραψεν S.) — 12 ἔπειθε scr.: ἔπεισε. Proxima demum sententia narratur persuasum hoc actori re vera fuisse. — 14 τοὺς παῖδας τοὺς διακόνους τοῦ π. SA: τοὺς διακόνους παῖδας τοὺς τ. π. FQ, τ. π. τ. δ. τοὺς τοῦ π. Bk. Dd. Τοὺς παῖδας τοὺς τοῦ πατρὸς Dobr., quod propter ambiguitatem durius videtur. Fort. τοὺς διακόνους τοὺς τ. π. — 15 ἡμῶν φαίνηται] φ. ἡμῶν FQ. Deleverim ἡμῶν, cf. argum. § 2. — (βούλωνται] βούλοιντω [sic] S.) — 16 παραγραφάμενος S.) — λαγγάνουσί μοι δίκας S Dd., cf. initium §. Sed hic indicandum erat, easdem lites fuisse. — 18 οὗτος v.: οὗτοι S Dd. Cf. 9. — ἤντιδίκει S: ἤντιδίκει. Cf. XXXIX, 37. — (καταδιητήσασθαι S.) — (ἄν τις] τις om. S.) — τὴν αὐτὴν δίκην A: ταύτην δίκην pr. B, τὴν αὐτὴν ταύτην δ. v. Dd. — post ἀναγνώσεται om. ὑμῖν cum A, sed inserui eo loco τὰς coll. 35. — 19 (ἴδι] ἴσθι SA.) — δὴ SFQ: δὲ. Cf. XXXVI, 56. — (τὸν περὶ] τὸν supra verum a m. pr. S.) — 20 αὐτῶν A: ἑαυτοῦ. — (εἰῶθα S Q.) — Παμφίλου v.: τοῦ Παμφ. S Dd. — (Πλαγγόνος] πλαγγωνος S.) — (πλεῖν Dd.: πλεῖον S v., πλεόν FQ.) — 21 (ἀπέφευγε S.) — 22 Πάμφιλος v.: ὁ Π. S Dd. Cf. 20. — (ἐκτέτιστα] ἐκτετείσθαι S, ἐκτέτιστα v.) —

τῇ πόλει ἱκανῆ ἐγένετο AFQ: ἱκ. ἐγ. τῇ πόλει S Dd. — εκτει-
σαι S. — 23 ὥσπερ] ὡς FQ. — (οὔτοι] αὐτοί S.) — 24 (ante
prius μήτηρ repetit ἢ pr. S.) — δεῖξω] διδάξω A, quod cum
μεμασθημέναι magis conspirare videtur. Cf. XXXVIII, 21, ubi
in eod. cod. διδάξω est pro δεῖξω; Prooem. Z, 2 (= or. XIV,
2) δεῖξαι pro διδάξαι in Y. — 26 (μὲν ante ἐμὴ μήτηρ om. S.)
— τοὺς μὲν S: τούτους μὲν. Cf. XVI, 12; XXII, 67; epist. III,
17. — 27 (ἐπλησίασεν SA. Cf. 8.) — 28 (εἰσισιασαι S, it. infra
εἰσιτῆσαι.) — μόνον] μόνου A r; fort. <δουῖν> μόνου (μόνον),
ut infra δύο μόνου. — (εἰδόντων om. S.) — οὔτος AF r: οὔτοι. —
29 (ὀργίξεσθε τῇ τούτων τι ἠτίμαξε(ν) S.) — αὐτοῖς (αὐτοῖς)
FQ: ἐν αὐτοῖς (ἐαντοῖς). Cf. XXXIX, 23. — διαλλάττεσθαι] κα-
ταλλάττ. ex S repositum in or. XXXIX. — (ἐπιτρέπεται S.) —
post ἐπιτρ. om. ἀντῶ cum SA. — 30 δικῶν ἄς] δ. ἄν? Δ. ὡς
γε Q. — post διώκων add. τὴν δίκην (debebat saltem τὰς δι-
κας) S Dd. — ἦν ἂν μᾶλλον A: ἦν εἰκός μ. FQ, μ. ἦν εἰκός
S Dd. — 31 παρῶν scr.: παρῶν τότε A, π. αὐτός v. Dd. —
(ἐφῆκεν] ἐφηκον S.) — ταύτης . . ἀποδαιτηθείσης scr.: τότε . .
ἀποδαιτηθείσης A, τότε . . ἀποδαιτηθείς FQ, ταύτη . . ἀποδαι-
τηθείς S, ταύτη . . καταδαιτηθείς post Wolfium Bk. Dd. (ταύτη
. . ἀποδαιτηθείση ci. Sauppe). — 32 ἀπράγμων γὰρ BQ: ἄ. γὰρ
τις. Cf. III, 21. — ἄνθρωπος scripsi: ἄνθρωπος. Cf. 53, ubi
ἀνθρ. restituit Bk. — μὲντᾶν v.: τᾶν FQ, pr. S. — (ὕμεις μὲν
om. S.) — (προουκαλεσατο S.) — 33 κεφαλὴν αὐτοῦ, A Schaefer:
κεφαλὴν, αὐτός. — τοιαύτην ἂν δίκην οὔτος A: ταύτην δίκην
οὔτος ἂν FQ, corr. S (δίκην om. pr. S, add. eadem atramento
alio), τοιαύτην δ. οὔτος ἂν Dd. — οὐδὲν v.: μηδὲν S Dd. —
34 (οὔτω om. S. Cf. Gebauer Lys. I² 249. 251.) — δίκην τε v.: δι-
κην δὲ S. Cf. 8. — 35 οὔτος AFQ r: οὔτοι. — 36 (Ἀμινίου S.) —
(ξενολογήσας] στρατολογήσας pr. S.) — Φωκαιᾶς scr.: Φωκαεῖς, sed
φωκαεῖς S, i. e. φωκαιεῖς? Cf. Dd. Praef. p. XXIX. — 37 Καμυῦ
Sauppis (de duabus inscr. lesbiacis, Gtg. 1870, p. 5), coll.
praeter alios Choerobosco in B. A. p. 1195: Κάμυη. V. etiam
Dindorfium in Thes. 4 p. 921. — 38 νομίζω δὲ Schaeff.: v. γὰρ.
Cf. v. l. IX, 65; XIX, 122; XXV, 27; XLVIII, 4. — 39 ἦ A:
εἰ pr. F, ὡς v. Dd. — (αἱ δίκαι οὐκᾶ] αἰδι οὐκᾶ καὶ S.) —
(οὔτος δ' ἐν τοῖς γνωσθεῖσιν SFQ.) — 40 (δικαιοτάτον ἂν ἦν
S.) — οὔτως S: οὔτω. — 41 γνότος A: καταγνότος (ex κατὰ
γνώσιν q. seq.?). — 42 (ἀξιῶν] ἀξιοι S.) — εἶναι κυρίας S: κυ-
ρίας εἶναι. — (τούτων] τούτων S.) — ante νόμους om. ὑμετέρους
A. — 43 οὔτως S: οὔτω. — 44 (προϋβάλλετο S.) — ἀπηγόρευεν

Herw.: ἀπηγόρευσεν. Cf. ἐδέχετο; XXXIII, 31. — 45 πῶλλον ἢ δίκαιον. Schaefer. — (ἀξιώσετε S.) — 46 ἐπιτρέψαιτε Schaefer: ἐπιτρέψετε. — ἐκείνον λέγειν FQ: λ. ἐκ. — 47 διενεχθῶσι τοὺς πατέρας FQ: τοὺς π. διενεχθῶσιν. — (γε post τελευτήσαντας om. SFQ.) — (οὐδὲν δὲ] οὐ δὲ S, litteris δειν a librario in marg. suppletis atramento alio.) — post τεθνεώτων om. αὐτῶν cum FQ. — 48 (ἀμαρτάνοντα SA.) — 49 (αὐτῶ] ἑαυτοῦ S.) — malim αἰσχυνεῖται. — 51 ante πολυτελῶς om. αὐτῇ cum FQ. — προσήκειν Wolf.: προσήκειν S Dd., προσήκειν v. — 52 δς πρὸς τοῖς ἄλλοις scr. (cf. R.): πρὸς τ. ἄ. δς v., πρὸς γὰρ τ. ἄ. A Dd. Cf. 43. 58. — (ἐνεμιάμην] ἐγένετο SFQ.) — ἐκτέμνει S: ἐκτέμνει. — 53 οὗτος scr.: οὗτοι. Sed νυνί (FQ) pro νῦν verum vid. — οὕτως S: οὕτω. — μαρτυρίας SA; cf. 54 extr.; 61. — 54 τεχνάξῃ A: τεχνάξεται. — δοκιμαζέτω S (γε FQ): νομιζέτω. — (τοῦτον] τ.ον pr. S, fort. τοιοῦτον fuit.) — (verba ὑπὲρ ὧν . . εἰδέναι om. S.) — (δν τρόπον om. S.) — (post τούτους add. ὑπερῶν S, quod est initium verborum modo omissorum.) — νῦν (νυνί A) post δικάζομαι om. FQ. — 55 (καὶ τότε] καίτοι S.) — (ἐφίεμαι S.) — ἐγενήσεται] εἰτενησεται pr. S, εἰ γενῆσ. FQ, ἔγγεν. rc. S, recte ex illo correctum. Est autem ἔγγεν. idem atque ἐγγεν., cf. ἔγγονος — ἔκγονος. — 56 (ἐγκαταλείπητε S; ἐγκαταλείπητε A.) — πόθεν FQ: ὁπόθεν. — (εἰ ἴδοιτε] ἂν ἴδητε S.) — (νομίσετε S.) — (βοηθήσετε S.) — 57 τούτων pr. A, r: τοιούτων. Statim pro συζῆν τούτοις in FQA est ζῆν ὁν (τοῖς add. A) τοιούτοις. — πολλοὺς om. A. — (συζῆν S.) — τίνος . . ἂν ἢ Sauppe: τίνος . . ἄλλη S, τίνος ἂν . . ἢ ἄλλης v. — 58 (οὐχ οὕτω] οὐχοῦ pr. S.) — μὴ μέτεσι FQ, μητέστιν S: μηδὲν μέτεσι. Dubia res est; cf. 13; XXXIX, 20. — ὑπὲρ ὧν A: περὶ ὧν. Cf. 54 (48). — (Κρίτωνι] κρίτων S.) — 59 secl. πολλῶν sec. XXIV, 197. — (ιστῆσαι S.) — (δε παντα S ex corr. manus ut vid. primae, δαπαντα pr.) — (ἄνειτο S.) — (πιστεύσει S.) — (οἰκείας pr. S.) — Κρίτων αὐτὴν Q (κρείττων αὐτὴν F): αὐτὴν Κρ. — ἐνεγκαμένης S: ἐπενεγκαμένης. Cf. 26. — 60 (μαρτύρων S.) — (ὁμῖν, ἦ] ὁμῖν . . pr. S.) — 61 (παρεμβάλλει SA.) — post τὰ δίκαια, non post εἰρημένων interpuncti cum Schaefer.

Addenda

ad commentarium criticum voluminis alterius.

Or. XXI, 27 scrib. τοῦ διδόναι, coll XXII, 28.

Or. XXIII, 8 omittendum erat τὸ post τοῦτο (om. etiam AY). Non est locus articulo de re quam nunc demum orator indicaturus est. — 174 recte AF ταῦτ' ἀληθῆ; nam in hac formula aut ἀληθῆ est aut ταῦτ' ἀληθῆ.

Or. XXIV, 28 corr. XLV, 32. — 81 τοῦ ante μή τι παθεῖν del. Herwerden coll. § 9, recte puto, cum articulo locus non sit. — 57 ὁ γοῦν νόμος οὐτοσί] hiatus utique vitiosus, neque recte lex dicitur ἐλαβεῖσθαι. Itaque cum οὐτοσί aptissimum sit, deleverim ὁ νόμος: οὐτοσί γοῦν ἐλαβούμενος, „hic legislator“. Male autem sequitur οὐτοσί de Timocrate; corr. οὔτος. V. ad XXXVI, 4; XXXVII, 5. — 102 male recepi νυῖ ex AY pro νῦν. Esset illud fere „im gegenwärtigen Augenblicke“, — 209 scr. ἔστιν οὔτος vel οὔτός ἐστιν, v. ad 57.

Or. XXV, 27 praestat certe οὔτος, v. ad XXIV, 57, quamquam pronomen hic non per se positum est. — 58 num τῆς ὑπὲρ τῆς πράσεως τῆς ἀδελφῆς, deletis quae sequuntur? Οὔτοσί certe non aptum hic, quum § 55 ὁ γρ. ἀδελφὸς οὐτοσί excusationem habeat, cf. LV, 2. — 79 τοῦδε non magis locum habet quam habeat τουτουί; idem enim valent ὅδε et οὐτοσί. Tum pro οὐτοσί verum videtur οὔτος (cod. v). In § 80 ex S pro ὁ βάσκανος οὐτοσί ὁ β. οὔτος restitutum est.

XXXIV, 15 debebam relinquere νῦν (A, Dd.) pro νυῖ. Cf. add. ad XXIV, 102.

XXXVII extr. relinqui poterat ἐφ' ἡμῶν, quod et ad sensum et ad numeros aptissimum est.

XX

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΤΕΛΕΙΑΣ ΠΡΟΣ ΛΕΠΤΙΝΗΝ.

ΤΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις ἄλλοις τ' ἐτίμα τοὺς εὐεργέτας καὶ ἀτελεία λειτουργιῶν. πολλῶν οὖν λαμβανόντων αὐτήν, σπάνις ἐδόκει τῶν λειτουργησόντων εἶναι. διὰ τοῦτο Λεπτίνης νόμον εἰσήνεγκεν εἶναι μηδέν' ἀτελεῆ, μηδὲ τὸ λοιπὸν ἔξοδον εἶναι τῷ δήμῳ δοῦναι, τὸν δ' ἀτελείαν αἰτήσαντα πάσχειν τὰ ἔσχατα. τοῦτον ἐγράψαντο τὸν νόμον πρότερον μὲν ἄλλοι, μεθ' ὧν καὶ Βάθιππος, καὶ οὐκ ἐπέξῆλθεν, ἢ χρήματα λαβὼν ἢ νόσῳ περιπεσών, νῦν δὲ Φορμίων καὶ Κτήσιππος ὁ Χαβρίου παῖς καὶ τινὲς μετ' αὐτῶν, οἷς συνήγορος Δημοσθένης γίνεται. ὁ μὲν οὖν Λεπτίνης πλέον ἰσχύει τῷ συμφέροντι, τὴν γὰρ χρεῖαν προῖσχεται, ὁ δὲ Δημοσθένης 452 τῷ τ' ἐνδόξῳ καὶ τῷ δικαίῳ, τῷ δικαίῳ μὲν, ὅτι δίκαιόν ἐστι τοὺς εὖ ποιήσαντας ἀντ' εὖ πεπονθέναι, καὶ τοὺς ὀρθῶς ἀντιλαβόντας τῶν δοθέντων μὴ ἀφαιρεῖσθαι, τῷ δ' ἐνδόξῳ, διότι τάχα μὲν καὶ ἄλλοις αἰσχροῦν ἃ δεδάκασιν ἀφαιρεῖσθαι, Ἀθηναίους δ' οὐχ ἥκιστα, οἷς ἀντ' ἄλλου γνωρισματος τὸ μεγαλόψυχον προσεῖναι δοκεῖ. ἐπιδεικνύει δ' ὅτι καὶ παρὰ νόμῳ εἰσήνεγκε τὸν νόμον· λέγει γὰρ νόμον τὸν κελεύοντ' ἀνααιρεῖν πρῶτον τὸν ἐναντίον νόμον, καὶ τότε αὐτὸν τιθέναι νόμον, ἵνα μὴ ἀλλήλοις ἐναντίοι νόμοι εὐρίσκωνται.

ΑΛΛΩΣ.

Ὁ πρὸς Λεπτίνην λόγος ἐπιγραφὴν ἔχει τοιαύτην, ἐπειδὴ περ παρελθόντος τοῦ χρόνου, ἐν ᾧ ὑπεύθυνος ἦν κρῖσει

καὶ τιμωρία γράφων τις νόμον, ἐφαίνεται Λεπτίνης ἀκίνδυνος· ὅθεν πρὸς αὐτὸν, ἀλλ' οὐ κατ' αὐτοῦ ὁ λόγος. ἡ δὲ ὑπόθεσις οὕτως ἔχει. σύνηθες ἦν τῇ πόλει τῶν Ἀθηναίων τιμᾶν τοὺς εὐεργέτας ἄλλαις τε πολλαῖς καὶ διαφόροις τιμαῖς, καὶ δὴ καὶ ἀτελεῖα. πολλῶν δὲ εἰληφότων καὶ ἀστῶν καὶ ξένων, ἐπέλειψαν οἱ λειτουργήσοντες, καὶ διὰ τοῦτο σχεδὸν τῶν λειτουργιῶν περισταμένων εἰς τοὺς ἀπόρους, Λεπτίνης τῶν πολιτευομένων ἀνὴρ οὐκ ἀδόκιμος Ἔγραψε νόμον αὐτοῖς ῥήμασιν οὕτως ἔχοντα, “ὅπως ἂν οἱ πλουσιώτατοι λειτουργῶσι, μηδένα ἀτελεῖ εἶναι πλὴν τῶν ἀπ' Ἀρμόδιου καὶ Ἀριστογέλτονος καὶ τῶν ἐννέα ἀρχόντων, μηδὲ τὸ λοιπὸν ἐξεῖναι τῷ δήμῳ αἰτηθῆντι διδόναι· εἰ δὲ τις ἄλῳ αἰτῶν, ἄτιμον αὐτὸν εἶναι καὶ γένος καὶ οἰκίαν, καὶ ὑποκεῖσθαι γραφαῖς καὶ ἐνδεξέσιν· εἰ δὲ καὶ ἐν τούτοις ἄλῳ, ἔνοχον εἶναι τοῖς αὐτοῖς ὡςπερ οἱ δικάζοντες, ὅταν ὀφειλοντες τῷ δημοσίῳ δικάζωσι.” τοῦ νόμου οὖν οὕτως ἔχοντος, ἔγραψατο μὲν τὸ πρότερον Βάθιππος Λεπτίνην, ὃς ἀπέθανε πρὶν εἰσελθεῖν τὴν γραφήν. κατὰ διετριβη χρόνος, καὶ γέγονε Λεπτίνης ἀνεύθυνος· νόμος γὰρ ἦν τὸν γράψαντα νόμον ἢ ψήφισμα μετὰ ἐνιαυτὸν μὴ εἶναι ὑπεύθυνον. ὅμως ἐπειδὴ καὶ οὕτω κατὰ τῶν νόμων ἐξῆν ποιεῖσθαι τὰς κατηγορίας, κἂν οἱ γράψαντες ἔξω κινδύνων ᾖσι, μετὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἐπέστη κατήγορος Ἀσπερίων υἱὸς Βαθίππου, ᾧ συνηγόρει Φορμίλων ὁ ῥήτωρ, καὶ Κτήσιππος ὁ υἱὸς Χαβρίου, ᾧ συνηγόρει Δημοσθένης. τούτων οὖν κατηγόρων ἐπιστάτων, κατὰ τοῦ νόμου πεποιήνται τὴν γραφήν. ἡ δὲ στάσις πραγματικὴ ἔγγραφος. κεφάλαια δὲ τοῦ λόγου τὸ νόμιμον, τὸ συμφέρον, τὸ δίκαιον. ἀναγκαῖον δὲ εἰπεῖν τὰς δικαιολογίας ἑκατέρων. καὶ ὁ μὲν Λεπτίνης ἰσχυρίζεται τῷ συμφέροντι διὰ τὸ περιποιεῖν λειτουργούς, ἀλλὰ καὶ τῷ δικαίῳ. καὶ τῷ μὲν συμφέροντι, ὅτι ἀσύμφορον ὑμῖν γίνεται, ἐὰν οἱ πένητες μόνοι λειτουργῶσιν· ἀπορήσουσι γὰρ τῷ χρόνῳ, καὶ οὐχ ἔχετε τοὺς λειτουργοῦντας· τῷ δὲ δικαίῳ, ὅτι οὐκ ἔστι δίκαιον τοὺς μὲν ἀδεῶς πλουτεῖν, τοὺς δὲ λειτουργοῦντας

5 αὐτὸν πένεσθαι. ὁ δὲ κατηγοροῦντος ἰσχυρίζεται τῷ νόμῳ καὶ τῷ
δικαίῳ καὶ τῷ συμφέροντι. καὶ ἔστι τὸ νόμιμον διπλοῦν, 454
περὶ τε τὸ πρόσωπον καὶ τὸ πρᾶγμα. καὶ περὶ μὲν τὸ πρό-
σωπον, ἀπ' ὧν αὐτὸν ἐχρῆν ποιῆσαι, οὐκ ἐποίησε δέ· παρέβη
γὰρ τὸν θεσμόν. θεσμὸς δὲ ἔστι νόμος παρακελευόμενος πῶς
δεῖ νομοθετεῖν. ἔδει γὰρ αὐτὸν γράψαντα τιθέναι ἔμπροσθεν
τῶν ἐπωνύμων καὶ ἐν νομοθέταις κυρῶσαι. τοῦτο οὐκ ἐποίησε.
περὶ δὲ τὸ πρᾶγμα, ὅτι παρέβη ὁ νόμος οὗτος παλαιὸν νόμον,
τὸν λέγοντα τὰς τοῦ δήμου δωρεὰς εἶναι βεβαίας· ὑπεναν-
τίως οὖν τῷ νόμῳ οὗτός ἐστιν, ὅτι κελεύοντος ἐκείνου, ὅσας
ὁ δῆμος δέδωκε δωρεὰς, κυρίας εἶναι, οὗτος ἀφαιρεῖσθαι τὰς
6 δεδομένας βιάζεται. τῷ δὲ δικαίῳ ἰσχυρίζεται, ὅτι οὐ δεῖ τοὺς
εὐεργέτας ἀποστερεῖν ἀμοιβῶν. τῷ δὲ συμφέροντι τριχῶς
ἰσχυρίζεται, πρῶτον μὲν, ὅτι ἀσύμφορον ὑμῖν γενήσεται, ἔαν
τοὺς εὐεργέτας ἀφαιρῆσθε τὴν δωρεάν· οὐκέτι γὰρ ὁ Λεύ-
κων πέμψει ὑμῖν τὸν σῖτον ἐκ τοῦ Βοσπόρου. δευτέρον δέ,
ὅτι ἀσύμφορον ὑμῖν ἔσται· οὐκέτι γὰρ εὐεργετήσεται τις τὴν
πόλιν, στερουμένους τῆς δωρεᾶς ὁρῶν τοὺς ἄλλους. τρίτον
δὲ, ὅτι ἀδοξήσετε· δόξετε γὰρ ἀγνώμονες εἶναι.

7 Ἔστι δὲ ὁ λόγος οὗτος δευτερολογία· ὁ Ἀψερῖων γὰρ
ὡς πρεσβύτερος ἔλαβε τὴν πρωτολογίαν. οὐκοῦν ὁ Λεπτινῆς
προηγουμένως τῷ συμφέροντι χρῆται, φάσκων ἐν σπάνει κα-
θεστάναι τὴν πόλιν τῶν λειτουργούντων, δευτέρῳ δὲ τῷ δι-
καίῳ, ὑπερ ἀπὸ τῆς ἰσότητος θεωρεῖται· πάννυ γὰρ, φησὶν,
ἔστι δεινόν, τινὰς μὲν πλουτεῖν ἀτελείας ἐπιλημμένους, τὴν 455
8 πόλιν δὲ μηδὲ τῶν λειτουργούντων εὐπορεῖν. προβάλλεται δὲ
ὁ ῥήτωρ τῷ μὲν δοκεῖν τὴν κατηγορίαν τοῦ νόμου, συνυ-
ποδύεται δὲ καὶ κατασκευάζει καὶ τὴν σύστασιν τοῦ οἰκείου
νόμου. ἐν γὰρ τῷ νόμῳ κεφαλαίῳ καθίστησιν, ἀνταναγι-
νώσκων καὶ ἀντιτιθεῖς καὶ ἀντεξετάζων ἀμφοτέρους τοὺς νό-
μους, καὶ τὸ διάφορον ὅσον δεικνύς. ἵνα δὲ μὴ ἐξαίφνης
μηδὲ ἀναρμόστως παρέχηται τὸν νόμον, τὴν σύστασιν ἐκ
πολλοῦ παρεσκευάσεν. καὶ ἡ πρώτη γε ἀντίθεσις τοῦ λόγου
τῷ μὲν δοκεῖν ἔστι παρὰ Λεπτινίου, τῇ δ' ἀληθείᾳ πρὸς

- σύστασιν τοῦ οἰκείου συμφέροντος ἐξεύρηται, ἵνα φαίνεται ὁ
 9 ἀντίδικος τὸν Δημοσθένους εἰσάγων νόμον. τί γὰρ ὁ Δη-
 μοσθένους βούλεται νόμος; τὰς δωρεάς, ὅσας ὁ δῆμος ἔδωκε,
 κυρίας εἶναι, τοὺς δὲ ἔχοντας κρῖνεσθαι, ἔν', εἰ μὲν ἄξιοι,
 ἔχωσιν, εἰ δὲ ἀναξίως ἔχειν δοκοῖεν, ἐλεγχθέντες ἀφαιρεθῶ-
 σιν. οὐκοῦν αὐτὸς ὁ Δεπτήνης τὸν Δημοσθένους νόμον κε-
 κύρωκεν. τί γὰρ αἰτιᾶται κατ' ἀρχὰς εὐθύς; ὅτι πολλοὶ τῶν
 εἰληφότων εἰσὶν ἀνάξιοι. οὐκοῦν ἔχει τὸν Δημοσθένους νόμον
 τὸν τοὺς ἀναξίους ἐκκρίνοντα. καὶ διὰ τοῦτο πανταχοῦ κο-
 τέσπαρται· ὁ γὰρ πολὺς περὶ αὐτοῦ λόγος ἐθίξει τοὺς δικα-
 10 στὰς πρὸς τὴν τοῦ νόμου μετὰ μικρὸν ἀνάγνωσιν. ἰδὼν δὲ
 ὅτι Δεπτήνης ἐκείνον ἔχει [τὸν] ἰσχυρότατον λόγον, ὡς ἂν
 οἱ πλουσιώτατοι λειτουργῶσι, ἀτελεῖ μὴδένα εἶναι, οὐ ταύτην 456
 ἔθηκε προηγουμένην ἀντίθεσιν, ἀλλὰ τὴν λυσιτελοῦσαν αὐτῷ
 καὶ τὴν μέλλουσαν εἰσφέρειν τὸν παρ' αὐτοῦ νόμον. ὅταν
 γὰρ λέγῃ. “καὶ τούτῳ πλείστῳ χρήσεται τῷ λόγῳ“, σοφίζεται
 τοὺς ἀκούοντας· οὐ γὰρ τῷ περὶ τῶν ἀναξίων πολλῶ χρή-
 σεται λόγῳ, ἀλλὰ τῷ δηλονότι σπανίζειν τὴν πόλιν τῶν λει-
 τουργούντων, καὶ τῷ συμφέρειν μετατιθέναι τὰς λειτουργίας
 ἀπὸ τῶν ἀπόρων εἰς τοὺς εὐπόρους.
- 11 Ἔστι δὲ τὸ μὲν εἶδος τοῦ λόγου δικανικόν, εἴ γε κρίσις
 ἐστὶν ἐπὶ τῷ νόμῳ, ἢ δὲ γε ὕλη πᾶσά ἐστι διπλή, καὶ ταύ-
 τῃς ἢ μὲν ἐστὶ δικανικὴ, ἢ δὲ συμβουλευτικὴ. εὐροῖς δ' ἂν
 οὐδὲ πανηγυρικῆς ἰδέας ἀμοιροῦντα τὸν λόγον, ἐν οἷς πει-
 ρᾶται σεμνύνειν ἕκαστον τῶν εὐεργετῶν· καὶ γὰρ ἐνταῦθα
 εὐρήσεις ἄξια τῶν ἀνδρῶν ἐγκώμια, καὶ λόγους εὐφήμους
 ἀρμόττοντας ταῖς ἐκεῖνων πράξεσιν, οἷον ὡς ὅταν ἐμπομπεύῃ
 τοῖς Κόνωνος καὶ Χαβρίου κατορθώμασι καὶ τοῖς Ἐπικέρ-
 δους καὶ τῶν ἐκ Θάσου καὶ Κορίνθου καὶ Δεύκωνος. ἰτέον
 δὲ ἐπὶ τὴν μεταχειρίσιν τοῦ λόγου.

Ἄνδρες δικασταί, μάλιστα μὲν εἵνεκα τοῦ νομί- 457
 ζειν συμφέρειν λελύσθαι τὸν νόμον, εἶτα καὶ τοῦ

παιδὸς εἵνεκα τοῦ Χαβρίου, ὡμολόγησα τούτοις, ὡς
 ἂν οἶός τ' ᾧ, συνερεῖν. ἔστι δ' οὐκ ἄδηλον ᾧ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι τοῦθ' ὅτι Λεπτίνης, καὶ τις ἄλλος ὑπὲρ τοῦ
 νόμου λέγῃ, δίκαιον μὲν οὐδὲν ἔρει, φήσει δ' ἀναξίους
 τινὰς εὐρομένους ἀτέλειαν ἐκδεδυκέναι τὰς λητουργίας,
 2 καὶ τούτῳ πλείστῳ χρήσεται τῷ λόγῳ. ἐγὼ δ' ὅτι μὲν
 τινῶν κατηγοροῦντα πάντας ἀφαιρείσθαι τὴν δωρεῖαν
 τῶν ἀδίκων ἔστιν, ἐάσω· καὶ γὰρ εἴρηται τρόπον τινά,
 καὶ ὑφ' ὑμῶν ἴσως γινώσκεται· ἀλλ' ἐκεῖν' ἂν ἐροί-
 μην ἠδέως αὐτόν, τίνος εἵνεκ', εἰ τὰ μάλιστα μὴ τινὲς
 ἀλλὰ πάντες ἦσαν ἀνάξιοι, τῶν αὐτῶν ἠξίωσεν ὑμᾶς
 τε καὶ τούτους. ἐν μὲν γὰρ τῷ γράψαι "μηδέν" εἶναι
 ἀτελεῆ, τοὺς ἔχοντας ἀφείλετο τὴν ἀτέλειαν, ἐν δὲ τῷ
 προσγράψαι "μηδὲ τὸ λοιπὸν ἐξεῖναι δοῦναι", ὑμᾶς τὸ
 δοῦναι ὑμῖν ἐξεῖναι. οὐ γὰρ ἐκεῖνό γ' ἔστιν εἰπεῖν,
 ὡς τὸν αὐτόν τρόπον, ὅνπερ τοὺς ἔχοντας ἀφείλετο τὴν
 δωρεῖαν ἀναξίους νομίζων, οὕτω καὶ τὸν δῆμον ἀνά-
 ξιον ἠγεῖτο κύριον εἶναι τοῦ δοῦναι, ἐὰν τῷ βούληται.
 3 ἀλλὰ νῆ Δία ἐκεῖν' ἂν ἴσως εἴποι πρὸς ταῦτα· διὰ γὰρ
 τὸ ῥαδίως ἐξαπατᾶσθαι τὸν δῆμον, διὰ τοῦθ' οὕτως 458
 ἔθηκε τὸν νόμον. τί οὖν κωλύει πάντ' ἀφηρηθῆναι
 καὶ ὅλως τὴν πολιτείαν ὑμᾶς κατὰ τοῦτον τὸν λόγον;
 οὐ γὰρ ἔστ' ἐφ' ὅτῳ τοῦτ' οὐ πεπόνθατε τῶν πάντων,
 ἀλλὰ καὶ ψηφίσματα πολλὰ πολλακίς ἐξαπατηθέντες
 κεχειροτονήκατε, καὶ συμμαχοὺς ἤδη τινὰς ἤττους ἀντὶ
 κρείττωνων ἐπέισθηθ' ἐλέσθαι, καὶ ὅλως ἐν οἶμαι πολ-
 λοῖς οἷς πράττετε καὶ τοιοῦτόν τι συμβαίνειν ἀνάγκη.
 4 ἄρ' οὖν θησόμεθα νόμον διὰ ταῦτα „μηδὲ τὸ λοιπὸν
 ἐξεῖναι τῇ βουλῇ μηδὲ τῷ δήμῳ μήτε προβουλεύειν
 μήτε χειροτονεῖν μηδέν“; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι· οὐ γὰρ
 ἔσμεν ἀφαιρεθῆναι δίκαιοι περὶ ὧν ἂν ἐξαπατηθῶμεν,

ἀλλὰ διδαχθῆναι πῶς τοῦτο μὴ πεισόμεθα, καὶ θέσθαι νόμον οὐχ ὃς ἀφαιρήσεται τὸ κυρίους ἡμᾶς εἶναι, ἀλλὰ δι' οὗ τὸν ἐξαπατῶντα τιμωρησόμεθα.

- 5 *Εἰ τοίνυν τις ἐάσας ταῦτ' αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἐξετάσειε, πότερόν ποτε λυσιτελέστερόν ἐστι, κυρίους μὲν ὑμᾶς εἶναι τῆς δωρεῖας, ἐξαπατηθέντας δέ τι καὶ φανύλων τινι δοῦναι, ἢ διὰ τοῦ παντελῶς ἀκύρους γενέσθαι, μὴδ' ἂν ἄξιόν τιν' ἴδῃτ' ἐξεῖναι τιμῆσαι, εὐροῖτ' ἂν μᾶλλον ἐκείνο λυσιτελοῦν. διὰ τί; ὅτι ἐκ μὲν τοῦ πλείονας ἢ προσῆκε τιμᾶν, πολλοὺς εὖ ποιεῖν προκαλεῖσθ' ὑμᾶς, ἐκ δὲ τοῦ μηδενὶ μηδὲν, μὴδ' ἂν ἄξιος*
- 6 *ἢ, διδόναι, πάντας ἀπειρῶξετε τοῦ φιλοτιμείσθαι. πρὸς δὲ τούτῳ δι' ἐκείνο, ὅτι οἱ μὲν ἀνάξιόν τινα τιμήσαντες εὐηθείας τινὰ δόξαν ἔχοιεν ἂν, οἱ δὲ τοὺς ἀγαθὸν τι ποιοῦντας ἑαυτοὺς μὴ τοῖς ὁμοίοις ἀμειβόμενοι κακίας. ὅσῳ δὴ κρείττον εὐήθη δοκεῖν ἢ πονη-*⁴⁵⁹*ρὸν εἶναι, τοσούτῳ λῦσαι τὸν νόμον κάλλιον ἢ θέσθαι.*
- 7 *Οὐ τοίνυν ἔμοιγ' οὐδ' ἐκεῖν' εὐλογον ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι σκοπομένῳ φαίνεται, καταμεμφόμενον τοὺς ἐπὶ ταῖς ὑπαρχούσαις δωρεαῖς, τοὺς χρησίμους ὄντας τῶν τιμῶν ἀποστερεῖν. εἰ γὰρ ὑπαρχουσῶν τούτων φαῦλοι καὶ ἀνάξιοί τινες κατὰ τὸν τούτων λόγον εἰσὶ, τί χρῆ προσδοκᾶν ἔσεσθαι τότε, ὅταν παντελῶς πλέον μέλλῃ μηδὲν εἶναι τοῖς χρηστοῖς οὖσιν;*
- 8 *Ἔτι τοίνυν ὑμᾶς κάκεῖν' ἐνθυμείσθαι δεῖ, ὅτι ἐκ τῶν νῦν ὑπαρχόντων νόμων καὶ πάσαι κυρίων, οὓς οὐδ' ἂν αὐτὸς οὗτος ἀντίλοι μὴ οὐχὶ καλῶς ἔχειν, ἐνιαυτὸν διαλιπὼν ἕκαστος λητουργεῖ, ὥστε τὸν ἡμισὺν ἔστ' ἀτελής τοῦ χρόνου. εἶδ' ἥς πᾶσι μέτεστι τὸ ἡμισυ καὶ τοῖς μὴδ' ὅτιοῦν ἀγαθὸν πεποιηκόσιν ὑμᾶς, ταύτης τοὺς εὖ ποιήσαντας ὃ προστεθείκαμεν αὐτοῖς*

- τοῦτ' ἀφελώμεθα; μηδαμῶς· οὔτε γὰρ ἄλλως καλὸν
 9 οὔθ' ὑμῖν πρέπον. πῶς γὰρ οὐκ αἰσχρὸν ᾧ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, κατὰ μὲν τὴν ἀγορὰν ἀψευδεῖν νόμον γε-
 γραφθῆναι, ἐφ' οἷς οὐδέν ἐστι δημοσίᾳ βλάβος εἰ τις
 ψεύδεται, ἐν δὲ τῷ κοινῷ μὴ χρῆσθαι τῷ νόμῳ τούτῳ
 τὴν πόλιν τὴν αὐτὴν ἐπιτάξασαν τοῖς ἰδιώταις, ἀλλὰ
 τοὺς ἀγαθὸν τι πεποιηκότας ἐξαπατῆσαι, καὶ ταῦτ' οὐ
 10 μικρὰν ζημίαν ὀφλήσειν μέλλουσαν; οὐ γὰρ εἰ μὴ χρή-
 ματ' ἀπόλλυτε, μόνον σκεπτέον, ἀλλὰ καὶ εἰ δόξαν
 χρηστήν, περὶ ἧς μᾶλλον σπουδάζετ' ἢ περὶ χρημάτων,
 καὶ οὐ μόνον ὑμεῖς, ἀλλὰ καὶ οἱ πρόγονοι. τεκμήριον
 δέ· χρήματα μὲν γὰρ πλείστα ποτε κτησάμενοι, πάνθ' 460
 ὑπὸ φιλοτιμίας ἀνήλωσαν, ὑπὲρ δὲ δόξης οὐδένα πώ-
 ποτε κίνδυνον ἐξέστησαν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἰδίας οὐσίας
 προσαναλίσκοντες διετέλουν. νῦν τοίνυν οὗτος ὁ νόμος
 ταύτην ἀντὶ καλῆς αἰσχρὰν τῇ πόλει περιάπτει, καὶ
 οὔτε τῶν προγόνων οὔθ' ὑμῶν ἀξίαν. τρία γὰρ τὰ
 μέγιστ' ὄνειδῆ κτᾶται, φθονεροὺς ἀπίστους ἀχαρίστους
 εἶναι δοκεῖν.
- 11 Ὅτι τοίνυν οὐδ' ἐστὶν ὄλως ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
 τοῦ ἡθους τοῦ ὑμετέρου κύριον ποιῆσαι τοιοῦτον νόμον,
 καὶ τοῦτο πειράσομαι δεῖξαι διὰ βραχείων, ἐν τι τῶν
 πρότερον πεπραγμένων τῇ πόλει διεξεληθῶν. λέγονται
 χρημαθ' οἱ τριάκοντα δανείσασθαι παρὰ Λακεδαιμονίων
 ἐπὶ τοὺς ἑμ Πειραιεῖ. ἐπειδὴ δ' ἡ πόλις εἰς ἐν ἤλθε
 καὶ τὰ πράγματ' ἐκεῖνα κατέστη, πρέσβεις πέμψαντες
 12 οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰ χρήματα ταῦτ' ἀπήτουν. λόγων
 δὲ γιγνομένων καὶ τῶν μὲν τοὺς δανεισαμένους ἀπο-
 δοῦναι κελεύοντων τοὺς ἐξ ἄστεως, τῶν δὲ τοῦτο πρῶ-
 τον ὑπάρξαι τῆς ὁμονοίας σημεῖον ἀξιούντων, κοινή
 διαλῦσαι τὰ χρήματα, φασὶ τὸν δῆμον ἐλέσθαι συνεισ-

ενεγκεῖν αὐτὸν καὶ μετασχεῖν τῆς δαπάνης, ὥστε μὴ λῦσαι τῶν ὠμολογημένων μηδέν. πῶς οὖν οὐ δεινὸν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ τότε μὲν τοῖς ἡδικοκῶσιν ὑμᾶς ὑπὲρ τοῦ μὴ ψεύσασθαι [τὰ] χρήματ' εἰσφέρειν ἠθέλησατε, νῦν δ' ἐξὸν ὑμῖν ἄνευ δαπάνης τὰ δίκαια ποιῆσαι τοῖς εὐεργέταις, λύσασι τὸν νόμον, ψεύδεσθαι μάλλον αἰρήσεσθε; ἐγὼ μὲν οὐκ ἄξιῶ.

- 13 Τὸ μὲν τοίνυν τῆς πόλεως ἦθος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ ἐπ' ἄλλων πολλῶν καὶ ἐφ' ὧν εἶπον ἴδοι τις ἂν τοιοῦτον, ἀψευδὲς καὶ χρηστὸν, οὐ τὸ λυσιτελέ- 461
στατον πρὸς ἀργύριον σκοποῦν, ἀλλὰ τί καὶ καλὸν πρᾶξιαι. τὸ δὲ τοῦ θέντος τὸν νόμον, τὰ μὲν ἄλλ' ἔγωγ' οὐκ οἶδα, οὐδὲ λέγω φλαῦρον οὐδὲ συνοῖδα, ἐκ δὲ τοῦ νόμου σκοπῶν εὐρίσκω πολὺ τούτου
- 14 καχωρισμένον. φημι τοίνυν ἐγὼ κάλλιον εἶναι τοῦτον ὑμῖν ἀκολουθῆσαι περὶ τοῦ λῦσαι τὸν νόμον, ἢ ὑμᾶς τούτῳ περὶ τοῦ θέσθαι, καὶ λυσιτελέστερον εἶναι καὶ ὑμῖν καὶ τούτῳ, τὴν πόλιν πεπεικέναι Δεπτινήν ὅμοιον αὐτῇ γενέσθαι δοκεῖν, ἢ αὐτὴν ὑπὸ τούτου πεπεσθαι ὅμοίαν εἶναι τούτῳ· οὐδὲ γὰρ εἰ πάνυ χρηστός ἐσθ', ὡς ἐμοῦ γ' ἔνεκ' ἔστω, βελτίων ἐστὶ τῆς πόλεως τὸ ἦθος.

- 15 Νομίζω τοίνυν ὑμᾶς ὦ ἄνδρες δικασταί, ἔμεινον ἂν περὶ τοῦ παρόντος βουλευέσασθαι, εἰ κάκεινο μάθοιτε, ὅτι ᾧ μόνῳ μείζους εἰσὶν αἱ παρὰ τῶν δήμων δωρεαὶ τῶν παρὰ τῶν ἄλλων πολιτειῶν [διδομένων], καὶ τοῦτ' ἀφαιρεῖται νῦν τῷ νόμῳ. τῇ μὲν γὰρ χρεῖα τῇ τῶν εὐρισκομένων τὰς δωρεαὶς οἱ τύραννοι καὶ οἱ τὰς ὀλιγαρχίας ἔχοντες μάλιστα δύνανται τιμᾶν· πλούσιον γὰρ ὄν ἂν βούλωνται παραχρημ' ἐποίησαν· τῇ δὲ τιμῇ καὶ τῇ βεβαιότητι τὰς παρὰ τῶν δήμων δωρεαὶς

- 16 εὐρήσεται οὐσας βελτίους. τό τε γὰρ μὴ μετ' αἰσχύνῃς ὡς κολακεύοντα λαμβάνειν, ἀλλ' ἐν ἰσηγορίᾳ δοκοῦντ' ἄξιόν τινος εἶναι τιμᾶσθαι τῶν καλῶν ἐστὶ, τό θ' ὑπὸ τῶν ὁμοίων ἐκόντων θαυμάζεσθαι, τοῦ παρὰ τοῦ δεσπότητος λαμβάνειν ὀτιοῦν κρεῖττον εἶναι δοκεῖ. παρὰ μὲν γὰρ ἐκείνοις μελίζων ἐστὶν ὁ τοῦ μέλλοντος φόβος τῆς παρούσης χάριτος, παρὰ δ' ὑμῖν ἀδεῶς ἂν λάβῃ τις ἔχειν ὑπῆρχε
- 17 τὸν γοῦν ἄλλον χρόνον. ὁ τοίνυν τὴν πίστιν ἀφαιρῶν 462 τῶν δωρειῶν νόμος οὗτος, ᾧ μόνῳ κρεῖττους εἰσὶν αἱ παρ' ὑμῶν δωρεαὶ, τοῦτ' ἀφαιρεῖται. καίτοι τῶν ἀπασῶν ἧς ἂν τινος πολιτείας τὸ κομιζέσθαι τοὺς εὐνοὺς τοῖς καθεστῶσιν χάριν ἐξέλης, οὐ μικρὰν φυλακὴν αὐτῶν ταύτην ἀφηρηκῶς ἔσει.
- 18 Τάχα τοίνυν ἴσως ἐκεῖνο λέγειν ἂν ἐπιχειρήσειε Λεπτίνης, ἀπάγων ὑμᾶς ἀπὸ τούτων, ὡς αἱ λητουργίαι νῦν μὲν εἰς πένητας ἀνθρώπους ἔρχονται, ἐκ δὲ τοῦ νόμου τούτου λητουργήσουσιν οἱ πλουσιώτατοι. ἐστὶ δὲ τοῦθ' οὕτως μὲν ἀκοῦσαι λόγον τιν' ἔχον· εἰ δὲ τις αὐτ' ἀκριβῶς ἐξετάσειε ψεῦδος ἂν φανερίῃ. εἰσὶ γὰρ δήπου παρ' ἡμῖν αἱ τε τῶν μετοίκων λητουργίαι καὶ αἱ πολιτικαί, ὧν ἑκατέρων ἐστὶν τοῖς εὐρημένοις ἡ ἀτέλεια, ἣν οὗτος ἀφαιρεῖται. τῶν γὰρ εἰς τὸν πόλεμον καὶ τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως εἰσφορῶν καὶ τριηραρχιῶν, ὀρθῶς καὶ δικαίως οὐδεὶς ἐστ' ἀτελής ἐκ τῶν παλαιῶν νόμων, οὐδ' οὗς οὗτος ἔγραψε, τοὺς ἀφ' Ἀρ-
- 19 μοδίου. σκεψώμεθα δὴ τίνας ἡμῖν εἰσποιεῖ χορηγοὺς εἰς ἐκείνας τὰς λητουργίας, καὶ πόσους, ἂν μὴ τούτῳ προσέχωμεν, ἀφήσει. οἱ μὲν τοίνυν πλουσιώτατοι τριηραρχοῦντες ἀεὶ τῶν χορηγιῶν ἀτελεῖς ὑπάρχουσιν, οἱ δ' ἐλάττω τῶν ἱκανῶν κεκτημένοι, τὴν ἀναγκαίαν ἀτέλειαν ἔχοντες, ἔξω τοῦ τέλους εἰσὶν τούτου· οὐκοῦν

τούτων μὲν οὐδετέρων οὐδεὶς διὰ τὸν νόμον ἡμῖν προσ-
 20 ἔσται χορηγός. ἀλλὰ νῆ Δί' εἰς τὰς τῶν μετοίκων
 λητουργίας εἰσποιεῖ πολλούς. ἀλλ' ἐὰν δείξῃ πέντε,
 ἐγὼ ληρεῖν ὁμολογῶ. θήσω τοίνυν ἐγὼ μὴ τοιοῦτον 463
 εἶναι τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τῶν μετοίκων πλείονας ἢ τοσοῦ-
 τούς, ἂν ὁ νόμος τεθῆ, τοὺς λητουργοῦντας ἔσεσθαι,
 καὶ τῶν πολιτῶν μηδέν' ἐκ τριηραρχίας ὑπάρξειν ἀτελεῖ.
 σκεψόμεθα δὴ τί τοῦτο τῇ πόλει, ἐὰν ἅπαντες οὗτοι
 λητουργῶσι· φανήσεται γὰρ οὐδὲ πολλοῦ δεῖ τῆς γε-
 21 νησομένης ἄξιον αἰσχύνης. ὄρα δ' οὕτωςί. εἰσὶ τῶν
 ξένων ἀτελεῖς, δέκα θήσω· καὶ μὰ τοὺς θεοὺς, ὅπερ
 εἶπον ἀρτίως, οὐκ οἶμαι πέντ' εἶναι. καὶ μὴν τῶν γε
 πολιτῶν οὐκ εἰσὶ πέντ' ἢ ἕξ. οὐκοῦν ἀμφοτέρων ἐκ-
 καίδεκα. ποιήσωμεν αὐτοὺς εἴκοσιν, εἰ δὲ βούλεσθε,
 τριάκοντα. πόσοι δὴ ποτ' εἰσὶν οἱ κατ' ἐνιαυτὸν τὰς
 ἐγκυκλίους λητουργίας λητουργοῦντες, χορηγοὶ καὶ
 γυμνασίαρχοι καὶ ἐστιάτορες; ἐξήκοντ' ἴσως ἢ μικρῶ
 22 πλείους σύμπαντες οὗτοι. ἴν' οὖν τριάκοντ' ἄνθρωποι
 πλείους παρὰ πάντα τὸν χρόνον λητουργήσωσιν ἡμῖν,
 τοὺς ἅπαντας ἀπίστως πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διαθῶμεν;
 ἀλλ' ἴσμεν ἐκεῖνο δήπου, ὅτι λητουργήσουσιν μὲν ἄνπερ
 ἢ πόλις ἢ πολλοὶ καὶ οὐκ ἐπιλείψουσιν, εὖ δὲ ποιεῖν
 ἡμᾶς οὐδεὶς ἐθελήσει, τοὺς πρότερον ποιήσαντας ἐὰν
 23 ἠδικημένους ἴδῃ. εἶεν. εἰ δὲ δὴ τὰ μάλιστ' ἐπέλειπον
 οἱ χορηγεῖν οἰοί τε, πρὸς Διὸς πότερον κρεῖττον ἦν
 εἰς συντέλειαν ἀγαγεῖν τὰς χορηγίας ὥσπερ τὰς τριη-
 ραρχίας, ἢ τοὺς εὐεργέτας ἀφελέσθαι τὰ δοθέντα; ἐγὼ
 μὲν ἐκεῖνο οἶμαι. νῦν μὲν γε τὸν χρόνον, ὃν ἂν τού-
 των ἕκαστος λητουργῆ, δίδωσι τὴν ἀνάπαυσιν αὐτοῖς
 μόνον, μετὰ ταῦτα δ' οὐδὲν ἔλαττον ἕκαστος αὐτῶν
 ἀναλώσει· τότε δ' ἂν μικρᾶς συντελείας ἀπὸ τῶν ὑπαρ- 464

χόντων ἐκάστῳ γιγνομένης, οὐδὲν ἔπασχε δεινὸν οὐδεὶς, οὐδ' εἰ πάνυ μικρὰ κεκτημένος ἦν.

24 Οὕτω τοίνυν τινὲς ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι σφόδρ' ἔχουσ' ἀλογίστως, ὥστ' ἐπιχειροῦσι λέγειν πρὸς μὲν ταῦτ' οὐδὲν, ἄλλα δὲ τοιαδί, ὡς ἄρα δεινὸν, εἰ ἐν κοινῷ μὲν μηδ' ὀτιοῦν ὑπάρχει τῇ πόλει, ἰδίᾳ δὲ τινες πλουτήσουσ' ἀτελείας ἐπειλημμένοι. ἔστι δὲ ταῦτ' ἀμφοτέρω οὐχὶ δίκαιον λέγειν. εἰ μὲν γὰρ τις ἔχει πολλὰ μηδὲν ὑμᾶς ἀδικῶν, οὐχὶ δεῖ δήπου τοῦτο βασκαίνειν· εἰ δ' ὑψηρημένον φήσουσιν ἢ τιν' ἄλλον οὐχ ὄν προσήκει τρόπον, εἰσὶ νόμοι καθ' οὓς προσήκει κολάζειν. ὅτε δὲ τοῦτο μὴ ποιοῦσιν, οὐδὲ τὸν λόγον αὐτοῖς τοῦ-

25 του λεκτέον. καὶ μὴν περὶ τοῦ γε μὴ εἶναι χρήματα κοινὰ τῇ πόλει, ἐκεῖν' ὑμᾶς δεῖ σκοπεῖν, ὅτι οὐδὲν ἔσεσθ' εὐπορώτεροι, τὰς ἀτελείας ἐὰν ἀφέλησθε· οὐ γὰρ κοινωνεῖ ταῖς δημοσίαις προσόδοις καὶ περιουσίαις ταῦτα τὰναλώματ' οὐδέν. χωρὶς δὲ τούτων νυνὶ τῇ πόλει δυοῖν ἀγαθοῖν, πλούτου καὶ τοῦ πρὸς ἅπαντα πιστεύεσθαι, ἔστι τὸ τῆς πίστεως ὑπάρχον. εἰ δὲ τις οἶεται δεῖν ὅτι χρήματ' οὐκ ἔχομεν μηδὲ δόξαν ἔχειν ἡμᾶς χρηστήν, οὐ καλῶς φρονεῖ. ἐγὼ μὲν γὰρ εὐχομαι τοῖς θεοῖς, μάλιστα μὲν ἡμῖν καὶ χρήματα πολλὰ γενέσθαι, εἰ δὲ μὴ, τό γε πιστοῖς εἶναι καὶ βεβαίοις δοκεῖν διαμείναι.

26 Φέρε δὴ καὶ τὰς εὐπορίας, ἃς ἀναπαυομένους τινὰς εὐπορήσειν οὗτοι φήσουσιν, εἰς δέον ὑμῖν γιγνομένης δεῖξω. ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ' ὅτι τῶν τριηραρχιῶν οὐδεὶς ἔστ' ἀτελής, οὐδὲ τῶν εἰσφορῶν τῶν εἰς τὸν 465 πόλεμον. οὐκοῦν ὁ πολλὰ κεκτημένος οὗτος, ὅστις ἂν ἦ, πόλλ' εἰς ταῦτα συντελεῖ· πᾶς ἀνάγκη. καὶ μὴν ὅτι δεῖ τὴν εὐπορίαν εἰς ταῦθ' ὑπάρχειν πλείστην τῇ πόλει,

πάντες ἂν ὁμολογήσειαν· παρὰ μὲν γὰρ τὰς ἐπὶ τῶν
 χορηγιῶν δαπάνας, ἡμέρας μέρος ἢ χάρις τοῖς θεω-
 μένοις, παρὰ τὰς δὲ τῶν εἰς τὸν πόλεμον παρασκευῶν
 ἀφθονίας, πάντα τὸν χρόνον ἢ σωτηρία τῇ πόλει.
 27 ὣσθ' ὅσον ἐνθάδ' ἀφίετε, ἐκεῖ κομιζέσθε καὶ δίδοτ'
 ἐν τιμῆς μέρει ταῦτα, ἃ καὶ μὴ λαβοῦσιν ἔστιν ἔχειν
 τοῖς τοῦ τριηραρχεῖν ἄξια κεκτημένοις. ἀλλὰ μὴν ὅτι
 τῶν τριηραρχιῶν οὐδεὶς ἔστ' ἀτελής, οἴομαι μὲν ὑμᾶς
 εἰδέναι πάντας, ὅμως δὲ καὶ τὸν νόμον ὑμῖν αὐτὸν
 ἀναγνώσεται. λαβὲ τὸν περὶ τῶν τριηραρχιῶν νόμον
 καὶ λέγε τοῦτ' αὐτό.

ΝΟΜΟΣ.

Ἄτελῃ δὲ μηδένα εἶναι τριηραρχίας πλὴν τῶν ἐννέα
 ἀρχόντων.

28 Ὅραθ' ὡς σαφῶς ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μηδέν' εἶναι
 τριηραρχίας ἀτελῆ διείρηκε ὁ νόμος πλὴν τῶν ἐννέ'
 ἀρχόντων. οὐκοῦν οἱ μὲν ἐλάττω κεκτημένοι τοῦ τριη-
 ραρχίας ἄξι' ἔχειν, ἐν ταῖς εἰσφοραῖς συντελοῦσιν εἰς
 τὸν πόλεμον, οἱ δ' ἐφικνούμενοι τοῦ τριηραρχεῖν, εἰς
 ἀμφοτέρω' ὑμῖν ὑπάρξουσιν χρήσιμοι, καὶ τριηραρχεῖν
 καὶ εἰσφέρειν. τίν' οὖν ῥαστώνην τοῖς πολλοῖς ὁ σὸς
 ὢ Λεπτίνῃ ποιεῖ νόμος, εἰ μιᾶς ἢ δυοῖν φυλατῶν ἕνα
 χορηγὸν καθίστησιν, ὃς ἀνθ' ἐνὸς ἄλλου τοῦθ' ἄπαξ
 ποιήσας ἀπηλλάξεται; ἐγὼ μὲν οὐχ ὄρω. τῆς δὲ γ'
 αἰσχύνῃς ὅλην ἀναπίμπλησι τὴν πόλιν καὶ τῆς ἀπι- 466
 στίας. οὐκ οὖν ὅτε πολλῶ μελίζονα βλάψει τῶν ὠφε-
 λιῶν ὧν ἔχει, προσήκει λελύσθαι παρὰ τοῖσδ' αὐτόν;
 ἔγωγ' ἂν φαίην.

29 Ἐτι δ' ὃ ἄνδρες δικασταὶ διὰ τοῦ γεγράφθαι ἐν
 τῷ νόμῳ διαρρηθῆναι αὐτοῦ „μηδένα μήτε τῶν πολιτῶν

μήτε τῶν ἰσοτελῶν μήτε τῶν ξένων εἶναι ἀτελεῖ“, μὴ διειρηθῆσαι δ' ὅτου [ἀτελεῖ], χορηγίας ἢ τινος ἄλλου τέλους, ἀλλ' ἀπλῶς „ἀτελεῖ μηδένα πλὴν τῶν ἀφ' Ἀρ-
μοδίου καὶ Ἀριστογείτονος“, καὶ ἐν μὲν τῷ „μηδένα“
πάντας περιλαμβάνειν τοὺς ἄλλους, ἐν δὲ τῷ „τῶν
ξένων“ μὴ διορίζειν τῶν οἰκούντων Ἀθήνησιν, ἀφαι-
ρεῖται καὶ Λεύκωνα τὸν ἄρχοντα Βοσπόρου καὶ τοὺς
30 παῖδας αὐτοῦ τὴν δωρεῖαν ἣν ὑμεῖς ἔδοτ' αὐτοῖς. ἔστι
γὰρ γένει μὲν ὁ Λεύκων δῆπου ξένος, τῇ δὲ παρ' ὑμῶν
ποιήσῃ πολίτης· κατ' οὐδέτερον δ' αὐτῷ τὴν ἀτέλειαν
ἔστιν ἔχειν ἐκ τούτου τοῦ νόμου. καίτοι τῶν μὲν
ἄλλων εὐεργετῶν χρόνον τιν' ἕκαστος ἡμῖν χρήσιμον
αὐτὸν παρέσχευ, οὗτος δ', ἂν σκοπήτε, φανήσεται συν-
εχῶς ἡμᾶς εὖ ποιῶν, καὶ ταῦθ' ὧν μάλισθ' ἡμῶν ἢ
31 πόλις δεῖται. ἴστε γὰρ δῆπου τοῦθ' ὅτι πλεῖστον τῶν
πάντων ἀνθρώπων ἡμεῖς ἐπεισάκτω σίτῳ χρώμεθα.
πρὸς τοίνυν ἅπαντα τὸν ἐκ τῶν ἄλλων ἐμπορίων ἀφι-
κνούμενον, ὁ ἐκ τοῦ Πόντου σίτος εἰσπλέων ἔστιν. εἰκό-
τως· οὐ γὰρ μόνον διὰ τὸ τὸν τόπον τοῦτον σίτον
ἔχειν πλεῖστον τοῦτο γίνεται, ἀλλὰ διὰ τὸ κύριον
ἔντα τὸν Λεύκων' αὐτοῦ τοῖς ἔργουσιν Ἀθήναζε ἀτέ-
λειαν δεδωκέναι, καὶ κηρύττειν πρῶτους γεμίζεσθαι
τοὺς ὡς ὑμᾶς πλέοντας. ἔχων γὰρ ἐκεῖνος ἑαυτῷ καὶ
32 τοῖς παισὶ τὴν ἀτέλειαν ἅπασιν δέδωκεν ὑμῖν. τοῦτο 467
δ' ἡλίκον ἔστι θεωρήσατε. ἐκεῖνος πράττεται τοὺς παρ'
αὐτοῦ σίτον ἐξάγοντας τριακοστήν. αἱ τοίνυν παρ'
ἐκείνου δεῦρ' ἀφικνούμεναι σίτου μυριάδες περὶ τετ-
ταράκοντ' εἰσί· καὶ τοῦτ' ἐκ τῆς παρὰ τοῖς σιτοφύλα-
ξιν ἀπογραφῆς ἄν τις ἴδοι. οὐκοῦν παρὰ μὲν τὰς τριά-
κοντα μυριάδας μυρίους δίδωσι μεδίμνους ἡμῖν, παρὰ
33 τὰς δέκα δ' ὡσπερανεὶ τρισχιλίους. τοσοῦτου τοίνυν

δεῖ ταύτην ἀποστερηῆσαι τὴν δωρεὴν τὴν πόλιν, ὥστε
 προσκατασκευάσας ἐμπόριον Θεοδοσίαν, ὃ φασιν οἱ
 πλείοντες οὐδ' ὅτι οὖν χεῖρον εἶναι τοῦ Βοσπόρου, κἀν-
 ταῦθ' ἔδωκε τὴν ἀτέλειαν ἡμῖν. καὶ τὰ μὲν ἄλλα σιωπῶ,
 πόλλ' ἂν ἔχων εἰπεῖν, ὅσ' εὐεργέτηκεν ὑμᾶς οὗτος ἀνήρ
 καὶ τὸς καὶ οἱ πρόγονοι· ἀλλὰ προπέρουσιν σιτοδείας
 παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις γενομένης, οὐ μόνον ὑμῖν ἰκα-
 νὸν σίτον ἀπέστειλ', ἀλλὰ τοσοῦτον, ὥστε πεντεκαίδεκ'
 ἀργυρίου τάλανθ', ἃ Καλλισθένης διώκησεν, προσπερι-
 34 γενέσθαι. τί οὖν οἴεσθ' ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτον
 τὸν τοιοῦτον περὶ ὑμᾶς γεγενημένον, ἐὰν ἀκούσῃ νόμος
 τὴν ἀτέλειαν ὑμᾶς ἀφηρημένους αὐτόν, καὶ μὴδ' ἂν
 μεταδόξῃ ποτὲ ψηφισαμένους ἐξεῖναι δοῦναι; ἄρ' ἀγνο-
 εῖθ' ὅτι αὐτὸς νόμος οὗτος ἐκείνόν τ' ἀφαιρήσεται τὴν
 ἀτέλειαν, κύριος ἂν γένηται, καὶ ὑμῶν τοὺς παρ' ἐκεί-
 35 νου σιτηγοῦντας; οὐ γὰρ δήπου τοῦτό γ' ὑπέιληφεν
 οὐδεὶς, ὡς ἐκείνος ὑπομενεῖ, ἑαυτῷ μὲν ἀκύρους εἶναι
 τὰς παρ' ὑμῶν δωρεάς, ὑμῖν δὲ μένειν τὰς παρ' ἑαυτῷ.
 οὐκοῦν πρὸς πολλοῖς οἷς βλάψειν ὑμᾶς ὁ νόμος φαί-
 νεται, καὶ προσαφαιρεῖται τι τῶν ὑπαρχόντων ἤδη.
 εἰθ' ὑμεῖς ἔτι σκοπεῖτ' εἰ χρὴ τοῦτον ἐξαλεῖψαι, καὶ 468
 οὐ πάλοι βεβούλευσθε; ἀνάγνωθι λαβὼν αὐτοῖς τὰ
 ψηφίσματα' αὐτὰ τὰ περὶ τοῦ Λεύκωνος.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

36 Ὡς μὲν εἰκότως καὶ δικαίως τετύχηκε τῆς ἀτελείας
 παρ' ὑμῶν ὁ Λεύκων, ἀκηκόατ' ἐκ τῶν ψηφισμάτων
 ὃ ἄνδρες δικασταί. τούτων δ' ἀπάντων στήλας ἀντι-
 γράφους ἐστήσαθ' ὑμεῖς κἀκείνος, τὴν μὲν ἐν Βοσπόρῳ,
 τὴν δ' ἐν Πειραιεῖ, τὴν δ' ἐφ' Ἱερῷ. σκοπεῖτε δὴ
 πρὸς ὅσης κακίας ὑπερβολὴν ὑμᾶς ὁ νόμος προάγει,

- 37 ὃς ἀπιστότερον τὸν δῆμον καθίστησ' ἐνὸς ἀνδρός. μὴ γὰρ οἴεσθ' ὑμῖν ἄλλο τι τὰς στήλας ἐστάναι ταύτας, ἢ τούτων πάντων ὧν ἔχει ἢ δεδώκατε συνθήκας, αἷς ὁ μὲν Λεύκων ἐμμένων φανεῖται καὶ ποιεῖν αἰεὶ τι προθυμούμενος ὑμᾶς εὖ, ὑμεῖς δ' ἐστώσας ἀκύρους πεποιηκότες, ὁ πολὺ δεινότερον τοῦ καθελεῖν· αὐταὶ γὰρ οὕτωςι τοῖς βουλομένοις κατὰ τῆς πόλεως βλασ-
- 38 φημεῖν τεκμηρίον ὡς ἀληθῆ λέγουσιν ἐστήξουσιν. φέρ', ἐὰν δὲ δὴ πέμψας ὡς ἡμᾶς ὁ Λεύκων ἐρωτᾷ, τί ἔχοντες ἐγκαλέσαι καὶ τί μεμρόμενοι τὴν ἀτέλειαν αὐτὸν ἀφήρησθε, τί πρὸς θεῶν ἐροῦμεν ἢ τί γράψει ποθ' ὁ τὸ ψήφισμ' ὑπὲρ ἡμῶν γράφων; ὅτι νῆ Δί' ἤσαν τινες
- 39 τῶν εὐρημένων ἀνάξιοι. ἐὰν οὖν εἴπη πρὸς ταῦτ' ἐκεῖνος „καὶ γὰρ Ἀθηναίων τινὲς εἰσιν ἴσως φαῦλοι, καὶ οὐ διὰ ταῦτ' ἐγὼ τοὺς χρηστοὺς ἀφειλόμην, ἀλλὰ τὸν δῆμον νομίζων χρηστὸν πάντας ἔχειν ἐώ“, οὐ δικαιότερ' ἡμῶν ἐρεῖ; ἔμοι γοῦν δοκεῖ. παρὰ πᾶσι γὰρ ἀνθρώποις μᾶλλον ἐστὶν ἔθος διὰ τοὺς εὐεργέτας καὶ 469 ἄλλους τινὰς εὖ ποιεῖν τῶν μὴ χρηστῶν, ἢ διὰ τοὺς φαύλους τοὺς ὁμολογουμένως ἀξίους χάριτος τὰ δο-
- 40 θέντ' ἀφαιρεῖσθαι. καὶ μὴν οὐδ' ὅπως οὐκ ἀντιδώσει τῷ Λεύκωνί τις, ἂν βούληται, δύναμαι σκοπούμενος εὐρεῖν. χρήματα μὲν γὰρ ἐστὶν αἰεὶ παρ' ὑμῖν αὐτοῦ, κατὰ τὸν δὲ νόμον τοῦτον, ἐὰν τις ἐπ' αὐτ' ἔλθῃ, ἢ στερησεται τούτων ἢ λητουργεῖν ἀναγκασθήσεται. ἐστὶ δ' οὐ τὸ τῆς δαπάνης μέγιστον ἐκείνω, ἀλλ' ὅτι τὴν δωρεῖαν ὑμᾶς αὐτὸν ἀφηροῦσθαι νομῖε.
- 41 Οὐ τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μὴ Λεύκων ἀδικηθῆ, μόνον δεῖ σκοπεῖν, ᾧ φιλοτιμίας εἴνεχ' ἢ περὶ τῆς δωρεῖας σπουδῆ γένοιτ' ἂν, οὐ χρείας, ἀλλὰ καὶ εἰ τις ἄλλος εὖ μὲν ἐποίησεν ὑμᾶς εὖ πράττων, εἰς

δέον δὲ νῦν γέρον' αὐτῷ τὸ λαβεῖν παρ' ὑμῶν τὴν
 ἀτέλειαν. τίς οὖν οὗτός ἐστιν; Ἐπικέρδης ὁ Κυρη-
 ναῖος, ὃς, εἶπερ τις καὶ ἄλλος τῶν εἰληφότων, δικαίως
 ἠξιόσθη ταύτης τῆς τιμῆς, οὐ τῷ μεγάλ' ἢ θαναμάσι'
 ἡλίκα δοῦναι, ἀλλὰ τῷ παρὰ τοιοῦτον καιρόν, ἐν ᾧ
 καὶ τῶν εὐπεπονθότων ἔργον ἦν εὐρεῖν ἐθέλοντά τινα
⁴³ ὧν εὐεργέτητο μεμνησθαι. οὗτος γὰρ ἀνὴρ, ὥς τὸ
 ψήφισμα τοῦτο δηλοῖ τὸ τότε' αὐτῷ γραφέν, τοῖς
 [ἄλοῦσι τότε'] ἐν Σικελίᾳ τῶν πολιτῶν ἐν τοιαύτῃ συμ-
 φορᾷ καθεστηκόσιν, ἔδωκε μναῖς ἑκατὸν καὶ τοῦ μὴ τῷ
 λιμῷ πάντας αὐτούς ἀποθανεῖν αἰτιώτατος γέγονεν.
 καὶ μετὰ ταῦτα δοθείσης ἀτελείας αὐτῷ διὰ ταῦτα παρ'
 ὑμῶν, ὄρων ἐν τῷ πολέμῳ πρὸ τῶν τριάκοντα μικρὸν
 σπανίζοντα τὸν δῆμον χρημάτων, τάλαντον ἔδωκεν αὐτὸς
⁴³ ἐπαγγειλάμενος. σκέψασθε δὴ πρὸς Διὸς καὶ θεῶν ⁴⁷⁰
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πῶς ἂν ἄνθρωπος μᾶλλον φανερός
 γένοιτ' εὖνους ὧν ὑμῖν, ἢ πῶς ἦττον ἄξιος ἀδικηθῆ-
 ναι, ἢ πρῶτον μὲν εἰ παρῶν τῷ τῆς πόλεως ἀτυχή-
 ματι, μᾶλλον ἔλοιτο τοὺς ἀτυχοῦντας καὶ τὴν παρὰ
 τούτων χάριν, ἣτις ποτ' ἠμελλεν ἔσεσθαι, ἢ τοὺς ἐν
 ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ κεκρατηκότας καὶ παρ' οἷς ἦν, δεύ-
 τερον δ', ἐτέραν χρεῖαν ἰδῶν, εἰ φαίνοιτο διδούς, καὶ
⁴⁴ τῶν ὑμετέρων μηδὲν ἐνδεῶς ἔξει τὸ καθ' αὐτόν. τοῦ-
 τον μέντοι τὸν τῷ μὲν ἔργῳ παρὰ τοὺς μεγίστους και-
 ροὺς οὕτως κοινὰ τὰ ὄντα τῷ δήμῳ κεκτημένον, τῷ
 δὲ φήματι καὶ τῇ τιμῇ τὴν ἀτέλειαν ἔχοντα, οὐχὶ τὴν
 ἀτέλειαν ἀφαιρήσεσθε (οὐδὲ γὰρ οὔση χρώμενος φαί-
 νεται), ἀλλὰ τὸ πιστεύειν ὑμῖν, οὐ τί γένοιτ' ἂν
 αἰσχίον; τὸ τοίνυν ψήφισμ' ὑμῖν αὐτ' ἀναγνώσεται
 τὸ τότε ψηφισθὲν τῷ ἀνδρὶ. καὶ θεωρεῖτ' ὧ ἄνδρες

Ἀθηναῖοι, ὅσα ψηφίσματα ἄκυρα ποιεῖ [ὁ νόμος], καὶ οἷους ἀνθρώπους ἀδικεῖ, καὶ ἐν ὁποίοις καιροῖς χρησίμους ὑμῖν παρασχόντας ἑαυτούς· εὐρήσετε γὰρ τούτους, οὓς ἤμιστα προσῆκ', ἀδικοῦντα. λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

- 45 Τὰς μὲν εὐεργεσίας, ἀνθ' ὧν εὗρετο τὴν ἀτέλειαν ὁ Ἐπικέρδης, ἀκηκόατ' ἐκ τῶν ψηφισμάτων ὧ ἄνδρες δικασταί. σκοπεῖτε δὲ μὴ τοῦτ', εἰ μὴ ἄς ἑκατὸν καὶ πάλιν τάλαντον ἔδωκεν (οὐδὲ γὰρ τοὺς λαβόντας ἔγωγ' ἠγοῦμαι τὸ πλῆθος τῶν χρημάτων θανατάσαι), ἀλλὰ τὴν προθυμίαν καὶ τὸ αὐτὸν ἐπαγγειλάμενον ποιεῖν 471
- 46 καὶ τοὺς καιροὺς ἐν οἷς. πάντες μὲν γὰρ εἰσιν ἴσως ἄξιοι χάριν ἀνταπολαμβάνειν οἱ προϋπάρχοντες τῷ ποιεῖν εὖ, μάλιστα δ' οἱ παρὰ τὰς χρείας, ὧν εἷς οὗτος ἀνὴρ ὧν φαίνεται. εἶτ' οὐκ αἰσχυρόμεθ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς τοῦ τοιοῦτου παιδᾶς εἰ μηδεμίαν ποιησάμενοι τούτων μηδενοῦς μνείαν ἀφηρημένοι φανού-
- 47 μεθα τὴν δωρεάν, μηδὲν ἔχοντες ἐγκαλέσαι; οὐ γὰρ εἰ ἕτεροι μὲν ἦσαν οἱ τότε σωθέντες ὑπ' αὐτοῦ καὶ δόντες τὴν ἀτέλειαν, ἕτεροι δ' ὑμεῖς οἱ νῦν ἀφαιρούμενοι, λύει τοῦτο τὴν αἰσχύνην, ἀλλ' ἐνταῦθα δὴ καὶ τὸ δεινὸν ἐστίν. εἰ γὰρ οἱ μὲν εἰδότες καὶ παθόντες ἄξια τούτων ἐνόμιζον εὖ πάσχειν, ἡμεῖς δ' οἱ λόγῳ ταῦτ' ἀκούοντες ὡς ἀναξίων ἀφαιρησόμεθα, πῶς οὐχ
- 48 ὑπέρδεινον ποιήσομεν; ὁ αὐτὸς τοίνυν ἐστὶ μοι λόγος καὶ περὶ τῶν τοὺς τετρακοσίους καταλυσάντων, καὶ περὶ τῶν ὅτ' ἔφευγεν ὁ δῆμος χρησίμους αὐτοὺς παρασχόντων· πάντας γὰρ αὐτοὺς ἠγοῦμαι δεινότατ' ἂν παθεῖν, εἰ τι τῶν τότε ψηφισθέντων αὐτοῖς λυθείη.
- 49 Εἰ τοίνυν τις ὑμῶν ἐκεῖνο πέπεισται, πολὺ τοῦ

- δεηθῆναι τινος τοιούτου νῦν ἀπέχειν τὴν πόλιν, ταῦτα
 μὲν εὐχέσθω τοῖς θεοῖς, κἀγὼ συνεύχομαι, λογιζέσθω
 δὲ πρῶτον μὲν, ὅτι περὶ νόμου μέλλει φέρειν τὴν ψῆφον,
 ᾧ μὴ λυθέντι δεήσει χρῆσθαι, δεύτερον δ' ὅτι βλά-
 πτουσιν οἱ πονηροὶ νόμοι καὶ τὰς ἀσφαλῶς οἰκεῖν οἴο-
 μένας πόλεις. οὐ γὰρ ἂν μετέπιπτε τὰ πράγματ' ἐπ'
 ἀμφοτέρα, εἰ μὴ τοὺς μὲν ἐν κινδύνῳ καθεστηκότας
 καὶ πράξεις χρῆσται καὶ νόμοι καὶ ἄνδρες χρῆστοι καὶ
 πάντ' ἐξητασμέν' ἐπὶ τὸ βέλτιον προῆγε, τοὺς δ' ἐν
 ἀπάσῃ καθεστάναι δοκοῦντας εὐδαιμονία πάντα ταῦτ' 472
- 50 ἀμελούμεν' ὑπέρχει κατὰ μικρόν. τῶν γὰρ ἀνθρώπων
 οἱ πλεῖστοι κτῶνται μὲν τὰ γὰρ καλῶς βουλευέσθαι
 καὶ μηδενὸς καταφρονεῖν, φυλάττειν δ' οὐκ ἐθέλουσι
 τοῖς αὐτοῖς τούτοις. ὃ μὴ πάθῃτε νῦν ὑμεῖς, μηδ'
 οἰεσθε νόμον τοιοῦτον θέσθαι δεῖν, ὃς καλῶς τε πρῶ-
 τουσαν τὴν πόλιν ἡμῶν πονηρᾶς δόξης ἀναπλήσει, ἐάν
 τέ τι συμβῆ ποτ', ἔρημον τῶν ἐθελησόντων ἀγαθόν τι
 ποιεῖν καταστήσει.
- 51 Οὐ τοίνυν μόνον ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς ἰδία
 γνόντας εὖ ποιεῖν ὑμᾶς καὶ παρασχόντας χρησίμους
 αὐτοὺς ἐπὶ τηλικούτων καὶ τοιούτων καιρῶν, οἷων
 μικρῷ πρότερον Φορμίων διεξελέλυθε κἀγὼ νῦν εἰρηκα,
 ἄξιόν ἐστιν εὐλαβηθῆναι ἀδικῆσαι, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς
 ἄλλους, οἱ πόλεις ὅλας, τὰς ἐαντῶν πατρίδας, συμμά-
 χους ὑμῖν ἐπὶ τοῦ πρὸς Λακεδαιμονίους πολέμου πα-
 ρέσχον, καὶ λέγοντες ἃ συμφέρει τῇ πόλει τῇ ὑμετέρᾳ
- 52 καὶ πράττοντες· ὧν ἐνιοὶ διὰ τὴν πρὸς ὑμᾶς εὐνοίαν
 στέρονται τῆς πατρίδος. ὧν ἐπέρχεται μοι πρῶτους
 ἐξετάσαι τοὺς ἐκ Κορίνθου φεύγοντας. ἀναγκάζομαι
 δὲ λέγειν πρὸς ὑμᾶς ταῦτα, ἃ παρ' ὑμῶν τῶν πρεσβυ-
 τέρων αὐτὸς ἀκήκοα. τὰ μὲν οὖν ἄλλ' ὅσα χρησίμους

ὑμῖν ἐαντοὺς ἐκεῖνοι παρέσχον, ἕασω· ἀλλ' ὅθ' ἡ με-
 γάλη μάχη πρὸς Λακεδαιμονίους ἐγένεθ' ἡ ἐν Κορίνθῳ,
 τῶν ἐν τῇ πόλει βουλευσαμένων μετὰ τὴν μάχην μὴ
 δέχεσθαι τῷ τείχει τοὺς στρατιώτας, ἀλλὰ πρὸς Λακε-
 53 δαιμονίους ἐπικηρηνκεύεσθαι, ὀρῶντες ἠτυχηκυῖαν τὴν
 πόλιν καὶ τῆς παρόδου κρατοῦντας Λακεδαιμονίους,
 οὐχὶ προὔδωκαν οὐδ' ἐβουλεύσαντ' ἰδίᾳ περὶ τῆς αὐτῶν 478
 σωτηρίας, ἀλλὰ πλησίον ὄντων μεθ' ὅπλων ἀπάντων
 Πελοποννησίων, ἀνέφξαν τὰς πύλας ὑμῖν βίᾳ τῶν πολ-
 λῶν, καὶ μᾶλλον εἶλοντο μεθ' ὑμῶν τῶν τότε στρα-
 τευσαμένων, εἴ τι δέοι, πάσχειν, ἢ χωρὶς ὑμῶν ἀκιν-
 δύνως σεσῶσθαι, καὶ εἰσέφρουν τὸ στράτευμα, καὶ διέ-
 54 σωσαν καὶ ὑμᾶς καὶ τοὺς συμμάχους. ἐπειδὴ δ' ἡ
 πρὸς Λακεδαιμονίους εἰρήνη μετὰ ταῦτ' ἐγένεθ' ἡ ἐπ'
 Ἀνταλκίδου, ἀντὶ τῶν ἔργων τούτων ὑπὸ Λακεδαιμο-
 νίων ἐξέπεσον. ὑποδεξάμενοι δ' ὑμεῖς αὐτοὺς ἐποιή-
 σατ' ἔργον ἀνθρώπων καλῶν κάγαθῶν· ἐψηφίσασθε
 γὰρ αὐτοῖς ἅπανθ' ὧν ἐδέοντο. εἶτα ταῦτα νῦν εἰ χρῆ
 κύρι' εἶναι σκοποῦμεν; ἀλλ' ὁ λόγος πρῶτον αἰσχροὺς
 τοῖς σκοποῦμένοις, εἴ τις ἀκούσειεν ὡς Ἀθηναῖοι σκο-
 ποῦσιν, εἴ χρῆ τοὺς εὐεργέτας ἕαν τὰ δοθέντ' ἔχειν·
 πάλαι γὰρ ἐσκέφθαι ταῦτα καὶ ἐγνώσθαι προσήμεν.
 ἀνάγνωθι καὶ τοῦτο τὸ ψήφισμ' αὐτοῖς.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

55 Ἄ μὲν ἐψηφίσασθε τοῖς φεύγουσιν δι' ὑμᾶς Κο-
 ρινθίων ταῦτ' ἐστὶν ὧ ἄνδρες δικασταί. ὅρα δ', εἴ
 τις ἐκείνους τοὺς καιροὺς ἰδὼν [ἢ παρῶν] ἢ τινος
 εἰδότος διεξιόντος ἀκούσας, ἀκούσαι τοῦ νόμου τούτου
 τὰς τότε δωρεῖὰς δοθείσας ἀφαιρουμένου, ὅσην ἂν κα-
 κίαν τῶν θεμένων τὸν νόμον καταγνοίη, οἷ παρὰ μὲν

- τὰς χρείας οὕτω φιλόφρονες καὶ πάντα ποιοῦντες, ἐπειδὴ δ' ἐπράξαμεν πάνθ' ὅσ' ἂν εὐξάμεθα, οὕτως ἀχάριστοι καὶ κακοί, ὥστε τοὺς τ' ἔχοντας ἀφηγήμεθα, καὶ τὸ λοιπὸν μηδενὶ δοῦναι ταῦτ' ἐξεῖναι νόμον τε-
- 56 **θεῖκαμεν.** νῆ Δί' ἀνάξιοι γὰρ τινες τῶν εὐρημένων 474 ταῦτ' ἦσαν· τουτὶ γὰρ παρὰ πάντ' ἔσται τὸν λόγον αὐτοῖς. ἔπειτ' ἐκεῖνο ἀγνοεῖν φήσομεν, ὅτι τὴν ἀξίαν, ὅταν διδῶμεν, δεῖ σκοπεῖν, οὐ μετὰ ταῦθ' ὕστερον χρόνῳ παμπληθεῖ; τὸ μὲν γὰρ ἐξ ἀρχῆς τι μὴ δοῦναι γνώμη χρησαμένων ἔργον ἀνθρώπων ἐστὶ· τὸ δὲ τοὺς ἔχοντας ἀφαιρεῖσθαι φθονοῦντων, τοῦτο δ' οὐ δεῖ
- 57 **δοκεῖν ὑμᾶς πεπονθέναι.** καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖν' ὀκνήσω περὶ τῆς ἀξίας αὐτῆς πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν. ἐγὼ γὰρ οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον νομίζω πόλει τὸν ἀξιὸν ἐξεταστὸν εἶναι καὶ ἰδιώτῃ· οὐδὲ γὰρ περὶ τῶν αὐτῶν ἢ σκέψις. ἰδίᾳ μὲν γὰρ ἕκαστος ἡμῶν σκοπεῖ, τίς ἄξιός ἐστιν ἕκαστου κηδεστῆς ἢ τῶν τοιούτων τι γίνεσθαι, ταῦτα δὲ καὶ νόμοις τισὶν καὶ δόξαις διώρισται· κοινῇ δ' ἢ πόλις καὶ ὁ δῆμος, ὅστις ἂν αὐτὸν εὖ ποιῇ καὶ σφῶξη, τοῦτο δ' οὐ γένοι καὶ δόξῃ κρινόμενον ἴδοι τις ἂν, ἀλλ' ἔργῳ. ὅταν μὲν οὖν εὖ πάσχειν δέη, τὸν βουλούμενον [εὖ] ποιεῖν ἡμᾶς ἐάσομεν, ἐπειδὴν δὲ πάθωμεν, τότε τὴν ἀξίαν τοῦ ποιήσαντος σκεψόμεθα; οὐκ ἄρ' ὀρθῶς βουλευσόμεθα.
- 58 Ἄλλὰ νῆ Δία οὗτοι μόνοι τοῦτο πείσονται, καὶ περὶ τούτων μόνων ποιῶμαι λόγον τοσοῦτον. πολλοῦ γε καὶ δέω. ἀλλὰ πάντας μὲν οὐδ' ἂν ἐγχειρήσαιμ' ἐξετάζειν, ὅσοι πεπονηκότες ὑμᾶς εὖ διὰ τὸν νόμον, εἰ μὴ λυθῆσεται, τὰ δοθέντ' ἀφαιρεθήσονται· ἐν δ' ἢ δύο δείξας ἔτι ψηφίσματ' ἀπαλλάττομαι τοῦ περὶ τούτων
- λέγειν. τοῦτο μὲν τοίνυν Θεσίους τοὺς μετ' Ἐκφάν-

του, πῶς οὐκ ἀδικήσεται, ἐὰν ἀφαιρῆσθε τὴν ἀτέλειαν, οἱ παραδόντες ὑμῖν Θάσον, καὶ τὴν Λακεδαιμονίων φρουρὰν μεθ' ὄπλων ἐκβαλόντες, καὶ Θρασύβουλον εἰσαγαγόντες, καὶ παρασχόντες φίλην ὑμῖν τὴν αὐτῶν⁴⁷⁵ πατρίδα, αἰτιοὶ τοῦ γενέσθαι σύμμαχον τὸν περὶ Θρά-
⁶⁰ κην τόπον ὑμῖν ἐγένοντο; τοῦτο δ' Ἀρχέβιον καὶ Ἡρακλείδην, οἱ Βυζάντιον παραδόντες Θρασυβούλῳ κυρίουσ ὑμᾶς ἐποίησαν τοῦ Ἑλλησπόντου, ὥστε τὴν δεκάτην ἀποδόσθαι, καὶ χρημάτων εὐπορήσαντας Λακεδαιμονίους ἀναγκάσαι τοιαύτην, οἷαν ὑμῖν ἐδόκει, ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην; ὧν ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μετὰ ταῦτ' ἐκπεσόντων, ἐψηφίσασθ' ἅπερ οἶμαι φεύγουσιν εὐεργέταις δι' ὑμᾶς προσήκε, προξενίαν, εὐεργεσίαν, ἀτέλειαν ἀπάντων. εἶτα τοὺς δι' ὑμᾶς φεύγοντας καὶ δικαίως τι παρ' ὑμῶν εὐρομένους, ἐάσωμεν ἀφαιρεθῆναι ταῦτα, μηδὲν ἔχοντες ἐγκαλέσαι; ἀλλ' αἰσχρὸν
⁶¹ ἂν εἴη. μάθοιτε δὲ τοῦτο μάλιστ' ἂν, ἐκείνως εἰ λογίσαισθε πρὸς ὑμᾶς αὐτούς· εἴ τινες νυνὶ τῶν ἐχόντων Πύδναν ἢ Ποτειδαίαν ἢ τι τῶν ἄλλων χωρίων, ἃ Φιλίππῳ μὲν ἐστὶν ὑπήκο', ὑμῖν δ' ἐχθρά, τὸν αὐτὸν τρόπον ὄνπερ ἢ Θάσος ἦν τότε καὶ τὸ Βυζάντιον Λακεδαιμονίοις μὲν οἰκεῖ, ὑμῖν δ' ἀλλότρια, παραδώσειν ταῦτ' ἐπαγγέλλαιντ', ἂν αὐτοῖς τὰς αὐτὰς ὁῶτε δωρεΐας, ἅσπερ Ἐκφάντῳ τῷ Θασίῳ καὶ Ἀρχεβίῳ τῷ Βυ-
⁶² ζαντίῳ, καὶ τινες τούτων ἀντιλέγοιεν αὐτοῖς, ταῦτα λέγοντες ὡς δεινὸν εἴ τινες μόνοι τῶν ἄλλων μετοίκων μὴ χορηγοῖεν, πῶς ποτ' ἂν σχολοῖτε πρὸς τοὺς ταῦτα λέγοντας; ἢ δῆλον ὅτι φωνὴν οὐκ ἂν ἀνάσχοισθ' ὡς συκοφαντούντων; οὐκοῦν αἰσχρὸν εἰ μέλλοντες μὲν εὐπάσχειν συκοφάντην ἂν τὸν ταῦτα λέγονθ' ἠγοῖσθε, ἐπὶ τῷ δ' ἀφελέσθαι τὰς τῶν προτέρων εὐεργετᾶ

δωρειὰς ταῦτα λεγόντων ἀκούσεσθε. φέρε δὴ κάκεινο
 63 ἐξετάσωμεν. οἱ προδόντες τὴν Πύδναν καὶ τἄλλα χωρία 476
 τῷ Φιλίππῳ, τῷ ποτ' ἐπαρθέντες ἡμᾶς ἠδίκουν; ἢ
 πᾶσι πρόδηλον τοῦθ', ὅτι ταῖς παρ' ἐκείνου δωρειαῖς,
 ἃς διὰ ταῦτ' ἔσεσθαι σφίσιν ἠγοῦντο; πότερ' οὖν
 μᾶλλον ἔδει σ' ὧ Λεπτίνῃ τοὺς ἐχθροὺς, εἰ δύνασαι,
 πείσαι, τοὺς ἐπὶ τοῖς πρὸς ἡμᾶς ἀδικήμασιν γιγνο-
 μένους ἐκείνων εὐεργέτας μὴ τιμᾶν, ἢ θεῖναι νόμον
 ἡμῖν, ὃς τῶν τοῖς ἡμετέροις εὐεργέταις ὑπαρχουσῶν
 δωρειῶν ἀφαιρεῖται τι; ἐγὼ μὲν ἐκεῖνο οἶμαι. ἀλλ'
 ἵνα μὴ πόρρω τοῦ παρόντος γένωμαι, λαβὲ τὰ ψηφί-
 σμαθ' ἃ τοῖς Θασίοις καὶ Βυζαντίοις ἐγράφη. λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

64 Ἦκούσατε μὲν τῶν ψηφισμάτων ὧ ἄνδρες δικα-
 σταί. τούτων δ' ἴσως ἐνιοὶ τῶν ἀνδρῶν οὐκέτ' εἰσὶν.
 ἀλλὰ τὰ ἔργα τὰ πραχθέντ' ἐστίν, ἐπειδήπερ ἄπαξ
 ἐπράχθη. προσήκει τοίνυν τὰς στήλας ταύτας κυρίας
 εἶναι τὸν πάντα χρόνον, ἵν', ἕως μὲν ἂν τινες ζῶσι,
 μηδὲν ὑφ' ὑμῶν ἀδικῶνται, ἐπειδὴν δὲ τελευτήσωσιν,
 ἐκείναι τοῦ τῆς πόλεως ἠθους μνημεῖον ᾧσι, καὶ παρα-
 δείγμαθ' ἐστῶσι τοῖς βουλομένοις τι ποιεῖν ὑμᾶς ἀγα-
 θόν, ὅσους εὖ ποιήσαντας ἢ πόλις ἀντ' εὖ πεποίηκεν.
 65 καὶ μὴν μῆδ' ἐκεῖν' ὑμᾶς ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι λανθα-
 νέτω, ὅτι τῶν αἰσχίστων ἐστὶν πάντα ἀνθρώπους
 ἰδεῖν καὶ ἀκοῦσαι, τὰς μὲν συμφορὰς, αἷς δι' ὑμᾶς
 ἐχρήσανθ' οἱ ἄνδρες οὗτοι, πάντα τὸν χρόνον κυρίας
 αὐτοῖς γεγεννημένας, τὰς δὲ δωρειὰς, ἃς ἀντὶ τούτων
 66 ἔλαβον παρ' ὑμῶν, καὶ δὴ λελυμένας. πολὺ γὰρ μᾶλ-
 λον ἤρροττεν τὰ δοθέντ' ἐῶντας τῶν ἀτυχημάτων
 ἀφαιρεῖν, ἢ τούτων μενόντων τὰς δωρειὰς ἀφαιρεῖσθαι.

φέρει γὰρ πρὸς Διὸς, τίς ἐστιν ὅστις εὖ ποιεῖν ὑμᾶς 477
βουλήσεται, μέλλον, ἂν μὲν ἀποτύχη, παραχρήμα δίκην
δώσειν τοῖς ἐχθροῖς, ἂν δὲ κατορθώσῃ, τὰς χάριτας
παρ' ὑμῶν ἀπίστους ἔξειν;

- 67 Πάνν τοίνυν ἀχθοίμην ἂν ὧ ἄνδρες δικασταί, εἰ
τοῦτο μόνον δόξαιμι δίκαιον κατηγορεῖν τοῦ νόμου,
ὅτι πολλοὺς ξένους εὐεργέτας ἀφαιρεῖται τὴν ἀτέλειαν,
τῶν δὲ πολιτῶν μηδέν' ἄξιον δοκοῖν ἔχειν δεῖξαι τῶν
εὐρημέων ταύτην τὴν τιμὴν. καὶ γὰρ τᾶλλ' ἀγάθ'
εὐξαιίμην ἂν ἔγωγε παρ' ἡμῖν εἶναι πλείστα, καὶ ἄν-
δρας ἀρίστους καὶ πλείστους [εὐεργέτας] τῆς πόλεως
- 68 πολίτας εἶναι. πρῶτον μὲν τοίνυν Κόνωνα σκοπεῖτ',
εἰ ἄρ' ἄξιον, καταμεμψαμένους ἢ τὸν ἄνδρα ἢ τὰ πε-
πραγμένα, ἄκυρόν τι ποιῆσαι τῶν ἐκείνῳ δοθέντων.
οὗτος γὰρ, ὡς ὑμῶν τινῶν ἐστιν ἀκούσαι τῶν κατὰ
τὴν αὐτὴν ἡλικίαν ὄντων, μετὰ τὴν τοῦ δήμου κάθοδον
τὴν ἐκ Πειραιῶς ἀσθενοῦς ἡμῶν τῆς πόλεως οὔσης καὶ
ναῦν οὐδεμίαν κεκτημένης, στρατηγῶν βασιλεῖ, παρ'
ἡμῶν οὐδ' ἠντινοῦν ἀφορμὴν λαβῶν, κατεναυμάχησεν
Λακεδαιμονίους, καὶ πρότερον τοῖς ἄλλοις ἐπιτάττοντας
εἶθις' ἀκούειν ἡμῶν, καὶ τοὺς ἀρμοστὰς ἐξήλασεν ἐκ
τῶν νήσων, καὶ μετὰ ταῦτα δεῦρ' ἐλθὼν ἀνέστησε τὰ
τείχη, καὶ πρῶτος πάλιν περὶ τῆς ἡγεμονίας ἐποίησε
- 69 τῇ πόλει τὸν λόγον πρὸς Λακεδαιμονίους εἶναι. καὶ
γὰρ τοι μόνῳ τῶν πάντων αὐτῷ τοῦτ' ἐν τῇ στήλῃ
γέγραπται· „ἐπειδὴ [Κόνων]“ φησὶν „ἠλευθέρωσε τοὺς
Ἀθηναίων συμμαχούς.“ ἐστὶν δὲ τοῦτο τὸ γράμμ' ὧ
ἄνδρες δικασταί, ἐκείνῳ μὲν φιλοτιμία πρὸς ὑμᾶς αὐτούς,
ὑμῖν δὲ πρὸς πάντας τοὺς Ἕλληνας· ὅτου γὰρ ἂν τις 478
παρ' ὑμῶν ἀγαθοῦ τοῖς ἄλλοις αἰτίος γένηται, τούτου
- 70 τὴν δόξαν τὸ τῆς πόλεως ὄνομα καρποῦται. διόπερ

μόνον αὐτῷ τὴν ἀτέλειαν ἔδωκαν οἱ τότε, ἀλλὰ καὶ χαλκῆν εἰκόνα, ὥσπερ Ἀρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος, ἔστησαν πρώτου· ἡγοῦντο γὰρ οὐ μικρὰν τυραννίδα καὶ τοῦτον τὴν Λακεδαιμονίων ἀρχὴν καταλύσαντα πεπαικέναι. ἴν' οὖν μᾶλλον οἷς λέγω προσέχητε, τὰ ψηφίσμαθ' ὑμῖν αὐτ' ἀναγνώσεται τὰ τότε ψηφισθέντα τῷ Κόνωνι. λέγει.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

- 71 Οὐ τοίνυν μόνων ὑφ' ὑμῶν ὁ Κόνων ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τότ' ἐτιμήθη πράξας ἃ διεξῆλθον ἐγώ, ἀλλὰ καὶ ὑπ' ἄλλων πολλῶν, οἱ δικαίως ὦν εὐεργέτηντο χάριν δεῖν ᾧοντ' ἀποδιδόναι. οὐκοῦν αἰσχρὸν ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ αἱ μὲν παρὰ τοῖς ἄλλοις δωρεῖαι βέβαιοι μένουσιν αὐτῷ, τῆς δὲ παρ' ὑμῶν μόνης τοῦτ' ἀφαιρήσεται. καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνο καλόν, ζῶντα μὲν αὐτὸν οὕτω τιμᾶν ὥστε τοσοῦτων ὄσων ἀκηκόατ' ἀξιοῦν, ἐπειδὴ δ' ἐτελεύτησε, μηδεμίαν ποιησαμένους [τούτων] μνηεῖαν ἀφελέσθαι τι τῶν δοθέντων τότε. πολλὰ μὲν γὰρ ἐστὶν ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν ὑπ' ἐκείνου πραχθέντων ἄξι' ἐπαίνου, δι' ἃ πάντα προσήκει μὴ λύειν τὰς ἐπὶ τούτοις δοθείσας δωρεῖας, κάλλιστον δὲ πάντων ἢ τῶν τειχῶν ἀνάστασις. γνολή δ' ἂν τις εἰ παραθεῖη πῶς Θεμιστοκλῆς, ὁ τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀπάντων ἀνδρῶν ἐνδοξότατος, ταῦτ' ἐποίησεν. λέγεται τοίνυν ἐκεῖνος τειχίζειν εἰπὼν τοῖς πολίταις, κὰν ἀφικηταί τις ἐκ Λακεδαίμονος, κατέχειν κελεύσας, οἴχεσθαι 479 πρεσβεύων αὐτὸς ὡς τοὺς Λακεδαιμονίους. λόγων δὲ γιγνομένων [ἐκεῖ] καὶ τινῶν ἀπαγγελλόντων ὡς Ἀθηναῖοι τειχίζουσιν, ἀρνεῖσθαι καὶ πρέσβεις πέμπειν σκεφομένους κελεύειν, ἐπειδὴ δ' οὐχ ἤκουσ' οὗτοι, πέμπειν

ἑτέρους παραινεῖν. καὶ πάντες ἴσως ἀκηκόαθ' ὃν τρό-
 74 πον ἕξαπατήσῃαι λέγεται. φημὶ τοίνυν ἐγὼ (καὶ πρὸς
 Διὸς ἄνδρες Ἀθηναῖοι μηδεὶς φθόνῳ τὸ μέλλον ἀκούσῃ,
 ἀλλὰ τάληθ' ἐς σκοπεῖτω), ὅσῳ τὸ φανερώς τοῦ λάθροϋ
 κρεῖττον, καὶ [τὸ] νικῶντας ἢ παρακρουσαμένους πράτ-
 τειν ὀτιοῦν ἐντιμότερον, τοσοῦτῳ κάλλιον Κόνωνα τὰ
 τείχη στήσαι Θεμιστοκλέους· ὁ μὲν γὰρ λαθῶν, ὁ δὲ
 νικήσας τοὺς καλύσοντας αὐτ' ἐποίησεν. οὐ τοίνυν
 ἄξιον τὸν τοιοῦτον ὑφ' ὑμῶν ἀδικηθῆναι, οὐδ' ἔλατ-
 τον σχεῖν τῶν δητόρων τῶν διδαξόντων ὑμᾶς, ὡς ἀφε-
 λέσθαι τι χρὴ τῶν ἐκείνῳ δοθέντων.

75 Εἶεν. ἀλλὰ νῆ Δία τὸν παῖδα τὸν Χαβρίου περι-
 ὄμεν ἀφαιρεθέντα τὴν ἀτέλειαν, ἣν ὁ πατήρ αὐτῷ
 δικαίως παρ' ὑμῶν λαβὼν κατέλιπεν. ἀλλ' οὐδέν' ἀν-
 θρώπων εὖ φρονοῦντ' οἶμαι ταῦτ' ἀν φῆσαι καλῶς
 ἔχειν. ἴστε μὲν οὖν ἴσως καὶ ἄνευ τοῦ παρ' ἐμοῦ
 λόγου, ὅτι σπουδαῖος Χαβρίας ἦν ἀνὴρ, οὐ μὴν κωλύει
 γ' οὐδέν' καμὲ διὰ βραχέων ἐπιμνησθῆναι τῶν πεπρα-
 76 γμένων αὐτῷ. ὃν μὲν οὖν τρόπον ὑμᾶς ἔχων πρὸς
 ἅπαντας Πελοποννησίους παρετάξατ' ἐν Θήβαις, καὶ
 ὡς Γοργώπαν ἀπέκτεινεν ἐν Αἰγύνη, καὶ ὅσ' ἐν Κύπρῳ
 τρόπαι' ἔστησεν καὶ μετὰ ταῦτ' ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ὅτι
 πᾶσαν ἐπελθὼν ὀλίγου δέω λέγειν χώραν, οὐδαμοῦ τὸ
 τῆς πόλεως ὄνομα οὐδ' αὐτὸν κατήσχυνεν, οὔτε πᾶν 480
 ῥάδιον κατὰ τὴν ἀξίαν εἶπειν, πολλή τ' αἰσχύνῃ λέγον-
 τος ἐμοῦ ταῦτ' ἐλάττω φανῆναι τῆς ἐν ἐκάστῳ νῦν περὶ
 αὐτοῦ δόξης ὑπαρχούσης. ἀ δ' οὐδαμῶς ἀν εἰπὼν
 οἶομαι μικρὰ ποιῆσαι, ταῦθ' ὑπομνήσαι πειράσομαι.
 77 ἐνίκησεν μὲν τοίνυν Λακεδαιμονίους ναυμαχῶν καὶ
 πεντήκοντα μιᾶς δεούσας ἔλαβ' αἰχμαλώτους τριήρεις,
 εἶλε δὲ τῶν νήσων τούτων τὰς πολλὰς καὶ παρέδωκεν

ὑμῖν καὶ φιλίας ἐποίησ' ἐχθρῶς ἐχούσας πρότερον,
 τρισχίλια δ' αἰχμάλωτα σώματα δεῦρ' ἤγαγε, καὶ πλεόν
 ἢ δέκα καὶ ἑκατὸν τάλαντ' ἀπέφην' ἀπὸ τῶν πολε-
 μίων. καὶ τούτων πάντων ὑμῶν τινὲς οἱ πρεσβύτατοι
 μάρτυρές εἰσί μοι. πρὸς δὲ τούτοις ἄλλας τριήρεις
 πλεῖν ἢ εἴκοσιν εἶλε κατὰ μίαν καὶ δύο λαμβάνων, ἃς
 78 ἀπάσας εἰς τοὺς ὑμετέροισι λιμένας κατήγαγεν. ἐνὶ δ'
 ἐν κεφαλαίῳ μόνος τῶν πάντων στρατηγῶν οὐ πόλιν,
 οὐ φρούριον, οὐ ναῦν, οὐ στρατιώτην ἀπώλεσεν οὐδέν'
 ἡγούμενος ὑμῶν, οὐδ' ἔστιν οὐδενὶ τῶν ὑμετέρων
 ἐχθρῶν τρόπαιον οὐδὲν ἀφ' ὑμῶν τε κάκεινον, ὑμῖν
 δ' ἀπὸ πολλῶν πόλλ' ἐκείνου στρατηγούντος. ἵνα δὲ
 μὴ λέγων παραλίπω τι τῶν πεπραγμένων αὐτῷ, ἀνα-
 γνώσεται γεγραμμένας ὑμῖν τὰς τε ναῦς ὅσας ἔλαβεν
 καὶ οὗ ἑκάστην, καὶ τῶν πόλεων τὸν ἀριθμὸν καὶ
 τῶν χρημάτων τὸ πλῆθος, καὶ τῶν τροπαίων, οὗ ἑκα-
 στον. λέγε.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΧΑΒΡΙΟΥ.

79 Δοκεῖ τισὶν ὑμῶν ὅτι ἄνδρες δικασταὶ οὗτος ὁ
 τοσαύτας πόλεις λαβὼν καὶ τριήρεις τῶν πολεμίων
 ναυμαχίᾳ νικήσας, καὶ τοσοῦτων καλῶν αἴτιος ὢν, 481
 αἰσχροῦ δ' οὐδενὸς τῇ πόλει, ἄξιός εἶναι ἀποστερηθῆ-
 ναι τὴν ἀτέλειαν, ἣν εὗρετο παρ' ὑμῶν καὶ τῷ νῆε
 κατέλιπεν; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶομαι. καὶ γὰρ ἂν ἄλογον
 εἶη· μίαν μὲν πόλιν εἰ ἀπώλεσεν ἢ ναῦς δέκα [μόνας],
 περὶ προδοσίας ἂν αὐτὸν εἰσηγγελλόν οὔτοι, καὶ εἰ
 80 ἦλω, τὸν ἅπαντ' ἂν ἀπωλώλει χρόνον· ἐπειδὴ δὲ τοῦ-
 ναντίον ἑπτακαίδεκα μὲν πόλεις εἶλεν, ἑβδομήκοντα δὲ
 ναῦς ἔλαβε, τρισχιλίους δ' αἰχμαλώτους, δέκα δὲ καὶ
 ἑκατὸν τάλαντ' ἀπέφηνε, τοσαῦτα δ' ἔστησε τρόπαια,

τηνικαῦτα δ' οὐκ ἔσται κύρι' αὐτῶ τὰ δοθέντ' ἐπὶ τούτοις; καὶ μὴν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ ζῶν πάνθ' ὑπὲρ ὑμῶν φανήσεται πράξας Χαβρίας, καὶ τὴν τελευταίην αὐτὴν τοῦ βίου πεποιημένος οὐχ ὑπὲρ ἄλλου τινός, ὥστε δικαίως ἂν οὐ μόνον διὰ τὰ ζῶντι πεπραγμένα φαίνοισθ' εὐνοικῶς διακείμενοι πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ,

81 ἀλλὰ καὶ διὰ ταύτην. ἄξιον τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κάκεινο σκοπεῖν, ὅπως μὴ φανούμεθα φανυλότεροι Χίων περὶ τοὺς εὐεργέτας γεγενημένοι. εἰ γὰρ ἐκεῖνοι μὲν, ἐφ' οὓς μεθ' ὀπλων ἤλθεν ἐν ἐχθροῦ τάξει, μηδὲν ὧν ἔδοσαν πρότερον νῦν ἀφήρηται, ἀλλὰ τὰς πάλαι χάριτας μείζους τῶν καινῶν ἐγκλημάτων πεποίηται, ὑμεῖς δ', ὑπὲρ ὧν ἐπ' ἐκείνους ἐλθῶν ἐτελεύτησεν, ἀντὶ τοῦ διὰ ταῦτ' ἔτι μᾶλλον αὐτὸν τιμᾶν, καὶ τῶν ἐπὶ ταῖς προτέραις εὐεργεσίαις τι δοθέντων ἀφηρημένοι φανήσεσθε, πῶς οὐκ εἰκότως αἰσχύνῃν ἔξετε;

82 καὶ μὴν καὶ κατ' ἐκεῖνο ἀνάξι' ἂν εἴη πεπονθῶς ὁ παῖς εἰ τῆς δωρειᾶς ἀφαιρεθείη, καθ' ὃ πολλάκις ὑμῶν 482 στρατηγήσαντος Χαβρίου, οὐδενὸς πώποθ' υἱὸς ὄφρα νὸς δι' ἐκεῖνον ἐγένετο, αὐτὸς δ' ἐν ὄφρα νία τέθραπται διὰ τὴν πρὸς ὑμᾶς φιλοτιμίαν τοῦ πατρός. οὕτω γὰρ ὡς ἀληθῶς ἔμοιγε φαίνεται βεβαίως πως ἐκεῖνος φιλόπολις, ὥστε δοκῶν καὶ ὧν ἀσφαλέστατος στρατηγὸς ἀπάντων, ὑπὲρ μὲν ὑμῶν, ὀπόθ' ἤγοιτ', ἐχρήτο τούτῳ, ὑπὲρ αὐτοῦ δ', ἐπειδὴ τὸ καθ' αὐτὸν ἐτάχθη κινδυνεύειν, παρεῖθε, καὶ μᾶλλον εἴλετο μὴ ζῆν, ἢ κατα-

83 σχῦναι τὰς παρ' ὑμῶν ὑπαρχούσας αὐτῷ τιμάς. εἶθ' ὑπὲρ ὧν ἐκεῖνος ᾤετο δεῖν ἀποθνήσκειν ἢ νικᾶν, ταῦθ' ἡμεῖς ἀφελώμεθα τὸν υἱὸν αὐτοῦ; καὶ τί φήσομεν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅταν τὰ μὲν τρόποι' ἐστήκη δῆλα πᾶσιν ἀνθρώποις, ἃ ὑπὲρ ὑμῶν στρατηγῶν ἐκεῖνος

ἔστησε, τῶν δ' ἐπὶ τούτοις δωρειῶν ἀφηρημένον τι φαίνεται; οὐ σκέψασθ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ λογισθε, ὅτι νῦν οὐχ ὁ νόμος κρίνεται πότερ' ἔστ' ἐπιτήδειος ἢ οὐ, ἀλλ' ὑμεῖς δοκιμάζεσθ' εἴτ' ἐπιτήδειοι πάσχειν ἔστ' εὐ τὸν λοιπὸν χρόνον εἴτε μή;

- 84 Λαβὲ δὴ καὶ τὸ τῷ Χαβρία ψήφισμα ψηφισθέν. ὅρα δὴ καὶ σκόπει· δεῖ γὰρ αὐτ' ἐνταῦθ' εἶναί που. Ἐγὼ δ' ἔτι τοῦτ' εἰπεῖν ὑπὲρ Χαβρίου βούλομαι. ὑμεῖς ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τιμῶντές ποτ' Ἴφικράτην, οὐ μόνον αὐτὸν ἐτιμήσατ', ἀλλὰ καὶ δι' ἐκείνον Στράβακα καὶ Πολύστρατον· καὶ πάλιν Τιμοθέῳ διδόντες τὴν δωρειάν, δι' ἐκείνον ἐδώκατε καὶ Κλεάρχῳ καὶ τισὶν ἄλλοις πολιτείαν. Χαβρίας δ' αὐτὸς ἐτιμήθη παρ' 85 ὑμῖν μόνος. εἰ δὴ τόθ', ὅθ' εὗρίσκετο τὴν δωρειάν, 488 ἠξίωσ' ὑμᾶς, ὥσπερ δι' Ἴφικράτην καὶ Τιμόθεον εὐ τινὰς πεποιθήκατε, οὕτω καὶ δι' ἑαυτὸν εὐ ποιῆσαι τούτων τινὰς τῶν εὐρημένων τὴν ἀτέλειαν, οὓς νῦν οὗτοι μεμφόμενοι πάντα ἀφαιρεῖσθαι κελεύουσιν, ὁμοίως οὐκ ἂν ἐδώκατε ταύτην αὐτῷ τὴν χάριν; ἔγωγ' ἠγοῦ-
- 86 μαί. εἶθ' οἷς δι' ἐκείνον ἂν τότ' ἐδώκατε δωρειάν, διὰ τούτους νῦν αὐτὸν ἐκείνον ἀφαιρήσεσθε τὴν ἀτέλειαν; ἀλλ' ἄλογον. οὐδὲ γὰρ ὑμῖν ἀρμόττει δοκεῖν, παρὰ μὲν τὰς εὐεργεσίας οὕτω προχείρως ἔχειν, ὥστε μὴ μόνους αὐτοὺς τοὺς εὐεργέτας τιμᾶν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐκείνων φίλους, ἐπειδὴν δὲ χρόνος διέληθη βραχύς, καὶ ὅσ' αὐτοῖς δεδώκατε, ταῦτ' ἀφαιρεῖσθαι.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΧΑΒΡΙΟΥ ΤΙΜΩΝ.

- 87 Οὓς μὲν τοίνυν ἀδικήσετε, εἰ μὴ λύσετε τὸν νόμον, πρὸς πολλοῖς ἄλλοις, οὓς ἀκηκόατ', εἰσὶν ὧ ἄνδρες δικασταί. σκοπεῖτε δὴ καὶ λογίσασθ' ἐν ὑμῖν αὐτοῖς,

εἰ τινες τούτων τῶν τετελευτηκότων λάβοιεν τρόπον τινα τοῦ νυνὶ γιγνομένου πράγματος αἰσθησιν, ὡς ἂν εἰκότως ἀγανακτήσειαν. εἰ γὰρ ὧν ἕργῳ πεποίηκεν ἕκαστος αὐτῶν ὑμᾶς εὖ, τούτων ἐκ λόγου κρίσις γίνεται, καὶ τὰ καλῶς πραχθένθ' ὑπ' ἐκείνων, ἂν ὑφ' ἡμῶν μὴ καλῶς ῥηθῆ τῷ λόγῳ, μάτην τοῖς πονήσασιν εἰργασται, πῶς οὐ δευνὰ πάσχουσιν;

- 88 Ἴνα τοίνυν εἰδῆτ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι ὡς ἀληθῶς ἐπὶ πᾶσι δικαίοις ποιούμεθα τοὺς λόγους πάντας, οὓς λέγομεν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐδὲν ἔσθ' ὃ τι τοῦ παρακρούσασθαι καὶ φενακίσαι λέγεται παρ' ἡμῶν εἵνεκα, ἀναγνώσεται τὸν νόμον ὑμῖν, ὃν παρεισφέρο- 484
μεν γράψαντες ἀντὶ τοῦδε, ὃν οὐκ ἐπιτήδειον εἶναι φάμεν. γνώσεσθε γὰρ ἐκ τούτου πρόνοιάν τιν' ἔχοντας ἡμᾶς, καὶ ὅπως ὑμεῖς μηδὲν αἰσχρὸν ποιῆσαι δόξετε, καὶ ὅπως, εἰ τινὰ τις καταμέμφεται τῶν εὐρημένων τὰς δωρείας, ἂν δίκαιον ἦ, κρίνας παρ' ὑμῖν ἀφαιρήσεται, καὶ ὅπως, οὓς οὐδεὶς ἂν ἀντείποι μὴ οὐ
89 δεῖν ἔχειν, ἔξουσιν τὰ δοθέντα. καὶ τούτων οὐδὲν καινὸν οὐδ' εὐρημ' ἡμέτερον, ἀλλ' ὁ παλαιὸς, ὃν οὗτος παρέβη, νόμος οὕτω κελεύει νομοθετεῖν, γράφεσθαι μὲν, ἂν τίς τινα τῶν ὑπαρχόντων νόμων μὴ καλῶς ἔχειν ἠγῆται, παρεισφέρειν δ' αὐτὸν ἄλλον, ὃν ἂν τιθῆ λύων ἐκείνον, ὑμᾶς δ' ἀκούσαντας ἐλέσθαι τὸν
90 κρείττω. οὐ γὰρ ᾤετο δεῖν ὁ Σόλων, ὁ τοῦτον τὸν τρόπον προστάξας νομοθετεῖν, τοὺς μὲν θεσμοθέτας [τοὺς] ἐπὶ τοὺς νόμους κληρουμένους, δις δοκιμασθέντας ἄρχειν, ἐν τε τῇ βουλῇ καὶ παρ' ὑμῖν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, τοὺς δὲ νόμους αὐτοὺς καθ' οὓς καὶ τούτοις ἄρχειν καὶ [πᾶσι] τοῖς ἄλλοις πολιτεύεσθαι προσήκει, ἐπὶ καιροῦ τεθέντας ὅπως ἔτυχον, μὴ δοκιμασθέντας

- 91 κυρίους εἶναι. καὶ γὰρ τοὶ τότε μὲν, τέως τὸν τρόπον τοῦτον ἐνομοθέτουσι, τοῖς μὲν ὑπάρχουσιν νόμοις ἐχρῶντο, καινοὺς δ' οὐκ ἐτίθεισαν· ἐπειδὴ δὲ τῶν πολιτευομένων τινὲς δυνηθέντες, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, κατεσκεύασαν αὐτοῖς ἐξεῖναι νομοθετεῖν, ὅταν τις βούληται καὶ ὃν ἂν τύχη τρόπον, τοσοῦτοι μὲν ἐναντίοι σφίσι αὐτοῖς εἰσὶν νόμοι, ὥστε χειροτονεῖθ' ὑμεῖς τοὺς διαλέξοντας τοὺς ἐναντίους ἐπὶ πάμπολυν ἤδη
- 92 χρόνον, καὶ τὸ πρῶγμ' οὐδὲν μᾶλλον δύναται πέρας⁴⁸⁵ σχεῖν· ψηφισμάτων δ' οὐδ' ὀτιοῦν διαφέρουσιν οἱ νόμοι, ἀλλὰ νεώτεροι [οἱ νόμοι], καθ' οὗς τὰ ψηφίσματα δεῖ γράφεσθαι, τῶν ψηφισμάτων αὐτῶν ὑμῖν εἰσὶν. ἴν' οὖν μὴ λόγον λέγω μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸν νόμον αὐτὸν ὃν φημι δεῖξω, λαβέ μοι τὸν νόμον καθ' ὃν ἦσαν οἱ πρότερον νομοθέται. λέγε.

ΝΟΜΟΣ.

- 93 Συνίεθ' ὃν τρόπον ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὁ Σόλων τοὺς νόμους ὡς καλῶς κελεύει τιθέναι, πρῶτον μὲν παρ' ὑμῖν, ἐν τοῖς ὁμομοκόσι, παρ' οἷσπερ καὶ τᾶλλα κυροῦνται, ἔπειτα λύοντα τοὺς ἐναντίους, ἴν' εἰς ἣ περὶ τῶν ὄντων ἐκάστου νόμος, καὶ μὴ τοὺς ἰδιώτας αὐτὸ τοῦτο ταράττη καὶ ποιῇ τῶν ἅπαντας εἰδότων τοὺς νόμους ἔλαττον ἔχειν, ἀλλὰ πᾶσιν ἣ ταῦτ' ἀγῶναι καὶ
- 94 μαθεῖν ἀπλᾶ καὶ σαφῆ τὰ δίκαια. καὶ πρὸ τούτων γ' ἐπέταξεν ἐκθεῖναι πρόσθε τῶν ἐπωνύμων καὶ τῶ γραμματεῖ παραδοῦναι, τοῦτον δ' ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀναγιγνώσκειν, ἴν' ἕκαστος ὑμῶν ἀκούσας πολλάκις καὶ κατὰ σχολὴν σκεψάμενος, ἂν ἣ καὶ δίκαια καὶ συμφέροντα, ταῦτα νομοθετῇ. τούτων τοίνυν τοσοῦτων ὄντων δικαίων τὸ πλῆθος, οὐτοσὶ μὲν οὐδ' ὀτιοῦν ἐποίησε

Δειπίνης· οὐ γὰρ ἂν ὑμεῖς ποτ' ἐπέισθηθ', ὡς ἐγὼ νομίζω, θέσθαι τὸν νόμον· ἡμεῖς δ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάντα, καὶ παρεισφέρομεν πολλῶ καὶ κρείττω καὶ δικαιότερον τούτου νόμου. γνώσεσθε δ' ἀκούοντες.
 95 λαβὲ καὶ λέγε πρῶτον μὲν ἃ τοῦ τούτου νόμου γεγράμ- 486
 μεθα, εἰδ' ἃ φαμεν δεῖν ἀντὶ τούτων τεθῆναι. λέγε.

ΓΡΑΦΗ.

Ταῦτα μὲν ἐσθ' ἃ τοῦ τούτου νόμου διώκομεν ὡς οὐκ ἐπιτήδεια. τὰ δ' ἐξῆς λέγε, ἃ τούτων εἶναι βελτίω φαμέν. προσέχετ' ἄνδρες δικασταὶ τούτοις ἀναγιγνωσκομένοις τὸν νοῦν. λέγε.

ΝΟΜΟΣ.

96 Ἐπίσχεσ. τοῦτο μὲν ἐν τοῖς οὖσιν νόμοις κυρίοις ὑπάρχον καλὸν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ σαφές, „τὰς δωρεῖας ὅσας ὁ δῆμος ἔδωκε κυρίας εἶναι“, δίκαιον, ὧ γῆ καὶ θεοί. χρῆν τοίνυν Δειπίνην μὴ πρότερον τιθέναι τὸν ἑαυτοῦ νόμον, πρὶν τοῦτον ἔλυσε γραψάμενος. νῦν δὲ μαρτυρίαν καθ' ἑαυτοῦ καταλείπων ὅτι παρανομεῖ τουτοῦ τὸν νόμον, ὅμως ἐνομοθέτει, καὶ ταῦθ' ἐτέρον κελεύοντος νόμου, καὶ κατ' αὐτὸ τοῦτ' ἐνοχον εἶναι τῇ γραφῇ, ἐὰν ἐναντίος ἦ τοῖς πρότερον κειμένοις νόμοις. λαβὲ δ' αὐτὸν τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

97 Οὐκουν ἐναντίον ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶ „κυρίας εἶναι τὰς δωρεῖας, ὅσας ὁ δῆμος ἔδωκε“, τὸ „μηδέν' εἶναι ἀτελεῆ“ τούτων οἷς ὁ δῆμος ἔδωκεν; σαφῶς γ' οὐτωςί. ἀλλ' οὐκ ἐν ᾧ νῦν ὁδ' ἀντεισφέρει νόμῳ, ἀλλ' ἃ τ' ἐδώκατε, κύρια, καὶ πρόφασις δικαία κατὰ τῶν ἢ παρακρουσαμένων ἢ μετὰ ταῦτ' ἀδικούντων ἢ

ὄλως ἀναξίων, δι' ἣν ὄν ἄν ὑμῖν δοκῆ κολύσει' ἔχειν τὴν δωρεϊάν. λέγε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

187

- 98 Ἀκούετε' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ καταμανθάνετε, ὅτι ἐνταῦθ' ἐνὶ καὶ τοὺς ἀξίους ἔχειν τὰ δοθέντα, καὶ τοὺς μὴ τοιούτους κριθέντας, ἐὰν ἀδίκως τι λάβωσιν, ἀφαιρεθῆναι, καὶ τὸ λοιπὸν ἐφ' ὑμῖν εἶναι πάνθ', ὥσπερ ἐστὶ δίκαιον, καὶ δοῦναι καὶ μὴ. ὥς μὲν τοίνυν οὐχὶ καλῶς οὗτος ἔχει καὶ δικαίως ὁ νόμος, οὗτ' ἐρεῖν οἴομαι Λεπτίνην, οὗτ', ἐὰν λέγῃ, δεῖξαι δυνήσεσθαι· ἃ δὲ πρὸς τοῖς θεσμοθέταις ἔλεγεν, ταῦτ' ἴσως λέγων παράγειν ὑμᾶς ζητήσῃ. ἔφη γὰρ ἑξαπάτης εἵνεκα παραγεγράφθαι [τοῦτον] τὸν νόμον, ἐὰν δ' ὄν αὐτὸς ἔδηκεν
- 99 λυθῆ, τοῦτον οὐ τεθήσεσθαι. ἐγὼ δ', ὅτι μὲν τῇ ὑμετέρῃ ψήφῳ τοῦ τούτου νόμου λυθέντος, τὸν παρεισενεχθέντα κύριον εἶναι σαφῶς ὁ παλαιὸς κελεύει νόμος, καθ' ὃν οἱ θεσμοθέται τοῦτον ὑμῖν παρέγραψαν, ἑάσω, ἵνα μὴ περὶ τούτου τις ἀντιλέγῃ μοι, ἀλλ' ἐπ' ἐκεῖνο εἶμι. ὅταν ταῦτα λέγῃ δήπου, ὁμολογεῖ μὲν εἶναι βελτίω καὶ δικαιότερον τόνδε τὸν νόμον οὗ τέθεικεν αὐτός,
- 100 ὑπὲρ δὲ τοῦ πῶς τεθήσεται ποιεῖται τὸν λόγον. πρῶτον μὲν τοίνυν εἰδὼν αὐτῷ κατὰ τοῦ παρεισφύροντος πολλοὶ τρόποι, δι' ὧν, ἂν βούληται, θεῖναι τὸν νόμον αὐτὸν ἀναγκάσει. ἔπειτ' ἐγγυώμεθ' ἡμεῖς, ἐγὼ, Φορμίων, ἄλλον εἰ τινα βούλεται, θήσῃ τὸν νόμον. ἔστι δὲ δήπου νόμος ὑμῖν, ἐὰν τις ὑποσχόμενός τι τὸν δῆμον ἢ τὴν βουλήν ἢ δικαστήριον ἑξαπατήσῃ, τὰ ἔσχατα πάσχειν. ἐγγυώμεθ', ὑπισχνόμεθα. οἱ θεσμοθέται ταῦτα γραφόντων, ἐπὶ τούτοις τὸ πρᾶγμα γινέσθω.
- 101 μὴθ' ὑμεῖς ποιήσητε μηδὲν ἀνάξιον ὑμῶν αὐτῶν, μὴτ',

εἰ τις φαῦλός ἐστι τῶν εὐρημένων τὴν δωρεῖαν, ἐχέτω, 488
 ἀλλ' ἰδίᾳ κατὰ τόνδε κριθῆτω τὸν νόμον. εἰ δὲ ταῦτα
 λόγους καὶ φλυαρίας εἶναι φήσῃ, ἐκείνῳ γ' οὐ λόγος·
 αὐτὸς θέτω, καὶ μὴ λεγέτω τοῦθ', ὥς οὐ θήσομεν ἡμεῖς.
 κάλλιον δὲ δήπου τὸν ὑφ' ὑμῶν κριθέντα καλῶς ἔχειν
 νόμον εἰσφέρειν, ἢ ὄν νῦν ἀφ' αὐτοῦ τίθησιν.

102 Ἐμοὶ δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δοκεῖ Λεπτίνης (καὶ
 μοι μηδὲν ὀργισθῆς· οὐδὲν γὰρ φλαῦρον ἐρῶ) ἢ οὐκ
 ἀνεγνωκέναι τοὺς Σόλωνος νόμους ἢ οὐ συνιέναι. εἰ
 γὰρ ὁ μὲν Σόλων ἔθηκεν νόμον ἐξεῖναι δοῦναι τὰ
 ἑαυτοῦ ὧ ἕν τις βούληται, ἐὰν μὴ παῖδες ὥσι γνήσιοι,
 οὐχ ἴν' ἀποστερήσῃ τοὺς ἐγγυτάτω γένει τῆς ἀγχι-
 στείας, ἀλλ' ἴν' εἰς τὸ μέσον καταθεῖς τὴν ὠφελίαν
 103 ἐφάμιλλον ποιήσῃ τὸ ποιεῖν ἀλλήλους εὖ, σὺ δὲ τοῦ-
 ναυτίον εἰσενήνοχας μὴ ἐξεῖναι τῷ δήμῳ τῶν αὐτοῦ
 δοῦναι μηδενὶ μηδέν, πῶς σέ τις φήσῃ τοὺς Σόλωνος
 ἀνεγνωκέναι νόμους ἢ συνιέναι; ὃς ἔρημον ποιεῖς τὸν
 δῆμον τῶν φιλοτιμησομένων, προλέγων καὶ δεικνὸς
 ὅτι τοῖς ἀγαθόν τι ποιοῦσιν οὐδ' ὀτιοῦν ἔσται πλεόν.
 104 καὶ μὴν κάκεινος τῶν καλῶς δοκούντων ἔχειν νόμων
 Σόλωνός ἐστι, μὴ λέγειν κακῶς τὸν τεθνεῶτα, μηδ'
 ἂν ὑπὸ τῶν ἐκείνου τις ἀκούῃ παίδων αὐτοῦ· σὺ δὲ
 ποιεῖς, οὐ λέγεις κακῶς τοὺς τετελευτηκότας τῶν εὐεφ-
 γετῶν, τῷ δεῖνι μεμφόμενος καὶ τὸν δεῖν' ἀνάξιον εἶναι
 φάσκων, ὧν οὐδὲν ἐκείνοις προσῆμεν. ἄρ' οὐ πολὺ
 τοῦ Σόλωνος ἀποστατεῖς τῇ γνώμῃ;

105 Πάνυ τοίωνυ σπουδῇ τις ἀπήγγελλέν μοι περὶ τοῦ
 μηδενὶ δεῖν μηδὲν διδόναι, μηδ' ἂν ὀτιοῦν πράξῃ, τοι-
 οὔτον τι λέγειν αὐτοὺς παρεσκευάσθαι, ὥς ἄρ' οἱ Λα-
 κεδαιμόνιοι καλῶς πολιτευόμενοι καὶ Θηβαῖοι, οὐδενὶ 489
 τῶν παρ' ἑαυτοῖς διδῶσιν τοιαύτην οὐδεμίαν τιμὴν·

καίτοι καὶ παρ' ἐκείνοις τινές εἰσιν ἴσως ἀγαθοί. ἐμοὶ δὲ δοκοῦσιν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάντες οἱ τοιοῦτοι λόγοι, παροξυντικοὶ μὲν εἶναι πρὸς τὸ τὰς ἀτελείας ὑμᾶς ἀφελέσθαι πείσαι, οὐ μέντοι δίκαιοι γ' οὐδαμῆ. οὐ γὰρ ἀγνοῶ τοῦθ' ὅτι Θηβαῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ ἡμεῖς οὔτε νόμοις οὔτ' ἔθεσιν χρώμεθα τοῖς αὐτοῖς οὔτε πολιτεία. αὐτὸ γὰρ τοῦτο πρῶτον, ὃ νῦν οὔτοι ποιήσουσιν, ἐὰν ταῦτα λέγωσιν, οὐκ ἔξεστιν ποιεῖν παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις, τὰ τῶν Ἀθηναίων ἐπαινεῖν νόμιμα, οὐδὲ τὰ τῶν δεινῶν, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, ἀλλ' ἂν τῆ παρ' ἐκείνοις πολιτεία συμφέροι, ταῦτ' ἐπαινεῖν ἀνάγκη [καὶ ποιεῖν]. εἶτα καὶ Λακεδαιμόνιοι τῶν μὲν τοιούτων ἀφροσύνας, ἄλλαι δὲ τινες παρ' ἐκείνοις εἰσὶ τιμαί, ἃς ἀπεύξαιτ' ἂν ἅπας ὁ δῆμος ἐνταυθοῖ γενέσθαι. τίνες οὖν εἰσιν αὐταί; τὰς μὲν καθ' ἕκαστον ἐάσω, μίαν δ', ἣ συλλαβοῦσα τὰς ἄλλας ἔχει, δίδειμι. ἐπειδὴν τις εἰς τὴν καλουμένην γερουσίαν ἐγκριθῆ παρασχῶν αὐτὸν οἶον χρή, δεσπότης ἐστὶ τῶν πολλῶν. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἐστὶ τῆς ἀρετῆς ἀθλον τῆς πολιτείας κυρίῳ γενέσθαι μετὰ τῶν ὁμοίων, παρὰ δ' ἡμῖν ταύτης μὲν ὁ δῆμος κύριος, καὶ ἀραὶ καὶ νόμοι καὶ φυλακαί, ὅπως μηδεὶς ἄλλος κύριος γενήσεται, στέφανοι δὲ καὶ ἀτέλειαι καὶ σιτήσεις καὶ τοιαῦτ' ἐστίν, ὧν ἂν τις ἀνὴρ ἀγαθὸς ὧν τύχοι. καὶ ταῦτ' ἀμφοτέρω ὀρθῶς ἔχει, καὶ τάκει καὶ τὰ παρ' ἡμῖν. διὰ τί; ὅτι τὰς μὲν διὰ τῶν ὀλίγων πολιτείας τὸ πάντας ἔχειν ἴσον ἀλλήλοις τοὺς τῶν κοινῶν κυρίους ὁμοιοῦν ποιεῖ, τὴν δὲ τῶν δῆμων ἐλευθερίαν ἢ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἀμιλλή, ἣν ἐπὶ ταῖς παρὰ τοῦ δήμου δωρεαῖς πρὸς αὐτοὺς ποιοῦνται, φυλάττει. καὶ μὴν περὶ τοῦ γε μηδὲ Θηβαίους μηδένα τιμᾶν, ἐκεῖν' ἂν ἔχειν εἰπεῖν ἀληθῆς οἴομαι.

- μείζον ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι Θηβαῖοι φρονοῦσιν ἐπ' ὀμότητι καὶ πονηρίᾳ, ἣ ὑμεῖς ἐπὶ φιλανθρωπία καὶ τῷ τὰ δίκαια βούλεσθαι. μήτ' οὖν ἐκείνοι ποτε παύσαιντ', εἰ ἄρ' εὖξασθαι δεῖ, τοὺς μὲν αὐτοὺς ἀγαθόν τι ποιοῦντας μήτε τιμῶντες μήτε θαυμάζοντες, τοὺς δὲ συγγενεῖς (ἴστε γὰρ ὃν τρόπον Ὀρχομενὸν διέδηκαν) οὕτω μεταχειριζόμενοι, μήθ' ὑμεῖς τάναντία τούτοις τοὺς μὲν εὐεργέτας τιμῶντες, παρὰ τῶν δὲ πολιτῶν
- 110 λόγῳ μετὰ τῶν νόμων τὰ δίκαια λαμβάνοντες. ὅλως δ' οἶμαι τότε δεῖν τοὺς ἐτέρων ἐπαινεῖν νόμους καὶ ἔθνη τοῖς ὑμετέροις ἐπιτιμῶντας, ὅταν ἢ δεῖξαι βέλτιον ἐκείνους πράττοντας ὑμῶν. ὅτε δ' ὑμεῖς, καλῶς ποιῶντες, καὶ κατὰ τὰς κοινὰς πράξεις καὶ κατὰ τὴν ὁμόνοιαν καὶ κατὰ τὰλλα πάντ' ἄμεινον ἐκείνων πράττετε, τοῦ χάριον ἂν τῶν ὑμετέρων αὐτῶν ἔθῶν ὀλιγοροῦντες ἐκεῖνα διώκοιτε; εἰ γὰρ καὶ κατὰ τὸν λογισμὸν ἐκεῖνα φανεῖν βελτίω, τῆς γε τύχης εἴνεκα, ἣ παρὰ ταῦτ'
- 111 ἀγαθῆ κέχρησθ', ἐπὶ τούτων ἄξιον μείναι. εἰ δὲ δεῖ παρὰ πάντα ταῦτ' εἰπεῖν ὃ δίκαιον ἡγοῦμαι, ἐκεῖν' ἂν ἔργῳ εἰποιμι. οὐκ ἔστι δίκαιον ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς Λακεδαιμονίων νόμους οὐδὲ τοὺς Θηβαίων λέγειν ἐπὶ τῷ τοὺς ἐνθάδε λυμαίνεσθαι, οὐδὲ δι' ὧν μὲν ἐκείνοι μεγάλοι μετὰ τῆς ὀλιγαρχίας καὶ δεσποτείας εἰσί, κἂν ἀποκτεῖναι βούλεσθαι τὸν παρ' ἡμῖν τούτων τι κατασκευάσαντα, διὰ δ' ὧν ὁ παρ' ἡμῖν δῆμος εὐδαίμων, ταῦθ' ὡς ἀνελεῖν δεῖ λεγόντων τινῶν ἐθέλειν ἀκούειν.
- 112 Ἔστιν τοίνυν τις πρόχειρος λόγος, ὥς ἄρα καὶ 491 παρ' ἡμῖν ἐπὶ τῶν προγόνων πόλλ' ἀγάθ' εἰργασμένοι τινὲς οὐδενὸς ἡξιοῦντο τοιούτου, ἀλλ' ἀραπητῶς ἐπιγράμματος ἐν τοῖς Ἑρμαῖς ἔτυχον· καὶ ἴσως τοῦθ' ὑμῖν

ἀναγνώσεται τὸ ἐπίγραμμα. ἐγὼ δ' ἠγοῦμαι τοῦτον
τὸν λόγον ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι κατὰ πόλλ' ἀσύμφορον
118 εἶναι τῇ πόλει λέγεσθαι, πρὸς δὲ καὶ οὐδὲ δίκαιον. εἰ
μὲν γὰρ ἀναξίους εἶναι τις φήσει κάκεινους τιμᾶσθαι,
τίς ἄξιος, εἰπάτω, εἰ μήτε τῶν προτέρων μηδεὶς μήτε
τῶν ὑστέρων· εἰ δὲ μηδένα φήσει, συναχθεσθεῖσιν ἂν
ἔρωγε τῇ πόλει, εἰ μηδεὶς ἐν ἅπαντι τῷ χρόνῳ γέγον'
ἄξιος εὖ παθεῖν. καὶ μὴν εἰ γ' ὁμολογῶν ἐκείνους
εἶναι σπουδαίους μὴ τετυχηκότας δεῖξει μηδενός, τῆς
πόλεως ὡς ἀχαρίστου δήκου κατηγορεῖ. ἔστι δ' οὐχ
οὕτω ταῦτ' ἔχοντα, οὐδ' ὀλίγου δεῖν, ἀλλ' ἐπειδὴν τις
οἶμαι κακουργῶν ἐπὶ μὴ προσήκοντα πράγματα τοὺς
114 λόγους μεταφέρει, δυσχερεῖς ἀνάγκη φαίνεσθαι. ὡς δὲ
τέληθές τ' ἔχει καὶ δίκαιόν ἐστι λέγειν, ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς
ἔρω. ἦσαν ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι πολλοὶ τῶν πρότερον
σπουδαῖοι, καὶ ἡ πόλις ἡμῶν ἐτίμα καὶ τότε τοὺς ἀγα-
θούς· αἱ μέντοι τιμὰ καὶ [τᾶλλα] πάντα τὰ μὲν τότε
ἦν ἐπὶ τοῖς τότε ἔθεσιν, τὰ δὲ νῦν ἐπὶ τοῖς νῦν. πρὸς
οὖν τί τοῦτο λέγω; ὅτι φήσαιμι ἂν ἔγωγ' ἐκείνους
οὐκ ἔσθ' ὅτου παρὰ τῆς πόλεως οὐ τυχεῖν ὡς ἐβουλή-
115 θησαν. τίτιν χρώμενος τεκμηρίῳ; ὅτι Λυσιμάχῳ δω-
ρειᾶν, ἐνὶ τῶν τότε χρησίμων, ἑκατὸν μὲν ἐν Εὐβοίᾳ
πλῆθρα γῆς πεφυτευμένης ἔδοσαν, ἑκατὸν δὲ φιλιῆς,
ἔτι δ' ἀργυρίου μνᾶς ἑκατὸν, καὶ τέτταρας τῆς ἡμέρας
δραχμάς. καὶ τούτων φήφισμ' ἔστ' Ἀλκιβιάδου, ἐν ᾧ 492
ταῦτα γέγραπται. τότε μὲν γὰρ ἡ πόλις ἡμῶν καὶ γῆς
ἠυπόρει καὶ χρημάτων, νῦν δ' εὐπορήσει· δεῖ γὰρ οὕτω
λέγειν καὶ μὴ βλασφημεῖν. καίτοι τίν' οὐκ ἂν οἴεσθε
νῦν τὸ τρίτον μέρος τούτων ἀντὶ τῆς ἀτελείας ἐλέσθαι;
ὅτι τοίνυν ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὸ ψήφισμα τοῦτ'.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

- 116 Ὅτι μὲν τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ τοῖς προ-
 γόνοις ὑμῶν ἔθος ἦν τοὺς χρηστοὺς τιμᾶν, δηλοῖ τὸ
 ψήφισμα τουτὶ· εἰ δὲ μὴ τοῖς αὐτοῖς οἴσπερ ἡμεῖς νῦν,
 ἕτερόν τι τοῦτ' ἂν εἴη. εἰ τοίνυν μήτε Λυσίαχον
 μήτ' ἄλλον μηδένα μηδὲν εὐρήσθαι καρὰ τῶν προγό-
 νων ἡμῶν συγχωρήσαιμεν, τί μᾶλλον οἷς ἔδομεν νῦν
- 117 ἡμεῖς διὰ τοῦτο δικαίως ἂν ἀφαιρεθῆτεν; οὐ γὰρ οἱ
 μὴ δόντες ἂ μὴ ἴσκει δεινόν εἶσιν οὐδὲν εἰργασμένοι,
 ἀλλ' οἱ δόντες μὲν, πάλιν δ' ὕστερον μηδὲν ἐγκαλοῦν-
 τες ἀφαιρούμενοι. εἰ μὲν γάρ τις ἔχει δεῖξαι κάκεινους
 ὧν ἔδοσάν τῳ τι τοῦτ' ἀφηρημένους, συγχωρῶ καὶ
 ὑμᾶς ταῦτὸ τοῦτο ποιῆσαι, καίτοι τό γ' αἰσχρὸν ὁμοίως·
 εἰ δὲ μὴδ' ἂν εἷς ἐν ἅπαντι τῳ χρόνῳ τοῦτ' ἔχοι δεῖξαι
 γεγονός, τίς οὖν εἴνεκ' ἐφ' ἡμῶν πρώτων καταδειχθῆ
 τοιοῦτ' ἔργον;
- 118 Χρὴ τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κάκεινο ἐνθυμει-
 σθαι καὶ ὁρᾶν, ὅτι νῦν ὁμοιοκότες κατὰ τοὺς νόμους
 δικάσειν ἤκατε, οὐχὶ τοὺς Λακεδαιμονίων οὐδὲ Θη-
 βαίων, οὐδ' οἷς ποτ' ἐχρήσανθ' οἱ πρῶτοι τῶν προ-
 γόνων, ἀλλὰ καθ' οὓς ἔλαβον τὰς ἀτελείας οὓς ἀφαι-
 ρεῖται νῦν οὗτος τῳ νόμῳ, καὶ περὶ ὧν ἂν νόμοι μὴ
 ᾧσι, γνώμη τῇ δικαιοτάτῃ κρινεῖν. καλῶς. τὸ τοίνυν 493
- 119 τῆς γνώμης πρὸς ἅπαντ' ἀνενέγκατε τὸν νόμον. ἄρ'
 οὖν δίκαιον ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς εὐεργέτας τιμᾶν;
 δίκαιον. τί δ'; ὅσ' ἂν δῶ τις ἄπαξ, δίκαιον ἔχειν ἔαν;
 δίκαιον. ταῦτα τοίνυν αὐτοὶ τε ποιεῖθ', ἵν' εὐορκῆτε,
 καὶ τοὺς προγόνους ὀργίξεσθ' ἔάν μή τις φῆ ποιεῖν,
 καὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα λέγοντας παραδείγματα, ὡς ἄρ'
 ἐκείνοι μεγάλ' εὐπαθόντες οὐδέν' ἐτίμησαν, καὶ πο-
 νηροὺς καὶ ἀπαιδεύτους ἠγρεῖσθ' εἶναι, πονηροὺς μὲν

διότι καταψεύδονται τῶν προγόνων ὑμῶν ὡς ἀχαρίστων, ἀμαθεῖς δὲ διότι ἐκεῖνο ἀγνοοῦσιν, ὅτι εἰ τὰ μάλιστα ταῦθ' οὕτως εἶχεν, ἀρνεῖσθαι μᾶλλον ἢ λέγειν αὐτοῖς προσῆκεν.

- 120 Οἴομαι τοίνυν καὶ τοῦτον τὸν λόγον Λεπτίνην ἐρεῖν, ὡς τὰς εἰκόνας καὶ τὴν σίτησιν οὐκ ἀφαιρεῖται τῶν εἰληφότων ὁ νόμος, οὐδὲ τῆς πόλεως τὸ τιμᾶν τοὺς ὄντας ἀξίους, ἀλλ' ἔσται καὶ χαλκοῦς ἰστάναι καὶ σίτησιν διδόναι καὶ ἄλλ' ὃ τι ἂν βούλησθε, πλὴν τούτου. ἐγὼ δ' ὑπὲρ ὧν μὲν τῇ πόλει καταλείπειν φήσει, τοσοῦτο λέγω· ὅταν ὧν ἐδώκατέ τῳ πρότερόν τι, τοῦτ' ἀφέλησθε, καὶ τὰς ὑπολοίπους ἀπίστους ποιήσετε πάσας δωρεῖας. τί γὰρ ἔσται πιστότερον τὸ τῆς εἰκόνας ἢ τῆς σιτήσεως ἢ τὸ τῆς ἀτελείας, ἣν πρότερόν τισι δόντες
- 121 ἀφηρημένοι φανείσθε; ἔτι δ' εἰ μηδὲν ἐμελλε τοῦτ' ἔσεσθαι δυσχερές, οὐδ' ἐκεῖνο καλῶς ἔχειν ἡγοῦμαι, εἰς τοιαύτην ἄγειν ἀνάγκην τὴν πόλιν, δι' ἧς ἄπαντας ἐξ ἴσου τῶν αὐτῶν ἀξιώσει τοῖς τὰ μέγιστ' εὐεργετούσιν, ἢ μὴ τοῦτο ποιούσα χάριν τισὶν οὐκ ἀποδώσει. μεγάλων μὲν οὖν εὐεργεσιῶν οὐθ' ὑμῖν συμφέρει συμβάλειν πολλάκις καιρόν, οὔτ' ἴσως ῥᾶδιον αἰτίῳ γε- 494
- 122 νέσθαι· μετρίων δὲ καὶ ὧν ἂν ἐν εἰρήνῃ τις καὶ πολιτεία δύναιτ' ἐφικέσθαι, εὐνοίας δικαιοσύνης ἐπιμελείας τῶν τοιούτων, καὶ συμφέρειν ἔμοιγε δοκεῖ καὶ χρῆναι διδόναι τὰς τιμὰς. δεῖ τοίνυν μεμερίσθαι [καὶ] τὰ τῶν δωρεῶν, ἵν' ἧς ἂν ἄξιος ὧν ἕκαστος φαίνεται,
- 123 ταύτην παρὰ τοῦ δήμου λαμβάνῃ τὴν δωρεῖαν. ἀλλὰ μὴν ὑπὲρ ὧν γε τοῖς εὐρημένοις τὰς τιμὰς καταλείπειν φήσει, οἱ μὲν ἀπλᾶ πάνυ καὶ δίκαι' ἂν εἴποιεν, πάνθ' ὅσα τῶν αὐτῶν ἔνεκ' αὐτοῖς ἔδοτ' εὐεργεσιῶν ἀξιοῦντες ἔχειν, οἱ δὲ φενακίζειν τὸν καταλείπεσθαι λέγοντάς

τι αὐτοῖς. ὁ γὰρ ἄξια τῆς ἀτελείας εὖ πεποικέναι δόξας καὶ ταύτην παρ' ὑμῶν λαβῶν τὴν τιμὴν μόνην, ἢ ξένος ἢ καὶ τις πολίτης, ἐπειδὴν ἀφαιρεθῆ ταύτην, τίς ἔχει λοιπὴν δωρεῖαν Λεπτίνῃ; οὐδεμίαν. μὴ τοίνυν διὰ μὲν τοῦ τῶνδε κατηγορεῖν ὡς φάυλων ἐκείνους ἀφαιροῦ, δι' ἃ δ' αὖ καταλείπειν ἐκείνοις φήσεις, ἰούσδ' ὃ μόνον λαβόντες ἔχουσι, τοῦτ' ἀφέλην.

124 ὡς δ' ἀπλῶς εἰπεῖν, οὐκ εἰ τῶν πάντων ἀδικήσομέν τιν' ἢ μίζον' ἢ ἐλάττονα, δεινὸν ἐστίν, ἀλλ' εἰ τὰς τιμὰς, αἷς ἂν ἀντ' εὖ ποιήσωμέν τινας, ἀπίστους καταστήσομεν· γυδ' ὁ πλείστος ἔμοιγε λόγος περὶ τῆς ἀτελείας ἐστίν, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ πονηρὸν ἔθος τὸν νόμον εἰσάγειν καὶ τοιοῦτον, δι' οὗ πάντ' ἄπιστα ὅσ' ὁ δῆμος δίδωσιν ἔσται.

125 Ὅν τοίνυν κακουργότατον οἴονται λόγον εὐρηκέναι πρὸς τὸ τὰς ἀτελείας ὑμᾶς ἀφελέσθαι πείσαι, βέλτιόν ἐστι προεπεῖν, ἵνα μὴ λάθῃτ' ἐξαπατηθέντες. ἐροῦσ' ὅτι ταῦθ' ἱερῶν ἐστίν ἅπαντα τὰναλώμαθ', αἱ χορηγίαι καὶ αἱ γυμνασιαρχίαι· δεινὸν οὖν, εἰ τῶν 495 ἱερῶν ἀτελής τις ἔφεθήσεται. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν τινας, οἷς ὁ δῆμος ἔδωκ', ἔτελείς εἶναι τούτων δίκαιον ἡγοῦμαι, ὃ δὲ νῦν οὕτω ποιήσουσιν, ἐὰν ἄρα ταῦτα λέ-

126 γωσι, τοῦτ' εἶναι δεινὸν νομίζω. εἰ γὰρ ἂ [κατὰ] μηδέν' ἄλλον ἔχουσι τίσπου δεῖξαι δίκαιον ὑμᾶς ἀφελέσθαι, ταῦτ' ἐπὶ τῷ ἔθνι θεῶν ὀνόματι ποιεῖν ζητήσουσι, πῶς οὐκ ἀσεβέστατον ἔργον καὶ δεινότατον πράξουσιν; χρὴ γὰρ, ὡς γῶν ἐμοὶ δοκεῖ, ὅσα τις πράττει τοὺς θεοὺς ἐπιφημίζω, τοιαῦτα φαίνεσθαι, οἷα μηδ' ἂν ἐπ' ἀνθρώπου [παχθέντα] πονηρὰ φανείη. ὅτι δ' οὐκ ἔστι ταῦθ' ἱερῶν ἀτέλειαν ἔχειν καὶ λητουργιῶν, ἀλλ' οὗτοι τὸ τῶν λητουργιῶν [ὄνομα] ἐπὶ

τὸ τῶν ἱερῶν μεταφέροντες ἐξαπατᾶν ζητοῦσι, *Λεπτί-*
 127 *νην ὑμῖν αὐτὸν ἐγὼ παρασχέσομαι μάρτυρα. γράφων*
γὰρ ἀρχὴν τοῦ νόμου „Λεπτίνης εἶπε“ φησίν, „ἄρκος
ἂν οἱ πλουσιώτατοι λητουργῶσιν, ἀτελῆ μηδέν’ εἶναι
πλήν τῶν ἀφ’ Ἀρμοδίου καὶ Ἀριστογέττονος.“ κίτοι
εἰ ἦν ἱερῶν ἀτέλειαν ἔχειν ταῦτὸ καὶ λητουργιῶν, τί
τοῦτο μαθὼν προσέγραψεν; οὐδὲ γὰρ τούτοις ἀτέλεια
τῶν γ’ ἱερῶν ἐστὶν δεδομένη. ἴσα δ’ εἰδῆθ’ ὅτι ταῦτα
τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον, λαβέ μοι πρῶτον μὲν τῆς
στήλης ἀντίγραφα, εἶτα τὴν ἀρχὴν τοῦ νόμου τοῦ
Λεπτίνου. λέγε.

ΑΝΤΙΓΡΑΦΑ ΣΤΗΛΗΣ.

128 Ἄκούετε τῶν ἀντιγράφων τῆς στήλης ὧνδρες Ἀθη-
 ναῖοι, ἀτελεῖς αὐτοὺς εἶναι κελευόντων πλήν ἱερῶν.
 λέγε δὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νόμου τοῦ Λεπτίνου.

ΝΟΜΟΣ.

496

Καλῶς κατὰθεσ. γράψας „ἄρκος ἂν οἱ πλουσιώ-
 τατοι λητουργῶσι“, „μηδέν’ εἶναι“ προσέγραψ’ „ἀτελῆ
 πλήν τῶν ἀφ’ Ἀρμοδίου καὶ Ἀριστογέττονος“. τίνος
 εἶνεκ’, εἰ γε τὸ τῶν ἱερῶν τέλος ἐστὶ λητουργεῖν;
 αὐτοὺς γὰρ οὕτως τὰναντία τῇ στήλῃ γεγραφῶς, ἂν
 129 τοῦτο λέγῃ, φανήσεται. ἡδέως δ’ ἂν ἔγωγ’ ἐροίμην
Λεπτίνην τίνος αὐτοῖς τὴν ἀτέλειαν ἢ σὺ νῦν κατα-
λείπει φῆς ἢ κείνους τότε δοῦναι, τὰς λητουργίας ὅταν
εἶναι φῆς ἱερῶν; τῶν μὲν γὰρ εἰς τὸν πόλεμον πασῶν
εἰσφορῶν καὶ τριηραρχιῶν ἔ τῶν παλαιῶν νόμων οὐκ
εἰς ἀτελεῖς τῶν δὲ λητουργιῶν, εἶπερ εἰς ἱερῶν, οὐδ’
 130 *ἔχουσιν. ἀλλὰ μὴ γέγραπται γ’ ἀτελεῖς αὐτοὺς εἶναι.*
τίνος; ἢ τοῦ μετοικίου; οὔτο γὰρ λοιπόν. οὐ δήπου,

ἀλλὰ τῶν ἐγκυκλίων λητουργιῶν, ὡς ἦ τε στήλη δηλοῖ, καὶ σὺ προσδιώρισας ἐν τῷ νόμῳ, καὶ μαρτυρεῖ πᾶς ὁ πρὸ τοῦ χρόνου γεγωνῶς, ἐν ᾧ τοσοῦτω τὸ πλήθος ὄντι, οὔτε φυλὴ πάποι' ἐνεγκεῖν ἐτόλμησ' οὔδεμι' οὐδένα τῶν ἀπ' ἐκείνων χορηγόν, οὔτ' ἐνεχθεις αὐτοῖς ἄλλος οὐδεὶς ἀντιδοῦναι. οἷς οὐκ ἀκουστέον ἂν ἐναντία τολμᾷ λέγειν.

- 131 Ἔτι τοίνυν ἴσως ἐπισύροντες ἐροῦσιν, ὡς Μεγαρεῖς καὶ Μεσσηνιοὶ τινες εἶναι φάσκοντες, ἔπειτ' ἀτελεῖς εἰσιν ἄθροοι, καμπληθεῖς ἄνθρωποι, καὶ τινες ἄλλοι δοῦλοι καὶ μαστιγῖαι, Λυκίδας καὶ Διονύσιος, καὶ τοιούτους τινὰς ἐξειλεγμένοι. ὑπερὸν δὴ τούτων ὥδὲ ποιήσαθ', ὅταν ταῦτα λέγωσι· κελεύειτ', εἰπερ ἀληθῆ λέγουσι πρὸς ὑμᾶς, τὰ ψηφίσματ' ἐν οἷς ἀτελεῖς εἰσιν 497 οὔτοι δεῖξαι. οὐ γάρ ἐστ' οὐδεὶς ἀτελεῖς παρ' ὑμῖν,
- 132 ὅτω μὴ ψηφισμ' ἢ νόμος δέδωκε τὴν ἀτέλειαν. πρόξενοι μέντοι πολλοὶ διὰ τῶν πολιτευομένων γεγόνασι παρ' ὑμῖν τοιοῦτοι, ὧν εἷς ἐστὶν ὁ Λυκίδας. ἀλλ' ἕτερον πρόξενόν ἐστ' εἶναι καὶ ἀτέλειαν εὐρήσθαι. μὴ δὴ παραγόντων ὑμᾶς, μηδ', ὅτι δοῦλος ὦν ὁ Λυκίδας καὶ Διονύσιος καὶ τις ἴσως ἄλλος, διὰ τοὺς μισθοῦ τὰ τοιαῦτα γράφοντας ἐτοίμως πρόξενοι γεγόνασι, διὰ τοῦθ' ἐτέρους ἀξίους καὶ ἐλευθέρους καὶ πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίους, ἃς ἔλαβον δικαίως παρ' ὑμῶν δωρεῖας ἀφελῆσθαι ζητούντων.
- 133 πῶς γὰρ οὐχὶ καὶ κατὰ τοῦτο δεινότατ' ἂν πεπονθῶς ὁ Χαβρίας φανείη, εἰ μὴ μόνον ἐξαρκέσειεν τοῖς τὰ τοιαῦτα πολιτευομένοις, τὸν ἐκείνου δοῦλον Λυκίδαυ πρόξενον ὑμέτερον πεποιηκέναι, ἀλλ' εἰ διὰ τοῦτον πάλιν καὶ τῶν ἐκείνω τι δοθέντων ἀφέλοιτο, καὶ ταῦτ' αἰτίας λέγοντες ψευδῆ; οὐ γὰρ ἐστὶν οὔθ' οὗτος οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς πρόξενος ὦν ἀτελεῖς,

ὕψω μὴ διαρρηθῆν ἀτέλειαν ἔδωκεν ὁ δῆμος. τούτοις δ' οὐ δέδωκεν, οὐδ' ἔξουσιν οὗτοι δεικνύναι, λόγῳ δ' ἂν ἀναισχυντῶσιν, οὐχὶ καλῶς ποιήσουσιν.

134 Ὁ τοίνυν μάλιστα πάντων οἶμαι δεῖν ὑμᾶς ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι φυλάξασθαι, τοῦτ' εἰπεῖν ἔτι βούλομαι. εἰ γὰρ τις πάνθ', ὅσα Λεπτίνης ἔρει περὶ τοῦ νόμου διδάσκων ὑμᾶς ὡς καλῶς κεῖται, συγχωρήσειεν ἀληθῆ λέγειν αὐτόν, ἐν γ' αἰσχρὸν οὐδ' ἂν εἴ τι γένοιτ' ἀναιρεθεῖη, ὃ συμβῆσεται διὰ τοῦ νόμου κυρίου γενομένου τῆ πόλει. τί οὖν τοῦτ' ἔστιν; τὸ δοκεῖν ἐξηπατηκένοι τοὺς ἀγαθόν τι ποιήσαντας. ὅτι μὲν τοίνυν 498 τοῦθ' ἐν τι τῶν αἰσχυρῶν ἐστὶ πάντας ἂν ἠγοῦμαι φῆσαι, ὅσῳ δ' ὑμῖν αἰσχίον τῶν ἄλλων ἀκούσατέ μου. ἔστιν ὑμῖν νόμος ἀρχαῖος, τῶν καλῶς δοκούντων ἔχειν, ἂν τις ὑποσχόμενός τι τὸν δῆμον ἐξαπατήσῃ, κρίνειν, κἂν ἄλῳ, θανάτῳ ζημιούν. εἴτ' οὐκ αἰσχύνεσθ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ ἐφ' ᾧ τοῖς ἄλλοις θάνατον ζημίαν ἐτάξατε, τοῦτ' αὐτοὶ ποιοῦντες φανήσεσθε; καὶ μὴν πάντα μὲν εὐλαβεῖσθαι δεῖ ποιεῖν τὰ δοκοῦντα καὶ ὄντ' αἰσχυρά, μάλιστα δὲ ταῦτ' ἐφ' οἷς τοῖς ἄλλοις χαλεπῶς τις ἔχων ὀρᾶται· οὐδὲ γὰρ ἀμφισβήτησις καταλείπεται, τὸ μὴ οὐ ταῦτα ποιεῖν, ἃ πονήρ' αὐτοὺς ἔκριεν εἶναι πρότερον.

136 Ἐτι τοίνυν ὑμᾶς κἀκεῖνο εὐλαβεῖσθαι δεῖ, ὅπως μηδὲν ὦν ἰδίᾳ φυλάξαισθ' ἂν, τοῦτο δημοσίᾳ ποιοῦντες φανήσεσθε. ὑμῶν τοίνυν οὐδ' ἂν εἰς οὐδὲν ὦν ἰδίᾳ τινὶ δοίῃ, τοῦτ' ἀφέλοιτο πάλιν, ἀλλ' οὐδ' ἐπιχειρήσειεν ἂν. μὴ τοίνυν μηδὲ δημοσίᾳ τοῦτο ποιήσητε, ἀλλὰ κελεύετε τούτους τοὺς ἐροῦντας ὑπὲρ τοῦ νόμου, εἴ τινα τῶν εὐρημένων τὴν δωρεῖαν ἀνάξιον εἶναί φασιν, ἢ μὴ πεποιηκότ' ἐφ' οἷς εὐρετ' ἔχειν,

ἢ ἄλλ' ὅτι οὖν ἐγκαλοῦσίν τινι, γράφεσθαι κατὰ τὸν νόμον ὃν παρεισφέρομεν νῦν ἡμεῖς, ἢ θέντων ἡμῶν, ὡσπερ ἐγγυώμεθα καὶ φαμέν θήσειν, ἢ θέντας αὐτούς, ὅταν πρῶτον γένωνται νομοθέται. ἔστι δ' ἐκάστῳ τις αὐτῶν ὡς ἔοικεν ἐχθρός, τῷ μὲν Διόφαντος, τῷ δ' 138 Εὐβουλος, τῷ δ' ἴσως ἄλλος τις. εἰ δὲ τοῦτο φεύξονται καὶ μὴ θελήσουσιν ποιεῖν, σκοπεῖτ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ καλῶς ὑμῖν ἔχει, ἃ τούτων ἕκαστος ὀκνεῖ 499 τοὺς ἐχθροὺς ἀφαιρούμενος ὀφθῆναι, ταῦθ' ὑμᾶς τοὺς εὐεργέτας ἀφηρημένους φαίνεσθαι, καὶ τοὺς εὖ τι πεποιηκότας ὑμᾶς, οἷς οὐδεὶς ἂν ἐγκαλέσει, νόμῳ τὰ δοθέντ' ἀπολωλεμένα δι' ὑμῶν ἀθρόους, παρὸν, εἰ τις ἄρ' ἐστὶν ἀνάξιος, εἷς ἢ δύο ἢ πλείους, διὰ τούτων ταῦτ' ὀφθαλμῶν τοῦτο παθεῖν κατ' ἄνδρα κριθέντας. ἐγὼ μὲν γὰρ οὐχ ὑπολαμβάνω ταῦτα καλῶς ἔχειν οὐδέ γ' ἀξίως ὑμῶν.

139 Καὶ μὴν οὐδ' ἐκείνου γ' ἀποστατέον τοῦ λόγου, ὅτι τῆς μὲν ἀξίας, ὅτ' ἐδώκαμεν, ἦν δίκαιον τὴν ἐξέτασιν λαμβάνειν, ὅτε τούτων οὐδεὶς ἀντεῖπεν, μετὰ ταῦτα δ' ἔάν, εἰ τι μὴ πεπόνθαθ' ὑπ' αὐτῶν ὕστερον κακόν. εἰ δ' οὗτοι τοῦτο φήσουσι (δειξαι μὲν γὰρ οὐκ ἔχουσι), δεῖ κεκολασμένους αὐτούς παρ' αὐτὰ τὰδικήματα φαίνεσθαι. εἰ δὲ μηδενοῦς ὄντος τοιοῦτου τὸν νόμον ποιήσετε κύριον, δόξετε φθονήσαντες, οὐχὶ πονηροὺς λαβόντες ἀφηρησθαι. 140 ἔστι δὲ πάντα μὲν ὡς ἔπος εἰπεῖν ὅσ' ἔστιν ὄνειδῆ φευκτέον, τοῦτο δὲ πάντων μάλιστ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. διὰ τί; ὅτι παντάπασιν φύσει κακίας σημεῖόν ἐστὶν ὁ φθόνος, καὶ οὐκ ἔχει πρόφασιν δι' ἣν ἂν τύχοι συγγνώμης ὁ τοῦτο πεπονθώς. εἶτα καὶ οὐδ' ἔστιν ὄνειδος, ὅτου πορρωτερόν ἐσθ' ἡμῶν ἢ πόλις, ἢ τοῦ φθονερά δοκεῖν εἶναι,

- 141 πάντων ἀπέχουσα τῶν αἰσχυρῶν. τεκμήρια δ' ἡλία
 τούτου θεωρήσατε. πρῶτον μὲν μόνοι τῶν πάντων
 ἀνθρώπων ἐπὶ ταῖς ταφαῖς ταῖς δημοσίαις ποιεῖτε λό-
 γους ἐπιταφίους, ἐν οἷς κοσμεῖτε τὰ τῶν ἀγαθῶν ἀν-
 δρῶν ἔργα. καίτοι τοῦτ' ἔστιν τοῦπιτήδευμα ξηλοῦν- 500
 τῶν ἀρετῆν, οὐ τοῖς ἐπὶ ταύτῃ τιμωμένοις φθονοῦντων.
 εἶτα μεγίστας δίδοτ' ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου δωρεῖας
 τοῖς τοὺς γυμνικοὺς νικῶσιν ἀγῶνας τοὺς στεφανίτας,
 καὶ οὐχ, ὅτι τῇ φύσει τούτων ὀλίγοις μέτεστιν, ἐφθο-
 νήσατε τοῖς ἔχουσιν, οὐδ' ἐλάττους ἐνείματε τὰς τιμὰς
 διὰ ταῦτα. πρὸς δὲ τούτοις τοιοῦτοις οὔσιν, οὐδεὶς
 πώποτε τὴν πόλιν ἡμῶν εὖ ποιῶν δοκεῖ νικῆσαι· το-
 σαύτας ὑπερβολὰς τῶν δωρεῶν, αἷς ἀντ' εὖ ποιεῖ,
 142 παρέσχηται. ἔστι τοίνυν πάντα ταῦτ' ὧ ἄνδρες Ἀθη-
 ναῖοι δικαιοσύνης, ἀρετῆς, μεγαλοψυχίας ἐπιδείγματα.
 μὴ τοίνυν δι' ἃ πάλαι παρὰ πάντα τὸν χρόνον ἡ πόλις
 εὐδοξεῖ, ταῦτ' ἀνέλητε νῦν· μὴδ' ἵνα Λεπτινῆς ἰδίᾳ
 τισὶν, οἷς ἀηδῶς ἔχει, ἐπηρεάσῃ, τῆς πόλεως ἀφέλησθε
 καὶ ὑμῶν αὐτῶν ἦν διὰ παντὸς αἰὲ τοῦ χρόνου δόξαν
 κέκτησθε καλὴν· μὴδ' ὑπολαμβάνειτ' εἶναι τὸν ἀγῶνα
 τόνδ' ὑπὲρ ἄλλον τινός, ἢ τοῦ τῆς πόλεως ἀξιώματος,
 πότερον [αὐτὸ] δεῖ σῶν εἶναι καὶ ὅμοιον τῷ προτέρῳ,
 ἢ μεθεστάναι καὶ λελυμάνθαι.
- 143 Πολλὰ δὲ θαυμάζων Λεπτινίου κατὰ τὸν νόμον,
 ἐν μάλιστα τεθαύμακα πάντων, εἰ ἐκεῖν' ἠγνόηκεν, ὅτι
 ὥσπερ ἂν εἴ τις μεγάλας τιμωρίας τῶν ἀδικημάτων
 τάττοι, οὐκ ἂν αὐτός γ' ἀδικεῖν παρεσκευάσθαι δόξει,
 οὕτως, εἴαν τις ἀναιρῇ τὰς τιμὰς τῶν εὐεργεσιῶν,
 οὐδὲν αὐτὸς ποιεῖν ἀγαθὸν παρεσκευάσθαι δόξει. εἰ
 μὲν τοίνυν ἠγνόησε ταῦτα (γένοιτο γὰρ ἂν καὶ τοῦτο),
 αὐτίκα δηλώσει· συγχωρήσεται γὰρ ὑμῖν λῦσαι περὶ 501

ἄν αὐτὸς ἠμαρτεν. εἰ δὲ φανήσεται σπουδάζων καὶ διατεινόμενος κύριον ποιῆν τὸν νόμον, ἐγὼ μὲν οὐκ
 144 ἔχω πῶς ἐπαινέσω, ψέγειν δ' οὐ βούλομαι. μηδὲν οὖν φιλονίκει Αεπτίνη, μηδὲ βιάζου τοιοῦτον δι' οὐ μήτ' αὐτὸς δόξεις βελτίων εἶναι μήτ' οἱ πεισθέντες σοι, ἄλλως τε καὶ γεγεννημένου σοι τάγῳνος ἀκινδύνου. διὰ γὰρ τὸ τελευτῆσαι Βάθιππον τὸν τοιουτοῦ πατέρ' Ἀψεφίωνος, ὃς αὐτὸν ἐτ' ὄνθ' ὑπεύθυνον ἐγράφατο, ἐξῆλθον οἱ χρόνοι, καὶ νῦν περὶ αὐτοῦ τοῦ νόμου πᾶς ἔσθ' ὁ λόγος, τούτῳ δ' οὐδεὶς ἐστὶν κίνδυνος.

145 Καίτοι καὶ τοῦτ' ἀκούω σε λέγειν, ὡς ἄρα τρεῖς σέ τινες γραφάμενοι πρότεροι τοῦδ' οὐκ ἐπεξῆλθον. εἰ μὲν τοίνυν ἐγκαλῶν αὐτοῖς λέγεις, ὅτι σ' οὐ κατέστησαν εἰς κίνδυνον, φιλοκινδυνότατος πάντων ἀνθρώπων εἶ. εἰ δὲ τεκμηρίον ποιῆ τοῦ τὰ δίκαι' εἰρηκέναι, λίαν εὐηθες ποιεῖς. τί γὰρ εἴνεκα τούτου βελτίων ἔσθ' ὁ νόμος, εἰ τις ἢ τετελεστίηκεν τῶν γραφασμένων πρὶν εἰσελθεῖν, ἢ πεισθῆεις ὑπὸ σοῦ διεγράψατο, ἢ καὶ ὄλως ὑπὸ σοῦ παρεσκευάσθη; ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὐδὲ λέγειν καλόν.

146 Ἦριηται δὲ τῷ νόμῳ σύνδικοι καὶ μάλισθ' οἱ δεινοὶ λέγειν ἄνδρες, Λεωδάμας Ἀχαρνεὺς καὶ Ἀριστοφῶν Ἀζηνιεύς καὶ Κηφισόδοτος ἐκ Κεραμῶν καὶ Δεινίας Ἐρχιεύς. ἃ δὴ πρὸς τούτους ὑπολαμβάνοιτ' ἂν εἰκότως, ἀκούσατε, καὶ σκοπεῖτ' ἂν ὑμῖν δίκαια φαίνηται. πρῶτον μὲν πρὸς Λεωδάμαντα. οὗτος ἐγράψατο τὴν Χαβρίου δωρεϊάν, ἐν ἣ τούτ' ἔνεστι τὸ τῆς ἀτελείας τῶν ἐκείνῳ τι δοθέντων, καὶ πρὸς ὑμᾶς εἰς
 147 ἐλθὼν ἠτητήθη· οἱ νόμοι δ' οὐκ ἔωσι δις πρὸς τὸν 502 αὐτὸν περὶ τῶν αὐτῶν οὔτε δίκας οὔτ' εὐθύνας οὔτε διαδικασίαν οὔτ' ἄλλο τοιοῦτ' οὐδὲν εἶναι. χωρὶς δὲ

τούτων ἀτοπώτατον ἂν πάντων συμβαίη, εἰ τότε μὲν
 τὰ Χαβρίου παρ' ὑμῖν ἔργα μείζον ἴσχυε τῶν Λεωδά-
 μαντος λόγων, ἐπειδὴ δὲ ταῦτά θ' ὑπάρχει καὶ τὰ τῶν
 ἄλλων εὐεργετῶν προσγέγονεν, τηνικαῦτα σύμπαντα
 148 ταῦτ' ἀσθενέστερα τῶν τούτου λόγων γένοιτο. καὶ μὴν
 πρὸς γ' Ἀριστοφῶντα πολλὰ καὶ δίκαι' ἂν ἔχειν εἰπεῖν
 οἶμαι. οὗτος εὔρετο τὴν δωρειὰν παρ' ὑμῖν, ἐν ἧ τοῦτ'
 ἐνήν. καὶ οὐ τοῦτ' ἐπιτιμῶ· δεῖ γὰρ ἐφ' ὑμῖν εἶναι
 διδόναι τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν οἷς ἂν βούλησθε. ἀλλ' ἐκεῖνό
 γ' οὐχὶ δίκαιον εἶναι φημι, τὸ ὅτε μὲν τούτῳ ταῦτ'
 ἐμείλλεν ὑπάρχειν λαβόντι, μηδὲν ἠγείσθαι δεινόν,
 ἐπειδὴ θ' ἑτέροις δέδοται, τηνικαῦτ' ἀγανακτεῖν καὶ
 149 πείθειν ὑμᾶς ἀφελέσθαι. καὶ μὴν καὶ Γελάρχῳ πέντε
 τάλαντ' ἀποδοῦναι γέγραφ' οὗτος ὡς παρασχόντι τοῖς
 ἐν Πειραιεὶ τοῦ δήμου, καὶ καλῶς ἐποίησε. μὴ τοίνυν
 ἃ μὲν ἦν ἀμάρτυρα, ταῦτ' ἐπὶ τῇ τοῦ δήμου προφάσει
 διὰ σοῦ δεδρόσθω, ὧν δ' αὐτὸς ὁ δῆμος μαρτυρίας
 ἔστις ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀναγράψας καὶ πάντες συνίσασι,
 ταῦτ' ἀφελέσθαι παραίνει· μηδ' αὐτὸς φαίνου τά τ'
 ὀφειλόμεν ὡς ἀποδοῦναι δεῖ γράφων, καὶ ἃ τις παρὰ
 150 τοῦ δήμου κεκόμισται, ταῦτ' ἀφελέσθαι παραινῶν. καὶ
 μὴν πρὸς γε Κηφισόδοτον τοσοῦτον ἂν εἴποιμι. οὗτός
 ἐστὶν οὐδενὸς ἦτιον ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν λεγόν-
 των δεινὸς εἰπεῖν. πολὺ τοίνυν κάλλιον τῇ δεινότητι 503
 ταύτῃ χρῆσθαι ἐπὶ τὸ τοὺς ἀδικοῦντας ὑμᾶς κολάζειν,
 ἢ τοὺς ἀγαθοῦ τινὸς αἰτίους ἀδικεῖν. εἰ γὰρ ἀπεχθά-
 νεσθαι [τισι] δεῖ, τοῖς ἀδικοῦσι τὸν δῆμον, οὐ τοῖς
 151 ἀγαθόν τι ποιοῦσιν ἔγωγε νομίζω δεῖν. πρὸς τοίνυν
 Δεινίαν· οὗτος ἴσως ἐρεῖ τριηραρχίας αὐτοῦ καὶ λη-
 τουργίας. ἐγὼ δ', εἰ πολλοῦ τῇ πόλει Δεινίας ἄξιον
 αὐτὸν παρέσχηκεν, ὡς ἔμοιγε δοκεῖ νῆ τοὺς θεοὺς,

μᾶλλον ἂν παραινέσαιμ' αὐτῷ τινὰ τιμὴν ὑμᾶς ἀξιοῦν δοῦναι, ἢ τὰς ἐτέροις πρότερον δοθείσας ἀφελέσθαι κελεύειν· πολὺ γὰρ βελτίονος ἄνδρός ἐστιν ἐφ' οἷς αὐτὸς εὖ πεποιήκ' ἀξιοῦν τιμᾶσθαι, ἢ ἐφ' οἷς ἕτεροι
 152 ποιήσαντες ἐτιμήθησαν φθονεῖν. ὃ δὲ δὴ μέγιστον ἀπάντων καὶ κοινὸν ὑπάρχει κατὰ πάντων τῶν συνδικῶν· τούτων πολλάκις εἰς ἕκαστος πρότερόν τισι πράγμασι σὺνδικος γέγονεν. ἔστι δὲ καὶ μάλ' ἔχων νόμος ὑμῖν καλῶς, οὐκ ἐπὶ τούτοις τεθείς, ἀλλ' ἵνα μὴ τὸ πρῶγμ' ὥσπερ ἐργασία τισὶν ἢ καὶ συκοφαντία, μὴ ἐξεῖναι χειροτονηθένθ' ὑπὸ τοῦ δήμου πλεῖν ἢ
 153 ἄπαξ συνδικῆσαι. τοὺς δὴ συνεροῦντας νόμῳ καὶ διδάξοντας ὑμᾶς ὡς ἐπιτήδειός ἐστιν, [αὐτοὺς] τοῖς ὑπάρχουσι νόμοις δεῖ πειθομένους φαίνεσθαι· εἰ δὲ μὴ, γελοῖον νόμῳ μὲν συνδικεῖν, νόμον δ' αὐτοὺς παραβαίνειν ἕτερον. ἀνάγνωθι λαβὼν τὸν νόμον αὐτοῖς, ὃν λέγω.

ΝΟΜΟΣ.

Οὗτος ὁ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ παλαιός ἐστ' ὁ νόμος καὶ καλῶς ἔχων, ὃν ἂν σωφρονῶσι φυλάξονται παραβαίνειν οὗτοι.

154 Ἐγὼ δ' ἔτι μικρὰ πρὸς ὑμᾶς εἰπὼν καταβήσομαι. ἔστιν γὰρ ὁ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάντας μὲν τοὺς νόμους ὑμῖν, ὡς ἐγὼ νομίζω, σπουδαστέον ὡς κάλλιστ' ἔχειν, 504 μάλιστα δὲ τούτους δι' ὧν ἢ μικρὰν ἢ μεγάλην ἔστ' εἶναι τὴν πόλιν. εἰσὶν δ' οὗτοι τίνες; οἳ τε τοῖς ἀγαθόν τι ποιούσι τὰς τιμὰς διδόντες, καὶ οἳ τοῖς τάναντία πράττουσι τὰς τιμωρίας. εἰ γὰρ ἅπαντες ὡς ἀληθῶς τὰς ἐν τοῖς νόμοις ζημίας φοβούμενοι τοῦ κακόν τι ποιεῖν ἀποσταλεν, καὶ πάντες τὰς ἐπὶ ταῖς εὐεργεσίαις δωρεῖας ζηλώσαντες ἂ χρεὶν πράττειν προέλοιnton,

τί καλύει μεγίστην εἶναι τὴν πόλιν καὶ πάντας χρη-
στοὺς καὶ μηδέν' εἶναι πονηρόν;

- 155 Ὁ τοίνυν νόμος οὗτος ὁ Δεπτύνου, οὐ μόνον ὡς
ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτ' ἀδικεῖ, ὅτι τὰς τιμὰς ἀναιρῶν
τῶν εὐεργεσιῶν ἀχρεῖον τὴν ἐπιείκειαν τοῖς φιλοτι-
μείσθαι βουλομένοις καθίστησιν, ἀλλ' ὅτι καὶ παρα-
νοίας δόξαν αἰσχίστην τῇ πόλει καταλείπει. ἴστε γὰρ
δήπου τοῦθ' ὅτι τῶν [τὰ δεινόταθ'] ὑμᾶς ἀδικούντων
ἐν ἐκάστῳ τμήμῳ ὑπάρχει διὰ τὸν νόμον, ὃς διαφρή-
θην λέγει „μηδὲ τμήμῳ ὑπάρχειν ἐπὶ κρίσει πλεόν ἢ
156 τεῖσαι· ἀμφοτέρω δὲ μὴ ἐξέστω.“ ἀλλ' οὐχ οὕτως ἐχρή-
σατο τοῦτω τῷ μέτρῳ, ἀλλ' ἐάν τις ἀπαιτήσῃ χάριν ὑμᾶς,
„ἄτιμος ἔστω“ φησὶν „καὶ ἡ οὐσία δημοσία ἔστω.“ δύο
τιμήματα ταῦτα. „εἶναι δὲ καὶ ἐνδείξεις καὶ ἀπαγωγάς·
ἐάν δ' ἄλλῳ, ἐνοχος ἔστω τῷ νόμῳ ὃς κεῖται, ἐάν τις
ὀφείλων ἀρχὴν τῷ δημοσίῳ.“ θάνατον λέγει· τοῦτο
γὰρ ἔστ' ἐπ' ἐκείνῳ τούπιτίμιον. οὐκοῦν τρία τιμή-
ματα ταῦτα. πῶς οὖν οὐ σθένιον καὶ δεινὸν ὡς ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι, εἰ χαλεπώτερον εἶναι παρ' ὑμῖν δόξει
χάριν εὐ ποιήσαντ' ἀπαιτεῖν, ἢ τὰ δεινότατ' ἐργασθό- 505
μενον ληφθῆναι;

- 157 Αἰσχρὸς ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ κακῶς ἔχων ὁ
νόμος, καὶ ὅμοιος φθόνῳ τινὶ καὶ φιλονικίᾳ καὶ — τὸ
λοιπὸν ἔω· τοιούτοις δὲ τισιν προσέοιχ' ὁ γράφων
χρησθῆναι. ὑμῖν δ' οὐχὶ πρέπει τὰ τοιαῦτα μιμεῖσθαι,
οὐδ' ἀνάξια φαίνεσθαι φρονούντας ὑμῶν αὐτῶν. φέρε
γὰρ πρὸς Διὸς, τί μάλιστ' ἂν ἀπενεξαίμεθα πάντες,
καὶ τί μάλιστ' ἐν ἅπασιν διεσπούδασται τοῖς νόμοις;
ὅπως μὴ γενήσονται οἱ περὶ ἀλλήλους φόνοι, περὶ ὧν
ἐξαίρετος ἢ βουλή φύλαξ ἢ ἢ Ἀρείῳ πάγῳ τέταται.

158 ἐν τοίνυν τοῖς περὶ τούτων νόμοις ὁ Δράκων φοβερὸν κατασκευάζων καὶ δεινὸν τό τιν' αὐτόχειρ' ἄλλον ἔλλου γίνεσθαι, καὶ γράφων χέρονιβος εἰργεσθαι τὸν ἀνδροφόνον, σπουδῶν κρατήρων ἰερῶν ἀγορᾶς, πάντα τᾶλλα διελθῶν οἷς μάλιστα' ἂν τιν' ᾤετ' ἐπισχεῖν τοῦ τοιοῦτόν τι ποιεῖν, ὅμως οὐκ ἀφείλετο τὴν τοῦ δικαίου τάξιν, ἀλλ' ἔθηκεν ἐφ' οἷς ἐξεῖναι ἀποκτινύναι, κἂν οὕτω τις δράσῃ καθαρὸν διώρισεν εἶναι. εἴτ' ἀποκτείναι μὲν δικαίως ἐν γε τοῖς παρ' ὑμῖν νόμοις ἐξέσται, χάριν δ' ἀπαιτεῖν οὔτε δικαίως οὔθ' ὀπωσοῦν διὰ τὸν

159 τούτου νόμον; μηδαμῶς ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· μὴ βούλεσθε δοκεῖν πλείω πεποιησθαι σπουδῆν, ὅπως μηδεὶ τῶν εὖ τι ποιούντων ὑμᾶς χάριν ἐξέσται κομίσασθαι, ἢ ὅπως μηδεὶς φόνος ἐν τῇ πόλει γενήσεται· ἀλλὰ μνησθέντες τῶν καιρῶν, παρ' οὓς εὖ πεπονθότες εὖ πεποιήκατε τοὺς εὐρομένους, καὶ τῆς Δημοφάντου στήλης, περὶ ἧς εἶπε Φορμίων, ἐν ἣ γέγραπται καὶ ὁμῶμοται, ἂν τις ἀμύνων τι πάθῃ τῇ δημοκρατίᾳ, τὰς 506 αὐτὰς δώσειν δωρεῖας ἄσπερ Ἀρμοδίῳ καὶ Ἀριστογείτουι, καταψηφίσασθε τοῦ νόμου. οὐ γὰρ ἔστ' εὐορκεῖν, εἰ μὴ τοῦτο ποιήσετε.

160 Παρὰ πάντα δὲ ταῦτ' ἐκείνο ἔτι ἀκούσατέ μου. οὐκ ἐνι τοῦτον ἔχειν καλῶς τὸν νόμον, ὃς περὶ τῶν παρεληλυθότων καὶ τῶν μελλόντων ταῦτὰ λέγει. „μηδέν' εἶναί“ φησ' „ἀτελῆ πλὴν τῶν ἀφ' Ἀρμοδίου καὶ Ἀριστογείτουος“. καλῶς. „μηδὲ τὸ λοιπὸν ἐξεῖναι δοῦναι.“ μὴδ' ἂν τοιοῦτοί τινες γένωνται Λεπτίνη; εἰ τὰ πρό

161 τοῦ κατεμέμφου, τί; μὴ καὶ τὰ μέλλοντ' ἤδεις; ὅτι νῆ Δία πόρρω τοῦ τι τοιοῦτ' ἐλπίζειν ἐσμέν. καὶ εἰημέν γ' ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. ἀλλὰ χρῆ γ' ἀνθρώπους ὄντας τοιαῦτα καὶ λέγειν καὶ νομοθετεῖν, οἷς μηδεὶς ἂν

νεμεσῆσαι, καὶ τὰγαθὰ μὲν προσδοκᾶν καὶ τοῖς θεοῖς εὐχεσθαι διδόναι, πάντα δ' ἀνθρώπιν' ἡγεῖσθαι. οὐδὲ γὰρ ἂν Λακεδαιμόνιοι ποτ' ἤλπισαν εἰς τοιαῦτα πράγματ' ἀφίξεσθαι, οὐδέ γ' Ἰσως Συρακοῖσιοι, τὸ πάλαι δημοκρατούμενοι καὶ φόρους Καρχηδονίους πραττόμενοι, καὶ πάντων τῶν περὶ αὐτοὺς ἄρχοντες καὶ ναυμαχία νενικηκότες ἡμᾶς, ὑφ' ἐνὸς γραμματέως, ὃς ὑπη-

162 ρέτει σφίσιν ὧς φασι, τυραννήσεσθαι. οὐδέ γ' ὁ νῦν ὢν Διονύσιος ἤλπισεν ἂν ποτ' Ἰσως πλοῖφ στρογγύλω καὶ στρατιώταις ὀλίγοις Δίων' ἐλθόντ' ἐφ' αὐτὸν ἐμβαλεῖν τὸν τριήρεις πολλὰς καὶ ξένους καὶ πόλεις κερκτημένον. ἀλλ' οἶμαι τὸ μέλλον ἄδηλον πᾶσιν ἀνθρώποις, καὶ μικροὶ καιροὶ μεγάλων πραγμάτων αἰτίοι γίνονται. διὸ δεῖ μετριάξγειν ἐν ταῖς εὐπραξίαις καὶ προορωμένους τὸ μέλλον φαίνεσθαι.

163 Πολλὰ δ' ἂν τις ἔχοι λέγειν ἔτι καὶ διεξιέναι περὶ τοῦ μηδαμῆ μηδὲ καθ' ἐν τούτῳ ἔχειν καλῶς τὸν νόμον μηδὲ συμφέρειν ὑμῖν· ἀλλ' ἴν' ἐν κεφαλαίῳ τοῦτο μάθητε ἀγῶ παύσωμαι λέγων, τάδε ποιήσατε· σκέψασθε παρ' ἑλληλα καὶ λογίσασθε πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, τί τε συμβήσεται κατεψηφισμένοις ὑμῖν τοῦ νόμου καὶ τί μὴ· εἶτα φυλάττετε καὶ μέμνησθε, ἂν ὑμῖν ἐξ ἑκατέ-

164 ρου φανῆ, ἴν' ἔλησθε τὰ κρείττω. ἂν μὲν τοίνυν καταψηφίσησθ', ὥσπερ ἡμεῖς κελεύομεν, οἱ μὲν ἄξιοι [παρ' ὑμῶν] τὰ δίκαι' ἔξουσιν, εἰ δὲ τις ἔστ' ἀνάξιος, ὡς ἔστω, πρὸς τῷ τὴν δωρειὰν ἀφαιρεθῆναι δίκην ἣν ἂν ὑμῖν δοκῆ δῶσει κατὰ τὸν παρεισενηγεμένον νόμον· ἢ δὲ πόλις πιστὴ, δικαία, πρὸς ἅπαντ' ἀψευδῆς φανήσεται. ἔαν δ' ἀποψηφίσησθ', ὃ μὴ ποιήσατε, οἱ μὲν χρηστοὶ διὰ τοὺς φαύλους ἀδικήσονται, οἱ δ' ἀνάξιοι συμφορᾶς ἑτέροις αἰτίοι γενήσονται, δίκην δ' οὐδ'

ἡντινοῦν αὐτοὶ δώσουσιν, ἢ δὲ πόλις τάναντί' ὧν εἶπον
 ἀρτίως δόξει, ἄπιστος, φθονερά, φαύλη παρὰ πᾶσιν
 185 εἶναι. οὐκ οὐν ἄξιον ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοσαύτην βλα-
 σφημίαν ἀντὶ καλῶν καὶ προσηκόντων ὑμῖν ἀγαθῶν
 ἐλέσθαι. καὶ γὰρ ἕκαστος ὑμῶν ἰδίᾳ μεθέξει τῆς δόξης
 τῶν κοινῆ γνωσθέντων. οὐ γὰρ ἀγνοεῖ τοῦτ' οὐδεὶς
 οὔτε τῶν περιεστηκότων οὔτε τῶν ἄλλων, ὅτι ἐν μὲν
 τῷ δικαστηρίῳ Δειπτινῆς πρὸς ἡμᾶς ἀγωνίζεται, ἐν δὲ
 τῇ τῶν καθημένων ὑμῶν ἐνὸς ἐκάστου γνώμη, φιλαν-
 θρωπία πρὸς φθόνον καὶ δικαιοσύνη πρὸς κακίαν καὶ
 186 πάντα τὰ χρηστὰ πρὸς τὰ πονηρότατ' ἀντιπάττεται. ὧν
 τοῖς βελτίοσι πειθόμενοι καὶ κατὰ ταῦθ' ἡμῖν θέμενοι
 τὴν ψήφον, αὐτοὶ θ' ἂ προσήκει δόξετ' ἐγνωκέναι, 508
 καὶ τῇ πόλει τὰ κράτιστ' ἔσεσθ' ἐψηφισμένοι, κἂν τις
 ἄρ' ἔλθῃ ποτὲ καιρὸς, οὐκ ἀπορήσετε τῶν ἐθελησόν-
 των ὑπὲρ ὑμῶν κινδυνεύειν. ὑπὲρ οὖν τούτων ἀπάν-
 των οἶμαι δεῖν ὑμᾶς σπουδάξειν καὶ προσέχειν τὸν
 νοῦν ὅπως μὴ βιασθῆθ' ἀμαρτεῖν. πολλὰ γὰρ ὑμεῖς
 ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πολλάκις οὐκ ἐδιδάχθηθ' ὥς οὐκ
 ἔστι δίκαια, ἀλλ' ἀφηρέθηθ' ὑπὸ τῆς τῶν λεγόντων
 κραυγῆς καὶ βίας καὶ ἀναισχυντίας. ὃ μὴ πάθητε νῦν·
 187 οὐ γὰρ ἄξιον. ἀλλ' ἂ δίκαι' ἐγνώκατε, ταῦτα φυλά-
 ξατε καὶ μνημονεύεθ', ἕως ἂν ψηφίσησθε, ἴν' εὖορκον
 θῆσθε τὴν ψήφον κατὰ τῶν τὰ πονηρὰ συμβουλευόν-
 των. θαυμάζω δ' ἔγωγε, εἰ τοῖς μὲν τὸ νόμισμα δια-
 φθείρουσιν θάνατος παρ' ὑμῖν [ἔστιν] ἢ ζημία, τοῖς δ'
 ὄλην τὴν πόλιν κίβδηλον καὶ ἄπιστον ποιοῦσιν λόγον
 δώσετε. οὐ δὴ πού γ', ὧ Ζεῦ καὶ θεοί.

Οὐκ οἶδ' ὃ τι δεῖ πλείω λέγειν· οἶμαι γὰρ ὑμᾶς
 οὐδὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων.

XXI.

ΚΑΤΑ ΜΕΙΔΙΟΥ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΟΝΔΥΛΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἐορτήν ἦγον οἱ Ἀθηναῖοι Διονύσῳ, ἣν ἐκάλουν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ Διονύσια· ἐν δὲ ταύτῃ τραγικοὶ καὶ κωμικοὶ καὶ ἀυλῆτῶν χοροὶ διηγωνίζοντο. καθίστασαν δὲ τοὺς χοροὺς αἱ φυλαὶ δέκα τυγχάνουσαι· χορηγὸς δ' ἦν ἐκάστης φυλῆς 509 ὁ τὰ ἀναλώματα παρέχων τὰ περὶ τὸν χορὸν. ὁ τοίνυν Δημοσθένης τῆς ἑαυτοῦ φυλῆς, τῆς Πανδιονίδος, ἐθέλοντός 1 ὑπέστη χορηγός. ἐχθρῶ δὲ κεχρημένος τῷ Μειδίῳ, τῶν πλουσίων ἐνί, φησὶ μὲν καὶ ἄλλα παρὰ τὴν χορηγίαν ὑπ' αὐτοῦ πεπονθέναι κακῶς, τὸ δὲ τελευταῖον ἐπὶ τῆς ὀρχήστρας κονδύλους ἔλαβεν ἐναντίον πάντων τῶν θεατῶν. ἐπὶ τούτῳ κατηγορήσεν ἐν τῷ δήμῳ τοῦ Μειδίου, ὡς ἠσεβηκότος εἰς τὴν ἑορτὴν καὶ τὸν Διόνυσον· ἐκαλεῖτο δ' ἡ τοιαύτη κατηγορία προβολή. ὁ μὲν οὖν δῆμος κατέγνωκε τοῦ Μειδίου τὴν ἀσέβειαν, ἀγωνίζονται δὲ νῦν ἐν δικαστηρίῳ περὶ τῆς τοῦ δήμου καταχειροτονίας· ἔδει γὰρ καταγνόντος τοῦ δήμου δικαστήριον κρῖναι δεύτερον. ἔστιν οὖν ὁ ἀγὼν περὶ ὑποτιμήσεως· οὐ γὰρ περὶ τοῦ μηδὲν ἀδικεῖν ὁ Μειδίας ἀγωνίζεται, ἀλλὰ περὶ τοῦ τιμήματος, πότερον ὕβρεως ἢ 2 ἀσεβείας ὀφείλει δίκην. ὀρικός οὖν ὁ λόγος τῆ στάσει, τοῦ μὲν Μειδίου λέγοντος ὕβριν εἶναι τὸπραχθέν, ἐπειδὴ τετύπηκεν ἄνδρ' ἐλεύθερον, τοῦ δὲ Δημοσθένους ἀσέβειαν, ἐπειδὴ χορηγὸς ὁ τετυπημένος καὶ ἐν Διονυσίοις καὶ ἐν τῷ θεάτρῳ· διὰ γὰρ τούτων καὶ ἠσεβηκέναι τὸν Μειδίαν φησὶν· ὡς εἶναι διπλοῦν ὄρον κατὰ σύλληψιν. ἔστι δὲ κατὰ σύλληψιν, ὅταν μὴ ἐκβάλλοντες τὸ ὑπὸ τῶν ἀντιδίκων εἰσαγόμενον ὄνομα, καὶ ἕτερον αὐτοὶ προστιθῶμεν, ὥσπερ ἐνταῦθα ὁ Δημοσθένης, τοῦ Μειδίου λέγοντος ὕβρικέναι, οὐκ ἐκβάλλει μὲν οὐδὲ τὴν ὕβριν, προστίθῃσι δ' αὐτῇ καὶ τὴν ἀσέβειαν.

ΑΛΛΩΣ.

· 510

Διάφοροι παρ' Ἀθηναίους ἤγοντο ἑορταί, ἐν αἷς ἦν τὰ Παναθηναῖα, ἅπερ ἦσαν διπλά, μικρά τε καὶ μεγάλα· καὶ τὰ μὲν μεγάλα κατὰ πενταετηρίδα ἐπετελοῦντο, κατὰ τριετηρίδα δὲ τὰ μικρά. ἐν τοῖς μεγάλοις δὲ γυμνασίαι τινα ἐγίνοντο, καὶ προὔβαλλετο ἄφ' ἐκάστης φυλῆς εἰς γυμνασιαρχος, λαμβάνων χρήματα εἰς τὸ γυμνάζειν τοὺς μέλλοντας ἐπιτελέσαι τὴν ἑορτήν, καὶ δίδοναι τὰς τούτων δαπάνας τοῖς τῆς αὐτοῦ φυλῆς. ἤγετο δὲ παρ' αὐτοῖς καὶ τὰ Διονύσια, καὶ ταῦτα διπλά, μικρά τε καὶ μεγάλα. καὶ τὰ μὲν μικρά ἤγετο κατ' ἔτος, τὰ δὲ μεγάλα διὰ τριετηρίδος ἐν τοῖς ληνοῖς, ἐν οἷς προὔβαλλετο χορηγὸς ἄφ' ἐκάστης φυλῆς πρὸς τὸ τρέφειν χοροὺς παιδῶν τε καὶ ἀνδρῶν· ἐλάμβανε δὲ χρήματα εἰς τροφήν τῶν τοῦ χοροῦ. ἐπιστάσης δὲ τῆς ἑορτῆς ἠγωνίζοντο πρὸς ἀλλήλους οἱ χορηγοὶ καὶ ἤριζον, ὕμνους εἰς τὸν Διόνυσον ἔδοντες, καὶ τῶ νικῶντι τρίτους τὸ ἄθλον ἦν, ἐπεὶδὴ τὸν αὐτὸν Ἥλιον καὶ Ἀπόλλωνα καὶ Διόνυσον ᾄοντο. παυομένης δὲ τῆς ἑορτῆς ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ προὔβαλλοντο οἱ χορηγοὶ τῆς μελλούσης ἑορτῆς. ἐν τούτῳ τῷ παρόντι καιρῷ προεβλήθησαν οἱ χορηγοὶ ἐκάστης φυλῆς, ἐσπάνιζε δὲ ἡ Πανδιονίς, ἡ τοῦ Δημοσθένους φυλῆ, χορηγοῦ, καὶ ἠμέλησε τὸ πρῶτον ἔτος, τὸ δεύτερον, τὸ τρίτον. ἔθος δὲ ἦν πρὸ μηνὸς τῆς ἑορτῆς τὸν ἄρχοντα συναγεῖν τοὺς χορηγοὺς ἐκάστης φυλῆς εἰς τὸ λαχεῖν περὶ τῶν ἀυλητῶν. καὶ ἐλθόντων τῶν χορηγῶν ἐκάστης φυλῆς πλὴν τῆς Πανδιονίδος, ἠυτελλίζετο ὑπὸ πάντων. καὶ ἰδὼν ὁ Δημοσθένης τὴν ἑαυτοῦ φυλὴν ἀτιμαζομένην, ἐθέλοντός οἱ δῆλαρ αὐτοχειροτόνητον ἦτοι αὐτεπάγγελτον ἑαυτὸν χορηγὸν ὑπὲρ 511 τῆς φυλῆς προεβάλετο, καὶ ἐπηνεῖτο παρὰ πάντων διὰ τοῦτο. καὶ δὴ λαχόντος αὐτοῦ περὶ τῶν ἀυλητῶν συνέπραξεν ἡ τύχη τῇ προθυμίᾳ, καὶ ἔλαχεν αὐτῷ ὁ κάλλιστος τῶν ἀυλητῶν ὁ Τηλεφάνης. καὶ δὴ ὁ Δημοσθένης θέλων πλεον τῶν ἄλλων κοσμησαι τὸν ἑαυτοῦ χορὸν, ἐποίησεν αὐτοὺς φορέσαι χρυσοὺς στεφάνους. Μειδίας δὲ, τῶν πολιτευομένων τις, σφόδρα

πλούσιος και πολλά δυνάμενος, ἐχθρὸς τῷ Δημοσθένει γε-
 γονῶς διὰ τὰς αἰτίας, ἃς ἐρεῖ μετὰ μικρὸν ἐν τῷ λόγῳ πολ-
 λάκις, και ἄλλα παρηνώχλει και ἐπηρέαζε, και δὴ και, ὡς
 ὁ Δημοσθένης λέγει, ὅτι ὁμνυόντων τῶν κριτῶν τῷ καλῶς
 ᾔσαντι δοῦναι τὴν νίκην, νύττων αὐτοὺς ὁ Μειδίας ἔλεγε
 5 „πλὴν Δημοσθένους.“ ἔθεν ὁ Δημοσθένης ἐβόα ἐλέγχων
 αὐτόν. και τελευταῖον εἰς τοιαύτην ἤλθε μανίαν ὁ Μειδίας,
 ὥστε ἐν τῷ θεάτρῳ κόνδυλον αὐτῷ παρασχεῖν και τὴν ἱερὰν
 περιφορῆσαι ἐσθῆτα. και ἰδὼν ὁ δῆμος ἐπεσύριττεν· ὅστις
 συρισμὸς παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἐπὶ κακοῦ ἐλαμβάνετο. ἀπει-
 θῶν δὲ ὁ Δημοσθένης ἐσκέψατο τὸν παρόντα λόγον, κατη-
 γορῶν αὐτοῦ δημοσίων ἀδικημάτων· ἐν ᾧ και διαβάλλει τὸν
 Μειδίαν ὡς κλέψαντα ἀπὸ τῶν χρυσῶν στεφάνων παρὰ τοῦ
 6 χρυσοκόου. ἄγει τοίνυν αὐτόν ἐπὶ τὴν κρίσιν ὁ ῥήτωρ,
 καταφορᾷ πλειστή και τόνῳ σφοδρῷ προσχορησάμενος· ἡ γὰρ
 τοῦ Μειδίου προπέτεια και ἡ τῶν πραγμάτων ποιότης τῆ
 καταδρομῆ συμμαχεῖ. ἡ δὲ στάσις δορικῆ, ζητούντων ἡμῶν
 τί ἴδιον ὄνομα τῷ ἐγκλήματι· ὁ μὲν γὰρ Μειδίας ἰδιωτικόν,
 ὁ δὲ ῥήτωρ δημόσιον εἶναι κατασκευάζει. ὄρος γὰρ ἐστίν, 512
 οὗ τὸ μὲν πέπρακται, τὸ δὲ λείπει πρὸς αὐτοτέλειαν τοῦ
 7 ὀνόματος τοῦ ἐπιτεθησομένου τῷ πράγματι, ὡς ἐπὶ τοῦ κε-
 νοτάφιον ὀρύξαντος και κρινομένου τυμβωρυχίας. ἐνταῦθα
 γὰρ πέπρακται μὲν τὸ ὀρύξαι, λείπει δὲ τὸ τάφον ὀρύξαι,
 οὐ κενοτάφιον. λέγει γὰρ ὁ φεύγων „οὐ τάφον ὠρύξα· οὐ
 γὰρ εἶδρον νεκρόν.“ ὁ δὲ διώκων ἀντιλέγει ὅτι „τὸ δ' ὀρύξαι
 κενοτάφιον τυμβωρυχίαν λέγω· [οὐ γὰρ αὐτὸς ἦδεις ὅτι κε-
 νοτάφιόν ἐστίν, ἀλλ' ὡς τάφον ὀρύττων, ἐπεὶ κενοτάφιον
 εὑρηται, ἀξιοῖς μὴ δοῦναι δίκην.]“ οὕτω κἀνταῦθα πέπρα-
 κται μὲν τὸ τύψαι τὸν Δημοσθένην, λείπει δὲ τὸ καλέσαι τὸν
 αὐτοχειροτόνητον χορηγόν. ὁ γὰρ Δημοσθένης λέγει ὅτι „χο-
 ρηγὸν ἔτυψας“, ὁ δὲ Μειδίας ὅτι „χορηγὸν ἀπλῶς οὐκ ἔτυψα
 [αὐτοχειροτόνητος γὰρ ἦσθα], ἀλλὰ Δημοσθένην ἰδιώτην ὄντα·
 8 τὸ δὲ τύψαι ἰδιώτην οὐκ ἔστι δημόσιον ἀδίκημα.“ διπλοῦς
 δὲ ὁ ὄρος εἶδους τοῦ κατὰ σύλληψιν. κατὰ σύλληψιν δὲ ἐστίν,

ὅταν ὁ κατηγορὸς τὴν αὐτοῦ δικαιολογίαν καὶ τὴν τοῦ φεύγοντος εἰς ἕν συνάγῃ· ἔνθα γὰρ οὐ τὸ μὲν ἐκβάλλει τις, τὸ δὲ δέχεται, ἀλλ' ἀμφοτέρωθεν συγκροτεῖ καὶ συλλαμβάνει, τούτω ὑπάγομεν τῷ εἶδει. φαίνεται τοίνυν ἐν πολλοῖς μέρεσιν ὁ Δημοσθένης τοῦτο ποιῶν, καὶ φάσκων ἅμα τῷ Δημοσθένει καὶ τὴν πόλιν ὑβρίζεσθαι. κεφάλαια δὲ τὰ τῆ στασει προσήκοντα. τὰ δὲ προοίμια καταφορικά, ὑπερβολὴν ἔχοντα πολλὴν καὶ τῶν περιστατικῶν αὐξησιν· τὸ γὰρ „πρὸς ἅπαντας“ καὶ οὐ πρὸς ἐμὲ μόνον, καὶ τὸ „αἰ“ τὴν μελέτην τῆς ἀτοπίας καὶ οὐ πρὸς ἅπαξ ἐκ τύχης ἡμαρτηρότα δεικνύσι.

- 9 [Κεφάλαια δὲ τοῦ ὅρου εἰσὶ ταῦτα, ὅρος, ἀνθορισμὸς, 513 γνῶμη νομοθέτου, συλλογισμὸς, πηλικότης, πρὸς τι, καὶ μίαν τῶν ἀντιθετικῶν, μεθ' ἧν ἐμπέττει τὸ μεταληπτικὸν καὶ ἀντιληπτικόν. ἐνταῦθα διὰ τεσσάρων ὅρων ὁ ρήτωρ ἐμπλέκει τὴν κατηγορίαν, δεικνύων ὅτι δημοσίᾳ Μειδίας ἠδίκησεν. ἔστι δὲ ὁ πρῶτος ὅρος οὗτος, ὅτι οἱ ἐν ἑορτῇ ἀδικοῦντες δημοσίον ἀδίκημα ποιοῦσι. δεύτερος ὅρος, καὶ μάλιστα οἱ
- 10 χορηγὸν ἀδικοῦντες. τρίτος ὅρος, ὅτι πᾶσα ὕβρις δημοσίον ἔστιν ἀδίκημα. παραλογίζεται δὲ ἐνταῦθ' ἐκ τῆς ὁμωνυμίας τῆς ὕβρεως· λέγεται γὰρ ὕβρις ἢ δι' αἰσχροφυγίας γινομένη· λέγεται ὕβρις καὶ ἡ διὰ λόγων· λέγεται πάλιν ὕβρις καὶ ἡ διὰ πληγῶν. δημοσίον δὲ ἀδίκημα ἡγοῦντο τὴν αἰσχροφυγίαν· τῆ οὖν ὁμωνυμίᾳ παρελογίσαστο. τέταρτος ὅρος, ὅτι ὁ πάντας αἰ ὑβρίζων δημοσίᾳ ἀδικεῖ· εἰ γὰρ τὸ δημοσίον ἐκ
- 11 πάντων συνίσταται, ἄρα δημοσίον τὰδίκημα. τίθησι δὲ σπερματικῶς ἐν τῷ προοίμῳ τοὺς τέτταρας ὅρους. καὶ ἐκ τούτων εἰσὶν ἐν τοῖς ἀγῶσι τρεῖς, τὸν δὲ τέταρτον ὅρον τίθησιν ἐν τῇ παρεκβάσει, καὶ δικαίως· λέγων γὰρ ὅτι πάντας ὑβρίζων δημοσίᾳ ἀδικεῖ, παρεξέρχεται λέγων τὸν πρότερον αὐτοῦ βίον. ἔχει δὲ ὁ λόγος οὗτος δύο προοίμια. καὶ εἰληπται τὸ πρῶτον προοίμιον ἐκ διαβολῆς τοῦ ἐναντίου, καὶ ἐκ συστάσεως τοῦ οἰκείου προσώπου, καὶ ἐκ προσοχῆς. ἔστι δὲ ἡ πρότασις διμερῆς, καὶ τὸ μὲν πρῶτον μέρος ἔστιν ἀκατάσκευον, τὸ δὲ δεύτερον καὶ αὐτὸ διμερές, καὶ κατασκευάζει

τούτων ἐκάτερα. εἶτα ἐπιφέρει τὸ συμπέρασμα, ἐν ᾧ ἔστιν ἡ προσοχή. —

- 13 Ὅρος κατὰ σύλληψιν. λέγεται δὲ οὕτως, ὅταν τοῦ φεύγοντος ἀντονομάζοντος ὁ διάκων καὶ τούτῳ κάκεινον ὑπεύ- 514
θυνον αὐτὸν εἶναι λέγῃ τῷ ὀνόματι, ὥστε διπλοῦς ἔστιν, ἐπεὶ δύο περιέχει ἐγκλήματα. παραδείγμα ὁ στρατηγὸς ὁ βιασάμενος τὴν παρατεθεισάν κόρην ὑπὸ τοῦ πρεσβευτοῦ, καὶ δημοσίων ἀδικημάτων κρινόμενος, καὶ ἀποκρινόμενος μὴ δημοσίᾳ ἠδικημένοι, ἀλλὰ βιάσασθαι, ὁ δὲ πρεσβευτῆς ἀμφοτέροις αὐτὸν φάσκων ὑπεύθυνον εἶναι. τὸ προοίμιον ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου, ὁ δὲ λόγος δι' ἐνὸς εἵδους προάγεται, ἤτοι τοῦ δικανικοῦ· τούτου γὰρ καὶ τὸ τέλος τὸ δίκαιον καὶ ἡ κατασκευὴ διὰ τοῦ δικαίου.]

Τὴν μὲν ἀσέλγειαν ᾧ ἄνδρες δικασταὶ καὶ τὴν ὕβριν, ἣ πρὸς ἅπαντας ἀεὶ χρῆται Μειδίας, οὐδέν' οὐδ' ὑμῶν οὔτε τῶν ἄλλων πολιτῶν ἀγνοεῖν οἶμαι. ἐγὼ δ', ὅπερ ἂν καὶ ὑμῶν ἕκαστος ὕβρισθῆις προεῖλετο πρᾶξαι, τοῦτο καὶ αὐτὸς ἐποίησα, καὶ προὔβαλόμην ἀδικεῖν τοῦτον περὶ τὴν ἑορτήν, οὐ μόνον πληγὰς ὑπ' αὐτοῦ λαβὼν τοῖς Διονυσίοις, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ 2 καὶ βίαια παθὼν παρὰ πᾶσαν τὴν χορηγίαν. ἐπειδὴ δὲ καλῶς καὶ τὰ δίκαια ποιῶν ὁ δῆμος ἅπας οὕτως ὠργίσθη καὶ παρωξύνθη καὶ σφόδρ' ἐσπούδασ' ἐφ' οἷς ἠδικημένῳ μοι συνήδει, ὥστε πάντα ποιοῦντος τούτου καὶ τινῶν ἄλλων ὑπὲρ αὐτοῦ, οὐκ ἐπέισθη, οὐδ' ἀπέβλεψεν 515 εἰς τὰς οὐσίας τὰς τούτων οὐδὲ τὰς ὑποσχέσεις, ἀλλὰ μιᾷ γνώμῃ κατεχειροτόνησεν αὐτοῦ, πολλοὶ μοι προσιόντες ᾧ ἄνδρες δικασταὶ καὶ τῶν ἐν τῷ δικαστηρίῳ νῦν ὄντων ὑμῶν καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν, ἠξίουσαν καὶ παρεκελεύοντ' ἐπεξελεθεῖν καὶ παραδοῦναι τοῦτον εἰς ὑμᾶς, ὡς μὲν ἐμοὶ δοκεῖ, δι' ἀμφοτέρ' ᾧ ἄνδρες Ἀθη-

ναλοι νῆ τοὺς θεοὺς, καὶ δεινὰ πεπονθέναι νομίζοντες
 ἐμέ, καὶ δίκην ἅμα βουλόμενοι λαβεῖν ὧν ἐπὶ τῶν
 ἄλλων ἐτεθέαυτο, θρασὺν ὄντα καὶ βδελυρὸν καὶ οὐδὲ
 3 καθεκτὸν ἔτι. οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων, ὅσα μὲν παρ'
 ἐμοῦ προσήκειν φυλαχθῆναι, πάντα δικαίως ὑμῖν τετή-
 ρηται, καὶ κατηγορήσων ἐπειδὴ τις εἰσάγει πάρειμ' ὡς
 ὄρατε, πολλὰ μὲν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι χρήματ', ἐξόν
 μοι λαβεῖν ὥστε μὴ κατηγορεῖν, οὐ λαβών, πολλὰς δὲ
 4 δεήσεις καὶ χάριτας καὶ νῆ Δί' ἀπειλὰς ὑπομείνας. ἃ
 δ' ἐν ὑμῖν μετὰ ταῦτ' ἔσθ' ὑπόλοιπα, ὅσῳ πλείοσιν
 οὗτος ἠνώχληκε καὶ παρήγγελκεν (ἑώρων γὰρ αὐτὸν
 ἄρτι πρὸ τῶν δικαστηρίων οἷ' ἐποίει), τοσοῦτω μᾶλλον
 ἐλπίζω τὸ δίκαιον ἔξειν. οὐ γὰρ ἂν καταγνοίην ὑμῶν
 οὐδενός, οὔθ' ὡς περὶ ὧν πρὸς ἔμ' ἐσπουδάσατ' αὐτοί,
 τούτων ἀμελήσετε, οὔθ' ὡς, ἵνα Μειδίας ἀδεῶς τὸ
 5 λοιπὸν ὑβρίζῃ, ψηφιεῖται τις ὑμῶν ὁμομοκῶς ἄλλο τι
 πλὴν ὃ τι ἂν δίκαιον ἦγῆται. εἰ μὲν οὖν ὧ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι παρανόμων ἢ παραπρεσβείας ἢ τινος [ἄλλης]
 τοιαύτης αἰτίας ἐμελλον αὐτοῦ κατηγορεῖν, οὐδὲν ἂν
 ὑμῶν ἠξίουν δεῖσθαι, νομίζων τῷ μὲν κατηγορῶν περὶ 516
 τῶν τοιούτων προσήκειν ἐλέγχειν μόνον, τῷ δὲ φεύ-
 γοντι καὶ παραιτεῖσθαι. ἐπειδὴ δὲ τοὺς τε κριτὰς δια-
 φθείραντος τούτου καὶ διὰ τοῦτο τῆς φυλῆς ἀδίκως
 6 ἀφαιρεθείσης τὸν τρίποδα, καὶ αὐτὸς πληγὰς εἰληφὼς
 καὶ ὑβρισμένος οἷ' οὐκ οἶδ' εἰ τις ἄλλος πώποτε [χο-
 ρηγὸς ὑβρίσθη], ἦν ὑπὲρ τούτων ἀγανακτήσας καὶ συν-
 οργισθεὶς καταχειροτονίαν ὁ δῆμος ἐποίησατο, ταύτην
 εἰσέρχομαι, οὐκ ὀκνήσω καὶ δεῖσθαι. εἰ γὰρ οἶόν τε
 7 τοῦτ' εἶπειν, ἐγὼ νῦν φεύγω, εἶπερ ὑβρισθέντα μηδε-
 μιᾶς δίκης τυχεῖν ἐστὶ τις συμφορὰ. δέομ' οὖν ὑμῶν
 ἀπάντων ὧ ἄνδρες δικασταὶ καὶ ἱκετεύω, πρῶτον μὲν

εὐνοικῶς ἀκούσαι μου λέγοντος, ἔπειτ', εἰν ἐπιδειξῶ Μειδίαν τουτουὶ μὴ μόνον εἰς ἐμ', ἀλλὰ καὶ εἰς ὑμᾶς καὶ εἰς τοὺς νόμους καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἅπαντας ὑβρικότα, βοηθῆσαι καὶ ἐμοὶ καὶ ὑμῖν αὐτοῖς. καὶ γὰρ οὕτω πως ἔχει [ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι]· ὑβρισμαὶ μὲν ἐγὼ καὶ προπεπηλάκισται τὸ σῶμα τοῦμὸν τότε, ἀγωνιεῖται δὲ καὶ κριθῆσεται τὸ πρᾶγμα νυνί, πότερ' ἐξεῖναι δεῖ τὰ τοιαῦτα ποιεῖν καὶ εἰς τὸν τυχόνθ' ὑμῶν ἀδεῶς ὑβρίζειν, ἢ μὴ. εἴ τις οὖν ὑμῶν ἄρα καὶ τὸν ἐμπροσθεν χρόνον τῶν ἰδίων τινὸς εἵνεκα γίνεσθαι τὸν ἀγῶνα τόνθ' ὑπελάμβανεν, ἐνθυμηθεῖς νῦν ὅτι δημοσία συμφέρει μηδενὶ μηδὲν ἐξεῖναι τοιοῦτο ποιεῖν, ὡς ὑπὲρ κοινοῦ τοῦ πράγματος ὄντος καὶ προσέχων ἀκουσάτω, καὶ τὰ φαινόμεν' αὐτῷ δικαιοτάτ' εἶναι ταῦτα ψηφισάσθω. ἀναγνώσεται δὲ πρῶτον μὲν ὑμῖν τὸν νόμον, καθ' ὃν εἰσὶν αἱ προβολαί· μετὰ ταῦτα δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων πειράσομαι διδάσκειν. Λέγε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

517

Τοὺς πρυτάνεις ποιεῖν ἐκκλησίαν ἐν Διονύσου τῇ ὄστερα τῶν Πανδίων. ἐν δὲ ταύτῃ χρηματίζειν πρῶτον μὲν περὶ ἱερῶν, ἔπειτα τὰς προβολὰς παραδιδότωσαν τὰς γεγεννημένας ἕνεκα τῆς πομπῆς ἢ τῶν ἀγῶνων τῶν ἐν τοῖς Διονυσίοις, ὅσαι ἂν μὴ ἐκτετεισμέναι ᾖσιν.

9 Ὁ μὲν νόμος οὗτός ἐστιν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καθ' ὃν αἱ προβολαὶ γίνονται, λέγων, ὡσπερ ἠκούσατε, ποιεῖν τὴν ἐκκλησίαν ἐν Διονύσου μετὰ τὰ Πανδία, ἐν ταύτῃ δ' ἐπειδὴν χρηματίσωσιν οἱ πρόεδροι περὶ ὧν διαφώνηκεν ὁ ἄρχων, χρηματίζειν καὶ περὶ ὧν ἂν τις ἠδικηκῶς ἢ περὶ τὴν ἐορτήν ἢ παρανενομηκῶς, καλῶς ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ συμφερόντως ἔχων ὁ

νόμος, ὡς τὸ πρᾶγμα' αὐτὸ μαρτυρεῖ. ὅπου γὰρ ἐπόν-
τος τοῦ φόβου τούτου φαίνονται τινες οὐδὲν ἤτιον
ὑβρισταί, τί χρη τούτους τοιούτους προσδοκᾶν ἂν ποιεῖν,
εἰ μηδεὶς ἐπὶν ἄγων μηδὲ κίνδυνος;

- 10 Βούλομαι τοίνυν ὑμῖν καὶ τὸν ἐξῆς ἀναγνῶναι
νόμον τούτου· καὶ γὰρ ἐκ τούτου φανερὰ πᾶσιν ὑμῖν
ἦ τε τῶν ἄλλων ὑμῶν εὐλάβεια γενήσεται καὶ τὸ τού-
του θράσος. Λέγε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Εὐήγορος εἶπεν· ὅταν ἡ πομπὴ ἢ τῷ Διονύσῳ ἐν
Πειραιεῖ καὶ οἱ κωμῳδοὶ καὶ οἱ τραγωδοί, καὶ ἡ ἐπὶ Ἀθη-
ναίῳ πομπὴ καὶ οἱ τραγωδοὶ καὶ οἱ κωμῳδοί, καὶ τοῖς
ἐν ἄστει Διονυσίοις ἡ πομπὴ καὶ οἱ παῖδες καὶ ὁ κῶμος
καὶ οἱ κωμῳδοὶ καὶ οἱ τραγωδοί, καὶ Θαραγγιῶν τῇ πομπῇ
καὶ τῷ ἄγωνι, μὴ ἐξεῖναι μήτε ἐνεχυράσαι μήτε λαμβά- 518
νειν ἕτερον ἑτέρου, μηδὲ τῶν ὑπερημέρων, ἐν ταύταις
ταῖς ἡμέραις. ἐὰν δέ τις τούτων τι παραβαίῃ, ὑπόδικος
ἔστω τῷ παθόντι, καὶ προβολαὶ αὐτοῦ ἔστωσαν ἐν τῇ ἐκ-
κλησίᾳ τῇ ἐν Διονύσου ὡς ἀδικούντος, καθὰ περὶ τῶν
ἄλλων τῶν ἀδικούντων γέγραπται.

- 11 Ἐνθυμεῖσθ' ὧ ἄνδρες δικασταί, ὅτι ἐν τῷ προ-
τέρῳ νόμῳ κατὰ τῶν περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδικούντων
οὐσης τῆς προβολῆς, ἐν τούτῳ καὶ κατὰ τῶν τούτους
ὑπερημέρους εἰσπραττόντων ἢ κἄλλ' ὀτιοῦν τινὸς λαμ-
βανόντων ἢ βιαζομένων ἐποιήσατε τὰς προβολάς. οὐ
γὰρ ὅπως τὸ σῶμ' ὑβρίζεσθαι τινος ἐν ταύταις ταῖς
ἡμέραις, ἢ τὴν παρασκευὴν ἣν ἐκ τῶν ἰδίων πορίσασαί
τις εἰς λητουργίαν, ᾤεσθε χρῆναι, ἀλλὰ καὶ τὰ δίκη
καὶ ψήφῳ τῶν ἐλόντων γιγνόμενα, τῶν ἡλωκότων καὶ
κεκτημένων ἐξ ἀρχῆς τὴν γοῦν ἑορτὴν ἀπεδώκατ' εἶναι.
- 12 ὑμεῖς μὲν τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάντες εἰς τοσοῦ-

τον ἀφίχθε φιλανθρωπίας καὶ εὐσεβείας, ὥστε καὶ τῶν πρότερον γεγενημένων ἀδικημάτων τὸ λαμβάνειν δίκην ἐπέσχετε ταύτας τὰς ἡμέρας· Μειδίας δ' ἐν αὐταῖς ταύταις ταῖς ἡμέραις ἄξια τοῦ δοῦναι τὴν ἐσχάτην δίκην ποιῶν δειχθήσεται. βούλομαι δ' ἕκαστον ἀπ' ἀρχῆς ὧν πέπονθ' ἐπιδειξάς, καὶ περὶ τῶν πληγῶν εἰπεῖν, ἃς τὸ τελευταῖον προσενέτεινέ μοι· ἐν γὰρ οὐδέν ἐστιν ἐφ' ᾧ τῶν πεπραγμένων οὐ δίκαιος ὧν ἀπολωλέναι φανήσεται.

- 13 Ἐπειδὴ γὰρ οὐ καθεστηκότος χορηγοῦ τῇ Πανδιονίδι φυλῇ, τρίτον ἔτος τουτί, παρουσίας δὲ τῆς ἐκκλησίας ἐν ἣ τὸν ἄρχοντ' ἐπικληροῦν ὁ νόμος τοῖς 519 χοροῖς τοὺς ἀύλητὰς κελεύει, λόγων καὶ λοιδορίας γιγνομένης, καὶ κατηγοροῦντος τοῦ μὲν ἄρχοντος τῶν ἐπιμελητῶν τῆς φυλῆς, τῶν δ' ἐπιμελητῶν τοῦ ἄρχοντος, παρελθὼν ὑπεσχόμην ἐγὼ χορηγήσειν ἐθειλουτής, καὶ κληρουμένων πρῶτος αἰρεῖσθαι τὸν ἀύλητην ἔλα-
- 14 χον, ὑμεῖς μὲν ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάντες ἀμφοτέρω ὡς οἶόν τε μάλιστ' ἀπεδέξασθε, τὴν τ' ἐπαγγελίαν τὴν ἐμὴν καὶ τὸ συμβὰν ἀπὸ τῆς τύχης, καὶ θόρυβον καὶ κρότον τοιοῦτον ὡς ἂν ἐπαινοῦντές τε καὶ συνησθέντες ἐποιήσατε, Μειδίας δ' οὐτοσὶ μόνος τῶν πάντων ὡς ἔοικεν ἠχθέσθη, καὶ παρηκολούθησεν παρ' ὄλην τὴν λητουργίαν ἐπηρεάζων ἐμοὶ συνεχῶς καὶ μικρὰ καὶ
- 15 μείζω. ὅσα μὲν οὖν τοὺς χορευτὰς ἐναντιούμενος ἡμῖν ἀφεθῆναι τῆς στρατείας ἠνώχλησεν, ἢ προβαλλόμενος καὶ χειροτονῶν ἑαυτὸν εἰς Διονύσι' ἐπιμελητήν, ἢ τᾶλλα πάνθ' ὅσα τοιαῦτ', ἔάσω· οὐ γὰρ ἀγνοῶ τοῦθ' ὅτι τῷ μὲν ἐπηρεαζομένῳ τότ' ἐμοὶ καὶ ὑβριζομένῳ, τὴν αὐτὴν ὀργὴν ἕκαστον τούτων ἦνπερ ἄλλ' ὅτιοῦν τῶν δεινοτάτων παρίστη, ὑμῖν δὲ τοῖς [ἄλλοις] ἔξω

τοῦ πράγματος οὖσιν, οὐκ ἂν ἴσως ἄξι' αὐτὰ καθ'
 αὐτ' ἀγῶνος φανείη· ἀλλ' ἂ πάντες ὁμοίως ἀγανακτή-
 16 σετε, ταῦτ' ἐρῶ. ἔστι δ' ὑπερβολὴ τῶν μετὰ ταῦθ' ἂ
 μέλλω λέγειν, καὶ οὐδ' ἐπεχείρησ' ἂν ἔγωγε κατηγορεῖν
 αὐτοῦ νῦν, εἰ μὴ καὶ τότε' ἐν τῷ δήμῳ παραχρημ' ἐξή-
 λεγξα. τὴν γὰρ ἐσθῆτα τὴν ἱερὰν (ἱερὰν γὰρ ἔγωγε
 νομίζω πᾶσαν ὄσσην ἂν τις εἴνεκα τῆς ἑορτῆς παρα-
 σκευάσῃται, τέως ἂν χρησθῆ) καὶ τοὺς στεφάνους τοὺς
 χρυσοῦς, οὓς ἐποιησάμην ἐγὼ κόσμον τῷ χορῷ, ἐπε- 520
 βούλευσεν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι διαφθεῖραι μοι νύκτωρ
 ἐλθῶν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν τοῦ χρυσοκόου. καὶ διέ-
 φθειρεν, οὐ μέντοι πᾶσάν γε· οὐ γὰρ ἠδυνήθη. καί-
 τοι τοῦτό γ' οὐδεὶς πάποτ' οὐδέν' ἂν φήσειεν ἀκη-
 17 κοέναι τολμήσαντ' οὐδὲ ποιήσαντ' ἐν τῇ πόλει. οὐκ
 ἀπέχρησε δ' αὐτῷ τοῦτ', ἀλλὰ καὶ τὸν διδάσκαλον ὧ
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι διέφθειρέ μου τοῦ χοροῦ· καὶ εἰ μὴ
 Τηλεφάνης ὁ ἀσλητῆς ἀνδρῶν βέλτιστος περὶ ἐμὲ τότε'
 ἐγένετο, καὶ τὸ πρῶμ' αἰσθόμενος τὸν ἄνθρωπον ἀπε-
 λάσας αὐτὸς συγκροτεῖν καὶ διδάσκειν ᾤετο δεῖν τὸν
 χορὸν, οὐδ' ἂν ἠγωνισάμεθ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλ'
 ἀδίδακτος ἂν εἰσῆλθ' ὁ χορὸς καὶ πράγματ' αἰσχιστ'
 ἂν ἐπάθομεν. καὶ οὐδ' ἐνταῦθ' ἔστη τῆς ὕβρεως, ἀλλὰ
 τοσοῦτον αὐτῷ περιῆν, ὥστε τὸν ἐστεφανωμένον ἄρ-
 χοντα διέφθειρε, τοὺς χορηγοὺς συνῆγ' ἐπ' ἐμέ, βοῶν,
 ἀπειλῶν, ὁμνύουσι παρεστηκῶς τοῖς κριταῖς, τὰ παρα-
 σκήνια φράττων, προσηλῶν ἰδιώτης ὢν τὰ δημόσια,
 κακὰ καὶ πράγματ' ἀμύθητά μοι παρέχων διετέλεσεν.
 18 καὶ τούτων, ὅσα γ' ἐν τῷ δήμῳ γέγον' ἢ πρὸς τοῖς
 κριταῖς ἐν τῷ θεάτρῳ, ὑμεῖς ἐστέ μοι μάρτυρες πάντες
 ἄνδρες δικασταί. καίτοι τῶν λόγων τούτους χρῆ δι-
 καιοτάτους ἠγελῆσθαι, οὓς ἂν οἱ καθήμενοι τῷ λέγοντι

μαρτυρώσιν ἀληθεῖς εἶναι. προσδιαφθείρας τοίνυν τοὺς κριτὰς τῷ ἀγῶνι τῶν ἀνδρῶν, δύο ταῦθ' ὥσπερ εἰ κεφάλαί' ἐφ' ἅπασι τοῖς αὐτῷ νενεαυγευμένοις ἐπέθηκεν, ἐμοῦ μὲν ὕβρισεν τὸ σῶμα, τῇ φυλῇ δὲ κρατούσῃ τὸν ἀγῶν' αἰτιώτατος τοῦ μὴ νικῆσαι κατέστη. 521

- 19 Τὰ μὲν οὖν εἰς ἐμὲ καὶ τοὺς φυλέτας ἡσεληγημένα καὶ περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδικήματα τούτῳ πεπραγμέν', ἐφ' οἷς αὐτὸν προῦβαλόμην, ταῦτ' ἔστιν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ πόλλ' ἕτερ', ὧν ὅσ' ἂν οἶός τ' ὧ διέξειμι πρὸς ὑμᾶς αὐτίκα δὴ μάλα. ἔχω δὲ λέγειν καὶ πονηρίας ἑτέρας καμπληθεῖς αὐτοῦ καὶ ὕβρεις εἰς πολλοὺς ὑμῶν
- 20 καὶ τολμήματα τοῦ μισροῦ τούτου πολλὰ καὶ δεινὰ, ἐφ' οἷς τῶν πεπονθότων οἱ μὲν ὧ ἄνδρες δικασταί, καταδείσαντες τούτον καὶ τὸ τούτου θράσος καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν εταίρους καὶ πλοῦτον καὶ τᾶλλ' ὅσα δὴ πρόσ-εστι τούτῳ, ἡσυχίαν ἔσχον, οἱ δ' ἐπιχειρήσαντες δίκην λαβεῖν οὐκ ἐδυνήθησαν, εἰσι δ' οἱ διελύσαντ', ἴσως λυσιτελεῖν ἡγούμενοι. τὴν μὲν οὖν ὑπὲρ αὐτῶν δίκην ἔχουσιν οἱ γε πεισθέντες· τῆς δ' ὑπὲρ τῶν νόμων, οὗς παραβὰς οὗτος κάκεινους ἡδίκηει καὶ νῦν ἐμὲ καὶ πάν-
- 21 τας τοὺς ἄλλους, ὑμεῖς ἐστὲ κληρονόμοι. πάντων οὖν ἀθρόων ἐν τίμημα ποιήσασθε, ὅ τι ἂν δίκαιον ἡγήσθε. ἐξελέγξω δὲ πρῶτον μὲν ὅσ' αὐτὸς ὕβρισθην, ἐπειδ' ὅσ' ὑμεῖς· μετὰ ταῦτα δὲ καὶ τὸν ἄλλον ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι βίον αὐτοῦ πάντ' ἐξετάσω, καὶ δείξω πολλῶν θανάτων, οὐχ ἐνὸς ὄντ' ἄξιον. Λέγε μοι τὴν τοῦ χρυσοχοῦ πρώτην λαβῶν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. -

- 22 [Παμμένης Παμμένους Ἐρχιεύς ἔχω χρυσοχοεῖον ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἐν ᾧ καταγίγνομαι καὶ ἐργάζομαι τὴν χρυσο-

χοϊκὴν τέχνην. ἐκδόντος δέ μοι Δημοσθένους, ᾧ μαρ- 522
 τυρῶ, στέφανον χρυσοῦν ὥστε κατασκευάσαι καὶ ἱμάτιον
 διάχρυσον ποιῆσαι, ὅπως πομπεύσαι ἐν αὐτοῖς τὴν τοῦ
 Διονύσου πομπήν, καὶ ἐμοῦ συντελέσαντος αὐτὰ καὶ ἔχον-
 τος παρ' ἐμαντῶ. ἔτοιμα, εἰσπηδήσας πρὸς με νύκτωρ
 Μειδίας ὁ κρινόμενος ὑπὸ Δημοσθένους, ἔχων μεθ' ἐαυ-
 τοῦ καὶ ἄλλους, ἐπεχείρησε διαφθεῖρειν τὸν στέφανον καὶ
 τὸ ἱμάτιον, καὶ τινὰ μὲν αὐτῶν ἰλυμήνατο, οὐ μέντοι
 πάντα γε ἔδυνήθη διὰ τὸ ἐπιφανέντα με κωλύσαι.]

- 23 Πολλὰ μὲν τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ περὶ
 ὧν τοὺς ἄλλους ἠδίκηκεν ἔχω λέγειν, ὥσπερ εἶπον ἐν
 ἀρχῇ τοῦ λόγου, καὶ συνείλοχ' ὕβρεις αὐτοῦ καὶ ἀτι-
 μίας τοσαύτας, ὅσας ἀκούσεσθ' αὐτίκα δὴ μάλα. ἦν δ'
 ἡ συλλογὴ φραδία· αὐτοὶ γὰρ οἱ πεπονθότες προσῆσάν
 24 μοι. βούλομαι δὲ πρὸ τούτων εἰπεῖν, οἷς ἐπιχειρήσειν
 αὐτὸν ἀκήκο' ἐξαπατᾶν ὑμᾶς· τοὺς γὰρ ὑπὲρ τούτων
 λόγους ἐμοὶ μὲν ἀναγκαιοτάτους προειπεῖν ἠγοῦμαι,
 ὑμῖν δὲ χρησιμωτάτους ἀκοῦσαι. διὰ τί; ὅτι τοῦ δι-
 καίαν καὶ εὖορκον θέσθαι τὴν ψῆφον, ὃ κωλύσας ἐξα-
 πατηθῆναι λόγος ὑμᾶς, οὗτος αἴτιος ἔσται. πολὺ δὴ
 μάλιστα πάντων τούτῳ τῷ λόγῳ προσέχειν ὑμᾶς δεῖ,
 καὶ μνημονεῦσαι τοῦτον καὶ πρὸς ἕκαστον ἀπαντᾶν
 25 ὅταν οὗτος λέγῃ. ἔστι δὲ πρῶτον μὲν ἐκεῖνο οὐκ ἄδη-
 λος ἔρῳν, ἐξ ὧν ἰδίᾳ πρὸς τινὰς αὐτὸς διεξιῶν ἀπηγ-
 γέλλετό μοι, ὡς εἶπερ ἀληθῶς ἐπεπόνθειν ταῦθ' ἃ
 λέγω, δίκας ἰδίας μοι προσῆκ' αὐτῷ λαχεῖν, τῶν μὲν
 ἱματίων καὶ τῶν χρυσοῦν στεφάνων τῆς διαφθορᾶς καὶ
 τῆς περὶ τὸν χορὸν πάσης ἐπηρείας, βλάβης, ὧν δ' εἰς
 τὸ σῶμ' ὑβρίσθαι φήμ', ὕβρεως, οὐ μὰ Δί' οὐχὶ δημο- 523
 σία κρίνειν αὐτὸν καὶ τίμημ' ἐπάγειν ὃ τι χρηθ' παθεῖν
 26 ἢ ἀποτελεῖσαι. ἐγὼ δ' ἐν μὲν ἐκεῖν' εὖ οἶδα, καὶ ὑμᾶς

- δ' εἰδέναι χρή, ὅτι εἰ μὴ προὔβαλόμην αὐτόν, ἀλλ' ἐδικαζόμεν, οὐναντίος ἦκεν ἂν εὐθύς μοι λόγος, ὡς εἴπερ ἦν τι τούτων ἀληθές, προβάλλεσθαι μ' ἔδει καὶ παρ' αὐτὰ τὰδικήματα τὴν τιμωρίαν ποιείσθαι· ὃ τε γὰρ χορὸς ἦν τῆς πόλεως, ἢ τ' ἐσθῆς τῆς ἑορτῆς εἴνεκα πᾶσα παρεσκευάζετο, ἐγὼ θ' ὁ πεπονθὼς ταῦτα χορηγὸς ἦν· τίς ἂν οὖν ἑτέραν εἴλετο τιμωρίαν, ἢ τὴν ἐκ τοῦ νόμου κατὰ τῶν περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδικούντων
- ²¹ οὔσαν; ταῦτ' εὖ οἶδ' ὅτι πάντ' ἂν ἔλεγεν οὗτος τότε. φεύγοντος μὲν γὰρ οἶμαι καὶ ἡδίκηκός τις ἐστὶ, τὸ τὸν παρόντα τρόπον τοῦ δοῦναι δίκην διακρουόμενον, τὸν οὐκ ὄνθ' ὡς ἔδει γενέσθαι λέγειν, δικαστῶν δέ γε σωφρόνων τούτοις τε μὴ προσέχειν, καὶ ὄντ' ἂν λάβωσιν
- ²² ἀσελγαίνοντα κολάζειν. μὴ δὴ τοῦτο λέγειν αὐτὸν ἔατε, ὅτι καὶ δίκας ἰδίας δίδωσ' ὁ νόμος μοι καὶ γραφῆν ὕβρεως· δίδωσι γάρ· ἀλλ' ὡς οὐ πεποίηκε ἃ κατηγορηκα, ἢ πεποιηκὼς οὐ περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδικεῖ, τοῦτο δεικνύτω· τοῦτο γὰρ αὐτόν ἐγὼ προὔβαλόμην, καὶ περὶ τούτου τὴν ψῆφον οἴσετε νῦν ὑμεῖς. εἰ δ' ἐγὼ τὴν ἐπὶ τῶν ἰδίων δικῶν πλεονεξίαν ἀφείξω, τῆ πόλει παραχωρῶ τῆς τιμωρίας, καὶ τοῦτον εἰλόμην τὸν ἀγῶν' ἀφ' οὗ μηδὲν ἐστὶ λῆμμα λαβεῖν ἐμοί, χάριν, οὐ βλάβην δῆπου τοῦτ' ἂν εἰκότως ἐνέγκοι μοι παρ' ὑμῶν.
- ²³ Οἶδα τοίνυν ὅτι καὶ τούτῳ πολλῶν χρησεται τῷ λόγῳ „μὴ με Δημοσθένης παραδῶτε· μὴ διὰ Δημοσθένην μ' ἀνέλητε. ὅτι τούτῳ πολεμῶ, διὰ τοῦτό μ' ἀναιρήσετε;“ τὰ τοιαῦτα πολλάκις οἶδ' ὅτι φθιγγέται, ⁵²⁴ βουλόμενος φθόνον τιν' ἐμοί διὰ τούτων τῶν λόγων
- ²⁴ συνάγειν. ἔχει δ' οὐχ οὕτω ταῦτ', οὐδ' ἐγγύς. οὐδένα γὰρ τῶν ἀδικούντων ὑμεῖς οὐδενὶ τῶν κατηγορῶν ἐκδίδοτε· οὐδ' ἐπειδὴν ἀδικηθῆ τις, ὡς ἂν ἕκαστος ὑμᾶς

ὁ παθῶν πείσῃ, ποιείσθε τὴν τιμωρίαν, ἀλλὰ τοῦναντίον νόμους ἔθεσθε πρὸ τῶν ἀδικημάτων, ἐπ' ἀδήλοις μὲν τοῖς ἀδικήσουσιν, ἀδήλοις δὲ τοῖς ἀδικησομένοις. οὗτοι δὲ τί ποιούσιν οἱ νόμοι; πᾶσιν ὑπισχυοῦνται τοῖς ἐν τῇ πόλει, δίκην, ἂν ἀδικηθῇ τις, ἔσεσθαι δι' αὐτῶν λαβεῖν. ὅταν τοίνυν τῶν παραβαινόντων τινὰ τοὺς νόμους κολάζητε, οὐ τοῖς κατηγοροῖς τοῦτον ἐκ-
³¹ δίδοτε, ἀλλὰ τοὺς νόμους ὑμῖν αὐτοῖς βεβαιούτε. ἀλλὰ μὴν πρὸς γε τὸ τοιοῦτον, ὅτι „Δημοσθένης“ φησὶν „ὑβρισταί“, δίκαιος καὶ κοινὸς καὶ ὑπὲρ πάντων ἔσθ' ὁ λόγος. οὐ γὰρ εἰς Δημοσθένην ὄντα μ' ἠσέλγαινε μόνον ταύτην τὴν ἡμέραν, ἀλλὰ καὶ εἰς χορηγὸν ὑμέτερον· τοῦτο δ' ὅσον δύναται γινώητ' ἂν ἐκ τωνδί.
³² ἴστε δὴκου τοῦθ' ὅτι τῶν θεσμοθετῶν τούτων οὐδενὶ θεσμοθέτης ἔστ' ὄνομα, ἀλλ' ὀτιδήποθ' ἐκάστω. ἂν μὲν τοίνυν ἰδιώτην ὄντα τιν' αὐτῶν ὑβρίσῃ τις ἢ κακῶς εἴπῃ, γραφὴν ὑβρεως καὶ δίκην κακηγορίας ἰδίαν φεύξεται, ἐὰν δὲ θεσμοθέτην, ἄτιμος ἔσται καθάπαξ. διὰ τί; ὅτι τοὺς νόμους ἤδη [ὁ] τοῦτο ποιῶν προσυβρίζει, καὶ τὸν ὑμέτερον κοινὸν στέφανον καὶ τὸ τῆς πόλεως ὄνομα· ὁ γὰρ θεσμοθέτης οὐδενὸς ἀνθρώ-
³³ πων ἔστ' ὄνομ', ἀλλὰ τῆς πόλεως. καὶ πάλιν γε τὸν ἄρχοντα, ταῦτ' οὗτο, ἐὰν μὲν ἔστεφανωμένον πατάξῃ τις ἢ κακῶς εἴπῃ, ἄτιμος, ἐὰν δ' ἰδιώτην, ἰδίᾳ καὶ ὑπόδικος. καὶ οὐ μόνον περὶ τούτων οὕτω ταῦτ' ἔχει, ⁵²⁵ ἀλλὰ καὶ περὶ πάντων οἷς ἂν ἡ πόλις τιν' ἄδειαν ἢ στεφανηφορίαν ἢ τινα τιμὴν δῶ. οὕτω τοίνυν καὶ ἔμ' εἰ μὲν ἐν ἄλλαις τισὶν ἡμέραις ἠδίκησέ τι τούτων Μειδίας ἰδιώτην ὄντα, ἰδίᾳ καὶ δίκην προσῆκεν αὐτῷ δι-
³⁴ δόνα· εἰ δὲ χορηγὸν ὄνθ' [ὑμέτερον] ἱερομηνίας οὐσης πάνθ' ὅσ' ἠδίκηκε· ὑβρίσας φαίνεται, δημοσίας ὀργῆς

καὶ τιμωρίας δίκαιός ἐστι τυγχάνειν· ἅμα γὰρ τῷ Δη-
μοσθένει χά ἡχορηγὸς ὑβρίζετο, τοῦτο δ' ἐστὶ τῆς πό-
λεως, καὶ τὸ ταύταις ταῖς ἡμέραις, αἷς οὐκ ἔδωκεν οἱ
νόμοι. χρῆ δ', ὅταν μὲν τιθῆσθε τοὺς νόμους, ὁποῖοί
τινὲς εἰσι σκοπεῖν, ἐπειδὴν δὲ θῆσθε, φυλάττειν καὶ
χρησθαι· καὶ γὰρ ἔνορκα ταῦθ' ὑμῖν ἐστὶ καὶ ἄλλως
25 δίκαια. ἦν ὁ τῆς βλάβης ὑμῖν νόμος πάλαι, ἦν ὁ τῆς
αἰκείας, ἦν ὁ τῆς ὑβρεως. εἰ τοίνυν ἀπέχρη τοὺς τοῖς
Διονυσίοις τι ποιοῦντας τούτων κατὰ τούτους τοὺς
νόμους δίκην διδόναι, οὐδὲν ἂν προσέδει τοῦδε τοῦ
νόμου. ἀλλ' οὐκ ἀπέχρη. σημεῖον δέ· ἔθεσθ' ἱερὸν
νόμον αὐτῷ τῷ θεῷ περὶ τῆς ἱερομηνίας. εἴ τις οὖν
κἀκεῖνοις τοῖς προὔπαρχουσι νόμοις καὶ τούτῳ τῷ μετ'
ἐκείνους τεθέντι καὶ πᾶσι τοῖς λοιποῖς ἔστ' ἔνοχος, ὁ
τοιούτος πότερον μὴ δῶ δια τοῦτο δίκην, ἢ μείζον' ἂν
δοίῃ δικάως; ἐγὼ μὲν οἶομαι μείζω.

36 Ἀπήγγελλεν τοίνυν τίς μοι περιούνη αὐτὸν συλλέ-
γειν καὶ πυνθάνεσθαι τίσιν πρόποτε συμβέβηκεν ὑβρι-
σθῆναι, καὶ λέγειν τούτους καὶ διηγείσθαι πρὸς ὑμᾶς
μέλλειν, οἷον ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸν πρόεδρον, ὃν
ποτέ φασιν ἐν ὑμῖν ὑπὸ Πολυζήλου πληγῆναι, καὶ τὸν
θεσμοθέτην ὃς ἔναγχος ἐπλήγη τὴν αὐλητρίδ' ἀφαι-
ρούμενος, καὶ τοιούτους τινάς, ὡς ἐὰν πολλοὺς ἐτέρους
δεινὰ καὶ πολλὰ πεπονθότας [ἐπι]δειξῆ, ἦττον ὑμᾶς 526
37 ἐφ' οἷς ἐγὼ πέπονθ' ὀργισμένους. ἐμοὶ δ' αὐτὸ τοῦ-
ναντίον ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δοκεῖτε ποιεῖν ἂν εἰκότως,
εἰπερ ὑπὲρ τοῦ κοινῆ βελτίστου δεῖ μέλειν ὑμῖν. τίς
γὰρ οὐκ οἶδεν ὑμῶν τοῦ μὲν πολλὰ τοιαῦτα γενέσθαι
τὸ μὴ κολάζεσθαι τοὺς ἔξαμαρτάνοντας αἴτιον ὃν, τοῦ
δὲ μηδέν' ὑβρίζειν τὸ λοιπὸν τὸ δίκην τὸν αἰεὶ λη-
φθένθ', ἦν προσήκει, διδόναι μόνον αἴτιον ἂν γενό-

μενον; εἰ μὲν τοίνυν ἀποτρέψαι συμφέρει τοὺς ἄλλους,
 τοῦτον καὶ δι' ἐκεῖνα κολαστέον, καὶ μᾶλλον γ' ὄσπερ
 ἂν ἢ πλείω καὶ μείζω· εἰ δὲ παροξύναι καὶ τοῦτον καὶ
 28 πάντας, ἑατέον. ἔτι τοίνυν οὐδ' ὁμοίαν οὔσαν τούτῳ κἀ-
 κείνοις συγγνώμην εὐρήσομεν. πρῶτον μὲν γὰρ ὁ τὸν θε-
 σμοθέτην πατάξας, τρεῖς εἶχεν προφάσεις, μέθην, ἔρωτ',
 ἄγνοιαν, διὰ τὸ σκότους καὶ νυκτὸς τὸ πρᾶγμα γενέσθαι.
 Ἐπειδ' ὁ Πολύζηλος ὀργῇ καὶ τρόπου προπετεία φθάσας τὸν
 λογισμὸν ἔπαισεν· οὐ γὰρ ἐχθρὸς γ' ὑπῆρχεν ὦν, οὐδ' ἐφ'
 ὕβρει τοῦτ' ἐποίησεν. ἀλλ' οὐ Μειδίᾳ τούτων οὐδὲν ἔστ'
 εἰπεῖν· καὶ γὰρ ἐχθρὸς ἦν, καὶ μεθ' ἡμέραν εἰδὼς ὕβριζε,
 καὶ οὐκ ἐπὶ τούτου μόνον, ἀλλ' ἐπὶ πάντων φαίνεται προ-
 29 ηρημένος μ' ὕβριζειν. καὶ μὴν οὐδὲ τῶν πεπραγμένων ἐμοὶ
 καὶ τούτοις οὐδὲν ὁμοίον ὄρω. πρῶτον μὲν γὰρ ὁ θεσμο-
 θέτης οὐχ ὑπὲρ ἡμῶν οὐδὲ τῶν νόμων φροντίσας οὐδ' ἀγα-
 νακτῆσας φανήσεται, ἀλλ' ἰδίᾳ πεισθεὶς ὀπόσῃ δῆποτ' ἀφ-
 γυρίῳ καθυφείλεις τὸν ἀγῶνα· Ἐπειδ' ὁ πηληγεὶς ἐκεῖνος ὑπὸ
 τοῦ Πολυζήλου, ταῦτ' οὗτ', ἰδίᾳ διαλυσάμενος, ἐρρωσθαι 527
 πολλὰ τοῖς νόμοις εἰπὼν καὶ ὑμῖν, οὐδ' εἰσήγαγε τὸν Πο-
 40 λύζηλον. εἰ μὲν τοίνυν ἐκείνων κατηγορεῖν βούλεται τις ἐν
 τῷ παρόντι, δεῖ λέγειν ταῦτα, εἰ δ' ὑπὲρ ὧν ἐγὼ τούτου
 κατηγορήκ' ἀπολογεῖσθαι, πάντα μᾶλλον ἢ ταῦτα λεκτέον.
 πάντα γὰρ τάναντί' ἐκείνοις αὐτὸς μὲν οὔτε λαβῶν οὐδὲν
 οὔτ' ἐπιχειρήσας λαβεῖν φανήσομαι, τὴν δ' ὑπὲρ τῶν νόμων
 καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ θεοῦ καὶ τὴν ὑπὲρ ἡμῶν τιμωρίαν δικαίως
 φυλάξας καὶ νῦν ἀποδεδωκὼς ὑμῖν. μὴ τοίνυν ἕατε ταῦτ'
 αὐτὸν λέγειν, μηδ', ἂν βιάξῃται, πεῖθεσθ' ὡς δίκαιόν
 41 τι λέγοντι. ἂν γὰρ ταῦθ' οὕτως ἐγνωσμέν' ὑπάρχη
 παρ' ὑμῖν, οὐκ ἐνέσται αὐτῷ λόγος οὐδὲ εἰς. ποῖα γὰρ
 πρόφασις, τίς ἀνθρωπίνῃ καὶ μετρία σκῆψις φανείται
 τῶν πεπραγμένων αὐτῷ; ὀργῇ νῆ Δία· καὶ γὰρ τοῦτο
 τυχὸν λέξει. ἀλλ' ἂ μὲν ἂν τις ἄφνω τὸν λογισμὸν
 φθάσας ἐξαχθῇ πρᾶξι, κἂν ὑβριστικῶς ποιήσῃ, δι'

ὀργήν γ' ἐνὶ φῆσαι πεποιημένοι· ἃ δ' ἂν ἐκ πολλοῦ συνεχῶς ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας παρὰ τοὺς νόμους πράτων τις φωρᾶται, οὐ μόνον δῆπου τοῦ μὴ μετ' ὀργῆς ἀπέχει, ἀλλὰ καὶ βεβουλευμένως ὁ τοιοῦτος ὑβρίζων ἐστὶν ἤδη φανερός.

- 42 Ἀλλὰ μὴν ὀπηνίκα καὶ πεποιηκῶς ἃ κατηγορῶ καὶ ὑβρεὶ πεποιηκῶς φαίνεται, τοὺς νόμους ἤδη δεῖ σκοπεῖν ὧ ἄνδρες δικασταί· κατὰ γὰρ τούτους δικάσειν ὁμωμόκατε. καὶ θεωρεῖθ' ὅσῳ μείζονος ὀργῆς καὶ ζημίας ἀξιούσι τοὺς ἐκουσίως καὶ δι' ὑβριν πλημμελοῦν-
- 43 τας τῶν ἄλλως πως ἐξαμαρτανόντων. πρῶτον μὲν τοίνυν οἱ περὶ τῆς βλάβης οὔτοι νόμοι πάντες, ἴν' ἐκ τούτων ἄρξωμαι, ἂν μὲν ἐκὼν βλάβῃ, διπλοῦν, ἂν δ' 528 ἄκων, ἀπλοῦν τὸ βλάβος κελεύουσιν ἐκτίνειν. εἰκότως· ὁ μὲν γὰρ παθὼν πανταχοῦ βοηθείας δίκαιος τυγχάνειν, τῷ δράσαντι δ' οὐκ ἴσην τὴν ὀργήν, ἐάν θ' ἐκὼν ἂν τ' ἄκων, ἔταξ' ὁ νόμος. ἐπειθ' οἱ φονικοὶ τοὺς μὲν ἐκ προνοίας ἀποκτινύοντας θανάτῳ καὶ ἀειφυγίᾳ καὶ δημεύσει τῶν ὑπαρχόντων ζημιούσι, τοὺς δ' ἀκουσίως
- 44 αἰδέσεως καὶ φιλανθρωπίας πολλῆς ἤξιωσαν. οὐ μόνον δ' ἐπὶ τούτων τοῖς ἐκ προαιρέσεως ὑβρισταῖς χαλεποὺς ὄντας ἰδεῖν ἔστι τοὺς νόμους, ἀλλὰ καὶ ἐφ' ἀπάντων. τί γὰρ δὴ ποτ', ἂν τις ὀφλῶν δίκην μὴ ἐκτίνη, οὐκέτ' ἐποίησ' ὁ νόμος τὴν ἐξούλην ἰδίαν, ἀλλὰ προστιμᾶν ἐπέταξε τῷ δημοσίῳ; καὶ πάλιν τί δὴ ποτ', ἂν μὲν ἐκὼν παρ' ἐκόντος τις λάβῃ τάλαντον ἐν ἡ δὴ δὴ δέκα καὶ ταῦτ' ἀποστερήσῃ, οὐδὲν αὐτῷ πρὸς τὴν πόλιν ἐστίν, ἂν δὲ μικροῦ πάνυ τιμήματος ἄξιόν τις λάβῃ, βία δὲ τοῦτ' ἀφέληται, τὸ ἴσον τῷ δημοσίῳ προστιμᾶν οἱ νόμοι κελεύουσιν, ὅσον περ τῷ ἰδιώτῃ;
- 45 ὅτι πάνθ', ὅσα τις βιαζόμενος πράττει, κοῖν' ἀδικήματα

καὶ κατὰ τῶν ἔξω τοῦ πράγματος ὄντων ἡγεῖσθ' ὁ νομοθέτης· τὴν μὲν γὰρ ἰσχὺν ὀλίγων, τοὺς δὲ νόμους ἀπάντων εἶναι, καὶ τὸν μὲν πεισθέντ' ἰδίας, τὸν δὲ βιασθέντα δημοσίας δεῖσθαι βοήθειας. διόπερ καὶ τῆς ὕβρεως αὐτῆς τὰς μὲν γραφὰς ἔδωκεν ἅπαντι τῷ βουλομένῳ, τὸ δὲ τίμημ' ἐποίησεν ὅλον δημοσίον· τὴν γὰρ πόλιν ἡγεῖτ' ἀδικεῖν, οὐ τὸν παθόντα μόνον τὸν ὑβρίζειν ἐπιχειροῦντα, καὶ δίκην ἱκανὴν τὴν τιμωρίαν 529 εἶναι τῷ παθόντι, χρήματα δ' οὐ προσήκειν τῶν τοιούτων ἐφ' ἑαυτῷ λαμβάνειν. καὶ τοσαύτη γ' ἐχρήσαθ' ὑπερβολῇ, ὥστε κἂν εἰς δοῦλον ὑβρίξῃ τις, ὁμοίως ἔδωκεν ὑπὲρ τούτου γραφήν. οὐ γὰρ ὅστις ὁ πάσχων φέτο δεῖν σκοπεῖν, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμ' ὁποῖόν τι τὸ γινόμενον· ἐπειδὴ δ' εὗρεν οὐκ ἐπιτηδεῖον, μήτε πρὸς δοῦλον μήθ' ὅπως ἐξεῖναι πράττειν ἐπέτρυσεν. οὐ γὰρ ἔστ' οὐκ ἔστιν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν πάντων οὐδὲν ὕβρεως ἀφορητότερον, οὐδ' ἐφ' ὅτῳ μᾶλλον ὑμῖν ὀργιζέσθαι προσήκει. ἀνάγνωθι δ' αὐτόν μοι τὸν τῆς ὕβρεως νόμον· οὐδὲν γὰρ οἶον ἀκούειν αὐτοῦ τοῦ νόμου.

ΝΟΜΟΣ.

17 Ἐάν τις ὑβρίσῃ εἰς τινα, ἢ παιδα ἢ γυναῖκα ἢ ἄνδρα, τῶν ἐλευθέρων ἢ τῶν δούλων, ἢ παράνομόν τι ποιήσῃ εἰς τούτων τινά, γραφέσθω πρὸς τοὺς θεσμοθέτας ὁ βουλόμενος Ἀθηναίων οἷς ἔξεστιν, οἱ δὲ θεσμοθεταὶ εἰσαγόντων εἰς τὴν ἡλιαίαν τριάκοντα ἡμερῶν ἀπ' ἧς ἂν γραφῇ, ἐὰν μὴ τι δημοσίον κωλύῃ, εἰ δὲ μὴ, ὅταν ἢ πρῶτον οἶόν τε. ὅτου δ' ἂν καταγνῶ ἢ ἡλιαία, τιμάτω περὶ αὐτοῦ παραχρῆμα, ὅτου ἂν δοκῇ ἄξιός εἶναι παθεῖν ἢ ἀποτεῖσαι. Ὅσοι δ' ἂν γράφονται γραφὰς ἰδίας κατὰ τὸν νόμον, ἐάν τις μὴ ἐπεξέλθῃ ἢ ἐπεξιών μὴ μεταλάβῃ τὸ πέμπτον μέρος

τῶν ψήφων, ἀποτεισάτω χιλίας δραχμὰς τῷ δημοσίῳ. ἔάν δὲ ἀργυρίου τιμηθῆ τῆς ὕβρεως, δεδέσθω, ἔάν ἐλεύθερον ὕβριση, μέχρι ἂν ἐκτείσῃ.

- 48 Ἀκούει' ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦ νόμου τῆς φι-
λανθρωπίας, ὃς οὐδὲ τοὺς δούλους ὑβρίζεσθαι ἀξιοί. 530
τί οὖν πρὸς θεῶν; εἰ τις εἰς τοὺς βαρβάρους ἐνεγκῶν
τὸν νόμον τοῦτον, παρ' ὧν τὰ ἀνδράποδ' εἰς τοὺς
Ἑλληνας κομίζεται, ἐπαινῶν ὑμᾶς καὶ διεξιῶν περὶ
49 τῆς πόλεως εἰποι πρὸς αὐτοὺς ὅτι „εἰσὶν Ἑλληνέες
τινες ἄνθρωποι, οὕτως ἡμεροὶ καὶ φιλάνθρωποι τοὺς
τρόπους, ὥστε πόλλ' ὑφ' ὑμῶν ἡδικημένοι, καὶ φύσει
τῆς πρὸς ὑμᾶς ἐχθρας αὐτοῖς ὑπαρχούσης πατρικῆς,
δμως οὐδ' ὄσων ἂν τιμὴν καταθέντες δούλους κτή-
σωνται, οὐδὲ τούτους ὑβρίζειν ἀξιοῦσιν, ἀλλὰ νόμον
δημοσίᾳ τὸν ταῦτα κωλύσοντα τέθεινται τουτοῖ, καὶ
πολλοὺς ἤδη παραβάντας τὸν νόμον τοῦτον ἐξημιώκασιν
50 θανάτῳ,“ εἰ ταῦτ' ἀκούσειαν καὶ συνειεν οἱ βάρβαροι,
οὐκ ἂν οἴεσθε δημοσίᾳ πάντας ὑμᾶς προξένους αὐτῶν
ποιήσασθαι; τὸν τοίνυν οὐ παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν μόνον
εὐδοκιμοῦντα νόμον, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς βαρβάροις εὖ
δόξαντ' ἂν ἔχειν, σκοπεῖσθ' ὁ παραβὰς ἦντινα δοὺς
δίκην ἀξίαν ἔσται δεδωκώς.

- 51 Εἰ μὲν τοίνυν ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μὴ χορηγὸς
ᾧν ταῦτ' ἐπεπόνθειν ὑπὸ Μειδίου, ὕβριν ἂν τις κατέ-
γνω τῶν πεπραγμένων αὐτῷ· νῦν δὲ μοι δοκεῖ, κἂν
ἀσέβειαν εἰ καταγιγνώσκῃ, τὰ προσήκοντα ποιεῖν. ἴστε
γὰρ δήπου τοῦθ' ὅτι τοὺς χοροὺς ὑμεῖς ἅπαντας τού-
τους καὶ τοὺς ὕμνους τῷ θεῷ ποιεῖτε, οὐ μόνον κατὰ
τοὺς νόμους τοὺς περὶ τῶν Διονυσίων, ἀλλὰ καὶ κατὰ
τὰς μαντείας, ἐν αἷς ἀπάσαις ἀνηρημένον εὐρήσετε τῇ
πόλει, ὁμοίως ἐκ Δελφῶν καὶ ἐκ Δωδώνης, χοροὺς ἰστά-

ναι κατὰ τὰ πάτρια καὶ κνισᾶν ἀγνιάς καὶ στεφανη-
53 φορεῖν. ἀνάγνωθι δέ μοι λαβῶν αὐτὰς τὰς μαντείας.

ΜΑΝΤΕΙΑΙ.

531.

Ἀυδῶ Ἐρεχθίδῃσιν, ὅσοι Πανδίονος ἄστυ
ναίετε καὶ πατρίοισι νόμοις ἰδύνεθ' ἑορτάς,
μεμνησθαι Βάκχοιο, καὶ εὐρυχόρους κατ' ἀγνιάς
ἰστάναι ὠραίων Βρομίῳ χάριν ἄμμιγα πάντας,
καὶ κνισᾶν βωμοῖσι κάρη στεφάνοις πνικάσαντας.

Περὶ ὑγιείας θύειν καὶ εὐχεσθαι Διὶ ὑπάτω, Ἡρακλεῖ,
'Απόλλωνι προσστατηρίῳ· περὶ τύχας ἀγαθᾶς Ἀπόλλωνι ἀγνιεῖ,
Λατοῖ, Ἀρτέμιδι, καὶ κατ' ἀγνιάς κρατῆρας ἰστάμεν καὶ
χοροὺς καὶ στεφαναφορεῖν κατὰ πάτρια θεοῖς Ὀλυμπίοις
πάντεσσι καὶ πάσαις, ἰδίας δεξιᾶς καὶ ἀριστερᾶς ἀνίσχοντας,
καὶ μνασιδωρεῖν.

ΕΚ ΔΩΔΩΝΗΣ ΜΑΝΤΕΙΑΙ.

53 Τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων ὁ τοῦ Διὸς σημαίνει. ὅτι τὰς
ἄρας παρηνέγκατε τῆς θυσίας καὶ τῆς θεωρίας, αἰρετοῦς
πέμπειν κελεύει θεωροὺς ἕνεκα τούτου διὰ ταχέων. τῷ Διὶ
τῷ Νάφ τρεῖς βοῦς καὶ πρὸς ἐκάστῳ βοῖ δύο οἴς, τῇ δὲ
Διώνῃ βοῦν καλλιερεῖν, καὶ τράπεζαν χαλκῆν πρὸς τὸ ἀνά-
θημα, ὃ ἀνέθηκεν ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων.

Ὁ τοῦ Διὸς σημαίνει ἐν Δωδώνῃ, Διονύσῳ δημοτελεῖ
ἱερὰ τελεῖν καὶ κρατῆρα κεράσαι καὶ χοροὺς ἰστάναι, Ἀπόλ-
λωνι ἀποτροπαίῳ βοῦν θῦσαι, καὶ στεφαναφορεῖν ἔλευθέ-
ρους καὶ δούλους, καὶ ἔλινύειν μίαν ἡμέραν. Διὶ κτησίῳ
βοῦν λευκόν.

54 Εἰσὶν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ αὐταὶ καὶ ἄλλαι
πολλαὶ μαντεῖαι τῇ πόλει κάγαθαί. τί οὖν ἐκ τούτων 532
ὑμᾶς ἐνθυμείσθαι δεῖ; ὅτι τὰς μὲν ἄλλας θυσίας τοῖς
ἐφ' ἐκάστης μαντείας προφαινομένοις θεοῖς προστάτ-
τουσι θύειν, ἰστάναι δὲ χοροὺς καὶ στεφαναφορεῖν κατὰ

τὰ πάτρια, πρὸς ἀπάσαις ταῖς ἀφικνουμέναις μαντείαις
 55 προσαναιροῦσιν ὑμῖν. οἱ τοίνυν χοροὶ πάντες οἱ γι-
 γνόμενοι καὶ οἱ χορηγοὶ δῆλον ὅτι τὰς μὲν ἡμέρας
 ἐκεῖνας, ὡς συννερχόμεθ' εἰς τὸν ἀγῶνα, κατὰ τὰς μαν-
 τείας ταύτας ὑπὲρ ὑμῶν ἐστεφανώμεθα, ὁμοίως δὲ τε
 μέλλων νικᾶν καὶ ὁ πάντων ὕστατος γενήσεσθαι, τὴν
 δὲ τῶν ἐπινικίων ὑπὲρ αὐτοῦ τότε ἤδη στεφανοῦται ὁ
 νικῶν. τὸν οὖν εἰς τινα τούτων τῶν χορευτῶν ἢ τῶν
 χορηγῶν ὑβρίζοντ' ἐπ' ἐχθρα, καὶ ταῦτ' ἐν αὐτῷ τῷ
 ἀγῶνι καὶ ἐν τῷ τοῦ θεοῦ ἱερῷ, τοῦτον ἄλλο τι πλὴν
 ἀσεβεῖν φήσομεν;

56 Καὶ μὴν ἴστε γε τοῦθ' ὅτι βουλόμενοι μηδέν'
 ἀγωνίζεσθαι ξένον, οὐκ ἐδώκαθ' ἀπλῶς τῶν χορηγῶν
 οὐδενὶ προσκαλέσαντι τοὺς χορευτὰς σκοπεῖν, ἀλλ' ἐὰν
 μὲν καλέσῃ, πεντήκοντα δραχμάς, ἐὰν δὲ καθέξεσθαι
 κελεύσῃ, χιλίας ἀποτίνειν ἐτάξατε. τίνος εἴνεκα; ὅπως
 μὴ τὸν ἐστεφανωμένον καὶ λητουργοῦντα τῷ θεῷ ταύ-
 την τὴν ἡμέραν καλῆ μηδ' ἐπηρεάζῃ μηδ' ὑβρίξῃ μη-
 57 δεις ἐξεπίτηδες. εἶτα τὸν μὲν χορευτὴν οὐδ' ὁ προσ-
 καλέσας ἀξήμιος ἔσται κατὰ τὸν νόμον, τὸν δὲ χορη-
 γὸν οὐδ' ὁ συγκόψας παρὰ πάντα τοὺς νόμους οὕτω
 φανερώς δώσει δίκην; ἀλλὰ μὴν οὐδέν ἐστ' ὄφελος
 καλῶς καὶ φιλανθρωπῶς τοὺς νόμους ὑπὲρ τῶν πολλῶν
 κείσθαι, εἰ τοῖς ἀπειθοῦσι καὶ βιαζομένοις αὐτοὺς ἢ 533
 παρ' ὑμῶν ὀργὴ τῶν ἀελκυρίων μὴ γενήσεται.

58 Φέρε δὴ πρὸς θεῶν κάκεινο σκέψασθε. παραι-
 τήσομαι δ' ὑμᾶς μηδὲν ἀχθεσθῆναι μοι, ἐὰν ἐπὶ συμ-
 φορᾶς τινῶν γεγονότων ὀνομαστὶ μνησθῶ. οὐ γὰρ
 ὄνειδίσαι μὰ τοὺς θεοὺς οὐδενὶ δυσχερὲς οὐδὲν βουλό-
 μενος τοῦτο ποιήσω, ἀλλὰ δεῖξαι τὸ βιάζεσθαι καὶ ὑβρί-
 ζειν καὶ τὰ τοιαῦτα ποιεῖν ὡς ἅπαντες ὑμεῖς οἱ ἄλλοι

φεύγετε. Σαννίων ἐστὶν δῆπου τις ὁ τοὺς τραγικοὺς
 χοροὺς διδάσκων· οὗτος ἀστρατείας ἦλω καὶ κέχρηται
 59 συμφορᾷ. τοῦτον μετὰ τὴν ἀτυχίαν ταύτην ἐμισθώ-
 σατό τις φιλονικῶν χορηγὸς τραγωδῶν, οἶμαι Θεοξοτί-
 δης. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἠγανάκτουν οἱ ἀντιχορηγοὶ
 καὶ κωλύσειν ἔφασαν, ὡς δ' ἐπληρώθη τὸ θέατρον καὶ
 τὸν ὄχλον συνειλεγμένον εἶδον ἐπὶ τὸν ἀγῶνα, ᾤκνη-
 σαν, εἶασαν, οὐδεὶς ἤψατο, ἀλλὰ τοσοῦτον τῆς εὐσεβείας
 ἐν ἐκάστῳ τις ἂν ὑμῶν ἴδοι τὸ συγκεχωρηκός, ὥστε
 πάντα τὸν μετὰ ταῦτα χρόνον διδάσκει τοὺς χοροὺς καὶ
 οὐδὲ τῶν ἰδίων ἐχθρῶν οὐδεὶς κωλύει· τοσοῦτ' ἀπέ-
 60 χει τῶν χορηγῶν. ἄλλος ἐστὶν Ἀριστείδης Οἰνήδος
 φυλῆς, ἠτυχηκῶς τι καὶ οὗτος τοιοῦτον, ὃς νῦν μὲν
 καὶ γέρον ἐστὶν ἤδη καὶ ἴσως ἤττων χορευτής, ἣν δέ
 ποθ' ἠγεμὼν τῆς φυλῆς [κορυφαίος]. ἴστε δὲ δῆπου
 τοῦθ' ὅτι τὸν ἠγεμόνα ἂν ἀφέλη τις, οἴχεται ὁ λοι-
 πὸς χορός. ἀλλ' ὅμως πολλῶν χορηγῶν φιλονικησάν-
 των, οὐδεὶς πώποτε τοῦτ' εἶδεν τὸ πλεονέκτημα, οὐδ'
 ἐτόλμησεν τοῦτον ἐξαγαγεῖν οὐδὲ κωλύσαι· διὰ γὰρ τὸ
 δεῖν αὐτὸν ἐπιλαβόμενον τῇ χειρὶ τοῦτο ποιῆσαι, καὶ 534
 μὴ προσκαλέσασθαι πρὸς τὸν ἄρχοντ' ἐξεῖναι, ὥσπερ
 ἂν εἰ ξένον τις ἐξαγαγεῖν ἐβούλετο, ἅπας τις ᾤκνει τῆς
 61 ἀσελγείας ταύτης αὐτόχειρ ὀφθῆναι γιγνόμενος. οὐκ
 οὖν δεινὸν ᾧ ἄνδρες δικασταὶ καὶ σχέτλιον, τῶν μὲν
 νικῶν ἂν παρὰ τοῦτ' οἰομένων χορηγῶν, τῶν ἀνηλωκό-
 των πολλάκις πάντα τὰ ὄντ' εἰς τὰς λητουργίας, μηδένα
 τολμῆσαι πώποτε μηδ' ὦν οἱ νόμοι διδόασιν ἄψασθαι,
 ἀλλ' οὕτως εὐλαβῶς, οὕτως εὐσεβῶς, οὕτω μετρίως
 διακεῖσθαι, ὥστ' ἀναλίσκοντας ἀγωνιῶντας ὅμως ἀπέ-
 χεσθαι, καὶ προορᾶσθαι τὰς ὑμετέρας βουλήσεις καὶ
 τὴν περὶ τὴν ἑορτὴν σπουδὴν, Μειδίαν δ' ἰδιώτην ὄντα,

μηδὲν ἀνηλωκότα, ὅτι τῷ προσέκρουσε καὶ ἐχθρὸς ὑπῆρχε, τοῦτον ἀναλίσκοντα χορηγοῦντ' ἐπίτιμον ὄντα προπηλακίζειν καὶ τύπτειν, καὶ μήτε τῆς ἐορτῆς μήτε τῶν νόμων μήτε τί ὑμεῖς ἐρεῖτε μήτε τοῦ θεοῦ φροντίζειν.

- ⁶² Πολλῶν τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι γεγενημένων ἐχθρῶν ἀλλήλοις, οὐ μόνον ἐξ ἰδίων ἀλλὰ καὶ ἐκ κοινῶν πραγμάτων, οὐδεὶς πάποτ' εἰς τοσοῦτ' ἀναιδεΐας ἀφίκετο, ὥστε τοιοῦτόν τι τολμῆσαι ποιεῖν. καίτοι φασὶν Ἰφικράτην ποτ' ἐκείνον Διοκλεῖ τῷ Πιθεῖ τὰ μάλιστ' ἐλθεῖν εἰς ἐχθραν, καὶ ἔτι πρὸς τούτῳ συμβῆναι Τεισίαν τὸν Ἰφικράτους ἀδελφὸν ἀντιχορηγήσαι τῷ Διοκλεῖ. ἀλλ' ὅμως πολλοὺς μὲν ἔχων φίλους Ἰφικράτης, πολλὰ δὲ χρήματα κεκτημένος, φρονῶν δ' ἐφ' αὐτῷ τηλικούτου ἡλικίον εἰκόσ ἀνδρα καὶ δόξης καὶ
- ⁶³ τιμῶν τετυχηκόθ' ὧν ἐκείνος ἤξιωτο παρ' ὑμῶν, οὐκ ἐβάδιζ' ἐπὶ τὰς τῶν χρυσοχόων οἰκίας νύκτωρ, οὐδὲ 535 κατερρήγγυεν τὰ παρασκευαζόμεν' ἱμάτι' εἰς τὴν ἐορτήν, οὐδὲ διεφθείρε διδάσκαλον, οὐδὲ χορὸν μανθάειν ἐκώλυεν, οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδὲν ὧν οὗτος διεπράττετ' ἐποίει, ἀλλὰ τοῖς νόμοις καὶ τῇ τῶν ἄλλων βουλήσει συγχωρῶν, ἠνείχετο καὶ νικῶντα καὶ στεφανούμενον τὸν ἐχθρὸν ὄρῶν, εἰκότως· ἐν ἧ γὰρ αὐτὸς εὐδαίμων ἦδει γεγονῶς πολιτεία, ταύτῃ συγχωρεῖν τὰ
- ⁶⁴ τοιαῦτ' ἤξιου. πάλιν Φιλόστρατον πάντες ἴσμεν τὸν Κολωνῆθεν Χαβρίου κατηγοροῦντα, ὅτ' ἐκρίνετο τὴν περὶ Ὁρωποῦ κρίσιν θανάτου, καὶ πάντων τῶν κατηγορῶν πικρότατον γενόμενον, καὶ μετὰ ταῦτα χορηγοῦντα παισὶν Διονύσια καὶ νικῶντα, καὶ Χαβρίαν οὔτε τύπτοντα, οὔτ' ἀφαρπάζοντα τὸν στέφανον, οὔθ'
- ⁶⁵ ὅλως προσιόνθ' ὅποι μὴ προσῆκεν αὐτῷ. πολλοὺς δ'

ἂν ἔχων εἰπεῖν ἔτι καὶ διὰ πολλὰς προφάσεις ἐχθροὺς
 γεγεννημένους ἀλλήλοις, οὐδένα πάποτ' οὐτ' ἀκήκο' οὐθ'
 ἑώρακα ὅστις εἰς τοσοῦτον ἤλθ' ὑβρεως ὥστε τοιοῦτόν
 τι ποιεῖν. οὐδέ γ' ἐκεῖνο οὐδεὶς ὑμῶν οἶδ' ὅτι μνη-
 μονεύει πρότερον, τῶν ἐπὶ τοῖς ἰδίοις ἢ καὶ τοῖς κοι-
 νοῖς ἐχθρῶν ἀλλήλοις οὐδένα, οὔτε καλουμένων τῶν
 κριτῶν παρεστηκότα, οὐθ' ὅταν ὁμνύωσιν ἐξορκοῦντα,
 οὐθ' ὅλως ἐπ' οὐδενὶ τῶν τοιούτων ἐχθρὸν ἐξεταζό-
 66 μενον. ταῦτα γὰρ πάντα καὶ τὰ τοιαῦτ' ὧ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, φιλονικία μὲν ὑπαχθέντα χορηγὸν ὄντα
 ποιεῖν ἔχει τινὰ συγγνώμην· ἐχθρὰ δ' ἐλαύνοντά τινα
 ἐκ προαιρέσεως ἐφ' ἅπασιν, καὶ τὴν ἰδίαν δύναμιν κρείτ-
 τω τῶν νόμων οὔσαν ἐνδεικνύμενον, Ἡράκλειος βαρὺ
 κούχλι δίκαιόν ἐστιν οὐδὲ συμφέρον ὑμῖν. εἰ γὰρ ἐκά- 586
 στῶ τῶν χορηγῶν τοῦτο πρόδηλον γένοιτο, ὅτι ἂν ὁ
 δεῖν' ἐχθρὸς ἦ μοι, Μειδίας ἢ τις ἄλλος θρασὺς οὕτω
 καὶ πλούσιος, πρῶτον μὲν ἀφαιρεθήσομαι τὴν νίκην,
 κὰν ἄμεινον ἀγωνίσωμαι τινος, ἔπειτ' ἐφ' ἅπασιν ἐλατ-
 τωθήσομαι καὶ προπηλακίζόμενος διατελῶ, τίς οὕτως
 ἀλόγιστος ἢ τίς ἄθλιός ἐστιν, ὅστις ἐκὼν ἂν μίαν δρα-
 67 χμὴν ἐθελήσειεν ἀναλῶσαι; οὐδεὶς δῆπου, ἀλλ' οἶμαι
 τὸ πάντας ποιοῦν καὶ φιλοτιμεισθαι καὶ ἀναλίσκειν
 ἐθέλειν ἐκεῖν' ἐστίν, ὅτι τῶν ἴσων καὶ τῶν δικαίων
 ἕκαστος ἡγείται ἑαυτῷ μετεῖναι ἐν δημοκρατία. ἐγὼ
 τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τούτων οὐκ ἔτυχον διὰ τοῦ-
 τον, ἀλλὰ χωρὶς ὧν ὑβρίσθην, καὶ τῆς νίκης προσαπε-
 στερήθην. καίτοι πᾶσιν ὑμῖν ἐγὼ [τοῦτο] δεῖξω σαφῶς,
 ὅτι μηδὲν ἀσελγὲς ἐξῆν ποιοῦντι Μειδίᾳ μηδ' ὑβρί-
 ζοντι μηδὲ τύπτοντι, καὶ λυπεῖν ἐμὲ καὶ κατὰ τοὺς
 νόμους αὐτῷ φιλοτιμεισθαι πρὸς ὑμᾶς, καὶ μηδὲ δια-
 68 ραι περὶ αὐτοῦ τὸ στόμ' ἔχειν ἐμέ. ἐχρῆν γὰρ αὐτὸν

ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτ' ἐγὼ τῆς Πανδιονίδος χορηγὸς ὑπέστην ἐν τῷ δήμῳ, τότε τῆς Ἐρεχθίδος ἀναστάντα τῆς ἑαυτοῦ φυλῆς ἀνθυποστῆναι, καὶ καταστήσανθ' αὐτὸν ἐξ ἴσου καὶ τὰ ὄντ' ἀναλίσκονθ' ὥσπερ ἐγώ, οὕτω μ' ἀφαιρεῖσθαι τὴν νίκην, ὑβρίζειν δὲ τοιαῦτα
 69 καὶ τύπτειν μηδὲ τότε. νῦν δὲ τοῦτο μὲν οὐκ ἐποίησεν, ἐν ᾧ τὸν δῆμον ἐτίμησεν ἄν, οὐδ' ἐνεανιεύσατο τοιοῦτον· ἐμοὶ δ', ὅς (εἴτε τις ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι βούλεται νομίσαι *μανία*· *μανία* γὰρ ἴσως ἐστὶν ὑπὲρ δύναμιν τι ποιεῖν· εἴτε καὶ *φιλοτιμία*) χορηγὸς ὑπέστην, οὕτω φανερώς καὶ μιαρῶς ἐπηρεάζων παρηκολούθησεν, 537 ὥστε μηδὲ τῶν ἱερῶν ἱματίων [μηδὲ] τοῦ χοροῦ μηδὲ τοῦ σώματος τῶ χεῖρε τελευτῶν ἀποσχέσθαι μου.

70 Εἰ τοίνυν τις ὑμῶν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἄλλως πως ἔχει τὴν ὀργὴν ἐπὶ Μειδίαν ἢ ὡς δέον αὐτὸν τεθνᾶναι, οὐκ ὀρθῶς ἔχει. οὐ γὰρ ἐστὶ δίκαιον οὐδὲ προσῆκον τὴν τοῦ παθόντος εὐλάβειαν τῷ μηδὲν ὑποστειλαμένῳ πρὸς ὕβριν μερίδ' εἰς σωτηρίαν ὑπάρχειν, ἀλλὰ τὸν μὲν ὡς ἀπάντων τῶν ἀνηκέστων αἰτίου κολάζειν προσήκει, τῷ δ' ἐπὶ τοῦ βοηθεῖν ἀποδιδόναι
 71 τὴν χάριν. οὐδὲ γὰρ αὐτὸ τοῦτ' ἐστὶν εἰπεῖν, ὡς οὐ γεγεννημένου πάποτ' οὐδενὸς ἐκ τῶν τοιούτων [δεινοῦ], τῷ λόγῳ τὸ πρᾶγμα' ἐγὼ νῦν αἰρω καὶ φοβερόν ποιῶ. πολλοῦ γε καὶ δεῖ. ἀλλ' ἴσασιν ἅπαντες, εἰ δὲ μὴ, πολλοὶ γε, Εὐθύνον τὸν παλαίσαντα [ποτ'] ἐκείνον τὸν νεανίσκον, Σώφιλον τὸν παγκρατιαστήν (ἰσχυρὸς τις ἦν, μέλας, εὐ οἶδ' ὅτι γιννώσκουσιν τινες ὑμῶν ὃν λέγω,) τοῦτον ἐν Σάμφῳ ἐν συνουσίᾳ τιμὴ καὶ διατριβῇ οὕτως ἰδία, ὅτι τύπτων αὐτὸν ὑβρίζειν δεῖν ᾤετο, ἀμυνάμενον οὕτως ὥστε καὶ ἀποκτεῖναι. ἴσασιν Εὐαίωνα πολλοὶ τὸν Λεωδάμαντος ἀδελφόν, ἀποκτείναντα Βοιω-

τὸν ἐν δείπνῳ καὶ συνόδῳ κοινῇ διὰ πληγὴν μίαν.
 72 οὐ γὰρ ἡ πληγὴ παρέστησε τὴν ὀργὴν, ἀλλ' ἡ ἀτιμία·
 οὐδὲ τὸ τύπτεσθαι τοῖς ἐλευθέροις ἐστὶν δεινόν, καίτερον
 δὲ δεινόν, ἀλλὰ τὸ ἐφ' ὕβρει. πολλὰ γὰρ ἂν ποιή-
 σαιεν ὁ τύπτων ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὧν ὁ παθὼν ἐνὶ
 οὐδ' ἂν ἀπαγγεῖλαι δύναιτο ἑτέρῳ, τῷ σχήματι τῷ
 βλέμματι τῇ φωνῇ, ὅταν ὡς ὑβρίζων, ὅταν ὡς ἐχθρὸς
 [ὑπάρχων], ὅταν κονδύλοις, ὅταν ἐπὶ κόρρης. ταῦτα
 κινεῖ, ταῦτ' ἐξίστησ' ἀνθρώπους, ἀήθεις ὄντας τοῦ 638
 προπηλακίζεσθαι. οὐδεὶς ἂν ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι ταῦτ'
 ἀπαγγέλλων δύναιτο τὸ δεινὸν παραστήσαι τοῖς ἀκού-
 ουσιν οὕτως, ὡς ἐπὶ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ πράγματος
 τῷ πάσχοντι καὶ τοῖς ὀρώσιν ἐναργῆς ἢ ὕβρις φαί-
 73 νεται. σκέψασθε δὲ πρὸς Διὸς καὶ θεῶν ὡς ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι καὶ λογίζεσθε παρ' ὑμῖν αὐτοῖς, ὅσῳ πλείον'
 ὀργὴν ἐμοὶ προσήκε παραστήναι πάσχοντι τοιαῦθ' ὑπὸ
 Μειδίου, ἢ τότε' ἐκείνῳ τῷ Εὐδαίονι τῷ τὸν Βοιωτὸν
 ἀποκτείναντι. ὁ μὲν γ' ὑπὸ γνωρίμου, καὶ τούτου με-
 θυόοντος, ἐναντίον ἕξ ἢ ἑπτ' ἀνθρώπων ἐπλήγη, καὶ
 τούτων γνωρίμων, οἳ τὸν μὲν κακιεῖν οἷς ἐπραξε, τὸν
 δ' ἐπαινέσεσθαι μετὰ ταῦτ' ἀνασχόμενον καὶ κατα-
 σχόνθ' ἑαυτὸν ἐμελλον, καὶ ταῦτ' εἰς οἰκίαν ἐλθὼν ἐπὶ
 74 δείπνον, οἳ μὴδὲ βαδίζειν ἐξῆν αὐτῷ. ἐγὼ δ' ὑπ'
 ἐχθροῦ, νήφοντος, ἔωθεν, ὕβρει καὶ οὐκ οἴνῳ τοῦτο
 ποιοῦντος, ἐναντίον πολλῶν καὶ ξένων καὶ πολιτῶν
 ὑβριζόμενῳ, καὶ ταῦτ' ἐν ἰερῷ καὶ οἷ πολλῇ μοι ἦν
 ἀνάγκη βαδίζειν χορηγοῦντι. καὶ ἐμμαντὸν μὲν γ' ὡς ἄν-
 δρες Ἀθηναῖοι σωφρόνως, μᾶλλον δ' εὐτυχῶς οἶμαι
 βεβουλεῦσθαι, ἀνασχόμενον τότε καὶ οὐδὲν ἀνήκεστον
 ἐξαχθέντα πράξαι· τῷ δ' Εὐδαίονι καὶ πᾶσιν, εἴ τις
 αὐτῷ βεβοήθηκεν ἀτιμαζόμενος, πολλὴν συγγνώμην ἔχω.

75 δοκοῦσιν δέ μοι καὶ τῶν δικασάντων τότε πολλοί· ἀκούω γὰρ ἔγωγε μιᾶ μόνον αὐτὸν ἀλῶναι ψήφῳ, καὶ ταῦτ' οὔτε κλαύσαντ' οὔτε δεηθέντα τῶν δικαστῶν οὐδενός, οὔτε φιλάνθρωπον οὔτε μικρὸν οὔτ' μέγα οὐδ' ὅτιοῦν πρὸς τοὺς δικαστὰς ποιήσαντα. θῶμεν τοίνυν οὕτωςί, τοὺς μὲν καταγνόντας αὐτοῦ μὴ ὅτι ἡμύνατο, διὰ τοῦτο 539 καταψηφίσασθαι, ἀλλ' ὅτι τοῦτον τὸν τρόπον ὥστε κάποκτείνει, τοὺς δ' ἀπογνόντας καὶ ταύτην τὴν ὑπερβολὴν τῆς τιμωρίας τῷ γε τὸ σῶμ' ὑβρισμένῳ δεδω-

76 κέναι. τί οὖν; ἐμοὶ τῷ τοσαύτῃ κεχρημένῳ προνοίᾳ τοῦ μηδὲν ἀνήκεστον γενέσθαι, ὥστε μηδ' ἀμύνασθαι, παρὰ τοῦ τὴν τιμωρίαν ὧν πέπονθ' ἀποδοθῆναι προσήκει; ἐγὼ μὲν οἶμαι παρ' ὑμῶν καὶ τῶν νόμων, καὶ παρὰδειγμά γε πᾶσι γενέσθαι τοῖς ἄλλοις, ὅτι τοὺς ὑβρίζοντας ἅπαντας καὶ τοὺς ἀσελγεῖς οὐκ αὐτὸν ἀμύνεσθαι μετὰ τῆς ὀργῆς, ἀλλ' ἐφ' ὑμᾶς ἄγειν δεῖ, ὡς βεβαιούντων ὑμῶν καὶ φυλαττόντων τὰς ἐν τοῖς νόμοις τοῖς παθοῦσι βοηθείας.

77 Οἶμαι τοίνυν τινὰς ὑμῶν ὧ ἄνδρες δικασταὶ ποθεῖν ἀκοῦσαι τὴν ἐχθραν, ἣτις ἦν ἡμῖν [πρὸς ἀλλήλους]· νομίζειν γὰρ οὐδέν' ἂν ἀνθρώπων οὕτως ἀσελγῶς καὶ βιαίως οὐδενὶ τῶν πολιτῶν χρήσασθαι, μὴ μεγάλου τινὸς ὄντος ὃ αὐτῷ προωφείλετο. βούλομαι δὴ καὶ περὶ ταύτης ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς εἰπεῖν καὶ διηγήσασθαι, ἵν' ἴδηθ' ὅτι καὶ τούτων ὀφείλων δίκην φανήσεται. ἔσται δὲ βραχὺς περὶ αὐτῶν ὁ λόγος, κἂν 78 ἄνωθεν ἄρχεσθαι δοκῶ. ἡνίκα τὰς δίκας ἔλαχον τῶν πατρῶων τοῖς ἐπιτρόποις, μαιρακύλλιον ὧν κομιδῆ καὶ τοῦτον οὐδ' εἰ γέγον' εἰδῶς οὐδὲ γιγνώσκων, ὡς μηδὲ νῦν ὄφελον, τότε μοι μελλουσῶν εἰσιέναι τῶν δικῶν εἰς ἡμέραν ὡσπερὲν τετάρτην ἢ πέμπτην, εἰσεπήδησαν

ἀδελφὸς ὁ τούτου καὶ οὗτος εἰς τὴν οἰκίαν ἀντιδιδόν-
 τες τριηραρχίαν. τοῦνομα μὲν δὴ παρέσχεν ἐκεῖνος,
 καὶ ἦν ὁ ἀντιδιδὸς Θρασύλοχος· τὰ δ' ἔργα πάντα καὶ 540
 79 τὰ πραττόμεν' ἦν ὑπὸ τούτου. καὶ πρῶτον μὲν κατέ-
 σχισαν τὰς θύρας τῶν οἰκημάτων, ὡς αὐτῶν ἤδη γι-
 γνομένας κατὰ τὴν ἀντίδοσιν· εἶτα τῆς ἀδελφῆς ἐναν-
 τίον κόρης ἔτι καὶ παιδὸς οὔσης ἐφθέγγοντ' αἰσχροῖα
 καὶ τοιαῦτα, οἳ' ἂν ἄνθρωποι τοιοῦτοι φθέγγαιντο (οὐ
 γὰρ ἔγωγε προαχθείην ἂν εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς τῶν τότε
 ῥηθέντων οὐδέν), καὶ τὴν μητέρα κάμει καὶ πάντας ἡμᾶς
 ῥητὰ κᾶρρητα κακὰ ἐξῆς εἶπον· ὃ δ' οὖν δεινότατον
 καὶ οὐ λόγος, ἀλλ' ἔργον ἦδη· τὰς δίκας ὡς αὐτῶν
 80 οὔσας ἠφίεσαν τοῖς ἐπιτρόποις. καὶ ταῦτ' ἐστὶν μὲν
 παλαιά, ὅμως δέ τινες μνημονεύειν ὑμῶν οἴομαι· ὅλη
 γὰρ ἡ πόλις τὴν ἀντίδοσιν καὶ τὴν ἐπιβουλήν τότε
 ταύτην καὶ τὴν ἀσέλγειαν ἤσθετο. κἀγὼ τότε παντά-
 πασιν ἔρημος ὢν καὶ νέος κομιδῆ, ἵνα μὴ τῶν παρὰ
 τοῖς ἐπιτρόποις ἀποστερηθείην, οὐχ ὅσ' ἠδυνήθην κο-
 μίσασθαι προσδοκῶν εἰσπράξειν, ἀλλ' ὅσων ἔμαντῶ
 συνήδειν ἀπεστερημένῳ, δίδωμ' εἰκοσι μνᾶς τούτοις,
 ὅσου τὴν τριηραρχίαν ἦσαν μεμισθωκότες. τὰ μὲν δὴ
 81 τόθ' ὑβρίσματα τούτων εἰς ἐμὲ ταῦτ' ἐστίν. δίκην δὲ
 τούτῳ λαχὼν ὕστερον τῆς κακηγορίας εἶλον ἐρήμην·
 οὐ γὰρ ἀπήντα. λαβὼν δ' ὑπερήμερον καὶ ἔχων, οὐ-
 δενδὸς ἠψάμην πω τῶν τούτου, ἀλλὰ λαχὼν ἐξούλης
 πάλιν, οὐδέπω καὶ τήμερον εἰσελθεῖν δεδύνημαι· το-
 σαύτας τέχνας καὶ σκήψεις οὗτος εὐρίσκων ἐκκρούει.
 κἀγὼ μὲν οὕτως εὐλαβῶς τῇ δίκῃ, τοῖς νόμοις ἅπαντα
 πρᾶττειν ἀξιώ· ὁ δ', ὡς ὑμεῖς ἀκούετ', ἀσελγῶς οὐ
 μόνον εἰς ἐμὲ καὶ τοὺς ἐμοὺς ᾤετο δεῖν ὑβρίζειν, ἀλλὰ
 82 καὶ εἰς τοὺς φυλέτας δι' ἐμέ. ὡς οὖν ταῦτ' ἀληθῆ 541

λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας, ἵν' εἰδῆθ' ὅτι πρὶν κατὰ τοὺς νόμους δίκην ὦν [πρότερον] ἡδικήθην λαβεῖν, πάλιν τοιαῦθ' οἷ' ἀκηκόαδ' ὕβρισμαι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

[Καλλισθένης Σφήττιος, Διόγνητος Θορίκιος, Μνησίθεος Ἀλωπεκῆθεν, οἶδαμεν Δημοσθένη, ᾧ μαρτυροῦμεν, κρίσιν λελογχότα Μειδία ἐξούλης, τῷ καὶ νῦν ὑπ' αὐτοῦ κρινομένῳ δημοσίᾳ, καὶ ἤδη τῇ κρίσει ἐκείνῃ διαγεγονότα ἔτη ὀκτώ, καὶ τοῦ χρόνου γεγενημένον παντὸς αἵτιον Μειδίαν αἰεὶ προφασιζόμενον καὶ ἀναβαλλόμενον.]

- 83 Ὅ τοίνυν πεποίηκεν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι περὶ τῆς δίκης, ἀκούσατε, καὶ θεωρεῖτ' ἐφ' ἐκάστου τὴν ὕβριν καὶ τὴν ὑπερηφανίαν αὐτοῦ. τῆς γὰρ δίκης ἧς λέγω ταύτης ἦν εἶλον αὐτόν, γίγνεται μοι διαιτητῆς Στρατῶν Φαληρεὺς, ἄνθρωπος πένης μὲν τις καὶ ἀπράγμων, ἄλλως δ' οὐ πονηρός, ἀλλὰ καὶ πάνυ χρηστός· ὕπερ τὸν ταλαίπωρον οὐκ ὀρθῶς οὐδὲ δικαίως, ἀλλὰ καὶ
- 84 πάνυ αἰσχρῶς ἀπολώλεκεν. οὗτος διαιτῶν ἡμῖν ὁ Στρατῶν, ἐπειδὴ ποθ' ἤκεν ἢ κυρία, πάντα δ' ἤδη διεξεληλύθει ταῦτα τὰκ τῶν νόμων, ὑπαιμοσίαι καὶ παραγραφαί, καὶ οὐδὲν ἔτ' ἦν ὑπόλοιπον, τὸ μὲν πρῶτον ἐπισχεῖν ἐδεῖτό μου τὴν δίκαιαν, ἐπειτ' εἰς τὴν ὕστεραίαν ἀναβαλέσθαι· τελευτῶν δ', ὡς οὐτ' ἐγὼ συνεχώρουν οὐθ' οὗτος ἀπήντα, τῆς δ' ὥρας ἐγίγνετ' ὄψε,
- 85 κατεδιήτησεν. ἤδη δ' ἐσπέρας οὔσης καὶ σκότους, ἐρ- 542 χεται Μειδίας οὗτοσι πρὸς τὸ τῶν ἀρχόντων οἴκημα, καὶ καταλαμβάνει τοὺς ἄρχοντας ἐξιόντας καὶ τὸν Στρατῶν' ἀπιόντ' ἤδη, τὴν ἔρημον δεδωκότα, ὡς ἐγὼ τῶν παραγενομένων τινὸς ἐπυνθανόμην. τὸ μὲν οὖν πρῶτον οἶος ἦν πείθειν αὐτόν, ἦν κατεδεδιητήκει, ταύτην

ἀποδεδιγητημένην ἀποφαίνειν, καὶ τοὺς ἄρχοντας μετα-
 86 γράφειν, καὶ πεντήκοντα δραχμὰς αὐτοῖς ἐδίδου· ὡς δ' ἐδυσχέraitνον οὗτοι τὸ πρᾶγμα καὶ οὐδετέρους ἐπειθεν, ἀπειλήσας καὶ διαλοιδορηθεὶς ἀπελθὼν τί ποιεῖ; θεάσασθε τὴν κακοήθειαν. τὴν μὲν δλαιταν ἀντιλαχῶν οὐκ ὤμοσεν, ἀλλ' εἶασε καθ' αὐτοῦ κυρίαν γενέσθαι, καὶ ἀνώμοτος ἀπηνέχθη· βουλόμενος δὲ τὸ μέλλον λαθεῖν, φυλάξας τὴν τελευταίαν ἡμέραν [τῶν δλαιτητῶν] τὴν τοῦ [θαργηλιῶνος ἢ τοῦ] σκιροφοριῶνος [γίγνομένην], εἰς ἣν
 87 ὁ μὲν ἤλθε τῶν δλαιτητῶν, ὁ δ' οὐκ ἤλθε, πείσας τὸν πρυτανεύοντα δοῦναι τὴν ψῆφον παρὰ πάντας τοὺς νόμους, κλητῆρ' οὐδ' ὄντιν οὖν ἐπιγραψάμενος, κατηγορῶν ἔρημον, οὐδενὸς παρόντος, ἐκβάλλει καὶ ἀτιμοὶ τὸν δλαιτητῆν· καὶ νῦν εἰς Ἀθηναίων, ὅτι Μειδίας ἔρημον ὤφλε δίκην, ἀπάντων ἀπεστέρηται τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ καθάπαξ ἄτιμος γέγονεν, καὶ οὔτε λαχεῖν ἀδικηθέντα, οὔτε δλαιτητῆν γενέσθαι Μειδία, οὔθ' ὅλως τὴν αὐτὴν ὁδὸν βαδίζειν ὡς ἔοικεν ἔστ' ἀσφαλές.
 88 δεῖ δὴ τοῦτο τὸ πρᾶγμα ὑμᾶς οὕτως σκέπασθαι, καὶ λογισασθαι τί ποτ' ἔσθ' ὃ παθῶν Μειδίας οὕτως ὤμόν, τηλικαύτην ἐπεβούλευσε λαβεῖν τῶν πεπραγμένων παρ' ἀνδρὸς 543 πολίτου δίκην, κἂν μὲν ἦ τι δεινὸν ὡς ἀληθῶς καὶ ὑπερφυές, συγγνώμην ἔχειν, ἔαν δὲ μηδὲν, θεάσασθαι τὴν ἀσέλγειαν καὶ τὴν ὀμότητα, ἣ καθ' ἀπάντων χρῆται τῶν ἐντυγχανόντων. τί οὖν ἔσθ' ὃ πέπονθεν; μεγάλην νῆ Δί' ὤφλε δίκην καὶ τοςαύτην, ὥστ' ἀποστειρεῖσθαι τῶν ὄντων.
 89 ἀλλὰ χιλίων ἢ δίκη μόνον ἦν δραχμῶν. πάννυ γ', ἀλλὰ δάκνει καὶ τοῦτο, φαίη τις ἄν, ὅταν ἐκτίνειν ἀδίκως δέη, συνέβη δ' ὑπερημέρω γενομένω λαθεῖν αὐτῷ διὰ τὰδικηθῆναι. ἀλλ' αὐθήμερόν μὲν ἦσθετο, ὃ καὶ μέγιστόν ἐστι τεκμήριον τοῦ μηδὲν ἠδικηκέναι τὸν ἄνθρωπον, δραχμῆν δ'
 90 οὐδέπω μίαν ἐπέτεικεν. ἀλλὰ μή πω τοῦτο. ἀλλὰ τὴν μὴ

οὔσαν ἀντιλαχεῖν ἐξῆν αὐτῷ δῆπου, καὶ πρὸς ἐμὲ τὸ πρᾶγμα
καταστήσασθαι, πρὸς ὄνπερ ἐξ ἀρχῆς ἦν ἡ δίκη. ἀλλ' οὐκ
ἐβούλετο· ἀλλ' ἵνα μὴ Μειδίας ἀτίμητον ἀγωνίσηται δέκα
μυῶν δίκην, πρὸς ἣν οὐκ ἀπήντα δέον, καὶ εἰ μὲν ἠδίκηκε,
δίκην δῶ, εἰ δὲ μὴ, ἀποφύγη, ἄτιμον Ἀθηναίων ἔν' εἶναι
δεῖ καὶ μήτε συγγνώμης μήτε λόγου μήτε ἐπιεικείας μηδε-
μιάς τυχεῖν, ἀ καὶ τοῖς ὄντως ἀδικοῦσιν ἅπανθ' ὑπάρχει.
⁹¹ ἀλλ' ἐπειδὴ γ' ἠτίμωσεν ὃν ἠβουλήθη, καὶ τοῦτ' ἐχαρίσαθ'
αὐτῷ, καὶ τὴν ἀναιδῆ γνώμην, ἣ ταῦτα προαιρεῖται ποιεῖν,
ἐνέπλησεν αὐτοῦ, ἐκεῖν' ἐποίησε, τὴν καταδίκην ἐκτέτεικε,
δι' ἣν τὸν ἄνθρωπον ἀπώλεσεν; οὐδὲ χαλκοῦν οὐδέπω καὶ
τῆμερον, ἀλλὰ δίκην ἐξούλης ὑπομένει φεύγειν. οὐκοῦν ὁ
μὲν ἠτίμωται καὶ παραπλόωλεν, ὁ δ' οὐδ' ὄτιοῦν πέπονθεν,
ἀλλ' ἄνω κάτω τοὺς νόμους, τοὺς διαιτητὰς, πάνθ' ὅσ' ἄν ⁵⁴⁴
⁹² βούληται στρέφει. καὶ τὴν μὲν κατὰ τοῦ διαιτητοῦ γνώσιν,
ἣν ἀπρόσκλητον κατεσκεύασεν αὐτός, κυρίαν αὐτῷ πεπολιῆκεν·
ἣν δ' αὐτὸς ὄφλεν ἐμοὶ προσκληθεῖς, εἰδὼς, οὐκ ἅπαντῶν,
ἄκυρον ποιεῖ. καίτοι εἰ παρὰ τῶν ἐρημον καταδιαιτη-
σάντων αὐτοῦ τηλικαύτην δίκην οὗτος ἀξιοὶ λαμβά-
νειν, τίν' ὑμῖν προσήκει παρὰ τούτου λαβεῖν, τοῦ φα-
νερώς οὕτω τοὺς ὑμετέρους νόμους ἐφ' ὕβρει παρα-
βαίνοντος; εἰ γὰρ ἀτιμία καὶ νόμων καὶ δικῶν καὶ πάντων
στέρησις ἐκείνου τὰδικήματος προσήκουσ' ἐστὶν δίκη, τῆς γ'
⁹³ ὕβρεως μικρὰ θάνατος φαίνεται. ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ
λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας, καὶ τὸν τῶν
διαιτητῶν ἀνάγνωθι νόμον.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

[Νικόστρατος Μυρρινοῦσιος, Φανίας Ἀφιδναῖος οἰ-
δαμεν Δημοσθένην, ᾧ μαρτυροῦμεν, καὶ Μειδίαν τὸν κρι-
νόμενον ὑπὸ Δημοσθένους, ὅτ' αὐτῷ Δημοσθένους ἔλαχε
τὴν τοῦ κακηγοροῦ δίκην, ἐλομένους διαιτητὴν Στρά-
τωνα, καὶ ἐπεὶ ἦκεν ἡ κυρία τοῦ νόμου, οὐκ ἀπαντήσαντα

Μειδίαν ἐπὶ τὴν δίαιταν, ἀλλὰ καταλιπόντα. γενομένης δὲ ἐρήμου κατὰ Μειδίου, ἐπιστάμεθα Μειδίαν. πείθοντα τὸν τε Στράτωνα τὸν διαιτητὴν καὶ ἡμᾶς, ὄντας ἐκείνοις τοῖς χρόνοις ἄρχοντας, ὅπως τὴν δίαιταν αὐτῶ ἀποδιαιτήσομεν, καὶ διδόντα δραχμὰς πεντήκοντα, καὶ ἐπειδὴ οὐχ ὑπεμείναμεν, προσαπειλήσαντα ἡμῖν καὶ οὕτως ἀπαλλαγέντα. καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἐπιστάμεθα Στράτωνα ὑπὸ Μειδίου καταβραβευθέντα καὶ παρὰ πάντα τὰ δι- 545 καὶ ἀτιμωθέντα.]

94 Λέγε δὴ καὶ τὸν τῶν διαιτητῶν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

[Ἐὰν δὲ τινες περὶ συμβολαίων ἰδίων πρὸς ἀλλήλους ἀμφισβητῶσι καὶ βούλωνται διαιτητὴν ἐλέσθαι ὄντιν- οῦν, ἐξέστω αὐτοῖς αἰρεῖσθαι ὃν ἂν βούλωνται. ἐπειδὴ δ' ἔλονται κατὰ κοινόν, μενέτωσαν ἐν τοῖς ὑπὸ τούτου διαγνωσθεῖσι, καὶ μηκέτι μεταφερέτωσαν ἀπὸ τούτου ἐφ' ἕτερον δικαστήριον ταῦτὰ ἐγκλήματα, ἀλλ' ἔστω τὰ κρι- 560 θέντα ὑπὸ τοῦ διαιτητοῦ κύρια.]

95 Κάλει δὴ καὶ τὸν Στράτων' αὐτὸν τὸν τὰ τοιαῦτα πεπονθότα· ἐστάναι γὰρ ἐξέσται δῆπουθεν αὐτῶ.

Οὗτος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πένης μὲν ἴσως ἐστίν, οὐ πονηρὸς δὲ γε. οὗτος μέντοι πολίτης ὢν, ἐστρατευ- μένος πάσας τὰς ἐφ' ἡλικίας στρατείας καὶ δεινὸν οὐδὲν εἰργασμένος, ἔστηκε νυνὶ σιωπῆ, οὐ μόνον τῶν ἄλλων ἀγαθῶν τῶν κοινῶν ἀπεστερημένος, ἀλλὰ καὶ τοῦ φθιέξασθαι καὶ ὀδύρασθαι· καὶ οὐδ' εἰ δίκαι' ἢ ἄδικα πέπονθεν, οὐδὲ ταῦτ' ἐξεστὶν αὐτῶ πρὸς ὑμᾶς 96 εἰπεῖν. καὶ ταῦτα πέπονθ' ὑπὸ Μειδίου καὶ τοῦ Μει- δίου κλοῦτου καὶ τῆς ὑπερηφανίας, παρὰ τὴν πενίαν καὶ ἐρημίαν καὶ τὸ τῶν πολλῶν εἰς εἶναι. καὶ εἰ μὲν παραβὰς τοὺς νόμους ἔλαβεν τὰς πεντήκοντα δραχμὰς

παρ' αὐτοῦ, καὶ τὴν δίκην ἣν κατεδιήτησεν ἀποδεδιητη-
 μένην ἀπέφηεν, ἐπίτιμος ἂν ἦν καὶ οὐδὲν ἔχων κακὸν
 τῶν ἰσῶν μετείχε τοῖς ἄλλοις ἡμῖν· ἐπειδὴ δὲ παρεῖδε
 πρὸς τὰ δίκαια Μειδίαν, καὶ τοὺς νόμους μᾶλλον ἔδεισε
 τῶν ἀπειλῶν τῶν τούτου, τηνικαῦτα τηλικαύτη καὶ 546
 97 τοιαύτη συμφορᾷ περιπέπτωκε ὑπὸ τούτου. εἶδ' ὑμεῖς
 τὸν οὕτως ὤμῶν, τὸν οὕτως ἀγνώμονα, τὸν τηλικαύτως
 δίκας λαμβάνονθ' ὧν αὐτὸς ἡδικῆσθαι φησὶ μόνον (οὐ
 γὰρ ἡδίκητό γε), τοῦτον ὑβρίζοντα λαβόντες εἰς τινα
 τῶν πολιτῶν ἀφήσετε, καὶ μήθ' ἐορτῆς μήθ' ἱερῶν μήτε
 νόμου μήτ' ἄλλου μηδενὸς πρόνοιαν ποιούμενον; οὐ κατα-
 98 ψηφιεῖσθε; οὐ παράδειγμα ποιήσετε; καὶ τί φήσεται ὧ ἄν-
 δρες δικασταί; τίν' ὧ πρὸς τῶν θεῶν ἔξετ' εἰπεῖν πρό-
 φασιν δικαίαν ἢ καλήν; ὅτι νῆ Δί' ἀσελγῆς ἐστὶ καὶ
 βδελυρὸς· ταῦτα γὰρ ἐστὶ τᾶληθῆ· ἀλλὰ μισεῖν ὀφείλειτ'
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι δῆπου τοὺς τοιούτους μᾶλλον ἢ σφ-
 ζεῖν. ἀλλ' ὅτι πλούσιός ἐστιν· ἀλλὰ τοῦτό γε τῆς
 ὕβρεως αὐτοῦ σχεδὸν αἷτιον εὐρήσεται ὄν, ὥστ' ἀφε-
 λεῖν τὴν ἀφορμὴν, δι' ἣν ὑβρίζει, προσήκει μᾶλλον ἢ
 σῶσαι διὰ ταύτην· τὸ γὰρ χρημάτων πολλῶν θρασὺν
 καὶ βδελυρὸν καὶ τοιοῦτον ἄνθρωπον ἔαν εἶναι κύ-
 99 ριον, ἀφορμὴν ἐστὶν ἐφ' ἡμᾶς αὐτοὺς δεδωκέναι. τί
 οὖν ὑπόλοιπον; ἐλεῆσαι νῆ Δία· παιδία γὰρ παραστή-
 σεται καὶ κλαήσει καὶ τούτοις αὐτὸν ἐξαιτήσεται· τοῦτο
 λοιπόν. ἀλλ' ἴστε δῆπου τοῦθ' ὅτι τοὺς ἀδίκως τι πάσχον-
 τας, ὃ μὴ δυνήσονται φέρειν, ἐλεεῖν προσήκει, οὐ τοὺς ὧν
 πεποιήκασιν δεινῶν δίκην διδόντας. καὶ τίς ἂν ταῦτ' ἐλεή-
 σαιε δικαίως, ὀρῶν τὰ τοῦθ' οὐκ ἐλεηθένθ' ὑπὸ τού-
 του, ἃ τῆ τοῦ πατρὸς συμφορᾷ χωρὶς τῶν ἄλλων κακῶν
 οὐδ' ἐπικουρίαν ἐνοῦσαν ὄρᾳ. οὐ γὰρ ἐστὶν ὕφλημ'
 ὅ τι χρὴ καταθέντ' ἐπίτιμον γενέσθαι τουτονί, ἀλλ' 547

ἀπλῶς οὕτως ἠτίμωται τῇ φύμῃ τῆς ὀργῆς καὶ τῆς
 100 ὕβρεως τῆς Μειδίου. τίς οὖν ὑβρίζων παύσεται καὶ δι' ἃ
 ταῦτα ποιεῖ χρήματ' ἀφαιρεθήσεται, εἰ τοῦτον ὥσπερ δευνὰ
 πάσχοντ' ἐλέησετε; εἰ δέ τις πένης μηδὲν ἠδικηκῶς ταῖς
 ἐσχάταις συμφοραῖς ἀδίκως ὑπὸ τούτου περιπέπτωκε, τούτῳ
 δ' οὐδὲ συνοργισθήσεσθε; μηδαμῶς· οὐδεὶς γάρ ἐστι δίκαιος
 τυγχάνειν ἐλέου τῶν μηδέν' ἐλεούντων, οὐδὲ συγγνώμης τῶν
 101 ἀσυγγνωμόνων. ἐγὼ γὰρ οἶμαι πάντας ἀνθρώπους φέρειν
 ἀξιούν παρ' ἑαυτῶν εἰς τὸν βίον αὐτοῖς ἔρανον παρὰ πάνθ'
 ὅσα πράττουσιν, οἷον ἐγὼ τις οὐτοσί μετρίως πρὸς ἀπαντάς
 εἰμ', ἐλεήμων, εὖ ποιῶν πολλούς· ἅπανσι προσήκει τῷ τοιούτῳ
 ταῦτ' εἰσφέρειν, ἐάν του καιρὸς ἢ χρεῖα παραστῆ. ἕτερος
 οὐτοσί τις βλαιοσ, οὐδέν' οὔτ' ἐλεῶν οὔθ' ὄλωσ ἀνθρωπον
 ἠγούμενος· τούτῳ τὰς ὁμοίας φορὰς παρ' ἐκάστου δίκαιον
 ὑπάρχειν. σὺ δὴ πληρωτῆς τοιούτου γεγωνῶς ἐράνου, σεαυτῷ
 τοῦτον δίκαιος εἰ συλλέξασθαι.

102 Ἐγοῦμαι μὲν τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ εἰ
 μηδὲν ἐτ' ἄλλ' εἶχον κατηγορεῖν Μειδίου, μηδὲ δεινό-
 τερ' ἦν ἢ μέλλω λέγειν ὧν εἰρηκα, δικαίως ἂν ὑμᾶς
 ἐκ τῶν εἰρημένων καὶ καταψηφίσασθαι καὶ τιμᾶν αὐτῷ
 τῶν ἐσχάτων. οὐ μὴν ἐνταῦθ' ἔστηκεν τὸ πρῶγμ',
 οὐδ' ἀπορήσειν μοι δοκῶ τῶν μετὰ ταῦτα· τοσαύτην
 103 ἀφθονίαν οὗτος πεποίηκε κατηγοριῶν. ὅτι μὲν δὴ λιπο-
 ταξίου γραφῆν κατεσκεύασεν κατ' ἐμοῦ, καὶ τὸν τοῦτο
 ποιήσοντ' ἐμισθώσατο, τὸν μιὰρὸν καὶ λίαν εὐχερῆ,
 τὸν κονιορτὸν Εὐκτῆμονα, ἐάσω. καὶ γὰρ οὔτ' ἀνεκρί- 548
 νατο ταύτην ὁ συκοφάντης ἐκεῖνος, οὔθ' οὗτος οὐδε-
 νὸς εἴνεκ' αὐτὸν ἐμισθώσατο, πλὴν ἵν' ἐκκέοιτο πρὸ
 τῶν ἐπωνύμων καὶ πάντες ὀρῶεν „Εὐκτῆμων Λουσιεύς
 ἐγράψατο Δημοσθένην Παιανιέα λιποταξίου.“ καὶ μοι
 δοκεῖ κἄν προσγράψασθαι τοῦθ' ἠδέως, εἰ πως ἐνήν,
 ὅτι Μειδίου μισθωσαμένου γέγραπται. ἀλλ' ἐῷ τοῦτο·

ἐφ' ἧ γὰρ ἐκεῖνος ἠτίμωκεν ἑαυτὸν οὐκ ἐπεξελεθῶν,
 οὐδεμιᾶς ἔγωγ' ἔτι προσδέομαι δίκης, ἀλλ' ἱκανὴν ἔχω.
 104 ἀλλ' ὃ καὶ δεινὸν ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ σχέτιον καὶ
 κοινὸν ἔμοιγ' ἀσέβημ', οὐκ ἀδίκημα μόνον τούτῳ πε-
 πρᾶχθαι δοκεῖ, τοῦτ' ἐρῶ. τῷ γὰρ ἀθλίῳ καὶ ταλαι-
 πώρῳ κακῆς καὶ χαλεπῆς συμβάσης αἰτίας Ἀριστάρχω
 τῷ Μόσχου, τὸ μὲν πρῶτον ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κατὰ
 τὴν ἀγορὰν περιῶν ἀσεβεις καὶ δεινοὺς λόγους ἐτόλμα
 περὶ ἐμοῦ λέγειν, ὡς ἐγὼ τὸ πρᾶγμ' εἰμὶ τοῦθ' ὃ δε-
 δρακῶς· ὡς δ' οὐδὲν ἦνυε τούτοις, προσελθὼν τοῖς
 ἐπ' ἐκεῖνον ἄγουσι τὴν αἰτίαν τοῦ φόνου, τοῖς τοῦ
 τετελευτηκότος οἰκείοις, χρήμαθ' ὑπισχνεῖτο δῶσειν εἰ
 τοῦ πράγματος αἰτιῶντ' ἐμέ, καὶ οὔτε θεοὺς οὔθ' ὀσίαν
 105 οὔτ' οὐδὲν ἐποιήσατ' ἐμποδῶν τοιούτῳ λόγῳ, οὔθ'
 ᾧκησεν, ἀλλ' οὐδὲ πρὸς οὓς ἔλεγ' αὐτοὺς ἠσχύνθη,
 εἰ τοιοῦτο κακὸν καὶ τηλικούτ' ἐπάγει τῷ, ἀλλ' ἐν'
 ὄρον θέμενος παντὶ τρόπῳ μ' ἀνελεῖν, οὐδὲν ἐλλείπειν
 ᾧετο δεῖν, ὡς δέον, εἰ τις ὑβρισθεὶς ὑπὸ τούτου δίκης
 ἀξιοῖ τυχεῖν καὶ μὴ σιωπᾶ, τοῦτον ἐξόριστον ἀνηρη-
 σθαι καὶ μηδαμῆ παρεθῆναι, ἀλλὰ καὶ λιποταξίου γρα-
 φὴν ἠλωκέναι καὶ ἐφ' αἵματι φεύγειν καὶ μόνον οὐ
 προσηλώσθαι. καίτοι ταῦθ' ὅταν ἐξελεγχθῆ ποιῶν πρὸς 549
 οἷς ὑβριζέν με χορηγοῦντα, τίνος συγγνώμης ἢ τίνος
 106 λόγου δικαίως τεύξεται παρ' ὑμῶν; ἐγὼ μὲν γὰρ αὐτὸν
 ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι νομίζω, αὐτόχειρά μου γεγενῆσθαι.
 τούτοις τοῖς ἔργοις, καὶ τότε μὲν τοῖς Διονυσίοις τὴν
 παρασκευὴν καὶ τὸ σῶμα καὶ τὰναλώμαθ' ὑβρίζειν, νῦν
 δὲ τούτοις οἷς ἐποίει καὶ διεπράττετ' ἐκεῖνά τε καὶ τὰ
 λοιπὰ πάντα, τὴν πόλιν, τὸ γένος, τὴν ἐπιτιμίαν, τὰς
 ἐλπίδας· εἰ γὰρ ἐν ᾧ ἐπεβούλευσε κατώρθωσεν, ἀπάν-
 των ἂν ἀπεστερήμην ἐγὼ καὶ μηδὲ ταφῆναι προσ-

υπήρχεν οἰκοι μοι. διὰ τί ἄνδρες δικασταί; εἰ γὰρ, ἐάν τις παρὰ πάντα τοὺς νόμους ὑβρισθεῖς ὑπὸ Μειδίου βοηθεῖν αὐτῷ πειρᾶται, ταῦτα καὶ τοιαῦθ' ἕτερόν αὐτῷ παθεῖν ὑπάρξει, προσκυνεῖν τοὺς ὑβρίζοντας ὥσπερ ἐν τοῖς βαρβάροις, οὐκ ἀμύνεσθαι κράτιστον 107 ἔσται. ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω καὶ προσεξείργασται ταῦτα τῷ βδελυρῷ τούτῳ καὶ ἀναιδεῖ, κάλει μοι καὶ τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

[Διονόσιος Ἀφιδναῖος, Ἀντίφιλος Παιανιεύς διαφθαρέντος Νικοδήμου τοῦ οἰκείου ἡμῶν βιαρῶ θανάτῳ ὑπὸ Ἀριστάρχου τοῦ Μόσχου ἐπεξῆμιν τοῦ φόνου τὸν Ἀριστάρχον. αἰσθόμενος δὲ ταῦτα Μειδίας ὁ νῦν κρινόμενος ὑπὸ Δημοσθένους, ᾧ μαρτυροῦμεν, ἔπειθεν ἡμᾶς διδοὺς κέρματα, τὸν μὲν Ἀριστάρχον ἀθῶον ἀφεῖναι, Δημοσθένει δὲ τὴν γραφὴν τοῦ φόνου παραγράψασθαι.]

108 Λαβὲ δὴ μοι καὶ τὸν περὶ τῶν δώρων νόμον. 550
 Ἐν ὄσῳ δὲ τὸν νόμον ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι λαμβάνει, βούλομαι μικρὰ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, δεηθεῖς ὑμῶν ἀπάντων πρὸς Διὸς καὶ θεῶν ὃ ἄνδρες δικασταί· περὶ πάντων ὧν ἂν ἀκούητε, τοῦθ' ὑποθέντες ἀκούετε τῆ γνώμῃ, τί ἂν, εἰ τις ἔπασχε ταῦθ' ὑμῶν, ἐποίει, καὶ τίν' ἂν εἶχεν ὀργὴν ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς τὸν ποιοῦντα. ἐγὼ γὰρ ἐνηνοχῶς χαλεπῶς ἐφ' οἷς περὶ τὴν λητουργίαν ὑβρισθῆν, ἔτι πολλῷ χαλεπώτερον ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τούτοις τοῖς μετὰ ταῦτ' ἐνήνοχα καὶ μᾶλλον ἡγα- 109 νάκτηκα. τί γὰρ ὡς ἀληθῶς πέρας ἂν φήσειέ τις εἶναι κακίας, καὶ τίν' ὑπερβολὴν ἀναιδείας καὶ ὀμότητος καὶ ὑβρεως, ἄνθρωπος εἰ ποιήσας δεινὰ νῆ Δία καὶ πόλλ' ἀδίκως τινά, ἀντὶ τοῦ ταῦτ' ἀναλαμβάνειν καὶ

μεταγιγνώσκειν, πολλῶ δεινότερ' ὕστερον ἄλλα προσ-
 εξεργάζοιτο, καὶ χρῆτο τῷ πλουτεῖν μὴ ἐπὶ ταῦτ' ἐν
 οἷς μηδένα βλάπτων αὐτὸς ἄμεινόν τι τῶν ἰδίων θή-
 σται, ἀλλ' ἐπὶ τάναντία, ἐν οἷς ἀδίκως ἐκβαλὼν τινα
 καὶ προπηλακίσας, ἑαυτὸν εὐδαιμονιεῖ τῆς περιουσίας;
 110 ταῦτα τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάντα τούτῳ πέπρα-
 κται κατ' ἐμοῦ. καὶ γὰρ αἰτίαν ἐπήγαγέ μοι φόνου
 ψευδῆ καὶ οὐδὲν ἐμοὶ προσήκουσαν, ὡς αὐτὸ τὸ πρᾶγμ'
 ἐδήλωσε, καὶ γραφὴν λιποταξίου μ' ἐγράψατο τρεῖς
 αὐτὸς τάξεις λελοιπῶς, καὶ τῶν ἐν Εὐβοίᾳ πραγμάτων
 (τουτὶ γὰρ αὐτὸ μικροῦ παρήλθε μ' εἰπεῖν), ἃ Πλου-
 τάρχος ὁ τούτου ξένος καὶ φίλος διεπράξατο, ὡς [ἐγὼ]
 αἰτιός εἰμι, κατεσκεύαζε πρὸ τοῦ τὸ πρᾶγμα γενέσθαι
 111 πᾶσιν φανερόν διὰ Πλουτάρχου γεγονός, καὶ τελευτῶν 551
 βουλευεῖν μου λαχόντος δοκιμαζομένου κατηγορεῖ. καὶ
 τὸ πρᾶγμ' εἰς ὑπέρδεινόν μοι περιέστη· ἀντὶ γὰρ τοῦ
 δίκην ὧν ἐπεπόνθειν λαβεῖν, δοῦναι πραγμάτων ὧν
 οὐδὲν ἐμοὶ προσήκεν ἐκινδύνεον. καὶ ταῦτα πάσχω
 ἐγὼ καὶ τοῦτον ὃν διεξέρχομαι τρόπον νυνὶ πρὸς ὑμᾶς
 ἐλαννόμενος, οὐκ ὧν οὔτε τῶν ἐρημοτάτων οὔτε τῶν
 ἀπόρων κομιδῆ, οὐκ εἶχον ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τί χρῆ
 112 ποιῆσαι. εἰ γὰρ εἰπεῖν τι καὶ περὶ τούτων ἤδη δεῖ, οὐ
 μέτεστι τῶν ἴσων οὐδὲ τῶν ὁμοίων ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
 πρὸς τοὺς πλουσίους τοῖς λοιποῖς ἡμῖν, οὐ μέτεστιν,
 οὐ· ἀλλὰ καὶ χρόνοι τούτοις τοῦ δίκην ὑποσχεῖν, οὓς
 ἂν αὐτοὶ βούλωνται, δίδονται, καὶ τὰδικήμαθ' ἔωλα
 τὰ τούτων ὡς ὑμᾶς καὶ ψύχρ' ἀφικνεῖται, τῶν δ'
 ἄλλων ἡμῶν ἕκαστος, ἅν τι συμβῆ, πρόσφατος κρίνε-
 ται. καὶ μάρτυρές εἰσιν ἔτοιμοι τούτοις καὶ συνή-
 γοροι πάντες καθ' ἡμῶν εὐτρεπεῖς· ἐμοὶ δ' οὐδὲ τὰ
 113 ληθῆ μαρτυρεῖν ἐθέλοντας ὁρᾷ ἐνίοις. ταῦτα μὲν

οὖν ἀπέειποι τις ἂν οἶμαι θρηνηῶν. τὸν δὲ νόμον μοι λέγ' ἐφεξῆς, ὥσπερ ἠροξάμην. λέγε.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐάν τις Ἀθηναίων λαμβάνῃ παρά τινος, ἢ αὐτὸς διδῶ ἑτέρῳ, ἢ διαφθείρῃ τινὰς ἐπαγγελλόμενος, ἐπὶ βλάβῃ τοῦ δήμου ἢ ἰδίᾳ τινὸς τῶν πολιτῶν, τρόπῳ ἢ μηχανῇ ἤτι-
νιοῦν, ἄτιμος ἔστω καὶ παῖδες καὶ τὰ ἐκείνου.

114 Οὕτω τοίνυν οὗτός ἐστ' ἀσεβῆς καὶ μιαρὸς καὶ πᾶν ἂν ὑποστάς εἰπεῖν καὶ πράξαι, εἰ δ' ἀληθὲς ἢ ψεῦδος ἢ πρὸς ἐχθρὸν ἢ φίλον ἢ τὰ τοιαῦτ', ἀλλ' οὐδ' ὀτιοῦν διορίζων, ὥστ' ἐπαιτιασάμενός με φόνου 552 καὶ τοιοῦτο πράγμ' ἐπαγαγών, εἶασε μὲν μ' εἰσιτητήρι' ὑπὲρ τῆς βουλῆς ἱεροποιῆσαι καὶ θῦσαι καὶ κατάρξασθαι τῶν ἱερῶν ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ὅλης τῆς πόλεως,
115 εἶασε δ' ἀρχεθεωροῦντ' ἀγαγεῖν τῷ Διὶ τῷ Νεμείῳ τὴν κοινὴν ὑπὲρ τῆς πόλεως θεωρίαν, περιεῖδε δὲ ταῖς σεμναῖς θεαῖς ἱεροποιὸν αἰρεθέντ' ἐξ Ἀθηναίων ἀπάντων τρίτον αὐτὸν καὶ καταρξάμενον τῶν ἱερῶν. ἂρ' ἂν, εἰ γ' εἶχε στιγμὴν ἢ σκιάν τούτων ὧν κατεσκευάξεν κατ' ἐμοῦ, ταῦτ' ἂν εἶασεν; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι. οὐκοῦν ἐξελέγχεται τούτοις ἐναργῶς ὕβρει ζητῶν μ' ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς πατρίδος.

116 Ἐπειδὴ τοίνυν τοῦτο τὸ πράγμ' οὐδὲ καθ' ἐν πανταχῇ στρέφων οἶός τ' ἦν ἀγαγεῖν ἐπ' ἐμέ, φανερώς ἤδη δι' ἐμὲ τὸν Ἀρίσταρχον ἐσυκοφάντει. καὶ τὰ μὲν ἄλλα σιωπῶ. τῆς δὲ βουλῆς περὶ τούτων καθημένης καὶ σκοπομένης, παρελθὼν οὗτος „ἀγνοεῖτ'“ ἔφη „τὸ πράγμ' ὧ βουλή; καὶ τὸν αὐτόχειρ' ἔχοντες“ λέγων τὸν Ἀρίσταρχον „μέλλετε καὶ ζητεῖτε καὶ τετύφωσθε; οὐκ ἀποκτενεῖτε; οὐκ ἐπὶ τὴν οἰκίαν βαδιεῖσθε; οὐχί

- 117 συλλήψεσθε;“ καὶ ταῦτ' ἔλεγ' ἡ μισθὰ καὶ ἀναιδῆς αὐτῆ κεφαλῆ, ἐξεληλυθῶς τῆ προτεραία παρ' Ἀριστάρχου, καὶ χρώμενος ὡσπερ ἂν ἄλλος τις αὐτῷ τὰ πρὸ τούτου, καὶ, ὅτ' ἠτύχει, πλείστα παρεσχηκός πάντων ἐκείνου πράγματα μοι περὶ τῶν πρὸς τούτον ἀπαλλαγῶν. εἰ μὲν οὖν εἰργάσθαι τι τούτων ἐφ' οἷς ἀπολωλεν ἡγούμενος τὸν Ἀριστάρχου καὶ πεπιστευκῶς τοῖς τῶν αἰτιασαμένων λόγοις ταῦτ' ἔλεγεν, χρῆν μὲν οὐδ' 555
- 118 οὕτω· μετρία γὰρ δίκη παρὰ τῶν φίλων ἐστίν, ἂν τι δοκῶσι πεποιηκέναι δεινόν, μηκέτι τῆς λοιπῆς φιλίας κοινωνεῖν, τὸ δὲ τιμωρεῖσθαι καὶ ἐπεξιέναι τοῖς πεπονθόσι καὶ τοῖς ἐχθροῖς παραλείπεται· ὅμως δ' ἔστω τούτῳ γε συγγνώμη. εἰ δὲ λαλῶν μὲν καὶ ὁμωρόφιος γιγνόμενος ὡς οὐδὲν εἰργασμένων φανήσεται, λέγων δὲ καὶ καταϊτιώμενος ταῦθ' εἵνεκα τοῦ συκοφαντεῖν ἐμέ, πῶς οὐ δεκάκις, μᾶλλον δὲ μυριάκις δίκαιός ἐστ' ἀπο- 119
- λωλέναι; ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω καὶ τῆ προτεραία, ὅτε ταῦτ' ἔλεγ', εἰσεληλύθει καὶ διείλεκτ' ἐκείνῳ, τῆ δ' ὑστεραία πάλιν (τούτο γὰρ, τοῦτ' οὐκ ἔχον ἐστὶν ὑπερβολὴν ἀκαθαρσίας ἄνδρες Ἀθηναῖοι) εἰσελθὼν οἰκαδ' ὡς ἐκείνον καὶ ἐφεξῆς οὕτως καθεζόμενος, τὴν δεξιὰν ἐμβαλὼν, παρόντων πολλῶν, μετὰ τοὺς ἐν τῆ βουλῇ τούτους λόγους, ἐν οἷς αὐτόχειρα καὶ τὰ δεινότατ' εἰρήκει τὸν Ἀριστάρχου, ὤμνουν μὲν κατ' ἐξωλείας μηδὲν εἰρηκέναι κατ' αὐτοῦ φλαῦρον, καὶ οὐδὲν ἐφρόντιζ' ἐπιρκῶν, καὶ ταῦτα παρόντων τῶν συνειδόντων, ἡξίου δὲ καὶ πρὸς ἔμ' αὐτῷ δι' ἐκείνου γίνεσθαι τὰς διαλύσεις, τούτων τοὺς παρόντας ὑμῖν καλῶ 120
- μάρτυρας. καίτοι πῶς οὐ δεινὸν ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μᾶλλον δ' ἀσεβές, λέγειν ὡς φονεύς, καὶ πάλιν ὡς οὐκ εἰρηκε ταῦτ' ἀπομνύναι, καὶ φόνον μὲν ὄνειδίξεν,

τούτῳ δ' ἠμωρόφιον γίνεσθαι; κἂν μὲν ἀφ᾽ αὐτοῦ ἐγὼ καὶ προδῶ τὴν ὑμετέραν καταχειροτονίαν, οὐδὲν ὡς ἔοικ' ἀδικῶ· ἂν δ' ἐπέξλω, λέλοιπα τὴν τάξιν, 554 φόνου κοινωνῶ, δεῖ μ' ἀνηρπᾶσθαι. ἐγὼ δ' αὐτὸ τοῦναντίον οἶμαι, εἰ τοῦτον ἀφήκα, λελοιπέναι μὲν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν τοῦ δικαίου τάξιν, φόνου δ' ἂν εἰκότως ἐμαντῶ λαχεῖν· οὐ γὰρ ἦν μοι δήπου βιωτὸν 121 τοῦτο ποιήσαντι. ὅτι τοίνυν καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι καὶ τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

[Ἀνσίμαχος Ἀλωπεκῆθεν, Δημέας Σουνιεὺς, Χάρης Θορίκιος, Φιλῆμων Σφήττιος, Μόσχος Παιανιεὺς, καθ' οὗς καιροὺς ἡ εἰσαγγελία ἐδόθη εἰς τὴν βουλὴν ὑπὲρ Ἀριστάρχου τοῦ Μόσχου, ὅτι εἶη Νικοδήμου ἀπεκτονῶς, οἶδαμεν Μειδίαν τὸν κρινόμενον ὑπὸ Δημοσθένους, ᾧ μαρτυροῦμεν, ἐλθόντα πρὸς τὴν βουλὴν καὶ λέγοντα μηδένα ἕτερον εἶναι τὸν Νικοδήμου φονέα, ἀλλ' Ἀριστάρχον, καὶ τοῦτον αὐτοῦ γεγονέναι αὐτόχειρα, καὶ συμβουλεύοντα τῇ βουλῇ βαδίξειν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν Ἀριστάρχου καὶ συλλαμβάνειν αὐτόν. ταῦτα δ' ἔλεγε πρὸς τὴν βουλὴν τῇ προτεραίᾳ μετ' Ἀριστάρχου καὶ μεθ' ἡμῶν συνδεδειπνηκῶς. οἶδαμεν δὲ καὶ Μειδίαν, ὡς ἀπῆλθεν ἀπὸ τῆς βουλῆς τούτους τοὺς λόγους εἰρηκῶς, εἰσεληλυθότα πάλιν ὡς Ἀριστάρχον καὶ τὴν δεξιὰν ἐμβεβληκότα καὶ ὀμνύοντα κατ' ἐξωλείας μηδὲν κατ' αὐτοῦ πρὸς τὴν βουλὴν εἰρηκέναι φλαῦρον, καὶ ἀξιοῦντα Ἀριστάρχον ὅπως ἂν διαλλάξῃ αὐτῷ Δημοσθένην.]

122 Τίς οὖν ὑπερβολή, τίς ὁμοία τῇ τούτου γέγον' ἢ γένοιτ' ἂν πονηρία; ὅς ἄνδρ' ἀτυχοῦντα, οὐδὲν αὐτὸν ἠδικηκότα (ἐῷ γὰρ εἰ φίλον), ἅμα συκοφαντεῖν ᾤετο δεῖν καὶ πρὸς ἑμ' αὐτὸν διαλύειν ἡξίου, καὶ ταῦτ' 555

ἐπραττε καὶ χρήματ' ἀνήλισκε ἐπὶ τῷ μετ' ἐκείνου κάμῃ προσεκβαλεῖν ἀδίκως.

- 123 Τοῦτο μέντοι τὸ τοιοῦτον ἔθος καὶ τὸ κατασκευά-
 σμ' ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ τοῖς ὑπὲρ αὐτῶν ἐπεξι-
 οῦσι δικαίως ἐτι πλείω περιστάναι κακά, οὐκ ἐμοὶ μὲν
 ἄξιόν ἐστ' ἀγανακτεῖν καὶ βαρέως φέρειν, ὑμῖν δὲ τοῖς
 ἄλλοις παριδεῖν, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, ἀλλὰ πᾶσιν ὁμοίως
 ὀργιστέον, ἐκλογιζομένοις καὶ θεωροῦσιν, ὅτι τοῦ μὲν
 ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι φραδίως κακῶς παθεῖν ἐγγύταθ'
 ὑμῶν εἰσιν οἱ πενέστατοι καὶ ἀσθενέστατοι, τοῦ δ' ὑβρί-
 σαι καὶ τοῦ ποιήσαντας μὴ δοῦναι δίκην, ἀλλὰ τοὺς
 ἀντιπαρέχοντας πράγματα μισθώσασθαι, οἱ βδελυροὶ
 124 καὶ χρήματ' ἔχοντές εἰσιν ἐγγυτάτω. οὐ δὴ δεῖ πα-
 ρορᾶν τὰ τοιαῦτα, οὐδὲ τὸν ἐξείργοντα δεῖ καὶ φόβῳ
 τὸ δίκην ὄν ἂν ἡμῶν ἀδικηθῆ τις λαμβάνειν παρ'
 αὐτοῦ, ἄλλο τι χρὴ νομίζειν ποιεῖν, ἢ τὰς τῆς ἰσηγ-
 ορίας καὶ τὰς τῆς ἐλευθερίας ὑμῶν μετουσίας ἀφαιρεῖ-
 σθαι. ἐγὼ μὲν γὰρ ἴσως διεωσάμην, καὶ ἄλλος τις ἂν,
 ψευδῆ λόγον καὶ συκοφαντίαν, καὶ οὐκ ἀνήσπασμαι·
 οἱ δὲ πολλοὶ τί ποιήσεται, ἂν μὴ δημοσίᾳ πᾶσιν φοβε-
 ρὸν καταστήσῃτε τὸ εἰς ταῦτ' ἀποχρησθαι τῷ πλου-
 125 τεῖν; δόντα λόγον καὶ ὑποσχόντα κρίσιν περὶ ὧν ἂν
 τις ἐγκαλέσῃ, τότε ἀμύνεσθαι τοὺς ἀδίκως ἐφ' ἑαυτὸν
 ἐλθόντας χρὴ, καὶ τότε, ἂν ἀδικοῦνθ' ὄρα τις, οὐ προ-
 αναρπάξειν οὐδ' ἐπάγοντ' αἰτίας ψευδεῖς ἄκριτον ζητεῖν
 ἀποφεύγειν, οὐδ' ἐπὶ τῷ διδόναι δίκην ἀσχάλλειν, ἀλλὰ
 μὴ ποιεῖν ἐξ ἀρχῆς ἀσελγὲς μηδέν.
- 126 Ὅσα μὲν τοίνυν εἰς τε τὴν λητουργίαν καὶ τὸ
 σῶμ' ὑβρίσθη, καὶ πάντ' ἐπιβουλεύομενος τρόπον καὶ
 πάσχων κακῶς ἐκπέφευγα, ἀκηκόατ' ὃ ἄνδρες Ἀθη- 556
 ναῖοι. καὶ παραλείπω δὲ πολλὰ· οὐ γὰρ ἴσως φάδιον

πάντ' εἰπεῖν. ἔχει δ' οὕτως. οὐκ ἔστ' ἐφ' ὅτῳ τῶν πεπραγμένων ἐγὼ μόνος ἠδίκημαι, ἀλλ' ἐπὶ μὲν τοῖς εἰς τὸν χορὸν γεγενημένοις ἀδικήμασιν ἢ φυλῇ, δέκατον μέρος ὑμῶν, συνηδίκηται, ἐπὶ δ' οἷς ἔμ' ὕβρισεν καὶ ἐπεβούλευσεν οἱ νόμοι, δι' οὓς ἕκαστος ὑμῶν σῶς ἐστίν· ἐφ' ἅπασιν δὲ τούτοις ὁ θεός, ᾧ χορηγὸς ἐγὼ καθειστήκειν, καὶ τὸ τῆς δόσιας, ὀτιδήποτ' ἐστὶ, τὸ ¹²⁷σεμνὸν καὶ τὸ δαιμόνιον[, συνηδίκηται]. δεῖ δὴ τοὺς γε βουλομένους ὀρθῶς τὴν κατ' ἀξίαν τῶν πεπραγμένων παρὰ τούτου δίκην λαμβάνειν, οὐχ ὡς ὑπερ ἑμοῦ μόνον ὄντος τοῦ λόγου τὴν ὀργὴν ἔχειν, ἀλλ' ὡς ἐν ταύτῳ τῶν νόμων, τοῦ θεοῦ, τῆς πόλεως, ὁμοῦ πάντων ἠδικημένων, οὕτω ποιείσθαι τὴν τιμωρίαν, καὶ τοὺς βοηθοῦντας καὶ τοὺς συνεξεταζομένους μετὰ τούτου, μὴ συνηγόρους μόνον ἀλλὰ καὶ δοκιμαστάς τῶν τούτῳ πεπραγμένων ὑπολαμβάνετ' εἶναι.

¹²⁸ Εἰ μὲν τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι σώφρονα καὶ μέτριον πρὸς τᾶλλα παρεσχηκῶς ἑαυτὸν Μειδίας καὶ μηδένα τῶν ἄλλων πολιτῶν ἠδικηκῶς, εἰς ἔμ' ἀσελγῆς μόνον οὕτω καὶ βλαιοῦς ἐγεγόνει, πρῶτον μὲν ἐγωγ' ἀτύχημ' ἂν ἑμαυτοῦ τοῦθ' ἠγούμην, ἔπειτ' ἐφοβούμην ἂν, μὴ τὸν ἄλλον ἑαυτοῦ βίον οὗτος μέτριον δεικνύων καὶ φιλάνθρωπον, διακρούσῃται τούτῳ τὸ δίκην ὧν ¹²⁹ἔμ' ὕβρικε δοῦναι. νυνὶ δὲ τосαῦτ' ἐστίν, ἃ πολλοὺς ὑμῶν ἠδίκηκε, καὶ τοιαῦτα, ὥστε τούτου μὲν τοῦ δέους ἀπήλλαγμαί, φοβοῦμαι δὲ πάλιν τούναντίον, μὴ, ἐπειδὴν πολλὰ καὶ δειν' ἑτέρους ἀκούηθ' ὑπ' αὐτοῦ πε- ⁵⁵⁷πονθήτας, τοιοῦτός τις ὑμῖν λογισμὸς ἐμπέσῃ „τί οὖν; σὺ δεινότερ' ἢ τῶν ἄλλων εἰς ἕκαστος πεπονθῶς ἀγανακτεῖς;“ πάντα μὲν δὴ τὰ τούτῳ πεπραγμένα, οὗτ' ἂν ἐγὼ δυναίμην πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, οὗτ' ἂν ὑμεῖς

ὑπομείναιτ' ἀκούειν, οὐδ', εἰ τὸ παρ' ἀμφοτέρων [ἡμῶν] ὕδωρ ὑπάρξειεν, πρὸς τὸ λοιπὸν πᾶν τὸ [τ'] ἐμὸν καὶ τὸ τούτου προστεθέν, οὐκ ἂν ἐξαρκέσειεν· ἃ δ' ἐστὶ
 150 μέγιστα καὶ φανερώτατα, ταῦτ' ἐρῶ. μᾶλλον δ' ἐκεῖνο ποιήσω· ἀναγνώσομαι μὲν ὑμῖν, ὡς ἐμαντῶ γέγραμμαι, τὰ ὑπομνήματα πάντα, λέξω δ' ὅ τι ἂν πρῶτον ἀκούειν βουλομένοις ὑμῖν ἢ, πρῶτον, εἰδ' ἕτερον, καὶ τᾶλλα τὸν αὐτὸν τρόπον, ἕως ἂν ἀκούειν βούλησθε. ἔστι δὲ ταῦτα παντοδαπά, καὶ ὕβρεις πολλαὶ καὶ περὶ τοῦς οἰκείους κακουργήματα καὶ περὶ τοῦς θεοὺς ἀσεβήματα, καὶ τόπος οὐδεὶς ἐστὶν ἐν ᾧ τούτου οὐ θανάτου κεποιηκότ' ἄξια πόλλ' ἐδρῆσετε.

ΤΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΕΙΔΙΟΥ ΔΑΙΚΗΜΑΤΩΝ.

151 Ὅσα μὲν τοίνυν ᾧ ἄνδρες δικασταὶ τὸν ἀεὶ προσ-
 τυχόντ' αὐτῶ κεποίηκε, ταῦτ' ἐστίν. καὶ παραλέλοιφ' ἕτερα· οὐ γὰρ ἂν δύναιτ' οὐδεὶς εἰσάκαξ εἰπεῖν, ἃ πολλὸν χρόνον οὗτος ὕβριζων συνεχῶς ἅπαντα τὸν βίον εἰργασται. ἄξιον δ' ἰδεῖν, ἐφ' ὅσον φρονήματος ἤδη προελήλυθε τῶ τούτων δίκην μηδενὸς δεδωκέναι. οὐ γὰρ ἠγείθ', ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, λαμπρὸν οὐδὲ νεανικὸν οὐδ' ἄξιον θανάτου, ὅ τι ἂν τις πρὸς ἔν' εἰς διαπραττήται, ἀλλ' εἰ μὴ φυλὴν ὀλην καὶ βουλὴν καὶ ἔθνος προ-
 152 ῥηλακίει καὶ πολλοὺς ἀθρόους ὑμῶν ἅμ' ἐλάῃ, ἀβίωτον
 ᾤετ' ἔσεσθαι τὸν βίον αὐτῶ. καὶ τὰ μὲν ἄλλα σιωπῶ, 558
 μὲν εἰπεῖν ἔχων, περὶ τῶν δὲ συστρατευσαμένων ἰπέων εἰς Ἀργουραν ἴστε δήπου πάντες οἱ ἔδημηγό-
 ρησεν παρ' ὑμῖν, ὅθ' ἦκεν ἐκ Χαλκίδος, κατηγορῶν καὶ φάσκων ὄνειδος ἐξελθεῖν τὴν στρατιὰν ταύτην τῇ πόλει καὶ τὴν λοιδορίαν ἣν ἐλοιδορήθη Κρατίφ περὶ τούτων, τῶ νῦν, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, μέλλοντι βοηθεῖν

ἀντῶ, μέμνησθε. τὸν δὴ τοσοῦτοις ἀθρόοις τῶν πολι-
 τῶν ἐχθραν ἐπ' οὐδενὶ τηλικαύτην ἀράμενον, πόση
 κωνηρία καὶ θρασύτητι ταῦτα χρῆ νομίζειν πράττειν;
 183 καίτοι πότερ' εἰσὶν ὄνειδος ᾧ Μειδία τῇ πόλει, οἱ διαβάντες
 ἐν τάξει καὶ τὴν σκευὴν ἔχοντες, ἣν προσῆκε τοὺς ἐπὶ τοὺς
 πολεμίους ἐξιόντας καὶ συμβαλουμένους τοῖς συμμαχοῖς, ἢ
 σύ, ὁ μὴ λαχεῖν εὐχόμενος τῶν ἐξιόντων, ὅτ' ἐκληροῦ, τὸν
 θῶρακα δ' οὐδεπώποτ' ἐνδύς, ἐπ' ἀστράβης δ' ὀχοῦμενος
 ἀργυρᾶς τῆς ἐξ Εὐβοίας, χλανίδας δὲ καὶ κυμβία καὶ κά-
 δους ἔχων, ὧν ἐπελαμβάνονθ' οἱ πεντηκοστολόγοι; ταῦτα γὰρ
 εἰς τοὺς ὀπλίτας ἡμᾶς ἀπηγγέλλετο· οὐ γὰρ εἰς ταῦθ' ἡμεῖς
 184 τούτοις διέβημεν. εἴθ' εἰς ἐπὶ τούτοις εἴ σ' ἔσκωψεν, Ἀρ-
 χετίων ἢ τις ἄλλος, πάντας ἤλαντες; εἰ μὲν γὰρ ἐποίεις
 ταῦτ' ᾧ Μειδία, ἃ σέ φασιν οἱ συνιππεῖς καὶ κατηγό-
 ρεις ὡς λέγοιεν περὶ σοῦ, δικαίως κακῶς ἤκουες· καὶ
 γὰρ ἐκείνους καὶ τουτουσί καὶ ὄλην τὴν πόλιν ἠδίκηεις
 καὶ κατήσχυνες. εἰ δὲ μὴ ποιοῦντός σου κατεσκεύαζόν
 τινες καταψευδόμενοί σου, οἱ δὲ λοιποὶ τῶν στρατιω-
 τῶν οὐκ ἐκείνοις ἐπετίμων, ἀλλὰ [σοι] ἐπέχαιρον, δῆλον
 ὅτι ἐκ τῶν ἄλλων ὧν ἐξης ἄξιος αὐτοῖς ἐδόκει εἶναι
 τοῦ τοιαῦτ' ἀκούειν· σαντὸν οὖν μετριώτερον χρῆν 559
 185 παρέχειν, οὐκ ἐκείνους διαβάλλειν. σὺ δ' ἀπειλεῖς
 πᾶσιν, ἐλαύνεις πάντας· τοὺς ἄλλους ἄξιοις τί σὺ
 βούλει σκοπεῖν, οὐκ αὐτὸς σκοπεῖς τί μὴ λυπήσεις τοὺς
 ἄλλους ποιῶν. καὶ τὸ δὴ σχετιώτατον καὶ μέγιστον
 ἔμοιγε δοκοῦν ὑβρεως εἶναι σημεῖον· τοσοῦτων ἀνθρώ-
 πων, ᾧ μιαρὰ κεφαλὴ σὺ, παρελθὼν ἀθρόων κατηγό-
 ρεις, ὃ τίς οὐκ ἂν ἐφριξε ποιῆσαι τῶν ἄλλων;
 186 Τοῖς μὲν τοίνυν ἄλλοις ἅπασιν ὀρῶ τοῖς κρινο-
 μένοις ᾧ ἄνδρες δικασταί, ἐν μὲν ἢ δὴ ὄντα τὰδική-
 ματα ἃ κατηγορεῖται, λόγους δ' ἀφθόρους τοιοῦτους
 ὑπάρχοντας „τίς ὑμῶν ἐμοί τι σύνοιδεν τοιοῦτον; τίς

- ὑμῶν ἐμὲ ταῦθ' ἐόρακεν ποιοῦντα; οὐκ ἔστιν, ἀλλ'
 οὔτοι δι' ἔχθραν καταψεύδονται μου, καταψευδομαρ-
 τυροῦμαι,“ τὰ τοιαῦτα· τούτω δ' αὐτὰ τάναντία τούτων.
- 137 πάντας γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι νομίζω τὸν τρόπον καὶ τὴν
 ἀσέλγειαν καὶ τὴν ὑπερηφανίαν τοῦ βίου, καὶ πάλαι
 θαυμαάζειν ἐνίοις οἶμαι, ὧν αὐτοὶ μὲν Ἰσασιν, οὐκ ἀκη-
 κόασι δὲ νῦν ἐμοῦ. πολλοὺς δὲ τῶν πεπονθότων οὐδὲ
 πάνθ' ὅσ' ἠδίκηνται μαρτυρεῖν ἐθέλοντας ὀρθῶ, τὴν
 βίαν καὶ τὴν φιλοπραγμοσύνην ὀρθῶντας τὴν τούτου
 καὶ τὴν ἀφορμήν, ἥπερ ἰσχυρὸν ποιεῖ καὶ φοβερὸν τὸν
- 138 κατάπτυστον τοιούτῳ. τὸ γὰρ ἐπ' ἐξουσίας καὶ πλού-
 του πονηρὸν εἶναι [καὶ ὑβριστήν], τελχὸς ἔστι πρὸς τὸ
 μηδὲν ἂν ἐξ ἐπιδρομῆς παθεῖν, ἐπεὶ περιαιρεθεῖς γ'
 οὔτος τὰ ὄντ' ἴσως μὲν οὐκ ἂν ὑβρίζοι, εἰ δ' ἄρ',
 ἐλάττονος ἄξιός ἐστι τοῦ μικροτάτου παρ' ὑμῖν· μά-
 την γὰρ λαιδορήσεται καὶ βοήσεται, δίκην δ', ἂν ἀσελ- 560
- 139 γαίνη τι, τοῖς ἄλλοις ἡμῖν ἐξ ἴσου δώσει. νῦν δ'
 οἶμαι τούτου προβέβληται Πολύευκτος, Τιμοκράτης,
 Εὐκλήμων ὁ κονιορτός· τοιοῦτοί τινές εἰσι μισθοφόροι
 περὶ αὐτόν, καὶ πρὸς τούτοις ἕτεροι, μαρτύρων συνε-
 στῶσ' ἔταιρεία, φανερώς μὲν οὐκ ἐνοχλούντων ὑμῖν,
 σιγῇ δὲ τὰ ψευδῆ ῥᾶσ' ἐπινευόντων. οὐδὲ μὰ τοὺς
 θεοὺς οὐδὲν ὠφελεῖσθαι νομίζω παρὰ τούτου· ἀλλὰ δεινοὶ
 τινές εἰσιν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φθείρεσθαι πρὸς τοὺς πλου-
- 140 σίους καὶ παρεῖναι καὶ μαρτυρεῖν. πάντα δὲ ταῦτ' οἶμαι
 φοβέρ' ἔστι τῶν ἄλλων ὑμῶν ἐκάστω καθ' αὐτόν ὅπως
 δύναται ζῶντι. οὐπερ εἶνεκα συλλέγεσθ' ὑμεῖς, ἴν', ὧν
 καθ' ἓν ἔστιν ἕκαστος ὑμῶν ἐλάττων ἢ φίλοις ἢ τοῖς
 οὔσιν ἢ τῶν ἄλλων τινί, τούτων συλλεγέμεντες ἐκάστου
 κρείττους τε γίγνησθε καὶ παύητε τὴν ὑβρίν.
- 141 Τάχα τοίνυν καὶ τοιοῦτός τις ἦξει πρὸς ὑμᾶς

λόγος, „τί δὴ τὰ καὶ τὰ πεπονθῶς ὁ δεῖν' οὐκ ἐλάμβανεν δίκην παρ' ἐμοῦ;“ ἢ „τί δὴ“ πάλιν ἄλλον ἴσως τινὰ τῶν ἡδικομένων ὀνομάζων. ἐγὼ δὲ δι' ἃς μὲν προφάσεις ἕκαστος ἀφίσταται τοῦ βοηθεῖν αὐτῷ, πάντας ὑμᾶς εἰδέναι νομίζω· καὶ γὰρ ἀσχολία καὶ ἀπραγμοσύνη καὶ τὸ μὴ δύνασθαι λέγειν καὶ ἀπορία καὶ
 142 μυρί' ἐστὶν αἷτια· προσήκειν μέντοι τούτῳ μὴ ταῦτα λέγειν ἠγοῦμαι νυνί, ἀλλ' ὥς οὐ πεπολιήκέ τι τούτων ὦν αὐτοῦ κατηγορήκα διδάσκειν, ἐὰν δὲ μὴ δύνηται, διὰ ταῦτ' ἀπολωλέναι πολὺ μᾶλλον. εἰ γὰρ τηλικούτος τίς ἐστίν, ὥστε τοιαῦτα ποιῶν δύνασθαι καθ' ἑν' ἡμῶν ἕκαστον ἀποστρεφῆναι τοῦ δίκης παρ' αὐτοῦ τυχεῖν, 561 κοινῇ νῦν, ἐπειδήπερ εἴληπται, πᾶσιν ὑπὲρ πάντων τιμαρωγέος, ὡς κοινὸς ἐχθρὸς τῇ πολιτείᾳ.

143 Λέγεται τοίνυν ποτ' ἐν τῇ πόλει κατὰ τὴν παλαιὰν ἐκείνην εὐδαιμονίαν Ἀλκιβιάδης γενέσθαι, ᾧ σκέψασθε τίνων ὑπαρχόντων καὶ ποιῶν τινῶν πρὸς τὸν δῆμον, πῶς ἐχρήσανθ' ὑμῶν οἱ πρόγονοι, ἐπειδὴ βδελυρὸς καὶ ὑβριστῆς ᾤετο δεῖν εἶναι. καὶ οὐκ ἀπεικάσαι δῆπου Μειδίαν Ἀλκιβιάδῃ βουλόμενος τούτου μέμνημαι τοῦ λόγου, οὐχ οὕτως εἰμ' ἕφρων οὐδ' ἀπόπληκτος ἐγώ, ἀλλ' ἴν' ἴδητε [ὑμεῖς] ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ γυνῶθ' ὅτι οὐδὲν οὐτ' ἐστὶν οὐτ' ἐσται, οὐ γένος, οὐ πλοῦτος, οὐ δύναμις, ὃ τι τοῖς πολλοῖς ὑμῶν,
 144 ἂν ὑβρις προσῆ, προσήκει φέρειν. ἐκεῖνος γὰρ ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι λέγεται πρὸς πατρός μὲν Ἀλκιμεωνιδῶν εἶναι (τούτους δὲ φασ' ὑπὸ τῶν τυράννων ὑπὲρ τοῦ δήμου στασιάζοντας ἐκπεσεῖν, καὶ δανεισαμένους χρήματ' ἐκ Δελφῶν ἐλευθερωῶσαι τὴν πόλιν καὶ τοὺς Πεισιστράτου παῖδας ἐκβαλεῖν), πρὸς δὲ μητρὸς Ἰππονίκου καὶ ταύτης δὴ τῆς οἰκίας, ἧς ὑπάρχουσιν πολλὰ καὶ

- 145 *μεγάλαι πρὸς τὸν δῆμον εὐεργεσίαι. οὐ μόνον δὲ ταῦθ' ὑπῆρχεν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὑπὲρ τοῦ δήμου θε-
μενος τὰ δπλα, δις μὲν ἐν Σάμφ, τρίτον δ' ἐν αὐτῇ
τῇ πόλει, τῷ σώματι τὴν εὐνοίαν, οὐ χρήμασιν οὐδὲ
λόγοις ἐνεδείξατο τῇ πατρίδι. ἔτι δ' ἵππων Ὀλυμπί-
ασιν ἀγῶνες ὑπῆρχον αὐτῷ καὶ νῆαι καὶ στέφανοι,
καὶ στρατηγὸς ἄριστος, καὶ λέγειν ἐδόκει πάντων ὡς*
- 146 *φασιν εἶναι δεινότατος. ἀλλ' ὅμως οἱ κατ' ἐκείνον 562
ὑμέτεροι πρόγονοι, οὐδενὸς τούτων αὐτῷ συνεχώρησαν
ὑβρίζειν αὐτούς, ἀλλὰ ποιήσαντες φυγάδ' ἐξέβαλον· καὶ
Λακεδαιμονίων ὄντων ἰσχυρῶν τότε, καὶ Δεκέλειαν
ἑαυτοῖς ἐπιτευχισθῆναι καὶ τὰς ναῦς ἀλῶναι καὶ πάνθ'
ὑπέμειναν, ὀτιοῦν ἄκοντες παθεῖν κάλλιον εἶναι νομί-*
- 147 *ζοντες, ἢ ἐκόντες ὑβρίζεσθαι συγχωρηῆσαι. καίτοι τί
τοσοῦτον ἐκείνος ὑβρίσειν, ἢ λίκον οὗτος νῦν ἐξελήλεγ-
κται; Ταυρέαν ἐπάταξε χορηγοῦντ' ἐπὶ κόρρης. ἔστω
ταῦτα, ἀλλὰ χορηγῶν γε χορηγοῦντα τοῦτ' ἐποίησεν,
οὐπω τόνδε τὸν νόμον παραβαίνων, οὐ γὰρ ἔκειτό πω.
εἰρξ' Ἀγάθαρχον τὸν γραφέα· καὶ γὰρ ταῦτα λέγουσιν.
λαβῶν γέ τι πλημμελοῦνθ' ὡς φασιν, ὅπερ οὐδ' ὄνει-
δίξειν ἄξιον. τοὺς Ἑρμᾶς περιέκοπτεν. ἅπαντα μὲν
οἶμαι τὰσεβήματα τῆς αὐτῆς ὁργῆς δίκαιον ἀξιοῦν· τὸ
δ' ὅλως ἀφανίζειν ἰέρ' ἔσθ' ὃ τι τοῦ κόπτειν διαφέρει·*
- 148 *οὐκοῦν οὗτος ἐξελήλεγκται τοῦτο ποιῶν. ἀντιθῶμεν
δὴ τίς ὢν καὶ τίσι ταῦτ' ἐνδεικνύμενος. μὴ τοίνυν
ὑμῖν, πρὸς τῷ μὴ καλὸν, μηδὲ θεμιτὸν νομίζετ' ἄνδρες
δικασταὶ μηδ' ὄσιον [εἶναι], τοιούτων ἀνδρῶν οὐσιν
ἀπογόνοις, πονηρὸν καὶ βίαιον καὶ ὑβριστὴν λαβοῦσιν
ἄνθρωπον καὶ μηδένα μηδαμόθεν, συγγνώμης ἢ φιλαν-
θρωπίας ἢ χάριτός τινος ἀξιῶσαι. τίνος γὰρ εἵνεκα;
τῶν στρατηγιῶν· ἀλλ' οὐδὲ καθ' αὐτὸν στρατιώτης*

οὗτος οὐδενός ἐστ' ἄξιος, μή τί γε τῶν ἄλλων ἡγεμών.
 ἀλλὰ τῶν λόγων· ἐν οἷς κοινῇ μὲν οὐδὲν πάποτ' εἶπ'
 149 ἀγαθόν, κακῶς δ' ἰδίᾳ πάντας ἀνθρώπους λέγει. γέ-
 νους εἵνεκα νῆ Δία· καὶ τίς οὐκ οἶδεν ὑμῶν τὰς ἀπορ- 563
 ρήτους, ὥσπερ ἐν τραγωδίᾳ, τὰς τούτου γονάς; ᾧ δὲ
 ἐναντιώτατα συμβέβηκεν [εἶναι]· ἡ μὲν γὰρ ὡς ἀλη-
 θῶς μήτηρ, ἡ τεκοῦσ' αὐτόν, πλεῖστον ἀπάντων ἀν-
 θρώπων εἶχε νοῦν, ἡ δὲ δοκοῦσα καὶ ὑποβαλλομένη
 πασῶν ἦν ἀνοητοτάτη γυναικῶν. σημεῖον δέ· ἡ μὲν
 γὰρ ἀπέδοτ' εὐθύς γενόμενον, ἡ δ' ἐξὸν αὐτῇ βελτίω
 150 πρίασθαι τῆς αὐτῆς τιμῆς τοῦτον ἠγόρασεν. καὶ γὰρ
 τοι διὰ τοῦτο τῶν οὐ προσηκόντων ἀγαθῶν κύριος
 γεγυῶς, καὶ πατρίδος τετυχηκῶς ἢ νόμοις τῶν ἀπασῶν
 πόλεων μάλιστ' οἰκεισθαι δοκεῖ, οὐδέν' οἶμαι τρόπον
 φέρειν οὐδὲ χρῆσθαι τούτοις δύναται, ἀλλὰ τὸ τῆς
 φύσεως ἀληθῶς βάρβαρον καὶ θεοῖς ἐχθρὸν ἔλκει καὶ
 βιάζεται, καὶ φανερόν ποιεῖ τοῖς παροῦσιν ὥσπερ ἄλλο-
 τρείοις, ὅπερ ἔστιν, αὐτὸν χρώμενον.

151 Τοσοῦτων τοίνυν καὶ τοιοῦτων ὄντων ἂ τῷ βδε-
 λυρῷ τούτῳ καὶ ἀναιδεῖ βεβίωται, ἐνιοί μοι προσιόντες
 ᾧ ἄνδρες δικασταὶ τῶν χρωμένων αὐτῷ, παραινούντες
 ἀπαλλαγῆναι καὶ καθυφείναι τὸν ἀγῶνα τουτονί, ἐπειδὴ
 με μὴ πείθοιεν, ὡς μὲν οὐ πολλὰ καὶ δεινὰ πεποίηκεν
 οὗτοςί, καὶ δίκην ἠντινοῦν ἂν δοίῃ δικαίως τῶν πε-
 πραγμένων, οὐκ ἐτόλμων λέγειν, ἐπὶ ταῦτα δ' ἀπήν-
 των ὡς „ἤλωκεν ἤδη καὶ κατεψήφισται· τίνος τιμή-
 σειν αὐτῷ προσδοκᾷς τὸ δικαστήριον; οὐχ ὀρᾷς ὅτι
 πλουτεῖ καὶ τριηραρχίας ἐρεῖ καὶ λητουργίας; σκόπει
 δὴ μὴ τούτοις αὐτὸν ἐξαιτήσῃται, καὶ ἐλάττω πολὺ τῇ
 152 πόλει καταθελὶς ἢ ὅσα σοι δίδωσι καταγελάσῃ.“ ἐγὼ
 δὲ πρῶτον μὲν οὐδὲν ἀγεννὲς ὑμῶν καταγιγνώσκω,

οὐδ' ὑπολαμβάνω τιμήσειν οὐδὲν ἐλάττωτος τουτῶν, ἢ 564
 ὄσον καταθείς οὕτωσι παύσεται τῆς ὕβρεως· τοῦτο δ'
 ἐστὶ μάλιστα μὲν θάνατος, εἰ δὲ μὴ, πάντα τὰ ὄντ'
 ἀφελέσθαι. ἐπειδ' ὑπὲρ τῶν τούτου λητουργιῶν καὶ
 τῶν τριηραρχιῶν καὶ τῶν τοιούτων λόγων ὡδὶ γιγνώ-
 153 σκω. εἰ μὲν ἐστὶν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ λητουργεῖν
 τοῦτο, τὸ ἐν ὑμῖν λέγειν ἐν ἀπάσαις ταῖς ἐκκλησίαις
 καὶ πανταχοῦ „ἡμεῖς οἱ λητουργοῦντες, ἡμεῖς οἱ προ-
 εισφέροντες ὑμῖν, ἡμεῖς οἱ πλούσιοι [ἐσμεν],“ εἰ τὸ τὰ
 τοιαῦτα λέγειν, τοῦτ' ἐστὶν λητουργεῖν, ὁμολογῶ Μει-
 δίαν ἀπάντων τῶν. ἐν τῇ πόλει λαμπρότατον γεγενῆ-
 σθαι· ἀποκναίει γὰρ ἀηδία δῆπου καὶ ἀναισθησία καθ'
 154 ἐκάστην τὴν ἐκκλησίαν ταῦτα λέγων. εἰ μὲντοι τί
 ποτ' ἐστὶν ἃ λητουργεῖ τῇ ἀληθείᾳ δεῖ σκοπεῖν, ἐγὼ
 πρὸς ὑμᾶς ἐρῶ, καὶ θεάσασθ' ὡς δικαίως αὐτὸν ἐξε-
 τάσω, πρὸς ἑμαυτὸν κρίνων. οὗτος ὧ ἄνδρες Ἀθη-
 ναῖοι γεροντῶς ἔτη περὶ πεντήκοντ' ἴσως ἢ μικρὸν ἐλατ-
 τον, οὐδὲν ἐμοῦ πλείους λητουργίας ὑμῖν λελητούργηκεν,
 ὃς δύο καὶ τριάκοντ' ἔτη γέγονα. κἀγὼ μὲν κατ' ἐκεί-
 νους τοὺς χρόνους ἐτριηράρχουν, εὐθὺς ἐκ παίδων
 ἐξελεθῶν, ὅτε σύνδν' ἤμεν οἱ τριηραρχοὶ καὶ τὰναλώ-
 ματα πάντ' ἐκ τῶν ἰδίων καὶ τὰς ναῦς ἐπληρούμεθ'
 155 αὐτοί· οὗτος δ', ὅτε μὲν κατὰ ταύτην τὴν ἡλικίαν ἦν
 ἦν ἐγὼ νῦν, οὐδέπω λητουργεῖν ἤρχετο, τηνικαῦτα δὲ
 τοῦ πράγματος ἦπται, ὅτε πρῶτον μὲν διακοσίους καὶ
 χιλίους πεποιήκατε συντελεῖς ὑμεῖς, παρ' ὧν εἰσπρατ-
 τόμενοι τάλαντον ταλάντου μισθοῦσι τὰς τριηραρχίας
 οὗτοι, εἶτα πληρώμαθ' ἢ πόλις παρέχει καὶ σκευή δι- 565
 δωσιν, ὥστ' αὐτῶν ἐνίοις τῇ ἀληθείᾳ τὸ μηδὲν ἀνα-
 λῶσαι καὶ δοκεῖν λελητούργηκέναι καὶ τῶν ἄλλων λη-
 156 τουργιῶν ἀτελεῖς γεγενῆσθαι περίεστιν. ἀλλὰ μὴν τί

ἄλλο; τραγωδοῖς κεχορήγηκέ ποθ' οὔτος, ἐγὼ δ' ἀύλη-
 ταις ἀνδράσι. καὶ ὅτι τοῦτο τάνάλωμ' ἐκείνης τῆς θα-
 πάνης πλέον ἐστὶ πολλῶ, οὐδεὶς ἀγνοεῖ δήπου. κἀγὼ
 μὲν ἐθέλοντις νῦν, οὔτος δὲ κατασταῖς ἐξ ἀντιδόσεως
 τότε, οὐ χάριν οὐδεμίαν δήπου δικαίως ἂν τις ἔχοι.
 τί ἔτι; εἰστιάκα τὴν φυλὴν ἐγὼ καὶ Παναθηναίοις κε-
 157 χορήγηκα, οὔτος δ' οὐδέτερα. ἡγεμῶν συμμορίας ὑμῖν
 ἐγενόμην [ἐγὼ] ἔτη δέκ', Ἴσον Φορμίωνι καὶ Λυσι-
 θείδῃ καὶ Καλλιαισχρῶ καὶ τοῖς πλουσιωτάτοις, εἰσφέ-
 ρων οὐκ ἀφ' ὑπαρχούσης οὐσίας (ὑπὸ γὰρ τῶν ἐπι-
 τρόπων ἀπεστερήμην), ἀλλ' ἀπὸ τῆς δόξης ὧν ὁ πατήρ
 μοι κατέλιπεν καὶ ὧν δίκαιον ἦν με δοκιμασθέντα
 κομίσασθαι. ἐγὼ μὲν οὖν οὕτως ὑμῖν προσενήνεγμαι,
 Μειδίας δὲ πῶς; οὐδέπω καὶ τήμερον συμμορίας ἡγε-
 μῶν γέγονεν, οὐδὲν τῶν πατρῶων ἀποστερηθεὶς ὑπ'
 οὐδενός, ἀλλὰ παρὰ τοῦ πατρὸς πολλὴν οὐσίαν παρα-
 158 λαβῶν. τίς οὖν ἢ λαμπρότης, ἢ τίνες αἱ λητουργίαι
 καὶ τὰ σέμν' ἀναλώματα τούτου; ἐγὼ μὲν οὐχ ὄρω,
 πλὴν εἰ ταῦτά τις θεωρεῖ· οἰκίαν ᾠκοδόμηκεν Ἐλευ-
 σῖνι τοσαύτην, ὥστε πᾶσιν ἐπισκοτεῖν τοῖς ἐν τῷ τόπῳ,
 καὶ εἰς μυστήρια τὴν γυναῖκ' ἄγει, κἂν ἄλλοσέ ποι
 βούληται, ἐπὶ τοῦ λευκοῦ ζεύγους τοῦ ἐκ Σικυῶνος,
 καὶ τρεῖς ἀκολούθους ἢ τέτταρας αὐτὸς ἔχων διὰ τῆς
 ἀγορᾶς σοβεῖ, ῥυτὰ καὶ κυμβία καὶ φιάλας ὀνομάζων
 159 οὕτως ὥστε τοὺς παριόντας ἀκούειν. ἐγὼ δ' ὅσα μὲν 666
 τῆς ἰδίας τρυφῆς εἴνεκα Μειδίας καὶ περιουσίας κτᾶ-
 ται, οὐκ οἶδ' ὅ τι τοὺς πολλοὺς ὑμῶν ὠφελεῖ· ἀ δ'
 ἐκαιρόμενος τούτοις ὑβρίζει, ἐπὶ πολλοὺς καὶ τοὺς
 τυχόντας ὑμῶν ἀφικνούμεν' ὄρω. οὐ δεῖ δὴ τὰ τοιαῦθ'
 ἐκάστοτε τιμᾶν οὐδὲ θαυμάζειν ὑμᾶς, οὐδὲ τὴν φιλο-
 τιμίαν ἐκ τούτων κρίνειν, εἴ τις οὐκ ἄλλοσέ λαμπρῶς ἴ

θερακαίνας κέκτηται πολλὰς ἢ σκευή, ἀλλ' ὅς ἂν ἐν τούτοις λαμπρὸς καὶ φιλότιμος ᾗ, ὃν ἅπασι μέτεστι τοῖς πολλοῖς ὑμῶν· ὃν οὐδὲν εὐρήσετε τούτῳ προσόν.

- 160 Ἄλλὰ νῆ Δία τριήρη ἐπέδωκεν· ταύτην γὰρ οἶδ' ὅτι θρυλήσει[, καὶ φήσει „ἐγὼ ὑμῖν τριήρη ἐπέδωκα“]. οὕτως δὴ ποιήσατε. εἰ μὲν ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι φιλοτιμίας εἵνεκα ταύτην ἐπέδωκεν, ἣν προσήκει τῶν τοιούτων ἔχειν χάριν, ταύτην ἔχει· αὐτῷ κἀπόδοτε, ὑβρίζειν δὲ μὴ δῶτε· οὐδενὸς γὰρ πράγματος οὐδ' ἔργου τοῦτο συγχωρητέον. εἰ δὲ δὴ καὶ δειλίας καὶ ἀνανδρίας εἵνεκα δειχθήσεται τοῦτο πεποικηκώς, μὴ παρακρουσθήτε. πῶς οὖν εἴσεσθε; ἐγὼ καὶ τοῦτο διδάξω,
- 161 ἄνωθεν δὲ, βραχὺς γάρ ἐσθ' ὁ λόγος, λέξω. ἐγένοντ' εἰς Εὐβοίαν ἐπιδόσεις παρ' ὑμῖν πρῶται· τούτων οὐκ ἦν Μειδίας, ἀλλ' ἐγὼ, καὶ συντριήραρχος ἦν μοι Φιλίνος ὁ Νικοστράτου. ἕτεραι δευτέραι μετὰ ταῦτ' εἰς Ὀλυμπον· οὐδὲ τούτων ἦν Μειδίας. καίτοι τὸν γε δὴ φιλότιμον πανταχοῦ προσήκεν ἐξετάζεσθαι. τρίται νῦν αὐταὶ γεγόνασιν ἐπιδόσεις· ἐνταῦθ' ἐπέδωκε. πῶς; ἐν τῇ βουλῇ γιγνομένων ἐπιδόσεων παρῶν οὐκ ἐπεδίδου
- 162 τότε· ἐπειδὴ δὲ πολιορκεῖσθαι τοὺς ἐν Ταμύναις στρατιώτας ἐξηγγέλλετο, καὶ πάντας ἐξιέναι τοὺς ὑπολοίπους ἱππέας, ὃν εἷς οὗτος ἦν, προεβούλευσεν ἢ βουλή, τηνικαῦτα φοβηθεὶς τὴν στρατείαν ταύτην, εἰς τὴν ἐπιούσαν ἐκκλησίαν, πρὶν καὶ προέδρους καθέζεσθαι, παρελθὼν ἐπέδωκεν. τῷ δῆλον, ὥστε μὴδ' ἀντειπεῖν αὐτὸν ἔχειν, ὅτι τὴν στρατείαν φεύγων, οὐ φιλοτιμία, τοῦτ' ἐποίησεν; τοῖς μετὰ ταῦταπραχθεῖσιν ὑπ' αὐτοῦ.
- 163 τὸ μὲν γὰρ πρῶτον, ὡς οὐκ ἐδόκει, προιούσης τῆς ἐκκλησίας καὶ λόγων γιγνομένων, τῆς τῶν ἱππέων βοηθείας ἤδη δεῖν· ἀλλ' ἀνεπεπλάκει τὰ τῆς ἐξόδου, οὐκ

ἀνέβαιν' ἐπὶ τὴν ναῦν ἣν ἐπέδωκεν, ἀλλὰ τὸν μέτοι-
 κον ἐξέπεμψε τὸν Αἰγύπτιον, Πάμφιλον, αὐτὸς δὲ
 μένων ἐνθάδε τοῖς Διονυσίοις διεπράττετο ταῦτ' ἐφ'
 164 οἷς νυνὶ κρίνεται· ἐπειδὴ δ' ὁ στρατηγὸς Φωκίων με-
 τεπέμπετο τοὺς ἐξ Ἀργούρας ἰππέας ἐπὶ τὴν διαδοχὴν
 καὶ κατείληπτο σοφισζόμενος, τόθ' ὁ δειλὸς καὶ κατά-
 ρατος οὔτοσι λιπῶν τὴν τάξιν ταύτην ἐπὶ τὴν ναῦν
 ᾤχετο, καὶ ὧν ἰππαρχεῖν ἠξίωσε παρ' ὑμῖν ἰππέων,
 τούτοις οὐ συνεξήλθεν. εἰ δ' ἐν τῇ θαλάττῃ κίνδυνός
 165 τις ἦν, εἰς τὴν γῆν δῆλον ὅτι ᾤχετ' ἂν. οὐ μὴν Νι-
 κήρατός γ' οὕτως ὁ τοῦ Νικίου, ὁ ἀγαπητὸς, ὁ παῖς,
 ὁ παντάπασιν ἀσθενὴς τῷ σώματι· οὐδ' Εὐκτῆμων ὁ
 τοῦ Αἰσίανος, οὐχ οὕτως· οὐδ' Εὐθύδημος ὁ τοῦ Στρα-
 τοκλέους· ἀλλ' αὐτῶν ἕκαστος ἐκὼν ἐπιδούς τριήρη,
 οὐκ ἀπέδρα ταύτῃ τὴν στρατείαν, ἀλλὰ τὴν μὲν [ἐπί- 568
 δοσιν] ἐν χάριτος μέρει καὶ δωρειᾶς παρείχον πλέου-
 σαν τῇ πόλει, οὗ δ' ὁ νόμος προσέταττεν, ἐνταῦθα
 166 τοῖς σώμασιν αὐτοὶ λητουργεῖν ἠξίουν. ἀλλ' οὐχ ὁ
 ἰππαρχος Μειδίας, ἀλλὰ τὴν ἐκ τῶν νόμων τάξιν λιπῶν,
 οὗ δίκην ὀφείλει τῇ πόλει δοῦναι, τοῦτ' ἐν εὐεργεσίας
 ἀριθμήσει μέρει. καίτοι τὴν τοιαύτην τριηραρχίαν, ᾧ
 πρὸς θεῶν, πότερον τελωνίαν καὶ πεντηκοστὴν καὶ
 λιποταξίαν καὶ στρατείας ἀπόδρασιν καὶ πάντα τὰ
 τοιαῦθ' ἀρμόττει καλεῖν, ἢ φιλοτιμίαν; οὐδένα γὰρ
 τρόπον ἄλλον ἐν τοῖς ἰππεῦσιν αὐτὸν στρατείας ἀτελεῖ
 ποιῆσαι δυνάμενος, ταύτην εὗρηκε Μειδίας καινὴν ἰπ-
 167 πικὴν τινα πεντηκοστὴν. καὶ γὰρ αὐ τοῦτο. τῶν ἄλλων
 ἀπάντων τῶν ἐπιδόντων τριηράρχων παραπειπόντων
 ὑμᾶς, ὅτε δεῦρ' ἀπεπλεῖτ' ἐκ Στύρων, μόνος οὗτος οὐ
 παρέπεμπεν, ἀλλ' ἀμελήσας ὑμῶν χάρακας καὶ βοσκή-
 ματα καὶ θυρώμαθ' ὡς αὐτὸν καὶ ξύλ' εἰς τὰ ἔργα

τὰ ἀργύρει' ἐκόμιζε, καὶ χρηματισμὸς, οὐ λητουργία γέγον' ἢ τριηραρχία τῷ καταπτύστῳ τούτῳ. ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, σύνιστε μὲν τὰ πολλὰ τούτων, ὅμως δὲ καὶ μάρτυρας ὑμῖν καλῶ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

168 [Κλέων Σουνιεύς, Ἀριστοκλῆς Παιανιεύς, Πάμφιλος, Νικήρατος Ἀχεροδούσιος, Εὐκτῆμων Σφήττιος, καθ' ὃν καιρὸν ἐκ Στύρων ἀπεπλέομεν δεῦρο τῷ στόλῳ παντί, ἐτύχομεν τριηραρχοῦντες καὶ αὐτοὶ καὶ Μειδίας ὁ νῦν κρινόμενος ὑπὸ Δημοσθένους, ᾧ μαρτυροῦμεν. παντὸς δὲ τοῦ στόλου πλεόντων ἐν τάξει, καὶ τῶν τριηράρχων ἐχόν- 569 των παράγγελμα μὴ χωρίζεσθαι ἕως ἂν δεῦρο καταπλεύσωμεν, Μειδίας ὑπολειφθεὶς τοῦ στόλου, καὶ γεμισσας τὴν ναῦν ξύλων καὶ χαράκων καὶ βοσκημάτων καὶ ἄλλων τινῶν, κατέπλευσεν εἰς Πειραιᾶ μόνος μεθ' ἡμέρας δύο, καὶ οὐ συγκατέστησε τὸν στόλον μετὰ τῶν ἄλλων τριηράρχων.]

169 *Εἰ* τοίνυν ὡς ἀληθῶς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οἷάπερ φήσει καὶ καταλαξομεύσεται πρὸς ὑμᾶς ἀντίκα δὴ μάλα, τοιαῦτ' ἦν αὐτῷ τὰ λελητουργημένα καὶ πεπραγμένα, καὶ μὴ τοιαῦθ' οἷ' ἐγὼ δεικνύω, οὐδ' οὕτω δήπου τό γε δοῦναι δίκην ὧν ὑβρικὸν ἐκφυγεῖν ταῖς λητουργίαις δίκαιος ἂν ἦν. ἐγὼ γὰρ οἶδ' ὅτι πολλοὶ πολλὰ κάγὰθ' ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι, οὐ κατὰ τὰς Μειδίου λητουργίας, οἱ μὲν ναυμαχίας νενικηκότες, οἱ δὲ πόλεις εἰληφότες, οἱ δὲ πολλὰ καὶ καλὰ τῇ πόλει στήσαντες τρό-
170 *παια*· ἀλλ' ὅμως οὐθενὶ πάποτε τούτων δεδώκατε τὴν δωρεῖαν ταύτην οὐδ' ἂν δοίητε, ἐξεῖναι τοὺς ἰδίους ἐχθροὺς ὑβρίζειν αὐτῶν ἐκάστῳ, ὅπῳτ' ἂν βούληται καὶ ὃν ἂν δύνηται τρόπον. οὐδὲ γὰρ Ἀρμοδίῳ καὶ Ἀριστογείτονι· τούτοις γὰρ δὴ μέγιστα δέδονται δω-

ρειαι παρ' ὑμῶν καὶ ὑπὲρ μεγίστων. οὐδ' ἂν ἠνέ-
σχεσθ', εἰ προσέγραψέ τις ἐν τῇ στήλῃ „ἔξεῖναι δὲ
καὶ ὑβρίζειν αὐτοῖς ὃν ἂν βούλωνται.“ ὑπὲρ γὰρ αὐτοῦ
τούτου τὰς ἄλλας ἔλαβον δωρείας, ὅτι τοὺς ὑβρίζοντας
ἔπαυσαν.

- 171 Ὅτι τοίνυν καὶ κεκόμισται χάριν ὧ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι παρ' ὑμῶν, οὐ μόνον ὧν [αὐτὸς] λελητούργηκε
λητουργιῶν ἀξίαν (μικρὰ γὰρ αὕτη γέ τις [ἦν]), ἀλλὰ 570
καὶ τῶν μεγίστων, καὶ τοῦτο βούλομαι δεῖξαι, ἵνα μηδ'
ὀφείλειεν οἰησθὲ τι τῶ καταπτύστω τούτῳ. ὑμεῖς γὰρ
ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτον ἐχειροτονήσατε τῆς παρά-
λου ταμίαν, ὄντα τοιοῦτον οἶός ἐστι, καὶ πάλιν ἵππαρ-
χον, ὀχεῖσθαι διὰ τῆς ἀγορᾶς ταῖς πομπαῖς οὐ δυνά-
μενον, καὶ μυστηρίων ἐπιμελητὴν καὶ ἱεροποιόν ποτε
172 καὶ βοώνην, καὶ τὰ τοιαῦτα δή. εἶτα πρὸς τῶν θεῶν,
τὸ τὴν τῆς φύσεως κακίαν καὶ ἀνανδρίαν καὶ πονη-
ρίαν ταῖς παρ' ὑμῶν ἀρχαῖς καὶ τιμαῖς καὶ χειροτο-
νίαις ἐπανορθοῦσθαι, μικρὰν ὑπολαμβάνει' εἶναι δω-
ρειᾶν καὶ χάριν; καὶ μὴν εἰ τις αὐτοῦ ταῦτ' ἀφέλοιθ'
„ἱππάρχηκα, τῆς παράλου ταμίης γέγονα,“ τίνος ἔστ'
173 ἄξιος οὗτος; ἀλλὰ μὴν κάκεινό γ' ἐπίστασθ', ὅτι τῆς
μὲν παράλου ταμιεύσας Κυζικηνῶν ἤρπασε πλεῖν ἢ
πέντε τάλαντα, ὑπὲρ ὧν ἵνα μὴ δῶ δίκην, πάντα τρό-
πον περιωθῶν καὶ ἐλαύνων τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ
σύμβολα συγχέων, τὴν μὲν πόλιν ἐχθρὰν τῇ πόλει πε-
ποίηκε, τὰ χρήματα δ' αὐτὸς ἔχει, ἵππαρχος δὲ χειρο-
τονηθεὶς λελύμανται τὸ ἱππικὸν ὑμῶν, τοιοῦτους θεῖς
174 νόμους οὓς πάλιν αὐτὸς ἕξαρονος ἦν μὴ τεθεικέναι. καὶ
τῆς μὲν παράλου ταμιεύων τότε, ὅτε τὴν ἐπὶ Θηβαίους
ἔξοδον εἰς Εὐβοίαν ἐποιεῖσθ' ὑμεῖς, δώδεκα τῆς πόλεως
τάλαντ' ἀναλίσκεν ταχθεὶς, ἀξιούντων ὑμῶν πλεῖν καὶ

παραπέμπειν τοὺς στρατιώτας, οὐκ ἐβοήθησεν, ἀλλ' ἤδη τῶν σπονδῶν γεγονυῶν, ἃς Διοκλῆς ἐσπέισατο Θηβαίοις, ἦκεν. καὶ τόθ' ἠτῆατο πλέων τῶν ἰδιωτικῶν τριήρων μιᾶς· οὕτως εὖ τὴν ἱερὰν τριήρη παρεσκευάκει. ἱππαρχῶν τοίνυν, τί οἴεσθε ἄλλα; ἀλλ' ἵππον, 571 ἵππον οὐκ ἐτόλμησεν ὁ λαμπρὸς καὶ πλούσιος οὗτος πρίασθαι, ἀλλ' ἐπ' ἄλλοτρίου τὰς πομπὰς ἤγειτο, τοῦ Φιλομήλου τοῦ Παιανιέως ἵππου, καὶ ταῦτα πάντες Ἰσασιν οἱ ἱππεῖς. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι καὶ τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 175 Βούλομαι τοίνυν ὑμῖν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ ὄσων ἤδη καταχειροτονήσαντος τοῦ δήμου περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδικεῖν ὑμεῖς κατεγνώκατ', εἰπεῖν καὶ δεῖξαι, τί πεπονηκότες αὐτῶν ἔνιοι τίνος ὀργῆς τετυχήκασι παρ' ὑμῶν, ἵν' αὐτὰ πρὸς τὰ τούτῳ πεπραγμέν' ἀντιθῆτε. πρῶτον μὲν τοίνυν, ἵνα πρώτης τῆς τελευταίας γεγονυῖας μνησθῶ καταγνώσεως, περὶ τὰ μυστήρι' ἀδικεῖν Εὐάνδρου κατεχειροτόνησεν ὁ δῆμος τοῦ Θεσπιῶς, προβαλλομένου [αὐτὸν] Μενίππου, Καρὸς τινος ἀνθρώπου. ἔστι δ' ὁ αὐτὸς νόμος τῷδε τῷ περὶ τῶν Διονυσίων ὁ περὶ τῶν μυστηρίων, κάκεινος ὕστερος 176 τοῦδ' ἐτέθη. τί οὖν ποιήσαντος ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κατεχειροτονήσατε τοῦ Εὐάνδρου, τοῦτ' ἀκούσατε. [ὅτι] δίκην ἐμπορικὴν καταδικασάμενος τοῦ Μενίππου, οὐκ ἔχων πρότερον λαβεῖν αὐτὸν, ὡς ἔφη, τοῖς μυστηρίοις ἐπιδημοῦντος ἐπελάβετο. κατεχειροτονήσατε μὲν διὰ ταῦτα, καὶ οὐδ' ὅτι οὖν ἄλλο προσῆν, εἰσελθόντα δ' εἰς τὸ δικαστήριον, ἠβούλεσθε μὲν θανάτῳ ζημιῶσαι, τοῦ δὲ προβαλλομένου πεισθέντος, τὴν δίκην τε πᾶσαν

ἀφείναι ἠναγκάσαι' αὐτόν, ἣν ἤρηκει πρότερον (ἦν δὲ
 δυοῖν αὐτῇ ταλάντοις), καὶ προσετιμήσατε τὰς βλά-
 βας, ὡς ἐπὶ τῇ χειροτονίᾳ μένων ἐλογίζεσθ' ἑαυτῷ γεγε- 572
 177 νῆσθαι πρὸς ὑμᾶς ἄνθρωπος. εἰς μὲν οὗτος ἐξ ἰδίου
 πράγματος, οὐδεμιᾶς ὕβρεως προσούσης, ὑπὲρ αὐτοῦ
 τοῦ παραβῆναι τὸν νόμον τοσαύτην ἔδωκε δίκην. εἰ-
 κώτως· τοῦτο γὰρ ἐσθ' ὃ φυλάττειν ὑμᾶς δεῖ, τοὺς
 νόμους, τὸν ὄρκον· ταῦτ' ἔχεθ' ὑμεῖς οἱ δικάζοντες
 ἀεὶ παρὰ τῶν ἄλλων ὡσπερ εἰ παρακαταθήκη, ἣν ἔπα-
 σιν, ὅσοι μετὰ τοῦ δικαίου πρὸς ὑμᾶς ἔρχονται, σὼν
 178 ὑπάρχειν δεῖ. ἕτερος ἀδικεῖν ποτ' ἔδοξεν ὑμῖν περὶ
 τὰ Διονύσια, καὶ κατεχειροτονήσατ' αὐτοῦ παρεδρευ-
 οντος ἄρχοντι τῷ υἱεῖ, ὅτι θέαν τινὸς καταλαμβάνον-
 τος ἦψατ', ἐξείργων ἐκ τοῦ θεάτρου· ἦν δ' οὗτος ὁ
 179 τοῦ βελτίστου πατῆρ Χαρικλείδου, τοῦ ἄρξαντος. καὶ
 μέγα γ' ὑμῖν τοῦτ' ἐδόκει δίκαιον ἔχειν ὁ προβαλλό-
 μενος λέγειν, „εἰ κατελάμβανον ἄνθρωπε θέαν, εἰ μὴ
 τοῖς κηρύγμασιν, ὡς σύ με φῆς, ἐπειθόμην, τίνος ἐκ
 τῶν νόμων εἶ κύριος, καὶ ὁ ἄρχων αὐτός; τοῖς ὑπερέ-
 ταις ἐξείργειν εἶπείν, οὐκ αὐτὸς τύπτειν. οὐδ' οὕτω
 πείθομαι· ἐπιβολὴν ἐπιβαλεῖν, πάντα πλὴν αὐτὸς ἔψα-
 σθαι τῇ χειρὶ· πολλὰ γὰρ πρὸ τοῦ μὴ τὸ σῶμ' ἔκα-
 στον ὑβρίζεσθαι πεποιθήκασιν οἱ νόμοι.“ ταῦτ' ἔλεγεν
 μὲν ἐκεῖνος, ἐχειροτονήσατε δ' ὑμεῖς· οὐ μὴν εἰσῆλθεν
 εἰς τὸ δικαστήριον οὗτος, ἀλλ' ἔτελεύτησεν πρότερον.
 180 ἐτέρου τοίνυν ὃ τε δῆμος ἅπας κατεχειροτόνησ' ἀδι-
 κεῖν περὶ τὴν ἑορτήν, καὶ ὑμεῖς εἰσελθόντ' ἀπεκτείνετε
 τοῦτον, Κτησικλέα, ὅτι σκῦτος ἔχων ἐπόμπευε, καὶ
 τούτῳ μεθύων ἐπάταξέ τιν' ἐχθρὸν ὑπάρχονθ' αὐτῷ·
 ἐδόκει γὰρ ὕβρει καὶ οὐκ οἴῳ τύπτειν, ἀλλὰ τὴν ἐπὶ 573
 τῆς πομπῆς καὶ τοῦ μεθύειν πρόφασιν λαβὼν ἀδι-

- 181 κείν ὡς δούλοις χρώμενος τοῖς ἐλευθέροις. ἀπάντων τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τούτων, ὧν ὁ μὲν ὧν εἶλεν ἀποστάς, ὁ δὲ καὶ θανάτῳ ζημιωθείς φαίνεται, πολλῶ δεινότερ' εὖ οἶδ' ὅτι πάντες ἂν εἶναι φήσειαν τὰ Μειδιά πεπραγμένα· οὔτε γὰρ πομπεύων οὔτε δίκην ἡρηκῶς, [οὔτε παρεδρεύων] οὔτ' ἄλλην σκῆψιν ἔχων οὐδεῖαν πλην ὕβριν, τοιαῦτα πεποίηκεν οἷ' οὐδεὶς ἐκείνων.
- 182 καὶ τούτους μὲν ἐάσω. ἀλλὰ Πύρρον ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸν Ἐτεοβουτάδην, ἐνδειχθέντα δικάζειν ὀφείλοντα τῷ δημοσίῳ, θανάτῳ ζημιῶσαι τινες [ὑμῶν] φροντο χρῆναι, καὶ τέθνηκεν ἀλοὺς παρ' ὑμῖν· καίτοι τοῦτο τὸ λῆμμα δι' ἐνδειαν, οὐ δι' ὕβριν λαμβάνειν ἐπεχείρησεν ἐκείνος. καὶ πολλοὺς ἑτέρους ἐχοιμ' ἂν λέγειν, ὧν οἱ μὲν τεθναῖσ', οἱ δ' ἠτιμωμένοι διὰ πολλῶ τούτων εἰσὶν ἐλάττω πράγματα. ὑμεῖς [δ'] ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι Σμίρκῳ δέκα ταλάντων ἐτιμήσατε καὶ Σκίτωνι τοσοῦτων ἑτέρων, δόξαντι παράνομα γράφειν, καὶ οὔτε παιδία οὔτε φίλους οὔτε συγγενεῖς οὔθ' ὄντινοῦν
- 183 ἠλεήσατε τῶν παρόντων ἐκείνοις. μὴ τοίνυν, ἂν μὲν εἶπη τις παράνομ', οὕτως ὀργιζόμενοι φαίνεσθε, ἔάν δὲ ποιῇ, μὴ λέγη, πράως διάκεισθε. οὐδὲν γὰρ φῆμ' οὐδ' ὄνομ' οὕτως [ἔστι] τοῖς πολλοῖς ὑμῶν χαλεπόν, ὡς ὅσ' ὑβρίζων τις τὸν ἐντυχόνθ' ὑμῶν διαπραττεται. μὴ τοίνυν αὐτοὶ καθ' ὑμῶν αὐτῶν δείγμα τοιοῦτον ἐξεπέγκητ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὡς ἄρ' ὑμεῖς, ἂν μὲν τῶν μετρίων τινὰ καὶ δημοτικῶν λάβηθ' ὅτιοῦν ἀδικοῦντα, οὔτ' ἐλεήσεται οὔτ' ἀφήσεται, ἀλλ' ἀποκτενεῖτ' ἢ ἀτιμώ- 574
- σετε, ἂν δὲ πλούσιος ὦν τις ὑβρίζη, συγγνώμην ἔξετε. μὴ δῆτ'. οὐ γὰρ δίκαιον· ἀλλ' ἐπὶ πάντων ὁμοίως ὀργιζόμενοι φαίνεσθε.
- 184 Ἄ τοίνυν οὐδενὸς τῶν εἰρημένων ἦττον ἀναγκαῖον

εἶναι νομίζω πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, ταῦτ' εἰπὼν ἔτι καὶ περὶ τούτων διαλεχθῆναι καταβήσομαι. ἔστ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μεγάλη τοῖς ἀδικοῦσιν ἄπασιν μερὶς καὶ πλεονεξία, ἣ τῶν ὑμετέρων τρόπων πραότης. ὅτι δὴ ταύτης οὐδ' ὅτιοῦν ὑμῖν μεταδοῦναι τούτῳ προσήκει, ταῦτ' ἀκούσατέ μου. ἐγὼ νομίζω πάντας ἀνθρώπους ἐράνους φέρειν παρὰ πάντα τὸν βίον αὐτοῖς, οὐχὶ τούσδε μόνους οὐδ' συλλέγουσί τινες καὶ ὧν πληρωταὶ
 135 γίνονται, ἀλλὰ καὶ ἄλλους. οἷον ἔστι τις μέτριος καὶ φιλόανθρωπος ἡμῶν καὶ πολλοὺς ἐλεῶν· τούτῳ ταῦτ' ὀρθοῦν δίκαιον ὑπάρχειν παρὰ πάντων, ἂν ποτ' εἰς χρεῖαν καὶ ἀγῶν' ἀφίκηται. ἄλλος οὐτοσί τις ἀναιδῆς καὶ πολλοὺς ὑβρίζων, καὶ τοὺς μὲν καθάρματα, τοὺς δὲ πτωχοὺς, τοὺς δ' οὐδ' ἀνθρώπους ὑπολαμβάνων· τούτῳ τὰς αὐτὰς δίκαιον φορὰς ὑπάρχειν, ὥσπερ αὐτὸς εἰσενήνοχε τοῖς ἄλλοις. ἂν τοίνυν ὑμῖν ὀρθῶς ἐπὶ σκοπεῖν, τούτου πληρωτὴν εὐρήσετε Μειδίαν ὄντα τοῦ ἐράνου, καὶ οὐκ ἐκείνου.

186 Οἶδα τοίνυν ὅτι καὶ τὰ παιδί' ἔχων ὀδυρεῖται, καὶ πολλοὺς λόγους καὶ ταπεινοὺς ἐρεῖ, δακρῦων καὶ ὡς ἐλείνωτατον ποιῶν ἑαυτόν. ἔστι δ', ὅσῳ περ ἂν αὐτὸν νῦν ταπεινότερον ποιῇ, τοσοῦτῳ μᾶλλον ἄξιον μισεῖν αὐτόν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. διὰ τί; ὅτι εἰ μὲν μηδαμῶς δυνηθῆναι ταπεινὸς γενέσθαι, οὕτως ἀσελγῆς καὶ βίαιος ἦν ἐπὶ τοῦ παρεληλυθότος βίου, τῇ φύσει 575 καὶ τῇ τύχῃ, δι' ἣν τοιοῦτος ἐγένετο, ἄξιον ἦν ἂν τὴν τῆς ὀργῆς ἀνεῖναι· εἰ δ' ἐπιστάμενος μέτριον παρέχειν αὐτόν, τὸν ἐναντίον ἢ τοῦτον τὸν τρόπον εἴλετο ζῆν, εὐδῆλον δὴπου τοῦθ' ὅτι καὶ, νῦν ἂν διακρούσῃται,
 187 πάλιν αὐτὸς ἐκείνος ὃν ὑμεῖς ἴστε γενήσεται. οὐ δεῖ δὴ προσέχειν, οὐδὲ τὸν παρόντα καιρὸν, ὃν οὗτος

ἐξεπίτηδες πλάττεται, κυριώτερον [οὐδὲ πιστότερον] τοῦ
 παντός, ὃν αὐτοὶ σύνιστε, χρόνου ποιήσασθαι. ἐμοὶ
 παιδί' οὐκ ἔστιν, οὐδ' ἂν ἐχοίμι ταῦτα παραστησά-
 μενος κλάειν καὶ δακρῦειν ἐφ' οἷς ὑβρίσθην. διὰ τοῦτ'
 ἄρα τοῦ πεποιηκότος ὁ πεπονθὼς ἔλαττον ἔξω παρ'
 188 ὑμῖν; μὴ δῆτα· ἀλλ' ὅταν οὗτος ἔχων τὰ παιδία, τού-
 τοις ἀξιοὶ δοῦναι τὴν ψῆφον ὑμᾶς, τόθ' ὑμεῖς τοὺς
 νόμους ἔχοντά με πλησίον ἡγεῖσθε παρεστάναι [καὶ
 τὸν ὄρκον ὃν ὁμωμόκατε], τούτοις ἀξιοῦντα καὶ ἀντι-
 βολοῦνθ' ἕκαστον ὑμῶν ψηφίσασθαι. οἷς ὑμεῖς κατὰ
 πολλὰ δικαιότερον πρόσθοισθ' ἂν ἢ τούτῳ· καὶ γὰρ
 ὁμωμόκατ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῖς νόμοις πείσεσθαι,
 καὶ τῶν ἴσων μέτεστιν ὑμῖν διὰ τοὺς νόμους, καὶ
 πάνθ' ὅσ' ἔστ' ἀγάθ' ὑμῖν διὰ τοὺς νόμους ἐστίν, οὐ
 διὰ Μειδίαν οὐδὲ διὰ τοὺς Μειδίου παῖδας.

189 Καὶ „ρήτωρ ἐστὶν οὗτος“ ἴσως ἐμὲ φήσει λέγων.
 ἐγὼ δ', εἰ μὲν ὁ συμβουλευῶν ὃ τι ἂν συμφέρον
 [ὑμῖν] ἡγήται, καὶ τοῦτ' ἄχρι τοῦ μηδὲν ὑμῖν ἐνοχλεῖν
 μηδὲ βιάζεσθαι, ρήτωρ ἐστίν, οὔτε φύγοιμ' ἂν οὔτ'
 ἀρνοῦμαι τοῦνομα τοῦτο· εἰ μέντοι ρήτωρ ἐστὶν οἷους
 ἐνίοις τῶν λεγόντων ἐγὼ καὶ ὑμεῖς δ' ὄρατ', ἀναί- 576
 δεῖς καὶ ἀφ' ὑμῶν πεπλουτηκότας, οὐκ ἂν εἴην οὗτος
 ἐγὼ· εἴληφα μὲν γὰρ οὐδ' ὅτιοῦν παρ' ὑμῶν, τὰ δ'
 ὄντ' εἰς ὑμᾶς πλὴν πάνυ μικρῶν ἄπαντ' ἀνήλωκα.
 καίτοι καὶ εἰ τούτων ἦν πονηρότατος, κατὰ τοὺς νό-
 μους ἔδει παρ' ἐμοῦ δίκην λαμβάνειν, οὐκ ἐφ' οἷς
 190 ἐλητούργουν ὑβρίζειν. ἔτι τοίνυν οὐδὲ εἷς ἐστὶν ὅστις
 ἐμοὶ τῶν λεγόντων συναγωνίζεται. καὶ οὐδενὶ μέμ-
 φομαι· οὐδὲ γὰρ αὐτὸς οὐδενὸς εἵνεκα τούτων οὐδὲν
 ἐν ὑμῖν πάποτ' εἶπον, ἀλλ' ἀπλῶς κατ' ἐμαυτὸν ἔγνω
 καὶ λέγειν καὶ πράττειν ὃ τι ἂν συμφέρον ὑμῖν ἡγῶμαι.

ἀλλὰ τούτῳ πάντας ἀντίκα δὴ μάλ' ἐξεταζομένους τοὺς
 ῥήτορας ὕψεσθ' ἐφεξῆς. καίτοι πῶς ἐστὶ δίκαιον, τοῦ-
 νομα μὲν τοῦθ' ὡς ὕνειδος προφέρειν, διὰ τούτων δ'
 αὐτὸν τῶν ἀνδρῶν ἀξιῶν σωθῆναι;

191 Τάχα τοίνυν ἴσως καὶ τοιαῦτ' ἐρεῖ, ὡς ἐσκεμμένα
 καὶ παρεσκευασμένα πάντα λέγω [νῦν]. ἐγὼ δ' ἐσκέ-
 φθαι μὲν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι φημί κοῦκ ἂν ἀρνηθεῖην,
 καὶ μεμελετηκέναι γ' ὡς ἐνῆν μάλιστ' ἐμοί· καὶ γὰρ
 ἂν ἄθλιος ἦν, εἰ τοιαῦτα παθῶν καὶ πάσχων ἡμέλουν
 ὧν περὶ τούτων ἐρεῖν ἐμελλον πρὸς ὑμᾶς· γεγραφέναι
 192 μέντοι μοι τὸν λόγον Μειδίαν· ὁ γὰρ τὰ ἔργα πα-
 ρεσχηκῶς, περὶ ὧν εἰσιν οἱ λόγοι, δικαιοτάτ' ἂν ταύτην
 ἔχοι τὴν αἰτίαν, οὐχ ὁ ἐσκεμμένος οὐδ' ὁ μεριμνήσας
 τὰ δίκαια λέγειν νῦν. ἐγὼ μὲν οὖν τοῦτο ποιῶν ὧ
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ αὐτὸς ὁμολογῶ· Μειδίαν μέντοι
 μηδὲν ἐσκέφθαι ποτ' ἐν παντὶ τῷ βίῳ δίκαιον εἰκὸς
 ἐστίν· εἰ γὰρ καὶ κατὰ μικρὸν ἐπήγει τὰ τοιαῦτ' αὐτῷ
 σκοπεῖν, οὐκ ἂν τοσοῦτον διημάριτανε τοῦ πράγματος.

198 Οἴομαι τοίνυν αὐτὸν οὐδὲ τοῦ δήμου κατηγορεῖν 577
 ὀκνήσειν οὐδὲ τῆς ἐκκλησίας, ἀλλ' ἄπερ τότε ἐτόλμα
 λέγειν ὅτ' ἦν ἡ προβολή, ταῦτα καὶ νῦν ἐρεῖν, ὡς
 ὅσοι δέον ἐξιέναι κατέμενον, καὶ ὅσοι τὰ φρούρι' ἦσαν
 ἔρημα λελοιπότες, ἠκκλησίασαν, καὶ χορευταὶ καὶ ξένοι
 καὶ τοιοῦτοὶ τινες ἦσαν οὗ κατεχειροτόνησαν αὐτοῦ.
 194 εἰς γὰρ τοῦτο θράσους καὶ ἀναιδείας τότε ἀφίκετ' ὧ
 ἄνδρες δικασταί, ὡς ἴσασιν ὅσοι παρῆσαν ὑμῶν, ὥστε
 κακῶς λέγων καὶ ἀπειλῶν καὶ βλέπων εἰς τὸν ἀεὶ θο-
 ρυβοῦντα τόπον τῆς ἐκκλησίας, καταπλήξειν ᾤετο τὸν
 δῆμον ἅπαντα. ἧ καὶ γελοῖ' εἶναι τὰ νῦν οἶμαι δά-
 κρῳ' εἰκότως ἂν αὐτοῦ δοκοίη. τί λέγεις ὧ μισρὰ κε-
 195 φραλή; σὺ τὰ σαντοῦ παιδί' ἀξιῶσεις ἐλεεῖν ἢ σὲ τούσδ',

ἢ σπουδάξουσιν εἰς τὰ σά, τοὺς ὑπὸ σοῦ δημοσίᾳ προ-
 πεπηλακισμένους; σὺ μόνος τῶν ὄντων ἀνθρώπων ἐπὶ
 μὲν τοῦ βίου τοσαύτης ὑπερηφανίας πλήρης ὦν [πάν-
 των ἀνθρώπων] ἔσει φανερώτατος, ὥστε καὶ πρὸς οὓς
 μηδὲν ἐστὶ σοὶ πρᾶγμα, λυκεῖσθαι τὴν σὴν θρασύτητα
 καὶ φωνὴν καὶ [τὸ] σχῆμα καὶ τοὺς σοὺς ἀκολούθους
 καὶ πλοῦτον καὶ ὕβριν θεωροῦντας, ἐν δὲ τῷ κρίνε-
 196 σθαι παραχρημ' ἐλεηθήσει; μεγάλην μέντ' ἀρχὴν,
 μᾶλλον δὲ τέχνην εἴης εὐρηκῶς, εἰ δύο τάναντιώταθ'
 ἑαυτοῖς ἐν οὕτω βραχεῖ χρόνῳ περὶ σαυτὸν δύναιο
 ποιείσθαι, φθόνον ἐξ ὧν ζῆς, καὶ ἐφ' οἷς ἕξαπατᾶς
 ἔλεον. οὐκ ἐστὶν οὐδαμῶθεν σοὶ προσήκων ἔλεος οὐδὲ
 καθ' ἑν, ἀλλὰ τοῦναντίον μίσος καὶ φθόνος καὶ ὀργή·
 τούτων γὰρ ἄξια ποιεῖς. ἀλλ' ἐπ' ἐκεῖνο ἐπάνειμι, ὅτι
 197 τοῦ δήμου κατηγορήσει καὶ τῆς ἐκκλησίας. ὅταν οὖν 578
 τοῦτο ποιῇ, ἐνθυμείσθε παρ' ὑμῖν αὐτοῖς ἄνδρες δι-
 κασταί, ὅτι οὗτος τῶν μεθ' ἑαυτοῦ στρατευσαμένων
 ἱππέων, ὅτ' εἰς Ὀλυμπον διεβησαν, ἐλθῶν πρὸς ὑμᾶς
 εἰς τὴν ἐκκλησίαν κατηγορεῖ. πάλιν νῦν μείνας πρὸς
 τοὺς ἐξεληλυθότας τοῦ δήμου κατηγορήσει. πότερ' οὖν
 ὑμεῖς, ἐάν τε μένητ' ἐάν τ' ἐξίγητε, ὁμολογήσεται εἶναι
 τοιοῦτοι, οἷους Μειδίας ὑμᾶς ἀποφαίνει, ἢ τοῦναντίον
 τοῦτον ἀεὶ καὶ πανταχοῦ θεοῖς ἐχθρὸν καὶ βδελυρὸν;
 ἐγὼ μὲν οἶμαι τοῦτον τοιοῦτον. ὃν γὰρ οὐχ ἱππεῖς, οὐ
 συνάροντες, οὐ φίλοι δύνανται φέρειν, τί τοῦτον εἶπη τις;
 198 ἐμοὶ μὲν νῆ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω καὶ τὴν Ἀθηνᾶν (εἰρή-
 σεται γὰρ, εἴτ' ἄμεινον εἴτε μή), ὅθ' οὗτος, ὡς ἀπήλλαγμα,
 περιμῶν ἐλογοποιεῖ, ἔνδηλοι τινες ἦσαν ἀχθόμενοι τῶν πάντων
 τούτων λαλούντων ἡδέως. καὶ νῆ Δί' αὐτοῖς πολλὴ συγ-
 γνώμη· οὐ γὰρ ἐστὶ φορητὸς ἄνθρωπος, ἀλλὰ καὶ πλουτεῖ
 μόνος, καὶ λέγειν δύναται μόνος, καὶ πάντες εἰσὶ τούτων
 199 καθάρματα καὶ πτωχοὶ καὶ οὐδ' ἄνθρωποι. τὸν οὖν ἐπὶ

ταύτης τῆς ὑπερηφανίας ὄντα, νῦν ἐὰν ἀποφύγη, τί ποιή-
 σειν οἴεσθε; ἐξ ὅτου δὲ τοῦτ' ἂν εἰδείητ' ἐγὼ φράσω· εἰ
 τοῖς μετὰ τὴν χειροτονίαν θεωρήσαίτε. τίς γάρ ἐστιν ὅστις
 καταχειροτονηθὲν αὐτοῦ, καὶ ταῦτ' ἀσεβεῖν περὶ τὴν
 ἑορτήν, εἰ καὶ μηδεὶς ἄλλος ἐπὶ ἄγων ἐτι μηδὲ κίν-
 δυνος, οὐκ ἂν ἐπ' αὐτῷ τούτῳ κατέδῃ καὶ μέτριον
 παρέσχεν ἑαυτόν, τὸν γε δὴ μέχρι τῆς κρίσεως χρόνον,
 200 εἰ καὶ μὴ πάντα; οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἔν. ἀλλ' οὐ Μει-
 δίας, ἀλλ' ἀπὸ ταύτης τῆς ἡμέρας λέγει, λοιδορεῖται,
 βοᾷ. χειροτονεῖται τίς; Μειδίας Ἀναγυράσιος προβέ- 579
 βληται. Πλουτάρχου προξενεῖ, τάπορητ' οἶδεν, ἡ
 πόλις αὐτὸν οὐ χωρεῖ. καὶ ταῦτα πάντα ποιεῖ δῆλον
 ὅτι οὐδὲν ἄλλ' ἐνδεικνύμενος, ἢ ὅτι „[ἐγὼ] οὐδὲν πέ-
 πονθα ὑπὸ τῆς καταχειροτονίας· οὐ δέδοικα οὐδὲ φο-
 201 βοῦμαι τὸν μέλλοντ' ἀγῶνα.“ ὃς οὖν ᾧ ἄνδρες Ἀθη-
 ναῖοι τὸ μὲν ὑμᾶς δεδιέναι δοκεῖν αἰσχρὸν ἡγείται, τὸ
 δὲ μηδὲν φροντίζειν ὑμῶν νεανικόν, τοῦτον οὐκ ἀπο-
 λωλέναι δεκάκις προσήκει; οὐδὲ γὰρ ἔξιν ὑμᾶς ὅ τι χρή-
 σεσθ' αὐτῷ νομίζει. πλούσιος, θρασὺς, μέγα φρονῶν, μέγα
 φθεγγόμενος, βίαιος, ἀναιδής. ποῦ ληφθήσεται, νῦν ἐὰν
 διακρούσῃται;

202 Ἄλλ' ἐγωγ', εἰ μηδενὸς εἴνεκα τῶν ἄλλων, τῶν γε
 δημηγοριῶν ὧν ἐκάστοτε δημηγορεῖ, καὶ ἐν οἷς καιροῖς,
 τὴν μεγίστην ἂν αὐτὸν δικαίως οἶμαι δίκην δοῦναι.
 ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ' ὅτι ἂν μὲν τι τῶν δεόντων ἀγ-
 γελθῆ τῇ πόλει καὶ τοιοῦτον οἶον εὐφραῖναι πάντας,
 οὐδαμοῦ πάποτε Μειδίας τῶν συνηδομένων οὐδὲ τῶν
 203 συγχαιρόντων ἐξητάσθη τῷ δήμῳ, ἂν δέ τι φλαῦρον,
 ὃ μηδεὶς ἂν βούλοιο τῶν ἄλλων, πρῶτος ἀνέστηκ' ἐ-
 εὐθέως καὶ δημηγορεῖ, ἐπεμβαίνων τῷ καιρῷ καὶ τῆς
 σιωπῆς ἀπολαύων, ἦν ἐπὶ τῷ περὶ τῶν συμβεβηκότων

ἄχθῃσθαι ποιησθ' ὑμεῖς· „τοιοῦτοι γάρ ἐστ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· οὐ γὰρ ἐξέρχεσθε, οὐδ' οἴεσθε δεῖν χρήματ' εἰσφέρειν. εἶτα θαυμάζετ' εἰ κακῶς τὰ πράγμαθ' ὑμῖν ἔχει; ἔμ' οἴεσθ' ὑμῖν εἰσολίσειν, ὑμεῖς δὲ νεμεῖσθαι; ἔμ' οἴεσθε τριηραρχήσειν, ὑμεῖς δ' οὐκ ἐμβήσεσθαι;“ 580
 204 τοιαῦθ' ὑβρίζων καὶ τὴν ἀπὸ τῆς ψυχῆς πικρίαν καὶ κακόνοιαν, ἣν κατὰ τῶν πολλῶν ὑμῶν ἔχων ἀφανῆ παρ' ἑαυτῷ περιέχεται, φανερὰν ἐπὶ τοῦ καιροῦ καθιστάς. δεῖ τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ ὑμᾶς οὕτω νῦν, ὅταν ἐξαπατῶν καὶ φενακίζων ὁδύρηται καὶ κλάη καὶ δέηται, ταῦθ' ὑποβάλλειν αὐτῷ· „τοιοῦτος γὰρ εἶ Μειδία· ὑβριστῆς γὰρ εἶ, οὐκ ἐθέλεις ἔχειν παρὰ σταντῷ τὸ χεῖρε. εἶτα θαυμάζεις εἰ κακὸς κακῶς ἀπολει; ἀλλὰ νομίζεις ἡμᾶς μὲν ἀνέξεσθαι, αὐτὸς δὲ τυπτήσειν; καὶ ἡμᾶς μὲν ἀποψηφιεῖσθαί σου, σὺ δ' οὐ παύσεσθαι;“

205 Καὶ βοηθοῦσιν οἱ λέγοντες [ὑπὲρ αὐτοῦ], οὐχ οὕτω τούτῳ χαρίσασθαι μὰ τοὺς θεοὺς βουλόμενοι, ὡς ἐπηρεάζειν ἔμοι διὰ τὴν ἰδίαν ἔχθραν, ἣν οὗτος αὐτῷ πρὸς ἐμὲ, ἔν τ' ἐγὼ φῶ ἔν τε μὴ φῶ, φησὶν εἶναι καὶ βιάζεται, οὐκ ὀρθῶς. ἀλλὰ κινδυνεύει τὸ λίαν εὐτυχεῖν ἐνίοτ' ἐπαχθεῖς ποιεῖν· ὅπου γὰρ ἐγὼ μὲν οὐδὲ πεπονθὼς κακῶς ἔχθρον εἶναι μοι τοῦτον ὁμολογῶ, οὗτος δ' οὐδ' ἀφιέντ' ἀφίησιν, ἀλλὰ κάπλι τοῖς ἀλλοτρίοις ἀγῶσιν ἀπαντᾷ καὶ νῦν ἀναβήσεται, μηδὲ τῆς κοινῆς τῶν νόμων ἐπικουρίας ἀξιῶν ἔμοι μετεῖναι, πῶς οὐχ οὗτος ἐπαχθῆς ἐστὶν ἤδη καὶ μείζων ἢ [καθ' ὅσον]
 206 ὑμῶν ἐκάστῳ συμφέρει; ἔτι τοίνυν παρῆν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ καθῆτ' Εὐβουλος ἐν τῷ θεάτρῳ, ὅθ' ὁ δῆμος κατεχειροτόνησε Μειδίου, καὶ καλούμενος ὀνομαστὶ καὶ ἀντιβολουῆτος τούτου καὶ λιπαροῦντος, ὡς

ὕμεις ἴσθ', οὐκ ἀνέστη. καὶ μὴν εἰ μὲν μηδὲν ἡδίκη-
 κότης ἠγεῖτο τὴν προβολὴν γεγενῆσθαι, τότε ἔδει τὸν
 γε φίλον δήπου συνειπεῖν καὶ βοηθῆσαι· εἰ δὲ κατα- 581
 γνοὺς ἀδικεῖν [τότε] διὰ ταῦτ' οὐχ ὑπήκουσε, νῦν δ',
 ὅτι προσκέκρουκεν ἔμοι, διὰ ταῦτα [τοῦτον] ἐξαιτήσε-
 207 ται, ὑμῖν οὐχὶ καλῶς ἔχει χαρίσασθαι· μὴ γὰρ ἔστω
 μηδεὶς ἐν δημοκρατία τηλικούτος, ὥστε συνεικῶν τὸν
 μὲν ὑβρίσθαι, τὸν δὲ μὴ δοῦναι δίκην ποιῆσαι. ἀλλ'
 εἰ κακῶς ἐμὲ βούλει ποιεῖν Εὐβουλε, ὡς ἔγωγε μὰ τοὺς
 θεοὺς οὐκ οἶδ' ἀνθ' ὅτου, δύνασαι μὲν καὶ πολιτεύῃ,
 κατὰ τοὺς νόμους δ' ἦντινα βούλει παρ' ἐμοῦ δίκην
 λάμβανε, ὧν δ' ἐγὼ παρὰ τοὺς νόμους ὑβρίσθην, μὴ
 μ' ἀφαιροῦ τὴν τιμωρίαν. εἰ δ' ἀπορεῖς ἐκείνως με
 κακῶς ποιῆσαι, εἴη ἂν καὶ τοῦτο σημεῖον τῆς ἐμῆς ἐπι-
 εικείας, εἰ τοὺς ἄλλους ῥαδίως κρίνων, ἐμὲ μηδὲν ἔχεις
 ἐφ' ὅτῳ τοῦτο ποιήσεις.

208 Πέπυσμαι τοίνυν καὶ Φιλιππίδην καὶ Μνησαρχί-
 δην καὶ Διότιμον τὸν Εὐωνυμέα, καὶ τοιοῦτους τινὰς
 πλουσίους καὶ τριηράρχους, ἐξαιτήσεσθαι καὶ λιπαρή-
 σαι παρ' ὑμῶν αὐτόν, αὐτοῖς ἀξιούντας δοθῆναι τὴν
 χάριν ταύτην. περὶ ὧν οὐδὲν ἂν εἴποιμι πρὸς ὑμᾶς
 φλαῦρον ἐγώ· καὶ γὰρ ἂν μαινοίμην· ἀλλ' ἂ θεωρεῖν
 ὑμᾶς, ὅταν οὗτοι δέωνται, δεῖ καὶ λογιζέσθαι, ταῦτ'
 209 ἐρῶ. ἐνθυμεισθ' ὧ ἄνδρες δικασταί, εἰ γένοιθ', ὃ
 μὴ γένοιτ' οὐδ' ἔσται, οὗτοι κύριοι τῆς πολιτείας μετὰ
 Μειδίου καὶ τῶν ὁμοίων τούτῳ, καὶ τις ὑμῶν τῶν
 πολλῶν καὶ δημοτικῶν ἀμαρτῶν εἰς τινα τούτων, μὴ
 τοιαῦθ' οἷα Μειδίας εἰς ἐμ', ἀλλ' ὅτιοῦν ἄλλο, εἰς δι-
 καστήριον εἰσίοι πεπληρωμένον ἐκ τούτων, τίνας συγ-
 γνώμης ἢ τίνος λόγου τυχεῖν ἂν οἴεσθε; ταχύ γ' ἂν
 χαρίσαιντ', οὐ γάρ; ἢ δεηθέντι τῷ τῶν πολλῶν προσ-

- σχοιεν, ἀλλ' οὐκ ἂν εὐθέως εἰποίεν „τὸν δὲ βάσκανον, 582
τὸν δ' ὄλεθρον, τοῦτον δ' ὑβρίζειν, ἀναπνεῖν δέ; ὄν
210 εἰ τις ἐᾷ ξῆν, ἀγαπᾶν δεῖ;“ μὴ τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι τούτοις τοῖς οὕτω χρησαμένοις ἂν ὑμῖν ἄλλως
πως ἔχεθ' ὑμεῖς, μηδὲ τὸν πλοῦτον μηδὲ τὴν δόξαν
τὴν τούτων θαυμάζετ', ἀλλ' ὑμᾶς αὐτούς. πολλὰ τού-
τοις ἀγάθ' ἐστίν, ἃ τούτους οὐδεὶς κωλύει κεκτῆσθαι·
μὴ τοίνυν μηδ' οὗτοι τὴν ἄδειαν, ἣν ἡμῖν κοινήν
οὐσίαν οἱ νόμοι παρέχουσι, κωλυόντων κεκτῆσθαι.
211 οὐδὲν δεινὸν οὐδ' ἔλεινόν Μειδίας πείσεται, ἂν ἴσα
κτῆσθαι τοῖς πολλοῖς ὑμῶν, οὓς νῦν ὑβρίζει καὶ πτω-
χοὺς ἀποκαλεῖ, ἃ δὲ νῦν περιόντ' αὐτὸν ὑβρίζειν ἐπαί-
ρει, περιαιρεθῆ. οὐδ' οὗτοι δήπου ταῦθ' ὑμῶν εἰσι
δίκαιοι δεῖσθαι, „μὴ κατὰ τοὺς νόμους δικάσῃτ' ἄν-
δρες δικασταί· μὴ βοηθήσητε τῷ πεπονθότι δεινά· μὴ
εὐορκεῖτε· ἡμῖν δότε τὴν χάριν ταύτην.“ ταῦτα γάρ,
ἂν τι δέωνται περὶ τούτου, δεήσονται, κἂν μὴ ταῦτα
212 λέγωσι τὰ ῥήματα. ἀλλ' εἴπερ εἰσὶ φίλοι καὶ δεινὸν
εἰ μὴ πλουτήσει Μειδίας ἡγοῦνται, εἰσὶν μὲν εἰς τὰ
μάλιστ' αὐτοὶ πλούσιοι καὶ καλῶς ποιούσι, χρήματα δ'
αὐτῷ παρ' ἑαυτῶν δόντων, ἵν' ὑμεῖς μὲν ἐφ' οἷς εἰσ-
ῆλθετ' ὁμωμοκότες δικαίως ψηφίσησθε, οὗτοι δὲ παρ'
αὐτῶν τὰς χάριτας, μὴ μετὰ τῆς ὑμετέρας αἰσχύνης,
ποιῶνται. εἰ δ' οὗτοι χρήματ' ἔχοντες μὴ πρόοιנט' ἂν,
πῶς ὑμῖν καλὸν τὸν ὄρκον προέσθαι;
- 213 Πλούσιοι πολλοὶ συνεστηκότες ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
τὸ δοκεῖν τινὲς εἶναι δι' εὐπορίαν προσειληφότες, ὑμῶν
παρίασιν δεησόμενοι. τούτων μηδενί μ' ὧ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι προῆσθε, ἀλλ' ὥσπερ ἕκαστος τούτων ὑπὲρ τῶν 583
ἰδία συμφερόντων καὶ ὑπὲρ τούτου σπουδάσεται, οὕτως
ὑμεῖς ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῶν νόμων καὶ ἐμοῦ τοῦ

- ἐφ' ὑμᾶς καταπεφευγότες σπουδάσατε, καὶ τηρήσατε
 214 τὴν γνώμην ταύτην ἐφ' ἧς νῦν ἐστέ. καὶ γὰρ εἰ μὲν
 ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τόθ' ὄτ' ἦν ἡ προβολή, τὰ πεπρα-
 γμέν' ὁ δῆμος ἀκούσας ἀπεχειροτόνησε Μειδίου, οὐκ
 ἂν ὁμοίως ἦν δεινόν· καὶ γὰρ μὴ γεγενῆσθαι, καὶ μὴ
 περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδικήματα ταῦτ' εἶναι, καὶ πόλλ' ἂν
 215 εἶχέ τις αὐτὸν παραμυθήσασθαι. νῦν δὲ τοῦτο καὶ πάν-
 των ἂν μοι δεινότατον συμβαίῃ, εἰ παρ' αὐτὰ τὰ δίκη-
 μαθ' οὕτως ὀργίλως καὶ πικρῶς καὶ χαλεπῶς ἅπαντες
 ἔχοντες [ἐφαίνεσθε], ὥστε Νεοπτολέμου καὶ Μνησαρ-
 χίδου καὶ Φιλιππίδου, καὶ τινος τῶν σφόδρα τούτων
 πλουσίων, δεομένων καὶ ἐμοῦ καὶ ὑμῶν ἐβοᾶτε μὴ
 ἀφείναι, καὶ προσελθόντος μοι Βλεπαίου τοῦ τραπεζί-
 του, τηλικούτ' ἀνεκράγετε, ὡς, τοῦτ' ἐκεῖνο, χρήματά
 216 μου ληψομένου, ὥστε μ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι φοβη-
 θέντα τὸν ὑμέτερον θόρυβον, θοιμάτιον προέσθαι καὶ
 μικροῦ γυμνὸν ἐν τῷ χιτωνίσκῳ γενέσθαι, φεύγοντ'
 ἐκείνον ἔλκοντά με, καὶ μετὰ ταῦτ' ἀπαντῶντες „ὅπως
 ἐπέξει τῷ μαρῷ καὶ μὴ διαλύσῃ· θεάσονται σε τί
 ποιήσεις Ἀθηναῖοι“ τοιαῦτα λέγοντες· ἐπειδὴ κεχειρο-
 τόνηται μὲν ὕβρις τὸ πρᾶγμ' εἶναι, ἐν ἰερῷ δ' οἱ ταῦτα
 κρίνοντες καθεζόμενοι διέγνωσαν, διέμεινα δ' ἐγὼ καὶ
 οὐ προὔδωκ' οὐθ' ὑμᾶς οὐτ' ἐμαντόν, τηνικαῦτ' ἀπο-
 217 ψηφισθεῖσθ' ὑμεῖς. μηδαμῶς· πάντα γὰρ τὰ αἰσχιστ' ἐνε- 584
 στιν ἐν τῷ πράγματι. εἰμὶ δ' οὐ τούτων ὑμῖν ἄξιος (πῶς
 γὰρ ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι;) κρίνων ἄνθρωπον καὶ δοκούντα
 καὶ ὄντα βλαιοῦ καὶ ὕβριστήν, ἡμαρτηκόντ' ἀσελγῶς ἐν πα-
 νηγύρει, μάρτυρας τῆς ὕβρεως τῆς ἑαυτοῦ πεπονημένον οὐ
 μόνον ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπιδημήσαντας ἅπαντας τῶν
 Ἑλλήνων. ἤκουσεν ὁ δῆμος τὰ πεπραγμένα τούτω. τί οὖν;
 218 ὑμῖν καταχειροτονήσας παρέδωκεν. οὐ τοίνυν οἶόν τ' ἀφανῆ
 τὴν γνώσιν ὑμῶν γενέσθαι, οὐδὲ λαθεῖν, οὐδ' ἀνεξέταστον

εἶναι τί ποθ' ὡς ὑμᾶς τοῦ πράγματος ἐλθόντος ἔγνωτε· ἀλλ' εἰάν μὲν κολάσητε, δόξετε σάφρονες εἶναι καὶ καλοὶ κἀγαθοὶ καὶ μισοπόνηροι, ἂν δ' ἀφήτ', ἄλλου τινὸς ἤττησθαι. οὐ γὰρ ἐκ πολιτικῆς αἰτίας, οὐδ' ὥσπερ Ἀριστοφῶν ἀποδοῦς τοὺς στεφάνους ἔλυσε τὴν προβολήν, ἀλλ' ἐξ ὕβρεως, ἐκ τοῦ μηδὲν ἂν ὦν πεποιήκ' ἀναλύσαι δύνασθαι κρίνεται. πότερ' οὖν τούτου γενομένου κρεῖττον αὐτίς ἢ νυνὶ κολάσαι; ἐγὼ μὲν οἶμαι νῦν· κοινή γὰρ ἢ κρίσις, καὶ τὰδικήματα πάντ' ἐφ' οἷς κρίνεται κοινά.

- 219 Ἔτι δ' οὐκ ἔμ' ἔτυπτεν ἄνδρες Ἀθηναῖοι μόνον οὗτος οὐδ' ὕβριξε τῇ διανοίᾳ τότε ποιῶν οἷ' ἐποίει, ἀλλὰ πάντας ὅσους περ ἂν οἴηται τις ἤττον ἐμοῦ δύνασθαι δίκην ὑπὲρ αὐτῶν λαβεῖν. εἰ δὲ μὴ πάντες ἐπαίεσθε μηδὲ πάντες ἐπηρεάζεσθε χορηγοῦντες, ἴστε δήπου τοῦθ' ὅτι οὐδ' ἐχορηγεῖθ' ἅμα πάντες, οὐδὲ δύναιτ' ἂν ποθ' ὑμᾶς οὐδεὶς ἅπαντας μιᾷ χειρὶ προ-
- 220 πηλακίσει. ἀλλ' ὅταν εἰς ὁ παθῶν μὴ λάβῃ δίκην, τόθ' ἕκαστον αὐτὸν χρὴ προσδοκᾶν τὸν πρῶτον μετὰ ταῦτ' ἀδικησόμενον γενήσεσθαι, καὶ μὴ παρορᾶν τὰ 585 τοιαῦτα, μηδ' ἐφ' ἑαυτὸν ἐλθεῖν περιμένειν, ἀλλ' ὡς ἐκ πλείστου φυλάττεσθαι. μισεὶ Μειδίας ἴσως ἐμέ, ὑμῶν δέ γ' ἕκαστον ἄλλος τις. ἄρ' οὖν συγχωρήσαιτ' ἂν τοῦτον, ὅστις ἐστὶν ἕκαστος ὁ μισῶν, κύριον γενέσθαι τοῦ ταῦθ', ἅπερ οὗτος ἔμ', ὑμῶν ἕκαστον ποιῆσαι; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι. μὴ τοίνυν μηδ' ἔμ' ὧ ἄνδρες
- 221 Ἀθηναῖοι προῆσθε τούτῳ. ὁρᾶτε δέ· αὐτίκα δὴ μάλ', ἐπειδὴν ἀναστῆ τὸ δικαστήριον, εἰς ἕκαστος ὑμῶν, ὁ μὲν θᾶττον ἴσως, ὁ δὲ σχολαίτερον, οἰκαδ' ἄπεισιν οὐδέν γε φροντίζων οὐδὲ μεταστρεφόμενος οὐδὲ φοβούμενος, οὔτ' εἰ φίλος οὔτ' εἰ μὴ φίλος αὐτῷ συντεύξεταί τις, οὐδέ γ' εἰ μέγας ἢ μικρός, οὐδ' ἰσχυρὸς ἢ

ἀσθενής, οὐδὲ τῶν τοιούτων οὐδέν. τί δήποτε; ὅτι τῇ
 ψυχῇ τοῦτ' οἶδε καὶ θαρρεῖ καὶ πεπίστευκε τῇ πολι-
 222 τείᾳ, μηδέν' ἔλξειν μηδ' ὑβριεῖν μηδὲ τυπτήσῃιν. εἴτ'
 ἐφ' ἧς ἀδείας αὐτοὶ πορεύεσθε, ταύτην οὐ βεβαιώσαν-
 τες ἐμοὶ βαδιεῖσθε; καὶ τίνι χρῆ με λογισμῷ περιεῖναι
 ταῦτα παθόντα, εἰ περιόψεσθέ με νῦν ὑμεῖς; θάρρει
 νῆ Δία, φήσειέ τις ἄν· οὐ γὰρ ἔτ' οὐδὲν ὑβρισθήσῃ.
 ἐὰν δὲ, τότε ὀργιεῖσθε, νῦν ἀφέντες; μηδαμῶς ᾧ ἄν-
 223 δρες δικασταί, μὴ προδῶτε μήτ' ἐμὲ μήθ' ὑμᾶς αὐτοὺς
 μήτε τοὺς νόμους. καὶ γὰρ αὐτὸ τοῦτ' εἰ θέλοιτε σκο-
 πεῖν καὶ ζητεῖν, τῷ ποτ' εἰσὶν ὑμῶν οἱ ἀεὶ δικάζοντες
 ἰσχυροὶ καὶ κύριοι τῶν ἐν τῇ πόλει πάντων, ἐὰν τε
 διακοσίους ἐὰν τε χιλίους ἐὰν θ' ὀποσοῦσοῦν ἡ πόλις
 καθίσῃ, οὔτε τῷ μεθ' ὄπλων εἶναι συντεταγμένοι μόνοι
 τῶν ἄλλων πολιτῶν, εὐροῖτ' ἄν, οὔτε τῷ τὰ σώματ'
 ἄριστ' ἔχειν καὶ μάλιστ' ἰσχύειν, οὔτε τῷ τὴν ἡλικίαν 586
 εἶναι νεώτατοι, οὔτε τῶν τοιούτων οὐδενί, ἀλλὰ τοῖς
 224 νόμοις. ἡ δὲ τῶν νόμων ἰσχὺς τίς ἐστίν; ἄρ' ἐὰν τις
 ὑμῶν ἀδικούμενος ἀνακράγῃ, προσδραμοῦνται καὶ πα-
 ρέσσονται βοηθοῦντες; οὐ· γράμματα γὰρ γεγραμμέν'
 ἐστὶ, καὶ οὐχὶ δύναιντ' ἄν τοῦτο ποιῆσαι. τίς οὖν
 αὐτῶν ἡ δύναμις [ἐστίν]; ὑμεῖς ἐὰν βεβαιῶτ' αὐτοὺς
 καὶ παρέχητε κυρίους ἀεὶ τῷ δεομένῳ. οὐκοῦν οἱ νόμοι
 225 θ' ὑμῖν εἰσὶν ἰσχυροὶ καὶ ὑμεῖς τοῖς νόμοις. δεῖ τοί-
 νυν τούτοις βοηθεῖν ὁμοίως ὥσπερ ἂν αὐτῷ τις ἀδι-
 κουμένῳ, καὶ τὰ τῶν νόμων ἀδικήματα κοινὰ νομίζειν,
 ἐφ' ὅτου περ ἂν λαμβάνηται, καὶ μήτε λητουργίας μήτ'
 ἔλεον μήτ' ἄνδρα μηδένα μήτε τέχνην μηδεμίαν μήτ'
 ἄλλο μηδὲν εὐρῆσθαι, δι' ὅτου παραβάς τις τοὺς νό-
 μους οὐ δώσει δίκην.

226 Ἐμῶν οἱ θεώμενοι τοῖς Διονυσίοις εἰσιόιτ' εἰς τὸ

θέατρον τοῦτον ἐσυρίττετε καὶ ἐκλώζετε, καὶ πάνθ' ἄμίσους ἐστὶ σημεῖ' ἐποιεῖτε, οὐδὲν ἀκηκοότες πω περὶ αὐτοῦ παρ' ἐμοῦ. εἶτα πρὶν μὲν ἐλεγχθῆναι τὸ πρᾶγμα, ὠργίξασθε, προῦκαλεῖσθ' ἐπὶ τιμωρίαν τὸν παθόντα, ἐκροτεῖθ', ὅτε προῦβαλόμην αὐτὸν ἐν τῷ δήμῳ·
 227 ἐπειδὴ δ' ἐξελήλεγκται, καὶ προκατέγνωκεν ὁ δῆμος [τούτου] εἰς ἱερὸν καθεζόμενος, καὶ τᾶλλα προσεξήτασται τὰ πεπραγμένα τῷ μιαιφῶ τούτῳ, καὶ δικάσοντες εἰλήγατε, καὶ πάντ' ἐστὶν ἐν ὑμῖν μιᾷ ψήφῳ διαπράξασθαι, νῦν ὀκνήσειτ' ἐμοὶ βοηθῆσαι, τῷ δήμῳ χάρισασθαι, τοὺς ἄλλους σωφρονίσαι, μετὰ πολλῆς ἀσφαλείας τὸ λοιπὸν διάγειν, παράδειγμα ποιήσαντες τοῦτον τοῖς ἄλλοις;

Πάντων οὖν εἵνεκα τῶν εἰρημένων, καὶ μάλιστα 587 τοῦ θεοῦ χάριν περὶ οὗ τὴν ἑορτὴν ἀσεβῶν οὗτος ἤλωκε, τὴν ὀσίαν καὶ δικαίαν θέμενοι ψῆφον τιμωρήσασθε τοῦτον.

XXII.

ΚΑΤ' ΑΝΔΡΟΤΙΩΝΟΣ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ.

ΛΙΒΑΝΙΟΤ ΤΠΟΘΕΣΙΣ.

Αὐ' ἦσαν ἐν Ἀθήναις βουλαί, ἡ μὲν διηνεκῆς ἡ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ, περὶ τε φόνων ἐκουσίων καὶ τραυμάτων καὶ τοιούτων τινῶν δικάζουσα, ἑτέρα δ' ἡ τὰ πολιτικὰ πράττουσα· αὕτη δὲ κατ' ἐνιαυτὸν ἡμεμβετο, ἐκ πεντακοσίων ἀνδρῶν τῶν τὴν βουλευτικὴν ἡλικίαν ἀγόντων συνισταμένη. νόμος δ' ἦν ἐπιτάττων τῇ βουλῇ ταύτῃ ποιεῖσθαι τριῆρεις καινάς, ἐὰν δὲ μὴ ποιήσῃται, κωλύων αὐτὴν αἰτεῖν παρὰ τοῦ δήμου δωρεάν. νῦν τοίνυν ἡ μὲν βουλή τὰς τριῆρεις

οὐκ ἐποιήσατο, Ἀνδροτίων δὲ γέγραφεν ἐν τῷ δήμῳ ψήφισμα στεφανῶσαι τὴν βουλὴν. ἐπὶ τούτῳ παρανόμων κρινεται, κατηγορούντων αὐτοῦ δύο ἑχθρῶν, Εὐκτήμονος καὶ Διοδώρου. καὶ προεῖρηκε μὲν ὁ Εὐκτήμων, δεύτερος δ' ὁ Διόδωρος ἐπαγωνίζεται τούτῳ τῷ λόγῳ. φασὶ δ' οἱ κατήγοροι πρῶτον μὲν ἀπροβούλευτον εἶναι τὸ ψήφισμα (νόμου γὰρ κελεύοντος μὴ πρότερον εἰς τὸν δῆμον ψήφισμ' ἐκφέρειν, πρὶν ἐν τῇ βουλῇ δοκιμασθῆλη, τὸν Ἀνδροτίωνα παρὰ τοῦτον τὸν νόμον ἀπροβούλευτον εἰσενεγκεῖν τὴν γνώμην), δεύτερον δ' ὑπεναντίον ἐκείνῳ τῷ νόμῳ τῷ κελεύοντι μὴ ποιησαμένην τὴν βουλὴν τὰς τριήρεις μὴ αἰτεῖν δωρεάν· εἰ γὰρ αἰτεῖν οὐκ ἔξεστι, δῆλον ὡς οὐδὲ τὸ δοῦναι συγκεχώρηται. τούτους μὲν εἰς τὸ πρᾶγμα τοὺς νόμους, παρέχονται δὲ καὶ κατὰ τοῦ προσώπου δύο, τὸν τῆς ἐταιρήσεως καὶ τὸν τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ, καὶ φασὶ τὸν Ἀνδροτίωνα κατ' ἀμφοτέρους ἄτιμον εἶναι· καὶ γὰρ πεπορνεῦσθαι καὶ χρέος πατρῶον ὀφείλειν τῇ πόλει.

ΕΤΕΡΑ ΤΠΟΘΕΣΙΣ.

Διάφοροι παρ' Ἀθηναίοις ὑπῆρχον ἀρχαί, ὧν αἱ μὲν κληρωταί, αἱ δὲ χειροτονηταί, αἱ δὲ αἵρεται. καὶ κληρωταὶ μὲν αἱ κατὰ κληρὸν γινόμεναι, ὡς αἱ τῶν δικαστῶν, χειροτονηταὶ δὲ αἱ κατὰ χειροτονίαν τοῦ δήμου γινόμεναι, ὡς αἱ τῶν στρατηγῶν, αἵρεται δὲ αἱ κατὰ αἵρεσιν, ὡς αἱ τῶν χορηγῶν. τούτων μία ἦν τῶν κληρωτῶν ἢ βουλὴ τῶν πεντακοσίων. τῶν πεντακοσίων δὲ εἵπομεν πρὸς ἀντιδιαστολήν τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ. εἰσὶ δὲ τούτων διαφοραὶ τρεῖς. καὶ πρώτη ἐστὶ τὸ τὴν τῶν πεντακοσίων τὰ δημόσια πράγματα διοικεῖν, τὴν δὲ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ τὰ φονικὰ μόνον. εἰ δέ τις εἴποι ὅτι καὶ αὕτη δημόσια διοικεῖ, λέγομεν ὅτι, ἡνίκα μεγίστη ἀνάγκη ἐγένετο, τότε μόνον περὶ δημοσίων συνήγετο. δευτέρα διαφορὰ, ὅτι ἢ μὲν τῶν πεντακοσίων ἀριθμῷ ὑποπίπτει ὠρισμένῳ, ἢ δὲ ἄορίστῳ. ὡς γὰρ τινες τῶν ῥητόρων λέγουσι, κατ' ἔτος οἱ ἐννέα ἄρχοντες αὐτῇ προσετί-

θεντο· ὡς δέ τινες, ὅτι οἱ ἕξ μόνον θεσμοθῆται. ἦσαν γὰρ ἕξ θεσμοθῆται, οἱ καὶ περὶ ἑταιρήσεως δικάζοντες. ἦσαν δὲ καὶ ἄλλοι τρεῖς, εἰς ἐπάνυμος, ἕξ οὗ καὶ ὁ ἐνιαυτός [ἐπάνυμος] ὀνομάζετο, δεύτερος ὁ βασιλεύς, ὁ τὰ τῶν ὄρφανῶν καὶ ἀσεβειῶν διοικῶν, τρίτος ὁ πολέμαρχος, ὁ τῶν πολεμικῶν ἐπιμελούμενος. οἱ δὲ θεσμοθῆται ἐνιαυτὸν μόνον ἤρχον, 589

πρὸ τῆς ἀρχῆς κρινόμενοι περὶ τοῦ προλαβόντος παντός βίου. καὶ εἰ μὲν εὐρέθησαν ἐν πᾶσι δίκαιοι, ἤρχον τὸν ἐνιαυτόν. εἶτα πάλιν μετὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἐκρίνοντο, εἰ καλῶς ἐν αὐτῷ ἤρξαν· καὶ εἰ δίκαιως ὤφθησαν ἄρξαντες, προσετίθεντο τῇ βουλῇ τῶν Ἀρειοπαγιτῶν, καὶ διὰ τοῦτο οὐχ ὑπέπιπτεν ἀριθμῶ. εἰ δὲ μὴ, ἐξεβάλλοντο. τρίτη διαφορά, ὅτι ἡ μὲν τῶν πεντακοσίων κατ' ἐνιαυτὸν διεδέχεται, ἡ δὲ τῶν Ἀρειοπαγιτῶν ἦν ἀδιάδοχος· εἰ μὴ γὰρ τις ἡμαρτε μεγάλως, οὐκ ἐξεβάλλετο. ἐπειδὴ δὲ οὐ πρόκειται ἡμῖν περὶ τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλῆς, ἀλλὰ περὶ τῆς τῶν πεντακοσίων, ἀναγκαῖον μαθεῖν ἡμᾶς πῶς ἤρχεν. ἴστέον ὅτι οὐκ ἐψήφισον οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς μῆνας κατὰ τὸν ἡλιακὸν δρόμον, ὡς ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὸν σεληνιακόν. κατὰ γὰρ τὸν ἡλιακὸν ἔχει ὁ ἐνιαυτός ἡμέρας τριακοσίας ἐξήκοντα πέντε, ὥστε συμβαίνει ἔχειν τὸν μῆνα ἡμέρας τριάκοντα καὶ τρίτον καὶ δωδέκατον. δεκάκις γὰρ τριάκοντα τριακόσια, δις τριάκοντα ἐξήκοντα· λοιπὰ πέντε. τὸ τρίτον τῶν δώδεκα τέσσαρα· λοιπὴ μία.

5 δωδέκατα δὲ τῆς μιᾶς δώδεκά ἐστι. κατὰ δὲ τὸν σεληνιακὸν δρόμον ὁ ἐνιαυτός ἔχει τριακοσίας πενήκοντα τέσσαρας, ὥστε συμβαίνει τὸν μῆνα ἔχειν ἡμέρας εἰκοσιεννέα ἡμισυ. δεκάκις γὰρ εἴκοσι διακόσια, δις εἴκοσι τεσσαράκοντα, δεκάκις ἑννέα ἑννεήκοντα, δις ἑννέα δεκαοκτώ, καὶ τὸ ἡμισυ τῶν δώδεκα ἕξ. ὥστε ὁμοῦ εἶναι ἡμέρας τριακοσίας πενήκοντα τέσσαρας, ὑπολείπεσθαι δὲ κατὰ τὸν ἡλιακὸν δρόμον ἡμέρας ἑνδεκα, ὡς Ἀθηναῖοι κατὰ τριετιανὴν συνάγοντες ἐπο-

6 σουν τὸν ἐμβόλιμον μῆνα τριάκοντα τριῶν ἡμερῶν. ἔχει γοῦν 590 ὁ ἐνιαυτός κατὰ τὸν σεληνιακὸν δρόμον τριακοσίας πενήκοντα τέσσαρας ἡμέρας. καὶ τὰς μὲν δ' ἡμέρας ἐκάλουν οἱ

Ἀθηναῖοι ἀρχαιρεσίας· ἐν αἷς ἀναρχος ἡ Ἀττικὴ ἦν. ἐν ταύταις προεβάλλοντο τοὺς ἄρχοντας. ἤρχον οὖν οἱ πεντακόσιοι τὰς τριακοσίας πεντήκοντα ἡμέρας. ἀλλ' ἐπειδὴ πολλοὶ ἦσαν καὶ δυσχερῶς ἦννον τὰ πράγματα, διεῖλον ἑαυτοὺς εἰς δέκα μερίδας κατὰ τὰς φυλάς, ἀνὰ πεντήκοντα· τοσούτους γὰρ ἐκάστη φυλὴ προεβάλλετο. ὥστε συνέβαινε τοὺς πεντήκοντα ἄρχειν τῶν ἄλλων ἀνὰ τριάκοντα πέντε ἡμέρας. αὐταὶ γὰρ αἱ τριάκοντα πέντε ἡμέραι εἰσὶ τὸ δέκατον μέρος τοῦ ἑνιαυτοῦ· δεκάκις γὰρ τριάκοντα τριακόσια, πεντάκις 7 δέκα πεντήκοντα. ἀλλ' ἐπειδὴ πάλιν οἱ πεντήκοντα πολλοὶ ἦσαν εἰς τὸ ἄρχειν ἅμα, οἱ δέκα κατὰ κλήρον εἰς ἕρχε μίαν ἡμέραν τῶν ἑπτὰ, ὁμοίως δὲ ἕκαστος τῶν ἄλλων ἀπὸ κλήρου ἕρχε τὴν ἑαυτοῦ ἡμέραν, ἄχρις οὗ πληρωθῶσιν αἱ ἑπτὰ ἡμέραι. καὶ συνέβαινε τοῖς ἄρχουσι τρεῖς μὴ ἄρχειν. ἕκαστος δὲ ἄρχων ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐκαλεῖτο ἐπιστάτης. διὰ τί δὲ μίαν μόνην ἕρχεν; ἐπειδὴ αὐτὸς τὰς κλεῖς τῆς ἀκροπόλεως ἐπιστεύετο καὶ πάντα τὰ χρήματα τῆς πόλεως. ἴν' οὖν μὴ ἐρασθῆι τυραννίδος, διὰ τοῦτο μίαν ἡμέραν ἐπόλων αὐτὸν ἄρξαι. ἰστέον δ' ὅτι οἱ μὲν πεντήκοντα ἐκαλοῦντο πρυτάνεις, οἱ δὲ δέκα πρόεδροι, ὁ δὲ εἰς ἐπιστάτης. μετιτέον δὲ ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ προκειμένου λόγου.

8 Ἔθος ἦν τὴν βουλὴν τῶν πεντακοσίων λαμβάνουσαν χρήματα ἀπὸ τοῦ δήμου καινὰς τριήρεις ποιεῖν. νόμος δὲ ἦν τὴν βουλὴν τὴν δόξασαν τῷ δήμῳ καλῶς βεβουλευκέναι στεφανοῦσθαι. αὕτη οὖν ἡ βουλὴ, περὶ ἧς ὁ λόγος, λα- 591 βουσα τὰ χρήματα ἐκ τοῦ δήμου τὰς τριήρεις οὐκ ἐποίησεν, ἐδόκει δ' εἰς τὰ ἄλλα πάντα καλῶς βεβουλευκέναι. ὁ γοῦν Ἀνδροτίων ὁ ῥήτωρ, προστάτης ὢν ταύτης τῆς βουλῆς, ἔγραψε ψήφισμα στεφανωθῆναι τὴν βουλὴν. τούτου ἐλάβοντο τοῦ ψηφίσματος ὡς παρανόμως γραφέντος Εὐκλήμων καὶ Διόδωρος, ἐχθροὶ ὄντες τοῦ Ἀνδροτιάνου. ἔστιν οὖν ἡ στάσις πραγματικὴ ἔγγραφος, ἐπίσκεψις μέλλοντος χρόνου, εἰ 9 δεῖ τόδε ποιῆσαι ἢ εἰ δεῖ τόδε δοῦναι ἢ μὴ. καὶ ἐπειδὴ πρὸς τὴν στάσιν τοῦ λόγου συμβάλλεται ἡμῖν τὸ μαθεῖν τι

- δικαιολογίας, φέρε πρῶτον τὰς τῶν κατηγορῶν ἐξετάσωμεν. *Εὐκνήμων* οὖν καὶ *Διόδωρος* ἐπιλαμβάνονται κατὰ τέσσαρας νόμους τοῦ ψήφισματος, ὧν πρῶτός ἐστιν, ἀπροβούλευτον ψήφισμα μὴ εἰσιέναι ἐν τῷ δήμῳ. ἐπειδὴ γὰρ πολὺς ἦν ὁ δῆμος καὶ πολλὰκις παρεκρούετο, μὴ νοῶν εἰ ἔχει ἐμφωλεύουσαν κακουργίαν, πρῶτον παρεπέμπετο εἰς τὴν βουλὴν τῶν πεντακοσίων, καὶ αὕτη ἤρεύνα, εἰ ἔχει βλάβην τινὰ ἢ κακουργίαν, καὶ οὕτως εἰσήγετο εἰς τὸν δῆμον. ἔδει οὖν αὐτὸν πρῶτον εἰσενέγκαι τὸ ψήφισμα εἰς τὴν βουλὴν. οὐκ εἰσήνεγκε δέ, ἐπειδὴ νεωστὶ ἄρξασα ἦν ἡ βουλή, καὶ ἐφοβείτο μὴ διαφθορηθῆι· ἕκαστος γὰρ τὸν πρὸ αὐτοῦ θέλει δεῖξαι
- 10 *κακῶς ἄρξαντα*. δεῦτερος νόμος, τὴν βουλὴν τὴν μὴ ποιήσασαν τὰς τριήρεις μὴ αἰτεῖν τὴν δωρεάν. τρίτος νόμος, τὸν ἡτταρηκότα μὴ πολιτεύεσθαι· Ἄνδροτιῶν ἄρα, ὃς ἡτταρηκεν, οὐκ ὄφειλε πολιτεύεσθαι. τέταρτος νόμος, τὸν ἔτι ὀφείλοντα τῷ δημοσίῳ μὴ πολιτεύεσθαι· σὺ δὲ ὦ Ἄνδροτιῶν ὀφείλεις· οὐκ ἄρα δεῖ σε πολιτεύεσθαι. εἶπωμεν δὲ καὶ τὰς τοῦ φεύ- 592
- 11 *γοντος δικαιολογίας*. ὁ τοίνυν Ἄνδροτιῶν πρὸς τὸν πρῶτον νόμον ἔθει ἀγωνίζεται· λέγει γὰρ ὅτι ἔθος ἐκράτησεν ἀπροβούλευτον ψήφισμα εἰσάγεσθαι ἐν τῷ δήμῳ. πρὸς δὲ τὸν δεῦτερον ἀντινομικῶς· παραφέρει γὰρ καὶ αὐτὸς ἕτερον νόμον, λέγοντα τὴν βουλὴν, ἐὰν δόξη καλῶς βεβουλευκέναι [ἐν] τῷ δήμῳ, στεφανοῦσθαι. πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους δύο παραγραφικῶς ἀγωνίζεται, λέγων ὅτι ἄρτι οὐκ ὄφειλε κρῖνεσθαι περὶ τούτων.
- 12 *Τινὲς δ' ἐπεχείρησαν τοῦτον τὸν λόγον εἰς στάσιν ἀνενεγκεῖν πραγματικὴν τὴν πρὸς ἀντινομίαν, λέγοντες ὅτι „ἰδοὺ καὶ ἐνταῦθα δύο νόμοι μάχονται ἀλλήλοις ἐκ περιστάσεως, ὧν ὁ εἷς παραβέβασται διὰ τὸ κυρωθῆναι τὸν ἕτερον.“ ἀλλὰ λέγομεν ὅτι ἐν τῇ πραγματικῇ τῇ πρὸς ἀντινομίαν οὐδέτερος παραβαίνεται, ἀλλὰ σκοποῦμεν ποῖον δεῖ παραβαθῆναι. ἐν δὲ τῷ παρόντι λόγῳ οὐχ οὕτως· ὁ εἷς γὰρ τῶν νόμων παραβέβασται, ὁ λέγων τὴν βουλὴν τὴν μὴ ποιήσασαν τὰς τριήρεις μὴ αἰτεῖν δωρεάν. τοῦτο δὲ οὐκ*

ἴδιον πραγματικῆς τῆς πρὸς ἀντινομίαν, ἀλλὰ μόνης ἀντινομίας.

- 13 Ἴστέον δὲ ὅτι, ἡνίκα δύο ᾧσι κατήγοροι, ὧν ὁ μὲν εἰς νεώτερος, ὁ δὲ ἕτερος πρεσβύτερος, οὗτος λαμβάνει τὴν πρωτολογίαν κατὰ τιμὴν, ὥσπερ καὶ ἐνταῦθα ὁ Εὐκτῆμων ἔλαβε τὴν πρωτολογίαν ὡς πρεσβύτερος, καὶ εἶπε τὰ προοίμια καὶ τὴν κατάστασιν καὶ μέρος τι τῶν ἀγώνων. ὁ δὲ Διόδωρος, ἰδιώτης ὧν, ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ Δημοσθένους τὸν παρόντα λόγον. καὶ ἔστι δευτερολογία, ἔχει δὲ ἃ παρέλιπεν ὁ Εὐκτῆμων.

Ὅπερ Εὐκτῆμων ᾧ ἄνδρες δικασταί, παθῶν ὑπ' 593
 Ἀνδροτίωνος κακῶς, ἅμα τῇ τε πόλει βοηθεῖν οἴεται
 δεῖν καὶ δίκην ὑπὲρ αὐτοῦ λαβεῖν, τοῦτο κἀγὼ πειρά-
 σομαι ποιεῖν ἂν ἄρ' οἷός τ' ᾧ. συμβέβηκεν δέ, πολλὰ καὶ
 δεινὰ καὶ παρὰ πάντας τοὺς νόμους Εὐκτῆμονος ὑβρι-
 σμένου, ἐλάττω ταῦτ' εἶναι τῶν ἐμοὶ γεγεννημένων δι'
 Ἀνδροτίωνος πραγμάτων. οὗτος μὲν γ' εἰς χρήματα
 καὶ τὸ παρ' ὑμῶν ἀδίκως ἐκπεσεῖν ἐπεβουλεύθη· ἐμὲ
 δ' οὐδ' ἂν ἐδέξατο τῶν ὄντων ἀνθρώπων οὐδὲ εἰς, εἰ
 τὰ κατασκευασθένθ' ὑπὸ τούτου παρ' ὑμῖν ἐπιστεύθη.
 * αἰτιασάμενος γάρ με, ἃ καὶ λέγειν ἂν ὀκνήσειέν τις,
 εἰ μὴ τύχοι προσόμοιος ὧν τούτῳ, τὸν πατέρ' ὡς ἀπέ-
 κτον' ἐγὼ τὸν ἔμαντοῦ, κατασκευάσας ἀσεβείας γραφήν,
 οὐκ ἐπ' ἐμὲ, ἀλλ' ἐπὶ τὸν θεῖόν μου, γράψας ἀσεβεῖν
 ἐμοὶ συνιόντ' εἰς ταῦτόν ὡς πεποιηκότι ταῦτα, εἰς
 ἀγῶνα κατέστησεν, ὃν εἰ συνέβη τόθ' ἀλῶναι, τίς ἂν
 ἀθλιώτερός ἐμοῦ πεπονθῶς ἦν ὑπὸ τούτου; τίς γὰρ ἂν
 ἢ φίλος ἢ ξένος εἰς ταῦτό ποτ' ἐλθεῖν ἠθέλησεν ἐμοί;
 τίς δ' ἂν εἶπασε πόλις που παρ' ἑαυτῇ γενέσθαι, τὸν
 τὸ τοιοῦτ' ἀσέβημα δοκοῦντ' εἰργάσθαι; οὐκ ἔστ' οὐδὲ
 3 μία. ἐγὼ τοίνυν ταῦτα μὲν οὐ παρὰ μικρὸν ἀγωνιζό-

μενος παρ' ὑμῖν ἀπειλυσάμην, ἀλλ' ὥστε τὸ πέμπτον μέρος μὴ λαβεῖν τούτους τῶν ψήφων· τουτουὶ δὲ 594 μεθ' ὑμῶν πειράσομαι καὶ νῦν καὶ τὸν ἄλλον ἕπαντ' ἀμύνεσθαι χρόνον. καὶ περὶ μὲν τῶν ἰδίων ἔχων ἔτι πολλὰ λέγειν ἴασω· περὶ δ' ὧν οἴσεται τὴν ψήφον νυνὶ καὶ περὶ ὧν οὗτος δημοσίᾳ πεπολιτευμένος οὐκ ὀλίγ' ὑμᾶς ἔβλαψεν, ἃ μοι παραλείπειν Εὐκτιήμων ἐδόκει, βέλτιον δ' ὑμᾶς ἀκοῦσαι, ταῦτα διεξελεῖν ἐν βραχέσιν πειράσομαι. ἐγὼ γὰρ εἰ μὲν ἑώρων τιν' ἀπλήν τούτῳ περὶ ὧν φεύγει πρὸς ὑμᾶς οὔσαν ἀπολογία, οὐκ ἂν ἐποιούμην περὶ αὐτῆς μνησίαν οὐδεμίαν. νῦν δ' οἶδα σαφῶς ὅτι οὗτος ἀπλοῦν μὲν οὐδὲ δίκαιον οὐδὲν ἂν εἰπεῖν ἔχοι, ἕξαπατᾶν δ' ὑμᾶς πειράσεται πλάττων καὶ παράγων πρὸς ἕκαστα τούτων κακούργους λόγους. ἔστιν γὰρ ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τεχνίτης τοῦ λέγειν καὶ πάντα τὸν βίον ἐσχόλακεν τούτῳ. ὑπὲρ οὖν τοῦ μὴ παρακρουσθέντας ὑμᾶς ἐναντία μὲν τοῖς ὁμωμοσμένοις πεισθῆναι ψηφίσασθαι, ἀφείναι δὲ τοῦτον ὃν ὑμῖν πολλῶν ἕνεκ' ἄξιον κολάσαι, προσέχετε τὸν νοῦν οἷς ἔρω, ἵν' ἀκούσαντες ἐμοῦ πρὸς ἕκαστον τῶν ὑπὸ τούτου δηθησομένων ἔχηθ' ὑπολαμβάνειν ἃ δεῖ.

⁵ Ἔστιν γὰρ εἷς μὲν ὃν οἴεται τεχνικῶς ἔχειν αὐτῷ λόγος περὶ τοῦ ἀπροβουλεύτου. νόμος ἐστὶ, φησὶν, εἰάν ἀξίως ἢ βουλή δοκῆ βουλευῆσαι δωρειᾶς, διδόναι τὸν δῆμον τὴν δωρειάν αὐτῇ. ταῦτ' ἐπήρετο, φησὶν, οὐπιστάτης, διεχειροτόνησεν ὁ δῆμος, ἔδοξεν. οὐδὲν δεῖ, φησὶ, προβουλεύματος ἐνταῦθα· κατὰ γὰρ νόμον ἦν τὰ γιγνώμενα. ἐγὼ δ' αὐτὸ τοῦναντίον οἶμαι, νομίζω δὲ καὶ ὑμῖν συνδόξειν, περὶ τούτων δεῖν τὰ προβουλεύματ' ἐκφέρειν μόνων, περὶ ὧν κελεύουσιν οἱ 595 νόμοι, ἐπεὶ περὶ γ' ὧν μὴ κείνται νόμοι, οὐδὲ γράφειν

ε τὴν ἀρχὴν προσῆκ' οὐδὲ ἐν δήπου. φησὶ τοίνυν τοῦ-
 τον ἀπάσας τὸν τρόπον εἰληφέναι τὰς βουλάς, ὅσαι
 πάποτ' ἔχουσι παρ' ὑμῶν δωρεϊάν, καὶ οὐδεμιᾶ γεγε-
 νῆσθαι προβούλευμα πάποτε. ἐγὼ δ' οἶμαι μὲν οὐχὶ
 λέγειν αὐτὸν ἀληθῆ, μᾶλλον δ' οἶδα σαφῶς· οὐ μὴν
 ἀλλ' εἰ τοῦτο τοιοῦτ' ἐστὶν τὰ μάλιστα, ὁ νόμος δὲ
 λέγει τάναντία, οὐχ ὅτι πολλάκις ἡμάρτηται δήπου
 πρότερον, διὰ τοῦτ' ἐπεξαμαρτητέον ἐστὶ καὶ νῦν, ἀλλὰ
 τοῦναντίον ἀρκτέον, ὡς ὁ νόμος κελεύει, τὰ τοιαῦτα
 7 ποιεῖν ἀναγκάζειν ἀπὸ σοῦ πρώτου. σὺ δὲ μὴ λέγ'
 ὡς γέγονεν τοῦτο πολλάκις, ἀλλ' ὡς οὕτω προσήκει
 γίνεσθαι. οὐ γὰρ εἰ τι πάποτε μὴ κατὰ τοὺς νόμους
 ἐπράχθη, σὺ δὲ τοῦτ' ἐμιμήσω, διὰ τοῦτ' ἀποφεύγοις
 ἂν δικαίως, ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον ἀλίσκοιο· ὥσπερ γὰρ
 εἰ τις [ἐκείνων] προήλω, σὺ ταῦτ' οὐκ ἂν ἔγραψας,
 οὕτως ἔαν σὺ νῦν δίκην δῶς, ἄλλος οὐ γράψει.

8 Περὶ τοίνυν τοῦ νόμου τοῦ διαρρηθῆναι οὐκ ἔδω-
 τος ἐξεῖναι μὴ ποιησαμένη τῇ βουλῇ τὰς τριήρεις αἰ-
 τῆσαι τὴν δωρεϊάν, ἄξιόν ἐστιν ἀκοῦσαι τὴν ἀπολογία
 ἣν ποιήσεται, καὶ θεωρῆσαι τὴν ἀναίδειαν τοῦ τρόπου
 δι' ἣν ἐγχειρεῖ λέγειν. ὁ νόμος, φησὶν, οὐκ ἔῃ τὴν
 βουλήν αἰτῆσαι τὴν δωρεϊάν, ἔαν μὴ ποιήσῃται τὰς
 τριήρεις· ὁμολογῶ. δοῦναι δέ γ' οὐδαμοῦ, φησὶ, κα-
 λύει τὸν δήμον. ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἔδωκ' αἰτούσῃ, παρὰ
 τὸν νόμον εἴρηκα· εἰ δὲ μὴ πεποίημαι μυελαν περὶ τῶν
 νεῶν ἐν ὄλῳ τῷ ψηφίσματι, ἀλλ' ἕτερον ἄττα λέγω δι'
 ἃ τὴν βουλήν στεφανῶ, πῶς παρὰ τὸν νόμον εἴρηκα; 596
 9 ἐστὶ δὲ πρὸς ταῦτ' οὐ χαλεπὸν τὰ δίκαι' ὑμῖν ἀντει-
 πεῖν, ὅτι πρῶτον μὲν οἱ προεδρεύοντες τῆς βουλῆς καὶ
 ὁ ταῦτ' ἐπιψηφίζων ἐπιστάτης ἡρώτων καὶ διαχειρο-
 τουίαν ἐδίδοσαν, ὅτῳ δοκεῖ δωρεϊᾶς ἀξίως ἢ βουλή

- βεβουλευκέναι καὶ ὄτω μὴ· καίτοι τοὺς γε μὴ αἰτοῦν-
 τας μηδὲ λαβεῖν ἀξιοῦντας [τὴν ἀρχὴν] οὐδ' ἐπερωτᾶν
 10 προσῆκεν. πρὸς τοίνυν τούτοις ἔστιν ἃ Μειδίου κατη-
 γοροῦντος τῆς βουλῆς καὶ ἄλλων τινῶν, ἀναπηθῶντες
 οἱ βουλευταί, ἐδέοντο μὴ σφᾶς ἀφελέσθαι τὴν δωρειάν.
 καὶ ταῦτ' οὐ παρ' ἐμοῦ δεῖ πυθέσθαι τοὺς δικάζοντας
 ὑμᾶς, ἀλλ' αὐτοὶ παρόντες ἴσθ' ἐν τῷ δήμῳ γενόμενα.
 ὡσθ' ὅταν μὲν μὴ φῆ τὴν βουλήν αἰτεῖν, ταῦθ' ὑπο-
 λαμβάνετε· ὅτι δ' οὐδὲ τὸν δῆμον ἐξ̄ διδόναι μὴ ποιη-
 11 σαμένοις τὰς ναῦς ὁ νόμος, καὶ τοῦτ' ἐπιδειξῶ. διὰ
 ταῦτα γὰρ ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον
 ὁ νόμος, μὴ ἐξεῖναι τῇ βουλῇ μὴ ποιησαμένη τὰς
 τριήρεις αἰτῆσαι τὴν δωρειάν, ἵνα μηδὲ βιασθῆναι μηδ'
 ἐξαπατηθῆναι γένοιτ' ἐπὶ τῷ δήμῳ. οὐ γὰρ ᾤετο δεῖν
 ὁ τιθεὶς τὸν νόμον, ἐπὶ τῇ τῶν λεγόντων δυνάμει τὸ
 πρᾶγμα καταστῆσαι, ἀλλ' ὃ δίκαιον ἦν εὐρεῖν ἅμα καὶ
 συμφέρον τῷ δήμῳ, νόμῳ τετάχθαι. τὰς τριήρεις οὐ
 πεποιήσαι; μὴ τοίνυν αἰτεῖ τὴν δωρειάν. ὅπου δ' αἰτεῖν
 οὐκ ἐᾶ, πῶς οὐ σφόδρα δοῦναί γε κωλύει;
- 12 Ἄξιον τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἀκείνο ἐξετά-
 σαι, τί δήποτ', ἂν τᾶλλα πάνθ' ἢ βουλή καλῶς βου-
 λεύσῃ καὶ μηδεὶς ἔχη μηδὲν ἐγκαλέσαι, τὰς δὲ τριήρεις
 μὴ ποιήσῃται, οὐκ ἔξεστι λαβεῖν τὴν δωρειάν. εὐρή-
 σετε γὰρ τοῦτ' ἰσχυρὸν ὑπὲρ τοῦ δήμου κείμενον. 597
 οἶμαι γὰρ ἂν μηδέν' ἀντειπεῖν, ὥς οὐχ ὅσα πάποτε
 τῇ πόλει γέγον' ἢ νῦν ἔστ' ἀγὰδ' ἢ θάτερα, ἵνα μηδὲν
 εἶπω φλαῦρον, ἐκ τῆς τῶν τριήρων, τὰ μὲν κτήσεως,
 13 τὰ δ' ἀπουσίας γέγονεν. οἶον — πολλὰ μὲν ἂν τις ἔχοι
 λέγειν καὶ παλαιὰ καὶ καινὰ· ἃ δ' οὖν πᾶσιν μάλιστ'
 ἀκοῦσαι γνώριμα, τοῦτο μὲν, εἰ βούλεσθ', οἱ τὰ προ-
 πύλαια καὶ τὸν παρθενῶν οἰκοδομήσαντες ἐκείνοι καὶ

τᾶλλ' ἀπὸ τῶν βαρβάρων ἱερὰ κοσμήσαντες, ἐφ' οἷς
 φιλοτιμούμεθα πάντες εἰκότως, ἴστε δήπου τοῦτ' ἀκοῆ,
 ὅτι τὴν πόλιν ἐκλιπόντες καὶ κατακλεισθέντες εἰς Σα-
 λαμίνα, ἐκ τοῦ τριήρεις ἔχειν πάντα μὲν τὰ σφέτερ'
 αὐτῶν καὶ τὴν πόλιν τῇ ναυμαχίᾳ νικήσαντες ἔσωσαν,
 πολλῶν δὲ καὶ μεγάλων ἀγαθῶν τοῖς ἄλλοις Ἑλλησι
 κατέστησαν αἴτιοι, ὧν οὐδ' ὁ χρόνος τὴν μνήμην ἀφε-
 14 λέσθαι δύναται. εἰεν· ἄλλ' ἐκεῖνα μὲν ἀρχαῖα καὶ πα-
 λαιά. ἄλλ' ἃ πάντες ἐωράκατ', ἴσθ' ὅτι πρώην Εὐ-
 βοεῦσιν ἡμερῶν τριῶν ἐβοηθήσατε, καὶ Θηβαίους ὑπο-
 σπόνδους ἀπηλλάξατε. ἄρ' οὖν ταῦτ' ἐπράξατ' ἂν οὕτως
 ὀξέως, εἰ μὴ ναῦς εἴχετε καινὰς ἐν αἷς ἐβοηθήσατε;
 ἄλλ' οὐκ ἂν ἠδύνασθε. ἄλλα πόλλ' ἔχει τις ἂν εἰπεῖν,
 ἃ τῇ πόλει γέγον' ἐκ τοῦ ταύτας κατεσκευάσθαι καλῶς
 15 ἀγαθά. εἰεν· ἐκ δὲ τοῦ κακῶς πόσα δεινά; τὰ μὲν
 πόλλ' ἑάσω· ἄλλ' ἐπὶ τοῦ Δεκελεικοῦ πολέμου (τῶν
 γὰρ ἀρχαίων ἐν, ὃ πάντες ἐμοῦ μᾶλλον ἐπίστασθ' ὑπο-
 μνήσω) πολλῶν καὶ δεινῶν ἀτυχημάτων συμβάντων τῇ
 πόλει, οὐ πρότερον τῷ πολέμῳ παρέστησαν, πρὶν τὸ
 ναυτικὸν αὐτῶν ἀπώλετο. καὶ τί δεῖ τὰ παλαιὰ λέγειν; 598
 τὸν τελευταῖον γὰρ ἴστε [τὸν] πρὸς Λακεδαιμονίους
 πόλεμον, ὅτε μὲν ναῦς οὐκ ἔδοκειτ' ἀποστεῖλαι δυνη-
 σεσθαι, πῶς διέκειθ' ἡ πόλις. ἴστ' ὀρόβους ὄντας
 ὄνιους. ἐπειδὴ δ' ἀπεστείλατε, εἰρήνης ἐτύχεθ' ὁποίας
 16 τινὸς ἠβούλεσθε. ὥστε δικαίως ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 τηλικαύτην ἔχουσῶν ῥοπὴν ἐφ' ἑκάτερα τῶν τριήρων,
 τοῦτον ὄρον τεθείκατε τῇ βουλῇ, πότερ' αὐτὴν δεῖ
 λαβεῖν τὴν δωρεῖαν ἢ οὐ. εἰ γὰρ πάντα τᾶλλα διοι-
 κήσεις καλῶς, δι' ὧν δὲ τό τ' ἐξ ἀρχῆς ταῦτ' ἐκτησά-
 μεθα καὶ νῦν σφίζομεν, ταύτας μὴ ποιήσαιτο, τὰς
 τριήρεις λέγω, οὐδὲν ἐκείνων ὕψελος· τὴν γὰρ τῶν

δλων σωτηρίαν πρῶτον ὑπάρχειν δεῖ παρεσκευασμένην τῷ δήμῳ. οὗτος τοίνυν εἰς τοῦτ' ἐλήλυθε τοῦ νομίξειν αὐτῷ καὶ λέγειν καὶ γράφειν ἐξείναι πᾶν ὃ τι ἀβούληται, ὥστε βεβουλευκίας μὲν τᾷλλ' ὄν τρόπον ὑμεῖς ἀκούετε τῆς βουλῆς, οὐ πεποιημένης δὲ τὰς τριήρεις, γέγραφεν δοῦναι τὴν δωρεiάν.

- 17 Καὶ ταῦθ' ὥς μὲν οὐ παρὰ τὸν νόμον ἐστίν, οὔτ' ἂν οὗτος ἔχοι λέγειν οὔθ' ὑμεῖς πεισθείητε· ἀκούω δ' αὐτὸν τοιοῦτον ἐρεῖν τιν' ἐν ὑμῖν λόγον, ὥς οὐχ ἡ βουλή γέγον' αἰτία τοῦ μὴ πεποιῆσθαι τὰς ναῦς, ἀλλ' ὃ τῶν τριηροποιικῶν ταμίης ἀποδράς ᾤχετ' ἔχων πένθ' ἡμιτάλαντα, καὶ τὸ πρᾶγμ' ἀτύχημα συμβέβηκεν. ἐγὼ δὲ πρῶτον μὲν αὐτὸ τοῦτο θαυμάζω, εἰ στεφανοῦν ἐπὶ τοῖς ἡτυχημένοις ἠέλιου τὴν βουλήν· τῶν κατορθομένων γὰρ ἔγωγ' ἡγούμην ἔργων τὰς τοιαύτας ὠρίσθαι τιμάς· ἔπειτα κάκειν' ἐτι βούλομαι φράσαι πρὸς
- 18 ὑμᾶς. οὗ φημι δίκαιον εἶναι περὶ ἀμφοῖν λέγειν, καὶ 599 ὥς οὐ παρὰ τὸν νόμον ἢ δωρεiὰ δέδοται, καὶ ὥς οὐ διὰ τὴν βουλήν οὐκ εἰσὶν αἱ τριήρεις. εἰ μὲν γὰρ δίδοναι καὶ μὴ ποιησαμένη προσήκει, τί τοῦτο δεῖ λέγειν, δι' ὄντινα δήποτ' οὐ πεποιῆνται; εἰ δ' οὐκ ἔξεστι, τί μᾶλλον, ἂν διὰ τὸν δεῖν' ἢ τὸν δεῖν' ἐπιδείξῃ μὴ πε-
- 19 ποιημένας, ἐκεῖνη προσήκει λαβεῖν; χωρὶς δὲ τούτων ἔμοιγε δοκοῦσιν αἴρεσιν ὑμῖν οἱ τοιοῦτοι λόγοι δίδο-
- 20 ναι, πότερ' οἴεσθε δεῖν προφάσεις καὶ λόγους ἀκούειν τῶν ἀδικούντων ὑμᾶς ἢ ναῦς κεκτῆσθαι. εἰ μὲν γὰρ τούτου ταῦτ' ἀποδέξεσθε, ἔσται δήλον ἀπάσαις ταῖς βουλαῖς, ὅτι δεῖ προφάσιν πιθανὴν ἐξευρεῖν πρὸς ὑμᾶς, οὐχὶ τριήρεις ποιήσασθαι· ἐκ δὲ τούτου τὰ μὲν χρή-
- ματ' ἀναλωθήσεται, ναῦς δ' οὐχ ἔξετε ὑμεῖς. ἐὰν δ', ὥς ὁ νόμος λέγει καὶ δεῖ τοὺς ὁμωμοκότας, πικρῶς καὶ

ἀπλῶς τὰς μὲν προφάσεις ἀνέλγητε, φανήτε δ' ἀφηρη-
 μένοι τὴν δωρεὴν ὅτι τὰς ναῦς οὐ πεποιήνται, πάντες
 ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πεποιημένας ὑμῖν παραδώσουσι τὰς
 τριήρεις, πάντα τὰλλα παρ' ὑμῖν ἑορακότες ἀσθενέστερα
 τοῦ νόμου γεγεννημένα. ὅτι τοίνυν οὐδ' αἰτιος ἄλλος
 οὐδεὶς ἀνθρώπων [ἔστι] τοῦ μὴ πεποιήσθαι τὰς ναῦς,
 τοῦτο σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξω· ἀνελοῦσα γὰρ τὸν νόμον,
 τοῦτον ἐχειροτόνησεν ἑαυτῇ.

- 21 Ἐπι τοίνυν ἐπιχειρεῖ λέγειν περὶ τοῦ τῆς ἐταιρη-
 σεως νόμου, ὡς ὑβρίζομεν ἡμεῖς καὶ βλασφημίας οὐχὶ
 προσηκούσας κατ' αὐτοῦ ποιούμεθα. καὶ φησὶ δεῖν
 ἡμᾶς, εἴπερ ἐπιστεύομεν εἶναι ταῦτ' ἀληθῆ, πρὸς τοὺς
 θεσμοθέτας ἀπαντᾶν, ἵν' ἐκεῖ περὶ χιλιῶν ἐκινδυνεύ-
 ομεν, εἰ καταψευδόμενοι ταῦτ' ἐφαινόμεθα· νῦν δὲ
 φενακίζεις αἰτίας καὶ λοιδορίας κενὰς ποιουμένους, 600
- 22 καὶ ἐνοχλεῖν οὐ δικασταῖς τούτων οὐσιν ὑμῖν. ἐγὼ δ'
 οἶομαι δεῖν ὑμᾶς πρῶτον μὲν ἐκεῖνο λογίζεσθαι παρ'
 ὑμῖν αὐτοῖς, ὅτι πάμπολυ λοιδορία τε καὶ αἰτία κερ-
 ρισμένον ἔστιν ἐλέγχου. αἰτία μὲν γὰρ ἔστιν, ὅταν τις
 ψιλῶ χρησάμενος λόγῳ μὴ παράσχηται πίστιν ὧν λέγη,
 ἔλεγχος δ', ὅταν ὧν εἴπη τις καὶ τὰληθῆς ὁμοῦ δεῖξῃ.
 ἔστι τοίνυν ἀνάγκη τοὺς ἐλέγχοντας ἢ τεκμηρία δει-
 κνύναι, δι' ὧν ἐμφανιοῦσι τὸ πιστὸν ὑμῖν, ἢ τὰ εἰ-
 κότα φράζειν, ἢ μάρτυρας παρέχεσθαι· οὐ γὰρ οἶόν τ'
 ἐνίων αὐτόπτας ἔστι καταστῆσαι, ἀλλ' ἂν ἐπιδεικνύῃ
 τίς τι τούτων, ἱκανὸν νομίζετ' ἔλεγχον ἔχειν ὑμεῖς εἰ-
- 23 κότως τῆς ἀληθείας ἐκάστοτε. ἡμεῖς τοίνυν οὐκ ἐκ
 λόγων εἰκότων οὐδὲ τεκμηρίων, ἀλλὰ παρ' οὐ μάλιστα
 δίκην ἔστι λαβεῖν [τούτῳ], τοῦτ' ἐπιδείκνυμεν, ἄνδρα
 παρεσχηκότα γραμματεῖον, ἐν ᾧ τὰ τούτῳ βεβιωμέν'
 ἔνεστιν, ὃς αὐτὸν ὑπεύθυνον ποιήσας μαρτυρεῖ ταῦτα.

ὥσθ' ὅταν μὲν λοιδορίαν ταῦτα καὶ αἰτίαν εἶναι φῆ, ὑπολαμβάνεσθ' ὡς ταῦτα μὲν ἐστὶν ἔλεγχος, ἃ δ' οὗτος ποιεῖ, ταῦτα λοιδορία καὶ αἰτία· ὅταν δ' ὅτι πρὸς τοὺς θεσμοθέτας προσήκειν ἐπαγγέλλειν ἡμῖν, ἐκείνο ὑπολαμβάνετε, ὅτι καὶ τοῦτο ποιήσομεν ὕστερον, ἐπειδὴν νῦν περὶ ὧν εἰσῆκται δὴ λόγον, καὶ νῦν προσηκόντως
 24 περὶ τοῦ νόμου λέγομεν. εἰ μὲν γὰρ ἄλλον τιν' ἀγῶν' ἀγωνιζομένου σου ταῦτα κατηγοροῦμεν, δικαίως ἂν ἡγανάκτεις· εἰ δ' ὁ μὲν νῦν ἐνεστηκὼς ἀγῶν ἐστὶ παρανόμων, οἱ νόμοι δ' οὐκ ἔωσι λέγειν οὐδὲ τὰ ἐννομα τοὺς οὕτω βεβιωκότας, ἡμεῖς δ' ἐπιδεικνυμεν οὐ μόνον εἰρηκὸτ' αὐτὸν παράνομα, ἀλλὰ καὶ βεβιωκότα [παρανόμως], πῶς οὐχὶ προσήκει λέγειν περὶ τούτου τοῦ 601 νόμου δι' οὗ ταῦτ' ἐλέγχεται;

25 Καὶ μὴν κάκεινό γε δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς, ὅτι τοὺς νόμους ὁ τιθεὶς τούτους Σόλων καὶ τῶν ἄλλων τοὺς πολλούς, οὐδὲν ὁμοῖος ὧν τούτῳ [νομοθέτης], οὐχ ἔν' ἔδωκε τρόπον περὶ τῶν ἀδικημάτων ἐκάστων λαμβάνειν δίκην τοῖς βουλομένοις παρὰ τῶν ἀδικούντων, ἀλλὰ πολλαχῶς. ἦδει γὰρ οἶμαι τοῦθ' ὅτι τοὺς ἐν τῇ πόλει πάντας ὁμοίους γενέσθαι, ἢ δεινὸς καὶ θρασεὶς ἢ μετρίους, οὐκ ἂν εἴη. εἰ μὲν οὖν, ὡς τοῖς μετρίοις δίκην ἐξαρκέσει λαβεῖν, οὕτω τοὺς νόμους θήσει, μετ' ἀδείας ἔσεσθαι πολλοὺς πονηροὺς ἡγεῖτο, εἰ δ' ὡς τοῖς θρασέσιν καὶ δυνατοῖς λέγειν, τοὺς ἰδιώτας οὐ δυνήσεσθαι τὸν αὐτὸν τούτοις τρόπον λαμβάνειν δίκην.
 26 δεῖν δ' ᾤετο μηδέν' ἀποστερεῖσθαι τοῦ δίκης τυχεῖν, ὡς ἕκαστος δύναται. πῶς οὖν ἐστὶ τούτο; ἐὰν πολλὰς ὁδοὺς δὴ διὰ τῶν νόμων ἐπὶ τοὺς ἡδικηκότας, οἷον τῆς κλοπῆς. ἔρρωσαι καὶ σταντῶ πιστεύεις· ἀπαγ', ἐν χιλίαις δ' ὁ κίνδυνος. ἀσθενέστερος εἰ· τοῖς ἄρχουσιν

- ἔφηγοῦ· τοῦτο ποιήσουσιν ἐκεῖνοι. οὐδέτερον βούλει
 27 τούτων· γράφον. καταμέμφη σεαυτὸν καὶ πένης ὦν
 οὐκ ἂν ἔχοις χιλίας ἐκτελεσαι· δικάζου κλοπῆς πρὸς
 διαιτητὴν καὶ οὐ κινδυνεύσεις. τούτων οὐδέν ἐστι
 ταυτό. τῆς ἀσεβείας κατὰ ταῦτ' ἐστ' ἀπάγειν, γράφε-
 σθαι, δικάζεσθαι πρὸς Εὐμολπίδας, φαίνεται πρὸς τὸν
 βασιλέα. περὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων τὸν αὐτὸν τρόπον
 28 σχεδόν. εἰ δὴ τις ὡς μὲν οὐχὶ κακοῦργός ἐστι μὴ 602
 λέγοι, ἢ ὡς οὐκ ἀσεβής, ἢ ὁ τι δήποτ' εἴη δι' ὃ κρι-
 νοιτο, διὰ ταῦτα δ' ἐκφρεύειν ἀξιοίη, εἰ μὲν ἀπηγγεμένος
 εἴη, διότι πρὸς διαιτητὴν ἐξῆν αὐτῷ λαχεῖν καὶ γρά-
 φεσθαι χρῆν, εἰ δὲ πρὸς διαιτητῆν φεύγοι, ὅτι χρῆν
 σ' ἀπάγειν, ἵν' ἐκινδύνευες περὶ χιλίων, γέλωσ ἂν εἴη
 δήπουθεν. οὐ γὰρ τὸν γε μηδὲν πεποιηκότα δεῖ περὶ
 τοῦ τρόπου ὄντινα χρῆ διδόναι δίκην ἀντιλέγειν, ἀλλ'
 29 ὡς οὐ πεποίηκ' ἐπιδεικνύναι. τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον
 Ἀνδροτίων καὶ σύ, μὴ διὰ ταῦτ' οἴου σοι προσήκειν
 μὴ διδόναι δίκην εἰ γράφεις ἠταιρηκώς, ὅτι καὶ πρὸς
 τοὺς θεσμοθέτας ἐσθ' ἡμῖν ἐπαγγελία· ἀλλ' ἢ δεῖξον
 οὐ πεποιηκότα ταῦτα σαντόν, ἢ δίκην ὑπεχ' ὦν γέ-
 γραφάς τι τοιοῦτος ὦν· οὐ γὰρ ἔξεστί σοι· εἰ δέ σε
 μὴ πάντασ ὄσους διδάσιν οἱ νόμοι τρόπους τιμωρού-
 μεθα, χάριν ἡμῖν ὦν παραλείπομεν, ἐκείνων ἔχε, μὴ
 διὰ ταῦτ' ἀξίου μηδένα δοῦναι [τρόπον] δίκην.
- 30 Ἄξιον τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ τὸν θέντα
 τὸν νόμον ἐξετάσαι Σόλωνα, καὶ θεάσασθαι ὄσῃν πρό-
 νοιαν ἐποιεῖτο ἐν ἅπασιν οἷς ἐτίθει νόμοις τῆς πολι-
 τείας, καὶ ὄσῃ περὶ τούτου μᾶλλον ἐσπούδαξεν ἢ περὶ
 τοῦ πράγματος οὐ τιθείη τὸν νόμον. πολλαχόθεν μὲν
 οὖν ἂν τις ἴδοι τοῦτο, οὐχ ἥμιστα δ' ἐκ τούτου τοῦ
 νόμου, μήτε λέγειν μήτε γράφειν ἐξείναι τοῖς ἠταιρη-

κόσιν. ἑώρα γὰρ ἐκεῖνο, ὅτι τοῖς πολλοῖς ὑμῶν ἐξὸν λέγειν οὐ λέγετε, ὥστε τοῦτό γ' οὐδὲν ἡγρεῖτο βαρύν, καὶ πόλλ' ἂν εἶχεν, εἰ γε κολάζειν ἐβούλετο τούτους, ³¹ χαλεπότερα θείναι. ἀλλ' οὐ τοῦτ' ἐσπούδασεν, ἀλλὰ ταῦτ' ἀπέλειπε ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῆς πολιτείας. ἦδει γὰρ ἦδει τοῖς αἰσχροῦς βεβιωκόσιν πασῶν οὐσαν ἐναντιω- 603 τάτην πολιτείαν, ἐν ἣ πᾶσιν ἔξεστι λέγειν τάκεῖν οὐνείδη. ἔστι δ' αὐτῆ τίς; δημοκρατία. οὐκὸν ἐνόμιζ' ἀσφαλές, εἰ ποτε συμβήσεται, γενέσθαι συχνούς ἀνθρώπους κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, εἶπειν μὲν δεινοὺς καὶ θρασεῖς, τοιούτων δ' οὐνείδων καὶ κακῶν μεστούς· ³² πολλὰ γὰρ ἂν τὸν δῆμον ὑπ' αὐτῶν ὑπαχθέντ' ἐξαμαρτεῖν, κάκεινους ἦτοι καταλῦσαι γ' ἂν κειραῖσθαι τὸ παράπαν τὸν δῆμον (ἐν γὰρ ταῖς ὀλιγαρχίαις, οὐδ' ἂν ὦσιν ἔτ' Ἀνδροτιωνός τινες αἰσχίον βεβιωκότες, οὐκ ἔστιν λέγειν κακῶς τοὺς ἄρχοντας) ἢ προάγειν ἂν ὡς πονηροτάτους εἶναι, ἵν' ὡς ὁμοίωτατοι σφίσι ὦσι. τὴν οὖν ἀρχὴν τοῖς τοιούτοις ἀπέλειπε μὴ μετέχειν τοῦ συμβουλεύειν, ἵνα μὴ φενακισθεῖς ὁ δῆμος ἐξαμάρτοι μηδέν. ὦν ὀλιγορήσας ὁ καλὸς κάγαθός οὗτος, οὐ μόνον φετο δεῖν λέγειν καὶ γράφειν οὐκ ἐξόν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοὺς νόμους ταῦτα ποιεῖν.

³³ Περὶ τοίνυν τοῦ νόμου καθ' ὃν, ὠφληκός αὐτοῦ τοῦ πατρὸς τῷ δημοσίῳ χρήματα, καὶ οὐκ ἐκτετεικός, οὐκ ἔξεστι λέγειν οὐδὲ γράφειν τούτῳ, ταῦτὰ δίκαια λέγειν ἂν ἔχοιτ' εἰκότως, ἐὰν φῆ δεῖν ἡμᾶς ἐνδεικνύναι. τοῦτό τε γὰρ ποιήσομεν, οὐ μὰ Δί' οὐχὶ νῦν, ἡνίκα δεῖ σ' ἐτέρων ὦν ἀδικεῖς δοῦναι λόγον, ἀλλ' ὅταν ἢ προσῆκον ἐκ τοῦ νόμου, καὶ νῦν δείκνυμεν οὐκ ἑῶντα γράφειν σ', οὐδ' ἂ τοῖς ἄλλοις ἔξεστι, τὸν ³⁴ νόμον. ὡς οὖν οὐκ ὦφλ' ὁ πατήρ σου, τοῦτ' ἐπίδειξον,

ἢ ὡς οὐκ ἀποδράς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ δεσμοτηρίου, ἀλλὰ τὰ χρήματ' ἐκτείσας. εἰ δὲ μὴ ταῦθ' ἔξεις δεικνύναι, οὐκ ἔξόν γέγραφας· κληρονόμον γάρ σε καθίστησ' ὁ νόμος τῆς ἀτιμίας τῆς τοῦ πατρός, ὄντι δ' ἀτίμῳ σοι 604 λέγειν οὐ προσήκ' οὐδὲ γράφειν. καὶ περὶ μὲν τῶν νόμων, οὓς παρεγραψάμεθα, οἶμαι δεῖν ὑμᾶς, ἄν τι φενακίζειν ἐγγειοῆ καὶ παράγειν οὗτος, ταῦθ' ὑπολαμβάνειν, ἃ διεξελέλυθ' ἐγώ.

- 35 Εἰσὶ δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων αὐτῷ λόγοι πρὸς τὸ φενακίζειν ὑμᾶς εὖ μεμηχανημένοι, περὶ τῶν βέλτιον ὑμᾶς προακοῦσαι. ἔστιν γὰρ εἰς αὐτῷ τοιοῦτος, μὴ πεντακοσίους ὑμῶν αὐτῶν ἀφελέσθαι τὴν δωρεῖαν μὴδ' ὄνειδει περιβαλεῖν· ἐκείνων ἄγων, οὐκ ἐμός. ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἐμέλλετ' ἀφαιρήσεσθαι τούτους μόνον, ἄλλο δὲ μὴδὲν ἀφελήσειν τὴν πόλιν, οὐδὲν ἄν ὑμᾶς σφόδρα σπουδάξειν ἡξίουν· εἰ δὲ τῷ τούτο ποιῆσαι πλείους ἢ μυρίους τοὺς ἄλλους πολίτας βελτίους εἶναι προτρέψετε, πόσῳ κάλλιον τοσοῦτους παρασκευάσαι χρηστούς,
- 36 ἢ πεντακοσίοις ἀδίκως χαρίσασθαι; ὡς δ' οὐδ' ἔστιν ἀπάσης τὸ πρᾶγμα τῆς βουλής, ἀλλὰ τινῶν, οἵπερ εἰσὶν αἴτιοι τῶν κακῶν, καὶ Ἀνδροτίωνος, ἔχω λέγειν. τῷ γὰρ ἔστιν ὄνειδος, εἰ σιωπῶντος αὐτοῦ καὶ μὴδὲν γράφοντος, ἴσως δ' οὐδὲ τὰ πόλλ' εἰς τὸ βουλευτήριον εἰσιόντος, μὴ λάβοι ἢ βουλή τὸν στέφανον; οὐδενὶ δὴπουθεν, ἀλλὰ τοῦ γράφοντος καὶ πολιτευομένου καὶ πείθοντος ἃ βούλοιο τὴν βουλήν· διὰ γὰρ τούτους
- 37 ἀνάξια τοῦ στεφανωθῆναι βεβούλευκεν. οὐ μὴν ἄλλ' εἰ καὶ τὰ μάλιστα πάσης ἔσθ' ἄγων τῆς βουλής, ὅσῳ συμφέρει μᾶλλον ὑμῖν καταγνοῦσιν ἢ μὴ θεάσασθε. εἰ μὲν ἀπογνώσεσθ', ἐπὶ τοῖς λέγουσι τὸ βουλευτήριον ἔσται, ἄν δὲ καταγνώτ', ἐπὶ τοῖς ἰδιώταις· ἑορακότ'·

γὰρ οἱ πολλοὶ διὰ τὴν τῶν λεγόντων πονηρίαν τήνδ' ἀφηρημένην τὴν βουλήν τὸν στέφανον, οὐχὶ προήδου- 605
ται τούτοις τὰς πράξεις, ἀλλὰ τὰ βέλτιστα ἐροῦσιν αὐτοί. εἰ δὲ γενήσεται τοῦτο καὶ τῶν ἡθάρτων καὶ συνεστηκότων φητόρων ἀπαλλαγίσεσθε, ὄψεσθ' ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάνθ' ἃ προσήκει γιννόμενα. ὥστ' εἰ μηδεὶς εἶνεκ' ἄλλου, διὰ ταῦτα καταψηφιστέον.

38 Ὁ τοίνυν ἕτερον δεῖ μὴ λαθεῖν ὑμᾶς, ἀκούσατε. ἴσως ἀναβήσεται καὶ συνερεῖ τῇ βουλῇ Φίλιππος καὶ Ἀντιγένης καὶ ὁ ἀντιγραφεὺς καὶ τινες ἄλλοι, οἵπερ ἐκεῖ δι' ἑαυτῶν εἶχον μετὰ τούτου τὸ βουλευτήριον καὶ τούτων τῶν κακῶν εἰς αἷτιοι. δεῖ δὴ πάντας ὑμᾶς γιννώσκειν ὅτι τούτοις ἐστὶ μὲν ἡ πρόφασις τῆς συνηγορίας τῇ βουλῇ βοηθεῖν, τῇ δ' ἀληθείᾳ περὶ αὐτῶν ἀγωνιοῦνται καὶ τῶν εὐθύνων, ὡς αὐτοὺς προσ- 39
ῆκει δοῦναι τῶν πεπραγμένων. ἔχει γὰρ οὕτως. ἂν μὲν ἀπογνώτε τὴν γραφὴν ταύτην, ἅπαντές εἰσιν ἀπηλλαγμένοι καὶ δίκην οὐδεὶς οὐδεμίαν μὴ δῶ· τίς γὰρ ἔτ' ἂν καταψηφίσαιτ' ἐκείνων, τὴν βουλήν ὑμῶν ἐστεφανωκότων, ἧς οὗτοι προέστασαν; ἐὰν δὲ καταγνώτε, πρῶτον μὲν τὰ εὖορκ' ἔσεσθ' ἐψηφισμένοι, εἰτ' ἐπὶ ταῖς εὐθύναις ἕκαστον τούτων λαμβάνοντες, ὃς μὲν ἂν ὑμῖν ἀδικεῖν δοκῇ, κολάσετε, ὃς δ' ἂν μὴ, τότε ἀφήσετε. μὴ οὖν ὡς ὑπὲρ τῆς βουλῆς λεγόντων καὶ τῶν πολλῶν ἀκούετε, ἀλλ' ὡς ὑπὲρ αὐτῶν παρακρονομένοις ὀργίζεσθε.

40 Ἐπι τοίνυν Ἀρχίαν οἶμαι τὸν Χολαργέα (καὶ γὰρ οὗτος ἐβούλευεν πέρυσιν) ὡς ἐπιεικῆ δεήσεσθαι καὶ συνερεῖν αὐτοῖς. ἐγὼ δ' οἶμαι δεῖν ὡδί πως ἀκούειν Ἀρχίου, ἐρωτᾶν αὐτὸν ταῦθ', ἃ κατηγορεῖται τῆς βουλῆς, πότερ' αὐτῷ δοκεῖ καλῶς ἔχειν ἢ κακῶς· κἂν μὲν 606

φῆ καλῶς, μηκέτι τὸν νοῦν ὡς ἐπιεικεῖ προσέξειν, ἂν
 δὲ κακῶς, τί δὴ ταῦτ' εἶα φάσκων ἐπιεικῆς εἶναι, πάλιν
 41 αὐτὸν ἐρωτᾶτε. κἄν μὲν ἀντιλέγειν φῆ, μηδένα δ'
 αὐτῷ πείθεσθαι, ἄτοπον δήπου νῦν λέγειν ὑπὲρ τῆς
 τὰ βέλτιστ' οὐχὶ πειθομένης αὐτῷ βουλήσ· ἂν δὲ σιω-
 πᾶν, πῶς οὐκ ἀδικεῖ, εἰ παρὸν ἐξαμαρτάνειν μέλλοντας
 ἀποτρέπειν, τοῦτο μὲν οὐκ ἐποίει, νῦν δὲ λέγειν τολμᾶ,
 ὡς δεῖ τοὺς τοσαῦτα κακ' εἰργασμένους στεφανῶσαι;
 42 Οἶμαι τοίνυν αὐτὸν οὐδ' ἐκείνων ἀρξέεσθαι τῶν
 λόγων, ὅτι ταῦτα πάντ' αὐτῷ διὰ τὰς εἰσπράξεις γέ-
 γουεν, ἃς ὑπὲρ ὑμῶν ὀλίγους εἰσπράξει φήσει πολλὰ
 χρήματ' ἀναιδῶς οὐ τιθέντας. καὶ κατηγορήσει τού-
 των, πράγμα ῥᾶδιον οἶμαι [τῶν μὴ τιθέντων τὰς εἰσ-
 φοράς], καὶ φήσει πᾶσαν ἄδειαν ἔσεσθαι τοῦ μὴ τι-
 43 θέναι τὰς εἰσφοράς, εἰ καταψηφιεῖσθ' αὐτοῦ. ὑμεῖς δ'
 ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πρῶτον μὲν ἐκεῖνο ἐνθυμεῖσθε, ὅτι
 οὐ περὶ τούτων δικάσειν ὁμωμόκατε, ἀλλ' εἰ κατὰ τοὺς
 νόμους τὸ ψήφισμ' εἶπεν, εἶθ' ὅτι πάνδεινόν ἐστι,
 κατηγορίαν ποιούμενον ὡς ἀδικοῦσί τινες τὴν πόλιν,
 αὐτὸν ἀξιοῦν ὧν ἀδικεῖ μειζόνων ὄντων μὴ δοῦναι
 δίκην· πολὺ γὰρ δήπου μεῖζόν ἐστ' ἀδίκημα γράφειν
 44 παρὰ τοὺς νόμους ἢ τὴν εἰσφορὰν μὴ τιθέναι. ὅτι
 τοίνυν οὐδ' εἰ φανερῶς ἐμελλεν ἄλόντος τούτου μηδεὶς
 εἰσοίσειν μηδ' ἐθελήσειν εἰσπράττειν, οὐδ' οὕτως ἀπο-
 ψηφιστέον, ἐκ τῶνδε γνώσεσθε. ὑμῖν παρὰ τὰς εἰσφο-
 ρὰς τὰς ἀπὸ Ναυσινίκου, παρ' ἴσως τάλαντα τριακόσι'
 ἢ μικρῷ πλείω, ἔλλειμμα τέτταρα καὶ δέκ' ἐστὶ τάλαντα, 607
 ὧν ἑπτὰ οὗτος εἰσέπραξεν, ἐγὼ δὲ τίθημ' ἅπαντα. ἐπὶ
 μὲν δὴ τοὺς ἐκόντας τιθέντας οὐ δεῖσθ' Ἀνδροτίωνος,
 45 ἐπὶ τοὺς δ' ἐλλείποντας. ἔστι τοίνυν ὑμῖν νυνὶ σκε-
 πτέον, εἰ τοσοῦτου τιμᾶσθε τὴν πολιτείαν καὶ τοὺς

κειμένους νόμους και τὸ εὐορκεῖν· εἰ γὰρ ἀποψηφί-
 εῖσθε τούτου φανερώς οὕτως παρὰ τοὺς νόμους εἰρη-
 κότης, δόξετε πᾶσιν τὰ χρήματα ταῦτ' ἀντὶ τῶν νόμων
 και τῆς εὐορκίας ἡρῆσθαι. ἃ οὐδ' ἂν εἰ παρ' ἑαυτοῦ
 δοίη τις ὑμῖν, λαβεῖν ἄξιον, μή τί γ' ἐφ' ᾧ ἑτέρους
 46 εἰσπράττειν. ὡσθ' ὅταν ταῦτα λέγη, μέμνησθε τῶν
 ὄρκων και τὴν γραφὴν ἐνθυμείσθε, ὅτι νῦν οὐ περὶ
 πράξεως εἰσφορῶν ἐστίν, ἀλλ' εἰ δεῖ κυρίους εἶναι
 τοὺς νόμους. και περὶ τούτων μὲν, ὃν τρόπον ὑμᾶς
 ἀπάγων ἀπὸ τοῦ νόμου παρακρούεσθαι ζητήσῃ, και
 ἃ πρὸς ταῦθ' ὑμᾶς μνημονεύοντας μὴ 'πιτρέπειν προσ-
 ῆκει, πολλὰ λέγειν ἔχων ἐτι, και ταῦθ' ἱκανὰ εἶναι
 νομίζων, ἕασω.

47 Βούλομαι δὲ και τὰ πολιτεύματα ἐξετάσαι τοῦ
 καλοῦ κάγαθοῦ τούτου, δι' ὃν οὐκ ἐσθ' ὃ τι τῶν
 δεινοτάτων ἑλλίπων φανήσεται· και γὰρ ἀναιδῆ και
 θρασὺν και κλέπτῃν και ὑπερήφανον και πάντα μᾶλ-
 λον ἢ ἐν δημοκρατία πολιτεύεσθ' ἐπιτήδειον ὄντ' αὐτὸν
 δεῖξω. και πρῶτον μὲν, ἐφ' ᾧ μέγιστον φρονεῖ, τὴν
 τῶν χρημάτων εἰσπραξίν ἐξετάσωμεν αὐτοῦ, μὴ τῇ τού-
 του προσέχοντες ἀλαξονεῖα τὸν νοῦν, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμ',
 48 οἷον γέγονεν τῇ ἀληθείᾳ, σκοποῦντες. οὗτος Εὐκτῆμονα
 φήσας τὰς ὑμετέρας ἔχειν εἰσφοράς, και τοῦτ' ἐξελέγξειν
 ἢ παρ' αὐτοῦ καταθήσειν ὑποσχόμενος, καταλύσας ψηφί- 608
 σματι κληρωτὴν ἀρχὴν ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ἐπὶ τὴν
 εἰσπραξίν παρέδν. δημογορίας δ' ἐπὶ τούτοις ποιού-
 μενος, ὡς ἐστι τριῶν αἴρεσις, ἢ κατακόπτειν τὰ πομ-
 πελα, ἢ πάλιν εἰσφέρειν, ἢ τοὺς ὀφείλοντας εἰσπράτ-
 49 τειν, αἰρουμένων εἰκότως ὑμῶν τοὺς ὀφείλοντας εἰσ-
 πράττειν, ταῖς ὑποσχέσεσιν κατέχων, και διὰ τὸν
 καιρὸν ὃς ἦν τότε ἔχων ἐξουσίαν, τοῖς μὲν κειμένοις

νόμοις οὐκ ᾤετο δεῖν χρῆσθαι, οὐδ', εἰ μὴ τούτους ἐνόμιζ' ἱκανούς, ἑτέρους τιθέναι, ψηφίσματα δ' εἶπεν ἐν ὑμῖν δεινὰ καὶ παράνομα, δι' ὧν ἡργολάβει καὶ πολλὰ τῶν ὑμετέρων κέκλοφε, τοὺς ἔνδεκα γράψας
 50 ἀκολουθεῖν μεθ' αὐτοῦ. εἰτ' ἔχων τούτους ἤγ' ἐπὶ τὰς ὑμετέρας οἰκίας. καὶ τὸν μὲν Εὐκτῆμον', ὃν εἰσπράξαι ἢ καταθήσειν αὐτὸς ἔφη τὰς εἰσφοράς, οὐδὲν εἶχεν ἐλέγχειν περὶ τούτων, ὑμᾶς δ' εἰσέπραττεν, ὥσπερ οὐ διὰ τὴν Εὐκτῆμονος ἔχθραν ἐπὶ ταῦτ' ἐλθὼν, ἀλλὰ
 51 διὰ [τὴν] ὑμέτεραν. καὶ μηδεὶς ὑπολαμβάνετω με λέγειν, ὡς οὐ χρῆν εἰσπράττειν τοὺς ὀφείλοντας. χρῆν γάρ. ἀλλὰ πῶς; ὡς ὁ νόμος κελεύει· τῶν ἄλλων εἵνεκα τοῦτο γάρ ἐστι δημοτικόν. οὐ γὰρ τοσοῦτον ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοσοῦτων χρημάτων [τοῦτον τὸν τρόπον] εἰσπραχθέντων ὠφέλησθε, ὅσον ἐξημῶσθε τοιούτων ἐθῶν εἰς τὴν πολιτείαν εἰσαγομένων. εἰ γὰρ θέλοιτ' ἐξετάσαι, τίνος εἵνεκα μᾶλλον ἢν τις ἔλοιτ' ἐν δημοκρατίᾳ ζῆν ἢ ἐν ὀλιγαρχίᾳ, τοῦτ' ἂν εὗροιτε προχειρό-
 52 ταιον, ὅτι πάντα πραότερ' ἔστ' ἐν δημοκρατίᾳ. ὅτι μὲν 609 τοίνυν τῆς ὅπου βούλεσθ' ὀλιγαρχίας οὗτος ἀσελγέστερος γέγονεν, παραλείψω. ἀλλὰ παρ' ἡμῖν πότε πώποτε δεινότεατ' ἐν τῇ πόλει γέγονεν; ἐπὶ τῶν τριάκοντα, πάντες ἂν εἶποιτε. τότε τοίνυν, ὡς ἔστιν ἀκούειν, οὐκ ἔστιν ὅστις ἀπεστερεῖτο τοῦ σωθῆναι, ὃς ἑαυτὸν οἴκοι κρύψειεν, ἀλλὰ τοῦτο κατηγοροῦσι τῶν τριάκοντα, ὅτι τοὺς ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀδίκως ἀπήγγον. οὗτος τοίνυν τοσαύτην ὑπερβολὴν ἐποιήσατο τῆς ἑαυτοῦ βδελυρίας, ὥστ' ἐν δημοκρατίᾳ πολιτευόμενος, τὴν ἰδίαν οἰκίαν ἐκάστω δεσμοτήριον καθίστη τοὺς ἔνδεκα ἄγων ἐπὶ τὰς οἰκίας.
 53 καίτοι ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τί οἴεσθε, ὅπότε ἄνθρωπος πένης, ἢ καὶ πλούσιος, πολλὰ δ' ἀνηλωκῶς καὶ τιν'

ἴσως τρόπον εἰκότως οὐκ εὐπορῶν ἀργυρίου, ἢ τέγος
 ὡς τοὺς γείτονας ὑπερβαίνοι, ἢ ὑποδύοιθ' ὑπὸ κλίνην,
 ὑπὲρ τοῦ μὴ τὸ σῶμ' ἄλοὺς εἰς τὸ δεσμοκτήριον ἔλκε-
 σθαι, ἢ ἄλλ' ἀσχημονοίη, ἃ δούλων, οὐκ ἐλευθέρων
 ἐστὶν ἔργα, καὶ ταῦθ' ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς ὀρῶτο
 ποιῶν, ἣν ὡς ἐλεύθερος ἠγγυήσατο καὶ τῆς πόλεως
 πολίτης, ὁ δὲ τούτων αἰτίας Ἀνδροτίων εἶη, ὃν οὐδ'
 ὑπὲρ αὐτοῦ δίκην λαμβάνειν ἔᾶ τὰ πεπραγμένα καὶ
 54 βεβιωμένα, μὴ τί γ' ὑπὲρ τῆς πόλεως; καίτοι εἰ τις
 ἔροιτ' αὐτόν, τὰς εἰσφορὰς πότερον τὰ κτήματ' ἢ τὰ
 σώματ' ὀφείλει, τὰ κτήματα φήσειεν ἂν, εἴπερ ἀληθῆ
 λέγειν βούλοιο· ἀπὸ γὰρ τούτων εἰσφέρομεν. τίνος
 οὖν εἴνεκ' ἀφεις τὸ τὰ χωρία δημεύειν καὶ τὰς οἰκίας
 καὶ ταῦτ' ἀπογράφειν, ἔδει καὶ ὕβριζες πολίτας ἀν-
 θρώπους καὶ τοὺς ταλαιπώρους μετοίκους, οἷς ὕβρι-
 55 στικώτερον ἢ τοῖς οἰκέταις τοῖς σπαντοῦ κέχρησαι; καὶ 610
 μὴν εἰ θέλοιτε σκέψασθαι τί δοῦλον ἢ ἐλεύθερον εἶναι
 διαφέρει, τοῦτο μέγιστον ἂν εὔροιτε, ὅτι τοῖς μὲν δού-
 λοις τὸ σῶμα τῶν ἀδικημάτων ἀπάντων ὑπεύθυνόν
 ἐστὶ, τοῖς δ' ἐλευθέροις, κἂν τὰ μέγιστ' ἀτυχῶσιν,
 τοῦτό γ' ἐνεστι σῶσαι· εἰς χρήματα γὰρ τὴν δίκην
 περὶ τῶν πλείστων παρὰ τούτων προσήκει λαμβάνειν.
 ὁ δὲ τούναντιον εἰς τὰ σώματα, ὥσπερ ἀνδραπόδοις,
 56 ἐποιήσατο τὰς τιμωρίας. οὕτω δ' ἀνίσως καὶ πλεο-
 νεκτικῶς ἔσχε πρὸς ὑμᾶς, ὥστε τὸν μὲν ἑαυτοῦ πατέρα
 ᾤετο δεῖν, δημοσίᾳ δεθέντ' ἐπὶ χρήμασιν ἐν τῷ δε-
 σμοπηγίῳ, μήτ' ἀποδόντα ταῦτα μήτε κριθέντ' ἀπο-
 δρᾶναι, τῶν δ' ἄλλων πολιτῶν τὸν μὴ δυνάμενον τὰ
 ἑαυτοῦ θεῖναι, οἰκοθεν εἰς τὸ δεσμοκτήριον ἔλκεσθαι.
 εἴτ' ἐπὶ τούτοις, ὡς ὀτιοῦν ἔξδν ἑαυτῷ ποιεῖν, Σινώπην
 προσηνεχύραξεν καὶ Φανοστράτην, ἀνθρώπους πόρνας,

- 57 οὐ μέντοι ὀφειλούσας εἰσφοράς. καίτοι εἰ τιςιν ἄρα δοκοῦσ' ἐπιτήδειαι κείναι παθεῖν, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα γ' οὐκ ἐπιτήδειον γίνεσθαι, τηλικούτῳ τινας φρονεῖν διὰ καιρὸν, ὥστε βαδίζειν ἐπ' οἰκίας καὶ σκευὴ φέρειν μηδὲν ὀφειλόντων ἀνθρώπων. πολλὰ γὰρ ἂν τις ἴδοι πολλοὺς ἐπιτηδείους ὄντας πάσχειν καὶ πεπονθέναι. ἀλλ' οὐ ταῦτα λέγουσιν οἱ νόμοι, οὐδὲ τὰ τῆς πολιτείας ἔθη, ἀ φυλακτέον ὑμῖν· ἀλλ' ἔνεστ' ἔλεος, συγγνώμη, πάνθ' 58 ἃ προσήκει τοῖς ἐλευθέροις. ὧν οὗτος ἀπάντων εἰκότως οὐ μετέχει τῇ φύσει, οὐδὲ τῇ παιδείᾳ· πολλὰ γὰρ ὕβρισται καὶ προπεπηλάκισται συνῶν οὐκ ἀγαπῶσιν αὐτὸν ἀνθρώποις, ἀλλὰ δοῦναι μισθὸν δυναμένοις· ὧν 611 προσήκέ σοι τὴν ὀργὴν οὐκ εἰς τῶν πολιτῶν τὸν τυχόντ' ἀφιέναι, οὐδ' εἰς τὰς ὁμοτέχνους πόρναις, ἀλλ' εἰς τὸν τοῦτον τὸν τρόπον σε θρέψαντα.
- 59 Ταῦτα τοίνυν ὡς μὲν οὐ δεινὰ καὶ παρὰ πάντας τοὺς νόμους, οὐχ ἔξει λέγειν οὗτος· οὕτω δ' ἐστὶν ἀναιδῆς, ὥστ' ἐν τῷ δήμῳ, προάγωνας αἰὲ κατασκευάζων αὐτῷ τῆσδε τῆς γραφῆς, ἐτόλμα λέγειν, ὡς ὑπὲρ ὑμῶν καὶ δι' ὑμᾶς ἐχθροὺς ἐφ' ἑαυτὸν εἰλκνε καὶ νῦν ἐν τοῖς ἐσχάτοις ἐστὶ κινδύνοις. ἐγὼ δ' ὑμῖν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι βούλομαι δεῖξαι τοῦτον οὔτε πεπονθότ' οὐδ' ὀτιοῦν κακὸν οὔτε μέλλοντα πάσχειν οὐδὲν δι' ὧν ὑπὲρ ὑμῶν ἐπραξε, διὰ μέντοι τὴν αὐτοῦ βδελυρίαν καὶ θεοισεχθρίαν πεπονθότα μὲν μέχρι τῆσδε ἡμέρας οὐδὲν, πεισόμενον δ', ἂν τὰ δίκαια ποιῆθ' 60 ὑμεῖς. σκέψασθε γὰρ ὧδέ τι ποθ' ὑμῖν οὗτος ὑπέσχετο, καὶ τί ποιεῖν αὐτὸν ἐχειροτονήσαδ' ὑμεῖς; χρήματ' εἰσπράττειν. ἄλλο δὲ πρὸς τούτῳ τί ποιεῖν; οὐδὲ ἐν. φέρε δὴ καθ' ἕκαστον ὑπομνήσω τὴν εἰσπραξίν ὑμᾶς. οὗτος εἰσέπραξε Λεπτίνην τὸν ἐκ Κόιλῆς τέτταρας

καὶ τριάκοντα δραχμὰς, καὶ Θεόξενον τὸν Ἀλωπεκῆθεν
 δραχμὰς ἑβδομήκοντα καὶ μικρὸν τι πρὸς, καὶ τὸν Εὐ-
 φήρου Καλλικράτην καὶ τὸν Τελέστου νεανίσκον· οὐκ
 ἔχω γὰρ τοῦνομ' εἰπεῖν· σχεδὸν δὲ πάντας, οὓς εἰσέ-
 πραξεν, ἵνα μὴ καθ' ἕναστον λέγω, οὐκ οἶδ' εἰ τιν'
 61 ὑπὲρ μνᾶν ὀφείλοντα. πότερ' οὖν οἴεσθε τούτων ἕκα-
 στον μισεῖν καὶ πολεμεῖν αὐτῶ δια τὴν εἰσφορὰν ταύ- 612
 την, ἢ τὸν μὲν αὐτῶν, ὅτι πάντων ἀκούοντων ὑμῶν
 ἐν τῷ δήμῳ δοῦλον ἔφη καὶ ἐκ δούλων εἶναι, καὶ
 προσήκειν αὐτῷ τὸ ἕκτον μέρος εἰσφέρειν μετὰ τῶν
 μετοίκων, τῷ δὲ παιδᾶς ἐκ πόρνης εἶναι, τοῦ δὲ
 τὸν πατέρ' ἠταιρημέναι, τοῦ δὲ πεπορνεῦσθαι τὴν μη-
 τέρα, τὸν δ' ἀπογράφειν ὄσ' ὑφείλετ' ἐξ ἀρχῆς, τὸν δὲ
 τὸ δεῖνα, τὸν δ' ὁμοῦ φητὰ καὶ ἄρρητα κακὰ, ἐξῆς
 62 ἅπαντας; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶδ' ὅτι πάντες, εἰς οὓς ἐπα-
 ρώνησεν οὗτος, τὴν μὲν εἰσφορὰν ἕκαστος ἀναγκαῖον
 ἀνάλωμ' ὑπελάμβανεν εἶναι, τοιαῦτα δ' ἀτιμασθεῖς καὶ
 προπηλακισθεῖς χαλεπῶς ἐνήνοχεν. κάκεινο οἶδ', ὅτι
 χρήματ' εἰσπράττειν τοῦτον ἐχειροτονησάθ' ὑμεῖς, οὐχί
 τὰς ἰδίας συμφορὰς ὀνειδίζειν καὶ προφέρειν ἕκαστῳ.
 εἴτε γὰρ ἦσαν ἀληθεῖς, οὐ σοὶ φητέαι (πολλὰ γὰρ ἡμῶν
 ἕκαστος οὐχ ὡς βούλεται πράττει)· εἴτε μὴ προσηκού-
 σας κατεσκεύαζες, πῶς οὐχ ὀτιοῦν ἂν πάθοις δικαίως;
 63 ἔτι τοίνυν ἐκ τοῦδ' ἀκριβέστερον γνώσεσθε, ὅτι μισεῖ
 τοῦτον ἕκαστος οὐ διὰ τὴν εἰσπραξίν, ἀλλ' ὑπὲρ ὧν
 ὑβρίσθη κάπαρφηθήθη. Σάτυρος γὰρ ὁ τῶν νεωρίων
 ἐπιμελητῆς οὐχ ἐπὶ τὰ τάλαντ' εἰσέπραξεν ὑμῖν, ἀλλὰ
 τέτταρα καὶ τριάκοντα τοὺς αὐτοὺς τούτους ἀνθρώ-
 πους, ἐξ ὧν παρέθηκε τὰ σκευὴ ταῖς ἐκπλευσάσαις ναυ-
 σίν· καὶ οὗτ' ἐκεῖνος διὰ ταῦτ' οὐδέν' ἐχθρὸν αὐτῷ
 φησὶν εἶναι, οὔτε τῶν εἰσπραχθέντων οὐδεὶς ἐκείνῳ

- πολεμει. ὁ μὲν γὰρ τὸ προστεταγμένον οἶμαι διεπράτ-
 τετο, σὺ δὲ τῇ σαυτοῦ προκειμένῃ καὶ θρασύτητι λαβὼν
 ἔξουσίαν, πόλλ' ἀνηλωκότας εἰς τὴν πόλιν ἀνθρώπους
 καὶ σοῦ βελτίους καὶ ἐκ βελτιόνων, ψευδέσι καὶ χαλε- 618
- 64 ποῖς ὀνειδέσιν ᾧου δεῖν περιβάλλειν. εἶτα ταῦθ' οὕτοι
 πεισθᾶσ' ὑπὲρ αὐτῶν σε ποιεῖν, καὶ τὰ τῆς σῆς ἀναι-
 σθησίας καὶ πονηρίας ἔργ' ἐφ' αὐτοὺς ἀναδέξωνται;
 ἀλλὰ μισεῖν δικαιοτέρον διὰ ταῦτά σ' ὀφείλουσιν ἢ
 σφῆξιν. τὸν γὰρ ὑπὲρ πόλεως πράττοντά τι δεῖ τὸ τῆς
 πόλεως ἥθος μιμῆσθαι, καὶ σφῆξιν ὑμῖν τοὺς τοιού-
 τους ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι προσήκει, καὶ μισεῖν τοὺς
 οἴοσπερ οὗτος. ὥς ἐκεῖνο εἰδόσιν μὲν ἴσως, ὅμως δ'
 ἐρῶ· ὁποίους τινὰς ἂν φαίνησθ' ἀγαπῶντες καὶ σφῆζον-
 τες, τοῦτοις ὅμοιοι δόξετ' εἶναι.
- 65 Ὅτι τοίνυν ὅλως οὐδὲ τὴν εἰσπραξίαν αὐτὴν ὑπὲρ
 ὑμῶν πεποιήται, καὶ τοῦτ' αὐτίκα δὴ μάλα δήλον ὑμῖν
 ποιήσω. εἰ γὰρ τις ἔροιτ' αὐτόν, πότερ' αὐτῷ δοκοῦσ'
 ἀδικεῖν μᾶλλον τὴν πόλιν οἱ γεωργοῦντες καὶ φειδό-
 μενοι, διὰ παιδοτροφίας δὲ καὶ οἰκεῖ' ἀναλώματα καὶ
 λητουργίας ἐτέρας ἐλλελοιπότες εἰσφοράν, ἢ οἱ τὰ τῶν
 ἐθελησάντων εἰσενεγκεῖν χρήματα καὶ τὰ παρὰ τῶν
 συμμάχων κλέπτοντες καὶ ἀπολλύντες, οὐκ ἂν εἰς τοῦτο
 τόλμης δῆπου, καίπερ ᾧν ἀναιδῆς, ἔλθοι, ὥστε φῆσαι
 τοὺς τὰ ἑαυτῶν μὴ εἰσφέροντας μᾶλλον [ἀδικεῖν] ἢ
- 66 τοὺς τὰ κοῖν' ὑφαιρουμένους. τίνος οὖν εἶνεκ' ᾧ βδε-
 λυρέ, ἐτῶν ὄντων πλειόνων ἢ τριάκοντ' ἀφ' οὔ σὺ
 πολιτεύῃ, καὶ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ πολλῶν μὲν στρα-
 τηγῶν ἡδίκηκότων τὴν πόλιν, πολλῶν δὲ φητόρων, οἳ
 παρὰ τουτοισὶ κέκρινται, ᾧν οἱ μὲν τεθναῖσιν ἐφ' οἷς
 ἡδίκουν, οἱ δ' ὑποχωρήσαντες φεύγουσιν, οὐδενὸς πώ-
 ποτ' ἐξητάσθης κατήγορος οὐδ' ἀγανακτῶν ὤφθης 614

ὑπὲρ ὧν ἡ πόλις πάσχει, οὕτως ὧν θρασυῶς καὶ λέγειν δεινός, ἀλλ' ἐνταῦθ' ἐφάνης κηδεμῶν ὧν, οὗ πολλοὺς
 67 ἔδει κακῶς ποιῆσαι; βούλεσθ' ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ τούτων αἴτιον [ἐγὼ] ὑμῖν εἶπω; [ὅτι τῶν μὲν μετέχουσιν ὧν ἀδικοῦσιν ὑμᾶς τινές, ἀπὸ δὲ τῶν εἰσπραττομένων ὑψηροῦντο· δι' ἀπληστίαν δὲ τρόπων διχόθεν καρποῦνται τὴν πόλιν. οὔτε γὰρ ῥᾶον πολλοῖς καὶ μικρ' ἀδικοῦσιν ἀπεχθάνεσθαι, ἢ ὀλίγοις καὶ μεγάλα, οὔτε δημοτικώτερον δήπου τὰ τῶν πολλῶν ἀδικήμαθ' ὄραν, ἢ τὰ τῶν ὀλίγων. ἀλλὰ τοῦτ' αἴτιον οὐγὰρ λέγω.] τῶν μὲν οἶδεν ἑαυτὸν ὄντα, τῶν ἀδικούντων, ὑμᾶς δ' οὐδενὸς ἀξιόους ἠγγήσατο· διὸ τοῦτον
 68 ἐχρήσατο τὸν τρόπον ὑμῖν. εἰ γὰρ ἀνδραπόδων πόλις, ἀλλὰ μὴ τῶν ἄρχειν ἐτέρων ἀξιούντων ὠμολογεῖτ' εἶναι, οὐκ ἂν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὰς ὑβρεῖς ἠνέσχεσθε τὰς τούτου, ἄς κατὰ τὴν ἀγορὰν ὑβριζεν ὁμοῦ μετοίκους, Ἀθηναίους· δῶν, ἀπάγων, βοῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐπὶ τοῦ βήματος· δούλους καὶ ἐκ δούλων καλῶν ἑαυτοῦ βελτίους καὶ ἐκ βελτιόνων· ἐρωτῶν εἰ μάτην τὸ δεσμοπήριον ᾠκοδομήθη. καταφαίην ἂν ἔγωγ', εἰ γ' ὁ πατήρ ὁ σὸς ᾤχετ' αὐτόθεν αὐταῖς πέδαις ἐξορησάμενος Διονυσίων τῇ πομπῇ. ἄλλα δ' ὅσ' ὑβριζεν, οὐδ' ἂν ἔχοι τις εἰπεῖν· τοσαῦτα τὸ πληθὺς ἐστίν. ὧν ἀθρόων ἀξιὸν λαβόντας δίκην τήμερον, παράδειγμα ποιῆσαι τοῖς ἄλλοις, ἵν' ὧσιν μετριώτεροι.

69 Ἀλλὰ νῆ Δία ταῦτα μὲν τοιοῦτός ἐστιν ἐν οἷς πεπολίτευται, ἄλλα δ' ἔσθ' ἃ κακῶς διφύκηκεν. ἀλλὰ καὶ τᾶλλ' οὕτω προσελήλυθεν πάντα πρὸς ὑμᾶς, ὥσθ' 615 ἤμιστ' ἐν οἷς ἀκηκόατ' ἀξιός ἐστι μισεῖσθαι. τί γὰρ βούλεσθ' εἶπω; τὰ πομπεῖ' ὡς ἐπεσκεύασεν, καὶ τὴν τῶν στεφάνων καθαιρέσιν, ἢ τὴν τῶν φιαλῶν ποιήσιν τὴν καλήν; ἀλλ' ἐπὶ τούτοις γε, εἰ μηδὲν ἄλλ' ἀδικῶν

ἔτυχεν τὴν πόλιν, τρίς, οὐχ ἄπαξ τεθνάναι δίκαιος ὦν
 φανεῖται· καὶ γὰρ ἱεροσυλία καὶ ἀσεβεία καὶ κλοπῆ καὶ
 70 πᾶσι τοῖς δεινοτάτοις ἔστ' ἔνοχος. τὰ μὲν οὖν πόλλ'
 ὦν λέγων ὑμᾶς ἐφενάκιζεν, παραλείψω· φήσας δ' ἀπορ-
 ρεῖν τὰ φύλλα τῶν στεφάνων καὶ σαπροὺς εἶναι διὰ
 τὸν χρόνον, ὥσπερ ἰων ἢ ῥόδων ὄντας, ἀλλ' οὐ χρυ-
 σίου, συγχωνεύειν ἔπεισεν. καὶ ἐπὶ μὲν ταῖς εἰσφο-
 ραῖς τὸν δημόσιον παρεῖναι προσέγραψεν ὡς δὴ δῖ-
 καιον ὄν, ὦν ἕκαστος ἀντιγραφεὺς ἔμελλεν ἔσεσθαι
 τῶν εἰσενεγκόντων· ἐπὶ τοῖς στεφάνοις δ', οὓς κατέ-
 κοπτεν, οὐχὶ προσήγαγεν ταῦτ' ὀδίκαιον τοῦτο, ἀλλ'
 αὐτὸς ῥήτωρ, χρυσοχόος, ταμίας, ἀντιγραφεὺς γέγονεν.
 71 καὶ μὴν εἰ μὲν ἄπαντ' ἠξίους, ὅσα πράττεις τῇ πόλει,
 σαυτῷ πιστεύειν, οὐκ ἂν ὁμοίως κλέπτῃς ὦν ἐφωρῶ·
 νῦν δ' ἐπὶ ταῖς εἰσφοραῖς δ' ὀδίκαιόν ἔσθ' ὀρίσας, μὴ
 σοὶ πιστεύειν, ἀλλὰ τοῖς αὐτῆς δούλοις τὴν πόλιν,
 ὅπουτ' ἄλλο τι πράττων καὶ χρήματα κινῶν ἱερά, ὦν
 ἐνὶ οὐδ' ἐπὶ τῆς ἡμετέρας γενεᾶς ἀνετέθη, μὴ προσ-
 γραψάμενος τὴν αὐτὴν φυλακὴν ἦνπερ περὶ τῶν εἰσ-
 φορῶν φαίνει, οὐκ εὐδηλον δι' ὃ τοῦτ' ἐποίησας; ἐγὼ
 72 μὲν οἶμαι. καὶ μὴν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ κατὰ παν-
 τὸς τοῦ χρόνου σκέψασθ' ὡς καλὰ καὶ ζηλωτὰ ἐπι-
 γράμματα τῆς πόλεως ἀνελῶν, ὡς ἀσεβῆ καὶ δεινὰ ἀν-
 τεπέγραψεν. οἶμαι γὰρ ὑμᾶς ἄπαντας ὄραν ὑπὸ τῶν 616
 στεφάνων ταῖς χοινικίσιν κάτωθεν γεγραμμένα „οἱ σύμ-
 μαχοὶ τὸν δῆμον ἀνδραγαθίας ἔνεκα καὶ δικαιοσύνης,
 ἢ „οἱ σύμμαχοι ἀριστεῖον τῇ Ἀθηναίᾳ,“ ἢ κατὰ πόλεις
 „οἱ δεῖνες τὸν δῆμον, σωθέντες ὑπὸ τοῦ δῆμου,“ οἶον
 „Εὐβοεῖς ἐλευθερωθέντες ἐστεφάνωσαν τὸν δῆμον,“
 πάλιν „Κόνων ἀπὸ τῆς ναυμαχίας τῆς πρὸς Λακεδαι-
 μονίους“· τοιαῦτα γὰρ ἦν τὰ τῶν στεφάνων ἐπιγράμ-

- 73 **ματα.** ταῦτα μὲν τοίνυν, ἃ ζῆλον πολλὸν εἶχε καὶ φιλοτιμίαν ὑμῖν, ἠφάνισται καθαιρεθέντων τῶν στεφάνων· ἐπὶ ταῖς φιάλαις δ' ἄς ἀντ' ἐκείνων ἐποιήσαθ' ὑμῖν ὁ πόρονος οὗτος, „Ἀνδροτίωνος ἐπιμελουμένου“ γέγραπται· καὶ οὐ τὸ σῶμ' ἠταιρηκότος οὐκ ἔδωσιν οἱ νόμοι [εἰς τὰ ἱερὰ εἰσιέναι], τούτου τοῦνομ' ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐπὶ τῶν φιαλῶν γεγραμμένον ἐστίν. ὁμοίον γ', οὐ γὰρ; τοῦτο τοῖς προτέροις ἐπιγράμμασιν, ἢ φιλοτιμίαν ἴσην ἔχον ὑμῖν. [τρία τοίνυν ἐκ τούτου τὰ δεινότατ' ἂν τις ἴδοι πεπραγμέν' αὐτοῖς. τὴν μὲν γὰρ θεὸν τοὺς στεφάνους σεσυλήκασι· τῆς πόλεως δὲ τὸν ζῆλον ἠφανίκασι τὸν ἐκ τῶν ἔργων, ὧν ὑπόμνημ' ἦσαν ὄντες οἱ στέφανοι· τοὺς δ' ἀναθέντας δόξαν οὐ μικρὰν ἀφήρηται, τὸ δοκεῖν ὧν ἂν εὖ πάθωσ' ἐθέλειν μεμνησθαι. καὶ τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα τὸ πλῆθος κάκ' εἰργασμένοι, εἰς τοῦθ' ἄμ' ἀναισθησίας καὶ τόλμης προεληλύθασιν, ὥστε μέμνηται τούτων ὡς καλῶς αὐτοῖς διωκημένων, ὥσθ' ὁ μὲν οἶεται δι' ἐκείνον ὑφ' ὑμῶν σωθήσεσθαι, ὁ δὲ παρακάθηται καὶ οὐ καταδύεται τοῖς πεπραγμένοις.] οὕτω δ' οὐ μόνον εἰς χρημάτων ἀναιδῆς, ἀλλὰ καὶ σκαιὸς ἐστίν, ὥστ' οὐκ οἶδεν ἐκεῖνο, ὅτι στέφανοι μὲν εἰς ἀρετῆς σημεῖον, φιάλαι δὲ καὶ 617 τὰ τοιαῦτα πλούτου, καὶ στέφανος μὲν ἄπας, κὰν μικρὸς ἦ, τὴν ἴσην φιλοτιμίαν ἔχει τῷ μεγάλῳ, ἐκπώματα δ' ἢ θυμιατήρι', ἐὰν μὲν ὑπερβάλλῃ τῷ πλήθει, πλούτου τινὰ δόξαν προσετρίψατο τοῖς κεκτημένοις, ἐὰν δ' ἐπὶ μικροῖς τις σεμνύνηται, τοσοῦτ' ἀπέχει τοῦ τιμῆς τινὸς διὰ ταῦτα τυχεῖν, ὥστ' ἀπειρόκαλος πρὸς ἔδοξ' εἶναι. οὗτος τοίνυν ἀνελὼν τὰ τῆς δόξης, κτήματα τοῦ πλούτου πεποιήται μικρὰ καὶ οὐχ ὑμῶν ἄξια.
- 76 καὶ οὐδ' ἐκεῖν' εἶδεν, ὅτι πρὸς μὲν χρημάτων κτήσιν οὐδεπώποθ' ὁ δῆμος ἐσπούδασε, πρὸς δὲ δόξης ὡς οὐδὲ πρὸς ἓν τῶν ἄλλων. τεκμήριον δέ· χρημάτων γὰρ πλε-

στα τῶν Ἑλλήνων ποτὲ σχῶν, πάνθ' ὑπὲρ φιλοτιμίας
 ἀνήλωσεν, εἰσφέρων δ' ἐκ τῶν ἰδίων οὐδένα κίνδυνον
 ὑπὲρ δόξης ἐξέστη. ἀφ' ὧν κτήματ' ἀθάνατ' αὐτῷ
 περίεστι, τὰ μὲν τῶν ἔργων ἢ μνήμη, τὰ δὲ τῶν ἀνά-
 θημάτων τῶν ἐπ' ἐκείνοις σταθέντων τὸ κάλλος, προ-
 πύλαια ταῦθ', ὁ παρθενῶν, στοαί, νεώσοικοι, οὐκ ἀμ-
 φορίσκοι δὴ οὐδὲ χρυσίδες τέτταρες ἢ τρεῖς, ἄγουσ'
 ἐκάστη μῦαν, ἃς, ὅταν σοι δοκῇ, σὺ πάλιν γράψεις
 77 καταχωνεύειν. οὐ γὰρ ἑαυτοὺς δεκατεύοντες, οὐδ' ἂν
 καταράσαινθ' οἱ ἐχθροὶ ποιοῦντες, διπλᾶς πράττοντες
 τὰς εἰσφορὰς, ταῦτ' ἀνέθεσαν, οὐδ' οἴσπερ σὺ χρώ-
 μενοι συμβούλοις ἐπολιτεύοντο, ἀλλὰ τοὺς ἐχθροὺς
 κρατοῦντες, καὶ ἂ πᾶς τις ἂν εὐφρονῶν εὐξαιτο, τὴν
 πόλιν εἰς ὁμόνοιαν ἄγοντες, ἀθάνατον κλέος αὐτῶν
 λελοίπασι, τοὺς ἐπιτηδεύσαντας οἷα σοὶ βεβίωται τῆς
 78 ἀγορᾶς εἰργοντες. ὑμεῖς δ' εἰς τοσοῦτ' ὧ ἄνδρες Ἀθη- 618
 ναῖοι προῆχθ' εὐηθείας καὶ ῥαθυμίας, ὥστ' οὐδὲ τοι-
 αῦτ' ἔχοντες παραδείγματα ταῦτα μιμεῖσθε, ἀλλ' Ἀν-
 δροτίων ὑμῖν πομπείων ἐπισκευαστῆς, Ἀνδροτίων, ὃ
 γῆ καὶ θεοί. καὶ τοῦτ' ἀσέβημ' ἔλαττον τίνος ἠγρεῖσθε;
 ἐγὼ μὲν γὰρ οἶομαι δεῖν τὸν εἰς ἴερ' εἰσιόντα καὶ χερ-
 νίβων καὶ κανῶν ἀψόμενον καὶ τῆς πρὸς τοὺς θεοὺς
 ἐπιμελείας προστάτην ἐσόμενον, οὐχὶ προειρημένων ἡμε-
 ρῶν [ἀριθμὸν] ἀγνεύειν, ἀλλὰ τὸν βίον ἠγνευκέναι τοι-
 ούτων ἐπιτηδευμάτων, οἷα τούτῳ βεβίωται.

XXIII.

ΚΑΤ' ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΟΥΣ.

ΛΙΒΑΝΙΟΥΣ ΤΠΟΘΕΣΙΣ.

Χαρίδημον τὸν Ὠρεΐτην, ἠγούμενον ξενικοῦ καὶ στρατηγούντα παρὰ Κερσοβλέπτῃ τῷ Θράκης βασιλεῖ, πολίτην σφῶν αὐτῶν Ἀθηναῖοι ἐποίησαντο, τὰ μὲν γεγονότα χρήσιμον αὐτοῖς, τὰ δὲ προσδοκῶντες ἔτι μᾶλλον γενήσεσθαι. περὶ τούτου ψήφισμ' ἔγραψεν Ἀριστοκράτης ἐν τῇ βουλῇ τοιοῦτον· „εἴαν τις ἀποκτείνῃ Χαρίδημον, ἀγώγιμος ἔστω ἐξ ἀπάσης τῆς Ἀθηναίων συμμαχίδος· εἴαν δὲ τις τὸν ἀγόμενον ἀπέληται ἢ πόλις ἢ ἰδιώτης, ἔκσπονδος ἔστω.“ τούτου κατηγορεῖ τοῦ ψηφίσματος Εὐθυκλῆς, τῷ Δημοσθένους λόγῳ χρώμενος, καὶ φησὶ πρῶτον μὲν παράνομον εἶναι τὸ ψήφισμα, ὅτι κρίσιν ἀναιρεῖ καὶ δικαστήρια, καὶ τὴν τιμωρίαν 619 ἀπὸ τῆς αἰτίας γεγραμμένην ἔχει, δεύτερον δὲ μὴ συμφέρειν τοῖς Ἀθηναίοις τοιαύτην Χαριδήμῳ δοῦναι δωρεάν· ἀπολούμεν γὰρ, φησὶ, διὰ ταύτης Χερρόνησον. τὸ δ' ὅπως ὁ λόγος δείξει. ἐξετάζει δὲ καὶ τὴν τοῦ προσώπου ποιότητα, λέγων οὐκ εἶναι δωρεῶν ἄξιον τὸν Χαρίδημον, καὶ ταῦτα τοιούτων.

ΕΤΕΡΑ ΤΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἡ Εὐβοία μία νῆσος καταντικρὸν τῆς Ἀττικῆς, διήκουσα τῆς Βοιωτίας καὶ τῆς Φωκίδος μέχρι τῶν Ἀφειῶν· Ἀφεται δὲ τῆς Θετταλίας τόπος. ἴσμεν δὲ ὅτι χωρὶα πολλὰ εἶχεν ἡ Εὐβοία. ἔστι δὲ ἐν τῇ Εὐβοίᾳ χωρίον Ὠρεός· τοῦ Ὠρεοῦ δὲ ὁ πολίτης Ὠρεΐτης. Ὠρεΐτης οὖν τις Χαρίδημος ὢν ξεναγός ἦν τῶν Ἀθηναίων. ξεναγός δὲ ἔστιν, ὅτε τις στρατεύμα ξένων ὑπὲρ τινος ἄλλου τρέφει. διὰ τοῦτο οὖν καὶ οὗτος ἐλέγετο ξεναγός, ἐπειδὴ στρατεύμα ξένων ἔτρεφεν ἢ ὑπὲρ συμμαχίας τῶν Ἀθηναίων. ἦν οὖν τῶν μὲν Ἀθηναίων

ξεναγός, γαμβρός δὲ Κότυς τοῦ τῶν Θορκῶν βασιλέως καὶ
 στρατηγός. ὁ δὲ Κότυς παρέλαβέ ποτε τὴν Χερρόνησον τὴν
 Ἀθηναίων οὖσαν. καὶ τελευτήσας κατέλιπεν υἱὸν Κερσοβ-
 βλέπτην, ὃς μετὰ τινων δύο, Βηρισάδου καὶ Ἀμαδόκου, τὴν
 βασιλείαν ἐμερίσατο. εἶχε δὲ στρατηγὸν ὁ μὲν Κερσοβλέπτης
 ὡς συγγενῆ τὸν Χαριδῆμον, ὁ δὲ Βηρισάδης τινὰ Ἀθηνό-
 δωρον, Ἀθηναῖον φύσει, Ἀλαπεκῆθεν· ὁ δὲ Ἀμάδοκος δύο
 στρατηγοὺς εἶχε, Σίμωνα καὶ Βιάνορα. ἰδίᾳ τοῖνυν ἕκαστος
 τῶν βασιλέων ἤθελε χάριν τοῖς Ἀθηναίοις ποιήσασθαι διὰ
 τὸ ἔχειν αὐτοὺς εἰς συμμαχίαν εὐμενεῖς, καὶ συμβουλεύσαν- 620
 τος τοῦ Χαριδήμου δοῦναι κοινῇ τοῖς Ἀθηναίοις τὴν Χερ-
 3 ρόνησον, ἐπεισθῆσαν οἱ βασιλεῖς καὶ δεδώκασιν. τοῦτο γνόν-
 τες οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Χαριδῆμον ἐστεφάνωσαν ὡς εὐεργέτην
 αὐτῶν χρυσοῦ στεφάνῳ, καὶ θετὸν πόλιν αὐτὸν ἐποίησαντο.
 γνοὺς δὲ ὁ Χαριδῆμος ὅτι φιλοῦσιν αὐτόν, ἐδήλωσεν αὐτοῖς
 διὰ τινος Ἀριστομάχου, ὡς, ἂν ποιήσωσιν ἀσφάλειαν αὐτῷ
 περὶ τῆς τοῦ σώματος φυλακῆς καὶ ὅτι οὐκ ἐπιβουλεύεται,
 δίδωσιν αὐτοῖς τὴν Ἀμφίπολιν, ἀφαιρούμενος αὐτὴν ἐκ τοῦ
 Φιλίππου. Ἀριστοκράτης οὖν τις Ἀθηναῖος εὖ ὑπειλημμένος
 ἔγραψε τοιοῦτο ψήφισμα· ὁ φονεύων Χαριδῆμον ἀγώγιμος
 ἔστω, τοῦτ' ἔστιν ἀκτέος ἐπὶ τὸ κολασθῆναι· ἔὰν δὲ τις,
 φησὶν, ἀφέληται τὸν ἀγώγιμον ἢ πόλις ἢ ἰδιώτης καὶ ὡς
 εἰπεῖν ἀντιλάβηται αὐτοῦ, ἔκσπονδος ἔστω τῶν Ἀθηναίων.
 4 Εὐθύκλῆς δὲ τις Θριάσιος τὸν δῆμον ἐπελάβετο τοῦ ψηφί-
 σματος ὡς κακῶς ἔχοντος, ὡς παρανόμου καὶ ἀσυμφόρου καὶ
 γεγραμμένου ἀνδρὶ ἀναξίῳ. οὗτος λαβὼν παρὰ τοῦ Δημο-
 σθένους τὸν λόγον, χρυσίον παρασχών, κατηγορεῖ τοῦ Ἀρι-
 στοκράτους. ὁρῶν οὖν ὁ ρήτωρ τὴν ἀπλὴν ὑπόθεσιν ἰσχύ-
 ουσαν μὲν τῷ νομίμῳ, κινδυνεύουσαν δὲ διὰ τὸ προτιμᾶσθαι
 τὸ συμφέρον τῆς ἀξίας ἐκάστου τῶν λαμβανόντων πολλάκις,
 καὶ μάλιστα ὅταν στρατηγοὶ τυγχάνωσι καὶ ἐπίδοξοι τὴν
 πόλιν εὐεργετήσῃν, οἷος ὁ Χαριδῆμος καὶ Κερσοβλέπτου στρα-
 τηγός ὡς ἀδελφὴν αὐτοῦ ἔχων καὶ διὰ τὸ δόξαι ἐν τοῖς
 κατὰ τὴν Χερρόνησον εὖ ποιεῖν Ἀθηναίους αἰρεθεῖς στρατηγός

6 αὐτῆς τῆς πόλεως, ἑτέραν ἐξεῦρεν ὑπόθεσιν ἐκ τῆς οἰκείας δεινότητος, ἣν ἐπιπλέκων ταράττει τὸν ἀκροατὴν, φάσκων 621 γεγράφθαι τὸ ψήφισμα ἐπὶ Χερρόνησῳ τῆς πόλεως σχήματι ὡς οὖν ὄντα ἀμφοτέρων, τοῦ τε Κερσοβλέπτου καὶ τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων, βουλόμενος τοῦτον ἀποτυχεῖν τῆς δωρεᾶς Δημοσθένους τὴν κατὰ τὴν Χερρόνησον ὑπόθεσιν ἐπέθηκεν, εἰς ὑποψίαν ἄγων τοὺς ἀκούοντας, καὶ φάσκων ἕξ ἐπιβουλῆς Ἀριστοκράτην γεγραφέναι τὸ ψήφισμα, ἵνα μηδενὸς τῶν βασιλέων ἀναιροῦντος αὐτὸν φόβῳ τῆς πόλεως περιποιήσῃ Κερσοβλέπτη πάλιν Χερρόνησον. τούτῳ περὶ τῆς ὑποθέσεως.

Μηδεὶς ὑμῶν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι νομίση με, μήτ' ἰδίᾳ ἐχθρὰς μηδεμιᾶς εἴνεχ' ἤκειν Ἀριστοκράτους κατηγορήσοντα τοιούτῳ, μήτε μικρὸν ὀρθῶντά τι καὶ φαῦλον ἀμάρτημ' ἰταμῶς οὕτως ἐπὶ τούτῳ προάγειν ἑμαυτὸν εἰς ἀπέχθειαν, ἀλλ' εἰπερ ἄρ' ὀρθῶς ἐγὼ λογίζομαι καὶ σκοπῶ, ὑπερ τοῦ Χερρόνησον ἔχειν ὑμᾶς καὶ μὴ παρακρουσθέντας ἀποστερηθῆναι πάλιν αὐτῆς, περὶ 2 τούτου νῦν [μοὶ ἔστιν] ἅπασ' ἡ σπουδῆ. δεῖ δὴ πάντας ὑμᾶς, εἰ βούλεσθ' ὀρθῶς περὶ τούτων μαθεῖν, καὶ κατὰ τοὺς νόμους δικαίως κρίναι τὴν γραφήν, μὴ μόνον τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ ψηφίσματι ρήμασιν προσέχειν, ἀλλὰ καὶ τὰ συμβησόμεν' ἕξ αὐτῶν σκοπεῖν. εἰ μὲν 622 γὰρ ἦν ἀκούσασιν εὐθύς εἰδέναι τὰ κεκακουρημένα, 3 τὴν ἀρχὴν ἴσως ἂν οὐκ ἐξηπάτησθε· ἐπειδὴ δὲ τοῦθ' ἐν ἔστι τῶν ἀδικημάτων, τὸ τοῦτον τὸν τρόπον καὶ λέγειν καὶ γράφειν ἐνίοις, ὃν ἂν ἤμισθ' ὑμεῖς ὑπδοισθῆτε τι καὶ φυλάξαισθε, προσήκει μὴ πάνυ θαναμάξειν, εἰ καὶ τοῦτο τὸ ψήφισμ' ἡμεῖς οὕτω γεγραμμένον [ἐπι]δείξομεν, ὥστε δοκεῖν μὲν Χαριδῆμῳ φυλακὴν τινα τοῦ σώματος διδόναι, τὴν ὡς ἀληθῶς δὲ δικαίαν καὶ βέβαιον φυλακὴν Χερρόνησου τῆς πόλεως ἀποστερεῖν.

- 4 εικότως δ' ἂν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ προσέχοιτέ μοι τὸν νοῦν καὶ μετ' εὐνοίας ἀκούσαιδ' ἃ λέγω. ἐπειδὴ γὰρ οὐχὶ τῶν ἐνοχλούντων ὑμᾶς οὐδὲ τῶν πολιτευομένων καὶ πιστευομένων παρ' ὑμῖν ὧν, πρᾶγμα τηλικούτων φημι δεῖξιν πεπραγμένον, ἔαν, ὅσον ἐστὶν ἐν ὑμῖν, συναγωνίσησθέ μοι καὶ προθύμως ἀκούσητε, τοῦτό τε σώσετε, καὶ ποιήσετε μὴ κατοκνεῖν, ἔαν τίς τι καὶ ἡμῶν οἴηται δύνασθαι ποιῆσαι τὴν πόλιν ἀγαθόν. οἴησεται δ', ἔαν μὴ χαλεπὸν [εἶναι] νομίξῃ τὸ
- 5 παρ' ὑμῖν λόγου τυχεῖν. νῦν δὲ πολλοῖς τοῦτο φοβουμένοις, λέγειν μὲν ἴσως οὐ δεινοῖς, βελτίοσι δ' ἀνθρώποις τῶν δεινῶν, οὐδὲ σκοπεῖν ἐπέρχεται τῶν κοινῶν οὐδέν. ἐγὼ γοῦν (ὀμνύω τοὺς θεοὺς ἅπαντας) ἀπάκνησ' ἂν, εὖ ἴστε, καὶ αὐτὸς τὴν γραφὴν ταύτην ἀπενεγκεῖν, εἰ μὴ πάνυ τῶν αἰσχρῶν ἐνόμιζον εἶναι, νῦν μὲν ἡσυχίαν ἀγαγεῖν καὶ σιωπῆσαι, πρᾶγμ' ἀλυσιτελὲς τῇ πόλει κατασκευάζοντας ὄρων τινὰς ἀνθρώπους, πρότερον δ', ὅτ' ἐπλευσα τριηραρχῶν εἰς Ἑλλήσποντον, εἰπεῖν καὶ κατηγορησά τινων, οὓς ἀδικεῖν ὑμᾶς ἡγούμην.
- 6 Οὐκ ἀγνοῶ μὲν οὖν ὅτι τὸν Χαρίδημον εὐεργέτην εἶναι τινες τῆς πόλεως οἴονται· ἐγὼ δ' ἔαν περ ἃ βού- 623
λομαί τε καὶ οἶδα πεπραγμέν' ἐκείνῳ δυνηθῶ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, οἶμαι δεῖξιν οὐ μόνον οὐκ εὐεργέτην, ἀλλὰ καὶ κακονούστατον ἀνθρώπων ἀπάντων καὶ πολὺ
- 7 τάναντί' ἢ προσῆκεν ὑπειλημμένον. εἰ μὲν οὖν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτο μέγιστον Ἀριστοκράτης ἡδίκηει, τὸ τοιούτου, οἷον ἐγὼ φημι δεῖξιν τὸν Χαρίδημον ὄντα, τοσαύτην πεποιῆσθαι πρόνοιαν ἐν τῷ ψηφίσματι, ὥστ' ἰδίαν παρὰ τοὺς νόμους, ἂν τι πάθῃ, τιμωρίαν αὐτῷ δεδωκέναι, ταῦτ' ἂν ἤδη λέγειν πρὸς ὑμᾶς ἐπεχειρουν,

ἴν' ἤδείτε πολλοῦ δεῖν ἄξιον ὄντα τυχεῖν τοῦ ψηφίσματος αὐτὸν τουτουί. νυνὶ δ' ἕτερον τούτου μείζον διὰ τοῦ ψηφίσματος ἔστ' ἀδίκημα, ὃ δεῖ πρότερον καὶ μαθεῖν ὑμᾶς καὶ φυλάξασθαι.

- 8 Ἀνάγκη δὲ [ἔστι] πρῶτον ἀπάντων εἰπεῖν καὶ δεῖξαι, τί ποτ' ἔστι τὸ Χερρόνησον ὑμᾶς ἀσφαλῶς ἔχειν πεπονηκός· διὰ γὰρ τοῦ μαθεῖν τοῦτο καὶ τὰδίκημ' ὃ φημι σαφῶς ὄψεσθε. ἔστιν τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτο, τὸ τελευτήσαντος Κότυος Βηρισάδην καὶ Ἀμαδόκον καὶ Κερσοβλέπτην τρεῖς ἀνδ' ἐνὸς γενέσθαι Θράκης βασιλέας· συμβέβηκε γάρ, αὐτοῖς μὲν ἀντιπάλους εἶναι τούτους, ὑμᾶς δ' ὑπέρχεσθαι καὶ θεραπεύειν. τοῦτο τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι βουλόμενοί τινες παῦσαι, καὶ καταλῦσαι μὲν τοὺς ἐτέρους βασιλέας, παραδοῦναι δ' ἐνὶ τῷ Κερσοβλέπτῃ τὴν ἀρχὴν ἅπασαν, διαπράττονται σφισι τοῦτο γενέσθαι τὸ προβούλευμα, τῷ μὲν ἀκοῦσαι κεχωρισμένον τοῦ τι τοιοῦτον δοκεῖν διαπράξασθαι, τῷ δ' ἔργῳ πάντων μάλιστα τοῦτο περαίνοντες, ὡς 10 ἐγὼ διδάξω. ἐπειδὴ γὰρ ἐνὸς τελευτήσαντος τῶν βασιλέων Βηρισάδου, παραβὰς τοὺς ὄρκους καὶ τὰς συνθήκας, ἃς μεθ' ὑμῶν ἐποιήσατο, Κερσοβλέπτῃς ἐξέφευγεν πόλεμον πρὸς τε τοὺς Βηρισάδου παῖδας καὶ πρὸς Ἀμαδόκον, εὐδηλον ἦν ὅτι τοῖς μὲν Βηρισάδου παισὶν Ἀθηνόδωρος βοηθήσοι, τῷ δ' Ἀμαδόκῳ Σίμων καὶ Βιάνωρ· ὁ μὲν γὰρ Βηρισάδου κηδεστῆς, οἱ δ' 11 Ἀμαδόκου γεγόνασιν. ἐσκόπουν οὖν τίν' ἂν τρόπον ἤσυχίαν μὲν ἔχειν ἀναγκασθεῖεν οὗτοι, ἐρήμων δ' ὄντων ἐκείνων ὁ Κερσοβλέπτης πράττων τὴν ἀρχὴν Χαρίδημος ἀσφαλῶς πάντα καταστρέψαιτο. εἰ πρῶτον μὲν, ἂν τις αὐτὸν ἀποκτείνῃ, ψήφισμ' ὑμέτερον γένοιτ' ἀγώγιμον εἶναι· δεύτερον δ', εἰ χειροτονηθεῖη στρατηγὸς ὧφ'

- 12 ὑμῶν Χαρίδημος. οὔτε γὰρ ὑμετέρῳ στρατηγῷ προ-
 χείρως ἐναντία θήσεσθαι τὰ ὄπλ' ἡμελλ' ὁ Σίμων οὐδ'
 ὁ Βιάνωρ, πολῖται γεγενημένοι καὶ ἄλλως ἐσπουδακό-
 τες πρὸς ὑμᾶς· ὁ δὲ δὴ γένει πολίτης Ἀθηνόδωρος
 οὐδὲ βουλευέσεσθαι· οὔτε τὴν διὰ τοῦ ψηφίσματος αἰ-
 τίαν ὑποδύσεσθαι, ἢ πρόδηλος ἦν ἐπ' ἐκείνους ἤξουσ',
 εἰ τι πάθοι Χαρίδημος. ἐκ δὲ τούτου τοῦ τρόπου τῶν
 μὲν ἐρήμων ὄντων βοηθῶν, αὐτοῖς δ' ἀδείας δοθείσης,
 φραδίως ἐκβαλεῖν ἐκείνους καὶ κατασχῆσειν τὴν ἀρχήν.
- 13 καὶ ὅτι ταῦθ' οὕτως ᾤοντο καὶ τοῦτ' ἦν τὸ κατασκευ-
 ασμ' αὐτοῖς, τὰ πραχθέντ' αὐτὰ κατηγορεῖ. ἅμα γὰρ
 τῷ πολέμῳ τ' ἐνεχείρουν αὐτοί, καὶ πρὸς ὑμᾶς ἦκεν
 Ἀριστόμαχος πρεσβευτῆς παρ' αὐτῶν ὁ Ἀλωπεκῆθεν
 οὔτοσί, ὃς ἄλλα τ' ἐδημηγόρει παρ' ὑμῖν ἐπαινῶν καὶ
 διεξιῶν τὸν Κερσοβλέπτην καὶ τὸν Χαρίδημον, ὡς φι- 625
- 14 λανθρώπως ἔχουσι πρὸς ὑμᾶς, καὶ μόνον ἀνθρώπων
 ἂν ἔφη Χαρίδημον Ἀμφίπολιν κομίσασθαι τῇ πόλει δύ-
 νασθαι, καὶ παρήνει στρατηγὸν χειροτονῆσαι. ἦτοί-
 μαστο δ' αὐτοῖς τοῦτο τὸ προβούλευμα καὶ προδιψ-
 κητο, [ἴν' εἰ πεισθίητ' ἐκ τῶν ὑποσχέσεων καὶ τῶν
 ἐλπίδων ἄς ὑπέτειν' ὁ Ἀριστόμαχος, εὐθὺς [ἐπι]κυρώ-
- 15 σειεν ὁ δῆμος καὶ μηδὲν ἐμποδῶν εἶη. καίτοι πῶς ἂν
 τεχνικώτερον ἢ κακουργότερον συμπαρασκευάσαν ἄν-
 θρωποι, ὅπως οἱ μὲν ἐκπεσοῦνται τῶν βασιλέων, εἰς
 δ' ὃν αὐτοὶ βούλονται πᾶσαν ὑφ' αὐτῷ ποιήσεται τὴν
 ἀρχήν, ἢ τοὺς μὲν τοῖν δυοῖν βοηθήσαντας ἂν εἰς
 φόβον καὶ συκοφαντίας εὐλάβειαν καθιστάντες, ἦν
 εἰκὸς προσδοκᾶν ἐκείνους ἐφ' ἑαυτοὺς ἐλθεῖν ἂν διὰ
 τοῦ ψηφίσματος τούτου, τῷ δ' ἐνὶ πράττοντι τὴν
 ἀρχήν καὶ πάντα τὰναντία τοῖς ὑμῖν συμφέρουσι κατα-
 σκευάζοντι, τοςάυτην ἐξουσίαν διδόντες τοῦ ταῦτ' ἀδεῶς

- 16 πράττειν; οὐ τοίνυν μόνον ἐκ τούτων δῆλόν ἐσθ' ὅτι τούτων ἕνεκ' ἐρρήθη τὸ προβούλευμ' ὧν λέγω, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ψήφισματος αὐτοῦ μαρτυρία τίς ἐστ' εὐμεγέθης. ἂν γὰρ ἀποκτείνῃ τις Χαριδῆμον γράψας καὶ παραβὰς τὸ τί πράττουτ' εἰπεῖν, πότερ' ἡμῖν συμφέροντ' ἢ οὐ, γέγραφ' εὐθύς ἀγώγιμον ἐκ τῶν συμμάχων εἶναι.
- 17 οὐκοῦν τῶν μὲν ἐχθρῶν ὁμοίως ἡμῖν τε κἀκείνω, οὐδέποτε εἰς τοὺς ἡμετέρους ἤξει συμμάχους οὐδείς, οὐτ' ἀποκτείνας ἐκείνον οὔτε μὴ, ὥστ' οὐ κατὰ τούτων γέγραφεν ταύτην τὴν τιμωρίαν. τῶν δ' ἡμε- 626 τέρων μὲν φίλων, ἐκείνου δ', ὅταν ἐγχειρῇ τι πράττειν ἐναντίον ὑμῖν, ἐχθρῶν, τούτων δὴ τίς ἐστίν ὁ τοῦτο τὸ ψήφισμα φοβηθεῖς ἂν καὶ φυλαξάμενος μὴ δι' ἀνάγκην ἡμῖν εἰς ἐχθρὰν ἐλθεῖν. ἔστιν τοίνυν οὗτος Ἀθηνόδωρος Σίμων Βιάνωρ οἱ Θράκης βασιλεῖς, ἄλλος ὅστις ἂν εἰς εὐεργεσίας μέρος καταθέσθαι βούλοιοτο τὸ πράττειν ὑπεναντί' ἐκείνον ἐγχειροῦνθ' ὑμῖν ἐπισχεῖν.
- 18 Ὡν μὲν τοίνυν ἕνεκ' ἐρρήθη τὸ προβούλευμ', ἵνα κυρώσειεν ὁ δῆμος ἑξαπατηθεῖς, καὶ δι' ἃ τὴν γραφὴν ἐποιοσάμεθ' ἡμεῖς ταυτηνί, βουλόμενοι κωλύσαι, ταῦτ' ἐστίν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. δίκαιον δ' ἐστίν ἴσως ἔμ' ὑπεσχημένον τρία ἐπιδειξείν, ἓν μὲν ὡς παρὰ τοὺς νόμους τὸ ψήφισμ' εἴρηται, δεύτερον δ' ὡς ἀσύμφωρον ἐστὶ τῇ πόλει, τρίτον δ' ὡς ἀνάξιος τυχεῖν τούτων ᾧ γέγραπται, πάντων αἵρεσιν ὑμῖν δοῦναι τοῖς ἀκουσομένοις, τί πρῶτον ἢ τί δεύτερον ἢ τί τελευταῖον
- 19 βουλομένοις [ἀκούειν ὑμῖν] ἐστίν. ὃ τι δὴ βούλεσθ', ὁρᾶτε, ἵνα τοῦτο λέγω πρῶτον ὑμῖν. περὶ τοῦ παρανόμου βούλεσθε πρῶτον; τοῦτο τοίνυν ἐροῦμεν. ἃ δὴ δέομαι καὶ ἀξιῶ παρὰ πάντων ὑμῶν τυχεῖν, δίκαι',

ὡς γ' ἔμαυτὸν πείθω· μηδεὶς ὑμῶν ὧ ἄνδρες Ἀθη-
 ναῖοι, τῷ διεψεῦσθαι τοῦ Χαριδήμου καὶ νομίζειν
 εὐεργέτην εἶναι φιλονικῶν, δυσχερέστερον τοὺς περὶ
 τῶν νόμων λόγους ἀκούσῃ μου, μηδ' ἀποστέρησῃ διὰ
 τοῦτο μηδ' αὐτὸν τοῦ θέσθαι τὴν ψήφον εὖορκον,
 μήτ' ἐμὲ τοῦ διδάξαι περὶ πάντων ὑμᾶς ὡς βούλομαι.
 ἀλλὰ ποιησάσθω τὴν ἀκρόασιν ὡδί· καὶ σκοπεῖσθ' ὡς
 20 δίκαι' ἐρῶ. ὅταν μὲν λέγω περὶ τῶν νόμων, ἀφελῶν 627
 ὅτῳ τὸ ψήφισμ' εἴρηται καὶ ποίῳ τινί, σκοπεῖσθω πό-
 τερον παρὰ τοὺς νόμους ἢ κατ' αὐτοὺς εἴρηται, καὶ
 μηδὲν ἄλλο· ὅταν δ' ἐλέγχω τὰ πεπραγμένα καὶ διεξιῶ
 τὸν τρόπον ὃν πεφενάκισθ' ὑπ' αὐτοῦ, τὰς πράξεις
 21 σκοπεῖσθω, πότερον γεγонуίαις ἢ ψευδεῖς ἐρῶ· ὅταν δ'
 ἐξετάζω περὶ τοῦ συμφέρειν ἢ μὴ τῇ πόλει ταῦτα ψη-
 φίσασθαι, πάντα τᾶλλ' ἀφελὺς τοὺς λογισμοὺς ὁράτω
 τοὺς περὶ τούτων, πότερ' ὀρθῶς ἔχοντας ποιοῦμαι ἢ
 οὐ. ἐὰν γὰρ τοῦτον ἔχοντες τὸν τρόπον ἀκροάσησθέ
 μου, αὐτοὶ τ' ἄρισθ' ἃ προσήκει συνήσετε, χωρὶς ἕκα-
 στα σκοποῦντες καὶ οὐχ ἅμα πάνθ' ἀθρό' ἐξετάζοντες,
 κἀγὼ ῥᾶσθ' ἃ βούλομαι δυνήσομαι διδάξαι. ἔσονται
 δὲ βραχεῖς περὶ πάντων οἱ λόγοι.

22 Λαβὲ δὴ τοὺς νόμους αὐτοὺς καὶ λέγε, ἵν' ἐξ
 αὐτῶν ἐπιδεικνύω τούτων τὸ παρανόμον.

ΝΟΜΟΣ ΕΚ ΤΩΝ ΦΟΝΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ ΤΩΝ ΕΞ
 ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ.

Δικάζειν δὲ τὴν βουλὴν τὴν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ φόνου
 καὶ τραύματος ἐκ προνοίας καὶ πυρκαϊᾶς καὶ φαρμάκων,
 ἐὰν τις ἀποκτείνῃ δούς.

23 Ἐπίσχες. ἤκούσατε μὲν τοῦ τε νόμου καὶ τοῦ ψη-
 φίσματος ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ὡς δ' ἂν μοι δοκεῖτε

τοὺς περὶ τοῦ παρανόμου λόγους αὐτοὺς ῥᾶστα μαθεῖν, τοῦθ' ὑμῖν φράσω· εἰ σκέψαισθ' ἐν τίνι τάξει ποτ' ἔσθ' ὑπὲρ οὗ τὸ ψήφισμ' εἴρηται, πότερα ξένος ἢ μέτοικος ἢ πολίτης ἐστίν. εἰ μὲν δὴ μέτοικον φήσομεν, οὐκ ἐροῦμεν ἀληθῆ, εἰ δ' αὖ ξένον, οὐχὶ δίκαια ποιή- 628
 24 σομεν· τὴν γὰρ τοῦ δήμου δωρειάν, ἐν ἣ πολίτης γέγονεν, κυρίαν αὐτῷ δίκαιόν ἐστιν εἶναι. ὡς ὑπὲρ πολί-
 του τοίνυν ὡς ἔοικε ποιητέον τοὺς λόγους. θεάσασθε δὴ πρὸς Διός, ὡς ἀπλῶς καὶ δικαίως χρήσομαι τῷ λόγῳ, ὃς εἰς μὲν ταύτην τίθεμαι τὴν τάξιν αὐτόν, ἐν ἣ πλειίστης ἂν τυγχάνοι τιμῆς, ἃ δ' οὐδ' ἡμῖν τοῖς γένει πολίταις ἐστίν, οὐδ' ἐκείνῳ δεῖν οἶμαι γενέσθαι παρὰ τοὺς νόμους. τί' οὖν ἐστὶ ταῦτα; ἃ νυνὶ γέγραφ' οὕτωσί. γέγραπται γὰρ ἐν μὲν τῷ νόμῳ „τὴν βουλὴν δικάζειν φόνου καὶ τραύματος ἐκ προνοίας καὶ
 25 πυρκαϊᾶς καὶ φαρμάκων, ἐάν τις ἀποκτείνῃ δούς.“ καὶ προσειπὼν ὁ θεὸς τὸν νόμον „ἂν ἀποκτείνῃ“, κρίσιν πεποιήκε ὄμως, οὐ πρότερον τί χρὴ πάσχειν τὸν δεδρακότ' εἴρηκε, καλῶς ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦθ' ὑπὲρ εὐσεβείας ὅλης τῆς πόλεως προιδῶν. πῶς; οὐκ ἔνεσθ' ἅπαντας ἡμᾶς εἰδέναί, τίς ποτ' ἐστὶν ὁ ἀνδροφόνος. τὸ μὲν δὴ τὰ τοιαῦτα ἄνευ κρίσεως πιστεύειν, ἂν τις ἐπαιτιάσῃται, δεινὸν ἡγεῖτο, δεῖν δ' ὑπελάμβανεν, ἐπειδήπερ ἡμεῖς τιμωρήσομεν τῷ πεπονθότι, πεισθῆναι καὶ μαθεῖν ἡμᾶς διδασκομένους ὡς δέδρακε· τῆνικαῦτα γὰρ εὐσεβὲς ἤδη κολάζειν εἰδόσιν εἶναι, πρότερον δ' οὐ.
 26 καὶ ἔτι πρὸς τούτῳ διελογίζετο, ὅτι πάντα τὰ τοιαῦτ' ὀνόματα, οἷον ἐάν τις ἀποκτείνῃ, ἐάν τις ἱεροσυλήσῃ, ἐάν τις προδῷ, καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, πρὸ μὲν τοῦ κρίσιν γενέσθαι αἰτιῶν ὀνόματ' ἐστίν, ἐπειδὴν δὲ κριθεὶς τις ἐξελεγχθῆ, τῆνικαῦτ' ἀδικήματα γίνονται.

οὐ δὴ δεῖν φέτο τῷ τῆς αἰτίας ὀνόματι τιμωρίαν 629
 προσγράφειν, ἀλλὰ κρίσιν. καὶ διὰ ταῦτ', ἂν τις ἀπο-
 κτείνῃ τινὰ, τὴν βουλὴν δικάζειν ἔγραψε, καὶ οὐχ ἄπερ,
 21 ἂν ἀλφῶ, παθεῖν εἶπεν. ὁ μὲν δὴ τὸν νόμον τιθεὶς
 οὕτως, ὁ δὲ τὸ ψήφισμα γράφων πῶς; „ἂν τις ἀπο-
 κτείνῃ“ φησὶν „Χαρίδημον“. τὴν μὲν δὴ προσηγορίαν
 τοῦ πάθους τὴν αὐτὴν ἐποιήσατο, „ἂν τις ἀποκτείνῃ“
 γράψας, ἦν περὶ ὁ τὸν νόμον τιθεὶς· μετὰ ταῦτα δ'
 οὐκέτι ταῦτά, ἀλλ' ἀνελὼν τὸ δίκην ὑπέχειν ἀγώγιμον
 εὐθύς ἐποίησεν, καὶ παραβὰς τὸ διωρισμένον ἐκ τοῦ
 νόμου δικαστήριον, ἄκριτον τοῖς ἐπαιτιασαμένοις παρέ-
 δωκε ὅ τι ἂν βούλωνται χρῆσθαι, τὸν οὐδ' εἰ πε-
 28 ποίηκέ πω φανερόν. καὶ λαβοῦσιν ἐκείνοις ἐξέσται στρε-
 βλοῦν, αἰκίσασθαι, χρήματα πρᾶξασθαι. καίτοι πάντα
 ταῦτ' ἀπέληκκεν ἀντικρὺς καὶ σαφῶς ὁ κάτωθεν νόμος
 μηδὲ τοὺς ἐαλωκότας καὶ δεδογμένους ἀνδροφόνους
 ἐξεῖναι ποιεῖν. λέγε δ' αὐτοῖς αὐτὸν τὸν νόμον τὸν
 μετὰ ταῦτα.

ΝΟΜΟΣ.

Τοὺς δ' ἀνδροφόνους ἐξεῖναι ἀποκτείνειν ἐν τῇ ἡμε-
 ραπῇ καὶ ἀπάγειν, ὡς ἐν τῷ ἄξονι ἀγορεύει, λυμάλνεσθαι
 δὲ μή, μηδὲ ἀποιναῖν, ἢ διπλοῦν ὀφείλειν ὅσον ἂν κατα-
 βλάβῃ. εἰσφέρειν δὲ τοὺς ἄρχοντας, ὧν ἕκαστοι δικασταὶ
 εἰσι, τῷ βουλομένῳ. τὴν δ' ἡλιαίαν διαγιγνώσκειν.

29 Ἐκούσατε μὲν τοῦ νόμου, σκέψασθε δ' ὧ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι καὶ θεωρήσατε, ὡς καλῶς καὶ σφόδρ' εὐσε-
 βῶς ἔδθηκε ὁ τιθεὶς τὸν νόμον. „τοὺς ἀνδροφόνους“
 φησὶν. πρῶτον μὲν δὴ τοῦτον ἀνδροφόνον λέγει, τὸν
 ἡλωκότ' ἤδη τῇ ψήφῳ. οὐ γάρ ἐστ' οὐδεὶς ὑπὸ ταύτῃ 630
 30 τῇ προσηγορίᾳ, πρὶν ἂν ἐξελεγχθῆις ἀλφῶ. ποῦ τοῦτο
 δηλοῖ; ἐν τε τῷ προτέρῳ νόμῳ καὶ τούτῳ. ἐν μὲν

γὰρ ἐκείνῳ γράψας „ἂν τις ἀποκτείνῃ“, τὴν βουλὴν
 δικάζειν εἶπεν, ἐν δὲ τούτῳ τὸν ἀνδροφόνου προσει-
 πών, ἃ χρὴ πάσχειν εἴρηκεν· οὐ μὲν γὰρ ἦν αἰτία τὸ
 πρᾶγμα, τὴν κρίσιν εἴρηκεν, οὗ δ' ὁ ἀλοῦς ἔνοχος τῷ
 προσρήματι τούτῳ καθέστηκε, τὴν τιμωρίαν ἔγραψεν.
 81 περὶ μὲν δὴ τῶν ἐαλωκότων ἂν λέγοι. λέγει δὲ τί;
 „ἔξειναι ἀποκτείνειν καὶ ἀπάγειν“. ἄρ' ὡς αὐτόν; ἢ
 ὡς ἂν βούληται τις; πολλοῦ γε καὶ δεῖ. ἀλλὰ πῶς;
 „ὡς ἐν τῷ ἄξονι εἴρηται“ φησὶν. τοῦτο δ' ἐστὶ τί; ὃ
 πάντες ἐπίστασθ' ὑμεῖς. οἱ θεσμοθέται τοὺς ἐπὶ φόνῳ
 φεύγοντας κύριοι θανάτῳ ζημιῶσαι [εἰσι], καὶ τὸν ἐκ
 82 τῆς ἐκκλησίας πέρυσιν πάντες ἐωρᾶτε ὑπ' ἐκείνων ἀπα-
 χθέντα. ὡς τούτους οὖν ἀπάγειν λέγει. διαφέρει δὲ
 τί τοῦτο τοῦ ὡς αὐτόν ἄγειν; ὅτι ὁ μὲν ἀπάγων ὧ
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὡς τοὺς θεσμοθέτας, τοὺς νόμους
 κυρίους ποιεῖ τοῦ δεδρακότος, ὁ δ' ὡς αὐτόν ἄγων
 ἑαυτόν. ἔστι δ' ἐκείνως μὲν, ὡς ὁ νόμος τάττει, δοῦ-
 ναι δίκην, οὕτω δ', ὡς ὁ λαβὼν βούλεται. πλεῖστον
 δὲ δῆπου διαφέρει τὸν νόμον κύριον τῆς τιμωρίας ἢ
 83 τὸν ἐχθρὸν γίγνεσθαι. „λυμαίνεσθαι δὲ“ φησὶ „μὴ,
 μὴδ' ἀποιναῖν“. ταῦτα δ' ἐστὶ τί; τὸ μὲν δὴ μὴ λυ-
 μαίνεσθαι γνώριμον οἶδ' ὅτι πᾶσι μὴ μαστιγοῦν, μὴ
 δεῖν, μὴ τὰ τοιαῦτα ποιεῖν λέγει, τὸ δὲ μὴδ' ἀποιναῖν
 μὴδὲ χρήματα πράττεσθαι· τὰ γὰρ χρήματ' ἄποιν' ὠνό-
 84 μαζον οἱ παλαιοί. ὁ μὲν δὴ νόμος οὕτως τὸν ἀνδρο-
 φόνου καὶ τὸν ἡλωκότ' ἤδη διώρισεν ὡς κολαστέον 631
 καὶ οὗ, τὴν τοῦ πεπονθότος εἰπὼν πατρίδα, καὶ περὶ
 τοῦ μὴδὲν' ἄλλον τρόπον ἢ τοῦτον μὴδ' ἄλλοθι πλὴν
 ἐνταῦθ' ἄντικρυς εἴρηκεν. ὁ δὲ τὸ ψήφισμα γρά-
 φων, πολλοῦ γε δεῖ, διώρισεν, ὅς γε πάντα τούτοις
 τάναντί' εἴρηκεν· γράψας γὰρ „ἂν τις ἀποκτείνῃ

Χαρίδημον“, „ἀγώγιμος ἔστω“ φησὶν „πανταχόθεν“. 35
 τί λέγεις; τῶν νόμων οὐδὲ τοὺς ἐαλωκότας διδόντων ἀπάγειν πλὴν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, σὺ γράφεις ἄνευ κρίσεως τιν' ἀγώγιμον ἐκ τῆς συμμαχίδος πάσης; καὶ οὐδ' ἐκ τῆς ἡμεδαπῆς ἄγειν κελευόντων τῶν νόμων, σὺ δίδως ἄγειν πανταχόθεν; καὶ μὴν ἐν γε τῷ ποιεῖν ἀγώγιμον πάνθ' ὅσ' ἀπείρηκε ὁ νόμος δέδωκας, χρήματα πράξασθαι, ζῶντα λυμαίνεσθαι, κακοῦν ἔχοντ', αὐτὸν ἀπο- 36
 κτινύναι. πῶς οὖν ἂν τις μᾶλλον ἐλεγχθῆι παρὰ νομ' εἰρηκῶς ἢ πῶς δεινότερ' ἂν γράφων, ἢ τοῦτον τὸν τρόπον; ὅς δυοῖν ὑποκειμένοιον ὀνομάτιον, κατὰ μὲν τῶν ἐν αἰτία, „εἴαν τις ἀποκτείνῃ“, κατὰ τῶν δ' ἐαλωκότων, „εἴαν τις ἀνδροφόνος ᾗ“, ἐν μὲν τῇ προσηγορίᾳ τὸ τοῦ τὴν αἰτίαν ἔχοντος ἔλαβες ὄνομα, τὴν δὲ τιμωρίαν, ἣν οὐδὲ κατὰ τῶν ἐξεληλεγμένων διδόασιν οἱ νόμοι, ταύτην κατὰ τῶν ἀκρίτων ἔγραψας, καὶ τὸ μέσον τούτων ἐξεῖλες. μέσον γάρ ἐστιν αἰτίας καὶ ἐλέγχου κρίσις, ἣν οὐδαμοῦ γέγραφ' οὗτος ἐν τῷ ψηφίσματι. 37
 Λέγε τοὺς ἐφεξῆς νόμους.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐὰν δέ τις τὸν ἀνδροφόνον κτείνῃ ἢ αἰτίας ἢ φό-
 νου, ἀπεχόμενον ἀγορᾶς ἐφορίας καὶ ἄθλων καὶ ἰερῶν 632
 Ἀμφικτυονικῶν, ὥσπερ τὸν Ἀθηναῖον κτείναντα, ἐν τοῖς
 αὐτοῖς ἐνέχεσθαι, διαγιγνώσκειν δὲ τοὺς ἐφέτας.

Τουτουὶ δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸν νόμον τί ποτ' ἠβούλεθ' ὁ θεός· ὄψεσθε γὰρ ὡς ἅπαντ' 38
 εὐλαβῶς διώρισε καὶ νομίμως. „εἴαν τις ἀποκτείνῃ τὸν ἀνδροφόνον“ φησὶν „ἢ αἰτίας ἢ φόνου, ἀπεχόμενον ἀγορᾶς ἐφορίας καὶ ἄθλων καὶ ἰερῶν Ἀμφικτυονικῶν, ὥσπερ τὸν Ἀθηναῖον κτείναντα, ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐνέχε-

σθαι, διαγιγνώσκειν δὲ τοὺς ἐφέτας“. τί δὴ ταῦτ' ἐστίν; ἐκεῖνος ᾤετο τὸν πεφευγόντ' ἐπ' αἰτία φόνου καὶ ἡλωκότα, ἐάνπερ ἄπαξ ἐκφύγη καὶ σωθῆ, εἰργεῖν μὲν τῆς τοῦ παθόντος πατρίδος δίκαιον εἶναι, κτείνειν δ' οὐχ ὅσιον πανταχοῦ. τί σκοπῶν; ὅτι καὶ τοὺς δεῦρο πεφευγότας, ἂν ἡμεῖς τοὺς ἐτέρωσ' ἀποκτινύωμεν, 39 ἀποκτενοῦσ' ἕτεροι. εἰ δὲ τοῦτ' ἔσται, ἡ μόνη λοιπὴ τοῖς ἀτυχοῦσιν ἄπασι σωτηρία διαφθαρήσεται. ἔστι δ' αὕτη τίς; ἐκ τῆς τῶν πεπονθότων μεταστάνας εἰς τὴν τῶν μηδὲν ἡδίκημένων ἀδεῶς μετοικεῖν. ἵνα δὴ μὴ τοῦτ' ἢ μὴδ' ἀπέραντοι τῶν ἀδικημάτων αἱ τιμωρίαι γίνωνται, ἔγραψεν „ἐάν τις τὸν ἀνδροφόνον κτείνῃ ἀπεχόμενον“ φησὶν „ἀγορᾶς ἐφορίας“. τί τοῦτο λέγων; τῶν ὀρίων τῆς χώρας· ἐνταῦθα γὰρ, ὡς γ' ἐμοὶ δοκεῖ, τὰρχαῖα συνῆσαν οἱ πρόσχωροι παρὰ θ' ἡμῶν καὶ τῶν 40 ἀστυγειτόνων, ὅθεν ἠνόμακ' „ἀγορὰν ἐφορίαν“. καὶ πάλιν „ἱερῶν Ἀμφικτυονικῶν“. τί δήποτε καὶ τούτων ἀπέκλεισε τὸν ἀνδροφόνον; ὅσων τῷ παθόντι ζῶντι μετῆν, τούτων εἰργεῖ τὸν δεδρακότα, πρῶτον μὲν τῆς πατρίδος καὶ τῶν ἐν ταύτῃ πάντων καὶ ὀρίων καὶ 633 ἱερῶν, τὴν ἐφορίαν ἀγορὰν ὄρον προσγράψας, ἧς εἰργεσθαί φησιν, εἶτα τῶν ἱερῶν τῶν ἐν Ἀμφικτύοσι· καὶ γὰρ τούτων, εἴπερ ἦν Ἕλληνας ὁ παθὼν, μετῆν αὐτῷ. „καὶ ἄθλων“. διὰ τί; ὅτι κοινοὶ πᾶσιν εἰσιν οἱ κατὰ τὴν Ἑλλάδ' ἀγῶνες, κατὰ τὴν πάντων δὲ μετουσίαν μετῆν καὶ [τούτων] τῷ πεπονθότι· καὶ τούτων 41 οὖν ἀπεχέσθω. τούτων μὲν δὴ τὸν εἰργασμένον εἰργεῖ. ἂν δ' ἔξω τούτων κτείνῃ τις αὐτὸν ἄλλοθι, τὴν αὐτὴν ὑπὲρ αὐτοῦ δίκην δέδωκεν, ἦνπερ ἂν τὸν Ἀθηναῖον κτείνῃ. τὸν γὰρ φυγάδ' οὐ τὸ τῆς πόλεως προσεῖπ' ὄνομα, ἧς οὐκ ἔστι μετουσία αὐτῷ, ἀλλὰ τὸ τοῦ πρᾶ-

γματος, ᾧ κατέστησεν αὐτὸν ἐκείνος ἔνοχον· καὶ διὰ
 ταῦτ' „ἂν τις ἀποκτείνῃ“ φησὶ „τὸν ἀνδροφόνου“.
 εἴτ' εἰπὼν ὧν εἰργόμενον, ἐπὶ τῷ τὴν τιμωρίαν νομί-
 μως ἐπιθεῖναι τὸ τῆς πόλεως ὄνομ' ὠνόμασε, „τοῖς
 αὐτοῖς ἐνεχέσθω καθάπερ ἂν τὸν Ἀθηναῖον ἀποκτείνῃ“
 γράψας, ἀνομοίως ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῷ τουτὶ τὸ
 42 ψήφισμ' εἰρηκότι. καίτοι πῶς οὐχὶ δεινὸν, εἰ οἷς ὁ
 νόμος δέδωκεν, ἐὰν ὧν εἶπεν εἰργωνται, μετ' ἀσφαλείας
 ζῆν φυγοῦσι, τούτους ἐκδότους τις εἶναι γράφει, καὶ
 ἀφαιρεῖται τὸ τῆς συγγνώμης ὠφέλιμον, ὃ τοῖς ἀτυ-
 χοῦσιν ὑπάρχειν εἰκὸς παρὰ τῶν ἔξω τῶν ἐγκλημάτων
 ὄντων, ὅτω ποτὲ τῶν πάντων ἀπόκειται, ἄδηλον ὄν,
 μὴ προδήλου τῆς ἐπιούσης τύχης οὔσης ἐκάστω; καὶ
 νυνὶ τὸν ἀποκτείναντα Χαρίδημον, ὄντως ἂν ἄρα τοῦτο
 γένηται, ἂν ἀνταποκτείνωσιν τινες λαβόντες ἐκδοτον,
 πεφευγότα καὶ τῶν νομίμων εἰργόμενον, ἔνοχοι μὲν 634
 43 αὐτοὶ ταῖς φονικαῖς δίκαις ἔσονται, ἔνοχος δὲ σύ· καὶ
 γὰρ ἂν τις αἴτιος ἢ γέγραπται, ἔση δ' αἴτιος τὴν διὰ
 τοῦ ψηφίσματος ἐξουσίαν δεδωκώς. οὐκοῦν εἰ μὲν ἐάσο-
 μεν τούτων συμβάντων ὑμᾶς, οὐ καθαροῖς οὔσιν ὁμοῦ
 διατρίβομεν· εἰ δ' ἐπέξιμεν, οἷς ἐγνώκαμεν αὐτοὶ τά-
 ναντία πράττειν ἀναγκασθησόμεθα. ἄρα γε μικρὸν ἢ
 τὸ τυχόν [ἐστίν], ὑπὲρ οὗ δεῖ λῦσαι τὸ ψήφισμ' ὑμᾶς;
 44 Δέγε δὴ τὸν μετὰ ταῦτα νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐάν τις τινα τῶν ἀνδροφόνων τῶν ἐξεληλυθότων,
 ὧν τὰ χρήματα ἐπίτιμα, πέρα ὄρου ἐλαύνῃ ἢ φέρῃ ἢ ἄγῃ,
 τὰ ἴσα ὀφείλειεν ὅσα περ ἂν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ δράσῃ.

Ἄλλος οὗτος ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι νόμος ἀνθρω-
 πίνως καὶ καλῶς κείμενος, ὃν παραβὰς οὗτος ὁμοίως

- 45 φανήσεται. „ἐάν τις τινα τῶν ἀνδροφόνων“ φησὶ „τῶν ἐξεληλυθότων, ὧν τὰ χρήματα ἐπίτιμα“. τῶν ἐπ’ ἀκούσιφ φόνω λέγει μεθεστηκότων. τῷ τούτο δῆλον; τῷ τ’ „ἐξεληλυθότων“ εἶπειν, ἀλλὰ μὴ „πεφηνότων“, καὶ τῷ διορίζειν „ὧν τὰ χρήματα ἐπίτιμα“. τῶν γὰρ ἐκ προνοίας δεδήμευται τὰ ὄντα. περὶ μὲν δὴ τῶν ἀκου-
- 46 σίων ἂν λέγοι. λέγει δὲ τί; „ἐὰν πέρα ὄρου“ φησὶν „ἐλαύνῃ ἢ φέρῃ ἢ ἄγῃ“. τοῦτο δ’ ἐστὶ τί, τὸ „πέρα ὄρου“; ἔστι πᾶσιν ὄρος τοῖς ἀνδροφόνοις τῆς τοῦ παθόντος εἰργεσθαι πατρίδος. ἐκ μὲν δὴ ταύτης δίδωσιν 635 ἐλαύνειν καὶ ἄγειν, πέρα δ’ οὐκ ἔᾶ τούτων οὐδέτερον ποιεῖν. ἂν δέ τις παρὰ ταῦτα ποιῇ, τὴν αὐτὴν ἔδωκε ὑπὲρ αὐτοῦ δίκην ἤνπερ ἂν εἰ μένοντ’ ἠδίκει [οἴκοι],
- 47 γράφας ταῦτ’ ὀφείλειν ἄπερ ἂν οἴκοι δράσῃ. εἰ δὴ τις ἔροιτ’ Ἀριστοκράτην τουτουί (καὶ μὴ νομίσητ’ εὐηθες τὸ ἐρώτημα) πρῶτον μὲν εἰ οἶδεν εἰ τις ἀποκτενεῖ Χαρίδημον, ἢ καὶ ἄλλως πως τελευτήσῃ, οὐκ ἂν οἶμαι φαίῃ. θήσομεν τοίνυν ἀποκτενεῖν. πάλιν οἶσθ’, ἐκῶν ἢ ἄκων, καὶ ξένος ἢ πολίτης ὁ τοῦτο ποιήσων ἔσται;
- 48 οὐκ ἔνεστ’ εἶπειν ὡς οἶσθα. οὐκοῦν ταῦτά γε δῆπου προσῆκε γράφαι „ἐὰν τις ἀποκτείνῃ“ γράφοντα, ἄκων ἢ ἐκῶν, ἀδίκως ἢ δικαίως, ξένος ἢ πολίτης, ἴν’ ὅτω ποτὲ τοῦργον ἐπράχθη, τούτω τὰ ἐκ τῶν νόμων ὑπῆρχε δίκαια, μὴ μὰ Δί’ αὐτὸ τὸ τῆς αἰτίας ὄνομ’ εἰπόντ’ „ἀγώγιμος ἔστω“ προσγράψαι. τίνα γὰρ σὺ λέλοιπας ὄρου τῷ γράμματι τούτω, τοῦ νόμου σαφῶς οὕτως λέγοντος „μὴ πέρα ὄρων ἐλαύνειν“, ὃς πανταχόθεν
- 49 δίδως ἄγειν; ὁ νόμος δ’ οὐ μόνον οὐκ ἐλαύνειν τῶν ὄρων πέρα, ἀλλ’ οὐδ’ ἄγειν ἔᾶ. ἐκ δὲ τοῦ σοῦ ψηφίσματος ὁ βουλόμενος ἄξει τὸν ἄκοντ’ ἀπεκτονότ’, ἐκδοτον λαβὼν, εἰς τὴν τοῦ παθόντος βία πατρίδα.

ἀρ' οὐ πάντα συγγεῖς τάνθρώπινα, καὶ ἀφαιρεῖ τὴν
 πρόφασιν μεθ' ἧς ἢ καλὸν ἐστὶν ἕκαστον τῶν ἔργων
 50 ἢ αἰσχρὸν; ὁρᾶτε γὰρ ὡς ἐπὶ πάντων, οὐκ ἐπὶ τῶν
 φονικῶν μόνων, οὕτω τοῦτ' ἔχει. „ἂν τις τύπτῃ τινά“
 φησί, „ἄρχων χειρῶν ἀδίκων“, ὡς εἰ γ' ἡμῦνατ' οὐκ
 ἀδικεῖ. „ἂν τις κακῶς ἀγορεύῃ“, „τὰ ψευδῆ“ προσέ-
 θηκεν, ὡς εἰ γε τάληθῆ προσῆκον. „ἂν τις ἀποκτείνῃ“,
 „ἐκ προνοίας“, ὡς εἰ γ' ἄκων οὐ ταῦτόν. „ἂν τις 686
 καταβλάψῃ τινά“, „ἐκῶν ἀδίκως“. πανταχοῦ τὴν πρό-
 φασιν βεβαιοῦσαν τὸ πρᾶγμ' εὐρήσομεν. ἀλλ' οὐ σοί,
 ἀλλ' ἀπλῶς „ἂν τις ἀποκτείνῃ Χαρίδημον, ἀγέσθω“,
 κἂν ἄκων, κἂν δικαίως, κἂν ἀμννόμενος, κἂν ἐφ' οἷς
 διδάσιν οἱ νόμοι, κἂν ὀπωσοῦν.

51 Δέγε τὸν μετὰ ταῦτα νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Φόνου δὲ δίκας μὴ εἶναι μηδαμοῦ κατὰ τῶν τοὺς
 φεύγοντας ἐνδεικνύντων, ἰάν τις κατή ὄποι μὴ ἔξεστιν.

Ὁ μὲν νόμος ἐστὶν οὗτος Δράκοντος ὃ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, καὶ οἱ ἄλλοι δ', ὅσους ἐκ τῶν φονικῶν
 νόμων παρεγραψάμεν· δεῖ δ' ἂ λέγει σκέψασθαι. „κατὰ
 τῶν ἐνδεικνύντων“ φησί „τοὺς κατιόντας ἀνδροφόνους,
 ὄποι μὴ ἔξεστι, δίκας φόνου μὴ εἶναι“. ἐνταυθὶ δύο
 δηλοῖ δίκαια, ἂ παρ' ἀμφοτέρ' οὗτος εἴρηκεν τὸ ψή-
 φισμα, ὅτι τ' ἐνδεικνύναι δίδωσι τὸν ἀνδροφόνον κοῦκ
 αὐτὸν ἀγώγιμον οἴχεσθαι λαβόντα, καὶ ὅτι, ἂν κατή
 τις ὄποι μὴ ἔξεστι, καὶ αὐτὸ τοῦτο δίδωσιν, οὐχ ὄπου
 52 βούλεται τις. οὐκ ἔξεστι δὲ ποῖ; ἐξ ἧς ἂν φεύγῃ τις
 πόλεως. ποῦ καὶ σφόδρα τοῦτο δηλοῖ; „ἰάν τις κατή“
 φησί. τοῦτο δ' οὐκ ἔστ' ἐπενεργεῖν ἄλλῃ πόλει πλὴν
 ἣν ἂν φεύγῃ τις· ὅθεν γὰρ μὴδ' ἐξέπεσέν τις τὴν ἀρχήν,

οὐκ ἐνὶ δήπου κατελθεῖν εἰς ταύτην. ὁ μὲν τοίνυν νόμος ἐνδειξιν δέδωκε, καὶ ταύτην, „ἂν κατὴν ὅποι μὴ ἔξεστιν“· ὁ δ' „ἀγώγιμος ἔστω“ γέγραφεν κἀντεῦθεν, ὅποι φεύγειν οὐδεὶς κωλύει νόμος.

53 *Λέγ' ἄλλον νόμον.*

ΝΟΜΟΣ.

637

Ἐάν τις ἀποκτείνῃ ἐν ἄθλοις ἄκων, ἢ ἐν ὀδῶ καθελάων, ἢ ἐν πολέμῳ ἀγνοήσας, ἢ ἐπὶ δάμαρτι ἢ ἐπὶ μητρὶ ἢ ἐπ' ἀδελφῇ ἢ ἐπὶ θυγατρὶ, ἢ ἐπὶ παλλακῇ ἢ ἂν ἐπ' ἐλευθέροις παισὶν ἔχη, τούτων ἕνεκα μὴ φεύγειν κτείναντα.

Πολλῶν ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι νόμων ὄντων, παρ' οὓς εἴρηται τὸ ψήφισμα, παρ' οὐδένα μᾶλλον ἢ παρὰ τοῦτον τὸν ἀνεγνωσμένον νῦν εἴρηται. διδόντος γὰρ τοῦ νόμου σαφῶς οὕτως καὶ λέγοντος ἐφ' οἷς ἐξεῖναι κτείνειν, οὗτος ἅπαντα παρεῖδε ταῦτα, καὶ γέγραφ' οὐδὲν

54 ὑπειπὼν πῶς, ἂν τις ἀποκτείνῃ, τὴν τιμωρίαν. καίτοι σκέψασθ' ὡς ὀσιῶς καὶ καλῶς ἕκαστα διεῖλεν ὁ ταῦτ' ἐξ ἀρχῆς διελάων. ἂν τις ἐν ἄθλοις ἀποκτείνῃ τινά, τοῦτον ᾤρισεν οὐκ ἀδικεῖν. διὰ τί; οὐ τὸ συμβῆν ἐσκέψατο, ἀλλὰ τὴν τοῦ δεδρακότος διάνοιαν. ἔστι δ' αὕτη τίς; ζῶντα νικῆσαι καὶ οὐκ ἀποκτείνειν. εἰ δ' ἐκεῖνος ἀσθενέστερος ἦν τὸν ὑπὲρ τῆς νίκης ἐνεργεῖν πόνον, ἑαυτῷ τοῦ πάθους αἴτιον ἠγήσατο, διὸ τιμω

55 ρίαν οὐκ ἔδωκε ὑπὲρ αὐτοῦ. πάλιν „ἂν ἐν πολέμῳ“, φησὶν „ἀγνοήσας“, καὶ τοῦτον εἶναι καθαρὸν. καλῶς· εἰ γὰρ ἐγὼ τινα τῶν ἐναντίων οἴηθεις εἶναι διέφθειρα, οὐ δίκην ὑπέχειν, ἀλλὰ συγγνώμης τυχεῖν δίκαιός εἰμι. „ἢ ἐπὶ δάμαρτι“ φησὶν „ἢ ἐπὶ μητρὶ ἢ ἐπ' ἀδελφῇ ἢ θυγατρὶ, ἢ ἐπὶ παλλακῇ ἢ ἂν ἐπ' ἐλευθέροις παισὶν

ἔχη“, καὶ τὸν ἐπὶ τούτων τῷ κτείναντι ἄθῳον ποιεῖ,
 πάντων γ' ὀρθότατ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτον ἀφίεις.
 56 τί δήποτε; [ὄτι] ὑπὲρ ὧν τοῖς πολεμίοις μαχόμεθα, ἵνα
 μὴ πάσχωσιν ὑβριστικὸν μηδ' ἀσελγὲς μηδέν, ὑπὲρ τού- 638
 των καὶ τοὺς φιλίους, ἐὰν παρὰ τὸν νόμον εἰς αὐτοὺς
 ὑβρίζωσι καὶ διαφθείρωσιν, ἔδωκεν ἀποκτείνειν. ἐπειδὴ
 γὰρ οὐ γένος ἐστὶν φίλων καὶ πολεμίων, ἀλλὰ τὰ
 πραττόμεν' ἐξεργάζεται τούτων ἑκάτερον, τοὺς ἐχθρὰ
 ποιοῦντας ἐν ἐχθροῦ μέρει κολάζειν ἀπέδωκε ὁ νόμος.
 οὐκοῦν δεινὸν, εἰ τοσοῦτων ὄντων ἐφ' οἷς τοὺς ἄλλους
 ἔξεστιν ἀποκτινύναι, μόνον ἀνθρώπων ἐκείνον μηδ'
 57 ἐπὶ τούτοις ἔξεσται ἀποκτείνειν. φέρ', ἐὰν δέ τι συμβῆ
 τοιοῦτον οἷον ἴσως ἤδη τῷ καὶ ἄλλῳ, ἀπαλλαγῆ μὲν
 ἐκ Θωράκης, ἐλθὼν δ' εἰς πόλιν οἰκῆ που, τῆς μὲν ἔξου-
 σίας μηκέτι κύριος ὢν δι' ἧς πολλὰ ποιεῖ τῶν ἀπειρη-
 μένων ὑπὸ τῶν νόμων, τοῖς δ' ἔθεσιν καὶ ταῖς ἐπι-
 θυμίαις ταῦτ' ἐπιχειρῶν πράττειν, ἄλλο τι ἢ σιγῶντα
 δεήσει Χαρίδημον εἶν αὐτὸν ὑβρίζειν; οὐ γὰρ ἀπο-
 κτείνει γ' ἀσφαλές, οὐδὲ τιμωρίαν λαβεῖν ἦν δίδωσ'
 58 ὁ νόμος, διὰ τὸ ψήφισμα τουτί. καὶ μὴν εἰ τις ἐκείνο
 ὑπολαμβάνει, ποῦ δὲ γένοιτ' ἂν ταῦτα; τί κωλύει κάμῃ
 λέγειν τίς δ' ἂν ἀποκτείνει Χαρίδημον; ἀλλὰ μὴ τοῦτο
 σκοπῶμεν· ἀλλ' ἐπειδήπερ ἐστὶ τὸ φεῦγον ψήφισμα οὐκ
 ἐπ' ἤδη γεγεννημένῳ τινὶ πράγματι, ἀλλ' [ἐπὶ τοιούτῳ]
 ὃ μηδ' εἰ γενήσεται μηδεὶς οἶδεν, τὸ μὲν τοῦ μέλλον-
 τος ἔσεσθαι κοινὸν ἀμφοῖν ὑπαρχέτω, πρὸς δὲ τοῦθ'
 ὑποθέντες ἀνθρωπίνως τὰς ἐλπίδας, οὕτω σκοπῶμεν,
 ὡς τάχ' ἂν εἰ τύχοι καὶ τούτων κάκεινων συμβάντων.
 59 λύσασιν μὲν τοίνυν τὸ ψήφισμ', ἂν ἄρα συμβῆ τι πα-
 θεῖν ἐκείνῳ, εἰδὼν αἰ κατὰ τοὺς νόμους ὑπὲρ αὐτοῦ
 τιμωρία· ἔῳσι δ', ἂν ἄρ' ἐκείνος ζῶν ἀδικῆ τιν',

ἀνήρηται τοῖς ὑβριζομένοις ἢ μετὰ τῶν νόμων δίκη. 639
ὥστε πανταχῆ καὶ ἐναντίον ἐστὶ τοῖς νόμοις τὸ ψή-
φισμα καὶ λῦσαι συμφέρει.

60 Δέγε τὸν μετὰ ταῦτα νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Καὶ ἐὰν φέροντα ἢ ἄγοντα βία ἀδίκως εὐθύς ἀμυ-
νόμενος κτείνῃ, νηποινεὶ τεθνάναι.

Ἔστιν ἄλλο νόμος οὕτως· „ἐὰν ἄγοντα ἢ φέροντα βία ἀδίκως εὐθύς ἀμυνόμενος κτείνῃ, νη-
ποινεὶ τεθνάναι“ κελεύει. θεάσασθε πρὸς Διὸς ὡς εὖ·
τῷ μὲν ὑπειπὼν, ἐφ’ οἷς ἐξεῖναι κτείνειν, προσγράψαι
τὸ „εὐθύς“, ἀφείλε τὸν τοῦ βουλευσασθαι τι κακὸν
χρόνον· τῷ δ’ „ἀμυνόμενος“ γράψαι, δηλοῖ τῷ πά-
σχοντι διδοῦς τὴν ἐξουσίαν, οὐκ ἄλλῳ τινί. ὁ μὲν δὴ
νόμος εὐθύς ἀμυνομένῳ δέδωκεν ἀποκτινύναι, ὁ δ’
οὐδὲν εἰρηκεν, ἀλλ’ ἀπλῶς „ἐὰν τις ἀποκτείνῃ“, κἂν
61 δικαίως, κἂν ὡς οἱ νόμοι διδόασιν. ἀλλὰ νῆ Δία συ-
κοφαντοῦμεν τὸ πρᾶγμα· τίνα γὰρ „οἴσει ἢ ἄξει βία
ἀδίκως“ Χαρίδημος; πάντας ἀνθρώπους. ἴστε γὰρ
δήπου τοῦθ’ ὅτι πάντες οἱ στρατεύμ’ ἔχοντες, ὧν ἂν
οἴωνται κρείττους ἔσεσθαι, ἄγουσι καὶ φέρουσι χρήματ’
αἰτοῦντες. εἴτ’ οὐ δεινὸν, ὧ γῆ καὶ θεοί, καὶ φανε-
ρῶς παράνομον, οὐ μόνον παρὰ τὸν γεγραμμένον νόμον,
ἀλλὰ καὶ παρὰ τὸν κοινὸν ἀπάντων ἀνθρώπων, τὸν
ἄγοντ’ ἢ φέροντα βία τᾶμ’ ἐν πολεμίῳ μοίρᾳ μὴ ἐξε-
ναί μοι ἀμύνεσθαι, εἰ γε μηδὲ τοῦτον τὸν τρόπον ἐξε-
σταὶ Χαρίδημον ἀποκτείνειν, ἀλλ’, ἂν ἀδικῶν ἔγῃ καὶ
φέρῃ βία τὰ τινος ληξόμενος, ἀγώγιμος ὁ κτείνας ἐσται,
τοῦ νόμου διδόντος, ἐὰν ἐπὶ τούτοις, ἀθῶνον εἶναι;

62 Δέγε τὸν μετὰ ταῦτα νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

640

Ὅς ἂν ἄρχων ἢ ιδιώτης αἴτιος ἦ τὸν θεσμόν συγχυθῆναι τόνδε, ἢ μεταποιήσῃ αὐτόν, ἄτιμον εἶναι καὶ παῖδας καὶ τὰ ἐκείνου.

Ἦκούσατε μὲν τοῦ νόμου λέγοντος ἄντικρυς ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, „ὅς ἂν ἄρχων ἢ ιδιώτης αἴτιος ἦ τὸν θεσμόν συγχυθῆναι τόνδε, ἢ μεταποιήσῃ αὐτόν, ἄτιμος ἔστω καὶ οἱ παῖδες καὶ τὰ ἐκείνου“. Ἄρ' οὖν μικρὰν ἢ φάβλην πρόνοιαν ἔχειν ὑμῖν ὁ θεὸς τὸν νόμον δοκεῖ, ὅπως κύριος ἔσται καὶ μήτε συγχυθῆσεται μήτ' αὐτὸ μεταποιηθῆσεται; ἀλλ' Ἀριστοκράτης οὕτωσ' ἐμικρὰ φροντίδας αὐτοῦ μεταποιεῖ καὶ συγγεῖ. τί γὰρ ἄλλ' ἔστιν τὸ μεταποιεῖν, ἢ ὅταν ἐξω τῶν τεταγμένων δικαστηρίων καὶ ὄρων, ὧν εἰργεσθαι δεῖ, διδῶ τις τὰς τιμωρίας, καὶ τὸ λόγου τυχεῖν ἀναιρῶν ἐκδότους ποιῆ; τί δ' ἄλλο τὸ συγγεῖν, ἢ ὅταν ἐξῆς οὕτωσ' πάντα τὰναντία τῶν ἐν τοῖς νόμοις τις γεγραμμένων γράφῃ;

63 Οὐ τοίνυν τούτους μόνον τοὺς νόμους ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι παραβέβηκεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλους πολλούς, οὓς οὐ παραγεγράμμεθα διὰ τὸ πλῆθος. ἀλλ' ἐν κεφαλαίῳ λέγω· ὅπόσοι νόμοι περὶ τῶν φονικῶν δικαστηρίων εἰσίν, καλεῖσθαι λέγοντες ἢ μαρτυρεῖν ἢ διόμνυσθαι τοὺς ἀγωνιζομένους ἢ ἄλλ' ὅτιοῦν προστάττοντες, πάντας ὑπερβέβηκε τούτους καὶ πᾶσιν ἐναντίον εἰρηκεν τὸ ψήφισμα τουτί. οὗ γὰρ οὐ κλήσις, οὐ κρίσις, οὐ μαρτυρία συνειδότης, οὐ διωμοσία, ἀλλ' ἀπ' αἰτίας εὐθύς ἢ τιμωρία γέγραπται, καὶ ταῦθ' ἦν ἀπαγορεύουσιν οἱ νόμοι, τί ἂν ἄλλο τις εἴποι; καίτοι ταῦτα πάντ' ἐπὶ πέντε δικαστηρίοις γίνεται προστεταγμένα τοῖς νό-

64 μοις. νῆ Δί', ἴσως εἴποι τις ἔν, ἀλλὰ ταῦτα μὲν 641

οὐδενός ἐστ' ἄξι' οὐδὲ δικαίως εὐρημένα, ἀ δ' ἔγραψεν οὗτος, δίκαια καὶ καλὰ. ἀλλὰ τοῦναντίον τούτου μὲν ψήφισμ' οὐκ οἶδ' εἴ τι δεινότερον γέγονεν πώποτ' ἐν ὑμῖν, τούτων δὲ τῶν πάντων, ὁπόσ' ἐστὶ δικαστήρι' ἐν ἀνθρώποις, οὐδὲν οὔτε σεμνότερον οὔτε δικαιοτέρων φανήσεται. βούλομαι δ' εἰπεῖν διὰ βραχέων, ἀ καὶ ξηλὸν τινα καὶ τιμὴν φέρει τῇ πόλει φηθέντα, καὶ ἡδίους ἔσεσθ' ἀκούσαντες. ἄρξομαι δ' ἐντεῦθεν ὄθεν μάλιστα μαθήσεσθε, ἐπὶ τὴν δωρειᾶν ἐπανελθὼν ἢ τῷ Χαριδίμῳ δέδοται.

- 65 Ἡμεῖς ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι Χαριδίημον ἐποίησάμεθα πολίτην, καὶ διὰ τῆς δωρειᾶς ταύτης μετεδώκαμεν αὐτῷ καὶ ἱερῶν καὶ ὀσίων καὶ νομίμων καὶ πάντων ὄσων περ' αὐτοῖς μέτεστιν ἡμῖν. πολλὰ μὲν δὴ παρ' ἡμῖν ἐστὶ τοιαῦθ' οἷ' οὐχ ἑτέρωθι, ἐν δ' οὖν ἰδιώτατον πάντων καὶ σεμνότατον, τὸ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ δικαστήριον, ὑπὲρ οὗ τοσαῦτ' ἐστὶν εἰπεῖν καλὰ παραδεδομένα καὶ μυθώδη καὶ ὧν αὐτοὶ μάρτυρές ἐσμεν, ὅσα [περὶ] οὐδενὸς ἄλλου δικαστηρίου· ὧν ὡσπερὶ
- 66 δείγματος εἶνεκ' ἄξιόν ἐσθ' ἐν ἡ δὲ ἀκοῦσαι. τοῦτο μὲν τοίνυν τὰ παλαιά, ὡς ἡμῖν ἀκούειν παραδέδοται, ἐν μόνῳ τούτῳ τῷ δικαστηρίῳ θεοὶ δίκας καὶ δοῦναι καὶ λαβεῖν ἠξίωσαν καὶ δικασταὶ γενέσθαι διενεχθεῖσιν ἀλλήλοις, ὡς λόγος, λαβεῖν μὲν Ποσειδῶν' ὑπὲρ Ἀλιφροθίου τοῦ υἱοῦ παρ' Ἄρεως, δικάσαι δ' Εὐμενίσιν καὶ Ὀρέστη τοὺς δώδεκα θεοὺς. καὶ τὰ μὲν δὴ παλαιὰ ταῦτα, τὰ δ' ὕστερον· τοῦτο μόνον τὸ δικαστήριον οὐχὶ τύραννος, οὐκ ὀλιγαρχία[, οὐ δημοκρατία] 642 τὰς φονικὰς δίκας ἀφελέσθαι τετόλμηκεν, ἀλλὰ πάντες ἀσθενέστερον ἂν τὸ δίκαιον εὐρεῖν ἡγοῦνται περὶ τούτων αὐτοὶ τοῦ παρὰ τούτοις εὐρημένον δικαίου. πρὸς

δὲ τούτοις τοιούτοις οὖσιν, ἔνταυθοι μόνον οὐδεις πώ-
 ποτε οὔτε φεύγων ἀλούς οὔτε διώκων ἠττηθεις ἐξή-
 67 λεγξεν ὡς ἀδίκως ἐδικάσθη τὰ κριθέντα. ταύτην τοί-
 νυν τὴν φυλακὴν καὶ τὰς ἐν ταύτῃ νομίμους τιμωρίας
 παραβὰς ὁ γράφων τὸ ψήφισμα τοδί, ζῶντι μὲν ἐξου-
 σίαν γέγραφεν τῷ Χαριδήμεω ποιεῖν ὃ τι ἂν βούληται,
 παθόντος δέ τι τοῖς οἰκείοις συκοφαντίαν δέδωκεν.
 σκέψασθε γὰρ οὕτως. ἴστε δήπου τοῦθ' ἅπαντες, ὅτι
 ἐν Ἀρείῳ πάγῳ, οὗ δίδωσ' ὁ νόμος καὶ κελεύει τοῦ
 φόνου δικάζεσθαι, πρῶτον μὲν διομεῖται κατ' ἐξωλείας
 αὐτοῦ καὶ γένους καὶ οἰκίας ὃ τιν' αἰτιώμενος εἰργά-
 68 σθαι τι τοιοῦτον, εἴτ' οὐδὲ τὸν τυχόντα τρόπον τοῦτο
 ποιήσει, ἀλλ' ὃν οὐδεις ὄμνυσ' ὑπὲρ οὐδενὸς ἄλλου,
 στὰς ἐπὶ τῶν τομίων κάπρου καὶ κριοῦ καὶ ταύρου,
 καὶ τούτων ἐσφαγμένων ὑφ' ὧν δεῖ καὶ ἐν αἷς ἡμέ-
 ραις καθήκει, ὥστε καὶ ἐκ τοῦ χρόνου καὶ ἐκ τῶν
 μεταχειριζομένων ἅπαν, ὅσον ἐσθ' ὄσιον, πεπρᾶχθαι.
 καὶ μετὰ ταῦθ' ὁ τὸν τοιοῦτον ὄρκον ὁμομοκῶς οὕτω
 πεπίστευται, ἀλλ' ἂν ἐξελεγχθῆ μὴ λέγων ἀληθῆ, τὴν
 ἐπιορκίαν ἀπενεγκάμενος τοῖς αὐτοῦ παισὶν καὶ τῷ
 69 γένει πλέον οὐδ' ὄτιοῦν ἔξει. ἂν δὲ δόξῃ τὰ δίκαι'
 ἐγκαλεῖν καὶ ἔλῃ τὸν δεδρακότα τοῦ φόνου, οὐδ' οὔτω
 κύριος γίγνεται τοῦ ἀλόντος, ἀλλ' ἐκείνου μὲν οἱ νόμοι
 κύριοι κολάσαι καὶ οἷς προστέτακται, τῷ δ' ἐπιδεῖν
 διδόντα δίκην ἔξεστιν, ἣν ἔταξ' ὁ νόμος, τὸν ἀλόντα, 643
 πέρα δ' οὐδὲν τούτου. καὶ τῷ μὲν διώκοντι [ὑπάρχει]
 ταῦτα, τῷ δὲ φεύγοντι τὰ μὲν τῆς διωμοσίας ταῦτά,
 τὸν πρότερον δ' ἔξεστιν εἰπόντα λόγον μεταστῆναι,
 καὶ οὔθ' ὁ διώκων οὔθ' οἱ δικάζοντες οὔτ' ἄλλος
 70 ἀνθρώπων οὐδεις κύριος κωλύσαι. τί δήποτ' ὦ ἄν-
 δρες Ἀθηναῖοι τοῦθ' οὕτως ἔχει; ὅτι οἱ ταῦτ' ἐξ

ἀρχῆς [τὰ νόμιμα] διελόντες, οὔτινές ποτ' ἦσαν, εἰδ' ἤρωες εἴτε θεοί, οὐκ ἐπέθεντο τοῖς ἀτυχήσασιν, ἀλλ' ἀνθρωπίνως ἐπεκούφισαν, εἰς ὅσον εἶχε καλῶς, τὰς συμφοράς. ταῦτα μέντοι πάνθ' οὕτω καλῶς καὶ νομίμως ἔχονθ' ὁ γράφων τὸ ψήφισμα τουτὶ παραβεβηκῶς φαίνεται· ἐν γὰρ οὐδ' ὀτιοῦν ἐνι τούτων ἐν τῷ ψηφίσματι τῷ τούτου. καὶ πρῶτον μὲν παρ' ἐνὸς τούτου δικαστηρίου καὶ [παρὰ] τοὺς γεγραμμένους νόμους καὶ τῆ- γραφα νόμιμα τὸ ψήφισμ' εἴρηται.

- ⁷¹ Δεύτερον δ' ἕτερον δικαστήριον τὸ τῶν ἀκουσίων φόνων φανήσεται συγγέων, τοῦπὶ Παλλαδίῳ, καὶ τοὺς παρὰ τούτῳ νόμους παραβαίνων. καὶ γὰρ ἐνταῦθ' ὑπόκειται πρῶτον μὲν διωμοσία, δεύτερον δὲ λόγος, τρίτον δὲ γνώσις τοῦ δικαστηρίου, ὧν οὐδέν ἐστ' ἐν τῷ τούτου ψηφίσματι. ἂν δ' ἀλῶ καὶ δοκῆ τοῦργον εἰργάσθαι, οὐθ' ὁ διώκων τοῦ δεδρακότος κύριος, οὔτ' ἄλλος
- ⁷² οὐδὲ εἷς πλὴν ὁ νόμος. τί οὖν ὁ νόμος κελεύει τὸν ἀλόντ' ἐπ' ἀκουσίῳ φόνῳ; ἐν τισιν εἰρημένοις χρόνοις ἀπελθεῖν τακτὴν ὁδόν, καὶ φεύγειν ἕως ἂν αἰδέσῃται τινα ⁶⁴⁴ τῶν ἐν γένει τοῦ πεπονθότος. τηνικαῦτα δ' ἤκειν δέδωκεν ἔστιν ὃν τρόπον, οὐχ ὃν ἂν τύχη, ἀλλὰ καὶ θῦσαι καὶ καθαρθῆναι καὶ ἄλλ' ἅττα διείρηκεν, ἃ χρὴ ποιῆσαι, ὀρθῶς ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάντα ταῦτα λέγων
- ⁷³ ὁ νόμος. καὶ γὰρ τὸ τῶν ἀκουσίων ἐλάττω τὴν τιμωρίαν ἢ τῶν ἐκουσίων τάξει δίκαιον, καὶ τὸ παρασχόντ' ἀσφάλειαν ἀπελθεῖν οὕτω προστάττειν φεύγειν ὀρθῶς ἔστιν ἔχον, καὶ τὸ τὸν κατιόνθ' ὀσιοῦν [καὶ καθάρεσθαι] νομίμοις τισί, καὶ τὸ τοὺς νόμους κυρίους ἀπάντων εἶναι, καὶ πάντα ταῦτ' ἔχει καλῶς. ταῦτα τοίνυν ἅπαντα δικαίως οὕτω διορισθέντα ὑπὸ τῶν ἐξ ἀρχῆς νομοθετησάντων παρέβη γράφων τὸ ψήφισμ' οὔτοσί.

ταῦτα μὲν δὴ δύο τηλικαῦτα καὶ τοιαῦτα δικαστήρια καὶ νόμιμ' ἐκ παντός τοῦ χρόνου παραδεδομέν' οὕτως ἀναιδῶς ὑπερπεπήδηκεν.

- 74 Τρίτον δ' ἕτερον πρὸς τούτοις δικαστήριον, δ πάντων ἀγιώτατα τούτων ἔχει καὶ φρικωδέστατα, ἔν τις ὁμολογῆ μὲν κτείνει, ἐννόμως δὲ φῆ δεδρακέναι. τοῦτο δ' ἐστὶ τοῦπλ Δελφινίῳ. δοκοῦσι γάρ μοι ᾧ ἄνδρες δικασταὶ ζητήσαι τοῦτο πρῶτον ἀπάντων οἱ περὶ τούτων ἐν ἀρχῇ τὰ δίκαι' ὀρίσαντες, πότερ' οὐδένα χρῆ φόνον ὄσιον εἶναι νομίζειν, ἢ τινά γ' ἔσθ' ὄσιον νομιστέον, λογιζόμενοι δ' ὅτι μητέρ' Ὀρέστης ἀπεκτονῶς ὁμολογῶν θεῶν δικαστῶν τυχῶν ἀποφυγγάνει, νομίσαι δίκαιόν τιν' εἶναι φόνον· οὐ γὰρ ἂν τά γε μὴ δίκαια θεοῦς ψηφίσασθαι. ὥς δὲ τοῦτ' ἐνόμισαν, γράφουσιν ἤδη καὶ διορίζουσι σαφῶς ἐφ' οἷς
- 75 ἐξείναι ἀποκτινύναι. ἀλλ' οὐχ οὗτος οὐδὲν ἀφείλεν, 645 ἀλλ' ἀπλῶς, ἐάν τις ἀποκτείνῃ Χαρίδημον, κὰν δικάως, κὰν ὥς οἱ νόμοι διδάσιν, ἐκδοτον ποιεῖ. καίτοι πᾶσιν εἰσι πράγμασι καὶ λόγοις δύο προσθῆκαι, ἢ τοῦ δικαίου καὶ ἀδίκου· ἄς ἅμα μὲν ταῦτ' ἀπᾶμ' οὐδὲν ἂν δύναίτο σχεῖν οὐδὲ λόγος οὐδεὶς (πῶς γὰρ ἂν δίκαι' ἅμα ταῦτ' καὶ μὴ γένοιτο;) τὴν ἑτέραν δ' ἕκαστον ἔχον δοκιμάζεται, κὰν μὲν τὴν ἄδικον φανῆ, πονηρὸν κρίνεται, ἂν δὲ τὴν δικαίαν, χρηστὸν καὶ καλόν. σὺ τοίνυν οὐδετέραν προσέθηκας τούτων, „ἔν τις ἀποκτείνῃ“ γράφων· ἀλλ' ἀόριστον εἰπὼν αὐτὴν τὴν αἰτίαν, καὶ μετὰ ταῦτ' εὐθὺς προσγράψας ἀγῶγιμον εἶναι, τρίτον τοῦτ' δικαστήριον καὶ τὰ τούτου νόμιμα παραβεβηκῶς φαίνει.

- 76 Τέταρτον τοίνυν ἄλλο πρὸς τούτοις τοῦπλ Πρυτανεῖῳ. τοῦτο δ' ἐστὶ τί; ἐάν λίθος ἢ ξύλον ἢ σίδηρος

ἢ τι τοιοῦτον ἐμπесὸν πατάξῃ, καὶ τὸν μὲν βαλόντ' ἀγνοῆ τις, αὐτὸ δ' εἰδῆ καὶ ἔχη τὸ τὸν φόνον εἰργασμένον, τούτοις ἐνταῦθα λαγχάνεται. εἰ τοίνυν τῶν ἀψύχων καὶ μὴ μετεχόντων τοῦ φρονεῖν οὐδέν ἐσθ' ὄσιον, τοιαύτην ἔχον αἰτίαν, ἔαν ἄκριτον, ἢ που τὸν γ' ἀδικοῦντα μὲν οὐδέν, ἔαν τύχη, θήσω δ' ἀδικοῦντα, ἀλλ' ἀνθρωπὸν γ' ὄντα καὶ μετειληφότα τῇ τύχῃ τῆς αὐτῆς ἡμῖν φύσεως, ἀνόσιον καὶ δεινὸν ἄνευ λόγου καὶ ψήφου ποιεῖν ἐκδοτὸν ἐπ' αἰτία τοιαύτη.

- 77 Ἐτι τοίνυν πέμπτον δικαστήριον ἄλλο θεάσασθ' οἶον ὑπερβέβηκε τὸ ἐν Φρεαττοῖ. ἐνταῦθα γὰρ ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κελεύει δίκας ὑπέχειν ὁ νόμος, „ἐάν τις ἐπ' ἀκουσίῳ φόνῳ πεφευγῶς, μήπω τῶν ἐκβαλόντων αὐτὸν ἠδεσμένων, αἰτίαν ἔχη ἐτέρου φόνου ἐκουσίου“.⁶⁴⁶ καὶ οὐχ, ὅτι δεῦρ' οὐχ οἶόν τ' ἐλθεῖν αὐτῷ, παρείδεν αὐτὸν ὁ ταῦθ' ἕκαστα τάξας, οὐδ', ὅτι καὶ πρότερόν τι τοιοῦτον ἐποίησε, καὶ δὴ τὴν ὁμοίαν ἐποίησατο
- 78 πιστὴν αἰτίαν κατ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τό τ' εὐσεβὲς εὗρεν ὅπως ἔσται, κἀκεῖνον οὐκ ἀπεστέρησε λόγου καὶ κρίσεως. τί οὖν ἐποίησεν; ἤγαγε τοὺς δικάσοντας οἱ προσελθεῖν οἶόν τ' ἐκείνῳ, τῆς χώρας ἀποδείξας τόπον τιν' ἐν Φρεαττοῖ καλούμενον ἐπὶ θαλάττῃ. εἶθ' ὁ μὲν ἐν πλοίῳ προσπλεύσας λέγει τῆς γῆς οὐχ ἀπτόμενος, οἱ δ' ἀκροῶνται καὶ δικάζουσ' ἐν τῇ γῇ· κὰν μὲν ἀλῶ, τὴν ἐπὶ τοῖς ἐκουσίοις φόνοις δίκην ἔδωκε δικαίως, ἂν δ' ἀποφύγη, ταύτης μὲν ἀθῶος ἀφίεται,
- 79 τὴν δ' ἐπὶ τῷ πρότερον φόνῳ φηγὴν ὑπέχει. τίνος οὖν ποθ' εἵνεκα ταῦθ' οὕτω διεσπούδασαι; ἴσον ἡγεῖτ' ἀσέβημ' ὁ ταῦτα διαιρῶν τὸν τ' ἀδικοῦντ' ἔαν, καὶ τὸν ἀναίτιον ἐκδιδόναι πρὸ δίκης. καίτοι εἰ περὶ τῶν ἀνδροφόνων ἤδη κεκριμένων τοςαύτη σπουδῆ, ὅπως

λόγου καὶ κρίσεως καὶ πάντων ὀπὸς ἔστι δίκαια τεύ-
ξονται περὶ τῶν ὕστερον αἰτιῶν, ἣ που περὶ γε τοῦ
μῆθ' ἑαλωκότος μῆτ' ἐγνωσμένου, πότερον δέδρακεν
ἢ οὐ καὶ πότερ' ἄκων ἢ ἐκόν, πάνθεινον γράφειν ὡς
ἐκδοτέον τοῖς ἐγκαλοῦσιν.

80 Ἔτι τοίνυν ἔσθ' ἕκτη τιμωρία πρὸς ἀπάσαις ταύ-
ταις, ἣν ὁμοίως παραβὰς γέγραφεν τὸ ψήφισμ' οὗτοσί.
εἰ πάντα ταῦτά τις ἠγνόηκεν, ἢ καὶ παρεληλύθασιν οἱ
χρόνοι, ἐν οἷς ἔδει τούτων ἕκαστα ποιεῖν, ἢ δι' ἄλλο
τι οὐχὶ βούλεται τούτους τοὺς τρόπους ἐπεξεῖναι, τὸν 647
ἀνδροφόνου δ' ὄρα περιιόντ' ἐν τοῖς ἱεροῖς καὶ κατὰ
τὴν ἀγοράν, ἀπάγειν ἕξεστιν εἰς τὸ δεσμοκτήριον, οὐκ
οἴκαδ' οὐδ' ὅποι βούλεται, ὥσπερ σὺ δέδωκας. κἀν-
ταῦθ' ἀπαχθεῖς οὐδ' ὀτιοῦν, πρὶν ἂν κριθῆ, πείσεται,
ἀλλ' ἐὰν μὲν ἀλφ, θανάτῳ ζημιωθήσεται, ἐὰν δὲ μὴ
μεταλάβῃ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων ὁ ἀπαγαγών,
81 χιλίας προσοφλήσει. ἀλλ' οὐχ οὗτος ἔγραψε ταῦτα,
ἀλλὰ τὸν μὲν ἀθῶνον αἰτιᾶσθαι, τὸν δ' ἄκριτον παρα-
χρῆμ' ἐκδίδοσθαι. ἂν δὲ τις ἀνθρώπων ἢ καὶ ὅλη
πόλις τοσοῦτοις νομίμοις ἀναιρουμένοις ὅσοις ἐγὼ διεξ-
ελήλυθα, καὶ τοσοῦτοις δικαστηρίοις καταλυομένοις
ὅσοις εἰρηκα, ἃ θεοὶ κατέδειξαν καὶ μετὰ ταῦτ' ἄν-
θρωποι χροῶνται πάντα τὸν χρόνον, βοηθήσῃ καὶ τὸν
ὑβριζόμενον καὶ παρανομούμενον ἐξέληται, ἐκσπονδον
ἔγραψεν εἶναι, καὶ οὐδὲ τούτῳ λόγον οὐδὲ κρίσιν πε-
ποίηκ', ἀλλὰ καὶ τοῦτον εὐθύς ἄνευ κρίσεως κολάζει.
πῶς ἂν ἢ δεινότερον γένοιτ' ἢ παρανομώτερον τούτου
ψήφισμα;

82 Ἄρα τις ἡμῖν ἔτι λοιπὸς ἔστι νόμος; δεῖξον. οὐ-
τοσί. λέγε τοῦτον.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐάν τις βιαίῳ θανάτῳ ἀποθάνῃ, ὑπὲρ τούτου τοῖς προσήκουσιν εἶναι τὰς ἀνδροληψίας, ἕως ἂν ἡ δίκας τοῦ φόνου ὑπόσχωσιν ἢ τοὺς ἀποκτείναντας ἐκδώσι. τὴν δὲ ἀνδροληψίαν εἶναι μέχρι τριῶν, πλεον δὲ μή.

Πολλῶν ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καλῶς ἐχόντων νόμων, οὐκ οἶδ' εἴ τινος ἦττον οὗτος ἔχει καλῶς καὶ δικαίως [ὁ νόμος]. σκέψασθε γὰρ ὡς νομίμως καὶ σφόδρ' ⁶⁴⁸

⁸³ ἀνθρωπίνως κεῖται. „ἐάν τις βιαίῳ θανάτῳ ἀποθάνῃ“ φησί. πρῶτον μὲν δὴ τοῦτο προσγράψας τὸ „βιαιῶς“, σύμβολον πεποίηκεν ᾧ γινώσκουμεν, ὅτι, ἂν ἀδίκως, λέγει. „ὑπὲρ τούτου“ φησί „τοῖς προσήκουσιν εἶναι τὰς ἀνδροληψίας, ἕως ἂν ἡ δίκας τοῦ φόνου ὑπόσχωσιν ἢ τοὺς ἀποκτείναντας ἐκδώσι“. σκοπεῖσθ' ὡς καλῶς. πρότερον μὲν ὑποσχεῖν δίκας ἀξιοί, μετὰ ταῦτα δ' ἐάν τοῦτο μὴ βούλωνται, προσέταξεν ἐκδοῦναι· ἐάν δὲ μηδέτερον τούτων ἐθέλωσι, „τὸ ἀνδροληψίον“ φησιν „εἶναι μέχρι τριῶν, πλεον δὲ μή“. παρὰ τοίνυν ὄλον ⁸⁴ τοῦτον τὸν νόμον εἰρηται τὸ ψήφισμα. πρῶτον μὲν γὰρ „ἐάν τις ἀποκτείνῃ“ γράφων, οὐ προσέγραψ' ἀδίκως οὐδὲ βιαιῶς οὐδ' ὄλως οὐδέν. εἶτα πρὸ τοῦ δίκην ἀξιῶσαι λαβεῖν, εὐθύς ἔγραψεν ἀγώγιμον εἶναι. πρὸς δὲ τούτοις ὁ μὲν νόμος, ἐάν μήτε δίκας ὑπέχωσι παρ' οἷς ἂν τὸ πάθος γένηται, μήτε τοὺς δεδρακότας ἐκδιδῶσι, κελεύει κατὰ τούτων εἶναι μέχρι τριῶν τὸ ἀνδρολήψιον· ὁ δὲ τούτους μὲν ἀθῶους παρήκε, καὶ οὐδὲ λόγον πεποίηται περὶ αὐτῶν οὐδένα, τοὺς δὲ τὸν ἤδη πεφευγότα (θήσω γὰρ οὔτω) κατὰ τὸν κοινὸν ἀπάντων ἀνθρώπων νόμον ὃς κεῖται τὸν φεύγοντα δέχεσθαι, ὑποδεξαμένους ἐκσπόνδους εἶναι γράφει, ἐάν μὴ τὸν

ἰκέτην ἔκδοτον διδῶσιν. οὐκοῦν καὶ τῷ μὴ προσθεῖναι πῶς, ἐὰν ἀποκτείνῃ, καὶ τῷ μηδεμίαν κρίσιν εἰπεῖν, καὶ τῷ μὴ δίκας αἰτεῖν, καὶ τῷ πανταχόθεν διδόναι λαμβάνειν, καὶ τῷ τοὺς ὑποθεξαμένους, ἀλλὰ μὴ παρ' οἷς ἂν τὸ πάθος γένηται κολάζειν, καὶ πᾶσιν οὕτως φανερωῶς καὶ παρὰ τοῦτον εἴρηκε τὸν νόμον.

649

86 Λέγε δὴ τὸν ἐφεξῆς.

ΝΟΜΟΣ.

Μηδὲ νόμον ἐπ' ἀνδρὶ ἐξεῖναι θεῖναι, ἐὰν μὴ τὸν αὐτὸν ἐπὶ πᾶσιν Ἀθηναίοις.

Ἔστι μὲν οὐκέτι τῶν φονικῶν ὅδ' ὁ νῦν ἀνεγνωσμένος νόμος ὃ ἄνδρες δικασταί, οὐδ' ὄτιοῦν δ' ἦττον ἔχει καλῶς εἶπερ καὶ ἄλλος τις. ὥσπερ γὰρ τῆς ἄλλης πολιτείας ἴσον μέτεστιν ἐκάστω, οὕτως ᾤετο δεῖν καὶ τῶν νόμων ἴσον μετέχειν πάντας ὁ θεὸς αὐτόν, καὶ διὰ ταῦτ' ἔγραψε „μηδὲ νόμον ἐπ' ἀνδρὶ ἐξεῖναι θεῖναι, ἐὰν μὴ τὸν αὐτὸν ἐφ' ἅπασιν Ἀθηναίοις“. ὁπότε τολῶν τὰ ψηφίσματα δεῖν κατὰ τοὺς νόμους ὁμολογεῖται γράφειν, ὁ γράφων ἰδίᾳ τι Χαριδήμῳ τοιοῦτον, ὃ μὴ πᾶσι καὶ ὑμῖν ἔσται, σαφῶς καὶ παρὰ τοῦτον ἂν εἰρηκῶς εἴη τὸν νόμον. οὐ γὰρ δήπου, ἀ μὴδὲ νομοθετεῖν ἐξεστί, ταῦτ' ἐν ψηφίσματι γράψας τις ἐννομ' ἂν εἰρηκῶς εἴη.

87 Λέγε τὸν μετὰ ταῦτα νόμον. ἢ οὗτοι πάντες εἰσίν;

ΝΟΜΟΣ.

Ψήφισμα δὲ μηδὲν μήτε βουλῆς μήτε δήμου νόμου κυριώτερον εἶναι.

Κατάθου. Πάνυ μικρὸν ὑπείληψά μοι τὸν λόγον ὃ ἄνδρες δικασταί καὶ ῥάδιον εἶναι περὶ τοῦ παρὰ

τοῦτον εἰρῆσθαι τὸν νόμον τὸ ψήφισμα. ὃς γὰρ ὑπαρχόντων τοσοῦτων νόμων πάντας ὑπερβάς τούτους γέγραφεν καὶ κατέκλεισ' ἴδιον πρᾶγμα ψηφίσματι, τοῦτον τί τις ἄλλο ποιεῖν φήσῃ πλὴν ψήφισμα νόμου κυριώτερον ἀξιοῦν εἶναι;

- 88 Βούλομαι τοίνυν ὑμῖν καὶ ἐν ἡ δύο ψηφίσματα 650
 δεῖξαι τῶν γεγραμμένων τοῖς ὡς ἀληθῶς εὐεργέταις τῆς πόλεως, ἵν' εἰδῆθ' ὅτι ῥᾶδιόν ἐστι γράφειν τὰ δίκαια, ὅταν αὐτοῦ τις εἴνεκα τούτου γράφῃ, τοῦ τιμῆσαι τινα καὶ μεταδοῦναι τῶν ἡμῖν ὑπαρχόντων, καὶ μὴ διὰ τοῦ ταῦτα δοκεῖν ποιεῖν βούληται κακουργεῖν καὶ παρακρούεσθαι. λέγε τὰ ψηφίσματα ταυτί. ἀλλ' ἵνα μὴ μακρὸν ὑμῖν ἀκούειν ἦ, ἐξ ἑκάστου τῶν ψηφισμάτων αὐτὸ τοῦτ' ἐξείλεκται περὶ οὗ τούτου κατηγορῶ. λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

- 89 'Ορᾶθ' ὅτι πάντες ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸν αὐτὸν τρόπον γεγράφασιν. „ἔστω“ φησὶν „ὑπὲρ αὐτοῦ ἡ αὐτὴ τιμωρία, καθάπερ ἂν τὸν Ἀθηναῖον ἀποκτείνῃ“, κυρίους μὲν ἑῶντες τοὺς περὶ τούτων ὑπάρχοντας ὑμῖν νόμους, σεμνοὺς δ' ἀποφαίνοντες, οἳ γ' ἐν δωρειᾷς ἐποίησαντο τάξει τὸ τούτων μεταδοῦναι. ἀλλ' οὐκ Ἀριστοκράτης, ἀλλὰ προπηλακίζει μὲν καθ' ὅσον δύναται τούτους (ὡς γοῦν οὐδενὸς ἀξίῳ ἰδίῳ τι γράφειν ἐπεχείρησε), μικρὰν δ' ἀποφαίνει κάκεινήν τὴν δωρειάν, ἐν ἣ τὴν πολιτείαν δεδώκατε τῷ Χαριδήμῳ. ὃς γὰρ, ὡς ἀγαπώντων τοῦθ' ὑμῶν καὶ προσοφειλόντων χάριν αὐτῷ, γέγραφεν καὶ πρὸς φυλάττειν ὑμᾶς ἐκείνου, ὅπως ἀδεῶς ὅ τι ἂν βούληται ποιῇ, πῶς οὐ τοῦθ' ὃ λέγω διαπράττεται;
- 90 Οὐκ ἀγνοῶ τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὅτι ὡς μὲν

- οὐ παρὰ τοὺς νόμους φανερώς γέγραφεν τὸ ψήφισμα Ἀριστοκράτης οὐχ ἔξει δεῖξαι, ὃ δὲ δεινότατον πάντων ἐστὶ, τὸ μηδεμίαν κρίσιν ἐν παντὶ ποιῆσαι τῷ 651 ψηφίσματι τοιαύτης αἰτίας, τοῦθ' ὑφαιρεῖσθαι πειράσσεται. ἐγὼ δὲ περὶ αὐτοῦ τούτου πολλὰ μὲν λέγειν οὐκ οἶμαι δεῖν, ἐκ δὲ τοῦ ψηφίσματος αὐτοῦ δεῖξω σαφῶς οὐδ' αὐτὸν τοῦτον ἡγούμενον εἶναι κρίσιν οὐ-
- 91 δεμίαν τῷ τὴν αἰτίαν ἔχοντι. γέγραφεν γὰρ „ἐάν τις ἀποκτείνῃ Χαρίδημον, ἀγώγιμος ἔστω, ἐάν δέ τις ἀφέληται ἢ πόλις ἢ ιδιώτης, ἐκσπονδος ἔστω“, οὐκ „ἐάν μὴ παράσχη εἰς κρίσιν τὸν ἀφαιρεθέντα“, ἀλλ' ὅπως εὐθύς. καίτοι εἰ γ' ἐδίδου κρίσιν καὶ μὴ ἀφηρείτο, τότε ἂν προσέγραψεν κατὰ τῶν ἀφελομένων τὴν τιμωρίαν, ὅπουτ' εἰς τὴν κρίσιν μὴ παρέσχον οὐκ ἐξείλοντο.
- 92 Οἶμαι τοίνυν αὐτὸν κάκεινον ἐρεῖν τὸν λόγον, καὶ σφόδρα ταύτῃ ζητήσῃν ἐξαπατᾶν ὑμᾶς, ὡς ἄκυρόν ἐστι τὸ ψήφισμα· προβούλευμα γὰρ ἐστίν, ὃ νόμος δ' ἐπέτεια κελεύει τὰ τῆς βουλῆς εἶναι ψηφίσματα, ὥστε κἂν αὐτοῦ νῦν ἀποψηφίσῃσθε, ἢ γε πόλις φλαῦρον
- 93 οὐδὲν πείσεται κατὰ τὸ ψήφισμα τοῦτο. ἐγὼ δὲ πρὸς ταῦτ' οἶμαι δεῖν ὑμᾶς ἐκεῖνο ὑπολαμβάνειν, ὅτι τὸ ψήφισμα τοῦθ' οὗτος ἔγραψεν οὐχ ἵν' ὄντος ἀκύρου μηδὲν ἀηδὲς ὑμῖν συμβῆ (τὴν ἀρχὴν γὰρ ἐξῆν αὐτῷ μὴ γράφειν, εἰ γε τὸ βέλτιστον τῇ πόλει σκοπεῖν ἐβούλετο) ἀλλ' ἵν' ἐξαπατηθέντων ὑμῶν διαπράξαιντό τινες τάναντία τοῖς ὑμῖν συμφέρουσιν. οἱ δὲ γραψάμενοι καὶ χρόνους ἐμποιήσαντες καὶ δι' οὗς ἄκυρόν ἐστιν, ἡμεῖς ἐσμέν. ἄτοπον δὴ γένοιτ' ἂν, εἰ ὦν ἡμῖν χάριν εἰκὸς ὑπάρχειν, ταῦτα τούτοις εἰς σωτηρίαν ὑπάρξειεν.
- 94 ἔτι τοίνυν οὐδ' ἀπλοῦν τοῦθ' οὕτως ἐστίν, ὡς τις 652 οἴεται. εἰ μὲν γὰρ μηδεὶς ἦν οὗς ἡμελλεν ὁμοίως τῶν

συμπερόντων ὑμῖν ὀλιγορήσας γράφειν, ἴσως ἂν ἦν τοῦτο· νῦν δ' ὄντων οὐκ ὀλίγων οὐχὶ καλῶς ἔχει μὴ λῦσαι τὸ ψήφισμ' ὑμῖν. τίς γὰρ οὐ γράψει θαρρῶν κάλιον, ἢνίκ' ἂν ἦ τοῦτ' ἀποπεφυγός; τίς δ' οὐκ ἐπιψηφιεῖ; τίς δὲ γράφεται; οὐ τοίνυν τοῦτο σκεπτέον, εἰ τοῦτ' ἔστιν ἄκυρον τοῖς χρόνοις, ἀλλ' ἐκεῖνο, ὅτι τῇ περὶ τοῦτου ψήφῳ, νῦν ἐὰν ἀποψηφίσθησθε, τοῖς ἀδικεῖν βουλευσομένοις αὐθις ὑμᾶς ἄδειαν δώσετε.

- 95 Οὐ τοίνυν οὐδ' ἐκεῖνό μ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι λέληθεν, ὅτι ἀπλήν μὲν οὐδὲ δικαίαν οὐδ' ἠντινοῦν ἀπολογίαὶν Ἀριστοκράτης ἔξει λέγειν, παραγωγὰς δέ τινας τοιαύτας ἔρει, ὡς ἄρα πολλὰ τοιαῦτ' ἤδη γέγονε ψηφίσματα πολλοῖς. ἔστι δ' οὐδὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτο σημεῖον τοῦ τοῦτον ἔννομ' εἰρηκέναι· πολλὰ γὰρ προφάσεις εἰσὶν δι' ἃς πολλάκις ὑμεῖς ἐξηπάτησθε.
- 96 οἷον εἰ τι τῶν ἐαλωκότων ψηφισμάτων παρ' ὑμῖν μὴ ἐγράφη, κύριον ἂν δῆπουθεν ἦν· καὶ μὴν παρὰ τοὺς νόμους γ' [ἂν] εἰρητο. καὶ εἰ τι γραφέν γ' ἦ καθυφέντων τῶν κατηγορῶν ἢ μὴ δυνηθέντων μηδὲν διδάξαι ἀπέφυγε, καὶ τοῦτ' οὐδὲν κωλύει παράνομον εἶναι. οὐκ ἄρ' εὐορκούσιν οἱ δικάσαντες αὐτό; ναί. πῶς; ἐγὼ διδάξω. γνώμη τῇ δικαιωτάτῃ δικάσειν ὁμωμόκασιν, ἢ δὲ τῆς γνώμης δόξ' ἀφ' ὧν ἂν ἀκούσωσι παρίσταται· ὅτε τοίνυν κατὰ ταύτην ἔθεντο τὴν ψήφον,
- 97 εὐσεβοῦσι. πᾶς γὰρ ὁ μήτε δι' ἐχθραν μήτε δι' εὐνοίαν μήτε δι' ἄλλην ἄδικον πρόφασιν μηδεμίαν παρ' ἃ γιγνώσκει θέμενος τὴν ψήφον εὐσεβεῖ· εἰ γὰρ ἡγνό- 653 ησέν τι διδασκόμενος, τοῦ μὴ συνεῖναι δίκην οὐκ ὀφείλει δοῦναι· ἀλλ' εἰ τις εἰδῶς ἐκεῖνο προὔδωκεν ἢ ἔξαπατᾷ, οὗτός ἐστ' ἐνοχος τῇ ἀρᾷ. διόπερ καταράται καθ' ἐκάστην ἐκκλησίαν ὁ κῆρυξ, οὐκ εἰ τινες ἐξηπατή-

θησαν, ἀλλ' εἴ τις ἑξαπατᾶ λέγων ἢ βουλὴν ἢ δῆμον
 98 ἢ τὴν ἡλιαίαν. μὴ δὴ τοῦθ' ὑμῖν ἕατε λέγειν, ὡς γέ-
 γονεν, ἀλλ' ὡς ἔστι δίκαιον γίνεσθαι, μὴδ' ὡς ἕτεροι
 δικάσαντες ἐκύρωσαν ἐκεῖνα, ἀλλ' ὑμᾶς αὐτοὺς ἀξιούτε
 διδάσκειν, ὡς δικαιότερ' ἡμῶν περὶ τοῦδε λέγουσιν.
 εἰ δὲ τοῦτο μὴ δυνήσονται, οὐχὶ καλῶς ἔχειν ὑμῖν
 ἡγοῦμαι τὴν ἐτέρων ἀπάτην κυριωτέραν ποιήσασθαι
 99 τῆς ὑμετέρας αὐτῶν γνώμης. ἔτι τοίνυν ἔμοιγε δοκεῖ
 καὶ σφόδρ' ἀναιδῆς ὁ τοιοῦτος εἶναι λόγος, ὡς γέ-
 γονεν καὶ πρότερόν τισιν ἄλλοις τοιαῦτα ψηφίσματα.
 οὐ γὰρ εἴ τι πάποτε μὴ κατὰ τοὺς νόμους ἐπράχθη,
 σὺ δὲ τοῦτ' ἐμιμήσω, διὰ τοῦτ' ἀποφεύγειν σοὶ προσ-
 ἦκει, ἀλλὰ τούναντίον πολὺ μᾶλλον ἀλίσκεσθαι διὰ
 ταῦτα. ὥσπερ γὰρ, εἴ τις ἐκείνων ἦλω, σὺ τὰδ' οὐκ ἂν
 ἔγραψας, οὕτως, ἐὰν σὺ νῦν ἀλφς, ἄλλος. οὐ γράψει.
 100 Ὡς μὲν τοίνυν οὐ παρὰ πάντας τοὺς νόμους φα-
 νερώς γέγραφεν τὸ ψήφισμ' Ἀριστοκράτης, οὐκ οἶμαι
 λέγειν αὐτὸν ἔξειν· ἤδη δὲ τιν' εἶδον ὧ ἄνδρες Ἀθη-
 ναῖοι γραφὴν ἀγωνιζόμενον παρανόμων τοῖς νόμοις
 μὲν ἀλισκόμενον, ὡς δὲ συμφέρονθ' ὑμῖν γέγραφεν
 λέγειν ἐπιχειροῦντα καὶ ταύτη βιαζόμενον, εὐθήθη μὲν
 101 οἶμαι, μᾶλλον δ' ἀναιδῆ λόγον· εἰ γὰρ καὶ κατὰ τᾶλλα 654
 πάντα συμφέροι τὰ εἰρημένα, ἢ γ' ὁμωμοκότας κατὰ
 τοὺς νόμους δικάσειν ὑμᾶς ἀξιοὶ κυροῦν ἂ μὴδ' αὐτὸς
 ἔχει δικαίως δεῖξαι γεγραμμέν', ἀσύμφορ' ἂν εἴη, εἴπερ
 τὸ εὐορκεῖν περὶ πλείστου πᾶσιν ἔστι ποιητέον· οὐ μὴν
 ἀλλ' ἔχει τιν' ὅμως ἢ ἀναίδει' αὕτη λόγον. τούτῳ τοί-
 νυν οὐδ' οὗτος ἐνέσται πρὸς ὑμᾶς ὁ λόγος· οὕτω γὰρ
 σφόδρ' ἐναντίον ὄν τοῖς νόμοις τὸ ψήφισμα, μᾶλλον
 102 ἀσύμφορόν ἐστιν ἢ παράνομον. βούλομαι δ' ἤδη καὶ
 τοῦθ' ὑμῖν ἐπιδεικνύμαι. ἵνα δ' ὡς διὰ βραχυτάτου

λόγου δήλον δ βούλομαι ποιήσω, παράδειγμά τι γνώ-
 ριμον ὑμῖν ἐρῶ. ἴσθ' ὅτι συμφέρει τῇ πόλει μήτε Θη-
 βαίους μήτε Λακεδαιμονίους ἰσχύειν, ἀλλὰ τοῖς μὲν
 Φωκίας ἀντιπάλους, τοῖς δ' ἄλλους τινὰς εἶναι· ἐκ
 γὰρ τοῦ ταῦθ' οὕτως ἔχειν ἡμῖν ὑπάρχει μεγίστοις
 108 οὔσι ἀσφαλῶς οἰκεῖν. ταῦτόν τοίνυν νομίζετε τοῦτο
 καὶ τοῖς Χερρόνησον οἰκοῦσι τῶν πολιτῶν συμφέρειν,
 μηδέν' εἶναι τῶν Θρακῶν ἰσχυρόν· ἡ γὰρ ἐκείνων πρὸς
 ἀλλήλους ταραχὴ καὶ ὑποψία φρουρὰ Χερρόνησον με-
 γίστη τῶν πασῶν ἐστίν καὶ βεβαιωτάτη. τὸ τοίνυν ψή-
 φισμα τουτὶ τῷ μὲν ἡγουμένῳ τῶν Κερσοβλέπτου πρα-
 γμάτων ἀσφάλειαν διδόν, τοῖς δὲ τῶν ἐτέρων βασιλέων
 στρατηγοῖς φόβον καὶ δέος μὴ τιν' αἰτίαν σχῶσι πα-
 ριστάν, τοὺς μὲν ἀσθενεῖς, τὸν δ' ἐν' ὄντ' ἰσχυρόν
 104 καθίστησιν. ἵνα δὲ μὴ πάνυ θαυμάζητ' εἰ τὰ παρ'
 ὑμῖν ψήφισματα τηλικαύτην ἔχει δύναμιν, γεγονὸς καὶ
 ὁ πάντες ἐπίστασθε πρᾶγμα ὑμᾶς ὑπομνήσω. ὅτε Μιλ- 655
 τοκύθης ἀπέστη Κότυος, συχνὸν ἤδη χρόνον ὄντος τοῦ
 πολέμου, καὶ ἀπηλλαγμένου μὲν Ἐργοφίλου, μέλλον-
 τος δ' Αὐτοκλέους ἐκπλεῖν στρατηγοῦ, ἐγράφη τι παρ'
 ὑμῖν ψήφισμα τοιοῦτον, δι' οὗ Μιλτοκύθης μὲν ἀπῆλ-
 θεν φοβηθεὶς καὶ νομίσας ὑμᾶς οὐ προσέχειν αὐτῷ,
 Κότυς δ' ἐγκρατῆς τοῦ τ' ὄρους τοῦ ἱεροῦ καὶ τῶν
 θησαυρῶν ἐγένετο. καὶ γὰρ τοι μετὰ ταῦτ' ὧ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, Αὐτοκλήης μὲν ἐκρίνεθ' ὡς ἀπολωλεκῶς Μιλ-
 τοκύθην, οἱ δὲ χρόνοι κατὰ τοῦ τὸ ψήφισμ' εἰπόντος
 τῆς γραφῆς ἐξεληλύθεσαν, τὰ δὲ πράγματ' ἀπωλώλει
 105 τῇ πόλει. εὐ τοίνυν ἴσθ' ὅτι καὶ νῦν, εἰ μὴ λύσετε
 τὸ ψήφισμα τοδί, καὶ τοῖς βασιλεῦσι θαυμαστικῆ γενή-
 σεται δι' αὐτ' ἀθυμία καὶ τοῖς στρατηγοῖς αὐτῶν· ὅλως
 γὰρ ἡγήσονται παρεῶσθαι μὲν αὐτοί, πρὸς Κερσοβλέ-

πτῆν δ' ἀποκλίνειν ὑμᾶς. εἰ δ' ἐκ τοῦ ταῦτα γινῶναι
 παραχωρήσονται τῆς ἀρχῆς ἐπὶ καιροῦ τινὸς αὐτοῖς
 ἐπιθεμένου τοῦ Κερσοβλέπτου, πάλιν ὁρᾶτε τί συμβή-
 106 σεται. φέρε γὰρ πρὸς θεῶν, ἐὰν ἡμᾶς ἀδικῆ Κερσο-
 βλέπτης, ὃ μᾶλλον ἐλπίς ἢ μὴ δυνηθέντ' ἂν ποιῆσαι,
 οὐκ ἐπ' ἐκείνουσ ἴμεν καὶ δι' ἐκείνων ἀσθενῆ ποιεῖν
 αὐτὸν ζητήσομεν; ἂν οὖν εἰπωσ' ἡμῖν ὅτι „ὕμεῖς δ', ὧ
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐ μόνον ἡμῖν ἀδικουμένοις οὐκ
 ἐβοηθήσατε, ἀλλὰ καὶ φόβον, ἂν ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν
 ἀμυνώμεθα, θαυμαστὸν παρεστήσατε, ψήφισμα ποιησά-
 μενοι, τὸν ἐναντία τοῖς ὑμῖν συμφέρουσι καὶ ἡμῖν πρᾶτ-
 656 τont' ἐάν τις ἀποκτείνῃ, ἀγώγιμον εἶναι· οὐκ οὐν ἐστὲ δι-
 καιοὶ βοηθοὺς καλεῖν ἡμᾶς, ἐφ' οἷς καὶ περὶ ὑμᾶς αὐτοὺς
 καὶ περὶ ἡμᾶς κακῶς ἐβουλεύσασθε“, εἰπέ μοι, ταῦτ'
 ἐὰν λέγωσιν, οὐ δικαιότερ' ἡμῶν ἐροῦσιν; ἔγωγ' οἶμαι.
 107 Καὶ μὴν οὐδ' ἐκείνό γ' ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι νῆ Δί'
 εἰκότως ἐφενακίσθητε καὶ παρεκρούσθητε. εἰ γὰρ μηδὲν
 εἶχετε τῶν ἄλλων λογίσασθαι, μηδ' ἐφ' ὑμῶν αὐτῶν
 οἰοί τ' ἦτε ταῦτα συνεῖναι, ἦν ἰδεῖν παράδειγμα
 Ὀλυνθίους τουτουσί, οἳ τί πεποιηκότος αὐτοῖς Φιλίπ-
 108 που πῶς αὐτῶ χρῶνται; ἐκεῖνος ἐκείνοις Ποτεΐδαιαν
 οὐχὶ τρηνακῦτ' ἀπέδωκεν, ἠνίκ' ἀποστερεῖν οὐκέθ' οἶός
 τ' ἦν, ὥσπερ ὑμῖν Κερσοβλέπτης Χερρόνησον· ἀλλὰ
 πρὸς ὑμᾶς πολεμῶν χρήματα πόλλ' ἀναλώσας, ἐλὼν
 καὶ δυνηθεὶς ἂν αὐτὸς ἔχειν, εἶπερ ἐβουλήθη, παρέ-
 108 δωκεν καὶ οὐδ' ἐπεχείρησεν ἄλλο ποιεῖν οὐδέν. ἀλλ'
 ὄμως ἐκεῖνοι, τέως μὲν ἑώρων τηλικούτον αὐτὸν ἡλίκος
 ὦν πιστὸς ὑπῆρχε, σύμμαχοί τ' ἦσαν καὶ δι' ἐκείνον
 ἡμῖν ἐπολέμονν, ἐπειδὴ δ' εἶδον μείζω τῆς πρὸς αὐτοὺς
 πίστεως γιγνόμενον, τοσοῦτ' ἀπέχουσιν τοῦ ψηφίσασθαι,
 ἐάν τις ἀποκτείνῃ τινὰ τῶν ἐκείνῳ συγκατεσκευακότων

- τὴν ἀρχὴν, ἐκ τῶν ἑαυτῶν συμμάχων ἀγώγιμον εἶναι,
 109 ὥσθ' ὑμᾶς, οὗς ἴσασιν ἀπάντων ἀνθρώπων ἡδιστ' ἂν
 καὶ τοὺς ἐκείνου φίλους καὶ αὐτὸν τὸν Φίλιππον ἀπο-
 κτείναντας, φίλους πεποιήνται, φασὶν δὲ καὶ συμμά-
 χους ποιήσεσθαι. εἴτ' Ὀλύνθιοι μὲν ἴσασι τὸ μέλλον
 προορᾶν, ὑμεῖς δ' ὄντες Ἀθηναῖοι ταῦτόν τοῦτ' οὐχί
 ποιήσετε; ἀλλ' αἰσχρὸν τῷ περὶ πραγμάτων ἐπίστασθαι
 βουλευσασθαι δοκοῦντας προέχειν, ἦτιον Ὀλυνθίων τὸ
 συμφέρον εἰδότας ὀφθῆναι. 657
- 110 Ἀκούω τοίνυν αὐτοὺς καὶ τοιοῦτόν τιν' ἔρειν
 λόγον, οἷον καὶ πρότερόν ποτ' Ἀριστόμαχος παρ' ὑμῖν
 ἐδημηγόρει, ὡς οὐκ ἔστιν ὅπως ποτὲ Κερσοβλέπτης
 αἰρήσεται Χερρόνησον ἀποστερεῖν ἐπιχειρῶν ἐχθρὸς
 ὑμῖν εἶναι· οὐδὲ γὰρ εἰ λάβοι καὶ κατάσχοι, λυσιτελή-
 σειν αὐτῷ. ἐκ μὲν γ' ἐκείνης οὐκ ἔστιν ὑπὲρ τριά-
 κοντα τάλανθ' ἢ πρόσδοδος μὴ πολεμουμένης, εἰ πολε-
 μήσεται δ', οὐδὲ ἓν· ἐκ δὲ τῶν ἐμποριῶν, ἃ τότε ἂν
 κλεισθεῖν, πλεῖν ἢ διακόσια [τάλαντά ἐσθ' ἢ πρόσδοδος].
 ὥστε τί βουλόμενος μικρὰ λαμβάνειν καὶ πολεμεῖν ἂν
 ἔλοιτο, ἐξὸν τὰ πλείω καὶ φίλος εἶναι, θαυμάζειν φη-
 111 σουσιν. ἐγὼ δ' οὐκ ἀπορῶ μὲν εἰπεῖν πολλά, ἃ μοι
 δοκεῖ μᾶλλον ἂν τις ἰδὼν ἀπιστεῖν εἰκότως, ἢ τούτοις
 πιστεύων ἐκείνον ἔαν μέγαν γίνεσθαι· οὐ μὴν ἀλλ'
 ὃ μάλιστα πρόχειρον ἔχω, τοῦτ' ἔρω. ἴστε δήπου Φί-
 λιππον ἄνδρες Ἀθηναῖοι τουτουὶ τὸν Μακεδόνα, ᾧ
 πολὺν δήπου μᾶλλον ἐλυσιτέλει τὰς ἐξ ἀπάσης Μακε-
 δονίας προσόδους ἀδεῶς λαμβάνειν, ἢ μετὰ κινδύνων
 τὰς ἐξ Ἀμφιπόλεως, καὶ χρῆσθαι φίλοις αἰρετώτερον
 ἦν αὐτῷ τοῖς πατρικοῖς ὑμῖν ἢ Θετταλοῖς, οἳ τὸν
 112 πατέρ' αὐτοῦ ποτ' ἐξέβαλον. ἄνευ γὰρ τούτου κάκεῖνο
 ἔστιν ἰδεῖν· ὑμεῖς μὲν ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδένα

προὐδῶκατε πάποτε τῶν φίλων. Θετταλοὶ δ' οὐδένα
 πάποθ' ὄντιν' οὐ. ἀλλ' ὅμως οὕτως ἐχόντων τούτων,
 μικρὰ λαμβάνειν καὶ τοὺς ἀπίστους φίλους καὶ τὸ κιν-
 δυνεύειν ἀντὶ τοῦ μετ' ἀσφαλείας ζῆν ὁρᾶτε προηρη-
 113 μένον αὐτόν. τί δὴ ποτε ταῖτιον; οὐ γὰρ δὴ λόγον 658
 γε τὸ πρᾶγμ' οὕτωςι πρόχειρον ἔχει. ὅτι ὧ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι δυοῖν ἀγαθοῖν ὄντων πᾶσιν ἀνθρώποις, τοῦ
 μὲν ἡγουμένου καὶ μεγίστου πάντων, τοῦ εὐτυχελν,
 τοῦ δ' ἐλάττονος μὲν τούτου, τῶν δ' ἄλλων μεγίστου,
 τοῦ καλῶς βουλευέσθαι, οὐχ ἅμ' ἢ κτῆσις παραγίγνε-
 ται τοῖς ἀνθρώποις, οὐδ' ἔχει τῶν εὖ πραττόντων
 οὐδεὶς ὄρον οὐδὲ τελευτήν τῆς τοῦ πλεονεκτεῖν ἐπι-
 θυμίας· δι' ὅπερ πολλοὶ πολλὰκις μειζόνων ἐπιθυμοῦν-
 114 τες τὰ παρόντ' ἀπώλεσαν. καὶ τί δεῖ Φίλιππον λέγειν
 ἢ τιν' ἄλλον; ἀλλ' ὁ πατήρ αὐτοῦ ὁ Κερσοβλέπτου
 Κότυς, ἠνίκα μὲν στασιάξοι πρὸς τινας, πρέσβεις πέμ-
 πων ἅπαντα ποιεῖν ἔτοιμος ἦν, καὶ τότε ἡσθάνετο ὡς
 ἀλυσιτελὲς τὸ τῇ πόλει πολεμεῖν, ἐπειδὴ δ' ὑφ' ἑαυτῷ
 τὴν Θράκην ἔχοι, κατελάμβανε τὰς πόλεις, ἠδίκει, με-
 θύων ἐπαρφώνει μάλιστα μὲν εἰς αὐτόν, εἶτα καὶ εἰς
 ἡμᾶς, τὴν χώραν ἐποιεῖθ' ἑαυτοῦ, τὸ πρᾶγμ' ἀμήχανον
 ἦν. τῶν γὰρ ὑπὲρ τοῦ πλεονεκτεῖν ἐπιχειρούντων οἷς
 οὐ χρῆ, οὐ τὰ δυσχερέσταθ' ἕκαστος εἰωθεν λογίζεσθαι,
 115 ἀλλ' ἂ κατορθώσας διαπράξεται. ἐγὼ δὴ δεῖν ὑμᾶς
 οἶμαι τοῦτον τὸν τρόπον βεβουλεῦσθαι, ὅπως, ἂν μὲν
 ἂ χρῆ περὶ ὑμῶν γιγνώσκῃ Κερσοβλέπτῃς, μηδὲν ὑφ'
 ὑμῶν ἀδικήσεται, ἂν δ' ἀλόγως ἀδικεῖν ἐπιχειρῇ, μὴ
 μείζων ἔσται τοῦ δίκην δοῦναι. ἀναγνώσομαι δ' ὑμῖν
 τὴν ἐπιστολὴν ἣν, ὅτ' ἀφειστήκει Μιλτοκύθῃς, Κότυς
 ἐπεμφε, καὶ ἦν πᾶσαν ἔχων τὴν ἀρχὴν πέμψας Τιμο-
 μάχῳ τὰ χωρὶ ὑμῶν ἐξεῖλεν

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

- 116 Τοῦτ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ παράδειγμ' ἑορα-
κότες, ἂν ἐμοὶ πείθησθε, κάκεινο εἰδότες, ὅτι Φίλιπ-
πος, ὅτε μὲν Ἀμφίπολιν ἐπολιόρκει, ἔν' ὑμῖν παραδῶ
πολιορκεῖν ἔφη, ἐπειδὴ δ' ἔλαβεν, καὶ Ποτειδαίαν προσ-
αφείλετο, ἐκείνην τὴν πίστιν βουλήσεσθ' ἔχειν, ἣν περ
φασὶ πρὸς Λακεδαιμονίους ποτ' εἰπεῖν Φιλοκράτην τὸν
117 Ἐφιάλτου. καὶ γὰρ ἐκεῖνόν φασιν, ἕξαπατώντων τι τῶν
Λακεδαιμονίων καὶ προτεινόντων πίστιν ἦντινα βού-
λεται λαμβάνειν, εἰπεῖν ὅτι πίστιν ἂν οἴεται γενέσθαι
μόνην, εἰ δεῖξειαν ὅπως, ἂν ἀδικεῖν βούλωνται, μὴ δυ-
νήσονται, ἐπεὶ ὅτι γ' ἀεὶ βουλήσονται εὖ εἰδέναί· ἕως
ἂν οὖν δύνωνται, πίστιν οὐκ εἶναι. ταύτην, ἂν ἐμοὶ
χρησθε συμβούλῳ, φυλάξετε τὴν πίστιν πρὸς τοῦτον
τὸν Θράκα, καὶ μὴ βουλήσεσθ' εἰδέναί τιν' ἂν πάσης
ἄρξας Θράκης πρὸς ὑμᾶς σχοίῃ γνώμην.
- 118 Ὅτι τοίνυν ὅλως οὐδ' ὕγιαινόντων ἐστὶν [ἀνθρώ-
πων], τοιαῦτα γράφειν ψηφίσματα καὶ διδόναι τισὶ τοι-
αύτας δωρεάς, καὶ τοῦτ' ἐκ πολλῶν ῥάδιον γινῶναι.
Ἴστε γὰρ δήπου πάντες ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦθ'
ὁμοίως ἐμοί, ὅτι τὸν Κότυν ποτ' ἐκείνον ἐποίησασθε
πολίτην, δῆλον ὥς κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον εὖνον
ἠγούμενοι καὶ φίλον. καὶ μὴν καὶ χρυσοῖς στεφάνοις
119 ἐστεφανοῦτε, οὐκ ἂν, εἰ γ' ἐχθρὸν ἠγείσθε. ἀλλ' ὅμως,
ἐπειδὴ πονηρὸς καὶ θεοῖς ἐχθρὸς ἦν καὶ μεγάλ' ὑμᾶς
ἠδίκηι, τοὺς ἀποκτείναντας ἐκείνον Πύθωνα καὶ Ἡρα-
κλείδην, τοὺς Αἰνίους, πολίτας ἐποίησασθ' ὥς εὐερ-
γέτας καὶ χρυσοῖς στεφάνοις ἐστεφανώσατε. εἰ δὴ τόθ',
ὅθ' ὑμῖν οἰκείως ἔχειν ὁ Κότυς ἐδόκει, ἔγραψέ τις, ἂν
τις ἀποκτείνῃ Κότυν, ἕκδοτον αὐτόν, πότερ' ἐξέδοι' 660

ἂν τὸν Πύθωνα καὶ τὸν ἀδελφόν, ἢ παρὰ τὸ ψήφισμα
 120 τοῦτο πολίτας ἐποιεῖσθε καὶ ὡς εὐεργέτας ἐτιμᾶτε; τί
 δ'; Ἀλέξανδρον ἐκείνον τὸν Θετταλόν, ἠνίκ' εἶχε μὲν
 αἰχμάλωτον δῆσας Πελοπίδαν, ἐχθρὸς δ' ὡς οὐδεὶς
 ἦν Θηβαίσις, ὑμῖν δ' οἰκείως διέκειθ' οὕτως, ὥστε
 παρ' ὑμῶν στρατηγὸν αἰτεῖν, ἐβοηθεῖτε δ' αὐτῷ καὶ
 πάντ' ἦν Ἀλέξανδρος, πρὸς Διὸς εἰ τις ἔγραψεν, ἂν
 τις ἀποκτείνῃ Ἀλέξανδρον, ἀγώγιμον εἶναι, ἄρ' ἂν ὦν
 μετὰ ταῦθ' ὕβρισε καὶ προὔπηλάκισεν, ἀσφαλὲς ἦν τῷ
 121 παρ' αὐτοῦ δίκην πειραᾶσθαι λαβεῖν; τί δὲ τᾶλλα λέγοι
 τις ἂν; ἀλλ' ὁ μάλιστα δοκῶν νῦν ἡμῖν ἐχθρὸς εἶναι
 Φίλιππος οὐτοσί, εἰ τόθ', ὅτ' Ἀργαίων κατάγοντας
 λαβὼν τῶν ἡμετέρων τινὰς πολιτῶν ἀφῆκε μὲν αὐτούς,
 ἀπέδωκε δὲ πάνθ' ὅσ' ἀπώλεσαν αὐτοῖς, πέμψας δὲ
 γράμματα ἐπηγγέλλετο ἔτοιμος εἶναι συμμαχίαν ποιῆ-
 σθαι καὶ τὴν πατρικὴν φιλίαν ἀνανεοῦσθαι, εἰ τότ'
 ἠξίωσε τυχεῖν τούτων καὶ τις ἔγραψε τῶν ἀφεθέντων
 ὑπ' αὐτοῦ, ἐάν τις ἀποκτείνῃ Φίλιππον, ἀγώγιμον
 122 εἶναι, καλήν γ' ὕβριν ἡμεῖν ἂν ὕβρισμένοι. ἄρα γ'
 ὁρᾶτε καὶ καταμανθάνετε ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐφ' ἐκά-
 στου τούτων ἡλικίην ἂν παράνοιον ὠφληκότες ἦτε, εἰ
 τι τοιοῦτον ἐτυγχάνετε ἐψηφισμένοι; ἔστι γὰρ οὐχ ὑγι-
 αινόντων οἶμαι [ἀνθρώπων], οὐθ' ὅταν τιν' ὑπειλή-
 φωσι φίλον, οὕτω πιστεύειν ὥστ', ἂν ἀδικεῖν ἐπιχειρῇ,
 τὸ ἀμύνασθαι σφῶν αὐτῶν ἀφελέσθαι, οὐθ' ὅταν ἐχ-
 θρὸν τιν' ἠγῶνται, οὕτως αὐ' μισεῖν ὥστ', ἂν πανσά-
 μενος βούληται φίλος εἶναι, τὸ ποιεῖν ἐξεῖναι ταῦτα
 κωλύσαι· ἀλλ' ἄχρι τούτου καὶ φιλεῖν οἶμαι χρῆ καὶ
 μισεῖν, μηδετέρου τὸν καιρὸν ὑπερβάλλοντας.

661

123 Οὐ τοίνυν ἔγωγ' οὐδ' ἐκεῖνο ἰδεῖν δύναμαι, ὡς
 οὐχὶ πάντες ἄνθρωποι τούτων ἀξιόσους τυχεῖν, ὁπό-

- σοις κέρ ἐστι καὶ ἡτισοῦν εὐεργεσίας πρόφασις πρὸς ὑμᾶς, εἰ Χαριδῆμφ δώσετε, οἶον, εἰ βούλεσθε, Σίμων, Βιάνωρ, Ἀθηνόδωρος, ἄλλοι μυριοί. εἰ μὲν τοίνυν πᾶσι ψηφιοῦμεθα ταῦτα, λήσομεν ὡς ἔοικε μισθοφόρων ἔργον ἀνθρώπων ποιοῦντες, τὴν ἐκάστου σωτηρίαν τούτων δορυφοροῦντες· εἰ δὲ τῷ μὲν, τοῖς δ' οὐ,
- 124 δικαίως ἐγκαλοῦσιν οἱ μὴ τυχόντες. φέρ', ἐὰν δὲ δὴ καὶ Μενέστρατος ἡμᾶς ὁ Ἐρετριεὺς ἀξιοῖ ταῦτα καὶ αὐτῷ ψηφισάσθαι, ἢ Φάύλλος ὁ Φωκεὺς ἢ τις ἄλλος δυνάστης (πολλοῖς δὲ δήπου διὰ καιροῦς τινὰς πολλακίς φίλοι γιγνόμεθα), πότερον ψηφιοῦμεθα [πᾶσιν] ἢ οὐ; ψηφιοῦμεθα νῆ Δία. καὶ τί φήσομεν ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καλόν, εἰ τῶν Ἑλλήνων ἐπ' ἐλευθερίᾳ προστάναι φάσκοντες, τοὺς ἰδίᾳ δυνάμεις ἐπὶ τοῖς πλή-
- 125 θεσιν κεκτημένους δορυφοροῦντες φανούμεθα; εἰ γάρ ἐστὶ τῷ δοτέον τι τοιοῦτον, ὡς ἔργῳ' οὐ φημι, πρῶτον μὲν μηδὲν ἡδίκηκότι πάποτε, δεύτερον δὲ μηδ' ἂν ἀδικεῖν βούληται δυνησομένῳ, ἐπειδ' ὡς ἀληθῶς ὅστις ἄπασιν ἀνθρώποις ἔσται φανερός, ὑπὲρ τοῦ μὴ παθεῖν ταῦθ' εὐρισκόμενος, καὶ οὐκ ἐπὶ τῷ ποιεῖν μετ' ἀδειας ἑτέρους κακῶς, τούτῳ δοτέον. ὅτι μὲν τοίνυν ὁ Χαριδημος οὔτε τῶν ἀναμαρτήτων ἐστὶ πρὸς ὑμᾶς, οὔτε τῶν ἵνα μὴ τι πάθωσι ταῦθ' εὐρισκομένων, ἐάσω· ἀλλ' ὡς οὐδὲ πιστὸς εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον, ἀκούσατέ μου, καὶ σκοπεῖτ', ἂν ὑμῖν ὀρθῶς ἐξετάζειν δοκῶ.
- 126 Ἐγὼ νομίζω ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅσοι μὲν τῶν ἡμετέρων ἐθῶν καὶ νόμων ἐπιθυμηταὶ γενόμενοι πολλοί- 662 ται γενέσθαι ἐσπούδασαν, ἅμα τ' αὐτοὺς ἂν τυγχάνειν τούτων καὶ παρ' ἡμῖν οἰκεῖν καὶ μετέχειν ὧν ἐπεθύμησαν· ὅσους δὲ τούτων μὲν μηδενὸς μήτ' ἐπιθυμία μήτε ζῆλος εἰσέρχεται, τὴν πλεονεξίαν δ' ἀγαπῶσιν,

- ἦν διὰ τοῦ δοκεῖν ὑφ' ὑμῶν τιμᾶσθαι καρποῦνται, τούτους δ' οἴομαι, μᾶλλον δ' οἶδα σαφῶς, ὅταν ποτὲ μείζονος πλεονεξίας ἐτέρωθεν ἐλπίδ' ἴδωσιν, οὐδ' ὅτι-
 127 οὖν ὑμῶν φροντίσαντας ἐκείνην θεραπεύσειν. οἶον, ἴν' εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς πρὸς ὃ ταῦτ' ἐγὼ βλέπων λέγω, Πύθων οὐτοσί, ὅτε μὲν Κόττυν εὐθύς ἀπεκτονῶς οὐκ ἀσφαλῆς ἦγετ' ἀπελθεῖν ὅποι τύχοι, ἦλθεν ὡς ὑμᾶς καὶ πολιτείαν ἤτησε καὶ πάντων ἐποίητο πρῶτους ὑμᾶς, ἐπειδὴ δ' οἶεται τὰ Φιλίππου πράγματα συμφέ-
 ρειν αὐτῷ μᾶλλον, οὐδ' ὅτι οὖν ὑμῶν φροντίσας τάκει-
 νου φρονεῖ. οὐ γὰρ ἐστ' οὐκ ἔστιν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι παρὰ τούτοις τοῖς ἐπὶ τῇ τοῦ πλεονεκτεῖν προαιρέσει ζῶσιν οὐδὲν οὔτε βέβαιον οὔθ' ὄσιον, ἀλλὰ δεῖ τού-
 των, ὅστις εὖ φρονεῖ, φυλαττόμενον περιεῖναι, μὴ προ-
 128 πιστεύσαντα κατηγορεῖν. εἰ τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦναντίον ἢ τάληθές ὑπάρχει, θείημεν τὸν Χαριδήμον αὐτὸν καὶ γεγενῆσθαι περὶ ἡμᾶς σπουδαῖον καὶ εἶναι καὶ ἔσεσθαι, καὶ μηδέποτε ἄλλην γνώμην ἢ ταύτην σχήσειν, οὐδὲν μᾶλλον ἔχει καλῶς ταῦτ' αὐτῷ ψηφί-
 σασθαι. εἰ μὲν γὰρ ἐπ' ἄλλο τι ταύτην τὴν ἄδειαν ἐλάμβανε τὴν ἐκ τοῦ ψηφίσματος, ἢ τὰ Κερσοβλέπτου πράγματα, ἦττον ἂν ἦν δεινόν· νῦν δ', ὑπὲρ οὗ κατα-
 χρήσεται τῇ διὰ τοῦ ψηφίσματος πλεονεξία, οὐκ ἀξιό-
 πιστον οὔθ' ἡμῖν οὔτ' ἐκείνῳ λογιζόμενος αὐτὸν εὐρί- 668
 129 σκω. σκέψασθε δ' ὡς δικαίως ἕκαστ' ἐξετάζω, καὶ σφόδρα γ' εἰκότως δεδιώς. ἐγὼ σκοπῶ Κόττυν, ὅτι κηδεστῆς ἦν Ἰφικράτει τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅνπερ Χαρι-
 δήμῳ Κερσοβλέπτῃς, καὶ τὰ πεπραγμέν' ὀρῶ πολλῷ μείζονα καὶ χάριτος πλείονος ἄξι' ὑπὲρ Κόττυος Ἰφι-
 130 κράτει, ἢ ὑπὲρ Κερσοβλέπτου Χαριδήμῳ. σκεψώμεθα δ' οὕτωςί. ἴστε δήπου τοῦτ' ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι

χαλκῆς εἰκόνας οὐσης παρ' ὑμῖν Ἴφικράτει καὶ σιτή-
 σεως ἐν πρυτανείῳ καὶ δωρειῶν καὶ τιμῶν ἄλλων, δι'
 ὧς εὐδαίμων ἐκείνος ἦν, ὅμως ἐτόλμησεν ὑπὲρ τῶν
 Κότυος πραγμάτων ἐναντία τοῖς ὑμετέροις στρατηγοῖς
 ναυμαχεῖν, καὶ περὶ πλείονος ποιήσασθαι τὴν ἐκείνου
 σωτηρίαν, ἢ τὰς ὑπαρχούσας αὐτῷ παρ' ὑμῖν τιμὰς·
 καὶ εἰ μὴ μετριωτέραν ὑμεῖς ἔσχετε τὴν ὀργὴν τῆς
 ἐκείνου προπετείας, οὐδὲν ἂν αὐτὸν ἐκώλυεν ἀνθρώ-
 181 πων ἀπάντων ἀθλιώτατον εἶναι. ἀλλ' ὅμως ὁ Κότυς,
 ὑπ' ἐκείνου σωθεὶς καὶ λαβὼν ἔργῳ τῆς ἐκείνου φιλίας
 πείραν, ἐπειδὴ βεβαίως ἠγήσατο σῶς εἶναι, οὐχ ὅπως
 ἀποδώσει χάριν ἐσπούδασεν αὐτῷ, καὶ πρὸς ὑμᾶς δι'
 ἐκείνου τι φιλόανθρωπον ἔπραξεν, ἵνα συγγνώμης ἐπὶ
 τοῖς πεπραγμένοις τύχη, ἀλλὰ πᾶν τοῦναντίον ἡξίου
 μὲν αὐτὸν συμπολιορκεῖν τὰ λοιπὰ τῶν ὑμετέρων χω-
 182 ρίων, οὐκ ἐθέλοντος δ' ἐκείνου, λαβὼν αὐτὸς τὴν τε
 βαρβαρικὴν δύναμιν καὶ τὴν ὑπ' ἐκείνου συνειλεγμένην,
 καὶ τὸν Χαρίδημον τοῦτον προσμισθωσάμενος, προσέ-
 βαλλε τοῖς ὑμετέροις χωρίοις, καὶ εἰς τοῦτο κατέστησε 664
 τὸν Ἴφικράτην ἀπορίας, ὥστ' ἀπελθόντ' εἰς Ἀντισσαν
 οἰκεῖν καὶ πάλιν εἰς Δρῦν, ἠγούμενον ὡς μὲν ὑμᾶς
 οὐχὶ καλῶς ἔχειν ἐλθεῖν, οὗς ὑστέρους ἐπεποίητο τοῦ
 Θρακῆος καὶ τοῦ βαρβάρου, παρ' ἐκείνῳ δ' οὐκ ἀσφαλὲς
 εἶναι μένειν, ὃν οὕτως ὀλιγοροῦνθ' ἑώρα τῆς ἑαυτοῦ
 183 σωτηρίας. ἂν οὖν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ Κερσοβλέ-
 πτης ἐκ τῆς τῷ Χαριδήμῳ νῦν ἀδείας κατασκευαζο-
 μένης ἀύξηθεις ὀλιγορῆ μὲν ἐκείνου, νεωτερίξῃ δέ τι
 καὶ κινῆ πρὸς ὑμᾶς, ἐξαρκεῖ τοῦθ' ὑμῖν, ἐὰν Χαρίδη-
 μος ἐξαπατήθῃ, τὸν Θρακ' ἰσχυρὸν ἐφ' ὑμᾶς αὐτοὺς
 κατεσκευακέναι; ἐγὼ μὲν οὐκ ἀξιῶ. καὶ γὰρ ἐκείνο
 νομίζω δίκαιον, εἰ μὲν αἰσθάνεται ταῦτα καὶ προορᾷ

Χαριδῆμος, εἶδ' ὅπως τοιούτων ψηφισμάτων τεύξεται
 134 διαπράττεται, ὡς ἐπιβουλεύοντι μὴ 'πιτρέπειν αὐτῷ, εἰ
 δὲ λέληθεν αὐτόν, ὅσῳ μᾶλλον εὖνονν τις αὐτὸν ὑπεί-
 ληφεν εἶναι, τοσοῦτῳ μᾶλλον προιδέσθαι καὶ ὑπὲρ
 αὐτοῦ καὶ ὑπὲρ ἐκείνου. ἔστι γὰρ φίλων ἀγαθῶν, οὐ
 τὰ τοιαῦτα χαρίζεσθαι τοῖς εὖνοις, ἐξ ὧν κάκεινοις καὶ
 σφίσι αὐτοῖς ἔσται τις βλάβη, ἀλλ' ὃ μὲν ἂν μέλλῃ
 συνοίσειν ἀμφοῖν, συμπράττειν, ὃ δ' ἂν αὐτὸς ἄμεινον
 ἐκείνου προορᾷ, πρὸς τὸ καλῶς ἔχον τίθεσθαι καὶ μὴ
 τὴν ἤδη χάριν τοῦ μετὰ ταῦτα χρόνου παντὸς περὶ
 135 πλείονος ἡγεῖσθαι. οὐ τοίνυν οὐδ' ἐκεῖνο λογιζόμενος
 δύναμαι κατιδεῖν, ὡς, εἰ καὶ βάρβαρος καὶ ἄπιστος ὁ
 Κερσοβλέπτης, ὅμως προνοηθεῖη γ' ἂν μὴ τὰ τηλικαῦτ'
 ἀδικῆσαι Χαριδῆμον. ὅταν γὰρ πάλιν ἐξετάσω, ἡλικῶν
 Κότυς Ἰφικράτην ἀποστερήσειν μέλλων οὐδὲν ἐφρόν-
 τισε, παντελῶς τούτῳ γ' οὐδὲν ἂν ἡγοῦμαι μελήσει 665
 136 τῶν ἀπολουμένων Χαριδῆμου. ὃ μὲν γ' ἐκείνου τιμᾶς,
 εἰκόνα, σίτησιν, πατρὶδ', ἢ ξηλωτὸν αὐτὸν ἐποίησεν,
 ὀλίγου δὲ λέγειν πάνθ' ὧν ἄνευ ξῆν οὐκ ἄξιον ἦν
 Ἰφικράτει, νομίζων ἀποστερήσειν οὐκ ἐπεστράφη· οὗτος
 δ' ὡς ἀληθῶς τίνος ἂν καὶ λόγον σχοίῃ μὴ Χαριδῆμον
 ἀποστερήσει; οὐδ' ὅτιοῦν ἔστι γὰρ παρ' ὑμῖν αὐτῷ, οὐ
 137 παῖδες, οὐκ εἰκῶν, οὐ συγγενεῖς, οὐκ ἄλλ' οὐδέν. καὶ
 μὴν εἰ μήτε φύσει πιστὸς ὁ Κερσοβλέπτης, ἐκ τε τῶν
 γεγενημένων πρότερον δικαίως ἄπιστος, μηδὲν τε τοι-
 οῦτον ὑπάρχει τοῖς πράγμασι, δι' ὃ κἂν παρὰ γνώμην
 καὶ φύσιν προνοηθεῖη τι τοῦ Χαριδῆμου, τίνος εἵνεχ'
 ἀπλῶς καὶ κομιδῇ τετυφωμένως οὕτως, ἃ βούλεται δια-
 πράξασθαι, συλλάβωμεν αὐτῷ, καὶ ταῦτ' ἐφ' ἡμῖν ὄντα;
 ἐγὼ μὲν οὐχ ὀρῶ.

138 Ὅτι τοίνυν ἄνευ τοῦ τοῖς πράγμασιν μὴ συμφέρειν

τὸ ψήφισμα, οὐδὲ πρὸς δόξαν συμφέρει τῇ πόλει τοιοῦτον οὐδὲν ἐψηφισμένη φαίνεσθαι, καὶ τοῦτο δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς. εἰ μὲν γὰρ ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πόλιν οἰκοῦντί τῃ καὶ νόμοις πολιτευομένῃ τὸ ψήφισμ' ἐγγραπτο, δεινὸν ἂν ἦττον ἂν ἦν αἰσχρόν· νῦν δὲ γέγραπται Χαριδῆμω τῷ πόλιν μὲν οὐδ' ἠντινοῦν οἰκοῦντι, Θρακί δ' ἀνθρώπῳ βασιλεὶ στρατηγοῦντι καὶ

139 διὰ τῆς ἐκείνου βασιλείας πολλοὺς ἀδικοῦντι. ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ' ὅτι πάντες οἱ ξεναγοῦντες οὗτοι πόλεις καταλαμβάνοντες Ἑλληνίδας ἄρχειν ζητοῦσι, καὶ πάντων, ὅσοι περ νόμοις οἰκεῖν βούλονται τὴν αὐτῶν ὄντες ἐλεύθεροι, κοινὸν περιέρχονται κατὰ πᾶσαν χώραν, εἰ δεῖ τάληθές εἰπεῖν, ἐχθροί. ἄρ' οὖν ὧ ἄνδρες 666 Ἀθηναῖοι καλὸν ἢ πρέπον ὑμῖν, τοῦ μὲν εἴνεκα τῆς ἑαυτοῦ πλεονεξίας ἐπιβουλεύσοντος οἷς ἂν τύχη τοιαύτην φυλακὴν ἐψηφισμένους φαίνεσθαι, τοῖς δ' ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν ἐλευθερίας ἀμυναμένοις εἰργεσθαι τῆς ὑμέ-

140 τέρας συμμαχίας προειρηκέναι; ἐγὼ μὲν οὐχ ὑπολαμβάνω τοῦτ' οὔτε καλῶς ἔχειν οὔθ' ὑμῶν ἀξίως. πῶς γὰρ οὐκ αἰσχρόν, Λακεδαιμονίοις μὲν ἐγκαλεῖν ὅτι τοὺς τὴν Ἀσίαν οἰκοῦντας Ἑλληνας ἔγραψαν ἐξεῖναι δρᾶσαι πᾶν ὃ τι ἂν θέλῃ βασιλεύς, αὐτοὺς δ' ἐκδεδωκέναι καὶ τοὺς τὴν Εὐρώπην οἰκοῦντας Κερσοβλέπτῃ καὶ πάντας ὅσων περ ἂν οἴηται κρείττων ἐσεσθαι Χαριδῆμος; οὐ γὰρ ἄλλο τι τὸ ψήφισμα ποιεῖ [ἢ τοῦτο], οὐ γὰρ τῷ μὲν ἐκείνου στρατηγῷ οὐ διείρηται τί πρακτέον ἢ μή, πᾶσι δ', ἐάν τις ἀμύνηται, τοσοῦτος ἐπήρηται φόβος.

141 Καὶ μὴν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ γεγονός τι πρᾶγμα φράσαι πρὸς ὑμᾶς βούλομαι, δι' οὗ μᾶλλον ἐθ' ὑμῖν γενήσεται δῆλον ὡς σφόδρα δεῖ λῦσαι τὸ ψήφισμα τουτί. ὑμεῖς ἐποιήσασθ' ἐν τισι καιροῖς καὶ χρό-

νοῖς Ἀριοβαρζάνην πολίτην καὶ δι' ἐκεῖνον Φιλίσκον, ὥσπερ νῦν διὰ Κερσοβλέπτην Χαρίδημον. ὦν δ' ὅμοιος ἐκεῖνος τούτῳ τῇ προαιρέσει τοῦ βίου, διὰ τῆς Ἀριοβαρζάνου δυνάμεως πόλεις κατελάμβανεν Ἑλληνίδας, εἰς ἃς εἰσιῶν πολλὰ καὶ δεῖν' ἐποίει, παῖδας ἐλευθέρους ἀδικῶν καὶ γυναικας ὑβρίζων, καὶ πάντα ποιῶν δὲ ἂν ἄνθρωπος ποιήσειεν ἄνευ νόμων καὶ τῶν ἐν

¹⁴² πολιτεία καλῶν τεθραμμένος εἰς ἐξουσίαν ἐλθῶν. ἐν δὴ Λαμψάκῳ τινὲς ἄνθρωποι γίνονται δύο· Θερσαγόρας ὄνομ' αὐτῶν θατέρῳ, τῷ δ' Ἐξήμεστος· οἱ παραπλήσια τοῖς παρ' ἡμῖν γνόντες περὶ τῶν τυράννων, ⁶⁶⁷ ἀποκτινύουσι Φιλίσκον δικαίως, τὴν αὐτῶν πατρίδ' οἰόμενοι δεῖν ἐλευθεροῦν. εἰ δὴ τῶν τόθ' ὑπὲρ Φιλίσκου λεγόντων, ὅτ' ἐμισθοδοτεῖ μὲν τοῖς ἐν Περίνθῳ ξένοις, εἶχεν δ' ὅλον τὸν Ἑλλήσποντον, μέγιστος δ' ἦν τῶν ὑπάρχων, ἔγραψέ τις ὥσπερ οὗτος νυνί, εἴαν τις ἀποκτείνῃ Φιλίσκον, ἀγώγιμον αὐτὸν ἐκ τῶν συμμάχων εἶναι, πρὸς Διὸς θεάσασθ' εἰς ὄσσην αἰσχύνην ἂν

¹⁴³ ἡ πόλις ἡμῶν ἐληλύθει. ἦκε μὲν γὰρ ὁ Θερσαγόρας καὶ ὁ Ἐξήμεστος εἰς Λέσβον καὶ ᾤκουν ἐκεῖ· εἰ δ' ἐφήπτετό τις τῶν Φιλίσκου φίλων ἢ παιδων, ἐξεδίδοντ' ἂν ὑπὸ τοῦ ὑμετέρου ψηφίσματος. πῶς οὖν οὐκ αἰσχρὸν καὶ δεινὸν ἂν ἦτε πεποιηκότες ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ τοὺς μὲν παρ' ὑμῖν τοιοῦτον πράξαντας χαλκοῦς ἰστάντες καὶ ταῖς μεγίσταις δωρεαῖς τιμῶντες ἐφαίνεσθε, τοὺς δ' ἐτέρωθί που τὴν αὐτὴν τούτοις διάνοιαν ὑπὲρ τῆς αὐτῶν πατρίδος σχόντας ἐκδότους εἶναι κατεψηφισμένοι; τοῦτο τοίνυν ἐπ' ἐκείνου μὲν, εὖ ποιοῦν, οὐ συνέβη φενακισθεῖσιν ὑμῖν αἰσχύνην ὀφλεῖν· ἐπὶ τούτου δ', ἂν ἐμοὶ πίθησθε, φυλάξεσθε. μὴ γὰρ ὀριζμένου μηδενὸς, ἀλλ' ἀπλῶς „ἂν τις ἀποκτείνῃ Χαρί-

δημον“ γεγραμμένου, τάχ' ἂν εἰ τύχοι καὶ τοιοῦτό τι συμβαίη.

- 144 Βούλομαι τοίνυν ἤδη καὶ τὰ πεπραγμέν' ἐξετάσαι τῷ Χαριδήμῳ διὰ βραχέων, καὶ δεῖξαι τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀναιδείας τῶν ἐπαινούντων αὐτόν. Ἐν δ' ὑμῖν ἐκεῖν' ὑπισχνοῦμαι, καί μοι μὴδὲ εἰς ἀχθεσθῆ τῇ ὑποσχέσει· οὐ μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω τῆς φυλακῆς οὐκ ἄξιον ἦν γέγραφε' οὗτος, ἀλλὰ καὶ δίκην δόντ' ἂν δικαίως τὴν μεγίστην, εἴπερ οἱ κακόνιοι καὶ φενακίζοντες ὑμᾶς καὶ διὰ παντὸς ἐναντία πράττοντες κολάζουσιν' ἂν δι- 668
- 145 καίως. Ἴσως δὲ τισιν λογιζομένοις ὑμῶν, ὅτι πρῶτον μὲν πολίτης γέγον' ἄνθρωπος, εἶτα πάλιν χρυσοῖς στεφάνοις ὡς εὐεργέτης ἐστεφάνωται, θαυμάζειν ἐπελήλυθ' εἰ τὰ τηλικαῦτα οὕτως ἐξηπάτησθε ῥαδίως. εὐ τοίνυν ἴσ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι ἐξηπάτησθε. καὶ δι' ἃ γ' εἰκότως τοῦτο πεπόνθατε, ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς φράσω. ὅτι ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πολλὰ γινώσκοντες ὀρθῶς ὑμεῖς
- 146 οὐ διὰ τέλους αὐτοῖς χρῆσθε. οἶον τί λέγω; εἰ τις ὑμᾶς ἔροιτο, τί πονηρότατον νομίζετε τῶν ἐν τῇ πόλει πάντων ἐθνῶν, οὔτε τοὺς γεωργοὺς οὔτε τοὺς ἐμπόρους οὔτε τοὺς ἐκ τῶν ἀργυρείων οὔτε τῶν τοιούτων οὐδὲν ἂν εἴποιτε, ἀλλ' εἰ τοὺς ἐπὶ μισθῷ λέγειν καὶ γράφειν εἰωθότας εἰποι τις, εὐ οἶδ' ὅτι συμφήσαιτ' ἂν ἅπαντες. μέχρι μὲν δὴ τούτου καλῶς ἐγνώκατ', ἔπειτ'
- 147 οὐκέτ' ὀρθῶς τὸ λοιπόν. οὐς γὰρ αὐ πονηροτάτους νομίζετε πάντων, τούτοις περὶ τοῦ ποῖόν τιν' ἕκαστον χρῆ νομίζειν πεπιστεύκατε· οἱ δ' ὄν ἂν αὐτοῖς λυσίτελῃ, καὶ πονηρὸν καὶ χρηστὸν εἶναι φασιν, οὐχ ὄν ἂν ἦ δίκαιον καὶ ἀληθές. ὅπερ πεποιήκασι τὸν Χαριδήμον τοῦτον οἱ ῥήτορες πάντα τὸν χρόνον, ὡς καὶ ὑμεῖς ὁμολογήσατ', ἐπειδὴν ἀκούσητέ μου τὰ πεπραγμέν' αὐτῷ.

148 Ὅσα μὲν δὴ στρατιώτης ἂν ἐν σφενδονήτου καὶ φιλοῦ μέρει τὸ ἀπ' ἀρχῆς ἐναντία ἐστράτευται τῇ πόλει, οὐ τίθημ' ἐν ἀδικήματος μέρει, οὐδ' ὅτι ληστικόν ποτε πλοτον ἔχων ἐλήζετο τοὺς ὑμετέρους συμμαχοὺς, ἀλλ' ἐῷ ταῦτα. διὰ τί; ὅτι ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι αἱ ἀναγκαῖαι χρεαὶ τοὺς τοῦ τί πρακτέον ἢ μὴ λογισμοὺς ἀναιροῦσιν ἅπαντας, ὥστ' οὐ πάνυ ταῦτ' ἀκριβολογεῖ- 669 σθαι δεῖ τὸν δικαίως ἐξετάζοντα. ἀλλ' ὄθεν ἀρξάμενος ξεναγῶν ἤδη καὶ τινῶν ἄρχων στρατιωτῶν κακῶς ὑμᾶς

149 ἐποίει, ταῦτ' ἀκούσατέ μου. οὗτος ἐν μὲν ἀπάντων πρῶτον, μισθωθεὶς ὑπ' Ἴφικράτους καὶ πλεῖν ἢ τρι' ἔτη μισθοφορήσας παρ' ἐκείνῳ, ἐπειδὴ τὸν μὲν Ἴφικράτην ἀποστράτηγον ἐποιήσατε, Τιμόθεον δ' ἐπ' Ἀμφίπολιν καὶ Χερρόνησον ἐξεπέμψατε στρατηγόν, πρῶτον μὲν τοὺς Ἀμφιπολιτῶν ὀμήρους, οὓς παρ' Ἀρπάλου λαβὼν Ἴφικράτης ἔδωκε φυλάττειν αὐτῷ, ψηφισαμένων ὑμῶν ὡς ὑμᾶς κομίσαι παρέδωκεν Ἀμφιπολίταις· καὶ τοῦ μὴ λαβεῖν Ἀμφίπολιν τοῦτ' ἐμποδῶν κατέστη. δεύτερον δὲ, μισθουμένου Τιμοθέου πάλιν αὐτὸν καὶ τὸ στρατεύμα, τούτῳ μὲν οὐ μισθοί, πρὸς δὲ Κότυν πλέων ᾤχετ' ἔχων τὰς ὑμετέρας τριακοντόρους, ὃν ἀκριβῶς ἤδει τῶν ὄντων ἀνθρώπων ἐχθρόταθ' ὑμῖν δια-

150 κείμενον. καὶ μετὰ ταῦτά γ', ἐπειδὴ τὸν πρὸς Ἀμφίπολιν πόλεμον πρότερον πολεμεῖν εἴλετο Τιμόθεος τοῦ πρὸς Χερρόνησον, καὶ οὐδὲν εἶχε ποιεῖν ὑμᾶς ἐκεῖ κακόν, μισθοὶ πάλιν αὐτὸν Ὀλυνθίοις τοῖς ὑμετέροις ἐχθροῖς καὶ τοῖς ἔχουσιν Ἀμφίπολιν κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον. καὶ πλέων ἐκεῖσ', ἐκ Καρδίας ἀναχθεὶς, ἵνα τὰναντία τῇ πόλει πολεμῇ, ὑπὸ τῶν ἡμετέρων τριήρων ἑάλω. διὰ τὸν παρόντα δὲ καιρὸν καὶ τὸ δεῖν ξένων ἐπὶ τὸν πόλεμον τὸν ἐπ' Ἀμφίπολιν, ἀντὶ τοῦ δίκην δοῦναι,

ὅτι οὐκ ἀπέδωκε τοὺς ὀμήρους καὶ διότι πρὸς Κότυν
 ἐχθρὸν ὄνθ' ὑμῖν ἠτόμοβλησ' ἔχων τὰς τριακοντόρους, 670
 151 πίστεισ δούσ καὶ λαβῶν ἐστράτευσεν μεθ' ὑμῶν. ὢν
 οὖν ἦν δίκαιον ἐκείνον χάριν ὑμῖν ἔχειν οὐκ ἀπο-
 λωλότα, τοῦτο παθόντ' ἂν δικαίως, ὡς ὀφείλουσ' ἡ
 πόλις αὐτῷ στεφάνουσ καὶ πολιτείαν καὶ ἃ πάντεσ
 ἐπίστασθε δέδωκε. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τό τε
 ψήφισμ' ἀνάγνωθί μοι τὸ περὶ τῶν ὀμήρων, καὶ τὴν
 Ἰφικράτουσ ἐπιστολὴν καὶ τὴν Τιμοθέου, καὶ μετὰ
 ταῦτα τὴν μαρτυρίαν ταυτηνί· ὄψεσθε γὰρ οὐ λόγουσ
 οὐδ' αἰτίασ, ἀλλ' ἀλήθειαν οὔσαν ὢν λέγω. λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ. ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

152 Ὅτι μὲν τοίνυν καὶ τὸ πρῶτον, οὗ πολεμήσειν
 ὑμῖν ᾤετο, ἐκεῖσ' ἐμίσθωσεν αὐτὸν πολλαχόσ' ἄλλοσε
 μισθῶσαι παρόν, καὶ μετὰ ταῦθ', ὡσ οὐδὲν ἐκεῖ κακὸν
 εἶχε ποιεῖν ὑμᾶσ, ἐπλεῖ δεῦρο πάλιν, οὗ τάναντί' ἐμελλε
 πράξειν τῆ πόλει, καὶ τοῦ μὴ λαβεῖν Ἀμφίπολιν πάν-
 των οὗτος αἰτιώτατόσ ἐστιν, ἀκηκόατ' ἐκ τῆσ ἐπιστολῆσ
 καὶ τῆσ μαρτυρίασ. καὶ τὰ μὲν πρῶτα τοιαῦτ' ἐστὶ τῶν
 ἔργων τῶν Χαριδήμου, μετὰ ταῦτα δ' ἄλλα θεάσασθε.
 153 χρόνου γὰρ διελθόντουσ καὶ τοῦ πολέμου πρὸς Κότυν
 ὄντουσ ἤδη, πέμπει πρὸς ὑμᾶσ ἐπιστολὴν (μᾶλλον δ' οὐ
 πρὸς ὑμᾶσ, ἀλλὰ πρὸς Κηφισόδοτον· οὕτω σφόδρ' ὑπ'
 αὐτοῦ γε οὐδ' ἂν ἐξαπατηθῆναι τὴν πόλιν ἠγέετο,
 συνειδῶσ ἃ πεποίηκεν) ἐν ἧ Χερρόνησον ὑπέσχετο τῆ
 πόλει κομεισθαι, πάντα τούτοισ τάναντί' ἐγνωκόσ
 ποιεῖν. δεῖ δ' ὑμᾶσ τὸ πρῶγμ' οἶον ἦν τὸ περὶ τὴν
 ἐπιστολὴν ἀκοῦσαι (καὶ γὰρ ἐστὶ βραχύ) καὶ θεωρησαι
 τὸν τρόπον τάνθρώπου, ὡσ ὑμῖν ἀπ' ἀρχῆσ κέχρηται. 671
 154 ἐκεῖνουσ ὡσ ἀπόμισθοσ γίγνεται παρὰ τοῦ Τιμοθέου τότε.

ἀπ' Ἀμφιπόλεως ἀναχωρῶν, διαβὰς εἰς τὴν Ἀσίαν,
 διὰ τὴν σύλληψιν τὴν Ἀρταβάξου συμβᾶσαν τόθ' ὑπ'
 Ἀυτοφραδάτου, μισθοὶ τὸ στρατεύμα καὶ αὐτὸν τοῖς
 Ἀρταβάξου κηδεσταῖς, λαβὼν δὲ πίστει καὶ δούς, ὀλι-
 γωρήσας τῶν ὄρκων [καὶ παραβὰς αὐτούς], ἀφυλάκτων
 ὄντων ὡς ἂν πρὸς φίλον τῶν ἐν τῇ χώρᾳ, καταλαμβά-
 155 νει Σκῆψιν καὶ Κεβρήνα καὶ Ἰλιον αὐτῶν. ἐγκρατῆς
 δὲ γενόμενος τούτων τῶν χωρίων, πρᾶγμα ἔπαθεν τοι-
 οὔτου, οἷον οὐχ ὅτι στρατηγὸς ἂν ἠγνόησέ τις εἶναι
 φάσκων, ἀλλ' οὐδ' ὁ τυχὼν ἄνθρωπος. οὐδ' ὅτι οὖν
 γὰρ ἔχων χωρίον ἐπὶ θαλάττῃ, ὄθεν ἂν σιτοπομπίας
 ἠϋπόρησε τοῖς στρατιώταις, οὐδ' αὖ σίτον ἔχων ἐν τοῖς
 χωρίοις, ὑπέμειν' ἐν τοῖς τείχεσιν καὶ οὐ διαρπάσας
 ᾤχετ', ἐπειδὴ γ' ἀδικεῖν ἔγνω. ὡς δὲ συλλέξας δύνα-
 μιν παρῆν ὁ Ἀρτάβαξος, ἀφειμένος παρὰ τοῦ Ἀυτο-
 φραδάτου, τῷ μὲν ὑπήρχ' ἐπισιτισμὸς ἐκ τῆς ἄνωθεν
 Φρυγίας καὶ Λυδίας καὶ Παφλαγονίας οἰκείας οὐσης,
 τῷ δ' οὐδ' ὅτι οὖν ἄλλο πλὴν πολιορκία περιεστῆκει.
 156 αἰσθόμενος δ' οὗ ἦν κακοῦ καὶ λογισμὸν λαβὼν, ὅτι
 ληφθήσεται, κἂν μηδενὶ τῶν ἄλλων, τῷ γε λιμῷ, εἶδεν,
 εἴτε δὴ τινος εἰπόντος εἶτ' αὐτὸς συνείς, ὅτι σωτηρία
 μόνη γένοιτ' ἂν αὐτῷ, ἢ περ ἅπαντας ἀνθρώπους σφῆξει.
 ἔστι δ' αὕτη τίς; ἢ ὑμετέρα [ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι], εἴτε
 χρὴ φιλανθρωπίαν λέγειν εἶθ' ὅ τι δήποτε. γνοὺς δὲ
 τοῦτο πέμπει τὴν ἐπιστολὴν ὑμῖν, ἧς ἄξιόν ἐστ' ἀκοῦ-
 σαι, βουλούμενος διὰ τῆς ὑποσχέσεως τοῦ κομεισθαι
 Χερρόνησον ὑμῖν, καὶ διὰ τοῦ τὸν Κότυος καὶ τοῦ Ἰφικράτους ταῦτα
 βούλεσθαι, τριήρων εὐπορήσας παρ' ὑμῶν ἀσφαλῶς
 157 ἐκ τῆς Ἀσίας ἀποδρᾶναι. τί δὴ συμβαίνει παραντᾶ,
 ὄθεν ἐξηλέγχθη τὸ πρᾶγμα ἐπ' αὐτοφώρῳ; ὁ Μέμων

καὶ ὁ Μέντωρ, οἱ κηδεσταὶ τοῦ Ἀρταβάξου, ἄνθρωποι
 νέοι καὶ κεχηρημένοι ἀπροσδοκῆται εὐτυχία τῆ τοῦ Ἀρ-
 ταβάξου κηδεῖα, βουλόμενοι τῆς χώρας ἄρχειν εὐθὺς
 ἐν εἰρήνῃ καὶ τιμᾶσθαι καὶ μὴ πολεμεῖν μηδὲ κινδυ-
 νεύειν, πείθουσι τὸν Ἀρτάβαζον τοῦ μὲν τιμωρεῖσθαι
 τὸν Χαρίδημον ἀφέσθαι, ἀποστελλαι δ' ὑπόσπονδον,
 158 διδάσκοντες ὡς ὑμεῖς, κὰν ἐκεῖνος μὴ θέλῃ, διαβιβᾶτε
 καὶ οὐ δυνήσεται κωλύειν. ὥς δὲ τυγχάνει ταύτης τῆς
 ἀλόγου καὶ ἀπροσδοκῆτου σωτηρίας ὁ Χαρίδημος, δια-
 βᾶς εἰς τὴν Χερρόνησον ἐφ' αὐτοῦ διὰ τὰς σπονδάς,
 τοσοῦτου γ' ἐδέησεν ἐπελθεῖν τῷ Κότυι, γεγραφῶς ὅτι
 οὐχ ὑπομενεῖ Κότυς αὐτὸν ἐπιόντα, ἢ τὴν Χερρόνησον
 ὅπως κομειέσθ' ὑμεῖς συμπῶσαι, ὥστε πάλιν μισθώσας
 αὐτὸν τῷ Κότυι, τὰ ὑπόλοιπα τῶν ὑμετέρων χωρίων
 Κριθώτην καὶ Ἐλαιούνην ἐπολιόρκει. καὶ ὅτι ταῦτα,
 καὶ ἡνίκ' ἐτ' ἦν ἐν τῇ Ἀσίᾳ καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἐπεμψεν
 πρὸς ὑμᾶς, ἐγνωκῶς ποιεῖν ἐφενάκιζεν ὑμᾶς, ἀπὸ τῆς
 διαβάσεως ἣν ἐποιήσατο γνώσεσθε· ἐκ γὰρ Ἀβύδου
 τῆς τὸν ἄπανθ' ὑμῖν χρόνον ἐχθρᾶς καὶ ὄθεν ἦσαν
 οἱ Σησιτὸν καταλαβόντες, εἰς Σησιτὸν διέβαινον, ἦν εἶχε
 159 Κότυς. καίτοι μὴ νομίζετε μήτ' ἂν τοὺς Ἀβυδηνοὺς
 αὐτὸν ὑποδέχεσθαι μήτ' αὐτὸς ἐν τῇ Σησιτῷ, τῆς 673
 ἐπιστολῆς ὑμῖν ἐκεῖνης πεπεμμένης, εἰ μὴ συνήδεσαν
 αὐτῷ φενακίζοντι τότε, καὶ συνεξηπάτων αὐτοί, βουλό-
 μενοι τοῦ μὲν διαβῆναι τὸ στρατεύμ' ὑμᾶς παρασχεῖν
 τὴν ἀσφάλειαν, διαβάντος δ', ὅπερ συνέβη δόντος
 Ἀρταβάξου τὴν ἄδειαν, αὐτοῖς ὑπάρξαι τὴν χρεῖαν.
 ὅτι τοίνυν οὕτω ταῦτ' ἔχει, λέγε τὰς ἐπιστολάς, ἦν
 τ' ἐπεμψεν ἐκεῖνος καὶ τὰς παρὰ τῶν ἀρχόντων τῶν
 ἐκ Χερρονήσου· γνώσεσθε γὰρ ἐκ τούτων ὅτι ταῦθ'
 οὕτως ἔχει.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

160 Ἐνθυμεισθ' ὄθεν οἱ διέβη, ἐξ Ἀβύδου εἰς Σησίον.
 ἄρ' οὖν οἴεσθ' ὑποδέξασθαι τοὺς Ἀβυδηνοὺς ἂν ἦ
 τοὺς Σησίους, εἰ μὴ συνεξηπάτων ὅτε τὴν πρὸς ὑμᾶς
 ἐπεμπεν ἐπιστολήν;

Λέγ' αὐτοῖς τὴν ἐπιστολήν αὐτήν. καὶ θεωρεῖτ'
 ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὰς ὑπερβολὰς ὧν αὐτὸς περὶ αὐτοῦ
 πρὸς ὑμᾶς ἔγραψεν ἐπαίνων, τὰ μὲν ὡς πεποίηκε λέγων,
 τὰ δ' ὑπισχνούμενος ποιήσειν. λέγε.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

161 Καλὰ γ', οὐ γὰρ; ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὰ γεγραμ-
 μένα καὶ χάριτος πολλῆς ἄξι', εἰ γ' ἦν ἀληθῆ. νῦν δ',
 ὅτε μὲν τῶν σπονδῶν οὐκ ᾤετο τεύξεσθαι, ταῦτ' ἔγραψ'
 ἑξαπατῶν· ἐπειδὴ δ' ἔτυχεν, λέγ' οἱ' ἐποίησεν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Οὐκοῦν τοῦ κομιεῖσθαι τὰπολωλότα χωρὶ' ὑπο-
 σχομένου Χαριδήμου διαβάντος φησὶν ὁ ἄρχων Κρι-
 θώτης περὶ τῶν ὑπαρχόντων γεγενῆσθαι μείζους τῶν
 πρότερον τοὺς κινδύνους. λέγ' ἐξ ἑτέρας ἐπιστολῆς
 ἐπιδείξας.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Λέγ' ἐξ ἑτέρας.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

674

162 Ὅραθ' ὅτι πανταχόθεν τὸ πρᾶγμα μαρτυρεῖται, ὅτι
 διαβὰς οὐκ ἐπὶ τὸν Κότυν, ἀλλ' ἐφ' ἡμᾶς μετ' ἐκείνου
 ἐπορεύετο. ἔτι τοίνυν ταύτην μόνην ἀνάγνωθί μοι τὴν
 ἐπιστολήν, τὰς δ' ἄλλας ἕα· δῆλον γὰρ ὅμῃν πού γέγον'
 ὡς πεφενάκιεν ὑμᾶς. λέγε.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Ἐπίσχεσ. ἐνθυμείσθ' ὅτι γράψας μὲν ὡς ἀποδώσει Χερρόνησον, τὰ λοιπὰ ἀφελέσθαι μισθώσας αὐτὸν τοῖς ὑμετέροις ἐχθροῖς ἐπεχείρει, γράψας δ' ὡς Ἀλεξάνδρου πρεσβευσαμένου πρὸς αὐτὸν οὐ προσεδέξατο, τοῖς λησταῖς φαίνεται τοῖς παρ' ἐκείνου ταῦτα πράττων. εὖνους γ', οὐ γὰρ; ἀπλῶς ὑμῖν, καὶ οὐδὲν ἐπιστείλας ἂν ψεύδος οὐδ' ἕξαπατήσας.

- 163 Οὐ τοίνυν ἐκ τούτων πῶ δῆλόν ἐσθ', οὕτω σαφῶς δῆλον ὅν, ὡς οὐδὲν πιστόν ἐσθ' ὧν ἐκεῖνός φησι [προσποιεῖται] τῇ πόλει προσέχειν, ἀλλ' ἐκ τῶν μετὰ ταῦτα συμβάντων ἔσται φανερώτερον. τὸν μὲν γὰρ Κόττυν, εὖ ποιῶν, ὄντα γ' ἐχθρὸν ὑμῖν καὶ πονηρὸν ἀποκτινύουσιν ὁ Πύθων, ὁ δὲ Κερσοβλέπτης ὁ νῦν βασιλεύων μαιρακύλλιον ἦν καὶ πάντες οἱ τοῦ Κόττυος παῖδες, τῶν δὲ πραγμάτων κύριος διὰ τὴν παρουσίαν καὶ τὸ δύναμιν ἔχειν ὁ Χαρίδημος ἐργόνηι, ἦκεν δὲ Κηφισόδοτος στρατηγῶν, πρὸς ὃν αὐτὸς ἐπεμψε τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην, καὶ αἱ τριήρεις, αἱ, ὅτι ἦν ἄδηλα τὰ τῆς σωτηρίας αὐτῶ, καὶ μὴ συγχωροῦντος Ἀρταβάξου σφῆξιν ἡμελλόν
- 164 αὐτόν. τί δὴ προσῆκεν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸν ὡς ἀληθῶς ἀπλοῦν καὶ φίλον, παρόντος μὲν στρατηγοῦ, 675 οὐχ ὧν ἐκεῖνος ἐφησεν αὐτῶ φθονεῖν οὐδενός, ἀλλ' ὃν αὐτὸς ἑαυτοῦ φίλον προείλετο τῶν παρ' ὑμῖν, καὶ πρὸς ὃν τὴν ἐπιστολὴν ἐπεπόμφει, τετελευτηκότος δὲ τοῦ Κόττυος, κύριον δ' ὄντα τῶν πραγμάτων; οὐκ ἀποδοῦναι μὲν τὴν χώραν εὐθέως ὑμῖν, κοινῇ δὲ μεθ' ὑμῶν καθιστάναι τὸν βασιλέα τῆς Θράκης, δηλῶσαι δ' ὡς εἶχεν εὐνοικῶς ὑμῖν, καιροῦ τοιούτου λαβόμενον;
- 165 ἐγωγ' ἂν φαίην. ἄρ' οὖν ἐποίησέ τι τούτων; πολλοῦ

γε καὶ δεῖ. ἀλλὰ τὸν μὲν ἅπαντα χρόνον μῆνας ἑπτὰ
 διήγαγεν ἡμᾶς πολεμῶν ἐκ προφανοῦς, ἐχθρὸς ὢν καὶ
 οὐδὲ λόγον φιλόφθρον διδούς. καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν
 ἡμῶν δέκα ναυσὶ μόναίς εἰς Πέρινθον ὀρμισαμένων,
 ἀκηκοῦτων ὅτι πλησίον ἐστὶν ἐκεῖνος, ὅπως συμμεί-
 ξαιμεν αὐτῷ καὶ περὶ τούτων εἰς λόγους ἔλθοιμεν,
 ἀριστοποιουμένους φυλάξας τοὺς στρατιώτας, ἐπεχεί-
 ρησε μὲν ἡμῶν τὰ σκάφη λαβεῖν, πολλοὺς δ' ἀπέκτεινε
 τῶν ναυτῶν, κατήραξε δ' εἰς τὴν θάλατταν ἅπαντας,
 186 ἰκπείας ἔχων καὶ ψιλούς τινας. μετὰ ταῦτα δὲ πλεν-
 σάντων ἡμῶν — οὐκ ἐπὶ τῆς Θράκης τόπον οὐδέν'
 οὐδὲ χωρίον· οὐδὲ γὰρ τοῦτό γ' ἂν εἰποι τις „νῆ Δί',
 ἀμνυόμενος γὰρ ὑπὲρ τοῦ μὴ παθεῖν ἐποίει τι κακόν“·
 οὐκ ἔστι τοῦτ', οὐ γὰρ ἤλθομεν οὐδαμοῦ τῆς Θράκης,
 ἀλλ' ἐπ' Ἀλωπεκόννησον, ἢ Χερρονήσον μὲν ἐστὶ καὶ
 ἦν ὑμετέρα, ἀκρωτήριον δ' ἀνέχον πρὸς τὴν Ἰμβρον
 ἀπωτάτω τῆς Θράκης, ληστῶν δ' ἦν μεστή καὶ κατα-
 187 πουτιστῶν — ἐνταῦθα δ' ἐλθόντων ἡμῶν καὶ πολιορ- 676
 κούντων τούτους, πορευθεὶς διὰ Χερρονήσον πάσης
 τῆς ὑμετέρας, ἡμῖν μὲν προσέβαλλ', ἐβοήθει δὲ τοῖς
 λησταῖς καὶ καταπουτισταῖς. καὶ πρότερον προσκαθή-
 μενος τὸν ὑμέτερον στρατηγὸν ἔπεισε καὶ ἠνάγκασε μὴ
 τὰ βέλτισθ' ὑπὲρ ὑμῶν πράττειν, ἢ αὐτὸς [ὑπὸ τούτου
 ἐπέισθη] ὢν ὠμολογῆκει καὶ ὑπέσχητό τι πράξαι, καὶ
 γράφει δὴ τὰς συνθήκας ταύτας τὰς πρὸς Κηφισόδο-
 τον, ἐφ' αἷς ὑμεῖς οὕτως ἠγανακτήσατε καὶ χαλεπῶς
 ἠνέγκατε, ὥστ' ἀπεχειροτονήσατε μὲν τὸν στρατηγόν,
 πέντε ταλάντοις δ' ἐξημιώσατε, τρεῖς δὲ μόναι ψῆφοι
 188 διήνεγκαν τὸ μὴ θανάτου τιμῆσαι. καίτοι πηλίκην τινὰ
 χρῆ νομίζειν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ταύτην τὴν ἀλογίαν,
 ὅταν τις ἰδῆ διὰ τὰς αὐτὰς πράξεις τὸν μὲν ὡς ἀδι-

κοῦντα κολασθέντα πικρῶς οὕτως, τὸν δ' ὡς εὐεργέτην ἔτι καὶ νῦν τιμῶμενον; ὅτι τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τῶν μὲν τῷ στρατηγῷ συμβάντων δήπου μάστυρες ὑμεῖς ἐστέ μοι· καὶ γὰρ ἐκρίνεθ' ὑμεῖς κάπεχειροτονεῖτε καὶ ὠργίζεσθε, καὶ πάντα ταῦτα σύνησθ' ὑμεῖς· τῶν δ' ἐν Περίνθῳ καὶ τῶν ἐν Ἀλωπεκουνήσῳ κάλει μοι τοὺς τριηράρχους μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 169 Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ἐπειδὴ Κηφισόδοτος μὲν ἀπὸ ἀπλήγη τοῦ στρατηγεῖν, ὑμῖν δ' οὐκ ἐδόκουν καλῶς ἔχειν οὐδὲ δικαίως αἰ πρὸς ἐκεῖνον γραφείσαι συνθῆκαι, τὸν μὲν Μιλτοκύθην, τὸν διὰ παντὸς εὖνον ὑμῖν τοῦ χρόνου, λαβῶν προδοθένθ' ὑπὸ τοῦ Σμικυθίωνος ὁ χρηστὸς οὗτος Χαρίδημος, οὐκ ὄντος νομίμου τοῖς Θραξίν ἀλλήλους ἀποκτινύναι, γνοὺς ὅτι σωθήσεται⁶⁷⁷ πρὸς Κερσοβλέπτην ἂν ἀχθῆ, παραδίδωσι Καρδιανοῖς τοῖς ὑμετέροις ἐχθροῖς. ἀκείνοι λαβόντες καὶ τὸν υἱὸν, ἀναγαγόντες εἰς τὸ πέλαγος ἐν πλοίῳ, τὸν μὲν υἱὸν ἀπέσφαξαν, ἐκείνον δ' ἐπιδόντα [τὸν υἱὸν]
- 170 ἀποσφαττόμενον κατεπόντισαν. τῶν δὲ Θραξῶν ἀπάντων χαλεπῶς ἐνεγκόντων ἐπὶ τούτοις, καὶ συστραφέντων τοῦ τε Βηρισάδου καὶ τοῦ Ἀμαδόκου, ἰδὼν τὸν καιρὸν τοῦτον Ἀθηνόδωρος, συμμαχίαν ποιησάμενος πρὸς τούτους, οἷος ἦν πολεμεῖν. ἐν φόβῳ δὲ καταστάνας τοῦ Κερσοβλέπτου γράφει ὁ Ἀθηνόδωρος συνθήκας, καθ' ἃς ἀναγκάζει τὸν Κερσοβλέπτην ὁμόσαι πρὸς θ' ὑμᾶς καὶ τοὺς βασιλέας, εἶναι μὲν τὴν ἀρχὴν κοινὴν τῆς Θράκης εἰς τοὺς τρεῖς διηρημένην, πάντας
- 171 δ' ὑμῖν ἀποδοῦναι τὴν χώραν. ὡς δ' ἐν ἀρχαιρεσίαις ὑμεῖς Χαβρίαν ἐπὶ τὸν πόλεμον τοῦτον κατεστήσατε,

καὶ τῷ μὲν Ἀθηνοδώρῳ συνέβη διαφεῖναι τὴν δύναμιν, χρήματ' οὐκ ἔχοντι παρ' ὑμῶν οὐδ' ἀφορμὴν τῷ πολέμῳ, τῷ Χαβρίᾳ δὲ μίαν ναῦν ἔχοντι μόνην ἐκπλεῖν, τί ποιεῖ πάλιν οὗτος ὁ Χαρίδημος; ἄς μὲν ὤμοσε πρὸς τὸν Ἀθηνοδώρον συνθήκας ἕξαρνος γίννεται, καὶ τὸν Κερσοβλέπτην ἀρνεῖσθαι πείθει, γράφει δ' ἑτέρας πρὸς τὸν Χαβρίαν ἔτι τῶν πρὸς Κηφισόδοτον δεινότερας· οὐκ ἔχων δ' ἐκεῖνος οἶμαι δύναμιν στέργειν ἡναγκά-

172 ζετο τούτοις. ἀκούσαντες δ' ὑμεῖς ταῦτα, ἐν τῷ δήμῳ λόγων βῆθέντων πολλῶν καὶ τῶν συνθηκῶν παραναγνωσθεισῶν, οὔτε τὴν Χαβρίου δόξαν αἰσχυρθέντες οὔτε τῶν συναγορευόντων οὐδένα, ἀπεχειροτονήσατε 678 καὶ ταύτας πάλιν τὰς συνθήκας, καὶ ψηφίζεσθε ψήφισμα Γλαύκωνος εἰπόντος, ἐλέσθαι πρέσβεις δέκ' ἄνδρας ἐξ ὑμῶν αὐτῶν, τούτους δ', ἂν μὲν ἐμμένῃ ταῖς πρὸς Ἀθηνοδώρον συνθήκαις ὁ Κερσοβλέπτης, ὀρκίσαι πάλιν αὐτόν, εἰ δὲ μὴ, παρὰ μὲν τοῖν δυοῖν βασιλείῳ ἀπολαβεῖν τοὺς ὄρκους, πρὸς δ' ἐκείνον ὅπως πολεμή-

173 σετε βουλευέσθαι. ἐκπεπλευκότων δὲ τῶν πρέσβεων συμβαίνει τοῖς χρόνοις εἰς τοῦθ' ὑπηγμέν' ἤδη τὰ πράγματα, τριβόντων τούτων καὶ οὐδὲν ἀπλοῦν οὐδὲ δίκαιον ὑμῖν ἐθελόντων πρᾶξι, ὥστ' ἐβοηθοῦμεν εἰς Εὐβοίαν, καὶ Χάρης ἦκεν ἔχων τοὺς ξένους, καὶ στρατηγὸς ὑφ' ὑμῶν αὐτοκράτωρ εἰς Χερρόνησον ἐξέπλει. οὕτω γράφει πάλιν συνθήκας πρὸς τὸν Χάρητα, παραγενομένου τοῦ Ἀθηνοδώρου καὶ τῶν βασιλέων, ταύτας αἴπερ εἰσὶν ἄρισται καὶ δικαιοτάται. καὶ ἔργοις ἐαυτὸν ἐξήλεγξεν, ὅτι καιροφυλακεῖ τὴν πόλιν ἡμῶν, καὶ

174 οὐδὲν ἀπλοῦν ἐγνωκεν ποιεῖν οὐδ' ἴσον. εἶθ' ὃν ὄρατ' ἐκ προσαγωγῆς ὑμῖν φίλον, καὶ ὅπως ἂν ὑμᾶς δύνασθαι νομίζῃ, οὕτω πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας ἔχοντα, τοῦτον

οἴεσθε δεῖν ἰσχυρόν ποτ' ἔᾶσαι γενέσθαι, καὶ ταῦτα δι' ὑμῶν; οὐκ ἄρ' ὀρθῶς ἐγνώκατε. ἵνα τοίνυν εἰδῆθ' ὅτι τάληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὴν ἐπιστολὴν, ἢ μετὰ τὰς πρῶτας συνθήκας ἦλθεν, εἶτα τὴν παρὰ Βηρισάδου· μάλιστα γὰρ οὕτω γνώσεσθε διδασκόμενοι.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Λέγε καὶ τὴν ἐπιστολὴν τὴν τοῦ Βηρισάδου.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

679

175 Ἡ μὲν τοίνυν συμμαχία τοῖν βασιλείω τοῖν δυοῖν τοῦτον τὸν τρόπον μετὰ τὴν παρὰ κρουσιν τὴν διὰ τῶν πρὸς Κηφισόδοτον συνθηκῶν συνεστάθη, ἤδη Μιλτοκύθου μὲν ἀνηρημένου, Χαριδήμου δ' ἔργῳ φανεροῦ γεγεννημένου, ὅτι τῆς πόλεως ἐχθρὸς ἐστίν. ὃς γὰρ ὃν ἦδει διὰ παντὸς τοῦ χρόνου πάντων τῶν Θρακῶν εὐνούστατον ὄνθ' ὑμῖν, τοῦτον ἠξίωσ' ὑποχείριον λαβῶν τοῖς ὑμετέροις ἐχθροῖς Καρδιανοῖς ἐγχειρίσαι, πῶς οὐ μεγάλης ἐχθρας δεῖγμα πρὸς ὑμᾶς ἐξέφερον; ἃς δὴ τὸν πόλεμον δεδιῶς τὸν πρὸς τοὺς Θρακᾶς καὶ πρὸς Ἀθηνοδώρον ἐποίησατο συνθήκας μετὰ ταῦθ' ὁ Κερσοβλέπτης, λέγε.

ΣΤΝΘΗΚΑΙ.

176 Ταῦτα τοίνυν γράψας καὶ συνθέμενος, καὶ τὸν ὄρκον ὃν ἠκούσαθ' ὑμεῖς ὁμόσας, ἐπειδὴ τὴν μὲν Ἀθηνοδώρου δύναμιν διαφειμένην εἶδε, μιᾷ δὲ μόνον τριήρει Χαβρίαν ἤκοντα, οὔτε τὸν Ἰφιάδου παρέδωκεν νῆον ὑμῖν οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν ὧν ὤμοσ' ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν γεγραμμένων ἐν ταῖς συνθήκαις ἕξαρτος γίννεται, καὶ γράφει ταύτας τὰς συνθήκας. λαβέ μοι καὶ λέγε ταυτασί.

ΣΤΥΝΘΗΚΑΙ.

177 Ἐνθυμείσθ' ὅτι καὶ τέλη καὶ δεκάτας ἡξίου λαμβάνειν, καὶ πάλιν ὡς αὐτοῦ τῆς χώρας οὔσης τοὺς λόγους ἐποιεῖτο, τοὺς δεκατηλόγους ἀξιῶν τοὺς αὐτοῦ τῶν τελῶν κυρίους εἶναι, καὶ τὸν ὄμηρον τὸν υἱὸν τὸν Ἰφιάδου, ὃν ὑπὲρ Σηστοῦ ἔχων ὤμοσε πρὸς τὸν Ἀθηνόδωρον παραδώσειν, οὐδ' ὑπισχνεῖται παραδώσειν ἔτι. λαβὲ τὸ ψήφισμ' ὃ πρὸς ταῦθ' ὑμεῖς ἐψη- 680 φίσασθε. λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

178 Ἐλθόντων τοίνυν μετὰ ταῦτα τῶν πρέσβειων εἰς Θράκην, ὃ μὲν Κερσοβλέπτης ὑμῖν ἐπιστέλλει ταυτί, καὶ οὐδ' ὅτιοῦν ὁμολογεῖ δίκαιον, οἱ δ' ἕτεροι ταυτί. λέγ' αὐτοῖς.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Λέγε δὴ τὴν παρὰ τῶν βασιλέων. καὶ σκοπεῖτ' εἰ ἄρ' ὑμῖν δοκοῦσι μηδὲν ἐγκαλεῖν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Ὅρατε καὶ συνίετ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν πονηρίαν καὶ τὴν ἀπιστίαν, ὡς ἄνω καὶ κάτω. τὸ πρῶτον ἡδίκει Κηφισόδοτον, πάλιν φοβηθεὶς Ἀθηνόδωρον ἐπαύσατο· αὐτίς ἡδίκει Χαβρίαν, πάλιν ὁμολογεῖ Χάρητι. πάντ' ἄνω καὶ κάτω [πεποίηκε], καὶ οὐδὲν ἀπλῶς οὐδὲ δικαίως ἔπραξεν.

179 Μετὰ ταῦτα τοίνυν ὅσον μὲν χρόνον [ἢ ὑμετέρα] δύναμις παρῆν ἐν Ἑλλησπόντῳ, κολακεύων καὶ φενακίζων ὑμᾶς διαγέρονεν· ἐπειδὴ δ' εἶδε τάχιστα τὸν Ἑλλήσποντον ἔρημον δυνάμεως, εὐθέως ἐνεχείρει καταλύσας καὶ ἀπαλλάξας τοὺς δύο τῆς ἀρχῆς πᾶσαν ὑσ'

αὐτῷ ποιήσασθαι [τὴν ἀρχήν], ἔργῳ πείρασαν ἔχων ὅτι τῶν
 πρὸς ὑμᾶς οὐδὲν μὴ δυνηθῆῃ πρότερον λύσαι, πρὶν ἂν
 180 ἐκβάλλῃ τούτους. ἵνα δ' ὡς ῥᾶστα τοῦτο περάνειε, ψή-
 φισμα παρ' ὑμῶν τοιοῦθ' εὔρετο, ἐξ οὗ κυρωθέντος
 ἂν, εἰ μὴ δι' ἡμᾶς καὶ ταύτην τὴν γραφήν, ἠδίκηντο
 μὲν φανερώς οἱ δύο τῶν βασιλέων, ἡσυχίαν δ' ἂν ἤγον
 οἱ στρατηγούντες αὐτοῖς, ὁ Βιάνωρ, ὁ Σίμων, ὁ Ἄθη- 681
 νόδωρος, φοβούμενοι τὴν διὰ τοῦ ψηφίσματος σνκο-
 φαντίαν, ὁ δὲ ταύτης τῆς ἐξουσίας ἀπολαύσας καὶ
 πᾶσαν ὑφ' αὐτῷ λαβὼν τὴν ἀρχήν, ἰσχυρὸς ἂν ἐχθρὸς
 ὑπῆρχεν ὑμῖν.

181 Ἔχει δ' ὀρηγήριον παρὰ πάντα τὸν χρόνον αὐτῷ
 τετηρημένον τὴν Καρδιανῶν πόλιν, ἣν ἐν ἀπάσαις μὲν
 ταῖς συνθήκαις ἐξαίρετον αὐτῷ γέγραπεν, τὸ τελευ-
 ταῖον δὲ καὶ φανερώς ἀφείλετο [παρ' ὑμῶν]. καίτοι
 τοῖς ἀπῆλλαγμένοις μὲν τοῦ περὶ ἡμῶν τι φρονεῖν
 ἄδικον, μετὰ πάσης δ' ἀληθείας ἀπλῶς εὐνοεῖν ἡμῖν
 ἡρημένοις, τί προσῆκεν αὐτοῖς ὀρηγήριον καταλείπειν
 182 χρήσιμον τοῦ πρὸς ἡμᾶς πολέμου; ἴστε γὰρ δήπου
 τοῦτο, οἱ μὲν ἀφιγμένοι σαφῶς, οἱ δ' ἄλλοι τούτων
 ἀκούοντες, ὅτι τῆς Καρδιανῶν πόλεως ἐχούσης ὡς
 ἔχει, εἰ γενήσεται τὰ πρὸς τοὺς Θυράκας εὐτρεπῆ τῷ
 Κερσοβλέπτῃ, παρ' ἡμέραν ἔξεστ' αὐτῷ βαδίξειν ἀσφα-
 λῶς ἐπὶ Χερρόνησον. ὥσπερ γὰρ Χαλκίς τῷ τόπῳ
 τῆς Εὐβοίας πρὸς τῆς Βοιωτίας κεῖται, οὕτω Χερρο-
 νήσου κεῖται πρὸς τῆς Θυράκης ἢ Καρδιανῶν πόλις.
 ἣν ὄν ἔχει τόπον ὅστις οἶδ' ὑμῶν, οὐδ' ἐκεῖν' ἀγνοεῖ,
 τίνος εἴνεκα καιροῦ περιπεποιήται καὶ διεσπούδασται
 183 μὴ λαβεῖν ὑμᾶς. ὄν οὐ συμπαρασκευάσαι καθ' ὑμῶν
 αὐτῶν ὀφείλετε, ἀλλὰ κωλύσαι καθ' ὅσον δυνατὸν
 καὶ σκοπεῖν ὅπως μὴ γενήσεται, ἐπεὶ ὅτι γ' οὐδ' ἂν

δυντινοῦν καιρὸν παρείη, δεδήλωκε. Φιλίππου γὰρ εἰς Μαρώνειαν ἐλθόντος ἐπεμψεν πρὸς αὐτὸν Ἀπολλωνίδην, πίστεις δοὺς ἐκείνῳ καὶ Παμμένει· καὶ εἰ μὴ κρατῶν τῆς χώρας Ἀμάδοκος, ἀπέειπε Φιλίππῳ μὴ ἐπιβαίνειν, οὐδὲν ἂν ἦν ἐν μέσῳ πολεμεῖν ἡμᾶς πρὸς 682 Καρδιανούς ἤδη καὶ Κερσοβλέπτην. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λαβὲ τὴν Χάρητος ἐπιστολήν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

134 Ταῦτα μέντοι δεῖ σκοπουμένους ἀπιστεῖν καὶ μὴ τετυφῶσθαι, μὴδ' ὥς εὐεργέτη προσέχειν τὸν νοῦν. οὐ γὰρ ὧν ἀναγκαζόμενος φίλος εἶναι φησι φενακίζων ὑμᾶς, χάριν ἐστὶ δίκαιον ὀφείλειν Κερσοβλέπτην, οὐδ' ὧν μικρ' ἀναλίσκων ἰδίᾳ καὶ τοῖς στρατηγοῖς καὶ τοῖς ῥήτορσιν, Χαρίδημος διαπράττεται πρὸς ὑμᾶς ἐπαίνους ἑαυτοῦ γράφεσθαι· ἀλλ' ὧν, ὅσαχοῦ κύριος γέγονεν τοῦ πράττειν ὃ τι βούλεται, πανταχοῦ κακῶς ἐπιχειρῶν ἡμᾶς ποιεῖν φαίνεται, τούτων πολὺ μᾶλλον ὀργίζεσθαι 185 προσήκει. οἱ μὲν τοίνυν ἄλλοι πάντες, ὅσοι τι παρ' ὑμῶν εὐρηγῆται πάποτε, ἐφ' οἷς εὖ πεποιθήκασιν ὑμᾶς τετίμηνται, οὗτος δ' εἷς ἀπάντων τῶν ἄλλων μόνος, ἐφ' οἷς ἐγχειρῶν οὐ δεδύνηται ποιῆσαι κακῶς. καίτοι τῷ τοιούτῳ τὸ δίκης, ἣν ἔδωκε δικαίως ἂν, ἀφείσθαι, μεγάλη δωρεῖα παρ' ὑμῶν ἦν. ἀλλ' οὐ ταῦτα δοκεῖ τοῖς ῥήτορσιν, ἀλλὰ πολίτης, εὐεργέτης, στεφάνοι, δωρεῖαι, δι' ἃ τούτοις ἰδίᾳ δίδωσιν. οἱ δ' ἄλλοι πεφε- 186 ναισμένοι κάθησθε τὰ πράγματα θαναμάζοντες. τὸ τελευταῖον δὲ νυνὶ κἂν φύλακας κατέστησαν ὑμᾶς ἐκείνου διὰ τοῦ προβουλεύματος τούτου, εἰ μὴ τὴν γραφὴν ἐποιησάμεθ' ἡμεῖς ταυτηνί, καὶ τὸ τοῦ μισθοφόρου καὶ θεραπεύοντος ἐκείνου ἔργον ἢ πόλις ἂν διεπράττετ'.

ἐφρούρει Χαρίδημον. καλόν γ', οὐ γάρ; ὦ Ζεῦ καὶ 683
θεοί, ὃς αὐτός ποτε τοὺς ὑμετέρους ἐχθροὺς μισθὸν
λαμβάνων ἐδορυφόρει, ὑφ' ὑμετέρου ψηφίσματος φανή-
ναι φυλαττόμενον.

- 187 Ἴσως τοίνυν ἐκεῖνο ἂν τίς μ' ἐροίτο, τί δήποτε
ταῦτ' εἰδῶς οὕτως ἀκριβῶς ἐγὼ καὶ παρηκολουθηκῶς
ἐνίοις τῶν ἀδικημάτων, εἴασα, καὶ οὐθ' ὅτ' αὐτὸν
ἐποιεῖσθε πολίτην οὐδὲν ἀντεῖπον, οὐθ' ὅτ' ἐπηρεῖτε,
οὐθ' ὅπως πρότερον, πρὶν τὸ ψηφίσμα γενέσθαι τουτί,
λόγον οὐδέν' ἐποιησάμην. ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
πρὸς ὑμᾶς ἄπασαν ἐρῶ τὴν ἀλήθειαν. καὶ γὰρ ὡς ἀνά-
ξιος ἦν ἡδεῖν, καὶ παρῆν ὅτε τούτων ἡξιούτο, καὶ οὐκ
188 ἀντεῖπον· ὁμολογῶ. διὰ τί; ὅτι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
πρῶτον μὲν ἀσθενέστερον ἡγούμην ἔσεσθαι πολλῶν
ψευδομένων ἐτοιμῶς περὶ αὐτοῦ πρὸς ὑμᾶς ἕνα τάληθῆ
λέγοντ' ἑμαυτόν· ἐπειθ' ὧν μὲν ἐκεῖνος εὐρίσκετο ἔξα-
πατῶν ὑμᾶς, μὰ τὸν Δία καὶ θεοὺς πάντας οὐδενὸς
εἰσῆμι μοι φθονεῖν, κακὸν δ' οὐδὲν ἐώρων ὑπερφυῆς
πεισομένους ὑμᾶς, εἴ τιν' ἡδικηκότα πόλλ' ἤφιτετε καὶ
προὔκαλεισθῆί τι τοῦ λοιποῦ ποιεῖν ὑμᾶς ἀγαθόν· ἐν
γὰρ τῷ πολίτην ποιεῖσθαι καὶ στεφανοῦν ταῦτ' ἐνῆν
189 ἀμφοτέρα. ἐπειδὴ δ' ὄρῳ προσκατασκευαζόμενόν τι
τοιοῦτον, δι' οὗ, ἂν μόνον εὐτρεπίσῃται τοὺς ἐνθάδ'
ἐξαπατήσοντας ὑμᾶς ὑπὲρ αὐτοῦ, τῶν γ' ἔξω φίλων
καὶ βουλομένων ἂν τι ποιεῖν ὑμᾶς ἀγαθὸν κάκεινον
κωλύειν ἐναντία πράττειν ὑμῖν, οἷον Ἀθηνόδωρον
λέγω, Σίμωνα, Βιάνορα, Ἀρχέβιον τὸν Βυζάντιον, τοὺς
Θρακᾶς τοὺς δύο, τοὺς βασιλέας, τούτων μηδεὶ μῆτ' 684
ἐναντιωθῆναι μῆτε κωλύειν ἐκεῖνον ἐξέσται, τηνικαῦθ'
190 ἦκω καὶ κατηγορῶ. καὶ νομίζω τὸ μὲν, οἷς ἐμελλεν
ἐκεῖνος λαβὼν μηδὲν ὑπερμέγεθες τὴν πόλιν βλάψειν,

ἀντιλέγειν, ἢ κακῶς ἰδίᾳ πεπονθότος ἢ συκοφαντοῦν-
τος εἶναι, τὸ δ', ἐφ' οἷς μέγα πρᾶγμα ἄλυσιτελεῆς τῇ
πόλει κατεσκευάζει, ἐναντιοῦσθαι, χρηστοῦ καὶ φιλο-
πόλιδος ἀνδρὸς ἔργον εἶναι. διὰ ταῦτ' ἐπ' ἐκείνοις
οὐδὲν εἰπὼν νῦν λέγω.

- 191 Ἔστιν τοίνυν τις αὐτοῖς τοιοῦτος λόγος, δι' οὗ
προσδοκῶσιν παράξειν ὑμᾶς, ὡς ὁ Κερσοβλέπτης καὶ
Χαρίδημος ἴσως ἐναντὶ' ἔπραττον τῇ πόλει τόθ' ὅτ'
ἦσαν ἐχθροί, νῦν δὲ φίλοι καὶ χρησίμους παρέχουσιν
αὐτούς. οὐ δὴ δεῖ μνησικακεῖν· οὐδὲ γὰρ Λακεδαιμο-
νίους ὅτ' ἐσφῆζομεν, οὐκ ἀνεμιμνησκόμεθ', εἰ τι κακῶς
ἐποίησαν ἡμᾶς ὄντες ἐχθροί, οὐδὲ Θηβαίους, οὐδ' Εὐ-
192 βοάας τὰ τελευταῖα νυνί. ἐγὼ δ' ἠγοῦμαι τοῦτον τὸν
λόγον, εἰ μὲν ἔν τινι καιρῷ, βοηθείας γεγραμμένης τῷ
Κερσοβλέπτῃ καὶ τῷ Χαριδήμῳ, κωλυόντων ἡμῶν ταύ-
την, ἔλεγον, ὀρθῶς ἂν λέγεσθαι· εἰ δὲ τοιοῦτου μὲν
μηδενὸς ὄντος μηδὲ γεγραμμένου, βουλόμενοι δὲ μειζω
[τοῦ δέοντος] ποιῆσαι διὰ τοῦ παρ' ὑμῶν ἄδειαν λαβεῖν
τοὺς ἐκείνου στρατηγούς, ἐροῦσι, δευνὰ ποιεῖν αὐτούς
ἠγοῦμαι. οὐ γὰρ ἐστὶ δίκαιον ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς
τῶν σωθῆναι ζητούντων λόγους πρὸς ὑμᾶς λέγειν, ὑπὲρ
193 τῶν ὅπως ἀδικεῖν αὐτοῖς ἐξέσται πραττόντων. χωρὶς 685
δὲ τούτων, εἰ μὲν ἐχθρὸς ὢν κακῶς ἐποίηι, φίλος δὲ
φήσας εἶναι μετεβέβλητο, τάχ' ἂν ταῦτά τις ἤκουεν·
ἐπειδὴ δ' οὐ τοιοῦτ' ἐστίν, ἀλλ' ἐξ οὗ φίλος εἶναι
προσποιεῖται, ἐκ τούτου πλείστα καὶ [ὑμᾶς] ἐξηπάτηκεν,
εἰ μὴ καὶ δι' ἐκεῖνα μισεῖν, διὰ ταῦτά γ' ἀπιστεῖν
δήπου προσήκει. καὶ μὴν περὶ τοῦ γε μὴ μνησικακεῖν
ἔγωγ' ὡδί πως λέγω· ὁ μὲν εἵνεκα τοῦ τι κακὸν ποιεῖν
τὰ τοιαῦτ' ἐξετάξων μνησικακεῖ, ὁ δ' ὑπὲρ τοῦ μὴ πα-
θεῖν ἀλλὰ φυλάξασθαι σκοπῶν σωφρονεῖ.

- 194 Ἴσως τοίνυν καὶ τοιαύτην τιν' ἐροῦσ' ὑπόνοιαν, ὡς ὠρμηκότα νῦν τὸν ἄνθρωπον φίλον εἶναι καὶ βουλόμενόν τι ποιεῖν ἀγαθὸν τὴν πόλιν, εἰς ἀθυμίαν τρέψομεν, εἰ καταψηφιούμεθα, καὶ ποιήσομεν ὑπόπτως ἔχειν πρὸς ἡμᾶς. ἐγὼ δ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι θεάσασθ' ὡς ἔχω. εἰ μετ' ἀληθείας ἀπλῶς ἦν ἡμῖν φίλος, καὶ νῆ Δία πάντα τὰγαθὰ ἤμελλεν ἡμᾶς ποιήσειν, οὐδ' ἂν οὕτως ᾤμην δεῖν τοῦτον ἀκούειν τὸν λόγον· οὐδένα γὰρ νομίζω τοσαῦτ' ἀγάθ' ἂν ποιῆσαι, δι' ὃν ὑμῖν προσήκειν ἐπιροκῆσαι καὶ παρ' ἃ φαίνεται δίκαια τὴν
- 195 ψῆφον θέσθαι. ἐπειδὴ δὲ καὶ φενακίζων καὶ οὐδ' ὀτιοῦν ὑγιᾶς πράττων ἐξελέγχεται, δυοῖν ἀγαθοῖν θάτερον ὑμῖν, ἂν καταψηφίσθησθε, συμβήσεται· ἢ γὰρ ἐξαπατῶν παύσεται νομίσας οὐκέτι λανθάνειν, ἢ εἰπερ αὐτῷ βουλομένῳ πρὸς ὑμᾶς ἔστιν οἰκείως ἔχειν ὡς ἀληθῶς, ἀγαθόν τι ποιεῖν πειράσεται, γνοὺς ὅτι τῷ φενακίζειν οὐκέθ' ἃ βούλεται πράξει. ὥστε καὶ εἰ μὴδὲ δι' ἔν τῶν ἄλλων, διὰ τοῦτο καταψηφίσασθαι συμφέροι.
- 196 Ἄξιον τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κάκεινο ἐξετάσαι, πῶς ποθ' οἱ πάλοι τὰς τιμὰς ἔνεμον καὶ τὰς δω- 686 ρειὰς τοῖς ὡς ἀληθῶς εὐεργέταις, καὶ ὅσοι πολῖται τυχοῖεν ὄντες καὶ ὅσοι ξένοι. κἂν μὲν ἴδητ' ἐκείνους ἄμεινον ὑμῶν, καλὸν τὸ μιμήσασθαι, ἂν δ' ὑμᾶς αὐτοῦς, ἐφ' ὑμῖν ἔσται τὸ πράττειν. πρῶτον μὲν τοίνυν ἐκεῖνοι Θεμιστοκλέα τὸν τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν στρατηγοῦντα, καὶ Μιλτιάδην τὸν ἡγούμενον Μαραθῶνι καὶ πολλοὺς ἄλλους, οὐκ ἴσα τοῖς νῦν στρατηγοῖς ἀγάθ' εἰργασμένους, οὐ χαλκοῦς ἴστασαν οὐδ'
- 197 ὑπερηγάπων. οὐκ ἄρα τοῖς ἑαυτοῦς ἀγαθόν τι ποιούσιν χάριν εἶχον; σφόδρα γ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἀπε-

δίδοσάν γε καὶ αὐτῶν κάκεινων ἀξίαν· ὄντες γὰρ πολ-
 λοῦ πάντες ἄξιοι προὔκρινον ἐκείνους αὐτῶν ἠγεῖσθαι.
 ἔστι δὲ σώφροσιν ἀνθρώποις καὶ πρὸς ἀλήθειαν βου-
 λομένοις σκοπεῖν πολὺ μεῖζων τιμῆ τῆς χαλκῆς εἰκόνας
 198 τὸ καλῶν κάγαθῶν ἀνδρῶν κεκρίσθαι πρῶτον. καὶ γάρ
 τοι τῶν ἔργων οὐδενὸς ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν τότε
 ἀπεστέρησαν ἑαυτούς, οὐδ' ἔστι οὐδεὶς ὅστις ἂν εἰποι
 τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν Θεμιστοκλέους, ἀλλ' Ἀθη-
 ναίων, οὐδὲ τὴν Μαραθῶνι μάχην Μιλτιάδου, ἀλλὰ
 τῆς πόλεως. νῦν δὲ [ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι] πολλοὶ τοῦτο
 λέγουσιν, ὡς Κέρκυραν εἶλε Τιμόθεος, καὶ τὴν μόραν
 κατέκοψεν Ἴφικράτης, καὶ τὴν περὶ Νάξου ἐνίκα ναυ-
 μαχίαν Χαβρίας· δοκεῖτε γὰρ αὐτοὶ τῶν ἔργων τούτων
 199 ἐπ' αὐτοῖς ἐκάστω τούτων. τὰς μὲν δὴ πολιτικὰς οὕτως
 ἐκείνοί τε καλῶς καὶ λυσιτελοῦντως αὐτοῖς, καὶ ἡμεῖς
 οὐκ ὀρθῶς· τὰς δὲ τῶν ξένων πῶς; ἐκείνοι Μένωνι
 τῷ Φαρσαλίῳ, δώδεκα μὲν τάλαντ' ἀργυρίου δόντι
 πρὸς τὸν ἐπ' Ἡϊόνι τῇ πρὸς Ἀμφιπόλει πόλεμον, τρια- 687
 κοσίους δ' ἰππεῦσι πενέσταις ἰδίους βοηθήσαντι, οὐκ
 ἐψηφίσαντ', αὐτὸν ἂν τις ἀποκτείνῃ, ἀγώγιμον εἶναι,
 ἀλλὰ πολιτείαν ἔδωκαν καὶ ταύτην ἱκανὴν ὑπελάμβανον
 200 εἶναι τὴν τιμὴν. καὶ πάλιν Περδίκκᾳ τῷ κατὰ τὴν
 τοῦ βαρβάρου ποτ' ἐπιστρατείαν βασιλεύοντι Μακεδο-
 νίας, τοὺς ἀναχωροῦντας ἐκ Πλαταιῶν τῶν βαρβάρων
 διαφθείραντι καὶ τέλειον τάτύχημα ποιήσαντι τῷ βασι-
 λεῖ, οὐκ ἐψηφίσαντ' ἀγώγιμον, ἂν τις ἀποκτείνῃ Περδίκ-
 καν, ᾧ βασιλεὺς ὁ Περσῶν ἐχθρὸς δι' ἡμᾶς ἀπεδέδεικτο,
 ἀλλὰ πολιτείαν ἔδωκαν μόνον. καὶ γὰρ τοι τότε μὲν
 οὕτω τίμιον ἦν πᾶσιν ἀνθρώποις τὸ γενέσθαι πολίταις
 παρ' ὑμῖν, ὥσθ' ὑπὲρ τοῦ τυχεῖν τούτου τηλικαῦθ'

ὑμᾶς ἀγάθ' ἤθελον ποιεῖν, νῦν δ' οὕτως ἄτιμον, ὥστε
 τῶν τετυχηκότων πολλοὶ πλείω κακὰ τῶν φανερώς
 201 ἐχθρῶν εἰς ὑμᾶς εἰργασμένοι. οὐ μόνον δ' αὕτη τῆς
 πόλεως ἢ δωρεῖα προπεπηλάκισται καὶ φαύλη γέγονεν,
 ἀλλὰ καὶ πᾶσαι διὰ τὴν τῶν καταράτων καὶ θεοῖς
 ἐχθρῶν ῥητόρων, τῶν τὰ τοιαῦτα γραφόντων ἐτοιμῶς,
 πονηρίαν, οἷ τοσαύτην ὑπερβολὴν πεποιήνται τῆς αὐτῶν
 αἰσχροκερδείας, ὥστε τὰς τιμὰς καὶ τὰς παρ' ὑμῶν
 δωρεῖάς, ὥσπερ οἱ τὰ μικρὰ καὶ κομιδῇ φαῦλ' ἀπο-
 κηρύττοντες, οὕτω παλουῦσιν ἐπευωνίζοντες καὶ πολλοῖς
 ἀπὸ τῶν αὐτῶν λημμάτων γράφοντες πᾶν ὃ τι ἂν βού-
 202 λωνται. πρῶτον μὲν τοίνυν, ἵνα τῶν τελευταίων πρῶ-
 των μνησθῶμεν, Ἀριοβαρζάνην ἐκείνον οὐ μόνον αὐτὸν
 καὶ τοὺς υἱεῖς τρεῖς ὄντας πάντων ἠξίωσαν ὅσων ἐβου-
 λήθησαν, ἀλλὰ καὶ δὴ Ἀβυδηνοὺς, μισαθηναιοτάτους 688
 καὶ πονηροτάτους ἀνθρώπους, [προσέθηκαν αὐτῷ] Φι-
 λίσκον καὶ Ἀγαυόν. πάλιν Τιμοθέου δόξαντός τι ποιῆ-
 σαι τῶν δεόντων ὑμῖν, πρὸς τῷ πάνθ' ἃ μέγιστ' ἦν
 αὐτὸν τούτῳ δοῦναι, προσέθηκαν αὐτῷ Φρασιηρίδην καὶ
 Πολυσθένην, ἀνθρώπους οὐδ' ἐλευθέρους, ἀλλ' ὀλέ-
 θρους καὶ τοιαῦτα πεποιηκότας, οἷα λέγειν ὀκνήσειεν
 203 ἂν τις εὖ φρονῶν. τὸ τελευταῖον δὲ νῦν, ἐπειδὴ Κερ-
 σοβλέπτην ἠξίουσαν ὦν αὐτοῖς ἐδόκει, καὶ περὶ τούτων
 ἦν ἡ σπουδὴ, προστιθέασιν δὴ αὐτῷ, τὸν μὲν ὅσ'
 ὑμεῖς ἀκηκόατ' εἰργασμένον κακὰ, τὸν δ' ὅλωσ' ὄν οὐδὲ
 εἰς οἶδεν ἀνθρώπων τίς ἐστιν, Εὐδέρκην ὄνομα. τοι-
 γάρτοι διὰ ταῦτ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μικρὰ, ἃ πρὸ τοῦ
 μεγάλ' ἦν, φαίνεται, καὶ τὸ πρᾶγμ' ἤδη καὶ πορρω-
 τέρω βαδίζει καὶ οὐκέτι ταῦτ' ἀπόχρη, ἀλλ' εἰ μὴ καὶ
 φυλάξεθ' ἕκαστον τούτων, ἐκείνων γ' οὐδεμία χάρις
 ὧς ἔοικεν.

204 Τοῦ μέντοι ταῦθ' οὕτως αἰσχροῶς προεληλυθέναι,
 εἰ δεῖ μετὰ παρρησίας εἰπεῖν ἀλήθειαν, οὐδένες ὑμῶν
 ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μᾶλλον εἰς' αἰτιοί. οὐδὲ γὰρ δίκην
 ἔτι λαμβάνειν ἐθέλετε παρὰ τῶν ἀδικούντων, ἀλλὰ
 καὶ τοῦτ' ἐξεληλυθεν ἐκ τῆς πόλεως. καίτοι σκέψασθ'
 ὡς ἐκόλαζον οἱ πρότερον τοὺς ἀδικούντας ἑαυτοὺς, εἰ
 205 παραπλησίως ὑμῖν. ἐκεῖνοι Θεμιστοκλέα λαβόντες μετ-
 ζον ἑαυτῶν ἀξιοῦντα φρονεῖν, ἐξήλασαν ἐκ τῆς πόλεως
 καὶ μηδισμὸν κατέγνωσαν· καὶ Κίμων', ὅτι τὴν πά-
 τριον μετεκίνησε πολιτείαν ἐφ' αὐτοῦ, παρὰ τρεῖς μὲν
 ἀφείσαν ψήφους τὸ μὴ θανάτῳ ζημιῶσαι, πεντήκοντα
 τάλαντα δ' ἐξέπραξαν. καὶ τοῦτον τὸν τρόπον προσ-
 εφέροντο τηλικαῦτ' αὐτοὺς ἀγάθ' εἰργασμένοις ἀν-
 θρώποις. δικαίως· οὐ γὰρ αὐτοῖς ἀπεδίδοντο τὴν 689
 αὐτῶν ἐλευθερίαν καὶ μεγαλοψυχίαν τῶν ἔργων, ἀλλὰ
 χρηστοὺς μὲν ὄντας ἐτίμων, ἀδικεῖν δ' ἐπιχειροῦσιν
 206 οὐκ ἐπέτρεπον. ὑμεῖς δ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς τὰ
 μέγιστ' ἀδικούντας καὶ φανερώς ἐξελεγχομένους, ἂν
 ἔν ἢ δὴ ἄστει' εἰπωσιν καὶ παρὰ τῶν φυλετῶν τινὲς
 ἤρημένοι σύνδικοι δεηθῶσιν, ἀφίετε· ἂν δὲ καὶ κατα-
 ψηφίσῃσθε τὸν, πέντε καὶ εἴκοσιν δραχμῶν ἐτιμήσατε.
 καὶ γὰρ τοι τότε μὲν τὰ μὲν τῆς πόλεως ἦν εὐπορα καὶ
 λαμπρὰ δημοσίᾳ, ἰδίᾳ δ' οὐδεὶς ὑπερεῖχε τῶν πολλῶν.
 207 τεκμήριον δὲ· τὴν Θεμιστοκλέους μὲν οἰκίαν καὶ τὴν
 Μιλτιάδου καὶ τῶν τότε λαμπρῶν, εἰ τις ἄρ' ὑμῶν οἶδεν,
 ὅποια ποτ' ἐστίν, ὄρα τῶν πολλῶν οὐδὲν σεμνοτέραν
 οὖσαν, τὰ δὲ τῆς πόλεως οἰκοδομήματα καὶ κατασκευά-
 σματα τηλικαῦτα καὶ τοιαῦτα, ὥστε μηδενὶ τῶν ἐπι-
 γιγνομένων ὑπερβολὴν λελεῖφθαι, προπύλαια ταῦτα,
 νεώσοικοι, στοαί, Πειραιεύς, τᾶλλ' οἷς κατεσκευασμένην
 208 ὄρατε τὴν πόλιν. νῦν δ' ἰδίᾳ μὲν ἐκάστῳ τῶν τὰ κοινὰ

πραττόντων τοςαύτη περιουσία [ἐστίν], ὥστε τινὲς μὲν αὐτῶν πολλῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων σεμνοτέρας τὰς ἰδίας κατεσκευάκασιν οἰκίας, γῆν δ' ἔνιοι πλείω πάντων ὑμῶν τῶν ἐν τῷ δικαστηρίῳ συνεώνηται· δημοσία δ' ὑμεῖς ἂ μὲν οἰκοδομεῖτε καὶ κονιᾶθ', ὡς μικρὰ καὶ γλίσχρα, αἰσχρὴν λέγειν. ἀλλ' ἔχει εἰπεῖν ὅ τι κοινῇ κτησάμενοι καταλείψετε, ὥσπερ ἐκεῖνοι Χερρόνησον Ἀμφίπολιν δόξαν ἔργων καλῶν; ἦν οἱ τοιοῦτοι πολλοὶ πάντ' ἀναλίσκοντες τρόπον οὐχ οἷοί τ' εἰσὶν ἀφανίσαι ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. εἰκότως· τότε μὲν γὰρ τῷ κυρίῳ τῶν φόρων γενομένῳ τάξει Ἀριστείδῃ, οὐδὲ μᾶ δραχμῇ πλείω τὰ ὑπάρχονθ' ἐγένετο, ἀλλὰ 690 καὶ τελευτήσαντ' αὐτὸν ἔθαψεν ἡ πόλις· ὑμῖν δ', εἰ τι δέοισθε, χρήμαθ' ὑπῆρχε κοινῇ πλείστα τῶν πάντων Ἑλλήνων, ὥσθ' ὀπόσου χρόνου ψηφίσαισθε [ἐξιέναι], τοσούτου μισθὸν ἔχοντες ἐξήγτε. νῦν δ' οἱ μὲν τὰ κοινὰ διοικοῦντες ἐκ πτωχῶν εὖποροι καὶ πολλοῦ χρόνου τροφήν ἄφθονόν εἰσιν ἡτοιμασμένοι· ὑμῖν δ' οὐδὲ μιᾶς ἡμέρας ἐφόδι' ἐστὶν ἐν τῷ κοινῷ, ἀλλ' ἅμα δεῖ τι ποιεῖν, καὶ πόθεν, οὐκ ἔχετε. τότε μὲν γὰρ ὁ δῆμος ἦν δεσπότης τῶν πολιτευομένων, νῦν δ' ὑπηρέτης.

210 αἷτιοι δ' οἱ τὰ τοιαῦτα γράφοντες, καὶ συνεθίζοντες ὑμᾶς ὑμῶν μὲν αὐτῶν καταφρονεῖν, ἕνα δ' ἡ δύο θαυμάζειν ἀνθρώπους. εἶθ' οὔτοι κληρονομοῦσι τῆς [ὑμετέρας] δόξης καὶ τῶν ἀγαθῶν, ὑμεῖς δ' οὐδ' ὀτιοῦν ἀπολαύετε, ἀλλὰ μάρτυρές ἐστ' ἄλλοτρίων ἀγαθῶν, οὐδενὸς [ἄλλου] μετέχοντες ἢ τοῦ ἐξαπαταῖσθαι. καίτοι πηλίκον τί ποτ' ἂν στενάξειαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι, οἱ ὑπὲρ δόξης καὶ ἐλευθερίας τελευτήσαντες, καὶ πολλῶν καὶ καλῶν ἔργων ὑπομνήματα καταλιπόντες, εἰ ἄρ' αἰσθῶντο, ὅτι νῦν ἡ πόλις εἰς ὑπηρέτου σχῆμα

καὶ τάξιν προελήλυθεν καὶ Χαριδῆμον εἰ χρῆ φρονεῖν
βουλευέται; Χαριδῆμον; οἴμοι.

- 211 Ἄλλ' οὐ τοῦτ' ἔστι τὸ δεινὸν, εἰ τῶν προγόνων,
οἳ διενηνόχασιν ἀπάντων ἀρετῆ, χειρὸν βουλευόμεθ',
ἀλλ' ὅτι καὶ πάντων ἀνθρώπων. πῶς γὰρ οὐκ αἰσχρὸν
Αἰγινήτας μὲν τουτουσί, νῆσον οἰκοῦντας οὕτω μι-
κρὰν κοῦδὲν ἔχοντας ἐφ' ᾧ μέγα χρῆ φρονεῖν αὐτούς, 691
Δάμπιν, ὃς μέγιστα ναυκλήρια κέκτηται τῶν Ἑλλήνων,
καὶ κατεσκευάκεν τὴν πόλιν αὐτοῖς καὶ τὸ ἐμπόριον,
μηδέπω καὶ τήμερον πολίτην πεποισθῆναι, ἀλλὰ μόλις
212 τῆς ἀτελείας αὐτὸν ἤξιοκέναι τῆς τοῦ μετοικίου· καὶ
Μεγαρέας τουτουσί τοὺς καταράτους οὕτως εὖ τὰ παρ'
αὐτοῖς σεμνύνειν, ὥσθ' Ἑρμῶνα τὸν κυβερνήτην, τὸν
μετὰ Λυσάνδρου λαβόντα τριήρεις διακοσίας ὅτ' ἐν
Αἰγῶς ποταμοῖς ἠτυχήσαμεν ἡμεῖς, πεμπάντων Λακε-
δαιμονίων καὶ κελευόντων ποιήσασθαι πολίτην, ἀπο-
κρίνασθ' ὅτι, ὅταν αὐτοὺς ἴδωσι Σπαρτιάτην αὐτὸν
213 πεποισμένους, τότε καὶ τοὶ Μεγαρέα ποιήσονται· καὶ
Ὁρείτας ἐκείνους μέρος τέταρτον Εὐβοίας οἰκοῦντας,
τὸν Χαριδῆμον τοῦτον αὐτόν, ᾧ μήτηρ μὲν ὑπῆρχεν
πολίτις, πατήρ δ' οὐκ ἐρῶ τίς ἢ πόθεν (οὐδὲν γὰρ
δεῖ πλείω τῶν ἀναγκαίων αὐτὸν ἐξετάζεσθαι) ἀλλ' ὅμως
τὸ ἥμισυ τοῦ γένους αὐτοῦ συμβαλλομένου, τοῦ ἡμί-
σεος μέχρι τῆς τήμερον ἡμέρας οὐκ ἤξιώκασιν, ἀλλ'
εἰς τοὺς νόθους ἐκεῖ συντελεῖ, καθάπερ ποτ' ἐνθάδ'
214 εἰς Κυνόσαργες οἱ νόθοι· ὑμεῖς δ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
πάσης τῆς πόλεως μεταδόντες αὐτῷ καὶ τετιμηκότες
ἄλλοις, ἔτι καὶ τοῦτ' αὐτῷ προσθήσετε; ὅτι τί; ποίας
ἔλαβεν ναῦς ὑμῖν, δι' ἧς ὑπὸ τῶν ἀπολωλεκόντων ἐπι-
βουλευέται; ἢ ποίαν πόλιν παρέδωκεν αἰχμάλωτον λα-
βῶν; ἢ τίνας κινδύνους ὑπὲρ ὑμῶν κεινδύνευκεν;

ἢ τίνας ἐχθροὺς τοὺς αὐτοὺς ὑμῖν ἤρηται; οὐδ' ἂν εἰς εἰπεῖν ἔχοι.

- 215 Περὶ δὴ τῶν νόμων ὧν παραγεγράμμεθ' ὧ ἄνδρες δικασταί, βούλομαι μικρὰ πρὸς ὑμᾶς εἰπὼν καταβαίνειν, ἃ νομίζω μνημονεύοντας ἂν ὑμᾶς ἄμεινον φυλάττειν, ἂν παράγειν καὶ φενακίζειν οὗτοι ζητῶσιν. 692 ὁ πρῶτος νόμος ἀντικρὺς εἰρηκεν, ἂν τις ἀποκτείνῃ, τὴν βουλὴν δικάζειν· ὁ δ', ἂν τις ἀποκτείνῃ, εὐθὺς ἔγραψεν ἀγώγιμον εἶναι. τοῦτο φυλάττετε καὶ μὲμνησθε, ὅτι πάντων ἐστὶν ἐναντιώτατον τῷ κρίνειν τὸ
- 216 μὴ διδόντα κρίσιν ἐκδοτον ποιεῖν. οὐκ ἔῃ μετὰ ταῦθ' ὁ δεῦτερος νόμος, οὐδὲ τὸν ἡλωκότεν ἀνδροφόνον λυμαίνεσθ' οὐδὲ χρήματα κρᾶττεσθαι· ὁ δ' ἐν τῷ ποιεῖν ἀγώγιμον πάντα ταῦτα δέδωκεν· ἐπὶ γὰρ τοῖς λαβούσιν ἔσται ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωνται. ἀπάγειν ὁ νόμος ὡς τοὺς θεσμοθέτας κελεύει, καὶ τοῦτ', ἂν ἐν τῇ τοῦ πεπονθότος λάβῃ τις πατρίδι· ὁ δ' ἀγώγιμον αὐτῷ τῷ τὴν αἰτίαν ἐπενεγκόντι δίδωσιν ὡς αὐτόν, κἂν τῆς
- 217 ἀλλοτρίας που λάβῃ. ἔστιν ἐφ' οἷς ἀδικήμασιν δέδωκεν ἀποκτείνειν ὁ νόμος· ὁ δ' οὐδὲν ὑπειπὼν, κἂν ἐπὶ τούτοις τις κτείνῃ, δίδωσιν ἐκδοτον τὸν ἀθῶνον ἀφειμένον ἐν τοῖς νόμοις. εἰάν τις πάθῃ τι τοιοῦτον, δίκας ὁ νόμος κελεύει αἰτεῖν πρῶτον· ὁ δὲ τοῦναντίον οὐδεμίαν κρίσιν οὔτ' αὐτὸς εἰπὼν οὔτε παρ' ὧν ἀξιοὶ λαβεῖν αἰτήσας, ἀγώγιμον εὐθὺς ἔγραψε, κἂν τις ἀφαι-
- 218 ρῆται, παραχρημ' ἐκσπονδον. τὸ ἀνδρολήψιον, παρ' οἷς ἂν ὁ δράσας ἦ, ἂν μὴ διδῶσι δίκας, κελεύουσ' οἱ νόμοι μέχρι τριῶν εἶναι· ὁ δ', ἂν ἀφέληται τις τὸν ἄγοντα μὴ βουλόμενος πρὸ δίκης ἐκδοῦναι, εὐθὺς ἐκσπονδον ποιεῖ. οὐκ ἔῃ νόμον, ἂν μὴ τὸν αὐτόν ἐπὶ πᾶσι τιθῆ τις, εἰσφέρειν· ὁ δ' ἐπ' ἀνδρὶ γράφει

ψήφισμ' ἴδιον. οὐκ ἐᾷ ψήφισμ' ὁ νόμος κυριώτερον εἶναι νόμου· ὁ δ' ὑπαρχόντων τοσούτων νόμων ψήφισμα ποιεῖ κύριον τοὺς νόμους ἀναιρῶν. ταῦτα φυλάτ- 698
 τετε καὶ μεμνημένοι κἀθησθε. καὶ τὰς μὲν παραγωγὰς, ἃς οὗτοι ποιήσονται, χαίρειν ἔατε καὶ μὴ ἐπιτρέπετε λέγειν αὐτοῖς, κελεύετε δὲ δεῖξαι ποῦ γέγραφεν κρίσιν, ἢ ποῦ γέγραφ', ἂν τις ἄλλῳ φόνου, κατὰ τούτου τὰς τιμωρίας. εἰ γὰρ ἢ τὸν ἄλλοθί που κριθέντα καὶ ἡλωκότα, ὅτι δεῖ κολάζειν ἔγραψεν, ἢ αὐτὸς ἔγραψεν κρίσιν, εἰ πεποίηκεν ἢ οὐ καὶ εἰ δικαίως ἢ ἀδικῶς, οὐκ 290 ἂν ἠδικεῖ. εἰ δὲ τὸ τῆς αἰτίας ὄνομ' αὐτὸ γράψας „ἂν τις ἀποκτείνῃ“, καὶ ὑπερβὰς τὸ „καὶ ἄλλῳ φόνου“, καὶ τὸ „δόξῃ ἀπεκτονέσθαι“, καὶ τὸ „δικῶς ὑπεχέτω τοῦ φόνου“, καὶ τὸ „τὰς τιμωρίας εἶναι κατ' αὐτοῦ τὰς αὐτὰς ἄσπερ ἂν τὸν Ἀθηναίου κτείνῃ“, καὶ πάνθ' ὅσ' ἐστὶ δίκαι' ὑπερβὰς ἀγώγιμον εἶναι γέγραφεν, μὴ φευκακίξεσθ', ἀλλ' εὖ ἴσθ' ὅτι πάντων παρανομώτατ' εἴρηκεν.

XXIV.

ΚΑΤΑ ΤΙΜΟΚΡΑΤΟΥΣ.

694

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΠΡΟΘΕΣΙΣ.

Διόδωρος μὲν κἀνταῦθ' ὁ κατήγορος· κατηγορεῖ δὲ νόμου μάλα φιλανθρώπου, διόπερ ἀπὸ τῆς αἰτίας καὶ τῆς τοῦ γεγραφότος γνώμης διαβάλλειν αὐτὸν πειρᾶται. ἔστι δ' ὁ νόμος ὁ τοῦ Τιμοκράτους τοιοῦτος, εἴ τιτι Ἀθηναίων ἐπ' ὀφλήματι δημοσίῳ προστετίμηται δεσμοῦ ἢ καὶ τὸ λοιπὸν προστιμηθεῖη, εἶναι αὐτῷ ἢ ἄλλῳ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐγγυητὰς καταστήσαντι τοῦ ὀφλήματος, οὗς ἂν ὁ δῆμος χειροτονήσ-

ἢ μὴν ἐντὸς ῥητῆς προθεσμίας ἐκτελεσειν, ἀφείσθαι τοῦ δεσμοῦ· ἐὰν δ' ἐπιστάντος τοῦ χρόνου μὴ ἐκτελεσθῆ τὸ ὄφλημα, τὸν μὲν ἐξεγγνηθέντα δεδέσθαι, τῶν δ' ἐγγνητῶν δημοσίαν εἶναι τὴν οὐσίαν. τοῦτον αἰτιᾶται τὸν νόμον ὁ κατήγορος οὐχ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ γεγράφθαι, ἀλλ' ὑπὲρ Ἀνδροτίωνος καὶ Γλαυκέτου καὶ Μελανώπου. οὗτοι γὰρ, φησί, πεμφθέντες εἰς Καρίαν πρεσβευταὶ καὶ πλείοντες ἐν τριήρει, περιπεσόντες Ναυκρατίταις ἀνθρώποις ἐμπόροις, ἀφείλοντ' αὐτῶν τὰ χρήματα. εἶθ' οἱ Ναυκρατίται μὲν ἐλθόντες Ἀθήναζε τὸν δῆμον ἰκέτευον, ὁ δὲ δῆμος ἔγνω πολέμῳ εἶναι τὰ χρήματα, καὶ μὴ δεῖν ἀποδοθῆναι τοῖς ἐμπόροις. τούτων δ' οὕτω γενομένων, Ἀρχέβιος καὶ Λυσιθελίδης οἱ τριήραρχοι τῆς νεώς, ἐφ' ἧς ἔπλεον οἱ περὶ τὸν Ἀνδροτίωνα, εἰσεπράττοντο τὰ χρήματα. ὥς δ' ἐκεῖνοι μὲν οὐκ ἐφάνησαν ἔχοντες αὐτά, οἱ πρεσβευταὶ δ' ὁμολόγουν ἔχειν αὐτά, καὶ ἔδει παραχρῆμα καταβάλλειν ἢ τοῖς νόμοις ὑποπίπτειν τοῖς τῶν ὀφειλόντων τὰ δημόσια, διὰ τοῦτο, φησί, τοῦτον τὸν νόμον Τιμοκράτης βοηθοῦντ' ἐκείνοις ἔθηκεν. ὁ μὲντοι Τιμοκράτης ἐκτετεικέναι φησί τὰ χρήματα τοὺς περὶ Ἀνδροτίωνα, καὶ δῆλον ἐντεῦθεν εἶναι, ὥς οὐκ ἐκείνων ἕνεκα τὸν νόμον εἰσέφερεν αὐτός. κατηγορεῖ δ' ὁ Διόδωρος καὶ κατ' ἄλλο τοῦ νόμου· τὴν τε γὰρ θέσιν αὐτοῦ μέμφεται, ὥς γεγонуῖαν παρὰ τοὺς νόμους, καὶ ὑπεναντίον εἶναι τοῖς ἀρχαίοις φησί, καὶ ἀσύμφορον τοῖς κοινοῖς ἐπιδεικνυσιν.

ΕΤΕΡΑ ΤΠΟΘΕΣΙΣ.

Πολέμον τυγχάνοντος Ἀθηναίοις πρὸς βασιλέα, κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἐγράφη ψήφισμα, σῦλα πλοίων πολεμίων εἶναι, καὶ γίνεσθαι τὰ τιμήματα τῶν κλοπῶν δημόσια. Μαύσωλος, τῆς Καρίας σατράπης, τὰς πέραν νήσους ἠδίκευε κατεβῶν οἱ βλαπτόμενοι, καὶ τοὺς Ἀθηναίους ἐπεκαλοῦντο. ἔδοξε διὰ πρέσβειων τέως αἰτιάσασθαι τὸν Κᾶρα. πέμπουσιν οὖν Ἀνδροτίωνα καὶ Μελάνωπον καὶ Γλαυκέτην πρὸς τὸν ἄρχοντα Καρίας Μαύσωλον, τὸν τῆς Ἀρτεμισίας ἄνδρα καὶ

ἀδελφόν, ὡς ἀδικοῦντα τὰς νήσους αἰτιασομένους, καὶ βασι-
 2 λει χαριζόμενον, δι' ὧν κακῶς ἐποίησε τοὺς Ἕλληνας. οὗτοι
 νηϊ περιτυχόντες Ναυκρατικῆ Ἀιγύπτια ἐχούσῃ φορτία
 (διεκόμιζον δὲ τούτους τοὺς πρέσβεις Ἀρχέβιος καὶ Λυσι-
 θείδης τριῆραρχοι) κατάγουσιν εἰς τὸν Πειραιᾶ τὴν ὀλκάδα.
 καὶ λόγων γενομένων τοῖς Αἰγυπτίοις πρὸς τὸν δῆμον καὶ
 ἐκτελεῖας, οὐδὲν ἦττον ἐκρίθη τὰ χρήματα εἶναι δημοσία, ὡς 696
 πολεμίων ὄντων τῶν Αἰγυπτίων. νόμου δὲ προστάττοντος,
 τὸν χρησάμενον δημοσίοις χρήμασιν ἐπ' ἐνιαυτὸν ὄλον δι-
 πλάσια ταῦτα διδόναι, κατασχόντες οἱ πρέσβεις οὗτοι τάλαντα
 ἑννέα καὶ τριάκοντα μνᾶς τῶν ἀπεμποληθέντων φορτίων ἐκ
 τῆς νεῆς, ὑπεύθυνοι ἐγίνοντο τῷ δημοσίῳ κατὰ τὸ διπλά-
 3 σιον. σπανιότητος δὲ χρημάτων κατασχούσης τὸν δῆμον,
 Ἀριστοφῶν τις δημαγωγὸς ἔγραψε ψήφισμα, ἐλέσθαι ζητη-
 τὰς τῶν ὀφειλόντων τῇ πόλει καὶ ἀποπειρωμένων διαλαθεῖν,
 καὶ τούτους μὴνύειν. ἐμήνυσεν Εὐκτῆμων ὁ πρὸς Ἀνδρο-
 τίωνα μικρῷ πρόσθεν ἀγωνισάμενος, νυνὶ δὲ πρὸς Τιμο-
 κράτην, ἔχειν Ἀρχέβιον καὶ Λυσιθείδην ἐκ τῆς Αἰγυπτίας
 ὀλκάδος τάλαντα ἑννέα καὶ τριάκοντα μνᾶς, [ἔγραψε] δηλον-
 ὅτι φεύγων μὲν τὴν ἐκ τοῦ προφανοῦς πρὸς Ἀνδροτίωνα
 μάχην, διὰ δὲ τῆς τῶν τριηράρχων μνήμης οὐδὲν ἦττον
 ἐπιβουλεύων τῷ Ἀνδροτίωνι. διαδικασίας δὲ γενομένης τοῖς
 πρέσβεσι πρὸς τοὺς τριηράρχους, ἠττήθησαν οἱ πρέσβεις καὶ
 4 ὄφλον τὰ χρήματα. προστάττοντος δὲ νόμου τὸν ὀφειλόντα
 ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἐνιαυτοῦ δεδέσθαι, ἕως ἂν ἐκτελεσῇ, ἔμελλον
 τῷ δεσμῷ καὶ οἱ πρέσβεις καθυποβάλλεσθαι. ἐν δὲ τῷ
 καιρῷ τούτῳ, ἀρχομένου τοῦ δευτέρου ἐνιαυτοῦ, ἐν ᾧ καὶ
 δεθῆναι τοὺς πρέσβεις ἐχρῆν, ἔγραψε Τιμοκράτης νόμον
 τοιοῦτον, εἴ τιμι τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ δεσμοῦ προσ-
 τετίμηται κατὰ νόμον ἢ κατὰ ψήφισμα ἢ καὶ τὸ λοιπὸν
 προστιμηθῆ, ἐξεῖναι αὐτῷ καταστήσαντι τρεῖς ἔγγυτας ἢ
 μὴν ἐκτελεσείν, οὗς ἂν ὁ δῆμος χειροτονήσῃ, ἀπεῖσθαι τοῦ 697
 δεσμοῦ· ἐὰν δὲ μὴ ἐκτελεσῇ αὐτὸς ἢ οἱ ἔγγυται, τὸν μὲν
 ἐξεγγυηθέντα δεδέσθαι, τῶν δὲ ἔγγυτων δημοσίαν εἶναι τ'

- 5 ούσαν. τούτου τοῦ νόμου γραφήν ἀπηνέγκαντο Διόδωρος καὶ Εὐκτῆμων, ὡς παρανόμου καὶ ἀδίκου καὶ ἀσυμφόρου. Ἀνδροτίων δὲ καὶ Γλαυκῆτης καὶ Μελάνωπος, συνιέντες δι' αὐτοὺς γεγενῆσθαι τὴν γραφήν, καταβάλλουσιν ἑννέα τάλαντα καὶ τριάκοντα μνᾶς, ἴσως μὲν οὐκ ἂν καταβαλόντες, εἰ μὴ τὴν γραφήν ἐπέδωσαν οἱ κατήγοροι, ὅμως δ' οὖν κατέβαλον. κατηγορεῖ τοίνυν Εὐκτῆμων καὶ Διόδωρος, φάσκοντες μὲν διὰ τοὺς πρέσβεις γεγράφθαι τὸν νόμον· εἰ δὲ καὶ ἐξέτεισαν ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, δεδομένης τῆς γραφῆς τοῦτο ἐποίησαν, ὥστε τὴν προαίρεσιν τοῦ νομοθέτου ὑπαιτίαν εἶναι.
- 6 οὐδὲν δὲ ἤττον ἐξετάζει τὸν νόμον ὁ ρήτωρ, ὡς καὶ κατ' ἄλλον τρόπον ἔχοντα κακῶς· καὶ γὰρ παρανόμως τεθεῖσθαι φησι, καὶ ὑπεναντιῶς ἔχειν τοῖς νόμοις, καὶ ἄλλως ἀδικεῖν καὶ βλάπτειν δι' ὧν προσιτάττει τὴν πόλιν. διὰ ταῦτα γούνη καὶ αἱ ὑποθέσεις τοῦ λόγου δύο, μία μὲν ὅτι διὰ τοὺς πρέσβεις γέγραπται, ἕτερα δὲ ὅτι ὑπεναντιῶς τοῖς νόμοις καὶ
- 7 ἐπιζήμιος καὶ ἄδικος. ὥστε εἰ ἐδύνατο ἐκφυγεῖν ὁ Τιμοκράτης τὴν αἰτίαν τοῦ μὴ διὰ τοὺς πρέσβεις γεγραφῆναι, ἀλλ' οὖν γε τὸ μὴ πονηρὸν εἶναι οὐ διαφεύξεται. ἐδύνατο μὲν γὰρ τοῦ νομοθέτου κατηγορεῖν ὁ Διόδωρος, ὅτι πονηρὸν ἔγραψε νόμον καὶ ὑπεναντιῶν τοῖς νόμοις, καὶ ἤρκεσεν ἂν αὐτῷ πρὸς ὑπόθεσιν ταῦτα· νῦν δὲ καὶ τὴν κατὰ τῶν πρέ- 698
- 8 σβειῶν προσείληψε διαβολῆς ἕνεκα τοῦ νομοθέτου. ἡ μὲν οὖν ὑπόθεσις τῆς αἰτίας, δι' ἣν ἔθηκε τὸν νόμον, στοχαστικῆ· ζητεῖται γὰρ εἰ διὰ τοὺς πρέσβεις ἔθηκεν ἢ οὐ· ἡ δὲ κατὰ τὸν νόμον πραγματικῆ· καθόλου γὰρ πᾶσα κατηγορία ρητοῦ πραγματικὴν ἀπεργάζεται στάσιν. ρητοῦ δὲ λέγω οὐκ ἐξ οὐπερ ἕτερόν τι ζητεῖται, ὥσπερ ἐν στοχασμῷ, οὐδὲ τοῦ ἀναφερομένου εἰς τέχνην καὶ ἐξουσίαν, ὥσπερ ἐν ἀντιλήψει. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἐπὶ τοῖς ἐκβεβηκόσιν ἢ κρῖσις, ἐν δὲ τῇ πραγματικῇ ἐπὶ μέλλουσι, καὶ εἰ δεῖ γεγράφθαι τὸ ρητὸν
- 9 ἐν νόμοις καὶ ἐν ψηφίσμασιν. ἔστι τοίνυν τούτου τοῦ λόγου κεφάλαια τέσσαρα, ἕν μὲν τὸ νόμιμον, ὃ διήρηται διχῆ, εἷς τε τὸ πρόσωπον καὶ εἷς τὸ πρᾶγμα, τουτέστιν εἰς αὐτὸν τὸν

νόμον, ὅπως ἐναντίος ἐστὶ τοῖς νόμοις, δεύτερον τὸ δίκαιον, τρίτον τὸ συμφέρον, ὅτι ἐπιζήμιος, τέταρτον τὸ δυνατόν, ὅτι καὶ ἀδυνάτους ἐπιτάττει πράξεις. ἡ κρινομένη οὖν ὑπόθεσις ἐστὶν αὕτη ἢ ἐν τοῖς κεφαλαίοις. τὴν γὰρ κατὰ τῶν πρέσβων ὑπόθεσιν ἐν τῇ καταστάσει καὶ παρεκβάσει τέθεικε

10 διαβολῆς ἔνεκα δηλονότι. ἐπειδὴ γὰρ ὁ νόμος δοκεῖ φιλανθρωπότατος εἶναι, τῶν δεσμῶν ἀφιεῖς, τούτου ἔνεκα ἀντέθηκε πλεῖστα μὲν καὶ ἄλλα, μάλιστα δὲ τὰ τέσσαρα ταῦτα, τὴν τε ὑπόθεσιν τὴν κατὰ τοὺς πρέσβεις, ἵνα τῇ ὑπονοίᾳ ταύτῃ τὸν ἀκροατὴν πείσῃ, τὴν ὑποψίαν δούς κατὰ τοῦ ἀντιδίκου, ὡς τὸν νόμον δι' αἰσχροκέρδειαν τεθεικότος ὑπὲρ δητόρων καὶ πολιτευομένων, ἀρπάσαι τὰ κοινὰ προαιρουμένων· καὶ τὸ ἀσύμφορον, ἐν ᾧ ὅτι ἀποστερηθῆσαι τὴν πόλιν 699 ἀπάντων τῶν ὀφλημάτων βούλεται· καὶ τὸ ἄδικον, ἐν ᾧ ὅτι ἀναξίοις δεσμάταις τὴν χάριν δίδωσι· πρὸς δὲ τὸ ἀδύνατον, ὅτι εἰ καὶ ἐβουλόμεθα, οὐκ ἔστι δυνατόν· ἀναιροῦνται γὰρ

11 τῆς πολιτείας οἱ κανόνες. μὴ ἀγνοῶμεν δέ, ὅτι τὸ μὲν νόμιμον κεφάλαιον ἐντελέστατα εἴργασται, τὸ δὲ δίκαιον καὶ τὸ συμφέρον καὶ τὸ δυνατόν ἀλλήλοις συμπλέκεται. καὶ τὸ μὲν συμφέρον ἐν τούτοις ἐστὶ τὸ προηγούμενον, κατασκευάζεται δὲ διὰ τε τοῦ ἀδίκου καὶ τοῦ ἀδυνάτου. πᾶν γὰρ ἄδικον καὶ ἀσύμφορον· τῷ δ' αὐτῷ καὶ περὶ τοῦ ἀδυνάτου βιάζεται χρῆσθαι λόγῳ· ὃ γὰρ ἀδύνατον, φησί, τοῦτο δὴ καὶ ἀσύμφορον. καὶ ἐπειδὴ Τιμοκράτης πολὺς ἐστὶ τῇ φιλανθρωπίᾳ τοῦ νόμου χρώμενος, αὕτη δὲ ἐπὶ τὸ δίκαιον ἀναφέροιο ἔν, διὰ τοῦτο Δημοσθένης πανταχοῦ τῷ ἀσυμφόρῳ κέχρηται, δεικνὺς ἐπιβλαβῆ καὶ ἐπιζήμιον τυγχάνοντα τῇ πόλει τὸν νόμον.

Τοῦ μὲν ἀγῶνος ᾧ ἄνδρες δικασταὶ τοῦ παρόντος 700 τος οὐδ' ἂν αὐτὸν οἶμαι Τιμοκράτην εἰπεῖν ὡς αἰτιός ἐστιν ἄλλος τις αὐτῷ, πλὴν αὐτὸς αὐτῷ. χρημάτων γὰρ οὐκ ὀλίγων ἀποστερηθῆσαι βουλόμενος τὴν πόλιν,

παρὰ πάντας τοὺς νόμους νόμον εἰσήνεγκεν οὐτ' ἐπι-
 τήθειον οὔτε δίκαιον ὧ ἄνδρες δικασταί· ὅς τὰ μὲν
 ἄλλ' ὅσα λυμανεῖται καὶ χεῖρον ἔχειν τὰ κοινὰ ποιήσει,
 κύριος εἰ γενήσεται, τάχα δὴ καθ' ἕκαστον ἀκούοντες
 ἐμοῦ μαθήσεσθε, ἐν δ' ὃ μέγιστον ἔχω καὶ προχειρό-
 2 τατον πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν οὐκ ἀποκρύψομαι. τὴν γὰρ
 ὑμετέραν ψῆφον, ἣν ὁμωμοκότες περὶ πάντων φέρετε,
 λύει καὶ ποιεῖ τοῦ μηδενὸς ἀξίαν ὁ τουτουὶ νόμος,
 οὐχ ἵνα κοινῇ τι τὴν πόλιν ὠφελήσῃ (πῶς γάρ; ὅς γ',
 ἃ δοκεῖ συνέχειν τὴν πολιτείαν, τὰ δικαστήρια, ταῦτ'
 ἄκυρα ποιεῖ τῶν προστιμημάτων τῶν ἐπὶ τοῖς ἀδική-
 3 μασιν ἐκ τῶν νόμων ὄρισμένον) ἀλλ' ἵνα τῶν πολλῶν
 χρόνον ὑμᾶς τινὲς ἐκκεκαρωμένων καὶ πολλὰ τῶν
 ὑμετέρων διηρηπακότων, μηδ' ἃ κλέπτοντες φανερώς
 4 ἐλήφθησαν καταθῶσι. καὶ τοσοῦτω ῥᾶόν ἐστ' ἰδίᾳ
 τινὰς θεραπεύειν, ἢ τῶν ὑμετέρων δικαίων προϊστα-
 σθαι, ὧσθ' οὗτος μὲν ἔχει παρ' ἐκείνων ἀργύριον καὶ
 οὐ πρότερον τοῦτον εἰσήνεγκε ὑπὲρ αὐτῶν τὸν νόμον, 701
 ἐμοὶ δ' ἐν χιλίαις ὑπὲρ ὑμῶν ὁ κίνδυνος· τοσοῦτ'
 5 ἀπέχω τοῦ λαβεῖν τι παρ' ὑμῶν. εἰδῶσι μὲν οὖν οἱ
 πολλοὶ τῶν πράττειν τι προαιρουμένων τῶν κοινῶν,
 λέγειν ὡς ταῦθ' ὑμῖν σπουδαιότατ' ἐστὶ καὶ μάλιστ'
 ἄξιον προσέχειν τούτοις, ὑπὲρ ὧν ἂν αὐτοὶ τυγχάνωσι
 ποιούμενοι τοὺς λόγους. ἐγὼ δ', εἴπερ τινὶ τοῦτο καὶ
 ἄλλω προσηκόντως εἴρηται, νομίζω κάμολ νῦν ἀρμότ-
 6 τειν εἰπεῖν. τῶν γὰρ ὄντων ἀγαθῶν τῇ πόλει καὶ τοῦ
 δημοκρατουμένην καὶ ἐλευθέραν εἶναι, ὡς ἄλλο τι τῶν
 νόμων αἰτιώτερόν ἐστιν, οὐδ' ἂν ἐν' εἰπεῖν ἔχειν οἴομαι.
 περὶ τοίνυν αὐτοῦ τούτου νῦν ὑμῖν ἐστὶ, πότερον δεῖ
 τοὺς μὲν ἄλλους νόμους, οὓς ἐπὶ τοῖς ἀδικοῦσι τὴν
 πόλιν ὑμεῖς ἀνεγράφατε, ἀκύρους εἶναι, τόνδε δὲ κύριον,

ἢ τοῦναντίον τοῦτον μὲν λύσαι, κατὰ χώραν δὲ μένειν τοὺς ἄλλους ἕαν. τὸ μὲν οὖν πρᾶγμ', ὑπὲρ οὗ δεῖ νῦν ὑμᾶς γινῶναι, ὡς ἐν κεφαλαίῳ τις ἂν εἴποι, τοῦτ' ἐστίν.

6 Ἴνα δ' ὑμῶν μηδεὶς θαναμάξῃ, τί δὴ ποτ' ἐγὼ μετρίως, ὡς γ' ἐμαντὸν πείθω, τὸν ἄλλον χρόνον βεβιωκῶς, νῦν ἐν ἀγῶσι καὶ γραφαῖς δημοσίαις ἐξετάζομαι, βούλομαι μικρὰ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν· ἔσται δὲ ταῦτ' οὐκ ἄπὸ τοῦ πράγματος. ἐγὼ γὰρ ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι προσέκρουσ' ἀνθρώπῳ πονηρῷ καὶ φιλαπεχθήμεσι καὶ θεοῖς ἐχθρῷ, ᾧ τελευτῶσ' ὅλη προσέκρουσεν ἢ πόλιν,

7 Ἀνδροτίωνι λέγω. καὶ τοσοῦτῳ δεινότερ' Εὐκτήμενος ἠδικηθῆναι ὑπ' αὐτοῦ, ὥσθ' ὁ μὲν Εὐκτήμενος εἰς χρήματ' ἔσθ' ἃ κακῶς ἔπαθεν, ἐγὼ δ', εἰ κατάρθωσεν ἐκεῖνος ἢ ἐπ' ἐμ' ἦλθεν ὁδόν, οὐχ ὅτι τῶν ὄντων ἂν 702 ἀπεστερήμην, ἀλλ' οὐδ' ἂν ἕξων, οὐδ' ὁ κοινὸν ἅπασιν ἐστίν, ἀπαλλαγῆναι τοῦ βίου, ῥάδιον ἦν ἂν μοι. αἰτιασάμενος γάρ μ' ἃ καὶ λέγειν ἂν τις ὀκνήσειεν εὐφρονῶν, τὸν ἐμαντοῦ πατέρ' ὡς ἀπέκτονα, ἀσεβείας γραφὴν κατασκευάσας εἰς ἀγῶνα κατέστησεν. ἐν δὲ τούτῳ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων οὐ μεταλαβὼν ὥφλε χιλίας, ἐγὼ δ', ὥσπερ ἦν δίκαιον, μάλιστα μὲν διὰ τοὺς θεοὺς,

8 ἔπειτα δὲ καὶ διὰ τοὺς δικάζοντας ὑμῶν ἐσώθη. τὸν δ' εἰς τοιαῦτα καταστήσαντα [μ'] ἀδίκως ἀδιάλλακτον ἐχθρὸν ἠγοῦμην. ἰδὼν δ' ἠδικηκότα κοινῇ πᾶσαν τὴν πόλιν καὶ περὶ τὴν εἰσπραξίν τῶν εἰσφορῶν καὶ περὶ τὴν πόλιν τῶν πομπείων, καὶ χρήματα πολλὰ τῆς θεοῦ καὶ τῶν ἐπωνύμων καὶ τῆς πόλεως ἔχοντα καὶ οὐκ ἀποδιδόντα, ἦλθον ἐπ' αὐτὸν μετ' Εὐκτήμενος, ἠγοῦμενος ἀρμόττουτ' εἰληφέναι καιρὸν, τοῦ βοηθῆσαι δ' ἅμα τῇ πόλει καὶ τιμωρίαν ὑπὲρ ὧν ἐπεπόνθειν λαβεῖν. βουλοίμην δ' ἂν ἐμέ τε τυχεῖν ὧν βούλομαι,

- 9 τοῦτόν τε παθεῖν ὧν ἄξιός ἐστι. τοῦ δὲ πράγματος οὐκέτ' ὄντος ἀμφισβητήσιμον, ἀλλὰ πρῶτον μὲν τῆς βουλῆς κατεγνωκυίας, εἶτα τοῦ δήμου μίαν ἡμέραν ὄλην ἐπὶ τούτοις αὐτοῖς ἀναλώσαντος, πρὸς δὲ τούτοις δικαστηρίοιιν δυοῖν εἰς ἓνα καὶ χιλίους ἐψηφισμένων, ἐνούσης δ' οὐδεμιᾶς ἔτ' ἀποστροφῆς τοῦ μὴ τὰ χρήματ' ἔχειν ὑμᾶς, Τιμοκράτης οὕτωσὶ τοσοῦθ' ὑπερείδεν ἅπαντα τὰ πράγματα, ὥστε τίθησι τουτουὶ τὸν νόμον, δι' οὗ τῶν ἱερῶν μὲν χρημάτων τοὺς θεοὺς, τῶν ὀσίων δὲ τὴν πόλιν 703 ἀποστερεῖ, ἄκυρα δὲ τὰ γνωσθένθ' ὑπὸ τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δήμου καὶ τοῦ δικαστηρίου καθίστησιν, ἄδειαν δὲ
- 10 τὰ κοινὰ διαρκάζειν τῷ βουλομένῳ πεποίηκεν. ὑπὲρ δὲ τούτων ἀπάντων λύσειν ἠύρισκομεν ταύτην οὖσαν μόνην, εἰ γραψάμενοι τὸν νόμον καὶ εἰσαγαγόντες εἰς ὑμᾶς λῦσαι δυναίμεθα. ἐξ ἀρχῆς οὖν ἐν βραχέσιν τὰ πραχθέντα δίδειμι πρὸς ὑμᾶς, ἵνα μᾶλλον μάθητε καὶ παρακολουθήσητε τοῖς περὶ τὸν νόμον αὐτὸν ἀδικήμασιν.
- 11 Ψήφισμ' εἶπεν ἐν ὑμῖν Ἀριστοφῶν ἐλέσθαι ζητητάς, εἰ δὲ τις οἶδέ τιν' ἢ τῶν ἱερῶν ἢ τῶν ὀσίων χρημάτων ἔχοντά τι τῆς πόλεως, μηνύειν πρὸς τούτους. μετὰ ταῦτ' ἐμήνυσεν Εὐκτῆμων ἔχειν Ἀρχέβιον καὶ Ἀνσιθείδην τριηραρχήσαντας χρήματα Ναυκρατιτικά, τίμημα τάλαντ' ἑννέα καὶ τριάκοντα μνᾶς. προσῆλθε τῇ βουλῇ, προβούλευμ' ἐγράφη. μετὰ ταῦτα γενομένης
- 12 ἐκκλησίας προὔχειροτόνησεν ὁ δῆμος. ἀναστὰς Εὐκτῆμων ἔλεγ' ἄλλα τε πολλά, καὶ διεξῆλθε πρὸς ὑμᾶς ὡς ἔλαβε ἢ τριήρης τὸ πλοῖον ἢ Μελάνωπον ἄγουσα καὶ Γλανκῆτην καὶ Ἀνδροτίωνα πρεσβευτάς ὡς Μάυσωλον, ὡς ἔθεσαν τὴν ἱκετηρίαν ὧν ἦν τὰ χρήμαθ' ἄνθρωποι, ὡς ἀπεχειροτονήσαθ' ὑμεῖς μὴ φίλι' εἶναι τότ', ἀνέμνησεν ὑμᾶς, τοὺς νόμους ἀνέγνω, καθ' οὓς τοῦτον

τὸν τρόπον πραχθέντων τῆς πόλεως γίνεται τὰ χρή-
 13 ματα. ἐδόκει δίκαια λέγειν ὑμῖν ἄπασιν. ἀναπηδήσας
 Ἀνδροτίων καὶ Γλανκέτης καὶ Μελάνωπος (καὶ ταυτὶ 704
 σκοπεῖτ' ἂν ἀληθῆ λέγω) ἐβόων ἠγανάκτου ἐλοιδο-
 ροῦντο, ἀπέλυον τοὺς τριηράρχους, ἔχειν ὠμολόγουν,
 παρ' ἑαυτοῖς ζητεῖν ἠξίουν τὰ χρήματα. ταῦτ' ἀκου-
 σάντων ὑμῶν, ἐπειδὴ ποτ' ἐπαύσανθ' οὗτοι βοῶντες,
 ἔδωκε γνώμην Εὐκτῆμων ὡς δυνατὸν δικαιοτάτην, ὑμᾶς
 μὲν εἰσπράττειν τοὺς τριηράρχους, ἐκείνοις δ' εἶναι
 περὶ αὐτῶν εἰς τοὺς ἔχοντας ἀναφορὰν· ἐὰν δ' ἀμφι-
 σβητῆται τι, ποιεῖν διαδικασίαν, τὸν δ' ἠττηθέντα
 14 τοῦτον ὀφείλειν τῇ πόλει. γράφονται τὸ ψήφισμα· εἰς
 ὑμᾶς εἰσῆλθεν· ἵνα συντέμω, κατὰ τοὺς νόμους ἔδοξεν
 εἰρησθαι κάπεφυγεν. ἐνταυθὶ τί προσῆκεν; τὰ μὲν
 χρήματ' ἔχειν τὴν πόλιν, τὸν δ' ἀποστεροῦντα κολά-
 ζειν· νόμου δ' οὐδ' ὄτιοῦν οὐδενὸς δήπου προσέδει.
 μέχρι μὲν δὴ τούτων οὐδὲν ἠδίκησθ' ὑπὸ Τιμοκράτους
 τουτουί. μετὰ ταῦτα δὲ πάντ' ἀνεδέξατ' ἐφ' αὐτὸν τὰ
 προειρημένα, καὶ πάντ' ἠδικημένοι φανήσεσθ' ὑπὸ
 τούτου· ταῖς γὰρ ἐκείνων τέχναις καὶ πανουργίαις μι-
 σθώσας αὐτὸν καὶ παρασχῶν ὑπηρέτην, ἐφ' αὐτὸν
 15 ἤγαγεν τὰδικήμαθ', ὡς ἐγὼ σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξω.
 ἀνάγκη δὲ πρῶτον ὑπομνῆσαι τοὺς χρόνους ὑμᾶς καὶ
 τὸν καιρὸν ἐν ᾧ τίθησι τὸν νόμον· καὶ γὰρ ὑβριστικῶς
 προσκεχλευακῶς ὑμᾶς φανήσεται. ἦν μὲν γὰρ σκιρο-
 φοριῶν μὴν ἐν ᾧ τὰς γραφὰς ἠττηντ' ἐκείνοι τὰς κατὰ
 τοῦ Εὐκτῆμονος· μισθωσάμενοι δὲ τοῦτον καὶ οὐδὲ
 παρεσκευασμένοι τὰ δίκαια ποιεῖν ὑμῖν, κατὰ τὴν ἀγο-
 ρὰν λογοποιοῦς καθίεσαν, ὡς ἀπλᾶ μὲν ἔτοιμοι τὰ 705
 16 χρήματ' ἐκτίνειν, διπλᾶ δ' οὐ δυνήσονται. ἦν δὲ ταῦτ'
 ἐνέδρα μετὰ χλευασίας καὶ κατασκευασμὸς ὑπὲρ τοῦ

λαθεῖν τόνδε τὸν νόμον τεθέντα. μαρτυρεῖ δ' ὅτι ταῦθ' οὕτως ἔχει τοῦργον αὐτό· τῶν μὲν γὰρ χρημάτων ἐκείνοις τοῖς χρόνοις δραχμὴν οὐ κατέθησαν ὑμῖν, νόμῳ δ' ἐνὶ πλείστους ὑπάρχοντας ἀκύρους ἐποίησαν, καὶ τούτῳ τῶν πώποτ' ἐν ὑμῖν τεθέντων αἰσχίστῳ καὶ δεινοτάτῳ.

- 17 Βούλομαι δὴ μικρὰ διεξελθὼν περὶ τῶν κειμένων νόμων, καθ' οὓς εἰσὶν αἱ τοιαῦτε γραφαί, περὶ αὐτοῦ τοῦ νόμου λέγειν ὃν γέγραμμαι· γενήσεσθε γὰρ εὐμαθέστεροι πρὸς τὰ λοιπὰ ταῦτα προακούσαντες. ἔστιν ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἐν τοῖς οὖσι νόμοις ἡμῖν κυρτοῖς διωρισμέν' ἀκριβῶς καὶ σαφῶς πάνθ' ὅσα δεῖ ποιεῖν
- 18 περὶ τῶν μελλόντων τεθήσεσθαι νόμων. καὶ πρῶτον μὲν ἀπάντων χρόνος ἐστὶ γεγραμμένος, ἐν ᾧ προσήκει νομοθετεῖν· εἴτ' οὐδὲ τόθ' ὡς ἂν ἐκάστῳ δοκῆ δέδωκε τοῦτο πράττειν, ἀλλὰ προστάττει πρῶτον μὲν ἐκθεῖναι πρόσθεν τῶν ἐπωνύμων γράψαντα σκοπεῖν τῷ βουλομένῳ, μετὰ ταῦτ' ἐπὶ πᾶσι τὸν αὐτὸν νόμον τιθέναι κελεύει, πρὸς τούτοις λύειν τοὺς ἐναντίους, ἄλλ' ὑπὲρ ὧν οὐδὲν ἴσως ὑμᾶς κατεπείγει νῦν ἀκοῦσαι. ἂν δέ τις τούτων ἐν παραβῆ, τῷ βουλομένῳ δίδωσιν γράφεσθαι.
- 19 εἰ μὲν οὖν μὴ πᾶσιν ἦν ἔνοχος τούτοις Τιμοκράτης, καὶ παρὰ πάντα ταῦτ' εἰσενηρόχει τὸν νόμον, ἐν ἂν αὐτοῦ τις ἐποιεῖτο κατηγόρημ', ὃ τι δήποτε τοῦτ' ἦν· νῦν δ' ἀνάγκη καθ' ἕκαστον χωρὶς [περὶ ἐκάστου] διελόμενον λέγειν. πρῶτον μὲν οὖν, ὅπερ ἠδίκησε πρῶτον, τοῦτ' 706 ἔρῳ, ὡς παρὰ πάντας τοὺς νόμους ἐνομοθέτει, εἶτα τῶν ἄλλων ἐξῆς ὃ τι ἂν βουλομένοις ὑμῖν ἀκούειν ἤ. καὶ μοι λαβὲ τουτουσί τοὺς νόμους καὶ ἀνάγνωθι· φανήσεται γὰρ τούτων οὐδὲν πεποιηκῶς. προσέχειτ' ἄνδρες δικασταὶ τὸν νοῦν ἀναγινωσκομένοις τοῖς νόμοις.

ΕΠΙΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΝΟΜΩΝ.

20 Ἐπι δὲ τῆς πρώτης πρυτανείας τῇ ἐνδεκάτῃ ἐν τῷ
 δήμῳ, ἐπειδὴν εὐξήται ὁ κῆρυξ, ἐπιχειροτονίαν ποιεῖν τῶν
 νόμων, πρῶτον μὲν [περὶ] τῶν βουλευτικῶν, δευτέρον δὲ
 τῶν κοινῶν, εἶτα οἱ κεῖνται τοῖς ἐννέα ἄρχουσιν, εἶτα
 τῶν ἄλλων ἀρχῶν. ἡ δὲ χειροτονία ἔστω ἢ προτέρα, ὅτῳ
 δοκοῦσιν ἀρκεῖν οἱ νόμοι οἱ βουλευτικοί, ἢ δ' ὕστερα,
 ὅτῳ μὴ δοκοῦσιν. εἶτα τῶν κοινῶν κατὰ ταῦτά. τὴν δ'
 21 ἐπιχειροτονίαν εἶναι τῶν νόμων κατὰ τοὺς νόμους τοὺς
 κειμένους. ἐὰν δὲ τινες τῶν νόμων τῶν κειμένων ἀπο-
 χειροτονηθῶσι, τοὺς πρυτάνεις, ἐφ' ὧν ἂν ἡ ἐπιχειροτονία
 γένηται, ποιεῖν περὶ τῶν ἀποχειροτονηθέντων τὴν τελευ-
 ταιαν τῶν τριῶν ἐκκλησιῶν· τοὺς δὲ προέδρους, οἳ ἂν
 τυγχάνωσι προεδρεύοντες ἐν ταύτῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, χρηματί-
 ζειν ἐπάναγκες πρῶτον μετὰ τὰ ἱερὰ περὶ τῶν νομοθετῶν,
 καθ' ὃ τι καθεδουῶνται, καὶ περὶ τοῦ ἀργυρίου, ὁπόθεν
 τοῖς νομοθέταις ἔσται· τοὺς δὲ νομοθέτας εἶναι ἐκ τῶν
 22 ὁμωμοκότων τὸν ἡλιαστικὸν ὄρκον. ἐὰν δ' οἱ πρυτάνεις
 μὴ ποιήσωσι κατὰ τὰ γεγραμμένα τὴν ἐκκλησίαν ἢ οἱ
 πρόεδροι μὴ χρηματίσωσι, ὀφείλειν τῶν μὲν πρυτάνεων
 ἕκαστον χίλλας δραχμὰς ἱερὰς τῇ Ἀθηνᾶ, τῶν δὲ προέδρων 707
 ἕκαστος ὀφειλέτω τετραράκοντα δραχμὰς ἱερὰς τῇ Ἀθηνᾶ.
 καὶ ἔνδειξις αὐτῶν ἔστω πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, καθάπερ
 ἐὰν τις ἄρχῃ ὀφείλων τῷ δημοσίῳ· οἱ δὲ θεσμοθέταις τοὺς
 ἐνδειχθέντας εἰσαγόντων εἰς τὸ δικαστήριον κατὰ τὸν νό-
 23 μον, ἢ μὴ ἀνιόντων εἰς Ἄρειον πάγον, ὡς καταλύοντες
 τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν νόμων. πρὸ δὲ τῆς ἐκκλησίας ὁ
 βουλόμενος Ἀθηναίων ἐκτιθέτω πρόσθεν τῶν ἐπωνύμων
 γράψας τοὺς νόμους οὓς ἂν τιθῇ, ὅπως ἂν πρὸς τὸ πλῆ-
 θος τῶν ἐκτεθέντων νόμων ψηφίσῃται ὁ δῆμος περὶ τοῦ
 χρόνου τοῖς νομοθέταις. ὁ δὲ τιθεὶς τὸν καινὸν νόμον
 ἀναγράφας εἰς λεύκωμα ἐκτιθέτω πρόσθεν τῶν ἐπωνύμων
 ὁσημέραι, ἕως ἂν ἡ ἐκκλησία γένηται. ἀρρεῖσθαι δὲ καὶ

τοὺς συναπολογησομένους τὸν δῆμον τοῖς νόμοις, οἳ ἂν ἐν τοῖς νομοθέταις λύωνται, πέντε ἄνδρας ἐξ Ἀθηναίων ἀπάντων, τῆ ἑνδεκάτῃ τοῦ ἑκατομβαιῶνος μηνός.

- 24 Οὗτοι πάντες οἱ νόμοι κεῖνται πολὺν ἤδη χρόνον ὧ ἄνδρες δικασταί, καὶ πείραν αὐτῶν πολλάκις δεδώκασ' ὅτι συμφέροντες ὑμῖν εἰσι, καὶ οὐδεὶς πάποτ' ἀντεῖπεν μὴ οὐ καλῶς ἔχειν αὐτούς. εἰκότως· οὐδὲν γὰρ ὧ μὸν οὐδὲ βίαιον οὐδ' ὀλιγαρχικὸν προστάττουσιν, ἀλλὰ τοῦναντίον πάντα φιλανθρωπῶς καὶ δημο-
25 τικῶς φράζουσι πράττειν. καὶ πρῶτον μὲν ἐφ' ὑμῖν ἐποίησαν διαχειροτονίαν, πότερ' εἰσοιστέος νόμος ἐστὶν καινός, ἢ δοκοῦσιν ἀρκεῖν οἱ κείμενοι· μετὰ ταῦτα δ' ἂν χειροτονησῆτ' εἰσφέρειν, οὐκ εὐθύς τιθέναι προσέταξαν, ἀλλὰ τὴν τρίτην ἀπέδειξαν ἐκκλησίαν, καὶ οὐδ' ἐν ταύτῃ τιθέναι δεδώκασιν, ἀλλὰ σκέψασθαι καθ' ὅτι τοὺς νομοθέτας καθιεῖτε. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ χρόνῳ 708
τούτῳ προσέταξαν τοῖς βουλομένοις εἰσφέρειν ἐκτιθέναι τοὺς νόμους πρόσθεν τῶν ἐπωνύμων, ἵν' ὁ βουλόμενος σκέψηται, κἂν ἀσύμφορον ὑμῖν κατίδη τι, φράσῃ
26 καὶ κατὰ σχολὴν ἀντεῖπῃ. τούτων μέντοι τοσοῦτων ὄντων οὐδὲν πεποίηκε Τιμοκράτης οὕτωσί· οὔτε γὰρ ἐξέδηκε τὸν νόμον, οὔτ' ἔδωκεν εἰ τις ἐβούλετ' ἀναγνοὺς ἀντεῖπειν, οὔτ' ἀνέμεινε οὐδένα τῶν τεταγμένων χρόνων ἐν τοῖς νόμοις, ἀλλὰ τῆς ἐκκλησίας, ἐν ἣ τὸς νόμους ἐπεχειροτονήσατ', οὔσης ἑνδεκάτῃ τοῦ ἑκατομβαιῶνος μηνός, δωδεκάτῃ τὸν νόμον εἰσήνεγκεν, εὐθύς τῆ ὑστεραία, καὶ ταῦτ' ὄντων Κρονίων καὶ διὰ ταῦτ' ἀφειμένης τῆς βουλῆς, διαπραξάμενος μετὰ τῶν ὑμῖν ἐπιβουλευόντων καθέζεσθαι νομοθέτας διὰ ψηφί-
27 σματος, ἐπὶ τῆ τῶν Παναθηναίων προφάσει. βούλομαι δ' ὑμῖν τὸ ψηφισμα αὐτ' ἀναγνώσθαι τὸ νικῆσαν, ἵν'

ἰδηθ' ὅτι πάντα συνταξάμενοι καὶ οὐδὲν ἐκ ταύτομά-
του τούτων ἐπραττον. λαβὲ τὸ ψηφισμ' αὐτοῖς καὶ
ἀναγίνωσκε σύ.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἐπὶ τῆς Πανδιονίδος πρώτης, ἐνδεκάτῃ τῆς πρυτα-
νείας, Ἐπικράτης εἶπεν, ὅπως ἂν τὰ ἱερὰ θύηται καὶ ἡ
διοίκησις ἱκανῆ γένηται καὶ εἴ τις ἐνδεῖ πρὸς τὰ Πα-
ναθηναία διοικηθῆ, τοὺς πρυτάνεις τοὺς τῆς Πανδιονί-
δος καθίσει νομοθέτας αὔριον, τοὺς δὲ νομοθέτας εἶναι
ἓνα καὶ χίλους ἐκ τῶν ὁμομοκότων, συννομοθετεῖν δὲ
καὶ τὴν βουλὴν.

28 Ἐνθυμήθητε [ἀναγινωσκομένου] τοῦ ψηφίσματος,
ὡς τεχνικῶς ὁ γράφων αὐτὸ τὴν διοίκησιν καὶ τὸ τῆς 709
ἐορτῆς προστησάμενος κατεπεῖγον, ἀνελὼν τὸν ἐκ τῶν
νόμων χρόνον, αὐτὸς ἔγραψεν αὔριον νομοθετεῖν, οὐ
μὰ Δί' οὐχ ἴν' ὡς κάλλιστα γένοιτό τι τῶν περὶ τὴν
ἐορτήν (οὐδὲ γὰρ ἦν ὑπόλοιπον οὐδ' ἀδιοίκητον οὐδέν),
ἀλλ' ἵνα μὴ προαισθημένου μηδενὸς ἀνθρώπων μηδ'
ἀντειπόντος, τεθείη καὶ γένοιτο κύριος αὐτοῖς ὅδ' ὁ
29 νῦν ἀγωνιζόμενος νόμος. τεκμήριον δέ· καθεζομένων
γὰρ τῶν νομοθετῶν, περὶ μὲν τούτων, τῆς διοικήσεως
καὶ τῶν Παναθηναίων, οὔτε χείρον' οὔτε βελτίω νόμον
οὐδέν' εἰσήνεγκεν οὐδεὶς, περὶ δ' ὧν οὔτε τὸ ψηφισμ'
ἐκέλευεν οἷ τε νόμοι κωλύουσι, Τιμοκράτης οὐτοσὶ
κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν ἐνομοθέτει, κυριώτερον μὲν νο-
μίσας τὸν ἐκ τοῦ ψηφίσματος ἢ τὸν ἐν τοῖς νόμοις εἰρη-
μένον χρόνον, οὐδ' ὅτι οὖν δὲ φοβηθεὶς εἰ ἀπάντων
ὑμῶν ἀρόντων ἱερομηνίαν, καὶ νόμου κειμένου μήτ'
ἰδίᾳ μήτε κοινῇ μηδὲν ἀλλήλους ἀδικεῖν ἐν τούτῳ τῷ
χρόνῳ, μηδὲ χρηματίζειν ὅ τι ἂν μὴ περὶ τῆς ἐορτῆς
ἦ, αὐτὸς οὐχ ἓνα τὸν τυχόντα, ἀλλ' ὅλην ἀδικῶν φανή-

30 σεται τὴν πόλιν. καίτοι πῶς οὐ δεινόν, εἰδότα μὲν τοὺς νόμους, ὧν ὀλίγω πρότερον πάντες ἤκούσατε, κυρίους ὄντας, εἰδότα δ' οὐκ ἔωνθ' ἕτερον νόμον ψήφισμ' οὐδὲν, οὐδ' ἂν ἔννομον ἦ, νόμου κυριώτερον εἶναι, γράψαι καὶ θεῖναι νόμον ὑμῖν κατὰ ψήφισμ', ὃ
 31 καὶ αὐτὸ παρὰ τοὺς νόμους εἰρημένον ἦδει; ἢ πῶς οὐ σκέτλιον, τὴν μὲν πόλιν ἡμῶν ἐκάστω δεδοκέναι ἄδειαν τοῦ μὴ τι παθεῖν ἀηδὲς ἢ δεινὸν ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ποιήσασαν Ἱερομηνίαν, αὐτὴν δὲ μὴ τετυχηκέναι ταύ- 710
 τῆς τῆς ἀσφαλείας παρὰ Τιμοκράτους, ἀλλ' ἐν αὐτῇ τῇ Ἱερομηνίᾳ τὰ μέγιστ' ἠδικῆσθαι; τί γὰρ ἂν τις μεῖζον ἠδίκησ' ἰδιώτης ἀνὴρ, ἢ καταλύων τοὺς νόμους αὐτῆς, δι' ὧν οἰκεῖται;

32 Ὅτι μὲν τοίνυν οὐδὲν ὧν προσῆκέ τε καὶ κελεύουσ' οἱ νόμοι πεποίηκεν, εἰς τὰ προειρημένα τις σκοπῶν ἂν γνῶνῃ. ὅτι δ' οὐ μόνον κατὰ τοῦτ' ἀδικεῖ, εἰ παραβὰς τὸν χρόνον τὸν ἐκ τῶν νόμων, καὶ τὸ βουλεύσασθαι καὶ σκέψασθαι περὶ τούτων ὑμᾶς παντελῶς ἀνελῶν, οὔσης Ἱερομηνίας ἐνομοθέτει, ἀλλὰ καὶ κατ' ἐκεῖν', ὅτι πᾶσιν ἐναντίον εἰσενήνοχεν τοῖς οὔσιν νόμοις, αὐτίκα δὴ μάλ' ἀκριβῶς μαθήσεσθε. ἀνάγνωθι δέ μοι λαβὼν τουτουὶ πρῶτον τὸν νόμον, ὃς διαρρηθῆν οὐκ ἔῃ νόμον οὐδέν' ἐναντίον εἰσφέρειν, ἐὰν δέ τις εἰσφέρει γράφεσθαι κελεύει. ἀναγίνωσκε.

NOMOS.

33 Τῶν δὲ νόμων τῶν κειμένων μὴ ἐξεῖναι λῦσαι μηδένα, ἐὰν μὴ ἐν νομοθέταις. τότε δ' ἐξεῖναι τῷ βουλομένῳ Ἀθηναίων λύειν, ἕτερον τιθέντι ἀνθ' ὅτου ἂν λύη. διαχειροτονίαν δὲ ποιεῖν τοὺς προέδρους περὶ τούτων τῶν νόμων, πρῶτον μὲν περὶ τοῦ κειμένου, εἰ δοκεῖ ἐπιτηδείους εἶναι τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων ἢ οὐ, ἔπειτα περὶ τοῦ τιθε-

μένον. ὁπότερον δ' ἂν χειροτονήσωσιν οἱ νομοθέται, τοῦτον κύριον εἶναι. ἐναντίον δὲ νόμον μὴ ἐξεῖναι τιθέναι τῶν νόμων τῶν κειμένων μηδενί. ἐὰν δέ τις λύσας τινὰ τῶν νόμων τῶν κειμένων ἕτερον ἀντιθῆῃ μὴ ἐπιτήδειον τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων ἢ ἐναντίον τῶν κειμένων τῶν γραφῶν εἶναι κατ' αὐτοῦ κατὰ τὸν νόμον ὃς κεῖται, ἐάν 711 τις μὴ ἐπιτήδειον θῆῃ νόμον.

- 84 Ἦκούσατε μὲν τοῦ νόμου· πολλῶν δὲ καλῶς κειμένων νόμων τῆ πόλει, οὐδενὸς ἤττον ἡγοῦμαι καὶ τοῦτον ἀξίως ἐπαίνου γεγράφθαι. σκέψασθε γὰρ ὡς δικαίως καὶ σφόδρ' ὑπὲρ τοῦ δήμου κεῖται. οὐκ ἐὰ τοῖς ὑπάρχουσι νόμοις ἐναντίον εἰσφέρειν, ἐὰν μὴ λύσῃ τὸν πρότερον κείμενον. τίνος εἵνεκα; πρῶτον μὲν ἵν' 35 ὑμῖν ἐξῆ τὰ δίκαια ψηφίζεσθαι μετ' εὐσεβείας. εἰ γὰρ εἴησαν δύο ἐναντίοι νόμοι, καὶ τινες ἀντιδικοὶ παρ' ὑμῖν ἀγωνίζονται ἢ περὶ δημοσίων ἢ περὶ ἰδίων πραγμάτων, ἀξιολίη δ' ἐκάτερος νικᾶν μὴ τὸν αὐτὸν δεικνύων νόμον, οὐτ' ἀμφοτέροις ἐνὶ δήπου ψηφίσασθαι· πῶς γάρ; οὐτε θατέρῳ ψηφιζομένους εὐορκεῖν· παρὰ γὰρ τὸν ἐναντίον, ὄντα δ' ὁμοίως κύριον, ἢ γνώσις 36 συμβαίνει. τοῦτό τ' οὖν ὑπὲρ ὑμῶν φυλαττόμενος ταῦτα προεῖπε, καὶ ἔτι πρὸς τούτῳ βουλόμενος φύλακας τῶν νόμων ὑμᾶς καταστήσαι· ἥδει γὰρ ἐκεῖν', ὅτι τὰς ἄλλας ἄς γέγραφ' αὐτῶν φυλακᾶς ἔστι πολλαχῆ διακρούσασθαι. τοὺς συνηγόρους, οὓς χειροτονεῖτε, δύναιτ' ἂν πείσαι τις σιωπᾶν. ἐκτιθέναι κελεύει τοῦ προειδέναι πάντας· τάχ' ἂν εἰ τύχοι τοὺς μὲν ἀντιπόντας ἂν εἰ προαίσθοντο λάθοι, οἱ δ' οὐδὲν προσέ- 37 χοντες ἀναγνοῖεν ἄν. ἀλλὰ γράψασθαι νῆ Δί' ἕκαστον ἔστιν, ὃ κἀγὼ νυνὶ πεποίηκα· κἀνταῦθ', ἂν ἀπαλλάξῃ τις τὸν ἐπιστάντα, ἢ πόλις παρακέρουσαι. τίς οὖν μόνη

φυλακῆ καὶ δικαία καὶ βέβαιος τῶν νόμων; ὑμεῖς οἱ πολλοί· οὔτε γὰρ τὸ γνῶναι καὶ δοκιμάσαι τὸ βέλτιστον ἐξελέσθαι δύναιτ' ἂν ὑμῶν οὐδὲ εἷς, οὔτ' ἀπαλ- 712
λάξας καὶ διαφθείρας πείσαι τὸν χεῖρω θέσθαι νόμον
38 ἀντὶ τοῦ κρείττονος. διὰ ταῦτα [πάντ'] ἐφ' ἐκάστην ἀπαντᾶ τὴν ὁδὸν τῶν ἀδικημάτων, κωλύων καὶ οὐκ ἔων βαδίζειν τοὺς ἐπιβουλεύοντας ὑμῖν. ταῦτα πάντα Τιμοκράτης, οὕτω καλῶς καὶ δικαίως κείμενα, ἠφάνισ', ἐξήλειψ', ὅσον ἤκεν εἰς τοῦτον, καὶ νόμον εἰσήνεγκεν ἄπασιν ἐναντίον ὡς ἔπος εἰπεῖν τοῖς οὔσι, οὐ παραναγνούς, οὐ λύσας, οὐ δοὺς αἴρεσιν, οὐκ ἄλλο ποιήσας τῶν προσηκόντων οὐδὲ ἔν.

89 Ὡς μὲν οὖν ἐνοχος τῇ γραφῇ καθέστηκεν, ἐναντίον εἰσηγηνοχῶς τοῖς οὔσι νόμοις, οἶμαι πάντας ὑμᾶς ἠσθῆσθαι· ἵνα δ' εἰδῆτε παρ' οἷους νόμους οἷον οὗτος εἰσήνεγκεν, ἀναγνώσεται πρῶτον μὲν ὑμῖν τὸν τούτου νόμον, εἶτα τοὺς ἄλλους, οἷς οὗτος ἐναντίος ἐστίν. ἀναγίγνωσκε.

NOMOS.

Ἐπὶ τῆς Πανδιονίδος πρώτης, δωδεκάτῃ τῆς πρυτανείας, Τιμοκράτης εἶπε· καὶ εἴ τιμι τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ προστετιμηται κατὰ νόμον ἢ κατὰ ψήφισμα δεσμοῦ ἢ τὸ λοιπὸν προστιμηθῆ, εἶναι αὐτῷ ἢ ἄλλῳ ὑπὲρ ἐκείνου ἔγγυητὰς καταστήσαι τοῦ ὀφλήματος, οὓς ἂν ὁ δῆμος χειροτονήσῃ, ἢ μὴν ἐκτελεσειν τὸ ἀργύριον ὃ ὄφλε. τοὺς δὲ προέδρους ἐπιχειροτονεῖν ἐπάναγκες, ὅταν τις καθιστάναι βούληται. τῷ δὲ καταστήσαντι τοὺς ἔγγυητάς, 40
ἐὰν ἀποδιδῷ τῇ πόλει τὸ ἀργύριον ἐφ' ᾧ κατέστησε τοὺς ἔγγυητάς, ἀφεῖσθαι τὸν δεσμόν. ἐὰν δὲ μὴ καταβάλλῃ τὸ ἀργύριον ἢ αὐτὸς ἢ οἱ ἔγγυηται ἐπὶ τῆς ἐνάτης πρυτα- 713
νείας, τὸν μὲν ἐξεγγυηθέντα δεδέσθαι, τῶν δὲ ἔγγυητῶν

δημοσίαν εἶναι τὴν οὐσίαν. περὶ δὲ τῶν ὠνομαζόμενων τὰ τέλη καὶ τῶν ἐγγυωμένων καὶ ἐκλεγόντων, καὶ τῶν τὰ μισθώσιμα μισθουμένων καὶ ἐγγυωμένων, τὰς πράξεις εἶναι τῇ πόλει κατὰ τοὺς νόμους τοὺς κειμένους. ἐὰν δ' ἐπὶ τῆς ἐνάτης ἢ δεκάτης πρυτανείας ὄφλη, τοῦ ὑστεροῦ ἐνιαυτοῦ ἐπὶ τῆς ἐνάτης πρυτανείας ἐκτίθειν.

- 41 Ἐκούσατε μὲν τοῦ νόμου, μνημονεύετε δ' ἐξ αὐτοῦ μοι πρῶτον μὲν τὸ „καὶ εἴ τιτι τῶν ὀφειλόντων δεσμοῦ προστετιμῆται ἢ τὸ λοιπὸν προστιμηθῆ“, ἐπειδ' ὅτι πλὴν περὶ τῶν τελωνῶν καὶ τῶν μισθουμένων, καὶ ὅσοι ταῦτ' ἐγγυῶνται, χρῆσθαι κελεύει τῷ νόμῳ. ὅλος μὲν γὰρ ἐστὶν ἅπασιν ἐναντίος τοῖς οὔσι, μάλιστα δὲ ταῦτα· γνώσεσθε δὲ [τοὺς νόμους] ἀκούοντες αὐτούς. λέγε.

ΝΟΜΟΣ.

- 42 Διοκλῆς εἶπεν· τοὺς νόμους τοὺς πρὸ Εὐκλείδου τεθέντας ἐν δημοκρατίᾳ, καὶ ὅσοι ἐπ' Εὐκλείδου ἐτέθησαν καὶ εἰσὶν ἀναγεγραμμένοι, κυρίους εἶναι. τοὺς δὲ μετ' Εὐκλείδην τεθέντας καὶ τὸ λοιπὸν τιθεμένους κυρίους εἶναι ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἕκαστος ἐτέθη, πλὴν εἴ τῳ προσγέγραπται χρόνος ὄντινα δεῖ ἄρχειν. ἐπιγράψαι δὲ τοῖς μὲν νῦν κειμένοις τὸν γραμματεῖα τῆς βουλῆς τριάκοντα ἡμερῶν· τὸ δὲ λοιπὸν, ὅς ἂν τυγχάνῃ γραμματεῦσαν, προσγραφέτω παραχρῆμα τὸν νόμον κύριον εἶναι ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐτέθη.
- 43 Καλῶς ἐχόντων τῶν νόμων ὃ ἄνδρες δικασταὶ 714 τῶν ὑπαρχόντων, ὃδ' ὁ νῦν ἀναγνωσθεὶς νόμος ὥσπερ εἰ διώρισεν καὶ βεβαιότερους ἐποίησεν αὐτούς. κελεύει γὰρ ἕκαστον ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐτέθη κύριον εἶναι, πλὴν εἴ τῳ χρόνος προσγέγραπται, τούτῳ δὲ τὸν γε-

γραμμένον ἄρχειν. διὰ τί; ὅτι πολλοῖς τῶν νόμων προσεγγέγραπτο „τὸν δὲ νόμον εἶναι κύριον τόνδ' ἀπὸ τοῦ μετὰ τὸν νῦν ἄρχοντα.“ ὕστερον δὲ γράφων ὁ τιθεὶς ἐπὶ τούτοις τόνδε τὸν νόμον τὸν ἀνεγνωσμένον, οὐκ ἐνόμιζε δίκαιον εἶναι τοὺς αὐτοὺς τῶν νόμων γεγραμμένους ὕστερον ἢ ἐτέθησαν κυρίους εἶναι, ἀνενεγκεῖν ἐπὶ τὴν ἡμέραν, ἀφ' ἧς ἐτέθησαν, καὶ πρότερον

44 ποιῆσαι κυρίους ἢ ὁ θεὸς ἕκαστον ἠξίωσεν. τούτῳ μέντοι τῷ νόμῳ σκέψασθ' ὡς ἐναντιὸς ἐστὶν ὃν οὗτος τέθηκεν. ὁ μὲν γε κελεύει τὸν γεγραμμένον χρόνον ἢ τὴν ἡμέραν ἀφ' ἧς ἂν τεθῆῃ κυρία εἶναι· ὁ δ' ἔγραψεν „καὶ εἴ τιμι προστετίμηται“, περὶ τῶν παρεληλυθότων λέγων. καὶ οὐδὲ τοῦθ' ὠρίσεν, ἄρχοντα προσγράψας ἀφ' οὗ, ἀλλὰ πεποίηκεν οὐ μόνον πρὸ τῆς ἡμέρας ἐν ἧ ἔτεθηκε κύριον τὸν νόμον, ἀλλὰ καὶ πρὸ τοῦ γενέσθαι τιν' ἡμῶν· ἀόριστον γὰρ ἅπαντα τὸν παρεληλυθότα προσπεριείληφε χρόνον. καίτοι χρῆν σ' ὦ Τιμόκρατες, ἢ τοῦτον μὴ γράφειν ἢ ἐκείνον λύειν, οὐχ, ἵν' ὁ βούλει σὺ γένηται, πάντα τὰ πράγματα συνταράξαι. λέγ' ἄλλον νόμον.

45

ΝΟΜΟΣ.

Μηδὲ περὶ τῶν ἀτίμων, ὅπως χρῆ ἐπιτίμους αὐτοὺς εἶναι, μηδὲ περὶ τῶν ὀφειλόντων τοῖς θεοῖς ἢ τῷ δημο- 715 σίῳ τῷ Ἀθηναίων περὶ ἀφέσεως τοῦ ὀφλήματος ἢ τάξεως, ἐὰν μὴ ψηφισαμένων Ἀθηναίων τὴν ἄδειαν πρῶτον μὴ ἔλαττον ἐξακισχιλίων, οἷς ἂν δόξη κρύβδην ψηφισομένοις. τότε δ' ἐξεῖναι χρηματίζειν καθ' ὃ τι ἂν τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ δοκῇ.

46 Ἄλλος οὗτος νόμος, οὐκ ἔων περὶ τῶν ἀτίμων οὐδὲ τῶν ὀφειλόντων λέγειν οὐδὲ χρηματίζειν περὶ ἀφέ-

σεως τῶν ὀφλημάτων οὐδὲ τάξεως, ἂν μὴ τῆς ἀδειας
δοθείσης, καὶ ταύτης μὴ ἔλαττον ἢ ἑξακισχιλίων ψηφι-
σαμένων. ὁ δ' ἔγραψεν ἄντικρυς, καὶ εἴ τιμι τῶν ὀφει-
λόντων δεσμοῦ προτετίμηται, εἶναι τὴν ἄφεισιν πορι-
σαμένῳ τοὺς ἐγγυησομένους, οὐ προτεθέντος οὐδενός
¹⁷ περὶ τούτων, οὐδὲ δοθείσης ἀδειας λέγειν. καὶ ὁ μὲν
νόμος, οὐδ' ἐπειδὴν τὴν ἄδειαν εὗρηται τις, ἔδωκεν
ὡς ἂν βούληται πράττειν, ἀλλ' ὡς ἂν τῇ βουλῇ καὶ
τῷ δήμῳ δοκῇ· τῷ δ' οὐκ ἀπέχρησε τοῦτ' ἀδικεῖν
μόνον, εἰ μὴ δοθείσης τῆς ἀδειας λέγει καὶ νόμον
εἰσφέρει περὶ τούτων, ἀλλὰ καὶ προσέτ' οὐκ εἰς τὴν
βουλήν, οὐκ εἰς τὸν δῆμον εἰπὼν περὶ τούτων οὐδέν,
ἐν παραβύστῳ, τῆς βουλῆς μὲν ἀφειμένης, τῶν δ'
ἄλλων διὰ τὴν ἑορτὴν ἱερομηναίαν ἀγόντων, λάθρα τὸν
⁴⁸ νόμον εἰσήνεγκεν. καίτοι χρῆν σ' ὧ Τιμόκρατες, εἰ-
δότα τὸν νόμον τόνδ' ὃν ἀνέγνων, εἴ τι δίκαιον ἠβού-
λου πράττειν, πρῶτον μὲν πρόσδοτον γράψασθαι πρὸς
τὴν βουλήν, εἶτα τῷ δήμῳ διαλεχθῆναι, καὶ οὕτως,
εἰ πᾶσιν Ἀθηναίοις ἐδόκει, γράφειν καὶ νομοθετεῖν
περὶ τούτων, καὶ τότε τοὺς χρόνους ἀναμείναντα τοὺς
ἐκ τῶν νόμων, ἵνα τοῦτον τὸν τρόπον πράττων, εἴ ⁷¹⁶
καὶ τις ἐπεχείρει δεικνύειν οὐκ ἐπιτήδειον ὄντα τῇ
πόλει τὸν νόμον, μὴ οὖν ἐπιβουλεύειν γ' ἐδόκεις, ἀλλὰ
⁴⁹ γνώμη διαμαρτῶν ἀποτυχεῖν. νῦν δὲ τῷ λάθρα καὶ
ταχὺ καὶ παρὰ τοὺς νόμους ἐμβαλεῖν τὸν νόμον εἰς
τοὺς νόμους καὶ μὴ θεῖναι, πᾶσαν ἀφήρησαι σαντοῦ
συγγνώμην· τοῖς γὰρ ἄκουσιν ἁμαρτοῦσι μέτεστι συγ-
γνώμης, οὐ τοῖς ἐπιβουλεύσασιν, ὃ σὺ νῦν εἴληψαι
ποιῶν. ἀλλὰ γὰρ αὐτίκ' ἔρω περὶ τούτων. νῦν δ'
ἀναγίνωσκε τὸν ἐξῆς νόμον.

50

ΝΟΜΟΣ.

Ἐὰν δέ τις ἰκετεύῃ ἐν τῇ βουλῇ ἢ ἐν τῷ δήμῳ περὶ ὧν δικαστήριον ἢ ἡ βουλή ἢ ὁ δῆμος κατέγνω, ἐὰν μὲν αὐτὸς ὁ ὄφλων ἰκετεύῃ πρὶν ἐκτεῖσαι, ἔνδειξιν εἶναι αὐτοῦ, καθάπερ ἐὰν τις ὀφείλων τῷ δημοσίῳ ἠλιώζηται· ἐὰν δ' ἄλλος ὑπὲρ τοῦ ὄφληκός τις ἰκετεύῃ πρὶν ἐκτεῖσαι, δημοσία ἔστω αὐτοῦ ἢ οὐσία ἅπασα. ἐὰν δέ τις τῶν προέδρων δῶ τινὶ τὴν ἐπιχειροτολίαν, ἢ αὐτῷ τῷ ὄφληκότητι ἢ ἄλλῳ ὑπὲρ ἐκείνου, πρὶν ἐκτεῖσαι, ἄτιμος ἔστω.

51

Ἔστι μὲν ἔργον ᾧ ἄνδρες δικασταί, εἰ περὶ πάντων τῶν νόμων, οἷς οὗτος ἐναντίον εἰσενήνοχ', ἐροῦμεν· ἄξιον δ', εἴπερ περὶ του καὶ ἄλλου, καὶ περὶ τοῦδ' ὄν νῦν ἀνέγνω διελθεῖν. ὁ γὰρ τὸν νόμον τοῦτον ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι θεῖς, ἤδει τὴν φιλανθρωπίαν καὶ τὴν πραότητα τὴν ὑμετέραν, καὶ διὰ ταύτην ἐώρα περὶ πολλῶν ὑμᾶς ἐκόντας ἤδη [ποτὲ] μεγάλα ζημιωθέντας.

52

βουλόμενος δὴ μηδεμίαν πρόφασιν τοῦ τὰ κοινὰ κακῶς ἔχειν ὑπολιπεῖν, τοὺς μετὰ τῶν νόμων κρίσει καὶ δικαστηρίῳ μὴ δίκαια ποιεῖν ἐγνωσμένους, οὐκ ᾤετο δεῖν τῆς εὐηθείας τῆς ὑμετέρας ἀπολαύειν, τὸ δεῖσθαι καὶ μετὰ συμφορᾶς ἰκετεύειν ἔχοντας ἀφορμὴν, ἀλλ' ὄλως ἀπέειπε μὴτ' αὐτῷ μὴτ' ἄλλῳ μηδενὶ μὴτ' ἰκετεύειν μῆτε λέγειν ὑπὲρ τῶν τοιούτων, ἀλλὰ ποιεῖν

53

τὰ δίκαια σιγῇ. εἰ τοίνυν τις ἔροιδ' ὑμᾶς, ποτέροις μᾶλλον ἂν εἰκότως ποιήσαιδ' ὅτιοῦν, τοῖς δεομένοις ἢ τοῖς ἐπιτάττουσιν, οἷδ' ὅτι φήσαιτ' ἂν τοῖς δεομένοις· τὸ μὲν γὰρ χρηστῶν, τὸ δ' ἀνάδρων ἀνθρώπων ἔργον ἔστί. οὐκοῦν οἱ νόμοι μὲν ἅπαντες προστάττουσιν ἂν χρῆ ποιεῖν, οἱ τιθέντες δὲ τὰς ἰκετηρίας δέονται. εἰ τοίνυν ἰκετεύειν οὐκ ἔξεστιν, ἢ πού νόμον γ' ἐπίταγμ' ἔχουτ' εἰσφέρειν; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι. καὶ γὰρ

αίσχρον, περὶ ὧν μηδὲ χαρίζεσθαι δεῖν ὑπειλήφατε, περὶ τούτων ἀκόντων ὑμῶν ἔαν ἅ τινες βούλονταιπραχθῆναι.

Λέγε τὸν μετὰ τοῦτον ἐφεξῆς.

54

ΝΟΜΟΣ.

Ὅσων δίκη πρότερον ἐγένετο ἢ εὐθυνα ἢ διαδικασία περὶ τοῦ ἐν δικαστηρίῳ, ἢ ἰδίᾳ ἢ δημοσίᾳ, ἢ τὸ δημόσιον ἀπέδοτο, μὴ εἰσάγειν περὶ τούτων εἰς τὸ δικαστήριον μηδ' ἐπιψηφίζειν τῶν ἀρχόντων μηδένα, μηδὲ κατηγορεῖν ἐόντων ἃ οὐκ ἔωσιν οἱ νόμοι.

55 Τιμοκράτης τοίνυν, ὥσπερ μαρτυρίαν ὧν ἀδικεῖ γράφων, εὐθύς ἀρχόμενος τοῦ νόμου τάναντί' ἔθηκε τούτοις. ὁ μὲν γ' οὐκ ἔᾱ περὶ ὧν ἂν ἄπαξ γνῶ δικαστήριον πάλιν χρηματίζειν· ὁ δ' ἔγραψε, καὶ εἰ τιμι προστετιμῆται κατὰ νόμον ἢ κατὰ ψήφισμα, τὸν δῆμον τούτῳ χρηματίζειν, ὅπως ἂ μὲν ἔγνω τὸ δικαστήριον⁷¹⁸ λυθῆσεται, καταστήσει δ' ἔγγνητὰς ὁ ὀφλῶν. καὶ ὁ μὲν νόμος μηδ' ἐπιψηφίζειν φησὶ τῶν ἀρχόντων παρὰ ταῦτα μηδένα· ὁ δ' ἔγραψε τοῖς προέδροις ἐπάναγκες, ἔαν τις καθιστῆ, προσάγειν, καὶ προσέγραψ' „ὀπότ' ἂν τις βούληται“.

56 Λέγ' ἄλλον νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Τὰς δίκας καὶ τὰς διατάς, ὅσαι ἐγένοντο ἐπὶ τοῖς νόμοις ἐν δημοκρατουμένη τῇ πόλει, κυρίας εἶναι.

Ὅφ ησι Τιμοκράτης, οὐκουν ὀπόσοις γ' ἂν δεσμοῦ προστιμηθῆ.

Λέγε.

ΝΟΜΟΣ.

Ὅποσα δ' ἐπὶ τῶν τριάκοντ' ἐπράχθη ἢ δίκη ἐδικάσθη, ἢ ἰδίᾳ ἢ δημοσίᾳ, ἄκυρα εἶναι.

- 57 Ἐπίσχεσ. εἰπέ μοι, τί δεινότατον πάντες ἀκούσαντες ἂν φήσαιτε, καὶ τί μάλιστα' ἂν ἀπεύξαισθε; οὐχὶ ταῦτα τὰ πράγματα, ἅπερ ἦν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, μὴ γενέσθαι; ἔγωγ' οἶμαι. ὁ γοῦν νόμος οὗτος εὐλαβούμενος ὡς ἐμοὶ δοκεῖ τὸ τοιοῦτον, ἀπέπιπε τὰ πραχθέντ' ἐπ' ἐκείνων μὴ κύρι' εἶναι. οὕτωσι τοίνυν τὴν αὐτὴν κατέγνω παρανομίαν τῶν ἐπὶ τῆς δημοκρατίας πεπραγμένων, ἦν περ τῶν ἐπ' ἐκείνων ὑμεῖς· ὁμοίως γοῦν
- 58 ἄκυρα ποιεῖ. καίτοι τί φήσομεν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτον κύριον τὸν νόμον ἐάσαντες γενέσθαι; πότερον τὰ δικαστήρια, ἃ δημοκρατουμένης τῆς πόλεως ἐκ τῶν ὁμωμοκότων πληροῦται, ταῦτ' ἀδικήματα τοῖς ἐπὶ τῶν τριάκοντ' ἀδικεῖν; καὶ πῶς οὐ δεινόν; ἀλλὰ δικαίως ἐψηφίσθαι; τίνας οὖν εἵνεκα τὸν λύσοντα ταῦτα νόμον θέσθαι φήσομεν; πλὴν εἰ τοῦτό τις εἴποι, μανέντες· 719 ἄλλο γὰρ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν.
- 59 Ἀέγ' ἄλλον νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Μηδὲ νόμον ἐξεῖναι ἐπ' ἀνδρὶ θεῖναι, ἐὰν μὴ τὸν αὐτὸν ἐπὶ πᾶσιν Ἀθηναίοις [τιθῆ], ἐὰν μὴ ψηφισαμένων μὴ ἔλαττον ἐξακισχιλίων, οἷς ἂν δόξη κρύβδην ψηφισμένοις.

Οὐκ ἔῃ νόμον ἄλλ' ἢ τὸν αὐτὸν τιθέναι κατὰ τῶν πολιτῶν πάντων, καλῶς καὶ δημοτικῶς λέγων. ὥσπερ γὰρ τῆς ἄλλης πολιτείας ἴσον μέτεστιν ἐκάστῳ, οὕτω καὶ τούτων ἴσον μετέχειν ἕκαστον ἀξιοῖ. δι' οὗς μὲν

τοίνυν οὗτος εἰσέφερεν, ὑμεῖς οὐδὲν ἐμοῦ χεῖρον γιγνώσκετε· ἄνευ δὲ τούτων αὐτὸς ὁμολόγησε μὴ ἐπὶ πᾶσι τὸν αὐτὸν τεθηκέναι, πλὴν περὶ τῶν τελωνῶν καὶ τῶν μισθοιμένων καὶ τῶν τούτων ἐγγυητῶν χρῆσθαι προσγράψας τῷ νόμῳ. οὐκοῦν ὁπότ' εἰσὶν τινες οὓς ἀφορίζεις, οὐκ ἂν ἔτ' εἴης ἐπὶ πᾶσι [τὸν αὐτὸν]

⁶⁰ τεθηκῶς. καὶ μὴν οὐδ' ἐκείνῳ γ' ἂν εἴποις, ὡς ὅσοις δεσμοῦ προστιμᾶται, τούτων μάλιστ' ἢ τὰ μέγιστ' ἀδικούσιν οἱ τελῶναι, ὥστε μόνοις αὐτοῖς μὴ μεταδοῦναι τοῦ νόμου. πολὺ γὰρ δήπου μᾶλλον οἱ προδιδόντες τι τῶν κοινῶν, οἱ τοὺς γονέας κακοῦντες, οἱ μὴ καθαρὰς τὰς χεῖρας ἔχοντες, εἰσιόντες δ' εἰς τὴν ἀγορὰν, ἀδικούσιν. οἷς ἅπασιν οἱ μὲν ὑπάρχοντες νόμοι δεσμὸν προλέγουσιν, ὁ δὲ σὸς λελύσθαι δίδωσιν. ἀλλ' ἐνταῦθα πάλιν καταμηνύεις ὑπὲρ ὧν ἐτίθεις· διὰ γὰρ τὸ μὴ τελωνήσαντας ὀφείλειν αὐτούς, ἀλλὰ κλέψαντας, μᾶλλον δ' ἀρπάσαντας τὰ χρήματα, διὰ τοῦτ' οὐκ ἐφρόντισας οἶμαι τῶν τελωνῶν.

720

⁶¹ Πολλοὺς δ' ἂν τις ἔχοι νόμους ἔτι καὶ καλῶς ἔχοντας δεικνύναι, οἷς πᾶσιν ἐναντίος ἐστὶν ὃν οὗτος τέθεικεν. ἀλλ' ἴσως ἐγὼ μὲν, εἰ περὶ πάντων ἐρῶ, ἐξωσθήσομαι περὶ τοῦ μηδ' ἐπιτήδειον ὅπως ὑμῖν εἶναι τὸν νόμον εἰπεῖν, ὑμῖν δ' ὁμοίως ἐνοχος φανεῖται τῇ γραφῇ, καὶ εἰ ἐνὶ τῶν ὄντων νόμων ἐναντίος ἐστίν. πῶς οὖν μοι δοκεῖ; τοὺς μὲν ἄλλους ἔαν, περὶ δ' οὗ πρότερόν ποτ' αὐτὸς οὗτος ἔθηκε νόμου διελθόντα, ἐπ' ἐκεῖνο λέναι τὸ μέρος τῆς κατηγορίας ἤδη, ὡς καὶ

⁶² μεγάλ' ἂν βλάπτοι κύριος ὢν τὴν πόλιν. τὸ μὲν οὖν τοῖς ἄλλοις ἐναντίον εἰσηνηγοῦναι νόμον, δευνὸν μὲν, ἀλλ' ἄλλου δεῖται κατηγοροῦ· τὸ δ' ὑφ' αὐτοῦ πρότερον κειμένῳ νόμῳ τάναντία θείναι, τοῦτ' ἤδη ποιεῖ

κατήγορον αὐτὸν αὐτοῦ γεγενῆσθαι. ἴν' οὖν τοῦτ' εἰ-
 δῆτε γιγνώμενον, ἀναγνώσεται τὸν νόμον ὑμῖν αὐτὸν
 ὃν οὗτος ἔθηκεν· ἐγὼ δὲ σιωπήσομαι. λέγε.

63

ΝΟΜΟΣ.

Τιμοκράτης εἶπεν· ὅπόσοι Ἀθηναίων κατ' εἰσαγγέλλαν
 ἐκ τῆς βουλῆς ἢ νῦν εἰσιν ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ ἢ τὸ λοι-
 πὸν κατατεθῶσι, καὶ μὴ παραδοθῆ ἢ κατάγνωσις αὐτῶν
 τοῖς θεσμοθέταις ὑπὸ τοῦ γραμματέως τοῦ κατὰ προτα-
 νείαν κατὰ τὸν εἰσαγγελτικὸν νόμον, δεδόχθαι τοῖς νομο-
 θέταις εἰσάγειν τοὺς ἔνδεκα εἰς τὸ δικαστήριον τριάκονθ'
 ἡμερῶν ἀφ' ἧς ἂν παραλάβωσιν, ἐὰν μὴ τι δημοσίᾳ
 κωλύῃ, ἐὰν δὲ μὴ, ὅταν πρῶτον οἶόν τ' ᾖ. κατηγορεῖν
 δ' Ἀθηναίων τὸν βουλόμενον οἷς ἔξεστιν. ἐὰν δ' ἄλλῳ,
 τιμάτῳ ἢ ἡλιαία περὶ αὐτοῦ ὅ τι ἂν δοκῇ ἄξιός εἶναι
 παθεῖν ἢ ἀποτεῖσαι. ἐὰν δ' ἀργυρίου τιμηθῆ, δεδέσθω⁷²¹
 τέως ἂν ἐκτελεσῇ ὅ τι ἂν αὐτοῦ καταγνωσθῆ.

64

Ἀκούετ' ὦ ἄνδρες δικασταί; λέγ' αὐτοῖς αὐτὸ
 τοῦτο πάλιν.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐὰν δ' ἀργυρίου τιμηθῆ, δεδέσθω τέως ἂν ἐκτελεσῇ.

Πέπαυσο. ἔστιν οὖν ὅπως ἐναντιώτερον ἂν τις δῦο
 θείῃ τοῦ δεδέσθαι, τέως ἂν ἐκτείσωσι, τοὺς ἀλόντας,
 καὶ τοῦ καθιστάναι τοὺς αὐτοὺς τούτους ἐγγνητὰς,
 ἀλλὰ μὴ δεῖν; ταῦτα τοίνυν κατηγορεῖ Τιμοκράτης
 Τιμοκράτους, οὐ Διόδωρος, οὐδ' ἄλλος ὑμῶν οὐδεὶς
⁶⁵ τοσοῦτων ὄντων τὸ πλῆθος. καίτοι τίνος ὑμῖν ἂν
 ἀποσχέσθαι δοκεῖ λήμματος, ἢ τί ποιεῖν ἂν ὀκνησαί
 κέρδους εἵνεκα, ὅστις ἐναντί' αὐτὸς αὐτῷ νομοθετεῖν
 ἠξίωσεν, οὐδὲ τοῖς ἄλλοις τῶν νόμων ἐόντων; ἐμοὶ μὲν
 γὰρ εἵνεκ' ἀναιδείας ὁ τοιοῦτος δοκεῖ πᾶν ἂν ἐτοιμῶς

ἔργον ποιῆσαι. ὥσπερ τοίνυν ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν περὶ τἄλλα κακούργων τοὺς ὁμολογοῦντας ἄνευ κρίσεως κολάζειν οἱ νόμοι κελεύουσιν, οὕτω δίκαιον καὶ τούτου, ἐπειδὴ τοὺς νόμους κακουργῶν εἰληπται, μὴ δόντας λόγον μηδ' ἐθελήσαντας ἀκοῦσαι καταψηφίσασθαι· ὡμολόγηκε γὰρ θατέρω νόμῳ τόνδε τιθεὶς ἀδικεῖν.

66 Ὅτι μὲν τοίνυν καὶ παρὰ τούτους [τοὺς νόμους] καὶ παρὰ τοὺς προειρημένους, καὶ μικροῦ δέω παρὰ πάντας εἰπεῖν τοὺς ὄντας ἐν τῇ πόλει, τέθηκε τὸν νόμον, οἷμαι δῆλον ἅπασιν ὑμῖν εἶναι. θαυμάζω δ' αὐτοῦ τί καὶ ποτε τολμήσει λέγειν περὶ τούτων. οὔτε γὰρ ὡς οὐκ ἐναντίος ἔσθ' ὁ νόμος τοῖς ἄλλοις δεικνύειν ἔξει, οὔθ' ὡς δι' 722 ἀπειρίαν ἰδιώτην αὐτὸν ὄντα τοῦτ' ἔλαθεν δύναται' ἂν πείσθαι· πάλαι γὰρ μισθοῦ καὶ γράφων καὶ νόμους εἰσφέρων ὥπται. καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γ' ἐνεστιν αὐτῷ, ἀδίκημα μὲν εἶναι τὸ πρῶγμ' ὁμολογήσαι, συγγνώμης δὲ τυχεῖν ἀξιοῦν· οὐ γὰρ ἄκων οὐδ' ὑπὲρ ἠτυχηκότων, οὐδ' ὑπὲρ συγγενῶν καὶ ἀναγκαίων αὐτῷ τεθηκῶς φαίνεται τὸν νόμον, ἀλλ' ἐκῶν ὑπὲρ μεγάλ' ἠδίκηκότων ὑμᾶς, οὐδὲν προσηκόντων αὐτῷ, πλὴν εἰ συγγενεῖς ὑπολαμβάνειν φησὶν τοὺς μισθουμένους αὐτόν.

68 Ὡς τοίνυν οὐδ' ἐπιτήδειον νόμον ὑμῖν οὐδὲ συμφέροντ' εἰσενήνοχε, τοῦτ' ἤδη πειράσομαι νυνὶ δεικνύειν. οἷμαι δὴ πάντας ἂν ὑμᾶς ὁμολογήσαι, δεῖν τὸν ὀρθῶς ἔχοντα νόμον καὶ συνοίσειν μέλλοντα τῷ πλήθει, πρῶτον μὲν ἀπλῶς καὶ πᾶσι γνωρίμως γεγράφθαι, καὶ μὴ τῷ μὲν εἶναι ταυτὶ περὶ αὐτοῦ νομίζειν, τῷ δὲ ταυτὶ. ἐπειτ' εἶναι δυνατάς τὰς πράξεις, ἃς δεῖ γίνεσθαι διὰ τοῦ νόμου· εἰ γὰρ αὐτὸ καλῶς μὲν ἔχοι, μὴ δυνατὸν δὲ τι φράξοι, εὐχῆς, οὐ νόμου διαπράττειν 69 τοιτ' ἂν ἔργον. πρὸς δὲ τούτοις μηδενὶ τῶν ἀδικούντων

φαίνεσθαι μηδεμίαν διδόντα ῥαστώνην. εἰ γὰρ δημο-
 τικόν τις ὑπέλληφεν τὸ πρᾶους εἶναι τοὺς νόμους, τίσιν
 τοῦτο προσεξεταζέτω, κἄνπερ ὀρθῶς βούληται σκοπεῖν,
 εὐρήσει τοῖς κρίνεσθαι μέλλουσιν, οὐ τοῖς ἐξεληλεγμέ-
 νοις· ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἄθλων εἰ τις ἔστ' ἀδίκως δια-
 βεβλημένος, τοῖς δ' οὐδὲ λόγος λείπεται τὸ μὴ οὐ πο-
 70 νηροῖς εἶναι. τούτων τοίνυν ὧν διεξελήλυθ' ἐγὼ νυνί,
 οὐδ' ὅτιοῦν οὗτος ἔχων ὁ νόμος φανήσεται, τάναντία
 δ' ἐξῆς πάντα. πολλαχόθεν μὲν οὖν ἄν τις ἔχοι τοῦτο
 διδάσκειν, μάλιστα δὲ τὸν νόμον αὐτὸν ὃν τέθηκε 723
 διεξιῶν. ἔστι γὰρ οὐ τὸ μὲν αὐτοῦ καλῶς κείμενον,
 τὸ δ' ἡμαρτημένον, ἀλλ' ὅλος ἐξ ἀρχῆς, ἀπὸ τῆς πρώ-
 τῆς συλλαβῆς μέχρι τῆς τελευταίας, ἐφ' ἧμῖν κεῖται.
 71 λαβὲ δ' αὐτοῖς τὴν γραφὴν αὐτήν, καὶ μέχρι τοῦ πρώ-
 του μέρους ἀναγνώθι τὸν νόμον· ῥᾶστα γὰρ οὕτως
 ἐγὼ τε διδάξω καὶ ὑμεῖς μαθήσεσθ' ἃ λέγω.

NOMOS.

Ἐπὶ τῆς Πανδιονίδος πρώτης προτανείας, δωδεκάτῃ
 τῆς προτανείας, τῶν προέδρων ἐπεψήφισεν Ἀριστοκλῆς
 Μυρρινούσιος, Τιμοκράτης εἶπε· καὶ εἴ τιτι τῶν ὀφειλόν-
 των τῷ δημοσίῳ προστετίμηται κατὰ νόμον ἢ κατὰ ψήφι-
 σμα δεσμοῦ ἢ τὸ λοιπὸν προστιμηθῆ, εἶναι αὐτῷ ἢ ἄλλῳ
 ὑπὲρ ἐκεῖνου ἐγγυητὰς καταστήσαι.

72 Ἐπίσχες· αὐτίκα γὰρ καθ' ἕκαστον ἀναγνώσῃ.
 τουτί πάντων ὧ ἄνδρες δικασταὶ τῶν γεγραμμένων ἐν
 τῷ νόμῳ σχεδὸν ἔστι δεινότατον. οἶμαι γὰρ οὐδ' ἂν
 ἐν' ἀνθρώπων ἄλλον τολμῆσαι, νόμον εἰσφέρειντ' ἐπὶ
 τῷ χρῆσθαι τοὺς πολίτας αὐτῷ, τὰς κατὰ τοὺς πρό-
 τερον κυρίους νόμους κρίσεις γεγενημένας ἐπιχειρῆσαι
 λύειν. τοῦτο τοίνυν οὕτωσι Τιμοκράτης ἀναιδῶς καὶ

οὐδ' ἀποκρυψάμενος πεποίηκε, γράψας διαρρήδην „καὶ εἴ τιμι τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ προστετίμηται κατὰ νόμον ἢ κατὰ ψήφισμα δεσμοῦ ἢ τὸ λοιπὸν προσ-
 73 τιμηθῆ“. περὶ μὲν δὴ τῶν μελλόντων εἴ τι δίκαιον ἔπεισεν ὑμᾶς, οὐκ ἂν ἠδίκει· περὶ δ' ὧν δικαστήριον ἔγνωκε καὶ τέλος ἔσχηκε, πῶς οὐ δεινὰ ποιεῖ νόμον⁷²⁴ εἰσφέρων δι' οὗ ταῦτα λυθήσεται; ὥσπερ ἂν εἴ τις ἐάσας κύριον τὸν τούτου γενέσθαι νόμον, γράψαι ἔτερον τοιόνδε „καὶ εἴ τινες, ὠφληκότες χρήματα καὶ δεσμοῦ προστετιμημένον ἀντοῖς, ἐγγυητὰς κατέστησαν κατὰ τὸν νόμον, μὴ εἶναι τὴν διεγγύησιν ἀντοῖς, μηδὲ
 74 τὸ λοιπὸν ἐξεγγυᾶν μηδένα“. ἀλλ' οὔτε ταῦτα ποιήσκειν ἂν οὐδεὶς ὑγιαίνων οἶμαι, σύ τ' ἐκεῖνα λύων ἠδίκεις. χρῆν γὰρ αὐτὸν, εἴ τὸ πρᾶγμ' ἐνόμιζεν δίκαιον, ἐπὶ τοῖς ὕστερον γενησομένοις θεῖναι τὸν νόμον, καὶ μὴ συννευγκόντ' εἰς ταῦτὸν τὰ μέλλοντα τοῖς παρεληλυθόσιν καὶ τὰ μὴ δῆλα τοῖς φανεροῖς ἀδικήμασιν, εἴτ' ἐπὶ πᾶσι γράψαι τὴν αὐτὴν γνώμην. πῶς γὰρ οὐ δεινὸν τῶν αὐτῶν ἠξιωκέναι δικαίων τοὺς ἐξεληλεγμένους ἀδικοῦντας τὴν πόλιν πρότερον, καὶ τοὺς μηδ' εἰ κρίσεως ἄξιον ἐργάσσονται τι δήλους;

75 Καὶ μὴν κάκειθεν ἴδοι τις ἂν ὡς δεινὸν πεποίηκε τὸ θεῖναι περὶ τῶν παρεληλυθότων τὸν νόμον, εἰ λογίσαιτο παρ' αὐτῷ τί ποτ' ἐστὶν ᾧ νόμος ὀλιγαρχίας διαφέρει, καὶ τί δὴ ποθ' οἱ μὲν ὑπὸ νόμων ἐθέλοντες ἄρχεσθαι σώφρονες καὶ χρηστοὶ νομίζονται, οἱ δ' ὑπὸ
 76 τῶν ὀλιγαρχιῶν ἄναυδροι καὶ δοῦλοι. εὖροι γὰρ ἂν ὡς ἀληθῶς τοῦτο προχειρότατον, ὅτι τῶν μὲν ἐν ταῖς ὀλιγαρχίαις ἕκαστος καὶ τὰ πεπραγμένα λῦσαι καὶ περὶ τῶν μελλόντων ἂν αὐτῷ δοκῆ προστάξει κύριός ἐστιν, οἱ δὲ νόμοι περὶ τῶν μελλόντων ἂ χρῆ γίνεσθαι

φράζουσι, μετὰ τοῦ πείσαι τεθέντες. ὡς συνοίσουσιν τοῖς χρωμένοις. Τιμοκράτης τοίνυν ἐν δημοκρατουμένη τῇ πόλει νομοθετῶν, τὴν ἐκ τῆς ὀλιγαρχίας ἀδικίαν εἰς τὸν αὐτοῦ νόμον μετήνεγκε, καὶ περὶ τῶν παρεληλυ- 725 θότων αὐτὸν κυριώτερον τῶν καταγνόντων δικαστῶν ἠξίωσε ποιῆσαι.

77 Καὶ οὐ τοῦτο μόνον πεποίηκεν ὑβριστικόν, ἀλλὰ καὶ γέγραπται, „ἢ τὸ λοιπὸν ἐάν τινι προστιμηθῆ δεσμοῦ, εἶναι καταστήσαντι τοὺς ἐγγυητὰς, ἢ μὴν ἐκτεῖσειν, ἀφείσθαι“. καίτοι χρῆν αὐτὸν, εἰ τὸ δεδέσθαι δεινὸν ἤγετο, μηδενὶ προστιμᾶν ὅς ἂν ὑμῖν ἐγγυητὰς καθιστῆ δεσμοῦ νομοθετῆσαι, μὴ προλαβόντα κατεγνωκότας ὑμᾶς τὸν δεσμόν, μηδ' ἐχθρῶς διαθέντα πρὸς ὑμᾶς τὸν ἠλωκότα, τηνικαῦτα ποιεῖν τὴν ἐξεγγνήσειν. νυνὶ δ', ὥσπερ ἐνδεικνύμενος, ὅτι, ἂν ὑμῖν δοκῆ δεδέσθαι τιν', αὐτὸς ἀφήσει, τοῦτον τὸν τρόπον τὸν 78 νόμον εἰσήνεγκεν. ἄρ' οὖν τῷ δοκεῖ συμφέρειν τῇ πόλει τοιοῦτος νόμος, ὃς δικαστηρίου γνώσεως αὐτὸς κυριώτερος ἔσται, καὶ τὰς τῶν ὁμομοκῶτων γνώμας τοῖς ἀνωμότοις προστάξει λύειν; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι φαίνεται τοίνυν ὁ τούτου νόμος ταῦτ' ἔχων ἀμφοτέρα. ὥστ' εἶπερ ὑμῶν ἐκάστῳ μέλει τι τῆς πολιτείας, καὶ δεῖν οἴεται κυρίαν εἶναι τὴν αὐτοῦ γνώμην περὶ ὧν ἂν ὁμομοκῶς ψηφίσηται, λυτέος καὶ οὐκ ἐατέος οὗτος ὁ τοιοῦτος νόμος κύριος νυνὶ γενέσθαι.

79 Οὐ τοίνυν ἀπέχρησεν αὐτῷ τὰ δικαστήρι' ἔκκυρα ποιῆσαι τῶν προστιμημάτων, ἀλλ' οὐδ' ἂ δίκαι' ὠφίσασατ' αὐτὸς ἐν τῷ νόμῳ καὶ προσέταξε τοῖς ὠφληκόσιν, οὐδὲ ταῦθ' ἀπλῶς οὐδ' ἀδόλως φανήσεται γεγραφώς, ἀλλ' ὡς ἂν μάλιστά τις ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι καὶ παρακρούσασθαι βουλόμενος. σκέψασθε γὰρ ὡς γέγραφεν.

„Τιμοκράτης εἶπεν“ φησί, „καὶ εἰ τινι τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ προστετίμηται κατὰ νόμον ἢ κατὰ 726 ψήφισμα δεσμοῦ ἢ τὸ λοιπὸν προστιμηθῆ, εἶναι αὐτῷ ἢ ἄλλῳ ὑπὲρ ἐκείνου ἐγγυητὰς καταστήσαι, οὓς ἂν ὁ 80 δῆμος χειροτονήσῃ, ἢ μὴν ἐκτείσειν“. ἐνθυμεισθ' ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου καὶ τῆς καταγνώσεως οἱ διεπῆδησεν. ἐπὶ τὸν δῆμον, ἐκκλέπτων τὸν ἡδικηκότα καὶ τὴν παράδοσιν αὐτοῦ τὴν τοῖς ἔνδεκα. τίς γὰρ ἀρχὴ παραδώσει τὸν ὀφλόντα; τίς [τῶν ἔνδεκα] παραλήψεται; κελεύοντος μὲν [τούτου] ἐν τῷ δήμῳ καθιστάναι τοὺς ἐγγυητὰς, ἀδυνάτου δ' ὄντος αὐθημερὸν ἐκκλησίαν ἅμα καὶ δικαστήριον γενέσθαι, οὐδαμοῦ δ' ἐπιτάττοντος φυλάττειν 81 τέως ἂν καταστήσῃ τοὺς ἐγγυητὰς. καίτοι τί ποτ' ἦν δι' ὃ προσγράψαι σαφῶς ὤκνησε „τὴν δ' ἀρχὴν τὸν ὀφλόντα φυλάττειν τέως ἂν καταστήσῃ τοὺς ἐγγυητὰς“; πότερ' οὐχὶ δίκαιον; εὖ οἶδ' ὅτι πάντες ἂν φήσαιτε. ἀλλ' ἐναντίον ἦν τινὶ τοῦτο νόμῳ; οὐκ, ἀλλὰ μόνον κατὰ τοὺς νόμους. τί ποτ' οὖν ἦν; οὐδὲν ἂν ἄλλο τις εὔροι, πλὴν ὅτι οὐχ ὅπως δώσουσι δίκην ὧν ἂν ὑμεῖς καταγνῶτ' ἐσκόπει, ἀλλ' ὅπως μῆ.

82 Εἶτα πῶς γέγραπται μετὰ ταῦτα; „καθιστάναι τοὺς ἐγγυητὰς ἢ μὴν ἐκτείσειν τὸ ἀργύριον ὃ ὄφλεν“. ἐνταυθὶ πάλιν τῶν ἱερῶν μὲν χρημάτων τὴν δεκαπλασίαν ὑφῆρηται, τῶν δ' ὀσίων, ὁπόσ' ἐν τῷ νόμῳ διπλασιάζεται, τὸ ἡμισυ. πῶς δὴ τοῦτο ποιεῖ; γράψας ἀντὶ μὲν τοῦ τιμήματος τὸ ἀργύριον, ἀντὶ δὲ τοῦ „τὸ 83 γιγνόμενον“, „ὃ ὄφλεν“. διαφέρει δὲ τί; εἰ μὲν ἔγραψε καθιστάναι τοὺς ἐγγυητὰς ἢ μὴν ἐκτείσειν τὸ τίμημα τὸ γιγνόμενον, προσπεριειλήφει τοὺς νόμους ἂν, καθ' οὓς τὰ μὲν δεκαπλά, τὰ δὲ καὶ διπλά γίνεται τῶν 727 ὀφλημάτων· ὥστ' ἐκ τούτων ἦν ἀνάγκη τοῖς ὀφλοῦσιν

τὸ γεγραμμένον τ' ἐκτίνειν, καὶ τὰς ἐκ τῶν νόμων προσούσας ζημίαις καταβάλλειν. νῦν δ' ἐν τῷ γράφαι „τὴν κατάστασιν εἶναι τῶν ἐγγυητῶν ἢ μὴν ἐκτείσειν τὸ ἀργύριον ὃ ὤφλεν“, ἐκ τῆς λήξεως καὶ τῶν γραμμάτων, ἐφ' οἷς ἕκαστος εἰσῆχθη, ποιεῖ τὴν ἐκτείσιν, ἐν οἷς πᾶσιν ἀπλοῦν ὃ τις ὤφλεν ἀργύριον γέγραπται.

- 84 Μετὰ ταῦτα τοίνυν τηλικούτο πρᾶγμ' ἀνελὼν ἐν τῇ τῶν φημάτων μεταθέσει, προσέγραψε „τοὺς δὲ προέδρους ἐπιχειροτονεῖν ἐπάναγκες, ὅταν τις καθιστάναι βούληται“, παρὰ πάντα τὸν νόμον οἴομενος δεῖν σφῆξιν τὸν ἡδίκηκότα καὶ τὸν ἐν ὑμῖν ἡλωκότα. δοὺς γὰρ ὅταν βούληται τὴν κατάστασιν αὐτῷ τῶν ἐγγυητῶν, ἐπ' ἐκείνῳ πεποίηκε μηδέποτε ἐκτεῖσαι μηδὲ δεθῆναι.
- 85 τίς γὰρ οὐ ποριεῖται φαύλους ἀνθρώπους, οὓς ὅταν ὑμεῖς ἀποχειροτονήσῃτ' ἀπηλλάξεσθαι; ἐὰν γὰρ τις ὡς οὐ καθιστάντα τοὺς ἐγγυητὰς ἀξιοῖ δεδέσθαι, φήσει καὶ καθιστάναι καὶ καταστήσειν, καὶ δεῖξει τὸν τούτου νόμον, ὃς καθιστάναι μὲν ὅταν βούληται κελεύει, φυλάττειν δὲ τέως οὐ λέγει, οὐδ', ἂν ἀποχειροτονήσῃτ' ὑμεῖς τοὺς ἐγγυητὰς, προστάττει δεδέσθαι, ἀλλ' ὡς ἀληθῶς ὥσπερ ἀλεξιφάρμακόν ἐστι τοῖς ἀδικεῖν βουλομένοις.

- 86 „Τῷ δὲ καταστήσαντι“ φησὶ „τοὺς ἐγγυητὰς, ἐὰν ἀποδιδῶ τῇ πόλει τὸ ἀργύριον“. πάλιν ἐνταῦθ' ἐπέμειν' ἐπὶ τοῦ κακουργήματος, ὃ μικρῷ πρότερον εἶπον, καὶ οὐκ ἐπελάθετο, οὐδ' ἔγραψε τὸ τίμημα τὸ γιγνόμενον, ἀλλὰ τὸ ἀργύριον ὃ ὤφλεν, ἐὰν ἀποδιδῶ, ἀφεῖσθαι τοῦ δεσμοῦ.

- 87 „Ἐὰν δὲ μὴ καταβάλλῃ τὰ ἀργύρια ἢ αὐτὸς ἢ οἱ ἐγγυηταὶ ἐπὶ τῆς ἐνάτης πρυτανείας, τὸν μὲν ἐξεγγυηθέντα δεδέσθαι, τῶν δ' ἐγγυητῶν δημοσίαν εἶναι τὴν

οὐσίαν.“ ἐν δὴ τῷ τελευταίῳ τούτῳ παντελῶς αὐτὸς αὐτοῦ κατήγορος, ὡς ἀδικεῖ, γεγρονῶς φανήσεται. οὐ γὰρ ὄλως τὸ δεδέσθαι τινὰ τῶν πολιτῶν αἰσχρὸν ἢ δεινὸν νομίσας ἀπέειπε μὴ δεῖν, ἀλλὰ τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ τὸν ἡδίκηκός τ' ἐνῆν παρόντα λαβεῖν, ἐκκλέψας τοῦ νομα μὲν τῆς τιμωρίας ἔλιπεν τοῖς ἀδικουμένοις ὑμῖν, τὸ δ' ἔργον ἀφείλετο. καὶ παρ' ἀκόντων ἔδωκ' ἄφεςιν τοῖς τὰ ὑμέτερόν ἄξιούσιν ἔχειν βίαν, καὶ μόνον οὐ προσέγραψε δίκην ἐξεῖναι λαχεῖν αὐτῷ κατὰ τῶν δικαστῶν τῶν προστιμησάντων τοῦ δεσμοῦ.

- 88 “Ὁ δὲ, πολλῶν ὄντων καὶ δεινῶν ὧν ἐν τῷ νόμῳ τέθηκε, μάλιστα ἄξιόν ἐστ' ἀγανακτῆσαι, βούλομαι πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν. δι' ὄλου γὰρ τοῦ νόμου τῷ καταστήσαντι τοὺς ἐγγυητὰς ἅπαντα λέγει, τῷ δὲ μὴ καθιστάντι μήτε βελτίους μήτε χεῖρους, μηδ' ὄλως προσέχοντι τὸν νοῦν ὑμῖν, οὐδεμίαν οὔτε δίκην οὔτε τιμωρίαν προσγέγραφεν, ἀλλ' ἄδειαν πεποίηκε τοσαύτην, ὅσην οἶόν τε γενέσθαι πλείστην. καὶ γὰρ τὸν χρόνον ὃν διώρισε, τὴν ἐνάτην πρυτανεῖαν, τῷ καταστήσαντι λέγει τοὺς ἐγγυητὰς.
- 89 γνολή δ' ἂν τις ἐκεῖθεν· προσέγραψε δημοσίαν εἶναι τὴν οὐσίαν τὴν τῶν ἐγγυητῶν, ἂν μὴ τις ἐκτείσῃ· τοῦ δὲ μὴ καταστήσαντος οὐκ ἐνὶ δήπουθεν ὑπάρχειν ἐγγυητὰς. καὶ τοῖς μὲν προέδροις, οἳ κεκληρωμένοι καθίζουσιν ἐξ ὑμῶν, ἐπάναγκες ἐποίησεν, ὅταν καθιστῆ τις, δέχεσθαι· τοῖς δ' ἀδικούσι τὴν πόλιν οὐδεμίαν προσέγραψεν ἀνάγκην, ἀλλ' ὥσπερ εὐεργέταις αἴρεσιν αὐτοῖς ἔδωκεν εἰ χρὴ δοῦναι δίκην ἢ μὴ. 729

- 90 Καίτοι πῶς ἂν ἀσυμφορώτερος ὑμῖν τούτου γένοιτο νόμος, ἢ κάκιον ἔχων; ὃς πρῶτον μὲν περὶ τῶν ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου κριθέντων ἐναντία τοῖς ὑπ' ὑμῶν ἐγνωσμένοις προστάττει, δεύτερον δὲ περὶ

τῶν μελλόντων κριθήσεσθαι προστιμᾶν κελύων τοὺς δικαστὰς τοὺς ὁμωμοκότας, ἔκυρα τὰ προστιμήματα ποιεῖ, πρὸς δὲ τούτοις ἐπιτίμους τοὺς ὀφείλοντας οὐ τὰ προσήκοντ' ἐκτίνοντας καθίστησιν, ὅλως δ' ἐπιδείκνυσι μάτην ὀμνύοντας, τιμῶντας, δικάζοντας, ὀργιζομένους, ἅπαντα ποιοῦντας ὑμᾶς. ἐγὼ μὲν γὰρ, εἰ Κριτίας ὁ γενόμενος τῶν τριάκοντ' εἰσέφερεν τὸν νόμον, οὐκ ἂν ἄλλον τρόπον οἶμαι γράψαντ' εἰσενεγκεῖν ἢ τοῦτον.

- 91 Ὅτι τοίνυν ὄλην συγχεῖ τὴν πολιτείαν καὶ καταλύει πάντα τὰ πρᾶγμαθ' ὁ νόμος, καὶ πολλὰς φιλοτιμίας περιαιρεῖται τῆς πόλεως, καὶ τοῦτο ῥαδίως ὑμᾶς νομίξω μαθήσεσθαι. ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι σφύζεται πολλὰκις ἡμῶν ἢ πόλις διὰ τὰς στρατείας καὶ τὰς ναυτικὰς καὶ τὰς πεξὰς, καὶ πολλὰ καὶ καλὰ πολλὰκις ἤδη διεπράξασθε καὶ σώσαντές τινες καὶ τιμωρησά-
- 92 μνοι καὶ διαλλάξαντες. πῶς οὖν ἀνάγκη ταῦτα διοικεῖν ἐστὶ; διὰ ψηφισμάτων καὶ νόμων τοῖς μὲν εἰσφέρειν ἐπιτάττοντας, τοὺς δὲ τριηραρχεῖν κελεύοντας, τοὺς δὲ πλεῖν, τοὺς δ' ἕκαστα ποιεῖν ὧν δεῖ. οὐκοῦν ταῦθ' ὅπως γίγνηται, δικαστήρια πληροῦτε καὶ καταγιγνώσκετε δεσμὸν τῶν ἀκοσμούντων. σκέψασθε δὴ τὸν τοῦ καλοῦ κἀγαθοῦ τούτου νόμον, ὥς λυμαίνεται
- 93 ταῦτα καὶ διαφθείρει. γέγραπται γὰρ δήπου [ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ], „καὶ εἴ τιτι τῶν ὀφειλόντων προστετέ- 730 μηται δεσμοῦ ἢ καὶ τὸ λοιπὸν προστιμηθῆ, εἶναι καταστήσαντι ἐγγνητάς, ἢ μὴν ἐπὶ τῆς ἐνάτης πρυτανείας ἐκτελεῖν τὸ ἀργύριον, ἀφείσθαι τοῦ δεσμοῦ“. τίς οὖν πόρος ἐσται; τίς ἀποσταλήσεται τρόπον ἢ στρατιά; πῶς τὰ χρήματ' εἰσπράξομεν, ἂν ἕκαστος οὐφλισκάνων ἐγγνητάς καθιστῆ κατὰ τὸν τούτου νόμον, ἀλλὰ μὴ τὸ

94 προσήκον ποιῆ; ἐροῦμεν νῆ Δία τοῖς Ἑλλησι „Τιμοκράτους νόμος ἐστὶ παρ’ ἡμῖν· ἀναμείναιτ’ οὖν τὴν ἐνάτην πρυτανεῖαν· εἶτα τότε ἔξιμεν.“ τοῦτο γὰρ λοιπόν. ἂν δ’ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν ἀμύνεσθαι δέη, ἄρα γ’ οἴεσθε τοὺς ἐχθροὺς τὰς τῶν παρ’ ἡμῖν πονηρῶν διαδύσεις καὶ κακουργίας ἀναμενεῖν; ἢ τὴν πόλιν, αὐτὴν ἐμποδίζοντας νόμους εἰ θήσεται καὶ τάναντία τῶν συμφερόντων λέγοντας, δυνήσεσθαι τι ποιῆσαι τῶν δεόντων; ἀλλ’ ἀγαπητὸν ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ πάντων καλῶς ἐχόντων ἡμῖν, καὶ μηδενὸς ὄντος τοιοῦτου νόμου, κρατοῖμεν τῶν ἐχθρῶν καὶ ταῖς ὀξύτησι δυναίμεθα καὶ τοῖς τοῦ πολέμου καιροῖς ἀκολουθεῖν καὶ μηδενὸς ὑστερίζειν. ἀλλὰ μὴν εἰ φαίνει τοιοῦτον τεθνηκῶς νόμον, ὃς τὰ τοιαῦτα λυμαίνεται, δι’ ὧν ἡ πόλις καὶ σεμνὴ καὶ λαμπρὰ παρὰ πᾶσι καθέστηκε, πῶς οὐχὶ δικαίως ὀτιοῦν ἂν πάθοις;

96 Ἔτι τοίνυν ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν διοίκησιν ἀναιρεῖ, τὴν θ’ ἱερὰν καὶ τὴν ὀσίαν. ὥς δ’, ἐγὼ φράσω. ἔστιν ὑμῖν κύριος νόμος, καλῶς εἶπερ τις καὶ ἄλλος κείμενος, τοὺς ἔχοντας τὰ θ’ ἱερὰ καὶ τὰ ὄσια χρήματα καταβάλλειν εἰς τὸ βουλευτήριον, εἰ δὲ μὴ, τὴν βουλὴν αὐτοὺς εἰσπράττειν χρωμένην τοῖς νόμοις 97 τοῖς τελωνικοῖς. διὰ τοίνυν τοῦ νόμου τούτου διοικεῖται τὰ κοινά· τὰ γὰρ εἰς τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰς 731 θυσίας καὶ τὴν βουλὴν καὶ τοὺς ἱππέας καὶ τἄλλα χρήματ’ ἀναλισκόμενα, οὗτός ἐσθ’ [ὁ νόμος] ὁ ποιῶν προσευπορεῖσθαι. οὐ γὰρ ὄντων ἱκανῶν τῶν ἐκ τῶν τελῶν χρημάτων τῇ διοικήσει, τὰ προσκαταβλήματ’ ὀνομαζόμενα διὰ τὸν τοῦ νόμου τούτου φόβον καταβάλλεται. 98 πῶς οὖν οὐχ ἅπαντ’ ἀνάγκη καταλυθῆναι τὰ τῆς πόλεως, ὅταν αἱ μὲν τῶν τελῶν καταβολαὶ μὴ ᾔσ’ ἱκαναὶ

τῇ διοικήσει, ἀλλ' ἐνδέη πολλῶν, καὶ μῆδὲ ταῦτ' ἀλλ' ἢ περὶ λήγοντα τὸν ἐνιαυτὸν ἢ λαβεῖν, τὰ δὲ προσκαταβλήματα τοὺς μὴ τιθέντας μὴ ἢ κυρία δεῖν ἢ βουλή [μῆδὲ τὰ δικαστήρια], ἀλλὰ καθιστώσιν ἐγγυη-
 99 τὰς ἄχρι τῆς ἐνάτης πρυτανείας; τὰς δ' ὅτιά τί ποιήσομεν; εἰπέ Τιμόκρατες· οὐ σύνημεν καὶ βουλευσόμεθ', ἄν τι δέη; εἴτ' ἔτι δημοκρατησόμεθα; οὐ δικάσει τὰ δικαστήρια τὰς τ' ἰδίας καὶ τὰς δημοσίας; καὶ τίς ἑπάρξει τοῖς ἀδικουμένοις ἀσφάλεια; οὐκ εἰσεῖσιν ἢ βουλή καὶ διοικήσει τὰ ἐκ τῶν νόμων; καὶ τί λοιπὸν ἔσθ' ἡμῖν ἀλλ' ἢ καταλελύσθαι; ἀλλὰ νῆ Δί' ἀμισθεὶ ταῦτα ποιήσομεν; καὶ πῶς οὐ δεινὸν, εἰ διὰ τὸν νόμον, ὃν σὺ τέθηκας μισθὸν λαβῶν, ἄμισθος ὁ δῆμος καὶ
 100 ἢ βουλή καὶ τὰ δικαστήρι' ἔσται; χρῆν γὰρ τοῦτό γέ σ' ὧ Τιμόκρατες προσγράψαι τῷ νόμῳ, οὐπερ ἐποίησας κατὰ τῶν τελωνῶν καὶ τῶν ἐγγυητῶν τὰς πράξεις κατὰ τοὺς ὑπάρχοντας νόμους, „καὶ εἰ κατὰ τινων ἐν ἄλλῳ τινὶ νόμῳ ἢ ψηφίσματι τὰς αὐτὰς εἴρηται πράξεις ὧν ὀφείλουσιν εἶναι, ἄς περὶ τῶν τελωνῶν, καὶ κατὰ τούτων εἶναι τὰς πράξεις κατὰ τοὺς ὑπάρχοντας νόμους.“
 101 νῦν δὲ κύκλω φεύγων τοὺς νόμους τοὺς τελωνικούς, 732 ὅτι τὸ ψήφισμα τὸ Εὐκλήμονος εἰρηκε πράττειν τοὺς ὀφληκότας κατὰ τούτους τοὺς νόμους, διὰ ταῦτ' οὐ προσέγραψε τοῦτο. ἐκ δὲ τούτου τοῦ τρόπου τὴν μὲν ὑπάρχουσαν τιμωρίαν λύσας κατὰ τῶν τὰ τῆς πόλεως ἐχόντων, ἑτέραν δ' οὐ γράψας πάντα τὰ πράγματ' ἀναιρεῖ, δῆμον, ἰαπέας, βουλήν, ἰέρ', ὅσια· ἀνθ' ὧν, ἄνπερ ὑμεῖς ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι σωφρονῆτε, κολασθεῖς καὶ δοὺς ἀξίαν δίκην τοῖς ἄλλοις παράδειγμα γενήσεται μὴ τιθέναι τοιούτους νόμους.
 102 Οὐ τοίνυν μόνον τὰ δικαστήρι' ἄκυρα ποιεῖ τῶν

προστιμημάτων, τοῖς ἀδικοῦσι τὰ κοινὰ δίδωσιν ἄδειαν, τὰς ὑπὲρ τῆς πόλεως στρατείας λυμαίνεται, τὴν διοίκησιν καταλύει, ἀλλὰ καὶ τοῖς κακούργοις καὶ τοῖς πατραλοῖαις καὶ τοῖς ἀστρατεύτοις βοηθοῦντα τέθηκε τὸν νόμον· τὰς γὰρ ὑπαρχούσας ἐκ τῶν νῦν κυρίων νόμων τιμωρίας καταλύει. λεγόντων γὰρ τῶν νόμων οὐς ἔθηκε Σόλων, οὐδὲν ὅμοιος ὦν τούτῳ νομοθέτης, ἂν τις ἀλῶ κλοπῆς καὶ μὴ τιμηθῆ θανάτου, προστιμᾶν αὐτῷ δεσμόν, κἂν τις ἀλοὺς τῆς κακώσεως τῶν γονέων εἰς τὴν ἀγορὰν ἐμβάλλῃ, δεδέσθαι, κἂν ἀστρατείας τις ὕφλη καὶ τι τῶν αὐτῶν τοῖς ἐπιτίμοις ποιῆ, καὶ τοῦτον δεδέσθαι, Τιμοκράτης ἅπασι τούτοις ἄδειαν ποιεῖ, τῇ καταστάσει τῶν ἐγγνητῶν τὸν δεσμόν ἀφαιρῶν. ὥστ' ἔμοιγε δοκεῖ (καὶ γὰρ εἰ φορτικώτερον εἶναι τὸ φηθῆσόμενον δόξει, λέξω καὶ οὐκ ἀποκρύψομαι) κατὰ τοῦτό γ' αὐτ' ἄξιον αὐτὸν εἶναι θανάτῳ ζημιῶσαι, ἴν' ἐν Αἴδου τοῖς ἀσεβέσιν θῆ τούτον τὸν νόμον, ἡμᾶς δὲ τοὺς ζῶντας τοῖσδε τοῖς ὀσίοις καὶ δικαίοις ἔᾶ τὸ λοιπὸν χρῆσθαι. ἀνάγνωθι δὲ καὶ τούτους τοὺς νόμους. 733

ΝΟΜΟΙ ΚΛΟΠΗΣ, ΚΑΚΩΣΕΩΣ ΓΟΝΕΩΝ, ΑΣΤΡΑΤΕΙΑΣ.

105 Ὅτι ἂν τις ἀπολέσῃ, ἐὰν μὲν αὐτὸ λάβῃ, τὴν διπλασίαν καταδικάζειν, ἐὰν δὲ μὴ, τὴν δεκαπλασίαν πρὸς τοῖς ἐπαιτίοις. δεδέσθαι δ' ἐν τῇ ποδοκάκῃ τὸν πόδα πένθ' ἡμέρας καὶ νύκτας ἴσας, ἐὰν προστιμήσῃ ἢ ἡλιαία. προστιμᾶσθαι δὲ τὸν βουλόμενον, ὅταν περὶ τοῦ τιμήματος ᾖ. — Ἐὰν δὲ τις ἀπαχθῆ, τῶν γονέων κακώσεως ἡλώκως, ἢ ἀστρατείας, ἢ προειρημένον αὐτῷ τῶν νομίμων εἶργεσθαι, εἰσιὼν ὅποι μὴ χρῆ, δησάντων αὐτὸν οἱ ἔνδεκα καὶ εἰσαγόντων εἰς τὴν ἡλιαίαν, κατηγορεῖτω δὲ ὁ βουλόμενος οἷς ἕξεισιν. ἐὰν δ' ἀλῶ, τιμάτω ἢ ἡλιαία ὃ

τι χρη παθεῖν αὐτὸν ἢ ἀποτεῖσαι. ἔαν δ' ἀργυρίου τι-
μηθῆ, δεδέσθω τέως ἂν ἐκτείσῃ.

106 Ὅμοιός γ', οὐ γάρ; ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι Σόλων
νομοθέτης καὶ Τιμοκράτης. ὁ μὲν γε καὶ τοὺς ὄντας
βελτίους ποιεῖ καὶ τοὺς μέλλοντας ἔσεσθαι· ὁ δὲ καὶ
τοῖς γεγενημένοις πονηροῖς, ὅπως μὴ δώσουσι δίκην,
ὁδὸν δείκνυσι, καὶ τοῖς οὖσιν ὅπως ἄδεια γενήσεται
κακουργεῖν εὐρίσκει, καὶ τοῖς μέλλουσιν ἔσεσθαι, τοὺς
ἐξ ἀπάντων τῶν χρόνων πονηροὺς, ὅπως ἔσονται σφῶι
107 καὶ μηδὲν πείσονται, παρασκευάζων. καίτοι τίν' ἂν
ἀξίαν σὺ δοίης δίκην, ἢ τί παθῶν ἂν τὰ προσήκοντ'
εἴης πεπονθώς, ὅς, τὰ μὲν ἄλλ' ἔω, ἀλλὰ τοὺς τῷ γήρα
βοηθοὺς λυμάλνει, οἳ καὶ ζῶντας ἀναγκάζουσι [τοὺς
παῖδας] τοὺς γονέας τρέφειν, καὶ ἐπειδὴν ἀποθάνωσιν;
ὅπως τῶν νομιζομένων τύχῳσι, παρασκευάζουσιν; ἢ
πῶς οὐ κάκιστος ἀπάντων ἀνθρώπων δικαίως ἂν νο- 734
μίξοι', ὅστις, ὧ κατάρατε, περὶ πλείονος φαίνη τοὺς
κλέπτας καὶ τοὺς κακούργους καὶ τοὺς ἀστρατεύτους
τῆς πατρίδος ποιούμενος, καὶ διὰ τούτους καθ' ἡμῶν
νόμον τίθης;

108 Βούλομαι τοίνυν ὑμῖν, ἃ ὑπεσχόμην ἐν ἀρχῇ τοῦ
λόγου, ἀπολογίσασθαι πεποιηκότ' ἑμαυτόν. ἔφην γάρ
αὐτὸν ἐξελέγξειν κατὰ πάντ' ἔνοχον ὄντα τῇ γραφῇ,
πρῶτον μὲν παρὰ τοὺς νόμους νομοθετοῦντα, δεύτερον
δ' ὑπεναντία τοῖς οὖσι νόμοις γεγραφότα, τρίτον δὲ
τοιαῦτα δι' ὧν βλάπτει τὴν πόλιν. οὐκοῦν ἠκούσατε
τῶν νόμων, ἃ κελεύουσι ποιεῖν τὸν τιθέντα νόμον
καινόν· καὶ πάλιν ὑμᾶς ἐδίδαξα, ὅτι τούτων οὐδ' ὅτι-
109 οὔν ἐποίησεν οὗτος. καὶ μὴν κάκείνων ἠκούετε τῶν
νόμων, οἷς ἐναντίος ὧν ἐφαίνεθ' ὁ τούτου· καὶ τού-
τους ὅτι πρὶν λῦσαι τόνδε τέθημεν ἐπίστασθε. ἀλλὰ

μὴν ὅτι γ' οὐκ ἐπιτήδειος, ἀκηκόατε· ἄρτι γὰρ λέγων ἐπαυσάμην. οὐκοῦν κατὰ πάντ' ἀδικεῖ φανερώς, καὶ οὐδὲν ἔσθ' ὃ τι φροντίσας οὐδ' εὐλαβηθεὶς φαίνεται, ἀλλ' ἔμοιγε δοκεῖ, κἂν εἰ πρὸς τούτοις ἄλλο τι μὴ ποιεῖν ἐγγράπτ' ἐν τοῖς οὔσι νόμοις, κἂν τοῦτο ποιῆσαι.

- 110 Πανταχόθεν μὲν τοίνυν δῆλός ἐσθ' ὅτι ταῦτ' ἐγραψ' ἐπιβουλεύσας, καὶ μετὰ τοῦ βουλευσασθαι ταῦτ' ἀδικεῖ καὶ οὐ γνώμη διαμαρτῶν, μάλιστα δ' ἐκ τοῦ πάντα τὸν νόμον μέχρι τῆς ὑστάτης συλλαβῆς τοιοῦτον εἶναι· οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἄκων οὐδὲν ἔθηκεν ὀρθῶς ἔχον, οὐδ' ὡς ὑμῖν ἔμελλε λυσιτελήσειν. πῶς οὖν οὐκ εἰκὸς μισεῖν καὶ τιμωρεῖσθαι τοῦτον, ὅστις τοῦ μὲν δήμου ἠδικημένου ἠμέλησεν, ὑπὲρ δὲ τῶν ἠδικηκότων καὶ
- 111 ὕστερον ἀδικησόντων τοὺς νόμους ἔθηκεν; θαυμάζω δ' ὧ ἄνδρες δικασταὶ τῆς ἀναιδείας αὐτοῦ, τὸ ἠνίκα μὲν ἤρχεν αὐτὸς μετ' Ἀνδροτίωνος, τὸν ἔλεον τοῦτον ἐπὶ τῷ πληθῆι τῷ ὑμετέρῳ μὴ ποιήσασθαι, τῷ ἀπει-⁷³⁵ρηκότι τὰ ἑαυτοῦ χρήματ' εἰσφέροντι, ἐπειδὴ δ' Ἀνδροτίωνα ἔδει ἃ πάλαι ὑφήρητο τῆς πόλεως χρήματα καταθεῖναι, τὰ μὲν ἱερὰ, τὰ δ' ὄσια, τότε θεῖναι τὸν νόμον, ἐπ' ἀποστερήσει τῶν μὲν ὀσίων τῆς διπλασίας, τῶν ἱερῶν δὲ τῆς δεκαπλασίας. καὶ οὕτω πρὸς τὸ πληθὸς τὸ ὑμέτερον προσενηνεκται ὁ ἀντίκα δὴ μάλ'
- 112 ὑπὲρ τοῦ δήμου φήσων τὸν νόμον τοῦτον θεῖναι. δικαίως δ' ἂν μοι δοκεῖ παθεῖν ὅτιοῦν, ὅστις οἴεται δεῖν, εἰ μὲν τις ἀγορανόμος ἢ ἀστυνόμος ἢ δικαστῆς κατὰ δήμους γενόμενος κλοπῆς ἐν ταῖς εὐθύναις ἐάλωκεν, ἄνθρωπος πένης καὶ ἰδιώτης καὶ πολλῶν ἄπειρος καὶ κληρωτὴν ἀρχὴν ἄρξας, τούτῳ μὲν τὴν δεκαπλασίαν εἶναι, καὶ νόμον οὐδένα τοῖς τοιοῦτοις ἐπικουροῦντα

τίθησιν· εἰ δέ τινες πρέσβεις αἰρεθέντες ὑπὸ τοῦ δή-
 μου, πλούσιοι ὄντες, ὑφείλοντο χρήματα πολλά, τὰ μὲν
 ἱερὰ, τὰ δ' ὄσια, καὶ εἶχον χρόνον πολὺν, τούτοις ὅπως
 μηδὲν πείσονται μήθ' ὦν οἱ νόμοι μήθ' ὦν τὰ ψηφί-
 113 σματα προστάττει, μάλ' ἀκριβῶς εὔρεν. καίτοι γ' ὁ
 Σόλων ὃ ἄνδρες δικασταί, ᾧ οὐδ' ἂν αὐτὸς Τιμοκρά-
 τῆς φήσειεν ὅμοιος νομοθέτης εἶναι, οὐχ ὅπως ἀσφα-
 λῶς κακουργήσουσι φαίνεται παρασκευάζων τοῖς τοι-
 οῦτοις, ἀλλ' ὅπως ἢ μὴ ἀδικήσουσιν ἢ δώσουσι δίκην
 ἀξίαν, καὶ νόμον εἰσήνεγκεν, εἰ μὲν τις μεθ' ἡμέραν
 ὑπὲρ πεντήκοντα δραχμᾶς κλέπτοι, ἀπαγωγὴν πρὸς
 τοὺς ἔνδεκ' εἶναι, εἰ δέ τις νύκτωρ ὅτιοῦν κλέπτοι, 736
 καὶ ἀποκτείνει τοῦτον ἐξεῖναι καὶ διώκοντα τρωῶσαι καὶ
 ἀπαγαγεῖν τοῖς ἔνδεκ', εἰ βούλοιο. τῷ δ' ἄλόντι ὦν
 αἱ ἀπαγωγαὶ εἰσιν, οὐκ ἐγγυητὰς καταστήσαντι ἔκτει-
 σιν εἶναι τῶν κλεμμάτων, ἀλλὰ θάνατον τὴν ζημίαν.
 114 καὶ εἰ τίς γ' ἐκ Λυκείου ἢ ἐξ Ἀκαδημείας ἢ ἐκ Κυνο-
 σάργου (μάτιον ἢ ληκύθιον ἢ ἄλλο τι φανλότατον, ἢ
 εἰ τῶν σκευῶν τι τῶν ἐκ τῶν γυμνασίων ὑφέλοιο ἢ
 ἐκ τῶν λιμένων, ὑπὲρ δέκα δραχμᾶς, καὶ τούτοις θά-
 νατον ἐνομοθέτησεν εἶναι τὴν ζημίαν. εἰ δέ τις ἰδίαν
 δίκην κλοπῆς ἀλοίῃ, ὑπάρχειν μὲν αὐτῷ διπλάσιον
 ἀποτελεῖσαι τὸ τιμηθῆν, προστιμῆσαι δ' ἐξεῖναι τῷ δικα-
 στηρίῳ πρὸς τῷ ἀργυρίῳ δεσμὸν τῷ κλέπτῃ, πένθ'
 ἡμέρας καὶ νύκτας ἰσᾶς, ὅπως ὀρῶεν ἅπαντες αὐτὸν
 δεδεδεμένον. καὶ τούτων ὀλίγῳ πρότερον ἠκούσατε τῶν
 115 νόμων. ᾤετο γὰρ δεῖν τὸν γε τὰ αἰσχρὰ ἐργαζόμενον,
 μὴ ἂ ὑφείλετο μόνον ἀποδόντα ἀπηλλάχθαι (πολλοὶ
 γὰρ αὐτῷ ἐδόκουν οὕτω γ' οἱ κλέπται ἔσεσθαι, εἰ μέλ-
 λοιεν λαθόντες μὲν ἔξειν, μὴ λαθόντες δ' αὐτὰ μόνον
 καταθήσειν), ἀλλὰ ταῦτα μὲν διπλάσια καταθεῖναι, δε-

θέντα δὲ πρὸς τούτῳ τῷ τιμήματι, ἐν αἰσχύνῃ ζῆν ἤδη
 τὸν ἄλλον βίον. ἀλλ' οὐ Τιμοκράτης, ἀλλ' ὅπως ἀπλᾶ
 μὲν, ἃ δεῖ διπλᾶ, καταθήσουσι παρεσκευάσασε, μηδ' ὅτι-
 116 οὖν δ' ἐπιτίμιον ἔσται πρὸς τούτοις. καὶ οὐκ ἀπέ-
 χρησεν ὑπὲρ τῶν μελλόντων αὐτῷ ταῦτ' ἀδικεῖν, ἀλλὰ
 καὶ εἰ τις ἄρ' ἠδίκηκώς καὶ κεκολασμένος ἦν, καὶ τοῦ-
 τον ἀφῆκεν. καίτοι ἔγωγ' ὥμην δεῖν τὸν νομοθετοῦντα, 737
 περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι, οἷα δεῖ γίνεσθαι καὶ ὡς
 ἕκαστ' ἔχειν, καὶ τὰς τιμωρίας ὁποίας τινὰς ἐφ' ἐκά-
 στοις δεῖ τοῖς ἀδικήμασιν εἶναι, περὶ τούτων νομο-
 θετεῖν. τοῦτο γὰρ ἔστι τὸ ἐφ' ἅπασιν τοῖς πολίταις
 κοινὸς τοὺς νόμους τιθέναι. τὸ δὲ περὶ τῶν γεγυνο-
 των πραγμάτων νόμους γράφειν, οὐ νομοθετεῖν ἔστιν,
 117 ἀλλὰ τοὺς ἀδικοῦντας σφάζειν. σκοπεῖτε δ', ὡς ἀληθῆ
 λέγω, ἐκ ταυδὶ. εἰ μὲν γὰρ Εὐκτῆμων ἐάλω τὴν τῶν
 παρανόμων γραφήν, οὐκ ἂν ἔθηκε τοῦτον τὸν νόμον
 Τιμοκράτης, οὐδ' ἂν ἐδεῖθ' ἡ πόλις τούτου τοῦ νόμου,
 ἀλλ' ἐξήρκει ἂν αὐτοῖς ἀπεστρεφκῶσι τὴν πόλιν τὰ χρή-
 ματα τῶν ἄλλων μὴ φροντίζειν. νῦν δ', ἐπειδὴ ἀπέ-
 φυγε, τὸ μὲν ὑμέτερον δόγμα καὶ τὴν τοῦ δικαστηρίου
 ψῆφον καὶ τοὺς ἄλλους νόμους ἀκύρους οἶεται δεῖν
 118 εἶναι, αὐτὸν δὲ καὶ τὸν αὐτοῦ νόμον κύριον καίτοι
 ὃ Τιμόκρατες οἱ μὲν ὄντες ἡμῖν κύριοι νόμοι τουτουσι
 ποιοῦσι κυρίους ἀπάντων, καὶ διδάσιν αὐτοῖς ἀκού-
 σασιν, ὁποῖον ἂν τι νομίζωσι τὸ ἀδίκημα, τοιαύτη περὶ
 τοῦ ἠδίκηκόςτος χρῆσθαι τῇ ὀργῇ, μέγα μεγάλη, μικρὸν
 μικρᾶ. ὅταν γὰρ ἦ τὸ „τί χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτεῖσθαι“,
 119 τιμᾶν ἐπὶ τούτοις γίνεται. σὺ τοίνυν τὸ παθεῖν ἀφαι-
 ρεῖς τὸν δεσμὸν ἀφιεῖς· καὶ ταῦτα τίσι; τοῖς κλέπταις,
 τοῖς ἱεροσύλοις, τοῖς πατραλοῖαις, τοῖς ἀνδροφόνοις,
 τοῖς ἀστρατεῦτοις, τοῖς λιποῦσι τὰς τάξεις· τούτους γὰρ

- πάντας σφίσεις τῷ νόμῳ. καίτοι ὅστις ἐν δημοκρατία νομοθετῶν μῆθ' ὑπὲρ τῶν ἱερῶν μῆθ' ὑπὲρ τοῦ δήμου νομοθετεῖ, ἀλλ' ὑπὲρ ὧν εἶπον ἀρτίως, πῶς οὐ δίκαιός ἐστι τῆς ἐσχάτης τιμωρίας τυχεῖν; οὐ γὰρ δὴ ἐρεῖ γε, ⁷³⁸ ὡς τοὺς τοιοῦτους οὐ καὶ προσήκει καὶ οἱ νόμοι κελεύουσι τὰς μεγίσταις τιμωρίαις ἐνόχους εἶναι, οὐδ' ὡς οὗτοι, ὑπὲρ ὧν εὔρηκε τὸν νόμον, οὐ καὶ κλέπται καὶ ἱεροσυλοὶ εἰσι, τὰ μὲν ἱερά, τὰς δεκάτας τῆς θεοῦ καὶ τὰς πεντηκοστὰς τῶν ἄλλων θεῶν, σεσυληκότες καὶ ἀντὶ τοῦ ἀποδοῦναι αὐτοὶ ἔχοντες, τὰ δ' ὄσια, ἃ ἐγίγνετο ὑμέτερα, κεκλοφότες. διαφέρει δὲ τοσοῦτον αὐτῶν ἢ ἱεροσυλία τῶν ἄλλων, ὅσον τὴν ἀρχὴν οὐδ' ἀνήνεγκαν εἰς τὴν ἀκρόπολιν, δέον αὐτούς. οἶμαι δὲ νῆ τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον ὧ ἄνδρες δικασταί, οὐκ ἀπὸ ταῦτομάτου τὴν ὕβριν καὶ τὴν ὑπερηφανίαν ἐπελθεῖν Ἄνδροτιῶνι, ἀλλ' ὑπὸ τῆς θεοῦ ἐπιπεμφθεῖσαν, ἴν', ὥσπερ οἱ τὰ ἀκρωτήρια τῆς Νίκης περικόψαντες ἀπώλοντ' αὐτοὶ ὑφ' αὐτῶν, οὕτω καὶ οὗτοι αὐτοῖς δικαζόμενοι ἀπόλιντο, καὶ τὰ χρήματα καταθεῖεν δεκάπλάσια κατὰ τοὺς νόμους ἢ δεθεῖεν.
- ¹²² Βούλομαι δ' ὑμῖν, ὃ μεταξὺ λέγων περὶ τούτων ἐνεθυμήθην, εἰπεῖν περὶ οὗ τέθηκε νόμου, παράδοξόν τι, θαυμαστὸν ἡλίκον. οὗτος γὰρ ὧ ἄνδρες δικασταὶ τοῖς μὲν τὰ τέλη ἄνουμένοις ἔγραψε τὰς τιμωρίας εἶναι, εἰ μὴ καταβάλοιεν τὰ χρήματα, κατὰ τοὺς νόμους τοὺς προτέρους, ἐν οἷς καὶ ὁ δεσμὸς καὶ ἡ διπλασία γέγραπται, ἀνθρώποις οὐ διὰ τὸ ζημιουῖσθαι ἐπὶ τῇ ὦνῃ ἄκοντες ἔμελλον τὴν πόλιν ἀδικήσειν· τοῖς δ' ὑφαιρουμένοις τὰ τῆς πόλεως καὶ ἱεροσυλοῦσι τὰ τῆς θεοῦ τὸν δεσμὸν ἀφείλεν. καίτοι εἰ μὲν ἐλάττω τούτους ἀδικεῖν ἐκείνων νομίσει φήσεις, ἀνάγκη μά-

νεσθαί σ' ὁμολογεῖν, εἰ δὲ μείζω νομίζων, ὥσπερ 739
ἔστιν, [ἐκεῖνα τὰδικήματα] τοὺς μὲν ἀφίης, τοὺς δὲ
μή, οὐκ ἤδη δῆλος εἶ πεπρακῶς τὸ πρᾶγμα τούτοις;

123 "Ἄξιον τοίνυν καὶ τοῦτ' εἰπεῖν, ὅσον ὑμεῖς δια-
φέρει' ὧ ἄνδρες δικασταὶ μεγαλοφροσύνη τῶν φητό-
ρων. ὑμεῖς μὲν γε τὰπὶ τῷ πλήθει νενομοθετημένα
δεινά, ἐάν τις ἢ διχόθεν μισθοφορήσῃ, ἢ ὀφείλων τῷ
δημοσίῳ ἐκκλησιαάζῃ ἢ δικάσῃ, ἢ ἄλλο τι ποιῇ ὧν οἱ
νόμοι ἀπαγορεύουσιν, οὐ λύετε, καὶ ταῦτ' εἰδότες ὅτι
διὰ πενίαν ἂν ποιήσειεν ὁ τούτων τι ποιῶν, οὐδὲ νό-
μους τοιούτους τίθεσθ', ὅπως ἐξουσία ἔσται ἑξαμαρ-
τεῖν, ἀλλὰ τούναντιον ὅπως μή· οὗτοι δ', ὅπως οἱ τὰ
αἰσχιστα καὶ τὰ δεινότατα ποιοῦντες δίκην μὴ δώ-
124 σουσιν. εἶτα προπηλακίζουσιν ὑμᾶς ἰδίᾳ τοῖς λόγοις,
ὡς αὐτοὶ καλοὶ κάγαθοί, πονηρῶν καὶ ἀχαρίστων οἰκε-
τῶν τρόπους ἔχοντες. καὶ γὰρ ἐκείνων ὧ ἄνδρες δι-
κασταί, ὅσοι ἂν ἐλεύθεροι γένωνται, οὐ τῆς ἐλευθε-
ρίας χάριν ἔχουσι τοῖς δεσπόταις, ἀλλὰ μισοῦσι μάλιστα'
ἀνθρώπων, ὅτι συνίσασιν αὐτοῖς δουλεύσασιν. οὕτω
δὴ καὶ οὗτοι οἱ φήτορες οὐκ ἀγαπῶσιν ἐκ πενήτων
πλούσιοι ἀπὸ τῆς πόλεως γεγεννημένοι, ἀλλὰ καὶ προ-
πηλακίζουσι τὸ πλήθος, ὅτι σύννοιδεν αὐτῶν ἐκάστῳ τὰ
ἐν τῇ πενίᾳ καὶ νεότητι ἐπιτηδεύματα.

125 'Ἄλλὰ νῆ Δί' αἰσχρὸν ἴσως ἦν Ἀνδροτίωνα δε-
θῆναι ἢ Γλανκέτην ἢ Μελάνωπον. οὐ μὰ τὸν Δί' ὧ
ἄνδρες δικασταί, ἀλλὰ πολὺ αἰσχίον τὴν πόλιν ἀδι-
κουμένην καὶ ὑβριζομένην μὴ λαβεῖν δίκην καὶ ὑπὲρ
τῆς θεοῦ καὶ ὑπὲρ αὐτῆς. ἐπεὶ Ἀνδροτιωνί γε πότερ'
οὐ πατρῶον τὸ δεδέσθαι; ἀλλ' αὐτοὶ ἴστε πολλὰς 740
πεντετηρίδας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ διατρίψαντα τὸν πατέρ'
126 αὐτοῦ, καὶ ἀποδράντα, ἀλλ' οὐκ ἀφεθέντα. ἀλλὰ διὰ

τὰ ἐπιτηδεύματα τὰ ἐν τῇ ἡλικίᾳ; ἀλλὰ καὶ διὰ ταῦτα
 δεδέσθαι αὐτῷ οὐχ ἦττον προσήκει, ἢ δι' ἄπερ ὑφεί-
 λετο. ἢ ὅτι εἰσῆει εἰς τὴν ἀγορὰν οὐκ ἐξὸν αὐτῷ, καὶ
 ἐκ ταύτης τοὺς σωφρόνως βεβιωκότας αὐτὸς ἤγεν εἰς
 τὸ δεσμοτήριον; ἀλλὰ Μελάνωπος δεινὸν νῆ Δί' ἐστὶν
 127 εἰ δεθῆσεσθαι νῦν ἐμελλεν. ἀλλὰ περὶ μὲν τοῦ πατρὸς
 αὐτοῦ οὐδὲν ἂν φλαῦρον εἶποιμι, οὐδ' εἰ πάνυ πόλλ'
 ἔχω περὶ κλοπῆς λέγειν, ἀλλ' ἐστὼ μοι ἐκεῖνός γε τοι-
 οῦτος, οἷον ἂν Τιμοκράτης αὐτὸν ἐγκωμιάσειεν. ἀλλ'
 εἰ χρηστοῦ πατρὸς ὦν πονηρὸς καὶ κλέπτης ἦν, καὶ
 προδοσίας γ' ἄλους τρία τάλαντ' ἀπέτεισε, καὶ συνέ-
 δρου γενομένου κλοπῆν αὐτοῦ τὸ δικαστήριον κατέγνω
 καὶ δεκαπλάσιον ἀπέτεισε, καὶ παρεπρεσβεύσατ' εἰς
 Αἴγυπτον, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς ἑαυτοῦ ἠδίκει, οὐ
 τοσοῦτῳ μᾶλλον αὐτὸν ἔδει δεδέσθαι, εἰ καὶ χρηστοῦ
 πατρὸς ὦν τοιοῦτος ἦν; οἶμαι γὰρ ἔγωγ', εἴπερ τῷ
 ὄντι χρηστὸς ἦν Λάχης καὶ φιλόπολις, ὑπ' αὐτοῦ ἂν
 ἐκείνου δεθῆναι αὐτόν, τοιοῦτόν γ' ὄντα καὶ οὕτως
 αἰσχροῖς ὄνειδεσιν περιβάλλουτ' ἐκείνον. καὶ τοῦτον
 128 μὲν δὴ ἐάσωμεν, Γλανκέτην δὲ σκεψώμεθα. οὐχ οὗτός
 ἐστὶν ὁ πρῶτον μὲν εἰς Δεκέλειαν αὐτομολήσας, κά-
 κειθεν ὀρμώμενος καταθέων καὶ φέρων καὶ ἄγων ὑμᾶς;
 ἀλλὰ πάντες ἴστε ταῦτα. καὶ ἀπὸ μὲν τῶν ὑμετέρων
 παιδῶν καὶ γυναικῶν καὶ τῶν ἄλλων χρημάτων, ὅσα
 λάβοι, δεκάτας ἐκεῖ τῷ ἄρμωστῇ κατατιθεῖς τούτων 741
 129 ἀκριβῶς, τὴν δὲ γ' ἐνθάδε θεόν, πρεσβευτῆς ἀξιωθεὶς
 εἶναι ὑφ' ὑμῶν, ἀποστερῶν τὰς ἀπὸ τῶν ὑμετέρων
 πολεμίων δεκάτας; ἔπειτα ταμιεύσας ἐν ἀκροπόλει τὰ-
 ριστεῖα τῆς πόλεως, ἃ ἔλαβεν ἀπὸ τῶν βαρβάρων,
 ὑψηροῦς ἐξ ἀκροπόλεως, τὸν τε δίφρον τὸν ἀργυρό-
 ποδα καὶ τὸν ἀκινάκην τὸν Μαρδονίου, ὃς ἤγε τρια-

κοσίους δαρείκους; ἀλλὰ ταῦτά γ' οὕτω περιφανῆ ἐστίν, ὥστε πάντας ἀνθρώπους εἰδέναι. ἀλλὰ τᾶλλ' οὐ βίαιος; ὡς οὐδεὶς γ' ἀνθρώπων. εἶτα φείσασθαι τινος αὐτῶν ἄξιόν ἐστίν, ὥστε διὰ τούτους ἢ τῶν δεκατῶν τῶν τῆς θεοῦ ἀμελήσαι, ἢ τῆς διπλασίας τῶν ὀσίων χρημάτων, ἢ τὸν τούτους πειρώμενον σφῶζειν μὴ τιμωρήσασθαι; καὶ τί κωλύσει ἅπαντας εἶναι πονηροὺς ὡς ἄνδρες δικασταί, εἰ διὰ ταῦτα πλέον ἔξουσιν; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι οὐδέν.

131 Μὴ τοίνυν αὐτοὶ διδάσκετε, ἀλλὰ τιμωρεῖσθε. καὶ μὴ ἔατε ἀγανακτεῖν, εἰ δεθῆσονται ἔχοντες τὰ ὑμέτερα, ἀλλ' ἄγετ' αὐτοὺς ὑπὸ τοὺς νόμους. οὐδὲ γὰρ οἱ τῆς ξενίας ἀλισκόμενοι ἀγανακτοῦσιν ἐν τῷ οἰκῆματι τούτῳ ὄντες, ἕως ἂν τῶν ψευδομαρτυριῶν ἀγωνίσωνται, ἀλλὰ μένουσι καὶ οὐκ οἴονται δεῖν ἐγγυητὰς καταστήσαντες
132 περιμέναι. ἔδοξε γὰρ τῇ πόλει ἀπιστεῖν αὐτοῖς, καὶ οὐκ ᾤετο δεῖν διακρουσθῆναι τῆς τιμωρίας δι' ἐγγυητῶν καταστάσεως, ἀλλ' ἐνταῦθα μένειν αὐτούς, οὐ καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν πολιτῶν. καίτοι καὶ ἐπὶ χρήμασιν ἤδη τινὲς ἐδέθησαν καὶ ἐπὶ κρίσεσιν, ἀλλ' ὅμως ὑπέμενον. ἀηδὲς μὲν οὖν ἴσως ἐστὶν ὄνομαστί περὶ τινῶν μεμνησθαι,
133 ἀναγκαῖον δὲ παρεξετάσαι αὐτοὺς παρὰ τούτους. τοὺς 742 μὲν οὖν πρὸ Εὐκλείδου ἄρχοντος ἔασω καὶ τοὺς σφόδρα παλαιούς. καίτοι κατὰ τοὺς χρόνους οὓς ἕκαστοι αὐτῶν ἦσαν, πολλοῦ ἄξιοι δοκοῦντες γεγενῆσθαι τὸν ἔμπροσθε χρόνον, ὅμως ἰσχυρᾶς παρὰ τοῦ δήμου ὀργῆς ἐτύγχανον ἐπὶ τοῖς ὕστερον γιγνομένοις ἀδικήμασιν· οὐ γὰρ χρόνον τινὰ δικαίους ᾤετο δεῖν αὐτοὺς ἢ πόλις εἶναι, εἶτα κλέπτας, ἀλλὰ περὶ γε τὰ κοινὰ ἀεὶ δικαίους· ἐδόκει γὰρ τὸν ἔμπροσθεν χρόνον οὐ φύσει, ἀλλ' ἐπιβουλεύων, τοῦ πιστευθῆναι, δίκαιος γεγονέναι

184 ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος. ἀλλὰ μετ' Εὐκλείδην ἄρχοντ'
 ὧ ἄνδρες δικασταί, πρῶτον μὲν Θρασύβουλον τὸν Κολ-
 λυτέα πάντες μέμνησθε δις δεθέντα καὶ κριθέντ' ἀμ-
 φοτέρας τὰς κρίσεις ἐν τῷ δήμῳ· καίτοι τῶν ἐκ Πει-
 ραιῶς ἀπὸ Φυλῆς οὗτος ἦν. ἔπειτα Φιλέσιον τὸν
 Λαμπρέα. ἔπειτ' Ἀγύρριον τὸν Κολλυτέα, ἄνδρα
 χρηστὸν καὶ δημοτικὸν καὶ περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτε-
 185 ρον πολλὰ σπουδάσαντα· ἀλλ' ὅμως τοὺς νόμους ᾤετο
 δεῖν καὶ αὐτὸς ἐκείνος ὁμοίως, ὥσπερ ἐπὶ τοῖς ἀδυνά-
 τοις, οὕτω καὶ ἐφ' αὐτῷ ἰσχύειν, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ
 οἰκῆματι τούτῳ πολλὰ ἔτη, ἕως τὰ χρήματα ἀπέτεισεν
 ἃ ἔδοξε τῆς πόλεως ὄντ' ἔχειν· καὶ ἐπ' ἐκείνῳ Καλλί-
 στρατος δυνάμενος καὶ ἀδελφιδοῦς ὢν αὐτοῦ οὐκ ἐτίθει
 νόμους. καὶ Μυρωνίδης ὁ Ἀρχίνου υἱός, τοῦ κατα-
 λαβόντος Φυλὴν καὶ μετὰ γε τοὺς θεοὺς αἰτιωτάτου
 ὄντος τῆς καθόδου τῷ δήμῳ, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ καλὰ
 πεπολιτευμένον, καὶ ἐστρατηγηκότος πολλάκις. ἀλλ'
 186 ὅμως ἅπαντες οὗτοι ὑπέμενον τοὺς νόμους. καὶ οἱ 743
 ταμίαι ἐφ' ὧν ὁ Ὀπισθόδομος ἐνεπρήσθη, καὶ οἱ τῶν
 τῆς θεοῦ καὶ οἱ τῶν ἄλλων θεῶν, ἐν τῷ οἰκῆματι
 τούτῳ ἦσαν, ἕως ἢ κρίσις αὐτοῖς ἐγένετο. καὶ οἱ περὶ
 τὸν σίτον ἀδικεῖν δόξαντες, καὶ ἄλλοι πολλοὶ ὧ ἄνδρες
 187 δικασταί, πάντες βελτίους Ἀνδροτίανος ὄντες. εἶτα
 τούτοις μὲν ἔδει κυρίους τοὺς πάλαι κειμένους νόμους
 εἶναι, καὶ δεδωκέναι δίκην αὐτοῖς κατὰ τοὺς ὑπάρ-
 χοντας νόμους· δι' Ἀνδροτίωνα δὲ καὶ Γλανκέτην καὶ
 Μελάνωπον καινὸν δεῖ γενέσθαι νόμον, διὰ τοὺς ἐα-
 λωκότας καὶ ψήφῳ κεκριμένους κατὰ τοὺς πάλαι κει-
 μένους νόμους, καὶ δόξαντας ἔχειν ἱερὰ χρήματα καὶ
 ὄσια; εἴτ' οὐ καταγέλαστος δόξει ἢ πόλις εἶναι, εἰ τοῖς
 ἱεροσύλοις, ὅπως σωθήσονται, νόμον φανεῖται τιθεμένη;

138 ἐγὼ μὲν οἶμαι. μὴ τοίνυν ἐάσηθ' ὑμᾶς αὐτοὺς ὑβρίζεσθαι μηδὲ τὴν πόλιν, ἀλλὰ μνησθέντες ὅτι Εὐδήμον τὸν Κυδαθηναῖα, νόμον δόξαντα θεῖναι οὐκ ἐπιτήδειον, οὐ πάλαι ἀλλ' ἐπ' Εὐάνδρου ἄρχοντος ἀπεκτείνετε, καὶ Φίλιππον τὸν Φιλίππου τοῦ ναυκλήρου υἱὸν μικροῦ μὲν ἀπεκτείνετε, χρημάτων δὲ πολλῶν αὐτοῦ ἐκεῖνου ἀντιτιμωμένου παρ' ὀλίγας ψήφους ἐτιμήσατε, ταύτην τὴν ὀργὴν καὶ νῦν ἐπὶ τουτοῦ λάβετε, ἐκεῖνο πρὸς τούτοις ἄπασιν ἐνθυμηθέντες, τί ποτ' ἂν ἐπάθετε ὑπὸ τούτου αὐτοῦ, εἰ οὗτος εἰς ὧν ἐπρέσβευεν ὑπὲρ ὑμῶν. οἶμαι γὰρ τοιοῦτον οὐδὲν εἶναι ὅτου ἂν ἀπέσχετο. ὁρᾶτε δὲ τὴν διάνοιαν αὐτοῦ· ὁ γὰρ νόμος, ὃν ἐτόλμησε θεῖναι, τὸν τρόπον αὐτοῦ δείκνυσιν.

139 Βούλομαι δ' ὑμῖν ὧ ἄνδρες δικασταὶ ἐν Λοκροῖς ὡς νομοθετοῦσι διηγῆσασθαι· οὐδὲν γὰρ χείρους ἔσεσθε παράδειγμά τι ἀκηκοότες, ἄλλως τε καὶ ὧ πόλις εὐνο- 744
μουμένη χρηταί. ἐκεῖ γὰρ οὕτως οἴονται δεῖν τοῖς πάλαι κειμένοις χρῆσθαι νόμοις καὶ τὰ πάτρια περιστελλεῖν, καὶ μὴ πρὸς τὰς βουλήσεις μηδὲ πρὸς τὰς διαδύσεις τῶν ἀδικησάντων νομοθετεῖσθαι, ὥστ' ἐάν τις βούληται νόμον καινὸν τιθέναι, ἐν βρόχῳ τὸν τράχηλον ἔχων νομοθετεῖ, καὶ ἐὰν μὲν δόξη καλὸς καὶ χρήσιμος εἶναι ὁ νόμος, ζῆ ὁ τιθεὶς καὶ ἀπέρχεται,
140 εἰ δὲ μὴ, τέθνηκεν ἐπισπασθέντος τοῦ βρόχου. καὶ γὰρ τοὶ καινοὺς μὲν οὐ τολμῶσι τιθέναι, τοῖς δὲ πάλαι κειμένοις ἀκριβῶς χρῶνται. ἐν πολλοῖς δὲ πάνυ ἔτεσιν ὧ ἄνδρες δικασταὶ εἰς λέγεται παρ' αὐτοῖς νόμος καινὸς τεθῆναι. ὄντος γὰρ αὐτόθι νόμου, ἐάν τις ὀφθαλμὸν ἐκκόψῃ, ἀντεκκόψαι παρασχεῖν τὸν ἑαυτοῦ, καὶ οὐ χρημάτων τιμήσεως οὐδεμιᾶς, ἀπειλήσαι τις λέγεται ἐχθρὸς ἐχθρῷ ἕνα ἔχοντι ὀφθαλμόν, ὅτι αὐτοῦ ἐκ-

- 141 κόψει τοῦτον τὸν ἕνα. γενομένης δὲ ταύτης τῆς ἀπει-
 λῆς χαλεπῶς ἐνεγκῶν ὁ ἑτερόφθαλμος, καὶ ἡγούμενος
 ἀβίωτον αὐτῷ [εἶναι] τὸν βίον τοῦτο παθόντι, λέγε-
 ται τολμηῆσαι νόμον εἰσενεγκεῖν, ἐάν τις ἕνα ἔχοντος
 ὀφθαλμὸν ἐκκόψῃ, ἅμφω ἀντεκκόψαι παρασχεῖν, ἵνα
 τῇ ἴσῃ συμφορᾷ ἀμφοτέροι χρωῶνται. καὶ τοῦτον μόνον
 λέγονται Λοκροὶ θέσθαι τὸν νόμον ἐν πλεῖν ἢ δια-
 142 κοσίοις ἔτεσιν. οἱ δὲ παρ' ἡμῖν φήτορες ὧ ἄνδρες
 δικασταί, πρῶτον μὲν ὅσοι μῆνες μικροῦ δέουσι νο-
 μοθετεῖν τὰ αὐτοῖς συμφέροντα, ἐπειτ' αὐτοὶ μὲν τοὺς
 ιδιώτας εἰς τὸ δεσμοπήριον ἄγουσιν ὅταν ἄρχωσιν,
 ἐφ' ἑαυτοῖς δ' οὐκ οἴονται δεῖν ταῦτ' ὀρθοῦν τοῦτ'
 εἶναι· ἐπειτα τοὺς μὲν τοῦ Σόλωνος νόμους τοὺς 745
 πάλαι δεδοκιμασμένους, οὓς οἱ πρόγονοι ἔθεντο, λύ-
 οῦσιν αὐτοί, τοῖς δ' ἑαυτῶν, οὓς ἐπ' ἀδικίᾳ τῆς πό-
 143 λεως τιθέασι, χρῆσθαι ὑμᾶς οἴονται δεῖν. εἰ οὖν μὴ
 τιμωρήσεσθε τούτους, οὐκ ἂν φθάνοι τὸ πλῆθος τού-
 τοις τοῖς θηρίοις δουλεῦον. εὖ δ' ἴστε ὧ ἄνδρες δι-
 κασταί, ὅτι ἐάν μὲν σφόδρ' ὀργίξησθε, ἦττον ἀσελ-
 γανοῦσιν, ἂν δὲ μὴ, πολλοὺς τοὺς ἀσελγείς εὐρήσετε
 καὶ τοὺς ὑβρίζοντας ὑμᾶς ἐπὶ τῇ τοῦ φιλοτιμείσθαι
 προφάσει.
- 144 Ἴνα δὲ καὶ περὶ ἐκείνου εἰπω τοῦ νόμου ὧ ἄν-
 δρες δικασταί, ᾧ ἀκούω μέλλειν παραδείγματι χρῆσθαι
 τοῦτον καὶ φήσειν ἀκόλουθον αὐτῷ τεθηκέναι, ἐν ᾧ
 ἐνὶ „οὐδὲ δῆσῶ Ἀθηναίων οὐδένα, ὃς ἂν ἐγγυητὰς
 τρεῖς καθιστῆ τὸ αὐτὸ τέλος τελοῦντας, πλὴν ἐάν τις
 ἐπὶ προδοσίᾳ τῆς πόλεως ἢ ἐπὶ καταλύσει τοῦ δήμου
 συνηῶν ἀλῶ, ἢ τέλος πριάμενος ἢ ἐγγυησάμενος ἢ
 ἐκλέγων μὴ καταβάλλῃ“, ἀκούσατέ μου καὶ περὶ τού-
 145 του. οὐ γὰρ ἐρῶ ὅτι αὐτὸς Ἀνδροτίων ἦγεν εἰς τὸ

δεσποτήριον καὶ ἔδει τούτου κειμένου τοῦ νόμου, ἀλλ'
 ἐφ' οἷς κεῖται ὁ νόμος οὗτος, διδάξω ὑμᾶς. οὗτος γὰρ
 ὧ ἄνδρες δικασταὶ οὐκ ἐπὶ τοῖς κεκριμένοις καὶ ἡγω-
 νισμένοις κεῖται, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἀκρίτοις, ἵνα μὴ διὰ
 τὸ δεδέσθαι χεῖρον ἀναγκάζοιτο ἀγωνίζεσθαι ἢ καὶ
 παντάπασιν ἀπαράσκειν εἶεν. οὕτωσ' ὁ δ', ἃ ἐπὶ τοῖς
 ἀκρίτοις κεῖται, ὡς περὶ ἀπάντων εἰρημμένα μέλλει πρὸς
 146 ὑμᾶς λέγειν. ὡς δὲ σαφῶς γνώσεσθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω,
 ἐγὼ ὑμῖν ἐρῶ. οὔτε γὰρ ἂν ὧ ἄνδρες δικασταὶ τιμᾶν
 ἐξῆν ὑμῖν ὅ τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτεῖσαι (ἐν γὰρ τῷ
 παθεῖν καὶ ὁ δεσμός ἐστι· οὐκ ἂν οὖν ἐξῆν δεσμοῦ
 τιμῆσαι), οὔθ' ὅσων ἐνδειξίς ἐστίν ἢ ἀπαγωγή, προσ- 746
 εγγράπτ' ἂν ἐν τοῖς νόμοις „τὸν δ' ἐνδειχθέντα ἢ
 ἀπαχθέντα δησάντων οἱ ἔνδεκα ἐν τῷ ξύλῳ“, εἴπερ
 μὴ ἐξῆν ἄλλους ἢ τοὺς ἐπὶ προδοσίᾳ τῆς πόλεως ἢ
 ἐπὶ καταλύσει τοῦ δήμου συνιόντας ἢ τοὺς τὰ τέλη
 147 ὀνουμένους καὶ μὴ καταβάλλοντας δησαί. νῦν δὲ ταῦθ'
 ὑμῖν τεκμήρια ἔστω ὅτι ἔξεστι δησαί· παντελῶς γὰρ
 ἦδη ἄκυρ' ἂν ἦν τὰ τιμήματα. ἔπειτα δ' ὧ ἄνδρες
 δικασταὶ τοῦτο τὸ γράμμα αὐτὸ μὲν καθ' αὐτὸ οὐκ
 ἔστι νόμος, τὸ „οὐδὲ δήσω Ἀθηναίων οὐδένα“, ἐν δὲ
 τῷ ὄρκῳ τῷ βουλευτικῷ γέγραπται, ἵνα μὴ συνιστά-
 μενοι οἱ φήτορες οἱ ἐν τῇ βουλῇ δεσμὸν κατὰ τινος
 148 τῶν πολιτῶν λέγοιεν. ἄκυρον οὖν τοῦ δησαί τὴν βου-
 λὴν ποιῶν ὁ Σόλων τοῦτο πρὸς τὸν ὄρκον τὸν βου-
 λευτικὸν προσέγραψεν, ἀλλ' οὐ πρὸς τὸν ὑμέτερον·
 ἀπάντων γὰρ κυριώτατον ᾤετο δεῖν εἶναι τὸ δικαστή-
 ριον, καὶ ὅ τι γνώη, τοῦτο πάσχειν τὸν ἀλόντα. ἀνα-
 γνώσεται δ' ὑμῖν αὐτοῦ τούτου ἕνεκα τὸν τῶν ἡλια-
 στῶν ὄρκον. λέγε σύ.

149

ὍΡΚΟΣ ΗΛΙΑΣΤΩΝ

Ψηφιοῦμαι κατὰ τοὺς νόμους καὶ τὰ ψηφίσματα τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων καὶ τῆς βουλῆς τῶν πεντακοσίων. καὶ τύραννον οὐ ψηφιοῦμαι εἶναι οὐδ' ὀλιγαρχίαν· οὐδ' εἴαν τις καταλύῃ τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων, ἢ λέγῃ ἢ ἐπιψηφίσῃ παρὰ ταῦτα, οὐ πείσομαι· οὐδὲ τῶν χρεῶν τῶν ἰδίων ἀποκοπᾶς οὐδὲ γῆς ἀναδασμὸν τῆς Ἀθηναίων οὐδ' οἰκιῶν· οὐδὲ τοὺς φεύγοντας κατὰξω, οὐδὲ ἂν θάνατος κατέγνωσται, οὐδὲ τοὺς μένοντας ἐξελεῶ παρὰ τοὺς νόμους τοὺς κειμένους καὶ τὰ ψηφίσματα τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων καὶ τῆς βουλῆς οὔτ' αὐτὸς ἐγὼ οὔτ' ἄλλον οὐδένα 150 εἶσω. οὐδ' ἀρχὴν καταστήσω ὥστ' ἀρχεῖν ὑπεύθυνον 747 ὄντα ἐτέρας ἀρχῆς, καὶ τῶν ἐννέα ἀρχόντων καὶ τοῦ ἱερομνήμονος καὶ ὅσαι μετὰ τῶν ἐννέα ἀρχόντων κυαμεύονται τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, καὶ κήρυκος καὶ πρεσβείας καὶ συνέδρων· οὐδὲ δις τὴν αὐτὴν ἀρχὴν τὸν αὐτὸν ἄνδρα οὐδὲ δύο ἀρχὰς ἄρξαι τὸν αὐτὸν ἐν τῷ αὐτῷ ἐνιαυτῷ. οὐδὲ δῶρα δέξομαι τῆς ἡλιάσεως ἔνεκα οὔτ' αὐτὸς ἐγὼ οὔτ' ἄλλος ἐμοὶ οὔτ' ἄλλη εἰδότος ἐμοῦ, οὔτε τέχνη οὔτε μηχανῆ 151 οὐδεμιᾶ. καὶ γέγονα οὐκ ἔλαττον ἢ τριάκοντ' ἔτη. καὶ ἀκροάσομαι τοῦ τε κατηγοροῦ καὶ τοῦ ἀπολογουμένου ὁμοίως ἀμφοῖν, καὶ διαψηφιοῦμαι περὶ αὐτοῦ ὃ ἂν ἢ δλώξις ἢ ἐπομνύναι Δία, Ποσειδῶ, Δῆμητρα, καὶ ἐπαρᾶσθαι ἐξώλειαν ἑαυτῷ καὶ οἰκίᾳ τῇ ἑαυτοῦ, εἴ τι τούτων παραβαίνοι, εὐορκοῦντι δὲ πολλὰ κάγαθὰ εἶναι.

Ἐνταῦθ' οὐκ ἐνὶ ᾧ ἄνδρες δικασταί, „οὐδὲ δῆσω Ἀθηναίων οὐδένα“. τὰ γὰρ κρίνοντα τὰς κρίσεις ἀπάσας τὰ δικαστήρι' ἐστίν, οἷς ἐξουσία ἐστὶ καὶ δεσμὸν καὶ ἄλλ' ὃ τι ἂν βούλωνται καταγιγνώσκειν.

152

Ὡς μὲν οὖν ἔξεστιν ὑμῖν δεσμὸν καταγιγνώσκειν, ταῦτ' ἐπιδείκνυμι· ὡς δὲ τὰ δεδικασμέν' ἄκυρα ποιεῖν καὶ δεινὸν καὶ ἀνόσιόν ἐστι καὶ δήμου κατάλυσις,

πάντας ἂν οἶμαι ὁμολογήσαι. ἡ γὰρ πόλις ἡμῶν ὧ
 ἄνδρες δικασταὶ νόμοις καὶ ψηφίσμασι διοικεῖται. εἰ
 δὴ τις τὰ ψηφῶν κεκριμένα νόμῳ καινῷ λύσει, τί πέρας
 ἔσται; ἢ πῶς τοῦτον δίκαιόν ἐστι νόμον προσαγορεύ-
 ειν, ἀλλ' οὐκ ἀνομίαν; ἢ πῶς οὐ τῆς μεγίστης ὀργῆς
 153 ὁ τοιοῦτος νομοθέτης ἄξιός ἐστιν; ἐγὼ μὲν γὰρ τῶν
 ἐσχάτων νομίζω, οὐχ ὅτι τοῦτον μόνον τὸν νόμον 748
 ἔδηκεν, ἀλλ' ὅτι καὶ τοῖς ἄλλοις ὁδὸν δείκνυσι καὶ
 περὶ δικαστηρίων καταλύσεως καὶ περὶ τῶν φευγόντων
 καθόδου καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν δεινोटάτων. τί γὰρ
 κωλύει ὧ ἄνδρες δικασταί, εἰ οὗτος χαίρων ἀπαλλάξει
 ὁ τοιοῦτον νόμον τιθεῖς, ἕτερον φανῆναι ἄλλο τι τῶν
 τῆς πόλεως ἰσχυροτάτων καταλύοντα νόμῳ καινῷ; ἐγὼ
 154 μὲν γὰρ οἶμαι οὐδέν. ἀκούω δ' ἔγωγε καὶ τὸ πρό-
 τερον οὕτω καταλυθῆναι τὴν δημοκρατίαν, παρανόμων
 πρώτον γραφῶν καταλυθεισῶν καὶ τῶν δικαστηρίων
 ἀκύρων γενομένων. ἴσως μὲν οὖν ἂν τις ὑπολάβοι,
 ὅτι οὐχ ὁμοίων ὄντων τῶν πραγμάτων νῦν καὶ τότε
 λέγω περὶ καταλύσεως τοῦ δήμου. ἀλλ' οὐδὲ σπέρμα
 δεῖ καταβάλλειν ἐν τῇ πόλει οὐδένα ὧ ἄνδρες δικασταὶ
 τοιούτων πραγμάτων, οὐδ' εἰ μήπω ἂν ἐκφύοι, ἀλλὰ
 τὸν ἐγχειροῦντα λέγειν ἢ ποιεῖν τι τοιοῦτον δίκην δι-
 δόναι.

155 Ὅτι τοίνυν καὶ τέχνη κακῶς ἐνεχείρησεν ποιεῖν
 ὑμᾶς, ἄξιόν ἐστιν ἀκοῦσαι. ὀρῶν γὰρ ἐκάστοτε πάν-
 τας, καὶ τοὺς πολιτευομένους καὶ τοὺς ιδιώτας, τοὺς
 νόμους τῶν τῆς πόλεως ἀγαθῶν αἰτίους ὑπολαμβάνον-
 τας, ἐσκόπει πῶς λήσει τούτους καταλύσας, κὰν ἔρα
 ληφθῆ τοῦτο ποιῶν, μὴ δόξει δεινὸν μῆδ' ἀναιδές
 156 μῆδὲν εἰργάσθαι. εὗρεν οὖν τοῦθ' ὃ πεποιήκεν, νόμῳ
 τοὺς νόμους λύσαι, ἵνα τὰδικήματ' αὐτοῦ τὸ τῆς σω-

τηρίας ὄνομ' ἔχη. οἷ τε γὰρ σφύζοντες τὴν πόλιν εἰσὶ νόμοι, ὃν θ' οὗτος ἔθηκεν οὐδὲν ἐκείνοις τῶν αὐτῶν ἔχοντα, νόμος. τὴν μὲν οὖν τοῦνόματος φιλανθρωπίαν, ὅτι ταύτην ἂν μάλιστα προσεῖσθε, κατείδε· τὴν δὲ χρεῖαν, ὅτι τάναντί' ἔχουσα φανήσεται, παρείδε. 749

157 φέρε γὰρ πρὸς Δίδος, ἔστιν ὅστις ἂν ἢ πρόεδρος ποτ' ἐπεψήφισεν ἢ πρότασις τούτων τι τῶν ἐν τῷ νόμῳ γεγραμμένων; ἐγὼ μὲν οὐδέν' ἂν οἶμαι. πῶς οὖν τοῦθ' ὑπέδου; νόμον ἔδειξέ' ὄνομα τοῖς αὐτοῦ κακουργήμασιν. οὐ γὰρ ἀπλῶς, οὐδ' ὅπως ἔτυχον, ποιοῦσι κακῶς ὑμᾶς, ἀλλ' ἐσκεμμένως καὶ τοῦτ' αὐτὸ πράττοντες, οὐχ οὗτος μόνον, ἀλλὰ πολλοὶ τῶν πολιτευομένων, οἳ τούτῳ παριόντες ἀντίκα δὴ μάλα συναπολογήσονται, οὐ μὰ Δί' οὐ Τιμοκράτει χαρίσασθαι βουλόμενοι, πόθεν; ἀλλ' αὐτῷ συμφέρειν ἕκαστος ἡγούμενος τὸν νόμον. ὥσπερ τοίνυν οὗτοι σφίσιν αὐτοῖς βοηθοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς, οὕτω

158 δεῖ καὶ ὑμᾶς ὑμῖν αὐτοῖς βοηθεῖν. καίτοι ἀνερωτῶντος τινος αὐτόν, ὅτου ἔνεκα τοιαῦτ' ἠθέλησε γράφειν, καὶ διεξιόντος ὡς χαλεπὸν τὸν ἄγων' ὑπολαμβάνοι τόνδε, τετυφῶσθαι τὸν λέγοντ' ἔφη· συμπαρέεσθαι γὰρ Ἀνδροτίων' ἑαυτῷ, καὶ τοιοῦτους λόγους σχολὴν ἄγοντ' ἐσκέφθαι περὶ πάντων, ὥστ' εὖ εἰδέναι ὅτι οὐδὲν αὐτῷ γενήσοιτο φλαῦρον ἀπὸ τῆς γραφῆς τῆσδε.

159 καὶ δῆτα καὶ τεθαύμακα τὴν ἀναισχυντίαν τὴν τούτου τε ἀκείνου, τοῦ μὲν, εἰ καλεῖ, τοῦ δ', εἰ πάρεισι καὶ συναπολογήσεται. μαρτυρία γὰρ δήπου φανερὰ γενήσεται πᾶσιν ὑμῖν, ὅτι τὸν νόμον τούτων ἔνεκ' ἐτίθει, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ πᾶσι τὸν αὐτόν. ὅμως δὲ καὶ περὶ τῶν ἐκείνῳ πεπολιτευμένων ὑμᾶς μικρὰ βέλτιόν ἐστιν ἀκοῦσαι, καὶ τούτων ταῦθ', ὧν κεκοινωνήκεν οὗτος, καὶ δι' ἃ τούτου οὐδὲν ἦττον ἐκείνου δικαίως ἂν μισοῖτε.

λέξω δ' οὐδὲν ὧν ἀκηκόαθ' ὑμεῖς, εἰ μὴ τινες ἄρ' ἐπὶ τοῖς Εὐκτῆμονι γιγνομένοις ἀγῶσι παρῆσαν.

- 160 Καὶ πρῶτον μὲν, ἐφ' ᾧ μέγιστον φρονεῖ, τὴν τῶν χρημάτων εἰσπραξίν ἐξετάσωμεν αὐτοῦ, ἣν μετὰ τοῦτου τοῦ χρηστοῦ πάντα εἰσέπραξεν ὑμᾶς. αἰτιασάμενος γὰρ Εὐκτῆμονα τὰς ὑμετέρας ἔχειν εἰσφοράς, καὶ τοῦτ' ἐξελέγξειν ἢ παρ' ἑαυτοῦ καταθήσειν ὑποσχόμενος, καταλύσας ψηφίσματι κληρωτὴν ἀρχὴν ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ἐπὶ τὴν εἰσπραξίν παρέδου, καὶ τοῦτον προὔβαλετ', εἰπὼν τὴν τοῦ σώματος ἀρρωστίαν, ἴν',
- 161 ἔφη, συνδιοικῆ μοι. δημηγορίας δ' ἐπὶ τούτοις ποιούμενος, ὡς ἔστι τριῶν αἴρεσις, ἢ κατακόπτειν τὰ πομπεῖα, ἢ πάλιν εἰσφέρειν, ἢ τοὺς ὀφείλοντας εἰσπράττειν, αἰρουμένων εἰκότως ὑμῶν τοὺς ὀφείλοντας εἰσπράττειν, ταῖς ὑποσχέσεσιν κατέχων, καὶ διὰ τὸν καιρὸν ὃς ἦν τότε ἔχων ἐξουσίαν, τοῖς μὲν κειμένοις νόμοις οὐκ ᾤετο δεῖν χρῆσθαι, οὐδ', εἰ μὴ τούτους ἐνόμιζ' ἱκανοὺς, ἑτέρους τιθέναι, ψηφίσματα δ' εἶπεν ἐν ὑμῖν δεινὰ καὶ παράνομα, δι' ὧν ἡργολάβει, προσαγαγεῖ
- 162 τούτῳ χρώμενος τῶν λημμάτων, καὶ πολλὰ τῶν ὑμετέρων κέκλοφεν μετὰ τούτου, γράψας τοὺς ἔνδεκα καὶ τοὺς ἀποδέκτας καὶ τοὺς ὑπηρέτας ἀκολουθεῖν μεθ' αὐτοῦ. εἴτ' ἔχων τούτους ἤγ' ἐπὶ τὰς ὑμετέρας οἰκίας, καὶ σὺ Τιμόκρατες συνηκολούθεις μόνος τῶν συναρχόντων δέκ' ὄντων. καὶ μηδεὶς ὑπολαμβανέτω με λέγειν, ὡς οὐ χρῆν εἰσπράττειν τοὺς ὀφείλοντας. χρῆν
- 163 ἔθῳν εἰς τὴν πολιτείαν εἰσαγομένων. εἰ γὰρ θέλοιτ'

ἐξετάσαι, τίνος εἵνεκα μᾶλλον ἂν τις ἔλοιτ' ἐν δημο-
 κρατία ζῆν ἢ ἐν ὀλιγαρχία, τοῦτ' ἂν εὗροιτε προχειρό-
 τατον, ὅτι πάντα πραότερ' ἐστὶν ἐν δημοκρατία. ὅτι μὲν
 τοίνυν τῆς ὄπου βούλεσθ' ὀλιγαρχίας [πολλῶ] ἀσειλγέ-
 στερα καὶ δεινότερα ἐποίουν οὗτοι, παραλείψω. ἀλλὰ
 παρ' ἡμῖν πότε πώποτε δεινότατ' ἐν τῇ πόλει γέγονεν;
 [εὐ οἶδ' ὅτι] ἐπὶ τῶν τριάκονθ' ἅπαντες ἂν εἴποιτε.
 164 τότε τοίνυν, ὡς ἔστιν ἀκούειν, οὐκ ἔστιν ὅστις ἀπε-
 στερεῖτο τοῦ σωθῆναι, ὃς ἑαυτὸν οἴκοι κρύψειεν, ἀλλ'
 αὐτὸ τοῦτο κατηγοροῦσι τῶν τριάκοντα, ὅτι τοὺς ἐκ
 τῆς ἀγορᾶς ἀδίκως ἀπήγον. οὗτοι τοίνυν τοσαύτην
 ὑπερβολὴν ἐποίησαντο τῆς αὐτῶν πονηρίας, ὥστ' ἐν
 δημοκρατία πολιτευόμενοι τὴν ἰδίαν οἰκίαν ἐκάστῳ δε-
 σμωτήριον καθίστασαν, τοὺς ἔνδεκ' ἄγοντες ἐπὶ τὰς
 185 οἰκίας. καίτοι ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τί οἴεσθε, ὅπότ'
 ἄνθρωπος πένης, ἢ καὶ πλούσιος, πολλὰ δ' ἀνηλωκῶς
 καὶ τιν' ἴσως τρόπον εικότως οὐκ εὐπορῶν ἀργυρίου,
 μὴ μόνον εἰς τὴν ἀγορὰν φοβοῖτ' ἐμβαλεῖν, ἀλλὰ μηδ'
 οἴκοι μένειν ἀσφαλὲς ἡγοῖτο, ὃ δὲ τούτων αἷτιος Ἀν-
 δροτίων εἶη, ὃν οὐδ' ὑπὲρ αὐτοῦ δίκην ἑᾶ λαβεῖν τὰ
 πεπραγμένα καὶ βεβιωμένα, μὴ τί γ' ὑπὲρ τῆς πόλεως
 166 [εἰσπράττειν εἰσφορᾶς]; καίτοι εἰ τις ἔροιτ' αὐτόν, ἢ 752
 σὲ ὧ Τιμόκρατες τὸν ἐπαινέτην τούτων καὶ συνεργόν,
 τὰς εἰσφορὰς πότερον τὰ κτήματ' ἢ τὰ σώματ' ὀφείλει,
 τὰ κτήματα φήσαιτ' ἂν, εἴπερ ἀληθῆ λέγειν βούλοισθε·
 ἀπὸ γὰρ τούτων εἰσφέρομεν. τίνος οὖν εἵνεκ' ὧ κά-
 κιστοι πάντων ἀνθρώπων, ἀφέντες τὸ τὰ χωρία δη-
 μεύειν καὶ τὰς οἰκίας καὶ ταῦτ' ἀπογράφειν, ἐδεῖτε καὶ
 ὑβρίζετ' ἀνθρώπους πολίτας καὶ τοὺς ταλαιπώρους με-
 τοίκους, οἷς ὑβριστικώτερον ὑμεῖς ἢ τοῖς οἰκέταις τοῖς
 167 ὑμετέροις αὐτῶν κέχρησθε; καὶ μὴν εἰ θέλοιτε σκέψασθαι

- παρ υμῖν αὐτοῖς ὧ ἄνδρες δικασταί, τί δοῦλον ἢ
 ἐλεύθερον εἶναι διαφέρει, τοῦτο μέγιστον ἂν εὕροιτε,
 ὅτι τοῖς μὲν δούλοις τὸ σῶμα τῶν ἀδικημάτων ἀπάν-
 των ὑπεύθυνόν ἐστι, τοῖς δ' ἐλευθέροις ὕστατον τοῦτο
 προσήκει κολάζειν. οἱ δὲ τούναντίον εἰς τὰ σώμαθ',
 168 ὥσπερ ἀνδραπόδοις, ἐποιήσαντο τὰς τιμωρίας. οὕτω
 δ' ἀνίσως καὶ πλεονεκτικῶς ἔσχε πρὸς ὑμᾶς Ἀνδρο-
 τίων, ὥστε τὸν μὲν αὐτοῦ πατέρ' ᾤετο δεῖν, δημοσίᾳ
 δεθέντ' ἐπὶ χρήμασιν ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ, μήτ' ἀπο-
 δόντα ταῦτα μήτε κριθέντ' ἀποδρᾶναι, τῶν δ' ἄλλων
 πολιτῶν τὸν μὴ δυνάμενον τὰ ἑαυτοῦ θείναι, οἰκοθεν
 169 εἰς τὸ δεσμοτήριον ἀχθένθ' ὑφ' ἑαυτοῦ δεδεσθαι. καὶ
 Τιμοκράτης τῶν μὲν πολλῶν ἡμῶν τότε, ὅτε τὴν δι-
 πλασίαν εἰσέπραττεν, οὐδ' ἂν παρ' ἑνὸς λαβεῖν ἠθέ-
 λησεν ἐγγυητάς, μὴ μέχρι τῆς ἐνάτης πρυτανείας, ἀλλ'
 οὐδὲ μιᾶς ἡμέρας, ἀλλ' ἢ διπλᾶ τὰ χρήματ' ἔδει κατα-
 βάλλειν ἢ παραχρῆμα δεδεσθαι. παρεδίδου δ' οὗτος τοῖς
 ἑνδεκα, τὸν οὐκ ὠφληκότ' ἐν τῷ δικαστηρίῳ. νῦν δ' 753
 ὅπως ὧν ἂν ὑμεῖς καταγνώτ' ἄδετοι περιίασιν, ὑπεύ-
 θυνον αὐτὸν ποιήσας νόμον εἰσενεγκεῖν ἐτόλμησεν.
- 170 Ἄλλ' ὅμως κάκεινα καὶ τάδε φήσουσ' ὑπὲρ ὑμῶν
 πράττειν. εἶτα ταῦθ' ὑμεῖς ἀναδέξεσθε [ὑπὲρ ὑμῶν
 πεπραχθαι], καὶ τὰ τῆς τούτων θρασύτητος καὶ πονη-
 ρίας ἔργα πράως οἴσετε; ἀλλὰ μισεῖν ὀφείλετε τοὺς
 τοιοῦτους ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μᾶλλον ἢ σφῆξιν. τὸν
 γὰρ ὑπὲρ τῆς πόλεως πράττοντά τι καὶ πράων ὑμῶν
 τευξόμενον, τὸ τῆς πόλεως ἦθος ἔχοντα δεῖ φαίνεσθαι.
 171 τοῦτο δ' ἐστὶ τί; τοὺς ἀσθενεῖς ἐλεεῖν, τοῖς ἰσχυροῖς
 καὶ δυναμένοις μὴ πιτρέπειν ὑβρίζειν, οὐ τοὺς μὲν
 πολλοὺς ὠμῶς μεταχειρίζεσθαι, κολακεύειν δὲ τὸν ἀεί-
 τι δύνασθαι δοκοῦντα. ὃ σὺ ποιεῖς ὧ Τιμόκρατες·

δι' ἃ πολλῷ μᾶλλον ἂν εἰκότως μὴ θελήσαντες ἀκοῦσαι σοῦ θάνατον καταψηφίσαινθ' οὔτοι, ἢ δι' Ἄνδρωτίων' ἀφείψαν.

- 172 Ὅτι τοίνυν οὐδὲ τὴν εἰσπραξίν αὐτὴν ὑπὲρ ὑμῶν πεποιήνται, καὶ τοῦτ' αὐτίκα δὴ μάλ' ὑμῖν δῆλον ποιήσω. εἰ γάρ τις ἔροιτ' αὐτούς, πότερ' αὐτοῖς δοκοῦσ' ἀδικεῖν μᾶλλον τὴν πόλιν οἱ γεωργοῦντες καὶ φειδόμενοι, διὰ παιδοτροφίας δὲ καὶ οἰκεῖ' ἀναλώματα καὶ λητουργίας ἑτέρας ἐλλειοπότες εἰσφοράν, ἢ οἱ τὰ τῶν ἐθελησάντων εἰσενεγκεῖν χρήματα καὶ τὰ παρὰ τῶν συμμάχων κλέπτοντες καὶ ἀπολλύντες, οὐκ ἂν εἰς τοῦτο δῆπου τόλμης, καίπερ ὄντες ἀναιδεῖς, ἔλθοιεν, ὥστε φῆσαι τοὺς τὰ ἑαυτῶν μὴ εἰσφέροντας μᾶλλον [ἀδι-
- 173 κεῖν] ἢ τοὺς τὰ κοῖν' ὑφαιρουμένους. τίνος οὖν εἵνεκ' ὧ Τिमόκρατες καὶ Ἄνδρωτίων, ἐτῶν ὄντων πλειόνων ἢ τριάκοντ' ἀφ' οὗ ὃ γ' ἕτερος ὑμῶν πολιτεύεται, καὶ 764 ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ πολλῶν μὲν στρατηγῶν ἡδίκηκῶτων τὴν πόλιν, πολλῶν δὲ ρητόρων, οἱ παρὰ τουτοῖσι κέκρινται, ὧν οἱ μὲν τεθναῖσιν ἐφ' οἷς ἡδίκουν, οἱ δ' ὑποχωρήσαντες ᾤχοντο καταγνόντες αὐτῶν, οὐδενὸς πάποι' ἐξητάσθη κατήγορος ὑμῶν οὐδέτερος, [οὐδ' ἀγανακτῶν ὥφθη ὑπὲρ ὧν ἡ πόλις πάσχει], ἀλλ' ἐνταῦθ' ἐφάνηθ' ἡμῶν κηδόμενοι, οὗ πολλοὺς ἔδει κακῶς
- 174 ποιῆσαι; βούλεσθ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ τούτων αἴτιον [ἐγὼ] ὑμῖν εἶπω; ὅτι τῶν μὲν μετέχουσιν ὧν ἀδικοῦσιν ὑμᾶς τινές, ἀπὸ τῶν δ' εἰσπραττομένων ὑψηροῦντο· δι' ἀπληστίαν δὲ τρόπων διχόθεν καρποῦνται τὴν πόλιν. οὔτε γὰρ ῥᾶον πολλοῖς καὶ μικρ' ἀδικοῦσιν ἀπεχθάνεσθαι, ἢ ὀλίγοις καὶ μεγάλα, οὔτε δημοτικώτερον δῆπου τὰ τῶν πολλῶν ἀδικήμαθ' ὄραν, ἢ τὰ
- 175 τῶν ὀλίγων. ἀλλὰ τοῦτ' αἴτιον οὐ γὰρ λέγω. δεῖ τοίνυν

ὕμᾱς ταῦτα λογιζομένους, καὶ μεμνημένους ὧν ἂν ἕκαστος ἀμάρτη, κολάζειν, ὅταν λάβητέ τινα, καὶ μὴ τὸν χρόνον εἰ πολὺς ἐστ' ἀπ' ἐκείνου σκοπεῖν, ἀλλ' εἰ ταῦτ' ἐποιοῦν. ὡς εἰ νῦν πρῶτος οἴσετ' ἐφ' οἷς τότε ἡγανακτεῖτε, δόξετ' ὀργιζόμενοι κατεγνωκέναι τὰ χρήματα τούτων, οὐκ ἀδικούμενοι. τῶν μὲν γὰρ ὀργιζομένων ἐστὶν ὀξέως τι κακὸν τὸν λελυπηκότ' εἰργασθαι, τῶν δ' ἀδικουμένων, ὅταν ποθ' ὑφ' αὐτοῖς λάβωσι τὸν ἡδικηκότα, τότε τιμωρήσασθαι. οὐκ οὖν δεῖ δοκεῖν, νῦν μαλακισθέντας, τότε τῶν ὁμοιοσμένων ὄρκων ἀμελήσαντας ὑμῖν αὐτοῖς χαρίσασθαι παρὰ τὸ δίκαιον, ἀλλὰ μισεῖν καὶ μηδ' ἀνέχεσθαι φωνὴν μήτε 755 τούτου μήτ' ἐκείνου, τοιαῦτα πεπολιτευμένων.

- 176 Ἄλλὰ νῆ Δία ταῦτα μόνον τοιοῦτοι γεγόνασιν ἐν οἷς πεπολίτευνται, ἄλλα δ' ἔσθ' ἂ καλῶς διωκῆκασιν. ἀλλὰ καὶ τᾶλλ' οὕτω προσεληλύθασι πρὸς ὑμᾶς, ὥσθ' ἦμιστ' ἐν οἷς ἀκηκόατ' ἄξιόν ἐστι μισεῖν αὐτούς. τί γὰρ βούλεσθ' εἶπω; τὰ πομπεῖ' ὡς ἐπεσκευάκασιν, καὶ τὴν τῶν στεφάνων καθαίρεσιν, ἢ τὴν τῶν φιαλῶν
- 177 ποίησιν τὴν καλήν; ἀλλ' ἐπὶ τούτοις γε, εἰ μηδὲν ἄλλ' ἡδίκουν τὴν πόλιν, τρεῖς, οὐχ ἅπαξ δικαίως ἂν μοι τεθνάναι δοκοῦσι· καὶ γὰρ ἱεροσυλίᾳ καὶ ἀσεβείᾳ καὶ κλοπῇ καὶ πᾶσι τοῖς δεινοτάτοις εἰς' ἔνοχοι. τὰ μὲν οὖν πόλλ' ὧν λέγων ὑμᾶς ἐφενάκιζεν Ἀνδροτίων, παραλείψω· φήσας δ' ἀπορρεῖν τὰ φύλλα τῶν στεφάνων καὶ σαπρούς εἶναι διὰ τὸν χρόνον, ὥσπερ ἴων ἢ ῥόδων ὄντας, ἀλλ' οὐ χρυσίου, συγχωνεύειν ἐπεισεν. αἰρεθεὶς δ' ἐπὶ ταῦτα προσεῖλετο τοῦτον τὸν πάντων τῶν κακῶν
- 178 κοινωνόν. κατ' ἐπὶ μὲν ταῖς εἰσφοραῖς τὸν δημόσιον παρεῖναι προσέγραψεν ὡς δὴ δίκαιον ὄν, ὧν ἕκαστος ἀντιγραφεὺς ἔμελλεν ἔσεσθαι τῶν εἰσενεγκόντων· ἐπὶ

τοῖς στεφάνοις δ', οὓς κατέκοπτεν, οὐχὶ προσήγαγεν
 ταῦτὸ δίκαιον τοῦτο, ἀλλ' αὐτὸς φήτωρ, χρυσοχόος,
 179 ταμίας, ἀντιγραφεὺς γέγονεν. καὶ μὴν εἰ μὲν ἅπαντ'
 ἤξιους, ὅσα πράττεις τῇ πόλει, σαντῶ πιστεύειν, οὐκ
 ἂν ὁμοίως κλέπτῃς ὧν ἐφωρῶ· νῦν δ' ἐπὶ ταῖς εἰσφο-
 ραῖς ὃ δίκαιόν ἐσθ' ὀρίσας, μὴ σοὶ πιστεύειν, ἀλλὰ
 τοῖς αὐτῆς δούλοις τὴν πόλιν, ὅπουτ' ἄλλο τι πράττων
 καὶ χρήματα κινῶν ἱερά, ὧν ἐνὶ οὐδ' ἐπὶ τῆς ἡμετέ- 756
 ρας γενεᾶς ἀνετέθη, μὴ προσγραψάμενος τὴν αὐτὴν
 φυλακὴν ἦνπερ περὶ τῶν εἰσφορῶν φαίνει, οὐκ ἤδη
 180 δῆλον δι' ὃ τοῦτ' ἐποίησας; ἐγὼ μὲν οἶμαι. καὶ μὴν
 ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ κατὰ παντὸς τοῦ χρόνου σκέ-
 ψασθ' ὥς καλὰ καὶ ζηλώτ' ἐπιγράμματα τῆς πόλεως
 ἀνελῶν, ὥς ἀσεβῆ καὶ δεινὰ ἀντεπέγραψεν. οἶμαι γὰρ
 ὑμᾶς ἅπαντας ὄρᾶν ὑπὸ τῶν στεφάνων ταῖς χοινικίσι
 κάτωθεν γεγραμμένα „οἱ σύμμαχοι τὸν δῆμον ἀνδρα-
 γαθίας εἶνεκα καὶ δικαιοσύνης“, ἢ „οἱ σύμμαχοι ἀρι-
 στεῖον τῇ Ἀθηναίᾳ“, ἢ κατὰ πόλεις „οἱ δεινὲς τὸν
 δῆμον σωθέντες ὑπὸ τοῦ δήμου“, οἶον „Εὐβοεῖς ἐλευ-
 θερωθέντες ἐστεφάνωσαν τὸν δῆμον“, πάλιν „Κόνων
 ἀπὸ τῆς ναυμαχίας τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους“, „Χα-
 βρίας ἀπὸ τῆς ἐν Νάξῳ ναυμαχίας“. τοιαῦτα γὰρ ἦν
 181 τὰ τῶν στεφάνων ἐπιγράμματα. ταῦτα μὲν τοίνυν, ἃ
 ζῆλον πολὺν εἶχε καὶ φιλοτιμίαν ὑμῖν, ἠφάνισται κα-
 θαιρεθέντων τῶν στεφάνων· ἐπὶ ταῖς φιάλαις δ', ἃς
 ἀντ' ἐκείνων ἐποίησαθ' ὑμῖν ὁ πόρνος οὗτος, „Ἀνδρο-
 τίωνος ἐπιμελουμένου“ γέγραπται, καὶ οὗ τὸ σῶμα
 ἠταιρηκότος οὐκ ἔδωκεν οἱ νόμοι [εἰς τὰ ἱερά εἰσιεναί],
 τούτου τοῦνομ' ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐπὶ τῶν φιαλῶν γεγραμ-
 μένον ἐστίν. ὁμοίον γ', οὐ γὰρ; τοῦτο τοῖς προτέροις
 182 ἐπιγράμμασιν, ἢ φιλοτιμίαν ἴσην ἔχον ὑμῖν. τρία τοίνυν

ἐκ τούτου τὰ δεινότατ' ἂν τις ἴδοι πεπραγμέν' αὐτοῖς.
 τὴν μὲν γὰρ θεὸν τοὺς στεφάνους σεσυλλήμασι· τῆς 757
 πόλεως δὲ τὸν ζῆλον ἠφανίκασι τὸν ἐκ τῶν ἔργων, ὧν
 ὑπόμνημ' ἦσαν ὄντες οἱ στέφανοι· τοὺς δ' ἀναθέντας
 δόξαν οὐ μικρὰν ἀφήρηται, τὸ δοκεῖν ὧν ἂν εὖ πά-
 θωσ' ἐθέλειν μεμνησθαι. καὶ τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα τὸ
 πλῆθος κάκ' εἰργασμένοι, εἰς τοῦτ' ἀναισθησίας καὶ
 τόλμης προελήλυθασιν, ὥσθ' ὁ μὲν οἶεται δι' ἐκείνον
 ὑφ' ὑμῶν σωθήσεσθαι, ὁ δὲ παρακάθηται καὶ οὐ κατα-
 183 δύεται τοῖς πεπραγμένοις. οὕτω δ' οὐ μόνον εἰς χρή-
 ματ' ἀναιδής, ἀλλὰ καὶ σκαιὸς ἐστίν, ὥστ' οὐκ οἶδεν
 ἐκεῖνο, ὅτι στέφανοι μὲν εἰς' ἀρετῆς σημεῖον, φιάλαι
 δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα πλούτου, καὶ στέφανος μὲν ἄπας,
 κἂν μικρὸς ᾗ, τὴν ἴσην φιλοτιμίαν ἔχει τῷ μεγάλῳ,
 ἐκπώματα δ' ἢ θυμιατήρια [ἢ τὰ τοιαῦτα κτήματα],
 εἰάν μὲν ὑπερβάλλῃ τῷ πλήθει, πλούτου τινὰ δόξαν
 προσετρέψατο τοῖς κεκτημένοις, εἰάν δ' ἐπὶ μικροῖς σε-
 μνύνηται τις, τοσοῦτ' ἀπέχει τοῦ τιμῆς τινὸς διὰ ταῦτα
 τυχεῖν, ὥστ' ἀπειρόκαλος πρὸς ἔδοξ' εἶναι. οὗτος τοί-
 νον ἀνελὼν τὰ τῆς δόξης, κτήματα τοῦ πλούτου πε-
 184 ποιῆται μικρὰ κἀνάξι' ὑμῶν. καὶ οὐδ' ἐκεῖν' εἶδεν,
 ὅτι πρὸς μὲν χρημάτων κτήσιν οὐδεπώποθ' ὁ δῆμος
 ἐσπούδασε, πρὸς δὲ δόξης ὡς οὐδὲ πρὸς ἓν τῶν ἄλλων.
 τεκμήριον δέ' χρήματα μὲν γὰρ πλεῖστα τῶν Ἑλλήνων
 ποτὲ σχών, ἅπανθ' ὑπὲρ φιλοτιμίας ἀνήλωσεν, ὑπὲρ
 δὲ δόξης εἰσφέρων ἐκ τῶν ἰδίων οὐδένα πώποτε κίν-
 δυνον ἐξέστη. ἀφ' ὧν κτήματ' ἀθάνατ' αὐτῷ περίεστι,
 τὰ μὲν τῶν ἔργων ἢ μνήμη, τὰ δὲ τῶν ἀναθημάτων
 τῶν ἐπ' ἐκείνοις σταθέντων τὸ κάλλος, προπύλαια 758
 ταῦθ', ὁ παρθενῶν, στοαί, νεώσοικοι, οὐκ ἀμφορίσκοι
 δὲ οὐδὲ χρυσίδες τέτταρες ἢ τρεῖς, ἄγουσ' ἐκάστη

μνᾶν[, ἄε, ὅταν σοι δοκῇ, πάλιν γράφεις καταχωνεύειν].
 185 οὐ γὰρ ἑαυτοὺς δεκατεύοντες, οὐδ' ἂν καταράσαινθ' οἱ
 ἐχθροὶ ποιῶντες, διπλᾶς πράττοντες τὰς εἰσφορὰς,
 ταῦτ' ἀνέθεσαν, οὐδ' οἴσπερ σὺ χρώμενοι συμβούλοις
 ἐπολιτεύοντο, ἀλλὰ τοὺς ἐχθροὺς κρατοῦντες, καὶ ἂ
 πᾶς τις ἂν εὐ φρονῶν εὐξαιτο, τὴν πόλιν εἰς ὁμόνοιαν
 ἄγοντες, ἀθάνατον κλέος αὐτῶν λελοίπασι, τοὺς ἐπι-
 τηδεύσαντας οἷά σοι βεβίωται τῆς ἀγορᾶς εἰργοντες.
 186 ὑμεῖς δ' εἰς τοσοῦτ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι προήχθ' εὐη-
 θείας καὶ ῥαθυμίας, ὥστ' οὐδὲ τοιαῦτ' ἔχοντες παρα-
 δείγματα ταῦτα μιμείσθε, ἀλλ' Ἀνδροτίων ὑμῖν πομ-
 πείων ἐπισκευαστῆς, Ἀνδροτίων, ὧ γῆ καὶ θεοί. καὶ
 τοῦτ' ἀσέβημ' ἔλαττον τίνος ἠγείσθε; ἐγὼ μὲν γὰρ
 οἶομαι δεῖν τὸν εἰς ἰέρ' εἰσιόντα καὶ χερνίβων καὶ
 κανῶν ἀφόμενον, καὶ τῆς πρὸς τοὺς θεοὺς ἐπιμελείας
 προστάτην ἐσόμενον, οὐχὶ προειρημένων ἡμερῶν [ἀριθ-
 μὸν] ἀγνεύειν, ἀλλὰ τὸν βίον ἠγνευκέναι τοιούτων ἐπι-
 τηδευμάτων, οἷα τούτω βεβίωται.

187 Καὶ περὶ μὲν τούτου κατὰ σχολήν· ἂ δὲ Τιμοκρά-
 τει συνερεῖ, πολλὰ λέγειν ἔτι πρὸς τούτοις ἔχων παύ-
 σομαι. οἶδα δ' ὅτι, ὡς μὲν οὐκ ἀσύμφορος ὑμῖν ἐσθ'
 ὁ νόμος, καὶ παρὰ πάντας τοὺς νόμους εἰσενηνεγμένος,
 καὶ κατὰ πάντ' ἀδίκως ἔχων, οὐχ ἔξει λέγειν· ἀκούω
 δ' αὐτὸν λέγειν ὡς ἐκτέτεισται τὰ χρήματ' Ἀνδροτίωνι
 καὶ Γλαυκῆτῃ καὶ Μελανώπῳ, καὶ ὅτι δεινότατ' ἂν
 πάθοι πάντων ἀνθρώπων, εἰ πεποιηκότων ἐκείνων
 τὰ δίκαια, ὑπὲρ ὧν [αὐτὸς] αἰτίαν ἔχει θεῖναι τὸν νό- 759
 188 μον, μηδὲν ἦττον αὐτὸς ἀλίσκοιτο. ἐγὼ δὲ τὸν λόγον
 ἠγοῦμαι τοῦτον οὐδὲ καθ' ἓν λέγειν ἐνεῖναι τούτω.
 εἰ μὲν γὰρ ὑπὲρ τούτων, οὓς τὰ προσήκοντα φῆς πε-
 ποιηκέναι, θεῖναι τὸν νόμον ὁμολογεῖς, κατ' ἐκείνο

προσῆκει σ' ἀλλίσκεσθαι φανερώς, ὅτι μὴ τιθέναι νόμον, ἂν μὴ τὸν αὐτὸν ἐπὶ πᾶσι τοῖς πολίταις, ἄντικρυς οἱ κύριοι νόμοι λέγανσι, καθ' οὓς οὗτοι δικάσειν
 189 ὁμομόκασιν. εἰ δὲ τοῦ πᾶσι συμφέροντος εἴνεκα ταῦτα νομοθετῆσαι φήσεις, μὴ λέγε τὴν ἔκτεισιν τὴν τούτων· οὐδὲν γὰρ κοινωνεῖ τῷ νόμῳ τῷδε· ἀλλ' ὡς ἐπιτήδειός ἐστι καὶ καλῶς ἔχων ὁ νόμος, τοῦτο δίδασκει. τοῦτο γὰρ ἐστ' ὑπὲρ οὗ σὺ μὲν εἰσενεγκεῖν φῆς, ἐγὼ δὲ γέγραμμαι τάναντία φάσκων, κρῖναι δὲ προσῆκει τουτουσί. καίτοι καὶ τοῦτ' οὐκ ἀπορήσαιμ' ἂν δεῖξαι, πάντα μᾶλλον ἢ κατὰ τοὺς νόμους πεποιημένους τὴν ἔκτεισιν ἐκείνους τὴν τῶν χρημάτων· ἀλλὰ μὴ περὶ τούτων ὑμῶν οἰσόντων τὴν ψῆφον, τί δεῖ ταῦτα λέγοντ' ἐνοχλεῖν με νυνί;

190 Οἶμαι τοίνυν αὐτὸν οὐδ' ἐκείνων ἀφέξεσθαι τῶν λόγων, ὡς δεῖν' ἂν πάθοι, εἰ γράψας ὅπως Ἀθηναίων μηδεὶς δεθῆσεται, αὐτὸς πείσεται τι κακόν, καὶ ὅτι τοὺς νόμους ὡς πραοτάτους καὶ μετριωτάτους εἶναι, ὑπὲρ τῶν ἀδυνάτων μάλιστ' ἐστίν. πρὸς δὴ τοὺς τοιούτους λόγους βέλτιον ἀκηκοέναι μικρὰ πάντας ὑμᾶς,
 191 ἢν' ἦττον ἐξαπατᾶσθε. ὅταν μὲν γὰρ λέγη, ὅπως μηδεὶς Ἀθηναίων δεθῆσεται, μὴ λανθανέτω ψευδόμενος [ὑμᾶς]. οὐ γὰρ τοῦτο τέθηκεν, ἀλλ' ὅπως ὑμεῖς ἄκν-760 ροὶ τῶν προστιμημάτων ἔσεσθε· καὶ τὴν μεθ' ὄρκου καὶ λόγου καὶ κρίσεως ψῆφον ἐνηνεγμένην ἀνάδικον καθίστησιν. μὴ δὴ ταῦθ' ὑμῖν τῶν ἐκ τοῦ νόμου φημάτων ἐκλέξας λεγέτω, ἃ φιλανθρωπότατ' ἐστὶν ἀκοῦσαι· ἀλλ' ὅλον δεικνύτω τὸν νόμον ἐξῆς, καὶ τὰ συμβαίνοντ' ἐξ αὐτοῦ σκοπεῖν ἔατω. εὐρήσετε γὰρ ταῦτ'
 192 ὄνθ' ἃ ἐγὼ λέγω, καὶ οὐχ ἅ φησιν οὗτος. ἀλλὰ μὴν πρὸς γε τὸ τοῖς πολλοῖς συμφέρειν τοὺς νόμους πράους

καὶ μετρίους εἶναι, τάδε χρὴ σκοπεῖν. ἔστιν ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δὴ εἶδη, περὶ ὧν εἰς οἱ νόμοι κατὰ πάσας τὰς πόλεις· ὧν τὸ μὲν ἔστι, δι' ὧν χρώμεθ' ἀλλήλοις καὶ συναλλάττομεν καὶ περὶ τῶν ἰδίων ἢ χρὴ ποιεῖν διωρισμέθα καὶ ζῶμεν ὄλως τὰ πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, τὸ δ', ὃν τρόπον δεῖ τῷ κοινῷ τῆς πόλεως ἕν' ἕκαστον ἡμῶν χρῆσθαι, ἂν πολιτεύεσθαι βούληται καὶ φῆ κή-
 193 δεσθαι τῆς πόλεως. ἐκείνους μὲν τοίνυν τοὺς νόμους τοὺς περὶ τῶν ἰδίων, ἠπίως κείσθαι καὶ φιλανθρώπως ὑπὲρ τῶν πολλῶν ἔστι· τοῦσδε δὲ τοὺς περὶ τῶν πρὸς τὸ δημόσιον, τοῦναντίον ἰσχυρῶς ἔχειν καὶ χαλεπῶς ὑπὲρ ὑμῶν ἔστιν· οὕτω γὰρ ἂν ἦκισθ' οἱ πολιτευόμενοι τοὺς πολλοὺς ὑμῶν ἀδικοῖεν. ὅταν δὴ τούτῳ τῷ λόγῳ χρῆται, ἐπὶ ταῦτ' ἀπαντᾷθ', ὅτι τοὺς νόμους οὐκ ἐκείνους τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν πρᾶκός ποιεῖ, ἀλλὰ τοῦσδ' οἱ τοῖς πολιτευομένοις φόβον παρέχουσιν.

194 Πολλὰ δ' ἂν τις ἔχοι λέγειν, εἰ καθ' ἕκαστον ὧν ἔρει δεικνύναι βούλοιο φενακισμοῦ καὶ παρακρούσεως εἴνεκα δηθησόμενα. ἀλλὰ τὰ μὲν πολλὰ παρήσω, κεφάλαιον δ' ὑμῖν ὃ μνημονεύσειτ' ἐρῶ. σκοπεῖτ' ἐν ἅπασιν 761 τοῖς λόγοις, ὅπόσους ἂν λέγη, εἰ τι δυνήσεται τοιοῦτον εἰπεῖν, δι' οὗ διδάξει, ὡς ἔστι δίκαιον τὸν τιθέντα νόμον ταῦτ' ἀποσταῆσαι περὶ τῶν παρεληλυθόντων καὶ τέλος ἐσχηκότων ποιεῖν, καὶ περὶ τῶν μελλόντων γενήσεσθαι· πάντων γὰρ ὄντων αἰσχυρῶν καὶ δεινῶν τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ νόμῳ, τοῦτο δεινότατον καὶ μάλιστα παράνομον γέγραπται. εἰ δὲ μήθ' οὗτος μήτ' ἄλλος μηδεὶς τοῦτο δυνήσεται δεῖξαι, εἰδέναι χρὴ σαφῶς φενακισμένους, καὶ λογίζεσθαι πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, ἐκ τίνος ποτ' ἐπῆλθε τούτῳ τοιαῦτα νομοθετεῖν. οὐ προῖκ'

ὦ Τιμόκρατες, πόθεν; οὐδ' ὀλίγου δεῖ τοῦτον ἔθνηκας τὸν νόμον· οὐδεμίαν γὰρ ἂν εἰπεῖν ἔχοις ἄλλην πρόφασιν, δι' ἣν τοιοῦτον ἐπήρθη εἰσενεγκεῖν νόμον, ἢ τὴν σαυτοῦ θεοῖς ἐχθρὰν αἰσχροκέρδειαν· οὔτε γὰρ

196 συγγενῆς οὐδ' ἀναγκαῖος ἦν σοι τούτων οὐδεὶς, οὔτ' ἐκεῖν' ἂν ἔχοις εἰπεῖν, ὡς ἐλεήσας δεινὰ πάσχοντας ἀνθρώπους εἴλου διὰ ταῦτα βοηθεῖν αὐτοῖς. οὔτε γὰρ τὰ τούτων πολλοστῶ χρόνῳ μόλις ἄκοντας, ἐν τρισὶν ἐξελεγχθέντας δικαστηρίοις, κατατιθέσθαι, τοῦθ' ἠγήσω [τὸ] δεινὰ πάσχειν εἶναι· ποιεῖν γὰρ ἔστι τοῦτό γε δεινὰ, καὶ παροξύνειεν μᾶλλον ἢν τινα μισεῖν, ἢ προτρέψει' ἐλεεῖν· οὔτ' ἄλλως πρᾶος καὶ φιλόανθρωπος σύ

197 τις τῶν ἄλλων διαφόρως ὢν ἠλέεις αὐτούς· οὐ γὰρ ἔστι τῆς αὐτῆς ψυχῆς Ἀνδροτίωνα μὲν καὶ Μελάνωπον καὶ Γλανκέτην ἐλεεῖν, ἃ κλέψαντες εἶχον εἰ καταθήσουσι, τουτωνὶ δὲ τοσοῦτων ὄντων καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν, ὧν ἐπὶ τὰς οἰκίας ἐβάδιζες σὺ τοὺς ἔνδεκα καὶ 762 τοὺς ἀποδέκτας ἔχων καὶ τοὺς ὑπηρέτας, μηδένα πώποτ' ἐλεῆσαι, ἀλλὰ θύρας ἀφαιρεῖν καὶ στρώμαθ' ὑποπᾶν καὶ διάκονον, εἰ τις ἐχρήτο, ταύτην ἐνεχυράζειν· ἃ σὺ πάντ' ἐποίηεις ἐνιαυτὸν ὅλον μετ' Ἀνδροτίωνος.

198 πολλῶ γὰρ δῆπου σχετικώτερόν ἐπάσχεθ' ὑμεῖς, καὶ πολὺ μᾶλλον ἂν εἰκότως ἠλέεις τούτους, οἳ δι' ὑμᾶς ὦ κατάρατε τοὺς λέγοντας οὐδ' ὅτιοῦν εἰσφέροντες παύονται. καὶ οὐκ ἀπόχρη τοῦτ', ἀλλὰ καὶ διπλᾶ πράττονται, καὶ ταῦθ' ὑπὸ σοῦ καὶ Ἀνδροτίωνος, οἳ μίαν

199 εἰσφορὰν οὐδεπώποτ' εἰσηγηνόχατε. τηλικούτο τοίνυν ἐφρόνησεν οὗτος ὡς ἄρ' οὐδὲ δίκην τούτων οὐδεμίαν δάσων, ὥστε μόνος δέκα τῶν συναρχόντων ὄντων κοινῇ τὸν λόγον ἐγγράψαι μετ' Ἀνδροτίωνος ἐτόλμησε. προῖκα γὰρ, οὐδὲν ὠφελούμενος, ὑμῖν Τιμοκράτης

ἀπεχθάνεται καὶ νόμους εἰσφέρει πᾶσιν ἐναντίους, τὸ τελευταῖον δὲ καὶ αὐτοῦ νόμῳ προτέρῳ, ὃ μὰ τὴν Ἀθηναίων οὐδ' ὑμᾶς οἶμαι λαυθάνειν.

- 200 Ὁ τοίνυν ἐμοιγε δοκεῖ μάλιστα ὀργῆς ἄξιον εἶναι, φράσω καὶ οὐκ ἀποκρύψομαι, ὅτι ταῦτ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πράττων ἐπ' ἀργυρίῳ, καὶ προηρημένος ὡς ἀληθῶς μισθαρεῖν, οὐκ εἰς ἃ καὶ συγγνώμην ἀκούσας ἂν τις ἔσχε, ταῦτ' ἀναλίσκει. ταῦτα δ' ἐστὶν τί; ὁ πατήρ ὧ ἄνδρες δικασταὶ ὁ τούτου τῷ δημοσίῳ ὀφείλει· καὶ οὐκ ὀνειδίζων ἐκείνῳ λέγω, ἀλλ' ἀναγκαζόμενος· καὶ οὗτος ὁ χρηστὸς περιορᾷ. καίτοι ὅστις
- 201 μέλλων κληρονομήσειν τῆς ἀτιμίας, ἂν ἐκεῖνός τι πάθη, μὴ οἶεται δεῖν ἐκτελεσαι, ἀλλὰ κερδαίνειν, ὃν ἐκεῖνος ζῆ χρόνον, ἄξιός τοῦτο τὸ κέρδος, τίνος ὑμῖν ἂν ἀποσχέσθαι δοκεῖ; καὶ τὸν μὲν πατέρ' οὗτ' ἔλεεις οὔτε 763 δεινά σοι δοκεῖ πάσχειν, εἰ σοῦ λαμβάνοντος καὶ χρηματιζομένου, ἀπὸ τῶν εἰσφορῶν ὧν εἰσέπραττες, ἀπὸ τῶν ψηφισμάτων ὧν γράφεις, ἀφ' ὧν εἰσφέρεις νόμων, διὰ μικρὸν ἀργύριον μὴ μετέχει τῆς πόλεως, ἑτέρους
- 202 δ' ἐλεῆσαι τινὰς φῆς; ἀλλὰ νῆ Δία τὴν ἀδελφὴν καλῶς διώκηκεν. ἀλλ' εἰ καὶ μηδὲν ἄλλ' ἠδίκει, κατὰ τοῦτ' ἄξιός ἐστ' ἀπολωλέναι· πέπρακε γὰρ αὐτὴν, οὐκ ἐκδέδωκε. τῶν γὰρ ὑμετέρων ἐχθρῶν ἐνί, Κερκυραίων τινὶ τῶν νῦν ἐχόντων τὴν πόλιν, καταλύοντι παρ' αὐτῷ, ὅτε δεῦρο πρεσβεύοι, καὶ βουλευθέντι λαβεῖν αὐτὴν (ἐξ οὗ δὲ τρόπου, παραλείψω) λαβὼν ἀργύριον
- 203 δέδωκε· καὶ νῦν ἐστὶν ἐν Κερκύρα. ὅς οὖν τὴν μὲν ἀδελφὴν ἐπ' ἐξαγωγῇ φησὶ μὲν ἐκδοῦναι, πέπρακεν δὲ τῷ ἔργῳ, τὸν δ' αὐτοῦ πατέρ' οὕτω γηροτροφεῖ, κολακεύει δὲ καὶ μισθοῦ γράφει καὶ πολιτεύεται, τοῦτον ὑμεῖς λαβόντες οὐκ ἀποκτενεῖτε; δόξετ' ἄρ' ὧ ἄνδρες

Ἄθηναῖοι κρίσεις βούλεσθαι καὶ πράγματ' ἔχειν, ἀλλ' οὐκ ἀπηλλάχθαι τῶν πονηρῶν.

204 Καὶ μὴν ὅτι μὲν προσήκει πάντας κολάζειν τοὺς ἀδικούντας, εὖ οἶδ' ὅτι πάντες ἂν εἴ τις ἔροιστο φήσαιτε· ὅσῳ δὲ μάλιστα τοῦτον, ὃς νόμον εἰσενήνοχ' ἐπὶ βλάβῃ τοῦ πλήθους, ἐγὼ πειράσομαι διδάξαι. τῶν μὲν γὰρ κλεπτῶν καὶ λωποδυτῶν καὶ τὰ τοιαῦτα κακουργούντων ἕκαστος, πρῶτον μὲν ὡς ἀληθῶς τὸν ἐντυχόντ' ἀδικεῖ, καὶ οὐκ ἂν οἶός τ' εἴη πάντας ἐκδύειν οὐδὲ τὰ πάντων ὑφελέσθαι, εἶτα καταισχύνει τὴν αὐτοῦ

205 δόξαν καὶ τὸν βίον μόνον. εἰ δέ τις εἰσφέρει νόμον, ἕξ οὗ τοῖς ὑμᾶς βουλομένοις ἀδικεῖν ἢ πᾶσ' ἔξουσία καὶ ἄδεια γενήσεται, οὗτος ὅλην ἀδικεῖ τὴν πόλιν καὶ 764 καταισχύνει πάντας· νόμος γὰρ αἰσχυρὸς ὅταν κύριος ἦ, τῆς πόλεως ὄνειδός ἐστι τῆς θεμένης, καὶ βλάπτει πάντας ὅσοι περ ἂν αὐτῷ χρῶνται. τὸν οὖν καὶ βλάπτειν ὑμᾶς καὶ δόξης ἀναπιμπλάναι φάυλης ἐπιχειροῦντα, τοῦτον οὐ τιμωρήσεσθε λαβόντες; καὶ τί φή-

206 σετε; γνοίη δ' ἂν τις οὕτω μάλισθ' ἠλίκα πράγματα συσκευάσας γέγραφ' αὐτόν, καὶ ταῦθ' ὡς ὑπεναντία τῇ καθεστῶσῃ πολιτείᾳ, εἰ λογίσαιθ' ὅτι πάντες, ὅταν πού καταλύοντες τὸν δῆμον πράγμασιν ἐγχειρῶσι νεωτέροις, τοῦτο ποιοῦσι πρῶτον ἀπάντων, ἔλυσαν τοὺς πρότερον νόμῳ δι' ἁμαρτίαν τινὰ ταύτην ὑπέχοντας

207 τὴν δίκην. πῶς οὖν οὐκ ἄξιός οὗτος, εἰ δυνατὸν, τρεῖς, οὐχ ἅπαξ ἀπολωλέναι, ὃς εἷς ὢν καὶ οὐ δήπου μέλλων καταλύσειν ὑμᾶς, ἀλλὰ τούναντίον αὐτὸς ἐν ὑμῖν, ἂν τὰ δίκαια ποιῆτε καὶ τὰ προσήκοντ', ἀπολεισθαι, ὅμως ἐμμήσατο τοῦτο τὰδίκημα, καὶ διὰ τοῦ νόμου λύειν ἠξίωσεν οὐδὲ δέδεκεν τὰ δικαστήρια, γράφας ἀναιδῶς, εἴ τιτι προστετίμηται δεσμοῦ κἂν τὸ λοιπὸν τιτι προστιμήσητε,

208 τοῦτον ἀφελῆσθαι. καὶ μὴν εἰ ἀντίκα δὴ μάλα κραυγὴν
 ἀκούσατε πρὸ τῶν δικαστηρίων, εἴτ' εἰποι τις ὡς ἀνέω-
 κται τὸ δεσμοτήριον, οἱ δὲ δεσμῶται φεύγουσιν, οὐδεὶς
 οὔτε γέρων οὔτ' ὀλίγωρος οὔτως, ὅστις οὐχὶ βοηθήσειεν
 ἂν καθ' ὅσον δύναται. εἰ δὲ δὴ τις εἰποι παρελθόν,
 ὡς ὁ τούτους ἀφείς ἐστίν οὔτοςί, οὐδὲ λόγου τυχόν
 209 ἂν εὐθύς ἀπαχθεὶς θανάτῳ ζημιωθείη. νῦν τοίνυν ἔχετ'
 ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτον, ὃς οὐχὶ λάθρα πεποιήκε
 τοῦτο, ἀλλὰ φενακίσας καὶ παρακρουσάμενος νόμον τέ-
 θηκεν φανερώς, ὃς οὐκ ἀνοίγνυσι τὸ δεσμοτήριον, ἀλλὰ ⁷⁶⁵
 καθαιρεῖ, προσπεριεῖληφε δὲ καὶ τὰ δικαστήρια. τίς γὰρ
 ἦ τούτων ἢ ἐκείνου χρεῖα, ὅταν οἷς τετίμηται δεσμοῦ
 λύωνται, κἂν τὸ λοιπὸν τιμήσητέ τῳ, μηδὲν ὑμῖν ἢ πλεόν;
 210 Δεῖ τοίνυν ὑμᾶς κἀκεῖνο σκοπεῖν, ὅτι πολλοὶ τῶν
 Ἑλλήνων πολλάκις εἰσὶν ἐψηφισμένοι τοῖς νόμοις χρῆ-
 σθαι τοῖς ὑμετέροις, ἐφ' ᾧ φιλοτιμεῖσθ' ὑμεῖς εἰκότως·
 ὃ γὰρ εἰπεῖν τινὰ φασιν ἐν ὑμῖν, ἀληθὲς εἶναι μοι
 δοκεῖ, ὅτι τοὺς νόμους ἅπαντες ὑπειλήφασιν, ὅσοι σω-
 φρονοῦσι, τρόπους τῆς πόλεως. χρῆ τοίνυν σπουδά-
 ζειν ὅπως ὡς βέλτιστοι δόξουσιν εἶναι, καὶ τοὺς λυ-
 μαινομένους καὶ διαστρέφοντας αὐτοὺς κολάζειν, ὡς
 εἰ καταρραθυμήσετε, τῆς φιλοτιμίας τε ταύτης ἀπο-
 στερήσεσθε, καὶ κατὰ τῆς πόλεως δόξαν οὐ χρηστὴν
 211 ποιήσετε. καὶ μὴν εἰ Σόλωνα καὶ Δράκοντα δικαίως
 ἐπαινεῖτε, οὐκ ἂν ἔχοντες εἰπεῖν οὐδετέρου κοινὸν
 εὐεργέτημ' οὐδέεν, πλὴν ὅτι συμφέροντας ἔθηκαν καὶ
 καλῶς ἔχοντας νόμους, δίκαιον δήπου καὶ τοῖς ὑπεναν-
 τίως τιθεῖσιν ἐκείνοις ὀργίλως ἔχοντας καὶ κολάζοντας
 φαίνεσθαι. οἶδα δὲ Τιμοκράτην, ὅτι τὸν νόμον εἰσενή-
 νοχε τοῦτον οὐχ ἡμισθ' ὑπὲρ αὐτοῦ· πολλὰ γὰρ ἠγεῖτο
 πολιτεύεσθαι παρ' ὑμῖν ἄξια δεσμοῦ.

- 212 Βούλομαι τοίνυν ὑμῖν κάκεινο διηγήσασθαι, ὃ φασί ποτ' εἶπεν Σόλωνα κατηγοροῦντα νόμον τινὸς οὐκ ἐπιτήδειον θέντος. λέγεται γὰρ τοῖς δικασταῖς αὐτὸν εἶπεν, ἐπειδὴ τᾶλλα κατηγορήσεν, ὅτι νόμος ἐστὶν ἀπάσαις ὡς ἔπος εἶπεν ταῖς πόλεσιν, ἂν τις τὸ νόμισμα διαφθείρῃ, θάνατον τὴν ζημίαν εἶναι. ἐπερωτήσας δ' εἰ δίκαιος αὐτοῖς καὶ καλῶς ἔχων ὁ νόμος
- 213 φαίνεται, ἐπειδὴ φῆσαι τοὺς δικαστὰς, εἶπεν ὅτι αὐτὸς 766 ἡγεῖται ἀργύριον μὲν νόμισμα εἶναι τῶν ἰδίων συναλλαγμάτων εἵνεκα τοῖς ἰδιώταις εὐρημένον, τοὺς δὲ νόμους [ἡγοῖτο] νόμισμα τῆς πόλεως εἶναι. δεῖν δὴ τοὺς δικαστὰς πολλῶ μᾶλλον, εἰ τις ὁ τῆς πόλεως ἐστὶ νόμισμα, τοῦτο διαφθείρει καὶ παράσημον εἰσφέρει, μισεῖν καὶ κολάζειν, ἢ εἰ τις ἐκεῖν' ὁ τῶν ἰδιωτῶν
- 214 ἐστίν. προσθεῖναι δὲ τεκμήριον τοῦ καὶ μείζον εἶναι τὰδίκημα [τὸ τοὺς νόμους διαφθείρειν ἢ τὸ ἀργύριον], ὅτι ἀργυρίῳ μὲν πολλὰ τῶν πόλεων καὶ φανερώς πρὸς χαλκὸν καὶ μόλυβδον κεκραμένῳ χρώμεναι, σφάζονται καὶ οὐδ' ὅτιοῦν παρὰ τοῦτο πάσχουσι, νόμοις δὲ πονηροῖς χρώμενοι καὶ διαφθείρεσθαι τοὺς ὄντας ἔδωτες οὐδένες πάποτ' ἐσώθησαν. ταύτῃ μέντοι τῇ κατηγορίᾳ Τιμοκράτης ἐνοχος καθέστηκε νυνί, καὶ δικαίως ἂν ὑφ' ὑμῶν τοῦ προσήκοντος τύχοι τιμήματος.
- 215 Χρὴ μὲν οὖν πᾶσιν ὀργίλως ἔχειν, ὅσοι τιθέασιν νόμους αἰσχροὺς καὶ πονηροὺς, μάλιστα δὲ τούτοις οἱ τοὺς τοιούτους τῶν νόμων διαφθείρουσι, δι' ὧν ἔστιν ἢ μικρὰν ἢ μεγάλην εἶναι τὴν πόλιν. εἰσὶ δ' οὗτοι τίνες; οἳ τε τοὺς ἀδικοῦντας τιμωρούμενοι, καὶ ὅσοι
- 216 τοῖς ἐπιεικέσι τιμὰς τινὰς διδῶσιν. εἰ γὰρ ἅπαντες προθυμηθεῖεν ποιεῖν ἀγαθόν τι τὸ κοινόν, τὰς τιμὰς καὶ τὰς δωρεὰς τὰς ὑπὲρ τούτων ζηλώσαντες, καὶ

- πάντες ἀποσταλεν τοῦ κακουργεῖν ἢ κακόν τι πράττειν, τὰς βλάβας καὶ τὰς ζημίας τὰς ἐπὶ τούτοις κειμένας φοβηθέντες, ἔσθ' ὃ τι κωλύει τὴν πόλιν μεγίστην εἶναι; οὐ τριήρεις ὄσας οὐδεμί' [ἄλλη πόλις] Ἑλληνὶς κέκτηται; οὐχ ὀπλίτας; οὐχ ἱππέας; οὐ προσόδους; οὐ τόπον; 767 οὐ λιμένας; ταῦτα δὲ πάντα τί σῶξει καὶ συνέχει; οἱ νόμοι· κατὰ γὰρ τούτους οὔσης τῆς πολιτείας ἐστὶν τὰ
- 217 τοιαῦτα χρήσιμα τῷ κοινῷ. εἰ δὲ τοῦναντίου γένοιτο τοῖς χρηστοῖς μὲν μηδ' ὀτιοῦν πλέον, τοῖς δ' ἀδικοῦσιν ἄδει' ὄσσην Τιμοκράτης γέγραπεν, πόση ταραχὴ γένοιτ' ἂν εἰκότως; εὖ γὰρ ἴσθ' ὅτι τούτων ὧν διεξῆλθον κτημάτων, οὐδ' εἰ δις γένοιθ' ὄσα νῦν ἐστίν, οὐδ' ὀτιοῦν ἂν ὄφελος εἴη. οὗτος τοίνυν ἐν τούτῳ τῶν νόμων φαίνεται κακῶς ἐπιχειρῶν ὑμᾶς ποιεῖν, δι' οὗ τοῖς ἀδικεῖν ἐπιχειροῦσιν εἰσὶν αἱ τιμωραὶ.
- 218 Πάντων οὖν εἴνεκα τῶν εἰρημένων ἄξιον ὀργισθῆναι καὶ κολάσαι καὶ παράδειγμα ποιῆσαι τοῖς ἄλλοις· ὡς τὸ πράως ἔχειν τοῖς τοιούτοις, καὶ καταψηφίζεσθαι μὲν, ὀλίγου δὲ τιμᾶν, ἐθίζειν καὶ προδιδάσκειν ἔστ' ἀδικεῖν ὑμᾶς ὡς πλείστους.

XXV.

ΚΑΤ' ΑΡΙΣΤΟΓΕΙΤΟΝΟΣ Α.

(ΜΕΛΕΤΗ)

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Πυθᾶγγελος καὶ Σκάφων ἰδόντες Ἱεροκλέα φέρονθ' ἱερὰ ἱμάτια, ἐφ' οἷς καὶ χρυσᾶ γράμματα ἦν δηλοῦντα τοὺς ἀναθέντας, ἀπάγουσι πρὸς τοὺς πρυτάνεις ὡς ἱερόσυλον,

οἱ δὲ τῇ ὑστεραίᾳ καθιστάσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. κάκεινος ὑπὸ τῆς ἱερείας ἔφη πεμφθεὶς λαβεῖν τὰ ἱμάτια, ἵνα κομίσῃ πρὸς τὸ ἱερὸν κληρονομασίον. ἐνταῦθ' Ἀριστογείτων γράφει ψήφισμα, πρῶτον μὲν ἀπροβούλευτον, ἔπειτα δεινότατον, κελεῦον, ἔάν μὲν ὁμολογῇ τὰ ἱμάτι' ἐξευγκεῖν, ἀποθανεῖν 768

² αὐτὸν ἀντίκα, ἔάν δ' ἀρνήται, κρῖνεσθαι· ἐξ οὗ συνέβαινε αὐτῷ, ὁμολογήσαντι μὲν τάληθὲς παραχρηῖμα τεθνάναι, ἐξάρων δὲ γενομένων μετ' ὀλίγον τοῦτο παθεῖν. τοῦτο τὸ ψήφισμα γραψάμενος παρανόμων Φανόστρατος ὁ Ἱεροκλέους τοῦ κινδυνεύοντος πατήρ, συγκατηγορήσαντος αὐτῷ Δημοσθένους, αἰρεῖ παρανόμων, καὶ τιμᾷ τὸ δικαστήριον Ἀριστογείτωνι πέντε τάλαντων. τοῦτο μὲν δὴ πρῶτον ὄφλημ' Ἀριστογείτωνι γίνεται. ἔπειθ' Ἠγήμονα γραψάμενος καὶ τὸν ἀγῶν' ἀπο-

³ δόμενος ὄφλε χιλίας. οὐκ ἀποδόντος δ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ὠρισμένην προθεσίαν, διπλοῦται τὰ ὄφληματα κατὰ τὸν νόμον, καὶ γίνεται δέκα τάλαντα καὶ δισχίλια δραχμαί. ὑπὲρ τούτων τῶν χρημάτων ἀπογράφει τι εἰς τὸ δημόσιον χωρίον ἑαυτοῦ, καὶ τὸ χωρίον τοῦτο Εὐνομος ἀνεῖται, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, τάξιν αἰτησάμενος τοῦ ὄφληματος, ὥστ' ἐν δέκ' ἔτεσιν ἐκτεῖσαι τὸ σύμπαν, καθ' ἕκαστον ἔτος τιθεὶς τὸ ἐπιβάλλον μέρος. δύο μὲν δὴ καταβολὰς ἀπήνεγκε, τάλαντα δύο καὶ δραχμὰς τετρακοσίας· τὸ δὲ λοιπὸν ὀφείλεται, τάλαντ' ὀκτώ

⁴ καὶ δραχμαὶ χίλια καὶ ἑξακόσια. δοκῶν οὖν ἔχειν ὁ Ἀριστογείτων τοῦ λέγειν ἐξουσίαν καὶ μηκέτ' ὀφείλειν, ἐπειδὴ χρηστὴν ἀντέδωκε τῇ πόλει, καὶ ἐγράφετο πολλοὺς καὶ ἔδημηγόρει, τῶν νόμων τὸν ὀφείλοντα τῷ δημοσίῳ, μέχρι ἂν ἐκτελεθῇ, ποιούντων ἄτιμον. διόπερ αὐτὸν οἱ περὶ Λυκοῦργον ἐνέδειξαν, ὡς οὐκ ἐξὸν λέγοντα. οὐκ ἐξαλημιμένου τοίνυν ἐξ ἀκροπόλεως Ἀριστογείτωνος, ἀλλ' ἔτι τοῦ ὄφληματος ἐγγεγραμμένου, χρήστου δὲ καταστάντος τοῦ τὸ χωρίον ἀνησαμένου, ζήτημα συνίσταται, πότερον ὁ πριάμενος τὸ χω-

⁵ ρίον ὀφείλει μόνον, ἢ καὶ ὁ πρῶτος ὄφλων, ἄχρι ἂν ἐκτείσθῃ τὸ χρέος. περὶ μὲν δὴ τὰ δύο ὄφληματα τοῦτο συνίσταται τὸ ζήτημα· φασὶ δ' αὐτὸν οἱ κατήγοροι καὶ τρίτον

ὀφείλειν ὀφλημα τῷ δημοσίῳ. πρὸς τοῦτ' Ἀριστογέλτων ἀνθιστάμενος φησὶν ἀδίκως ἐγγεγράφθαι, καὶ διὰ τοῦτο δίκην λαχεῖν Ἀρίστωνι τῷ ἐγγράψαντι. Δημοσθένης δὲ καὶ Ἀνκοῦργος περὶ μὲν τοῦ δίκαιον ἢ μὴ γεγενῆσθαι τὴν ἐγγραφήν οὐδὲν λέγουσι, φασὶ δ' „ὅταν ἔλῃ τὸν Ἀρίστωνα, τότε Ἀριστογέλτων μὲν ἐξαλειφθήσεται, ἐκεῖνος δ' ἐγγραφήσεται κατὰ τὸν νόμον· πρὶν δὲ κριθῆναι τὸ πρᾶγμα, οὐ προσήκει λέγειν τὸν τάχα δίκαιως ἐγγεγραμμένον καὶ ψευδῶς ἐγκα-
 6 λοῦντα τῷ Ἀρίστωνι“. ταῦτα μὲν δὴ τὰ ζητήματα τῆς ὑποθέσεως. ἐνηγώνισται δ' αὐτοῖς ὁ Ἀνκοῦργος, ἅτε πρότερος λέγων· τῷ Δημοσθένει δὲ περὶ μὲν τούτων βραχὺς πάνυ λόγος γέγονεν ὡς προειλημμένων, ὁ δ' ὅλος αὐτῷ λόγος τοῦ Ἀριστογέλτωνος βίου κατηγορίαν περιέχει.

7 Διονύσιος δ' ὁ Ἀλικαρνασσεὺς οὐ δέχεται τούτους τοὺς λόγους Δημοσθένους εἶναι, ἐκ τῆς ἰδέας τεκμαιρόμενος. οἱ δὲ φασὶν ἐπίτηδες τὸν ῥήτορα τοιοῦτῳ χαρακτηρῶ κεχρησθαι, ζηλώσαντα Ἀνκοῦργον εὐδοκιμοῦντα παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις. οἱ δ', ἐπειδὴ κατὰ τὸν τῆς ἡλικίας χρόνον τὴν πρωτολογίαν ἔλαβε Ἀνκοῦργος καὶ πᾶσι τοῖς κεφαλαίοις αὐτὸς ἐχρήσατο, ὁ Δημοσθένης ἠναγκάσθη λοιπὸν φιλοσοφώτερον μετελθεῖν καὶ περιοδικῶς. ἄλλοι δὲ τὸν μὲν πρότερον δέχονται Δημοσθένους εἶναι, τὸν δὲ δεύτερον οὐδαμῶς, οὐδὲν ἄξιον ἔχοντα 770 τοῦ ῥήτορος.

Πάσαι καθήμενος ὡ ἄνδρες δικασταί, καὶ κατηγοροῦντος ἀκούων, ὥσπερ ὑμεῖς, Ἀνκούργου, τὰ μὲν ἄλλα καλῶς αὐτὸν ἠγούμην λέγειν, ἐν δὲ τεθαύμακα ὄρων ὑπερδιατεινόμενον, εἰ ἀγνοεῖ τοῦθ' ὅτι οὔτε παρὰ τοὺς ὑφ' ἑαυτοῦ λόγους εἰρημένους, οὔτε παρὰ τοὺς ὑπ' ἐμοῦ μέλλοντας ῥηθήσεσθαι, τὰ τουτουὶ τοῦ ἀγῶνος ἐστὶ δίκαι' ἰσχυρά, ἀλλ' ὡς ἂν ἕκαστος ὑμῶν ἐξη πρὸς τὸ ἢ δυσχεραίνειν ἢ προσέσθαι πονηρίαν.
 2 καὶ ἔγωγ' ὑπολαμβάνω τὴν μὲν κατηγορίαν καὶ τὸ

τῶν λόγων πλήθος, ἔθους εἵνεκα καὶ τῆς ὑμετέρας ἀκροάσεως δεῖν ποιήσασθαι, κεκρίσθαι δὲ τοῦτο τὸ πρᾶγμα πάλαι ὑπὸ τῆς ἐκάστου φύσεως οἰκοθεν, καὶ νῦν εἰ μὲν εἰσιν ὑμῶν οἱ πλείους οἴοι τοὺς πονηροὺς φιλεῖν καὶ σφῆξιν, μάτην ἐρραψοδηκότας ἡμᾶς ἔσεσθαι, εἰ δ' οἴοι μισεῖν, δίκην, ἔαν θεὸς θέλη, τοῦτον δώσειν.

- 3 Πολλῶν δὲ λόγων εἰρημένων καὶ πάντων καλῶς, οὐκ ὀκνήσω πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν ἅ γ' ἐμοὶ φαίνεται. ἐμοὶ γὰρ οὐδ' ὀτιοῦν εἰκέναι δοκεῖ τοῖς ἄλλοις ὁ παρῶν ἀγών. σκοπεῖτε δ' οὕτως. πρὸς ἅπαντ' ἐρχονται τὰ δικαστήρια οἱ μὲν δικασταὶ παρὰ τοῦ κατηγοροῦ καὶ τοῦ φεύγοντος τὸ πρᾶγμα μαθησόμενοι περὶ οὗ δεή- 771
σει τὴν ψῆφον ἐνεγκεῖν αὐτούς, οἱ δ' ἀντιδικοί μεθ' ἑαυτοῦ δεῖξων ἐκάτερος ὄντα τὰ τῶν νόμων δίκαια.
- 4 τὰ δὲ τούτου τοῦ ἀγῶνος πῶς ἔχει; οἱ μὲν δικάσοντες ὑμεῖς ἤκατε μᾶλλον ἡμῶν τῶν κατηγορῶν εἰδότες, καὶ ὀφείλοντα τῷ δημόσιῳ τοῦτον καὶ ἐγγεγραμμένον ἐν ἀκροπόλει καὶ οὐκ ἐξὸν αὐτῷ λέγειν· ὡσθ' ἕκαστον ὑμῶν κατηγοροῦ τάξιν ἔχειν καὶ τὰ δίκαι' εἰδέναι, μὴ
- 5 μαθεῖν δεῖσθαι. ὁ δὲ κρινόμενος τῶν μὲν εἰς σωτηρίαν φερόντων ἄλλ' οὐδ' ὀτιοῦν πάρεστιν ἔχων, οὐ τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ πράγματος λόγους δικαίους, οὐ τὸν ἑαυτοῦ βίον ἀνθρώπινον, οὐκ ἄλλ' οὐδ' ὀτιοῦν ἀγαθόν· δι' ἃ δ' ἂν καὶ μηδ' ὀτιοῦν ἀδικῶν τις ἔδεισε, διὰ ταῦθ' οὗτος οἴεται σωθήσεσθαι· ἐν γὰρ τῇ τῆς πο-
- 6 νηρίας ὑπερβολῇ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας ἔχει. οὕτω δ' ἐχόντων τούτων, δοκεῖ μοὶ τις οὐκ ἂν ἀμαρτεῖν εἰπών, ὅτι νῦν κρίνεται μὲν Ἀριστογείτων, δοκιμάζεσθε δὲ καὶ κινδυνεύεθ' ὑμεῖς περὶ δόξης. εἰ μὲν γὰρ ὀφθῆσεσθ' ἐπὶ τοῖς οὕτω φανεροῖς καὶ μεγάλοις

ἀδικήμασιν ὀργιζόμενοι καὶ τιμωρούμενοι, δόξετε τοῦθ' ὅτι
 ἄπερ ἐστὲ, δικασταὶ καὶ φύλακες τῶν νόμων εἰσεληλυ-
 7 θέναι· εἰ δ' ἕτερόν τι τούτων περιέσται, ὃ μηδεὶς μὲν
 ἂν αὐτὸς πεποιημένος φήσειεν, ἐν δὲ ταῖς ψήφοις εὐρε-
 θήσεται, δέδοικα μὴ δόξητέ τισιν τὸν ἀεὶ βουλούμενον
 εἶναι πονηρὸν τῶν ἐν τῇ πόλει παιδοτριβεῖν. ἀσθενῆς
 μὲν γὰρ ἐστὶ πᾶς ὁ πονηρὸς καθ' ἑαυτόν· ὃ δ' ἂν
 ὑμεῖς πρόσθῃσθε, οὗτος ἰσχυρὸς γίγνεται. ἐστὶ δὲ
 τοῦτο τῷ μὲν λαβόντι παρ' ὑμῶν ἐργασία καὶ δυνα-
 8 στεία, ὑμῖν δὲ τοῖς δοῦσιν ὄνειδος. βουλοίμην δ' ἂν 772
 ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρὸ τοῦ περὶ τῶν ἰδίων ἐμὲ τῶν
 τουτουλὶ λέγειν, σπουδάσαντας ὑμᾶς ἐξετάσαι διὰ βρά-
 χεων, εἰς ὄσσην αἰσχύνην καὶ ἀδοξίαν προῆχε τὴν πόλιν
 δημοσίᾳ πάντα τὰ τοιαῦτα θηρία, ὧν μέσος καὶ τελευ-
 9 ταῖος καὶ πρῶτός ἐστιν οὗτος. καὶ τὰ μὲν ἄλλ' ἐάσω· ἀλλ'
 εἰς τὰς ἐκκλησίας ἀναβαίνουσιν, ἐν αἷς ὑμεῖς γνώμης
 ἀπόδειξιν, οὐ πονηρίας τοῖς λέγουσι προτίθετε, τόλμαν
 καὶ κραυγὴν καὶ ψευδεῖς αἰτίας καὶ συκοφαντίαν καὶ
 ἀναισχυντίαν καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα συνεσκευασμένοι,
 ὧν οὐκ ἂν εὐροὶ τις ἐναντιώτερα τῷ βουλευέσθαι, νο-
 μίζω δὲ μὰ τοὺς θεοὺς οὐδ' ἂν αἰσχίω. καὶ τούτοις
 τοῖς αἰσχροῖς ἀπάντων τῶν τῆς πόλεως καλῶν περιέισι,
 τῶν νόμων, τῶν προέδρων, τοῦ προγράμματος, τῆς
 10 εὐκοσμίας. εἰ μὲν οὖν ὑμεῖς ταῦτα βούλεσθε καὶ μετὰ
 τῆς ὑμετέρας γνώμης οὗτοι ταῦτα ποιοῦσιν, ὁδῶ βα-
 δίζειν ἕαν δεῖ· εἰ δ' ἐπανορθώσασθαι ταῦτ' ἔτι καὶ νῦν
 οἴεσθε χρῆναι, καὶ τὰ προειμένα πόρρω καὶ πολὺν ἤδη
 χρόνον αἰσχροῶς καὶ κακῶς ὑπὸ τούτων διακείμενα
 βελτίω ποιῆσαι, πάντα τὰ τοιαῦτ' ἔδη παριδόντας τῆ-
 11 μερον ὀρθῶς δεῖ δικάσαι, τὴν τὰ δίκαι' ἀγαπῶσαν
 Εὐνομίαν περὶ πλείστου ποιησαμένους, ἢ πάσας καὶ

- πόλεις καὶ χώρας σφάζει· καὶ τὴν ἀπαράιτητον καὶ σεμνὴν Δίκην, ἣν ὁ τὰς ἀγιοτάτας ἡμῖν τελετὰς καταδείξας Ὀρφεὺς παρὰ τὸν τοῦ Διὸς θρόνον φησὶ καθημένην πάντα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἐφορᾶν, εἰς αὐτὸν ἕκαστον νομίσαντα βλέπειν οὕτω δεῖ ψηφίζεσθαι, φυλαττόμενον καὶ προορώμενον μὴ καταισχύῃναι ταύτην, ⁷⁷³ ἧς ἐπάνυμός ἐστιν ὑμῶν ἕκαστος ὁ ἀεὶ δικάζειν λαχῶν, πάντα τὰ ἐν τῇ πόλει καλὰ καὶ δίκαια καὶ συμφέροντα φυλάττειν ταύτην τὴν ἡμέραν παρακαταθήκην ἐνορκον εἰληφῶς παρὰ τῶν νόμων καὶ τῆς πολιτείας
- ¹² καὶ τῆς πατρίδος. ὥς εἰ μὴ τοῦτον ἔξετε τὸν τρόπον, ἀλλ' ἀπὸ τῆς συνήθους εὐηθείας εἰσεληλυθότες καθεδεῖσθε, φοβοῦμαι μὴ τὸ πρᾶγμ' εἰς τοῦναντίον περιστηῖ, καὶ δοκοῦντες ἡμεῖς Ἀριστογείτονος κατηγορεῖν ὑμῶν κατηγοροῦντες φανῶμεν· ὅσῳ γὰρ ἂν μᾶλλον ἡμῶν δεξιάντων τὴν τούτου πονηρίαν μηδὲν ὑμεῖς φροντίσητε, τοσοῦτω μείζων ἢ καθ' ὑμῶν αἰσχύνῃ γενήσεται. καὶ περὶ μὲν τούτων ἱκανά.
- ¹³ Πάνυ δ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μετὰ πάσης οἰκειότητος ἐρῶ τάληθῆ πρὸς ὑμᾶς. ἐγὼ γὰρ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ὄρων ὑμᾶς κατατάττοντάς με καὶ προχειριζομένους ἐπὶ τὴν τούτου κατηγορίαν, ἡχθόμην καὶ μὰ τὸν Δία καὶ πάντας θεοὺς οὐκ ἐβουλόμην. οὐ γὰρ ἠγνόουν, ὅτι ὁ ποιήσας τι τοιοῦτον παρ' ὑμῖν καὶ παθῶν ἀπέρχεται. εἰ δὲ μὴ τηλικούτον ὥστ' εὐθύς αἰσθῆσθαι, ἀλλ' ἐὰν πολλὰ τοιαῦτα ποιῆ καὶ μὴ παύηται, ταχὺ γνώσεται. ὅμως δ' ἀναγκαῖον ἠγούμην εἶναι πείθεσθαι
- ¹⁴ τοῖς ὑμετέροις βουλήμασι. τὰ μὲν οὖν περὶ τῆς ἐνδείξεως καὶ τῶν νόμων δίκαια αὐτὸν, ὅπερ πεποίηκεν, Ἀνκοῦργον ἐρεῖν ἠγούμην, καὶ τοὺς μάρτυρας τῆς πονηρίας τῆς τούτου τοῦτον ἐώρων προσκαλούμενον·

ἂ δὲ καὶ λογιζέσθαι τοὺς ὑπὲρ πόλεως καὶ νόμων βουλευομένους προσήκει καὶ σκοπεῖσθαι δεῖ, ταῦτα προ- 774
 ηρούμην εἰπεῖν, καὶ νῦν ἐπὶ ταῦτα πορεύσομαι. δότε
 δ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δότε καὶ συγχωρήσατε μοι πρὸς
 Διός, ὡς πέφυκα καὶ προήρημαι, περὶ τούτων διαλε-
 χθῆναι πρὸς ὑμᾶς· καὶ γὰρ οὐδ' ἂν ἄλλως δυναίμην.

- 15 Ἄπας ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 κἂν μεγάλην πόλιν οἰκῶσι κἂν μικράν, φύσει καὶ νό-
 μοις διοικεῖται. τούτων δ' ἡ μὲν φύσις ἐστὶν ἄτακτον
 καὶ κατ' ἄνδρ' ἴδιον τοῦ ἔχοντος, οἱ δὲ νόμοι κοινὸν
 καὶ τεταγμένον ταῦτὸ πᾶσιν. ἡ μὲν οὖν φύσις, ἂν ἧ
 πονηρὰ, πολλάκις φαῦλα βούλεται· διόπερ τοὺς τοιού-
 16 τούς ἑξαμαρτάνοντας εὐρήσετε. οἱ δὲ νόμοι τὸ δίκαιον
 καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ συμφέρον βούλονται, καὶ τοῦτο
 ζητοῦσι, καὶ ἐπειδὰν εὐρεθῆ, κοινὸν τοῦτο πρόσταγμα
 ἀπεδείχθη, πᾶσιν ἴσον καὶ ὅμοιον, καὶ τοῦτ' ἐστὶ νόμος.
 ὧ πάντας πείθεσθαι προσήκει διὰ πολλὰ, καὶ μάλισθ'
 ὅτι πᾶς ἐστὶ νόμος εὐρημα μὲν καὶ δῶρον θεῶν, δόγμα
 δ' ἀνθρώπων φρονίμων, ἐπανόρθωσις δὲ πλημμελημά-
 των τῶν εἰς ἀμφοτέρα, πόλεως δὲ συνθήκη κοινή, καθ'
 17 ἣν πᾶσι προσήκει ζῆν τοῖς ἐν τῇ πόλει. ἀλλὰ μὴν ὅτι
 νῦν Ἀριστογείτων τοῖς μὲν τῆς ἐνδείξεως δικαίοις ἄπα-
 σιν ἠλώκεν, ἕτερος δ' οὐδὲ εἷς ἐστὶν ἀνεκτὸς αὐτῷ
 λόγος, περὶ τούτων ῥάδιον διδάξαι. δυοῖν γὰρ ὄντων
 ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὧν εἵνεκα πάντες οἱ νόμοι τίθεν-
 ται, τοῦ τε μηδένα μηδὲν ὃ μὴ δίκαιόν ἐστὶ ποιεῖν, καὶ
 τοῦ τοὺς παραβαίνοντας ταῦτα κολαζομένους βελτίους
 τοὺς ἄλλους ποιεῖν, ἀμφοτέροις τούτοις οὗτος ἔνοχος
 ὧν φανήσεται. ἐπὶ μὲν γὰρ οἷς ἐξ ἀρχῆς παρέβη τοὺς
 νόμους, τὰ ὀφλήματ' αὐτῷ γέγονεν· ἐπὶ δ' οἷς οὐκ ἐμ- 775
 μένει τούτοις, νῦν ἐπὶ τὴν παρ' ὑμῶν ἄγεται τιμωρίαν,

ὥστε μηδεμίαν καταλείπεσθαι πρόφασιν δι' ἣν ἂν τις
 18 αὐτὸν ἀφείη. οὐδὲ γὰρ αὐτὸ τοῦτ' ἔστιν εἰπεῖν, ὡς ἄρ'
 ἐκ τούτων οὐδὲν ἢ πόλις βλάπτεται. ἐγὼ γὰρ, ὅτι μὲν
 πάντ' ἀπόλλυται τὰ ὀφλήματ', εἰ τὰ τούτου σοφίσματα
 προσδέξεσθε, καὶ ὅτι, εἰ ἄρα δεῖ τινὰς τῶν ὀφειλόν-
 των ἀφιέναι, τοὺς ἐπιεικεστάτους καὶ βελτίστους καὶ
 τοὺς ἐπὶ τοῖς ἥμισθα δεινοῖς ὀφληκότας δίκαιον ἂν
 εἶη, οὐχὶ τὸν πονηρότατον καὶ πλειεσθ' ἡμαρτηκότα καὶ
 19 δικαιοτάτ' ὀφληκότα καὶ ἐπὶ δεινοτάτοις (τί γὰρ ἂν
 γένοιτο συκοφαντίας καὶ παρανομίας δεινότερον, ἐφ'
 οἷς ἀμφοτέροις οὗτος ὀφληκεν;) καὶ ὅτι οὐδ' εἰ πᾶσι
 τοῖς ἄλλοις, οὐχὶ τῷ βιαζομένῳ δήπου συγχωρῆσαι
 προσήκει (ἕβρις γὰρ τοῦτό γε), τὰ τοιαῦτ' ἔάσω· ἀλλ'
 ὅτι καὶ πᾶς ὁ τῆς πόλεως καὶ τῶν νόμων κόσμος ὧ
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι συνταράττεται καὶ διαφθείρεται κατὰ
 20 τοῦτον, καὶ τοῦτ' οἶμαι σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξειν. λέξω
 δ' οὔτε καινὸν οὔτε περιττὸν οὐδὲν οὔτ' ἰδιον, ἀλλ'
 ὃ πάντες ὑμεῖς ἴσθ' ὁμοίως ἐμοί. εἰ γὰρ τις ὑμῶν
 ἐξετάσαι βούλεται, τί ποτ' ἔστι τὸ αἴτιον καὶ τὸ ποιοῦν
 τὴν βουλὴν συλλέγεσθαι, τὸν δῆμον εἰς τὴν ἐκκλη-
 σίαν ἀναβαίνειν, τὰ δικαστήρια πληροῦσθαι, τὰς ἕνας
 ἀρχὰς ταῖς νέαις ἐκούσας ὑπεξίεναι, πάντα δι' ὧν ἡ
 πόλις οἰκεῖται καὶ σφίζεται γίνεσθαι, τοὺς νόμους
 εὐρήσει καὶ τὸ τούτοις ἄπαντας πείθεσθαι, ἐπεὶ λυ-
 θέντων γε τούτων, καὶ ἐκάστῳ δοθείσης ἐξουσίας ὃ
 τι βούλεται ποιεῖν, οὐ μόνον ἢ πολιτεία οἴχεται, ἀλλ' 776
 οὐδ' ὁ βίος ἡμῶν τοῦ τῶν θηρίων οὐδὲν ἂν διενέγκαι.
 21 τί γὰρ ἂν τοῦτον αὐτὸν οἴεσθε ποιεῖν λυθέντων τῶν
 νόμων, ὃς ὄντων κυρίων τοιοῦτός ἐστιν; ἐπειδὴ τοί-
 νυν οἱ νόμοι μετὰ τοὺς θεοὺς ὁμολογοῦνται σφίξειν
 τὴν πόλιν, δεῖ πάντας ὑμᾶς τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ

ἂν εἰ καθῆσθ' ἐράνου πληρωταί, τὸν μὲν πειθόμενον
 τούτοις ὡς φέροντα τὴν τῆς σωτηρίας φορὰν πλήρη
 τῆ πατρίδι, τιμᾶν καὶ ἐπαινεῖν, τὸν δ' ἀπειθοῦντα κο-
 22 λάξειν. ἔρανος γάρ ἐστι πολιτικὸς καὶ κοινὸς πάνθ'
 ὅσα, ταξάντων τῶν νόμων, ἕκαστος ἡμῶν ποιεῖ. ὃν ὁ
 λείπων ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πολλὰ καὶ καλὰ καὶ σεμνὰ
 καὶ μεγάλ' ὑμῶν ἀφαιρεῖται καὶ διαφθείρει τὸ καθ'
 23 αὐτόν. ὧν ἐν ἡ δὴ ἐρῶ παραδείγματος εἴνεκα, τὰ
 γνωριμώτατα. τὸ τὴν βουλὴν τοὺς πεντακοσίους ἀπὸ
 τῆς [ἄσθενούς] τοιαυτησί κινκλίδος τῶν ἀπορρήτων
 κυρίαν εἶναι, καὶ μὴ τοὺς ἰδιώτας ἐπεισιέναι· τὸ τὴν
 ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴν, ὅταν ἐν τῇ βασιλείῳ στοᾶ
 καθεζομένη περισχοινίσηται, κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν ἐφ'
 ἐαυτῆς εἶναι, καὶ ἅπαντας ἐκποδῶν ἀποχωρεῖν· τὸ τὰς
 ἀρχὰς ἀπάσας, ὅσας οἱ λαχόντες ἄρχουσιν ὑμῶν, τῷ
 τὸν ὑπηρέτην εἰπεῖν „μετάστητ' ἔξω“ τῶν νομίμων
 κρατεῖν ἐφ' οἷς εἰσεπέμφθησαν, καὶ μηδὲ τοὺς ἀσελ-
 24 γεστάτους βιάζεσθαι· ἄλλα μυρία. πάντα γὰρ τὰ σεμνὰ
 καὶ καλὰ καὶ δι' ὧν ἡ πόλις κοσμεῖται καὶ σφάζεται, ἡ
 σωφροσύνη, πρὸς τοὺς γονέας καὶ τοὺς πρεσβυτέρους
 ὑμῶν ἢ παρὰ τῶν νέων αἰσχύνῃ, ἢ εὐταξία, τῆ τῶν 777
 νόμων προσθήκῃ τῶν αἰσχυρῶν περίεστι, τῆς ἀναισχυν-
 τίας, τῆς θρασύτητος, τῆς ἀναιδείας. Ἰταμὸν γὰρ ἡ
 πονηρία καὶ τολμηρὸν καὶ τομὸν καὶ πλεονεκτικόν, καὶ
 τοῦναντίον ἢ καλοκαγαθία, ἡσύχιον καὶ ὀκνηρὸν καὶ
 βραδὺ καὶ δεινὸν ἐλαττωθῆναι. τοὺς νόμους οὖν δεῖ τη-
 ρεῖν καὶ τούτους ἰσχυροὺς ποιεῖν τοὺς ἀεὶ δικάζοντας
 ὑμῶν· μετὰ γὰρ τούτων οἱ χρηστοὶ τῶν πονηρῶν περι-
 25 εἰσιν. εἰ δὲ μὴ, λέλυται πάντ', ἀνέφκται, συγκέχεται,
 τῶν πονηροτάτων καὶ ἀναιδεστάτων ἡ πόλις γίγνεται.
 φέρε γὰρ πρὸς θεῶν, εἰ ἕκαστος τῶν ἐν τῇ πόλει τὴν

Ἄριστογείτονος τόλμαν καὶ ἀναισχυντίαν λαβών, καὶ
 διαλογισάμενος ταῦθ' ἄπερ οὗτος, ὅτι ἔξεστι καὶ λέγειν
 καὶ ποιεῖν μέχρι παντός ὃ τι ἂν βούληται τις ἐν δη-
 μοκρατία, ἄνευ τοῦ ποῖός τις εἶναι δόξει ταῦτα ποιῶν
 ὀλιγορῆση, καὶ οὐδεις ἐπ' οὐδενὶ τῶν ἀδικημάτων
 26 εὐθύς ἀποκτενεῖ· εἰ ταῦτα διανοηθεῖς ὃ μὴ λαχὼν τῷ
 λαχόντι, καὶ ὃ μὴ χειροτονηθεῖς τῷ χειροτονηθέντι, ἐξ
 ἴσου ζητοίῃ εἶναι καὶ τῶν αὐτῶν μετέχειν, καὶ ὅλος
 μὴ νέος, μὴ πρεσβύτερος τὰ προσήκοντα πράττει, ἀλλὰ
 πᾶν τὸ τεταγμένον ἐξελάσας ἕκαστος ἐκ τοῦ βίου, τὴν
 ἑαυτοῦ βούλησιν νόμον, ἀρχὴν, πάνθ' ὑπολαμβάνοι·
 εἰ ταῦτα ποιοῖμεν, ἔστ' ἔτι τὴν πόλιν οἰκείσθαι; τί δέ;
 τοὺς νόμους κυρίους εἶναι; πόσῃν δ' ἂν οἴεσθε βίαν
 καὶ ὕβριν καὶ παρανομίαν ἐν ἀπάσῃ τῇ πόλει καθ'
 ἑκάστην τὴν ἡμέραν γίνεσθαι καὶ βλασφημίαν ἀντὶ
 27 τῆς νῦν εὐφημίας καὶ τάξεως; καὶ τί δεῖ λέγειν, ὅτι
 τοῖς νόμοις ἅπαντα κοσμεῖται καὶ τῷ τούτοις πείθε-
 σθαι; ἀλλ' ὑμεῖς αὐτοὶ πάντων ἄρτι κληρουμένων 778
 Ἀθηναίων, καὶ πάντων εὐ οἶδ' ὅτι βουλομένων εἰς
 τοῦτο λαχεῖν τὸ δικαστήριον, μόνοι δικάζεσθ' ἡμῖν. διὰ
 τί; ὅτι ἐλάχετε, εἴτ' ἀπεκληρώθητε· ταῦτα δ' οἱ νόμοι
 λέγουσιν. εἴθ' ὑμεῖς αὐτοὶ κατὰ τοὺς νόμους εἰσελη-
 λυθότες, τὸν παρὰ τοὺς νόμους λέγειν ἢ πράττειν τι
 βιαζόμενον λαβόντες ἀφήσετε; καὶ οὐδεις ὑμῶν χολὴν
 οὐδ' ὀργὴν ἔχων εὐρεθήσεται, ἐφ' οἷς ὁ βδελυρὸς καὶ
 28 ἀναιδὴς οὐτοσὶ βιάζεται; ὅς, ὧ μισρωτάτε πάντων, κε-
 κλειμένης σοι τῆς παρρησίας οὐ κινκλίσειν οὐδὲ θύραις,
 ἃ καὶ παρανόξειεν ἂν τις, ἀλλὰ τοσοῦτοις καὶ τηλι-
 κούτοις ὀφλήμασι, καὶ τούτων παρὰ τῇ θεῷ κειμένων,
 εἰς τὸ ἐντὸς τούτων βιάξῃ καὶ προσέρχῃ πρὸς ταῦτ',
 ἀφ' ὧν ἀπελαύνουσιν σ' οἱ νόμοι· ἀπεσχοινισμένος

πᾶσι τοῖς ἐν τῇ πόλει δίκαιοις, γνώσει δικαστηρίων
 τριῶν, ἐγγραφῇ θεσμοθετῶν, ἑτέρα πρακτόρων, τῇ τῆς
 βουλευσεως, ἣν αὐτὸς διώκεις, γραφῇ, μόνον οὐχ ἀλύ-
 σει σιδηρᾷ, ὑποδύη παρὰ ταῦτα καὶ διασπᾶς, καὶ προ-
 φάσεις πλάττων καὶ ψευδεῖς αἰτίας συντιθεῖς τὰ κοινὰ
 29 δίκαι' ἀνατρέψειν οἶσι. καὶ μὴν μέγα καὶ σαφὲς ὑμῖν ἐρῶ
 παράδειγμα, ὅτι ταῦτ' οὐδὲ καθ' ἐν προσήκει παριδεῖν.
 εἰ γὰρ τις αὐτίκα δὴ μάλ' εἰποι, ὡς ἐκ τῶν νεωτάτων
 ἢ τῶν πλουσιωτάτων ἢ τῶν λεητουργηκότων, ἢ τῶν
 τοιούτων τι μερῶν ἀφορίσας, τοὺς λέγοντας εἶναι δεῖ,
 ἀποκτείναιτ' ἂν αὐτὸν εὖ οἶδ' ὅτι, ὡς καταλύοντα τὸν
 30 δῆμον, καὶ δικαίως ἂν τοῦτο ποιήσαίτε. καὶ μὴν ὅ τι 779
 βούλεσθε τούτων ἥττον ἐστὶ δεινόν, ἢ εἰ τις, ἐξ ὧν
 οὗτός ἐστι μερῶν, εἰποι τοῖς βιαζομένοις ἐξεῖναι λέ-
 γειν, ἢ τοῖς ἐκ τοῦ δεσμοπηγίου, ἢ τοῖς ὧν ἀπέκτεινεν
 ὁ δῆμος τοὺς πατέρας, ἢ τοῖς ἀποδεδοκιμασμένοις ἄρ-
 χειν λαχοῦσιν, ἢ τοῖς ὀφείλουσι τῷ δημοσίῳ, ἢ τοῖς
 καθάπαξ ἀτίμοις, ἢ τοῖς πονηροτάτοις καὶ δοκοῦσι καὶ
 οὔσι· πάντα γὰρ ταῦθ' ὑπάρχει τούτῳ, καὶ πρόσεστι
 τοῖς οἷος οὗτός ἐστι τὴν φύσιν. ἐγὼ γὰρ ὧ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι νομίζω μὲν αὐτὸν καὶ ἐφ' οἷς νυνὶ ποιεῖ
 δικαίως ἂν ἀποθανεῖν, πολὺ μέντοι μᾶλλον, ἢ οὐδὲν
 γ' ἥττον, ἐφ' οἷς δῆλός ἐστι ποιήσων, εἰ τὴν παρ'
 31 ὑμῶν ἐξουσίαν λήψεται καὶ καιρόν· ὃ μὴ γένοιτο. ὃ
 καὶ θαναμαστόν ἐστιν, εἰ τις ὑμῶν ἀγνοεῖ, ὅτι ἐπὶ μὲν
 καλὸν ἢ χρηστὸν ἢ τῆς πόλεως ἄξιον πράγμ' οὐδὲν
 οὗτός ἐστι χρησίμος (μὴ γὰρ, ὧ Ζεῦ καὶ θεοί, τοσαύτη
 σπάνις ἀνδρῶν γένοιτο τῇ πόλει, ὥστε παρ' Ἀριστο-
 γείτονος τῶν καλῶν τι ποιήσασθαι)· ἐφ' ἃ δ' ἂν καὶ
 χρῆσαιτό τις τοιούτῳ θηρίῳ, ἀπεύχεσθαι τοῖς θεοῖς μὴ
 γενέσθαι δεῖ. εἰ δ' ἄρα συμβαίη, μετρίον ἐστὶν ἐντύ-

χημα τῆ πόλει, ἀπορῆσαι τοὺς βουλομένους ἐξαμαρτεῖν,
 δι' οὗ τοῦτο ποιήσουσιν, ἢ τοῦτον ἀφειμένον αὐτοῖς
 32 ἔτοιμον ὑπάρξει. τί γὰρ οὗτος ὀκνήσειεν ἂν ὧ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι τῶν ἀνηκέστων ἢ δεινῶν, ἄνθρωπος μιαρὸς
 καὶ πατρικῆς πρὸς τὸν δῆμον ἐχθρὰς ἀνάμεστος; τίς
 δ' ἂν ἄλλος μᾶλλον, ὃ μὴ γένοιτ', ἀνατρέψειε τὴν
 πόλιν, εἰ λάβοιτ' ἐξουσίας; οὐχ ὀραῖθ' ὅτι τῆς φύσεως
 αὐτοῦ καὶ πολιτείας οὐ λογισμὸς οὐδ' αἰδῶς οὐδεμ',
 ἀλλ' ἀπόνοι' ἡγεῖται, μᾶλλον δ' ὄλον ἔστ' ἀπόνοι' ἢ
 τούτου πολιτεία; ἢ μέγιστον μὲν ἔστιν αὐτῷ τῷ ἔχοντι
 κακόν, δεινὸν δὲ καὶ χαλεπὸν πᾶσιν, πόλει δ' οὐκ ἀνε- 780
 κτόν. ὃ γὰρ ἀπονενοημένος πᾶς ἑαυτὸν μὲν προεῖται
 καὶ τὴν ἐκ λογισμοῦ σωτηρίαν, ἐκ δὲ τοῦ παραδόξου
 33 καὶ παραλόγου, ἂν ἄρα σωθῆ, σφίζεται. τίς ἂν οὐν
 εὖ φρονῶν αὐτὸν ἂν ἢ τὰ τῆς πατρίδος συμφέροντα
 ταύτη συνάψειε; τίς οὐκ ἂν εἰς ὅσον δυνατὸν φεύγοι,
 καὶ τὸν ἔχοντα ταύτην ἐκποδῶν ποιήσαιτο, ἵνα μὴδ'
 ἄκων αὐτῇ ποτὲ περιπέσῃ; οὐκ ἀπονοίας ὧ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι τοὺς ὑπὲρ πατρίδος βουλευομένους δεῖ ζη-
 τεῖν ὄτῳ κοινωνήσουσιν, ἀλλὰ νοῦ καὶ φρενῶν ἀγα-
 θῶν καὶ προνοίας πολλῆς. ταῦτα μὲν γὰρ εἰς εὐδαι-
 μονίαν ἄγει πάντας ἀνθρώπους, ἐκείνη δ' οἷ τοῦτον
 34 ἀπελθεῖν δεῖ. θεωρεῖτε δὲ μὴ πρὸς τὸν ἐμὸν λόγον,
 ἀλλ' εἰς ἅπαντα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἔθῃ βλέποντες.
 εἰσὶ ταῖς πόλεσιν πάσαις βῶμοι καὶ νεῶ πάντων τῶν
 θεῶν, ἐν δὲ τούτοις καὶ Προνοίας Ἀθηναῖας ὡς ἀγαθῆς
 καὶ μεγάλης θεοῦ, καὶ παρὰ τῷ Ἀπόλλωνι τῷ ἐν Δελ-
 φοῖς κάλλιστος καὶ μέγιστος νεῶς εὐθύς εἰσιόντι [εἰς τὸ
 ἱερόν], ὃς ὢν θεὸς καὶ μάντις κατ' ἀμφοτέρ' οἶδεν τὸ
 35 βέλτιστον· ἀλλ' οὐκ ἀπονοίας οὐδ' ἀναιδείας. καὶ δίκης
 γε καὶ εὐνομίας καὶ αἰδοῦς εἰσι πᾶσιν ἀνθρώποις βῶμοι,

οἱ μὲν κάλλιστοι καὶ ἀγιώτατοι ἐν αὐτῇ τῇ ψυχῇ τῇ ἐκάστου καὶ τῇ φύσει, οἱ δὲ καὶ κοινῇ τοῖς πᾶσι τιμᾶν ἰδρυμένοι· ἀλλ' οὐκ ἀναισχυντίας οὐδὲ συκοφαντίας οὐδ' ἐπιορκίας οὐδ' ἀχαριστίας, ἃ πάντα τούτῳ πρόσ-
εστιν.

- 86 Οἶδα τοίνυν ὅτι τὴν μὲν ὀρθὴν καὶ δικαίαν ὁδὸν τῆς ἀπολογίας οὗτος φεύξεται, ἔξωθεν δὲ κύκλω περι-
εῖσι λοιδορούμενος καὶ διαβάλλων καὶ ὑπισχνούμενος 781
κρινεῖν, εἰσάξειν, παραδώσειν, τὰ τριαῦτα δῆ. ἔστι δὲ
πάντ' αὐτῷ ταῦτ', ἐάνπερ ὑμεῖς ὀρθῶς ἀκούητ', ἀδό-
κιμα. τί γὰρ οὐκ ἐξελήλεγται τούτων ἐπὶ πάντων
87 πολλάκις; καὶ τὰ μὲν ἄλλ' ἐάσω· ἀλλ' Ἀριστογέκτον
ἐπὶ τὰ γραφὰς κέκρικας με, τοῖς ὑπὲρ Φιλίππου τότε
πράττουσι σεαντὸν μισθώσας, καὶ εὐθύνας διδόντος
δὲς κατηγορήσας. καὶ Ἀδράστειαν μὲν ἄνθρωπος ὢν
προσκυνῶ, καὶ ἔχω τοῖς θεοῖς καὶ πᾶσιν ὑμῖν ὧ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι τοῖς σώσασί με πολλὴν χάριν· οὐδε-
πώποτε δ' οὐδὲν ἀληθὲς λέγων ἐφάνης, ἀλλ' αἰεὶ συ-
κοφαντῶν ἠλέγχου. εἰάν οὖν ἀκύρους τοὺς νόμους
οὔτοι ποιήσαντες ἀφῶσί σε τήμερον, νῦν μ' ἐξελέγ-
88 ξεις; περὶ τοῦ; σκοπεῖτε γὰρ οὕτως. δὴ ἔτη βιάζεται
λέγειν οὗτος, οὐκ ἔξὸν αὐτῷ, ἀλλὰ λέγει γ' ὅμως.
ἔπειτ' ἐν τούτοις τὸν μὲν ταλαίπωρον Φωκίδην καὶ
τὸν χαλκοτύπον τὸν ἐκ Πειραιῶς καὶ τὸν σκυλόδεσπον,
καὶ ὅσων ἄλλων κατηγορήκε παρ' ὑμῖν, εἶδ' ἀδικοῦν-
τας τὴν πόλιν, ἐμὲ δ' οὐχ ἑώρα τὸν ῥήτορ', ὃ ἐπο-
λέμει, οὐδὲ τὸν Λυκοῦργον, οὐδὲ τοὺς ἄλλους, περὶ
ᾧν αὐτίκα δῆ τὰ πόλλ' ἔρει; καὶ μὴν κατ' ἀμφοτέρω
ἄξιός ἐστ' ἀπολωλέναι, τοῦτο μὲν, εἴ τι καθ' ἡμῶν
ἔχων ἀδίκημα δεικνύναι, ἡμᾶς μὲν ἠφίει, ἐπὶ τοὺς δ'
ιδιώτας ἐπορεύετο, τοῦτο δ', εἰ μηδὲν ἔχων εἴνεκα τοῦ

- 39 παρακρούσασθαι καὶ φενακίσαι [ὕμᾱς] ταῦτ' ἔρεϊ. εἰ τοίνυν ἄρα καὶ τοιοῦτός τις ἐστὶν ἄνθρωπος ἐν τῇ πόλει, οἷος ἐκ παντὸς τρόπου τὸν κρινοῦντά τινος [καὶ συκοφαντήσοντα] ζητεῖν, εἰ δὲ δικαίως ἢ ἀδίκως μηδὲν 782 φροντίζειν, οὐδέν' ἂν ἦττον εὖροι χρησιμον ὄντ' ἢ τοῦτον ἑαυτῷ. διὰ τί; ὅτι τὸν κατηγορήσοντα τῶν ἄλλων καὶ πάντας κρινοῦντ' αὐτὸν ἀνεξέλεγκτον ὑπάρχειν δεῖ, ἵνα μὴ διὰ τὴν τούτου πονηρίαν ἀποφεύγωσιν ἐκεῖνοι. τούτου δ' οὔτε πλειόνων οὔτε μειζόνων ἀμαρτημάτων οὐδεὶς μᾶλλον ἐστὶ μεστός ἐν τῇ πόλει.
- 40 τί οὖν οὗτός ἐστι; κύων νῆ Δία, φασὶ τινες, τοῦ δήμου. ποδαπός; οἷος οὓς μὲν αἰτιᾶται λύκους εἶναι μὴ δάκνειν, ἃ δὲ φησι φυλάττειν πρόβατ' αὐτὸς κατεσθίειν. τίνα γὰρ τῶν ῥητόρων οὗτος εἰργασταὶ τι κακὸν τοσοῦτον, ἠλίκον τοὺς ἰδιώτας, περὶ ὧν ψηφίσματα γράψας ἐάλω; τίνα δ', ἐξ οὗ νῦν πάλιν λέγει, κέκρικεν ῥήτορα; οὐδένα. ἀλλ' ἰδιώτας πολλούς, οὓς συκοφαντῶν περιέρχεται. ἀλλὰ μὴν τοὺς γευομένους κύνας τῶν προβάτων κατακόπτειν φασὶ δεῖν, ὥστ' οὐκ
- 41 ἂν φθάνοι κατακοπτόμενος. οὐδὲν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι χρησιμὸς ἐστὶν ὧν φησὶν, ἀλλ' οὗτος προῶγμ' ἐόρακεν μιᾶρον καὶ ἀναιδές. λοιδορούμενος γὰρ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καὶ προπετῶς ἅπασι προσκρούων, ὧν ἂν ἐκ τούτων ἀθρόους πάντας ὑμᾶς ἐκεῖ παρακρούσῃται, τούτων καταβὰς καθ' ἑν' ὑμῶν παρ' ἐκάστου δίκην λαμβάνει, συκοφαντῶν, αἰτῶν, εἰσπραττῶν ἀργύριον, οὐχὶ μὰ Δία τοὺς λέγοντας (οὔτοι μὲν γὰρ ἐπίστανται τούτῳ διαβαπτίζεσθαι), ἀλλὰ τοὺς ἰδιώτας καὶ τοὺς
- 42 ἀπείρους· ἴσασι δ' οἱ πεπληγμένοι. ἀλλὰ νῆ Δία ταῦτα μὲν οὕτως ἔχειν ὁμολογήσετε, χρησιμον δ' ἄνθρωπον τῇ πόλει κρίνειν, ὥστε πάντα ταῦτα παριδόντας δεῖν

αὐτόν σφίξειν. ἀλλ' ὦν ἔργῳ πείραν εἰλήφατ' ὧ ἄν- 783
 δρες Ἀθηναῖοι, μηδέποτε ἐκ λόγου ταῦτα σκοπεῖσθε.
 οὗτος ὑμῖν οὐχὶ προσῆλθε πέντ' ἔτων, ὦν ἐτίμησεν
 μὴ λέγειν αὐτῷ. τίς οὖν ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ τοῦτον
 ἐπόθεσε; τί τῶν τῆς πόλεως ἐλλειφθὲν διὰ τὴν ἀπου-
 σίαν εἶδε τὴν τούτου; τί δ', ἀφ' οὗ νῦν λέγει,
 βέλτιον γεγονός; ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ τοῦναντίον,
 ὃν μὲν οὐ προσῆει χρόνον, ἀναπαύσασθαι τῶν κα-
 κῶν ἢ πόλις, ὦν ἅπασιν οὗτος παρείχεν, ἀφ' οὗ δὲ
 πάλιν δημηγορεῖ, πολιορκεῖσθαι, λόγους στασιώδεις
 καὶ ταραχώδεις ἐν ἀπάσαις ἀεὶ ταῖς ἐκκλησίαις λέγον-
 τος τούτου.

- 43 Βούλομαι τοίνυν καὶ παρακινδυνεντικοῦ τινὸς ἄψα-
 σθαι λόγου, καὶ διαλεχθῆναι τοῖς διὰ ταῦτα φιλοῦσιν
 αὐτόν· οὓς ὁποίους μὲν τινὰς χρῆ νομίζειν, αὐτοὶ σκο-
 πεῖσθε, ἐγὼ δ' οὐδὲν ἂν εἰποιμι, πλὴν ὅτι γ' οὐ σω-
 φρονοῦσι προσνέμοντες αὐτούς τούτῳ. τῶν μὲν οὖν
 ἐν τῷ δικαστηρίῳ νῦν ὄντων ὑμῶν, οὐδὲν εἶναι τοι-
 οῦτον τίθεμαι· καὶ γὰρ δίκαιον ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
 καὶ καλὸν καὶ συμφέρον, οὕτω καὶ λέγειν ἐμὲ καὶ
- 44 φρονεῖν περὶ ὑμῶν. ἐκ δὲ τῶν ἄλλων πολιτῶν, ἵν'
 ὡς εἰς ἐλαχίστους τὴν βλασφημίαν ἀγάγω, τὸν μαθη-
 τὴν, εἰ δὲ βούλεσθε, τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ, Φιλοκρά-
 ττην τὸν Ἐλευσίτιον, μόνον εἶναι τοιοῦτον τίθεμαι, οὐχ
 ὡς οὐχὶ πλείονων ὄντων (ἔφρανε γὰρ μηδεὶς ἄλλος
 Ἀριστογείτονι χαίρειν), ἀλλ' ὁ καθ' ὑμῶν ὡς ὄνειδος
 ὀκνῶ λέγειν, οὐδὲ τῶν ἄλλων πολιτῶν δίκαιός εἰμι
 δημοσίᾳ κατηγορεῖν· εἶτα καὶ ταῦτό ποιήσει καὶ πρὸς
- 45 ἓνα φηθεὶς ὁ λόγος. τὸ μὲν οὖν ἐξετάζειν ἀκριβῶς,
 οἷον ἀνάγκη τὴν φύσιν εἶναι τὸν Ἀριστογείτονι χαί-
 ροντα, ἐάσω, ἵνα μὴ πολλὰ καὶ βλάσφημ' ἀναγκάζω-

μαι διεξιέναι· ἀλλ' ἐκεῖνο λέγω. εἰ πονηρός ἐστίν 784
 Ἀριστογείτων ἀπλῶς καὶ πικρὸς καὶ συκοφάντης καὶ
 τοιοῦτος οἶος ὑπισχνεῖται, δίδωμι συγχωρῶ Φιλόκρα-
 τες σοὶ τῷ τοιούτῳ τὸν ὅμοιον σῶζειν· τῶν γὰρ ἄλλων
 ἀπάντων καὶ φρονούντων ἂν δεῖ καὶ φυλαττόντων τοὺς
 46 νόμους, οὐδὲν ἂν παρὰ τοῦτ' οἴμαι γενέσθαι. εἰ δὲ
 κάπηλός ἐστιν πονηρίας καὶ καλιγκάπηλος καὶ μετα-
 βολεύς, καὶ μόνον οὐ ζυγὰ καὶ σταθμ' ἔχων πάνθ' ὅσα
 πάποτ' ἔπραξεν ἐπώλει, τί τοῦτον ὧ μάται' ἀκουᾶς;
 οὔτε γὰρ μαγεῖρῳ μαχαίρας οὐδὲν ἐστ' ὄφελος δῆπου-
 θεν ἤτις μὴ τέμνει, οὔτε τῷ βουλομένῳ δι' αὐτοῦ πᾶσι
 πράγματα καὶ κακὰ γίνεσθαι, ὁ ταῦτ' ἀποδωσόμενος
 47 συκοφάντης οὐδὲν ἐστὶ χρήσιμος. ἀλλὰ μὴν ὅτι τοι-
 οῦτος οὗτός ἐστιν, εἰδοῦσι σοὶ φράσω. τὴν καθ' Ἡγή-
 μονος εἰσαγγελίαν μέμνησαι ὡς ἀπέδοτο· τὰς κατὰ
 Δημάδου γραφὰς οἶσθ' ὡς ἐξέλιπεν. τὸν ἐλαιοπώλην
 Ἀγάθωνα (ταυτὶ γὰρ τὰ πρόην) βοῶν καὶ κεκραγῶς
 καὶ ἰοῦ ἰοῦ, πάντ' ἄνω τε καὶ κάτω ποιῶν ἐν ταῖς
 ἐκκλησίαις ὡς θεὸν στρεβλοῦν, λαβὼν ὀτιδιποτε, παρὼν
 ὄτ' ἠφιέτο, ἄφωνος ἐγένετο. τὴν κατὰ Δημοκλέους
 εἰσαγγελίαν ἀνασεύσας ποῦ ἔτρεψεν; ἄλλα μυρία, ὧν
 ἐμοὶ μὲν ἔργον ἀπάντων μνησθῆναι, σὺ δ' οἶδ' ὅτι
 48 καὶ τάντιγραφ' αὐτῶν ἔχεις, ἐργολαβῶν αὐτῷ. τίς οὖν
 ὁ τὸν τοιοῦτον σώσων ἢ πονηρός ἢ χρηστός; ἢ διὰ
 τί; τῶν μὲν γὰρ ὁμοίων προδότης, τῶν δὲ χρηστῶν
 ἐχθρὸς ἐκ φύσεως καὶ γένους· πλὴν εἰ συκοφάντου τις
 καὶ πονηροῦ σπέρμα καὶ ῥίζαν, ὥσπερ γεωργός, οἶεται
 δεῖν ὑπάρχειν τῇ πόλει. τοῦτο δ' οὐ καλὸν ὧ ἄνδρες 785
 Ἀθηναῖοι, νομίζω δὲ μὰ τοὺς θεοὺς οὐδ' ὅσιον· οὐδὲ
 γὰρ τοὺς προγόνους ὑπολαμβάνω τὰ δικαστήρια ταῦθ'
 ὑμῖν οἰκοδομῆσαι, ἵνα τοὺς τοιοῦτους ἐν αὐτοῖς μο-

σχεύητε, ἀλλὰ τούναντίον, ἵν' ἀνείρωγητε καὶ κολάζητε καὶ μηδεὶς ζηλοῖ μηδ' ἐπιθυμῆ κακίας.

- 49 Δυσκατάπαυστον δέ τι κινδυνεύει πράγμα' εἶναι πονηρία. ὅπου γὰρ Ἀριστογείτων ἐπὶ τοῖς ὠμολογημένοις ἀδικήμασι κρίνεται καὶ οὐκ ἀπόλωλε πάλαι, τί χρῆ ποιεῖν ἢ λέγειν; ὅς εἰς τοῦθ' ἤκει πονηρίας, ὥστ' ἐνδεδειγμένος ἤδη βοῶν, συκοφάντων, ἀπειλῶν οὐκ ἐπαύετο, οἷς μὲν ὑμεῖς τὰ μέγιστ' ἐνεχειρίζετε στρατηγοῖς, [ὅτι αὐτῷ ἀργύριον αἰτοῦντι οὐκ ἔδοσαν,] οὐδὲ
- 50 τῶν κοπρώνων ἂν ἐπιστάτας ἐλέσθαι φάσκων, οὐκ ἐκείνους ὑβρίζων, οὗ (ἐκείνοις μὲν γὰρ ἐξήν μικρὸν ἀργύριον δοῦσι τούτῳ μὴ ἀκούειν ταῦτα), ἀλλὰ τὴν ὑμετέραν χειροτονίαν προπηλακίζων καὶ τῆς αὐτοῦ πονηρίας ἐπίδειξιν ποιούμενος, τὰς δὲ κληρωτὰς ἀρχὰς σπαράττων, αἰτῶν, εἰσπράττων ἀργύριον, τί κακῶν οὐ παρέχων; τὰ τελευταῖα δὲ ταυτὶ πάντας εἰς ταραχὴν καὶ στάσιν ἐμβαλεῖν ζητήσας, γράμματ' ἐκτιθεὶς ψευδῆ, ὅπως δ' ἐπὶ τῷ πάντων κακῷ πεφνκῶς, καὶ πρόδηλος
- 51 ὦν ὅτι τοιοῦτός ἐστι τῷ βίῳ. σκοπεῖτε γάρ. εἰδὼν ὁμοῦ δισμύριοι πάντες Ἀθηναῖοι. τούτων ἕκαστος ἔν γε τι πράττων κατὰ τὴν ἀγορὰν περιέρχεται, ἦτοι νῆ τὸν Ἡρακλέα τῶν κοινῶν ἢ τῶν ἰδίων. ἀλλ' οὐχ οὗτος οὐδὲν, οὐδ' ἂν ἔχοι δεῖξαι, πρὸς ὅτῳ τὸν βίον ἐστὶ τῶν μετρίων ἢ καλῶν. οὐχὶ τῶν πολιτικῶν ἀγαθῶν ἐπ' οὐδενὶ τῇ ψυχῇ διατρίβει· οὐ τέχνης, οὐ γε- 786
ωργίας, οὐκ ἄλλης ἐργασίας οὐδεμιᾶς ἐπιμελεῖται· οὐ φιλανθρωπίας, οὐχ ὁμιλίας οὐδεμιᾶς οὐδενὶ κοινωνεῖ·
- 52 ἀλλὰ πορευέται διὰ τῆς ἀγορᾶς, ὥσπερ ἕξις ἢ σκορπίος ἠρκαῶς τὸ κέντρον, ἄττων δεῦρο κἀκεῖσε, σκοπῶν τίνι συμφορὰν ἢ βλασφημίαν ἢ κακόν τι προστριψάμενος καὶ καταστήσας εἰς φόβον, ἀργύριον πράζεται.

οὐδὲ προσφοιτᾶ πρὸς τι τούτων τῶν ἐν τῇ πόλει κου-
 ρείων ἢ μυροπωλίων ἢ τῶν ἄλλων ἐργαστηρίων οὐδὲ
 πρὸς ἓν· ἀλλ' ἄσπειστος, ἀνίδρυτος, ἄμεικτος, οὐ χάριν,
 οὐ φιλίαν, οὐκ ἄλλ' οὐδὲν ὧν ἄνθρωπος μέτριος γινώ-
 σκων· μεθ' ὧν δ' οἱ ζωγράφοι τοὺς ἀσεβεῖς ἐν Ἄιδου
 53 γράφουσιν, μετὰ τούτων, μετ' ἀρᾶς καὶ βλασφημίας καὶ
 φθόνου καὶ στάσεως καὶ νείκους, περιέρχεται. εἶθ' ὃν
 οὐδὲ τῶν ἐν Ἄιδου θεῶν εἰκὸς ἐστὶν τυχεῖν ἴλεων, ἀλλ'
 εἰς τοὺς ἀσεβεῖς ὠσθῆναι διὰ τὴν πονηρίαν τοῦ βίου,
 τοῦτον ὑμεῖς ἀδικοῦντα λαβόντες οὐ μόνον οὐ τιμωρή-
 σεσθε, ἀλλὰ καὶ μειζόνων ἀξιόσαντες δωρειῶν ἀφήσεται
 ἢ τοὺς εὐεργέτας; τίνι γὰρ πάποθ' ὑμεῖς ἔδοτε, ἐὰν ὄφλη
 τι τῷ δημοσίῳ, τοῦτο μὴ καταθέντι τῶν ἴσων μετέχειν;
 οὐδενί. μὴ τοίνυν μηδὲ τούτῳ δῶτε νῦν, ἀλλὰ τιμω-
 ρήσασθε καὶ παράδειγμα ποιήσατε τοῖς ἄλλοις.

54 Ἄξιον δ' ἐστὶν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ τὰ λοιπὰ
 ἀκοῦσαι· δεινῶν γὰρ ὄντων, οὐ μὲν οὖν ἐχόντων ὑπερ-
 βολήν, ὧν ἠκούσατ' ἄρτι λέγοντος Λυκούργου, τὰ
 λοιπὰ ἐνάμιλλα τούτοις καὶ τῆς αὐτῆς φύσεως εὐρεθή-
 σεται. πρὸς μὲν γὰρ τῷ τὸν πατέρ' ἐν τῷ δεσμοτη-
 ρίῳ προδοὺς ἀπελθεῖν ἐξ Ἐρετρίας, ὥσπερ ἠκούσατε 787
 Φαίδρου, ἀποθανόνθ' ὁ ἀσεβῆς οὗτος καὶ μιαρὸς οὐκ
 ἔθαπεν, οὐδὲ τοῖς θάψασι τὴν ταφὴν ἀπέδωκεν, ἀλλὰ
 55 καὶ δίκην πρὸς ἔλαχεν. πρὸς δὲ τῷ τῆς μητρὸς μὴ
 ἀπεσχῆσθαι τῷ χεῖρε, ὥσπερ ἀρτίως ἠκούσατε τῶν
 μαρτύρων, καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἑαυτοῦ, οὐκ ὁμοπα-
 τριαν μὲν, θυγατέρα δ' ἐκείνης ὀπωσδήποτε γενομένην,
 εἰθὲ γὰρ τοῦτ', ἀλλ' ἀδελφὴν γε, ἐπ' ἐξαγωγῇ ἀπέδοτο,
 ὡς φησι τὸ ἔγκλημα τῆς δίκης, ἦν ὑπὲρ τούτων ἔλαχ'
 αὐτῷ ὁ χρηστὸς ἀδελφὸς οὗτοςί, ὁ νῦν συναπολογησό-
 56 μενος. πρὸς δὲ τούτοις τοιοῦτοις οὔσιν, ἕτερον δεινὸν,

ὦ γῆ καὶ θεοί, πρᾶγμα ἀκούσεσθε. ὅτε γὰρ τὸ δε-
 σμωτήριον διορύξας ἀπέδρα, τότε πρὸς γυναικὰ τιν'
 ἔρχεται Ζωβίαν ὄνομα, ἣ ἐτύγγανεν ὡς ἔοικε κεχρη-
 μένος ποτέ· καὶ κρύπτει καὶ διασφίξει τὰς πρώτας ἡμέ-
 ρας αὐτὸν ἐκείνη, ἃς ἐξήτουν καὶ ἐκήρυττον οἱ ἔνδεκα,
 καὶ μετὰ ταῦτα δοῦσ' ὀκτὼ δραχμὰς ἐφόδιον καὶ χιτω-
 57 νίσκον καὶ ἱμάτιον, ἐξέπεμψεν εἰς Μέγαρα. ταύτην
 τὴν ἄνθρωπον, τὴν τοιαῦτ' εὐεργετήσασαν αὐτόν, ὡς
 πολὺς παρ' ὑμῖν ἔπνει καὶ λαμπρὸς, μεμφομένην τι
 καὶ τούτων ὑπομιμνήσκουσιν καὶ ἀξιούσαν εὖ παθεῖν,
 τὸ μὲν πρῶτον ῥαπίσας καὶ ἀπειλήσας ἀπέπεμψ' ἀπὸ
 τῆς οἰκίας, ὡς δ' οὐκ ἐπαύεθ' ἡ ἄνθρωπος, ἀλλὰ γυ-
 ναίου πρᾶγμα ἐποίει καὶ πρὸς τοὺς γνωρίμους προσ-
 100 ἰοῦσ' ἐνεκάλει, λαβὼν αὐτὸς ἀντοχειρία πρὸς τοὺς
 πωλητὰς ἀπήγαγε· καὶ εἰ μὴ κείμενον αὐτῇ τὸ μετοί-
 κιον ἔτυχεν, ἐπέπρατ' ἂν διὰ τοῦτον, ᾧ τῆς σωτηρίας
 58 [αὐτῇ] αἰτία γέγονει. καὶ ταῦθ' ὡς ἀληθῆ λέγω, κάλει 788
 μοι τὸν τὴν ταφήν τοῦ πατρὸς οὐκ ἀπειληφότα, καὶ
 τὸν τῆς δίκης διαιτητὴν, ἣν ὑπὲρ τῆς πράσεως τῆς ἀδελ-
 φῆς ἔλαχ' αὐτῷ οὐτοσί, καὶ τὸ ἔγκλημα φέρε. κάλει
 δὲ πρῶτον πάντων τὸν τῆς Ζωβίας προστάτην, τῆς
 ὑποδεξαμένης αὐτόν, καὶ τοὺς πωλητὰς, πρὸς οὓς ἀπή-
 γαγεν αὐτήν. ὑμεῖς δ' ἡγανακτεῖτ' ἀρτίως, εἰ τῶν τὸν
 ἔρανον φερόντων εἰς τὴν σωτηρίαν αὐτῷ κατηγορεῖ.
 μιὰρὸν μιὰρὸν τὸ θηρίον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ
 ἄμεικτον. λέγε τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

59 Τίς οὖν ἱκανὴ κατὰ τοῦ τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα πε-
 ποιηκότος γένοιτ' ἂν δίκη; τίς ἀξία τιμωρία; θάνατος
 μὲν γὰρ ἔμοιγε μικρὰ φαίνεται.

60 Ἐν τοίνυν εἰπὼν ἔτι τῶν ἰδίων αὐτοῦ πονηρευ-
μάτων τὰ λοιπὰ ἔασω. πρὶν γὰρ ἐξελθεῖν ἐκ τοῦ δε-
σμοτηρίου, ἐμπεσόντος ἀνθρώπου τινὸς Ταναγραίου
πρὸς κατεργύην, γραμματεῖον ἔχοντος, προσελθὼν καὶ
λαλῶν ὀτιδιήποθ' ὑφαιρεῖται τὸ γραμματεῖον. αἰτιω-
μένου δὲ καὶ δεινὰ ποιοῦντος τὰνθρώπου, καὶ λέγον-
τος ὅτι οὐδεὶς ἄλλος ὑφῆρηται, εἰς τοῦτ' ἀφικνεῖται
βδελυρίας, ὥστε τύπτειν ἐπεχείρησε τὸν ἄνθρωπον.
61 νεαλῆς δὲ καὶ πρόσφατος ὢν ἐκεῖνος, περιῆν αὐτοῦ
τεταριχενμένου καὶ πολλὴν χρόνον ἐμπεπτωκότος. ὡς
δ' εἰς τοῦθ' ἦκεν, ἀπεσθίει τὴν ρίνα τὰνθρώπου. καὶ
τότε μὲν περὶ τὴν γεγυμνασμένην συμφορὰν ἄνθρωπος γε-
νόμενος, ἀπέστη τοῦ τὸ γραμματεῖον ἐρευνᾶν [καὶ
ζητεῖν]. ὕστερον δ' εὐρίσκουσι τὸ γραμματεῖον ἐν κι-
βωτίῳ τινί, οὗ τὴν κλεῖν οὗτος εἶχεν. καὶ μετὰ ταῦτα 789
ψηφίζονται περὶ αὐτοῦ ταῦθ' οἱ ἐν τῷ οἰκήματι, μὴ
πυρρὸς, μὴ λύχνου, μὴ ποτοῦ, μὴ βρωτοῦ μηδένα μη-
δενὸς τούτῳ κοινωνεῖν[, μὴδὲ λαμβάνειν, μὴδ' αὐτὸν
62 τούτῳ διδόναι]. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι
τὸν ἄνθρωπον, οὗ τὴν ρίνα ὁ μισθὸς οὗτος ἐσθίων
κατέφαγεν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Καλῶν γ' ἔργων ὁ ρήτωρ δημιουργὸς ὑμῖν γέγο-
νεν. ἄξιόν γ' ἐκ τοῦ τοιαῦτα πεποιηκότος στόματος
λόγον ἢ συμβουλὴν τιν' ἀκοῦσαι. ἀνάγνωθι δὴ καὶ
τουτὶ τὸ καλὸν περὶ αὐτοῦ δόγμα.

ΔΟΓΜΑ.

63 Εἴτ' οὐκ ἀισχύνεσθ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ οἱ
μὲν ἐπὶ πονηρίᾳ καὶ τοῖς ἐσχάτοις ἐμπεπτωκότες εἰς
τὸ οἴκημα, τοσοῦτῳ τοῦτον ἡγήσανθ' ἑαυτῶν πονηρο-

τερον, ὥστ' ἄμεικτον ἑαυτοῖς καταστήσαι, ὑμεῖς δ' ἐξεληλακότων τῶν νόμων αὐτὸν ἐκ τῆς πολιτείας, εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς καταμείξετε; τί τῶν πεπραγμένων ἢ βεβιωμένων ἐπαινέσαντες; ἢ τί τῶν πάντων οὐχὶ δυσχεράναντες; οὐκ ἀσεβῆς; οὐκ ὤμος; οὐκ ἀκάθαρτος; οὐ συκοφάντης;

- 64 Ἄλλ' ὅμως τοιαῦτα ποιῶν καὶ τοιοῦτος ὢν, ἐν ἀπάσαις ἀεὶ βοᾷ ταῖς ἐκκλησίαις „ἐγὼ μόνος [εὐνοὺς] ὑμῖν· πάντες οὗτοι συνεστᾶσι· προδέδοσθε· ἢ παρ' ἐμοὶ μόνον εὐνοία λοιπή“· βούλομαι δὴ τὴν σφοδρὰν καὶ μεγάλην εὐνοίαν αὐτοῦ ταύτην ἐξετάσαι, πόθεν ἐστὶ καὶ ἐκ τίνος αὐτῷ γεγονυῖα, ἵν' εἰ μὲν ἐστὶ τοιαύτη, χρῆσθ' αὐτῇ καὶ πιστεύητε, εἰ δὲ μὴ, φυλάτ-
- 65 τησθε. πότερον γὰρ, ὅτι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ θάνατον 790 κατέγνωτε, καὶ τὴν μητέρ' [αὐτοῦ] ὀφλοῦσαν ἀποστασίῳ ἀπέδοσθε, διὰ ταῦτ' αὐτὸν ὑμῖν ὑπολαμβάνει εὐνοὺν εἶναι; ἀλλ' ἄτοπον νῆ τὸν Δία καὶ θεοὺς τοῦτό γε. εἰ μὲν γὰρ εὐνοὺς ἐστὶν ἐκείνοις καὶ τὸν τῆς φύσεως διασφίξει νόμον, ὃς καὶ ἀνθρώποις καὶ θηρίοις εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ἄπασιν ὤρισταί, στέργειν τοὺς
- 66 γονέας, κακόνους ἐστὶν τοῖς ἐκείνους ἀπολωλεκόσιν δῆλον ὅτι, καὶ νόμοις καὶ πολιτεία τῇ τούτων· εἰ δὲ μηδένα τούτων ὑπόλογον ποιεῖται, ἡδέως ἂν εἰδείην, τίς ἐστὶν ὁ τὴν πρὸς τοὺς γονέας εὐνοίαν ὄρων προδεδωκότα τοῦτον, ἢν πρὸς τὸν δῆμον νῦν ἔχειν ὑπισχνεῖται, πιστεύων· ἐγὼ μὲν γὰρ ἄπιστον καὶ θεοῖς ἐχθρὸν, οὐ μόνον ἀνθρώποις, ὑπολαμβάνω τὸν τῶν
- 67 γονέων ἀμελοῦντα. ἀλλὰ νῆ Δία, ὅτι τὰς ἐνδελεξίαις αὐτοῦ κατεψηφίσασθε, καὶ δις εἰς τὸ δεσμοτήριον κατέθεσθε καὶ αὐτὸν καὶ τὸν ἀδελφόν, διὰ ταῦθ' ὑμῖν εὐνοὺς ἐστίν. ἀλλὰ καὶ τοῦτ' ἄτοπον. ἀλλ' ὅτι τὴν

ἀρχὴν ἣν ἔλαχ' ἄρχειν ἀπεδοκιμάσατε; ἀλλ' ὅτι παρα-
 68 νόμων αὐτοῦ κατέγνωτε; ἀλλ' ὅτι πέντε ταλάντων
 πρὸς ἐτιμήσατε; ἀλλ' ὅτι δακτυλοδεικτεῖτ' ἐπὶ τῷ πο-
 νηρότατον τῶν ὄντων ἀπάντων δεικνύναι; ἀλλ' ὅτι
 τῶν ὑπαρχόντων νόμων καὶ πολιτείας μενόντων, οὐκ
 ἐνὶ τῶν αἰσχροῶν αὐτῷ τούτων ἀπαλλαγῆ; ἀλλὰ διὰ τί
 ὑμῖν οὗτος εἶνους ἐστίν; ὅτι φησίν; ἀναιδῆς ἐστίν· ὁ
 δ' ἀναιδῆς ἐκ τίνος ὠνομάσθη τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἢ ὅταν
 τὰ μήτ' ὄντα μήτ' ἂν γενόμενα, ταῦτα τολμᾷ λέγειν
 δι' ἀναισχυντίαν, ὅπερ οὗτος ποιεῖ;

69 Ἐγοῦμαι τοίνυν καὶ περὶ τῆς ἐνδείξεως, ἧ μοι πα-
 ραλείπειν ἔδοξε Λυκούργος, βέλτιον εἶναι πρὸς ὑμᾶς 791
 εἰπεῖν. ἐγὼ γὰρ οἶμαι δεῖν ὑμᾶς, ὥσπερ ἂν εἰ χρέως
 ἐσκοπεῖτ' ἴδιον, οὕτως ἐξετάσαι τοῦτον καὶ τὰ τουτουλ
 τοῦ ἀγῶνος δίκαια. εἰ τοίνυν τις ὀφείλειν τιν' ἥτιᾶτο
 χρήματα, ὁ δ' ἠρνεῖτο, εἰ μὲν ἐφαίνονθ' αἶ τε συνθῆ-
 και καθ' ὡς ἐδανείσατο κείμεναι, καὶ οἱ τεθέντες ὄροι
 ἐστηκότες, τὸν ἀρνούμενον ἠγεῖσθ' ἂν ἀναιδῆ δηλον-
 ὅτι, εἰ δ' ἀνηρημένα ταῦτα, τὸν ἐγκαλοῦντα· οὕτω
 70 ταῦτα πέφυκεν. εἰσὶ τοίνυν ὧν Ἀριστογείτων ὀφείλει
 τῇ πόλει, συνθῆκαι μὲν οἱ νόμοι, καθ' οὓς ἐγγράφου-
 νται πάντες οἱ ὀφλισκάνοντες, ὄρος δ' ἡ σανὶς ἢ παρὰ
 τῇ θεῷ κειμένη. εἰ μὲν οὖν ἀνήρηται ταῦτα καὶ ἐξα-
 λήλιπται τὸ ὄφλημα, ἡμεῖς ληροῦμεν, μᾶλλον δὲ ψευ-
 δόμεθα· εἰ δ' ἐτ' ἐστὶ καὶ ἔσται τέωσπερ ἂν ἐκτείσῃ
 κείμενα, οὗτος οὐδὲν ἀληθὲς λέγει, ἀλλ' ἀδικεῖ καὶ
 71 δεινὰ ποιεῖ τὰ κοινὰ δίκαι' ἀφανίζειν ἐπιχειροῦν. οὐ
 γὰρ, εἰ μὴ πᾶν ὄσον ὄφλεν ὀφείλει, νῦν ἢ κρίσις
 οὐδ' ὁ λόγος, ἀλλ' εἰ ὀφείλει. ἢ δεινὰ γ' ἂν πάθοιεν
 οἱ θραχυμῆν ἐγγεγραμμένοι μόνην, εἰ, διότι μικρὰ καὶ
 οὐδὲν ἠδικήκασιν, ἰσχύσει τὸ ὀφείλειν κατ' αὐτῶν·

ἐὰν δὲ τις μεγάλ' ἠδίκηκώς ἤ, μίαν θεὶς ἢ δύο κατα-
 βολὰς ἐπίτιμος ἔσται. ἔτι τοίνυν τρί' ἔστιν τὰ ὀφλή-
 ματα, ἃ ἐγγέγραπται καὶ ἐφ' οἷς ἐνδέδεικται. τὰ μὲν
 δὴ δὴ ἐν ἀπογραφῇ πεποιήται, τὸ δ' ἐν οὐδ' ἀπο-
 γέγραπται, ἀλλὰ βουλευσεως τὸν Ἀλωπεκῆθεν Ἀρί-
 73 στωνα διώκει. ναί, φησὶν· ἀδίκως γὰρ μ' ἐγγέγραφεν.
 δεῖ δὴ σ' ὡς ἔοικε δίκην λαβεῖν. οὐκοῦν ὑποσχεῖν
 πρῶτον καὶ μείναι ἐν οἷς πέπονθας ἀνάγκη. ἢ τίνας
 λήψει δίκην; εἰ γὰρ ἔξεστί σοι πάνθ' ἄπερ τοῖς ἄλλοις,
 73 τί ἠδίκησαι; φέρε δὴ πρὸς θεῶν κάκεινο σκέψασθε. 792
 ἂν ἔλη τὸν Ἀρίστωνα τῆς βουλευσεως, τί ἔσται; ἔξα-
 λειφθήσεται νῆ Δία, ὃ δ' ἀντεγγραφήσεται· ταῦτα γὰρ
 οἱ νόμοι λέγουσι. καλῶς. πότερ' οὖν ἀπὸ ταύτης τῆς
 ἡμέρας ὁδὸ μὲν ὀφειλήσει τῷ δημοσίῳ, ὃ ἔξαλειφθεὶς,
 ἐκεῖνος δ' ἐπίτιμος ἔσται, ὃ ἐγγραφεὶς; ἐκ γὰρ ὧν νῦν
 ὄδ' ἀξιοί, ταῦτα συμβαίνει· εἰ γὰρ ὄτ' ἐγγέγραπται μὴ
 ὀφείλει, ἐπειδὴν ἔξαλειφθῆ, ὀφειλήσει δηλονότι. ἀλλ'
 οὐκ ἔστι ταῦτ' οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ὅταν ἔξαλειφθῆ, τότε
 74 οὐκ ὀφειλήσει. οὐκοῦν νῦν ὀφείλει. τί δ'; ἂν αὐτὸν
 ἀποφύγη, παρὰ τοῦ κομιέται ταῦθ' ἢ πόλις, ἃ νῦν
 οὐκ ἔξόν οὗτος ποιεῖ; πόθεν δ', οἷς οὗτος θανάτου
 τιμᾶται καὶ δεσμοῦ περιωῶν [ἐν τῷ δικαστηρίῳ], οἱ
 μὲν τὰς ψυχὰς, οἱ δὲ τὸ μὴ δεῖν ἀπεπονθέναι κομι-
 οῦνται; ᾧ γὰρ οὐδὲ τῶν ἴσων οὐδὲ τῶν ἐγκυκλίως
 δικαίων μετουσίαν διδόνασιν οἱ νόμοι, οὗτος τῶν ἀνη-
 κέστων ἑτέροις αἴτιος γίγνεται, οὐκ ὀρθῶς οὐδὲ πολι-
 75 τικῶς οὐδ' ὡς συμφέρει γιγνομένων τούτων. ἀλλ'
 ἔγωγε ταῦθ' ὀρθῶν θαυμάζω, τὸ τάνω κάτω γεγενῆσθαι
 τί ποτ' οἴεσθ' εἶναι. ἐὰν ἢ γῆ μὲν ἄνω, τὰ δ' ἄστρα
 κάτω γένηται; οὐκ ἔστι τοῦτο γενέσθαι, μηδὲ γένοιτο.
 ἀλλ' ὅταν, οἷς ἐκ τῶν νόμων μὴ ἔξεστιν, ἐκ τῶν

ὑμετέρων βουλήσεων ἐξῆ, ὅταν ἡ μὲν πονηρία τιμᾶται, τὰ χρηστὰ δ' ἀπορρίπτηται, ὅταν τὸ δίκαιον καὶ τὸ συμφέρον ἠττᾶται τοῦ φθόνου, τότε ἄνω κάτω πάντα χρῆ νομίζειν ἐστράφθαι.

- 76 Ἦδη τοίνυν τινὰς εἶδον τῶν ἀγωνιζομένων, οἳ τοῖς πράγμασιν αὐτοῖς ἀλισκόμενοι, καὶ οὐκ ἔχοντες ὡς οὐκ ἀδικουσίαι δεῖξαι, οἱ μὲν εἰς τὴν τοῦ βίου με- 793
τριότητα καὶ σωφροσύνην κατέφυγον, οἱ δ' εἰς τὰ τῶν προγόνων ἔργα καὶ λητουργίας, οἱ δ' εἰς ἕτερα τοιαῦτα, δι' ὧν εἰς ἔλεον καὶ φιλανθρωπίαν τοὺς δικάζοντας ἤγαγον. τούτῳ δ' οὐδέν' ὄρω τῶν τόπων τούτων βάσιμον [ἔντα], ἀλλὰ πάντ' ἀπόρημα φάραγγας
- 77 βάραθρα. τί γὰρ ὡς ἀληθῶς ἔρεῖ; ὧν ὁ πατήρ τι πεποίηκε νῆ Δία. ἀλλὰ κατεγνώκαθ' ὑμεῖς ἐν τουτοισὶ τοῖς δικαστηρίοις αὐτοῦ θάνατον, ὡς πονηροῦ δηλονότι καὶ ἀξίου τεθνᾶναι. ἀλλὰ νῆ Δία, εἰ ταῦτ' ἐστὶν αὐτῷ δυσχερῆ τὰ περὶ τὸν πατέρα, εἰς τὸν ἑαυτοῦ βίον καταφεύζεται, ὡς σώφρονα καὶ μέτριον. ποῖον; ὃν ποῦ βεβίωκεν; ὃν μὲν γὰρ ἄπαντες ὑμεῖς ἐοράκατε, οὐκ
- 78 ἔστι τοιοῦτος. ἀλλ' ὧ τᾶν, εἰς τὰς λητουργίας ἀποχωρήσεται. τὰς πότ' ἢ ποῦ γεγонуσίας; τὰς τοῦ πατρός; ἀλλ' οὐκ εἰσὶν. ἀλλὰ τὰς ἑαυτοῦ; φάσεις ἀπαγωγὰς ἐνδείξεις, οὐχὶ λητουργίας εὐρήσετε. ἀλλὰ νῆ Δία καὶ χωρὶς τούτων συγγενεῖς πολλοὶ καὶ καλοὶ κἀγαθοὶ παραστάντες αὐτὸν ἐξαίτησονται. ἀλλ' οὔτ' εἰσὶν οὔτ' ἐγέ-
- 79 νοντο πώποτε· πῶς γὰρ τῷ γε μηδ' ἐλευθέρῳ; πλήν ἔστι νῆ Δί' ἔστιν ἀδελφός τις αὐτῷ, ὁ παρῶν καὶ τὴν καλὴν δίκην λαχών. περὶ οὗ τὰ μὲν ἄλλα τί δεῖ λέγειν; ἀδελφός δ' ἔστι τούτου ὁμομήτριος καὶ ὁμοπάτριος καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς δίδυμος. οὗτοσι, τὰ μὲν ἄλλα σιωπῶ· ἀλλ' ἐφ' οἷς ὑμεῖς τὴν μιὰρὰν

Θεωρίδα, τὴν Ἀημνίαν, τὴν φαρμακίδα, καὶ αὐτὴν καὶ
 80 τὸ γένος πᾶν ἀπεκτείνετε, ταῦτα λαβὼν τὰ φάρμακα
 καὶ τὰς ἐπωδάς παρὰ τῆς θεραπεΐνης αὐτῆς, ἢ κατ'
 ἐκείνης τότε ἔμηνυσεν, ἐξ ἧσπερ ὁ βάσκανος οὗτος πε- 794
 παιδοποιῶνται, μαγγανεύει καὶ φενακίζει καὶ τοὺς ἐπι-
 λήπτους φησὶν ἰᾶσθαι, αὐτὸς ὢν ἐπίληπτος πάσῃ πο-
 νηρίᾳ. οὗτος οὖν αὐτὸν ἐξαιρήσεται, ὁ φαρμακὸς, ὁ
 λοιμός, ὃν οἰωνίσαιτ' ἂν τις μᾶλλον ἰδῶν, ἢ προσει-
 πεῖν βούλοιο, ὃς αὐτὸς αὐτῷ θανάτου τετίμηκεν, ὅτε
 τοιαύτην δίκην ἔλαχεν.

81 Τί οὖν λοιπὸν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; ἂ κοινὰ νῆ
 Δία πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς ἀγωνιζομένοις παρὰ τῆς τῶν
 ἄλλων ὕμῶν φύσεως, καὶ οὐδεὶς αὐτὸς ἐαυτῷ ταῦτα
 φέρει τῶν κρινομένων, ἀλλ' ὕμῶν ἕκαστος ἔχων οἰκο-
 θεν ἔρχεται, ἔλεον συγγνώμην φιλανθρωπίαν. ἀλλὰ
 τούτων γ' οὐδ' ὄσιον οὐδὲ θέμις τῷ μαρῷ τούτῳ
 μεταδοῦναι. διὰ τί; ὅτι ὃν ἂν αὐτὸς ἕκαστος νόμον
 τῆ φύσει κατὰ πάντων ἔχη, τούτου τυγχάνειν παρ'
 82 ἑκάστου δίκαιός ἐστι καὶ αὐτός. τί' οὖν νόμον ὑμῖν
 ἢ τίνα βούλησιν ἔχειν Ἀριστογείτων κατὰ πάντων δο-
 κεῖ; πότερ' ἐδτυχοῦντας ὄραν καὶ ἐν εὐδαιμονίᾳ καὶ
 χρηστῇ δόξῃ διάγοντας; καὶ τί ποιῶν ζήσεται; τὰ γὰρ
 τῶν ἄλλων κακὰ τοῦτον τρέφει. οὐκοῦν ἐν κρίσεισιν
 καὶ ἀγῶσι καὶ πονηραῖς αἰτίαις ἅπαντας εἶναι βούλε-
 ται· ταῦτα γεωργεῖ, ταῦτ' ἐργάζεται. ὁ δὲ ποῖός τις ὦ
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι καλοῖτ' ἂν δικαίως ὁ τρισκατάρατος,
 ὁ κοινὸς ἐχθρὸς, ὁ πᾶσι δυσμενής, ὅτῳ μήτε γῆ φέροι
 καρπὸν, μήτ' ἀποθανόντα δέξαιτο; οὐχ ὁ τοιοῦτος;
 83 ἔγωγε νομίζω. τίνας δὲ συγγνώμης ἢ ποίων ἐλέων οἱ
 σεσυκοφαντημένοι τετυχήμασιν παρὰ τούτου, οἷς οὗτος
 θανάτου πᾶσιν ἐτιμᾶτ' ἐν τουτοῖσι τοῖς δικαστηρίοις, 795

καὶ ταῦτα πρὶν τὴν πρώτην ψῆφον διενεχθῆναι; καὶ ἐφ' οἷς ὁ βάσκανος οὗτος οὕτως ὠμῶς καὶ πικρῶς εἶχε, τούτους ὑμῶν οἱ λαχόντες ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὰ δίκαια ποιοῦντες ἔσφρον, [καὶ τοὺς ὑπὸ τούτου συκοφαντου-
 μένους ἀπεψηφίζοντο,] καὶ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψή-
 84 φων οὐ μετεδίδωσαν τούτῳ. ἀλλ' ἦ γε τούτου πικρία καὶ μαιφονία καὶ ὠμότης παρῆν καὶ ἐξητάζετο. οὐχὶ παιδί, οὐχὶ μητέρας τῶν κρινομένων ἐνίων γραῦς παρεστῶσας ὄρων οὗτος ἠλέει. εἶτα σοὶ συγγνώμη; πόθεν ἢ παρὰ τοῦ; ἢ τοῖς σοῖς παιδίοις ἔλεος; πολλοῦ γε καὶ δεῖ. σὺ τὸν εἰς ταῦτ' ἔλεον προδέδωκας Ἀριστογεῖτον, μᾶλλον δ' ἀνήρηκας ὄλωσ. μὴ δὴ πρὸς οὓς αὐτὸς ἔχωσας λιμένας καὶ προβόλων ἐνέπλησας, πρὸς τούτους προσορμίζου· οὐ γὰρ δίκαιον.

15 Εἰ τοίνυν ἀκούσατε τὰς βλασφημίας, ὡς κατὰ τὴν ἀγορὰν περιῶν καθ' ὑμῶν ἔλεγεν, ἔτι μᾶλλον ἂν αὐτὸν μισήσατε, καὶ δικαίως. φησὶ γὰρ πολλοὺς ὀφείλειν τῷ δημοσίῳ, τούτους δ' ἅπαντας ὁμοίους ὑπάρχειν ἑαυτῷ. ἐγὼ δὲ πολλοὺς μὲν εἶναι τοὺς ἡτυχηκότας, εἰ καὶ δύο εἰσὶ μόνοι, συγχωρῶ· παντὶ γὰρ πλείους εἰσὶ τοῦ δέοντος, καὶ οὐδένα τῶν ἄλλων ὀφείλειν ἔδει. οὐ μέντοι μὰ τοὺς θεοὺς τούτῳ γ' ὑπάρχειν ὁμοίους οἶμαι τούτους, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ, ἀλλὰ τούναντιον.
 66 οὕτως δὲ λογίσεσθε. καὶ μὴ μ' ὑπολάβητ' ὅτι ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὡς πρὸς ὀφείλοντας ὑμᾶς τῷ δημοσίῳ διαλέγεσθαι· οὔτε γὰρ ἔστι μήτε γένοιτο τοῦτο, οὔτ' ἐγὼ νομίζω. ἀλλ' εἰ τῷ τις ἄρ' ἢ φίλος ἢ γνώριμος ἐστὶν ἐν τούτοις, ὡς ὑπὲρ τούτου τοῦτον προσήκει μισεῖν, 796
 τοῦτο βούλομαι δεῖξαι. πρῶτον μὲν ὅτι ἀνθρώπους ἐπιεικεῖς, οἷς ἐγγύαι καὶ φιλανθρωπίαί γίνονται καὶ ὀφλήματ' ἴδια, οἷς οὐ πρόσεστι κοῖν' ἀδικήματα, ἡτυ-

χηκέναι δὲ συμβέβηκεν, εἰς τὴν ὁμοίαν τάξιν ἑαυτῶ
 καὶ βλασφημίαν ἄγει, οὐκ ὀρθῶς οὐδὲ προσηκόντως.
 87 οὐ γὰρ ὁμοίον ἐστὶν Ἀριστογείτον, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ,
 γράψαντά σε τῶν πολιτῶν τρεῖς ἀκρίτους ἀποκτείνει
 γραφὴν ἀλῶναι παρανόμων, καὶ τεθνάναι δέον σ' ἐπὶ
 ταύτῃ τοῦ τιμήματος τυχεῖν, καὶ φίλον ἐγγυησάμενον
 μὴ δύνασθαι ζημίαν ἀπροσδόκητον ἐνεργεῖν· οὐχ
 ὁμοιον, οὐ. ἐπειθ' ὅτι τὴν κοινὴν φιλανθρωπίαν, ἣν
 ὑμεῖς ἔχετε ἐκ φύσεως πρὸς ἀλλήλους, οὗτος ἀναιρεῖ
 καὶ διαφθείρει. ὑμεῖς γὰρ ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῇ τῆς
 φύσεως, ὅπερ εἶπον, χρώμενοι φιλανθρωπία, ὥσπερ
 αἱ συγγένειαι τὰς ἰδίας οἰκοῦσιν οἰκίας, οὕτω τὴν
 88 πόλιν οἰκεῖτε δημοσίᾳ. πῶς οὖν ἐκείναι; ὅπου πατήρ
 ἐστὶ καὶ υἱεῖς ἄνδρες, τυχὸν δὲ καὶ τούτων παῖδες,
 ἐνταῦθ' ἀνάγκη πολλὰς καὶ μηδὲν ὁμοίας εἶναι βου-
 λήσεις· οὐ γὰρ τῶν αὐτῶν οὔτε λόγων οὔτ' ἔργων
 ἐστὶν ἡ νεότης τῶ γῆρα. ἀλλ' ὅμως οἷ τε νέοι πάνθ'
 ὅσ' ἂν πράττωσιν, ἄνπερ ὧσιν μέτριοι, οὕτω ποιοῦσ'
 ὥστε μάλιστα μὲν πειραῶσθαι λανθάνειν, εἰ δὲ μὴ, φα-
 νεροί γ' εἶναι τοῦτο βουλόμενοι ποιεῖν· οἷ τε πρεσβύ-
 τεροι πάλιν, ἂν ἄρ' ἴδωσιν ἢ δαπάνην ἢ πότον ἢ
 παιδιὰν πλείω τῆς μετρίας, οὕτω ταῦθ' ὀρθῶσιν ὥστε
 μὴ δοκεῖν ἑορακέναι. ἐκ δὲ τούτων γίννεται τε πάνθ'
 89 ἃ φέρουσιν αἱ φύσεις καὶ καλῶς γίννεται. τὸν αὐτὸν 797
 τοίνυν τρόπον ὑμεῖς ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν
 οἰκεῖτε συγγενικῶς καὶ φιλανθρωπῶς, οἱ μὲν οὕτως
 ὀρθῶντες τὰ τῶν ἡτυχηκότων ἔργα, ὥστε, τὸ τῆς πα-
 ροιμίας, ὀρθῶντες μὴ ὀρθῶν καὶ ἀκούοντες μὴ ἀκούειν,
 οἱ δ' οὕτω ποιοῦντες ἂ πράττουσιν, ὥστ' εἶναι φανε-
 ροὶ καὶ φυλαττόμενοι καὶ αἰσχυνόμενοι. ἐκ δὲ τούτων
 ἡ κοινὴ καὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν αἰτία τῇ πόλει μένει

- 90 καὶ συνέστηκε δμόνοια. ταῦτα τοίνυν Ἀριστογείτων τὰ καλῶς οὕτω πεπηγότα τῇ φύσει καὶ τοῖς ἤθεσι τοῖς ὑμετέροις, κινεῖ καὶ ἀναιρεῖ καὶ μεταρρίπτει, καὶ ἃ τῶν ἄλλων τῶν ἠτυχηκότων ἕκαστος ἀποφθεῖ ποιεῖ, ταῦθ' οὗτος μόνον οὐ κώδωνας ἐξαψάμενος διαπράττεται. οὐ πρυτάνεις, οὐ κῆρυξ, οὐκ ἐπιστάτης, οὐχ ἡ
- 91 προεδρεύουσα φυλὴ τούτου κρατεῖν δύναται. ἐπειδὴν οὖν τις ὑμῶν ἐφ' οἷς οὗτος ἀσελγάνει λυπηθεὶς εἴπη „τοῦτον δὲ ταῦτα ποιεῖν, καὶ ταῦτ' ὀφείλουτα τῷ δημοσίῳ“, „τί δ'; οὐ καὶ ὁ δεῖνα“, φησὶν, „ὀφείλει“; τὸν ἐχθρὸν ἕκαστος ὑπειπὼν τὸν αὐτοῦ. ὥστε τὴν πονηρίαν τὴν τούτου αἰτίαν εἶναι τῶν βλασφημιῶν, αἱ περὶ τῶν οὐχ ὁμοίων τούτῳ διὰ τοῦτον γίνονται.
- 92 Λοιπὸν τοίνυν ἐστὶν ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῖς ἀπαλλαγῆναι βουλομένοις τούτου, ἀδίκημα σαφὲς καὶ ἐναργὲς ἔχοντας ἐκ τῶν νόμων, μάλιστα μὲν αὐτῷ θανάτου τιμῆσαι, εἰ δὲ μὴ, τοσοῦτ' ἀναθεῖναι τίμημα χρημάτων, ὅσον μὴ δυνήσεται φέρειν· ἄλλη γὰρ οὐκ
- 93 ἐστὶν ἀπαλλαγὴ τούτου, σαφῶς ἐπίστασθε. καὶ γὰρ ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν μὲν ἄλλων ἀνθρώπων ἢν τις ἴδοι, τοὺς μὲν βελτίστους καὶ μετριωτάτους αὐτῇ τῇ 798 φύσει πάντα ποιοῦντας ἐκόντας ἃ δεῖ, τοὺς δὲ χείρους μὲν τούτων, ἔξω δὲ τοῦ πονηροῦς ἄγαν κληθῆναι, τῷ φόβῳ τῷ πρὸς ὑμᾶς καὶ τῷ τοῖς αἰσχροῖς καὶ λόγοις καὶ ὀνειδέσιν ἀλγεῖν εὐλαβουμένους ἐξαμαρτάνειν· τοὺς δὲ πονηροτάτους καὶ ἐξαγρίστους ὀνομαζομένους τὰς γε
- 94 συμφορὰς σωφρονίζειν λέγουσιν. οὗτοσι τοίνυν Ἀριστογείτων τοσοῦθ' ὑπερῆρκεν ἅπαντας ἀνθρώπους πονηρία, ὥστ' οὐδὲ παθῶν ἐνουθετήθη, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἀδικήμασι καὶ πλεονεκτήμασιν πάλιν εἴληπται. καὶ τοσοῦτῳ πλείονος ὀργῆς ἄξιός ἐστιν νῦν ἢ πρό-

τερον, ὅσῳ τότε μὲν γράφειν μόνον ᾤετο δεῖν παρὰ τοὺς νόμους, νυνὶ δὲ πάντα ποιεῖν, αἰτιᾶσθαι, λέγειν, διαβάλλειν, βλασφημεῖν, θανάτου τιμᾶσθ', εἰσαγγέλλειν, κακολογεῖν τοὺς ἐπιτίμους αὐτὸς ὀφείλων τῷ δημοσίῳ· τούτου γὰρ οὐδέν ἐστιν δεινότερον. τὸ μὲν οὖν νουθετεῖν τοῦτον μανία· ὅς γὰρ οἷς ὁ δῆμος ἄπας τοὺς ἐνοχλοῦντας ἑαυτὸν νουθετεῖ θορύβοις μηδεπώποθ' ὑπεῖξε μηδὲ διεισάκη, ταχύ γ' ἂν φροντίσειεν τι τοῦ παρ' ἑνὸς λόγου. ἀνίατον ἀνίατον ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ πρᾶγμ' ἐστι τὸ τούτου. δεῖ δὴ πάντας, ὥσπερ οἱ ἰατροί, ὅταν καρκίνον ἢ φαγέδαιναν ἢ τῶν ἀνιάτων τι κακῶν ἴδωσιν, ἀπέκασαν ἢ ὅλως ἀπέκοψαν, οὕτω τοῦτο τὸ θηρίον ὑμᾶς ἐξορίσαι, ρῖψαι ἐκ τῆς πόλεως, ἀνελεῖν, μὴ περιμείναντάς τι παθεῖν, ὃ μῆτ' ἰδία

⁹⁶ μῆτε δημοσίᾳ γένοιτο, ἀλλὰ προευλαβηθέντας. ὥδι γὰρ ὁρᾶτε. οὐδένα πάποτ' ἴσως ὑμῶν ἕχισ ἐδακ' οὐδὲ φαλάγγιον, μηδὲ δάκοι· ἀλλ' ὅμως πάντα τὰ τοιαῦτα ⁷⁹⁹ ἐπὰν ἴδῃτ', εὐθύς ἀποκτενεῖτε. τὸν αὐτὸν τοῖνον τροπόν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ὅταν συκοφάντην καὶ πικρὸν καὶ ἔχιν τὴν φύσιν ἄνθρωπον ἴδῃτε, μὴ πόθ' ἕκαστον ὑμῶν δῆξεται περιμένετε, ἀλλ' ὃ προστυχῶν ἀεὶ τιμωρησάσθω.

⁹⁷ Λυκοῦργος μὲν οὖν τὴν Ἀθηναῖαν ἐμαρτύρητο καὶ τὴν μητέρα τῶν θεῶν, καὶ καλῶς ἐποίησε. ἐγὼ δὲ τοὺς προγόνους τοὺς ὑμετέρους καὶ τὰς ἀρετὰς τὰς κείνων ἀνακαλῶ, ὧν οὐδ' ὁ χρόνος τὴν μνήμην ἠφάνικεν, εἰκότως· ἐπολιτεύοντο γὰρ οὐχὶ τοῖς πονηροτάτοις καὶ συκοφάνταις συνεργεῖν διδόντες ἑαυτούς, οὐδὲ τὸν ἐντὸς τείχους φθόνον ἀσκοῦντες ἐπ' ἀλλήλους, ἀλλὰ καὶ τῶν ρητόρων καὶ τῶν ἰδιωτῶν τοὺς μὲν σώφρονας καὶ χρηστοὺς τιμῶντες, τοὺς δὲ πονηροὺς καὶ θρασεῖς

μισοῦντες καὶ κολάζοντες. ἐξ ὧν πάντες ἀθληταὶ τῶν καλῶν ἔργων ἐγένοντο.

- 98 Ἐν δ' εἰπὼν ἔτι παύσασθαι βούλομαι. ἔξιν' αὐτίκα δὴ μάλ' ἐκ τοῦ δικαστηρίου, θεωρήσουσιν δ' ὑμᾶς οἱ περιεστηκότες καὶ ξένοι καὶ πολῖται, καὶ κατ' ἄνδρ' εἰς ἕκαστον τὸν παριόντα βλέπονται καὶ φυσιογνωμονήσουσι τοὺς ἀπεψηφισμένους. τί οὖν ἐρεῖτ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ προέμενοι τοὺς νόμους ἔξιτε; ποίοις προσώποις ἢ τίσιν ὀφθαλμοῖς πρὸς ἕκαστον τούτων ἀντι-
- 99 βλέψετε; πῶς δ' εἰς τὸ μητρῷον βαδιεῖσθ', ἂν τι βούλησθε; οὐ γὰρ δήπου καθ' ἕν' ὑμῶν ἕκαστος ὡς ἐπὶ κυρίους τοὺς νόμους πορεύσεται, εἰ νῦν μὴ βεβαιώσαντες αὐτοὺς ἔξιθ' ἅπαντες κοινῇ. πῶς δὲ ταῖς νομηνίαις εἰς ἀκρόπολιν ἀναβαίνοντες, τὰγαθὰ τῇ πόλει διδόναι καὶ ἕκαστος ἐαυτῷ τοῖς θεοῖς εὐξεται, ὅταν ὄντος ἐκεῖ 800
- 100 τούτου καὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ χρηστοῦ, τάναντία τοῖς ὄρκοις καὶ τοῖς ἐκεῖ γράμμασιν ἐγνωκότες ἦτε; τί ἐρεῖτ' ἄνδρες Ἀθηναῖοι τί ἐρεῖτε, ἂν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ γνωρίσας τοὺς ἀπεψηφισμένους; τί φήσετε; ἀρέσκειν τοῦτου ὑμῖν; καὶ τίς ὁ τοῦτο τολμήσων εἰπεῖν; τίς ὁ τῆς τούτου πονηρίας μετ' ἀρᾶς καὶ κακῆς δόξης κληρονομεῖν βουλησόμενος; ἀλλ' οὐκ αὐτὸς ἕκαστος ἀποψηφίσασθαι; οὐκοῦν καταράσεσθε τοῖς ἀπεψηφισμένοις, τοῦτο τὸ πιστὸν ἕκαστος διδοὺς ὡς οὐκ αὐτὸς οὐτός
- 101 ἔστι. καὶ τί δεῖ ταῦτα ποιεῖν, ἐξὸν εὐφημεῖν καὶ ἅπαντας ἅπασιν πάντα τὰγάθ' εὐχεσθαι, καὶ ὑμᾶς ὑμῖν αὐτοῖς καὶ τοὺς ἄλλους Ἀθηναίους ἅπαντας ὑμῖν, προσθήσω δὲ καὶ τοὺς ξένους καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας; ἐφίεται γὰρ ἐφίεται πάντων ἢ τούτου κακοπραγμοσύνη, καὶ πᾶσιν βουλομένοις ἔστιν ἀπαλλαγῆναι τῆς τούτου πονηρίας καὶ δίκην δεδωκὸτ' ἰδεῖν.

XXVI.

ΚΑΤΑ ΑΡΙΣΤΟΓΕΙΤΟΝΟΣ Β.

Ὅτι μὲν τοίνυν καὶ ὀφείλει τῷ δημοσίῳ Ἀριστο-
 γείτων οὐτοσί, καὶ οὐκ ἔστιν ἐπίτιμος, καὶ οἱ νόμοι
 διαρρήδην ἀπαγορεύουσιν μὴ ἐξεῖναι λέγειν τοῖς τοι-
 οὔτοις, φανερῶς ἐπιδέδεικται ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι. δεῖ⁸⁰¹
 δ' ὑμᾶς ἅπαντας μὲν ἀνείργειν καὶ κωλύειν τοὺς παρα-
 νομοῦντας, πολὺ δὲ μάλιστα τοὺς ἐν ταῖς ἀρχαῖς ὄντας
 καὶ τοὺς πολιτευομένους· διὰ γὰρ τούτους τὰ κοινὰ
 καὶ βλάπτεσθαι πέφυκεν, ἐὰν ὥσι φαῦλοι, καὶ τὰ μέ-
 γιστα πάλιν ὠφελείσθαι, ἐὰν ὥσιν ἐπιεικεῖς καὶ θέ-
 λωσιν ἐμμένειν τοῖς νόμοις. ὥς, ἐὰν ἅπαξ δῶτε τοῖς
 ὑπὲρ τῶν κοινῶν ἐγκειροῦσι πράττειν τὸ παρανομεῖν
 καὶ καταφρονεῖν τῶν ἠρισμένων δικαίων, ἀναγκαῖόν
 ἔστιν ἅπαντας ἀπολαύειν τοὺς μετέχοντας τῆς πόλεως.
 ὥσπερ γὰρ τῶν ἐν ταῖς ναυσὶν ἀμαρτημάτων ἂ συμ-
 βαίνει περὶ τοὺς πλοῦς, ὅταν μὲν τῶν ναυτῶν τις
 ἀμάρτη, βραχείαν τὴν βλάβην ἤνεγκεν, ὅταν δ' ὁ κυ-
 βερνήτης σφαλῆ, κοινήν τὴν ἀτυχίαν ἅπασιν τοῖς ἐμ-
 πλέουσι παρεσκεύασεν, ὡσαύτως τὰ μὲν τῶν ἰδιωτῶν
 ἀμαρτήματα οὐκ εἰς τὸ πλῆθος, εἰς δ' αὐτοὺς ἤνεγκε
 τὰς βλάβας, τὰ δὲ τῶν ἀρχόντων καὶ πολιτευομένων
 εἰς ἅπαντας ἀφικνεῖται. διὸ καὶ τὰς τιμωρίας ὁ Σόλων
 τοῖς μὲν ἰδιώταις βραδείας ἐποίησε, ταῖς δ' ἀρχαῖς καὶ
 τοῖς δημαγωγοῖς ταχείας, ὑπολαμβάνων τοῖς μὲν ἐνδέ-
 χεσθαι καὶ παρὰ τὸν χρόνον τὸ δίκαιον λαβεῖν, τοῖς
 δ' οὐκ ἐνεῖναι περιμεῖναι· τὸ γὰρ τιμωρησόμενον οὐχ
 ὑπέσται τῆς πολιτείας καταλυθείσης. καὶ τούτοις τοῖς
 δικαίοις οὐδεὶς οὕτως οὔτ' ἀναιδῆς οὔθ' ὑπὲρ ὑμᾶς

φρονῶν ἐστὶν ὅστις ἀντιλέγειν ἐπιχειρήσει, πλὴν Ἀρι-
στογείτονος τουτουὶ καὶ τῆς τούτου πονηρίας. ἀλλὰ 802
πάσας καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς πολιτευομένους εὐρή-
σομεν, ἐπειδὴν ἄπαξ τι καταγνῶθ' ὑμεῖς, τούτοις ἐμ-
6 μένοντας. τοῦτο μὲν γὰρ ὅταν ἀποχειροτονηθῶσί τινες
τῶν ἐν ταῖς ἀρχαῖς, παραχρῆμα πέπαννται ἄρχοντες καὶ
τοὺς στεφάνους περιήρηται· τοῦτο δ' ὅσοις τῶν θε-
σμοθετῶν εἰς Ἄρειον πάγον οὐχ οἶόν τ' ἐστὶν ἀνελθεῖν,
παρέντες τὸ βιάζεσθαι στέργουσιν ταῖς ὑμετέραις γνώ-
σεσι. καὶ τοῦτ' εἰκότως· ὥσπερ γὰρ, ὅταν ἄρχωσι, τοὺς
ιδιώτας οἶονται δεῖν αὐτοῖς πειθαρχεῖν, ὡσαύτως, ὅταν
[αὐτοὶ] ιδιώται γένωνται πάλιν, τοῖς τῆς πόλεως ἄρ-
6 χουσι νόμοις δικαίως ἂν ἀκολουθοῖεν. ἔτι τοίνυν οἱ
πολιτευόμενοι πάντες, ἐκ τῶν παλαιῶν εἰ βούλεσθ'
ἀρξάμενοι χρόνων θεωρεῖν, ὡσαύτως φαίνονται εἰκον-
τες τοῖς ὑμετέροις δικαίοις. Ἀριστείδην μὲν γέ φασιν
ὑπὸ τῶν προγόνων μετασταθέντ' ἐν Αἰγίνῃ διατρίβειν,
ἕως ὃ δῆμος αὐτὸν κατεδέξατο, Μιλτιάδην δὲ καὶ Περι-
κλέα ὀφλόντας, τὸν μὲν τριάκοντα, τὸν δὲ πεντήκοντα
7 τάλαντα, ἐκτείσαντας οὕτω δημηγορεῖν. ὃ καὶ δεινό-
τατον ἂν εἴη συμβαῖνον, τοὺς μὲν πολλὰ καὶ μεγάλα
ποιήσαντας ὑμᾶς ἀγαθὰ μὴ τυχεῖν ταύτης τῆς δωρειᾶς,
ᾧστε παρὰ τοὺς νόμους τι τοὺς κειμένους ὑμῖν πρᾶξαι,
τὸν δὲ μηδὲν μὲν ἀγαθὸν εἰργασμένον, παμπληθῆ δ'
ἐξημαρτηκότα, τοῦτον οὕτω προχείρως φαίνεσθαι καὶ
παρὰ τὸ συμφέρον καὶ τὸ δίκαιον ἔξουσίαν παρ' ὑμῶν
τοῦ παρανομεῖν εἰληφότα. καὶ τί δεῖ λέγειν περὶ τῶν
παλαιῶν; ἀλλὰ τοὺς ἐφ' ὑμῶν αὐτῶν ἀναλογίσασθε,
εἰ τις οὕτως ἀναιδῆς γέγονε πώποτε· οὐδένα γὰρ ἂν 803
8 εὐροῖτε, εἰ βούλοισθ' ἀκριβῶς ἐξετάζειν. χωρὶς τοίνυν
τούτων, ὅταν τις ψηφίσματος ἢ νόμου γραφὴν ἀπενέγκῃ

πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, ὁ μὲν νόμος ἢ τὸ ψήφισμ' ἄκυ-
 ρόν ἐστιν, ὁ δὲ θεὸς ἢ γράψας οὐδὲν ἀναισχυντεὶ βια-
 ζόμενος, ἀλλ' ὃ τι ἂν ὑμεῖς ψηφίσησθε, τούτῳ ἐμμένει,
 κὰν ἢ πρῶτος τῷ δύνασθαι λέγειν ἢ πράττειν ἐν ὑμῖν.
 καίτοι πῶς οὐκ ἄτοπον, ἂ μὲν ἅπαντες ὑμεῖς συλλε-
 γέντες ἐψηφίσασθε, διὰ τοὺς νόμους ἄκυρ' εἶναι, τὴν
 δ' Ἀριστογείτονος βούλησιν εἰς τὸ παρανομεῖν κυριω-
 9 τέραν οἴεσθαι δεῖν τῶν νόμων αὐτῶν καταστῆσαι; πάλιν
 τοίνυν ὅταν τις ἐπεξιὼν μὴ μεταλάβῃ τὸ πέμπτον μέρος
 τῶν ψήφων, ἐφ' οἷς οἱ νόμοι κελεύουσι τὸ λοιπὸν μὴ
 γράφεσθαι μηδ' ἀπάγειν μηδ' ἐφηγεῖσθαι, τὸν αὐτὸν
 τρόπον παρὰ ταῦτ' οὐδεὶς οἶεται δεῖν πράττειν τῶν
 ἐνόχων ὄντων τούτοις τοῖς ἐπιτιμίοις. Ἀριστογείτονοι
 δ' ὡς ἔοικε μόνῳ τῶν ἀπάντων οὐδὲν οὔτε δικαστή-
 ριον οὔτε νόμος κυριώτερόν ἐστι τῆς αὐτοῦ βουλήσεως.
 10 καὶ ταῦτα πάνθ' οὕτω διαφυλάττουσιν οὐδεπώποτ' οὔθ'
 ὑμῖν οὔτε τοῖς προγόνοις μετεμέλησεν. ἔστι γὰρ δη-
 μοκρατίας φυλακὴ, τῶν μὲν ἐχθρῶν ἢ βουλευομένους
 ἢ μαχομένους περιεῖναι, τῶν δὲ νόμων ἢ προαιρουμέ-
 νους ἢ συναναγκαζομένους ἠττάσθαι. καὶ ταῦθ' ὅτι τοῦ-
 11 τούτου συνωμολόγηται. ὅτε γὰρ Ἰπερείδης ἔγραψε, τῶν
 περὶ Χαιρώνειαν ἀτυχημάτων τοῖς Ἑλλησι γενομένων,
 καὶ τῆς πόλεως ὑπὲρ αὐτῶν τῶν ἐδαφῶν εἰς κίνδυνον
 μέγιστον κατακεκλειμένης, εἶναι τοὺς ἀτίμους ἐπιτί- 804
 μους, ἵν' ὁμονοοῦντες ἅπαντες ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας
 προθύμως ἀγωνίζωνται, ἐάν τις κίνδυνος τηλικούτος
 καταλαμβάνῃ τὴν πόλιν, τούτου τοῦ ψηφίσματος γρα-
 φὴν παρανόμων ἀπενέγκας ἠγωνίζετ' ἐν τῷ δικαστη-
 12 ρίῳ. καίτοι πῶς οὐ δεινόν, εἰς μὲν τὴν [ὑπὲρ] τῆς
 πατρίδος σωτηρίαν μηδενὶ τῶν πολιτῶν Ἀριστογείτονα

- τουτουὶ συγχωρῆσαι τυχεῖν τῆς ἐπιτιμίας, εἰς δὲ τὴν
 αὐτοῦ παρανομίαν παρὰ πάντων ὑμῶν ἀξιοῦν λαμ-
 βάνειν τὴν αὐτὴν δωρειάν; καίτοι πολὺ γε νομιμώ-
 τερον καὶ δικαιότερον τὸ ψήφισμ' ἐκεῖν' ἦν, οὗ
 13 σὺ νῦν ἀξιοῖς ψηφίσασθαι σοι τουτουσί. τὸ μὲν γὰρ
 ἴσον καὶ κοινὸν ἅπασιν τοῖς πολίταις ἦν, τὸ δ' ἄνισον
 καὶ σοὶ μόνῳ τῶν ἐν τῇ πόλει τὴν πλεονεξίαν κατα-
 σκευάζον· καὶ τὸ μὲν ὑπὲρ τοῦ μὴ γενέσθαι τὴν εἰρή-
 νην ἐφ' ᾧ θ' ἓνα κύριον τῆς ὅλης πολιτείας καταστή-
 ναι, τὸ δ' ὑπὲρ τοῦ τὰ τουτωνὶ δόγματα καὶ νόμιμ'
 ἐκ παλαιοῦ παραδοθένθ' ὑπὸ τῶν προγόνων, σοὶ μόνῳ
 δεδόςθαι ἐξουσίαν ἀδεῶς παραβαίνοντι καὶ πράττοντι
 14 ὃ τι ἂν βουλευθῆς. ἡδέως δ' ἂν ἐροίμην αὐτόν, πότερ'
 ἔννομον καὶ δικαίαν ἐποιήσατο τοῦ ψηφίσματος τὴν
 γραφὴν, ἢ τοῦναντίον ἄδικον καὶ παράνομον. εἰ μὲν
 γὰρ ἄδικον καὶ τῷ δήμῳ βλαβεράν, διὰ τοῦτο δικαίως
 ἂν ἀποθάνοις· εἰ δὲ δικαίαν καὶ τοῖς πολλοῖς ὠφέλι-
 μον, πῶς νῦν τάναντία τούτων ψηφίξασθαι τούτους
 ἀξιοῖς; ἀλλ' οὐτ' ἐκεῖνα δίκαια, οὔτε ταῦτ' ἔννομ' οὐδὲ
 15 συμφέροντ' ἐστὶν ὑμῖν. ὁρῶ δ' ὑμᾶς ἔγωγ' ὧ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι ταύτην ἔχοντας τὴν γνώμην καὶ περὶ ὑμῶν
 αὐτῶν· πολλὰς γὰρ ἐνδείξεις ἤδη κατεψηφίσασθ' ἰδιω- 805
 τῶν ἀνθρώπων. καίτοι πῶς οὐ δεινόν, ἐφ' ὑμῶν μὲν
 αὐτῶν ἐξετάζειν ἀκριβῶς τοὺς νόμους, ἐπὶ δὲ τῶν
 περιεργαζομένων τι καὶ κοινῇ πάντας ἐνοχλούντων
 καὶ προσποιουμένων ὑπὲρ τοὺς ἄλλους εἶναι, ῥαθυμῶς
 οὕτως ἔχειν;
- 16 Οὐ γὰρ δὴ τινες ὑμῶν οὕτως ἔχουσιν, ὡς προσ-
 ῆκον μὲν ταῦθ' οὕτως [ἔχειν] ὡς ἐγὼ λέγω, διὰ δὲ
 τὴν ἐπιείκειαν τὴν Ἀριστογείτονος καὶ τὸ χρήσιμον
 αὐτόν ὑμῖν εἶναι παροπτέον τι καὶ παρανομοῦντ' αὐτόν.

ὅτι μὲν γὰρ πονηρὸς καὶ τὸν τρόπον δεινῶς ἄδικος,
 Ικανῶς ὑμῖν, ὡς ἔγωγ' οἶμαι, ἐκ τῶν προειρημένων Λυ-
 κοῦργος ἐπιδέδειχεν· ὅτι δ' οὐδὲ χρήσιμος, ἐξ αὐτῶν
 17 τῶν πολιτευμάτων ἂν τις αὐτὸν θεωρήσειεν. τίνα γὰρ
 παραγαγὼν εἰς τὸ δικαστήριον, ὧν ἤπιατο, τούτων
 ἤρηκεν; ἢ ποῖον πόρον ὑμῖν πεπόρικεν; ἢ τί ψήφισμα
 γέγραφεν, ὃ πεισθέντες ὑμεῖς οὐ πάλιν μετανοῆσαι
 προείλεσθε; καὶ γὰρ ταῦθ' οὕτω σκαιὸς ἐστὶ καὶ βάρ-
 βαρος τὸν τρόπον, ὥσθ' ὅταν ὑμᾶς ἴδῃ πρὸς τινὰς
 ὀργισθέντας τι καὶ μᾶλλον τοῦ δέοντος παροξυνθέν-
 τας, τηρικαῦτα παρὰ τὴν ὀργὴν ὑμῶν τὰ βουλήματα
 18 λαβῶν τοῖς καιροῖς ἐναντιοῦται. δεῖ δὲ τὸν πολιτευό-
 μενον ὑπὲρ ὑμῶν, οὐχὶ τοῖς ἐξαίφνης μετ' ὀργῆς πά-
 θεσιν ὑμῖν συμπίπτουσιν ἐπακολουθεῖν, ἀλλὰ τοῖς
 λογισμοῖς καὶ τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς ὑπάρχουσι καιροῖς·
 τὰ μὲν γὰρ ταχὺ μεταπίπτειν εἰθίσται, τὰ δὲ διαμένειν
 καὶ πλείω χρόνον ὑπάρχειν· ὧν οὗτος οὐδὲν ἐνθυμού-
 μενος ἐλέγχει τὰ πόρρητα τῆς πολιτείας, ὥστε ταῦτ'
 ἀναγκάζεσθαι καὶ κύρια καὶ πάλιν ἄκυρα ποιεῖν. 806

19 Ἄλλ' ἴσως ὅτι πρὸς ἅπαντας ἀεὶ προαιρεῖται λαι-
 δορεῖσθαι καὶ διαβοᾶσθαι καὶ μέμφεσθαι τὰ λεγόμενα,
 διὰ ταῦτα περιποιησάμενος νῦν αὐτὸν ἀρμόττει. ἀλλὰ ταῦτά
 γε νῆ τὴν Ἀθηναίων ὄνειδος ἐστὶν ἄνδρες δικασταὶ τῆ
 πόλει γιγνόμεν' ἐπὶ τοῦ βήματος, καὶ διὰ τὰς τούτων
 ἀπονοίας ἐπονείδιστον ἤδη τὸ πολιτεύεσθαι παρὰ τοῖς
 ἐπιεικέσιν [ὑμῶν] ἐστίν. εἰ δ' οὖν τινὶ ταῦθ' ὑμῶν
 ἐν ἡδονῇ συμβέβηκεν, οὐκ ἀπορήσετε τῶν τοιαῦτα
 ποιησόντων, ἐπεὶ καὶ νῦν μεστὸν τὸ βῆμ' ἐστίν. οὐ
 γὰρ ἐπιτιμᾶν τοῖς συμβεβουλευμένοις χαλεπὸν, ἀλλὰ
 συμβουλευῆσαι καὶ πείσαι τι τῶν δεόντων ὑμᾶς ψηφί-
 20 σασθαι. πρὸς δὲ τούτοις, εἰ μὲν μὴ καὶ πρότερον

- τοῖς αὐτοῖς τούτοις χρώμενος λόγοις ἐξηπάτησεν ὑμᾶς, ὅτ' ἠγωνίζετο τὴν προτέραν ἐνδειξιν, ἣν μὲν οὐδ' οὕτω δίκαιον παρὰ τοὺς ὑπάρχοντας νόμους τι συγχωρεῖν (οὐ δεῖ γὰρ παρανομεῖν δόντας τισὶ τοὺς ἄλλους κατὰ τοὺς νόμους ἀξιοῦν πράττειν), οὐ μὴν ἀλλ' ἴσως γ' εὐλογώτερον ἦν τὸ πιστεῦσαι καὶ καταχαρίσασθαι
- ²¹ καὶ προέσθαι τι τῶν τοιούτων. ἐπειδὴ δὲ τότ' ἀφέντες ἐπὶ ταῖς μελλούσαις ἐλπίσι, μικρὸν ὕστερον τὸν αὐτὸν τοῦτον, ὡς πράττοντα καὶ λέγοντα μὴ τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ, πάλιν ἐκολάσατε, τίς ὑπολείπεται σκῆψις ὑμῖν ἀρμόττουσα, ἂν νῦν παρακρουσθῆτε; ὧν μὲν γὰρ ἔργῳ πείραν εἰλήφατε, τί δεῖ τοῖς λόγοις πιστεύειν; ὧν δὲ μηδέπω τὴν δοκιμασίαν ἔχειτ' ἀκριβῆ παρ' ὑμῖν αὐτοῖς,
- ²² ἐκ τῶν λεγομένων ἴσως ἀναγκαῖόν ἐστι κρίνειν. θαυμάζω δ' ἔγωγε τῶν οὕτως ἐχόντων, ὥστε τὰ μὲν ἴδια τοῖς ἐκ τῶν παρεληλυθότων χρόνων οὖσιν ἐπιεικέσι, τούτοις παρακατατιθεμένων, τὰ δ' ἐν τῇ πολιτείᾳ κοινὰ 807 τοῖς ὁμολογουμένως ἐξεληλεγμένοις οὖσι φαύλοις ἐπιτρεπόντων. καὶ κύνια μὲν ἐπὶ ποιμνῆν ἀγεννῆ καὶ φαῦλον οὐδ' ἂν εἰς ἐπιστήσειε φυλάττειν· ἐπὶ δὲ τοὺς τὰ κοινὰ πράττοντας τοὺς τυχόντας ἀνθρώπους φασὶν ἐνιοὶ φύλακας δεῖν ἐπιπέμπειν, οἱ προσποιούμενοι μὴ νύειν τοὺς ἀμαρτάνοντας, αὐτοὶ τῆς μεγίστης εἰσὶ φυλακῆς δεόμενοι.
- ²³ Ὡν, εἰν ἔχητε νοῦν, ἐνθυμούμενοι, τοὺς μὲν φάσκοντας τούτους τῷ λόγῳ φιλεῖν ὑμᾶς χαίρειν ἐάσετε, αὐτοὶ δὲ τοῦτ' ἐκ παντὸς τρόπου παραφυλάξετε, ὅπως μηδενὶ δῶτ' ἐξουσίαν ἀκύρους τοὺς νόμους ποιεῖν, ἄλλως τε καὶ τῶν ὑπὲρ τοῦ πλήθους καὶ λέγειν καὶ γράφειν δύνασθαι προσποιουμένων. ὡς πάνδεινόν ἐστι, τοὺς μὲν προγόνους ὑπὲρ τοῦ μὴ καταλυθῆναι τοὺς

νόμους ἀποθνήσκειν τολμᾶν, ὑμᾶς δὲ μηδὲ τοὺς ἁμαρ-
τάνοντας εἰς αὐτοὺς τιμωρεῖσθαι προελέσθαι, καὶ τὸν
μὲν γράψαντα τοὺς νόμους Σόλωνα χαλκοῦν ἐν ἀγορᾷ
στῆσαι, αὐτῶν δὲ τῶν νόμων ὀλιγοροῦντας φαίνεσθαι,
δι' οὗς κάκεινον ὑπερβαλλόντως συμβέβηκε τιμᾶσθαι.

²⁴ πῶς δ' οὐκ ἂν εἴη τὸ συμβαῖνον ἄλογον, εἰ νομοθε-
τοῦντες μὲν ὀργίξεσθε τοῖς πονηροῖς, ἐπ' αὐτοφόρῳ
δέ τινας εἰληφότες ἀθώους ἐάσαίτε; καὶ τὸν μὲν νομο-
θέτην ἐν' ὄντα πᾶσιν ὑπὲρ ὑμῶν ἀπεχθάνεσθαι τοῖς
φάυλοις, ὑμᾶς δὲ συλλεγέντας μηδ' ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν
ἐνδείξασθαι μισοῦντας τοὺς πονηροὺς, ἀλλ' ὑφ' ἐνὸς
ἀνδρὸς πονηρίας ἠττηθῆναι; καὶ θάνατον μὲν ὠρικέ-
ναι τὴν ζημίαν, ἐάν τις οὐκ ὄντα νόμον παράσχηται,
τοὺς δὲ τοὺς ὄντας εἰς τὴν τῶν οὐκ ὄντων νόμων ⁸⁰⁸
τάξιν ἄγοντας, τούτους ἀτιμωρήτους περιορᾶν;

²⁵ Οὕτω δ' ἂν ἀκριβέστατα συνθεωρήσαιτε τὸ τοῖς
κειμένοις νόμοις πείθεσθαι ἡλίκον ἀγαθόν ἐστι, καὶ
τὸ καταφρονεῖν καὶ μὴ πειθαρχεῖν αὐτοῖς ἡλίκον κακόν,
εἰ τὰ τ' ἐκ τῶν νόμων [ἀγαθὰ] χωρὶς καὶ τὰ διὰ τῆς
παρανομίας συμβαίνοντα πρὸ ὀφθαλμῶν ὑμῖν αὐτοῖς
ποιησάμενοι θεωρήσαιτε. εὐρήσετε γὰρ τὴν μὲν τὰ
τῆς μανίας καὶ ἀκρασίας καὶ πλεονεξίας, τοὺς δὲ τὰ
τῆς φρονήσεως καὶ σωφροσύνης καὶ δικαιοσύνης ἔργα
²⁶ διαπραττομένους. δῆλον δέ· τῶν γὰρ πόλεων ταύτας
ἄριστ' οἰκουμένας ἴδοιμεν ἂν, ἐν αἷς ἄριστοι νομο-
θέται γεγονῆσιν· τὰ μὲν γὰρ ἐν τοῖς σώμασιν ἀρρω-
στήματα τοῖς τῶν ἰατρῶν εὐρήμασι καταπαύεται, τὰς
δ' ἐν ταῖς ψυχαῖς ἀργιότητος αἱ τῶν νομοθετῶν ἐξορί-
ξουσι διάνοιαι. ὅλως δ' οὐδὲν οὔτε σεμνὸν οὔτε σπου-
²⁷ δαῖον εὐρήσομεν, ὃ μὴ νόμου κεκοινώνηκεν, ἐπεὶ καὶ
τὸν ὅλον κόσμον καὶ τὰ θεῖα καὶ τὰς καλουμένας ὥρας

νόμος καὶ τάξις, εἰ χρή τοῖς ὀρωμένοις πιστεύειν, δι-
οικεῖν φαίνεται. παρακαλέσαντες οὖν ὑμᾶς αὐτοὺς
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, βοηθήσατε μὲν τοῖς νόμοις, κατα-
ψηφίσασθε δὲ τῶν εἰς τὸ θεῖον ἀσεβεῖν προηρημένων.
καὶ ταῦτ' ἔαν πράξητε, τὰ δέοντα ποιήσετε καὶ τὰ
κράτιστα ψηφισίθε.

XXVII.

ΚΑΤ' ΑΦΟΒΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Δημοσθένης ὁ Παιανιεύς, Δημοσθένους τοῦ ρήτορος
πατῆρ, τελευτῶν ἐπὶ δύο παισὶ, τῷ τε Δημοσθένει καὶ θυ-
γατρὶ, ἐπιτρόπους καθίστησι καὶ τῶν παίδων καὶ τῶν χρη-
μάτων τρεῖς, δύο μὲν συγγενεῖς, Ἄφοβόν τε καὶ Δημοφῶντα,
ἓνα δὲ φίλον ἐκ παίδων, Θηριππίδην. καὶ Θηριππίδην μὲν
δίδωσιν ἑβδομήκοντα καρποῦσθαι μνᾶς, ἄχρις ἂν Δημοσθέ-
νης εἰς ἄνδρας ἔγγραφῆ· Δημοφῶντι δ' ἔγγυᾶ τὴν θυγα-
τέρα, προστάξας αὐτὸν προῖκα δύο τάλαντα λαβεῖν· Ἄφοβῳ⁸¹²
δὲ τὴν ἑαυτοῦ μὲν γυναῖκα, τῶν δὲ παίδων μητέρα, Κλεο-
βούλην τὴν Γύλωνος, ἀξιοῖ γήμασθαι μνᾶς ἐπιδοὺς ὀγδοή-
κοντα, καὶ χρῆσθαι κελεύει τῇ τ' οἰκίᾳ καὶ τοῖς ἐν αὐτῇ
σκεύεσι μέχρι τῆς Δημοσθένους εἰς ἄνδρας ἔγγραφῆς. οὗτοι
τὰ μὲν δοθέντα χρήματ' αὐτοῖς εὐθύς λαμβάνουσι, γαμεί δ'
οὔτ' Ἄφοβος τὴν γυναῖκα τοῦ τελευτήσαντος οὔτε Δημοφῶν
τὴν θυγατέρα. διαχειρίσαντες δὲ τὴν οὐσίαν, οὐσαν τεττά-
ρων καὶ δέκα τάλαντων, ὡς ὁ ρήτωρ ἐπιδείκνυσιν, ὀφεί-
λοντες τριάκοντα τάλαντ' ἐκτίσαι ἐπικαρπίας καὶ ἀποδοῦναι,
μικρὰ παντελῶς παρέδωκαν εἰς ἄνδρας ἔγγραφέντι τῷ Δη-
μοσθένει. διὸ πρὸς τὸν Ἄφοβον εἰσελήλυθεν ἐπιτροπῆς δέκα
τάλαντων τὴν δίκην λαχών, ἐπειδὴ τρίτος ὢν ἐπίτροπος τὸ

τρίτον ὀφείλει τῶν χρημάτων· ἃ καὶ συντίθησιν ὁ ῥήτωρ ἔκ
 3 τε τῶν ἀρχαίων καὶ τῆς ἐπικαρπίας. — Κατὰ Ἀφόβου Β.
 Πρὸς τινὰς ἀντιρρήσεις εἰσαγομένους ὑπὸ τοῦ Ἀφόβου, οὗτος
 ὁ λόγος ἐπηγώνισται, ἔχει δὲ καὶ τῶν προειρημένων ἐπα-
 νάμνησιν.

Εἰ μὲν ἐβούλετ' Ἀφοβος ὧ ἄνδρες δικασταὶ τὰ 813
 δίκαια ποιεῖν, ἢ περὶ ὧν διαφερόμεθα τοῖς οἰκείοις
 ἐπιτρέπειν, οὐδὲν ἂν ἔδει δικῶν οὐδὲ πραγμάτων· ἀπέ-
 χρη γὰρ ἂν τοῖς ὑπ' ἐκείνων γνωσθεῖσιν ἐμμένειν,
 ὥστε μηδεμίαν ἡμῖν εἶναι πρὸς τοῦτον διαφοράν.
 ἐπειδὴ δ' οὗτος τοὺς μὲν σαφῶς εἰδότας τὰ ἡμέτερ'
 ἔφυγε μηδὲν διαγινῶναι περὶ αὐτῶν, εἰς δ' ὑμᾶς τοὺς
 οὐδὲν τῶν ἡμετέρων ἀκριβῶς ἐπισταμένους ἐλήλυθεν,
 ἀνάγκη ἐστὶν ἐν ὑμῖν παρ' αὐτοῦ πειραῶσθαι τῶν δι-
 2 καίων τυγγάνειν. οἶδα μὲν οὖν ὧ ἄνδρες δικασταί,
 ὅτι πρὸς ἄνδρας καὶ λέγειν ἱκανοὺς καὶ παρασκευά-
 σασθαι δυναμένους χαλεπὸν ἐστὶν εἰς ἀγῶνα καθί-
 στασθαι περὶ τῶν ὄντων ἀπάντων, ἕπειρον ὄντα παν-
 τάπασι πραγμάτων διὰ τὴν ἡλικίαν· ὁμοίως δὲ, καίπερ
 πολὺ τούτων καταδεέστερος ὢν, πολλὰς ἐλπίδας ἔχω
 καὶ παρ' ὑμῖν τεύξεσθαι τῶν δικαίων, καὶ μέχρι γε
 τοῦ τὰ γεγενημένα διεξελεθεῖν καὶ αὐτὸς ἀρκούντως
 εἶρεῖν, ὥσθ' ὑμᾶς μὴτ' ἀπολειφθῆναι τῶν πραγμάτων
 μηδὲ καθ' ἓν, μὴτ' ἀγνοῆσαι περὶ ὧν δεήσει τὴν ψῆ- 814
 3 φον ἐνεγκεῖν. δέομαι δ' ὑμῶν ὧ ἄνδρες δικασταὶ μετ'
 εὐνοίας τ' ἀκοῦσαί μου, κἂν ἡδικῆσθαι δοκῶ, βοηθη-
 σαί μοι τὰ δίκαια. ποιήσομαι δ' ὡς ἂν δύνωμαι διὰ
 βραχυτάτων τοὺς λόγους. ὄθεν οὖν ῥᾶστα μαθήσεσθε
 περὶ αὐτῶν, ἐντεῦθεν ὑμᾶς καὶ ἐγὼ πρῶτον πειράσο-
 μαι διδάσκειν.

4 Δημοσθένης γὰρ οὐμὸς πατήρ ὧ ἄνδρες δικασταὶ
 κατέλιπεν οὐσίαν μὲν σχεδὸν τεττάρων καὶ δέκα τα-
 λάντων, ἐμὲ δ' ἔπ' ἑτῶν ὄντα καὶ τὴν ἀδελφὴν πέντε,
 ἔτι δὲ τὴν ἡμετέραν μητέρα πεντήκοντα μνᾶς εἰς τὸν
 οἶκον εἰσηνεγμένην. βουλευσάμενος δὲ περὶ ἡμῶν,
 ὅτ' ἔμελλε τελευτᾶν, ἅπαντα ταῦτ' ἐνεχείρισεν Ἀφόβῳ
 τε τοῦτῳ καὶ Δημοφῶντι τῷ Δήμωνος υἱεῖ, τούτοις
 μὲν ἀδελφιδοῖν ὄντοι, τῷ μὲν ἐξ ἀδελφοῦ, τῷ δ' ἐξ
 ἀδελφῆς γεγονότοι, ἔτι δὲ Θηριππίδῃ τῷ Παιανιεῖ,
 γένει μὲν οὐδὲν προσήκοντι, φίλῳ δ' ἐκ παιδὸς ὑπάρ-
 5 χοντι. κάκεινῳ μὲν ἔδωκεν ἐκ τῶν ἐμῶν ἑβδομήκοντα
 μνᾶς καρπώσασθαι τοσοῦτον χρόνον, ἕως [ἐγὼ] ἀνὴρ
 εἶναι δοκιμασθεῖν, ὅπως μὴ δι' ἐπιθυμίαν χρημάτων
 χειρόν τι τῶν ἐμῶν διοικήσειε· Δημοφῶντι δὲ τὴν
 ἐμὴν ἀδελφὴν καὶ δύο τάλαντ' εὐθύς ἔδωκεν ἔχειν,
 αὐτῷ δὲ τούτῳ τὴν μητέρα τὴν ἡμετέραν, καὶ προῖκά τ'
 ὀγδοήκοντα μνᾶς, καὶ τὴν οἰκίαν οἰκεῖν καὶ σκεύεσι χρῆ-
 σθαι τοῖς ἐμοῖς, ἡγούμενος, καὶ τούτους ἔτ' οἰκειότερους
 εἴ μοι ποιήσειεν, οὐκ ἂν χειρόν μ' ἐπιτροπευθῆναι
 6 ταύτης τῆς οἰκειότητος προσγενομένης. λαβόντες δ'
 οὗτοι ταῦτα πρῶτον σφίσι αὐτοῖς ἐκ τῶν χρημάτων,
 καὶ τὴν ἄλλην οὐσίαν ἅπασαν διαχειρίσαντες, καὶ δέκ' 815
 ἔτη ἡμᾶς ἐπιτροπεύσαντες, τὰ μὲν ἄλλα πάντ' ἀπε-
 στερήκασιν, τὴν οἰκίαν δὲ καὶ ἀνδράποδα τέτταρα καὶ
 δέκα καὶ ἀργυρίου μνᾶς τριάκοντα, μάλιστα σύμπαντα
 7 ταῦτ' εἰς ἑβδομήκοντα μνᾶς παραδεδώκασιν. καὶ τὸ
 μὲν κεφάλαιον τῶν ἀδικημάτων, ὥς ἂν συντομώτατ'
 εἴποι τις, τοῦτ' ἔστιν ὧ ἄνδρες δικασταί· τὸ δὲ πλῆ-
 θος τῆς οὐσίας ὅτι τοῦτ' ἦν τὸ καταλειφθέν, μέγιστοι
 μὲν αὐτοὶ μάρτυρες μοι γεγονάσιν· εἰς γὰρ τὴν συμ-
 μορίαν ὑπὲρ ἐμοῦ συνετάξαντο κατὰ τὰς πέντε καὶ

εἴκοσι μνᾶς πεντακοσίας δραχμᾶς εἰσφέρειν, ὅσονπερ Τιμόθεος ὁ Κόνωνος καὶ οἱ τὰ μέγιστα κεκτημένοι τιμήματ' εἰσέφερον· δεῖ δὲ καὶ καθ' ἕναστον ὑμᾶς ἀκούσαι τὰ τ' ἐνεργὰ αὐτῶν καὶ ὅσ' ἦν ἀργὰ καὶ ὅσου ἦν ἄξι' ἕκαστα. ταῦτα γὰρ μαθόντες ἀκριβῶς εἰσεσθε, ὅτι τῶν πώποτ' ἐπιτροπευσάντων οὐδένες ἀναιδέστερον οὐδὲ περιφανέστερον ἢ οὔτοι τὰ ἡμέτερα διηρηπάκασιν.

8 πρῶτον μὲν οὖν ὡς συνειμήσανθ' ὑπὲρ ἐμοῦ ταύτην τὴν εἰσφορὰν εἰς τὴν συμμορίαν, παρέξομαι τούτων μάρτυρας, ἵν' εἰδῆθ' ὅτι οὐ πένητα κατέλιπέ μ' ὁ πατήρ οὐδ' ἐβδομήκοντα μνῶν οὐσίαν κεκτημένον, ἀλλὰ τοσαύτην, ὅσην οὐδ' αὐτοὶ οὔτοι ἀποκρύψασθαι διὰ τὸ μέγεθος πρὸς τὴν πόλιν ἐδυνήθησαν. καὶ μοι ἀναγίνωσκε λαβῶν ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

9 Δῆλον μὲν τοίνυν καὶ ἐκ τούτων ἐστὶ τὸ πλῆθος τῆς οὐσίας. πεντεκαίδεκα ταλάντων γὰρ τρία τάλαντα ⁸¹⁶ τίμημα· ταύτην ἡξίουσαν εἰσφέρειν τὴν εἰσφορὰν. ἔτι δ' ἀκριβέστερον εἰσεσθε τὴν οὐσίαν αὐτὴν ἀκούσαντες· ὁ γὰρ πατήρ ὃ ἄνδρες δικασταὶ κατέλιπε δὴ ἔργαστήρια, τέχνης οὐ μικρᾶς ἐκάτερον, μαχαιροποιούς μὲν τριάκοντα καὶ δὴ ἢ τρεῖς, ἀνὰ πέντε μνᾶς καὶ ἕξ, τοὺς δ' οὐκ ἐλάττονος ἢ τριῶν μνῶν ἄξιους, ἀφ' ὧν τριάκοντα μνᾶς ἀτελεῖς ἐλάμβανε τοῦ ἐνιαυτοῦ τὴν πρόσοδον, κλινοποιούς δ' εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν, τετραράκοντα μνῶν ὑποκειμένους, οἱ δὴ δώδεκα μνᾶς ἀτελεῖς αὐτῶ προσέφερον, ἀργυρίου δ' εἰς τάλαντον ἐπὶ δραχμῇ δεδανεισμένον, οὗ τόκος ἐγίνετο τοῦ ἐνιαυτοῦ

10 ἐκάστου πλεῖν ἢ ἐπὶ τὰ μναῖ. καὶ ταῦτα μὲν ἐνεργὰ κατέλιπεν, ὡς καὶ αὐτοὶ οὔτοι ὁμολογήσουσιν· ὧν γίνεται

τοῦ μὲν ἀρχαίου κεφάλαιον τέτταρα τάλαντα καὶ πεν-
 τακισχίλια, τὸ δ' ἔργον αὐτῶν πεντήκοντα μναὶ τοῦ
 ἐνιαυτοῦ ἑκάστου. χωρὶς δὲ τούτων ἐλέφαντα μὲν καὶ
 σίδηρον, ὃν κατειργάζοντο, καὶ ξύλα κλίνει' εἰς ὀγδοή-
 κοντα μναῖς ἄξια, κηκίδα δὲ καὶ χαλκὸν ἑβδομήκοντα
 μνῶν ἐωνημένα, ἔτι δ' οἰκίαν τρισχιλίων, ἐπιπλα δὲ
 καὶ ἐκπώματα καὶ χρυσία καὶ ἱμάτια, τὸν κόσμον τῆς
 μητρὸς, ἄξια σύμπαντα ταῦτ' εἰς μυρίας δραχμάς, ἀρ-
 11 γυρίου δ' ἔνδον ὀγδοήκοντα μναῖς. καὶ ταῦτα μὲν οἶκοι
 κατέλιπε πάντα, ναυτικὰ δ' ἑβδομήκοντα μναῖς, ἐκδοσιν
 παρὰ Ξούθῳ, τετρακοσίας δὲ καὶ δισχιλίας ἐπὶ τῇ τρα-
 πέξῃ τῇ Πασίανος, ἑξακοσίας δ' ἐπὶ τῇ Πυλάδου, παρὰ
 Δημομέλει δὲ τῷ Δήμωνος υἱεὶ χιλίας καὶ ἑξακοσίας,⁸¹⁷
 κατὰ διακοσίας δὲ καὶ τριακοσίας ὁμοῦ τι τάλαντον
 διακερημένον. καὶ τούτων αὖ τῶν χρημάτων τὸ κε-
 φάλαιον πλεόν ἢ ὀκτὼ τάλαντα καὶ πεντήκοντα μναὶ
 γίνονται. συμπάντων δ' εἰς τέτταρα καὶ δέκα τάλανθ'
 εὐρήσετε σκοποῦντες.

12 Καὶ τὸ μὲν πλῆθος τῆς οὐσίας τοῦτ' ἦν τὸ κατα-
 λειφθὲν ὧ ἄνδρες δικασταί. ὅσα δ' αὐτῆς διακέλε-
 πται καὶ ὅσ' ἰδίᾳ θ' ἕκαστος εἴληφε καὶ ὀπόσα κοινῇ
 πάντες ἀποστεροῦσιν, οὐκ ἐνδέχεται πρὸς ταῦτ' ὕδωρ
 εἰπεῖν, ἀλλ' ἀνάγκη χωρὶς ἕκαστον διελεῖν ἐστίν. ἃ
 μὲν οὖν Δημοφῶν ἢ Θηριππίδης ἔχουσι τῶν ἐμῶν,
 τότ' ἐξαρκέσει περὶ αὐτῶν εἰπεῖν, ὅταν κατ' αὐτῶν τὰς
 γραφὰς ἀπενέγκωμεν· ἃ δὲ τοῦτον ἔχοντ' ἐξελέγχουσιν
 ἐκεῖνοι καὶ ἔγωγ' οἶδ' αὐτὸν εἰληφότα, περὶ τούτων
 ἤδη ποιήσομαι τοὺς λόγους πρὸς ὑμᾶς. πρῶτον μὲν
 οὖν ὡς ἔχει τὴν προῖκα, τὰς ὀγδοήκοντα μναῖς, τοῦθ'
 ὑμῖν ἐπίδειξω, μετὰ δὲ ταῦτα καὶ περὶ τῶν ἄλλων,
 ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

- 13 Οὗτος γὰρ εὐθύς μετὰ τὸν τοῦ πατρὸς θάνατον
 ᾤκει τὴν οἰκίαν εἰσελθὼν κατὰ τὴν ἐκείνου διαθήκην,
 καὶ λαμβάνει τὰ τε χρυσία τῆς μητρὸς καὶ τὰ ἐκπώ-
 ματα τὰ καταλειφθέντα. καὶ ταῦτα μὲν ὡς εἰς πεντή-
 κοντα μνᾶς εἶχεν, ἔτι δὲ τῶν ἀνδραπόδων τῶν πιπρα-
 σκομένων παρὰ τε Θηριππίδου καὶ Δημοφῶντος τὰς
 τιμὰς ἐλάμβανεν, ἕως ἀνεπληρώσατο τὴν προῖκα, τὰς
 14 ὀγδοήκοντα μνᾶς. καὶ ἐπειδὴ εἶχεν, ἐκπλεῖν μέλλων
 εἰς Κέρκυραν τριήραρχος, ἀπέγραψε ταῦτα πρὸς Θη-
 ριππίδην ἔχουθ' ἑαυτὸν καὶ ὁμολόγει κεκομισθῆαι τὴν
 προῖκα. καὶ πρῶτον μὲν τούτων Δημοφῶν καὶ Θη-⁸¹⁸
 ριππίδης, οἱ τούτου συνεπίτροποι, μάρτυρες εἰσιν· ἔτι
 δὲ καὶ ὡς αὐτὸς ὁμολόγει ταῦτ' ἔχειν, Δημοχάρης θ'
 ὁ Λευκονοεὺς, ὁ τὴν τηθίδα τὴν ἐμὴν ἔχων, καὶ ἄλλοι
 15 πολλοὶ μάρτυρες γεγόνασιν. οὐ γὰρ διδόντος τούτου
 σίτον τῇ μητρὶ, τὴν δὲ προῖκ' ἔχοντος, οὐδὲ τὸν οἶκον
 μισθοῦν ἐθέλοντος, ἀλλὰ μετὰ τῶν ἄλλων ἐπιτρόπων
 διαχειρίζειν ἀξιοῦντος, ἐποιήσατο λόγους περὶ τούτων
 ὁ Δημοχάρης. οὗτος δ' ἀκούσας οὐτ' ἠμφεσβήτησε μὴ
 σχεῖν, οὔτε χαλεπῶς ἠνεγκεν ὡς οὐκ εἰληφώς, ἀλλ'
 ὁμολόγει καὶ τι μικρὸν ἔφη πρὸς τὴν ἐμὴν μητέρα περὶ
 χρυσιδίων ἀντιλέγεσθαι· τοῦτ' οὖν διευκρινησάμενος,
 καὶ περὶ τῆς τροφῆς καὶ περὶ τῶν ἄλλων ποιήσειν
 16 οὕτως, ὥστ' ἔχειν μοι πάντα καλῶς. καίτοι εἰ φανή-
 σεται πρὸς τε τὸν Δημοχάρη ταῦθ' ὁμολογηκῶς καὶ
 πρὸς τοὺς ἄλλους οἳ παρήσαν, παρὰ τε τοῦ Δημο-
 φῶντος καὶ τοῦ Θηριππίδου τῶν ἀνδραπόδων εἰς τὴν
 προῖκα τὰς τιμὰς εἰληφώς, αὐτὸς θ' ἑαυτὸν ἔχειν τὴν
 προῖκ' ἀπογράψας πρὸς τοὺς συνεπιτρόπους, οἰκῶν τε
 τὴν οἰκίαν ἐπειδὴ τάχιστ' ἔτελεύτησεν ὁ πατήρ, πῶς
 οὐκ ἐκ πάντων ὁμολογουμένου τοῦ πράγματος εὐρεθῆ-

σεται φανερώς τὴν προΐκα τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς κεκομισμένος, καὶ λίαν ἀναιδῶς μὴ λαβεῖν ἔξαρνούμενος; 17 ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, λαβὲ τὰς μαρτυρίας καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Τὴν μὲν τοίνυν προΐκα τοῦτον τὸν τρόπον ἔχει λαβῶν. μὴ γήμαντος δ' αὐτοῦ τὴν μητέρα τὴν ἐμήν, ὁ μὲν νόμος κελεύει τὴν προικὴ ὀφείλειν ἐπ' ἐννέ' ὀβολοῖς, ἐγὼ δ' ἐπὶ δραχμῇ μόνον τίθημι. γίννεται 819 δ', ἐάν τις συντιθῆ τό τ' ἀρχαῖον καὶ τὸ ἔργον τῶν 18 δέκ' ἐτῶν, μάλιστα τρία τάλαντα. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως [ὕμῖν] ἐπιδείκνυμι λαβόντα καὶ ἔχειν ὁμολογήσαντα μαρτύρων ἐναντίον τοσοῦτων· ἄλλας τοίνυν ἔχει τριάκοντα μνᾶς, τοῦ ἐργαστηρίου λαβῶν τὴν πρόσ-οδον, καὶ ἀναισχυντότατ' ἀνθρώπων ἀποστρεφῆν ἐπι-κεχείρηκεν. ἐμοὶ δ' ὁ πατήρ κατέλιπε τριάκοντα μνᾶς ἀπ' αὐτῶν τὴν πρόσοδον· ἀποδομένων δὲ τούτων τὰ ἡμίσεια τῶν ἀνδραπόδων, πεντεκαίδεκά μοι μνᾶς γί- 19 γνεσθαι κατὰ λόγον προσῆκεν. Θηριππίδης μὲν οὖν ἔπ' ἔτη τῶν ἀνδραπόδων ἐπιμεληθεὶς ἔνδεκα μνᾶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀπέφηνε, τέτταρσι μναῖς καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἔλαττον ἢ ὅσον προσῆκε λογιζόμενος. οὗτος δὲ δὴ ἔτη τὰ πρῶτ' ἐπιμεληθεὶς οὐδ' ὀτιοῦν ἀπο-δείκνυσιν, ἀλλ' ἐνόησε μὲν φησιν ἀργῆσαι τὸ ἐργαστήριον, ἐνόησε δ' ὡς αὐτὸς μὲν οὐκ ἐπεμελήθη τούτων, ὁ δ' ἐπίτροπος Μιλύας, ὁ ἀπελεύθερος ὁ ἡμέτερος, διώκησεν αὐτά, καὶ παρ' ἐκείνου μοι προσῆκει λόγον λαβεῖν. ἂν οὖν καὶ νῦν εἴπη τινὰ τούτων τῶν λόγων, 20 ῥαδίως ἐλεγχθήσεται ψευδόμενος. ἂν μὲν οὖν ἀργὸν φῆ γενέσθαι, λόγον αὐτὸς ἀπενήνοχεν ἀναλωμάτων

οὐκ εἰς σιτία τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλ' εἰς ἔργα, τὸν εἰς τὴν τέχνην ἐλέφαντα εἰς μαχαιρῶν λαβὰς καὶ ἄλλας ἐπισκευάς, ὡς ἐργαζομένων τῶν δημιουργῶν. ἔτι δὲ Θηρικπίδη τριῶν ἀνδραπόδων, ἃ ἦν αὐτῷ ἐν τῷ ἐμῷ ἐργαστηρίῳ, μισθὸν ἀποδεδωκέναι λογίζεται. καίτοι μὴ γενομένης ἐργασίας, οὐτ' ἐκείνῳ λαβεῖν μισθόν, οὐτ' ἐμοὶ τὰ ἀναλώματα ταῦτα λογισθῆναι προσήκεν.

21 εἰ δ' αὖ γενέσθαι μὲν φήσει, τῶν δ' ἔργων ἀπρασίαν⁸²⁰ εἶναι, δεῖ δὴπου τὰ γ' ἔργ' αὐτὸν ἀποδεδωκότα μοι φαίνεσθαι, καὶ ὧν ἐναντίον ἀπέδωκε παρασχέσθαι μάρτυρας. εἰ δὲ μηδὲν τούτων πεποίηκε, πῶς οὐκ ἔχει τὴν πρόσοδον δυοῖν ἐτοῖν τὴν ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου τριάκοντα μνᾶς, φανερώς οὕτως τῶν ἔργων γεγεννημένων;

22 εἰ δ' αὖ τούτων μὲν μηδὲν ἐρεῖ, Μιλύαν δ' αὐτὰ φήσει πάντα διακηκέναι, πῶς χρὴ πιστεύειν, ὅταν φῆ τὰ μὲν ἀναλώματ' αὐτὸς ἀνηλωκέναι, πλέον ἢ πεντακοσίας δραχμάς, λῆμμα δ' εἰ τι γέγονεν, ἐκείνον ἔχειν; ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ τούναντίον ἂν γενέσθαι τούτων, εἰ καὶ Μιλύας αὐτῶν ἐπεμελεῖτο, τὰ μὲν ἀναλώματ' ἐκεῖνος ἀναλώσει, τὰ δὲ λῆμμαθ' οὗτος λαβεῖν, εἰ τι δεῖ τεκμαίρεσθαι πρὸς τὸν ἄλλον τρόπον καὶ τὴν ἀναίδειαν. λάβ' οὖν τὰς μαρτυρίας ταύτας, καὶ ἀνάγνωθ' αὐτοῖς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

23 Ταύτας τοίνυν ἔχει τριάκοντα μνᾶς ἀπὸ τοῦ ἐργαστηρίου, καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν ὅκτω ἐτῶν· ὃ ἂν ἐπὶ δραχμῇ τις τιθῆ ἴσῃ μόνον, ἄλλας ὁμοῦ τριάκοντα μνᾶς εὐρήσει. καὶ ταῦτα μὲν ἰδίᾳ μόνος εἴληφεν· ἃ συντεθέντα πρὸς τὴν προῖκα μάλιστα τέτταρα τάλαντα γίνονται σὺν τοῖς ἀρχαίοις. ἃ δὲ μετὰ τῶν ἄλλων ἐπιτρόπων

κοινῇ διήρπακε, καὶ ὅσ' ἐνια μῆθ' καταλειφθῆναι παντάπασιν ἡμφεσβήτηκε, ταῦθ' ὑμῖν ἤδη ἐπιδείξω
²⁴ καθ' ἕκαστον. πρῶτον μὲν οὖν περὶ τῶν κλινοποιῶν, οὓς κατέλιπε μὲν ὁ πατήρ, ἀφανίζουσι δ' οὔτοι, τετραράκοντα μὲν μῶν ὑποκειμένους, εἴκοσι δ' ὄντας τὸν ⁸²¹ ἀριθμόν, ἐπιδείξω ὑμῖν ὡς λίαν ἀναιδῶς καὶ φανερῶς μ' ἀποστεροῦσιν. τούτους γὰρ καταλειφθῆναι μὲν οἴκοι παρ' ἡμῖν πάντες ὁμολογοῦσι, καὶ τὰς δώδεκα μῶς ἑκάστου τοῦ ἐνιαυτοῦ τῷ πατρὶ γίγνεσθαι φασιν· αὐτοὶ δὲ λῆμμα μὲν παρ' αὐτῶν ἐν δέκ' ἔτεσιν οὐδὲν ἐμοὶ γεγεννημένον ἀποφαίνουσιν ἀλλ' οὐδὲ μικρόν, ἀναλώματος δὲ κεφάλαιον εἰς αὐτοὺς οὗτος ὀλίγου δεῖν λογί-
²⁵ ζεται χιλίας· εἰς τοῦτ' ἀναιδείας ἐλήλυθεν. αὐτοὺς δὲ τοὺς ἀνθρώπους, εἰς οὓς ταῦτ' ἀνηλωκέναι φησίν, οὐδαμοῦ μοι παραδεδώκασιν, ἀλλὰ πάντων κενότατον λόγον λέγουσιν, ὡς ὁ ὑποθεῖς τῷ πατρὶ τὰνδράποδα πονηρότατος ἀνθρώπων ἐστί, καὶ ἐράνους τε λέλοιπε πλείστους καὶ ὑπέρχρεως γέγονε, καὶ τούτων οὐκ ὀλίγους κεκλήκασιν κατ' ἐκείνου μάρτυρας. τὰ δ' ἀνδράποδ' ὅστις ἐστὶν ὁ λαβῶν, ἢ πῶς ἐκ τῆς οἰκίας ἐξῆλυθεν, ἢ τίς ἀφείλετο, ἢ πρὸς τίνα δίκην ἤττηνται περὶ
²⁶ αὐτῶν, οὐκ ἔχουσιν εἰπεῖν. καίτοι εἴ τι ἔλεγον ὑγιές, οὐκ ἂν κατὰ τῆς ἐκείνου πονηρίας παρείχοντο μάρτυρας, ἧς οὐδὲν μοι προσήκει φροντίζειν, ἀλλὰ τούτων ἂν ἀντελαμβάνοντο καὶ τοὺς λαβόντας ἀπεδείκνυσαν καὶ οὐδὲν ἂν αὐτῶν παρέλειπον. νῦν δ' ὠμότατ' ἀνθρώπων, ὁμολογοῦντες καταλειφθῆναι καὶ λαβόντες ὡς αὐτοὺς καὶ καρπωσάμενοι δέκ' ἔτη τοὺς ἀνθρώπους, ἄρδην ὅλον τὸ ἐργαστήριον ἀφανίζουσιν. καὶ ταῦθ' ὡς ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὰς μαρτυρίας καὶ ἀναγίνωσκε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

822

27 Ὅτι τοίνυν οὐκ ἄπορος ἦν ὁ Μοιριάδης, οὐδ' ἦν τῷ πατρὶ τοῦτο τὸ συμβόλαιον εἰς τάνδραπόδ' ἡλιθίως συμβεβλημένον, μεγίστῳ τεκμηρίῳ γνώσεσθε· λαβὼν γὰρ ὡς ἑαυτὸν Ἄφοβος τοῦτο τὸ ἐργαστήριον, ὡς αὐτοὶ τῶν μαρτύρων ἠκούσατε, καὶ δέον αὐτὸν, εἰ καὶ τις ἄλλος ἐβούλετ' εἰς ταῦτα συμβαλεῖν, τοῦτον κωλύειν ἐπίτροπόν γ' ὄντα, αὐτὸς ἐπὶ τούτοις τοῖς ἀνδραπόδοις τῷ Μοιριάδῃ πεντακοσίας δραχμὰς ἐδάνεισεν, ἕως ὀρθῶς
 28 καὶ δικαίως παρ' ἐκείνου κεκομίσθαι ὡμολόγηκεν. καίτοι πῶς οὐ δεινόν, εἰ ἡμῖν μὲν πρὸς τῷ λῆμμι' ἀπ' αὐτῶν μηδὲν γεγονέναι καὶ αὐτὰ τὰ ὑποτεθέντ' ἀπόλωλεν, οἱ πρότερον συνεβάλομεν, τῷ δ' εἰς τὰ ἡμέτερα δανείσαντι καὶ τοσοῦτῳ χρόνῳ πράξαντι, καὶ οἱ τόκοι καὶ τάρχαι' ἐκ τῶν ἡμετέρων ἀποδέδοται καὶ οὐδεμί' ἀπορία γέγονεν; ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, λαβὲ τὴν μαρτυρίαν καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

29 Σκέψασθε τοίνυν ὅσον ἀργύριον οὗτοι παρὰ τοὺς κλινοποιοὺς κλέπτουσι, τετταράκοντα μὲν μνᾶς αὐτὸ τὸ ἀρχαῖον, δέκα δ' ἑτῶν τὸ ἔργον αὐτῶν δύο τάλαντα· δώδεκα γὰρ μνᾶς ἐκάστου τοῦ ἐνιαυτοῦ τὴν πρόσδοτον αὐτῶν ἐλάμβανον. ἄρα μικρόν τι καὶ ἐξ ἀφανοῦς ποθεν καὶ παραλογίσασθαι ῥάδιον, ἀλλ' οὐ φανερῶς οὕτωσι μικροῦ δεῖν τρία τάλαντα ταῦτ' ἀνηράκασιν; ὧν κοινῆ διαπεφορημένων τὸ τρίτον δῆπου μέρος παρὰ τούτου μοι προσήκει κεκομίσθαι.

30 Καὶ μὴν ὧ ἄνδρες δικασταὶ καὶ τὰ περὶ τοῦ ἐλέ-823 φαντος καὶ σιδήρου τοῦ καταλειφθέντος παραπλήσιά

πως τούτοις πεποιήκασιν· οὐδὲ γὰρ ταῦτ' ἀποφαίνου-
 σιν. καίτοι κεκτημένον μὲν τοσοῦτους κλινοποιούς,
 κεκτημένον δὲ μαχαιροποιούς, οὐχ οἶόν τε μὴ οὐχὶ καὶ
 σιδήρον καὶ ἐλέφαντα καταλιπεῖν, ἀλλ' ἀνάγκη ταῦτά
 γ' ὑπάρχειν· τί γὰρ ἂν ἠργάζοντο τούτων μὴ ὑπαρ-
 31 ξάντων; τὸν τοίνυν πλεῖν ἢ πεντήκοντ' ἀνδράποδα
 κεκτημένον καὶ δυοῖν τέχναιν ἐπιμελούμενον, ὧν θά-
 τερον ἐργαστήριον εἰς τὰς κλίνας ῥαδίως δύο μνᾶς τοῦ
 μηνὸς ἀνήλισκεν ἐλέφαντος, τὸ δὲ μαχαιροποιεῖον οὐκ
 ἔλαττον ἢ τοσοῦτον ἕτερον, σὺν σιδήρῳ, τοῦτον οὐ
 φασὶ καταλιπεῖν οὐδὲν τούτων· εἰς τοῦτ' ἀναιδείας
 32 ἐληλύθασιν. ὅτι μὲν οὖν οὐ πιστὰ λέγουσι, καὶ ἐκ
 τούτων αὐτῶν ῥαδίον ἐστὶ μαθεῖν· ὅτι δ' ἐκεῖνος κατέ-
 λιπε τοσοῦτον τὸ πλῆθος, ὥστε μὴ μόνον ἰκανὸν εἶναι
 κατεργάζεσθαι τοῖς ἑαυτοῦ δημιουργοῖς, ἀλλὰ καὶ τῷ
 βουλομένῳ πρὸς ὠνεῖσθαι τῶν ἄλλων, ἐκεῖθεν φανε-
 ρόν, ὅτι αὐτός τ' ἐπώλει ζῶν, καὶ Δημοφῶν καὶ οὗτος
 τοῦ πατρὸς ἤδη τετελευτηκότος ἐκ τῆς οἰκίας τῆς ἐμῆς
 33 ἀπεδίδοντο τοῖς βουλομένοις. καίτοι πόσον τινὰ χρῆ
 τὸν καταλειφθέντα νομίζειν εἶναι, ὅταν φαίνεται τη-
 λικούτοις τ' ἐργαστηρίοις ἐξαρκῶν, καὶ χωρὶς ὑπὸ τῶν
 ἐπιτρόπων πιπρασκόμενος; ἄρ' ὀλίγον, ἀλλ' οὐ πολλῷ
 πλείω τῶν ἐγκεκλημένων; λαβὲ τοίνυν τὰς μαρτυρίας
 ταυτασί καὶ ἀνάγνωθ' αὐτοῖς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

824

Τούτου τοίνυν τοῦ ἐλέφαντός ἐστι πλέον ἢ τά-
 λαντον, ὃν οὐτ' αὐτὸν οὔτε τὸ ἔργον [μοι] ἀποφαίνου-
 σιν, ἀλλὰ καὶ τοῦτον ἄρθην ἀφανίζουσιν ὄλον.

34 Ἔτι τοίνυν ὧ ἄνδρες δικασταὶ παρὰ τὸν λόγον
 ὃν ἀποφέρουσιν, ἐξ ὧν αὐτοὶ λαβεῖν ὁμολογοῦσιν,

ἐπιδείξω ὑμῖν τρεῖς μὲν ὄντας αὐτοὺς πλέον ἢ ὀκτώ
τάλαντ' ἐκ τῶν ἐμῶν ἔχοντας, ἰδίᾳ δ' ἐκ τούτων Ἄφο-
βον τρία τάλαντα καὶ χιλίας εἰληφότα, τὰ τ' ἀνηλω-
μένα χωρὶς τούτων, πλείω τιθεῖς, καὶ ὄσ' ἐκ τούτων
ἀπέδοσαν ἀφαιρῶν, ἴν' εἰδῆθ' ὅτι οὐ μικρᾶς ἀναιδείας
³⁵ τὰ ἐγγχειρήματ' αὐτῶν ἐστίν. λαβεῖν γὰρ ἐκ τῶν ἐμῶν
ὁμολογοῦσιν οὗτος μὲν ὀκτώ καὶ ἑκατὸν μναῶς, χωρὶς
ἄν ἔχοντ' αὐτὸν ἐγὼ ἐπιδείξω νῦν, Θηριπιδῆς δὲ
δύο τάλαντα, Δημοφῶν δ' ἑπτὰ καὶ ὀγδοήκοντα μναῶς.
τοῦτο δ' ἐστὶ πέντε τάλαντα καὶ πεντεκαίδεκα μναί.
τούτου τοίνυν ὁ μὲν οὐχ ἄθρονον ἐλήφθη, σχεδόν εἰσιν
ἑβδομήκοντα μναί καὶ ἑπτὰ, ἢ πρόσοδος ἢ ἀπὸ τῶν
ἀνδραπόδων, ὁ δ' εὐθύς ἔλαβον οὗτοι, μικροῦ δέοντα
τέτταρα τάλαντα· οἷς τὸ ἔργον ἂν προσθῆτ' ἐπὶ δρα-
χμῇ μόνον τῶν δέκ' ἐτῶν, ὀκτώ τάλανθ' εὐρήσετε
σὺν τοῖς ἀρχαίοις καὶ χιλίας γιγνομένης. τὴν μὲν
τοίνυν τροφήν ἀπὸ τῶν ἑβδομήκοντα μνῶν καὶ ἑπτὰ
λογιστέον τῶν ἀπὸ τοῦ ἐργαστηρίου γενομένων. Θη-
ριπιδῆς γὰρ ἑπτὰ μναῶς ἐδίδου καθ' ἕκαστον τὸν ἐπι-
αυτὸν εἰς ταῦτα, καὶ ἡμεῖς τοῦτο λαβεῖν ὁμολογοῦμεν.
ὥσθ' ἑβδομήκοντα μνῶν ἐν τοῖς δέκ' ἔτεσι τροφήν
τούτων ἡμῖν ἀνηλωκότων, τὸ περιὸν τὰς ἑπτακοσίας ⁸²⁵
προστίθημ' αὐτοῖς, καὶ τούτων πλείον' εἰμὶ τεθηκώς.
ὁ δ' ἐμοὶ δοκιμασθέντι παρέδοσαν καὶ ὅσον εἰς τὴν
πόλιν εἰσενηνόχασι, τοῦτ' ἀπὸ τῶν ὀκτὼ τάλαντων καὶ
³⁷ τοῦ προσόντος ἀφαιρετέον ἐστίν. ἀπέδοσαν μὲν τοί-
νυν οὗτος καὶ Θηριπιδῆς μίαν καὶ τριάκοντα μναῶς,
εἰσφοράς δ' εἰσενηνοχέται λογίζονται δυοῖν δεούσας
εἴκοσι μναῶς. ἐγὼ δ' ὑπερβαλὼν καὶ τοῦτο ποιήσω τριά-
κοντα μναῶς, ἵνα πρὸς ταῦτα μηδ' ἀντειπεῖν ἔχωσιν.
οὐκοῦν ἂν ἀφέλητε τὸ τάλαντον ἀπὸ τῶν ὀκτὼ τάλαν-

των, ἐπὶ τὰ λειπόμεν' ἐστὶ, καὶ ταῦτ', ἐξ ὧν αὐτοὶ λαβεῖν ὁμολογοῦσι, τούτους ἔχειν ἐστὶν ἀναγκαῖον. τοῦτο τοίνυν, εἰ καὶ τᾶλλα πάντ' ἀποστεροῦσιν ἀρνούμενοι μὴ ἔχειν, ἀποδοῦναι προσῆκεν, ὁμολογοῦντάς γε
 38 λαβεῖν ταῦτ' ἐκ τῶν ἐμῶν. νῦν δὲ τί ποιοῦσιν; ἔργον μὲν οὐδὲν ἀποφαίνουσι τοῖς χρήμασιν, αὐτὰ δὲ τὰ ἀρχαῖα πάντ' ἀνηλωκένας φασὶ σὺν ταῖς ἐπὶ καὶ ἑβδομήκοντα μυαῖς. Δημοφῶν δὲ καὶ πρὸς ὀφείλοντας ἡμᾶς ἐνέγραψεν. ταῦτ' οὐ μεγάλη καὶ περιφανὴς ἀναισχυντία; ταῦτ' οὐχ ὑπερβολὴ δεινῆς αἰσχροκερδείας; τί οὖν ποτ' ἐστὶ τὸ δεινόν, εἰ μὴ ταῦτα δόξει
 39 τηλικαύτας ὑπερβολὰς ἔχοντα; οὗτος τοίνυν τὸ καθ' αὐτὸν ὀκτῶ καὶ ἑκατὸν μυᾶς λαβεῖν ὁμολογῶν, ἔχει καὶ αὐτὰς καὶ τὸ ἔργον δέκ' ἐτῶν, μάλιστα τρία τάλαντα καὶ χιλίας. καὶ ταῦθ' ὡς ἀληθῆ λέγω, καὶ ἐν τοῖς λόγοις τοῖς τῆς ἐπιτροπῆς τὸ λῆμμ' ἕκαστος τοῦθ' ὁμολογῶν λαβεῖν ἅπαν ἀνηλωκένας λογίζεται, λαβὲ τὰς 826 μαρτυρίας καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

40 Νομίζω τοίνυν ὧ ἄνδρες δικασταὶ περὶ τούτων ἱκανῶς μὲν ὑμᾶς μεμαθηκένας, καὶ ὅσα κλέπτουσι καὶ κακουργοῦσιν ἕκαστος αὐτῶν· ἐτι δ' ἀκριβέστερον ἔγνωτ' ἂν, εἰ μοι τὰς διαθήκας, ἃς ὁ πατήρ κατέλιπεν, οὗτοι ἀποδοῦναι ἠθέλησαν. ἐν γὰρ ἐκείναις ἐγγράφω, ὡς φησὶν ἡ μήτηρ, ἃ κατέλιπεν ὁ πατήρ πάντα, καὶ ἐξ ὧν ἕδει τούτους λαβεῖν τὰ δοθέντα, καὶ τὸν
 41 οἶκον ὅπως μισθώσουσι. νῦν δ' ἀπαιτοῦντος ἐμοῦ καταλειφθῆναι μὲν ὁμολογοῦσιν, αὐτὰς δ' οὐκ ἀποφαίνουσιν. ταῦτα δὲ ποιοῦσι τό τε πλῆθος οὐ βουλόμενοι καταφανὲς ποιῆσαι τῆς οὐσίας τὸ καταλειφθέν,

ὁ διηρηπάκασιν οὔτοι, τὰς τε δωρεῖὰς ἵνα μὴ δοκῶσιν ἔχειν, ὥσπερ οὐκ ἔξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἐξελεγχθῆσόμενοι φαιδῶς. λαβὲ δ' αὐτοῖς τὰς μαρτυρίας ὧν ἐναντίον ἀπεκρίναντο, καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

43 Οὗτος διαθήκην μὲν γενέσθαι φησί, καὶ τὰ δύο τάλαντα Δημοφῶντι καὶ τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς τούτῳ δοθῆναι μαρτυρεῖ· τὰς δ' ἑβδομήκοντα μνᾶς, ἃς [Θηριππίδης] ἔλαβεν, οὐ προσγραφῆναι φησιν, οὐδὲ τὸ πλῆθος τῆς οὐσίας τὸ καταλειφθέν, οὐδὲ τὸν οἶκον ὅπως μισθώσουσιν· οὐ γὰρ αὐτῷ συμφέρει προσομολογήσαι ταῦτα. λαβὲ δὴ τὴν τούτου ἀπόκρισιν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

827

43 Οὗτος αὖ τὴν μὲν διαθήκην γενέσθαι φησί, καὶ τὸ ἀργύριον ἐκ τοῦ χαλκοῦ καὶ τῆς κηκίδος ἀποδοθῆναι τῷ Θηριππίδῃ, ὃ ἐκεῖνος οὐ φησι, καὶ τὰ δύο τάλαντα τῷ Δημοφῶντι· περὶ δὲ τῶν αὐτῷ δοθέντων γραφῆναι μὲν φησιν, οὐχ ὁμολογήσαι δ' αὐτός, ἵνα μὴ δοκῆ λαβεῖν. τὸ δὲ πλῆθος τῆς οὐσίας οὐδ' οὗτος ἀποφαίνει καθόλου τὸ καταλειφθέν, οὐδὲ τὸ μισθοῦν τὸν οἶκον· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τούτῳ συμφέρει προσομολογήσαι ταῦτα. δῆλον τοίνυν ἐστὶν οὐδὲν ἦττον τὸ πλῆθος τῶν καταλειφθέντων, καίπερ ἀφανιζόντων τούτων τὴν οὐσίαν ἐκ τῶν διαθηκῶν, ἔξ ὧν τὸσαῦτα χρήματ' ἀλλήλοις φασὶ δοθῆναι. ὅστις γὰρ ἐκ τεττάρων τάλαντων καὶ τρισχιλίων τοῖς μὲν τρία τάλαντα καὶ δισχιλίας προικ' ἔδωκε, τῷ δ' ἑβδομήκοντα μνᾶς καρποῦσθαι, φανερόν δῆπου πᾶσιν ὅτι οὐκ ἀπὸ μικρᾶς οὐσίας, ἀλλὰ πλέον ἢ διπλασίας ἦς ἔμοι κατέλειπε ταῦτ' ἀφείλεν.

45 οὐ γὰρ δήπου τὸν μὲν υἷον ἐμὲ πένητ' ἠβούλετο κατα-
 λιπεῖν, τούτους δὲ πλουσίους ὄντας ἔτι πλουσιωτέρους
 ποιῆσαι ἐπεθύμησεν, ἀλλ' ἔνεκα τοῦ πλήθους τῶν ἐμοὶ
 καταλειπομένων Θηριππίδῃ τε τοσοῦτον ἀργύριον καὶ
 Δημοφῶντι τὰ δύο τάλαντα, οὐπω μέλλουσι τῇ ἀδελφῇ
 τῇ ἐμῇ συνοικήσειν, καρποῦσθαι ἔδωκεν, ἵνα δυοῖν
 θάτερον διαπράξαιτο, ἢ διὰ τὰ διδόμενα βελτίους
 αὐτοὺς εἶναι τὰ περὶ τὴν ἐπιτροπὴν προτρέψειεν, ἢ
 εἰ κακοὶ γίνουσι, μηδεμιᾶς συγγνώμης παρ' ὑμῶν
 τυγχάνουσι, εἰ τοσοῦτων ἀξιωθέντες τοιαῦτ' εἰς ἡμᾶς 828

46 ἔξαρτάνουσι. οὗτος τοίνυν καὶ αὐτὸς πρὸς τῇ προικί
 καὶ τὰς θεραπαίνας λαβὼν καὶ τὴν οἰκίαν οἰκῶν,
 ἐπειδὴ δεῖ λόγον αὐτὸν δοῦναι τούτων, τὰ θ' αὐτοῦ
 πράττειν φησί, καὶ εἰς τοσοῦτον αἰσχροκερδείας ἤλθεν,
 ὥστε καὶ τοὺς διδασκάλους τοὺς μισθοὺς ἀπεστέρηκε,
 καὶ τῶν εἰσφορῶν ἔστιν ἃς οὐ κατέθηκεν, ἐμοὶ δὲ
 λογίζεται. λαβὲ δὴ καὶ ταύτας αὐτοῖς τὰς μαρτυρίας
 καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

47 Πῶς οὖν ἂν τις σαφέστερον ἐπιδείξει πάντα
 διηρηκότα καὶ μηδὲ τῶν μικρῶν ἀπεσχημένον, ἢ τοῦ-
 τον τὸν τρόπον ἐπιδεικνὺς μετὰ τοσοῦτων μαρτύρων
 καὶ τεκμηρίων; τὴν μὲν προῖκα λαβεῖν ὁμολογήσαντα
 καὶ ἔχειν αὐτὸν πρὸς τοὺς ἐπιτρόπους ἀπογράψαντα,
 τὸ δ' ἐργαστήριον κεκαρπωμένον [αὐτὸν] καὶ τὴν πρόσ-

48 οδον οὐκ ἀποφαίνοντα, τῶν δ' ἄλλων τὰ μὲν πεπρα-
 κότα καὶ τὰς τιμὰς οὐκ ἀποδεδωκότα, τὰ δ' ὡς ἑαυτὸν
 λαβόντα καὶ ταῦτ' ἠφανικότα, ἔτι δὲ παρὰ τὸν λόγον
 ὄν αὐτὸς ἀπέδωκε τοσαῦτα κλέπτοντα, πρὸς δὲ τούτοις
 τὴν διαθήκην ἠφανικότα, τὰ ἀνδράποδα πεπρακότα.

τᾷλλ' οὕτω πάντα διφρηκτότα, ὡς οὐδ' ἂν οἱ ἐχθιστοὶ διοικήσειαν; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν τις σαφέστερον ἐπιδείξειεν.

- 49 Ἐτόλμα τοίνυν πρὸς τῷ διαιτητῇ λέγειν, ὡς ἀπὸ τῶν χρημάτων χρέα τε πάμπολλ' ἐκτέτεικεν ὑπὲρ ἐμοῦ Δημοφῶντι καὶ Θηριππίδῃ τοῖς συνεπιτρόποις, καὶ ὡς πολλὰ τῶν ἐμῶν λάβοιεν, οὐδέτερον ἔχων ἐπιδεικνύναι τούτων. οὔτε γὰρ ὡς ὀφείλοντά με κατέλιπεν ὁ πατήρ ἐν τοῖς γράμμασιν ἀπέφηεν, οὐδ' οἷς ἀποδεδωκέναι 829 ταῦτ' ἔφη παρέσχηται μάρτυρας, οὔτ' αὖ τὸν ἀριθμὸν τῶν χρημάτων εἰς τοὺς συνεπιτρόπους ἐπανέφερεν ὅσον αὐτὸς φαίνεται λαβῶν, ἀλλὰ πολλοὺς ἐλάττω χρήμασιν.
- 50 ἐρωτηθεὶς δ' ὑπὸ τοῦ διαιτητοῦ ταῦτά τε καθ' ἕκαστον, καὶ τὴν οὐσίαν τὴν αὐτοῦ πότερον ἐκ τῶν ἐπικαρπιῶν ἢ τὰρχατ' ἀναλίσκων διώκηκε, καὶ πότερον ἐπιτροπευθεὶς ἀπεδέξατ' ἂν τοῦτον τὸν λόγον παρὰ τῶν ἐπιτρόπων, ἢ τὰρχατ' ἂν ἀπολαβεῖν ἠέλιου σὺν τοῖς ἔργοις τοῖς γεγεννημένοις, πρὸς μὲν ταῦτ' ἀπεκρίνατ' οὐδέν, προὐκαλεῖτο δ' ἐθέλειν ἐπιδείξαι μοι τὴν οὐσίαν δέκα ταλάντων οὔσαν· εἰ δέ τι ἐλλείποι, αὐτὸς
- 51 ἔφη προσθήσειν. κελεύοντος δ' ἐμοῦ πρὸς τὸν διαιτητὴν ἐπιδεικνύναι ταῦτ' οὐκ ἐπέδειξεν, οὐδ' ὡς οἱ συνεπιτρόποι παρέδοσαν· οὐ γὰρ ἂν αὐτοῦ κατεδιήτησε· μαρτυρίαν δ' ἐνεβάλετο τοιαύτην, περὶ ἧς πειράσεται τι λέγειν. ἂν μὲν οὖν καὶ νῦν ἔχειν με φῆ, τίνος παραδόντος ἐρωτᾷτ' αὐτόν, καὶ καθ' ἕκαστον
- 52 παρασχέσθαι μάρτυρας ἀξιοῦτε. ἐὰν δ' εἶναι μοι φῆ τοῦτον τὸν τρόπον, λογιζόμενος τὰ παρ' ἑκατέρω τῶν ἐπιτρόπων, διπλασίους ἐλάττω φανήσεται λέγων, ἔχοντα δ' οὐδέν μᾶλλον ἀποφαίνων. ἐγὼ γὰρ ὥσπερ καὶ τοῦτον τοσαῦτ' ἔχοντ' ἐξήλεγξα, οὕτως κάκεινων ἑκάτερον

οὐκ ἐλάττω τούτων ἔχοντ' ἐπιδείξω. ὥστ' οὐ τοῦτ' αὐτῷ λεκτέον, ἀλλ' ὡς ἢ αὐτὸς ἢ οἱ συνεπίτροποι παρέδωσαν. εἰ δὲ μὴ τοῦτ' ἐπιδείξει, πῶς χρή ταύτη τῇ προκλήσει προσέχειν ὑμᾶς τὸν νοῦν; οὐδὲν γὰρ μᾶλλον ἔχοντά μ' ἐπιδείκνυσιν.

830

53 Πολλὰ τοίνυν ἀπορηθεὶς πρὸς τῷ διαιτητῇ περὶ πάντων τούτων, καὶ καθ' ἕκαστον ἐξελεγχόμενος ὥσπερ νυκτὶ παρ' ὑμῖν, ἐτόλμησε ψεύσασθαι πάντων δεινότατον, ὡς τέτταρά μοι τάλανθ' ὁ πατήρ κατέλιπε κατορωρυγμένα, καὶ τούτων κυρίαν τὴν μητέρ' ἐποίησεν. ταῦτα δ' εἶπεν, ἴν' εἰ μὲν καὶ νῦν προσδοκῆσαι μ' αὐτὸν ἔρειν, ἀπολογούμενος περὶ αὐτῶν διατρίβοιμι, δέον ἕτερά μ' αὐτοῦ κατηγορεῖν πρὸς ὑμᾶς· εἰ δ' ὡς οὐ φηθησομένων παραλίποισι, νῦν αὐτὸς εἶποι, ἵνα

54 δοκῶν εἶναι πλούσιος ἦττον ὑφ' ὑμῶν ἐλεοίμην. καὶ μαρτυρίαν μὲν οὐδεμίαν ἐνεβάλετο τούτων ὁ ταῦτ' εἶπειν ἀξιώσας, ψιλῷ δὲ λόγῳ χρησάμενος, ὡς πιστευθῆσομένος εἰκῆ. καὶ ὅταν μὲν ἐρηται τις αὐτόν, εἰς τί τῶν ἐμῶν τοσαῦτα χρήματ' ἀνήλωκε, χρέα φησὶν ὑπὲρ ἐμοῦ ἐκτετεικέναι καὶ πένητ' ἐνταυθοῖ ζητεῖ ποιεῖν· ὅταν δὲ βούληται, πλούσιον ὡς ἔοικεν, εἶπερ γε καὶ τοσοῦτον ἐκεῖνος ἀργύριον οἴκοι κατέλιπεν. ὡς δ' οὐκ ἀληθῆ λέγειν οἶόν τ' αὐτόν, ἀλλ' ἀδύνατόν τι γενέ-

55 σθαι τούτων, ἐκ πολλῶν ῥάδιον μαθεῖν. εἰ μὲν γὰρ ὁ πατήρ ἠπίσται τούτοις, δῆλον ὅτι οὗτ' ἂν τᾶλλ' ἐπέτρεπεν, οὗτ' ἂν ταῦθ' οὕτω καταλείπων αὐτοῖς ἔφραξε· μανία γὰρ δεινὴ τὰ κεκρυμμέν' εἶπειν, μηδὲ τῶν φανερῶν μέλλοντ' ἐπιτρόπους καταστήσειν. εἰ δ' ἐπίστευεν, οὐκ ἂν δήπου τὰ μὲν πλείστ' αὐτοῖς τῶν χρημάτων ἐνεχείρισε, τῶν δ' οὐκ ἂν κυρίους ἐποίησεν. οὐδ' ἂν τῇ μὲν μητρὶ μου ταῦτα φυλάττειν ἔδωκεν,

αὐτὴν δ' [ἐκείνην] ἐνὶ τῶν ἐπιτρόπων τούτῳ γυναῖκ' 831
 ἔδωκεν· οὐ γὰρ ἔχει λόγον, σφῆζειν μὲν τὰ χρήματα
 διὰ τῆς ἐμῆς μητρὸς ζητεῖν, ἕνα δὲ τῶν ἀπιστουμένων
 56 καὶ αὐτῆς καὶ τῶν χρημάτων κύριον ποιεῖν. ἔτι δὲ,
 τούτων εἴ τι ἦν ἀληθές, οἴεσθ' οὐκ ἂν αὐτὴν λα-
 βεῖν δοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ πατρὸς; ὃς τὴν μὲν προικ' αὐ-
 τῆς ἤδη τὰς ὀγδοήκοντα μναῖς ἔχων ὡς συνοικήσων
 αὐτῇ, τὴν Φιλωνίδου τοῦ Μελιτέως θυγατέρ' ἔγρημε·
 τεττάρων δὲ ταλάντων ἔνδον ὄντων, καὶ ταῦτ' ἐκείνης
 ἐχούσης, ὡς οὗτος φησιν, οὐκ ἂν ἠγεῖσθ' αὐτὸν κἂν
 ἐπιδραμεῖν, ὥστε γενέσθαι μετ' ἐκείνης αὐτῶν κύριον;
 57 ἢ τὴν μὲν φανεράν οὐσίαν, ἣν καὶ ὑμῶν πολλοὶ συν-
 ἤδεσαν ὅτι κατελείφθη, μετὰ τῶν συνεπιτρόπων οὕτως
 αἰσχυρῶς διήρπασεν· ὧν δ' οὐκ ἠμέλλεθ' ὑμεῖς ἔσεσθαι
 μάρτυρες, ἀπέσχετ' ἂν ἐξὸν αὐτῷ λαβεῖν; καὶ τίς ἂν
 πιστεύσειεν; οὐκ ἔστι ταῦτ' ὧ ἄνδρες δικασταὶ οὐκ
 ἔστιν, ἀλλὰ τὰ μὲν χρήμαθ', ὅσα κατέλιπεν ὁ πατήρ,
 πάντα τούτοις παρέδωκεν, οὗτος δ', ἴν' ἦττον ἐλεηθῶ
 παρ' ὑμῖν, τούτοις τοῖς λόγοις χρήσεται.

58 Πολλὰ μὲν οὖν ἔγωγ' ἔχω καὶ ἄλλα τούτου κατη-
 γορεῖν· ἐν δὲ περὶ πάντων κεφάλαιον εἰπὼν, πάσας αὐτοῦ
 διαλύσω τὰς ἀπολογίας. τούτῳ γὰρ ἐξῆν μηδὲν ἔχειν
 τούτων τῶν πραγμάτων, μισθώσαντι τὸν οἶκον κατὰ
 τουτουσί τοὺς νόμους. λαβὲ τοὺς νόμους καὶ ἀνάγνωθι.

NOMOI

Κατὰ τούτους τοὺς νόμους Ἀντιδώρῳ μὲν ἐκ τριῶν
 ταλάντων καὶ τρισχιλίων ἐν ἑξ ἔτεσιν ἑξ τάλαντα καὶ 882
 πλέον ἐκ τοῦ μισθωθῆναι παρεδόθη, καὶ ταῦθ' ὑμῶν
 τινὲς εἶδον· Θεογένης γὰρ ὁ Προβαλίσσιος, ὁ μισθωσά-
 μενος αὐτοῦ τὸν οἶκον, ἐν τῇ ἀγορᾷ ταῦτα τὰ χρήματ'

59 ἐξηρίθμησεν. ἔμοι δ' ἐκ τεττάρων καὶ δέκα ταλάντων ἐν δέκ' ἔτεσι πρὸς τὸν χρόνον τε καὶ τὴν ἐκείνου μίσθωσιν πλέον ἢ τριπλάσια κατὰ τὸ εἶκος προσῆκον γενέσθαι, τοῦτο διὰ τί οὐκ ἐποίησεν, ἐρωτᾷτ' αὐτόν. εἰ μὲν γὰρ βέλτιόν φησιν εἶναι μὴ μισθωθῆναι τὸν οἶκον, δειξάτω μὴ διπλάσια μηδὲ τριπλάσια μοι γενενημένα, ἀλλ' αὐτὰ τὰ ἀρχαῖά μοι πάντ' ἀποδεδομένα. εἰ δ' ἐκ τεττάρων καὶ δέκα ταλάντων οἱ μὲν μηδ' ἑβδομήκοντα μνᾶς παραδεδώκασιν, ὁ δὲ καὶ πρὸς ὀφείλουτά μ' [αὐτῷ] ἀπέγραψε, πῶς ἀποδέξασθαι τι προσήκει τούτων λεγόντων; οὐδαμῶς δῆκουθεν.

60 Τοσαύτης τοίνυν οὐσίας μοι καταλειφθείσης ὅσην ἔξ ἀρχῆς ἠκούσατε, καὶ τοῦ τρίτου μέρους πρόσδοον αὐτῆς φερούσης πενήκοντα μνᾶς, ἔξδον τούτοις τοῖς ἀπληστοτάτοις χρημάτων, καὶ εἰ μὴ μισθοῦν τὸν οἶκον ἐβούλοντο, ἀπὸ μὲν τούτων τῶν προσιδόντων, ἔδοντας ὥσπερ εἶχε κατὰ χώραν, ἡμᾶς τε τρέφειν καὶ τὰ πρὸς τὴν πόλιν διοικεῖν, καὶ ὅσ' ἔξ αὐτῶν περιεγίγνετο, 61 ταῦτα προσπεριποιεῖν, τὴν δ' ἄλλην οὐσίαν ἐνεργὸν ποιήσασιν, οὐσαν ταύτης διπλασίαν, αὐτοῖς τ', εἰ χρημάτων ἐπεθύμουν, μέτρι' ἔξ αὐτῶν λαβεῖν, ἔμοι τε σὺν τοῖς ἀρχαίοις τὸν οἶκον ἐκ τῶν προσόδων μελιῶ ποιῆσαι, τούτων μὲν οὐδὲν ἐποίησαν, ἀποδομένοι δ' ἀλλήλοις τὰ πλείστου ἄξια τῶν ἀνδραπόδων, τὰ δὲ παντά- 833 πασιν ἀφανίσαντες, ἔμοῦ μὲν ἀνείλον καὶ τὴν ὑπάρχουσαν πρόσδοον, σφίσι δ' αὐτοῖς οὐ μικρὰν ἐκ τῶν 62 ἐμῶν κατεσκευάσαντο. λαβόντες δὲ καὶ τᾶλλ' αἰσχυρῶς οὕτωςι πάντα, πλέον ἢ τὰ ἡμίσεια τῶν χρημάτων μηδὲ καταλειφθῆναι κοινῇ πάντες ἀμφισβητοῦσιν, ὡς πεντατάλαντον δὲ μόνον τῆς οὐσίας οὔσης ἐκ τοσαύτης τοὺς λόγους ἀπενηνόχασιν, οὐ πρόσδοον μὲν ἔξ αὐτῶν

οὐκ ἀποφαίνοντες, τὰ δὲ κεφάλαια φανέρ' ἀποδεικνύ-
 ντες, ἀλλ' αὐτὰ τὰ ἀρχαί' οὕτως ἀναιδῶς ἀνηλώσθαι
 φάσκοντες. καὶ οὐδ' αἰσχύνονται ταῦτα τολμῶντες.
 63 καίτοι τί ποτ' ἂν ἐπαθον ὑπ' αὐτῶν, εἰ πλείω χρόνον
 ἐπετροπεύθη; οὐκ ἂν ἔχοιεν εἰπεῖν. ὅπου γὰρ δέκ'
 ἑτῶν διαγενομένων παρὰ μὲν τῶν οὕτω μικρὰ κεκό-
 μισμαι, τῷ δὲ καὶ προσοφείλων ἐγγέγραμμαι, [πῶς οὐκ
 ἄξιον διαγανακτεῖν;] δῆλον δὴ παντάπασι· εἰ κατε-
 λείφθη μὲν ἐνιαύσιος, ἕξ ἔτη δὲ προσεπετροπεύθη
 ὑπ' αὐτῶν, οὐδ' ἂν τὰ μικρὰ ταῦτα παρ' αὐτῶν ἀπέ-
 λαβον. εἰ γὰρ ἐκεῖν' ἀνήλωται ὀρθῶς, οὐδὲν ἂν τῶν
 νῦν παραδοθέντων ἐξήρκεσεν εἰς ἕκτον ἔτος, ἀλλ' ἢ
 παρ' αὐτῶν ἂν μ' ἔτρεφον, ἢ τῷ λιμῷ περιεῖδον ἀπο-
 64 λόμενον. καίτοι πῶς οὐ δεινόν, εἰ ἕτεροι μὲν οἴκοι
 ταλαντιαῖοι καὶ διτάλαντοι καταλειφθέντες, ἐκ τοῦ μι-
 σθωθῆναι διπλάσιοι καὶ τριπλάσιοι γεγόνασιν, ὥστ'
 ἀξιούσθαι λητουργεῖν, ὁ δ' ἐμὸς τριηραρχεῖν εἰθισμέ-
 νος καὶ μεγάλας εἰσφορὰς εἰσφέρειν, μηδὲ μικρὰς
 δυνήσεται διὰ τὰς τούτων ἀναισχυντίας; τίνας δ'
 οὔτοι λελοίπασιν ὑπερβολὰς εἰπεῖν; οἱ καὶ τὴν δια-
 θήκην ἠφανίσασιν ὡς λήσοντες, καὶ τὰς μὲν σφετέρας⁸³⁴
 αὐτῶν οὐσίας ἐκ τῶν ἐπικαρπιῶν διφκήκασιν, καὶ τὰρ-
 χαλα τῶν ὑπαρχόντων ἐκ τῶν ἐμῶν πολλῷ μείζω πε-
 ποιήκασιν, τῆς δ' ἐμῆς οὐσίας, ὥσπερ τὰ μέγισθ' ὑφ'
 ἡμῶν ἀδικηθέντες, ὄλον τὸ κεφάλαιον ἀνηγήκασιν;
 65 καὶ ὑμεῖς μὲν οὐδὲ τῶν εἰς ὑμᾶς ἀμαρτανόντων ὅταν
 τινὸς καταψηφίσησθε, οὐ πάντα τὰ ὄντ' ἀφείλεσθε,
 ἀλλ' ἢ γυναικ' ἢ παιδί' αὐτῶν ἐλέησαντες μέρος τι
 κἀκείνοις ὑπελίπετε· οὔτοι δὲ τοσοῦτον διαφέρουσιν
 ὑμῶν, ὥστε καὶ δωρεῖας παρ' ἡμῶν προσλαβόντες, ἵνα
 δικαίως ἐπιτροπεύσωσι, τοιαῦτ' εἰς ἡμᾶς ὑβρίκασιν.

καὶ οὐδ' ἠσχύνθησαν, εἰ μὴ ἠλέησαν, τὴν ἐμὴν ἀδελ-
 φήν, εἰ δυοῖν ταλάντοις ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἀξιώθησα,
 μηδεὺς τεύξεται τῶν προσηκόντων, ἀλλ' ὥσπερ ἐχθι-
 στοὶ τινες, ἀλλ' οὐ φίλοι καὶ συγγενεῖς καταλειφθέν-
 66 τες, οὐδὲν τῆς οἰκειότητος ἐφρόντισαν. ἀλλ' ἐγὼ μὲν
 ὁ πάντων ταλαιπωρότατος πρὸς ἀμφοτέρ' ἀπορῶ, ταύ-
 την θ' ὄπως ἐκδῶ καὶ τᾶλλ' ὀπόθεν διοικῶ. προσεπι-
 κείται δ' ἡ πόλις ἀξιοῦσ' εἰσφέρειν, δικαίως· οὐσίαν
 γὰρ ἱκανὴν πρὸς ταῦτα κατέλιπέ μοι ὁ πατήρ. τὰ δὲ
 67 χρήματα τὰ καταλειφθένθ' οὔτοι πάντ' εἰλήφασιν. καὶ
 νῦν κομίσασθαι τὰμαντοῦ ζητῶν εἰς κίνδυνον καθέ-
 στηκα τὸν μέγιστον. ἂν γὰρ ἀποφύγῃ μ' οὔτος, ὃ μὴ
 γένοιτο, τὴν ἐπωβελίαν ὀφλήσω μνᾶς ἑκατόν. καὶ τούτῳ
 μὲν, ἔαν καταψηφίσῃσθε, τιμητόν, κοῦκ ἐκ τῶν ἑαυτοῦ
 χρημάτων, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐμῶν ποιήσεται τὴν ἔκτεισιν·
 ἐμοὶ δ' ἀτίμητον τοῦτ' ἔστιν, ὥστ' οὐ μόνον ἔσομαι
 τῶν πατρῶων ἐστερημένος, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἠτιμωμένος,
 68 ἂν μὴ νῦν ἡμᾶς ὑμεῖς ἐλεήσῃτε. δέομαι οὖν ὑμῶν ὥ 835
 ἄνδρες δικασταὶ καὶ ἱκετεύω καὶ ἀντιβολῶ, μνησθέν-
 τας καὶ τῶν νόμων καὶ τῶν ὄρκων, οὓς ὁμόσαντες
 δικάζετε, βοηθῆσαι ἡμῖν τὰ δίκαια, καὶ μὴ περὶ πλεί-
 ονος τὰς τούτου δεήσεις ἢ τὰς ἡμετέρας ποιήσασθαι.
 δίκαιοι δ' ἔστ' ἐλεῖν οὐ τοὺς ἀδίκους τῶν ἀνθρώ-
 πων, ἀλλὰ τοὺς παρὰ λόγον δυστυχοῦντας, οὐδὲ τοὺς
 ὡμῶς οὕτως τᾶλλότρι' ἀποστεροῦντας, ἀλλ' ἡμᾶς τοὺς
 πολὺν χρόνον ὧν ὁ πατήρ ἡμῖν κατέλιπε στερομένους
 καὶ πρὸς ὑπὸ τούτων ὑβριζομένους καὶ νῦν περὶ ἀτι-
 69 μίας κινδυνεύοντας. μέγα δ' ἂν οἶμαι στενάξαι τὸν
 πατέρ' ἡμῶν, εἰ αἰσθοίτο τῶν προικῶν καὶ τῶν δω-
 ρειῶν, ὧν αὐτὸς τούτοις ἔδωκεν, ὑπὲρ τούτων τῆς ἐπω-
 βελίας τὸν [αὐτοῦ] υἱὸν ἐμὲ κινδυνεύοντα, καὶ ἄλλους

μέν τινας ἤδη τῶν πολιτῶν οὐ μόνον συγγενῶν, ἀλλὰ καὶ φίλων ἀνδρῶν ἀπορούντων θυγατέρας παρὰ σφῶν αὐτῶν ἐκδόντας, Ἄφοβον δὲ μηδ' ἦν ἔλαβε προῖκ' ἐθέλοντ' ἀποδοῦναι, καὶ ταῦτ' ἔτει δεκάτῳ.

XXVIII.

ΚΑΤ' ΑΦΟΒΟΥ Β.

Πολλὰ καὶ μεγάλ' ἐφρευσμένου πρὸς ὑμᾶς Ἄφοβου, τοῦτ' αὐτὸν ἐλέγξει πειράσομαι πρῶτον, ἐφ' ᾧ μάλιστα ἠγανάκτησα τῶν ρηθέντων. εἶπε γὰρ ὡς ὁ πάππος ᾧφειλε τῷ δημοσίῳ, καὶ διὰ ταῦθ' ὁ πατήρ ⁸³⁶ οὐκ ἐβούλετο μισθωθῆναι τὸν οἶκον, ἵνα μὴ κινδυνεύσῃ. καὶ τὴν μὲν πρόφασιν ποιεῖται ταύτην, ὡς δ' ὀφείλων ἐτελεύτησεν ἐκεῖνος, οὐδεμίαν παρέσχέτο μαρτυρίαν· ἀλλ' ὡς μὲν ᾧφλεν, ἐνεβάλετο τηρήσας τὴν τελευταίαν ἡμέραν, ταύτην δ' εἰς τὸν ὕστερον λόγον ὑπελίπετο, ὡς διαβαλεῖν τὸ πρᾶγμα' ἐξ αὐτῆς δυνησόμενος. ² ἐὰν οὖν ἀναγνῶ, προσέχετ' αὐτῇ τὸν νοῦν· εὐρήσετε γὰρ οὐχ ὡς ὀφείλει μεμαρτυρημένον, ἀλλ' ὡς ᾧφλεν. τοῦτ' οὖν ἐλέγξει πειράσομαι πρῶτον, ἐφ' ᾧ φρονεῖ μάλιστα· ὃ καὶ ἡμεῖς ἀμφισβητοῦμεν. εἰ μὲν οὖν τότε' ἐξεγένετο καὶ μὴ τῷ χρόνῳ τοῦτ' ἐνηδρεύθημεν, παρεσχόμεθ' ἂν μάρτυρας, ὡς ἐξετείσθη τὰ χρήματα καὶ πάντ' αὐτῷ διελέλυτο τὰ πρὸς τὴν πόλιν· νῦν δὲ τεκμηρίοις μεγάλοις ἐπιδείξομεν, ὡς οὐτ' ᾧφειλεν οὐτ' ἦν κίνδυνος οὐδεὶς ἡμῖν φανερὰ κεκτημένοις ³ τὰ ὄντα. πρῶτον μὲν γὰρ Δημοχάρης, ἔχων ἀδελφὴν τῆς ἐμῆς μητρὸς, θυγατέρα δὲ Γύλωνος, οὐκ ἀποκέρυ-

πται τὴν οὐσίαν, ἀλλὰ χορηγεῖ καὶ τριηραρχεῖ καὶ τὰς ἄλλας λητουργίας λητουργεῖ καὶ οὐδὲν τῶν τοιούτων δέδοικεν. ἔπειτ' αὐτὸς ὁ πατήρ τὴν τ' ἄλλην οὐσίαν καὶ τέτταρα τάλαντα καὶ τρισηχίλιας φανεράς ἐποίησεν, ὡς οὗτοι γραφῆναι τ' ἐν ταῖς διαθήκαις καὶ λαβεῖν
 4 σφᾶς αὐτοὺς κατ' ἀλλήλων καταμαρτυροῦσιν. ἔτι δὲ καὶ αὐτὸς Ἄφοβος μετὰ τῶν συνεπιτρόπων τῇ πόλει τὸ πλῆθος τῶν καταλειφθέντων χρημάτων ἐμφανῆς ἐποίησεν, ἡγεμόνα με τῆς συμμορίας καταστήσας οὐκ ἐπὶ μικροῖς τιμήμασιν, ἀλλ' ἐπὶ τηλικούτοις, 837 ὥστε κατὰ τὰς πέντε καὶ εἰκοσι μῶς πεντακοσίας εἰσφέρειν. καίτοι τούτων εἴ τι ἦν ἀληθές, οὐδὲν ἂν αὐτῶν ἐποίησεν, ἀλλὰ πάντ' ἂν ἠύλαβήθη. νῦν δὲ καὶ Δημοχάρης καὶ ὁ πατήρ καὶ αὐτοὶ οὗτοι φαίνονται φανερά ποιῶντες, καὶ οὐδένα τοιοῦτον κίνδυνον δεδιότες.

5 Πάντων δ' ἀτοπώτατόν ἐστι, λέγοντας ὡς ὁ πατήρ οὐκ εἶα μισθοῦν τὸν οἶκον, τὴν μὲν διαθήκην μηδαμοῦ ταύτην ἀποφαίνειν, ἐξ ἧς ἦν εἰδέναι τὰκριβές, τηλικαύτην δ' ἀνελόντας μαρτυρίαν οὕτως οἰεσθαι δεῖν εἰκῆ πιστεῦεσθαι παρ' ὑμῖν. ἀλλ' ἐρχῆν, ἐπειδὴ τάχιστ' ἐτελεύτησεν ὁ πατήρ, εἰσκαλέσαντας μάρτυρας πολλοὺς παρασημήνασθαι κελεῦσαι τὰς διαθήκας, ἵν' εἴ τι ἐγίγνετ' ἀμφισβητήσιμον, ἦν εἰς τὰ γράμματα ταῦτ' ἐπανελθεῖν καὶ τὴν ἀλήθειαν πάντων εὔρεῖν.
 6 νῦν δ' ἕτερα μὲν παρασημήνασθαι ἠξίωσαν, ἐν οἷς πολλὰ τῶν καταλειπομένων οὐκ ἐγγράπτο, ὑπομνήματα δ' ἦν· αὐτὴν δὲ τὴν διαθήκην, δι' ἧς καὶ τούτων ὧν ἐσημήναντο γραμμάτων καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων χρημάτων ἐγίγνοντο κύριοι, καὶ τοῦ μὴ μισθοῦν τὸν οἶκον τῆς αἰτίας ἀπελέλυτο, ταύτην δ' οὐκ ἐσημήναντο,

οὐδ' αὐτήν ἀπέδοσαν. ἄξιόν γε πιστεύειν αὐτοῖς ὅ τι ἂν περὶ τούτων λέγωσιν.

- 7 Ἄλλ' ἔγωγ' οὐκ οἶδ' ὅ τι τοῦτ' ἔστιν. οὐκ εἶα μισθοῦν τὸν οἶκον οὐδ' ἐμφανῆ τὰ χρήματα ποιεῖν ὁ πατήρ. πότερον ἐμοὶ ταῦτ'; ἢ τῇ πόλει; φαίνεσθε μὲν γὰρ τοῦναντίον ἐκείνη μὲν φανερὰ ποιήσαντες, ἐμοὶ δὲ παντάκασιν ἀφανῆ πεποιηκότες, καὶ οὐδὲ ταῦτ' ἀποφαίνοντες, ἐξ ὧν τιμησάμενοι τὰς εἰσφορὰς εἰσεφέρετε. δεῖξατε γὰρ ταύτην τὴν οὐσίαν, τίς ἦν καὶ ποῦ 838
- 8 παρέδοτέ μοι καὶ τίνος ἐναντίον. τὰ μὲν γὰρ δύο τάλαντα καὶ τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς ἀπὸ τῶν τεττάρων τάλαντων καὶ τρισχιλίων ἐλάβετε, ὥστ' οὐδὲ ταύτας ὑπὲρ ἐμοῦ εἰς τὸ δημόσιον ἐτιμήσασθε· ὑμέτεροι γὰρ ἦσαν ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις. ἀλλὰ μὴν ἕκ γε τῆς οἰκίας καὶ τῶν τεττάρων καὶ δέκ' ἀνδραπόδων καὶ τῶν τριάκοντα μνῶν, ἃ μοι παρεδώκατε, τὴν εἰσφορὰν οὐχ οἶόν τε γενέσθαι τοσαύτην, ὅσην ὑμεῖς συνετάξασθε πρὸς 9 τὴν συμμορίαν. ἀλλ' ἀνάγκη μεγάλη τὰ καταλειφθέντα, πολλῶ πλείον' ὄντα τούτων, πάνθ' ὑμᾶς ἔχειν εἶναι, ἃ φανερώς ὅτι διηρηκάκατ' ἐξελεγχόμενοι τοιαῦτα πλάττεσθαι τολμᾶτε. καὶ τοτὲ μὲν εἰς ἀλλήλους ἀναφέρετε, πάλιν δ' εἰληφέναι κατ' ἀλλήλων μαρτυρεῖτε. φάσκοντες δ' οὐ πολλὰ λαβεῖν, μεγάλων ἀναλωμάτων λόγους 10 ἀπειρηγόχατε. πάντες δὲ κοινῇ μ' ἐπιτροπεύσαντες, ἰδία μετὰ ταῦθ' ἕκαστοι μηχανᾶσθε. καὶ τὴν μὲν διαθήκην ἠφανίσκατε, ἐξ ἧς ἦν εἰδέναι περὶ πάντων τὴν ἀλήθειαν, φαίνεσθε δ' οὐδέποτε ταῦτά περὶ ἀλλήλων λέγοντες.

Λαβὲ δὴ τὰς μαρτυρίας καὶ ἀνάγνωθ' αὐτοῖς πάσας ἐφεξῆς, ἵνα μνησθέντες καὶ τῶν μεμαρτυρημένων καὶ τῶν εἰρημένων ἀκριβέστερον γινώσκωσι περὶ αὐτῶν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

- 11 Ταῦθ' οὔτοι πρὸς πεντεκαίδεκαταλάντους οἴκους συνειμιήσανθ' ὑπὲρ ἐμοῦ· μινῶν δ' οὐδ' ἑβδομήκοντ' ἀξίαν μοι παραδεδώκασι τὴν οὐσίαν τρεῖς ὄντες. λέγε τὰς ἐφεξῆς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

839

Ταύτην τὴν προῖκα οἷτ' ἐπίτροποι καταμαρτυροῦσιν αὐτὸν λαβεῖν, ἄλλοι τε πρὸς οὓς ἔχειν ὁμολόγησε. ταύτην οὐτ' αὐτὴν οὔτε τὸν σίτον ἀποδέδωκεν. λάβ' ἄλλας καὶ ἀναγίνωσκε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

- 12 Δύ' ἔτη τὸ ἐργαστήριον διοικήσας, Θηρικπίδη μὲν ἀποδέδωκε τὴν μίσθωσιν· ἐμοὶ δὲ, δυοῖν ἔτοιν λαβῶν τὴν πρόσοδον τριάκοντα μνᾶς, οὐτ' αὐτὰς οὔτε τὸ ἔργον ἀποδέδωκεν. λάβ' ἑτέραν καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ταῦτα τάνδράποδ' ὡς αὐτὸν λαβῶν οὔτος, καὶ τᾶλλα τὰ μετὰ τούτων ὑποτεθένθ' ἡμῖν, ἀνάλωμα μὲν εἰς αὐτὰ τοσοῦτο λελόγισται, λῆμμα δ' ἀπ' αὐτῶν οὐδ' ὄτιοῦν, καὶ αὐτοὺς δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἠφάνικεν, οἱ δώδεκα μνᾶς ἀτελεῖς ἐκάστου τοῦ ἐνιαυτοῦ προσέφερον. λέγ' ἑτέραν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

- 13 Τοῦτον τὸν ἐλέφαντα καὶ τὸν σίδηρον πεπρακῶς οὐδὲ καταλειφθῆναί φησιν, ἀλλὰ καὶ τούτων τὴν τιμὴν ἀποστερεῖ με, μάλιστα τάλαντον. λέγε ταυτασί.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ταῦθ' οὗτος τρία τάλαντα καὶ χίλιας ἔχει χωρὶς τῶν ἄλλων. καὶ τοῦ μὲν ἀρχαίου πέντε τάλαντ' εἴληφε· σὺν δὲ τοῖς ἔργοις, ἂν ἐπὶ δραχμῇ τις τιθῆ ἄλλοι, πλέον ἢ δέκα τάλαντ' ἔχει. λέγε τὰς ἐφεξῆς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

- 14 Ταῦθ' οὗτοι γραφήναι τ' ἐν ταῖς διαθήκαις καὶ λαβεῖν σφᾶς αὐτοὺς κατ' ἀλλήλων μαρτυροῦσιν. οὗτος δὲ καὶ μεταπεμφθῆναι φάσκων ὑπὸ τοῦ πατρὸς, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν οἰκίαν, εἰσελθεῖν μὲν οὐ φησιν ὡς τὸν 840 μεταπεμφάμενον, οὐδ' ὁμολογήσαι περὶ τούτων οὐδέν, Δημοφῶντος δ' ἀκοῦσαι γραμματεῖον ἀναγινώσκοντος καὶ Θηριππίδου λέγοντος ὡς ἐκεῖνος ταῦτα διέθετο, καὶ προσεισεληλυθὼς καὶ ἅπαντα διωμολογημένος πρὸς
- 15 τὸν πατέρα, ἕπερ ἐκεῖνος γράψας κατέλιπεν. ὁ γὰρ πατήρ ὧ ἄνδρες δικασταί, ὡς ἤσθετο τὴν νόσον οὐκ ἀποφευξόμενος, συγκαλέσας τούτους τρεῖς ὄντας, καὶ συμπαρακαθιστάμενος Δήμωνα τὸν ἀδελφόν, τὰ σώμαθ' ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἐνέθηκε παρακαταθήκην ἐπονομάζων, τὴν μὲν ἀδελφὴν Δημοφῶντι καὶ δύο τάλαντα προῖκα διδοὺς εὐθύς, καὶ γυναῖκ' αὐτῆ ταύτην ἐγγυῶν, ἐμὲ δὲ πᾶσι κοινῇ μετὰ τῶν χρημάτων παρακατατιθέμενος, καὶ ἐπισκῆπτων μισθῶσαι τε τὸν οἶκον καὶ δια-
- 16 σῶσαι μοι τὴν οὐσίαν, διδοὺς ἅμα Θηριππίδῃ τε τὰς ἐβδομήκοντα μνᾶς, καὶ τούτῳ τὴν τ' ἐμὴν μητέρ' ἐγγυῶν ἐπὶ ταῖς ὀγδοήκοντα μναῖς, κἄμ' εἰς τὰ τούτου γόνατα τιθείς· ὦν οὗτος ὁ πάντων ἀνθρώπων ἀνοσιώτατος οὐδενὸς λόγου ἐποιήσατο, κύριος τῶν ἐμῶν γενόμενος ἐπὶ τούτοις, ἀλλὰ τὰ χρήματα πάντ' ἀπεστερηκώς

μετὰ τῶν συνεπιτρόπων, ἐλεείσθαι νῦν ὑφ' ὑμῶν ἀξιῶσει, μνῶν οὐδ' ἐβδομήκοντ' ἄξια τρίτος αὐτὸς ἀποδεδωκώς, εἶτα καὶ τούτοις αὐτοῖς πάλιν ἐπιβεβου-
 17 λευκῶς. ὥς γὰρ τὰς δίκας ταύτας ἐμελλον εἰσιέναι κατ' αὐτῶν, ἀντίδοσιν ἐπ' ἐμὲ παρεσκεύασαν, ἵν' εἰ μὲν ἀντιδοίην, μὴ ἐξείη μοι πρὸς αὐτοὺς ἀντιδικεῖν, ὥς καὶ τῶν δικῶν τούτων τοῦ ἀντιδόντος γιγνομένων, εἰ δὲ μηδὲν τούτων ποιόην, ἵν' ἐκ βραχείας οὐσίας 841 λητουργῶν παντάπασιν ἀναιρεθελήν. καὶ τοῦτ' αὐτοῖς ὑπῆρέτησε Θρασύλοχος ὁ Ἀναγυράσιος· ᾧ τούτων οὐδὲν ἐνθυμηθεὶς ἀντέδωκα μὲν, ἀπέκλεισα δ' ὥς διαδικασίας τευξόμενος· οὐ τυχῶν δὲ ταύτης, τῶν χρόνων ὑπογύων ὄντων, ἵνα μὴ στερηθῶ τῶν δικῶν, ἀπέτεισα τὴν λητουργίαν ὑποθεὶς τὴν οἰκίαν καὶ τὰμαντοῦ πάντα, βουλόμενος εἰς ὑμᾶς εἰσελθεῖν τὰς πρὸς τουτουσὶ δίκας.

18 Ἄρ' οὐ μεγάλα μὲν ἐξ ἀρχῆς ἠδίκημαι, μεγάλα δ', ὅτι δίκην ζητῶ λαβεῖν, νῦν ὑπ' αὐτῶν βλάπτομαι; τίς δ' οὐκ ἂν ὑμῶν τούτῳ μὲν φθονήσειε δικαίως, ἡμᾶς δ' ἐλεήσειεν, ὄρων τῷ μὲν πρὸς τῇ οὐσίᾳ τῇ παραδοθείσῃ πλεῖν ἢ δέκα ταλάντων τὴν ἐμὴν τοσαύτην οὐσαν προσγεγενημένην, ἡμᾶς δὲ μὴ μόνον τῶν πατρῶων διημαρτηκότας, ἀλλὰ καὶ τῶν νῦν παραδοθέντων διὰ τὴν τούτων πονηρίαν ἀπεστερημένους; ποῖ δ' ἂν τραποίμεθα, εἰ τι ἄλλο ψηφίσαισθ' ὑμεῖς περὶ αὐτῶν; εἰς τὰ ὑποκείμενα τοῖς δανείσασιν; ἀλλὰ τῶν ὑποθεμένων ἐστίν. ἀλλ' εἰς τὰ περιόντ' αὐτῶν; ἀλλὰ τούτου γίνυται, τὴν ἐπωβελίαν ἐὰν ὄφλωμεν.

19 μηδαμῶς ᾧ ἄνδρες δικασταὶ γένησθ' ἡμῖν τοσοῦτων αἵτιοι κακῶν· μηδὲ τὴν μητέρα κάμει καὶ τὴν ἀδελφὴν ἀνάξια παθόντας περιίδητε, οὓς ὁ πατήρ οὐκ ἐπὶ ταύταις ταῖς ἐλπίσι κατέλιπεν, ἀλλὰ τὴν μὲν ὡς Δημο-

φῶντι συνοικήσουσαν ἐπὶ δυοῖν ταλάντων προικί, τὴν
 δ' ἐπ' ὀγδοήκοντα μναὶς τούτῳ τῷ σχετικωτάτῳ πάν- 842
 των ἀνθρώπων, ἐμὲ δ' ὑμῖν διάδοχον ἀνθ' αὐτοῦ τῶν
 20 λητουργιῶν ἐσόμενον. βοηθήσατ' οὖν ἡμῖν βοηθήσατε,
 καὶ τοῦ δικαίου καὶ ὑμῶν αὐτῶν ἕνεκα καὶ ἡμῶν καὶ
 τοῦ πατρὸς τοῦ τετελευτηκότος. σώσατ' ἐλεήσατε, ἐπειδὴ
 μ' οὔτοι συγγενεῖς ὄντες οὐκ ἠλέησαν. εἰς ὑμᾶς κατα-
 πεφεύγαμεν. ἰκετεύω ἀντιβολῶ πρὸς παίδων, πρὸς γυ-
 ναικῶν, πρὸς τῶν ὄντων ἀγαθῶν ὑμῖν. οὕτως ὄναισθε
 τούτων, μὴ περιιδητέ με, μηδὲ ποιήσητε τὴν μητέρα
 καὶ τῶν ἐπιλοίπων ἐλπίδων εἰς τὸν βίον στερηθεῖσαν
 21 ἀνάξιον αὐτῆς τι παθεῖν· ἢ νῦν μὲν οἴεται τυχόντα
 με τῶν δικαίων παρ' ὑμῖν ὑποδέξεσθαι καὶ τὴν ἀδελ-
 φὴν ἐκδώσειν· εἰ δ' ὑμεῖς ἄλλο τι γνώσεσθε, ὃ μὴ
 γένοιτο, τί ν' οἴεσθ' αὐτὴν ψυχὴν ἔξειν, ὅταν ἐμὲ μὲν
 ἴδη μὴ μόνον τῶν πατρῶων ἀπεστερημένον, ἀλλὰ καὶ
 πρὸς ἡτιμαμένον, περὶ δὲ τῆς ἀδελφῆς μὴδ' ἐλπίδ'
 ἔχουσαν ὡς τεύξεταί τινος τῶν προσηκόντων διὰ τὴν
 22 ἐσομένην ἀπορίαν; οὐκ ἄξιός ᾧ ἄνδρες δικασταὶ οὔτ'
 ἐγὼ δίκης ἐν ὑμῖν μὴ τυχεῖν, οὔθ' οὗτος τοσαῦτα χρή-
 ματ' ἀδίκως κατασχεῖν. ἐμοῦ μὲν γὰρ εἰ καὶ μήπω
 πείραν εἰλήφατε, ποῖός τις ἂν εἰς ὑμᾶς εἴην, ἐλπίζειν
 προσήκει μὴ χεῖρω τοῦ πατρὸς ἔσεσθαι. τούτου δὲ
 πείραν ἔχετε, καὶ σαφῶς ἴσθ' ὅτι πολλὴν οὐσίαν παρα-
 λαβῶν, οὐ μόνον οὐδὲν πεφιλοτίμηται πρὸς ὑμᾶς, ἀλλὰ
 23 καὶ τάλλοτρι' ἀποστερῶν ἐπιδέδεικται. ταῦτ' οὖν σκο-
 ποῦντες καὶ τᾶλλα μνησθέντες, ἧ δίκαιόν ἐστι, ταύτη
 ψηφίσασθε. πίστεις δ' ἔχεθ' ἱκανὰς ἐκ μαρτύρων, ἐκ
 τεκμηρίων, ἐκ τῶν εἰκότων, ἐξ ὧν οὔτοι λαβεῖν ὁμο- 843
 λογοῦντες ἀθρόα τὰμά, ταῦτ' ἀνηλωκέναι φασὶν οὐκ
 24 ἀνηλωκότες, ἀλλ' αὐτοὶ πάντ' ἔχοντες. ὧν ἐνθυμου-

μένους χρη̄ ποιήσασθαί τιν' ἡμῶν πρόνοιαν, εἰδόμενος ὅτι ἐγὼ μὲν τάμαντοῦ δι' ὑμῶν κομισάμενος, εἰκότως λητουργεῖν ἐθέλησω, χάριτας ὀφείλων ὅτι μοι δικαίως ἀπέδοτε τὴν οὐσίαν, οὗτος δ', ἐὰν αὐτὸν ποιήσητε τῶν ἐμῶν κύριον, οὐδὲν ποιήσει τοιοῦτον. μὴ γὰρ οἴεσθ' αὐτόν, ὑπὲρ ὧν ἤρρηται μὴ λαβεῖν, ὑπὲρ τούτων ὑμῖν λητουργεῖν ἐθέλησειν, ἀλλ' ἀποκρύψεσθαι μᾶλλον, ἵνα δικαίως ἀποπεφηνῆναι δοκῇ.

XXIX.

ΠΡΟΣ ΑΦΟΒΟΝ ΤΗΡ ΠΕΡ ΦΑΝΟΥ
ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ.

ΤΠΟΘΕΣΙΣ.

Κρινόμενος τῆς ἐπιτροπῆς Ἄφοβος, ἐξήτει παρὰ Δημοσθένους Μιλύαν εἰς βάσανον, εἰδὼς οὐ δοθησόμενον. οὐ γὰρ ἐδίδου Δημοσθένης, φάσκων οὐκ οἰκίτην, ἀλλ' ἐλεύθερον εἶναι τὸν Μιλύαν, ἐλευθερωθέντ' ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ὅτ' ἐτελεύτα, καὶ εἰς τούτου πίστιν ἄλλα τε παρεχόμενος, καὶ δὴ καὶ μαρτυρίαν Φάνου, ὃς ἐμαρτύρησε πρὸς τοὺς δικαστάς, φάσκων ὁμολογηκέναι Ἄφοβον ἐπὶ τοῦ διαιτητοῦ, ἐλεύθερον εἶναι Μιλύαν. ἀλοὺς δὴ τῆς ἐπιτροπῆς Ἄφοβος, ψευδομαρτυριῶν Φάνου δικάζεται, ὑπὲρ οὗ τούτου τὸν λόγον ὁ Δημοσθένης λέγει, καὶ τάληθῆ φάσκων αὐτὸν μεμαρτυρηκέναι, καὶ πρὸς τούτῳ δεικνὺς ὡς οὐδὲν ἐκ ταύτης τῆς 844 μαρτυρίας Ἄφοβος ἐβλάβη, ἀλλὰ δι' ἑτέρους ἦλω μάρτυρας, οἷς οὐκ ἐπισκηψάμενος δῆλός ἐστιν ἡδικηκώς.

Εἰ μὴ πρότερόν μοι δίκης γενομένης πρὸς Ἄφοβον ὧ ἄνδρες δικασταί, συνήδειν πολλῶ τούτων μεῖζον

καὶ δεινότερ' αὐτοῦ ψευσαμένου ῥαδίως ἐξελέγξας διὰ τὴν περιφάνειαν τῶν ἀδικημάτων, θαυμασίως ἂν ὡς ἠύλαβούμην, μὴ καὶ νῦν οὐ δυνηθῶ δεῖξαι, πῆ παρακρούεται ποθ' ἕκασθ' ὑμᾶς αὐτῶν. νῦν δὲ σὺν θεοῖς εἰπεῖν, ἄνπερ ἴσοι καὶ κοινοὶ γένησθ' ἀκροαταί, πολλὰς ἐλπίδας ἔχω μηδὲν ἦττον ὑμᾶς τὴν ἀναίδειαν τὴν τοῦτου γνώσεσθαι τῶν πρότερον δικασάντων. καὶ ταῦτ' εἰ μὲν ἐδειτο λόγου τινὸς [ἦ] ποιικιλίας, ἔγωγε κατώκνοον ἂν τὴν ἔμαντοῦ καταμεμφόμενος ἡλικίαν· νῦν δ' ἀπλῶς δεῖ διδάξαι καὶ διηγῆσασθαι τὰ τούτω πεπραγμένα περὶ ἡμῶν· ἐκ δὲ τούτων οἶμαι πᾶσιν ὑμῖν εὐγνωστον ἔσεσθαι, πότερός ποθ' ἡμῶν ἐσθ' ὁ πονηρός.

- 1 Οἶδα μὲν οὖν ὅτι τὴν δίκην οὗτος εἴληχε ταύτην, οὐχὶ τῷ τὰ ψευδῆ τιν' αὐτοῦ καταμεμαρτυρημέναι ἐξελέγξειν πιστεύων, ἀλλ' ἡγούμενος διὰ τὸ μέγεθος τοῦ τιμήματος τῆς δίκης, ἣν ὄφλεν, ἐμοὶ μὲν ἂν γενέσθαι ⁸⁴⁵ τινὰ φθόνον, αὐτῷ δ' ἔλεον. καὶ διὰ ταῦτα περὶ τῆς γεγεννημένης δίκης νῦν ἀπολογεῖται, περὶ ἧς τότε οὐδὲν ἔσχε δίκαιον εἰπεῖν. ἐγὼ δ' ὧ ἄνδρες δικασταί, εἰ μὲν ἐπεπράγμην τοῦτον τὴν δίκην ἢ μηδὲν ἠθέλον μέτριον συγχωρεῖν, ἠδίκουν μὲν οὐδ' ἂν οὕτως, τὰ παρ' ὑμῖν γνωσθέντα πραττόμενος αὐτόν, ὅμως δ' ἂν εἶχέ τις εἰπεῖν, ὡς λίαν ὀμῶς καὶ πικρῶς ὄντα συγγενῆ τοῦτον
- 2 ἐκ τῆς οὐσίας ἐκβέβληκα. νῦν δὲ τούναντίον ἐστίν· οὗτος ἐμὲ τῶν πατρῶων ἀπάντων μετὰ τῶν συνεπιτρόπων ἀπεστέρηκε, καὶ οὐδ' ἐν ὑμῖν φανερῶς ἐξελεγχθεὶς οἶεται δεῖν οὐδὲν τῶν μετρίων ποιεῖν, ἀλλὰ διασκευασάμενος τὴν οὐσίαν, καὶ παραδοὺς τὴν μὲν συνοικίαν Αἰσίῳ, τὸν δ' ἄγρον Ὀνήτορι, πρὸς μὲν ἐκείνους δίκην καὶ πράγματ' ἔχειν ἐμὲ πεποίηκεν, ἐκ δὲ τῆς οἰκίας

[αὐτοῖς] τὰ σκεύη λαβὼν καὶ τὰνδράποδ' ἐξαγαγὼν καὶ τὸν λάκκον συντριψάς καὶ τὰ θυρώματα' ἀποσπάσας καὶ μόνον οὐκ αὐτὴν τὴν οἰκίαν ἐμπρήσας, Μέγαράδ' ἐξήκχηκε κάκει μετοίκιον τέθεικεν. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον διὰ ταῦτα τὰ ἔργα τοῦτον μισήσαιτε, ἢ ἐμοῦ τιν' ἀνεπιείκειαν καταγνοίητε.

- 4 Περὶ μὲν οὖν τῆς ἀσχροκερδείας τῆς τούτου καὶ μιαιρίας ὕστερόν μοι δοκεῖ διεξιελθεῖν πρὸς ὑμᾶς· καὶ νῦν δ' ὡς ἐν κεφαλαίοις ἀκηκόατε· περὶ δὲ τῶν μεμαρτυρημένων, ὡς ἔστιν ἀληθῆ, περὶ ὧν περ οἴσεται τὴν ψῆφον, ἤδη πειράσομαι διδάσκειν ὑμᾶς. δέομαι δ' ὑμῶν ὅ ἄνδρες δικασταὶ δικαίαν δέξησιν, ἐξ ἴσου ἡμῶν ἀμφοτέρων ἀκοῦσαι. τοῦτο δ' ἔστι καὶ ὑπὲρ 846 ὑμῶν ὁμοίως· ὅσα γὰρ ἂν ἀκριβέστερον τὰ πεπραγμένα μάθητε, τοσοῦτω δικαιότεραν καὶ εὐορκοτέραν
- 5 θήσεσθε τὴν ψῆφον περὶ αὐτῶν. ἐπίδειξω δὲ τοῦτον οὐ μόνον ὁμολογηκότ' εἶναι τὸν Μιλύαν ἐλεύθερον, ἀλλὰ καὶ φανερόν τοῦτ' ἔργω πεποιηκότα, καὶ πρὸς τούτοις ἐκ βασιάνου περὶ αὐτῶν πεφευγότα τοῦτον τοὺς ἀκριβεστάτους ἐλέγχους, καὶ οὐκ ἐθέλησαντ' ἐκ τούτων ἐπίδειξαι τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ πανουργοῦντα καὶ μάρτυρας ψευδεῖς παρεχόμενον καὶ διακλέπτοντα τοῖς ἑαυτοῦ λόγοις τὴν ἀλήθειαν τῶν πεπραγμένων, οὕτω μεγάλοις καὶ φανεροῖς ἐλέγχοις, ὥσθ' ὑμᾶς πάντας εἰσεσθαι σαφῶς, ὅτι ἡμεῖς μὲν ἀληθῆ λέγομεν, οὗτος δ' οὐδὲν ὑγιὲς εἴρηκεν. ἄρξομαι δ' ἐντεῦθεν, ὅθεν καὶ ὑμεῖς ῥᾶσ' ἂν μάθοιτε κἀγὼ τάχιστ' ἂν διδάξαιμι.
- 6 Ἐγὼ γὰρ ὅ ἄνδρες δικασταὶ Δημοφῶντι καὶ Θηριπίδῃ καὶ τούτῳ δίκας ἔλαχον ἐπιτροπῆς ἀποστερηθεῖς ἀπάντων τῶν ὄντων. γενομένης δέ μοι τῆς δίκης πρὸς τοῦτον πρῶτον, ἐπέδειξα σαφῶς τοῖς δικάζουσιν,

ὥσπερ ὑμῖν ἐπιδείξω, πάνθ' ὅσ' ἡμῖν κατελείφθη χρή-
ματ' ἀπεστερηκότα τούτων μετ' ἐκείνων, οὐ καταψευ-
7 δομαρτυρησάμενος. τεκμήριον δὲ μέγιστον· μαρτυριῶν
γὰρ πλεόν ἢ πάνυ πολλῶν τῶν ἀπασῶν ἀναγνωσθεῖσδων
ἐπὶ τῇ δίκῃ, καὶ τούτων τῶν μὲν ὡς ἔδοσάν τι τούτω
τῶν ἐμῶν καταμαρτυρουσῶν, τῶν δ' ὡς παρήσαν κο-
μιζομένῳ, τῶν δ' ὡς πριάμενοι παρὰ τούτου τούτω
τὰς τιμὰς διέλυσαν, οὐδ' ἢ τινι τῶν ψευδομαρτυριῶν
ἐπεσκήψατο, οὐδὲ τετόλμηκε διώκειν ἀλλ' ἢ ταύτην⁸⁴⁷
μίαν οὕσαν, ἐν ἣ δραχμὴν οὐκ ἂν ἔχοι δεῖξαι μεμαρ-
8 τυρημένην. καίτοι τό γε τίμημα τῶν χρημάτων, ὧν
ἀπεστερήμην, οὐκ ἐκ ταύτης συντιθεῖς ἐλογιζόμην το-
σοῦτον (οὐ γὰρ ἔνεστ' ἀργύριον), ἀλλ' ἐξ ἐκείνων καθ'
ἕκαστα τιθεῖς, αἷς οὗτος οὐκ ἐπεσκήψατο. ὅθεν οἱ τότε
ἀκούσαντες οὐ μόνον αὐτοῦ κατέγνωσαν, ἀλλὰ καὶ τῶν
ἐπιγεγραμμένων ἐτίμησαν. τίνος οὖν εἵνεκ' ἐκείνας μὲν
9 εἶασε, τῆδε δ' ἐπεσκήψατο; ἐγὼ καὶ τοῦτο διδάξω. τῶν
μαρτυριῶν ὅσαι μὲν αὐτοῦ χρήματ' ἔχειν κατεμαρτύ-
ρουν, ἦδει σαφῶς ὅτι τοσοῦτω μᾶλλον ἐλεγχθήσεται
ταῦτ' ἔχων, ὅσῳ πλείων λόγος δοθήσεται καθ' ἓν περὶ
ἐκάστου. τοῦτο δ' ἐμελλεν ἐν τῇ τῶν ψευδομαρτυριῶν
ἔσεσθαι κρίσει· ὃ γὰρ τότε' ἐν μικρῷ μέρει τινὶ τοῦ
παντὸς ὕδατος μετὰ τῶν ἄλλων κατηγορήσαμεν, νῦν
πρὸς ἅπαν τὸ ὕδωρ αὐτὸ καθ' αὐτὸ διδάξειν ἐμέλλομεν.
10 ἀποκρίσει δ' ἐπισκηψάμενος ἐνόμιζεν, ὥσπερ τότε' ὁμο-
λόγησεν, οὕτω πάλιν ἔξαρκος γενέσθαι ταῦτ' ἐφ' ἑαυτῷ
γενήσεσθαι. διὰ ταῦτα τήνδε διώκει. βούλομαι δὲ ταύ-
την, ὡς ἔστιν ἀληθῆς, ἐπιδείξαι σαφῶς πᾶσιν ὑμῖν,
οὐκ ἐξ εἰκότων οὐδὲ λόγων πρὸς τὸ παρὸν μεμηχανη-
μένων, ἀλλ' ἐκ τοῦ παρὰ πᾶσιν ὑμῖν δόξοντος, ὡς ἐγὼ
νομίζω, δικαίου. σκοπεῖτε δ' ἀκούσαντες.

- 11 Ἐγὼ γὰρ ὃ ἄνδρες δικασταὶ περὶ τῆς μαρτυρίας τῆς ἐν τῷ γραμματεῖῳ γεγραμμένης εἰδὼς ὄντα μοι τὸν ἀγῶνα, καὶ περὶ τούτου τὴν ψῆφον ὑμᾶς οἶσοντας ἐπιστάμενος, ᾗθῃ δεῖν μηδὲν ἄλλο τούτου πρότερον, ἢ τοῦτον προκαλούμενος ἐλέγξαι. καὶ τί ποιῶ; 848 παραδοῦναι παῖδ' ἠθέλον αὐτῷ γράμματ' ἐπιστάμενον βασανίζειν, ὃς παρῆν ὃθ' ὠμολόγει ταῦθ' οὗτος, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἔγραψεν, οὐδὲν ὑφ' ἡμῶν κελευσθεὶς κακοτεχνεῖν, οὐδὲ τὸ μὲν γράφειν, τὸ δ' ἀφαιρεῖν ὧν οὗτος εἰρήκει περὶ τούτων, ἀλλ' ἀπλῶς ὑπὲρ τοῦ
- 12 πάντα τάληθῆ καὶ τὰ τούτῳ ῥηθέντα γράψαι. καίτοι τί κάλλιον ἦν τοῦ τὸν παῖδα στρεβλοῦντ' ἐλέγξαι ψευδομένους ἡμᾶς; ἀλλὰ συνήδει πάντων μάλιστ' ἀνθρώπων ὅτι τάληθῆ μεμαρτύρηται· διόπερ ἔφυγε τὴν βάσανον. ἀλλὰ μὴν οὐχ εἰς οὐδὲ δύο ταῦτ' Ἰσασιν, οὐδ' ὑπὸ μάλης ἢ πρόκλησις γέγονεν, ἀλλ' ἐν τῇ ἀγορᾷ μέσῃ πολλῶν παρόντων. καὶ μοι κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 13 Οὕτω τοίνυν οὗτός ἐστι σοφιστῆς καὶ σφόδρ' ἐκὼν τὰ δίκαι' ἀγνοεῖν προσποιούμενος, ὥστε ψευδομαρτυριῶν διώκων, καὶ περὶ τούτου τὴν ψῆφον ὑμῶν μελλόντων οἶσειν καὶ ὁμωμοκότων, περὶ τῆς μαρτυρίας μὲν ἔφυγε τὴν βάσανον, περὶ οὗ μάλιστα προσῆκεν αὐτῷ τὸν λόγον ποιεῖσθαι, περὶ δ' ἄλλων φησὶν ἐξαι-
- 14 τεῖν, ψευδόμενος. καίτοι πῶς οὐχ ὑπερφυές, αὐτὸν μὲν δεῖνὰ πεπονθέναι φάσκειν, εἰ τὸν ἐλεύθερον ἐξαιτῶν, ὡς ἐγὼ σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξω, μὴ παρέλαβε, τοὺς δὲ μάρτυρας οὐ δεῖνὰ πάσχειν νομίζειν, τὸν ὁμολογουμένως δοῦλον περὶ ὧν ἐμαρτύρησαν ἐκδιδόντος,

οὐκ ἐθέλοντος τούτου παραλαβεῖν; οὐ γὰρ δὴ τοῦτο γ' ἔνεστιν εἰπεῖν, ὡς περὶ μὲν τινῶν ὧν αὐτὸς βούλεται σαφῆς ἢ βάσανος, περὶ δ' αὖ τινῶν οὐ σαφῆς.

- 15 Ἔτι τοίνυν ὧ ἄνδρες δικασταὶ ταύτην τὴν μαρ-⁸⁴⁹
τυρίαν ἐμαρτύρησεν ἀδελφὸς ὁ τούτου πρῶτος Αἰσίος,
ὃς νῦν μὲν ἔξαρκὸς ἐστὶ τούτῳ συναγωνιζόμενος, τότε
δ' ἐμαρτύρησε ταῦτα μετὰ τῶν ἄλλων, οὐτ' ἐπιορκεῖν
οὐτ' εὐθύς παραχρῆμα δίκην ὀφλισκάνειν βουλόμενος.
ὃν οὐκ ἂν δήπου, ψευδῆ μαρτυρίαν εἰ παρεσκευαζόμεν,
ἐνέγραφα ἂν εἰς τοὺς μάρτυρας, ὁρῶν μὲν Ἀφώβῳ χρώ-
μενον μάλιστ' ἀνθρώπων ἀπάντων, εἰδὼς δὲ συνε-
ροῦντ' αὐτῷ τὴν δίκην, ἔτι δ' ἐμαντοῦ ὄντ' ἀντίδικον·
οὐ γὰρ ἔχει λόγον τὸν ἑαυτοῦ διάφορον μὴ ἀληθινῆς
- 16 μαρτυρίας ἐγγράψαι μάρτυρα. τούτων τοίνυν εἰσὶ μὲν
πολλοὶ μάρτυρες, ἔτι δ' οὐκ ἐλάττω τεκμήρια τῶν
μαρτύρων. πρῶτον μὲν γὰρ, εἰπερ ὡς ἀληθῶς ταῦτα
μὴ ἐμαρτύρησεν, οὐκ ἂν νῦν ἔξαρκος ἦν, ἀλλὰ τότε
εὐθύς ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου τῆς μαρτυρίας ἀναγιγνω-
σκομένης, ἠνίκα μᾶλλον ἂν αὐτὸν ἢ νῦν ὠφέλει. δεύ-
τερον δ' οὐκ ἂν ἡσυχίαν ἤγην, ἀλλὰ δίκην ἂν μοι
βλάβης ἔλαχεν, εἰ ψευδομαρτυριῶν ὑπόδικον αὐτὸν
ἐποίουν [κατὰ τὰδελφοῦ] οὐ προσῆκον, ἐν ἧ καὶ περὶ
χρημάτων καὶ περὶ ἀτιμίας ἄνθρωποι κινδυνεύουσιν.
- 17 ἔτι δὲ τὸ πρῶγμ' ἂν ἐξελέγξαι ζητῶν, ἐξήγησεν ἂν με
τὸν παῖδα τὸν γράφοντα τὰς μαρτυρίας, ἵν' εἰ μὴ
παρεδίδουν, μηδὲν δίκαιον λέγειν ἐδόκουν. νῦν δὲ
τοσοῦτου ποιῆσαι τι τούτων ἐδέησεν, ὥστ' οὐδ' ἐμοῦ
παραδιδόντος, ἐπειδὴ ταῦτ' ἔξαρκος ἐγένεθ', οὗτος
παραλαβεῖν ἠθέλησεν, ἀλλ' ὁμοίως φαίνονται καὶ περὶ
- 18 τούτων φεύγοντες τὰς βασάνους. καὶ ταῦθ' ὡς ἀληθῆ⁸⁵⁰
λέγω, καὶ ἐν τε τοῖς μάρτυσιν μεμαρτυρηκῶς Αἰσίος

οὐκ ἠρνήθη ταῦτ' ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου τούτῳ παρε-
 στηκῶς τῆς μαρτυρίας ἀναγιγνωσκομένης, ἐμοῦ τ' ἐκ-
 διδόντος τὸν παῖδα περὶ ἀπάντων τούτων βασανίζειν
 αὐτοῖς οὐκ ἠθέλησαν παραλαβεῖν, καθ' ἕκαστον ὑμῖν
 παρέξομαι τοὺς μάρτυρας. καὶ μοι κάλει δεῦρ' αὐτούς.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 19 Ὅ τοίνυν ὧ ἄνδρες δικασταὶ πάντων τῶν εἰρη-
 μένων οἶμαι μέγιστον ὑμῖν ἐρεῖν σημεῖον τοῦ ταῦτ'
 ἀποκρίνασθαι τοῦτον, βούλομαι διελθεῖν. ἐπειδὴ γὰρ
 ἐξήτει με τὸν ἄνθρωπον ταῦθ' ὠμολογηκῶς ἂ μεμαρ-
 τύρηται, βουλόμενος καὶ τότε αὐτὸν ἐξελέγξαι τεχνά-
 20 ζοντα τί ποιῶ; προκαλοῦμαι κατὰ Δῆμῳνος εἰς μαρτυ-
 ρίαν, ὄντος αὐτῷ θείου καὶ κοινωνοῦ τῶν ἀδικημάτων,
 καὶ συγγράφας ταῦτ' ἐκέλευον μαρτυρεῖν, ἂ νῦν διώ-
 κει τῶν ψευδομαρτυριῶν. οὗτος δὲ τὸ μὲν πρῶτον
 ἀπηναισχύντει, τοῦ δὲ διαιτητοῦ κελεύοντος μαρτυρεῖν
 ἢ ἐξομνύειν, ἐμαρτύρησε πάνυ μόγις. καίτοι εἰ γ' ἦν
 δοῦλος ἄνθρωπος καὶ μὴ προωμολόγητο πρὸς τοῦδ'
 ἐλεύθερος εἶναι, τί μαθὼν ἐμαρτύρησεν, ἀλλ' οὐκ ἐξο-
 21 μόσας ἀπηλλάγη τοῦ πράγματος; ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ
 τούτων ἠθέλον παραδοῦναι τὸν παῖδα τὸν γράφοντα
 τὴν μαρτυρίαν, ὃς τὰ τε γράμματα' ἔμελλε γνώσεσθαι
 τὰ ἑαυτοῦ καὶ τοῦτον ἐμνημόνευεν ἀκριβῶς μαρτυρή-
 σαντα ταῦτα. καὶ ταῦτ' ἠθέλον οὐχὶ μαρτύρων ἀπο-
 ρῶν οἱ παρῆσαν· ἦσαν γάρ· ἀλλ' ἵνα μὴ τούτους
 αἰτιῶτο τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν, ἀλλὰ τὸ πιστὸν ἐκ τῆς
 βασάνου τούτοις ὑπάρχοι. καίτοι πῶς ἄξιόν ἐστι κατα- 851
 γνῶναι τῶν μαρτύρων διὰ τοῦτον, οἱ μόνοι τῶν πώ-
 ποτ' ἠγωνισμένων δίκην ἐν ὑμῖν τὸν διώκοντ' αὐτὸν
 αὐτοῖς μάρτυρα τούτων ἐπιδεικνύουσιν γεγεννημένον;

ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, λαβὲ τὴν πρόκλησιν καὶ τὴν μαρτυρίαν.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

- 22 Τηλικαῦτα τοίνυν δίκαια φηγὼν οὗτος, καὶ ἐκ τοσοῦτων τεκμηρίων ἐπιδεικνύμενος ὅτι συκοφαντεῖ, τοῖς μὲν αὐτοῦ μάρτυσιν ἀξιοὶ πιστεύειν ὑμᾶς, τοὺς δ' ἐμοὺς διαβάλλει καὶ φησιν οὐ τάληθῆ μαρτυρεῖν. βούλομαι δὴ καὶ ἐκ τῶν εἰκότων περὶ αὐτῶν εἰπεῖν. οἶδ' οὖν ὅτι πάντες ἂν ὁμολογήσαιτε τοὺς τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντας ἢ κέρδεσι δι' ἀπορίαν ἐπαιρομένους ἢ δι' ἐταιρίαν ἢ καὶ δι' ἐχθραν τῶν ἀντιδίκων ἐθέλειν
- 23 ἢν τι τοιοῦτον ποιῆσαι. τούτων τοίνυν οὐδὲ δι' ἔν ἂν εἶεν ἐμοὶ μεμαρτυρηκότες. οὔτε γὰρ ἐταιρία· πῶς γάρ, οἷ γε μήτ' ἐν ταῖς αὐταῖς διατριβαῖς μήτε καθ' ἡλικίαν, μὴ ὅτι ἐμοὶ τινες αὐτῶν, ἀλλ' οὐδὲ σφίσι αὐτοῖς εἰσίν; οὔτ' ἐχθρα τούτου· φανερόν γὰρ καὶ τοῦτ' ἔστιν· ὁ μὲν γὰρ ἀδελφὸς καὶ σύνδικος, Φᾶνος δ' ἐπιτήδειος καὶ φυλέτης, Φίλιππος δ' οὔτε φίλος οὔτ' ἐχθρὸς, ὥστ' οὐδὲ ταύτην ἂν τις ἐπενέγκοι δι-
- 24 καίως τὴν αἰτίαν. καὶ μὴν οὐδὲ δι' ἀπορίαν ἢν τις φήσειε· πάντες γὰρ κέκτηνται τοσαύτην οὐσίαν, ὥστε καὶ λητουργεῖν ὑμῖν προθύμως καὶ τὰ προσταττόμενα ποιεῖν. χωρὶς δὲ τούτων οὔτ' ἀγνωστές ὑμῖν οὔτ' ἐπὶ τὰ χεῖρω γινωσκόμενοι, μέτριοι δ' ὄντες ἄνθρωποι. καίτοι εἰ μήτ' ἄποροι μήτ' ἐχθροὶ τούτου μήτ' ἐμοὶ φίλοι, πῶς χρὴ κατὰ τούτων λαβεῖν τιν' ὑποψίαν ὡς⁸⁵² τὰ ψευδῆ μαρτυροῦσιν; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ οἶδα.
- 25 Ταῦτα τοίνυν οὗτος εἰδώς, καὶ πάντων μάλιστ' ἐπιστάμενος τάληθῆ μεμαρτυρηκότηας αὐτούς, ὅμως συκοφαντεῖ καὶ φησὶν οὐ μόνον οὐκ εἰπεῖν ταῦτα, ἀ πῶς

τις ἂν μᾶλλον ἐξελέγξειεν εἰρηκότα; ἀλλὰ καὶ δοῦλον εἶναι τὸν ἄνθρωπον τῷ ὄντι. βούλομαι δὴ διὰ βραχέων εἰπὼν πρὸς ὑμᾶς ἐξελέγξαι καὶ ταῦτ' αὐτὸν ψευδόμενον. ἐγὼ γὰρ ὧ ἄνδρες δικασταὶ καὶ περὶ τούτων ἠθέλησα τούτῳ παραδοῦναι βασανίζειν τὰς θεραπαίνας, αἱ τελευτῶντος τοῦ πατρὸς μνημονεύουσ' ἀφει-

26 θέντα τοῦτον ἐλεύθερον εἶναι τότε. καὶ πρὸς τούτοις ἡ μήτηρ κατ' ἐμοῦ καὶ τῆς ἀδελφῆς, οἱ μόνοι παῖδές ἐσμεν αὐτῇ, δι' οὓς κατεχήρηνσε τὸν βίον, πίστιν ἠθέλησ' ἐπιθεῖναι παραστησαμένη, τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ἀφείναι τὸν πατέρ' ἡνίκ' ἔτελεύτα, καὶ νομίζεσθαι παρ' ἡμῖν τοῦτον ἐλεύθερον· ἦν μηδεὶς ὑμῶν νομιζέτω καθ' ἡμῶν ποτ' ἂν ὀμνύναι ταῦτ' ἐθέλειν, εἰ μὴ σαφῶς ἤδει τὰ εὖροκ' ὀμουμενῆ. ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω καὶ ταῦτ' ἡμεῖς ἔτοιμοι ποιεῖν, κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

27 Τόσαῦτα τοίνυν δίκαια λέγειν ἐχόντων ἡμῶν, καὶ καταφεύγειν εἰς τοὺς μεγίστους ἐλέγχους ἐθελόντων περὶ τῶν μεμαρτυρημένων, πάντα ταῦτα φυγῶν οὗτος οἴεται, περὶ τῆς γεγενημένης δίκης διαβάλλων καὶ κατηγορῶν ἐμοῦ, τοῦ μάρτυρος ὑμᾶς πείσειν καταψηφίσασθαι, πάντων οἶμαι πρᾶγμα κατασκευάσας ἀδικώ-

28 τατον καὶ πλεονεκτικώτατον. αὐτὸς μὲν γὰρ μάρτυρας ψευδεῖς παρεσκευάσται περὶ τούτων, συγχορηγὸν 853 ἔχων Ὀνήτορα τὸν κηδεστὴν καὶ Τιμοκράτην· ἡμεῖς δ' οὐχὶ προειδότες, ἀλλ' ὑπὲρ αὐτῆς τῆς μαρτυρίας ἡγούμενοι τὸν ἄγων' ἔσεσθαι, τοὺς περὶ τῶν ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς χρημάτων μάρτυρας οὐ παρεσκευάσμεθα νῦν. ὁμῶς δὲ καίπερ οὕτω τούτου σεσοφισμένου, τὰ πρά-

γματ' αὐτὰ διεξιὼν οἶμαι ῥαδίως ὑμῖν ἐπιδείξειν, δι-
 29 καιότατ' ἀνθρώπων τοῦτον ὠφληκότα τὴν δίκην, οὐχ
 ὅτι τὸν Μιλύαν ἐκώλυον βασανίζειν, οὐδ' ὅτι τοῦτον
 ἐλεύθερον ὠμολόγησεν, οἱ δὲ μάρτυρες οἷδ' ἐμαρτύρη-
 σαν, ἀλλ' ὅτι πολλὰ τῶν ἐμῶν ἐξηλέγχθη λαβῶν, καὶ
 τὸν οἶκον οὐκ ἐμίσησθε τῶν νόμων κελευόντων καὶ
 τοῦ πατρὸς ἐν τῇ διαθήκῃ γράψαντος, ὡς ἐγὼ σαφῶς
 ὑμῖν ἐπιδείξω· ταῦτα μὲν γὰρ ἦν πᾶσιν ἰδεῖν, οἱ νόμοι
 καὶ τὸ πλῆθος ὧν οὗτοι διηροπάκεσαν χρημάτων· τὸν
 Μιλύαν δ' οὐδ' ὅστις ἔστιν οὐδεὶς ἤδει. γινώσεσθε δ'
 ἐκ τῶν ἐγκεκλημένων ὅτι ταῦθ' οὕτως ἔχουτ' ἐστίν.
 30 Ἐγὼ γὰρ ὧ ἄνδρες δικασταὶ τὴν δίκην ἔλαχον
 τούτῳ τῆς ἐπιτροπῆς οὐχ ἐν τίμημα συνθεῖς, ὥσπερ ἄν
 τις συκοφαντεῖν ἐπιχειρῶν, ἀλλ' ἕκαστον ἐγγράφας καὶ
 πόθεν λαβῶν καὶ πόσον τὸ πλῆθος καὶ παρὰ τοῦ, καὶ
 οὐδαμοῦ τὸν Μιλύαν παρέγραψα ὡς εἰδότα τι τούτων.
 31 ἔστιν οὖν τοῦ μὲν ἐγκλήματος ἀρχή „τάδ' ἐγκαλεῖ
 Δημοσθένης Ἀφοβῶ· ἔχει μου χρήματ' Ἄφοβος ἀπ'
 ἐπιτροπῆς ἐχόμενα, ὀγδοήκοντα μὲν μνᾶς, ἦν ἔλαβε
 προῖκα τῆς μητρὸς κατὰ τὴν διαθήκην τοῦ πατρὸς“.
 τοῦτο πρῶτόν ἐστι τῶν χρημάτων, ὧν ἀπεστερησθαι
 φημι. τοῖς δὲ μάρτυσιν τί μεμαρτύρηται; „μαρτυροῦσι
 παραγενέσθαι πρὸς τῷ δαιτητῇ Νοθάρχῳ, ὅτ' Ἄφο- 854
 βος ὠμολόγει Μιλύαν ἐλεύθερον εἶναι, ἀφεθέντα ὑπὸ
 32 τοῦ Δημοσθένους πατρὸς.“ σκοπεῖτε τοίνυν παρ' ὑμῖν
 αὐτοῖς, εἴ τις ἂν ὑμῖν ἢ ῥήτωρ ἢ σοφιστὴς ἢ γόης
 οὕτω θαναμάσιος δοκεῖ γενέσθαι καὶ λέγειν δεινός, ὥστ'
 ἐκ ταύτης τῆς μαρτυρίας διδάξαι τιν' ἀνθρώπων, ὡς
 ἔχει τὴν προῖκ' Ἄφοβος τῆς μητρὸς τῆς ἑαυτοῦ. καὶ
 τί λέγων, ὧ πρὸς Διός; „ὠμολόγησεν εἶναι Μιλύαν
 ἐλεύθερον;“ καὶ τί μᾶλλον ἔχων τὴν προῖκα; οὐδὲν ἂν

83 δῆπον διὰ τοῦτό γε δόξειεν. ἀλλὰ πόθεν τοῦτ' ἐδείχθη; πρῶτον μὲν Θηριππίδης ὢν αὐτῷ συνεπίτροπος κατεμαρτύρησε δοῦναι· δεύτερον δὲ Δήμων θεῖος ὢν καὶ τῶν ἄλλων οἱ παρόντες ἐμαρτύρησαν, σίτον τῆ μητρὶ δάσειν ὁμολογεῖν τοῦτον ὡς ἔχοντα τὴν προῖκα. καὶ τούτοις οὐκ ἐπεσκήψατο, δηλονότι τάληθῆ μεμαρτυρηκότας εἰδώς. ἔτι τοίνυν ἢ μήτηρ πίστιν ἠθέλησ' ἐπιθεῖναι κατ' ἐμοῦ καὶ τῆς ἀδελφῆς παραστησαμένη, λαβεῖν τὴν προῖκα τοῦτον τὴν ἑαυτῆς κατὰ 84 τὴν τοῦ πατρὸς διαθήκην. ταύτας τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς πότερ' αὐτὸν ἔχειν φῶμεν ἢ μή; καὶ πότερον διὰ τούσδ' ὀφλεῖν τοὺς μάρτυρας ἢ διὰ τούσδε; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι διὰ τὴν ἀλήθειαν. ταύτας τοίνυν δέκ' ἔτη κεκαρπωμένος, καὶ οὐδὲ δίκην ὀφλῶν ἀποδοῦναι τετολμηκῶς, δευνὰ πεπονθῆναι φησὶ καὶ διὰ τούσδε τοὺς μάρτυρας ὀφληκέμαι. καίτοι τούτων γ' οὐδεὶς αὐτὸν ἔχειν ταύτην ἐμαρτύρησεν.

85 Περὶ τοίνυν τῆς ἐκδόσεως καὶ τῶν κλινοποιῶν καὶ τοῦ καταλειφθέντος ἡμῖν ἐλέφαντος καὶ τοῦ σιδήρου καὶ τῆς προικὸς τῆς ἀδελφῆς, ἣν οὗτος καθυφείκεν ὑπὲρ τοῦ καὶ αὐτὸς ἔχειν ὅσα βούλοιο τῶν ἐμῶν, 855 ἀκούσατε, καὶ σκοπεῖθ' ὡς δικαίως τ' ὀφληκε, καὶ 86 οὐδὲν ἦν Μιλύαν περὶ τούτων βασανιστέον. περὶ μὲν γὰρ ὢν καθυφείκας, νόμος ἔστι, διαρρηθῆν ὃς κελεύει σ' ὁμοίως ὀφλισκάνειν, ὥσπερ ἂν αὐτὸς ἔχῃς· ὥστε τί τῷ νόμῳ καὶ τῆ^β βασάνῳ; περὶ δ' αὖ τῆς ἐκδόσεως, ἐπικεινήσαντες τῷ Ξούθῳ καὶ διανεϊμάμενοι τὰ χρήματα καὶ τὰς συγγραφὰς ἀνελόντες, καὶ πάνθ' ὃν τρόπον ἠβούλεσθε κατασκευάσαντες, καὶ διαφθείραντες τὰ γράμμαθ', ὡς ὑμῶν ὁ Δήμων κατεμαρτύρει, φενακί- 87 ζετε καὶ τουτουσί παρακρούσασθαι ζητεῖτε. περὶ τοίνυν

τῶν κλινοποιῶν, εἰ σὺ λαβῶν ὥς σαυτὸν καὶ πόλλ' ἰδίᾳ κερδάνας ἐπὶ τοῖς ἐμοῖς δανειζῶν, ὃν καὶ τοὺς ἄλλους προσῆκε κωλύειν, εἴτ' ἀφανεῖς πεποίηκας, τί σοι ποιήσωσιν οἱ μάρτυρες; οὐ γὰρ οὗτοί γε μεμαρτυρήκασιν, ὥς ὁμολόγεις ἐπὶ τοῖς ἐμοῖς δανειζεῖν καὶ λαβεῖν τάνδράποδ' ὥς σαυτόν, ἀλλ' ἐν τῷ λόγῳ τοῦτ' ³⁸ ἔγραψας, συγκατεμαρτύρησαν δ' οἱ μάρτυρες. ἀλλὰ μὴν περὶ τοῦ γ' ἐλέφαντος καὶ τοῦ σιδήρου, πάντας ἐγὼ φημι τοὺς οἰκέτας εἰδέναί τοδτον πωλοῦντα, καὶ παραδοῦναι καὶ τότε καὶ νῦν ἤθελον αὐτῷ τούτων ὄντινα βούλοιο λαβῶν βασανίζεῖν. εἰ τοίνυν φήσει με, τὸν εἰδότη οὐκ ἐθέλοντ' ἐκδοῦναι, τοὺς οὐκ εἰδότας ἐκδιδόναί, πολὺ δὴ μᾶλλον αὐτῷ παραλαβεῖν φανήσεται προσῆκον· εἰ γὰρ, οὓς ὥς εἰδότας ἐξεδίδουν ἐγὼ, μηδὲν ³⁹ τῆς αἰτίας. ἀλλ' οὐχὶ τοιοῦτόν ἐστιν, ἀλλὰ σαφῶς ἂν ἐξηλέγχθη πωλῶν καὶ τὴν τιμὴν κεκομισμένους. διόπερ ⁸⁵⁶ τοὺς ὁμολογουμένως δούλους παραβὰς τὸν ἐλεύθερον ἡξίου βασανίζεῖν, ὃν οὐδ' ὄσιον παραδοῦναι, τὸ πρᾶγμα οὐκ ἀγαγεῖν εἰς ἔλεγχον ζητῶν, ἀλλὰ μὴ παραλαμβάνων βουλόμενός τι δοκεῖν λέγειν. περὶ τοίνυν πάντων τούτων, πρῶτον μὲν περὶ τῆς προικός, εἴθ' ὑπὲρ ὧν καθυφεῖκεν, εἴθ' ὑπὲρ τῶν ἄλλων, ἀναγνώσεται τοὺς τε νόμους καὶ τὰς μαρτυρίας, ἵν' εἰδῆτε.

NOMOI ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

⁴⁰ Οὐ τοίνυν μόνον ἐκ τούτων ἂν γνοίητε, διτι δεινὸν οὐδ' ὄτιοῦν πέπονθε τὸν ἄνθρωπον οὐκ ἐκδόντος ἐμοῦ βασανίζεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ πρᾶγμα αὐτ' εἰ σκέψαισθε. θῶμεν γὰρ δὴ τὸν Μιλύαν ἐπὶ τοῦ τροχοῦ στρεβλοῦσθαι, καὶ τί μάλιστ' ἂν αὐτὸν εὖξαιτο λέγειν

σκοπῶμεν. οὐχ ὅτι τῶν χρημάτων οὐδ' ὅτι οὖν οἶδε τοῦτον ἔχοντα; καὶ δὴ λέγει. διὰ τοῦτ' ἄρ' οὐκ ἔχει; πολλοῦ γε καὶ δεῖ. τοὺς γὰρ εἰδότας καὶ δόντας καὶ παρόντας μάρτυρας παρεσχόμεν ἐγώ. τεκμήριον δὲ καὶ πίστις ἐστίν, οὐκ εἰ τίς τι μὴ οἶδε τοῦτον ἔχοντα (πολ-
 41 λοὶ γὰρ ἂν εἶεν), ἀλλ' εἰ τις οἶδεν. καταμαρτυρησάντων τοίνυν τοσοῦτων σου μαρτύρων, τίνι τῶν ψευδομαρτυριῶν ἐπεσκήψω; δεῖξον. ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοις δεῖξαι. καίτοι πῶς οὐ σαφῶς σὺ σαντὸν ἐξελέγγεις, ὅτι ψεύδει δεινὰ πεπονθέναι φάσκων καὶ τὴν δίκην ἀδίκως ὠφλημέναι τὸν ἄνθρωπον οὐ παραλαβών, ὃς τοὺς ταῦτα μαρτυρήσαντας ἔχειν σε καὶ λαβεῖν, περὶ ὧν ὡς οὐ καταλειφθέντων σὺ τὸν Μιλύαν ἐξήγεις, ἀφήκας τῶν ψευδομαρτυριῶν; οὐς πολὺ κάλλιον ἦν, εἶπερ ἡδίκησο, διώκειν. ἀλλ' οὐκ ἡδίκημένος συνοφαντεῖς.

42 Πολλαχόθεν μὲν οὖν ἂν τις ἴδοι τὴν σὴν πονη-857 ρίαν, μάλιστα δ' εἰ περὶ τῆς διαθήκης ἀκούσειεν. τοῦ γὰρ πατρὸς ὧ ἄνδρες δικασταὶ τὰ καταλειφθέντα πάντ' ἐν τῇ διαθήκῃ γράψαντος, καὶ τὸν οἶκον ὅπως μισθώσουσι, ταύτην μὲν οὐκ ἀπέδωκεν, ἵνα μὴ τὸ πλῆθος εὐροίμ' ἐγὼ τῶν χρημάτων ἐξ αὐτῆς, ὠμολόγει δὲ [κεκτῆσθαι] ταῦτα, ἃ μάλιστα οὐχ οἶόν τ' ἦν ἐξάρουφ γε-
 13 νέσθαι διὰ τὴν περιφάνειαν. ἦν δὲ ταῦθ' ἃ γεγράφθαι φησὶν ἐν τῇ διαθήκῃ, δύο μὲν τάλαντα Δημοφῶντα λαβεῖν εὐθύς, τὴν δ' ἀδελφὴν ὅταν ἡλικίαν ἔχη (τοῦτο δ' ἔμελλεν εἰς ἔτος δέκατον γενήσεσθαι), τοῦτον δ' ὀγδοήκοντα μνᾶς καὶ τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν καὶ τὴν οἰκίαν οἰκεῖν, Θηριππίδην δ' ἑβδομήκοντα μνᾶς λαβόντα καρπώσασθαι, τέως ἀνὴρ γενοίμην. τὰ δ' ἄλλ' ὅσ' ἐμοὶ χωρὶς τούτων κατελείφθη, καὶ τὸ μισθοῦν τὸν οἶκον ἠφάνιζεν ἐκ τῆς διαθήκης, οὐ συμ-

- φέρουν αὐτῷ νομίζων ταῦτ' ἐπιδειχθῆναι παρ' ὑμῖν.
- 44 ἐπειδὴ τοίνυν ὁμολόγηθ' ὑπ' αὐτῶν τούτων, τὸν πατέρ' ἡμῶν τελευτῶντα τοσοῦτον ἀργύριον τούτων ἐκάστω δοῦναι, τεκμήριον οἱ διακάζοντες τότε τὰς ὁμολογίας ἐποίησαντο ταύτας τοῦ πλήθους τῶν χρημάτων· ὅστις γὰρ ἀπὸ τῶν ὄντων τέτταρα τάλαντα καὶ τρισχίλλιας προῖκα καὶ δωρεῖαν ἔδωκε, φανερόν ἦν ὅτι οὐκ ἀπὸ μικρᾶς οὐσίας, ἀλλὰ πλεόν ἢ διπλασίας ἤς ἐμοὶ
- 45 κατέλειπε ταῦτ' ἀφείλεν. οὐ γὰρ ἂν ἐδόκει τὸν μὲν υἷόν ἐμὲ πένητα βούλεσθαι καταστήσαι, τούτους δὲ πλουσίους ὄντας ἔτι πλουσιωτέρους ποιῆσαι ἐπιθυμεῖν, ἀλλ' ἔνεκα τοῦ πλήθους τῶν ἐμοὶ καταλειπομένων Θηριπιδῆ τε τὰς ἑβδομήκοντα μνᾶς καὶ Δημοφῶντι τὰ δύο τάλαντα, οὕτω μέλλοντι τῇ ἀδελφῇ τῇ ἐμῇ συν-⁸⁵⁸οικήσειν, καρποῦσθαι δοῦναι. ταῦτα δὴ τὰ χρήματ' οὐδαμοῦ παραδοῦς ἐφαίνετο, οὐδ' ἐλάττω μικροῖς· ἀλλὰ τὰ μὲν ἀνηλωκέσαι, τὰ δ' οὐ λαβεῖν ἔφη, τὰ δ' οὐκ εἰδέσαι, τὰ δὲ τὸν δεῖν' ἔχειν, τὰ δ' ἔνδον εἶναι, τὰ δὲ πάντα μᾶλλον ἢ ὅπου παρέδωκεν εἶχε λέγειν.
- 46 Περὶ δὲ τοῦ μὴ καταλειφθῆναι τὰ χρήματ' ἔνδον, βούλομαι σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξαι ψευδόμενον. τούτον γὰρ τὸν λόγον καθείκεν, ἐπειδὴ τὰ χρήματα μὲν πολλὰ πέφηνεν ὄντα, οὐκ ἔχει δ' ἐπιδείξαι ταῦθ' ὡς ἀποδέδωκεν, ἵν' ἐξ εἰκότος οὐδὲν προσῆκον ἡμῖν φανῆ
- 47 κομίζεσθαι τὰ γ' ὄντα παρ' ἡμῖν. εἰ μὲν τοίνυν ὁ πατήρ ἠπίσκει τούτοις, δῆλον ὅτι οὐτ' ἂν τᾶλλ' ἐπέτρεπεν, οὐτ' ἂν ἐκεῖν' οὕτω καταλείπων αὐτοῖς ἔφραξεν· ὥστε πόθεν ἴσασιν; εἰ δ' ἐπίστευεν, οὐκ ἂν δῆπου τὰ μὲν πλείστ' αὐτοῖς τῶν χρημάτων ἐνεχείρισε, τῶν δ' οὐκ ἂν κυρίους ἐποίησεν, οὐδ' ἂν τῇ μὲν μητρὶ μου ταῦτα φυλάττειν [παρ]ἔδωκεν, αὐτὴν δὲ [ταύτην] ἐν

τῶν ἐπιτρόπων τούτῳ γυναῖκ' ἠγγύησεν· οὐ γὰρ ἔχει λόγον, σῶσαι μὲν τὰ χρήματα δι' ἐκείνης ζητεῖν, ἕνα δὲ τῶν ἀπιστομένων καὶ αὐτῆς κάκεινων κύριον
 48 ποιεῖν. ἔτι δὲ, τούτων εἴ τι ἀληθὲς ἦν, οἴεσθ' οὐκ ἂν αὐτὴν λαβεῖν δοθείσαν ὑπὸ τοῦ πατρὸς; ὃς τὴν μὲν προῖκ' αὐτῆς ἤδη τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς ἔχων ὡς αὐτῇ συνοικήσων, τὴν Φιλωνίδου τοῦ Μελιτέως θυγατέρ' ἔγημε δι' αἰσχροκέρδειαν, ἵνα πρὸς αἷς εἶχε παρ' ἡμῶν, ἑτέρας ὀγδοήκοντα μνᾶς λάβοι παρ' ἐκείνου· τεττάρων δὲ ταλάντων ἔνδον ὄντων, καὶ ταῦτ' ἐκείνης ἐχούσης, ὡς οὗτος φησιν, οὐκ ἂν ἠγείσθ' αὐτὸν κἂν ἐπίδρα- 859
 49 μείν, ὥστε γενέσθαι μετ' ἐκείνης αὐτῶν κύριον; ἢ τὴν μὲν φανερὰν οὐσίαν, ἣν καὶ ὑμῶν πολλοὶ συνήδεσαν ὅτι κατελείφθη, μετὰ τῶν συνεπιτρόπων οὕτως αἰσχροῶς διήρπασεν· ὧν δ' οὐκ ἐμέλλεθ' ὑμεῖς ἔσεσθαι μάρτυρες, ἀπέσχετ' ἂν ἔξὸν αὐτῷ λαβεῖν; καὶ τίς ἂν πιστεύσειεν; οὐκ ἔστι ταῦτ' ὃ ἄνδρες δικασταὶ οὐκ ἔστιν· ἀλλὰ τὰ μὲν χρήμαθ', ὅσα κατέλιπεν ὁ πατήρ, ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ κατωρύττετο, ὅτ' εἰς τὰς τούτων χεῖρας ἦλθεν, οὗτος δ' οὐκ ἔχων ἂν εἰπεῖν ὅπου τι τούτων ἀπέδωκεν, ἵν' εὐπορος εἶναι δοκῶν μηδενὸς τύχῳ παρ' ὑμῶν ἔλεου, τούτοις χρῆται τοῖς λόγοις.

50 Πολλὰ μὲν οὖν ἔργω' ἔχω καὶ ἄλλα τούτου κατηγορεῖν· οὐκ ἐνδέχεται δέ μοι, τῷ μάρτυρι τοῦ κινδύνου περὶ τῆς ἐπιτιμίας ὄντος, περὶ ὧν αὐτὸς ἠδίκημαι λέγειν. ἀλλὰ βούλομαι πρόκλησιν ὑμῖν ἀναγνῶναι· γινώσεσθε γὰρ ἐξ αὐτῆς ἀκούσαντες, τὰ μεμαρτυρημέν' ὡς ἔστιν ἀληθῆ, καὶ τὸν Μιλύαν ὅτι νῦν μὲν περὶ πάντων φησὶν ἐξαιτεῖν, τὸ δὲ πρῶτον ὑπὲρ τριάκοντα μόνον μνῶν ἐξήτει, καὶ προσέτι ζημιοῦται κατὰ τὴν
 51 μαρτυρίαν οὐδέεν. ἐγὼ γὰρ πανταχῇ τούτου ἐλέγξαι

βουλόμενος, καὶ τὰς τέχνας αὐτοῦ καὶ τὰς πανουργίας ἐμφανεῖς ὑμῖν καταστήσαι πειρώμενος, ἠρόμην αὐτὸν πὸς' εἶη τὰ χρήματα τὸ πλῆθος, καθ' ἃ τὸν Μιλύαν ὡς εἶδόντ' ἐξήγησεν· οὗτος δὲ ψευδάμενος περὶ πάντων ἔφησεν. „περὶ μὲν τοίνυν“ ἔφη ἐγὼ „τούτου παραδῶσω σοι τὸν ἔχοντα ἀντίγραφον ὧν σύ με προῦκα-
 52 λέσω. προομόσαντος δὲ μου τὸν ἄνθρωπον ὡς ὤμο- 860
 λόγησας ἐλεύθερον εἶναι καὶ κατὰ Δήμωνος ἐμαρ-
 τύρησας, ἂν ἀπομόσῃς τὰναντία τούτων κατὰ τῆς θυ-
 γατρός, ἀφίημι σοι πάνθ' ὑπὲρ ὧν ἂν ἐξαιτήσας φανῆς
 τὸ πρῶτον βασανιζομένου τοῦ παιδός, καὶ τοσοῦτῳ σοι
 γενέσθω τὸ τίμημ' ἔλαττον ὧν ὄφλες, καθ' ὃ τὸν
 Μιλύαν ἐξήγησας, ἵνα μηδὲν ζημιωθῆς παρὰ τοὺς μάρ-
 53 τυρας.“ ταῦτ' ἐμοῦ προκαλεσαμένου πολλῶν παρόν-
 των, οὐκ ἂν ἔφη ποιῆσαι. καίτοι ὅστις αὐτὸς αὐτῶ
 ταῦτ' ἔφυγεν δικάσαι, πῶς ὑμᾶς χρῆ τοὺς ὁμωμοκότας
 τούτῳ πιδομένους καταγνῶναι τῶν μαρτύρων, ἀλλ' οὐ
 τοῦτον ἀναισχυντότατον πάντων ἀνθρώπων εἶναι νο-
 μίζειν; ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, κάλει τούτων τοὺς
 μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

54 Οὐ τοίνυν ἐγὼ μὲν ταῦθ' ἔτοιμος ἦν, οἱ δὲ μάρ-
 τυρες οὐ τὴν αὐτὴν μοι γνώμην εἶχον, ἀλλὰ κάκεινοι
 παραστησάμενοι τοὺς παῖδας, ὑπὲρ ὧν ἐμαρτύρησαν,
 πίστιν ἐπιθεῖναι ἠθέλησαν κατ' ἐκείνων. ὁ δ' οὐτ'
 ἐκείνοις οὐτ' ἐμοὶ δοῦναι τὸν ὄρκον ἠέλωσεν, ἀλλ' ἐπὶ
 λόγοις μεμηχανημένοις καὶ μάρτυσιν οὐ τάληθῆ μαρ-
 τυρεῖν εἰδισμένοις τὸ πρᾶγμα καταστήσας, ἐλπίζει ὁρ-
 δίως ὑμᾶς ἐξαπατήσειν. λάβ' οὖν αὐτοῖς καὶ ταύτην
 τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

- 55 Πῶς οὖν ἂν τις σαφέστερον ἐξελέγξειε συνοφαν-
τουμένους ἡμᾶς καὶ καταμεμαρτυρημένον τάληθῆ καὶ
τὴν δίκην δικαίως ὠφλημένην, ἢ τοῦτον τὸν τρόπον
ἐπιδεικνύς; οἰκέτην τὸν τὴν μαρτυρίαν γράφοντ' οὐκ
ἐθέλησαντα τοῦτον βασανίζειν περὶ αὐτῶν τῶν μεμαρ- 861
56 τυρημένων· Αἴσιον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ταῦτα μεμαρ-
τυρηκότα, ἃ φησιν εἶναι ψευδῆ· τοῦτον αὐτὸν ταῦτα
τοῖς μάρτυσιν οὐδὲ διώκει μεμαρτυρηκότα μοι κατὰ
Δήμωνος, ὄντος αὐτῷ θείου καὶ συνεπιτρόπου· τὰς
θεραπαίνας οὐκ ἐθέλησανθ' ὑπὲρ τοῦ τὸν ἄνθρωπον
ἐλεύθερον εἶναι βασανίζειν· τὴν μητέρα τὴν ἑμαντοῦ
πίστιν περὶ τούτων ἐπιθεῖναι καθ' ἡμῶν ἐθέλουσαν·
τῶν ἄλλων οἰκετῶν οὐκ ἐθέλησαντα τοῦτον παραλαμ-
βάνειν οὐδένα, τῶν πάντ' εἰδόντων μᾶλλον ἢ Μιλύας·
τῶν μαρτύρων οἱ καταμαρτύρουσι χρήματ' ἔχειν αὐτόν,
57 οὐδενὶ τῶν ψευδομαρτυριῶν ἐπεσκημμένον· τὴν δια-
θήκην οὐκ ἀποδόντα, οὐδὲ τὸν οἶκον μισθώσαντα τῶν
νόμων κελευόντων· πίστιν ἐπιθεῖναι προομνύντος ἑμοῦ
καὶ τῶν μαρτύρων, ὥστ' ἀφείσθαι τοῦτον τῶν χρη-
μάτων καθ' ἃ τὸν Μιλύαν ἐξήτησεν, οὐκ οἰηθέντα
δεῖν; μὰ τοὺς θεοὺς, ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν ἐχοιμ' ἐπι-
δεῖξαι ταῦτ' ἀκριβέστερον ἢ τοῦτον τὸν τρόπον. οὕτω
τοίνυν φανερῶς τῶν τε μαρτύρων καταψευδόμενος,
καὶ ἐκ τῶν πραγμάτων οὐδὲν ζημιούμενος, καὶ τὴν
58 δίκην δικαίως ὠφληκῶς, ὅμως ἀναισχυντεῖ. καὶ εἰ
μὲν μὴ καὶ παρὰ τοῖς αὐτοῦ φίλοις καὶ παρὰ τῷ
δαιτητῇ προεγνωσμένος ἀδικεῖν τούτους ἐποιεῖτο τοὺς
λόγους, ἦττον ἂν ἦν ἄξιον θανατάζειν· νῦν δ' ἐπι-
τρέψαι με πείσας Ἀρχένεφ καὶ Δρακοντίδῃ καὶ Φάνφ,

τούτω τῷ νῦν ὑπ' αὐτοῦ φεύγοντι τῶν ψευδομαρτυ-
 ριῶν, τούτους μὲν ἀφῆκεν ἀκούσας αὐτῶν ὅτι, εἰ μεθ'
 ὄρκου ταῦτα διαιτήσουσι, καταγνώσονται τὴν ἐπι-⁸⁶
 τροπήν, ἐπὶ τὸν κληρωτὸν δὲ διαιτητὴν ἐλθῶν καὶ
 οὐδὲν ἔχων ἀπολύσασθαι τῶν ἐγκεκλημένων, ὥφλε τὴν
⁵⁹ δίαιταν. οἱ δικασταὶ δ' ἀκούσαντες, εἰς οὓς ἐφῆκε,
 ταῦτά καὶ τοῖς τούτου φίλοις καὶ τῷ διαιτητῇ περὶ
 αὐτῶν ἔγνωσαν καὶ δέκα ταλάντων ἐτίμησαν, οὐ μὰ
 Δί' οὐχ ὅτι τὸν Μιλύαν ὁμολόγησεν εἶναι ἐλεύθερον
 (τοῦτο μὲν γὰρ οὐδὲν ἦν), ἀλλ' ὅτι πεντεκαίδεκα τα-
 λάντων οὐσίας μοι καταλειφθείσης, τὸν μὲν οἶκον οὐκ
 ἐμίσθωσε, δέκα δ' ἔτη μετὰ τῶν συνεπιτρόπων δια-
 χειρίσας, πρὸς μὲν τὴν συμμορίαν ὑπὲρ παιδὸς ὄντος
⁶⁰ ἔμοῦ πέντε μνᾶς συνετάξατ' εἰσφέρειν, ὅσον περ Τιμό-
 θεος ὁ Κόνωνος καὶ οἱ τὰ μέγιστα κεκτημένοι τιμῆματ'
 εἰσέφερον, χρόνον δὲ τοσοῦτον τὰ χρήματα ταῦτ' ἐπι-
 τροπεύσας, ὑπὲρ ὧν τηλικαύτην αὐτὸς εἰσφορὰν ἤξι-
 ωσεν εἰσφέρειν, ἔμοι τὸ μὲν καθ' αὐτὸν οὐδ' εἰκοσι
 μνῶν ἄξια παρέδωκε, μετὰ δ' ἐκείνων ὅλα τὰ κεφά-
 λαια καὶ τὰς ἐπικαρπίας ἀπεστέρησεν. θέντες οὖν οἱ
 δικασταὶ τοῖς πᾶσι χρήμασιν οὐκ ἐφ' ὅσῳ μισθοῦσι
 τοὺς οἴκους τόκον, ἀλλ' ὅς ἦν ἐλάχιστος, εὔρον τὸ
 σύμπαν πλεον ἢ τριάκοντα τάλαντ' αὐτοὺς ἀποστε-
 ροῦντας· διὸ τούτω τῶν δέκα ταλάντων ἐτίμησαν.

XXX.

ΠΡΟΣ ΟΝΗΤΟΡΑ ΕΞΟΥΛΗΣ Α.

ΤΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἄφοβος, μέλλοντος αὐτῷ Δημοσθένους τὰς τῆς ἐπι- 863
τροπῆς δίκας λαγχάνειν, ἔγνημεν Ὀνήτορος ἀδελφῆν ἐκδοθεῖ-
σαν αὐτῷ παρὰ Τιμοκράτους τοῦ προτέρου ἀνδρός, ἐπειδὴ
ἐκεῖνος ἐπέκληρον λαμβάνειν ἔμελλε. μετὰ δὲ ταῦτ' Ὀνήτωρ,
ἤδη φεύγοντος Ἀφόβου τὴν τῆς ἐπιτροπῆς δίκην, ὡς ὁ
ῥήτωρ ἀποδείκνυσι, πλασάμενος ἀπόλειψιν τὴν ἀδελφὴν παρ'
ἑαυτὸν ἀπήγαγεν. ἐπεὶ δ' Ἄφοβος ἐάλω, ἐπὶ τὴν οὐσίαν
αὐτοῦ τὸν ῥήτορ' ἀφικνούμενον καὶ εἰς τὰ χωρὶ' εἰσιόντ'.
ἐξήλασεν Ὀνήτωρ, φάσκων τῆς ἀδελφῆς εἶναι τὰ χωρία, εἰς
2 τὴν προῖκ' ἀποτιμηθέντα. διόπερ ἐξούλης αὐτῷ δικάζεται
ὁ Δημοσθένης, ὡς ἐκ τῶν Ἀφόβου πρότερον, νῦν δ' ἑαυτῷ
γεγενημένων ἐξεληλαμένος, φάσκων οὐκ εἰληφέναι τὴν προῖκ'
Ἄφοβον, ἀλλὰ τὴν γυναῖκα μόνον· τὴν γὰρ προῖκα μὴ βου-
ληθῆναι Ὀνήτορα δοῦναι, διότι κινδυνεύοντα τὸν Ἄφοβον
ἑώρα καὶ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ. νῦν οὖν, φησί, πλαστὴ μὲν
ἢ ἀπόλειψις, ὑπὲρ δ' ὧν οὐκ εἴληφεν Ἄφοβος, τὸ χωρίον
ἀποτετμήται ἐπ' ἀποστερήσει τῶν ἐμῶν. τὸ δὲ τῆς ἐξού-
λης ὄνομα Ἀττικόν· ἐξελλεῖν γὰρ ἔλεγον τὸ ἐξωθεῖν καὶ
ἐκβάλλειν βίᾳ.

Περὶ πολλοῦ ποιούμενος ὃ ἄνδρες δικασταί, μήτε 864
πρὸς Ἄφοβόν μοι συμβῆναι τὴν γενομένην διαφορὰν,
μήτε τὴν νῦν οὔσαν πρὸς Ὀνήτορα τουτονί, κηδεστὴν
ᾔντ' αὐτοῦ, πολλὰ καὶ δίκαια προκαλεσάμενος ἀμφο-
τέρους, οὐδενὸς ἐδυνήθη τυχεῖν τῶν μετρίων, ἀλλ'
εὗρηκα πολὺ τοῦτον ἐκείνου δυσκολώτερον καὶ μᾶλλον
2 ἄξιον ᾔντα δοῦναι δίκην. τὸν μὲν γὰρ οἰόμενος δεῖ-

ἐν τοῖς φίλοις διαδικάσασθαι τὰ πρὸς ἐμέ, καὶ μὴ λα-
 βεῖν ὑμῶν πείραν, οὐχ οἷός τ' ἐγενόμην πείσαι· τοῦ-
 τον δ' αὐτὸν αὐτῷ κελεύων γενέσθαι δικαστήν, ἵνα
 μὴ παρ' ὑμῖν κινδυνεύσῃ, τοσοῦτον κατεφρονήθην,
 ὥστ' οὐχὶ μόνον λόγου τυχεῖν οὐκ ἠξιώθην, ἀλλὰ καὶ
 ἐκ τῆς γῆς ἧς Ἄφοβος ἐκέκτητο, ὅτ' ὠφλίσκανέ μοι
 τὴν δίκην, ὑβριστικῶς ὑπ' αὐτοῦ πάνυ ἐξεβλήθην.

³ Ἐπειδὴ οὖν συναποστειρεῖ τέ με τῶν ὄντων τῷ ἑαυτοῦ
 κηδεστικῇ, πιστεύων τ' εἰς ὑμᾶς εἰσελήλυθε ταῖς αὐτοῦ
 παρασκευαῖς, ὑπόλοιπόν ἐστιν ἐν ὑμῖν πειραῖσθαι παρ'
 αὐτοῦ τῶν δικαίων τυγχάνειν. οἶδα μὲν οὖν ὅ ἄν-
 δρες δικασταί, ὅτι μοι πρὸς παρασκευὰς λόγων καὶ
 μάρτυρας οὐ τάληθῆ μαρτυρήσοντας ὁ ἀγὼν ἐστιν·
 ὅμως μέντοι τοσοῦτον οἶμαι διοίσειν τῷ δικαιοτέρῳ

⁴ τούτου λέγειν, ὥστ' εἰ καὶ τις ὑμῶν πρότερον τούτου
 ἤγειτ' εἶναι μὴ πονηρόν, ἔκ γε τῶν πρὸς ἐμέ πεπρα-
 γμένων γνώσεσθαι, ὅτι καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ἐλάν-865
 θανεν αὐτὸν κάκιστος ὢν καὶ ἀδικώτατος ἀπάντων.
 ἀποδείξω γὰρ αὐτὸν οὐ μόνον τὴν προῖκ' οὐ δεδω-
 κότα, ἧς φησι νῦν ἀποτετιμῆσθαι τὸ χωρίον, ἀλλὰ καὶ
 ἐξ ἀρχῆς τοῖς ἐμοῖς ἐπιβουλεύσαντα, καὶ πρὸς τούτοις
 τὴν μὲν γυναικ' οὐκ ἀπολελοιπυῖαν, ὑπὲρ ἧς ἐξήγαγέ

⁵ μ' ἐκ ταύτης τῆς γῆς, προϊστάμενον δ' ἐπ' ἀποστερή-
 σει τῶν ἐμῶν Ἀφόβου καὶ τούτους ὑπομένοντα τοὺς
 ἀγῶνας, οὕτω μεγάλοις τεκμηρίοις καὶ φανεροῖς ἐλέγ-
 χοις, ὥσθ' ὑμᾶς ἅπαντας εἰσεσθαι σαφῶς, ὅτι δικαίως
 καὶ προσηκόντως οὗτος φεύγει ταύτην ὑπ' ἐμοῦ τὴν
 δίκην. ὅθεν δὲ ῥᾶστα μαθήσεσθε περὶ αὐτῶν, ἐντεῦ-
 θεν ὑμᾶς καὶ ἐγὼ πρῶτον πειράσομαι διδάσκειν.

⁶ Ἐγὼ γὰρ ὅ ἄνδρες δικασταί πολλοὺς τ' ἄλλους
 Ἀθηναίων καὶ τούτου οὐκ ἐλάνθανον κακῶς ἐπιτρο-

πενόμενος, ἀλλ' ἦν καταφανῆς εὐθὺς ἀδικούμενος· το-
 σαῦται πραγματεῖται καὶ λόγοι καὶ παρὰ τῷ ἄρχοντι
 καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐγίννονθ' ὑπὲρ τῶν ἐμῶν. τό-
 τε γὰρ πληθὸς τῶν καταλειφθέντων ἦν φανερόν, ὅτι
 τ' ἀμίσητον τὸν οἶκον ἐποιοῦν οἱ διαχειρίζοντες, ἵν'
 αὐτοὶ τὰ χρήματα καρποῖντο, οὐκ ἄδηλον ἦν. ὥστ' ἐν
 τῶν γιγνομένων οὐκ ἔσθ' ὅστις οὐχ ἤγειτο τῶν εἰδό-
 των δίκην με λήψεσθαι παρ' αὐτῶν, ἐπειδὴ τάχιστ'
 ἂν ἄνθρωπος εἶναι δοκιμασθῆιεν. ἐν οἷς καὶ Τιμοκράτης καὶ
 Ὀνήτωρ ταύτην ἔχοντες διετέλεσαν τὴν διάνοιαν. τε-
 κμήριον δὲ πάντων μέγιστον· οὗτος γὰρ ἐβουλήθη μὲν
 Ἀφόβῳ δοῦναι τὴν ἀδελφὴν, ὄρων τῆς θ' αὐτοῦ πατρῶας
 οὐσίας καὶ τῆς ἐμῆς οὐκ ὀλίγης αὐτὸν κύριον γεγενη-
 μένον, προσέσθαι δὲ τὴν προῖκ' οὐκ ἐπίστευσεν, ὥσπερ 866
 εἰ τὰ τῶν ἐπιτροπευόντων χρήματ' ἀποτίμημα τοῖς ἐπι-
 τροπευομένοις καθεστάναι νομίζων. ἀλλὰ τὴν μὲν ἀδελ-
 φὴν ἔδωκε, τὴν δὲ προῖκ' αὐτῷ Τιμοκράτης ἐπὶ πέντ'
 ὀβολοῖς ὀφειλήσειν ὡμολόγησεν, ᾧ πρότερον ἢ γυνῆ
 8 συνοικοῦσ' ἐτύγχανεν. ὀφλόντος δέ μοι τὴν δίκην
 Ἀφόβου τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ οὐδὲν δίκαιον ποιεῖν ἐθέ-
 λοντος, διαλύειν μὲν ἡμᾶς Ὀνήτωρ οὐδ' ἐπεχείρησεν,
 οὐκ ἀποδεδικῶς δὲ τὴν προῖκα, ἀλλ' αὐτὸς κύριος ὢν,
 ὡς ἀπολελοιπυίας τῆς ἀδελφῆς καὶ δούς, κομίσασθαι
 δ' οὐ δυνάμενος, ἀποτιμήσασθαι φάσκων τὴν γῆν ἐξά-
 γειν μ' ἐξ αὐτῆς ἐτόλμησε· τοσοῦτον καὶ ἐμοῦ καὶ
 9 ὑμῶν καὶ τῶν κειμένων νόμων κατεφρόνησεν. καὶ τὰ
 μὲν γενόμενα, καὶ δι' ἃ φεύγει τὴν δίκην καὶ περὶ ὧν
 οἴσσετε τὴν ψῆφον, ταῦτ' ἐστὶν ὧ ἄνδρες δικασταί· πα-
 ρέξομαι δὲ μάρτυρας πρῶτον μὲν αὐτὸν Τιμοκράτην, ὡς
 ὡμολόγησεν ὀφειλήσειν τὴν προῖκα, καὶ τὸν τόκον ἀπε-
 δίδου τῆς προικὸς Ἀφόβῳ κατὰ τὰς ὁμολογίας, ἐπειδ'

ὡς αὐτὸς Ἄφοβος ὁμολόγει κομίζεσθαι τὸν τόκον παρὰ Τιμοκράτους. καὶ μοι λαβὲ τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

- 10 Ἐξ ἀρχῆς μὲν τοίνυν ὁμολογεῖται μὴ δοθῆναι τὴν προῖκα μηδὲ γενέσθαι κύριον αὐτῆς Ἄφοβον. δῆλον δὲ καὶ ἐκ τῶν εἰκότων, ὅτι τούτων ἔνεχ' ὦν εἰρηκα ὀφείλειν εἶλοντο μᾶλλον, ἢ καταμειξαι τὴν προῖκ' εἰς τὴν οὐσίαν τὴν Ἀφόβου τὴν οὕτω κινδυνευθήσεσθαι μέλλουσαν. οὔτε γὰρ δι' ἀπορίαν οἷόν τ' εἰπεῖν ὡς οὐκ εὐθύς ἀπέδοσαν· Τιμοκράτει τε γὰρ ἔστιν οὐσία πλέον ἢ δέκα ταλάντων, Ὀνήτορί τε πλέον ἢ τριάκοντα, ὥστ' 867
- 11 οὐκ ἂν διὰ τοῦτό γ' εἶεν οὐκ εὐθύς δεδωκότες· οὔτε κτήματα μὲν ἦν αὐτοῖς, ἀργύριον δ' οὐκ ἔτυχε παρόν, ἢ γυνὴ δ' ἐθήρευε, διὸ πρᾶξι ταῦτ' ἠπειχθησαν οὐχ ἅμα τὴν προῖκα διδόντες· ἀργύριόν τε γὰρ οὔτοι δανεῖζουσιν ἄλλοις οὐκ ὀλίγον, συνοικοῦσάν τε ταύτην, ἀλλ' οὐ χηρεύουσιν παρὰ Τιμοκράτους ἐξέδοσαν, ὥστ' οὐδ' ἂν ταύτην τὴν σκῆψιν εἰκότως αὐτῶν τις ἀποδέξειτο.
- 12 καὶ μὲν δὴ ὧ ἄνδρες δικασταὶ κάκεινο ἂν πάντες ὁμολογήσαιτε, ὅτι τοιοῦτο πρᾶγμα συναλλάττων ὅστισοῦν ἔλοιτ' ἂν ἐτέρῳ μᾶλλον ὀφείλειν, ἢ κηδεστῇ τὴν προῖκα μὴ ἀποδοῦναι. μὴ διαλυσάμενος μὲν γὰρ [ἔσται] χρήστης ἄδηλος εἶτ' ἀποδώσει δικαίως εἴτε μὴ, μετὰ δὲ τῆς γυναικὸς τάκεινης ἀποδοὺς οἰκείος καὶ κηδεστής·
- 13 ἐν οὐδεμιᾷ γὰρ ἔστιν ὑποψία τὰ δίκαια πάντα ποιήσας. ὥσθ' οὕτως τοῦ πράγματος ἔχοντος, καὶ τούτων οὐδὲ καθ' ἓν ὦν εἶπον ὀφείλειν ἀναγκασθέντων, οὐδὲ βουληθέντων ἂν, οὐκ ἔστ' εἰπεῖν ἄλλην πρόφασιν δι' ἣν οὐκ ἀπέδοσαν, ἀλλ' ἀνάγκη ταύτην εἶναι τὴν αἰτίαν, δι' ἣν δοῦναι τὴν προῖκ' οὐκ ἐπίστευσαν.

- 14 Ἐγὼ τοίνυν ὁμολογουμένως οὕτω ταῦτ' ἐλέγχων, ὥς οὐδ' ὕστερον ἀπέδοσαν, οἶμαι ῥαδίως ἐπιδείξειν ἐξ αὐτῶν τῶν πεπραγμένων, ὥσθ' ὑμῖν γενέσθαι φανερόν, ὅτι καὶ εἰ μὴ ἐπὶ τούτοις, ἀλλ' ἐπὶ τῷ διὰ ταχέων ἀποδοῦναι τὰργύριον εἶχον, οὐκ ἂν ποτ' ἀπέδοσαν οὐδ' ἂν προεῖντο· τοιαύτας ἀνάγκας εἶχεν αὐτοῖς
- 15 τὸ πρᾶγμα. δύο μὲν γὰρ ἔστιν ἔτη τὰ μεταξὺ τοῦ συνοικῆσαι τε τὴν γυναῖκα καὶ φῆσαι τούτους πεποιθῆσθαι τὴν ἀπόλειψιν· ἐγῆματο μὲν γὰρ ἐπὶ Πολυζήλου 868 ἄρχοντος σκιροφοριῶνος μηνός, ἢ δ' ἀπόλειψις ἐγράφη ποσιδεῶνος μηνός ἐπὶ Τιμοκράτους· ἐγὼ δ' εὐθέως [μετὰ τοὺς γάμους] δοκιμασθεὶς ἐνεκάλουν καὶ λόγον ἀπήτουν, καὶ πάντων ἀποστερούμενος τὰς δίκας ἐλάγ-
- 16 χανον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἄρχοντος. ὁ δὲ χρόνος οὗτος ὀφειλῆσαι μὲν ἐνδέχεται κατὰ τὰς ὁμολογίας, ἀποδοῦναι δ' οὐκ ἔχει πίστιν. ὅς γὰρ διὰ ταῦτ' ἐξ ἀρχῆς ὀφείλειν εἶλετο καὶ τόκον φέρειν, ἵνα μὴ κινδυνεύοι ἢ προἴξ μετὰ τῆς ἄλλης οὐσίας, πῶς οὗτος ἂν ἀπέδωκεν ἤδη τὴν δίκην φεύγοντος, ὅς εἰ καὶ τότε ἐπίστευσε, τηρικαῦτ' ἂν ἀπολαβεῖν ἐζήτησεν; οὐκ ἔνεστι
- 17 δῆπουθεν ὧ ἄνδρες δικασταί. ἀλλὰ μὴν ὥς ἐγῆματο μὲν ἢ γυνὴ καθ' ὃν ἐγὼ λέγω χρόνον, ἀντίδικοι δ' ἡμεῖς ἤδη πρὸς ἀλλήλους ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ κατέστημεν, ὕστερον δ' ἢ ἐγὼ τὴν δίκην ἔλαχον τὴν ἀπόλειψιν οὗτοι πρὸς τὸν ἄρχοντ' ἀπεγράψαντο, λαβέ μοι καθ' ἕναστος ταύτας τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Μετὰ τοίνυν τοῦτον τὸν ἄρχοντα Κηφισόδωρος, Χίων. ἐπὶ τούτων ἐνεκάλουν δοκιμασθεὶς, ἔλαχον δὲ τὴν δίκην ἐπὶ Τιμοκράτους. λαβέ ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

18 Ἀνάγνωθι δὲ καὶ ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Δῆλον μὲν τοίνυν καὶ ἐκ τῶν μεμαρτυρημένων, ὅτι τὴν προῖκ' οὐ δόντες, ἀλλ' ἐπὶ τῷ διασῶζειν Ἀφόβῳ τὴν οὐσίαν ταῦτα τολμῶσι πράττειν. οἱ γὰρ ἐν τοσοῦτῳ χρόνῳ καὶ ὀφειλῆσαι καὶ ἀποδοῦναι καὶ τὴν γυναικ' ἀπολιπεῖν καὶ οὐ κομίσασθαι καὶ τὸ χωρίον ἀποτιμήσασθαι φασι, πῶς οὐ φανερόν ὅτι προ- 869
στάντες τοῦ πράγματος, τὰ γνωσθένθ' ὑφ' ὑμῶν ἀπο-
19 στερῆσαι με ζητοῦσιν; ὥς δὲ καὶ ἐξ ὧν αὐτὸς οὗτος καὶ Τιμοκράτης καὶ Ἄφοβος ἀπεκρίναντο, οὐχ οἷόν τ' ἀποδεδόσθαι τὴν προῖκα, ταῦτ' ἤδη πειράσομαι διδάσκειν ὑμᾶς. ἐγὼ γὰρ ὡς ἄνδρες δικασταὶ τούτων ἕκαστον ἠρόμην πολλῶν ἐναντίον μαρτύρων, Ὀνήτορα μὲν καὶ Τιμοκράτην, εἰ τινες εἶεν μάρτυρες ὧν ἐναντίον τὴν προῖκ' ἀπέδωσαν, αὐτὸν δ' Ἄφοβον, εἰ τινες πα-
20 ρῆσαν ὅτ' ἀπελάμβανεν. καὶ μοι πάντες ἀπεκρίναντο καθ' ἕκαστον, ὅτι οὐδεὶς μάρτυς παρείη, κομίζοιτο δὲ λαμβάνων καθ' ὅποσον οὖν δέοιτ' Ἄφοβος παρ' αὐτῶν. καίτοι τῷ τοῦθ' ὑμῶν πιστόν, ὥς ταλάντου τῆς προικὸς οὔσης ἄνευ μαρτύρων Ὀνήτορα καὶ Τιμοκράτης Ἀφόβῳ τοσοῦτον ἀργύριον ἐνεχείρισαν; ᾧ μὴ ὅτι τοῦτον τὸν τρόπον, ἀλλ' οὐδὲ μετὰ πολλῶν μαρτύρων ἀποδιδούς εἰκῆ τις ἂν ἐπίστευσεν, ἵν' εἰ τις γίγνοιτο διαφορὰ,
21 κομίσασθαι ῥαδίως παρ' ὑμῖν δύνηται. μὴ γὰρ ὅτι πρὸς τοῦτον τοιοῦτον ὄντα, ἀλλ' οὐδὲ πρὸς ἄλλον οὐδ' ἂν εἰς οὐδὲ ἓνα τοιοῦτον συνάλλαγμα ποιούμενος ἀμαρτύρως ἂν ἐπραξεν· ἀλλὰ τῶν τοιούτων ἕνεκα καὶ γὰρ
ὅς ποιοῦμεν καὶ τοὺς ἀναγκαιοτάτους παρακαλοῦμεν,

ὅτι οὐ πάρεργον, ἀλλ' ἀδελφῶν καὶ θυγατέρων βίους
 ἐγχειρίζομεν, ὑπὲρ ὧν τὰς ἀσφαλείας μάλιστα σκοποῦ-
 23 μεν. εἰκὸς τοίνυν καὶ τοῦτον, ὧν περ ἐναντίον ὀφεί-
 λειν ὁμολόγησε καὶ τὸν τόκον οἴσειν, τῶν αὐτῶν τού-
 των παρόντων διαλύσασθαι πρὸς Ἄφοβον, εἶπερ ὡς 870
 ἀληθῶς ἀπεδίδου τὴν προῖκ' αὐτῷ. τοῦτον μὲν γὰρ
 τὸν τρόπον πράξας, ὅλου τοῦ πράγματος ἀπηλλάττετο,
 μόνος μόνῳ δ' ἀποδιδούς, τοὺς ἐπὶ ταῖς ὁμολογίαις
 παραγενομένους ὡς κατ' ὀφείλοντος ἂν αὐτοῦ μάρτυ-
 23 ρας ὑπελείπετο. νῦν τοίνυν τοὺς μὲν ὄντας οἰκίους
 καὶ βελτίους αὐτῶν, οὐκ ἐδύναντο πείσαι τὴν προῖκ'
 ἀποδεδωκέναι σφᾶς μαρτυρεῖν, ἐτέρους δ' εἰ παρέχοντο
 μάρτυρας μηδὲν γένει προσήκοντας, οὐκ ἂν ἠγοῦνθ'
 ὑμᾶς αὐτοῖς πιστεύειν. ἔτι δ' ἀθρόαν μὲν φάσκοντες
 δεδωκέναι τὴν προῖκα, ἤδεσαν ὅτι τοὺς ἀπενεγκόντας
 οἰκέτας ἐξαιτήσομεν, οὓς μὴ γεγεννημένης τῆς δόσεως
 παραδοῦναι μὴ θέλοντες ἠλέγχοντ' ἂν· εἰ δ' αὐτοὶ
 μόνοι μόνῳ τοῦτον τὸν τρόπον δεδωκέναι λέγοιεν, ἐνό-
 24 μιζον οὐκ ἐλεγχθῆσεσθαι. διὰ τοῦτο τοῦτον εἴλοντ' ἐξ
 ἀνάγκης ψεύδεσθαι τὸν τρόπον. τοιαύταις τέχναις καὶ
 πανουργίαις, ὡς ἀπλοῖ τινὲς εἶναι δόξοντες, ἠγοῦν-
 ται ῥαδίως ὑμᾶς ἐξαπατήσειν, ἀπλῶς οὐδ' ἂν μικρὸν
 ὑπὲρ τῶν διαφερόντων, ἀλλ' ὡς οἶόν τ' ἀκριβέστατα
 πράξαντες. λαβὲ τὰς μαρτυρίας αὐτοῖς ὧν ἐναντίον
 ἀπεκρίναντο, καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

25 Φέρε δὴ ὃ ἄνδρες δικασταὶ καὶ τὴν γυναῖχ' ὑμῖν
 ἐπιδείξω λόγῳ μὲν ἀπολελοιπυῖαν, ἔργῳ δὲ συννοικοῦ-
 σαν Ἀφόβῳ· νομίζω γὰρ, ἂν τοῦτ' ἀκριβῶς μάθητε,
 μᾶλλον ὑμᾶς τούτοις μὲν ἀπιστήσειν, ἔμοι δ' ἀδικου-

μένω τὰ δίκαια βοηθήσειν. μάρτυρας δὲ τῶν μὲν ὑμῖν
 παρῆξομαι, τῶν δ' ἐπιδείξω μεγάλα τεκμήρια καὶ πί-
 26 σταις ἱκανάς. ἐγὼ γὰρ ὧ ἄνδρες δικασταὶ μετὰ τὸ 871
 γεγράφθαι παρὰ τῷ ἄρχοντι ταύτην τὴν γυναικ' ἀπο-
 λελοιπυῖαν, καὶ τὸ φάσκειν Ὀνήτορ' ἀντὶ τῆς προικ-
 κὸς ἀποτετιμῆσθαι τὸ χωρίον, ὁρῶν Ἄφοβον ὁμοίως
 ἔχοντα καὶ γεωργοῦντα τὴν γῆν καὶ τῇ γυναικὶ συνοικ-
 27 κοῦντα, σαφῶς ἤδειν ὅτι λόγος ταῦτα καὶ παραγωγὴ
 τοῦ πράγματός ἐστι. βουλόμενος δ' ἐμφανῆ ποιῆσαι
 ταῦτα πᾶσιν ὑμῖν, ἐλέγχειν αὐτὸν ἠέλιον ἐναντίον
 μαρτύρων, εἰ μὴ φάσκει ταῦθ' οὕτως ἔχειν, καὶ παρε-
 δίδουν οἰκέτην εἰς βάσανον, ὃς συνῆδει πάντ' ἀκρι-
 βῶς· ὃν ἔλαβον κατὰ τὴν ὑπερημερίαν ἐκ τῶν Ἀφό-
 βου. οὗτος δ' ἐμοῦ ταῦτ' ἀξιώσαντος, περὶ μὲν τοῦ
 συνοικεῖν Ἀφόβω τὴν ἀδελφήν ἔφυγε τὴν βάσανον·
 28 ὡς δ' οὐκ ἐκεῖνος ἐγεώργει τὴν γῆν, οὐκ ἐδύνατ' ἀρνη-
 θῆναι διὰ τὴν περιφάνειαν, ἀλλὰ προσωπολόγησεν. οὐ
 μόνον δ' ἐκ τούτων ἦν γινῶναι, ὅτι καὶ συνῶκει τῇ
 γυναικὶ καὶ τὸ χωρίον ἐκέκτητ' ἔτι, πρὶν γενέσθαι τὴν
 δίκην, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν ὁφλῶν διεπράξατο περὶ αὐτῶν.
 ὡς γὰρ οὐκ ἀποτετιμηκώς, ἀλλ' ἐμῶν ἐσομένων κατὰ
 τὴν δίκην, ἃ μὲν οἶόν τ' ἦν ἐξενεγκεῖν, ὥχετο λαβῶν,
 τοὺς καρπούς καὶ τὰ σκεύη τὰ γεωργικὰ πάντα πλήν
 τῶν πιθακνῶν· ὃ δ' οὐχ οἶόν τ' ἦν ἀνελεῖν, ἐξ ἀνάγκης
 ὑπέλιπεν, ὥστ' ἐγγενέσθαι τούτῳ νῦν αὐτῆς τῆς
 29 γῆς ἀμφισβητεῖν. καίτοι δεινὸν τὸν μὲν λέγειν ὡς
 ἀποτετιμῆσατο τὸ χωρίον, τὸν δ' ἀποτετιμηκότα φαίνε-
 σθαι γεωργοῦντα, καὶ φάσκειν μὲν ἀπολελοιπέναι τὴν
 ἀδελφήν, ὑπὲρ αὐτῶν δὲ τούτων φανερόν εἶναι φεύ-
 γοντα τοὺς ἐλέγχους, καὶ τὸν μὲν οὐ συνοικοῦνθ', ὡς
 οὗτός φησι, καὶ τοὺς καρπούς καὶ τὰ ἐκ τῆς γεωργίας 872

ἅπαντ' ἐξενεγκεῖν, τὸν δ' ὑπὲρ τῆς ἀπολελοιπιῖας
 πράττοντα, ὑπὲρ ἧς ἀποτετιμῆσθαι φησι τὸ χωρίον,
 φαίνεσθαι μηδ' ὑπὲρ ἐνὸς τούτων ἀγανακτοῦντα, ἀλλ'
 30 ἡσυχίαν ἔχοντα. ταῦτ' οὐ πολλὴ περιφάνει' ἐστί; ταῦτ'
 οὐχ ὁμολογουμένη προστασία; φήσειέ γ' ἄν τις, εἰ δια-
 λογίζοιτ' ὀρθῶς ἕκαστ' αὐτῶν. ὥς τοίνυν ὠμολόγει
 μὲν ἐκείνον γεωργεῖν, πρὶν γενέσθαι τὴν δίκην ἐμὸν
 πρὸς αὐτόν, ὑπὲρ δὲ τοῦ μὴ συνοικεῖν τὴν ἀδελφὴν
 οὐκ ἠθέλησε ποιήσασθαι τὴν βάσανον, ἢ γεωργία δ'
 ἐξεσκευάσθη μετὰ τὴν δίκην πλὴν τῶν ἐγγείων, λαβὲ
 τὰς μαρτυρίας καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

31 Ἐμὸν τοίνυν τοσοῦτων ὑπαρχόντων τεκμηρίων,
 οὐχ ἡμιστ' αὐτὸς ἐδειξεν Ὀνήτωρ, ὅτι οὐκ ἀληθινὴν
 ἐποίησατο τὴν ἀπόλειψιν. ᾧ γὰρ προσῆκε χαλεπῶς
 φέρειν, εἰ τὴν προῖκα δοῦς, ὡς φησιν, ἀντ' ἀργυρίου
 χωρίου ἀμφισβητούμενον ἀπελάμβανεν, οὗτος οὐχ ὡς
 διάφορος οὐδ' ὡς ἀδικούμενος, ἀλλ' ὡς οἰκειότατος
 πάντων τὴν πρὸς ἐμὲ δίκην αὐτῷ συνηγωνίζετο. καμὲ
 μὲν συναποστερήσαι μετ' ἐκείνου τῶν πατρῶων ἐπε-
 χείρησε, καθ' ὅσον αὐτὸς οἶός τ' ἦν, ὅφ' οὐ κακὸν
 οὐδ' ὀτιοῦν ἦν πεπονθῶς. Ἀφόβῳ δ', ὃν ἀλλότριον
 εἶναι προσῆκε νομίζειν, εἰ τι τούτων ἀληθὲς ἦν ὧν
 νῦν λέγουσι, καὶ τὰμὰ πρὸς τοῖς ἐκείνου περιποιεῖν
 32 ἐξήτησεν. καὶ οὐ μόνον ἐνταῦθα τοῦτ' ἐποίησεν, ἀλλὰ
 καὶ κατεγνωσμένης ἤδη τῆς δίκης, ἀναβάς ἐπὶ τὸ δι-
 καστήριον ἐδεῖθ' ἱκετεύων ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ ἀντιβολῶν
 καὶ δάκρυσι κλάων ταλάντου τιμῆσαι, καὶ τούτων 873
 αὐτὸς ἐγίνετ' ἐγγυητής. καὶ ταῦθ' ὁμολογούμενα μὲν
 ἐστὶ πολλαχόθεν· οἳ τε γὰρ ἐν τῷ δικαστηρίῳ τότε

δικάζοντες και τῶν ἔξωθεν παρόντων πολλοὶ συνίσασιν· ὁμως δὲ και μάρτυρας ὑμῖν παρεξομαι. και μοι λαβὲ ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

83 Ἔτι τοίνυν ὧ ἄνδρες δικασταὶ και τεκμηρίῳ μεγάλῳ γινῶναι ῥάδιον, ὅτι τῇ ἀληθείᾳ συνώκει και οὐδέπω και τήμερον ἀπολέλοιπεν. αὐτὴ γὰρ ἡ γυνή, πρὶν μὲν ὡς Ἄφοβον ἐλθεῖν, μίαν ἡμέραν οὐκ ἐχῆρευσεν, ἀλλὰ παρὰ ζῶντος Τιμοκράτους ἐκείνῳ συνώκησε, νῦν δ' ἐν τρισὶν ἔτεσιν ἄλλῳ συνοικοῦσ' οὐδενὶ φαίνεται. καιτοι τῷ πιστόν, ὡς τότε μὲν, ἵνα μὴ χηρεύσειε, παρ' ἀνδρὸς ὡς ἄνδρ' ἐβάδιξε, νῦν δ', εἶπερ ὡς ἀληθῶς ἀπελελοίπει, τοσοῦτον ἂν χρόνον χηρέουσ' ἠνείχετ' ἐξὸν ἄλλῳ συνοικεῖν, τοῦ τ' ἀδελφοῦ κεκτημένου τοσαύτην οὐσίαν, αὐτὴ τε ταύτην ἔχουσα τὴν
84 ἡλικίαν; οὐκ ἔχει ταῦτ' ἀλήθειαν ὧ ἄνδρες δικασταὶ πιθανήν, ἀλλὰ λόγοι ταῦτ' εἰσί, συνοικεῖ δ' ἡ γυνὴ φανερώς και οὐδ' ἐπικρύπτεται τὸ πρᾶγμα. παρεξομαι δ' ὑμῖν Πασιφῶντος μαρτυρίαν, ὃς ἀρρωστοῦσαν αὐτὴν θεραπεύων ἑώρα παρακαθήμενον Ἄφοβον ἐπὶ τούτου τοῦ ἄρχοντος, ἥδη τούτῳ ταυτησί τῆς δίκης εἰληγμένης. και μοι λαβὲ τὴν Πασιφῶντος μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

85 Ἐγὼ τοίνυν εἰδὼς ὧ ἄνδρες δικασταὶ και μετὰ τὴν δίκην τοῦτον εὐθὺς ἀποδεδεγμένον τὰ ἐκ τῆς οἰκίας τῆς Ἄφοβου χρήματα, και κύριον τῶν τ' ἐκείνου και τῶν ἐμῶν ἀπάντων γεγεννημένον, και συνοικουῦσαν [αὐτῷ] τὴν γυναῖκα σαφῶς ἐπιστάμενος, τρεῖς θεραπεύων ἐξήγησ' αὐτόν, αἱ συνοικοῦσάν τε τὴν

γυναῖκ' ἤδεσαν καὶ τὰ χρήμαθ' ὅτι παρὰ τούτοις ἦν, ἵνα μὴ λόγοι μόνον, ἀλλὰ καὶ βάσανοι περὶ αὐτῶν γίνονται. οὗτος δ' ἑμοῦ προκαλεσαμένου ταῦτα, καὶ πάντων τῶν παρόντων δίκαια λέγειν μ' ἀποφηνάμενων, οὐκ ἠθέλησεν εἰς τοῦτο τὰκριβὲς καταφυγεῖν, ἀλλ' ὥσπερ ἑτέρων τινῶν ὄντων περὶ τῶν τοιούτων σαφεστέρων ἐλέγχων ἢ βασάνων καὶ μαρτυριῶν, οὔτε μάρτυρας παρεχόμενος τὴν προῖχ' ὡς ἀποδέδωκεν, οὔτ' εἰς βάσανον ἐκδιδούς τὰς συνειδυίας περὶ τοῦ μὴ συνοικεῖν τὴν ἀδελφήν, ὅτι ταῦτ' ἠξιοῦν, ὑβριστικῶς πάνυ καὶ προπηλακιστικῶς οὐκ εἶα μ' αὐτῷ διαλέγεσθαι. τούτου γένοιτ' ἂν τις σχετικώτερος ἄνθρωπος, ἢ μᾶλλον ἐκὼν τὰ δίκαι' ἀγνοεῖν προσποιούμενος; λαβὲ δ' αὐτὴν τὴν πρόκλησιν καὶ ἀνάγνωθι.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

37 Ὅτι μὲν τοίνυν καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ βάσανον ἀκριβεστάτην πασῶν πίστεων νομίζετε, καὶ ὁπόταν δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι παραγέωνται, δέη δ' εὔρεθῆναι τὸ ζητούμενον, οὐ χρῆσθε ταῖς τῶν ἐλευθέρων μαρτυρίαις, ἀλλὰ τοὺς δούλους βασανίζοντες, οὕτω ζητεῖτε τὴν ἀλήθειαν εὔρειν τῶν πεπραγμένων. εἰκότως ὦ ἄνδρες δικασταί· τῶν μὲν γὰρ μαρτυρησάντων ἤδη τινὲς οὐ τάληθῆ μαρτυρῆσαι ἔδοξαν· τῶν δὲ βασανισθέντων οὐδένας πάποτ' ἐξηλέγχθησαν, ὡς οὐκ ἀληθῆ τὰ ἐκ
38 τῶν βασάνων εἶπον. οὗτος δὲ τηλικαῦτα δίκαια φηγών, 875 καὶ σαφεῖς οὕτω καὶ μεγάλους ἐλέγχους παραλιπών, Ἄφοβον παρεχόμενος μάρτυρα καὶ Τιμοκράτην, τὸν μὲν ὡς ἀποδέδωκε τὴν προῖκα, τὸν δ' ὡς ἀπέλιλphen, ἀξιῶσει πιστεύεσθαι παρ' ὑμῖν, ἀμάρτυρον τὴν πρὸς τούτους πρᾶξιν γεγενῆσθαι προσποιούμενος· τοσαύτην ὑμῶν

39 εὐήθειαν κατέγνωκεν. ὅτι μὲν τοίνυν οὐτ' ἀληθῆ οὐτ' ἀληθείαις εἰκότα λέξουσι, καὶ ἐκ τοῦ ἐξ ἀρχῆς αὐτοὺς ὁμολογεῖν τὴν προῖκα μὴ δοῦναι, καὶ ἐκ τοῦ πάλιν ἄνευ μαρτύρων ἀποδεδωκέναι φάσκειν, καὶ ἐκ τοῦ τὸν χρόνον μὴ ἐγχαρῆν ἀμφισβητουμένης ἤδη τῆς οὐσίας ἀποδοῦναι τὰργύριον, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ἀπάντων ἰκανῶς ἀποδεδείχθαι νομίζω.

XXXI.

ΠΡΟΣ ΟΝΗΤΟΡΑ ΕΞΟΥΛΗΣ Β.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Παραλείμμενα τιν' ἐν τῷ προτέρῳ λόγῳ διὰ τούτου προστίθῃσιν, ὥς καὶ αὐτὸς ἐπισημαίνεται, καὶ δὴ καὶ πρὸς τινὰς ἀντιρρήσεις ἴσταται.

Περὶ δὲ τῶν λόγων τούτων προειρήκαμεν, ὅτι πολλοὶ φασιν αὐτοὺς ὑπ' Ἰσαίου συντεθῆναι, τοῦ ρήτορος ἀπιστοῦντες εἶναι διὰ τὴν ἡλικίαν, οἱ δὲ γ', εἰ μὴ τοῦτο, διωρθῶσθαι γ' ὑπὸ τοῦ Ἰσαίου· εἰκότασι γὰρ τοῖς ἐκείνου λόγοις. θαυμαστὸν δ' οὐδέν, εἰ τὸν διδάσκαλον ἐμιμήσατο, καὶ μηδέπω πρὸς τὸ τέλειον ἦκων [ἐπὶ] τὸν ἐκείνου χαρακτήρα μετῆει τέως.

Ὁ παρέλιπον ἐν τῷ προτέρῳ λόγῳ τεκμήριον, οὐ- 876
δενὸς τῶν εἰρημένων ἐλαττον, τοῦ μὴ δεδωκέναι τὴν προῖκα τούτους Ἀφόβῳ, τοῦτο πρῶτον εἰπὼν, μετὰ τοῦτο καὶ περὶ ὧν οὗτος ἐψευσται πρὸς ὑμᾶς ἐξελέγειν αὐτὸν πειράσομαι. οὗτος γὰρ ὧ ἄνδρες δικασταὶ τὸ πρῶτον ὅτε τῶν Ἀφόβου διενοεῖτ' ἀμφισβητεῖν, οὐχὶ τάλαντον ἔφη τὴν προῖχ', ὥσπερ νῦν, ἀλλ' ὀγδοήκοντα

μνᾶς δεδωκέναι, καὶ τίθησιν ὄρους ἐπὶ μὲν τὴν οἰκίαν
 δισχιλίω, ἐπὶ δὲ τὸ χωρίον ταλάντου, βουλόμενος μὴ
 2 μόνον τοῦτο, ἀλλὰ κάκεινήν διασφῆξιν αὐτῷ. γενομέ-
 νης δέ μοι τῆς δίκης πρὸς αὐτόν, ἰδὼν ὡς διάκεισθ'
 ὑμεῖς πρὸς τοὺς λίαν ἀναιδῶς ἀδικοῦντας, ἔννοος γί-
 γνεται, καὶ δεινὰ πάσχειν ἠγγήσατο δόξειν ἐμὲ τοσοῦ-
 των χρημάτων ἀπεστερημένον, εἰ μὴδ' ὀτιοῦν ἔξοιμι
 τῶν Ἀφόβου λαβεῖν τοῦ τᾶμ' ἔχοντος, ἀλλ' ὑπὸ τού-
 3 του κωλυόμενος φανερὸς γενήσομαι. καὶ τί ποιεῖ; τοὺς
 ὄρους ἀπὸ τῆς οἰκίας ἀφαιρεῖ, καὶ τάλαντον μόνον
 εἶναι τὴν προῖκά φησιν, ἐν ᾧ τὸ χωρίον ἀποτετιμη-
 σθαι. καίτοι δῆλον ὅτι τοὺς ἐπὶ τῆς οἰκίας ὄρους εἰ
 δικαίως ἔθηκε καὶ ὄντως ἀληθεῖς, δικαίως καὶ τοὺς
 ἐπὶ τοῦ χωρίου τέθηκεν· εἰ δ' εὐθύς ἀδικεῖν βουλό-
 μενος ψευδεῖς ἔθηκεν ἐκείνους, εἰκόσ καὶ τούτους οὐκ
 4 ἀληθεῖς ὑπάρχειν. τοῦτο τοίνυν οὐκ ἐξ ὧν ἐγὼ δεδή- 877
 λωκα λόγων δεῖ σκοπεῖν, ἀλλ' ἐξ ὧν αὐτὸς οὗτος διε-
 πράξατο· οὐδ' ὑφ' ἐνὸς γὰρ ἀναγκασθεῖς ἀνθρώπων
 αὐτὸς ἀνείλε τοὺς ὄρους, ἔργῳ φανερόν ποιήσας ὅτι
 ψεύδεται. καὶ ταῦθ' ὡς ἀληθῆ λέγω, τὸ μὲν χωρίον
 καὶ νῦν οὗτός φησιν ἀποτετιμησθαι ταλάντου, τὴν δ'
 οἰκίαν ὡς προσωρίσατο δισχιλίω, καὶ πάλιν τοὺς ὄρους
 ἀνείλε γενομένης τῆς δίκης, τοὺς εἰδότας ὑμῖν μάρτυ-
 ρας παρέξομαι. καὶ μοι λαβὲ τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

5 Δῆλον τοίνυν ὅτι δισχιλίω μὲν ὠρισμένος τὴν
 οἰκίαν, ταλάντου δὲ τὸ χωρίον, ὡς ὀγδοήκοντα μνᾶς
 δεδωκὼς ἔμελλεν ἀμφισβητήσκειν. μεῖζον οὖν ἂν τι
 γένοιτο τεκμήριον ὑμῖν τοῦ μὴδὲν ἀληθῆς νῦν λέγειν
 τοῦτον, ἢ εἰ φανείη μὴ ταῦτ' ἀλέγων τοῖς ἐξ ἀρχῆς

περὶ τῶν αὐτῶν; ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐδὲν ἂν δοκεῖ τούτου μείζον εὐρεθῆναι.

- 6 Σκέψασθε τοίνυν τὴν ἀναίδειαν, ὅς γ' ἐν ὑμῖν ἐτόλμησεν εἰπεῖν, ὡς οὐκ ἀποστρεφεί μ' ὄσφ πλείονος ἄξιόν ἐστι ταλάντου, καὶ ταῦτ' αὐτὸς τιμήσας οὐκ ἄξιον εἶναι πλείονος. τί γὰρ βουλόμενος δισχιλίων προσω-
 ρίσω τὴν οἰκίαν, ὅτε τὰς ὀγδοήκοντα μναῖς ἐνεκάλεις, εἴ γε τὸ χωρίον ἄξιον ἦν πλείονος, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τούτῳ
 7 καὶ τὰς δισχιλίαις ἐτίθει; ἢ ὅταν μὲν σοι δοκῇ πάντα τὰ Ἀφόβου διασφάζειν, τό τε χωρίον ἐστὶ ταλάντου μόνον ἄξιον, καὶ τὴν οἰκίαν ἐν δισχιλίαις προσέξεις, ἢ τε προἴξ ὀγδοήκοντα μναῖ γενήσονται, καὶ ἀξιώσεις ἔχειν ἀμφοτέρω. ὅταν δέ σοι μὴ συμφέρῃ, τάναντία πάλιν ἢ μὲν οἰκία ταλάντου, διότι νῦν ἐγὼ ταύτην ἔχω, τοῦ δὲ χωρίου τὸ περιὸν οὐκ ἐλάττονος ἢ δυοῖν⁸⁷⁸ ἄξιον, ἵν' ἐγὼ δοκῶ βλάπτειν τοῦτον, οὐκ ἀποστρεφεί-
 8 σθαι. ὄραῖς ὡς ὑποκρίνη μὲν δεδωκέναι τὴν προῖκα, φαίνη δὲ κατ' οὐδ' ὄντινοῦν τρόπον δεδωκώς; τὰ γὰρ ἀληθῆ καὶ μὴ κακουρούμενα τῶν πραγμάτων ἀπλῶς, οἷ' ἂν ἐξ ἀρχῆς πραχθῆ, τοιαῦτ' ἐστί. σὺ δὲ τούναν-
 τιον ἐξελέγχει πράξας εἰς τὴν καθ' ἡμῶν ὑπηρεσίαν.
 9 Ἄξιον τοίνυν καὶ τὸν ὄρκον, ὁποῖόν τιν' ἂν ὤμο-
 σεν, εἴ τις ἔδωκεν, ἐκ τούτων ἰδεῖν. ὅς γὰρ ὀγδοή-
 κοντα μναῖς ἔφη τὴν προῖκ' εἶναι, εἴ τότε αὐτῷ τις ἔδωκεν, ὁμόσαντι ταῦτ' ἀληθῆ λέγειν, κομίσασθαι, τί ἐποίησεν ἄν; ἢ δῆλον ὅτι ὤμοσε· τί γὰρ καὶ λέγων οὐ φήσει τότε ἂν ὁμόσαι, νῦν γε τοῦτ' ἀξιώων; οὐκοῦν ὅτι γ' ἐπιώρησεν ἄν, ἑαυτὸν ἐξελέγχει· νῦν γὰρ οὐκ ὀγδοήκοντα μναῖς, ἀλλὰ τάλαντον δεδωκέναι φησίν. τί μᾶλλον ἂν οὖν εἰκότως τις αὐτὸν ἐκεῖνα ἐπιορκεῖν ἢ τὰδ' ἠγοῖτο; ἢ τίνα τις δικαίως ἂν ἔχοι περὶ τούτου

διάνοιαν, τοῦ ῥαδίως οὕτως αὐτὸν ἐξελέγχοντος ὄντ' ἐπίορκον;

- 10 Ἄλλὰ νῆ Δί' ἴσως οὐχὶ πάντ' αὐτῷ τοιαῦτα πέπρακται, οὐδὲ πανταχόθεν δῆλός ἐστι τεχνάξων. ἀλλὰ καὶ τιμώμενος φανερός γέγονεν ὑπὲρ Ἀφόβου ταλάντου, καὶ τοῦτ' αὐτὸς ἡμῖν ἀποδώσειν ἐγγνώμενος. καίτοι σκέψασθ' ὅτι τοῦτ' ἐστι τεκμήριον οὐ μόνον τοῦ τὴν γυναιῖκα συνοικεῖν Ἀφόβῳ καὶ τοῦτον οἰκείως
- 11 ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τοῦ μὴ δεδωκέναι τὴν προῖκα. τίς γὰρ ἀνθρώπων ἡλθιδίος ἐστὶν οὕτως, ὥστ' ἀργύριον μὲν δούς τοσοῦτον, ἐπειθ' ἐν λαβῶν χωρίον ἀμφισβητούμενον εἰς ἀποτίμησιν, σὺν οἷς πρότερον ἐξημίωτο, τὸν 879 ἀδικήσανθ' ὡς δίκαιόν τι ποιήσοντα καὶ τοῦ τῆς δίκης ὀφλήματος προσεγγνήσασθαι; ἐγὼ μὲν οὐδέν' οἶμαι. καὶ γὰρ οὐδὲ λόγον τὸ πρᾶγμ' ἔχον ἐστί, τὸν αὐτὸν αὐτῷ μὴ δυνάμενον κομίσασθαι τάλαντον, τοῦτον ἄλλω τινὶ φάσκειν ἀποτείσειν καὶ ταῦτ' ἐγγυᾶσθαι. ἀλλὰ καὶ ἀπ' αὐτῶν τούτων ἐστὶ δῆλον, ὅτι τὴν μὲν προῖκ' οὐ δέδωκεν, ἀντὶ δὲ πολλῶν χρημάτων τῶν ἐμῶν οἰκείος ὦν Ἀφόβῳ ταῦτ' ἀπειτιμᾶτο, κληρονόμον τὴν ἀδελφὴν
- 12 τῶν ἐμῶν μετ' ἐκείνου καταστήσαι βουλούμενος. εἶτα νῦν παρακρούσασθαι ζητεῖ καὶ φενακίζει, λέγων ὡς πρότερον τοὺς ὄρους ἔστησεν, ἢ ἐκείνον τὴν δίκην ὀφλεῖν. οὐ πρότερόν γ' ἢ παρὰ σοί, νῦν εἰ ἀληθῆ λέγεις. δῆλον γὰρ ὅτι καταγνοὺς ἀδικίαν αὐτοῦ ταῦτ' ἐποίεις. εἶτα καὶ γελοῖον τοῦτο λέγειν, ὥσπερ οὐκ εἰδότες ὑμῶν, ὅτι πάντες οἱ τὰ τοιαῦτ' ἀδικοῦντες σκοποῦσθ' τί λέξουσιν, καὶ οὐδεὶς πάποτ' ὄφλε σιωπῶν οὐδ' ἀδικεῖν ὁμολογῶν· ἀλλ' ἐπειδὴν οἶμαι μηδὲν ἀληθὲς λέγων ἐξελεγχθῆ, τότε γιγνώσκειται ὁποῖός ἐστιν.
- 13 ὅπερ καὶ οὗτος ἐμοιγε δοκεῖ πάσχειν. ἐπεὶ, φέρε, πῶς

ἔστι δίκαιον, ἐὰν μὲν ὀγδοήκοντα μνῶν θῆς ὄρους, ὀγδοήκοντα μναῖς εἶναι τὴν προῖκα, ἐὰν δὲ πλείονος πλέον, ἐὰν δ' ἐλάττονος ἔλαττον; ἢ πῶς ἔστι δίκαιον, τῆς ἀδελφῆς τῆς σῆς μηδέπω καὶ τήμερον ἄλλω συν-οικουσίης μῆδ' ἀπηλλαγμένης Ἀφόβου, μῆδὲ τὴν προῖκα δεδωκότος σοῦ, μῆδ' ὑπὲρ τούτων εἰς βάσανον μῆδ' εἰς ἄλλο δίκαιον μῆδὲν καταφεύγειν ἐθέλοντος, ὅτι σὺ στῆσαι φῆς ὄρους, σὸν εἶναι τὸ χωρίον; ἐγὼ μὲν οὐ-δαμῶς οἶμαι· τὴν γὰρ ἀλήθειαν σκεπτέον, οὐχ ἅ τις 880 αὐτῷ παρεσκεύασεν ἐξεπίτηδες εἰς τὸ λέγειν τι δοκεῖν, 14 ὥσπερ ὑμεῖς. ἔπειτα τὸ δεινότατον· εἰ καὶ δεδωκότες ἦθ' ὡς μάλιστα τὴν προῖκα, ἣν οὐ δεδώκατε, τίς ὁ τούτων αἴτιος; οὐχ ὑμεῖς, ἐπεὶ ταῦτ' ἐπὶ τὰμ' ἔδοτε; οὐχ ὄλοις ἔτεσιν πρότερον δέκα τὰμὰ λαβῶν εἶχεν ἐκεῖνος ὧν ὤφλεν τὴν δίκην, ἢ κηδεστήν σοι γενέσθαι; ἢ σὲ μὲν δεῖ κομίσασθαι πάντα, τὸν δὲ καὶ καταδικασάμενον καὶ δι' ὀρφανίαν ἠδικομένον καὶ προικὸς ἀληθινῆς ἀπεστερημένον, ὃν μόνον ἀνθρώπων οὐδὲ τῆς ἐπωβελίας ἄξιον ἦν κινδυνεύειν, ἠναγκάσθαι τοιαῦτα παθεῖν, κεκομισμένον μῆδ' ὀτιοῦν, καὶ ταῦτ' ἐθέλοντα ποιεῖν ἐφ' ὑμῖν αὐτοῖς, εἰ τι τῶν δεόντων ἐβούλεσθε πράττειν;

XXXII.

ΠΡΟΣ ΖΗΝΟΘΕΜΙΝ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ.

ΤΠΟΘΕΣΙΣ.

Δανεισάμενος παρὰ Δήμωνος, ἐνὸς τῶν Δημοσθένους συγγενῶν, ἔμπορός τις, Πρωῶτος ὄνομα, ἐπρίλατο τοῦ ἀργυρίου σίτον ἐν Συρακούσαις, καὶ τοῦτον ἐκόμισεν εἰς Ἀθήνας ἐπὶ νεῶς, ἧς Ἠγέστρατος ἐναυκλήρει. Ἠγέστρατος δὲ καὶ

Ζηνοθέμεις, πρὸς ὃν ἔστιν ἡ παραγραφή, Μασσαλιῶται μὲν
 ἦσαν τὸ γένος, κακούργημα δὲ τοιοῦτον ἐν Συρακούσαις
 ἔκακούργησαν, ὡς ὁ ῥήτωρ φησίν. ἐδανείσαντο χρήματα, 881
 ταῦτα δ' εἰς μὲν τὴν ναῦν οὐκ ἐνέθεντο, λάθρα δ' εἰς τὴν
 Μασσαλλίαν ἀπέστειλαν, ἀποστερηθῆσαι τοὺς δανείσαντας βεβου-
 2 λευμένοι. ἐπειδὴ γὰρ ἐγγράπτ' ἐν τῷ συμβολαίῳ, εἰ πάθοι
 τι ἢ ναῦς, μὴ ἀπαιτεῖσθαι αὐτοὺς τὰ χρήματα, ἐσκέψαντο
 καταδῦσαι τὴν ναῦν. νύκτωρ οὖν ἐν τῷ πλῶ κατελθὼν ὁ
 Ἑγέστρατος διέκοπτε τοῦ πλοίου τὸ ἕδαφος. φωραθεὶς δὲ
 καὶ φεύγων τοὺς ἐπιβάτας εἰς τὴν θάλασσαν εἰσπίπτει καὶ
 παραχρῆμ' ἀπόλλυται. ὁ τοίνυν Ζηνοθέμεις, ὁ κοινωνὸς, ὡς
 φησιν ὁ ῥήτωρ, τοῦ Ἑγεστράτου, μόλις σωθείσης εἰς Ἀθή-
 νας τῆς νεῶς, ἡμφισβῆται τοῦ σίτου, λέγων εἶναι τὸν σῖτον
 Ἑγεστράτου, ἐκείνον δὲ παρ' ἑαυτοῦ δεδανείσθαι χρήματα.
 3 ἐνστάτων δὲ αὐτῷ τοῦ τε Πρώτου καὶ τοῦ Δήμωνος, ἀμ-
 φοτέροις ἔλαχε δίκην ἐμπορικὴν. καὶ τὸν Πρῶτον ἐξ ἐρήμης
 ἔλὼν ἐκόνθ', ὡς φησι Δημοσθένης, καὶ συγκακουροῦντα,
 εἰσάγει καὶ τὸν Δήμονα δεύτερον εἰς τὸ δικαστήριον. ὁ δὲ
 παραγράφεται μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην, νόμον πα-
 ρεχόμενος τὸν διδόντα τοῖς ἐμπόροις τὰς δίκας εἶναι περὶ
 τῶν Ἀθήναζε καὶ τῶν Ἀθήνηθεν συμβολαίων· Ζηνοθέμιδι
 4 δὲ φησι μηδὲν συμβόλαιον εἶναι πρὸς αὐτόν. καὶ ὁ μὲν
 ἀγὼν ἔστι παραγραφικός, ὁ δὲ λόγος, ὡς τῆς εὐθυδικίας
 τοῦ πράγματος εἰσηγμένης, οὕτως εἴρηται, περὶ τοῦ μὴ Ζη-
 νοθέμιδος εἶναι τὸν σῖτον, ἀλλὰ τοῦ Πρώτου, ᾧ ὁ Δήμων
 ἐδάνεισε τὸ ἀργύριον. οὐ γὰρ βούλεται δοκεῖν ῥήματι τοῦ
 νόμου μόνον ἰσχυρίζεσθαι κατὰ τὸ πρᾶγμ' ἀδικῶν, ἀλλὰ 882
 δεικνυσιν ὡς θαρρεῖ μὲν καὶ τῇ εὐθείᾳ, ἐκ περιουσίας δ'
 αὐτῷ καὶ παραγραφὴν ὁ νόμος δίδωσι.

Ἄνδρες δικασταί, βούλομαι παραγεγραμμένος μὴ
 εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην, περὶ τῶν νόμων πρῶτον
 εἶπεῖν, καθ' οὗς παρεγραψάμην. οἱ νόμοι κελεύουσιν

ὧ ἄνδρες δικασταί, τὰς δίκας εἶναι τοῖς ναυκλήροις καὶ τοῖς ἐμπόροις τῶν Ἀθήναζε καὶ τῶν Ἀθήνηθεν συμβολαίων, καὶ περὶ ὧν ἂν ὧσι συγγραφαί· ἐὰν δέ τις παρὰ ταῦτα δικάζηται, μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην. τουτῶι τοίνυν Ζηνοθέμιδι πρὸς μὲν ἔμ' ὅτι οὐδὲν ἦν συμβόλαιον οὐδὲ συγγραφή, καὐτὸς ὁμολογεῖ ἐν τῷ ἐγκλήματι· δανεῖσαι δέ φησιν Ἑγεστράτῳ ναυκλήρῳ, τούτου δ' ἀπολομένου ἐν τῷ πελάγει, ἡμᾶς τὸ ναῦλον σφετερίσασθαι· τουτὶ τὸ ἐγκλημ' ἐστίν. ἐκ δὴ τοῦ αὐτοῦ λόγου τὴν τε δίκην οὐκ εἰσαγώγιμον οὐσαν μαθήσεσθε, καὶ τὴν ὄλην ἐπιβουλήν καὶ πονηρίαν τουτῶι τοῦ ἀνθρώπου ὄψεσθε. δέομαι δ' ὑμῶν πάντων ὧ ἄνδρες δικασταί, εἴπερ ἄλλῳ τινὶ πρόποτε πράγματι τὸν νοῦν προσέσχετε, καὶ τούτῳ προσσχεῖν· ἀκούσεσθε γὰρ ἀνθρώπου τόλμαν καὶ πονηρίαν οὐ τὴν τυχοῦσαν, ἄνπερ ἐγὼ τὰ πεπραγμέν' αὐτῷ πρὸς ὑμᾶς πολλάκις 883 εἶπειν δυνηθῶ. οἶμαι δέ.

4 Ζηνόθεμις γὰρ οὕτως, ὧν ὑπηρέτης Ἑγεστράτου τοῦ ναυκλήρου, ὃν καὐτὸς ἔγραψεν ἐν τῷ ἐγκλήματι, ὡς ἐν τῷ πελάγει ἀπώλετο (πῶς δ', οὐ προσέγραψεν, ἀλλ' ἐγὼ φράσω), ἀδίκημα τοιουτοῦ μετ' ἐκείνου συνεσκευάσατο. χρήματ' ἐν ταῖς Συρακούσαις ἐδανείζεθ' οὗτος κάκεινος. ὠμολόγει δ' ἐκεῖνος μὲν πρὸς τοὺς τούτῳ δανείζοντας, εἴ τις ἔροιτο, ἐνεῖναι σίτον ἐν τῇ νηὶ τούτῳ πολύν, οὗτος δὲ πρὸς τοὺς ἐκείνῳ, τὸν γόμον οἰκεῖον ἔχειν αὐτὸν τῆς νεῶς· ὧν δ' ὁ μὲν ναυκλήρος, ὁ δ' ἐπιβάτης, ἐπιστεύοντ' εἰκότως ἃ περὶ ἀλ-
5 λήλων ἔλεγον. λαμβάνοντες δὲ τὰ χρήματα, οἴκαδ' ἀπέστελλον εἰς τὴν Μασσαλίαν, καὶ οὐδὲν εἰς τὴν ναῦν εἰσέφερον. οὐσῶν δὲ τῶν συγγραφῶν, ὥσπερ εἰώθασιν ἄπασαι, σωθείσης τῆς νεῶς ἀποδοῦναι τὰ χρήματα,

ἔν' ἀποστερήσαιεν τοὺς δανείσαντας, τὴν ναῦν κατα-
 δῦσαι ἐβουλεύσαντο. ὁ μὲν οὖν Ἑγέστρατος, ὡς ἀπὸ
 τῆς γῆς ἀπῆραν δυοῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν πλοῦν, κατα-
 βὰς τῆς νυκτὸς εἰς κοίλην ναῦν, διέκοπτε τοῦ πλοίου
 τοῦδαφος. οὕτωσ' ὁ, ὡς οὐδὲν εἰδῶς, ἄνω μετὰ τῶν
 ἄλλων ἐπιβατῶν διέτριβεν. ψόφου δὲ γενομένου, αἰ-
 σθάνονται οἱ ἐν τῷ πλοίῳ, ὅτι κακόν τι ἐν κοίλῃ νηί
 6 γίννεται, καὶ βοηθοῦσι κάτω. ὡς δ' ἤλίσκεθ' ὁ Ἑγέ-
 στρατος καὶ δίκην δώσειν ὑπελάμβανε, φεύγει καὶ ἐκ-
 διωκόμενος φέπει αὐτὸν εἰς τὴν θάλατταν, διαμαρτῶν
 δὲ τοῦ λέμβου διὰ τὸ νύκτ' εἶναι, ἀπεπνίγη. ἐκεῖνος
 μὲν οὖν οὕτως, ὥσπερ ἄξιός ἦν, κακὸς κακῶς ἀπώ- 884
 λετο, ἀ τοὺς ἄλλους ἐπεβούλευσε ποιῆσαι, ταῦτα παθὼν
 7 αὐτός. οὕτωσ' ὁ κοινωνὸς αὐτοῦ καὶ συνεργός, τὸ
 μὲν πρῶτον εὐθὺς ἐν τῷ πλοίῳ παρὰ τὰ δίκηματα, ὡς
 οὐδὲν εἰδῶς, ἀλλ' ἐκπεπληγμένος καὶ αὐτός, ἔπειθε τὸν
 προφρέα καὶ τοὺς ναύτας εἰς τὸν λέμβον ἐκβαίνειν καὶ
 ἐκλείπειν τὴν ναῦν τὴν ταχίστην, ὡς ἀνεπίστου τῆς
 σωτηρίας οὔσης καὶ καταδυσομένης τῆς νεῶς αὐτίκα
 μάλα, ἔν', ὅπερ διενοήθησαν, τοῦτ' ἐπιτελεσθεῖη καὶ
 8 ἡ ναῦς ἀπόλοιτο καὶ τὰ συμβόλαι' ἀποστερήσαιεν. ἀπο-
 τυχῶν δὲ τούτου, καὶ τοῦ παρ' ἡμῶν ἐμπλέοντος ἐναν-
 τιωθέντος, καὶ τοῖς ναύταις μισθοῦς, εἰ διασώσαιεν
 τὴν ναῦν, μεγάλους ἐπαγγελιαμένους, σωθείσης εἰς Κε-
 φαλληνίαν τῆς νεῶς διὰ τοὺς θεοὺς μάλιστα γε, εἶτα
 καὶ διὰ τὴν τῶν ναυτῶν ἀρετὴν, πάλιν μετὰ τῶν
 Μασσαλιωτῶν τῶν τοῦ Ἑγεστράτου πολιτῶν μὴ κατα-
 πλεῖν Ἀθήναζε τὸ πλοῖον ἐπραττε, λέγων ὡς αὐτός τε
 καὶ τὰ χρήματ' ἐκεῖθεν ἔστι, καὶ ὁ ναύκληρος εἶη καὶ
 9 οἱ δεδανεικότες Μασσαλιῶται. ἀποτυχῶν δὲ καὶ τούτου,
 καὶ τῶν ἀρχόντων τῶν ἐν τῇ Κεφαλληνίᾳ γνόντων

Ἀθήναζε τὴν ναῦν καταπλεῖν, ὄθενπερ ἀνήχθη, ὃν οὐδ' ἂν εἰς ἐλθεῖν ᾤετο δεῦρο τολμῆσαι τοιαῦτά γ' ἐσκευωρημένον καὶ πεποιηκότα, οὗτος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοσοῦτον ὑπερβέβληκεν ἀναιδέα καὶ τόλμη, ὥστ' οὐκ ἐλήλυθεν μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῦ σίτου τοῦ ἡμετέρου ἀμφισβητήσας ἡμῖν δίκην προσεῖληχεν.

- 10 Τί οὖν ποτ' ἐστὶ τὸ αἴτιον, καὶ τῷ ποτ' ἐπηρμένος οὗτος καὶ ἐλήλυθε καὶ τὴν δίκην εἰληχεν; ἐγὼ ὑμῖν ἐρῶ ἄνδρες δικασταί, ἀχθόμενος μὲν νῆ τὸν Δία καὶ θεοῦς, ἀναγκαζόμενος δέ. ἔστιν ἐργαστήριον μοχθηρῶν ⁸⁸⁵ ἀνθρώπων συνεστηκότων ἐν τῷ Πειραιεῖ· οὓς οὐδ' 11 ὑμεῖς ἀγνοήσαιτ' ἂν ἰδόντες. ἐκ τούτων ἓν', ἠνίχ' οὗτος ἐπραττεν ὅπως ἢ ναῦς μὴ κατέλευσεται δεῦρο, πρεσβευτήν ἐκ βουλῆς τινα λαμβάνομεν γνώριμον οὐτωσί, ὃ τι δ' ἦν οὐκ εἰδότες, ἀτύχημ' οὐδὲν ἔλαττον, εἰ οἶόν τ' εἶπειν, ἀτυχήσαντες, ἢ τὸ ἐξ ἀρχῆς πονηροῖς ἀνθρώποις συμμείξαι. οὗτος ὁ πεμφθεὶς ὑφ' ἡμῶν, Ἀριστοφῶν ὄνομ' αὐτῷ, ὃς καὶ τὰ τοῦ Μικκαλίωνος πράγματ' ἐσκευώρηται (ταῦτα γὰρ νῦν ἀκούομεν), ἡργολάβηκεν αὐτὸς καὶ κατεπήγγελται τουτφί, καὶ ὄλωσ ἐστὶν ὁ πάντα πράττων οὗτος· ὁδὸ δ' ἄσμενος δέδεκται 12 ταῦτα. ὥς γὰρ διήμαρτε τοῦ διαφθαρήναι τὸ πλοῖον, οὐκ ἔχων ἀποδοῦναι τὰ χρήματα τοῖς δανείασσι (πῶς γὰρ, ἄ γ' ἐξ ἀρχῆς μὴ ἐνέθετο;) ἀντιποιεῖται τῶν ἡμετέρων, καὶ φησὶ τῷ Ἡγεστράτῳ ἐπὶ τούτῳ τῷ σίτῳ δεδανεικέναι, ὃν ὁ παρ' ἡμῶν ἐπιπλέων ἐπρίατο. οἱ δὲ δανεισταὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἠπατημένοι, ὄρωντες ἑαυτοῖς ἀντὶ τῶν χρημάτων ἀνθρώπον πονηρὸν χρήστην, ἄλλο δ' οὐδέν, ἐλπιδ' ἔχοντες ὑπὸ τούτου παρακρουσθέντων ὑμῶν ἐκ τῶν ἡμετέρων ἀπολήψεσθαι τὰ ἑαυτῶν, ὃν ἴσασι ψευδόμενον ταῦτα καθ' ἡμῶν,

τούτῳ συνδικεῖν ἀναγκάζονται τοῦ συμφέροντος εἴνεκα τοῦ ἑαυτῶν.

- 13 Τὸ μὲν οὖν πρᾶγμ', ὑπὲρ οὗ τὴν ψῆφον οἴσετε, ὡς εἰπεῖν ἐν κεφαλαίῳ, τοιοῦτόν ἐστι. βούλομαι δὲ τοὺς μάρτυρας ὧν λέγω πρῶτον ὑμῖν παρασχόμενος, μετὰ ταῦτ' ἤδη καὶ ἄλλα διδάσκειν. καὶ μοι λέγε τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

886

- 14 Ἐπειδὴ τοίνυν ἀφίκετο δεῦρο τὸ πλοῖον, γνόντων τῶν Κεφαλλήνων ἀντιπράττοντος τούτου, ὅθεν ἐξέπλευσε τὸ πλοῖον, ἐνταῦθα καὶ καταπλεῖν αὐτό, τὴν μὲν ναῦν οἱ ἐπὶ τῇ νηὶ δεδανεικότες ἐνθένδ' εὐθέως εἶχον, τὸν δὲ σῖτον ὁ ἡγορακὴς εἶχεν· ἦν δ' οὗτος ὁ ἡμῖν τὰ χρήματ' ὀφείλων. μετὰ ταῦθ' ἤκεν οὗτος ἔχων τὸν παρ' ἡμῶν πεμφθέντα πρεσβευτήν, τὸν Ἀριστοφῶντα, καὶ ἡμφεσβήτηι τοῦ σίτου, φάσκων Ἠγεστράτῳ
- 15 δεδανεικέναι. „τί λέγεις, ἄνθρωπε;“ εὐθέως ὁ Πρῶτος (τοῦτο γὰρ ἦν τοῦνομα τῷ τὸν σῖτον εἰσαγαρόντι, τῷ τὰ χρήματ' ἡμῖν ὀφείλοντι) „σὺ χρήματα δέδωκας Ἠγεστράτῳ, μεθ' οὗ τοὺς ἄλλους ἐξηπάτηκας, ὅπως δανείσῃται; καὶ σοὶ πολλάκις λέγοντος, ὅτι τοῖς προεμένοις ἀπολείται τὰ χρήματα, σὺ [οὖν] ταῦτ' ἀκούων αὐτὸς ἂν προήκω;“ ἔφη, καὶ ἀναιδῆς ἦν. „οὐκοῦν εἰ τὰ μάλιστ' ἀληθῆ λέγεις;“ τῶν παρόντων τις ὑπέλαβεν, „ὁ σὸς κοινωνὸς καὶ πολίτης, ὁ Ἠγέστρατος, ὡς ἔοικεν ἐξηπάτηκέ σε, καὶ ὑπὲρ τούτων αὐτὸς αὐτῷ
- 16 θανάτου τιμήσας ἀπόλωλεν.“ „καὶ ὅτι γ'“ ἔφη τις τῶν παρόντων, „ἀπάντων ἐστὶ συναεργὸς οὗτος ἐκείνῳ, σημείον ὑμῖν ἐρῶ· πρὸ γὰρ τοῦ διακόπτειν ἐπιχειρήσαι τὴν ναῦν, τίθενται πρὸς τινα τῶν συμπλεόντων

οὗτος καὶ ὁ Ἠγέστρατος συγγραφὴν. καίτοι εἰ μὲν εἰς πίστιν ἔδωκας, τί πρὸ τοῦ κακουργήματος ἂν τὰ βέβαι' ἐποιούῃ; εἰ δ' ἀπιστῶν ἐτύγχανες, τί οὐχ, ὥσπερ
 17 οἱ ἄλλοι, τὰ δίκαι' ἐλάμβανες ἐν τῇ γῆ;“ τί ἂν τὰ πολλὰ λέγοι τις; ἦν γὰρ οὐδ' ὀτιοῦν πλέον ἡμῖν ταῦτα λέγουσιν, ἀλλ' εἶχετο τοῦ σίτου. ἐξῆγεν αὐτὸν ὁ Πρω- 887
 τος καὶ ὁ κοινωνὸς τοῦ Πρώτου, Φέρτατος· οὐτοσὶ δ' οὐκ ἐξῆγετο, οὐδ' ἂν ἔφη διαρρηθῆν ὑπ' οὐδενὸς ἐξ-
 18 αχθῆναι, εἰ μὴ αὐτὸν ἐγὼ ἐξάξω. μετὰ ταῦτα προῦκα-
 λειθ' ὁ Πρωτος αὐτὸν καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τῆν τῶν Συρακοσίων, κἄν μὲν ἐωνημένος τὸν σίτον ἐκεῖ-
 νος φαίνεται καὶ τὰ τέλη κείμεν' ἐκείνω καὶ τὰς τιμὰς ὁ διαλύων ἐκεῖνος, τοῦτον πονηρὸν ὄντ' ἤξιοῦμεν ζη-
 μιούσθαι, εἰ δὲ μὴ, καὶ τὰ διάφορ' ἀπολαβεῖν καὶ τάλαντον προσλαβεῖν, καὶ τοῦ σίτου ἀφιστάμεθα. ταῦτ' ἐκείνου προκαλουμένου καὶ λέγοντος καὶ ἡμῶν οὐδὲν ἦν πλέον, ἀλλ' ἦν αἴρεσις ἢ τοῦτον ἐξάγειν, ἢ ἀπο-
 λωλεκέναι σωθέντα καὶ παρόντα τὰ ἡμέτερ' αὐτῶν.
 19 ὁ γὰρ αὖ Πρωτος διεμαρτύρει' ἐξάγειν, βεβαιῶν ἀνα-
 πλεῖν ἐθέλειν εἰς τὴν Σικελίαν· εἰ δὲ ταῦτ' ἐθέλοντος αὐτοῦ προησόμεθ' ἡμεῖς τούτω τὸν σίτον, οὐδὲν αὐτῷ μέλειν. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, καὶ οὐτ' ἂν ἐξ-
 αχθῆναι ἔφη, εἰ μὴ ὑπ' ἐμοῦ, οὔθ' ἂ προῦκαλεῖτο περὶ τοῦ ἀναπλεῖν ἐδέχετο, ἐν τε τῷ πλῶ τὴν συγγραφὴν ἔθετο, λέγε τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

20 Ἐπειδὴ τοίνυν οὐτ' ἐξάγεσθαι ἠθέλεν ὑπὸ τοῦ Πρώτου, οὐτ' εἰς τὴν Σικελίαν ἀναπλεῖν ἐπὶ τὰ δίκαια, προειδώς θ' ἅπαντ' ἐφαίνετο, ἃ ὁ Ἠγέστρατος ἐκακούργει, λοιπὸν ἦν ἡμῖν τοῖς ἐνθένδε μὲν πεποιη-

μένοις τὸ συμβόλαιον, παρειληφόσιν δὲ τὸν σίτον παρὰ
 21 τοῦ δικαίως ἐκεῖ πριαμένου, ἐξάγειν τοῦτον. τί γὰρ
 ἂν καὶ ἄλλ' ἐποιούμεν; οὐπω γὰρ τοῦτό γ' οὐδεὶς
 ἡμῶν τῶν κοινωνῶν ὑπελάμβανεν, ὡς ὑμεῖς γνώσεσθε 888
 ποτ' εἶναι τούτου τὸν σίτον, ὃν καταλιπεῖν οὗτος
 ἐπειθε τοὺς ναύτας, ὅπως ἀπόλοιτο τοῦ πλοίου κατα-
 δύντος. ὃ καὶ μέγιστόν ἐστι σημεῖον τοῦ μηδὲν προσ-
 ἤκειν αὐτῷ. τίς γὰρ ἂν τὸν ἑαυτοῦ σίτον ἐπειθε
 προέσθαι τοὺς σφῆξιν βουλομένους; ἢ τίς οὐκ ἂν ἐπλει-
 δεξάμενος τὴν πρόκλησιν εἰς τὴν Σικελίαν, οὐ ταῦτ'
 22 ἦν ἐλέγξει καθαρθῶς; καὶ μὴν οὐδὲ τοῦτ' ἐμέλλομεν
 ὑμῶν καταγνώσεσθαι, ὡς εἰσαγώγιμον ψηφίεσθε τούτῳ
 τὴν δίκην περὶ τούτων τῶν χρημάτων, ἃ κατὰ πολλοὺς
 τρόπους οὗτος ἐπραττεν ὅπως μὴ εἰσαγώγιμα δεῦρ'
 ἔσται, πρῶτον μὲν ὅτ' αὐτὰ καταλιπεῖν τοὺς ναύτας
 ἐπειθεν, εἶθ' ὅτ' ἐν Κεφαλληνίᾳ μὴ δεῦρο πλεῖν τὴν
 23 ναῦν ἐπραττεν. πῶς γὰρ οὐκ αἰσχρὸν καὶ δεινὸν ἂν
 γένοιτο, εἰ Κεφαλλῆνες μὲν, ὅπως τοῖς Ἀθηναίοις σωθῆ-
 τὰ χρήματα, δεῦρο πλεῖν τὴν ναῦν ἐκριναν, ὑμεῖς δ'
 ὄντες Ἀθηναῖοι, τὰ τῶν πολιτῶν τοῖς καταποντίσαι βου-
 ληθεῖσι δοῦναι γνώριτε, καὶ ἃ μὴ καταπλεῖν ὅλως οὗτος
 δεῦρ' ἐπραττε, ταῦτ' εἰσαγώγιμα τούτῳ ψηφίσαισθε;
 μὴ δῆρ', ὦ Ζεῦ καὶ θεοί. λέγε δὴ μοι τί παραγέγραμμαι.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

Λέγε δὴ μοι τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

24 Ὅτι μὲν τοίνυν ἐκ τῶν νόμων παρεγραψάμην μὴ
 εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην, ἱκανῶς οἶμαι δεδειχθαι
 τέχνην δ' ἀκούσεσθε τοῦ σοφοῦ τοῦ ταῦτα πάντα

συντεθηκότος, τοῦ Ἀριστοφῶντος. ὡς γὰρ ἐκ τῶν
 πραγμάτων ἀπλῶς οὐδὲν ἐώρων δίκαιον ἑαυτοῖς ἐνόν,
 ἐπικηρυκεύονται τῷ Πρωτῷ καὶ πείθουσι τὸν ἄνθρω- 889
 πον ἐνδοῦναι τὰ πράγμαθ' ἑαυτοῖς, πράττοντες μὲν
 ὡς εἶκε καὶ ἐξ ἀρχῆς τοῦτο, ὡς ἡμῖν νῦν φανερόν
 25 γέγονεν, οὐ δυνάμενοι δὲ πείσαι. ὁ γὰρ Πρωτός, ἕως
 μὲν ᾤετο τὸν σίτον κέρδος ἐλθόντα ποιήσειν, ἀντείχετο
 τούτου, καὶ μᾶλλον ἤρειθ' αὐτός τε κερδᾶναι καὶ ἡμῖν
 τὰ δίκαι' ἀποδοῦναι, ἢ κατακοινωνήσας τούτοις, τῆς μὲν
 ὠφελείας τούτους ποιῆσαι μερίτας, ἡμᾶς δ' ἀδικῆσαι·
 ὡς δὲ δεῦρ' ἤκοντος αὐτοῦ καὶ περὶ ταῦτα πραγματενο-
 μένου, ἐπανῆκεν ὁ σίτος, ἄλλην εὐθέως ἔλαβε γνώμην.
 26 καὶ ἅμ' (εἰρήσεται γὰρ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πᾶσα πρὸς ὑμᾶς
 ἢ ἀλήθεια) καὶ ἡμεῖς οἱ δεδανεικότες προσεκρούομεν
 αὐτῷ καὶ πικρῶς εἶχομεν, τῆς τε ζημίας ἐφ' ἡμᾶς λούσης
 τῆς περὶ τὸν σίτον, καὶ συκοφάντην ἀντὶ χρημάτων
 αἰτιώμενοι τοῦτον ἡμῖν κεκομικέναι. ἐκ τούτων, οὐδὲ
 φύσει χρηστὸς ὢν ἄνθρωπος δηλονότι, ἐπὶ τούτους
 ἀποκλίνει, καὶ συγχωρεῖ τὴν δίκην ἔρημον ὀφλεῖν, ἢν
 οὗτος αὐτῷ λαγγάνει τότε, ὅτ' οὐπω ταῦτ' ἐφρόνουν.
 27 εἰ μὲν γὰρ ἀφῆκε τὸν Πρωτόν, ἐξελέλεγκτ' ἂν εὐθέως
 ἡμᾶς συκοφαντῶν· ὀφλεῖν δὲ παρῶν ἐκεῖνος οὐ συνε-
 χῶρει, ἴν' ἔαν μὲν αὐτῷ ποιῶσιν ἢ ὁμολογήκασιν· εἰ
 δὲ μῆ, τὴν ἔρημον ἀντιτάξῃ. ἀλλὰ τί ταῦτα; εἰ μὲν
 γὰρ ἂ γέγραφεν οὗτος εἰς τὸ ἔγκλημ' ἐποίει, οὐκ ὀφλεῖν
 ἂν δίκην δικαίως, ἀλλ' ἀποθανεῖν ὁ Πρωτός ἐμοιγε
 δοκεῖ. εἰ γὰρ ἐν κακοῖς καὶ χειμῶνι τοσοῦτον οἶνον
 ἐπινεν, ὥσθ' ὅμοιον εἶναι μανία, τί οὐκ ἄξιός ἐστι
 28 παθεῖν; ἢ εἰ γράμματ' ἔκλεπτεν; ἢ εἰ ὑπανέφωγεν; ἀλλὰ
 ταῦτα μὲν αὐτοὶ πρὸς ἑαυτοὺς ὑμεῖς ὅπως ποτ' ἔχει
 διακρινεῖσθε· τῇ δ' ἐμῇ δίκῃ μηδὲν ἐκείνης πρόσαγε. 890

εἰ τί σ' ἠδίκηκεν ὁ Πρῶτος ἢ λέγων ἢ ποιῶν, ἔχεις ὡς ἔοικε δίκην· οὐδεὶς ἡμῶν ἐκώλυεν, οὐδὲ νῦν παραιτεῖται. εἰ σεσυκοφάντηκας, οὐ περιεργαζόμεθα. νῆ Δί',
 29 ἄλλ' ἐκποδῶν ἔστιν ἄνθρωπος. διὰ γ' ὑμᾶς, ἵνα τὰς τε μαρτυρίας τὰς ἡμετέρας λήπῃ, καὶ νῦν ὑμεῖς ὅ τι ἂν βούλησθε λέγητε κατ' αὐτοῦ. εἰ γὰρ μὴ δι' ὑμῶν ἔρημος ἐγένεθ' ἡ δίκη, ἅμ' ἂν αὐτὸν προσεκαλοῦ καὶ κατηγγύας πρὸς τὸν πολέμαρχον, καὶ εἰ μὲν κατέστησέ σοι τοὺς ἐγγυητάς, μένειν ἠναγκάζετ' ἄν, ἢ σὺ παρ' ὧν λήψῃ δίκην ἐτοίμους εἶχες, εἰ δὲ μὴ κατέστησεν, εἰς τὸ
 30 οἴκημ' ἂν ἦει. νῦν δὲ κοινωσάμενοι τὸ πρᾶγμα, ὁ μὲν διὰ σοῦ τὴν γεγонуῖαν ἐκδειαν οὐκ ἀποδώσειν ἡμῖν οἴεται, σὺ δ' ἐκείνου κατηγορῶν τῶν ἡμετέρων κύριος γενήσεσθαι. τεκμήριον δέ· ἐγὼ μὲν γὰρ αὐτὸν κλητεύσω, σὺ δ' οὔτε κατηγγύησας οὔτε νῦν κλητεύσεις.

31 "Ἐτι τοίνυν ἐτέρα τις ἔστιν ἐλπίς αὐτοῖς τοῦ παρὰ κρούσεσθαι καὶ φενακίειν ὑμᾶς. αἰτιάσονται Δημοσθένην, καὶ ἐκείνῳ με πιστεύοντα φήσουσιν ἐξάγειν τουτονί, ὑπολαμβάνοντες τῷ φήτορα καὶ γνώριμον εἶναι ἐκείνου πιθανὴν ἔχειν τὴν αἰτίαν. ἐμοὶ δ' ἔστι μὲν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι Δημοσθένους οἰκείος γένει (καὶ πάντας ὑμῖν ὄμνυμι τοὺς θεοὺς ἢ μὴν ἐρεῖν τάληθῆ),
 32 προσελθόντος δ' αὐτῷ μου καὶ παρεῖναι καὶ βοηθεῖν ἀξιοῦντος εἰ τι ἔχοι, „Δήμων“, ἔφη, „ἐγὼ ποιήσω μὲν ὡς ἂν σὺ κελεύῃς· καὶ γὰρ ἂν δεινὸν εἶη. δεῖ μέντοι καὶ τὸ σαντοῦ καὶ τοῦμόν λογίσασθαι. ἐμοὶ συμβέ- 891
 βηκεν, ἀφ' οὔ περὶ τῶν κοινῶν λέγειν ἠρξάμην, μηδὲ πρὸς ἓν πρᾶγμ' ἴδιον προσεληλυθῆναι· ἀλλὰ καὶ τῆς πολιτείας αὐτῆς τὰ τοιαῦτ' ἐξέστηκα

(Desunt quaedam.)

XXXIII.

ΠΡΟΣ ΑΠΑΤΟΥΡΙΟΝ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ.

ΤΠΟΘΕΣΙΣ.

Ὁ παραγραφόμενος τὴν δίκην ἰδίᾳ μὲν τινα συμβόλαια πρὸς Ἀπατούριον ἔχων ἄφεςιν ἐπ' ἐκείνοις καὶ ἀπαλλαγὴν ἐποίησατο, νῦν δ' ὅπερ Παρμένοντος ἐγκαλεῖται καὶ ἀπαιτεῖται χρήματα. ὁ γὰρ Παρμένων πολίτης μὲν ἦν τοῦ ἐμπορίου τοῦ Ἀπατουρίου Βυζάντιος, φυγὴν δ' ἐκ τῆς πατρίδος κατεδεδίκαστο. φίλῳ δὲ κατ' ἀρχὰς τῷ Ἀπατουρίῳ χρωόμενος, ὕστερον προσκρούσας εἰς δίκας ἤλθε, καὶ ἐδίωκε τὸν Ἀπατούριον πληγῶν τε καὶ βλάβης, κάκεινος αὐτῷ Παρμένοντι δίκην ἀντέλαχεν. ὁ μὲν οὖν Ἀπατούριος ἐνὶ διαιτητῇ τὸ πρᾶγμ' ἐπιτραπῆναι φησὶν Ἀριστοκλεῖ, κάκεινον καταγνώσθαι τοῦ Παρμένοντος· διόπερ ἐπὶ τοῦτον ἦκει τὸν νῦν παραγραφόμενον τὴν δίκην, ἐγγυητὴν τοῦ Παρμένοντος γεγενῆσθαι φάσκων. ὁ δ' οὐδὲν τούτων ὁμολογεῖ, ἀλλὰ πρῶτον μὲν φησὶ τρισὼν αὐτοὺς ἐπιτρέψαι διαιτηταῖς, οὐχ ἐνὶ τῷ Ἀριστοκλεῖ, ἔπειτ' ἐγγυητὴν τοῦ Παρμένοντος ἐν ταῖς συνθήκαις Ἀρχιπτον γραφῆναι, κάκεινας δ' ἀφανισθῆναι τὰς συνθήκας κακουργίᾳ τοῦ Ἀπατουρίου, πείσαντος τὸν Ἀριστοκλέα τὸν ἔχοντ' αὐτὰς μὴ κομίζειν εἰς μέσον, ἀλλὰ λέγειν 892 ὡς ἀπολώλεκε τὸ γραμματεῖον καθυέδων ὁ παῖς· ἐτέρας δ' οὐκέτι γραφῆναι συνθήκας, οὐδ' ἐπιτραπῆναι τὸ πρᾶγμα διαιτῇ, τῆς μὲν πρότερον ἀναιρεθείσης τῇ τῶν συνθηκῶν ἀπωλείᾳ, δευτέρας δ' οὐκέτι συμβαθείσης αὐτοῖς· τὸν δ' Ἀριστοκλέα παρὰ πάντα τὰ δίκαια κατὰ τοῦ Παρμένοντος ἀποφήμασθαι οὐκέτ' ὄντα διαιτητὴν, καὶ ταῦτ' ἀποδημοῦντός τε τοῦ Παρμένοντος κατὰ συμφορὰν μεγάλην, καὶ ἀπηγορευκότος αὐτῷ μὴ διαιτᾶν. ταῦτά τ' οὖν ὁ τὴν δίκην φεύγων προτείνεται τὰ δίκαια, καὶ παραγράφεται τὸν ἀγῶνα, λέγων ἐπὶ μὲν τοῖς γενομένοις αὐτῷ πρὸς Ἀπατούριον συμ-

βολαίοις ἄφρασι ὑπάρξαι, ὕστερον δ' οὐδὲν ἔτι γεγενῆσθαι συμβόλαιον, περὶ δὲ τῶν τοιούτων τοὺς νόμους μὴ διδόναι δικάζεσθαι.

Τοῖς μὲν ἐμπόροις ὧ ἄνδρες δικασταὶ καὶ τοῖς ναυκλήροις κελεύει ὁ νόμος εἶναι τὰς δίκας πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, εἴαν τι ἀδικῶνται ἐν τῷ ἐμπορίῳ ἢ ἐν-θύνδε ποι πλείοντες ἢ ἐτέρωθεν δεῦρο, καὶ τοῖς ἀδικούσι δεσμὸν ἔταξε τοῦπιτίμιον, ἕως ἂν ἐκτείσωσιν ὃ τι ἂν αὐτῶν καταγνωσθῆ, ἵνα μηδεὶς ἀδικῆ μηδένα τῶν ἐμπόρων εἰκῆ. τοῖς δὲ περὶ τῶν μὴ γενομένων συμβολαίων εἰς κρίσιν καθισταμένοις ἐπὶ τὴν παραγραφὴν καταφεύγειν ἔδωκεν ὁ νόμος, ἵνα μηδεὶς συ-898 κοφαντῆται, ἀλλ' αὐτοῖς τοῖς τῇ ἀληθείᾳ ἀδικουμένοις τῶν ἐμπόρων καὶ τῶν ναυκλήρων αἱ δίκαι ὦσιν. καὶ πολλοὶ ἤδη τῶν φευγόντων ἐν ταῖς ἐμπορικαῖς, παραγραφάμενοι κατὰ τὸν νόμον τουτουὶ καὶ εἰσελθόντες εἰς ὑμᾶς, ἐξήλεγξαν τοὺς δικαζομένους ἀδίκως ἐγκαλοῦντας, καὶ ἐπὶ τῇ προφάσει τοῦ ἐμπορευέσθαι συκοφαντοῦντας. ὁ μὲν οὖν μετὰ τούτου μοι ἐπιβεβουλευκῶς καὶ τὸν ἀγῶνα τουτουὶ κατεσκευακῶς, προϊόντος τοῦ λόγου καταφανῆς ὑμῖν ἔσται· ἐγκαλοῦντος δέ μοι Ἀπατουρίου τῷ ψευδῇ καὶ παρὰ τοὺς νόμους δικαζομένου, καὶ ὅσα μὲν ἐμοὶ καὶ τούτῳ ἐγένετο συμβόλαια, πάντων ἀπαλλαγῆς καὶ ἀφέσεως γενομένης, ἄλλου δὲ συμβολαίου οὐκ ὄντος ἐμοὶ πρὸς τοῦτον, οὔτε ναυτικοῦ οὔτ' ἐγγείου, παρεγραψάμην τὴν δίκην μὴ εἰσαγωγίμον εἶναι κατὰ τοὺς νόμους τουτουσί.

NOMOI.

Ἵς τοίνυν παρὰ τοὺς νόμους τούτους εἰληχέ μοι τὴν δίκην Ἀπατούριος καὶ τὰ ψευδῆ ἐγκέκλημεν, ἐκ

πολλῶν ὑμῖν τοῦτ' ἐπιδείξω. ἐγὼ γὰρ ὧ ἄνδρες δικασταὶ πολλὸν ἤδη χρόνον ἐπὶ τῆς ἐργασίας ὦν τῆς κατὰ θάλατταν, μέχρι μὲν τινος αὐτὸς ἐκινδύνευον, οὐπὼ δ' ἔτη ἐστὶν ἑπτὰ, ἀφ' οὗ τὸ μὲν πλεῖν καταλέλυκα, μέτρια δ' ἔχων τούτοις πειρῶμαι ναυτικοῖς ἐργάζεσθαι.

5 διὰ δὲ τὸ ἀφίχθαι πολλαχόσε καὶ διὰ τὸ εἶναι μοι τὰς διατριβὰς περὶ τὸ ἐμπόριον, γνωρίμως ἔχω τοῖς πλείστοις τῶν πλεόντων τὴν θάλατταν· τούτοις δὲ τοῖς ἐκ Βυζαντίου καὶ πάνυ οικειῶς χρῶμαι, διὰ τὸ ἐνδιατρίψαι αὐτόθι. ἔχοντος δέ μου οὕτως ὡς λέγω, κατέ- 891

πλευσαν δεῦρο τρίτον ἔτος οὕτως τε καὶ πολίτης αὐτοῦ Παρμένων, Βυζάντιος μὲν τὸ γένος, φηγὰς δ' ἐκείθεν.

6 προσελθόντες δέ μοι ἐν τῷ ἐμπορίῳ οὗτος καὶ ὁ Παρμένων, ἐμνήσθησαν περὶ ἀργυρίου. ἔτυχε δὲ οὕτωσι ὀφείλων ἐπὶ τῇ νηὶ τῇ ἑαυτοῦ τετταράκοντα μνᾶς, καὶ οἱ χρῆσται κατήπειγον αὐτὸν ἀπαιτοῦντες καὶ ἐνεβάτενον εἰς τὴν ναῦν, εἰληφότες τῇ ὑπερημερίᾳ. ἀπορουμένῳ δ' αὐτῷ, μνᾶς μὲν δέκα ὁ Παρμένων ὠμολόγησε δῶσειν, τριάκοντα δὲ μνᾶς ἐδεῖτό μου οὗτος συνευπορῆσαι, αἰτιώμενος τοὺς χρήστας ἐπιθυμοῦντας τῆς νεῆς διαβεβληκέναι αὐτὸν ἐν τῷ ἐμπορίῳ, ἵνα κατὰσχῶσι τὴν ναῦν εἰς ἀπορίαν καταστήσαντες τοῦ

7 ἀποδοῦναι τὰ χρήματα. ἐμοὶ μὲν οὖν οὐκ ἔτυχε παρὸν ἀργύριον, χρώμενος δ' Ἡρακλείδῃ τῷ τραπεζίτῃ, ἔπεισα αὐτὸν δανείσαι τὰ χρήματα λαβόντα ἐμὲ ἐγγυητήν. ἤδη δὲ τῶν τριάκοντα μνῶν πεπορισμένων, ἔτυχε προσκερουκῶς τι τούτῳ ὁ Παρμένων· ὠμολογηκῶς δ' εὐπορήσειν αὐτῷ δέκα μνᾶς, καὶ τούτων δεδωκῶς τὰς τρεῖς, διὰ τὸ προειμένον ἀργύριον ἠναγκάζετο καὶ τὸ

8 λοιπὸν διδόναι. αὐτὸς μὲν οὖν διὰ τοῦτ' οὐκ ἐβούλετο ποιήσασθαι τὸ συμβόλαιον, ἐμὲ δ' ἐκέλευε πρᾶξαι

ὅπως αὐτῷ ὡς ἀσφαλέστατα ἔξει. λαβὼν δ' ἐγὼ τὰς ἑπτὰ μνᾶς παρὰ τοῦ Παρμένοντος, καὶ τὰς τρεῖς, ἃς προειλήφει οὗτος παρ' ἐκείνου, ἀνομολογησάμενος πρὸς τοῦτον, ὦνῃν ποιοῦμαι τῆς νεῶς καὶ τῶν παιδῶν, ἕως ἀποδοίῃ τὰς τε δέκα μνᾶς, ἃς δι' ἐμοῦ ἔλαβε, καὶ τὰς τριάκοντα, ἧν κατέστησεν ἐμὲ ἐγγυητὴν τῷ τραπέζιτι. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, ἀκούσατε τῶν μαρτυριῶν. 895

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

- 9 Τὸν μὲν τρόπον τοῦτον ἀπήλλαξε τοὺς χρήστας Ἀπατούριος οὗτοςί. οὐ πολλῷ δὲ χρόνῳ μετὰ ταῦτα τῆς τραπέζης ἀνασκευασθείσης, καὶ τοῦ Ἡρακλείδου κατ' ἀρχὰς κεκρυμμένου, ἐπιβουλεύει οὗτοςί τοὺς τε παῖδας ἐκπέμψαι Ἀθήνηθεν καὶ τὴν ναῦν ἐξορμίσαι ἐκ τοῦ λιμένος. ὅθεν ἐμοὶ πρὸς τοῦτον ἡ πρώτη διαφορὰ ἐγένετο. αἰσθόμενος γὰρ ὁ Παρμένων, ἐξαγομένων τῶν παιδῶν ἐπιλαμβάνεται καὶ τὴν ναῦν κατεκάλυψεν αὐτὸν ἐξορμίζειν, καὶ μεταπεμψάμενος ἐμὲ
- 10 λέγει τὸ πρᾶγμα. ὡς δ' ἤκουσα, τοῦτον μὲν ἀνοσιώτατον ἠγησάμην εἶναι τῷ ἐπιχειρήματι, ἐσκοπούμην δὲ ὅπως αὐτός τε ἀπολυθήσομαι τῆς ἐγγύης τῆς ἐπὶ τὴν τράπεζαν, καὶ ὁ ξένος μὴ ἀπολεῖ ἢ δι' ἐμοῦ τούτῳ ἐδάψειεν. καταστήσας δὲ φύλακας τῆς νεῶς, διηγησάμην τοῖς ἐγγυηταῖς τῆς τραπέζης τὴν πρᾶξιν, καὶ παρέδωκα τὸ ἐνέχυρον, εἰπὼν αὐτοῖς ὅτι δέκα μναὶ ἐνεΐησαν τῷ ξένῳ ἐν τῇ νηί. ταῦτα δὲ πράξας κατηγορήσασα τοὺς παῖδας, ἴν' εἴ τις ἐκδεῖα γίγνοιτο, τὰ ἐλλείποντα
- 11 ἐκ τῶν παιδῶν εἴη. καὶ ἐγὼ μὲν ἐπειδὴ ἔλαβον τοῦτον ἀδικοῦντα, διωρθωσάμην ὑπὲρ ἑμαντοῦ καὶ τοῦ ξένου· ὁ δ' ὥσπερ ἀδικούμενος, ἀλλ' οὐκ ἀδικῶν ἐμέμφετό μοι, καὶ ἡρώτα εἰ οὐχ ἱκανόν μοι εἴη αὐτῷ

ἀπολυθῆναι τῆς ἐγγύης τῆς πρὸς τὴν τράπεζαν, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀργυρίου τοῦ Παρμένοντος τὴν ναῦν κατεγγυῶ καὶ τοὺς παῖδας, καὶ ὑπὲρ ἀνθρώπου φυγάδος ἀπεχθανοίμην αὐτῷ. ἐγὼ δὲ τὸν πιστεύσαντα 896 ἔμαυτῷ τοσοῦτῳ ἔφην ἦτιον ἂν περιδεῖν, ὅσῳ φυγάς ὢν καὶ ἀτυχῶν ἠδικεῖτο ὑπὸ τούτου. πάντα δὲ ποιήσας καὶ εἰς πᾶσαν ἀπέχθειαν τούτῳ ἔλθῶν, μόλις εἰσέπραξα τὸ ἀργύριον, πρᾶθείσης τῆς νεῶς τετραράκοντα μῶν, ὅσουπερ ἡ θέσις ἦν. ἀποδοθεισῶν δὲ τῶν τριάκοντα μῶν ἐπὶ τὴν τράπεζαν καὶ τῶν δέκα τῷ Παρμένοντι, ἐναντίον πολλῶν μαρτύρων τάς τε συγγραφὰς ἀνειλόμεθα, καθ' ἃς ἐδανείσθη τὰ χρήματα, καὶ τῶν συναλλαγμάτων ἀφείμεν καὶ ἀπηλλάξαμεν ἀλλήλους, ὥστε μήτε τούτῳ πρὸς ἐμὲ μήτ' ἐμοὶ πρὸς τοῦτον πρᾶγμ' εἶναι μηδέν. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, ἀκούσατε τῶν μαρτυριῶν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

13 Μετὰ ταῦτα τοίνυν ἐμοὶ μὲν οὐτε μείζον οὐτ' ἔλαττον πρὸς αὐτὸν συμβόλαιον γέγονεν· ὁ δὲ Παρμένων ἐδικάζετο τούτῳ τῶν τε πληγῶν ὧν ἔλαβεν ὑπὸ τούτου, ὅτε τῶν παιδῶν ἐξαγομένων ἐπελάβετο, καὶ ὅτι τοῦ εἰς Σικελίαν πλοῦ διὰ τοῦτον κατεκωλύθη. ἐνεστηκυίας δὲ τῆς δίκης, δίδωσιν ὁ Παρμένων ὄρκον τούτῳ περὶ τινῶν ἐγκλημάτων, καὶ οὗτος ἐδέξατο, ἐπιδιαθέμενος ἀργύριον, εἰ μὴ ὁμόσῃ τὸν ὄρκον. καὶ ὅτι ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

14 Δεξιόμενος τοίνυν τὸν ὄρκον, εἰδὼς ὅτι πολλοὶ αὐτῷ συνείσονται ἐπιορκήσαντι, ἐπὶ μὲν τὸ ὁμόσαι οὐκ

ἀπήντα, ὥς δὲ δίκη λύσων τὸν ὄρκον προσκαλεῖται τὸν Παρμένοντα. ἐνεστηκνιδῶν δ' αὐτοῖς τῶν δικῶν, πεισθέντες ὑπὸ τῶν παρόντων εἰς ἐπιτροπὴν ἔρχονται, 897 καὶ γράψαντες συνθήκας ἐπιτρέπουσιν ἐνὶ μὲν διαιτητῇ κοινῷ Φωκρίτῳ πολίτῃ αὐτῶν, ἕνα δ' ἐκάτερος παρεκαθίσατο, οὗτος μὲν Ἀριστοκλέα Ὀῆθεν, ὁ δὲ Παρμένων 15 ἐμέ. καὶ συνέθεντο ἐν ταῖς συνθήκαις, εἰ μὲν τρεῖς ὄντες ὁμογνώμονες γενοίμεθα, ταῦτα κύρια εἶναι αὐτοῖς, εἰ δὲ μὴ, οἷς οἱ δύο γνοίησαν, τούτοις ἐπάναγκες εἶναι ἐμμένειν. συνθέμενοι δὲ ταῦτα, ἐγγρητὰς τούτων ἀλλήλοις κατέστησαν, οὗτος μὲν ἐκείνῳ τὸν Ἀριστοκλέα, ὁ δὲ Παρμένων τούτῳ Ἀρχιππον Μυρρινούσιον. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐτίθεντο τὰς συνθήκας παρὰ τῷ Φωκρίτῳ, εἶτα κελεύσαντος τοῦ Φωκρίτου παρ' ἄλλῳ τιπὶ θέσθαι, τίθενται παρὰ τῷ Ἀριστοκλεῖ. καὶ ὥς ἀληθῆ λέγω, ἀκούσατε τῶν μαρτυριῶν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

16 Ὅτι μὲν ἐτέθησαν αἱ συνθήκαι παρ' Ἀριστοκλεῖ καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἐγένετο Φωκρίτῳ καὶ Ἀριστοκλεῖ καὶ ἐμοί, οἱ εἰδότες ταῦτα μεμαρτυρήκασιν ὑμῖν. δέομαι δὲ ὧ ἄνδρες δικασταὶ τὰ μετὰ ταῦτα πραχθέντ' ἀκούσαι μου· ἐντεῦθεν γὰρ ἔσται φανερόν ὑμῖν, ὅτι συκοφαντοῦμαι ὑπὸ τουτοῦ Ἀπατουρίου. ἐπειδὴ γὰρ ἤσθετο ὁμογνώμονας ὄντας ἐμὲ καὶ τὸν Φώκριτον, καὶ ἔγνω καταδιαιτήσοντας ἡμᾶς ἑαυτοῦ, λῦσαι βουλόμενος τὴν ἐπιτροπὴν, διαφθεῖραι τὰς συνθήκας ἐπεχείρησε μετὰ 17 τοῦ ἔχοντος αὐτάς. καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸ ἀμφισβητεῖν, ὥς αὐτῷ διαιτητῆς εἶη ὁ Ἀριστοκλῆς, τὸν δὲ Φώκριτον καὶ ἐμὲ οὐθενὸς κυρίους ἔφησεν εἶναι ἀλλ' ἢ τοῦ διαλῦσαι. ἀγανακτήσας δὲ τῷ λόγῳ ὁ Παρμένων, ἠξίου

τὸν Ἀριστοκλέα ἐκφέρειν τὰς συνθήκας, οὐ πόρρω 898
φάσκων εἶναι τὸν ἔλεγχον, εἴ τι κακουργοῖτο περὶ τὰ
18 γράμματα· γεγραφέναι γὰρ αὐτὰ οἰκίτην ἑαυτοῦ. ὁμο-
λογήσας δ' ἐξοίσειν τὰς συνθήκας ὁ Ἀριστοκλῆς, ἐμ-
φανεῖς μὲν οὐδέπω καὶ τήμερον ἐνήνοχεν, εἰς δὲ τὴν
ἡμέραν τὴν συγκειμένην ἀπαντήσας εἰς τὸ Ἑφαιστειον,
προῦφασίζετο ὡς ὁ παῖς περιμένων αὐτὸν ἀπολωλεκῶς
εἶη τὸ γραμματεῖον καθεύδων. ὁ δὲ ταῦτα κατασκευά-
ζων ἦν Ἐρρυξίας ὁ ἰατρὸς ὁ ἐκ Πειραιῶς, οἰκείως ἔχων
τῷ Ἀριστοκλεῖ· ὅσπερ καὶ ἐμοὶ τοῦ ἀγῶνος αἰτιὸς ἐστί,
διαφόρως ἔχων. καὶ ὡς ἐσκήψατο ἀπολωλέναι ὁ Ἀρι-
στοκλῆς, ἀκούσατε τῶν μαρτυριῶν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

19 Ἐντεῦθεν τοίνυν τὸ μὲν τῆς ἐπιτροπῆς ἐλέλυτο,
ἠφανισμένων τῶν συνθηκῶν καὶ τῶν διαιτητῶν ἀντι-
λεγομένων· ἐπιχειροῦντες δὲ γράφειν ἐτέρας συνθήκας
περὶ τούτων διηρέχθησαν, οὗτος μὲν ἀξίῳ τὸν Ἀρι-
στοκλέα, ὁ δὲ Παρμένων τοὺς τρεῖς, οἷσπερ τὸ ἐξ ἀρχῆς
ἢ ἐπιτροπὴ ἐγένετο. οὐ γραφεισῶν δ' ἐτέρων συνθη-
κῶν, τῶν δ' ἐξ ἀρχῆς ἀφανισθεισῶν, εἰς τοῦτ' ἦλθεν
ἀναιδεῖας ὁ ἠφανικῶς τὰς συνθήκας, ὥστε εἰς ὧν ἀπο-
φανεῖσθαι ἔφη τὴν δίαίταν. παρακαλέσας δ' ὁ Παρμέ-
νων μάρτυρας, ἀπέειπε τῷ Ἀριστοκλεῖ μὴ ἀποφαίνεσθαι
παρὰ τὰς συνθήκας καθ' αὐτοῦ ἄνευ τῶν συνδιαιτητῶν.
καὶ ὧν ἐναντίον ἀπέειπεν, ἀκούσατε τῆς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

20 Μετὰ ταῦτα τοίνυν τῷ Παρμένοντι συνέβη συμ-
φορὰ δεινὴ ᾧ ἄνδρες δικασταί. οἰκοῦντος γὰρ αὐτοῦ 899
ἐν Ὀφρυνείῳ διὰ τὴν οἰκοθεν φυγὴν, ὅτε ὁ σεισμὸς

ἐγένετο ὁ περὶ Χερρόνησον, συμπεσούσης αὐτῷ τῆς οἰκίας ἀπώλοντο ἡ γυνὴ καὶ οἱ παῖδες. καὶ ὁ μὲν πυθόμενος τὴν συμφορὰν ᾤχετο ἐνθύνδε ἀποπλέων· ὁ δ' Ἀριστοκλῆς, διαμαρτυραμένου τοῦ ἀνθρώπου ἐναντίον μαρτύρων, μὴ ἀποφαίνεσθαι καθ' αὐτοῦ ἄνευ τῶν συνδικαιτητῶν, ἀποδημήσαντος [τοῦ ἀνθρώπου] διὰ τὴν συμφορὰν ἐρήμην κατ' αὐτοῦ ἀπεφήνατο τὴν δίκαι-
 21 ταν. καὶ ἐγὼ μὲν καὶ ὁ Φῶκριτος ἐν ταῖς αὐταῖς συνθήκαις γεγραμμένοι, ὅτι ἠμφεσβήτησεν οὗτος μὴ εἶναι ἡμᾶς δικαιτητὰς αὐτῷ, ἐφύγομεν τὸ δικαιτῆσαι· ὁ δ' οὐ μόνον ἀμφισβητηθεὶς, ἀλλὰ καὶ ἀπορρηθὲν αὐτῷ, οὐδὲν ἤττον τὴν ἀπόφασιν ἐποιήσατο. ὁ οὐδ' ὑμῶν οὔτε τῶν ἄλλων Ἀθηναίων ὑπομεῖναι ἂν ποιῆσαι οὐδεὶς.

22 Ἄ μὲν οὖν περὶ τὴν ἀφάνισιν τῶν συνθηκῶν καὶ περὶ τὴν γνῶσιν τῆς διαίτης Ἀπατουρίῳ καὶ τῷ δικαιτητῇ πέπρακται, ἐάν ποτε σωθῆ ὁ ἠδίκημένος, δίκην παρ' αὐτῶν λήψεται· ἐπειδὴ δ' εἰς τοῦτο ἐλήλυθεν Ἀπατούριος ἀναιδείας, ὥστε κάμοι δικάζεται, ἐπιφέρων αἰτίαν ὡς ἀνεδεξάμην ἐκτελεῖν, εἴ τι καταγνωσθεῖη τοῦ Παρμένοντος, καὶ φησὶν ἐγγραφῆναι εἰς τὰς συνθήκας ἐμὲ ἐγγνητήν, ὥσπερ προσήκει τοιαύτην αἰτίαν ἀπολύσασθαι, πρῶτον μὲν ὑμῖν μάρτυρας παρασχέσομαι, ὡς οὐκ ἠγγνησάμην ἐγὼ τὸν Παρμένοντα, ἀλλ' Ἀρχιππος Μυρρινούσιος, ἔπειτα πειράσομαι καὶ ἐκ τεκμηρίων τὴν ἀπολογίαν ποιήσασθαι ὃ ἄνδρες δικασ-
 23 σταί. πρῶτον μὲν οὖν τὸν χρόνον ἐμαντῷ ἠγοῦμαι μάρτυρα εἶναι τοῦ μὴ ἀληθὲς τὸ ἐγκλημα εἶναι. ἡ μὲν 900 γὰρ ἐπιτροπὴ τούτῳ πρὸς τὸν Παρμένοντα τρίτον ἔτος γέγονε καὶ ἡ γνῶσις τοῦ Ἀριστοκλέους· αἱ δὲ λήξεις τοῖς ἐμπόροις τῶν δικῶν ἔμμηνοί εἰσιν ἀπὸ τοῦ βοη-

δρομιῶνος μέχρι τοῦ μουνιχιῶνος, ἵνα παραχρῆμα τῶν
δικαίων τυχόντες ἀνάγωνται. εἰ δὴ τῇ ἀληθείᾳ ἐγγυη-
της ἦν τοῦ Παρμένοντος, διὰ τί πρῶτον μὲν οὐκ εὐθὺς
24 τῆς γνώσεως γενομένης ἐπράττετο τὴν ἐγγύην; οὐ γὰρ
δὴ τοῦτό γ' αὐτῷ ἐνὶ εἰπεῖν, ὡς διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ
φιλίαν ὤκνει μοι ἀπεχθῆσθαι. αὐτὸς γὰρ εἰσεπέπρακτο
ὑπ' ἐμοῦ πρὸς ἔχθραν τὰς χιλίας δραχμὰς τὰς τοῦ
Παρμένοντος, καὶ ὅτ' ἐξώρμιζε τὴν ναῦν ἐπιβουλεύων
ἀποδρᾶναι καὶ ἀποστερηῆσαι τὸ ἐπὶ τὴν τράπεζαν χρέως,
ἐκωλύθη ὑπ' ἐμοῦ. ὥστε εἰ ἦν ἠγγυημένος ἐγὼ τὸν
Παρμένοντα, οὐκ ἂν τρίτῳ ἔτει ὕστερον, ἀλλ' εὐθὺς
25 τότε εἰσέπραττεν ἄν με τὴν ἐγγύην. ἀλλὰ νῆ Δία
εὐπόρως διέκειτο, ὥστ' ἐνεδέχετο αὐτῷ καὶ ὕστερον
ἐπ' ἐμὲ ἔλθειν, τότε δ' ἀσχόλως εἶχε περὶ ἀναγωγὴν
ᾧ. ἀλλὰ δι' ἀπορίαν ἐξειστήκει τῶν ἑαυτοῦ καὶ τὴν
ναῦν ἐπεπράκει. εἰ δ' ἄρ' ἐμποδὼν τι αὐτῷ ἐγένετο
τοῦ μὴ εὐθὺς τότε δικάσασθαι, διὰ τί πέρυσιν ἐπι-
δημῶν, μὴ ὅτι δικάσασθαι, ἀλλ' οὐδ' ἐγκαλέσαι μοι
ἐτόλμησεν; καίτοι προσῆκεν, εἰ ὁ μὲν Παρμένων ὠφλή-
κει αὐτῷ τὴν δίκην, ἐγὼ δ' ἐγγυητής ἦν, προσελθεῖν
αὐτόν μοι ἔχοντα μάρτυρας καὶ ἀπαιτῆσαι τὴν ἐγγύην,
εἰ μὴ πρωπέρυσιν, ἐν τῷ ἐξεληθόντι ἐνιαυτῷ· καὶ εἰ
μὲν αὐτῷ ἀπεδίδουν, κομίσασθαι, εἰ δὲ μὴ, δικάζε-
26 σθαι. τῶν γὰρ τοιούτων ἐγκλημάτων πρότερον τὰς 901
ἀπαιτήσεις ποιοῦνται ἅπαντες ἢ δικάζονται. οὐκ ἔστι
τοίνυν ὅστις μαρτυρήσει παραγενέσθαι, ὅπου οὗτος
ἢ πέρυσιν ἢ πρωπέρυσιν [ἐδικάσατο ἢ] λόγον ὄντι-
νοῦν ἐποίησατο πρὸς ἐμὲ περὶ ᾧ νυνὶ μοι δικάζεται.
ὅτι δ' ἐπεδήμει πέρυσιν, ὅτε αἱ δίκαι ἦσαν, λαβέ μοι
τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

27 Λαβὲ δὴ μοι καὶ τὸν νόμον, ὃς κελεύει τὰς ἐγγύας ἐπετείλους εἶναι. καὶ οὐκ ἰσχυρίζομαι τῷ νόμῳ, ὡς σὺ δεῖ με δίκην δοῦναι εἰ ἡγγνησάμην, ἀλλὰ μάρτυρά μοι φημι τὸν νόμον εἶναι τοῦ μὴ ἐγγνησασθαι καὶ αὐτὸν τοῦτον· ἐδεδίκαστο γὰρ ἄν μοι τῆς ἐγγύης ἐν τῷ χρόνῳ τῷ ἐν τῷ νόμῳ γεγραμμένῳ.

ΝΟΜΟΣ.

28 Γενέσθω τοίνυν καὶ τοῦτο ὑμῖν τεκμήριον τοῦ ψεύδεσθαι Ἀπατούριον· εἰ γὰρ ἡγγνησάμην ἐγὼ τούτῳ τὸν Παμφέροντα, οὐκ ἔστιν ὅπως τούτῳ μὲν ὑπὲρ ἐκείνου ἀπηχθανόμην, πρόνοιαν ποιούμενος ὅπως μὴ ἀπολεῖ ἂ δι' ἐμοῦ τούτῳ συνέβαλεν, αὐτὸς δ' ἔμαντὸν περιεῖδον ἄν ὑπ' ἐκείνου πρὸς τοῦτον ἐν ἐγγύῃ καταλειπόμενον. τίνα γὰρ ἐλπίδα ἔσχον τοῦτον ἀποσχήσεσθαι μου, ὃν αὐτὸς ἠναγκάσειν ἐκείνῳ τὰ δίκαια ποιῆσαι; καὶ τὴν ἐγγύην αὐτὸν εἰσπράξας τὴν εἰς τὴν τράπεζαν πρὸς ἀπέχθειαν, τί προσεδόκων ὑπὸ τούτου αὐτὸς πείσεσθαι;

29 Ἄξιον τοίνυν καὶ τοῦτ' ἐνθυμηθῆναι ᾧ ἄνδρες δικασταί, ὅτι οὐκ ἄν ποτε ἔξαρκος ἐγενόμην, εἰ ἡγγνήμην· πολὺ γὰρ ὁ λόγος ἦν μοι ἰσχυρότερος, ὁμολογοῦντι τὴν ἐγγύην ἐπὶ τὰς συνθήκας εἶναι, καθ' ὅς ἡ ἐπιτροπὴ ἐγένετο. ὅτι μὲν γὰρ τρισὶν ἐπετροπῇ διατηταῖς, μεμαρτύρηται ὑμῖν· ὁπότε δὲ μὴ ἔγνωσται ὑπὸ τῶν τριῶν, τί βουλόμενος ἠρνούμην ἄν τὴν ἐγγύην; 902 μὴ γὰρ γενομένης τῆς γνώσεως κατὰ τὰς συνθήκας, οὐδ' ἄν ἐγὼ τῆς ἐγγύης ὑπόδικος ἦν. ὥστε οὐκ ἄν ποτε ᾧ ἄνδρες δικασταὶ παραλιπῶν τὴν οὐδ' ἄν μοι ἀπολογίαν, εἰ ἡγγνησάμην, ἐπὶ τὸ ἀρνεῖσθαι ἦλθον.

- 80 Ἄλλὰ μὴν καὶ τοῦτο μεμαρτύρηται ὑμῖν, ὅτι ἐπειδὴ ἠφανίσθησαν αἱ συνθήκαι ὑπὸ τούτων, ἐξήτουν ἑτέρας γράφεσθαι οὗτος καὶ ὁ Παρμένων, ὡς ἀκύρων ὄντων αὐτοῖς τῶν πρότερον ὡμολογημένων. καίτοι ὁπότε περὶ τῆς μελλούσης γνώσεως γενήσεσθαι ἑτέρας ἐνεχείρουν συνθήκας γράφεσθαι, ἐπειδὴ αἱ ὑπάρχουσαι ἀπώλοντο, πῶς ἐνῆν μὴ γραφείσων συνθηκῶν ἑτέρων ἢ δίκαιαν γενέσθαι ἢ ἐγγυήν; περὶ αὐτοῦ γὰρ τούτου διενεχθέντες οὐκ ἔγραψαν ἕτερα γράμματα, ὁ μὲν ἀξιῶν ἕνα δίκαιτην αὐτῷ εἶναι, ὁ δὲ τρεῖς. ὁπότε δ' αἱ μὲν ἐξ ἀρχῆς συνθήκαι ἠφανίσθησαν, καθ' ὧς ἐμὲ φησι γενέσθαι ἐγγυήτην, ἕτεραι δὲ μὴ ἐγράφησαν, πῶς ὀρθῶς ἂν ἐμοὶ δικάζοιτο, καθ' οὗ μὴ ἔχει παρασχέσθαι συνθήκας;
- 81 Ἄλλὰ μὴν καὶ ὡς ἀπηγόρευεν ὁ Παρμένων τῷ Ἀριστοκλεί καθ' αὐτοῦ μὴ γινώσκειν ἄνευ τῶν συνδικαιτητῶν, μεμαρτύρηται ὑμῖν. ὅταν δὴ ὁ αὐτὸς ἠφανικῶς φαίνεται τὰ γράμματα, καθ' ἃ ἔδει τὴν δίκαιαν γενέσθαι, καὶ ἄνευ τῶν συνδικαιτητῶν παρὰ τὴν ἀπόρρησιν φῆ δεδιητημέναι, πῶς ἂν τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ
- 82 πιστεύσαντες δικαίως ἐμὲ ἀπολέσαιτε; σκέψασθε γὰρ τοῦτ' ὧ ἄνδρες δικασταί· εἰ μὴ ἐμὲ νυνὶ, ἀλλὰ τὸν Παρμένοντα ἐδίωκεν Ἀπατούριος οὗτοςί, εἰσπράττων τὰς εἰκοσι μνᾶς, ἰσχυριζόμενος τῇ Ἀριστοκλέους γνώ- 903
- 83 σει, ὁ δὲ Παρμένων παρῶν ἀπελογεῖτο ὑμῖν καὶ μάρτυρας παρείχετο, τοῦτο μὲν ὅτι οὐ μόνον τῷ Ἀριστοκλεί, ἀλλὰ τρίτῳ ἐπέτρειπεν, εἶθ' ὅτι ἀπέπειν αὐτῷ ἄνευ τῶν συνδικαιτητῶν καθ' αὐτοῦ μὴ ἀποφαίνεσθαι, καὶ ὅτι ἀπολομένης αὐτῷ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν παιδῶν ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ, καὶ ἐπὶ τηλικαύτην συμφορὰν ἀπάραντος οἴκαδε, ὁ τὰς συνθήκας ἠφανικῶς ἐρήμην

αὐτοῦ ἐν τῇ ἀποδημίᾳ κατέγνω τὴν δίαιταν, ἔστιν ὅστις ἂν ὑμῶν ταῦτα τοῦ Παρμένοντος ἀπολογουμένου, τὴν οὕτω παρανόμως γνωσθεῖσαν δίαιταν κυρίαν ἔγνω
 34 εἶναι; μὴ γὰρ ὅτι ἀμφισβητουμένων ἀπάντων, ἀλλ' εἰ ἦσαν μὲν αἱ συνθῆκαι, ὡμολογεῖτο δ' εἰς εἶναι ὁ διαιτητῆς Ἀριστοκλῆς, μὴ ἀπέειπε δὲ ὁ Παρμένων αὐτῷ καθ' αὐτοῦ μὴ διαιτᾶν, ἀλλὰ συνέβη πρὶν τὴν ἀποφασιν γενέσθαι τῆς διαίτης ἢ συμφορὰ τῷ ἀνθρώπῳ, τίς οὕτως ὡμός ἐστιν ἀντίδικος ἢ διαιτητῆς, ὃς οὐκ ἂν ἀνεβάλετο εἰς τὸ ἐπιδημῆσαι τὸν ἄνθρωπον; εἰ δ' ὁ Παρμένων εἰς λόγον καταστάς πανταχοῦ δικαιότερ' ἂν φαίνοιτο λέγων τούτου, πῶς ἂν ὀρθῶς ἐμοῦ καταγιγνώσκοιτε, ὃ τὸ παράπαν πρὸς τὸν ἄνθρωπον τουτουὶ μηδὲν συμβόλαιόν ἐστιν;

35 Ὅτι μὲν οὖν ἐγὼ μὲν ὀρθῶς τὴν παραγραφὴν πεποιήμαι, Ἀπατούριος δὲ τὰ ψευδῆ ἐγκέκληκε καὶ παρὰ τοὺς νόμους τὴν λῆξιν πεποιήται, ἐκ πολλῶν οἶμαι ἐπιδεδείχθαι τοῦτο ὑμῖν ὡς ἄνδρες δικασταί· τὸ δὲ κεφάλαιον, πρὸς ἐμὲ οὐδ' ἐπιχειρήσει λέγειν Ἀπατούριος ὡς συνθῆκαί τινες αὐτῷ εἰσίν. ὅταν δὲ λέγῃ ψευδόμενος, ὡς ἐν ταῖς πρὸς τὸν Παρμένοντα συνθή- 904
 καὶς ἐνεγράφη ἐγγνητῆς, ἀπαιτεῖτε αὐτὸν τὰς συνθή-
 36 κας, καὶ ἐνταῦθ' αὐτῷ ἀπαντᾶτε, ὅτι πάντες ἄνθρωποι, ὅταν πρὸς ἀλλήλους ποιῶνται συγγραφάς, τούτου ἕνεκα σημηνάμενοι τίθενται παρ' οἷς ἂν πιστεύσωσιν, ἴν', ἐάν τι ἀντιλέγωσιν, ἢ αὐτοῖς ἐπανελθοῦσιν ἐπὶ τὰ γράμματα, ἐντεῦθεν τὸν ἔλεγχον ποιήσασθαι περὶ τοῦ ἀμφισβητουμένου. ὅταν δ' ἀφανίσας τις τὰ κριβές, λόγῳ
 37 ἕξαπατᾶν πειρᾶται, πῶς ἂν δικαίως πιστεύοιτο; ἀλλὰ νῆ Δία (τὸ ῥᾶστον τοῖς ἀδικεῖν καὶ συκοφαντεῖν προσηρημένοις) μαρτυρήσει τις αὐτῷ κατ' ἐμοῦ. ἐὰν οὖν

ἐπισκῆψωμαι αὐτῷ, πόθεν τὴν ἀπόδειξιν ποιήσεται τοῦ ἀληθοῦ μαρτυρεῖν; ἐκ τῶν συνθηκῶν; τοῦτο τοίνυν μὴ ἀναβαλλέσθω, ἀλλ' ἤδη φερέτω ὁ ἔχων τὰς συνθήκας. εἰ δ' ἀπολωλέναι φησί, πόθεν λάβω ἐγὼ τὸν ἔλεγχον καταψευδομαρτυρηθεῖς; εἰ μὲν γὰρ παρ' ἐμοὶ ἐτέθη τὸ γραμματεῖον, ἐνῆν ἂν αἰτιάσασθαι Ἀπατουρίῳ, ὡς ἐγὼ
 88 διὰ τὴν ἐγγύην ἠφάνικα τὰς συνθήκας· εἰ δὲ παρὰ τῷ Ἀριστοκλεί, διὰ τί, εἴπερ ἄνευ τῆς τούτου γνώμης ἀπολώλασιν αἱ συνθήκαι, τῷ μὲν λαβόντι αὐτάς καὶ οὐ παρέχοντι οὐ δικάζεται, ἐμοὶ δ' ἐγκαλεῖ, μάρτυρα παρεχόμενος κατ' ἐμοῦ τὸν ἠφανικότα τὰς συνθήκας, ὃ προσήκειν αὐτὸν ὀργίξασθαι, εἴπερ μὴ κοινῇ μετὰ τούτου ἐκακοτέχνει;

Εἰρηταί μοι τὰ δίκαια, ὅσα ἰδυνάμην. ὑμεῖς οὖν κατὰ τοὺς νόμους γινώσκετε τὰ δίκαια.

 XXXIV.

ΠΡΟΣ ΦΟΡΜΙΩΝΑ ΠΕΡΙ ΔΑΝΕΙΟΥ.

ΤΠΟΘΕΣΙΣ.

Φορμίῳν ἔμπορος δανείζεται παρὰ Χρυσίππου μνᾶς 905 εἴκοσι πλέων εἰς Βόσπορον. ἀφικόμενος δ' ἐκεῖσε κατέλαβεν ἀπρασίαν τῶν φορτίων ὧν ἐκόμιζε. διόπερ τοῦ ναυκλήρου Λάμπιδος ἀποπλεῖν Ἀθήναζε βουλομένου, καὶ κελεύοντος αὐτὸν ἐνθέσθαι τῇ νηὶ τὰ ἀγοράσματα τῶν χρημάτων τῶν παρὰ Χρυσίππου (τοῦτο γὰρ ἔφραξεν ἢ συγγραφῇ) οὔτε φόρον τιν' ἐνέθετ' οὔτ' ἀργύριον, ἀλλ' ἔφη πρὸς τὸν Λάμπιν ἀδυνάτως ἔχειν ἐν τῷ παρόντι ποιῆσαι ταῦτα, μαρδὸν δ' ὕστερον ἐφ' ἐτέρας ἐκπλεύσεσθαι νεῶς ἅμα τοῖς χρήμασιν.

- ² ἡ μὲν οὖν τοῦ Λάμπιδος ναῦς ἀναχθεῖσα διαφθείρεται, καὶ μετ' ὀλίγων ὁ Λάμπις ἐν τῷ λέμβῳ σώζεται, καὶ ἀφικόμενος Ἀθήναζε μὴνύει Χρυσίππῳ τὸ εὐτύχημα τοῦ Φορμίωνος, ὡς ἀπελειφθῆ τ' ἐν τῷ Βοσπόρῳ καὶ εἰς τὴν ναῦν οὐδὲν ἐνέθετο. ὁ δὲ Φορμίων, καταπλεύσας ὕστερον καὶ τὸ ἀργύριον ἀπαιτούμενος, τὸ μὲν πρῶτον, ὡς ἔφη Χρυσίππος, καὶ ὀφείλειν ὁμολόγει καὶ ἀποδώσειν ὑπισχνεῖτο, ἔπειθ' ὡς ἀποδεδωκὼς Λάμπιδι μηδὲν ὀφείλειν ἔλεγε· τὴν γὰρ συγγραφὴν κελεύειν παθούσης τι κατὰ θάλατταν τῆς νεῶς ἀπηλάχθαι τοῦ ὀφλήματος τὸν Φορμίωνα. ἔλαχεν οὖν δίκην αὐτῷ ὁ Χρυσίππος· ὁ δὲ παρεγράψατο, καὶ Λάμπις ἐμαρτύρησε παρὰ τῷ διαιτητῇ, ὡς ἀπειληφῶς εἶη παρὰ Φορμίωνος ἐν Βοσπόρῳ τὰ χρήματα καὶ ἀπολωλεκὼς μετὰ τῶν ἄλλων ἐν τῇ ναυαγίᾳ. πρότερον δὲ τάναντία τούτων εἰρή- 906
κει πρὸς Χρυσίππον, ὡς οὐδὲν ὁ Φορμίων εἰς τὴν ναῦν ἐντέθεικεν. ἐλεγόμενος δ' ἐπὶ τούτοις ὁ Λάμπις ἐξεστηκέναι τότε ἔφησεν, ὅτ' ἐκεῖνα πρὸς τὸν Χρυσίππον ἔλεγε. τούτων ἀκούσας ὁ διαιτητῆς καὶ μηδὲν ἀποφηνάμενος εἰς
- ⁴ τὸ δικαστήριον τὸ πρᾶγμα πέπομφε. καὶ ὁ ἄγων ὀνόματι μὲν ἔστι παραγραφικός, τῷ δ' ἄληθεϊ τὴν εὐθειᾶν γίγνεται· εὖ γὰρ καὶ ὁ ρήτωρ κατ' ἀρχὰς ἐπισημαίνεται, ὡς οὐκ ἔστιν ὅλως παραγραφὴ τὸ λέγειν πεποιηκέναι πάντα κατὰ τὰ συγκείμενα, ἀποδιδόναι τὰ χρήματα Λάμπιδι κελευούσης [τοῦτο] τῆς συγγραφῆς καὶ ἀφιείσης ἐπὶ τοιοῦτῳ πάθει τὸ ὄφλημα· ταῦτα γὰρ ἔστι τὴν εὐθυδικίαν ἀγωνιζομένου καὶ τοῖς ἐπιφερομένοις ἐγκλήμασιν ἀπαντῶντος, ἀλλ' οὐκ ἀναιροῦντος τὸν περὶ αὐτῶν ἄγωνα καὶ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς δίκης· παραγραφὴν δὲ, φησὶν, ὁ νόμος δίδωσι περὶ τῶν μὴ γενομένων ὅλως Ἀθήνησι μηδ' εἰς Ἀθήνας συμβολαίων.
- ⁵ Τετήρηται δ' ἐν τῷ λόγῳ ταῦτὸν ὅπερ καὶ περὶ τὸν κατὰ Νεαίρας, ὅτι μὴ ὕφ' ἐνὸς εἴρηται προσώπου. ἀλλ' ἐκεῖ μὲν ἑκατέρου διαστολὴ φανερά, ἐνταῦθα δὲ συγκέχεται. δοκεῖ δ' ἔμοιγ' ἐντεῦθεν ὁ δεύτερος λέγειν „ἀκούσας τὸν νῦν ἡμῶν

ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι Θεόδοτος πολλάκις, καὶ νομίσας τὸν Δάμπιν ψευδῆ μαρτυρεῖν“. δῆλον δ' ὅτι κοινωνοὶ τινές εἰσιν οἱ πρὸς τὸν Φορμίων' ἀγωνιζόμενοι.

Δίκαια ὑμῶν δεησόμεθ' ὃ ἄνδρες δικασταί, ἀκοῦ- 907
σαι ἡμῶν μετ' εὐνοίας ἐν τῷ μέρει λεγόντων, γνόντας
ὅτι ἰδιώται παντελῶς ἐσμεν, καὶ πολὺν χρόνον εἰς
τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον εἰσαφικνούμενοι καὶ συμβόλαια
πολλοῖς συμβάλλοντες, οὐδεμίαν πώποτε δίκην πρὸς
ὑμᾶς εἰσήλθομεν, οὐτ' ἐγκαλοῦντες οὐτ' ἐγκαλούμενοι
ὑφ' ἑτέρων. οὐδ' ἂν νῦν, ἀκριβῶς ἴστε ὃ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, εἰ ὑπελαμβάνομεν ἀπολωλέναι τὰ χρήματα ἐπὶ
τῆς νεῶς τῆς διαφθαρείσης, ἃ ἐδανείσαμεν Φορμίωνι,
οὐκ ἂν ποτ' ἐλάχομεν τὴν δίκην αὐτῶ. οὐχ οὕτως
ἡμεῖς ἀναίσχυντοὶ ἐσμεν οὐδ' ἄπειροί τοῦ ζημιοῦσθαι.
πολλῶν δ' ἡμᾶς κακιζόντων, καὶ μάλιστα τῶν ἐν Βο-
σπόρῳ ἐπιδημησάντων ἕμα Φορμίωνι, οἵπερ τοῦτον
ἤδεσαν οὐ συναπολέσαντα τὰ χρήματα ἐν τῇ νηί, δει-
νὸν ἡγούμεθ' εἶναι τὸ μὴ βοηθῆσαι ἡμῖν αὐτοῖς ἀδι-
κουμένοις ὑπὸ τούτου.

Περὶ μὲν οὖν τῆς παραγραφῆς βραχὺς ἐστὶν ὁ
λόγος· καὶ γὰρ οὗτοι οὐ τὸ παράπαν συμβόλαιον ἐξαρ-
νοῦνται μὴ γενέσθαι ἐν τῷ ἐμπορίῳ τῷ ὑμετέρῳ, ἀλλ'
οὐκέτι εἶναι φασὶ πρὸς ἑαυτοὺς οὐδὲν συμβόλαιον·
πεποιηκέναι γὰρ οὐδὲν ἔξω τῶν ἐν τῇ συγγραφῇ γε- 908
γραμμένων. οἱ μέντοι νόμοι, καθ' οὓς ὑμεῖς δικασταὶ
κάθησθε, οὐχ οὕτω λέγουσιν, ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τῶν μὴ
γενομένων ὅλως συμβολαίων Ἀθήνησι μηδ' εἰς τὸ
Ἀθηναίων ἐμπόριον παραγράφεσθαι δεδώκασιν, ἐὰν
δέ τις γενέσθαι μὲν ὁμολογῇ, ἀμφισβητῇ δὲ ὡς πάντα
πεποίηκε τὰ συγκείμενα, ἀπολογεῖσθαι κελεύουσιν εὐ-

θυδικίαν εἰσιόντα, οὐ κατηγορεῖν τοῦ διακόντος. οὐ μὴν ἀλλ' ἔγωγε ἐλπίζω καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος
 5 δείξειν εἰσαγώγιμον τὴν δίκην οὖσαν. σκέψασθε δ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τί ὁμολογεῖται παρ' αὐτῶν τούτων καὶ τί ἀντιλέγεται· οὕτω γὰρ ἂν ἄριστα ἐξετάσαιτε οὐκοῦν δανείσασθαι μὲν ὁμολογοῦσι καὶ συνθήκας ποιήσασθαι τοῦ δανείσματος, φασὶ δ' ἀποδεδωκέναι τὸ χρυσίον Δάμπιδι τῷ Δίωνος οἰκέτῃ ἐν Βοσπόρῳ. ἡμεῖς τοίνυν οὐ μόνον τοῦτο δεῖξομεν, ὡς οὐκ ἀπέδωκεν, ἀλλ' ὡς οὐδ' ἦν αὐτῷ ἀποδοῦναι. ἀναγκαῖον δ' ἐστὶ βραχέα τῶν ἐξ ἀρχῆς διηγήσασθαι ὑμῖν.

6 Ἐγὼ γὰρ ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἐδάνεισα Φορμίῳνι τουτῷ εἴκοσι μνᾶς ἀμφοτερόπλουν εἰς τὸν Πόντον ἐπὶ ἑτέρῳ ὑποθήκῃ, καὶ συγγραφὴν ἐθέμην παρὰ Κίττω τῷ τραπεζίτῃ. κελευούσης δὲ τῆς συγγραφῆς ἐνθῆσθαι εἰς τὴν ναῦν τετρακισχιλίῳν φορτία ἄξια, πρᾶγμα ποιεῖ πάντων δεινότατον· εὐθύς γὰρ ἐν τῷ Πειραιεῖ ἐπιδανεῖζεται λάθρᾳ ἡμῶν παρὰ μὲν Θεοδώρου τοῦ Φοίνικος τετρακισχιλίας πεντακοσίας δραχμάς, παρὰ δὲ τοῦ
 7 ναυκλήρου Δάμπιδος χιλίας. δέον δ' αὐτὸν καταγοράσαι φορτία Ἀθήνηθεν μνῶν ἑκατὸν πενήκοντα, εἰ 909
 ἔμελλε τοῖς δανεισταῖς πᾶσι ποιῆσειν τὰ ἐν ταῖς συγγραφαῖς γεγραμμένα, οὐ κατηγόρασεν ἀλλ' ἢ πεντακισχιλίῳν καὶ πεντακοσίῳν δραχμῶν, σὺν τῷ ἐπισιτισμῷ· ὀφείλει δ' ἑβδομήκοντα μνᾶς καὶ πέντε. ἀρχὴ μὲν οὖν αὕτη ἐγένετο τοῦ ἀδικήματος ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· οὔτε γὰρ τὴν ὑποθήκην παρέσχεν οὔτε τὰ χρήματ' ἐνέθετ' εἰς τὴν ναῦν, κελευούσης τῆς συγγραφῆς ἐπάναγκες ἐντίθεσθαι. καὶ μοι λαβὲ τὴν συγγραφὴν.

ΣΤΥΓΓΡΑΦΗ.

Λαβὲ δὴ καὶ τὴν τῶν πεντηκοστολόγων ἀπογραφὴν καὶ τὰς μαρτυρίας.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

- 8 Ἐλθὼν τοίνυν εἰς τὸν Βόσπορον, ἔχων ἐπιστολάς παρ' ἐμοῦ, ἃς ἔδωκ' αὐτῷ ἀπενεγκεῖν τῷ παιδί τῷ ἐμῷ παραχειμάζοντι ἐκεῖ καὶ κοινῶν τινί, γράψας ἐν τῇ ἐπιστολῇ τό τε ἀργύριον ὃ ἐδεδανείκειν καὶ τὴν ὑποθήκην, καὶ προστάξας, ἐπειδὴν τάχιστ' ἐξαιρεθῆ τὰ χρήματα, ἐξετάζειν καὶ παρακολουθεῖν, τὰς μὲν ἐπιστολάς οὐκ ἀποδίδωσιν αὐτοῖς ἃς ἔλαβε παρ' ἐμοῦ, ἵνα μηδὲν εἰδείησαν ὧν ἔπραττεν οὗτος, καταλαβὼν δ' ἐν τῷ Βοσπόρῳ μοχθηρὰ τὰ πράγματα διὰ τὸν συμβάντα πόλεμον τῷ Παιρισάδῃ πρὸς τὸν Σκύθην καὶ τῶν φορτίων ὧν ἤγε πολλὴν ἀπρασίαν, ἐν πάσῃ ἀπορία ἦν· καὶ γὰρ οἱ δανείσται εἶχοντο αὐτοῦ οἱ τὰ ἑτεροπλοα δανείσαντες. ὥστε τοῦ ναυκλήρου κελεύοντος αὐτὸν κατὰ τὴν συγγραφὴν ἐντίθεσθαι τὰ ἀγοράσματα τῶν ἐμῶν χρημάτων, εἶπεν οὗτος ὁ νῦν φάσκων ἀποδεδωκέναι τὸ χρυσίον, ὅτι οὐκ ἂν δύναίτο ἐνθέσθαι εἰς τὴν ναῦν τὰ χρήματα· ἄπρατον γὰρ εἶναι τὸν 910 ῥῶπον. κάκεινον μὲν ἐκέλευεν ἀνάγεσθαι, αὐτὸς δ', ἐπειδὴν διαθήτῃ τὰ φορτία, ἐφ' ἑτέρας νεῶς ἐφη ἐκπλεύσεσθαι. καὶ μοι λαβὲ ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

- 10 Μετὰ ταῦτα τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι οὗτος μὲν ἐν τῷ Βοσπόρῳ κατελέλειπτο, ὃ δὲ Λάμπις ἀναχθεὶς ἐναυάγησεν οὐ μακρὰν ἀπὸ τοῦ ἐμπορίου· γεγεμισμένης γὰρ ἤδη τῆς νεῶς, ὡς ἀκούομεν, μᾶλλον τοῦ δέοντος,

προσανέλαβεν ἐπὶ τὸ κατάστρομα χιλίας βύρσας, ὅθεν καὶ ἡ διαφθορὰ τῆς νηὶ συνέβη. καὶ αὐτὸς μὲν ἀπεσώθη ἐν τῷ λέμβῳ μετὰ τῶν ἄλλων παίδων τῶν Δίωνος, ἀπώλεσε δὲ πλεόν ἢ τριάκοντα σώματα ἐλεύθερα χωρὶς τῶν ἄλλων. πολλοῦ δὲ πένθους ἐν τῷ Βοσπόρῳ ὄντος, ὡς ἐπύθοντο τὴν διαφθορὰν τῆς νεώς, ἠὺδαιμόνιζον Φορμίωνα πάντες τουτονί, ὅτι οὔτε συνάνηχθη οὔτ' ἐνέθετο εἰς τὴν ναῦν οὐδέν. συνέβαινε δὲ παρὰ τε τῶν ἄλλων καὶ παρὰ τούτου ὁ αὐτὸς λόγος. καὶ μοι ἀνάγνωθι ταύτας τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

- 11 Αὐτὸς τοίνυν ὁ Δάμπις, ᾧ φησιν ἀποδεδωκέναι τὸ χρυσίον (τούτῳ γὰρ προσέχετε τὸν νοῦν), προσελθόντος αὐτῷ ἐμοῦ, ἐπειδὴ τάχιστα κατέπλευσεν ἐκ τῆς ναυαγίας Ἀθήναζε, καὶ ἐρωτῶντος ὑπὲρ τούτων, ἔλεγεν ὅτι οὔτε τὰ χρήματα ἐνθόιτο εἰς τὴν ναῦν οὗτος κατὰ τὴν συγγραφὴν, οὔτε τὸ χρυσίον εἰληφῶς εἶη παρ' αὐτοῦ ἐν Βοσπόρῳ. καὶ μοι ἀνάγνωθι τὴν μαρτυρίαν τῶν παραγενομένων.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

911

- 12 Ἐπειδὴ τοίνυν ὁ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἐπεδήμησε Φορμίῳν οὗτος ἐσεσωσμένος ἐφ' ἐτέρας νεώς, προσῆειν αὐτῷ ἀπαιτῶν τὸ δάνειον. καὶ οὗτος κατὰ μὲν ἀρχὰς οὐδεπώποτ' ὁ ἄνδρες Ἀθηναῖοι εἶπε τὸν λόγον τοῦτον ὃν νυνὶ λέγει, ἀλλ' αἰεὶ ὁμολογεῖ ἀποδώσειν· ἐπειδὴ δ' ἀνεκοινώσατο τοῖς νῦν παροῦσιν αὐτῷ καὶ
 13 συνδικοῦσιν, ἕτερος ἤδη ἦν καὶ οὐχ ὁ αὐτός. ὡς δ' ἡσθόμην αὐτὸν διακρουόμενόν με, προσέρχομαι τῷ Δάμπιδι, λέγων ὅτι οὐδὲν ποιεῖ τῶν δικαίων Φορμίῳν

οὐδ' ἀποδίδωσι τὸ δάνειον, καὶ ἅμα ἠρόμην αὐτὸν εἰ εἰδείη ὅπου ἐστίν, ἵνα προσκαλεσαίμην αὐτόν. ὁ δ' ἀκολουθεῖν μ' ἐκέλευεν ἑαυτῷ, καὶ καταλαμβάνομεν πρὸς τοῖς μυροπωλίοις τουτουί· καὶ γὰρ κλητήρας ἔχων
 14 προσεκαλεσάμην αὐτόν. καὶ ὁ Λάμπις ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι παρῶν προσκαλουμένων μοι οὐδαμοῦ ἐτόλμησεν εἰπεῖν ὡς ἀπέληφε παρὰ τούτου τὸ χρυσίον, οὐδ' ὁ εἰκὸς ἦν εἰπεῖν „Χρῦσιππε, μαίνει· τί τοῦτον προσκαλεῖ; ἐμοὶ γὰρ ἀποδέδωκε τὸ χρυσίον“. ἀλλὰ μὴ ὅτι ὁ Λάμπις ἐφθέγγεατο, ἀλλ' οὐδ' αὐτὸς οὗτος οὐδὲν ἤξιωσεν εἰπεῖν, παρεστηκότος τοῦ Λάμπιδος, ᾧ νυνί
 15 φησιν ἀποδεδωκέναι τὸ χρυσίον. καίτοι εἰκὸς γ' ἦν αὐτὸν εἰπεῖν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, „τί με προσκαλεῖ ἄνθρωπε; ἀποδέδωκα γὰρ τούτῳ τῷ παρεστηκότι τὸ χρυσίον“, καὶ ἅμα ὁμολογοῦντα παρέχειν τὸν Λάμπιν· νῦν δ' οὐδέτερος αὐτῶν οὐδ' ὀτιοῦν εἶπεν ἐν τοιούτῳ καιρῷ. καὶ ὅτι ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὴν μαρτυρίαν τῶν κλητήρων.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

912

16 Λαβὲ δὴ μοι καὶ τὸ ἐγκλημα ὃ ἔλαχον αὐτῷ πέρουσιν· ὃ ἐστὶν οὐδενὸς ἔλαττον τεκμήριον, ὅτι οὐδέπω τότε ἔφησε Φορμίων ἀποδεδωκέναι τὸ χρυσίον Λάμπιδι.

ΕΓΚΛΗΜΑ.

Τοῦτο τὸ ἐγκλημα ἔγραφον ἐγὼ ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι οὐδαμῶθεν ἄλλοθεν σκοπῶν, ἀλλ' ἢ ἐκ τῆς ἀπαγγελίας τῆς Λάμπιδος, ὃς οὐκ ἔφασκεν οὔτε τὰ χρήματα ἐντεθεῖσθαι τοῦτον οὔτε τὸ χρυσίον ἀπειληφέναι· μὴ γὰρ οἴεσθῆ με οὕτως ἀπόπληκτον εἶναι καὶ παντελῶς μαινόμενον, ὥστε τοιοῦτο γράφειν ἐγκλημα ὁμολογοῦν-

τος τοῦ Λάμπιδος ἀπειληθέναι τὸ χρυσίον, ὅφ' οὗ
ἐμελλον ἐξελεγχθῆσεσθαι.

- 17 Ἔτι δ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κἀκεῖνο σκέψασθε· αὐτοὶ
γὰρ οὗτοι παραγραφὴν διδόντες πέρυσιν, οὐκ ἐτόλμη-
σαν ἐν τῇ παραγραφῇ γράψαι ὡς ἀποδεδώκασι Λάμπιδι
τὸ χρυσίον. καὶ μοι λαβὲ αὐτὴν τὴν παραγραφὴν.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ.

Ἀκούετε ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι οὐδαμοῦ γέγρα-
πται ἐν τῇ παραγραφῇ ὡς ἀποδέδωκε τὸ χρυσίον Φορ-
μίων Λάμπιδι, καὶ ταῦτ' ἐμοῦ διαρρηθῆναι γράψαντος
εἰς τὸ ἔγκλημα ὃ ἠκούσατ' ἀρτίως, ὅτι οὔτε τὰ χρήματ'
ἐνθόιτο εἰς τὴν ναῦν οὔτ' ἀπέδωκε τὸ χρυσίον. τίνα
οὖν ἄλλον χρῆ περιμένειν ὑμᾶς μάρτυρα, ὅταν τηλι-
καύτην μαρτυρίαν παρ' αὐτῶν τούτων ἔχητε;

- 18 Μελλούσης δὲ τῆς δίκης εἰσιέναι εἰς τὸ δικαστή-
ριον, ἐδέοντο ἡμῶν ἐπιτρέψαι τινί· καὶ ἡμεῖς ἐπετρέ-
ψαμεν Θεοδότῳ ἰσοτελεῖ κατὰ συνθήκας. καὶ ὁ Λάμπις
μετὰ ταῦτα νομίσας αὐτῷ ἀσφαλὲς ἤδη εἶναι πρὸς δι-
αιτητῇ μαρτυρεῖν ὅ τι βούλοιο, μερισάμενος τὸ ἐμὸν 913
χρυσίον μετὰ Φορμίωνος τουτουί, ἐμαρτύρει τάναντία
19 οἷς πρότερον εἰρήκει. οὐ γὰρ ὅμοιον ἐστίν ὧ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, εἰς τὰ ὑμέτερα πρόσωπα ἐμβλέποντα τὰ ψευδῆ
μαρτυρεῖν καὶ πρὸς διαιτητῇ· παρ' ὑμῖν μὲν γὰρ ὄργη
μεγάλη καὶ τιμωρία ὑπόκειται τοῖς τὰ ψευδῆ μαρτυ-
ροῦσι, πρὸς δὲ τῷ διαιτητῇ ἀκινδύνως καὶ ἀναισχύν-
τως μαρτυροῦσιν ὅ τι ἂν βούλωνται. ἀγανακτοῦντος
δέ μου καὶ σχετλιάζοντος ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἐπὶ τῇ
20 τόλμῃ τοῦ Λάμπιδος, καὶ παρεχομένου πρὸς τὸν διαι-
τητῆν τὴν αὐτὴν μαρτυρίαν ἦνπερ καὶ νῦν πρὸς ὑμᾶς
παρέχομαι, τῶν ἐξ ἀρχῆς προσελθόντων αὐτῷ μεθ'

ἡμῶν, ὅτε οὔτε τὸ χρυσίον ἔφη ἀπειληφέναι παρὰ τοῦτου οὔτε τὰ χρήματ' αὐτὸν ἐνθέσθαι εἰς τὴν ναῦν, οὔτως ὁ Λάμπις κατὰ κράτος ἐξελεγχόμενος τὰ ψευδῆ μαρτυρῶν καὶ πονηρὸς ὢν, ὡμολόγει μὲν εἰρηκέναι ταῦτα πρὸς τοῦτον, οὐ μέντοι ἐντὸς γε ὢν εἶπεῖν αὐτοῦ. καὶ μοι ἀνάγνωθι ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

- 21 Ἀκούσας τοίνυν ἡμῶν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὁ Θεόδοτος πολλάκις, καὶ νομίσας τὸν Λάμπιν ψευδῆ μαρτυρεῖν, οὐκ ἀπέγνω τῆς δίκης, ἀλλ' ἀφῆκεν ἡμᾶς εἰς τὸ δικαστήριον· καταγνῶναι μὲν γὰρ οὐκ ἐβουλήθη διὰ τὸ οἰκείως ἔχειν Φορμίωνι τουτῶι, ὡς ἡμεῖς ὕστερον ἐπυθόμεθα, ἀπογνῶναι δὲ τῆς δίκης ὤκνει, ἵνα
- 22 μὴ ἐπιορκήσειεν. ἔξ αὐτοῦ δὴ τοῦ πράγματος λογισασθε ὧ ἄνδρες δικασταὶ παρ' ὑμῖν αὐτοῖς, ὁπόθεν ἔμελλεν οὗτος ἀποδώσειν τὸ χρυσίον. ἐνθένδε μὲν γὰρ ἐξέπλει οὐκ ἐνθέμενος εἰς τὴν ναῦν τὰ χρήματα καὶ 914 ὑποθήκην οὐκ ἔχων, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἑμοῖς χρήμασιν ἐπιδανεισάμενος· ἐν Βοσπόρῳ δ' ἀπρασίαν τῶν φορτίων κατέλαβε, καὶ τοὺς τὰ ἑτερόπλοα δανείσαντας μόλις
- 23 ἀπήλλαξεν. καὶ οὗτος μὲν ἐδάνεισεν αὐτῷ δισχιλίας δραχμὰς ἀμφοτερόπλοον, ὥστ' ἀπολαβεῖν Ἀθήνησι δισχιλίας ἑξακοσίας δραχμὰς· Φορμίων δέ φησιν ἀποδοῦναι Λάμπιδι ἐν Βοσπόρῳ ἑκατὸν καὶ εἴκοσι στατήρας Κυζικηνούς (τούτῳ γὰρ προσέχετε τὸν νοῦν) δανεισάμενος ἐγγείων τόκων. ἦσαν δὲ ἑφεκτοὶ οἱ ἐγγεῖοι τόκοι, ὁ δὲ Κυζικηνὸς ἐδύνατο ἐκεῖ εἴκοσι καὶ ὀκτὼ
- 24 δραχμὰς Ἀττικὰς. δεῖ δὴ μαθεῖν ὑμᾶς ὅσα φησὶ χρήματ' ἀποδεδωκέναι. τῶν μὲν γὰρ ἑκατὸν εἴκοσι στατήρων γίνονται τρισχίλιαι τριακόσiai ἐξήκοντα, ὁ δὲ

τόκος ὁ ἔγγειος ὁ ἔφεκτος τῶν τριάκοντα μνῶν καὶ τριῶν καὶ ἐξήκοντα πεντακόσiai δραχμαὶ καὶ ἐξήκοντα· τὸ δὲ σύμπαν κεφάλαιον γίγνεται τόσον καὶ τόσον.

²⁵ ἔστιν οὖν ᾧ ἄνδρες δικασταὶ οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἠγενήσεται ποτε, ὃς ἀντὶ δισχιλίων ἑξακοσίων δραχμῶν τριάκοντα μνᾶς καὶ τριακοσίας καὶ ἐξήκοντα ἀποτίνειν προείλετ' ἄν, καὶ τόκον πεντακοσίας δραχμὰς καὶ ἐξήκοντα δανεισάμενος, ἃς φησιν ἀποδεδωκέναι Φορμίων Λάμπιδι, τρισχιλίας ἑνακοσίας εἰκοσιν; ἔξδν δ' αὐτῷ ἀμφοτερόπλουν Ἀθήνησιν ἀποδοῦναι τὸ ἀργύριον, ἐν

²⁶ Βοσπόρῳ ἀπέδωκε, τρισὶ καὶ δέκα μναῖς πλέον; καὶ τοῖς μὲν τὰ ἑτερόπλοα δανείσασι μόλις τάρχατα ἀποδέδωκας, οἳ συνέπλευσάν σοι καὶ προσήδρευον· τούτῳ δὲ τῷ μὴ παρόντι οὐ μόνον τάρχατα καὶ τοὺς τόκους ἀπεδίδους, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπιτίμια τὰ ἐκ τῆς συγγραφῆς ⁹¹⁵

²⁷ ἀπέτινες, οὐδεμιᾶς σοι ἀνάγκης οὔσης; κάκεινους μὲν οὐκ ἔδεδίεις, οἷς αἱ συγγραφαὶ ἐν Βοσπόρῳ τὴν πρᾶξιν ἐδίδουσαν· τούτου δὲ φῆς φροντίζειν, ὃν ἐξ ἀρχῆς εὐθύς ἠδίεις οὐκ ἐνθήμενος τὰ χρήματα εἰς τὴν ναῦν κατὰ τὴν συγγραφὴν Ἀθήνηθεν; καὶ νῦν μὲν εἰς τὸ ἐμπόριον ἦκων, οὗ τὸ συμβόλαιον ἐγένετο, οὐκ ὀκνεῖς ἀποστερεῖν τὸν δανείσαντα· ἐν Βοσπόρῳ δὲ πλείω τῶν

²⁸ δικαίων φῆς ποιεῖν, οὗ δίκην οὐκ ἔμελλες δώσειν; καὶ οἱ μὲν ἄλλοι πάντες οἱ τὰ ἀμφοτερόπλοα δανειζόμενοι, ὅταν ἀποστέλλωνται ἐκ τῶν ἐμπορίων, πολλοὺς παρίστανται, ἐπιμαρτυρόμενοι ὅτι τὰ χρήματα ἤδη κινδυνεύεται τῷ δανείσαντι· σὺ δ' ἐνὶ σκήπτει μάρτυρι αὐτῷ τῷ συναδικοῦντι, καὶ οὔτε τὸν παῖδα τὸν ἡμέτερον παρέλαβες ἐν Βοσπόρῳ ὄντα οὔτε τὸν κοινωνόν, οὐδὲ τὰς ἐπιστολὰς ἀπέδωκας αὐτοῖς, ἃς ἡμεῖς ἐπεθήκαμεν, ἐν αἷς ἐγγράπτο παρακολουθεῖν σοι οἷς ἄν

29 πρᾶττης; καίτοι ὧ ἄνδρες δικασταί τί οὐκ ἂν πράξειεν
 ὁ τοιοῦτος, ὅστις γράμματα λαβὼν μὴ ἀπέδωκεν ὀρθῶς
 καὶ δικαίως; ἢ πῶς οὐ φανερόν ἐστιν ὑμῖν τὸ τούτου
 κακούργημα ἐξ αὐτῶν ὧν ἐπραττεν; καίτοι, ὧ γῆ καὶ
 θεοί, προσῆκέ γε τοσοῦτο χρυσίον ἀποδιδόντα, καὶ
 πλέον τοῦ δανείσματος, περιβόητον ποιεῖν ἐν τῷ ἐμ-
 πορίῳ, καὶ παρακαλεῖν πάντας ἀνθρώπους, πρῶτον δὲ
 30 τὸν παῖδα τὸν τούτου καὶ τὸν κοινωνόν· ἴστε γὰρ
 δήπου πάντες, ὅτι δανείζονται μὲν μετ' ὀλίγων μαρ-
 τύρων, ὅταν δ' ἀποδιδῶσι, πολλοὺς παρίστανται μάρ-
 τυρας, ἵν' ἐπιεικέις δοκῶσιν εἶναι περὶ τὰ συμβόλαια.
 σοὶ δ' ἀποδιδόντι τό τε δάνειον καὶ τοὺς τόκους ἀμ- 916
 φοτέρους, ἑτερόπλῳ τῷ ἀργυρίῳ κεχρημένῳ, καὶ προσ-
 τιθέντι ἑτέρας τρεῖςκαίδεκα μνᾶς, πῶς οὐχὶ πολλοὺς
 ἦν παραληπτέον μάρτυρας; καὶ εἰ τοῦτ' ἐπραξας, οὐδ'
 31 ἂν εἰς σοῦ μᾶλλον τῶν πλεόντων ἐθανμάζετο. σὺ δ'
 ἀντὶ τοῦ πολλοὺς μάρτυρας τούτων ποιεῖσθαι, πάντας
 ἀνθρώπους λανθάνειν ἐπειρῶ, ὥσπερ ἀδικῶν τι. καὶ
 εἰ μὲν ἐμοὶ τῷ δανείσαντι ἀπεδίδους, οὐδὲν ἂν ἔδει
 μαρτύρων· τὴν γὰρ συγγραφὴν ἀνελόμενος ἀπήλλαξο
 ἂν τοῦ συμβολαίου· νῦν δ' οὐκ ἐμοὶ, ἀλλ' ἑτέρῳ ὑπὲρ
 ἐμοῦ ἀποδιδούς, καὶ οὐκ Ἀθήνησιν, ἀλλ' ἐν Βοσπόρῳ,
 καὶ τῆς συγγραφῆς σοὶ κειμένης Ἀθήνησι καὶ πρὸς
 ἐμέ, καὶ ᾧ τὸ χρυσίον ἀπεδίδους ὄντος θνητοῦ καὶ
 πέλαγος τοσοῦτον μέλλοντος πλεῖν, μάρτυρα οὐδέν'
 32 ἐποίησω, οὔτε δοῦλον οὔτ' ἐλεύθερον. ἢ γὰρ συγ-
 γραφὴ με, φησὶ, τῷ ναυκλήρῳ ἐκέλευεν ἀποδοῦναι τὸ
 χρυσίον. μάρτυρας δέ γ' οὐκ ἐκώλυε παραλαβεῖν, οὐδὲ
 τὰς ἐπιστολάς ἀποδοῦναι. καὶ οὔδε μὲν πρὸς σέ δύο
 συγγραφεὺς ἐποίησαντο ὑπὲρ τοῦ συμβολαίου, ὥς ἂν οἱ
 μάλιστ' ἀπιστοῦντες· σὺ δὲ μόνος μόνῳ φῆς δοῦναι

τῷ ναυκλήρῳ τὸ χρυσίον, εἰδὼς κατὰ σοῦ κειμένην Ἀθήνησι συγγραφὴν πρὸς τοῦτον.

- 33 Λέγει δ' ὡς ἡ συγγραφὴ σωθείσης τῆς νεῶς αὐτὸν ἀποδοῦναι κελεύει τὰ χρήματα. καὶ γὰρ ἐνθέσθαι τὰγοράσματα εἰς τὴν ναῦν κελεύει σε, εἰ δὲ μὴ, πεντακισχιλίας δραχμὰς ἀποτίνειν. σὺ δὲ τοῦτο μὲν τῆς συγγραφῆς οὐ λαμβάνεις, παραβεβηκῶς δ' εὐθύς ἐξ ἀρχῆς καὶ τὰ χρήματα οὐκ ἐνθέμενος, ἀμφισβητεῖς 917 πρὸς ἓν ῥῆμα τῶν ἐν τῇ συγγραφῇ, καὶ τοῦτ' ἀνηρηκῶς αὐτός. ὁπότε γὰρ ἐν τῷ Βοσπόρῳ φῆς μὴ τὰ χρήματ' ἐνθέσθαι εἰς τὴν ναῦν, ἀλλὰ τὸ χρυσίον τῷ ναυκλήρῳ ἀποδοῦναι, τί ἔτι περὶ τῆς νεῶς διαλέγει; οὐ γὰρ μετέσχηκας τοῦ κινδύνου διὰ τὸ μηδὲν ἐνθέ-
- 34 σθαι. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὤρησεν ἐπὶ ταύτην τὴν σκῆψιν, ὡς ἐντεθειμένος τὰ χρήματα εἰς τὴν ναῦν· ἐπειδὴ δὲ τοῦτο ἐκ πολλῶν ἐμελλεν ἐλεγχθῆσεσθαι ψευδόμενος, ἐκ τε τῆς ἀπογραφῆς τῆς ἐν Βοσπόρῳ παρὰ τοῖς ἐλλιμενισταῖς καὶ ὑπὸ τῶν ἐν τῷ ἐμπορίῳ ἐπιδημούντων κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, τηρικαῦτα μεταβαλλόμενος συνίσταται μετὰ τοῦ Λάμπιδος
- 35 καὶ φησὶν ἐκείνῳ τὸ χρυσίον ἀποδεδωκέναι, ἐφόδιον μὲν λαβὼν τὸ τὴν συγγραφὴν κελεύειν, οὐκ ἂν ἡγούμενος δ' ἡμᾶς εὐπόρως ἐλέγξει ὅσα μόνοι πρὸς αἰκτοὺς αὐτοὶ πράξιαν. καὶ ὁ Λάμπις, ὅσα μὲν εἶπε πρὸς ἐμὲ πρὶν ὑπὸ τούτου διαφθαρῆναι, οὐκ ἐντὸς ὧν αὐτοῦ φησιν εἶπεν· ἐπειδὴ δὲ τὸ χρυσίον τοῦμὸν ἐμερίσατο, τότ' ἐντὸς εἶναι φησιν αὐτοῦ καὶ πάντ' ἀκριβῶς μνημονεύειν.

- 36 Εἰ μὲν οὖν ὧ ἄνδρες δικασταὶ ἐμοῦ μόνου κατεφρόνει Λάμπις, οὐδὲν ἂν ἦν θαναμαστόν· νῦν δὲ πολλῶ δεινότερα τούτου πέπρακται αὐτῷ πρὸς πάντας ὑμᾶς.

κήρυγμα γὰρ ποιησαμένου Παιρισάδου ἐν Βοσπόρῳ, ἂν τις βούληται Ἀθήναζε εἰς τὸ Ἀττικὸν ἐμπόριον σιτηγεῖν, ἀτελῆ τὸν σίτον ἐξάγειν, ἐπιδημῶν ἐν τῷ Βοσπόρῳ ὁ Λάμπις ἔλαβε τὴν ἐξαγωγήν τοῦ σίτου καὶ τὴν ἀτέλειαν ἐπὶ τῷ τῆς πόλεως ὀνόματι, γεμίσας δὲ δὲ ναῦν μεγάλην σίτου ἐκόμισεν εἰς Ἀκανθὸν κάκει⁹¹⁸

⁸⁷ διέθετο ὁ κοινωνήσας τούτῳ ἀπὸ τῶν ἡμετέρων. καὶ ταῦτ' ἐπραξεν ὃ ἄνδρες δικασταὶ οἰκῶν μὲν Ἀθήνησιν, οὔσης δ' αὐτῷ γυναικὸς ἐνθάδε καὶ παίδων, τῶν δὲ νόμων τὰ ἔσχατα ἐπιτίμια προτεθηκότων, εἰ τις οἰκῶν Ἀθήνησιν ἄλλοσέ ποι σιτηγήσειεν ἢ εἰς τὸ Ἀττικὸν ἐμπόριον, ἔτι δ' ἐν τοιούτῳ καιρῷ, ἐν ᾧ ὑμῶν οἱ μὲν ἐν τῷ ἄστει οἰκοῦντες διεμετροῦντο τὰ ἄλφιστα ἐν τῷ ᾠδεῖῳ, οἱ δ' ἐν τῷ Πειραιεῖ ἐν τῷ νεωρίῳ ἐλάμβανον κατ' ὀβολὸν τοὺς ἄρτους καὶ ἐπὶ τῆς μακρᾶς στοᾶς τὰ ἄλφιστα, καθ' ἡμίλεκτον μετρούμενοι καὶ καταπατούμενοι. καὶ ὅτι ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὴν τε μαρτυρίαν καὶ τὸν νόμον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΝΟΜΟΣ.

⁸⁸ Φορμίων τοίνυν τούτῳ χρώμενος κοινωνῶ καὶ μάρτυρι οἴεται δεῖν ἀποστερηθῆσαι τὰ χρήμαθ' ἡμᾶς, οἳ γε σιτηροῦντες διατετελέκαμεν εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον, καὶ τριῶν ἤδη καιρῶν κατειληφῶτων τὴν πόλιν, ἐν οἷς ὑμεῖς τοὺς χρησίμους τῷ δήμῳ ἐξητάζετε, οὐδενὸς τούτων ἀπολελείμεθα, ἀλλ' ὅτε μὲν εἰς Θήβας Ἀλέξανδρος παρήει, ἐπεδώκαμεν ὑμῖν τάλαντον ἀργυρίου· ὅτε δ' ὁ σίτος ἐπετιμήθη τὸ πρότερον καὶ ἐγένετο ἑκατάδεκα δραχμῶν, εἰσαγαγόντες πλείους ἢ μυριάσις μεδίμνους πυρῶν διεμετροῦσαμεν ὑμῖν τῆς καθεστηκυίας τιμῆς, πέντε δραχμῶν τὸν μέδιμνον, καὶ

ταῦτα πάντες ἴστε ἐν τῷ πομπείῳ διαμετρούμενοι· πέ-
 ρουσι δ' εἰς τὴν σιτωνίαν τὴν ὑπὲρ τοῦ δήμου τάλαν-
 τον ὑμῖν ἐπεδώκαμεν ἐγὼ τε καὶ ὁ ἀδελφός. καὶ μοι
 ἀνάγνωθι τούτων τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

- 40 Ἄλλὰ μὴν εἰ γε δεῖ καὶ τούτοις τεκμαίρεσθαι, 919
 οὐκ εἰκὸς ἦν ἐπιδιδόναι μὲν ἡμᾶς τοσαῦτα χρήματα, ἵνα
 παρ' ὑμῖν εὐδοξῶμεν, συκοφάντεϊν δὲ Φορμίωνα, ἵνα
 καὶ τὴν ὑπάρχουσαν ἐπιείκειαν ἀποβάλωμεν. δικαίως
 ἂν οὖν βοηθήσαίτε ἡμῖν ὡς ἄνδρες δικασταί. ἐπέδειξα
 γὰρ ὑμῖν οὐτ' ἐξ ἀρχῆς τὰ φορτία ἐνθήμενον τοῦτον
 εἰς τὴν ναῦν ἀπάντων ὧν ἐδανείσατο Ἀθήνηθεν, τῶν
 τ' ἐν τῷ Βοσπόρῳ πραθέντων τοὺς τὰ ἑτερόπλοα θα-
 41 νείσαντας μόλις διαλύσαντα, ἔτι δ' οὐτ' εὐποροῦντα
 οὐθ' οὕτως ὄντ' ἀβέλτερον, ὥστ' ἀντὶ δισχιλίων καὶ
 ἑξακοσίων δραχμῶν τριάκοντα μνᾶς καὶ ἑννέα ἀπο-
 δοῦναι, πρὸς τε τούτοις, ὅτε ἀποδοῦναι φησι τὸ χρυ-
 σίον Λάμπιδι, οὐτε τὸν παῖδα παραλαβόντα τὸν ἐμὸν
 οὐτε τὸν κοινωνὸν ἐπιδημοῦντα ἐν Βοσπόρῳ. ἐμοὶ
 δὲ Λάμπις αὐτὸς μαρτυρῶν φαίνεται ὡς οὐκ ἀπει-
 42 ληφε τὸ χρυσίον, πρὶν ὑπὸ τούτου διαφθαρεῖναι. καί-
 τοι εἰ καθ' ἕνα ἕκαστον οὕτως ἐδείκνυε Φορμίων, οὐκ
 οἶδ' ὅπως ἂν ἄλλως ἄμεινον ἀπελογήσατο. ὑπὲρ δὲ
 τοῦ τὴν δίκην εἰσαγώγιμον εἶναι ὁ νόμος αὐτὸς δια-
 μαρτύρεται, κελεύων τὰς δίκας εἶναι τὰς ἐμπορικὰς
 τῶν συμβολαίων τῶν Ἀθήνησι καὶ εἰς τὸ Ἀθηναίων
 ἐμπόριον, καὶ οὐ μόνον τῶν Ἀθήνησιν, ἀλλὰ καὶ ὅσ'
 ἂν γένηται ἕνεκα τοῦ πλοῦ τοῦ Ἀθήναζε. λαβὲ δὴ
 μοι τοὺς νόμους.

NOMOI

- 43 Ὡς μὲν τοίνυν γέγονέ μοι τὸ συμβόλαιον πρὸς
 Φορμίων Ἀθήνησιν, οὐδ' αὐτοὶ ἔξαρνοὶ εἰσι, παρα-
 γράφονται δὲ ὡς οὐκ εἰσαγώγιμον τὴν δίκην οὔσαν.
 ἀλλ' εἰς ποῖον δικαστήριον εἰσέλθωμεν ἄνδρες δικα- 920
 σταί, εἰ μὴ πρὸς ὑμᾶς, οὐπερ τὸ συμβόλαιον ἐποιησά-
 μεθα; δεινὸν γὰρ ἂν εἴη, εἰ μὲν ἔνεκα τοῦ πλοῦ τοῦ
 Ἀθήναζε ἡδικούμεην, εἶναι ἂν μοι παρ' ὑμῖν τὸ δίκαιον
 λαβεῖν παρὰ Φορμίωνος, ἐπειδὴ δὲ τὸ συμβόλαιον ἐν
 τῷ ὑμετέρῳ ἐμπορίῳ γέγονε, μὴ φάσκειν παρ' ὑμῖν
 44 τούτους ὑφέξειν τὴν δίκην. καὶ ὅτε μὲν Θεοδότῳ τὴν
 δίκην ἐπετρέψαμεν, ὡμολόγησαν εἶναι καθ' αὐτῶν
 ἐμοὶ τὴν δίκην εἰσαγώγιμον· νυνὶ δὲ τούναντιόν λέ-
 γουσιν ὧν πρότερον αὐτοὶ συγκεχωρήκασιν, ὡς δεόν
 παρὰ μὲν τῷ Θεοδότῳ τῷ ἰσοτελεῖ ὑποσχεῖν αὐτοὺς
 δίκην ἄνευ παραγραφῆς, ἐπειδὴ δὲ εἰς τὸ Ἀθηναίων
 δικαστήριον εἰσερχόμεθα, μηκέτ' εἰσαγώγιμον τὴν δίκην
 45 εἶναι. ἐνθυμούμαι δ' ἔγωγε, τί ἂν ποτε εἰς τὴν παρα-
 γραφὴν ἔγραψεν, εἰ ὁ Θεόδοτος ἀπιέναι τῆς δίκης,
 ὅπου νῦν γρόντος τοῦ Θεοδότου ἀπιέναι ἡμᾶς εἰς τὸ
 δικαστήριον, οὗ φησι τὴν δίκην εἶναι εἰσαγώγιμον
 παρ' ὑμῖν, πρὸς οὓς ἐκεῖνος ἔγνω ἀπιέναι. πάθοιμι
 μέντ' ἂν δεινότατα, εἰ οἱ μὲν νόμοι τῶν Ἀθήνησι συμ-
 βολαίων κελεύουσι τὰς δίκας εἶναι πρὸς τοὺς θεσμο-
 θέτας, ὑμεῖς δ' ἀπογνοίητε τῆς δίκης ὁμομοκότες κατὰ
 τοὺς νόμους ψηφιεῖσθαι.
- 46 Τοῦ μὲν οὖν δανείσαι ἡμᾶς τὰ χρήματα αἷ τε συν-
 θῆκαι καὶ αὐτὸς οὗτός ἐστι μάρτυς· τοῦ δ' ἀποδεδω-
 κέναι οὐδεὶς ἐστι μάρτυς ἔξω τοῦ Λάμπιδος τοῦ συνα-
 δικοῦντος. καὶ οὗτος μὲν εἰς ἐκείνον μόνον ἀναφέρει

τὴν ἀπόδοσιν, ἐγὼ δ' εἰς τε τὸν Λάμπιν αὐτὸν καὶ
 τοὺς ἀκούσαντας αὐτοῦ ὅτε οὐκ ἔφη ἀπειληθέναι τὸ
 χρυσίον. τούτῳ μὲν οὖν τοὺς ἐμοὺς μάρτυρας ἔξεστι
 κρίνειν, εἰ μὴ φησι τάληθ' ἢ μαρτυρεῖν αὐτούς· ἐγὼ δ'
 οὐκ ἔχω τί χρήσωμαι τοῖς τούτου μάρτυσιν, οἳ φασιν 921
 εἰδέναι τὸν Λάμπιν μαρτυροῦντα ἀπειληθέναι τὸ χρυ-
 σίον. εἰ μὲν γὰρ ἢ μαρτυρία ἢ τοῦ Λάμπιδος κατε-
 βάλλετο ἐνταῦθ', ἴσως ἂν ἔφασαν οὗτοι δίκαιον εἶναι
 ἐπισκῆπτεσθαί μ' ἐκείνῳ· νῦν δ' οὔτε τὴν μαρτυρίαν
 ταύτην ἔχω, οὐτοσί τε οἴεται δεῖν ἀθῶος εἶναι οὐδὲν
 47 ἐνέχυρον καταλιπὼν ὧν πείθει ὑμᾶς ψηφίσασθαι. πῶς
 δ' οὐκ ἂν εἴη ἄτοπον, εἰ αὐτοῦ Φορμίωνος ὁμολογοῦν-
 τος δανείσασθαι, φάσκοντος δ' ἀποδεδωκέναι, τὸ μὲν
 ὁμολογούμενον ὑπ' αὐτοῦ τούτου ἄκυρον ποιήσατε,
 τὸ δ' ἀμφισβητούμενον κύριον ψηφίσαισθε; καὶ ὁ μὲν
 Λάμπις, ᾧ οὗτος σκῆπτεται μάρτυρι, μαρτυρεῖ ἕξαρνος
 γενόμενος τὸ ἐξ ἀρχῆς ὡς οὐκ ἀπέλιψε τὸ χρυσίον·
 ὑμεῖς δὲ γνοίητε ὡς ἀπέλιψ' ἐκείνος, ᾧ οὐκ εἰσὶ μάρ-
 48 τυρες τοῦ πράγματος; καὶ ὅσα μὲν εἶπε μετὰ τῆς ἀλη-
 θείας, μὴ χρήσαισθε τεκμηρίῳ, ἀ δ' ἐψεύσατο ὕστερον,
 ἐπειδὴ διεφθάρη, πιστότερα ταῦθ' ὑπολάβοιτε εἶναι;
 καὶ μὴν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πολὺ δικαιότερόν ἐστι
 τοῖς ἐξ ἀρχῆς ῥηθείσι τεκμαίρεσθαι μᾶλλον ἢ τοῖς
 ὕστερον τεκταινομένοις. τὰ μὲν γὰρ οὐκ ἐκ παρα-
 σκευῆς, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀληθείας ἔλεγε, τὰ δ' ὕστερον
 49 ψευδόμενος [καὶ] πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῷ. ἀναμνή-
 σθητε δ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι οὐδ' αὐτὸς ὁ Λάμπις
 ἕξαρνος ἐγένετο ὡς οὐκ εἴη εἰρηκῶς ὅτι οὐκ ἀπέλιψε
 τὸ χρυσίον, ἀλλ' εἰπεῖν μὲν ὁμολόγει, οὐ μέντοι ἐντός
 γ' ὧν αὐτοῦ εἰπεῖν. οὐκ οὖν ἄτοπον, εἰ τῆς ἐκείνου
 μαρτυρίας τὸ μὲν πρὸς τοῦ ἀποστεροῦντος πιστῶς

ἀκούσεσθε, τὸ δ' ὑπὲρ τῶν ἀποστερουμένων ἔπιστον 922
 50 ἔσται παρ' ὑμῖν; μηδαμῶς ᾧ ἄνδρες δικασταί. ὑμεῖς
 γὰρ ἐστε οἱ [αὐτοὶ οἱ] τὸν ἐπιδεδανεισμένον ἐκ τοῦ ἐμ-
 πορίου πολλὰ χρήματα καὶ τοῖς δανεισταῖς οὐ παρα-
 σχόντα τὰς ὑποθήκας θανάτῳ ζημιώσαντες εἰσαγγελ-
 θέντα ἐν τῷ δήμῳ, καὶ ταῦτα πολίτην ὑμέτερον ὄντα
 51 καὶ πατρὸς ἐστρατηγηκότος. ἡγεῖσθε γὰρ τοὺς τοιού-
 τους οὐ μόνον τοὺς ἐντυγχάνοντας ἀδικεῖν, ἀλλὰ καὶ
 κοινῇ βλάπτειν τὸ ἐμπόριον ὑμῶν, εἰκότως. αἱ γὰρ
 εὐπορίαι τοῖς ἐργαζομένοις οὐκ ἀπὸ τῶν δανειζομένων,
 ἀλλ' ἀπὸ τῶν δανειζόντων εἰσί, καὶ οὔτε ναῦν οὔτε
 ναύκληρον οὔτ' ἐπιβάτην ἔστ' ἀναχθῆναι, τὸ τῶν δα-
 52 νειζόντων μέρος ἂν ἀφαιρεθῆ. ἐν μὲν οὖν τοῖς νόμοις
 πολλαὶ καὶ καλαὶ βοήθειαι εἰσὶν αὐτοῖς· ὑμᾶς δὲ δεῖ
 συνεπανορθοῦντας φαίνεσθαι καὶ μὴ συγχωροῦντας τοῖς
 πονηροῖς, ἵν' ὑμῖν ὡς πλείστη ὠφέλεια παρὰ τὸ ἐμπό-
 ριον ᾗ. ἔσται δ', ἐὰν φυλάττητε τοὺς τὰ ἑαυτῶν
 προειμένους, καὶ μὴ ἐπιτρέπητε ἀδικεῖσθαι ὑπὸ τῶν
 τοιούτων θηρίων.

Ἐγὼ μὲν οὖν ὄσαπερ οἶός τ' ἦν εἰρηκα· καλῶ δὲ
 καὶ ἄλλον τινὰ τῶν φίλων, ἐὰν κελύητε.

 XXXV.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΔΑΚΡΙΤΟΥ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΝ.

ΤΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀνδροκλῆς δανείσας χρήματα Ἀρτέμωνι Φασηλίτῃ τὸ
 γένος, ἐμπόρῳ, τελευτήσαντος ἐκείνου πρὶν ἀποδοῦναι τὸ ἀφ-
 γύριον, εἰσπράττει τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Δάκριτον τὸν σοφι- 923

στήν, δύο προβαλλόμενος δίκαια, ὅτι τε παρόντος Λακρίτου καὶ ἀναδεξαμένου τὸ ἀργύριον ἐδάνεισε τῷ Ἀρτέμωνι, καὶ ὅτι κληρονόμος ἐστὶ τῶν Ἀρτέμωνος Λάκριτος. ὁ δὲ τῆς μὲν κληρονομίας ἀφίστασθαι φησι, παραγράφεται δὲ τὴν δίκην, λέγων μηδὲν ἑαυτῷ πρὸς Ἀνδροκλέα συμβόλαιον εἶναι μηδὲ συγγραφὴν μηδεμίαν. πάντως δὲ καὶ τὸ ἀναδεδέχθαι ἕξαρονος γίνεται· οὐδὲ γὰρ ἂν τοῦθ' ὁμολογῶν ἠγνωμόνει πρὸς τὴν ἔκτεισιν.

2 Οὐκ ὀρθῶς δὲ τινες ἐνόμισαν τὸν λόγον μὴ γνήσιον εἶναι, ἀμυδροῖς ἀπατηθέντες τεκμηρίοις. τὸ μὲν γὰρ τῆς φράσεως ἀνεπιμένον οὐκ ἀπρεπὲς ἰδιωτικοῖς ἀγῶσι, τὸν δὲ „Αἶα τὸν ἄνακτα“ κατὰ τὴν τοῦ προσώπου τοῦ ὑποκειμένου συνήθειαν δηλὸς ἐστὶν ὀνομακῶς, πρὸς δὲ τὴν παραγραφὴν ἀσθενέστερον ἀπήντησε διὰ τὸ πρᾶγμα τὸ πονηρόν.

Οὐδὲν καινὸν διαπράττονται οἱ Φασηλιταὶ ὧ ἄνδρες δικασταί, ἀλλ' ἔπερ εἰώθασιν. οὗτοι γὰρ δεινότατοι μὲν εἰσι θανείσασθαι χρήματ' ἐν τῷ ἐμπορίῳ, ἐπειδὴν δὲ λάβωσι καὶ συγγραφὴν συγγράψονται ναυτικήν, εὐθύς ἐπελάθοντο καὶ τῶν συγγραφῶν καὶ τῶν νόμων καὶ ὅτι δεῖ ἀποδοῦναι αὐτοὺς ἃ ἔλαβον, καὶ οἴονται, ἔὰν ἀποδῶσιν, ὥσπερ τῶν ἰδίων τι τῶν ἑαυ- 924 τῶν ἀπολωλεκέναι, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἀποδοῦναι σοφίσματα εὐρίσκουσι καὶ παραγραφὰς καὶ προφάσεις, καὶ εἰσι πονηρότατοι ἀνθρώπων καὶ ἀδικώτατοι. τεκμήριον δὲ τούτου· πολλῶν γὰρ ἀφικνουμένων εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον καὶ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων, πλείους δίκαι εἰσὶν ἐκάστοτε αὐτῶν τῶν Φασηλιτῶν ἢ τῶν ἄλλων 3 ἀπάντων. οὗτοι μὲν οὖν τοιοῦτοὶ εἰσιν· ἐγὼ δ' ὧ ἄνδρες δικασταὶ χρήματα θανείσας Ἀρτέμωνι τῷ τούτου ἀδελφῷ κατὰ τοὺς ἐμπορικοὺς νόμους, εἰς τὸν Πόντον καὶ πάλιν Ἀθήναζε, τελετήσαντος ἐκείνου

- πρὶν ἀποδοῦναι μοι τὰ χρήματα, Λακρίτω τουτῷ εἴ-
 ληχα τὴν δίκην ταύτην κατὰ τοὺς αὐτοὺς νόμους τού-
 4 τούς, καθ' οὐσπερ τὸ συμβόλαιον ἐποίησάμην, ἀδελφῶ
 ὄντι τούτῳ ἐκείνου καὶ ἔχοντι ἅπαντα τὰ Ἀρτέμωνος,
 καὶ ὅσ' ἐνθάδε κατέλιπε καὶ ὅσα ἦν αὐτῷ ἐν τῇ Φα-
 σήλιδι, καὶ κληρονόμῳ ὄντι τῶν ἐκείνου ἀπάντων, καὶ
 οὐκ ἂν ἔχοντος τούτου δεῖξαι νόμον, ὅστις αὐτῷ δι-
 δωσιν ἐξουσίαν, ἔχειν μὲν τὰ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ διω-
 κηκέναι ὅπως ἐδόκει αὐτῷ, μὴ ἀποδιδόναι δὲ τὰλλότρια
 χρήματα, ἀλλὰ λέγειν νῦν ὅτι οὐκ ἔστι κληρονόμος,
 5 ἀλλ' ἀφίσταται τῶν ἐκείνου. ἡ μὲν τουτοῦ Λακρίτου
 πονηρία τοιαύτη ἐστίν· ἐγὼ δ' ὑμῶν δέομαι ὡς ἄνδρες
 δικασταὶ ἐννοικῶς ἀκοῦσαί μου περὶ τοῦ πράγματος
 τουτοῦ· κὰν ἐλέγξω αὐτὸν ἀδικοῦντα ἡμᾶς τε τοὺς
 δανείσαντας καὶ ὑμᾶς οὐδὲν ἤττον, βοηθεῖτε ἡμῖν τὰ
 δίκαια.
- 6 Ἐγὼ γὰρ ὡς ἄνδρες δικασταὶ αὐτὸς μὲν οὐδ' ὅπως-
 τιοῦν ἐγνώριζον τοὺς ἀνθρώπους τούτους· Θρασυμή-
 δης δ' ὁ Διοφάντου υἱὸς, ἐκείνου τοῦ Σφηττίου, καὶ 925
 Μελάνωπος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐπιτήδειοί μοι εἰσι, καὶ
 χρώμεθ' ἀλλήλοις ὡς οἶόν τε μάλιστα. οὗτοι προσ-
 ἤλθόν μοι μετὰ Λακρίτου τουτοῦ, ὁπόθεν δήποτε
 7 ἐγνώρισμένοι τούτῳ (οὐ γὰρ οἶδα), καὶ ἐδέοντό μου
 δανεῖσαι χρήματ' εἰς τὸν Πόντον Ἀρτέμωνι τῷ τούτου
 ἀδελφῷ καὶ Ἀπολλοδώρῳ, ὅπως ἂν ἐνεργοὶ ᾖσιν, οὐδὲν
 εἰδῶς ὡς ἄνδρες δικασταὶ οὐδ' ὁ Θρασυμήδης τὴν τού-
 των πονηρίαν, ἀλλ' οἰόμενος εἶναι ἐπιεικεῖς ἀνθρώ-
 πους καὶ οἰοίπερ προσεποιοῦντο καὶ ἔφασαν εἶναι, καὶ
 ἡγούμενος ποιήσειν αὐτοὺς πάντα, ὅσαπερ ὑπισχνοῦντο
 8 καὶ ἀνεδέχετο Λάκριτος οὐτοσί. πλεῖστον δ' ἄρ' ἦν
 ἐψευσμένος, καὶ οὐδὲν ἤδει οἷσις θηρίοις ἐπλησίαζε

τοῖς ἀνθρώποις τούτοις. κἀγὼ πεισθεὶς ὑπὸ τοῦ Θρα-
 συμήδους καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ Λακρίτου του-
 τουὶ ἀναδεχομένου μοι πάντ' ἔσεσθαι τὰ δίκαια παρὰ
 τῶν ἀδελφῶν τῶν αὐτοῦ, ἐδάνεισα μετὰ ξένου τινὸς
 9 ἡμετέρου Καρυστίου τριάκοντα μνᾶς ἀργυρίου. βού-
 λουμαι οὖν ὧ ἄνδρες δικασταὶ τῆς συγγραφῆς ἀκοῦσαι
 ὑμᾶς πρῶτον, καθ' ἣν ἐδανείσαμεν τὰ χρήματα, καὶ
 τῶν μαρτύρων τῶν παραγενομένων τῷ δανείσματι·
 ἔπειτα περὶ τῶν ἄλλων ἐπιδείξομεν, οἷα ἐτοιχωφύχησαν
 οὔτοι περὶ τὸ δάνειον. λέγε τὴν συγγραφὴν, εἶτα τὰς
 μαρτυρίας.

ΣΥΓΓΡΑΦΗ.

- 10 Ἐδάνεισαν Ἀνδροκλῆς Σφήττιος καὶ Ναυσικράτης Κα-
 ρύστιος Ἀρτέμωνι καὶ Ἀπολλοδώρῳ Φασηλίταις δραχμὰς
 ἀργυρίου τρισχιλλίας Ἀθήνηθεν εἰς Μένδην ἢ Σκιώνην, 926
 καὶ ἐντεῦθεν εἰς Βόσπορον, ἐὰν δὲ βούλωνται, τῆς ἐπ'
 ἀριστερὰ μέχρι Βορυσθένους, καὶ πάλιν Ἀθήναζε, ἐπὶ δια-
 κοσίαις εἴκοσι πέντε τὰς χιλίας, ἐὰν δὲ μετ' Ἀρκτοῦρον
 ἐκπλεύσωσιν ἐκ τοῦ Πόντου ἐφ' Ἱερόν, ἐπὶ τριακοσίαις
 τὰς χιλίας, ἐπὶ οἴνου κεραμίοις Μενδαίοις τρισχιλλίοις, ὅς
 πλεῦσεται ἐκ Μένδης ἢ Σκιώνης ἐν τῇ εἰκοσῶρῳ, ἣν
 11 Ἰβλήσιος ναυκληρεῖ. ὑποτιθέασι δὲ ταῦτα, οὐκ ὀφείλοντες
 ἐπὶ τούτοις ἄλλῳ οὔδενι οὔδεν ἀργύριον, οὔδ' ἐπιδανει-
 σονται. καὶ ἀπάξουσι τὰ χρήματα τὰ ἐκ τοῦ Πόντου ἀντι-
 φορτισθέντα Ἀθήναζε πάλιν ἐν τῷ αὐτῷ πλοίῳ ἅπαντα.
 σωθέντων δὲ τῶν χρημάτων Ἀθήναζε, ἀποδώσουσιν οἱ
 δανεισάμενοι τοῖς δανείσασι τὸ γιγνόμενον ἀργύριον κατὰ
 τὴν συγγραφὴν ἡμερῶν εἴκοσιν, ἀφ' ἧς ἂν ἔλθωσιν Ἀθή-
 ναζε, ἐντελὲς πλὴν ἐκβολῆς, ἧς ἂν οἱ σύμπλοιο ψηφισά-
 μενοι κοινῇ ἐκβάλωνται, καὶ ἂν τι πολεμίοις ἀποτείλωσιν·
 τῶν δ' ἄλλων ἀπάντων ἐντελὲς. καὶ παρῆξουσι τοῖς δα-
 νείσασι τὴν ὑποθήκην ἀνέπαφον κρατεῖν, ἕως ἂν ἀποδώσι

- 12 τὸ γινόμενον ἀργύριον κατὰ τὴν συγγραφὴν. ἐὰν δὲ μὴ ἀποδώσιν ἐν τῷ συγκειμένῳ χρόνῳ, τὰ ὑποκειμένα τοῖς δανείασιν ἐξέστω ὑποθεῖναι καὶ ἀποδόσθαι τῆς ὑπαρχούσης τιμῆς· καὶ ἐὰν τι ἐλλείπη τοῦ ἀργυρίου, οὗ δεῖ γενέσθαι τοῖς δανείασιν κατὰ τὴν συγγραφὴν, παρὰ Ἀρτέμωνος καὶ Ἀπολλοδώρου ἔστω ἢ πρᾶξις τοῖς δανείασιν καὶ ἐκ τῶν τούτων ἀπάντων, καὶ ἐγγελίων καὶ ναυτικῶν, πανταχοῦ ὅπου ἂν ᾦσι, καθάπερ δίκην ὠφληκότεων καὶ 927 ὑπερημέρων ὄντων, καὶ ἐνὶ ἑκατέρῳ τῶν δανεισάντων καὶ
- 13 ἀμφοτέροις. ἐὰν δὲ μὴ εἰσβάλωσι, μείναντες ἐπὶ κνυὶ ἡμέρας δέκα ἐν Ἑλλησπόντῳ, ἐξελόμενοι ὅπου ἂν μὴ σῶλαι ᾦσιν Ἀθηναίους, καὶ ἐντεῦθεν καταπλεύσαντες Ἀθήναζε τοὺς τόκους ἀποδόντων τοὺς πέρουσι γραφέντας εἰς τὴν συγγραφὴν. ἐὰν δὲ τι ἢ ναῦς πάθῃ ἀνήκεστον ἐν ἧ ἂν πλῆθ τὰ χρήματα, σωτηρία δ' ἔσται τῶν ὑποκειμένων, τὰ περιγενόμενα κοινὰ ἔστω τοῖς δανείασιν. κυριώτερον δὲ περὶ τούτων ἄλλο μηδὲν εἶναι τῆς συγγραφῆς.

Μάρτυρες Φορμίων Πειραιεύς, Κηφισόδοτος Βοιωτίας, Ἡλιόδωρος Πιθεύς.

- 14 Δέγε δὴ καὶ τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἀρχενομίδης Ἀρχεδάμαντος Ἀναγυράσιος μαρτυρεῖ συνθήκας παρ' ἑαυτῷ καταθέσθαι Ἀνδροκλέα Σφήτιον, Ναυσικράτην Καρύστιον, Ἀρτέμωνα, Ἀπολλοδώρον Φασηλίτας, καὶ εἶναι παρ' ἑαυτῷ ἔτι κειμένην τὴν συγγραφὴν.

Δέγε δὴ καὶ τὴν τῶν παραγενομένων μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Θεόδοτος Ἰσοτελής, Χαροῖνος Ἐπιχάρους Λευκονοεὺς, Φορμίων. Κησιφῶντος Πειραιεύς, Κηφισόδοτος Βοιωτίας, Ἡλιόδωρος Πιθεύς μαρτυροῦσι παρεῖναι, ὅτ' ἐδάνεισεν Ἀνδροκλῆς Ἀπολλοδώρῳ καὶ Ἀρτέμωνι ἀργυρίου

τρισχίλλας δραχμάς, καὶ εἶδέναι τὴν συγγραφὴν καταθε-
 μένους παρὰ Ἀρχενομίδῃ Ἀναγυρασίῳ.

- 15 Κατὰ τὴν συγγραφὴν ταύτην ὧ ἄνδρες δικασταὶ
 ἐδάνεισα τὰ χρήματα Ἀρτέμωνι τῷ τούτου ἀδελφῷ,
 κελεύοντος τούτου καὶ ἀναδεχομένου ἅπαντ' ἔσεσθαι 928
 μοι τὰ δίκαια κατὰ τὴν συγγραφὴν, καθ' ἣν ἐδάνεισα
 τούτου αὐτοῦ γράφοντος καὶ συσσημηναμένου, ἐπειδὴ
 ἐγράφη. οἱ μὲν γὰρ ἀδελφοὶ οἱ τούτου ἔτι νεώτεροι
 ἦσαν, μειράκια κομιδῆ, οὗτος δὲ Λάκριτος Φασηλίτης,
 16 μέγα πρᾶγμα, Ἰσοκράτους μαθητῆς· οὗτος ἦν ὁ πάντα
 διοικῶν, καὶ ἔαντῷ με τὸν νοῦν προσέχειν ἐκέλευεν·
 αὐτὸς γὰρ ἔφη ποιήσειν μοι τὰ δίκαια ἅπαντα καὶ ἐπι-
 δημήσειν Ἀθήνησι, τὸν δ' ἀδελφὸν τὸν αὐτοῦ Ἀρτέ-
 μωνα πλεύσεσθαι ἐπὶ τοῖς χρήμασι. καὶ τότε μὲν ὧ
 ἄνδρες δικασταί, ὅτ' ἐβούλετο τὰ χρήματα λαβεῖν παρ'
 ἡμῶν, καὶ ἀδελφὸς ἔφη εἶναι καὶ κοινωνὸς τοῦ Ἀρτέ-
 μωνος, καὶ λόγους θαυμασίως ὡς πιθανοὺς ἔλεγεν·
 17 ἐπειδὴ δὲ τάχιστα ἐγκρατεῖς ἐγένοντο τοῦ ἀργυρίου,
 τοῦτο μὲν διενείμαντο καὶ ἐχρῶντο ὃ τι ἐδόκει τού-
 τοις, κατὰ δὲ τὴν συγγραφὴν τὴν ναυτικὴν, καθ' ἣν
 ἔλαβον τὰ χρήματα, οὔτε μέγα οὔτε μικρὸν ἔπραττον,
 ὡς αὐτὸ τὸ ἔργον ἐδήλωσεν. οὗτος δὲ Λάκριτος ἅπαν-
 των ἦν τούτων ὁ ἐξηγητῆς. καθ' ἕκαστον δὲ τῶν
 γεγραμμένων ἐν τῇ συγγραφῇ ἐπιδείξω τούτους οὐδ'
 ὄτιοῦν πεποιηκότας ὑγιές.
- 18 Πρῶτον μὲν γὰρ γέγραπται ὅτι ἐπ' οἴνου κερα-
 μίοις τρισχίλλοις ἐδανείσαντο παρ' ἡμῶν τὰς τριάκοντα
 μνᾶς, ὡς ὑπαρχούσης αὐτοῖς ὑποθήκης ἑτέρων τριά-
 κοντα μνῶν, ὥστ' εἰς τάλαντον ἀργυρίου τὴν τιμὴν
 εἶναι τοῦ οἴνου καθισταμένην, σὺν τοῖς ἀναλώμασιν,
 οἷς ἔδει ἀναλίσκεσθαι εἰς τὴν κατασκευὴν τὴν περὶ τὸν

οἶνον· τὰ δὲ τρισχίλια κεράμια ἄγεσθαι ταῦτα εἰς τὸν 929
 19 Πόντον ἐν τῇ εἰκοσῶρῳ, ἣν Ἰβλήσιος ἐναυκλήρει. γέ-
 γραπται μὲν ταῦτα ἐν τῇ συγγραφῇ ὡς ἄνδρες δικα-
 σταί, ἧς ὑμεῖς ἀκηκόατε· οὗτοι δ' ἀντὶ τῶν τρισχιλίων
 κεραμίων οὐδὲ πεντακόσια κεράμια εἰς τὸ πλοῖον ἐνέ-
 θεντο, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἡγοράσθαι αὐτοῖς τὸν οἶνον,
 ὅσον προσῆκε, τοῖς χρήμασιν ἐχρῶντο ὃ τι ἐδόκει τού-
 τοις, τὰ δὲ κεράμια τὰ τρισχίλια οὐδ' ἐμέλλησαν οὐδὲ
 διενότηθησαν ἐνθίσθαι εἰς τὸ πλοῖον κατὰ τὴν συγγρα-
 φήν. ὅτι δ' ἀληθῆ ταῦτα λέγω, λαβὲ τὴν μαρτυρίαν
 τῶν συμπλεόντων ἐν τῷ αὐτῷ πλοίῳ τούτοις.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

20 Ἐρασικλῆς μαρτυρεῖ κυβερνᾶν τὴν ναῦν ἣν Ἰβλήσιος
 ἐναυκλήρει, καὶ εἰδέναι Ἀπολλόδωρον ἀγόμενον ἐν τῷ
 πλοίῳ οἴνου Μενδαίου κεράμια τετρακόσια πενήκοντα,
 καὶ οὐ πλεῖον· ἄλλο δὲ μηδὲν ἀγώγιμον ἄγεσθαι ἐν τῷ
 πλοίῳ Ἀπολλόδωρον εἰς τὸν Πόντον.

Ἰππίας Ἀθηνήπου Ἀλικαρνασσεὺς μαρτυρεῖ συμπλεῖν
 ἐν τῇ Ἰβλήσιου νηὶ διοπεύων τὴν ναῦν, καὶ εἰδέναι Ἀπολ-
 λόδωρον τὸν Φασηλίτην ἀγόμενον ἐν τῷ πλοίῳ ἐκ Μέν-
 δης εἰς τὸν Πόντον οἴνου Μενδαίου κεράμια τετρακόσια
 πενήκοντα, ἄλλο δὲ μηδὲν φορτίον.

Πρὸς τούσδ' ἐξεμαρτύρησέν Ἀρχιάδης Μνησωνίδου
 Ἀχαρνεύς· Σώστρατος Φιλίππου Ἰστιαίουθεν, Εὐμάριχος
 Εὐβόλου Ἰστιαίουθεν, Φιλτιάδης Κτησίλου Ξυπεταιῶν, Διο-
 νύσιος Δημοκρατίδου Χολλείδης.

21 Περὶ μὲν οὖν τοῦ πλήθους τοῦ οἴνου, ὅσον ἔδει
 αὐτούς ἐνθίσθαι εἰς τὸ πλοῖον, ταῦτα διεπράξαντο,
 καὶ ἤρξαντο εὐθύς ἐντεῦθεν ἀπὸ τοῦ πρώτου γεγραμ- 930
 μένου παραβαίνειν καὶ μὴ ποιεῖν τὰ γεγραμμένα. μετὰ
 δὲ ταῦτ' ἔστιν ἐν τῇ συγγραφῇ, ὅτι ὑποτιθέασι ταῦτ'

ἐλεύθερα καὶ οὐδενὶ οὐδὲν ὀφείλοντες, καὶ ὅτι οὐδ'
 22 ἐπιδανείσονται ἐπὶ τούτοις παρ' οὐδενός. ταῦτα δια-
 ρηθὴν γέγραπται ὡς ἄνδρες δικασταί. οὗτοι δὲ τί ἐποίησαν;
 ἀμελήσαντες τῶν γεγραμμένων ἐν τῇ συγγραφῇ
 δανείζονται παρὰ τινος νεανίσκου, ἐξαπατήσαντες ὡς
 οὐδενὶ οὐδὲν ὀφείλοντες· καὶ ἡμᾶς τε παρεκρούσαντο
 καὶ ἔλαθον δανεισάμενοι ἐπὶ τοῖς ἡμετέροις, ἐκείνῳ
 τε τὸν νεανίσκον τὸν δανείσαντα ἐξηπάτησαν ὡς ἐπ'
 ἐλευθέροις τοῖς χρήμασι δανειζόμενοι· τοιαῦτα τούτων
 ἐστὶ τὰ κακουργήματα. ταῦτα δὲ πάντ' ἐστὶ τὰ σοφί-
 σματα Λακρίτου τουτουί. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω καὶ ἐπε-
 δανείσαντο χρήματα παρὰ τὴν συγγραφὴν, μαρτυρίαν
 23 ἀναγνώσεται ὑμῖν αὐτοῦ τοῦ ἐπιδανείσαντος. λέγε τὴν
 μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἄρατος Ἀλικαρνασσεὺς μαρτυρεῖ δανεῖσαι Ἀπολλοδώρῳ
 ἔνδεκα μνᾶς ἀργυρίου ἐπὶ τῇ ἐμπορίᾳ, ἣν ἤγειν ἐν τῇ
 Ἰβλησίῳ νηὶ εἰς τὸν Πόντον, καὶ τοῖς ἐκείθεν ἀνταγο-
 ρασθεῖσι, καὶ μὴ εἰδέναι αὐτὸν δεδανεισμένον παρὰ Ἀν-
 δροκλέους ἀργύριον· οὐ γὰρ ἂν δανεῖσαι αὐτὸς Ἀπολλο-
 δώρῳ τὸ ἀργύριον.

24 Αἱ μὲν πανουργίαι τοιαῦται τῶν ἀνθρώπων τού-
 των εἰσίν. γέγραπται δὲ μετὰ ταῦτα ἐν τῇ συγγραφῇ
 ὡς ἄνδρες δικασταί, ἐπειδὴν ἀποδῶνται ἐν τῷ Πόντῳ
 ἃ ἤγον, πάλιν ἀνταγοράζειν χρήματα καὶ ἀντιφορτί- 931
 ξεσθαι καὶ ἀπάγειν Ἀθήναζε τὰ ἀντιφορτισθέντα, καὶ
 ἐπειδὴν ἀφίκωνται Ἀθήναζε, ἀποδοῦναι εἴκοσιν ἡμε-
 ρῶν τὸ ἀργύριον ἡμῖν δόκιμον· ἕως δ' ἂν ἀποδῶσι,
 κρατεῖν τῶν χρημάτων ἡμᾶς, καὶ ἀνέπαφα παρέχειν
 25 τούτους, ἕως ἂν ἀπολάβωμεν. γέγραπται μὲν ταῦτα
 οὕτως ἀκριβῶς ἐν τῇ συγγραφῇ· οὗτοι δ' ὡς ἄνδρες

δικασταὶ ἐνταῦθα καὶ ἐπεδείξαντο μάλιστα τὴν ὕβριν καὶ τὴν ἀναίδειαν τὴν ἑαυτῶν, καὶ ὅτι οὐδὲ μικρὸν προσεῖχον τοῖς γράμμασι τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῇ συγγραφῇ, ἀλλ' ἠγοῦντο εἶναι τὴν συγγραφὴν ἄλλως ὕθλον καὶ φλυαρίαν. οὔτε γὰρ ἀντηγόρασαν οὐδὲν ἐν τῷ Πόντῳ οὔτε ἀντεφορτίσαντο ὥστε ἄγειν Ἀθήναζε· ἡμεῖς τε οἱ δανείσαντες τὰ χρήματα ἠρόντων αὐτῶν τούτων ἐκ τοῦ Πόντου οὐκ εἰχομεν ὅτου ἐπιλαβοίμεθα οὐδ' ὅτου κρατοῖμεν, ἕως κομισαίμεθα τὰ ἡμέτερά αὐτῶν· οὐδ' ὀτιοῦν γὰρ εἰσήγαγον εἰς τὸν λιμένα τὸν ὑμέτερον οὔτοι.

26 ἀλλὰ πεπόνθαμεν καινότατον ὧ ἄνδρες δικασταί· ἐν γὰρ τῇ πόλει τῇ ἡμετέρᾳ αὐτῶν, οὐδὲν ἀδικοῦντες οὐδὲ δίκην ὠφληκότες οὐδεμίαν τούτοις, σεσυλήμεθα τὰ ἡμέτερά αὐτῶν ὑπὸ Φασηλιτῶν, ὥσπερ δεδομένων συλῶν Φασηλίταις κατ' Ἀθηναίων. ἐπειδὴν γὰρ μὴ θέλωσιν ἀποδοῦναι ἃ ἔλαβον, τί ἂν τις ἄλλο ὄνομ' ἔχοι θέσθαι τῷ τοιοῦτῳ, ἢ ὅτι ἀφαιροῦνται βία τὰ ἀλλότρια; ἐγὼ μὲν οὐδ' ἀκήκοα πώποτε πρᾶγμα μισρῶτερον, ἢ ὃ οὔτοι διαπεπραγμένοι εἰσὶ περὶ ἡμᾶς, καὶ ταῦθ' ὁμολογοῦντες λαβεῖν παρ' ἡμῶν τὰ χρήματα.

27 ὅσα μὲν γὰρ ἀμφισβητήσιμά ἐστι τῶν συμβολαίων, 932 κρίσεως δεῖται ὧ ἄνδρες δικασταί· τὰ δὲ παρ' ἀμφοτέρων ὁμολογηθέντα τῶν συντιθεμένων, καὶ περὶ ὧν συγγραφὰ κείνται ναυτικά, τέλος ἔχειν ἅπαντες νομίζουσι, καὶ χρῆσθαι προσήκει τοῖς γεγραμμένοις. ὅτι δὲ κατὰ τὴν συγγραφὴν οὐδ' ὀτιοῦν πεποιήκασιν, ἀλλ' εὐθύς ἀπ' ἀρχῆς ἀρξάμενοι ἐκακοτέχνουν καὶ ἐπεβούλευον μηδὲν ὑγιὲς ποιεῖν, ὑπὸ τε τῶν μαρτύρων καὶ αὐτοὶ ὑφ' ἑαυτῶν ἐλέγχονται οὕτως καταφανῶς.

28 Ὁ δὲ πάντων δεινότατον διεπράξατο Λάκριτος οὐτοσί, δεῖ ὑμᾶς ἀκοῦσαι· οὗτος γὰρ ἦν ὃ πάντα ταῦτα

διοικῶν. ἐπειδὴ γὰρ ἀφίκοντο δεῦρο, εἰς μὲν τὸ ὑμέ-
 τερον ἐμπόριον οὐ καταπλέουσιν, εἰς φωρῶν δὲ λιμένα
 ὀρμίζονται, ὅς ἐστιν ἔξω τῶν σημείων τοῦ ὑμετέρου
 ἐμπορίου, καὶ ἐστιν ὁμοιον εἰς φωρῶν λιμένα ὀρμι-
 σασθαι, ὥσπερ ἂν εἴ τις εἰς Αἴγιναν ἢ εἰς Μέραρα
 ὀρμίσαιτο· ἔξεστι γὰρ ἀποπλεῖν ἐκ τοῦ λιμένος τούτου
 29 ὅποι ἂν τις βούληται καὶ ὀπηνίξ' ἂν δοκῇ αὐτῷ. καὶ
 τὸ μὲν πλοῖον ἔωρμει ἐνταῦθα πλείους ἢ πέντε καὶ
 εἴκοσιν ἡμέρας, οὗτοι δὲ περιεπάτουν ἐν τῷ δείγματι
 τῷ ὑμετέρῳ, καὶ ἡμεῖς προσιόντες διελεγόμεθα, καὶ
 ἐκελεύομεν τούτους ἐπιμελεῖσθαι ὅπως ἂν ὡς τάχιςτ'
 ἀπολάβωμεν τὰ χρήματα. οὗτοι δ' ὁμολογοῦν τε καὶ
 ἔλεγον ὅτι αὐτὰ ταῦτα περαίνουεν. καὶ ἡμεῖς τούτοις
 τε προσῆμεν, καὶ ἅμ' ἐπεσκοποῦμεν εἴ τι ἔξαιροῦνται
 30 ποθεν ἐκ πλοίου ἢ πεντηκοστεύονται. ἐπειδὴ δ' ἡμέραι
 τε ἦσαν συχνὰ ἐπίδημοῦσι τούτοις, ἡμεῖς τ' οὐδ'
 ὀτιοῦν ἠγύρισκομεν οὐτ' ἐξηρημένον οὔτε πεπεντηκο-
 στευμένον ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῷ τούτων, ἐνταῦθ' ἤδη 933
 μᾶλλον προσεκέριμεθα ἀπαιτοῦντες. καὶ ἐπειδὴ ἠνω-
 χλοῦμεν αὐτοῖς, ἀποκρίνεται Λάκριτος οὕτως, ἀδελφός
 ὁ Ἀρτέμωνος, ὅτι οὐκ ἂν οἶοί τ' εἶησαν ἀποδοῦναι,
 ἀλλ' ἀπόλωλεν ἅπαντα τὰ χρήματα· καὶ ἔφη Λάκριτος
 31 δίκαιόν τι ἔχειν λέγειν περὶ τούτων. καὶ ἡμεῖς ὡ ἂν-
 δρες δικασταὶ ἠγανακτοῦμεν ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, πλέον
 δ' οὐδὲν ἦν ἀγανακτοῦσιν ἡμῖν· τούτοις γὰρ οὐδ'
 ὀτιοῦν ἔμελεν. οὐδὲν δ' ἤττον ἠρωτῶμεν αὐτούς, ὅ-
 τινα τρόπον ἀπολωλότ' εἶη τὰ χρήματα. Λάκριτος δ'
 οὕτως ναναγήσαι ἔφη τὸ πλοῖον παραπλέον ἐκ Παν-
 τικαπαίου εἰς Θεοδοσίαν, ναναγήσαντος δὲ τοῦ πλοίου
 ἀπολωλέναι τὰ χρήματα τοῖς ἀδελφοῖς τοῖς ἑαυτοῦ, ἃ
 ἔτυχεν ἐν τῷ πλοίῳ ἐνόητα· ἐνεῖναι δὲ τάχιος τε καὶ

οἶνον Κῶον καὶ ἄλλ' ἅττα, καὶ ταῦτα ἔφασαν πάντα ἀντιφορτισθέντα μέλλειν ἀπάγειν Ἀθήναζε, εἰ μὴ ἀκώ-
 82 λετο ἐν τῷ πλοίῳ. καὶ ἃ μὲν ἔλεγε, ταῦτ' ἦν· ἄξιον
 δ' ἀκοῦσαι τὴν βδελυρίαν τῶν ἀνθρώπων τούτων καὶ
 τὴν ψευδολογίαν. πρὸς τε γὰρ τὸ πλοῖον τὸ ναυαγῆ-
 σαν οὐδὲν ἦν αὐτοῖς συμβόλαιον, ἀλλ' ἦν ἕτερος ὁ
 δεδανεικῶς Ἀθήνηθεν ἐπὶ τῷ ναύῳ τῷ εἰς τὸν Πόν-
 τον καὶ ἐκ' αὐτῷ τῷ πλοίῳ (Ἀντίπατρος ὄνομα ἦν
 τῷ δεδανεικῷ, Κιτιεύς τὸ γένος)· τό τ' οἰνάριον τὸ
 Κῶον ὀγδοήκοντα στάμνοι ἕξεστιηκόςτος οἴνου, καὶ τὸ
 τάριχος ἀνθρώπῳ τινὶ γεωργῷ παρεκομίζετο ἐν τῷ
 πλοίῳ ἐκ Παντικαπαίου εἰς Θεοδοσίαν, τοῖς ἐργάταις
 τοῖς περὶ τὴν γεωργίαν χρῆσθαι. τί οὖν ταύτας τὰς
 83 προφάσεις λέγουσιν; οὐδὲν γὰρ προσήκει. καὶ μοι
 λαβὲ τὴν μαρτυρίαν, πρῶτον μὲν τὴν Ἀπολλωνίδου 934
 ὅτι Ἀντίπατρος ἦν ὁ δανείσας ἐπὶ τῷ πλοίῳ, τούτοις
 δ' οὐδ' ὅτι οὖν προσήκει τῆς ναυαγίας, ἔπειτα τὴν
 Ἑρασικλέους καὶ τὴν Ἰαπίου, ὅτι ὀγδοήκοντα μόνον
 κεράμια παρήγετο ἐν τῷ πλοίῳ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ

Ἀπολλωνίδης Ἀλικαρνασσεὺς μαρτυρεῖ εἰδέναι δανεί-
 σαντα Ἀντίπατρον, Κιτιέα τὸ γένος, χρήματα Ἰβλησίῳ
 εἰς τὸν Πόντον ἐπὶ τῇ νηὶ ἣν Ἰβλησίος ἐναυκλήρει, καὶ
 τῷ ναύῳ τῷ εἰς τὸν Πόντον· κοινωνεῖν δὲ καὶ αὐτὸς
 τῆς νεῶς Ἰβλησίῳ, καὶ συμπλεῖν ἑαυτοῦ οἰκέτας ἐν τῇ
 νηὶ, καὶ ὅτε διεφθάρη ἡ ναῦς, παρεῖναι τοὺς οἰκέτας
 τοὺς ἑαυτοῦ καὶ ἀπαγγέλλειν ἑαυτῷ, καὶ ὅτι ἡ ναῦς κενὴ
 διεφθάρη παραπλεύουσα εἰς Θεοδοσίαν ἐκ Παντικαπαίου.
 84 Ἑρασικλῆς μαρτυρεῖ συμπλεῖν Ἰβλησίῳ κυβερνῶν τὴν
 ναῦν τὴν εἰς τὸν Πόντον, καὶ ὅτε παρέπλει ἡ ναῦς εἰς
 Θεοδοσίαν ἐκ Παντικαπαίου, εἰδέναι κενὴν τὴν ναῦν

παραπλέουσαν, καὶ Ἀπολλοδώρου αὐτοῦ τοῦ φεύγοντος νυνὶ τὴν δίκην μὴ εἶναι οἶνον ἐν τῷ πλοίῳ, ἀλλὰ παραγεσθαι τῶν ἐκ Θεοδοσίας τινὶ οἴνου Κῶα κεράμια περὶ ὀγδοήκοντα.

Ἰππίας Ἀθηνίππου Ἀλικαρνασσεὺς μαρτυρεῖ συμπλεῖν Ἰβησίῳ διοπεύων τὴν ναῦν, καὶ ὅτε παρέπλει ἡ ναὺς εἰς Θεοδοσίαν ἐκ Παντικαπαίου, ἐνδέσθαι Ἀπολλόδωρον εἰς τὴν ναῦν ἐρίων ἀγγεῖον ἕν ἢ δύο καὶ ταρίχους κεράμια ἕνδεκα ἢ δώδεκα καὶ δέρματ' αἴγεια, δύο δέσμας ἢ τρεῖς, ἄλλο δ' οὐδέν.

Πρὸς τούσδ' ἐξεμαρτύρησεν Εὐφύλλητος Λαμοτίμου Ἀφιδναῖος· Ἰππίας Τιμοξένου Θυμαϊτάδης, Σώστρατος Φιλίππου Ἰστιαϊόθεν, Ἀρχενομίδης Στράτωνος Θριάσιος, 935 Φιλτιάδης Κτησικλέους Ξυπεταιῶν.

- 35 Ἡ μὲν ἀναίδεια τοιαύτη τῶν ἀνθρώπων τούτων ἐστίν. ὑμεῖς δ' ὧ ἄνδρες δικασταὶ ἐνθυμεῖσθε πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, εἴ τινες πάποι' ἴστε ἢ ἠκούσατε οἶνον Ἀθήναζε ἐκ τοῦ Πόντου κατ' ἐμπορίαν εἰσαγαγόντας, ἄλλως τε καὶ Κῶον. πᾶν γὰρ δήπου τούναντιον εἰς τὸν Πόντον ὁ οἶνος εἰσάγεται ἐκ τῶν τόπων τῶν περὶ ἡμᾶς, ἐκ Πεπαρήθου καὶ Κῶ καὶ Θάσιος καὶ Μενδατος καὶ ἐξ ἄλλων πόλεων παντοδαπός· ἐκ δὲ τοῦ Πόντου
- 36 ἕτερα ἔστιν ἃ εἰσάγεται δεῦρο. κατεχόμενοι δ' ὑφ' ἡμῶν καὶ ἐλεγχόμενοι εἴ τι περιγένοιτο τῶν χρημάτων ἐν τῷ Πόντῳ, ἀπεκρίνατο Λάκριτος οὕτως, ὅτι ἑκατὸν στατήρες Κυζικηνοὶ περιγένοιτο, καὶ τοῦτο τὸ χρυσίον δεδανεικῶς εἴη ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῷ Πόντῳ ναυκλήρω, τινὶ Φασηλίτῃ, πολίτῃ καὶ ἐπιτηδείῳ ἑαυτοῦ, καὶ οὐ δύναίτο κομίσασθαι, ἀλλὰ σχεδόν τι ἀπολωλὸς εἴη καὶ
- 37 τοῦτο. ταῦτ' ἐστὶν ἃ ἔλεγε Λάκριτος οὕτως. ἢ δὲ συγγραφῇ οὐ ταῦτα λέγει ὧ ἄνδρες δικασταί, ἀλλ' ἀντιφορτισαμένους ἀπάγειν κελεύει Ἀθήναζε, οὐ δανείζειν

τούτους ὅτω ἂν βούλωνται ἐν τῷ Πόντῳ τὰ ἡμέτερα
 ἄνευ ἡμῶν, ἀλλ' Ἀθήναζε παρέχειν ἀνέπαφα ἡμῖν, ἕως
 ἂν ἡμεῖς ἀπολάβωμεν τὰ χρήματα ὅσ' ἔδανείσαμεν. καὶ
 μοι ἀναγίγνωσκε τὴν συγγραφὴν πάλιν.

ΣΤΥΓΓΡΑΦΗ.

- 38 Πότερον ὧ ἄνδρες δικασταὶ δανείζειν κελεύει 937
 τούτους ἢ συγγραφὴ τὰ ἡμέτερα, καὶ ταῦτ' ἀνθρώπων
 ὃν ἡμεῖς οὔτε γινώσκομεν οὔθ' ἑοράκαμεν πώποτε,
 ἢ ἀντιφορτισαμένους κομίσαι Ἀθήναζε καὶ φανερὰ
 39 ποιῆσαι ἡμῖν καὶ ἀνέπαφα παρέχειν; ἢ μὲν γὰρ συ-
 γγραφὴ οὐδὲν κυριώτερον ἔῃ εἶναι τῶν ἐγγεγραμμένων,
 οὐδὲ προσφέρειν οὔτε νόμον οὔτε ψήφισμα οὔτ' ἄλλ'
 οὐδ' ὅτιοῦν πρὸς τὴν συγγραφὴν· τούτοις δ' εὐθύς
 ἐξ ἀρχῆς οὐδὲν ἐμέλησε τῆς συγγραφῆς ταύτης, ἀλλὰ
 τοῖς χρήμασιν ἐχρῶντο τοῖς ἡμετέροις ὥσπερ ἰδίοις
 οὐσίαις αὐτῶν· οὕτως εἰσὶν οὗτοι κακοῦργοι σοφισταὶ
 40 καὶ ἄδικοι ἄνθρωποι. ἐγὼ δὲ, μὰ τὸν Δία τὸν ἄνακτα
 καὶ τοὺς θεοὺς ἅπαντας, οὐδεπώποτ' ἐφθόνησα οὐδ'
 ἐπετίμησα ὧ ἄνδρες δικασταί, εἴ τις βούλεται σοφιστῆς
 εἶναι καὶ Ἰσοκράτει ἀργύριον ἀναλίσκειν· μαινοίμην
 γὰρ ἂν, εἴ τί μοι τούτων ἐπιμελὲς εἴη. οὐ μέντοι μὰ
 Δία οἴμαι γε δεῖν ἀνθρώπους καταφρονοῦντας καὶ
 οἰομένους δεινοὺς εἶναι ἐφίεσθαι τῶν ἀλλοτρίων, οὐδ'
 ἀφαιρεῖσθαι, τῷ λόγῳ πιστεύοντας· πονηροῦ γὰρ ταῦτά
 41 γ' ἔστι σοφιστοῦ καὶ οἰμωξομένου. Λάκριτος δ' οὕτοσί 938
 ὧ ἄνδρες δικασταὶ οὐ τῷ δικαίῳ πιστεύων εἰσελήλυθε
 ταύτην τὴν δίκην, ἀλλ' ἀκριβῶς εἰδὼς τὰ πεπραγμέν'
 ἑαυτοῖς περὶ τὸ δάνεισμα τοῦτο, καὶ ἡγούμενος δεινός
 εἶναι καὶ ῥαδίως λόγους ποριεῖσθαι περὶ ἀδίκων πρα-
 νυμάτων, οἴεται παράξειν ὑμᾶς ὅποι ἂν βούληται. ταῦτα

γὰρ ἐπαγγέλλεται καὶ δεινὸς εἶναι, καὶ ἀργύριον αἰτεῖ καὶ μαθητὰς συλλέγει περὶ αὐτῶν τούτων ἐπαγγελλό-
 42 μενος παιδεύειν. καὶ πρῶτον μὲν τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς αὐτοῦ ἐπαίδευσεν τὴν παιδείαν ταύτην, ἣν ὑμεῖς αἰσθάνεσθε πονηρὰν καὶ ἄδικον ὡς ἄνδρες δικασταί, θανείξεσθαι ἐν τῷ ἐμπορίῳ ναυτικὰ χρήματα καὶ ταῦτ' ἀποστρεφῆναι καὶ μὴ ἀποδιδόναι. πῶς ἂν γένοιτο πονηρότεροι ἄνθρωποι ἢ τοῦ παιδεύοντος τὰ τοιαῦτα ἢ αὐτῶν τῶν παιδευομένων; ἐπεὶ δ' οὖν δεινὸς ἐστὶ καὶ πιστεύει τῷ λέγειν καὶ ταῖς χιλίαις δραχμαῖς, αἷς δέ-
 43 δωκε τῷ διδασκάλῳ, κελεύσατε αὐτὸν διδάξαι ὑμᾶς, ἢ ὡς τὰ χρήματ' οὐκ ἔλαβον παρ' ἡμῶν, ἢ ὡς λαβόντες ἀποδεδώκασιν, ἢ ὅτι τὰς ναυτικὰς συγγραφὰς οὐ δεῖ κυρίας εἶναι, ἢ ὡς δεῖ ἄλλο τι χρήσασθαι τοῖς χρήμασιν ἢ ἐφ' οἷς ἔλαβον κατὰ τὴν συγγραφὴν. τούτων ὅ τι βούλεται πεισάτω ὑμᾶς. καὶ ἔγωγε καὶ αὐτὸς συγχωρῶ σοφώτατον εἶναι τοῦτον, ἐὰν ὑμᾶς πείσῃ τοὺς περὶ τῶν συμβολαίων τῶν ἐμπορικῶν δικάζοντας. ἀλλ' εὖ οἶδ' ὅτι οὐδὲν ἂν τούτων οἶός τ' εἴη οὗτος οὔτε διδάξαι οὔτε πείσαι.

44 Χωρὶς δὲ τούτων, φέρε πρὸς τῶν θεῶν ὡς ἄνδρες δικασταί, εἰ τὸνναντίον συνεβεβήκει, μὴ ὁ τούτου 939 ἀδελφὸς ὁ τετελευτηκῶς ἐμοὶ ὤφειλε χρήματα, ἀλλ' ἐγὼ τῷ τούτων, τάλαντον ἢ ὀγδοήκοντα μνᾶς ἢ πλεόν ἢ ἔλαττον, ἄρ' ἂν οἴεσθε Λάκριτον τουτουλί ὡς ἄνδρες δικασταί τοὺς αὐτοὺς λόγους λέγειν, οἷσπερ νυνὶ καταχρῆται, ἢ φάσκειν ἂν αὐτὸν οὐκ εἶναι κληρονόμον ἢ ἀφίστασθαι τῶν τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ οὐκ ἂν πάνυ πικρῶς εἰσπράττειν με, ὡσπερ καὶ παρὰ τῶν ἄλλων εἰσπέπρακται, εἰ τίς τι ἐκείνῳ τῷ τετελευτηκῶτι ὤφειλεν ἢ ἐν
 45 Φασήλιδι ἢ ἄλλοθί που; καὶ εἶγε τις ἡμῶν φεύγων

δίκην ὑπὸ τούτου παραγραφὴν ἐτόλμησε παραγράφε-
 σθαι, μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην, εὖ οἶδ' ὅτι
 ἡγανάκτει ἂν οὗτος καὶ ἐσχετλίαζε πρὸς ὑμᾶς, δεινὰ
 φάσκων πάσχειν καὶ παρανομεῖσθαι, εἰ μὴ τις αὐτῷ
 τὴν δίκην ψηφιεῖται εἰσαγώγιμον εἶναι, ἐμπορικὴν
 οὔσαν. ἔπειτα ὦ Λάκρυτε σοὶ μὲν τοῦτο δίκαιον δοκεῖ
 εἶναι, ἐμοὶ δὲ διὰ τί οὐκ ἔσται; οὐχ ἅπανσιν ἡμῖν οἱ
 αὐτοὶ νόμοι γεγραμμένοι εἰσὶ καὶ τὸ αὐτὸ δίκαιον περὶ
 43 τῶν ἐμπορικῶν δικῶν; ἀλλ' οὕτω βδελυρὸς τίς ἐστί
 καὶ ὑπερβάλλων ἅπαντας ἀνθρώπους τῷ πονηρὸς εἶναι,
 ὥστ' ἐπιχειρεῖ πείθειν ὑμᾶς ψηφίσασθαι μὴ εἰσαγώ-
 γιμον εἶναι τὴν ἐμπορικὴν δίκην ταύτην, δικαζόντων
 ὑμῶν νυνὶ τὰς ἐμπορικὰς δίκας. ἀλλὰ τί κελεύεις ὦ
 Λάκρυτε; μὴ ἱκανὸν εἶναι ἡμᾶς ἀποστερεῖσθαι ἃ ἐδα-
 νείσαμεν χρήματα ὑμῖν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ δεσμοτήριον
 παραδοθῆναι ὑφ' ὑμῶν προσοφλόντας τὰ ἐπιτίμια, ἐὰν
 47 μὴ ἐκτίνωμεν. καὶ πῶς οὐκ ἂν δεινὸν εἴη καὶ σχέτλιον
 καὶ αἰσχροὺς ὑμῖν ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ οἱ δανείσαντες 940
 ἐν τῷ ἐμπορίῳ τῷ ὑμετέρῳ χρήματα ναυτικὰ καὶ ἀπο-
 στερούμενοι, ὑπὸ τῶν δανεισαμένων καὶ ἀποστερού-
 ντων ἀπάγοιντο εἰς τὸ δεσμοτήριον; ταῦτ' ἐστὶν ὦ
 Λάκρυτε, ἃ τουτουσὶ πείθεις. ἀλλὰ ποῦ χρὴ λαβεῖν
 δίκην ὦ ἄνδρες δικασταὶ περὶ τῶν ἐμπορικῶν συμβο-
 λαίων; παρὰ ποίᾳ ἀρχῇ ἢ ἐν τίνι χρόνῳ; παρὰ τοῖς
 ἔνδεκα. ἀλλὰ τοιχωρύχους καὶ κλέπτας καὶ τοὺς ἄλλους
 κακούργους τοὺς ἐπὶ θανάτῳ οὗτοι εἰσάγουσιν. ἀλλὰ
 48 παρὰ τῷ ἄρχοντι. οὐκοῦν ἐπικλήρων καὶ ὀρφανῶν καὶ
 τῶν τοκέων τῷ ἄρχοντι προστέτακται ἐπιμελεῖσθαι.
 ἀλλὰ νῆ Δία παρὰ τῷ βασιλεῖ. ἀλλ' οὐκ ἐσμὲν γυ-
 μνασίαρχοι, οὐδὲ ἀσεβείας οὐδένα γραφόμεθα. ἀλλ'
 ὁ πολέμαρχος εἰσάξει. ἀποστασίου γε καὶ ἀπροστασίου.

οὐκοῦν ὑπόλοιπόν ἐστιν οἱ στρατηγοί. ἀλλὰ τοὺς τριη-
 49 ράρχους καθιστᾶσιν, ἐμπορικὴν δὲ δίκην οὐδεμίαν εἰσά-
 ρουσιν. ἐγὼ δ' εἰμὶ ἐμπορος, καὶ σὺ ἀδελφὸς καὶ κλη-
 ρονόμος ἐνὸς τῶν ἐμπόρων τοῦ λαβόντος παρ' ἡμῶν τὰ
 ἐμπορικὰ χρήματα. ποῖ οὖν δεῖ ταύτην εἰσελθεῖν τὴν
 δίκην; διδάξον ᾧ Λάκριτε, μόνον δίκαιόν τι λέγων
 καὶ κατὰ τοὺς νόμους. ἀλλ' οὐκ ἔστιν οὕτω δεινὸς
 ἄνθρωπος οὐδεὶς, ὅστις ἂν περὶ τοιούτων πραγμάτων
 ἔχοι τι δίκαιον εἰπεῖν.

50 Οὐ τοίνυν ταῦτα μόνον ᾧ ἄνδρες δικασταὶ δεινὰ
 ἐγὼ πάσχω ὑπὸ Λακρίτου τουτουί, ἀλλὰ καὶ χωρὶς
 τοῦ ἀποστερεῖσθαι τὰ χρήματα εἰς τοὺς ἐσχάτους ἂν
 κινδύνους ἀφικόμεν τὸ τούτου μέρος, εἰ μὴ μοι ἡ συγ-
 γραφὴ ἐβοήθει ἢ πρὸς τούτους, καὶ ἐμαρτύρει ὅτι εἰς 941
 τὸν Πόντον ἔδωκα τὰ χρήματα καὶ πάλιν Ἀθήναζε.
 ἴστε γὰρ ᾧ ἄνδρες δικασταὶ τὸν νόμον ὡς χαλεπὸς
 ἐστιν, ἐάν τις Ἀθηναίων ἄλλοσέ ποι σιτηγήσῃ ἢ Ἀθή-
 ναζε, ἢ χρήματα δανείσῃ εἰς ἄλλο τι ἐμπόριον ἢ τὸ
 Ἀθηναίων, οἷαι ζημίαι περὶ τούτων εἰσίν, ὡς μεγάλαι
 51 καὶ δειναί. μᾶλλον δ' αὐτὸν ἀνάγνωθι αὐτοῖς τὸν
 νόμον, ἵν' ἀκριβέστερον μάθωσιν.

ΝΟΜΟΣ.

Ἀργύριον δὲ μὴ ἐξεῖναι ἐκδοῦναι Ἀθηναίων καὶ τῶν
 μετοίκων τῶν Ἀθήνησι μετοικούντων μηδενί, μηδὲ ὧν
 οὗτοι κύριοι εἰσιν, εἰς ναῦν ἣτις ἂν μὴ μέλλῃ ἄξειν σῖτον
 Ἀθήναζε, καὶ τᾶλλα τὰ γεγραμμένα περὶ ἐκάστου αὐτῶν.
 ἐὰν δὲ τις ἐκδῶ παρὰ ταῦτ', εἶναι τὴν φάσιν καὶ τὴν ἀπο-
 γραφὴν τοῦ ἀργυροῦ πρὸς τοὺς ἐπιμελητάς, καθάπερ
 τῆς νεῶς καὶ τοῦ σίτου εἴρηται, κατὰ ταυτά. καὶ δίκη
 αὐτῶ μὴ ἔστω περὶ τοῦ ἀργυροῦ, οὗ ἂν ἐκδῶ ἄλλοσέ ποι
 ἢ Ἀθήναζε· μηδὲ ἀρχὴ εἰσαγέτω περὶ τούτου μηδεμία.

- 52 Ὁ μὲν νόμος ᾧ ἄνδρες δικασταὶ οὕτω χαλεπὸς ἐστίν· οὗτοι δ' οἱ μιαιώτατοι ἀνθρώπων ἀπάντων, γεγραμμένον διαφρήθην ἐν τῇ συγγραφῇ Ἀθήναζε πάλιν ἦκειν τὰ χρήματα, εἰς Χίον ἐπέτρεψαν καταχθῆναι ἃ ἐδανείσαντο Ἀθήνηθεν παρ' ἡμῶν. δανειζομένου γὰρ ἐν τῷ Πόντῳ τοῦ ναυκλήρου τοῦ Φασηλίτου ἕτερα χρήματα παρὰ τινος Χίου ἀνθρώπου, οὐ φάσκοντος δὲ τοῦ Χίου δανείσειν, ἐὰν μὴ ὑποθήκην λάβῃ ἄπανθ' ὅσ' ἦν περὶ τὸν ναύκληρον, καὶ ἐπιτρέπωσι ταῦτα οἱ πρότερον δεδανεικότες, ἐπέτρεψαν ταῦτα ὑποθήκην γενέ- 942
- 53 σθαι ἀπάντων, καὶ οὕτως ἀπέπλεον ἐκ τοῦ Πόντου μετὰ τοῦ Φασηλίτου ναυκλήρου καὶ μετὰ τοῦ Χίου τοῦ δεδανεικότες, καὶ ὀρμίζονται ἐν φωρῶν λιμένι, εἰς δὲ τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον οὐχ ὀρμίσαντο. καὶ νυνὶ ᾧ ἄνδρες δικασταὶ τὰ Ἀθήνηθεν δανεισθέντα χρήματα εἰς τὸν Πόντον καὶ πάλιν ἐκ τοῦ Πόντου Ἀθήναζε εἰς
- 54 Χίον κατηγμένα ἐστὶν ὑπὸ τούτων. ὅπερ οὖν ἐν ἀρχῇ ὑπεθέμην τοῦ λόγου, ὅτι καὶ ὑμεῖς ἀδικεῖσθε οὐδὲν ἧττον τῶν δόντων ἡμῶν τὰ χρήματα. σκοπεῖτε δ' ᾧ ἄνδρες δικασταί, πῶς οὐκ ἀδικεῖσθε, ἐπειδὴν τις τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων κρείττων ἐγχειρῆ εἶναι, καὶ τὰς συγγραφὰς τὰς ναυτικὰς ἀκύρους ποιῆ καὶ καταλύῃ, καὶ τὰ χρήματα τὰ παρ' ἡμῶν εἰς Χίον ἢ διαπεσταλκῶς, πῶς οὐκ ἀδικεῖ ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος καὶ ὑμᾶς;
- 55 Ἐμοὶ μὲν οὖν ἐστὶν ᾧ ἄνδρες δικασταὶ πρὸς τούτους ὁ λόγος· τούτοις γὰρ ἔδωκα τὰ χρήματα. τούτοις δ' ἔσται πρὸς τὸν ναύκληρον ἐκείνον τὸν Φασηλίτην, τὸν πολίτην τὸν αὐτῶν, ᾧ φασὶ δανεῖσαι τὰ χρήματα ἄνευ ἡμῶν παρὰ τὴν συγγραφὴν· οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς ἴσμεν τίνα ἐστὶ τὰ πεπραγμένα τούτοις πρὸς τὸν

58 *ἑαυτῶν πολίτην, ἀλλ' αὐτοὶ οὗτοι ἴσασιν. ταῦτα ἡγοῦ-
μεθα δίκαια εἶναι, καὶ ὑμῶν δεόμεθα ὡς ἄνδρες δικα-
σταὶ βοηθεῖν ἡμῖν τοῖς ἀδικουμένοις, καὶ κολάζειν τοὺς
κακοτεχνούοντας καὶ σοφιζομένους, ὥσπερ οὗτοι σοφί-
ζονται. καὶ εἰάν ταῦτα ποιῆτε, ὑμῖν τε αὐτοῖς τὰ συμ-
φέροντα ἔσεσθε ἐψηφισμένοι, καὶ περιαιρήσεσθε τῶν
πονηρῶν ἀνθρώπων τὰς πανουργίας ἀπάσας, ὡς ἐνιοὶ 943
πανουργοῦσι περὶ τὰ συμβόλαια τὰ ναυτικά.*

XXXVI.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΤΙΠΕΡ ΦΟΡΜΙΩΝΟΣ.

ΤΙΠΟΘΕΣΙΣ.

Πασίων ὁ τραπέζιτης τελευτῶν ἐπὶ δύο παισὶν ἐξ Ἀρ-
χίπτης, Ἀπολλοδώρῳ καὶ Πασικλεῖ, Φορμίων' οἰκέτην ἑαυτοῦ
γενόμενον, τετυχηκότα δ' ἔτι πρότερον ἐλευθερίας, ἐπίτροπον
τοῦ νεωτέρου τῶν παίδων Πασικλέους κατέλιπε, καὶ τὴν μη-
τέρ' αὐτῶν, παλλακὴν ἑαυτοῦ γενομένην, ἔδωκεν ἐπὶ προικὶ
γυναῖκα. Ἀπολλόδωρος οὖν νέμεται πρὸς τὸν ἀδελφὸν τὴν
πατρῴαν οὐσίαν πλὴν τῆς τραπέζης καὶ τοῦ ἀσπιδοπηγείου·
ταῦτα γὰρ Φορμίων ἐμεμίσθωτο παρὰ Πασίωνος εἰς ὠρισμέ-
νον χρόνον τινά. καὶ τέως μὲν ἐλάμβανε τὸ ἥμισυ τῆς μι-
σθώσεως ἐκάτερος, ὕστερον δὲ καὶ αὐτὰ νέμονται, καὶ γί-
γνεται τὸ μὲν ἀσπιδοπηγεῖον Ἀπολλοδώρου, Πασικλέους δ'
2 ἡ τραπέζα. ἀποθανούσης δὲ καὶ τῆς μητρὸς ὕστερον, νει-
μάμενος καὶ τὴν ἐκείνης οὐσίαν, ἐνεκάλει τῷ Φορμίῳ, ὡς
πόλλ' ἔχοντι ἑαυτοῦ χρήματα. καθίσαντες οὖν ἑαυτοὺς διαι-
τητάς, ὡς φησι Φορμίων, Ἀπολλοδώρῳ προσήκοντες Νικίας
καὶ Δεινίας καὶ Ἀνδρομένης, ἔπεισαν Ἀπολλόδωρον διαλύ-
σασθαι πρὸς Φορμίωνα τὰ ἐγκλήματα λαβόντα πεντακισχιλίας.

ὁ μὲν οὖν Ἀπολλόδωρος μετὰ ταῦτα πάλιν εἴληγε δίκην Φορμίωνι, ἀφορμῆς· ἀφορμὴν δ' οἱ Ἀττικοὶ καλοῦσιν ὅπερ ⁹⁴⁴ ἡμεῖς ἐνθῆκην. ὁ δὲ Φορμίων παραγράφεται, νόμον παρεχόμενος τὸν κελεύοντα περὶ ὧν ἂν ἔπαξ ἀφῆ τις καὶ διαλύσεται μηκέτ' ἐξεῖναι δικάζεσθαι. ἄπτεται μέντοι καὶ τῆς εὐθείας ὁ ρήτωρ, δεικνύς ὡς οὐκ εἶχεν ἢ τράπεζα χρήματ' ἴδια τοῦ Πασίωνος. τοῦτο δὲ πεποίηκεν, ἵν' ἡ παραγραφή μᾶλλον ἰσχύη, τῆς εὐθείας δεικνυμένης τῷ Ἀπολλοδώρῳ σαθραῖς.

Τὴν μὲν ἀπειρίαν τοῦ λέγειν, καὶ ὡς ἀδυνάτως ἔχει Φορμίων, αὐτοὶ πάντες ὁρᾷτ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ἀνάγκη δ' ἐστὶ τοῖς ἐπιτηθείοις ἡμῖν, ἃ σύνισμεν πολλάκις τούτου διεξιόντος ἀκηκοότες, λέγειν καὶ διδάσκειν ὑμᾶς, ἵν' εἰδότες καὶ μεμαθηκότες ὀρθῶς [τὰ δίκαια] παρ' ἡμῶν, ἂν ἢ δίκαια καὶ εὖορκα, ταῦτα ² ψηφίσησθε. τὴν μὲν οὖν παραγραφὴν ἐποιησάμεθα τῆς δίκης, οὐχ ἵν' ἐκκρούοντες χρόνους ἐμποιδῶμεν, ἀλλ' ἵνα τῶν πραγμάτων, ἐὰν ἐπιδείξη μῆδ' ὀτιοῦν ἀδικοῦνθ' ἑαυτὸν οὐτοσί, ἀπαλλαγὴ τις αὐτῷ γένηται παρ' ὑμῖν κυρία. ὅσα γὰρ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐστὶν ἀνθρώποις ἰσχυρὰ καὶ βέβαια, ἄνευ τοῦ παρ' ὑμῖν ἀγωνί- ³ σασθαι, ταῦτα πάντα πεποιηκὸς Φορμίων οὐτοσί, καὶ ⁹⁴⁵ πολλὰ μὲν εὖ πεποιηκὸς Ἀπολλόδωρον τουτουσί, πάντα δ', ὅσων κύριος τῶν τούτου κατελείφθη, διαλύσας καὶ παραδοὺς δικαίως, καὶ πάντων ἀφεθεὶς μετὰ ταῦτα τῶν ἐγκλημάτων, ὅμως, ὡς ὁρᾷτ', ἐπειδὴ φέρειν τοῦτον οὐχ οἶός τ' ἐστὶ, δίκην ταλάντων εἰκοσιν λαχὼν αὐτῷ ταύτην συκοφαντεῖ. ἐξ ἀρχῆς οὖν ἔπαντα τὰ πραχθέντα τούτῳ πρὸς Πασίωνα καὶ Ἀπολλόδωρον, ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων εἰπεῖν πειράσομαι,

ἐξ ὧν εὖ οἶδ' ὅτι ἢ τε τούτου συκοφαντία φανερά γε-
νήσεται, καὶ ὡς οὐκ εἰσαγώγιμος ἢ δίκη γνώσεσθ'
ἅμα ταῦτ' ἀκούσαντες.

4 Πρῶτον μὲν οὖν ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς συνθήκας,
καθ' ἃς ἐμίσθωσε Πασίων τὴν τράπεζαν τουτῶι καὶ τὸ
ἀσπιδοπηγεῖον. καὶ μοι λαβὲ τὰς συνθήκας καὶ τὴν
πρόκλησιν καὶ τὰς μαρτυρίας ταυτασί.

ΣΤΝΘΗΚΑΙ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Αἱ μὲν οὖν συνθήκαι, καθ' ἃς ἐμίσθωσεν ὁ Πα-
σίων τουτῶι τὴν τράπεζαν καὶ τὸ ἀσπιδοπηγεῖον ἤδη
καθ' ἑαυτὸν ὄντι, αὐταὶ εἰσιν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι·
δεῖ δ' ὑμᾶς ἀκοῦσαι καὶ μαθεῖν, ἐκ τίνος τρόπου προσ-
ῶφειλε τὰ ἔνδεκα τάλανθ' ὁ Πασίων ἐπὶ τὴν τρά-
5 πεξαν. οὐ γὰρ δι' ἀπορίαν ταῦτ' ὤφειλεν, ἀλλὰ διὰ
φιλεργίαν. ἢ μὲν γὰρ ἔγγειος ἦν οὐσία Πασίωνι μά-
λιστα ταλάντων εἴκοσιν, ἀργύριον δὲ πρὸς ταύτη δε-
δανεισμένον [ἰδιον] πλέον ἢ πεντήκοντα τάλαντα. ἐν
τούτοις ἀπὸ τῶν παρακαταθηκῶν τῶν τῆς τραπέζης 946
6 ἔνδεκα τάλαντ' ἐνεργὰ ἦν. μισθούμενος οὖν ὅδε τὴν
ἐργασίαν αὐτὴν τῆς τραπέζης καὶ τὰς παρακαταθήκας
[λαμβάνων], ὁρῶν ὅτι, μήπω τῆς πολιτείας αὐτῷ παρ'
ὑμῖν οὔσης, οὐχ οἷός τ' ἔσοιτ' εἰσπράττειν ὅσα Πα-
σίων ἐπὶ γῆ καὶ συνοικίαις δεδανεικῶς ἦν, εἴλετο
μᾶλλον αὐτὸν τὸν Πασίωνα χρῆστην ἔχειν τούτων τῶν
χρημάτων, ἢ τοὺς ἄλλους χρήστας, οἷς προειμένος ἦν.
καὶ οὕτω διὰ ταῦτ' ἐγράφη [εἰς τὴν μίσθωσιν] προσ-
οφείλων ὁ Πασίων ἔνδεκα τάλαντα, ὥσπερ καὶ μεμαρ-
τύρηται ὑμῖν.

7 Ὅν μὲν τοίνυν τρόπον ἢ μίσθωσις ἐγένετο, με-
μαρτύρηται ὑμῖν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἐπικαθημένου· ἐπι-

γενομένης δ' ἀρρωστίας τῷ Πασίῳ μετὰ ταῦτα, σκέψασθ' ἂν διέθετο. λαβὲ τῆς διαθήκης τὸ ἀντίγραφον καὶ τὴν πρόκλησιν ταυτηνὴ καὶ τὰς μαρτυρίας ταυτασί, παρ' οἷς αἱ διαθήκαι κείνται.

ΔΙΑΘΗΚΗ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

- Ἐπειδὴ τοίνυν ὁ Πασίων ἐτετελευτήκει ταῦτα διαθέμενος, Φορμίων οὕτως τὴν μὲν γυναῖκα λαμβάνει κατὰ τὴν διαθήκην, τὸν δὲ παῖδ' ἐπετρόπευεν. ἀρκάζοντας δὲ τούτου καὶ πόλλ' ἀπὸ κοινῶν τῶν χρημάτων ἀναλίσκειν οἰομένου δεῖν, λογιζόμενοι πρὸς ἑαυτοὺς οἱ ἐπίτροποι, ὅτι, εἰ δεήσει κατὰ τὰς διαθήκας, ὅσ' ἂν οὗτος ἐκ κοινῶν τῶν χρημάτων ἀναλώσῃ, τούτοις ἐξελόντας ἀντιμοιρεῖ τὰ λοιπὰ νέμειν, οὐδ' οὖν ἔσται περιόν, νείμασθαι τὰ ὄνθ' ὑπὲρ τοῦ παιδὸς ⁹⁴
- ἔγνωσαν. καὶ νέμονται τὴν ἄλλην οὐσίαν πλὴν ὧν ἐμεμίσθωθ' οὕτως· τούτων δὲ τῆς προσόδου τὴν ἡμίσειαν τούτῳ ἀπεδίδοσαν. ἄχρι μὲν οὖν τούτου τοῦ χρόνου πῶς ἔωεσ' ἐγκαλεῖν αὐτῷ μισθώσεως; οὐ γὰρ νῦν, ἀλλὰ τότε εὐθὺς ἔδει χαλεπαίνοντα φαίνεσθαι. καὶ μὴν οὐδὲ τὰς ἐπιγιγνομένας μισθώσεις ὡς οὐκ
- ¹⁰ ἀπέληφεν ἔστ' εἰπεῖν αὐτῷ. οὐ γὰρ ἂν ποτ', ἐπειδὴ δοκιμασθέντος Πασικλέους ἀπηλλάττετο τῆς μισθώσεως ὅδε, ἀφήκατ' ἂν αὐτὸν ἀπάντων τῶν ἐγκλημάτων, ἀλλὰ τότε ἂν παραχρῆμ' ἀπητεῖτ', εἴ τι προσώφειλεν ὑμῖν. ὡς τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, καὶ ἐνείμαθ' οὗτος πρὸς τὸν ἀδελφὸν παῖδ' ὄντα, καὶ ἀφήκαν τῆς μισθώσεως καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ἐγκλημάτων, λαβὲ ταυτηνὴ τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

- 11 *Εὐθύς τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὡς ἀφείσαν τουτονὶ τῆς μισθώσεως, νέμονται τὴν τραπέξαν καὶ τὸ ἀσπιδοπηγεῖον, καὶ λαβὼν αἴρεσιν Ἀπολλόδωρος, αἰρεῖται τὸ ἀσπιδοπηγεῖον ἀντὶ τῆς τραπέξεως. καίτοι εἴ ἦν ἰδία τις ἀφορμὴ τουτῶν πρὸς τῇ τραπέξῃ, τί δὴ ποτ' ἂν εἴλετο τοῦτο μᾶλλον ἢ κείνην; οὔτε γὰρ ἡ πρόσδοσις [ἦν] πλείων, ἀλλ' ἐλάττων (τὸ μὲν γὰρ τάλαντον, ἡ δ' ἑκατὸν μνᾶς ἔφερον), οὔτε τὸ κτήμ' ἥδιον, εἰ προσῆν χρήματα τῇ τραπέξῃ [ἰδία]. ἀλλ' οὐ προσῆν. διόπερ σωφρονῶν εἴλετο τὰσπιδοπηγεῖον· τὸ μὲν γὰρ ⁹⁴⁸ κτήμ' ἀκίνδυνόν ἐστιν, ἡ δ' ἐργασία προσόδους ἔχουσι ἐπικινδύνους ἀπὸ χρημάτων ἄλλοτριῶν.*
- 12 *Πολλὰ δ' ἂν τις ἔχοι λέγειν κάπιδεικνύναι σημεῖα τοῦ τοῦτον συκοφαντεῖν ἐγκαλοῦντ' ἀφορμὴν. ἀλλ' οἶμαι μέγιστον μὲν ἐστὶν ἀπάντων τεκμήριον τοῦ μηδεμίαν λαβεῖν ἀφορμὴν εἰς ταῦτα τουτονί, τὸ ἐν τῇ μισθώσει γεγράφθαι προσοφείλοντα τὸν Πασίων' ἐπὶ τὴν τραπέξαν, οὐ δεδωκότ' ἀφορμὴν τουτῶν, δεύτερον δὲ τὸ τοῦτον ἐν τῇ νομῇ μηδὲν ἐγκαλοῦντα φαίνεσθαι, τρίτον δ', ὅτι μισθῶν ἑτέροις ὕστερον ταῦτα ταῦτα [τοῦ ἴσου ἀργυρίου], οὐ φανήσεται προσμεμισθωκῶς*
- 13 *ἰδίαν ἀφορμὴν. καίτοι εἰ, ἦν ὁ πατήρ παρέσχε, ὑπὸ τοῦδ' ἀπεστερεῖτο, αὐτὸν νῦν προσῆκεν ἄλλοθεν πορίσαντα δεδωκέναι. ὡς τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, καὶ ἐμισθωσεν ὕστερον Ξένωνι καὶ Εὐφραίῳ καὶ Εὐφροني καὶ Καλλιστράτῳ, καὶ οὐδὲ τούτοις παρέδωκ' ἰδίαν ἀφορμὴν, ἀλλὰ τὰς παρακαταθήκας καὶ τὴν ἀπὸ τούτων ἐργασίαν αὐτὴν ἐμισθώσαντο, λαβέ μοι τὴν τούτων μαρτυρίαν, καὶ ὡς τὸ ἀσπιδοπηγεῖον εἴλετο.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

- 14 Μεμαρτύρηται μὲν τοίνυν ὑμῖν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι καὶ τούτοις ἐμίσθωσαν καὶ οὐ παρέδωκαν ἰδίαν ἀφορμὴν οὐδεμίαν, καὶ ἐλευθέρους τ' ἀφείσαν ὥς μεγάλ' εὖ πεπονθότες, καὶ οὐκ ἐδικάζοντ' οὔτ' ἐκείνοις τότ' οὔτε τούτῳ. ὃν μὲν τοίνυν χρόνον ἢ μήτηρ ἔξη, ἢ πάντ' ἀκριβῶς εἰδύλα, οὐδὲν ἔγκλημα πώποτ' ἐποίησατο πρὸς τούτονι Φορμίων' Ἀπολλόδωρος· ὥς⁹⁴⁹ δ' ἐτελεύτησεν ἐκείνη, τρισηχίλιας ἐγκαλέσας ἀργυρίου δραχμὰς πρὸς αἷς ἔδωκεν ἐκείνη δισχιλίαις τοῖς τούτου παιδίοις, καὶ χιτωνίσκον τινὰ καὶ θεράπαιναν, ἐσυκο-
- 15 φάντει. καὶ οὐδ' ἐνταῦθα τούτων οὐδὲν ὄν νῦν ἐγκαλεῖ λέγων φανήσεται. ἐπιτρέψας δὲ τῷ τε τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς πατρὶ καὶ τῷ συγκηδεστῇ τῷ αὐτοῦ καὶ Ἀυσίνῳ καὶ Ἀνδρομένει, πεισάντων τούτων Φορμίωνα τούτονι δοῦναι δωρεῖαν τὰς τρισηχίλιας καὶ τὸ προσόν, καὶ φίλον μᾶλλον ἔχειν τούτον ἢ διὰ ταῦτ' ἐχθρὸν εἶναι, λαβὼν τὸ σύμπαν πεντακισχιλίας, καὶ πάντων ἀφείς τῶν ἐγκλημάτων τὸ δεύτερον εἰς τὸ ἱερὸν τῆς
- 16 Ἀθηνᾶς ἐλθὼν, πάλιν, ὥς ὁρᾶτε, δικάζεται, πάσας αἰτίας συμπλάσας καὶ ἐγκλήματ' ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου τοῦ πρὸ τούτου (τούτο γάρ ἐστι μέγιστον ἀπάντων), ἃ οὐδεπώποτ' ἤτιάσατο. ὥς τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὴν γυνῶσιν τὴν γενομένην ἐν ἀκροπόλει, καὶ τὴν μαρτυρίαν τῶν παραγενομένων, ὅτ' ἠφίει τῶν ἐγκλημάτων ἀπάντων Ἀπολλόδωρος, λαμβάνων τούτο τὸ ἀργύριον.

ΓΝΩΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

- 17 Ἀκούετε τῆς γνώσεως ὧ ἄνδρες δικασταί, ἣν ἔγνω Δεινίας, οὗ τὴν θυγατέρ' οὗτος ἔχει, καὶ Νικίας ὁ

τὴν ἀδελφὴν τῆς τούτου γυναικὸς ἔχων. ταῦτα τοίνυν λαβὼν καὶ ἀφείς ἀπάντων τῶν ἐγκλημάτων, ὡσπερ ἡ πάντων τεθνεώτων τούτων ἢ τῆς ἀληθείας οὐ γεννησομένης φανερᾶς, δίκην τοσοῦτων ταλάντων λαχὼν τολμᾷ δικάζεσθαι.

- 18 Τὰ μὲν οὖν πεπραγμένα καὶ γεγενημένα Φορμίωσι πρὸς Ἀπολλόδωρον, ἐξ ἀρχῆς ἅπαντ' ἀκηκόατ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. οἶμαι δ' Ἀπολλόδωρον τουτονί, οὐδὲν 950 ἔχοντα δίκαιον εἰπεῖν περὶ ὧν ἐγκαλεῖ, ἅπερ παρὰ τῷ δαιτητῇ λέγειν ἐτόλμα, ταῦτ' ἔρειν, ὡς τὰ γράμμαθ' ἢ μήτηρ ἠφάνικεν πεισθεῖσ' ὑπὸ τούτου, καὶ τούτων ἀπολωλότων οὐκ ἔχει τίνα χρῆ τρόπον ταῦτ' ἐξελέγχειν
- 19 ἀκριβῶς. περὶ δὴ τούτων καὶ ταύτης τῆς αἰτίας σκέψασθ' ἤλικ' ἂν τις ἔχοι τεκμήρι' εἰπεῖν ὅτι ψεύδεται. πρῶτον μὲν γὰρ ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τίς ἐνείματ' ἂν τὰ πατρῷα μὴ λαβὼν γράμματα, ἐξ ὧν ἐμελλεν εἰσεσθαι τὴν καταλειφθεῖσαν οὐσίαν; οὐδὲ εἰς δῆπου. καίτοι δυοῖν δέοντ' εἴκοσιν ἔτη ἔστιν ἐξ ὅτου ἐνείμω, καὶ οὐκ ἂν ἔχοις ἐπιδειξαι, ὡς ἐνεκάλεσας πρόποθ' ὑπὲρ
- 20 τῶν γραμμάτων. δεῦτερον δὲ, τίς οὐκ ἂν, ἡνίκα Πασικλῆς ἀνὴρ γεγυῶς ἐκομίζετο τὸν λόγον τῆς ἐπιτροπῆς, εἰ δι' αὐτοῦ τὰ γράμματ' ὄκνει τὴν μητέρ' αἰτιᾶσθαι διεφθαρκεῖναι, τούτῳ ταῦτ' ἐδήλωσεν, ὅπως διὰ τούτου ταῦτ' ἠλέγχθη; τρίτον δ', ἐκ ποίων γραμμάτων τὰς δίκας ἐλάγχανες; οὗτος γὰρ πολλοῖς τῶν πολιτῶν δίκας λαγγάνων πολλὰ χρήματ' εἰσπέπρακται, γράφων εἰς τὰ ἐγκλήματα „ἐβλαψέ μ' ὁ θεῖν' οὐκ ἀποδιδούς ἐμοὶ τὸ ἀργύριον, ὃ κατέλιπεν ὁ πατήρ ὀφεί-
- 21 λοντ' αὐτὸν ἐν τοῖς γράμμασιν“. καίτοι εἰ ἠφάνιστο τὰ γράμματα, ἐκ ποίων γραμμάτων τὰς δίκας ἐλάγχανεν; ἀλλὰ μὴν ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τὴν μὲν νομὴν

ἀκηκόαθ', ἣν ἐνειμάτο, καὶ μεμαρτύρηται ὑμῖν· τῶν δὲ λήξεων τούτων ἀναγνώσεται ὑμῖν τὰς μαρτυρίας. λαβὲ τὰς μαρτυρίας μοι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ

Οὐκοῦν ἐν ταύταις ταῖς λήξεσιν ὁμολόγηκεν ἀπει- 951
ληφέναι τὰ τοῦ πατρὸς γράμματα· οὐ γὰρ δὴ συγκοφαντεῖν γε, οὐδ' ὧν οὐκ ὤφειλον οὗτοι δικάζεσθαι φήσειεν ἄν.

21 Νομίζω τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μεγάλων καὶ πολλῶν ὄντων ἐξ ὧν ἔστιν ἰδεῖν οὐκ ἀδικοῦντα Φορμίωνα τουτουί, μέγιστον ἀπάντων εἶναι, ὅτι Πασικλῆς, ἀδελφὸς ὧν Ἀπολλοδώρου τουτουί, οὔτε δίκην εἰληγεν οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν ὧν οὗτος ἐγκαλεῖ. καίτοι οὐ δῆπου τὸν μὲν παῖδ' ὑπὸ τοῦ πατρὸς καταλειφθέντα, καὶ οὐ τῶν ὄντων κύριος ἦν, ἐπίτροπος καταλελειμμένος, οὐκ ἂν ἠδίκει, σὲ δέ, ὃς ἀνὴρ κατελείφθης τέτταρα καὶ εἰκοσιν ἔτη γεγονώς, καὶ ὑπὲρ σαυτοῦ ῥαδίως ἂν τὰ δίκαι' ἐλάμβανες εὐθύς, εἰ τι ἠδικοῦ. οὐκ ἔστι ταῦτα. ὥς τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω καὶ ὁ Πασικλῆς οὐδὲν ἐγκαλεῖ, λαβὲ μοι τὴν τούτου μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

22 Ἄ τοίνυν ἤδη περὶ αὐτοῦ τοῦ μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην δεῖ σκοπεῖν ὑμᾶς, ταῦτ' ἀναμνησθῆτ' ἐκ τῶν εἰρημένων. ἡμεῖς γὰρ ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, γεγεννημένου μὲν διαλογισμοῦ καὶ ἀφέσεως τῆς τραπέξης καὶ τοῦ ἀσπιδοπηγείου τῆς μισθώσεως, γεγεννημένης δὲ διαίτης καὶ πάλιν πάντων ἀφέσεως, οὐκ ἐόντων 24 τῶν νόμων δίκας ὧν ἂν ἀφῆ τις ἄπαξ λαγχάνειν, συγκοφαντοῦντος τούτου καὶ παρὰ τοὺς νόμους δικάζο-

μένου, παρεγραψάμεθ' ἐκ τῶν νόμων μὴ εἶναι τὴν δίκην εἰσαγώγιμον. Ἴν' οὖν εἰδῆθ' ὑπὲρ οὗ τὴν ψῆφον οἴσετε, τὸν νόμον θ' ὑμῖν τοῦτον ἀναγνώσεται καὶ τὰς μαρτυρίας ἐφεξῆς τῶν παρόντων, ὅτ' ἠφίει τῆς μισθώ- 952 σεως καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ἐγκλημάτων Ἀπολλόδωρος. λαβέ μοι τὰς μαρτυρίας ταυτασί καὶ τὸν νόμον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΝΟΜΟΣ.

25 Ἀκούετε τοῦ νόμου λέγοντος ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ τ' ἄλλ' ὧν μὴ εἶναι δίκας, καὶ ὅσα τις ἀφῆκεν ἢ ἀπήλλαξεν. εἰκότως· εἰ γὰρ ἐστὶ δίκαιον, ὧν ἂν ἔπαξ γένηται δίκη, μηκέτ' ἐξεῖναι δικάζεσθαι, πολὺ τῶν ἀφειθέντων δικαιότερον μὴ εἶναι δίκας. ὁ μὲν γὰρ ἐν ὑμῖν ἠττηθεῖς, τάχ' ἂν εἰποι τοῦθ' ὡς ἐξηπατήθηθ' ὑμεῖς· ὁ δ' αὐτοῦ φανερώς καταγνοὺς καὶ ἀφεις καὶ ἀπαλλάξας, τίν' ἂν αὐτὸν αἰτίαν αἰτιασάμενος τῶν αὐτῶν πάλιν εἰκότως δικάζοιτο; οὐδεμίαν δῆπου. διόπερ τοῦτο πρῶτον ἔγραψεν ὁ τὸν νόμον θεῖς ὧν μὴ εἶναι δίκας, ὅσα τις ἀφῆκεν ἢ ἀπήλλαξεν. ἃ τῶδ' ἔργον' ἀμφοτέρα· καὶ γὰρ ἀφῆκεν καὶ ἀπήλλαξεν. ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, μεμαρτύρηται ὑμῖν ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι.

Λαβέ δὴ μοι καὶ τὸν τῆς προθεσμίας νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

26 Ὁ μὲν τοίνυν νόμος ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι σαφῶς οὕτως τὸν χρόνον ᾤρισεν· Ἀπολλόδωρος δ' οὕτως, παρεληλυθότων ἐτῶν πλέον ἢ εἰκοσι, τὴν ἑαυτοῦ συκοφαντίαν ἀξιοὶ περὶ πλείονος ὑμᾶς ποιήσασθαι τῶν νόμων, καθ' οὓς ὁμομοκότες δικάζετε. καίτοι πᾶσι μὲν τοῖς νόμοις προσέχειν εἰκὸς ἐσθ' ὑμᾶς, οὐχ ἥμιστα 21 δὲ τούτῳ ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. δοκεῖ γὰρ μοι καὶ ὁ

Σβίων οὐδενὸς ἄλλου ἔνεκα θείναι αἰτίον, ἢ τοῦ μὴ
 συκοφαντῆσθαι ὑμᾶς. τοῖς μὲν γὰρ ἀδικουμένοις τὰ
 πέντε ἔτη ἱκανὸν ἠγήσασθαι εἶναι εἰσπραξῆσθαι· κατὰ 953
 δὲ τῶν ψευδομένων τὸν χρόνον ἐνόμισε σαφέστατον
 ἔλεγχον ἔσεσθαι. καὶ ἄμ' ἐπειδὴ ἀδύνατον ἔγνω ὄν
 τοὺς τε συμβάλλοντας καὶ τοὺς μάρτυρας αἰεὶ ζῆν, τὸν
 νόμον ἀντὶ τούτων ἔδημεν, ὅπως μάρτυς εἴη τοῦ δι-
 καίου τοῖς ἐρήμοις.

28 Θαναμάξω τοίνυν ἔγωγ' ὧ ἄνδρες δικασταί, τί ποτ'
 ἐστὶν ἃ πρὸς ταῦτ' ἐπιχειρήσει λέγειν Ἀπολλόδωρος
 οὗτος. οὐ γὰρ ἐκείνὸ γ' ὑπέκλιπεν, ὡς ὑμεῖς, μηδὲν
 ὀφῶντες εἰς χρήματα τοῦτον ἠδικημένον, ὀργισθεῖσθ' ὅτι
 τὴν μητέρ' ἔγημεν αὐτοῦ Φορμίων. οὐ γὰρ ἀγνοεῖ
 τοῦτο, οὐδ' αὐτὸν λέληθεν, οὐδ' ὑμῶν πολλοὺς, ὅτι
 Σωκράτης ὁ τραπεζίτης ἐκείνος, παρὰ τῶν κυρίων
 ἀπαλλαγείς ὥσπερ ὁ τούτου πατήρ, ἔδωκεν Σατύρῳ
 29 τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἑαυτοῦ ποτὲ γενομένην. ἕτερος
 Σωκλῆς τραπεζιτεύσας ἔδωκε τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα Τι-
 μοδήμῳ τῷ νῦν ἐτ' ὄντι καὶ ζῶντι, γενομένην ποθ'
 αὐτοῦ. καὶ οὐ μόνον ἐνθάδε τοῦτο ποιούσιν οἱ περὶ
 τὰς ἐργασίας ὄντες ταύτας ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἐν
 Αἰγίνῃ ἔδωκε Σπρυμόδωρος Ἐρμαίῳ τῷ ἑαυτοῦ οἰκέτῃ
 τὴν γυναῖκα, καὶ τελευτησάσης ἐκείνης ἔδωκε πάλιν
 τὴν θυγατέρα τὴν ἑαυτοῦ. καὶ πολλοὺς ἂν ἔχοι τις
 30 εἰπεῖν τοιούτους. εἰκότως· ὑμῖν μὲν γὰρ ὧ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι τοῖς γένει πολίταις, οὐδὲ ἐν πλῆθος χρη-
 μάτων ἀντὶ τοῦ γένους καλὸν ἐστὶν ἐλέσθαι· τοῖς δὲ
 τοῦτο μὲν ὀφειλῶν ἢ παρ' ὑμῶν ἢ παρ' ἄλλων τινῶν
 λαβοῦσι, τῇ τύχῃ δ' ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ τοῦ χρηματίζασθαι
 καὶ ἐτέρων πλείω κτήσασθαι καὶ αὐτῶν τούτων ἀξιο-
 θεῖσι, ταῦτ' ἐστὶ φυλακτέα. διόπερ Πασίων ὁ πατήρ

- ὁ σὸς οὐ πρῶτος οὐδὲ μόνος, οὐδ' αὐτὸν ὑβρίζων οὐδ' 954
 ὑμᾶς τοὺς υἱεῖς, ἀλλὰ μόνην ὄρων σωτηρίαν τοῖς ἑαυ-
 τοῦ πράγμασιν, εἰ τοῦτον ἀνάγκη ποιήσειεν οἰκεῖον
 ὑμῖν, ἔδωκε τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, μητέρα δ' ὑμετέραν
 81 τούτῳ. πρὸς μὲν οὖν τὰ συμφέροντ' ἔαν ἐξετάξης,
 καλῶς βεβουλευμένον αὐτὸν εὐρήσεις· εἰ δὲ πρὸς γέ-
 νους δόξαν ἀναίνει Φορμίωνα κηδεστήν, ὅρα μὴ γε-
 λοῖον ἢ σὲ ταῦτα λέγειν. εἰ γάρ τις ἔροιτό σε, ποῖόν
 τιν' ἡγεῖ τὸν πατέρα [τὸν σεαυτοῦ] εἶναι, χρηστὸν εὖ
 οἶδ' ὅτι φήσειας ἄν. πότερ' οὖν οἶει μᾶλλον εἰοικέναι
 τὸν τρόπον καὶ πάντα τὸν βίον Πασίῳσι σαυτὸν ἢ
 τουτονί; ἐγὼ μὲν γὰρ τοῦτον. εἶθ' ὅς ἐστιν ὁμοιότερος
 σοῦ τῷ σῷ πατρί, τοῦτον, εἰ τὴν μητέρα τὴν σὴν
 82 ἔγῃμ', ἀναίνει; ἀλλὰ μὴν ὅτι δόντος γε ἀπιστήσαντος
 τοῦ σοῦ πατρὸς ταῦτ' ἐπράχθη, οὐ μόνον ἐκ τῆς δια-
 θήκης ἔστιν ἰδεῖν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλὰ καὶ σὺ
 μάρτυς αὐτὸς γέγονας. ὅτε γὰρ τὰ μητροῦα πρὸς μέρος
 ἡξίους νέμεσθαι, ὄντων παίδων ἐκ τῆς γυναικὸς Φορ-
 μίῳσι τουτῶρι, τόθ' ὠμολόγεις κυρίως δόντος τοῦ πα-
 τρὸς τοῦ σοῦ κατὰ τοὺς νόμους αὐτὴν γεγαμῆσθαι. εἰ
 γὰρ αὐτὴν εἶχε λαβὼν ἀδίκως ὅδε μηδενὸς δόντος,
 οὐκ ἦσαν οἱ παῖδες κληρονόμοι, τοῖς δὲ μὴ κληρονό-
 μοις οὐκ ἦν μετουσία τῶν ὄντων. ἀλλὰ μὴν ὅτι ταῦτ'
 ἀληθῆ λέγω, μεμαρτύρηται τὸ τέταρτον μέρος λαβεῖν
 καὶ ἀφείναι τῶν ἐγκλημάτων ἀπάντων.
- 83 Κατ' οὐδὲν τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δίκαιον
 οὐδὲν ἔχων εἰπεῖν, ἀναιδεστάτους λόγους ἐτόλμα λέγειν
 πρὸς τῷ δαιτητῇ, περὶ ὧν προακηκοέναι βέλτιόν ἐσθ' 955
 ὑμᾶς, ἓνα μὲν τὸ παραπάν μὴ γενέσθαι διαθήκην,
 ἀλλ' εἶναι τοῦτο πλάσμα καὶ σκευώρημ' ὄλον, ἕτερον
 δ' εἵνεκα τούτου πάντα ταῦτα συγχωρεῖν τὸν πρὸ τοῦ

χρόνον καὶ οὐχὶ δικάζεσθαι, ὅτι μισθῶσιν ἤθελεν αὐτῷ
 φέρειν Φορμίων πολλήν καὶ ὑπισχνεῖτ' οἴσειν· ἐπειδὴ
 24 δ' οὐ ποιεῖ ταῦτα, τηνικαῦτα, φησί, δικάζομαι. ὅτι δὴ
 ταῦτ' ἀμφοτέρ', ἂν λέγῃ, ψεύσεται καὶ τοῖς ὑφ' ἑαυτοῦ
 πεπραγμένοις ἐναντί' ἔρει, σκοπεῖτ' ἐκ τωνδί. ὅταν
 μὲν τοίνυν τὴν διαθήκην ἀρνηῖται, ἐκ τίνος τρόπου
 πρεσβεία λαβὼν τὴν συνοικίαν κατὰ τὴν διαθήκην
 ἔχει, τοῦτ' ἐρωτᾷτ' αὐτόν. οὐ γὰρ ἐκεῖνό γ' ἔρει, ὡς
 ὅσα μὲν πλεονεκτεῖν τόνδ' ἔγραψ' ὁ πατήρ, κύρι' ἐστὶ
 35 τῆς διαθήκης, τὰ δ' ἄλλ' ἄκυρα. ὅταν δ' ὑπὸ τῶν
 τοῦδ' ὑποσχέσεων ὑπάγεσθαι φῆ, μέμνησθ' ὅτι μάρ-
 τυρας ὑμῖν παρεσχήμεθα, οἱ χρόνον πολλὸν τοῦδ' ἀπηλ-
 λαγμένου μισθῶται τούτοις ἐγίνοντο τῆς τραπέζης καὶ
 τοῦ ἀσπιδοπηγείου. καίτοι τόθ', ὀπηνίκ' ἐμισθῶσεν
 ἐκείνοις, τῷδ' ἐγκαλεῖν παραχρῆμ' ἐχρῆν, εἴπερ ἀληθῆ
 ἦν ὑπὲρ ὧν τότ' ἀφελς νῦν τούτῳ δικάζεται. ὡς τοί-
 νυν ἀληθῆ λέγω, καὶ πρεσβεῖά τε τὴν συνοικίαν ἔλαβεν
 κατὰ τὴν διαθήκην, καὶ τῷδ' οὐχ ὅπως ἐγκαλεῖν ᾤετο
 δεῖν, ἀλλ' ἐπῆναι, λαβὲ τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

36 Ἴνα τοίνυν εἰδῆτ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅσα χρή-
 ματ' ἔχων ἐκ τῶν μισθώσεων καὶ ἐκ τῶν χρεῶν, ὡς
 ἀπορῶν καὶ πάντ' ἀπολωλεκῶς ὀδυρεῖται, βραχέ' ἡμῶν
 ἀκούσατε. οὗτος γὰρ ἐκ μὲν τῶν χρεῶν ὁμοῦ τάλαντ' 956
 εἴκοσιν εἰσπέπρακται ἐκ τῶν γραμμάτων ὧν ὁ πατήρ
 κατέλιπεν, καὶ τούτων ἔχει πλέον ἢ τὰ ἡμίσεια· πολλῶν
 37 γὰρ τὰ μέρη τὸν ἀδελφὸν ἀποστερεῖ. ἐκ δὲ τῶν μι-
 σθώσεων, ὅκτῳ μὲν ἐτῶν ἂ Φορμίων εἶχε τὴν τράπε-
 ζαν, ὀγδοήκοντα μναῖς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκάστου, τὸ ἡμισυ
 τῆς ὅλης μισθώσεως· καὶ ταῦτ' ἐστὶν δέκα τάλαντα

καὶ τετταράκοντα μναί· δέκα δὲ τῶν μετὰ ταῦτα, ὧν
 ἐμίσθωσαν Ξένωνι καὶ Εὐφραίῳ καὶ Εὐφροῖνι καὶ Καλ-
 38 λιστράτῳ, τάλαντον τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου. χωρὶς δὲ
 τούτων, ἑτῶν ἰσως εἰκοσι τῆς ἐξ ἀρχῆς νεμηθείσης
 οὐσίας, ἧς αὐτὸς ἐπεμελεῖτο, τὰς προσόδους, πλεόν ἢ
 μῶς τριάκοντα. ἐὰν δ' ἅπαντα συνθῆτε, ὅσ' ἐνείματο,
 ὅσ' εἰσεπράξατο, ὅσ' εἴληφε μίσθωσιν, πλεόν ἢ τεττα-
 39 ράκοντα τάλαντ' εἴληφώς φανήσεται, χωρὶς ὧν οὗτος
 εὐ πεποίηκε, καὶ τῶν μητρῶων, καὶ ὧν ἀπὸ τῆς τρα-
 πέξης ἔχων οὐκ ἀποδίδωσι πένθ' ἡμιτάλαντων καὶ ἑξα-
 40 κοσίων δραχμῶν. ἀλλὰ νῆ Δία ταῦθ' ἡ πόλις εἴληφε,
 καὶ δευνὰ πέπονθας πολλὰ καταλελητουργηκώς. ἀλλ'
 ἂ μὲν ἐκ κοινῶν ἐλητούργεις τῶν χρημάτων, σὺ καὶ
 ἀδελφὸς ἀνηλώσατε· ἂ δ' ὕστερον, οὐκ ἔστιν ἄξια, μῆ
 ὅτι δυοῖν ταλάντοιιν προσόδου, ἀλλ' οὐδ' εἴκοσι μῶν.
 μηδὲν οὖν τὴν πόλιν αἰτιῶ, μηδ' ἂ σὺ τῶν ὄντων
 αἰσχροῶς καὶ κακῶς ἀνήλωκας, ὡς ἡ πόλις εἴληφε, λέγε.
 40 ἵνα δ' εἰδῆτ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τό τε πλῆθος τῶν
 χρημάτων ὧν εἴληφε, καὶ τὰς λητουργίας ἃς λελη-
 τούργηκεν, ἀναγνώσεται ὑμῖν καθ' ἕνα ἑκάστον. λαβέ 957
 μοι τὸ βιβλίον τουτὶ καὶ τὴν πρόκλησιν ταυτηνὶ καὶ
 τὰς μαρτυρίας ταυτασί.

BIBAION. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

41 Τοσαῦτα [μὲν] τοίνυν χρήματ' εἴληφώς, καὶ χρέα
 πολλῶν ταλάντων ἔχων, ὧν τὰ μὲν παρ' ἐκόντων, τὰ
 δ' ἐκ τῶν δικῶν εἰσπράττει, ἂ τῆς μισθώσεως ἕξω
 τῆς τραπέξης καὶ τῆς ἄλλης οὐσίας, ἣν κατέλιπε Πα-
 σίων, ὧφείλετ' ἐκείνῳ καὶ νῦν παρειλήφασιν οὗτοι,
 καὶ τοσαῦτ' ἀνηλωκώς ὅσ' ὑμεῖς ἠκούσατε, οὐδὲ πολ-
 λοστὸν μέρος τῶν προσόδων, μῆ ὅτι τῶν ἀρχαίων,

εἰς τὰς λητουργίας, ὁμῶς ἀλαζονεύσεται καὶ τριηρα-
 12 χίας ἔρει καὶ χορηγίας. ἐγὼ δ', ὡς μὲν οὐκ ἀληθῆ
 ταῦτ' ἔρει, ἐπέδειξα, οἶμαι μέντοι, πᾶν εἰ [ταῦτα]
 πάντ' ἀληθῆ λέγοι, κάλλιον εἶναι καὶ δικαιοτέρον τόνδ'
 ἀπὸ τῶν αὐτοῦ λητουργεῖν ὑμῖν, ἢ τοῦτῳ δόντας τὰ
 τοῦδε, μικρὰ τῶν πάντων αὐτοὺς μετασχόντας, τόνδε μὲν
 ἐν ταῖς ἐσχάταις ἐνδείαις ὄραν, τοῦτον δ' ὑβρίζοντα
 13 καὶ εἰς ἄνω εἰσθεὶν ἀναλίσκοντα. ἀλλὰ μὴν περὶ τῆς
 γ' εὐπορίας, ὡς ἐκ τῶν τοῦ πατρὸς τοῦ σοῦ κέκτηται,
 καὶ ὧν ἐρωτήσῃν ἐφησθα, πόθεν τὰ ὄντα κέκτηται
 Φορμίων, μόνῳ τῶν ὄντων ἀνθρώπων σοὶ τοῦτον οὐκ
 ἔνεστ' εἰπεῖν τὸν λόγον. οὐδὲ γὰρ Πασίων ὁ σὸς πατήρ
 ἐκτήσαθ' εὐρῶν οὐδὲ τοῦ πατρὸς αὐτῷ παραδόντος,
 ἀλλ' ἢ παρὰ τοῖς αὐτοῦ κυρίοις Ἀντισθένης καὶ Ἀρχε-
 στρατῶ τραπεζίτεῦν οὐσι πείραν δούς, ὅτι χρηστός ἐστι
 14 καὶ δίκαιος, ἐπιστεύθη. ἔστι δ' ἐν ἐμπορίῳ καὶ χρη-
 μασιν ἐργαζομένοις ἀνθρώποις φιλεργὸν δόξαι καὶ χρη-
 στὸν εἶναι τὸν αὐτὸν θαυμαστὸν ἡλίκον. οὐτ' οὖν
 ἐκείνῳ τοῦθ' οἱ κύριοι παρέδωκαν, ἀλλ' αὐτὸς ἐφυ
 χρηστός, οὔτε τῷδ' ὁ σὸς πατήρ· σὲ γὰρ ἂν πρότερον 958
 τοῦδε χρηστὸν ἐποίησεν, εἰ ἦν ἐπ' ἐκείνῳ. εἰ δὲ τοῦτ'
 ἀγνοεῖς, ὅτι πίστις ἀφορμὴ τῶν πασῶν ἐστι μεγίστη
 πρὸς χρηματισμὸν, πᾶν ἂν ἀγνοήσῃς. χωρὶς δὲ τού-
 των πολλὰ καὶ τῷ σῷ πατρὶ καὶ σοὶ καὶ ὄλωσ τοῖς
 ὑμετέροις πράγμασι Φορμίων γέγονεν χρήσιμος. ἀλλ'
 οἶμαι τῆς σῆς ἀπληστίας καὶ τοῦ σοῦ τρόπου τίς ἂν
 15 δύναιτ' ἐφικέσθαι; καὶ δῆτα θαυμάζω πῶς οὐ λογιῶ
 πρὸς σεαυτὸν, ὅτι ἔστιν Ἀρχεστράτῳ, τῷ ποτὲ τὸν σὸν
 πατέρα κτησαμένῳ, υἱὸς ἐνθάδ', Ἀντίμαχος, πρᾶττων
 οὐ κατ' ἀξίαν, ὃς οὐ δικάζεται σοι, οὐδὲ δεινά φησι πά-
 σχειν, εἰ σὺ μὲν χλανίδα φορεῖς, καὶ τὴν μὲν λέλυσαι,

τὴν δ' ἐκδέδωκας ἑταίραν, καὶ ταῦτα γυναῖκ' ἔχων
 ποιεῖς, καὶ τρεῖς παῖδας ἀκολούθους περιάγει, καὶ ζῆς
 ἀσελγῶς ὥστε καὶ τοὺς ἀπαντῶντας αἰσθάνεσθαι, αὐτοὺς
 46 δ' ἐκεῖνος πολλῶν ἐνδεῆς ἐστίν. οὐδὲ τὸν Φορμίων'
 ἐκεῖνος οὐχ ὀρᾷ. καίτοι εἰ κατὰ τοῦτ' οἶει σοὶ προσ-
 ἦκειν τῶν τούτου, ὅτι τοῦ πατρὸς ποτ' ἐγένετο τοῦ
 σοῦ, ἐκείνῳ προσῆκει μᾶλλον ἢ σοί· ὁ γὰρ αὖ σὸς
 πατὴρ ἐκείνων ἐγένετο, ὥστε καὶ σὺ καὶ οὗτος ἐκείνου
 γίγνεσθ' ἐκ τοῦδε τοῦ λόγου. σὺ δ' εἰς τοῦθ' ἦκεις
 ἀγνωμοσύνης, ὥσθ' ἂ προσῆκέ σοι τοὺς λέγοντας
 ἐχθροὺς νομίζειν, ταῦτ' αὐτοὺς ποιεῖς ἀνάγκην εἶναι
 47 λέγειν, καὶ ὑβρίζεις μὲν σαντὸν καὶ τοὺς γονέας τε-
 θνεῶτας, προπηλακίζεις δὲ τὴν πόλιν, καὶ ἂ τῆς τού-
 των φιλανθρωπίας ἀπολαύσας εὐρεθ' ὁ σὸς πατὴρ καὶ
 μετὰ ταῦτα Φορμίων οὐτοσί, ταῦτ' ἀντὶ τοῦ κοσμεῖν
 καὶ περιστέλλειν, ἵνα καὶ τοῖς δοῦσιν ὡς εὐσχημονέ- 959
 στατ' ἐφαίνετο καὶ τοῖς λαβοῦσιν ὑμῖν, ἄγεις εἰς μέσον,
 δεικνύεις, ἐλέγχεις, μόνον οὐκ ὄνειδίζεις οἶον ὄντα σ'
 48 ἐποίησαντ' Ἀθηναῖοι. εἴτ' εἰς τοῦθ' ἦκεις μανίας (τί
 γὰρ ἄλλο τις εἶπη;) ὥστ' οὐκ αἰσθάνει, ὅτι καὶ νῦν
 ἡμεῖς μὲν ἀξιούντες, ἐπειδήπερ ἀπηλλάγη Φορμίων,
 μηδέν' ὑπόλογον εἶναι, εἰ ποτε τοῦ σοῦ πατρὸς ἐγέν-
 ετο, ὑπὲρ σοῦ λέγομεν, σὺ δὲ μηδέποτε' ἐξ ἴσου σοὶ
 γενέσθαι τοῦτον ἀξιῶν, κατὰ σαντοῦ λέγεις· ἂ γὰρ
 ἂν σὺ δίκαια σαντιῶ κατὰ τούτου τάξεως, ταῦτ' αὐθ' ἦ-
 ἦξει κατὰ σοῦ παρὰ τῶν τὸν σὸν πατέρ' ἐξ ἀρχῆς
 κτησαμένων. ἀλλὰ μὴν ὅτι κάκεινος ἦν τινῶν, εἴτ'
 ἀπηλλάγη τὸν αὐτὸν τρόπον, ὄνπερ οὗτος ἀφ' ὑμῶν,
 λαβέ μοι ταυτασί τὰς μαρτυρίας, ὡς ἐγένετο Πασίων
 Ἀρχεστράτου.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

49 *Εἶτα τὸν σώσαντα μὲν ἐξ ἀρχῆς τὰ πράγματα καὶ
 πολλὰ χρήσιμον αὐτὸν παρασχόντα τῷ πατρὶ τῷ τοῦ-
 του, τοσαῦτα δ' αὐτὸν τοῦτον ἀγάθ' εἰργασμένον, ὃς
 ὑμεῖς ἀκηκόατε, τοῦτον οἶεται δεῖν ἔλῶν τηλικαύτην
 δίκην ἀδίκως ἐκβαλεῖν. οὐ γὰρ ἄλλο γ' ἔχοις οὐδὲν
 ἂν ποιῆσαι. εἰς μὲν γὰρ τὰ ὄντ' εἰ βλέποις ἀκριβῶς,
 ταῦθ' εὐρήσεις ὧν ἔστιν, ἂν, ὃ μὴ γένοιτ', ἐξαπατη-
 50 θῶσιν οὗτοι. ὄρας τὸν Ἀριστόλοχον τὸν Χαριδήμου·
 ποτ' εἶχεν ἀγρόν, εἰτά γε νῦν πολλοί· πολλοῖς γὰρ
 ἐκεῖνος ὀφείλων αὐτὸν ἐκτήσατο. καὶ τὸν Σωσίνομον
 καὶ τὸν Τιμόδημον καὶ τοὺς ἄλλους τραπεζίτας, οἱ,
 ἐπειδὴ διαλύειν ἐδέησεν οἷς ὄφειλον, ἐξέστησαν ἀπάν-
 των τῶν ὄντων. σὺ δ' οὐδὲν οἶει δεῖν σκοπεῖν οὐδ' ὧν 960
 ὁ πατήρ σου πολλῶ βελτίων ὧν καὶ ἄμεινον φρονῶν
 51 πρὸς ἅπαντ' ἐβουλεύσατο· ὃς, ὃ Ζεῦ καὶ θεοί, το-
 σοῦτῳ τοῦτον ἠγγεῖτο σοῦ πλείονος ἄξιον εἶναι καὶ σοὶ
 καὶ ἑαυτῷ καὶ τοῖς ὑμετέροις πράγμασιν, ὥστ' ἀνδρὸς
 ὄντος σοῦ τοῦτον, οὐ σὲ τῶν ἡμίσεων κατέλιπεν ἐπί-
 τροπον καὶ τὴν γυναῖκ' ἔδωκε καὶ ζῶν αὐτὸν ἐτίμα,
 δικαίως ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι τραπε-
 ζῖται μίσθωσιν οὐ φέροντες, ἀλλ' [αὐτοὶ] αὐτοῖς ἐργα-
 ζόμενοι, πάντες ἀπώλοντο, οὗτος δὲ μίσθωσιν φέρων
 δύο τάλαντα καὶ τετταράκοντα μνᾶς ὑμῖν ἔσωσε τὴν
 52 τράπεζαν. ὧν ἐκεῖνος μὲν χάριν εἶχεν, σὺ δ' οὐδένα
 ποιεῖ λόγον, ἀλλ' ἐναντία τῇ διαθήκῃ καὶ ταῖς ἀπ'
 ἐκείνης ἀραῖς, γραφείσαις ὑπὸ τοῦ σοῦ πατρὸς, ἐλαύ-
 νεις διώκεις συκοφαντεῖς. ὃ βέλτιστ', εἰ οἶόν τε σὲ
 τοῦτ' εἰπέην, οὐ παύσει, καὶ γνώσει τοῦθ' ὅτι πολ-
 λῶν χρημάτων τὸ χρηστὸν εἶναι λυσιτελέστερόν ἐστι;*

σοι γοῦν, εἶπερ ἀληθῆ λέγεις, χρήματα μὲν τοσαῦτ' εἰληφότι πάντ' ἀπόλωλεν, ὡς φῆς· εἰ δ' ἦσθ' ἐπιεικῆς, οὐκ ἄν ποτ' αὐτ' ἀνήλωσας.

- 53 Ἄλλ' ἔγωγε μὰ τὸν Δία καὶ θεοῦς πανταχῆ σκοπῶν οὐδὲν ὄρω, δι' ὅ,τι ἂν σοι πεισθέντες τουδί καταψηφίσαιντο. τί γάρ; ὅτι πλησίον ὄντων τῶν ἀδικημάτων ἐγκαλεῖς; ἀλλ' ἔτεσιν καὶ χρόνοις ὕστερον αἰτιᾶ. ἀλλ' ὅτι τοῦτον ἀπράγμων ἦσθα τὸν χρόνον; καὶ τίς οὐκ οἶδ', ὅσα πράγματα πράττων οὐ πέπανσαι, οὐ μόνον δίκας ἰδίας διώκων οὐκ ἐλάττους ταυτησί, ἀλλὰ καὶ δημοσίᾳ συκοφαντῶν καὶ κρίνων τινάς; οὐχὶ Τιμομάχου κατηγορεῖς; οὐ Καλλίππου τοῦ νῦν ὄντος ἐν Σικελίᾳ; οὐ πάλιν Μένωνος; οὐκ Ἀυτοκλέους; οὐ Τι-961
- 54 μοθέου; οὐκ ἄλλων πολλῶν; καίτοι πῶς ἔχει λόγον σὲ Ἀπολλόδωρον ὄντα, πρότερον τῶν κοινῶν, ὧν μέρος ἡδικοῦ, δίκην ἀξιοῦν λαμβάνειν, ἢ τῶν ἰδίων ὧν νῦν ἐγκαλεῖς, ἄλλως τε καὶ τηλικούτων ὄντων, ὡς σὺ φῆς; τί ποτ' οὖν ἐκείνων κατηγορῶν τόνδ' εἶας; οὐκ ἡδικοῦ, ἀλλ' οἶμαι συκοφαντεῖς νῦν. ἡγοῦμαι τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάντων μάλιστ' εἰς τὸ πρᾶγμ' εἶναι τούτων μάρτυρας παρασχέσθαι· τὸν γὰρ συκοφαντοῦντ'
- 55 αἰί, τί χρῆ νομίζειν νῦν ποιεῖν; καὶ νῆ Δί' ἔγωγ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι νομίζω, πάνθ' ὅσα τοῦ τρόπου τοῦ Φορμίωνός ἐστι σημεῖα καὶ τῆς τούτου δικαιοσύνης καὶ φιλανθρωπίας, καὶ ταῦτ' εἰς τὸ πρᾶγμ' εἶναι πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν. ὁ μὲν γὰρ περὶ πάντ' ἄδικος, τάχ' ἂν εἰ τύχοι καὶ τοῦτον ἡδίκει· ὁ δὲ μηδένα μηδὲν ἡδικηκῶς, πολλοὺς δ' εὖ πεποιηκῶς ἐκῶν, ἐκ τίνος εἰκότως ἂν τρόπου τοῦτον μόνον ἡδίκει τῶν πάντων; τούτων τοίνυν τῶν μαρτυριῶν ἀκούσαντες γνώσεσθε τὸν ἑκατέρου τρό-
- 56 πον. Ἴθι δὴ λαβὲ τὰς πρὸς Ἀπολλόδωρον τῆς πονηρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ἄρ' οὖν ὅμοιος οὐτοσί; σκοπεῖτε. λέγε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ἀνάγνωθι δὴ καὶ ὅσα δημοσίᾳ χρήσιμος τῇ πόλει γέγον' οὐτοσί.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

57 Τοσαῦτα τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι Φορμίων χρήσιμος τῇ πόλει γεγυῶς καὶ πολλοῖς ὑμῶν, καὶ οὐδέν' οὐτ' ἰδίᾳ οὔτε δημοσίᾳ κακὸν οὐδὲν εἰργασμένος, οὐδ' ἀδικῶν Ἀπολλόδωρον τουτονί, δέεται καὶ ἰκετεύει καὶ ἀξιοὶ σωθῆναι, καὶ ἡμεῖς συνδεόμεθ' οἱ ἐπιτήδειοι 962 ταῦθ' ὑμῶν. ἐκεῖνο δ' ὑμᾶς ἀκούσαι δεῖ. τοσαῦτα γὰρ ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι χρήμαθ' ὑμῖν ἀνεγνώσθη προσηυπορηκῶς, ὅσ' οὐθ' οὐτος οὐτ' ἄλλος οὐδεὶς κέκτηται. πίστις μέντοι Φορμίωνι παρὰ τοῖς εἰδόσι καὶ τοσοῦτων καὶ πολλῶ πλειόνων χρημάτων, δι' ἧς καὶ αὐτὸς 58 ἑαυτῷ καὶ ὑμῖν χρήσιμὸς ἐστίν. ἂ μὴ προῆσθε, μηδ' ἐπιτρέψητ' ἀνατρέψαι τῷ μιᾶρῷ τούτῳ [ἀνθρώπῳ], μηδὲ ποιήσητ' αἰσχρὸν παράδειγμα, ὡς τὰ τῶν ἐργαζομένων καὶ μετρίως ἐθελόντων ζῆν τοῖς βδελυροῖς καὶ συκοφάνταις ὑπάρχει παρ' ὑμῶν λαβεῖν· πολὺ γὰρ χρησιμώτερ' ὑμῖν παρὰ τῷδ' ὄνθ' ὑπάρχει. ὁρᾶτε γὰρ αὐτοὶ καὶ ἀκούετε τῶν μαρτύρων, οἷον ἑαυτὸν τοῖς 59 δεηθεῖσιν παρέχει. καὶ τούτων οὐδὲν εἴνεκα τοῦ λυσιστελοῦντος εἰς χρήματα πεποίηκεν, ἀλλὰ φιλανθρωπία καὶ τρόπου ἐπιεικείᾳ. οὐκὸν ἄξιον ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸν τοιοῦτον ἄνδρα προέσθαι τούτῳ, οὐδὲ τηρῖκαυτ' ἐλεεῖν ὅτ' οὐδὲν ἐστὶν τουτῶν πλέον, ἀλλὰ νῦν ὅτε κύριοι καθέστατε σῶσαι· οὐ γὰρ ἔγωγ' ὀρθῶ καιρὸν, ἐν

- 60 ὅ τινι μᾶλλον ἂν βοηθήσειέ τις αὐτῷ. τὰ μὲν οὖν πόλλ' ὦν Ἀπολλόδωρος ἐρεῖ, νομίζετ' εἶναι λόγον καὶ συνοφαντίας, κελεύετε δ' αὐτὸν ὑμῖν ἐπιδείξαι, ἢ ὡς οὐ διεθέτο ταῦθ' ὁ πατήρ, ἢ ὡς ἔστι τις ἄλλη μίσθωσις πλὴν ἧς ἡμεῖς δείκνυμεν, ἢ ὡς οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν διαλογισάμενος τῶν ἐγκλημάτων ἀπάντων, ἃ ἔγνω θ' ὁ κηδεστής ὁ τούτου καὶ οὗτος αὐτὸς συνεχώρησεν, ἢ ὡς διδόασιν οἱ νόμοι δικάζεσθαι τῶν οὕτωπραχθέντων,
- 61 ἢ τῶν τοιούτων τι δεικνύναι. ἐὰν δ' ἀπορῶν αἰτίας καὶ βλασφημίας λέγη καὶ κακολογή, μὴ προσέχετε τὸν 968 νοῦν, μηδ' ὑμᾶς ἢ τούτου κραυγὴ καὶ ἀναιδεῖ' ἐξαπατήση, ἀλλὰ φυλάττετε καὶ μέμνησθ' ὅσ' ἡμῶν ἀκηκόατε. κἂν ταῦτα ποιῆτε, αὐτοὶ τ' εὐορκήσετε καὶ τουτοῦν δικαίως σώσετε, ἄξιον ὄντα νῆ τὸν Δία καὶ θεοὺς ἅπαντας.
- 62 Ἀνάγνωθι λαβὼν αὐτοῖς τὸν νόμον καὶ τὰς μαρτυρίας τασδί.

ΝΟΜΟΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν. οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐδὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων. ἐξέερα τὸ ὕδωρ.

XXXVII.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΣ ΠΑΝΤΑΙΝΕΤΟΝ.

ΤΠΟΘΕΣΙΣ.

Πανταίνετος παρὰ Τηλεμάχου τινὸς ἐργαστήριον μεταλλικὸν ἐν Μαρωνείᾳ (τόπος δ' οὗτος τῆς Ἀττικῆς) καὶ μετὰ τοῦ ἐργαστηρίου τριάκοντα τὸν ἀριθμὸν οἰκέτας ὠνούμενος, δανείζεται παρὰ μὲν Μνησικλέους τάλαντον, παρὰ δὲ Φιλέου

καὶ Πλειστοφορὸς πέντε καὶ τετταράκοντα μνᾶς. καὶ ἦν ἀνηγὴς ἐγγεγραμμένος ὁ Μνησικλῆς, καὶ τὰς ἀνάς εἶχεν αὐτός. ἑστέρον δ' ἀπαιτούμενος τὸ ἀργύριον ὁ Πανταίνετος, δευτέρους λαμβάνει δανειστάς τὸν τε παραγραφόμενον νῦν Νικόβουλον καὶ Εὐεργόν τινα, καὶ τούτοις ὑποθήκην δίδωσι τὸ ἐργαστήριον καὶ τὰ ἀνδράποδα. γραμματεῖον δ' οὐχ ὑποθήκης, ἀλλὰ πράσεως γράφεται. καὶ γίνεται πρατῆρ καὶ ββαιωτῆς τοῖς δευτέροις δανεισταῖς ὁ πρότερος δεδανεικῶς ὁ Μνησικλῆς, ὁ τὰς ἀνάς ἔχων. καὶ μισθοῦσι τῷ Παν-⁹⁶⁴ ταινέτῳ τὰ τ' ἀνδράποδα καὶ τὸ ἐργαστήριον Εὐεργος καὶ ὁ Νικόβουλος, ὡς δεσπότηται δῆθεν γεγονότες αὐτοῦ. τοσούτου δὲ μισθοῦσιν ὅσον τὰ δάνειον τόκον ἔποιε. ἐδεδανείκεσαν μὲν γὰρ ἑκατὸν πέντε μνᾶς, ἔδει δὲ κατὰ μνᾶν τόκον εἶναι δραχμῆν. ἑκατὸν οὖν καὶ πέντε δραχμᾶς λαμβάνειν συνέθεντο· καὶ ἦν τοῦτο τῷ μὲν ἔργῳ τόκος, τῷ δ' ὀνόματι μισθωσις. τούτων πραχθέντων ὁ μὲν Νικόβουλος ἀπεδήμησε, παρὰ δὲ τὴν ἀπουσίαν τὴν ἐκείνου, Ἀθήνησι τάδε γίνεται. ὁ Εὐεργος ὁ κοινωνὸς τοῦ δανείσματος, αἰτιώμενος τὸν Πανταίνετον ὡς οὐδὲν τῶν συγκειμένων ἐθέλοντα ποιεῖν, ἐλθὼν ἐπὶ τὸ ἐργαστήριον κατεῖχεν αὐτοῦ, καὶ δὴ καὶ ἀργύριον φυλάξας ἐκ τῶν μετάλλων Πανταίνετῳ κομιζόμενον, ὅπερ ἔμελλεν εἰς τὸ δημόσιον καταβάλλειν, ἀφείλετο τὸν κομιζόντ' οἰκέτην βία· παρὸ καὶ διπλῆν εἰς τὸ δημόσιον κατέβαλεν, ὡς ἔφη, τὴν καταβολὴν ὁ Πανταίνετος, τῆς προσηκούσης προθεσμίας δι' Εὐεργον ἐκπεσῶν. ἐπὶ τούτοις καὶ δίκην ἔλαχε τῷ Εὐεργῷ βλάβης, καὶ εἶλεν αὐτόν. ὡς δ' ἐπανῆκε καὶ ὁ Νικόβουλος ἐκ τῆς ἀποδημίας καὶ δανεισταὶ πολλοὶ τινες ἀνεφαίνοντο τοῦ Πανταίνετου πρότερον ἀγνοούμενοι, λόγων πολλῶν λεγομένων πέρας συνέβησαν, ὥστε Νικόβουλον μὲν καὶ Εὐεργον ἀπολαμβάνοντας ἑκατὸν καὶ πέντε μνᾶς ἀποστῆναι τοῦ ἐργαστηρίου καὶ τῶν ἀνδραπόδων, ταῦτα δὲ τοὺς ἑτέρους δανείσαντας ὠνεῖσθαι. πάλιν δ' οὐκ ἐθελόντων τῶν δανειστῶν ὠνεῖσθαι τὰ κτήματα, εἰ μὴ πρατῆρες αὐτοὶ καὶ ββαιωταὶ γίνοντο Νικόβουλος καὶ Εὐεργος,

πείθεται ὁ Νικόβουλος καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ Πανταίνετου, καθά 965
 φησιν, ἀξιούμενος, οὐ πρότερον δ' ἀνεδέξατο, πρὶν τὸν Παν-
 5 ταίνετον ἄφεςιν αὐτῷ παντὸς ἐγκλήματος δοῦναι. ὁ δὲ Παν-
 ταίνετος ἔδωκε μὲν τὴν ἄφεςιν καὶ ἐπράθη τὰ κτήματα,
 οὐδὲν δ' ἤττον καὶ τούτῳ τὴν αὐτὴν ἤνπερ Εὐέργῳ δίκην
 εἴληχε, μεταλλικὴν ἐπιγραφόμενος τὴν δίκην, ὡς δὴ τῶν τε
 τὰ μέταλλ' ἐργαζομένων εἰς ὧν καὶ περὶ μέταλλον ἡδίκη-
 μένος. ἐγκαλεῖ δὲ τῷ Νικοβούλῳ καὶ περὶ τῆς τῶν χρημά-
 των ἀφαιρέσεως τῶν ὑπὸ τοῦ οἰκέτου κομιζομένων, καὶ περὶ
 τῆς τοῦ ἐργαστηρίου καὶ τῶν ἀνδραπόδων πράσεως ὡς παρὰ
 τὰς συνθήκας γεγεννημένης, καὶ μέντοι καὶ περὶ ἐτέρων τινῶν.
 6 ὁ δὲ Νικόβουλος παραγράφεται τὸν ἀγῶνα καθ' ἓνα μὲν
 ἐκείνους νόμον τὸν κελεύοντα, περὶ ὧν ἂν ἄφεςις καὶ ἀπαλ-
 λαγή γένηται, περὶ τούτων μηκέτ' ἐξεῖναι δικάζεσθαι, καθ'
 ἕτερον δ' ἐκείνους, ὃς διαρρήθην καὶ σαφῶς ὀρίζει περὶ τίνων
 δεῖ τὰς μεταλλικὰς δίκας εἰσάγειν, ὧν οὐδὲν πεπονθότα
 Πανταίνετον ἀτόπως φησὶ μεταλλικὴν δικάζεσθαι δίκην. καὶ
 μὴν καὶ τρίτον παρέχεται νόμον, ὃς διαιρεῖ περὶ πόλων ἐγ-
 κλημάτων ποῖα χρῆ κρίνειν δικαστήρια καὶ πόλας ἀρχὰς εἰσ-
 7 ἀγειν τὰς δίκας· Πανταίνετον δὲ φησὶ παρὰ τοῦτον ποιεῖν
 τὸν νόμον, ποικιλ' ἐγκλήματ' εἰς ταῦτόν μίξαντα καὶ περὶ
 πάντων ἐν τῷ μεταλλικῷ δικαστηρίῳ τὴν κατηγορίαν ποιού-
 μενον. τῷ μὲν οὖν περὶ τῆς ἀφέσεως νόμῳ κατ' ἀρχὰς κέ-
 χρηται, τοῖς δὲ δύο τοῖς ἐτέροις ἐπὶ τοῦ τέλους, καὶ ἀρχό-
 μενος ἀπὸ τῆς παραγραφῆς καὶ λήγων εἰς ταύτην. ἐν δὲ
 μέσῳ τὴν εὐθυδικίαν πεποίηκεν, ἧς μέγιστον καὶ ἰσχυρότα-
 τόν ἐστιν, ὅτι μηδ' ἐπιδημῶν ἐτύγχανε τότε Νικόβουλος, 966
 ὅτε Πανταίνετος ἔπασχεν ἐκεῖνα, ἐφ' οἷς τότε Εὐέργῳ καὶ
 νῦν Νικοβούλῳ τὴν δίκην εἴληχεν.

Δεδοκότων ὧ ἀνδρες δικασταὶ τῶν νόμων παρα-
 γράψασθαι, περὶ ὧν ἂν τις ἀφεις καὶ ἀπαλλάξας δικά-
 ζηται, γεγεννημένων ἀμφοτέρων μοι πρὸς Πανταίνετον

τουτονί, παρεγραψάμην, ὡς ἠκούσατ' ἀρτίως, μὴ εἰσα-
 γώγιμον εἶναι τὴν δίκην, οὐκ οἰόμενος δεῖν ἀφείσθαι
 τοῦ δικαίου τούτου, οὐδ', ἐπειδὴν ἐξελέγξω πρὸς ἅπασι
 τοῖς ἄλλοις καὶ ἀφεικότα τοῦτον ἐμαντὸν [καὶ ἀπηλ-
 λαγμένον], ἐγγενέσθαι τούτῳ μὴ φάσκειν ἀληθῆ με
 λέγειν, καὶ ποιείσθαι τεκμήριον, ὡς εἶπερ' ἐπράχθη τι
 τοιοῦτον, παρεγραψάμην ἂν αὐτόν, ἀλλ' ἐπὶ ταύτης
 τῆς σκήψεως εἰσελθὼν ἀμφοτέρ' ὑμῖν ἐπιδειξαι, καὶ
 ὡς οὐδὲν ἠδίκηκα τοῦτον, καὶ ὡς παρὰ τὸν νόμον μοι
 2 δικάζεται. εἰ μὲν οὖν ἐπεπόνθει τι τούτων Πανταί-
 νετος ὧν νῦν ἐγκαλεῖ, κατ' ἐκείνους ἂν τοὺς χρόνους
 εὐθύς ἐφαίνετό μοι δικαζόμενος, ἐν οἷς τὸ συμβόλαιον
 ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους ἐγένετο, οὐσῶν μὲν ἐμμήνων τού-
 των τῶν δικῶν, ἐπιδημούντων δ' ἡμῶν ἀμφοτέρων,
 ἀπάντων δ' ἀνθρώπων εἰωθότων παρ' αὐτὰ τὰ δίκη-
 ματα μᾶλλον ἢ χρόνων ἐγγεγεννημένων ἀγανακτεῖν.
 ἐπειδὴ δ' οὐδὲν ἠδίκημένος, ὡς καὶ ὑμεῖς οἴδ' ὅτι 967
 φήσετε, ἐπειδὴν τὰ πεπραγμέν' ἀκούσητε, τῷ κατορ-
 θῶσαι τὴν πρὸς Εὐεργον δίκην ἐπηρμένος συκοφαντεῖ,
 ὑπόλοιπόν ἐστι παρ' ὑμῖν ὃ ἄνδρες δικασταί, ἐπιδεί-
 ξανθ' ὡς οὐδ' ὅτιοῦν ἀδικῶ, καὶ μάρτυρας ὧν ἂν λέγω
 3 παρασχόμενον, πειράσασθαι σφῆξιν ἐμαντόν. θεήσομαι
 δὲ καὶ δίκαια καὶ μέτρι' ὑμῶν ἀπάντων, ἀκοῦσαι τέ
 μου περὶ ὧν παρεγραψάμην εὐνοικῶς, καὶ προσέχειν
 ὄλῳ τῷ πράγματι τὸν νοῦν· πολλῶν γὰρ δικῶν ἐν τῇ
 πόλει γεγεννημένων, οὐδένα πω δίκην οὔτ' ἀναιδεστε-
 ραν οὔτε συκοφαντικωτέραν οἶμαι φανήσεσθαι δεδι-
 κασμένον, ἧς νῦν οὐτοσί λαχὼν εἰσελθεῖν τετόλμηκεν.
 ἐξ ἀρχῆς δ', ὡς ἂν οἶός τ' ὦ διὰ βραχυτάτων, ἅπαντα
 τὰ πραχθέντα διηγῆσομαι πρὸς ὑμᾶς.

4 Ἐδανείσαμεν πέντε καὶ ἑκατὸν μναῖς ἐγὼ καὶ Εὐ-

εργος ὃ ἄνδρες δικασταὶ Πανταινέτω τουτῶν, ἐπ' ἐρ-
 γαστηρίῳ τ' ἐν τοῖς ἔργοις ἐν Μαρωνείᾳ καὶ τριάκοντ'
 ἀνδραπόδοις. ἦν δὲ τοῦ δανείσματος τετταράκοντα μὲν
 καὶ πέντε [μναί] ἔμαί, τάλαντον δ' Εὐέργου. συνέ-
 βαινε δὲ τοῦτον ὀφείλειν Μνησικλεῖ μὲν Κολλυτεῖ τάλ-
 λαντον, Φιλέα δ' Ἐλευσινίῳ καὶ Πλειστόρι πέντε καὶ
 5 τετταράκοντα μναῖς. πρατήρ μὲν δὴ τοῦ ἐργαστηρίου
 καὶ τῶν ἀνδραπόδων ὁ Μνησικλῆς ἡμῖν γίγνεται· καὶ
 γὰρ ἰάνητ' ἐκεῖνος αὐτὰ τουτῶ παρὰ Τηλεμάχου τοῦ
 πρότερον κεκτημένου· μισθοῦται δ' οὗτος παρ' ἡμῶν
 τοῦ γιγνομένου τόκου τῷ ἀργυρίῳ, πέντε καὶ ἑκατὸν
 δραχμῶν τοῦ μηνὸς ἑκάστου. καὶ τιθέμεθα συνθήκας,
 ἐν αἷς ἢ τε μίσθωσις ἦν γεγραμμένη καὶ λύσις τουτῶ
 6 παρ' ἡμῶν ἐν τινι ῥητῷ χρόνῳ. πραχθέντων δὲ τού-968
 των ἐλαφηβολιδῶνος μηνὸς ἐπὶ Θεοφίλου ἄρχοντος, ἐγὼ
 μὲν ἐκπλέων εἰς τὸν Πόντον εὐθύς φάρομην, οὗτος δ'
 ἐνθάδ' ἦν καὶ Εὐέργος. τὰ μὲν δὴ πραχθέντα του-
 τοῖς πρὸς αὐτούς, ἕως ἀπεδήμουν ἐγώ, οὐκ ἂν ἔχοιμ'
 εἰπεῖν. οὔτε γὰρ ταῦτὰ λέγουσιν οὔτ' αἰεὶ ταῦθ' οὗτός
 γε, ἀλλὰ τοτὲ μὲν ἐκπεσεῖν ὑπ' ἐκείνου βία παρὰ τὰς
 συνθήκας ἐκ τῆς μισθώσεως, τοτὲ δ' αὐτὸν αἰτιον
 αὐτῷ πρὸς τὸ δημόσιον γενέσθαι τῆς ἐγγραφῆς, τοτὲ
 7 δ' ἄλλ' ὃ τι ἂν βούληται. ἐκεῖνος δ' ἀπλῶς οὔτε τοὺς
 τόκους ἀπολαμβάνων οὔτε τῶν ἄλλων τῶν ἐν ταῖς συν-
 θήκαις ποιούντος οὐδὲν τούτου, ἐλθὼν παρ' ἐκόντος
 τούτου λαβὼν ἔχειν τὰ ἑαυτοῦ· μετὰ ταῦτα δ' ἀπελ-
 θόντα τοῦτον ἦκειν τοὺς ἀμφισβητήσοντας ἄγοντα,
 αὐτὸς δ' οὐχ ὑπεξελθεῖν ἐκείνοις, τοῦτον δ' οὐχὶ κω-
 λύειν ἔχειν ὅσ' ἐμισθώσατο, εἰ ποιόη τὰ συγκείμενα.
 8 τούτων μὲν δὴ τοιούτους ἀκούω λόγους. ἐκεῖνο δ' οἶδ'
 ὅτι, εἰ μὲν οὗτος ἀληθῆ λέγει καὶ δεινὰ πέπονθεν,

ὡσπερ φήσ', ὑπὸ τοῦ Εὐέργου, ἔχει δίκην ἧς ἐτιμήσατ' αὐτός· εἶλε γὰρ εἰσελθὼν αὐτὸν ὡς ὑμᾶς, καὶ οὐ δῆποτε τῶν αὐτῶν παρὰ τοῦ τε πεποιηκόςτος δίκαιός ἐστι δίκην λαβεῖν, καὶ παρ' ἐμοῦ τοῦ μηδ' ἐπιδημοῦντος· εἰ δ' ὁ Εὐεργος ἀληθῆ λέγει, σεσυκοφάντηται μὲν ὡς ἔοικεν ἐκεῖνος, ἐγὼ δ' οὐδ' οὕτως τῶν αὐτῶν φεύγοιμ' ἄν δίκην εἰκότως. ὡς οὖν ταῦτα πρῶτον ἀληθῆ λέγω, τούτων τοὺς μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- Ὅτι μὲν τοίνυν καὶ πρατῆρ ἦν ἡμῖν τῶν κτημάτων, ὅσπερ ἐξ ἀρχῆς αὐτὸς ἐώνητο, καὶ κατὰ τὰς συν- 969
θήκας οὗτος ἐμισθώσαθ' ἡμέτερον ὄν τὸ ἐργαστήριον καὶ ἀνδράποδα, καὶ οὔτε παρῆν ἐγὼ τοῖς μετὰ ταῦτα πρὸς Εὐεργον τούτῳ πραχθεῖσιν οὔτ' ἐπεδήμουν ὄλωσ, ἔλαχέν τε τὴν δίκην ἐκείνῳ καὶ οὐδὲν πάποθ' ἡμῖν ἐνεκάλει, ἀκούετε τῶν μαρτύρων ᾧ ἄνδρες δικασταί.
- 10 ἐπειδὴ τοίνυν ἀφικόμεν σχεδὸν τι πάντ' ἀπολωλεκώς ὅσ' ἔχων ἐξέπλευσα, ἀκούσας καὶ καταλαβὼν τοῦτον μὲν ἀφεστηκότα, τὸν δ' Εὐεργον ἔχοντα καὶ κρατοῦνθ' ὦν ἐωνήμεθα, θαυμαστῶς ὡς ἐλυπήθην, ὁρῶν τὸ πρᾶγμα μοι περιεστηκός εἰς ἄτοπον· ἢ γὰρ κοινωνεῖν ἔδει τῆς ἐργασίας καὶ τῶν ἐπιμελειῶν τῷ Εὐέργῳ, ἢ χρηστέην ἀντὶ τούτου τὸν Εὐεργον ἔχειν, καὶ πρὸς ἐκεῖνον πάλιν μίσθωσιν γράφειν καὶ συμβόλαιον ποιεῖσθαι
- 11 τούτων δ' οὐδέτερον προηρούμην. ἀηδῶς δ' ἔχων οἷς λέγω τούτοις, ἰδὼν τὸν Μνησικλέα τὸν πρατῆρα τούτων ἡμῖν γεγενημένον, προσελθὼν ἐμεμφόμην αὐτῷ, λέγων οἷον ἄνθρωπον προὔξενησέ μοι, καὶ τοὺς ἀμφισβητοῦντας καὶ τί ταῦτ' ἐστὶν ἡρώτων. ἀκούσας δ' ἐκεῖνος, τῶν μὲν ἀμφισβητούντων κατεγέλα, συνελθεῖν

δ' ἔφη τούτους βούλεσθαι πρὸς ἡμᾶς, καὶ συνάξειν
 αὐτοὺς ἡμᾶς, καὶ παραινέσειν τούτῳ πάντα ποιῆν τὰ
 12 δίκαι' ἐμοί, καὶ οἰεσθαι πείσειν. ὥς δὲ συνήλθομεν,
 τὰ μὲν πολλὰ τί δεῖ λέγειν; ἤκον δ' οἱ δεδανεικέναι
 φάσκοντες τούτῳ, ἐπὶ τῷ ἐργαστηρίῳ καὶ τοῖς ἀνδρα-
 πόδοις, ἃ ἡμεῖς ἐπριάμεθα παρὰ Μνησικλέους, καὶ
 οὐδὲν ἦν ἀπλοῦν οὐδ' ὑγιὲς τούτων. πάντα δ' ἐξελεγ-
 χόμενοι ψευδῆ λέγοντες, καὶ τοῦ Μνησικλέους βεβαι-
 οῦντος ἡμῖν, προκαλοῦνται πρόκλησιν ἡμᾶς ὡς οὐ δε-970
 ξομένους, ἢ κομίσασθαι τὰ χρήματα πάντα παρ' αὐτῶν
 καὶ ἀπελθεῖν, ἢ διαλυῖσαι σφᾶς ὑπὲρ ὧν ἐνεκάλουν,
 αἰτιώμενοι πολλῷ πλεονοσ ἄξι' εἶχειν ὧν ἐδεδώκειμεν
 13 χρημάτων. ἀκούσας δ' ἐγώ, παραχρῆμ', οὐδὲ βουλευ-
 σάμενος, κομίσασθαι συνεχώρησα, καὶ τὸν Εὐεργον
 ἔπεισα. ἐπειδὴ δ' ἔδει τὰ χρήμαθ' ἡμᾶς ἀπολαμβάνειν
 καὶ τὸ πρᾶγμ' εἰς τοῦτο προῆκτο, οὐκ ἔφασαν μετὰ
 ταῦτα δώσειν οἱ τότε' ἐκεῖν' ἐπαγγειλάμενοι, εἰ μὴ πρα-
 τήρας γιγνοίμεθ' ἡμεῖς τῶν κτημάτων αὐτοῖς, νοῦν ἔχον-
 τες ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κατ' αὐτό γε τοῦτο· ἐώρων γὰρ
 ἡμᾶς οἳ' ἐσυκοφαντούμεθα [ὑπὸ τούτου]. ὥς οὖν καὶ
 ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι καὶ ταύτας τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

14 Ἐπειδὴ τοίνυν τὸ πρᾶγμ' ἐνταῦθ' εἰστήκει, καὶ τὰ
 μὲν χρήματ' οὐ προῖενθ' οὐς ἐπήγαγεν οὗτος, ἡμεῖς
 δ' εἰκότως ἐφαινόμεθ' ὧν ἐωνήμεθα κρατεῖν, ἰκέτευεν
 ἐδειτ' ἠντιβόλει πρατῆρας ἡμᾶς γίνεσθαι. ἀξιοῦντος
 δὲ τούτου καὶ πολλὰ δεηθέντος ἐμοῦ, καὶ τί οὐ ποιή-
 15 σαντος; καὶ τοῦθ' ὑπέμεινα. ὄρων δ' αὐτὸν ὧ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι κακοήθη, καὶ τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς τοῦ Μνησι-
 κλέους κατηγοροῦντα πρὸς ἡμᾶς, πάλιν δ' ὧ φίλος ἦν

- τὰ μάλιστα, τῷ Εὐέργῳ, τούτῳ προσκεκρουκότα, καὶ τὸ μὲν πρῶτον ὡς ἐγὼ κατέπλευσα, ἄσμενον φάσκονθ' ἑορακέναι με, ἐπειδὴ δ' ἔδει τὰ δίκαια ποιεῖν, ἐμοὶ πάλιν δυσκολαίνοντα, καὶ ἄπασιν μέχρι τοῦ προλαβεῖν καὶ τυχεῖν ὧν ἂν δέηται φίλον ὄντα, μετὰ ταῦτα δ' 16 ἔχθρον καὶ διάφορον γιγνόμενον, ἤξιον ἀπαλλαττό- 971 μενος καὶ πρατῆρ ὑπὲρ τούτου γιγνόμενος, πάντων ἀφεθεῖς τῶν ἐγκλημάτων καὶ ἀπαλλαγείς, οὕτω διαλύεσθαι. τούτων δὲ συγχωρηθέντων, οὗτος μὲν ἀφῆκεν ἀπάντων ἐμέ, ἐγὼ δὲ πρατῆρ, ὥσπερ ἐδεῖθ' οὗτος, τῶν κτημάτων ἐγιγνόμενην, καθάπερ αὐτὸς ἐπριάμην παρὰ Μνησικλέους. κομισάμενος δὲ τάμαντοῦ, καὶ τοῦτον οὐδ' ὄτιοῦν ἀδικῶν, μὰ τοὺς θεοὺς, οὐδ' ἂν εἴ τι γένοιτ', φήθην ἂν δίκην μοι λαχεῖν ποτὲ τοῦτον.
- 17 Τὰ μὲν δὴ γεγενημένα, καὶ περὶ ὧν οἴσεται τὴν ψῆφον, καὶ δι' ἃ τὴν δίκην συκοφαντούμενος παρεγραψάμην μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι, ταῦτ' ἐστὶν ὧ ἄνδρες δικασταί. παρασχόμενος δὲ μάρτυρας, οἱ παρήσαν ἡνίκ' ἀφιέμην ὑπὸ τούτου καὶ ἀπηλλαττόμην, ὡς οὐκ εἰσαγώγιμος ἐκ τῶν νόμων ἐστὶν ἡ δίκη, μετὰ ταῦτ' ἐπίδειξω. καὶ μοι λέγε ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Λέγε δὴ μοι καὶ τὴν τῶν ἐωνημένων μαρτυρίαν, ἵν' εἰδῆθ' ὅτι τούτου κελεύοντος αὐτ' ἀπεδόμην οἷς [οὗτος] ἐκέλευσεν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

- 18 Οὐ τοίνυν μόνον ἡμῖν εἰσιν οὗτοι μάρτυρες, ὡς ἀφείμεθα καὶ νῦν συκοφαντούμεθα, ἀλλὰ καὶ Πανταίνετος αὐτός. ὅτε γὰρ λαγχάνων Εὐέργῳ τὴν δίκην εἶασεν ἐμέ, τότε ἑμαρτύρει [οὗτος] πρὸς ἐμ' αὐτῷ μηδὲν

ἐγκλημ' ὑπόλοιπον εἶναι· οὐ γὰρ ἂν δήπου, τῶν αὐτῶν ἀδικημάτων παρόντων ἀμφοῖν ὁμοίως ἐγκαλῶν, τὸν μὲν εἴασεν τῷ δ' ἐδικάζετο. ἀλλὰ μὴν ὅτι γ' οὐκ ἔωσιν οἱ νόμοι περὶ τῶν οὕτωπραχθέντων πάλιν λαγχάνειν, οἶμαι μὲν ὑμᾶς καὶ μηδὲν εἰπόντος ἐμοῦ γιγνώσκειν· 972
 ὅμως δὲ λέγ' αὐτοῖς καὶ τὸν νόμον τουτουί

ΝΟΜΟΣ.

19 'Ἀκούει' ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦ νόμου λέγοντος ἄντικρυς, ὧν ἂν ἀφῆ καὶ ἀπαλλάξῃ τις, μηκέτι τὰς δίκας εἶναι. καὶ μὴν ὅτι γ' ἀμφοτέρ' ἐστὶ πεπραγμένα ταῦτα τούτῳ πρὸς ἡμᾶς, ἠκούσατε τῶν μαρτύρων. ἀπάντων μὲν τοίνυν τῶν ἐν τοῖς νόμοις ἀπειρημένων οὐ προσήκει δικάζεσθαι, ἥκιστα δὲ τούτων. ἃ μὲν γὰρ τὸ δημόσιον πέπρακεν, ἔχοι τις ἂν εἰπεῖν ὡς ἀδίκως οὐ
 20 προσήκοντα πέπρακεν· καὶ περὶ ὧν ἔγνω τὸ δικαστήριον, ἔστιν εἰπεῖν ὡς ἐξαπατηθὲν τοῦτ' ἐποίησε, καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐν τῷ νόμῳ καθ' ἑκάστου γένοιτ' ἂν τις εἰκότως λόγος. ἃ δ' αὐτὸς ἐπέσθη καὶ ἀφῆκεν, οὐκ ἐνὶ δήπουθεν εἰπεῖν οὐδ' ἑαυτὸν αἰτιάσασθαι, ὡς οὐ δικαίως ταῦτ' ἐποίησεν. οἱ μὲν οὖν παρὰ τῶν ἄλλων τι τούτων δικαζόμενοι, τοῖς ὑφ' ἑτέρων δικαίοις ὠρισμένοις οὐκ ἐμμένουσιν, ὃ δ' ὧν ἂν ἀφῆ πάλιν λαγχάνων τοῖς ὑφ' ἑαυτοῦ. διὸ πάντων μάλιστα ἄξιον τούτοις χαλεπαίνειν.

21 Οὐκοῦν ὡς μὲν ἀφῆκέ με πάντων, ὅτ' ἐγιγνώμην τῶν ἀνδραπόδων πρατήρ, ἐπέδειξα· ὅτι δ' οὐκ ἔωσιν οἱ νόμοι τούτων εἶναι δίκας, ἀκηκόατ' ἀρτίως ἀναγιγνωσκομένου τοῦ νόμου. ἵνα δ' ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μή τις οἴηται τοῖς περὶ τῶν πραγμάτων αὐτῶν δικαίοις ἀλισκόμενόν μ' ἐπὶ τοῦτ' ἀποχωρεῖν, καὶ καθ' ἑαυτον

22 ὃν ἐγκαλεῖ βούλομαι δεῖξαι αὐτὸν ψευδόμενον. λέγε δ' αὐτὸ τὸ ἐγκλημ', ὃ μοι δικάζεται.

ΕΓΚΛΗΜΑ.

973

Ἐβλαψέ με Νικόβουλος ἐπιβουλεύσας ἐμοὶ καὶ τῇ οὐσίᾳ τῇ ἐμῇ, ἀφελῆσθαι κελεύσας Ἀντιγέννην τὸν ἑαυτοῦ οἰκέτην τὸ ἀργύριον τοῦ ἐμοῦ οἰκέτου, ὃ ἔφερε καταβολὴν τῇ πόλει τοῦ μετάλλου, ὃ ἐγὼ ἐπριάμην ἐνενήκοντα μνῶν, καὶ αἷτιος ἐμοὶ γενόμενος ἐγγραφῆναι τὸ διπλοῦν τῷ δημοσίῳ.

23 Ἐπίσχεσ. ταυτὶ πάνθ', ἃ νῦν ἐγκέκληκεν ἐμοί, πρότερον τὸν Εὐεργον αἰτιασάμενος τὴν δίκην εἶλεν. μεμαρτύρηται μὲν δὴ καὶ ἐν ἀρχῇ μοι τοῦ λόγου πρὸς ὑμᾶς, ὡς ἀπεδήμουν, ὅτε τούτοις αἱ πρὸς ἀλλήλους ἐγίνοντο διαφοραί· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἐγκλήματος τούτου δῆλόν ἐστιν. οὐδαμοῦ γὰρ ὡς ἐγὼ τι πεποίηκα τούτων ἔγραψεν, ἀλλ' ὑπογράψας ἐπιβουλεύσαι μ' αὐτῷ καὶ τῇ οὐσίᾳ, προστάξαι φησὶ τῷ παιδί ταῦτα ποιεῖν, ψευδόμενος· πῶς γὰρ ἐγὼ προσέταξ' ἄν, ὅς ὄτ' ἐξέπλεον τῶν γενησομένων ἐνταῦθ' οὐδ' ὅτιοῦν
24 δῆπουθεν ἦδειν; εἶτα καὶ πόση μαρτία, λέγονθ' ὡς ἐπεβούλευον ἀτιμῶσαι καὶ τὰ ἔσχατα πρᾶξιαι, οἰκέτη με ταῦτα προστάξαι γεγραφέναι, ἃ οὐδὲ πολίτης πολίτην δύναται ἄν ποιῆσαι; τί οὖν ἐστι τοῦτο; οὐκ ἔχων οἶμαι κατ' οὐδὲν διὰ τὴν ἀποδημίαν εἰς ἐμὲ τούτων ἀνενεγκεῖν τι, συνοφαντεῖν δὲ βουλόμενος, ὡς προσέταξ' ἐνέγραψεν· οὐδὲ γὰρ λόγος ἦν, εἰ μὴ τοῦτ' ἐποίησεν.
25 λέγε τὰκόλουθον.

ΕΓΚΛΗΜΑ.

Καὶ ἐπειδὴ ὄφλον ἐγὼ τῷ δημοσίῳ, καταστήσας Ἀντιγέννην τὸν ἑαυτοῦ οἰκέτην εἰς τὸ ἐργαστήριον τὸ ἐμὸν τὸ ἐπὶ Θρασύλλῳ κύριον τῶν ἐμῶν, ἀπαγορεύοντος ἐμοῦ.

Ἐπίσχεσ. πάλιν ταυτὶ πάνθ' ὑπ' αὐτοῦ τοῦ πρῶ- 974
 γματος ἐξελεγχθήσεται ψευδόμενος. γέγραφεν γὰρ κατα-
 στήσαι μὲν ἐμέ, ἀπαγορεύειν δ' αὐτός. ταῦτα δ' οὐχ
 οἶόν τε τὸν μὴ παρόντα. οὔτε γὰρ ἂν καθίστην [ἐγὼ]
 8 γ' ὦν ἐν τῷ Πόντῳ, οὔτ' ἀπηγόρευεν οὗτος τῷ μὴ
 26 παρόντι· πῶς γάρ; πῶς οὖν εἰς ἀνάγκην ἦλθε ταῦθ'
 οὔτω γράψαι; ὁ Εὐεργος τότε οἶμαι πλημμυελῶν ὦν
 δέδωκε δίκην, συνήθως ἔχων ἐμοὶ καὶ γνώριμος ὦν,
 κατέστησέ τιν' οἰκέτην οἰκοθεν λαβὼν παρ' ἐμοῦ φυ-
 λάττειν ὡς αὐτόν. εἰ μὲν οὖν ἔγραψε τάληθές, γέλωσ
 ἂν ἦν· τί γὰρ, εἰ κατέστησεν Εὐεργος, ἐγὼ σ' ἀδικῶ;
 φεύγων δὲ τοῦτο, τοιαῦτ' ἠνάγκασται γράφειν, ἴν' ἦ
 πρὸς ἐμ' αὐτῷ τὸ ἐγκλημα. λέγε τοῦφεξῆς.

ΕΓΚΛΗΜΑ.

Κάππειτα πείσας τοὺς οἰκέτας τοὺς ξμοὺς καθέζεσθαι εἰς
 τὸν κεγχρεῶνα ἐπὶ βλάβῃ τῇ ἐμῇ.

27 Τουτὶ παντελῶς ἤδη καὶ ἀναιδὲς ἐστίν· οὐ γὰρ
 μόνον ἐκ τοῦ προκαλεῖσθαι τούτους παραδοῦναι, τοῦ-
 του δὲ μὴ θέλειν, ἀλλὰ καὶ ἐκ πάντων δῆλόν ἐστι
 ψεῦδος ὄν. τίνοσ γὰρ εἶνεκ' ἐπειθον; ἵνα νῆ Δί' αὐ-
 τοὺς κτήσωμαι. ἀλλ' αἰρέσεώς μοι δοθείσης ἢ ἔχειν
 ἢ κομίσασθαι τὰ ἐμαντοῦ, εἰλόμην κομίσασθαι, καὶ
 ταῦτα μεμαρτύρηται. λέγε δὴ τὴν πρόκλησιν ὅμως.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

28 Ταύτην τοίνυν οὐχὶ δεξάμενος τὴν πρόκλησιν,
 ἀλλὰ φυγῶν, σκέψασθ' οἶον εὐθὲως μετὰ ταῦτ' ἐγκα-
 λεῖ. λέγε τοῦχόμενον.

ΕΓΚΛΗΜΑ.

Και κατεργασάμενος τὴν ἀργυρεῖτιν, ἣν οἱ ἔμοι οἰκέται ἠργάσαντο, καὶ ἔχων τὸ ἀργύριον τὸ ἐκ ταύτης τῆς ἀργυρείδος.

Πάλιν ταῦτα πῶς ἔνεστ' ἔμοι πεπραχθαι τῷ μὴ 975
 20 παρόντι, καὶ περὶ ὧν Εὐέργου κατεδικάσω; λέγε δ' αὐτοῖς τὸ ἐφεξῆς.

ΕΓΚΛΗΜΑ.

Καὶ ἀποδόμενος τὸ ἐργαστήριον τὸ ἐμὸν καὶ τοὺς οἰκέτας παρὰ τὰς συνθήκας, ὡς ἔθετο πρὸς με.

Ἐπίσχεσ. τουτὶ πολὺ πάνθ' ὑπερβέβληκε τέλλα. πρῶτον μὲν γὰρ παρὰ τὰς συνθήκας φησίν, ὡς ἔθετο πρὸς με. αὐταὶ δ' εἰσὶ τίνες; ἐμισθώσαμεν τῶν τόκων τῶν γιγνομένων τούτῳ τὰ ἡμέτερ' ἡμεῖς, καὶ ἄλλ' οὐδέν· πρατῆρ μὲν γὰρ ὁ Μνησικλῆς ἡμῖν ἐγεργώνει 30 τούτου παρόντος καὶ κελεύοντος. μετὰ ταῦτα τὸν αὐτὸν τρόπον ἡμεῖς ἑτέροις ἀπεδόμεθα, οὐ μόνον κελεύοντος [ἔτι] τούτου, ἀλλὰ καὶ ἰκετεύοντος· οὐδεὶς γὰρ ἤθελεν δέχεσθαι τοῦτον πρατῆρα. τί οὖν αἱ τῆς μισθώσεως ἐνταῦθα συνθήκαι; τί τοῦτ' ὧ φαυλότατ' ἀνθρώπων ἐνεργαφας; ἀλλὰ μὴν ὅτι σοῦ κελεύοντος καὶ ἐφ' οἷσπερ ἔωνήμεθ' αὐτοὶ πάλιν ἀπεδόμεθα, λέγε τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

31 Μαρτυρεῖς τοίνυν καὶ σύ· ἃ γὰρ ἡμεῖς πέντε καὶ ἑκατὸν μνῶν ἔωνήμεθα, ταῦθ' ὕστερον τριῶν ταλάντων καὶ δισχιλίων καὶ ἑξακοσίων ἀπέδου σύ· καίτοι τίς ἂν καθάπαξ πρατῆρά σ' ἔχων σοὶ δραχμὴν ἔδωκε μίαν; ἀλλὰ μὴν ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

32 Ἐχων μὲν τοίνυν ἦν ἐπέεισθη τῶν αὐτοῦ τιμῆν, δεηθεὶς δ' ἐμοῦ τὸ γενέσθαι πρατῆρα καθ' ὃ συνέβαλον ἀργύριον, αὐτὸς δυοῖν ταλάντοιιν προσδικάζε- 976 ται. καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἐγκλημάτων ἐτ' ἐστὶ δεινότερα. λέγε δὴ μοι τὸ λοιπὸν τοῦ ἐγκλήματος.

ΕΓΚΛΗΜΑ.

33 Ἐνταυθὶ πόλλ' ἄττα καὶ δεινὰ [μοι] ἄμ' ἐγκαλεῖ· καὶ γὰρ αἰκίαν καὶ ὕβριν καὶ βιαίων καὶ πρὸς ἐπικλήρους ἀδικήματα. τούτων δ' εἰσὶν ἐκάστου χωρὶς αἱ δίκαι, καὶ οὔτε πρὸς ἀρχὴν τὴν αὐτὴν οὔθ' ὑπὲρ τιμημάτων τῶν αὐτῶν, ἀλλ' ἡ μὲν αἰκία καὶ τὰ τῶν βιαίων πρὸς τοὺς τετταράκοντα, αἱ δὲ τῆς ὕβρεως πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, ὅσα δ' εἰς ἐπικλήρους, πρὸς τὸν ἄρχοντα. οἱ δὲ νόμοι καὶ τούτων διδόσασιν τὰς παραγραφὰς ἀντιλαγχάνειν, περὶ ὧν οὐκ εἰσὶν εἰσαγωγεῖς. λέγ' αὐτοῖς τουτουὶ τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

34 Τοῦτο τοίνυν ἐμοῦ παραγεγραμμένου πρὸς τῇ ἄλλῃ παραγραφῇ, καὶ οὐκ ὄντων εἰσαγωγέων τῶν θεσμοθετῶν ὑπὲρ ὧν λαγχάνει Πανταίνετος, ἐξαλλήλιπται καὶ οὐ πρόσεστι τῇ παραγραφῇ. τὸ δ' ὅπως ὑμεῖς σκοπεῖτε· ἐμοὶ μὲν γὰρ, ἕως ἄν ἔχω τὸν νόμον αὐτὸν δεικνύμαι, οὔθ' ὅτι οὐκ διαφέρει· οὐ γὰρ τὸ γιννώσκειν καὶ συνιέναι τὰ δίκαι' ὑμῶν ἐξαλείψαι δυνήσεται.

35 Λαβὲ δὴ καὶ τὸν μεταλλικὸν νόμον· καὶ γὰρ ἐκ τούτου δεῖξιν οἴομαι, οὔτ' οὔσαν εἰσαγωγίμου τὴν δίκην, χάριτός τ' ὧν μᾶλλον ἄξιός ἢ τοῦ στυγοφαντεῖσθαι. λέγε.

ΝΟΜΟΣ.

- Οὗτος σαφῶς ὁ νόμος διείρηκεν, ὅν εἶναι δίκας
 προσήκει μεταλλικὰς. οὐκοῦν ὁ μὲν νόμος, ἄν τις ἐξ-
 ἑλλη τινὰ τῆς ἐργασίας, ὑπόδικον ποιεί· ἐγὼ δ' οὐχ⁹⁷⁷
 ὅπως αὐτὸς ἐξέλλω τούτον, ἀλλ' ὅν ἄλλος ἀπεστέρει,
 τούτων ἐγκρατῆ κατέστησα καὶ παρέδωκα, καὶ πρατῆρ
³⁶ τούτου δεηθέντος ἐγενόμην. ναί, φησίν· ἀλλὰ κἄν
 ἄλλα ἀδικῆ τις περὶ τὰ μέταλλα, καὶ τούτων εἰσὶ δίκαι.
 ὀρθῶς γ' ὧ Πανταίνετε· ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστίν; ἄν τύφῃ
 τις, ἄν ὄπλ' ἐπιφέρῃ, ἄν ἐπικατατέμνῃ τῶν μέτρων
 ἐντός. ταῦτ' ἐστὶ τἄλλα, ὅν οὐδὲν δῆπου πέπρακται
 πρὸς ὑμᾶς ἐμοί, πλὴν εἰ τοὺς κομιζομένους ἂ προειντό
 σοι, μεθ' ὄπλων ἤκειν νομίζεις. εἰ δὲ ταῦθ' ἤγει,
 πρὸς ἅπαντας τοὺς προειμένους τὰ ἑαυτῶν εἰσὶ σοι
³⁷ δίκαι μεταλλικαί. ἀλλ' οὐ δίκαιον. φέρε γάρ, ὅστις
 ἄν μέταλλον παρὰ τῆς πόλεως πρήται, τοὺς κοινούς
 παρελθὼν νόμους, καθ' οὓς καὶ διδόναι καὶ λαμβάνειν
 πᾶσι προσήκει δίκας, ἐν ταῖς μεταλλικαῖς δικάσεται,
 ἐὰν δανείσῃται παρὰ τοῦ τι; ἄν κακῶς ἀκούσῃ; ἄν
 πληγὰς λάβῃ; ἄν κλοπὴν ἐγκαλῆ; ἄν προεισφορὰν μὴ
³⁸ κομίζῃται; ἄν ὄλωσ ἄλλο τι; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶομαι, ἀλλὰ τὰς
 μεταλλικὰς εἶναι δίκας τοῖς κοινωνουσί μεταλλοῦ καὶ
 τοῖς συντρῆσασιν εἰς τὰ τῶν πλησίον καὶ ὄλωσ τοῖς
 ἐργαζομένοις τὰ μέταλλα καὶ τῶν ἐν τῷ νόμῳ τι ποι-
 οῦσι, τῷ δὲ δανείσαντι Πανταίνετῳ, καὶ ταῦτ' ἀπειλη-
 φότι γλίσχωρως καὶ μόλις παρὰ τούτου, οὐκ εἶναι δίκην
 μεταλλικὴν πρὸς φευκτέον, οὐδ' ἐγγύς.
- ³⁹ Ὡς μὲν οὖν οὕτ' ἠδίκηκα τούτον οὐδὲν οὕτ' εἰσα-
 γώγιμος ἐκ τῶν νόμων ἐστὶν ἡ δίκη, ταῦτ' ἄν τις σκο-
 πῶν ῥαδίως γνοίῃ. οὐδὲν τοίνυν δίκαιον ἔχων οὐδὲ

- καθ' ἐν λέγειν ὑπὲρ ὧν ἐγκαλεῖ, ἀλλὰ καὶ ψευδῆ γε- 978
 γραφῶς εἰς τὸ ἐγκλημα καὶ περὶ ὧν ἀφῆκε δικαζόμε-
 νος, τοῦ ἐξελεθόντος ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μηνὸς, ἐπειδὴ
 ἐμελλον εἰσιέναι τὴν δίκην, ἤδη τῶν δικαστηρίων ἐπι-
 κεκληρωμένων, προσελθῶν καὶ περιστήσας τοὺς μεθ'
 40 αὐτοῦ, τὸ ἐργαστήριον τῶν συνεστάτων, πρᾶγμα ποιεῖ
 πάνδεινον· ἀναγιγνώσκει μοι πρόκλησιν μακράν, ἀξιῶν,
 ὅν φησιν οἰκέτην ταῦτα συνειδέναι, βασανίζεσθαι, κὰν
 μὲν ἢ ταῦτ' ἀληθῆ, τὴν δίκην ἀτίμητον ὀφλεῖν αὐτῷ,
 εἰάν δὲ ψευδῆ, τὸν βασανιστὴν Μνησικλέα ἐπιγνώμον'
 εἶναι τῆς τιμῆς τοῦ παιδός. λαβὼν δ' ἐγγυητὰς τού-
 των παρ' ἐμοῦ, καὶ σημηναμένου τὴν πρόκλησιν ἐμοῦ,
 41 οὐχ ὡς δίκαιον ὄν· ποῦ γάρ ἐστι δίκαιον, ἐν οἰκέτου
 σώματι καὶ ψυχῇ, ἢ δὴ ὠφληκέναι τάλαντα, ἢ μηδὲν
 τὸν συκοφαντοῦντα ζημιουῖσθαι; ἀλλ' ἐγὼ πολλῶ τῷ
 δικαίῳ περιεῖναι βουλόμενος συνεχώρον. καὶ μετὰ
 ταῦτα προσκαλεῖται μὲν με τὴν δίκην πάλιν, ἐπειδὴ
 θάπτον ἀνείλετο τὰς παρακαταβολὰς· οὕτως εὐθὺς ἦν
 42 δῆλος οὐδ' οἷς αὐτὸς ὤρισαι' ἐμμένων δικαίους. ἐπειδὴ
 δ' ἤκομεν πρὸς τὸν βασανιστὴν, ἀντὶ τοῦ τὴν πρό-
 κλησιν ἀνοίξας δεῖξαι τὰ γεγραμμένα καὶ κατὰ ταῦτα
 πράττειν ὃ τι δόξαι (διὰ γὰρ τὸν θόρυβον τότε καὶ
 τὸ μέλλειν καλεῖσθαι τὴν δίκην τοιοῦτον ἦν· προκα-
 λοῦμαι σε ταυτί· δέχομαι· φέρε τὸν δακτύλιον· λαβέ-
 τίς δ' ἐγγυητής; οὐτοσί· οὐδὲν οὔτ' ἀντίγραφον, οὔτ'
 ἄλλ' οὐδὲν ἐποιησάμην τοιοῦτον) ἀντὶ δὴ τοῦ ταῦθ'
 οὕτως ὥσπερ λέγω πράττειν, ἑτέραν ἦκεν ἔχων πρό- 979
 κλησιν, ἀξιῶν αὐτὸς βασανίσειν τὸν ἄνθρωπον, καὶ
 ἐπιλαβόμενος εἴλεκε, καὶ ἐνέλειπεν οὐδὲν ἀσελγείας.
 43 καὶ ἐγὼγ' ἐνεθυμήθην ᾧ ἄνδρες δικασταί, ἡλικίον ἐστὶ
 [πλεονέκτημα] τὸ καταπεπλάσθαι τὸν βίον. ἐγὼ γὰρ

έμαντῷ ταῦτα πάσχειν ἐδόκουν καταφρονούμενος τῷ ἀπλῶς καὶ ὡς πέφυκα ζῆν, καὶ δίκην διδόναι παμμεγέθη ταῦτ' ἀνεχόμενος. ὅτι δ' οὖν ἠναγκαζόμεν, παρ' ἃ ἠγούμην δίκαι' εἶναι, ἀντιπροκαλεῖσθαι, καὶ τὸν οἰκέτην παρεδίδουν, καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λέγε τὴν πρόκλησιν.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

- 44 Φυγῶν μὲν τοίνυν ταῦτα, φυγῶν δ' ἃ τὸ πρῶτον αὐτὸς προῦκαλέσατο, ἔγωγ', ὃ τι ποτ' ἔρει πρὸς ὑμᾶς, θαυμάζω. ἵνα δ' εἰδῆθ' ὑφ' οὗ φησὶ καὶ τὰ δεινὰ πεπονθέναι, θεάσασθε. οὗτός ἐστιν ὁ Πανταίνετον ἐκβαλῶν, οὗτός ἐσθ' ὁ κρείττων τῶν φίλων τῶν Πανταίνετου καὶ τῶν νόμων. οὐ γὰρ ἔγωγ' ἐπεδήμουν, οὐδ' αὐτὸς ἐγκαλεῖ.
- 45 Βούλομαι δ' ὑμῖν καὶ δι' ὧν τοὺς πρότερον δικαστὰς ἐξαπατήσας εἶλε τὸν Εὐεργον εἰπεῖν, ἵν' εἰδῆθ' ὅτι καὶ νῦν οὐδὲν οὔτ' ἀναιδείας οὔτε τοῦ ψεύδεσθαι παραλείψει. πρὸς δὲ τούτοις καὶ περὶ ὧν ἐμοὶ δικάζεται νυνί, τὰς αὐτὰς οὔσας ἀπολογίας εὐρήσετε· ὅσπερ ἔλεγχος ἀκριβέστατός ἐστιν ὑπὲρ τοῦ τότε' ἐκείνουν σεσυκοφαντηῆσθαι. οὗτος γὰρ ἠτιάσατ' ἐκείνουν πρὸς ἅπασιν τοῖς ἄλλοις, ἐλθόντ' εἰς ἀγρὸν ὡς αὐτὸν, ἐπὶ τὰς ἐπικλήρους εἰσελθεῖν καὶ τὴν μητέρα τὴν αὐτοῦ, καὶ τοὺς νόμους ἤκεν ἔχων τοὺς τῶν ἐπικλήρων πρὸς τὸ δικαστήριον. καὶ πρὸς μὲν τὸν ἄρχοντα, δὴ τῶν τοιού- 980
των οἱ νόμοι κελεύουσιν ἐπιμελεῖσθαι, καὶ παρ' ᾧ τῷ μὲν ἡδικοηκότη κίνδυνος περὶ τοῦ τί χρῆ παθεῖν ἢ ἀποτεῖσθαι, τῷ δ' ἐπεξιόντι μετ' οὐδεμιᾶς ζημίας ἢ βοήθεια, οὐδέπω καὶ τήμερον ἐξήτασται, οὐδ' εἰσήγγειλεν οὔτ' ἔμ' οὔτε τὸν Εὐεργον ὡς ἀδικοῦντας, ἐν δὲ τῷ

δικαστηρίῳ ταῦτα κατηγορεῖ καὶ δυοῖν ταλάντων εἶλε
 47 δίκην. ἦν γὰρ οἶμαι κατὰ μὲν τοὺς νόμους προειδότα
 τὴν αἰτίαν, ἐφ' ἣ κρίνεται, ῥάδιον τάληθῆ καὶ τὰ δι-
 και' ἐπίδειξαντ' ἀποφεύγειν, ἐν δὲ μεταλλικῇ δίκῃ,
 περὶ ὧν οὐδ' ἂν ἤλπισεν αὐτοῦ κατηγορηθήσεσθαι,
 χαλεπὸν παραχρῆμ' ἔχειν ἀπολύσασθαι τὴν διαβολήν·
 ἢ δ' ὀργῇ παρὰ τῶν ἐξηπατημένων ὑπὸ τούτου δικα-
 στῶν, ἐφ' ᾧ τὴν ψῆφον εἶχον πράγματι, τοῦτο κατε-
 48 ψηφίσατο. καίτοι τὸν ἐκείνους ἐξηπατηκότα τοὺς δικα-
 στάς, ἄρ' ὀκνήσειν ὑμᾶς ἐξαπατᾶν οἴεσθε; ἢ πεπιστευ-
 κότα εἰσιέναι τοῖς πράγμασιν, ἀλλ' οὐ τοῖς λόγοις καὶ
 τοῖς συνεστῶσι μεθ' αὐτοῦ μάρτυσι, τῷ τ' ἀκαθάρτῳ καὶ
 μιᾶρῳ Προκλεῖ, τῷ μεγάλῳ τούτῳ, καὶ Στρατοκλεῖ τῷ
 πιθανωτάτῳ πάντων ἀνθρώπων καὶ πονηροτάτῳ, καὶ
 τῷ μηδὲν ὑποστελλόμενον μηδ' αἰσχυνόμενον κλαῆσειν
 49 καὶ ὀδυρεῖσθαι; καίτοι τοσοῦτου δεῖς ἔλεον τινὸς ἄξιος
 εἶναι, ὥστε μισηθεῖς ἂν δικαιοτάτ' ἀνθρώπων ἐξ
 ὧν πεπραγμάτευσαι· ὅς γ' ὀφείλων μνᾶς ἑκατὸν καὶ
 πέντε καὶ οὐχ οἶός τ' ὧν διαλύσαι, τοὺς ταῦτα συν-
 ευπορήσαντας καὶ γενομένους αἰτίους σοι τοῦ τὰ δι-
 καια ποιῆσαι τοῖς συμβαλοῦσιν ἐξ ἀρχῆς, χωρὶς ὧν 981
 περὶ αὐτὰ τὰ συμβόλαι' ἠδίκεις, καὶ πρὸς ἀτιμῶσαι
 ζητεῖς. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους τοὺς δανειζομένους ἴδοι
 τις ἂν ἐξισταμένους τῶν ὄντων· σοὶ δ' ὁ συμβεβληκῶς
 τοῦτο πέπονθε, καὶ δανείσας τάλαντον, δὴ ὄφληκε
 50 σνκοφαντηθεῖς. ἐγὼ δὲ τετταράκοντα μνᾶς δανείσας,
 δυοῖν ταλάντων ταυτηνὶ φεύγω δίκην. καὶ ἐφ' οἷς
 δανείσασθαι μὲν οὐδεπώποτ' ἠδυνήθης ἑκατὸν μνῶν
 πλέον, πέπρακας δὲ καθάπαξ τριῶν ταλάντων καὶ δισ-
 χιλίων, εἰς ταῦτα τέτταρ' ὡς ἔοικεν ἠδίκησαι τάλ-
 λαντα. ὑπὸ τοῦ ταῦτα; ὑπὸ τοῦ οἰκέτου νῆ Δία τοῦμοῦ.

- τίς δ' ἂν οἰκέτη παραχωρήσειε πολίτης τῶν αὐτοῦ;
 ἢ τίς ἂν φήσειεν, ὧν δίκην λαχὼν ἤρηνεν οὗτος Εὐ-
 εργον, τούτων καὶ τὸν ἔμδν κατὰ ὑπεύθυνον εἶναι
 51 προσήκειν; χωρὶς δὲ τούτων αὐτὸς αὐτὸν οὗτος ἀφῆκε
 τῶν τοιούτων αἰτιῶν ἀπασῶν. οὐ γὰρ νῦν ἔδει λέ-
 γειν, οὐδ' εἰς τὴν πρόκλησιν γράφειν ἐν ἧ βασανίζειν
 ἐξήτει, ἀλλὰ λαχόντ' ἐκείνῳ τὴν δίκην τὸν κύριον διώ-
 κειν ἐμέ. νῦν δ' ἐλληχεν μὲν ἐμοί, κατηγορεῖ δ' ἐκει-
 νου. ταῦτα δ' οὐκ ἔδωσαν οἱ νόμοι· τίς γὰρ πάποτε
 τῷ δεσπότῃ λαχὼν, τοῦ δούλου τὰ πράγμαθ', ὥσπερ
 κυρίου, κατηγορήσεν;
- 52 Ἐπειδὴν τοίνυν τις αὐτὸν ἔρηται „καὶ τί δίκαιον
 εἴεις λέγειν πρὸς Νικόβουλον“; μισοῦσι, φησὶν, Ἀθη-
 ναῖοι τοὺς δανειζοντας· Νικόβουλος δ' ἐπίφθονός ἐστι,
 καὶ ταχέως βαδίζει, καὶ μέγα φθέγγεται, καὶ βακτη-
 ρίαν φορεῖ· ταῦτα δ' ἐστὶν ἅπαντα, φησὶν, πρὸς ἐμοῦ.
 καὶ ταῦτ' οὐκ αἰσχύνεται λέγων, οὐδὲ τοὺς ἀκούοντας
 οἶεται μανθάνειν, ὅτι συκοφαντοῦντός ἐστι λογισμὸς
- 53 οὗτος, οὐκ ἀδικουμένου. ἐγὼ δ' ἀδικεῖν μὲν οὐδένα
 τῶν δανειζόντων οἶομαι, μισελῶνται μέντοι τινὰς εἰ- 982
 κότεως ἂν ὑπ' ὑμῶν, οἳ τέχνην τὸ πρᾶγμα πεποιθη-
 μένοι, μήτε συγγνώμης μήτ' ἄλλου τινός εἰσιν ἀλλ'
 ἢ τοῦ πλείονος. διὰ γὰρ τὸ καὶ δεδανεισθαι πολλά-
 κισ, μὴ μόνον αὐτὸς τούτῳ δανεισαι, οὐδ' ἐγὼ τού-
 τους ἄγνωθ, οὐδὲ φιλῶ, οὐ μέντοι γ' ἀποστερεῶ μὰ
- 54 Δί' οὐδὲ συκοφαντῶ. ὅστις δ' εἴργασται μὲν ὥσπερ
 ἐγὼ πλέων καὶ κινδυνεύων, εὐπορήσας δὲ μικρῶν ἐδά-
 νεισε ταῦτα, καὶ χαρίσασθαι βουλόμενος καὶ μὴ λαθεῖν
 διαρρυέν αὐτὸν τάργυριον, τί τις ἂν τοῦτον εἰς ἐκει-
 νους τιθείη; εἰ μὴ τοῦτο λέγεις, ὥς ὅς ἂν σοὶ δανείσῃ,
 τοῦτον δημοσίᾳ μισελῶνται προσήκει. λέγε δὴ μοι τὰς

μαρτυρίας, τίς ἐγὼ πρὸς τοὺς συμβάλλοντας [ἀνθρώ-
πους] καὶ πρὸς τοὺς δεομένους εἰμί.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

55 Τοιοῦτος ὃ Πανταίνετ' ἐγὼ, ὁ ταχὺ βαδίζων, καὶ
τοιοῦτος σύ, ὁ ἀτρέμας. ἀλλὰ μὴν περὶ τοῦμοῦ γε
βαδίσματος ἢ τῆς διαλέκτου, τάληθ' ἅπαντ' ἐρῶ πρὸς
ὑμᾶς ὃ ἄνδρες δικασταὶ μετὰ παρρησίας. ἐγὼ γὰρ οὐχὶ
λέληθ' ἑμαντὸν οὐδ' ἄγνοῶ, οὐ τῶν εὐπεφυκότων
κατὰ ταῦτ' ὧν ἀνθρώπων, οὐδὲ τῶν λυσιτελούντων
ἑαυτοῖς. εἰ γὰρ ἐν οἷς μὴθὲν ὠφελοῦμαι ποιῶν, λυπῶ
56 τινάς, πῶς οὐκ ἀτυχῶ κατὰ τοῦτο [τὸ μέρος]; ἀλλὰ τί
χρὴ παθεῖν; ἂν τῷ δεῖνι δανείσω, διὰ ταῦτα δίκην
προσοφλεῖν; μὴδαμῶς. κακίαν γὰρ μοι καὶ πονηρίαν
οὐθ' οὗτος προσοῦσαν οὐδεμίαν δεῖξει, οὐθ' ὑμῶν το-
σοῦτων ὄντων οὐδὲ εἰς σύννοιδεν. τᾶλλα δὲ ταῦθ'
ἕκαστος ἡμῶν, ὅπως ἔτυχεν, κέφυκεν οἶμαι. καὶ φύσει
μάχεσθαι μὲν ἔχοντ' οὐκ εὐπορόν ἐστιν (οὐ γὰρ ἂν 988
ἀλλήλων διεφέρομεν οὐδέν), γινῶναι δ' ἰδόνθ' ἕτερον
57 κάπιπληξαι ῥάδιον. ἀλλὰ τί τούτων ἐμοὶ πρὸς σὲ Παν-
ταίνετε; πολλὰ καὶ δεινὰ πέπονθας; οὐκοῦν εἰληφας
δίκην. οὐ παρ' ἐμοῦ γε; οὐδὲ γὰρ ἠδικήθης [οὐδὲν]
ὑπ' ἐμοῦ. οὐ γὰρ ἂν ποτ' ἀφήκας, οὐδ', ὅτ' Εὐέργω
προηροῦ λαγχάνειν, εἶσας ἐμέ, οὐδὲ πρατῆρ' ἠξίωσας
ὑποστῆναι τόν γε δεινὰ σε καὶ πόλλ' εἰργασμένον.
εἶτα καὶ πῶς ἂν ὁ μὴ παρῶν μὴδ' ἐπίδημῶν ἐγὼ τί
58 σ' ἠδίκησα; εἰ τοίνυν ὡς οἶόν τε μέγιστ' ἠδικῆσθαι
δοίη τις αὐτῷ καὶ ἐρεῖν ἅπαντ' ἀληθῆ περὶ τούτων
νυνί, ἐκεῖνό γ' οἶμαι πάντας ἂν ὑμᾶς ὁμολογήσαι, ὅτι
πολλὰ συμβέβηκεν ἠδικῆσθαι τισιν ἤδη μείζω τῶν εἰς
χρήματα γιγνομένων ἀδικημάτων· καὶ γὰρ ἀκούσιοι

φόνου καὶ ὕβρεις εἰς ἃ μὴ δεῖ καὶ πολλὰ τοιαῦτα γίνεσθαι. ἀλλ' ὅμως ἀπάντων τούτων ὄρος καὶ λύσις
 59 τοῖς παθοῦσι τέτακται τὸ πεισθέντας ἀφεῖναι. καὶ τοῦθ' οὕτω τὸ δίκαιον ἐν πᾶσιν ἰσχύει, ὥστ', ἐὰν ἐλὼν τις ἀκουσίῳ φόνου καὶ σαφῶς ἐπιδειξας μὴ καθαρὸν, μετὰ ταῦτ' αἰδέσθεται καὶ ἀφή, οὐκέτ' ἐκβαλεῖν κύριος τὸν αὐτὸν ἐστίν. οὐδέ γ', ἂν ὁ παθὼν αὐτὸς ἀφή τοῦ φόνου, πρὶν τελευτῆσαι, τὸν δράσαντα, οὐδενὶ τῶν λοιπῶν συγγενῶν ἔξεστ' ἐπεξιέναι, ἀλλ' οὐδ' ἐκπίπτειν καὶ φεύγειν, ἂν ἀλίσκωνται, καὶ τεθνάναι τάτουςιν οἱ νόμοι, τούτους ἐὰν ἀφεθῶσιν, ἅπαξ ἀπάντων ἐκλύει τῶν δεινῶν τοῦτο τὸ ρῆμα. εἶθ' ὑπὲρ μὲν
 60 ψυχῆς καὶ τῶν μεγίστων οὕτως ἰσχύει καὶ μένει τᾶφείναι, ὑπὲρ δὲ χρημάτων καὶ ἐλαττόνων ἐγκλημάτων ἄκυρον ἔσται; μηδαμῶς. οὐ γὰρ εἰ μὴ τῶν δικαίων ἐγὼ παρ' ὑμῖν τεύξομαι, τοῦτ' ἔστιν δεινότατον, ἀλλ' εἰ 984 πρᾶγμα δίκαιον ὠρισμένον ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου νυνὶ καταλύσετε.

XXXVIII.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΣ ΝΑΥΣΙΜΑΧΟΝ ΚΑΙ
ΞΕΝΟΠΕΙΘΗΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ναυσίμαχος καὶ Ξενοπείδης ἐπετροπεύθησαν ὑπ' Ἀρισταλχοῦ, ἐγγραφέντες δ' εἰς ἄνδρας ἔλαχον δίκην ἐπιτροπῆς αὐτῶ, εἶτα διελύσαντο λαβόντες τρία τάλαντα, καὶ ἀφῆκαν αὐτὸν τῶν ἐγκλημάτων. καὶ ὁ μὲν τετελεύτηκε καταλιπὼν παῖδας τέτταρας, τούτοις δὲ μετὰ χρόνον συχρὸν ὁ Ναυσίμαχος καὶ Ξενοπείδης δικάζονται βλάβης, χρήματ'

ἀπαιτοῦντες ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς. οἱ δὲ παραγράφονται, παρατιθέμενοι τὸν νόμον τὸν οὐκ ἔδωτα, περὶ ὧν ἄν τις ἄφεισιν δῶ καὶ ἀπαλλαγὴν, πάλιν δικάζεσθαι.

Δεδωκότων ὧ ἄνδρες δικασταὶ τῶν νόμων παραγράψασθαι, περὶ ὧν ἄν τις ἀφεις καὶ ἀπαλλάξας πάλιν δικάζηται, γεγεννημένων ἀμφοτέρων τῷ πατρὶ πρὸς Ναυσίμαχον καὶ Ξενοπειθὴν τοὺς εἰληχότας ἡμῖν, πα- 985
 ρεγραψάμεθ', ὥσπερ ἠκούσατ' ἀρτίως, μὴ εἰσαγώγιμον
 εἶναι τὴν δίκην. δεήσομαι δὲ καὶ δίκαια καὶ μέτρι' ὑμῶν ἀπάντων, πρῶτον μὲν εὐνοικῶς ἀκοῦσαι μου λέγοντος, εἴτ', ἐὰν ἀδικεῖσθαι δοκῶ καὶ μὴ προσήκοντος ἐγκλήματος φεύγειν δίκην, βοηθῆσαι μοι τὰ δίκαια. ὁ μὲν γὰρ ὑμεῖς ἐπὶ τῇ δίκῃ τίμημ' ἀκηκόατε, τριάκοντ' εἰσὶ μναῖ, ὧν δὲ φεύγομεν χρημάτων, τέτταρα τάλαντα. ὄντες γὰρ δύο τέτταρας εἰλήχασι δίκας ἡμῖν, τῶν αὐτῶν χρημάτων πάσας, τρισχιλίων ἐκάστην, βλάβης· καὶ νυνὶ πρὸς τριάκοντα μνῶν ἐπίγραμμα, ὑπὲρ το-
 3 σούτων χρημάτων εἰς ἀγῶνα καθέσταμεν. τὴν μὲν οὖν συκοφαντίαν τὴν τούτων, καὶ μεθ' ὄσης ἐπιβουλής ἐληλύθασιν ἐφ' ἡμᾶς, ἐξ αὐτῶν τῶν πεπραγμένων εἰσεσθε. ἀναγνώσεται δὲ πρῶτον μὲν ὑμῖν τὰς μαρτυρίας, ὡς ἀφείσαν τὸν πατέρ' ἡμῶν ὧν ἐνεκάλεσαν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν· κατὰ γὰρ τοῦτο καὶ παρεγραψάμεθα, μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην. καὶ μοι λέγε ταυτασί τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

4 Ὅτι μὲν τοίνυν ὧ ἄνδρες δικασταὶ καὶ δίκας ἔλαχον τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἀφείσαν ταύτας καὶ τὰ συγγορηθέντα χρήματ' ἔχουσιν, ἀκούετε τῶν μαρτυριῶν.

ὅτι δ' οὐκ ἔωσιν οἱ νόμοι περὶ τῶν οὕτω πραχθέντων αὐθις δικάζεσθαι, νομίζω μὲν ἅπαντας ὑμᾶς εἰδέναι, καὶν μηδὲν εἶπω περὶ αὐτῶν ἐγώ, βούλομαι δ' ὁμοῦ καὶ τὸν νόμον ὑμῖν αὐτὸν ἀναγνῶναι. λέγε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

986

5 Ἀκούετ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ τοῦ νόμου σαφῶς λέγοντος ἕκασθ', ὧν μὴ εἶναι δίκας· ὧν ἔν ἐστιν, ὁμοίως τοῖς ἄλλοις κύριον, περὶ ὧν ἂν τις ἀφῆ καὶ ἀπαλλάξῃ, μὴ δικάζεσθαι. οὕτω τοίνυν καὶ μετὰ πολλῶν μαρτύρων τῆς ἀφέσεως γεγονυίας, καὶ φανερῶς ἀπολύοντος ἡμᾶς τοῦ νόμου, εἰς τοῦτ' ἐληλύθασιν ἀναισχυντίας
6 οὗτοι καὶ τόλμης, ὥστε τεττάρων μὲν καὶ δέκ' ἐτῶν γεγενημένων ἀφ' οὗ τὸν πατέρ' ἡμῶν ἀφείσαν, εἰκοσιν δὲ καὶ δυοῖν ἀφ' οὗ τυγχάνουσιν ἐγγεγραμμένοι, τετελευτηκότος δὲ καὶ τοῦ πατρὸς τοῦ ἡμετέρου, πρὸς ὃν αὐτοῖς ἐγένονθ' αἱ ἀπαλλαγαί, καὶ τῶν ἐπιτρόπων, οἳ μετὰ τὸν κείνου θάνατον τῶν ἡμετέρων ἐγένοντο κύριοι, καὶ τῆς ἑαυτῶν μητρὸς, ἣτις ἅπαντα ταῦτ' ἤδει, καὶ δαιτητῶν καὶ μαρτύρων καὶ πάντων τῶν πλείστων ὡς εἶπειν, τὴν ἡμετέραν ἀπειρίαν καὶ τὴν ἐξ ἀνάγκης ἄγνοιαν τῶν πεπραγμένων ἔρμαιον νομίσαντες ἑαυτῶν, τὰς δίκας ἡμῖν ἔλαχον ταυτασί, καὶ
7 λόγον οὔτε δίκαιον οὔτ' ἐπιεικῆ τολμῶσι λέγειν. φασὶ γὰρ οὐκ ἀποδόσθαι τὰ πατρῶ' ὧν ἐκομίζοντο χρημάτων, οὐδ' ἀποστῆναι τῶν ὄντων, ἀλλ' ὅσ' αὐτοῖς κατελείφθη χρέα καὶ σκεύη καὶ ὅλας χρήματα, ταῦθ' ἑαυτῶν γίνεσθαι. ἐγὼ δ' οἶδ' ἀκούων ὅτι τὴν οὐσίαν Ξενοπείδης καὶ Ναυσικράτης ἅπασαν χρέα κατέλιπον, καὶ φανερὰν ἐκέκτηντο μικρὰν τινα· εἰσπραχθέντων δὲ τῶν χρῶν καὶ τινῶν σκευῶν πραθέντων,

ἔτι δ' ἀνδραπόδων, καὶ τὰ χωρία καὶ τὰς συνοικίας
 8 ἐπρίανθ' οἱ ἐπίτροποι, ἃ παρέλαβον οὗτοι. εἰ μὲν
 οὖν μηδὲν ἡμφεσβητήθη περὶ τούτων πρότερον, μηδ'
 ὡς οὐ καλῶς διωκημένων εἰς δίκην ἤλθεν, ἄλλος ἂν
 ἦν λόγος· ἐπειδὴ δ' ὄλην τὴν ἐπιτροπὴν ἐγκαλέσαντες 987
 οὗτοι καὶ δίκας λαχόντες χρημάτων' ἐπράξαντο, πάντα
 [ταῦτ'] ἀφείται τότε. οὔτε γὰρ οὗτοι τοῦνόματος δή-
 που τοῦ τῆς ἐπιτροπῆς τὰς δίκας ἐδίωκον, ἀλλὰ τῶν
 χρημάτων, οὗτ' ἐκείνοι τοῦνομα τοῦτ' ἐωνοῦνθ' ὦν
 ἀπέτεισαν [χρημάτων], ἀλλὰ τὰγκλήματα.

9 Ὅτι μὲν οὖν ὦν πρὸ τῶν ἀπαλλαγῶν εἰσέπραξε
 χρεῶν ὁ πατήρ, ἢ ὅλως ἔλαβεν χρημάτων ἐκ τῆς ἐπι-
 τροπῆς, οὐδενός εἰσι δίκαι τούτοις καθ' ἡμῶν ἀπηλ-
 λαγμένοις, ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων καὶ τῆς ἀφέσεως
 ἱκανῶς πάντας ἡγοῦμαι [ὕμᾱς] μεμαθηκένοι. ὅτι δ'
 ὕστερον οὐκ ἐνὶ τὴν κομιδὴν γεγενῆσθαι τούτων τῶν
 χρημάτων (τοῦτο γὰρ πλάττουσιν οὗτοι καὶ παρά-
 10 γουσι), τοῦτο βούλομαι δεῖξαι. τὸν μὲν γὰρ πατέρ'
 οὐδ' ἂν αἰτιάσαιντο λαβεῖν· τέτταρσι γὰρ ἢ τρισὶ μη-
 σὶν ὕστερον ἢ διελύσατο πρὸς τούτους ἐτελεύτησεν.
 ὡς δ' οὐδὲ Δημάρετον τὸν καταλειφθένθ' ἡμῶν ἐπί-
 τροπον λαβεῖν οἶόν τε (καὶ γὰρ τοῦτον ἔγραψαν εἰς
 11 τὸ ἐγκλημα), καὶ τοῦτ' ἐπίδειξω. μέγιστοι μὲν οὖν
 ἡμῖν εἰσιν οὗτοι μάρτυρες· οὐδαμοῦ γὰρ φανήσονται
 δίκην εἰληχότες ζῶντι τῷ Δημαρέτῳ· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ
 τὸ πρᾶγμ' ἂν τις αὐτὸ σκοπῶν καὶ θεωρῶν ἴδοι, οὐ
 μόνον οὐχὶ λαβόντα, ἀλλ' οὐδ' ἐνὸν αὐτῷ λαβεῖν. ἦν
 μὲν γὰρ τὸ χρέως ἐν Βοσπόρῳ, ἀφίκετο δ' οὐδεπώποτ'
 εἰς τὸν τόπον τοῦτον ὁ Δημάρετος· πῶς οὖν εἰσέ-
 πραξεν; ἐπεμψε νῆ Δί', εἶποι τις ἂν, τὸν κομιού-
 12 μενον. σκοπεῖτε δὴ τοῦθ' οὕτως. ὦφειλεν Ἐρμῶναξ 988

στατήρας ἑκατὸν παρὰ Ναυσικράτους λαβὼν τούτοις. τούτων Ἀρίσταιχος ἐπίτροπος καὶ κηδεμὼν ἐγένεθ' ἑκαίδεκα ἔτη. οὐκοῦν ἄ γε τούτων ἀνδρῶν γεγονότων δι' ἑαυτοῦ διέλυε χρήμαθ' ὁ Ἐρμῶναξ, οὐκ ἀπέδωκεν ὅτ' ἦσαν παῖδες· οὐ γὰρ δὲς γε ταῦτα κατετίθει. ἔστιν οὖν οὕτω τις ἀνθρώπων ἄτοπος, ὥσθ' ἂ τοὺς κυρίους διεκρούσατο μὴ καταθεῖναι τοσοῦτον χρόνον, ταῦτα τῷ μὴ κυρίῳ πέμψαντι γράμμαθ' ἑκὼν
 13 ἀποδοῦναι; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι. ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, καὶ ὁ μὲν πατήρ ἐτελεύτησεν εὐθέως μετὰ τὰς διαλύσεις, τῷ Δημαρέτῳ δ' οὐδεπώποθ' οὔτοι τῶν χρημάτων τούτων δίκην ἔλαχον, οὐδ' ὄλωσ ἐξέπλευσεν ἐκεῖνος οὐδ' ἀπεδήμησεν ἐκεῖσε, λαβὲ τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

14 Ὅτι μὲν τοίνυν οὐθ' ὁ πατήρ μετὰ τὴν ἄφρασιν τὰ χρήματ' εἰσέπραξεν, οὐτ' ἂν ἔδωκεν ἑκὼν οὐδεὶς, εἴ τιν' ἐπέμψεν ὁ Δημάρετος, οὐτ' ἀνέπλευσεν αὐτὸς οὐδ' ἀφίκετ' ἐκεῖσε, δῆλον ἐκ τῶν χρόνων καὶ τῶν μαρτυριῶν ὑμῖν γέγονεν. βούλομαι τοίνυν καὶ ὄλωσ ψευδομένους αὐτοὺς ὄλον τὸ πρᾶγμ' ἐπιδειξαι. οὔτοι γὰρ γεγράφασιν εἰς ὃ νῦν ἔγκλημα διώκουσιν, ὀφείλειν ἡμᾶς τὸ ἀργύριον κομισαμένου τοῦ πατρός, καὶ παραδόντος αὐτοῖς [τοῦτο] τὸ χρέως ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἐπιτροπῆς ὀφειλόμενον. καὶ μοι λέγ' αὐτὸ τὸ ἔγκλημα λαβῶν.

ΕΓΚΛΗΜΑ.

15 Ἀκούετε γεγραμμένον ἐν τῷ ἐγκλήματι „παραδόντος ἐμοὶ τοῦ Ἀρισταίχμου τὸ χρέως ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἐπιτροπῆς“. ὅτε τοίνυν ἐλάγχανον τῷ πατρὶ τῆς 989

ἐπιτροπῆς, τάναντί' ἐγράψαντο τούτων· ὥς γὰρ οὐκ ἀποδόντι λόγον τότ' ἐγκαλοῦντες φαίνονται. λέγ' αὐτὸ τὸ ἐγκλημα, ὃ τότ' ἔλαχον τῷ πατρὶ.

ΕΓΚΛΗΜΑ.

16 Ἐν ποίῳ δὴ λόγῳ νῦν ἐγκαλεῖθ' ὥς παρέδωκεν, ὃ Ξενοπείδῃ καὶ Ναυσίμαχε; τότε μὲν γὰρ ὥς οὐκ ἀποδόντι δίκας ἐλαγχάνετε [καὶ χρήματ' ἐπράττεσθε]. εἰ δ' ἐπ' ἀμφοτέρῳ ἔσται συκοφαντεῖν ὑμῖν, καὶ τοτὲ μὲν τοῦ μὴ παραδοῦναι χρήματ' ἐπράξασθε, τοτὲ δ' ὥς παραδόντος διώκετε, οὐδὲν κωλύει καὶ τρίτον τι σκοπεῖν μετὰ ταῦτα, ὅτου πάλιν δικάσεσθε. οἱ νόμοι δ' οὐ ταῦτα λέγουσιν, ἀλλ' ἄπαξ περὶ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν αὐτὸν εἶναι τὰς δίκας.

17 Ἴνα τοίνυν εἰδῆτ' ὃ ἄνδρες δικασταί, ὅτι οὐ μόνον οὐκ ἀδικοῦνται νῦν, ἀλλὰ καὶ παρὰ πάντας ἡμῖν δικάζονται τοὺς νόμους, βούλομαι καὶ τοῦτον ὑμῖν τὸν νόμον εἰπεῖν, ὃς διαρρηθῆν λέγει, ἂν πέντ' ἔτη παρῆλθῃ καὶ μὴ δικάσωνται, μηκέτ' εἶναι τοῖς ὀρφανοῖς δίκην περὶ τῶν ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς ἐγκλημάτων. καὶ ὑμῖν ἀναγνώσεται τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

18 Ἀκούετ' ὃ ἄνδρες δικασταί τοῦ νόμον λέγοντος ἄντικρυς, ἂν μὴ πέντ' ἔτων δικάσωνται, μηκέτ' εἶναι δίκην. οὐκοῦν ἐλάχομεν, φαῖεν ἄν. καὶ διελύσασθε γε, ὥστ' οὐκ εἰσὶν αὐθις ὑμῖν δίκαι. ἢ δεινόν γ' ἂν εἶη, εἰ τῶν μὲν ἐξ ἀρχῆς ἀδικημάτων οὐ δίδωσιν ἔξω πέντ' ἔτων τὰς δίκας τοῖς ὀρφανοῖς ὁ νόμος κατὰ τῶν οὐκ ἀφειμένων ἐπιτρόπων, πρὸς δὲ τοὺς ἐξ ἐκείνων

ἡμᾶς, περὶ ὧν αὐτοὺς ἀφήκατε, εἰκοστῷ νῦν ἔτει δι- 990
κην τελέσαισθ' ὑμεῖς.

19 Ἀκούω τοίνυν αὐτοὺς τὰ μὲν περὶ τῶν πραγμά-
των αὐτῶν καὶ τῶν νόμων δίκαια φεύξεσθαι, παρε-
σκευάσθαι δὲ λέγειν, ὡς πολλὰ χρημάτων αὐτοῖς κατε-
λείφθη καὶ ταῦτ' ἀπεστερήθησαν, καὶ τεκμηρίῳ χρήσε-
σθαι τούτου τῷ μεγέθει τῶν δικῶν ἄς ἐξ ἀρχῆς ἔλαχον,
καὶ τὴν ὀρφανίαν ὀδυρεῖσθαι, καὶ τὸν τῆς ἐπιτροπῆς
λόγον διεξιέναι· καὶ ταῦτ' εἶναι καὶ τοιαῦθ' οἷς πεπι-

20 στεύκασι καὶ δι' ὧν ὑμᾶς ἐξαπατήσειν οἴονται. ἐγὼ δὲ
τὸ μὲν τῶν δικῶν μέγεθος τῶν τότε ληχθεῖσῶν, μείζον
ἠγοῦμαι τεκμηρίον ἡμῖν [εἶναι] ὡς ἐσυκοφαντεῖθ' ὁ
πατήρ, ἢ τούτοις ὡς πόλλ' ἀπεστεροῦντο. ὀγδοήκοντα
μὲν γὰρ τάλαντ' ἔχων ἐλέγγειν, οὐδὲ εἰς ἂν τρία λαβῶν
ἀπηλλάγη· τοσοῦτων δὲ χρημάτων φεύγων ἐπιτροπῆς,
οὐδεὶς ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν ἔδωκε τρία τάλαντα, τὸν
κίνδυνον ἄνωμένος καὶ τὰ φύσει τότε τούτοις πλεο-
νεκτῆμαθ' ὑπάρχοντα. καὶ γὰρ ὀρφανοὶ καὶ νέοι καὶ
ὁποιοὶ τινές εἰσιν ἀγνώτες ἦσαν· ταῦτα δὲ πάντες φασὶν
μεγάλων δικαίων ἰσχύειν πλέον παρ' ὑμῖν.

21 Ὅτι τοίνυν οὐδ' ἀνάσχοισθ' ἂν αὐτῶν εἰκότως
οὐδὲν περὶ τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ τοῦτ' οἶμαι δεῖξειν.
εἰ γὰρ ὡς οἶόν τε μέγιστ' ἠδίκησθαι δοίη τις αὐτοῖς
καὶ ἐρεῖν ἅπαντ' ἀληθῆ περὶ τούτων νυνί, ἐκεῖνό γ'
οἶμαι πάντας ἂν ὑμᾶς ὁμολογήσαι, ὅτι πολλὰ συμβέ-
βηκεν ἠδίκησθαι τισιν ἤδη μείζω τῶν εἰς χρήματα
γιγνομένων ἀδικημάτων· καὶ γὰρ ἀκούσιοι φόνοι καὶ
ὑβρεῖς εἰς ἂ μὴ δεῖ καὶ πολλὰ τοιαῦτα γίνεσθαι. ἀλλ' 991
ὅμως ἀπάντων τούτων ὄρος καὶ λύσις τοῖς παθοῦσι
22 τέτακται τὸ πεισθέντας ἀφείναι. καὶ τοῦθ' οὕτω τὸ
δίκαιον ἐν πᾶσιν ἰσχύει, ὥστ' ἐὰν ἐλῶν τις ἀκουσίου

φόνου καὶ σαφῶς ἐπιδείξας μὴ καθαρὸν, μετὰ ταῦτ' αἰδέσθαι καὶ ἀφῆ, οὐκέτ' ἐκβαλεῖν κύριος τὸν αὐτὸν ἐστίν. εἶθ' ὑπὲρ μὲν ψυχῆς καὶ τῶν μεγίστων οὕτως ἰσχύει καὶ μένει τάφειναι, ὑπὲρ δὲ χρημάτων καὶ ἐλαττόνων ἐγκλημάτων ἄκυρον ἔσται; μηδαμῶς. οὐ γὰρ εἰ μὴ τῶν δικαίων ἐγὼ παρ' ὑμῖν τεύξομαι, τοῦτ' ἐστίν δεινότατον, ἀλλ' εἰ πράγμα δίκαιον ὠρισμένον ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου νυνὶ καταλύσετε.

23 Οὐκ ἐμίσθωσαν ἡμῶν τὸν οἶκον, ἴσως ἐροῦσιν. οὐ γὰρ ἐβούλεθ' ὁ θεὸς ὑμῶν Ξενοπείδης, ἀλλὰ φήναντος Νικίδου τοὺς δικαστὰς ἐπεισεν εἶσαι διοικεῖν αὐτόν· καὶ ταῦτ' ἴσασι πάντες. πολλὰ διήρπασαν ἡμῶν ἐκεῖνοι. οὐκοῦν ἦν ἐπέισθητέ γε, τούτων δίκην παρ' αὐτῶν ἔχετε, καὶ οὐ δῆπουθεν πάλιν δεῖ λαβεῖν ὑμᾶς παρ' ἐμοῦ. ἵνα δὲ μὴδ' οἴησθ' εἶναι τι ταῦτα, ἐστὶ μὲν οὐκ ἴσον (πῶς γάρ;) πρὸς τοὺς πράξαντας διαλυσαμένους τῶν οὐκ εἰδότεων κατηγορεῖν, ὅμως δ' ὁ Ξενοπείδης καὶ Ναυσίμαχε, εἰ μεγάλ' ὑμῖν καὶ θαναμάστ' εἶναι τὰ δίκαια ταῦθ' ὑπολαμβάνετε, ἀποδόντες τὰ τρία τάλαντα περαίνετε. ὧν δὲ τοῦ μὴ κατηγορῆσαι τοσαῦτα χρήματ' ἐπράξασθε, πρὶν ἂν ταῦτ' ἀποδώτε, σιωπᾶν ἐστὲ δίκαιοι, καὶ μὴ κατηγορεῖν καὶ ἔχειν ἔσχατον γὰρ ἤδη πραγμάτων τοῦτό γε.

25 Τάχα τοίνυν καὶ τριηραρχίας ἐροῦσι, καὶ τὰ ὄνθ' ὡς ἀνηλώκασιν εἰς ὑμᾶς. ἐγὼ δ' ὅτι μὲν ψεύσονται, 992 καὶ πόλλ' ἀπολωλεκότες τῶν ὄντων αὐτοῖς, μικρὰ τῆς πόλεως μετεληφύας, οὐ δικαίαν οὐδὲ γιγνομένην χάριν ἀξιώσουσιν κομίζεσθαι παρ' ὑμῶν, ἐάσω. ἀξιώ δὲ καὶ αὐτὸς ὃ ἄνδρες δικασταί, εἶναι τοῖς λητουργοῦσιν ὑμῖν ἅπασι χάριν τιν' ὑπάρχουσαν παρ' ὑμῶν. τίσιν δὲ μεγίστην; τοῖς δ' μὲν χρήσιμον τῇ πόλει τοῦ πρ'

γματός ἐστὶ ποιούσιν, ὃ δ' αἰσχρὸν ἅπαντες ἂν εἶναι
 26 φήσαιεν καὶ ὄνειδος, μὴ κατασκευάζουσιν. οἱ μὲν
 τοίνυν μετὰ τοῦ λητουργεῖν τὰ σφέτερόν αὐτῶν διε-
 φθαρκότες, τὴν βλασφημίαν ἀντὶ τῆς χρείας τῇ πόλει
 καταλείπουσιν· οὐδεὶς γὰρ αὐτὸς αὐτοῦ κατηγορήσε
 πώποτε, ἀλλ' ὡς ἡ πόλις τὰ ὄντα ἀφήρηται λέγει. οἱ
 δ' ὅσα μὲν προστάττεθ' ὑμεῖς ποιοῦντες προθύμως,
 τῇ περὶ τἄλλα δὲ σωφροσύνη τὰ ὄντα σφύζοντες, οὐ
 μόνον κατὰ τοῦτ' ἐκείνων πλεονεκτοῖεν ἂν εἰκότως,
 ὅτι καὶ γεγόνασι χρήσιμοι καὶ ἔσονται, ἀλλ' ὅτι καὶ
 χωρὶς ὄνειδους ταῦτα παρ' αὐτῶν ὑμῖν γίνονται. ἡμεῖς
 μὲν τοίνυν εἰς ὑμᾶς τοιοῦτοι φανούμεθ' ὄντες· τού-
 τος δ' ἐάσω, μὴ με φῶσιν κακῶς αὐτοὺς λέγειν.

27 Οὐ τοίνυν θαυμάσαιμ' ἔν, εἰ καὶ δακρύειν καὶ
 ἐλείνουσ ἐαυτοὺς πειρῶντο ποιεῖν. ἐγὼ δ' ἀξιῶ πρὸς
 ταῦθ' ὑπολαμβάνειν ἅπαντας ὑμᾶς, ὅτι τῶν αἰσχυρῶν
 ἐστὶ, μᾶλλον δ' οὐδὲ δικαίων, τὰ μὲν ὄντα κατεσθίου-
 ντας καὶ παροινούντας μετ' Ἀριστοκράτους καὶ Διο-
 γνήτου καὶ τοιούτων ἐτέρων αἰσχυρῶς καὶ κακῶς ἀνη-
 λωκέναι, τὰ δ' ἀλλότρι' ὥστε λαβεῖν, δακρύειν νυλὶ
 καὶ κλάειν. ἐπ' ἐκείνοις ἐκλάετ' ἂν, οἷς ἐποιεῖτε, δι-
 καιῶς. νῦν δ' οὐ δεῖ δακρύειν, ἀλλ' ὡς οὐκ ἀφήκατε 993
 δεικνύναι, ἢ ὡς εἰσὶν ὧν ἀφήκατ' αὐθις ὑμῖν δίκαι,
 ἢ ὡς εἰκοστικῶ λαγχάνειν ἔτει δίκαιόν ἐστὶ, τοῦ νόμου
 πέντ' ἔτη τὴν προθεσμίαν δεδωκότος· ταῦτα γὰρ ἐσθ'
 28 ὑπὲρ ὧν οὗτοι δικάζουσιν. ἐὰν δὲ μὴ δύνωνται ταῦθ',
 ὡς οὐ δυνήσονται, ἡμεῖς ὑμῶν ἀπάντων ὧ ἄνδρες
 δικασταὶ δεόμεθα, μὴ ἡμᾶς προσέσθαι τούτοις, μηδὲ
 τετάρτην οὐσίαν ἔτι δοῦναι τρεῖς ἐτέρας κακῶς διφ-
 κηκόσιν, ἣν παρ' ἐκόντων ἔλαβον τῶν ἐπιτρόπων, ἣν
 ὑπὲρ τῶν δικῶν εἰσεπράξαντο, ἣν πρώην ἀφείλουτ'

Αἰσίου δίκην ἐλόντες, ἀλλ' ἡμᾶς τὰ ἡμέτερ', ὡσπερ ἐστὶ δίκαιον, εἶν ἔχειν· ἃ καὶ ὑμῖν ἐστὶν ἐπ' ὠφελείᾳ μείζονι παρ' ἡμῖν ὄντ' ἢ παρὰ τούτοις, καὶ δικαιοτέρον δήπου τὰ ἡμέτερα ἡμᾶς ἐστὶν ἔχειν ἢ τούτους.

Οὐκ οἶδ' ὃ τι δεῖ πλείω λέγειν· οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐδὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων. ἐξέρα τὸ ὕδωρ.

XXXIX.

ΠΡΟΣ ΒΟΙΩΤΟΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Μαντίας, εἰς τῶν πολιτευσαμένων Ἀθήνησι, γήμας γυναικα κατὰ τοὺς νόμους ἐκ ταύτης παῖδ' ἐκτήσατο τὸν νυνὶ δικαζόμενον. προσήει δὲ τινι Πλαγγόνι κατ' ἐρωτικὴν ἐπιθυμίαν, Ἀττικῇ γυναικί. ταύτης δὴ υἱεῖς ἀνδρωθέντες ἐδιδάσκοντο τῷ Μαντίᾳ, ἑαυτῶν εἶναι πατέρα φάσκοντες· ὃ δ' ἀντέλεγεν. ἔπειτ' ἀναλαμβάνει τοὺς παῖδας ἀναγκασθεὶς ἀπ' ⁹⁹⁴ ἰδίᾳς προκλήσεως, ἣν ἀπατηθεὶς ἐποίησατο. προὐκαλέσατο μὲν γὰρ τὴν Πλαγγόν' ὁμοσαι περὶ τῶν παιδῶν, εἰ ὄντως εἰσὶν ἐξ αὐτοῦ, ὑποσχόμενος, εἰ ὁμοσειεν, ἐμμενεῖν τῷ ὄρκῳ· προὐκαλέσατο δ' ἀπατηθεὶς ὡς οὐ δεξιόμνης τὸν ὄρκον τῆς γυναικός· ὑπὲρ τούτου γὰρ καὶ μισθὸν αὐτῇ συχνὸν ἐπηγγείλατο. ὡς δὲ φησὶν ὁ τὸν λόγον λέγων, καὶ ὠμωμόκει ἢ Πλαγγὸν αὐτῷ λάθρα προτεινόμενον τὸν ὄρκον μὴδέξεσθαι. προκαλεσαμένου τοίνυν παραβᾶσα τὰς συνθήκας δέχεται τὸν ὄρκον. καὶ οὕτω μὲν ἀναγκάζεται τοὺς παῖδας ³ ἀναλαβεῖν, μετὰ τοῦτο δὲ τετελεῦτήκεν. ὁ τοίνυν ἐκ τῆς νόμῳ γαμηθείσης γυναικὸς παῖς δικάζεται τῷ ἑτέρῳ τῶν εἰσποιηθέντων περὶ τοῦ ὀνόματος, λέγων αὐτὸν Βοιωτὸν καλεῖσθαι προσήκειν, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ὠνομάζετο, καὶ μὴ Μαντίθειον· τοῦτο γὰρ αὐτῷ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐξ ἀρχῆς

τεθεισθαι τοῦνομα. αὐτόθεν μὲν οὖν δόξειεν ἂν τις φιλοπράγμων καὶ φιλόνομος ὑπὲρ προσηγοριῶν διαφερόμενος· ὁ μὲντοι λόγος ἱκανὰς ἀποδείξεις παρέχεται τοῦ καὶ δημοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ βλαβεράν εἶναι τὴν ὁμωνυμίαν.

Οὐδεμιᾶ φιλοπραγμοσύνη μὰ τοὺς θεοὺς ᾧ ἄνδρες δικασταὶ τὴν δίκην ταύτην ἔλαχον Βοιωτῶ, οὐδ' ἠγνόουν ὅτι πολλοῖς ἄτοπον δόξει τὸ δίκην ἐμὲ λαγγάνειν, εἰ τις ἐμοὶ ταῦτ' ὄνομ' οἴεται δεῖν ἔχειν· ἀλλ' ἀναγκαῖον ἦν ἐκ τῶν συμβησομένων, εἰ μὴ τοῦτο διορθώσομαι, ἐν ὑμῖν κριθῆναι. εἰ μὲν οὖν ἑτέρου τινὸς οὗτος ἔφη πατὴρ εἶναι καὶ μὴ τοῦμοῦ, περιεργος ἂν εἰκότως ἐδόκουν εἶναι φροντίζων ὃ τι βούλεται καλεῖν αὐτὸς ἑαυτόν. νῦν δὲ λαχὼν δίκην τῷ πατρὶ τῶμῶ καὶ μεθ' ἑαυτοῦ κατασκευάσας ἐργαστήριον συκοφαντῶν, Μνησικλέα θ', ὃν ἴσως γιννώσκετε πάντες, καὶ Μενεκλέα τὸν τὴν Νίνον ἐλόντ' ἐκείνον, καὶ τοιοῦτους τινάς, ἐδικάζεθ' υἱὸς εἶναι φάσκων ἐκ τῆς Παμφίλου θυγατρὸς καὶ δεινὰ πάσχειν καὶ τῆς πατρίδος ἀποστερεῖσθαι. ὁ πατήρ δὲ (πᾶσα γὰρ εἰρήσεται ἢ ἀλήθει' ᾧ ἄνδρες δικασταὶ) ἅμα μὲν φοβούμενος εἰς δικαστήριον εἰσιέναι, μὴ τις, οἷ' ὑπὸ πολιτευομένου, ἑτέρωθί που λελυπημένος ἐνταῦθ' ἀπαντήσειεν αὐτῷ, ἅμα δ' ἐξαπατηθεὶς ὑπὸ τῆς τουτουὶ μητρὸς, ὁμοσάσης αὐτῆς ἢ μὴν, ἐὰν ὄρκον αὐτῇ διδῶ περὶ τούτων, μὴ ὁμείσθαι, τούτων δὲ πραχθέντων οὐδὲν ἔσεσθαι ἔτ' αὐτοῖς, καὶ μεσεγγυησαμένης ἀργύριον, ἐπὶ τούτοις ἴδιδωσι τὸν ὄρκον. ἢ δὲ δεξαμένη, οὐ μόνον τοῦτον, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀδελφὸν τὸν ἕτερον πρὸς τούτῳ καταμύσασατ' ἐκ τοῦ πατρὸς εἶναι τοῦμοῦ. ὥς δὲ τοῦτ' ἐποίησεν, εἰσάγειν εἰς τοὺς φράτερας ἦν ἀνάγκη τούτους

καὶ λόγος οὐδεὶς ὑπελείπετο. εἰσήγαγ', ἐποίησατο, ἵνα
 τὰμ μέσῳ συντέμῳ, ἐγγράφει τοῖς Ἀπατουρίοις τουτονὶ
 μὲν Βοιωτὸν εἰς τοὺς φράτερας, τὸν δ' ἕτερον Πάμ-
 6 φίλον· Μαντίθεος δ' ἐνεγεγράμμην ἐγώ. συμβάσης δὲ 996
 τῷ πατρὶ τῆς τελευτῆς πρὶν τὰς εἰς τοὺς δημότας ἐγ-
 γραφὰς γενέσθαι, ἐλθὼν εἰς τοὺς δημότας οὗτος ἀντὶ
 Βοιωτοῦ Μαντίθεον ἐνέγραψεν ἑαυτόν. τοῦτο δ' ὅσα
 βλάπτει ποιῶν πρῶτον μὲν ἐμὲ, εἶτα καὶ ὑμᾶς, ἐγὼ
 διδάξω, ἐπειδὰν ὧν λέγω παράσχωμαι μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

6 Ὅν μὲν τοίνυν τρόπον ἡμᾶς ἐνέγραψ' ὁ πατήρ,
 ἀκούετε τῶν μαρτυριῶν· ὅτι δ' οὐκ οἰομένου τούτου
 δεῖν ἐμμένειν, δικαίως καὶ ἀναγκαιῶς ἔλαχον τὴν δί-
 κην, τοῦτ' ἤδη δειξω. ἐγὼ γὰρ οὐχ οὕτω δήπου σκαιὸς
 εἰμ' ἄνθρωπος οὐδ' ἀλόγιστος, ὥστε τῶν μὲν πατρῶων,
 ἀ πᾶντ' ἐμὰ ἐρίγνυτο, ἐπειδήπερ ἐποίησατο τούτους ὁ
 πατήρ, συγκεχωρημέναι τὸ τρίτον νείμασθαι μέρος καὶ
 στέργειν ἐπὶ τούτῳ, περὶ δ' ὀνόματος ζυγομαχεῖν, εἰ
 μὴ τὸ μὲν ἡμᾶς μεταθέσθαι μεγάλην ἀτιμίαν ἔφερον
 καὶ ἀνανδρίαν, τὸ δὲ τοῦτον ἔχειν ταῦτ' ὄνομ' ἡμῖν
 διὰ πόλλ' ἀδύνατον ἦν.

7 Πρῶτον μὲν γὰρ; εἰ δεῖ τὰ κοινὰ τῶν ἰδίων εἰπεῖν
 πρότερον, τίν' ἢ πόλις ἡμῖν ἐπιτάξει τρόπον, ἂν τι δέη
 ποιεῖν; οἴσουσι νῆ Δί' οἱ φυλέται τὸν αὐτὸν τρόπον
 ὑπερ καὶ τοὺς ἄλλους. οὐκοῦν Μαντίθεον Μαντίου
 Θεορίκιον οἴσουσιν, εἰς χορηγὸν ἢ γυμνασίαρχον ἢ
 ἐστιάτορ' ἢ ἂν τι τῶν ἄλλων φέρωσιν. τῷ δήλον οὖν
 8 ἔσται πότερον σὲ φέρουσιν ἢ μέ; σὺ μὲν γὰρ φήσεις
 ἐμέ, ἐγὼ δὲ σέ. καὶ δὴ καλεῖ μετὰ τοῦθ' ὁ ἄρχων ἢ
 πρὸς ὄντιν' ἂν ἦ. οὐχ ὑπακούομεν, οὐ λητουργοῦμεν.

πότερος ταις ἐκ τῶν νόμων ἔσται ζημίαις ἔνοχος; τίνα 997
 δ' οἱ στρατηγοὶ τρόπον ἐγγράψουσιν, ἂν εἰς συμμο-
 ρίαν ἐγγράφωσιν, ἢ ἂν τριήραρχον καθιστῶσιν; ἢ ἂν
 στρατεία τις ᾗ, τῷ δῆλον ἔσται πότερός ἐσθ' ὁ κατει-
 9 λεγμένος; τί δ', ἂν ἄλλη τις ἀρχὴ καθιστῆῃ λητουρ-
 γεῖν, οἷον ἄρχων, βασιλεὺς, ἀθλοθέται, τί σημεῖον
 ἔσται πότερον καθιστᾶσιν; προσπαράγραψουσι νῆ Δία,
 τὸν ἐκ Πλαγγόνος, ἂν σὲ γράψωσιν, ἂν δ' ἐμὲ, τῆς
 ἐμῆς μητρὸς τοῦνομα. καὶ τίς ἤκουσε πάποτε', ἢ κατὰ
 ποῖον νόμον προσπαράγραφοιτ' ἂν τοῦτο τὸ γράμμα,
 ἢ ἄλλο τι πλὴν ὁ πατήρ καὶ ὁ δῆμος; ὧν ὄντων ἀμ-
 10 φοῖν τῶν αὐτῶν κολλῆ ταραχὴ συμβαίνει. φέρ', εἰ δὲ
 κριτῆς καλοῖτο Μαντίθεος Μαντίου Θορῆκιος, τί ἂν
 ποιοῖμεν; ἢ βαδίζοιμεν ἂν ἄμφω; τῷ γὰρ ἔσται δῆλον
 πότερον σὲ κέκληκεν ἢ 'μέ; πρὸς Διδς, ἂν δ' ἀρχὴν
 ἠντινοῦν ἢ πόλις κληροί, οἷον βουλῆς, θεσμοθέτου,
 τῶν ἄλλων, τῷ δῆλος ἡμῶν ὁ λαχὼν ἔσται; πλὴν εἰ
 σημεῖον, ὥσπερ ἂν ἄλλω τινὶ, τῷ χαλκίῳ προσέεται
 καὶ οὐδὲ τοῦθ' ὁποτέρου ἔστιν οἱ πολλοὶ γνώσκονται.
 οὐκοῦν ὁ μὲν αὐτὸν, ἐγὼ δ' ἐμαυτὸν φήσω τὸν εἰλη-
 11 χότ' εἶναι. λοιπὸν εἰς τὸ δικαστήριον ἡμᾶς εἰσιέναι.
 οὐκοῦν ἐφ' ἐκάστῳ τούτων δικαστήριον ἡμῖν ἢ πόλις
 καθιεῖ, καὶ τοῦ μὲν κοινοῦ καὶ ἴσου, τοῦ τὸν λαχόντ'
 ἄρχειν, ἀποστερησόμεθα, ἀλλήλους δὲ πλυνοῦμεν, καὶ
 ὁ τῷ λόγῳ κρατήσας ἄρξει. καὶ πότερ' ἂν βελτίους
 εἶημεν τῶν ὑπαρχουσῶν δυσκολιῶν ἀπαλλαττόμενοι,
 ἢ καινὰς ἐχθρας καὶ βλασφημίας ποιοῦμενοι; ἄς πᾶσ'
 ἀνάγκη συμβαίνειν, ὅται ἀρχῆς ἢ τινος ἄλλου πρὸς
 12 ἡμᾶς αὐτοὺς ἀμφισβητῶμεν. τί δ', ἂν ἄρα (δεῖ γὰρ 998
 ἅπαντα [ἡμᾶς] ἐξετάσαι) ἄτερος ἡμῶν πείσας τὸν ἔτε-
 ρον, ἂν λάχῃ, παραδοῦναι [αὐτῷ] τὴν ἀρχὴν, οὕτω

- κληρωῶται, τὸ δυοῖν πινακίω τὸν ἕνα κληροῦσθαι τί ἄλλ' ἐστίν; εἴτ' ἐφ' ᾧ θάνατον ζημίαν ὁ νόμος λέγει, τοῦθ' ἡμῖν ἀδεῶς ἐξέσται πράττειν; πάνυ γε· οὐ γὰρ ἂν αὐτὸ ποιήσαιμεν. οἶδα κάγω, τὸ γοῦν κατ' ἐμέ· ἀλλ' οὐδ' αἰτίαν τοιαύτης ζημίας ἐνίους ἔχειν καλὸν, ἐξὸν μή.
- 13 *Εἶεν.* ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἢ πόλις βλάπτεται· ἐγὼ δ' ἰδία τί; θεάσασθ' ἡλίκα, καὶ σκοπεῖτ' ἂν τι δοκῶ λέγειν· πολὺ γὰρ χαλεπώτερα ταῦθ' ἂν ἀκηκόατ' ἐστίν. δρᾶτε μὲν γὰρ ἅπαντες αὐτὸν χρώμενον, ἕως μὲν ἐξη, Μενεκλεί καὶ τοῖς περὶ κείνου ἀνθρώποις, νῦν δ' ἑτέροις ἐκείνου βελτίοσιν οὐδέν, καὶ τὰ τοιαῦτ' ἐξηλωκότα καὶ δεινὸν δοκεῖν εἶναι βουλόμενον· καὶ νῆ Δί'
- 14 ἴσως ἔστιν. ἂν οὖν προϊόντος τοῦ χρόνου τῶν αὐτῶν τι ποιεῖν τούτοις ἐπιχειρῆ (ἔστι δὲ ταῦτα γραφαί, φάσεις, ἐνδείξεις, ἀπαγωγαί,) εἴτ' ἐπὶ τούτων τινὲ (πολλὰ γὰρ τάνθρώπινα, καὶ τοὺς πάνυ δεινοὺς ἐκάστοθ', ὅταν πλεονάζωσ', ἐπίστασθ' ὑμεῖς κοσμίως ποιεῖν) ὄφλη τῷ δημοσίῳ, τί μᾶλλον οὗτος ἐγγεγραμμένος ἔσται ἐμοῦ; ὅτι νῆ Δί' εἰσονται πάντες πότερός
- 15 ποτ' ὄφλην. καλῶς. ἂν δ', ὃ τυχὸν γένοιτ' ἂν, χρόνος διέλθῃ καὶ μὴ ἐκτεισθῇ τὸ ὄφλημα, τί μᾶλλον οἱ τούτου παῖδες ἔσονται τῶν ἐμῶν ἐγγεγραμμένοι, ὅταν τοῦνομα χά πατήρ καὶ ἡ φυλὴ καὶ πάντ' ἢ ταῦτά; τί δ', εἴ τις δίκην ἐξούλης αὐτῷ λαχόν, μηδὲν ἐμοὶ φαίη πρὸς αὐτὸν εἶναι, κυρίαν δὲ ποιησάμενος ἐγγράψαι, τί 999 μᾶλλον ἂν εἴῃ τοῦτον ἢ ἐμ' ἐγγεγραφώς; τί δ', εἴ
- 16 τινὰς εἰσφορὰς μὴ θείῃ; τί δ', εἴ τις ἄλλη περὶ τοῦνομα γίγνοιτ' ἢ λῆξις δίκης ἢ δόξ' ὄλως ἀηθής; τίς εἴσεται τῶν πολλῶν πότερός ποθ' οὗτός ἐστι, δυοῖν Μαντιθέοιν ταῦτοῦ πατρὸς ὄντων; φέρ', εἰ δὲ δίκην ἀστρατείας φεύγοι, χορευοὶ δ' ὅταν στρατεύεσθαι δέῃ; καὶ γὰρ

- νῦν, ὅτι εἰς Ταμύνας παρήλθον οἱ ἄλλοι, ἐνθάδε τοὺς
 χοῆς ἄγων ἀπελείφθη καὶ τοῖς Διονυσίοις καταμείνας
 17 ἐχόρευεν, ὡς ἅπαντες ἑωρᾶσθε οἱ ἐπιδημοῦντες. ἀπελ-
 θόντων δ' ἐξ Εὐβοίας τῶν στρατιωτῶν, λιποταξίου
 προσεκλήθη, κἀγὼ ταξιαρχῶν τῆς φυλῆς, ἠναγκαζόμεν
 κατὰ τοῦνόματος τοῦ ἔμαντοῦ πατρόθεν δέχεσθαι τὴν
 λῆξιν· καὶ εἰ μισθὸς ἐπορίσθη τοῖς δικαστηρίοις, εἰσ-
 ἦγον ἂν δῆλον ὅτι. ταῦτα δ' εἰ μὴ σεσημασμένων ἤδη
 συνέβη τῶν ἐχίνων, κἀν μάρτυρας ὑμῖν παρεσχόμεν.
 18 εἶεν. εἰ δὲ ξενίας προσκληθείη; πολλοὺς δὲ προσκρούει,
 καὶ ὃν ἠναγκάσθη τρόπον ποιήσασθαι ὁ πατήρ αὐτόν,
 οὐ λέληθεν. ὑμεῖς δ', ὅτε μὲν τοῦτον οὐκ ἐποιεῖσθε ὁ
 πατήρ, τὴν μητέρ' ἀληθῆ λέγειν ἠγεῖσθε αὐτοῦ· ἐπει-
 δὲν δ' οὕτω γεγρονῶς οὗτος ὀκληρὸς ἦ, πάλιν ὑμῖν
 ποτὲ δόξει κείνος ἀληθῆ λέγειν. τί δ', εἰ ψευδομαρ-
 τυριῶν ἀλώσεσθαι προσδοκῶν ἐφ' οἷς ἐραυίζει τούτοις
 τοῖς περὶ αὐτόν, ἐρήμην ἐάσειε τελεσθῆναι τὴν δίκην;
 ἄρα γε μικρὰν ἠγεῖσθε βλάβην ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 ἐν κοινῶν τὸν ἅπαντα βίον τῆς τούτου δόξης καὶ
 τῶν ἔργων εἶναι;
 19 Ὅτι τοίνυν οὐδ' ἂν διεξελήλυθ' ὑμῖν μάτην φο-
 βοῦμαι, θεωρήσατε. οὗτος γὰρ ἤδη καὶ γραφάς τινας 1000
 ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πέφενγεν, ἐφ' αἷς οὐδὲν αἰτιος ὢν
 ἐγὼ συνδιαβάλλομαι, καὶ τῆς ἀρχῆς ἠμφεσβήτει, ἦν
 ὑμεῖς ἐμ' ἐχειροτονήσατε, καὶ πολλὰ καὶ δυσχερῆ δια
 τοῦνομα συμβέβηκεν ἡμῖν, ὧν, ἴν' εἰδῆσθε, ἐκάστων
 μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 20 Ὅρατ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὰ συμβαίνοντα, καὶ
 τὴν ἀηδίαν τὴν ἐκ τοῦ πράγματος. εἰ τοίνυν μηδὲν

ἀηθὲς ἦν ἐκ τούτων, μὴδ' ὄλωσ ἀδύνατον ταύτων ἔχειν ὄνομα ἡμῖν συνέβαινε, οὐ δὴκου τοῦτον μὲν δίκαιον τὸ μέρος τῶν ἐμῶν χρημάτων ἔχειν κατὰ τὴν ποίησιν, ἦν ὁ πατήρ αὐτὸν ἀναγκασθεὶς ἐποίησατο, ἐμὲ δ' ἀφαιρεθῆναι τοῦνομα, ὃ βουλόμενος καὶ οὐδ' ὑφ' ἐνὸς βιασθεὶς ἔθετο. οὐκ ἔγωγ' ἠγοῦμαι. ἵνα τοίνυν εἰδῆτε, ὅτι οὐ μόνον εἰς τοὺς φράτερας οὕτως, ὡς μεμαρτύρηται, ὁ πατήρ τὴν ἐγγραφὴν ἐποίησατο, ἀλλὰ καὶ τὴν δεκάτην ἐμοὶ ποιῶν τοῦνομα τοῦτ' ἔθετο, λαβέ μοι καὶ ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

- 21 Ἀκούετε ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι ἐγὼ μὲν εἰμ' ἐπὶ τοῦνόματος τούτου πάντα τὸν χρόνον, τοῦτον δὲ Βοιωτὸν εἰς τοὺς φράτερας, ἠνίκ' ἠναγκάσθη, ἐνέγραψ' ὁ πατήρ. ἠδέως τοίνυν ἐροίμην ἂν αὐτὸν ἐναντίον ὑμῶν εἰ μὴ ἐτελεύτησ' ὁ πατήρ, τί ἂν ποτ' ἐποίησεν πρὸς τοῖς δημόταις; οὐκ ἂν εἰς αὐτὸν ἐγγράφειν Βοιωτὸν; ἀλλ' ἔτοπον δίκην μὲν λαγχάνειν τούτου, κωλύειν δὲ πάλιν. καὶ μὴν εἰ γ' εἰς αὐτόν, ἐνέγραψεν ἂν σ' εἰς τοὺς δημότας, ὅπερ εἰς τοὺς φράτερας. οὐκοῦν δεινὸν, 1001 ὃ γῆ καὶ θεοί, φάσκειν μὲν ἐκείνον ἑαυτοῦ πατέρ' εἶναι, τολμᾶν δ' ἄκυρα ποιεῖν ἢ κείνος ἐπραξε ζῶν.
- 22 Ἐτόλμα τοίνυν πρὸς τῷ διαιτητῇ πρᾶγμα ἀναιδέστατον λέγειν, ὡς ὁ πατήρ αὐτοῦ δεκάτην ἐποίησεν ὥσπερ ἐμοῦ καὶ τοῦνομα τοῦτ' ἔθετ' αὐτῷ, καὶ μάρτυράς τινας παρείχετο, οἷς ἐκείνος οὐδεπώποτ' ὄφθη χρώμενος. ἐγὼ δ' οὐδέν' ὑμῶν ἀγνοεῖν οἴομαι, ὅτι οὐτ' ἂν ἐποίησεν δεκάτην οὐδεὶς παιδίου μὴ νομίζων αὐτοῦ δικαίως εἶναι, οὔτε ποιήσας καὶ στέρξας, ὡς ἂν υἷόν τις στέρξει, πάλιν ἔξαρκος ἐτόλμησε γενέσθαι.

- 23 οὐδὲ γὰρ εἴ τι τῆ μητρὶ πρὸς ὄργην ἤλθε τῆ τούτων, τούτους ἂν ἐμίσει, νομίζων αὐτοῦ [εἶναι]· πολὺ γὰρ μᾶλλον εἰώθασιν, ὧν ἂν ἑαυτοῖς διενεχθῶσιν ἀνήρ και γυνή, διὰ τοὺς παῖδας καταλλάττεσθαι, ἢ δι' ἂν ἀδικηθῶσιν ὑφ' αὐτῶν, τοὺς κοινοὺς παῖδας πρὸς μισεῖν. οὐ τοίνυν ἐκ τούτων ἔστ' ἰδεῖν μόνον, ὅτι ψεύσεται, ταῦτ' ἂν λέγῃ, ἀλλὰ πρὶν ἡμέτερος φάσκειν συγγενῆς εἶναι, εἰς Ἴπποθωντίδ' ἐφοίτα φυλὴν εἰς παῖδας χορεύσων. καίτοι τίς ἂν ὑμῶν οἶεται τὴν μητέρα πέμψαι τοῦτον εἰς ταύτην τὴν φυλὴν, δεινὰ μὲν, ὡς φησ', ὑπὸ τοῦ πατρὸς πεπονθυῖαν, δεκάτην δ' εἰδυῖαν πεποιηκότ' ἐκείνον και πάλιν ἕξαρον ὄντα; ἐγὼ μὲν οὐδέν' ἂν οἶμαι. εἰς γὰρ τὴν Ἀκαμαντίδ' ὁμοίως ἐξῆν σοι φοιτᾶν, και ἐφαίνεται' ἂν οὐδ' ἀκόλουθος ἡ φυλὴ τῆ θέσει τούνοματος. ὡς τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τούτων μάρτυρας ὑμῖν τοὺς συμφοιτῶντας και τοὺς εἰδότας παρῆξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

1002

- 25 Οὕτω τοίνυν φανερώς παρὰ τὸν τῆς αὐτοῦ μητρὸς ὄρκον και τὴν τοῦ δόντος ἐκείνη τὸν ὄρκον εὐθήθειαν, πατρὸς τετυχηκῶς και ἀνθ' Ἴπποθωντίδος ἐν Ἀκαμαντίδι φυλῆ γεγονώς, οὐκ ἀγαπᾶ Βοιωτὸς οὐτοσί, ἀλλὰ και δίκας ἐμοὶ δὴ ἢ τρεῖς εἴληχεν ἀργυρίου πρὸς αἷς και πρότερόν μ' ἐσυκοφάντει. καίτοι πάντας οἶμαι
26 τοῦθ' ὑμᾶς εἰδέναι, τίς ἦν χρηματιστῆς ὁ πατήρ. ἐγὼ δ' εἰ ἄσω ταῦτα. ἀλλ' εἰ δίκαι' ὁμώμοκεν ἡ μήτηρ ἡ τούτων, ἐπ' αὐτοφώρῳ συκοφάντην ἐπιδεικνύει τοῦτον ταῖς δίκαις ταύταις. εἰ γὰρ οὕτω δαπανηρὸς ἦν, ὥστε γάμῳ γεγαμηκῶς τὴν ἐμὴν μητέρα, ἑτέραν εἶχε γυναῖκα, ἧς ὑμεῖς ἐστέ, και δὴ οἰκίας ᾤκει, πῶς ἂν ἀργύριον τοιοῦτος ὧν κατέλιπεν;

- 27 Οὐκ ἀγνοῶ τοίνυν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι Βοιωτὸς οὗτος δίκαιον μὲν οὐδὲν ἔξει λέγειν, ἤξει δ' ἐπὶ ταῦθ' ἄπειρ' ἀεὶ λέγει, ὡς ἐπηρέαζ' ὁ πατήρ αὐτῷ πειθόμενος ὑπ' ἐμοῦ, ἀξιοὶ δ' αὐτὸς ὡς δὴ πρεσβύτερος [ἄν] τοῦνομ' ἔχειν τὸ τοῦ πατρὸς πάππου. παρὸς δὴ ταῦτ' ἀκοῦσαι βέλτιον ὑμᾶς βραχέα. ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτον, ὅτ' οὐπω συγγενῆς ἦν ἐμοί, ὄρων ὥσπερ ἄν ἄλλον τιν' οὕτωςί, νεώτερον ὄντ' ἐμοῦ καὶ συχνοῦ, ὅσ' ἐξ ὕψεως, οὐ μὴν ἰσχυρίζομαι τούτῳ· καὶ γὰρ εὐηθες.
- 28 ἀλλ' εἰ τις ἔροιτο Βοιωτὸν τουτονί, ὅτ' ἐν Ἰπποθωντίδι φυλῇ χορεύειν ἠέλους, οὐπω τοῦ πατρὸς εἶναι φάσκων υἱὸς τοῦ ἐμοῦ, τί σπαντὸν ἔχειν δικαίως ἄν θείης ὄνομα; εἰ γὰρ Μαντίθεον, οὐκ ἄν διὰ τοῦτό γε φαίης ὅτι πρεσβύτερος εἰ ἐμοῦ. ὅς γὰρ οὐδὲ τῆς φυλῆς τότε σοὶ προσήκειν ἡγοῦ τῆς ἐμῆς, πῶς ἄν τοῦ 1003
- 29 γε πάππου τοῦμοῦ ἡμφεσβήτεις; ἔτι δ' ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸν μὲν τῶν ἐτῶν χρόνον οὐδεὶς οἶδεν ὑμῶν· ἐγὼ μὲν γὰρ ἐμοὶ πλείον', οὗτος δ' ἑαυτῷ φήσει· τὸν δὲ τοῦ δικαίου λόγον πάντες ἐπίστασθε. ἔστι δ' οὗτος τίς; ἀφ' οὗ παλῆδας ἐποιήσατο τούτους ὁ πατήρ, ἀπὸ τούτου καὶ νομίζεσθαι. πρότερον τοίνυν ἐμ' εἰς τοὺς δημότας ἐνέγραψε Μαντίθεον, πρὶν εἰσαγαγεῖν τοῦτον εἰς τοὺς φράτερας. ὥστ' οὐ τῷ χρόνῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ δικαίῳ πρεσβεῖον ἔχοιμ' ἄν ἐγὼ τοῦνομα τοῦτ'
- 30 εἰκότως. εἴεν. εἰ δέ τίς σ' ἔροιτ' „εἰπέ μοι Βοιωτέ, πόθεν νῦν Ἀκαμαντίδος φυλῆς γέγονας καὶ τῶν δήμων Θορίκιος καὶ υἱὸς Μαντίου, καὶ τὸ μέρος τῶν ὑπ' ἐκείνου καταλειφθέντων ἔχεις;“ οὐδὲν ἄν ἄλλ' ἔχῃς εἰπεῖν, πλὴν ὅτι καμὲ ζῶν ἐποιήσατο Μαντίας. τί τεκμήριον, εἰ τις ἔροιτ', ἢ μαρτύριον [ἔστι] σοὶ τούτου; εἰς τοὺς φράτεράς μ' εἰσήγαγε, φήσειας ἄν. τί οὖν

- σ' ἐνέγραψ' ὄνομ', εἰ τις ἔροιτο, Βοιωτὸν ἂν εἰποις·
 31 τοῦτο γὰρ εἰσήχθης. οὐκοῦν δεινὸν, εἰ τῆς μὲν πό-
 λεως καὶ τῶν ὑπ' ἐκείνου καταλειφθέντων διὰ τοῦ-
 νομα τοῦτο μέτεστί σοι, τοῦτο δ' ἀξιοῖς ἀφελῆσαι ἕτερον
 μεταθέσθαι σαυτῷ. φέρ', εἰ σ' ὁ πατήρ ἀξιώσειεν
 ἀναστάς, ἢ μένειν ἐφ' οὗ σ' αὐτὸς ἐποιήσατ' ὄνομα-
 τος, ἢ πατέρ' ἄλλον σαυτοῦ φάσκειν εἶναι, ἅρ' οὐκ
 ἂν μέτρι' ἀξιούην δοκοίη; ταῦτ' αὖτις ἐγὼ σ'
 ἀξιῶ, ἢ πατρὸς ἄλλου σαυτὸν παραγράφειν, ἢ τοῦνομ'
 32 ἔχειν ὃ κείνος ἔδωκέ σοι. νῆ Δί', ἀλλ' ὕβρει καὶ ἐπη-
 ρεῖα τινὶ τοῦτ' ἐτέθη σοι. ἀλλὰ πολλάκις μὲν, ὅτ' 1004
 οὐκ ἐποιεῖθ' ὁ πατήρ τούτους, ἔλεγον οὗτοι ὡς οὐδὲν
 χεῖρους εἶσιν οἱ τῆς μητρὸς τῆς τούτου συγγενεῖς τῶν
 τοῦ πατρὸς τοῦμοῦ. ἔστιν δ' ὁ Βοιωτὸς ἀδελφοῦ τῆς
 τούτου μητρὸς ὄνομα. ἐπειδὴ δ' εἰσάγειν ὁ πατήρ
 τούτους ἠναγκάζετο, ἐμοῦ προεισηγμένου Μαντιθέου,
 οὕτω τοῦτον εἰσάγει Βοιωτόν, τὸν ἀδελφὸν δ' αὐτοῦ
 Πάμφιλον. ἐπεὶ σὺ δεῖξον, ὅστις Ἀθηναίων ταῦτ'
 ὄνομα [τοῖς] αὐτοῦ παισὶν ἔθετο δυοῖν· κὰν δεῖξῃς,
 ἐγὼ συγχωρήσω δι' ἐπήρειάν σοι τοῦτο τοῦνομα θέ-
 33 σθαι τὸν πατέρα. καίτοι εἰ γε τοιοῦτος ἦσθα, ὥστε
 ποιήσασθαι μὲν σαυτὸν ἀναγκάσαι, ἐξ ὅτου δ' ἀρέσεις
 ἐκείνῳ τρόπου μὴ σκοπεῖν, οὐκ ἦσθ' οἶον δεῖ τὸν
 προσήκοντ' εἶναι περὶ τοὺς γονέας, οὐκ ὦν δ' οὐκ ἐπη-
 ρεάζου δικαίως ἂν, ἀλλ' ἀπωλώλεις. ἢ δεινὸν γ' ἂν
 εἶη, εἰ κατὰ μὲν τῶν ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ νομιζο-
 μένων παίδων οἱ περὶ τῶν γονέων ἰσχύσουσι νόμοι,
 κατὰ τῶν δ' αὐτοὺς εἰσβιαζομένων ἄκοντας ποιεῖσθαι,
 ἄκυροι γενήσονται.
 34 Ἄλλ' ὦ χαλεπώτατε Βοιωτέ, μάλιστα μὲν ὦν πρᾶτ-
 τεις πάντων παῦσαι, εἰ δ' ἄρα μὴ βούλει, ἐκείνῳ γε

πρὸς Διὸς πιθοῦ· παῦσαι μὲν σαυτῶ παρέχων πρά-
 γματα, παῦσαι δ' ἐμὲ συνοφαντῶν, ἀγάπα δ' ὅτι σοι
 πόλις, οὐσία, πατήρ γέγονεν. οὐδεὶς ἀπελαύνει σ' ἀπὸ
 τούτων, οὔκουν ἔγωγε. ἀλλ' ἂν μὲν, ὥσπερ εἶναι φῆς
 ἀδελφός, καὶ τὰ ἔργ' ἀδελφοῦ ποιῆς, δόξεις εἶναι συγ-
 γενής, ἂν δ' ἐπιβουλεύῃς δικάζῃ φθονῆς βλασφημῆς,
 δόξεις εἰς ἀλλότρι' ἐμπεσὼν ὥς οὐ προσήκουσιν οὔτω
 35 χρῆσθαι. ἐπεὶ ἔγωγ' οὐδ' εἰ τὰ μάλισθ' ὁ πατήρ ὄντα 1006
 σ' ἑαυτοῦ μὴ ἐποιεῖτ' ἀδικῶ. οὐ γὰρ ἐμοὶ προσήκεν
 εἰδέναι, τίνες εἰσὶν υἱεῖς ἐκείνου, ἀλλ' ἐκείνῳ δεῖξαι,
 τίς ἐμοὶ νομιστέον ἔστ' ἀδελφόν. ὃν μὲν τοίνυν οὐκ
 ἐποιεῖτό σε χρόνον, οὐδ' ἐγὼ προσήκονθ' ἡγούμην,
 ἐπειδὴ δ' ἐποιήσατο, κἀγὼ νομίζω. τί τούτου σημεῖον;
 τῶν πατρῶων ἔχεις τὸ μέρος μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς τε-
 λευτήν· λερῶν, ὀσίων μετέχεις· ἀπάγει σ' οὐδεὶς ἀπὸ
 τούτων. τί βούλει; ἂν δὲ φῆ δεινὰ πάσχειν καὶ κλάη
 καὶ ὀδύρηται καὶ κατηγορῆ μου, ἃ μὲν ἂν λέγῃ, μὴ
 πιστεύετε· οὐ γὰρ δίκαιον μὴ περὶ τούτων ὄντος
 τοῦ λόγου νυνί· ἐκεῖνο δ' ὑπολαμβάνετε, ὅτι οὐδὲν
 ἔστ' αὐτῶ ἤττον δίκην λαμβάνειν Βοιωτῶ κληθέντι.
 36 τί οὖν φιλονικεῖς; μηδαμῶς· μὴ ἔχ' οὔτω πρὸς ἡμᾶς
 ἐθελέχθρως· οὐδὲ γὰρ ἐγὼ πρὸς σέ, ἐπεὶ καὶ νῦν,
 ἵνα μηδὲ τοῦτο λάθῃ σε, ὑπὲρ σοῦ λέγω μᾶλλον,
 ἀξιῶν μὴ ταῦτόν ἔχειν ὄνομ' ἡμᾶς. εἰ γὰρ μηδὲν
 ἄλλο, ἀνάγκη τὸν ἀκούσαντ' ἐρέσθαι πότερος, δὴ
 ἂν ὡς ἰ Μαντίθεοι Μαντίου. οὐκοῦν, ὃν ἠναγκάσθη
 ποιήσασθαι, σὲ ἂν λέγῃ, ἐρεῖ. τί οὖν ἐπιθυμεῖς τού-
 των; ἀνάγκωδι δέ μοι λαβῶν δύο ταυτασί μαρτυ-
 ρίας, ὥς ἐμοὶ Μαντίθεον καὶ τούτῳ Βοιωτὸν ὁ πατήρ
 ὄνομ' ἔθετο.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ

- 37 ((Λοιπὸν ἡγοῦμαι τοῦθ' ὑμῖν ἐπιδειξαι ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὡς οὐ μόνον εὐορκήσετε, ἂν ἀγῶ λέγω ψηφίσησθε, ἀλλὰ καὶ ὡς οὗτος αὐτὸς αὐτοῦ κατέγνω Βοιωτὸν, ἀλλ' οὐ Μαντίθεον ὄνομα δικαίως ἂν ἔχειν. 1006
λαχόντος γὰρ ἐμοῦ τὴν δίκην ταύτην Βοιωτῷ Μαντίου Θορικίῳ, ἐξ ἀρχῆς τ' ἠντεδίκει καὶ ὑπώμνυθ' ὡς ὢν Βοιωτός, καὶ τὸ τελευταῖον, ἐπεὶ οὐκέτ' ἐνὴν αὐτῷ διακρούσασθαι, ἐρήμην ἐάσας καταδικαιτῆσαι, σκέψασθε
- 38 πρὸς θεῶν τί ἐποίησεν· ἀντιλαγχάνει μοι τὴν μὴ οὔσαν Βοιωτὸν αὐτὸν προσαγορεύσας. καίτοι ἐξ ἀρχῆς τ' ἔδει ἕαν αὐτὸν τελέσασθαι τὴν δίκην κατὰ Βοιωτοῦ, εἴπερ μηδὲν προσῆκεν αὐτῷ τούνοματος, ὕστερόν τε μὴ αὐτὸν φαίνεσθαι ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ ἀντιλαγχάνοντα τὴν μὴ οὔσαν. ὃς οὖν αὐτὸς αὐτοῦ κατέγνω δικαίως ἂν εἶναι Βοιωτός, τί ὑμᾶς ἀξιώσει τοὺς ὁμωμοκότας ψηφίζεσθαι; ὡς δὲ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὴν ἀντίληξιν καὶ τὸ ἐγκλημα τουτί.

ΑΝΤΙΑΗΞΙΣ. ΕΓΚΛΗΜΑ.)

- 39 Εἰ μὲν τοίνυν οὗτος ἔχει δεῖξαι νόμον, ὃς ποιεῖ κυρίους εἶναι τοὺς παῖδας τοῦ ἑαυτῶν ὀνόματος, ἃ λέγει νῦν οὗτος ὀρθῶς ἂν ψηφίζοισθε. εἰ δ' ὁ μὲν νόμος, ὃν πάντες ἐπίστασθ' ὁμοίως ἐμοί, τοὺς γονέας ποιεῖ κυρίους οὐ μόνον θεῖσθαι τούνομ' ἐξ ἀρχῆς, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐξαλειψαὶ βούλωνται κάποκηρῶσαι, ἐπέδειξα δ' ἐγὼ τὸν πατέρ', ὃς κύριος ἦν ἐκ τοῦ νόμου, τούτῳ μὲν Βοιωτὸν, ἐμοὶ δὲ Μαντίθεον θέμενον, πῶς ὑμῖν ἔστιν ἄλλο τι πλὴν ἀγῶ λέγω ψηφίσασθαι;
- 40 ἀλλὰ μὴν ὦν γ' ἂν μὴ ὦσι νόμοι, γνώμη τῆ δικαιοσύνης

δικάσειν ὁμομόκατε, ὥστ' εἰ μηδεὶς ἦν περὶ τούτων
 κείμενος νόμος, κἄν οὕτω δικαίως πρὸς ἐμοῦ τὴν ψῆφον
 ἔθεσθε. τίς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὅστις ταῦτ' ὄνομα [τοῖς] 1007
 αὐτοῦ παισὶ τέθειται δυοῖν; τίς δ', ᾧ μήπω παῖδες
 41 εἰσὶ, θήσεται; οὐδεὶς δῆπου. οὐκοῦν δὲ δίκαιον τῆ
 γνώμη τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν παισὶν ὑπειλήφατε, τοῦτο
 καὶ περὶ ἡμῶν εὐσεβεῖς γινῶναι. ὥστε καὶ κατὰ τὴν
 δικαιοτάτην γνώμην καὶ κατὰ τοὺς νόμους καὶ κατὰ
 τοὺς ὅρκους ((καὶ κατὰ τὴν τούτου προσομολογίαν)),
 ἐγὼ μὲν μέτρι' ὑμῶν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δέομαι καὶ
 δίκαι' ἀξιῶ, οὗτος δ' οὐ μόνον οὐ μέτρια, ἀλλ' οὐδ'
 εἰωθότα γίνεσθαι.

XL.

ΠΡΟΣ ΒΟΙΩΤΟΝ ΠΕΡΙ ΠΡΟΙΚΟΣ
 ΜΗΤΡΩΙΑΣ.

ΤΠΟΘΕΣΙΣ.

Καὶ οὗτος παρὰ τοῦ αὐτοῦ καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν δὲ λόγος
 εἴρηται. καὶ τὰ μὲν ἄλλα πάντα ταῦτά, ἡ Πλαγγών, ὁ ὄρκος,
 ἡ τῶν παίδων ἀναγκαῖα ποιήσις. ἀποθανόντος δὲ τοῦ Μαν-
 τίου, οἱ παῖδες ὄντες τρεῖς, Μαντίθεος ὁ ἐκ τῆς νόμου γα-
 μηθείσης καὶ Βοιωτὸς καὶ Πάμφιλος οἱ ἐκ τῆς Πλαγγόνος,
 ἐνέμοντο τὴν οὐσίαν. φάσκοντος δὲ τοῦ Μαντιθέου προῖκα
 ἑαυτῶ μητρῶαν ὀφείλεσθαι, Βοιωτὸς καὶ Πάμφιλος καὶ αὐτοὶ
 προικὸς ἡμφισβήτησαν, ὡς καὶ τῆς Πλαγγόνος εἰσενεγκαμένης
 2 εἰς τὸν οἶκον τοῦ Μαντίου μυᾶς ἑκατόν. συνέδοξεν οὖν
 αὐτοῖς νειμασθαι πάντ' ἐπ' ἴσης πλὴν τῆς οἰκίας, ἐν' ὅπο-
 τέρων ἂν ἡ μήτηρ φανῆ προῖκ' εἰσενεγκαμένη, τούτοις ἀπὸ
 τῆς οἰκίας ἀποδοθῆ τὸ ἀργύριον, καὶ πλὴν τῶν ἀνδραπόδων.

ὅπως οἱ περὶ τὸν Βοιωτὸν, ἐὰν ἐπιζητήσῃ· τι τῶν ἔνδον, 100ε
 ἔχουσιν ἔλεγχον. μετὰ ταῦτ' ἀντενεκάλεσαν ἀλλήλοις, ὁ μὲν
 Μαντιθέος ὑπὲρ τῆς μητρῴας οὐσίας, ἐκεῖνοι δ' ὑπὲρ ἄλλων
 τινῶν. καὶ ὁ διαιτητῆς Μαντιθέου μὲν ἀπεδιαίτησε, Βοιωτοῦ
 δὲ κατεδιαίτησεν ἐρήμην. λαγχάνει δὴ Μαντιθέος καὶ εἰς τὸ
 δικαστήριον αὐτῷ τὴν αὐτὴν δίκην, ἀπαιτῶν τὴν προῖκα.

Πάντων ἐστὶν ἀνιαρότατον ὧ ἄνδρες δικασταί,
 ὅταν τις ὀνόματι μὲν ἀδελφὸς προσαγορευθῇ τινῶν,
 τῷ δ' ἔργῳ ἐχθροὺς ἔχη τούτους, καὶ ἀναγκάζεται
 πολλὰ καὶ δεινὰ παθῶν ὑπ' αὐτῶν εἰσιέναι εἰς δικα-
 2 στήριον, ὃ νῦν ἐμοὶ συμβέβηκεν. οὐ γὰρ μόνον ἀτύ-
 χημά μοι ἐξ ἀρχῆς ἐγένετο, διότι Πλαγγῶν ἡ τούτων
 μήτηρ ἐξαπατήσασα τὸν πατέρα μου καὶ ἐπιορκήσασα
 φανερώς, ἠνάγκασεν αὐτὸν ὑπομεῖναι τούτους ποιήσα-
 σθαι, καὶ διὰ τοῦτο τὰ δύο μέρη τῶν πατρῴων ἀπε-
 στερήθην· ἀλλὰ πρὸς τούτοις ἐξελέηλαμαι μὲν ἐκ τῆς
 πατρῴας οἰκίας ὑπὸ τούτων, ἐν ἧ καὶ ἐγενόμην καὶ
 ἐτρέφην, καὶ εἰς ἣν οὐχ ὁ πατήρ αὐτούς ἀλλ' ἐγὼ
 3 τελευτήσαντος ἐκείνου παρεδεξάμην, ἀποστεροῦμαι δὲ 1009
 τὴν προῖκα τῆς ἐμαντοῦ μητρός, περὶ ἧς νυνὶ δικά-
 ζομαι, αὐτὸς μὲν τούτοις δίκας ὑπὲρ ὧν ἐνεκάλουν μοι
 πάντων δεδωκώς, πλὴν εἴ τινα νῦν ἕνεκα τῆς δίκης
 ταύτης ἀντειλήχασί μοι συκοφαντοῦντες, ὧς καὶ ὑμῖν
 ἔσται καταφανές, παρὰ δὲ τούτοις ἐν ἕνδεκα ἔτεσιν οὐ
 δυνάμενος τυχεῖν τῶν μετρίων, ἀλλὰ νῦν εἰς ὑμᾶς
 4 [βοηθούς] καταπεφευγώς. δέομαι οὖν ἀπάντων ὑμῶν
 ὧ ἄνδρες δικασταί, μετ' εὐνοίας τέ μου ἀκοῦσαι οὕτως
 ὅπως ἂν δύνωμαι λέγοντος, κἄν ὑμῖν δεινὰ δοκῶ πε-
 πονθέναι, συγγνώμην ἔχειν μοι ζητοῦντι κομίσασθαι
 τὰμαντοῦ, ἄλλως τε καὶ εἰς θυγατρὸς ἐκδοσιν· συνέβη

γάρ μοι δεηθέντος τοῦ πατρὸς ὀκτωκαιδεκέτη γῆμαι,
 5 καὶ διὰ τοῦτο εἶναί μοι θυγατέρα ἤδη ἐπίγαμον. ὥστ'
 ἔμοι μὲν δικαίως ἂν ἀδικουμένων διὰ πολλὰ βοηθή-
 σαιτε, τούτοις δ' εἰκότως ἂν ὀργίζοισθε· οἵτινες, ὡ γῆ
 καὶ θεοί, ἐξὸν αὐτοῖς τὰ δίκαια ποιήσασι μὴ εἰσιέναι
 εἰς δικαστήριον, οὐκ αἰσχύνονται μὲν ἀναμιμνήσκοντες
 ὑμᾶς, εἴ τι ἢ ὁ πατήρ ἡμῶν μὴ ὀρθῶς διεπράξατο, ἢ
 οὔτοι εἰς ἐκεῖνον ἡμαρτον, ἀναγκάζουσι δ' ἐμὲ δικά-
 ζεσθαι αὐτοῖς. ἵνα δ' ἀκριβῶς εἰδήτε, ὡς οὐκ ἐγὼ
 τούτου αἰτιὸς εἰμι ἀλλ' οὔτοι, ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν, ὡς ἂν
 ἐν βραχυτάτοις δύνωμαι, διηγῆσομαι τὰ πραχθέντα.

6 Ἡ γὰρ μήτηρ ἢ ἐμῆ ὡ ἄνδρες δικασταί, θυγάτηρ
 μὲν ἦν Πολυαράτου Χολαργέως, ἀδελφῆ δὲ Μενεξένου
 καὶ Βαθύλλου καὶ Περιάνδρου. ἐκδόντος δ' αὐτὴν τοῦ
 πατρὸς Κλεομέδοντι τῷ Κλέωνος υἱεὶ, καὶ προῖκα τά-
 λαντον ἐπιδόντος, τὸ μὲν πρῶτον τούτῳ συνώκει· γε-
 1010 νομένων δ' αὐτῇ τριῶν μὲν θυγατέρων, υἱοῦ δ' ἑνὸς
 Κλέωνος, καὶ μετὰ ταῦτα τοῦ ἀνδρὸς αὐτῇ τελευτή-
 σαντος, ἀπολιποῦσα τὸν οἶκον καὶ κομισαμένη τὴν
 7 προῖκα, πάλιν ἐκδόντων αὐτὴν τῶν ἀδελφῶν Μενεξέ-
 νου καὶ Βαθύλλου (ὁ γὰρ Περιάνδρος ἔτι παῖς ἦν)
 καὶ τὸ τάλαντον ἐπιδόντων, συνώκησε τῷ ἐμῷ πατρί.
 καὶ γίγνομαι αὐτοῖς ἐγὼ τε καὶ ἄλλος ἀδελφὸς νεώτερος
 ἐμοῦ, ὃς ἔτι παῖς ὢν ἐτελεύτησεν. ὡς δ' ἀληθῆ λέγω,
 περὶ τούτων ὑμῖν πρῶτον τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

8 Τὴν μὲν τοίνυν μητέρα τὴν ἐμὴν οὕτως ὁ πατήρ
 μου γήμας εἶχε γυναικα ἐν τῇ οἰκίᾳ τῇ ἑαυτοῦ, ἐμὲ τε
 ἐπαίδευε καὶ ἡγάπα, ὥσπερ καὶ ὑμεῖς ἅπαντες τοὺς
 ὑμετέρους παῖδας ἀγαπᾶτε. τῇ δὲ τούτων μητρὶ Πλαγ-

γόνι ἐπλησίαζεν ὄντινα δὴ ποτ' οὖν τρόπον· οὐ γὰρ
 9 ἐμὸν τοῦτο λέγειν ἐστὶ. καὶ οὕτως οὐ πάντα γε ἦν
 ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας κεκρατημένος, ὥστ' οὐδὲ τῆς μη-
 τρὸς τῆς ἐμῆς ἀποθανούσης ἠξίωσεν αὐτὴν εἰς τὴν
 οἰκίαν παρ' ἑαυτὸν εἰσδέξασθαι, οὐδὲ τούτους, ὡς
 υἱεὶς εἰσιν αὐτοῦ, πεισθῆναι· ἀλλὰ τὸν μὲν ἄλλον χρό-
 νον οὗτοι διῆγον οὐκ ὄντες τοῦμοῦ πατρός, ὡς καὶ
 ὑμῶν οἱ πολλοὶ ἴσασι, ἐπειδὴ δ' οὗτος αὐξηθεὶς καὶ
 μεθ' αὐτοῦ παρασκευασάμενος ἐργαστήριον συκοφαν-
 τῶν, ὧν ἡγεμῶν ἦν Μνησικλῆς καὶ Μενεκλῆς ἐκεῖνος
 ὁ τὴν Νίνον ἐλῶν, μεθ' ὧν οὗτος ἐδικάζετό μου τῷ
 10 πατρὶ φάσκων υἱὸς εἶναι ἐκείνου, συνόδων γιγνομένων
 πολλῶν ὑπὲρ τούτων, καὶ τοῦ πατρὸς οὐκ ἂν φάσκον-
 τος πεισθῆναι, ὡς οὗτοι γεγόνασι ἐξ αὐτοῦ, τελευ- 1011
 τῶσα ἢ Πλαγγῶν ὧ ἄνδρες δικασταί (πάντα γὰρ εἰρή-
 σεται τάληθῃ πρὸς ὑμᾶς) μετὰ τοῦ Μενεκλέους ἐνε-
 δρεύσασα τὸν πατέρα μου καὶ ἐξαπατήσασα ὄρκῳ, ὃς
 μέγιστος δοκεῖ καὶ δεινότατος παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις
 εἶναι, ὡμολόγησε τριάκοντα μνᾶς λαβοῦσα τούτους μὲν
 τοῖς αὐτῆς ἀδελφοῖς εἰσποιήσειν υἱεὶς, αὐτῇ δ', ἂν
 πρὸς τῷ δαιτητῇ προκαλῆται αὐτὴν ὁ πατήρ μου ὁμῶ-
 σαι ἢ μὴν τοὺς παῖδας ἐξ αὐτοῦ γεγυμέναι, οὐ δέξε-
 σθαι τὴν πρόκλησιν· τούτων γὰρ γενομένων οὔτε τού-
 τος ἀποστερήσεσθαι τῆς πόλεως, τῷ τε πατρὶ μου
 οὐκέτι δυνήσεσθαι αὐτοὺς πράγματα παρέχειν, τῆς μη-
 11 τρὸς αὐτῶν οὐ δεξαμένης τὸν ὄρκον. συγχωρηθέντων
 δὲ τούτων — τί ἂν ὑμῖν μακρολογίην; ὡς γὰρ πρὸς
 τὸν δαιτητὴν ἀπήντησε, παραβᾶσα πάντα τὰ ὡμολογη-
 μένα ἢ Πλαγγῶν, δέχεται τε τὴν πρόκλησιν καὶ ὁμνυ-
 σιν ἐν τῷ Δελφινίῳ ἄλλον ὄρκον ἐναντίον τῷ προ-
 τέρω, ὡς καὶ ὑμῶν οἱ πολλοὶ ἴσασι· περιβόητος γὰρ ἢ

πρᾶξις ἐγένετο. καὶ οὕτως ὁ πατήρ μου διὰ τὴν ἑαυτοῦ
 πρόκλησιν ἀναγκασθεὶς ἐμμεῖναι τῇ διαίτῃ, ἐπὶ μὲν τοῖς
 γεγεννημένοις ἠγανάκτει καὶ βαρέως ἔφερε, καὶ εἰς τὴν
 οἰκίαν οὐδ' ὡς εἰσδέξασθαι τούτους ἤξλωσεν, εἰς δὲ
 τοὺς φράτερας ἠναγκάσθη εἰσαγαγεῖν. καὶ τοῦτον μὲν
 12 ἐνέγραψε Βοιωτὸν, τὸν δ' ἕτερον Πάμφιλον. ἐμὲ δ'
 εὐθύς ἐπειθε περὶ ὀκτωκαίδεκ' ἔτη γεγεννημένον τὴν
 Εὐφήμου γῆμαι θυγατέρα, βουλόμενος παῖδας ἐξ ἐμοῦ
 γενομένους ἐπίδειν. ἐγὼ δ' ὡ ἄνδρες δικασταὶ νομί-
 ζων δεῖν καὶ πρότερον καὶ ἐπειδὴ οὗτοι ἐλύπουν αὐτὸν 1012
 δικαζόμενοι καὶ πράγματα παρέχοντες, ἐμὲ τούναντιον
 εὐφραίνειν ἅπαντα ποιοῦνθ' ὅσ' ἐκείνῳ χαριεῖσθαι
 13 μέλλοιμι, ἐπέισθην αὐτῷ. γῆμαντος δέ μου τὸν τρό-
 πον τοῦτον, ἐκεῖνος μὲν τὸ θυγάτριόν μοι ἐπίδων γε-
 νόμενον, οὐ πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον ἀρρωστήσας ἐτε-
 λεύτησεν· ἐγὼ δ' ὡ ἄνδρες δικασταὶ ζῶντος μὲν τοῦ
 πατρὸς οὐδὲν ᾤμην δεῖν ἐναντιοῦσθαι αὐτῷ, τελευτή-
 σαντος δ' ἐκείνου εἰσεδεξάμην τε τούτους εἰς τὴν οἰ-
 κίαν καὶ τῶν ὄντων ἀπάντων μετέδωκα, οὐχ ὡς ἀδελ-
 φοῖς οὖσιν (οὐδὲ γὰρ ὑμῶν τοὺς πολλοὺς λελήθασιν
 ὃν τρόπον οὗτοι γέγονασιν), νομίζων δ' ἀναγκαῖον
 εἶναι μοι, ἐπειδὴ ὁ πατήρ ἐξηπατήθη, πείθεσθαι τοῖς
 14 νόμοις τοῖς ὑμετέροις. καὶ οὕτως ὑπ' ἐμοῦ εἰς τὴν
 οἰκίαν εἰσδεχθέντες, ὡς ἐνεμόμεθα τὰ πατρῷα, ἀξιοῦν-
 τος ἐμοῦ ἀπολαβεῖν τὴν τῆς μητρὸς προῖκα ἀντενεκά-
 λουν καὶ οὗτοι, καὶ ἔφασαν ὀφείλεσθαι καὶ τῇ αὐτῶν
 μητρὶ τὴν ἴσῃν προῖκα. συμβουλευσάντων δ' ἡμῖν τῶν
 παρόντων, τὰ μὲν ἄλλα πάντα ἐνειμάμεθα, τὴν δ' οἰ-
 κίαν καὶ τοὺς παῖδας τοὺς διακόνους τοῦ πατρὸς ἔξαι-
 15 ρέτους ἐποίησάμεθα, ἵν' ἐκ μὲν τῆς οἰκίας, ὁποτέρους
 ἂν ἡμῶν φαίνεται ὀφειλομένη ἢ προίξ, οὗτοι αὐτὴν

κομίσωνται, ἐκ δὲ τῶν παίδων κοινῶν ὄντων, ἐάν τι οὗτοι τῶν πατρῶων ἐπιζητῶσι, πυνθάνωνται, καὶ βασανίζοντες αὐτούς καὶ ἄλλῳ ὄτῳ ἂν τρόπῳ βούλωνται ζητοῦντες. ὅτι δὲ καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, ἐκ τούτων τῶν μαρτυριῶν εἴσεσθε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

1018

- 16 Μετὰ ταῦτα τοίνυν οὗτοί τ' ἐμοὶ δίκας ἔλαχον ὑπὲρ ὧν ἐνεκάλουν κἀγὼ τούτοις ὑπὲρ τῆς προικός. καὶ τὸ μὲν πρῶτον παραγραψάμενοι Σόλωνα Ἐρχιέα διαιτητὴν τούτῳ ἐπετρέψαμεν δικάσαι περὶ ὧν ἐνεκαλοῦμεν ἀλλήλοις· ὡς δ' οὐκ ἀπῆντων οὗτοι, ἀλλ' ἐφυγοδίκουν καὶ χρόνος διετρίβετο συχνός, τῷ μὲν Σόλωνι συνέβη τελευτῆσαι τὸν βίον, οὗτοι δὲ πάλιν ἐξ ὑπαρχῆς λαγχάνουσί μοι τὰς δίκας, καὶ ἐγὼ τούτῳ, προσκαλεσάμενος αὐτὸν καὶ ἐπιγραψάμενος ἐπὶ τὸ ἔγκλημα Βοιωτὸν· τούτο γὰρ αὐτῷ ὁ πατήρ ἔθετο τοῦ-
- 17 νομα. περὶ μὲν οὖν ὧν οὗτοί μοι ἐδικάζοντο, παρόντος τούτου καὶ ἀντιδικοῦντος καὶ οὐκ ἔχοντος ἐπιδειξάι οὐδὲν ὧν ἐνεκάλουν, ἀπεδιήτησέ μου ὁ διαιτητής· καὶ οὗτος συνειδὼς αὐτῷ ἀδίκως ἐγκαλοῦντι οὔτε ἐφῆκεν εἰς τὸ δικαστήριον, οὔτε νῦν περὶ ἐκείνων εἰληχέ μοι δίκην οὐδεμίαν, ἀλλὰ περὶ ἄλλων τινῶν, λύσειν τοῖς ἐγκλήμασι τούτοις τὴν δίκην ταύτην οἰόμενος. ἦν δ' ἐγὼ τοῦτον ἐδίωκον τότε περὶ τῆς προικός, ἐπιδημοῦντος τούτου ἐνθάδε καὶ οὐκ ἀπαντήσαντος πρὸς τὸν
- 18 διαιτητὴν, ἐρήμην κατεδιήτησεν αὐτοῦ. οὗτος δ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ οὔτε ἤντεδίκει τότε παρῶν οὔτ' ἐφη με καταδιαιτησασθαι τὴν δίκην αὐτοῦ· οὐ γὰρ εἶναι Βοιωτὸν αὐτῷ ὄνομα, ἀλλὰ Μαντίθεον, καὶ οὕτως ὀνόματι ἀμφισβητῶν ἔργῳ τὴν προικὰ με τῆς μητρὸς ἀπο-

στερεῖ. ἀπορῶν δ' ἐγὼ τί ἂν τις χρῆσαιτο τῷ πράγματι, οὕτω κάλιν τὴν αὐτὴν δίκην λαχῶν αὐτῷ Μαντιθέῳ ἐνδεκάτῳ ἔτει νῦν εἰς ὑμᾶς καταπέφενγα. ὡς 1014 δὲ καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται τὰς περὶ τούτων μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

- 19 Ὅτι μὲν τοίνυν ὧ ἄνδρες δικασταὶ ἦ τε μήτηρ μου τάλαντον ἐπενεγκαμένη προῖκα, ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν τῶν αὐτῆς, ὥσπερ οἱ νόμοι κελεύουσι, συνώκησε τῷ πατρί, καὶ ὃν τρόπον ἐγὼ τούτους εἰσεδεξάμην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς τελευτήσαντος, καὶ ὅτι ἀπέφυγον αὐτοὺς τὰς δίκας ἕς μοι ἐνεκάλουν, ταῦτα μὲν πάντα καὶ μεμαρτύρηται ὑμῖν καὶ ἐπιδέδεικται. Ἴθι δὴ λαβὲ καὶ τὸν περὶ τῆς προικὸς νόμον τουτονί.

ΝΟΜΟΣ.

- 20 Οὕτω τοίνυν τοῦ νόμου ἔχοντος, οἶμαι τουτονί Βοιωτὸν ἢ Μαντίθεον, ἢ ὅ τι ποτ' ἄλλο χαίρει προσ-αγορευόμενος, δικαίαν μὲν ἀπολογία καὶ ἀληθινὴν οὐδεμίαν ἔξιν εἰπεῖν, ἐπιχειρήσειν δὲ τῇ τόλμῃ καὶ τῇ θρασύτητι τῇ ἑαυτοῦ πιστεύοντα περιστάναι τὰς αὐτῶν συμφορὰς εἰς ἐμέ, ἅπερ καὶ ἰδίᾳ ποιεῖν εἴωθε, λέγων ὡς δημευθείσης τῆς Παμφίλου οὐσίας, ὃς ἦν πατήρ τῆς Πλαγγόνης, τὰ περιγενόμενα χρήματα ὁ πατήρ ὁ ἐμὸς ἔλαβεν ἐκ τοῦ βουλευτηρίου, καὶ οὕτως ἀποφαίνειν πειρώμενος, τὴν μὲν αὐτοῦ μητέρα ἐπενεγκαμένην προῖκα πλεῖν ἢ ἑκατὸν μνᾶς, τὴν δ' ἐμὴν
- 21 ἄπροικον φάσκων συνοικῆσαι. ταῦτα διεξιέειπεν ὧ ἄνδρες δικασταί, οὔτε μαρτυρίαν οὐδεμίαν ἐμβεβλημένον ὑπὲρ τούτων, οὔτ' ἀγνοῶν ὡς οὐδὲν ὑγιὲς λέγει, ἀλλ'

ἀκριβῶς εἰδῶς, ὅτι ὁμολογῶν μὲν ἀδικεῖν ἐν ὑμῖν οὐδεὶς
 πω ἀπέφυγε, ψευδόμενος δὲ καὶ παραγωγὰς λέγων ἤδη 1015
 τις δίκην οὐκ ἔδωκεν. Ἴν' οὖν μὴ ἔξαπατηθῆτε ὑπ'
 αὐτοῦ, βέλτιον εἶναι μοι δοκεῖ βραχέα καὶ περὶ τούτου
 21 πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν. ἔάν γὰρ λέγη, ὡς ἡ μὲν ἐμὴ μήτηρ
 οὐκ ἐπηνέγκατο προῖκα, ἡ δὲ τούτων ἐπηνέγκατο, ἐνθυ-
 μείσθ' ὅτι περιφανῶς ψεύδεται. πρῶτον μὲν γὰρ Πάμ-
 φιλος ὁ πατὴρ τῆς τούτου μητρὸς πέντε τάλαντα τῷ
 δημοσίῳ ὀφείλων ἐτελεύτησε, καὶ τοσοῦτου ἐδέησε περι-
 γενέσθαι τι τοῖς ἐκείνου παισὶ τῆς οὐσίας ἀπογραφεί-
 σης καὶ δημευθείσης, ὥστ' οὐδὲ τὸ ὄφλημα πᾶν ὑπὲρ
 αὐτοῦ ἐκτέτευσται, ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν ὁ Πάμφιλος ὀφεί-
 λων τῷ δημοσίῳ ἐγγέγραπται. πῶς οὖν οἶόν τε τὸν
 ἐμὸν πατέρα χρήματα λαβεῖν ἐκ τῆς Παμφίλου οὐσίας,
 ἢ οὐδ' αὐτὸ τὸ ὄφλημα τῇ πόλει ἱκανῆ ἐγένετο ἐκτε-
 23 σαι; ἔπειτ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐνθυμείσθ' ὅτι, εἰ τὰ
 μάλιστα περιεγένετο τὰ χρήματα ταῦτα, ὥσπερ οὗτοι
 φασιν, οὐκ ἂν ὁ ἐμὸς πατὴρ αὐτὰ ἔλαβεν, ἀλλ' οἱ τοῦ
 Παμφίλου υἱεὶς Βοιωτὸς καὶ Ἡδύλος καὶ Εὐθύδημος,
 οἳ οὐκ ἂν δήπου ἐπὶ μὲν τῷ τάλλοτριᾳ λαμβάνειν
 ὀτιανοῦν ἐποιοῦν, ὡς καὶ ὑμεῖς ἅπαντες ἴστε, τὰ δ'
 24 αὐτῶν τὸν ἐμὸν πατέρα περιεῖδον κομισάμενον. ὅτι
 μὲν τοίνυν ἢ γε τούτων μήτηρ οὐκ ἐπηνέγκατο προῖκα,
 ἀλλ' οὗτοι τοῦτο ψεύδονται, ἱκανῶς ὑμᾶς μεμαθημέναι
 νομίζω· ὅτι δ' ἡ ἐμὴ μήτηρ ἐπηνέγκατο, ῥαδίως ἐγὼ
 δεῖξω. πρῶτον μὲν γὰρ Πολυράτου θυγάτηρ ἦν, ὅς
 καὶ ὑφ' ὑμῶν ἐτιμᾶτο καὶ πολλὴν οὐσίαν ἐκέκτητο·
 ἔπειτα μεμαρτύρηται ὑμῖν, ὡς καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς
 τοσαύτην προῖκα ἐπενεγκαμένη Ἐρυξιμάχῳ συνώκησε, 1016
 25 τῷ Χαβρίου κηδεστῆ. πρὸς δὲ τούτοις φαίνεται μοι
 ἢ μήτηρ τὸ πρῶτον ἐκδοθεῖσα Κλεομέδοντι, οὗ φασι

τὸν πατέρα Κλέωνα τῶν ὑμετέρων προγόνων στρατη-
 γοῦντα, Λακεδαιμονίων πολλοὺς ἐν Πύλῳ ζῶντας λα-
 βόντα, μάλιστα πάντων ἐν τῇ πόλει εὐδοκιμῆσαι· ὥστ'
 οὔτε τὸν ἐκείνου προσήκεν υἱὸν ἄπροικον αὐτὴν γῆμαι,
 οὔτε Μενέξενον καὶ Βάθυλλον εἰκὸς ἐστίν, αὐτοὺς τε
 οὐσίαν πολλὴν κεκτημένους καὶ Κλεομέδοντος τελευ-
 τήσαντος κοιμισαμένους τὴν προίκα, ἀποστερηθῆσαι τὴν
 ἀδελφὴν τὴν ἐαυτῶν, ἀλλὰ προσθέντας αὐτοὺς ἐκδοῦ-
 ναι τῷ ἡμετέρῳ πατρὶ, καθάπερ καὶ αὐτοὶ πρὸς ὑμᾶς
 26 καὶ οἱ ἄλλοι μεμαρτυρήκασιν. χωρὶς δὲ τούτων ἐνθυ-
 μήθητε, διὰ τί ἔν ποτε ὁ πατήρ, εἴπερ ἡ μὲν ἐμῇ
 μήτηρ μὴ ἦν ἐγγυητὴ μηδ' ἠνέγκατο προίκα, ἡ δὲ
 τούτων ἠνέγκατο, τοὺς μὲν οὐκ ἔφη αὐτοῦ υἱεῖς εἶναι,
 ἐμὲ δὲ καὶ ἐποιεῖτο καὶ ἐπαίδευεν; ὅτι νῆ Δί', ὡς
 οὔτοι φήσουσιν, ἐμοὶ χαριζόμενος καὶ τῇ ἐμῇ μητρὶ
 27 τούτους ἠτίμαξεν. ἀλλ' ἐκείνη μὲν ἔτι παῖδα μικρὸν
 ἐμὲ καταλιποῦσα αὐτῇ τὸν βίον ἐτελεύτησεν, ἡ δὲ τού-
 των μήτηρ Πλαγγῶν καὶ πρότερον καὶ μετὰ ταῦτα εὐ-
 πρεπῆς τὴν ὄψιν οὐσα ἐπλησίαξεν αὐτῷ· ὥστε πολὺ
 μᾶλλον εἰκὸς ἦν αὐτὸν διὰ τὴν ζῶσαν γυναῖκα, ἧς
 ἐρῶν ἐτύγγανε, τὸν τῆς τεθνεώσης υἱὸν ἀτιμάζειν, ἢ
 δι' ἐμὲ καὶ τὴν τετελευτηκυῖαν τοὺς ἐκ τῆς ζώσης καὶ
 28 πλησιαζούσης αὐτῷ παῖδας μὴ ποιεῖσθαι. καίτοι οὗτός
 γ' εἰς τοῦτο τόλμης ἤκει, ὥστε φησὶ τὸν πατέρα μου
 δεκάτην ὑπὲρ αὐτοῦ ἐστιᾶσαι. καὶ περὶ τούτου μόνον 1017
 Τιμοκράτους καὶ Προμάχου ἐμβέβληται μαρτυρίας, οἱ
 οὔτε γένει προσήκουσί μου τῷ πατρὶ οὐδέν, οὔτε φίλοι
 ἦσαν ἐκείνῳ. οὕτω δὲ φανερῶς τὰ ψευδῆ μεμαρτυρή-
 κασιν, ὥστε δν πάντων ὑμῶν εἰδότες οὗτος δίκην
 λαχὼν ἄκοντα ἠνάγκασε ποιήσασθαι αὐτόν, τοῦτον
 οὔτοι, ὥσπερ κλητῆρες, δύο μόνοι ὄντες μαρτυροῦσι

19 δεκάτην ὑπὲρ τούτου ἐστιᾶσαι. οἷς τίς ἂν ὑμῶν πι-
 στεύσειεν; καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γε εἰπεῖν αὐτῷ ἐνδέ-
 χεται, ὡς μικρὸν μὲν ὄντα ἐποιεῖτο αὐτὸν ὁ πατήρ,
 μεῖζω δὲ γενόμενον τῇ μητρὶ ὀργισθεῖς τι τῇ τούτων
 ἠτίμαξε· πολὺ γὰρ δήπου μᾶλλον εἰώθασιν, ὧν ἂν
 αὐτοῖς διενεχθῶσι γυνή καὶ ἀνήρ, διαλλάττεσθαι διὰ
 τοὺς παῖδας, ἢ διὰ τὰς πρὸς ἑαυτοὺς ὀργὰς τοὺς κοι-
 νουὺς παῖδας πρὸς μισεῖν. ὥστ' εἰ μὲν ἐπιχειρή ταῦτα
 20 λέγειν, μὴ ἐπιτρέπετε ἀναισχυντεῖν. ἂν δὲ λέγῃ περὶ
 τῶν δικῶν ὡς ἀπεδιήτησέ μου ὁ διαιτητής, καὶ φάσκη
 ὑπ' ἐμοῦ ἀπαράσκευος ληφθῆναι, πρῶτον μὲν μέμνησθε
 ὅτι οὐκ ὀλίγος χρόνος ἐγένετο, ἐν ᾧ ἔδει παρασκευά-
 σασθαι αὐτόν, ἀλλ' ἔτη πολλά, ἐπειθ' ὅτι οὗτος ἦν ὁ
 διώκων, ὥστε πολὺ ἦν ἂν μᾶλλον ἐμὲ ὑπὸ τούτου ἀπα-
 21 ράσκευον ληφθῆναι, ἢ τοῦτον ὑπ' ἐμοῦ. ἔτι δὲ πάντες
 ὑμῖν οἱ πρὸς τῷ διαιτητῇ παρόντες μεμαρτυρήκασιν,
 ὡς οὗτος παρῶν, ὅτε ἀπεδιήτησέ μου ὁ διαιτητής, οὔτε
 ἐφῆκεν εἰς τὸ δικαστήριον ἐνέμεινέ τε τῇ διαίτῃ. καί-
 τοι ἄτοπον δοκεῖ μοι εἶναι, εἰ οἱ μὲν ἄλλοι, ὅταν οἴ-
 ωνται ἀδικεῖσθαι, καὶ τὰς πάνυ μικρὰς δίκας εἰς ὑμᾶς
 ἐπιᾶσιν, οὗτος δὲ μοι περὶ προικὸς δίκην ταλάντου
 λαχών, ταύτης, ὡς αὐτός φησιν, ἀδίκως ἀποδιαιτηθεί-
 22 σης ἐνέμεινεν. νῆ Δ', ἀπράγμων γὰρ ἴσως ἐστὶν ἄν- 1018
 θρωπος καὶ οὐ φιλόδικος. ἐβουλόμην μέντ' ἂν ἄν-
 δρες δικασταὶ τοιοῦτον αὐτόν εἶναι. νυνὶ δ' ὑμεῖς
 μὲν οὕτως ἐστὲ κοινοὶ καὶ φιλόανθρωποι, ὥστ' οὐδὲ
 τοὺς τῶν τριάκοντα υἱεῖς φυγαδεῦσαι ἐκ τῆς πόλεως
 ἠξιώσατε· οὗτος δ' ἐμοὶ μετὰ Μενεκλέους τοῦ πάντων
 τούτων ἀρχιτέκτονος ἐπιβουλεύσας, καὶ ἐξ ἀντιλογίας
 καὶ λοιδορίας πληγὰς συναψάμενος, ἐπιτεμὼν τὴν κε-
 φαλήν αὐτοῦ τραύματος εἰς Ἄρειον πάγον με προσε-

23 καλέσατο, ὡς φυγαδεύσων ἐκ τῆς πόλεως. καὶ εἰ μὴ
 Εὐθύδικος ὁ ἰατρός, πρὸς ὃν οὗτοι τὸ πρῶτον ἦλθον
 δεόμενοι ἐπιτεμεῖν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, πρὸς τὴν ἐξ
 Ἀρείου πάγου βουλὴν εἶπε τὴν ἀλήθειαν πᾶσαν, τοι-
 αύτην ἂν δίκην οὗτος εἰλήφει παρ' ἐμοῦ οὐδὲν ἀδι-
 κοῦντος, ἦν ὑμεῖς οὐδὲ κατὰ τῶν τὰ μέγιστ' ἀδικούν-
 των ὑμᾶς ἐπιχειρήσαιτ' ἂν ποιήσασθαι. ἵνα δὲ μὴ δοκῶ
 διαβάλλειν αὐτόν, ἀνάγνωθί μοι τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

24 Τοῦτον μὲν τοίνυν οὕτω μέγαν καὶ φοβερὸν ἀγῶνᾶ
 μοι οὐχ ὡς εὐθήθης ὦν, ἀλλ' ὡς ἐπίβουλος καὶ κακοῦρ-
 γος κατεσκεύασεν. μετὰ δὲ ταῦτα ἀντὶ τοῦ ὀνόματος
 οὗ ἔθετο αὐτῷ ὁ πατήρ Βοιωτόν, ὥσπερ καὶ πρὸς ὑμᾶς
 μεμαρτύρηται, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἐτελεύτησε, Μαντίθεον
 ἑαυτὸν ἐγγράφας εἰς τοὺς δημότας, καὶ τοῦ αὐτοῦ ἐμοὶ
 καὶ πατρὸς καὶ δήμου προσαγορευόμενος, οὐ μόνον τὴν
 δίκην ταύτην, περὶ ἧς νυνὶ δικάζομαι, ἀνάδικον ἐποί-
 ησεν, ἀλλὰ καὶ χειροτονησάντων ὑμῶν ἐμὲ ταξίαρχον,
 ἦκεν αὐτὸς ἐπὶ τὸ δικαστήριον δοκιμασθησόμενος, δίκην
 τε ἐξούλης ὠφληκῶς, ταύτην οὐκ αὐτὸς ὠφληκέναι 1019
 25 φησὶν, ἀλλ' ἐμέ. ὡς δ' ἐν κεφαλαίῳ εἶπεῖν, κακὰ μοι
 παρέχων ἠνάγκασέ με λαχεῖν αὐτῷ δίκην περὶ τοῦ ὀνό-
 ματος, οὐχ ἵνα χρήματα παρ' αὐτοῦ λάβω ᾧ ἄνδρες
 δικασταί, ἀλλ' ἵν', εἰ ἂν ὑμῖν δοκῶ δεινὰ πάσχειν καὶ
 βλάπτεσθαι μεγάλα, οὗτος καλῆται Βοιωτός, ὥσπερ ὁ
 πατήρ αὐτῷ ἔθετο. ὅτι τοίνυν ἀληθῆ καὶ ταῦτα λέγω,
 λαβέ μοι καὶ τὰς περὶ τούτων μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

26 Πρὸς τούτοις τοίνυν καὶ ὅτι ἐγὼ στρατευόμενος
 καὶ μετὰ Ἀμεινίου ξενολογήσας, ἄλλοθεν τε χρήματα

εὐπορήσας, καὶ ἐκ Μυτιλήνης παρὰ τοῦ ὑμετέρου προ-
 ξένου Ἀπολλωνίδου καὶ παρὰ τῶν φίλων τῆς πόλεως
 λαβὼν τριακοσίους στατήρας Φωκαίᾳς, ἀνήλωσα εἰς
 τοὺς στρατιώτας, ἵνα πρᾶξις τις πραχθεῖη καὶ ὑμῖν καὶ
 37 ἐκείνοις συμφέρουσα, περὶ τούτων μοι δικάζεται ὡς
 πατρικὸν κεκομισμένῳ χρέως παρὰ τῆς πόλεως τῆς Μυ-
 τιληναίων, Καμμῦ τῷ τυραννοῦντι Μυτιλήνης ὑπηρε-
 τῶν, ὃς καὶ ὑμῖν κοινῇ καὶ ἐμοὶ ἰδίᾳ ἐχθρὸς ἐστίν.
 ὅτι δ' ὁ πατήρ ἡμῶν, ἦν ἐψηφίσαντο αὐτῷ δωρεῖαν
 οἱ Μυτιληναῖοι, εὐθύς αὐτὸς ἐκομίσαστο, καὶ ὡς οὐδὲν
 ὠφείλετο αὐτῷ χρέως ἐν Μυτιλήνῃ, τῶν ὑμετέρων
 φίλων παρῆξομαι μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

58 Ἔχων τοίνυν ὧ ἄνδρες δικασταὶ καὶ ἄλλα πολλὰ
 καὶ δεινὰ λέγειν, ἃ οὗτος καὶ εἰς ἐμὲ καὶ εἰς ὑμῶν
 ἐνίους ἠμάρτηκεν, ἀναγκάζομαι διὰ τὸ ὀλίγον εἶναι
 μοι τὸ ὕδωρ παραλιπεῖν. νομίζω δὲ καὶ ἐκ τούτων 1020
 ὑμῖν ἱκανῶς ἐπιδεδεῖχθαι, ὡς οὐ τοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου
 ἐστίν, ἀγῶνα μὲν μοι περὶ φυγῆς κατασκευάζειν καὶ
 δίκας οὐδὲν προσηκούσας δικάζεσθαι, πρὸς δὲ τὸν διαι-
 τητὴν ἀπαντᾶν ἀπαράσκευον. ὥστε περὶ μὲν τούτων
 59 ἂν ἐπιχειρῇ λέγειν, οὐκ οἶμαι ὑμᾶς ἀποδέξεσθαι. ἂν
 δὲ λέγῃ ὡς ἀξιούντος αὐτοῦ ἐπιτρέψαι Κόνωνι τῷ Τι-
 μοθέου περὶ ἀπάντων, ἐγὼ οὐκ ἐβουλόμην ἐπιτρέπειν,
 ἐνθυμεῖσθε ἧ ἕξαπατᾶν ὑμᾶς ἐπιχειρήσει. ἐγὼ γὰρ περὶ
 μὲν ὧν αἱ δίκαι οὐπω τέλος εἶχον, ἔτοιμος ἦν ἐπιτρέ-
 πειν καὶ Κόνωνι καὶ ἄλλῳ διαιτητῇ ἰσῶ, ὅτῳ οὗτος
 βούλοιο· περὶ δὲ ὧν τρεῖς πρὸς τὸν διαιτητὴν ἀπαν-
 τήσαντος τούτου καὶ ἀντιδικοῦντος, ὁ μὲν διαιτητῆς
 ἀπέγνων μου, οὗτος δὲ τοῖς γνωσθεῖσιν ἐνέμεινεν, ὡς

καὶ ὑμῖν μεμαρτύρηται, οὐκ ᾧμην δίκαιον εἶναι ταῦτα
 40 πάλιν ἀνάδικα γίνεσθαι· τί γὰρ ἂν ἦν πέρας ἡμῖν
 τοῦ διαλυθῆναι, εἰ τὰ κατὰ τοὺς νόμους διαιτηθέντα
 λύσας, ἐτέρῳ διαιτητῇ ἐπέτρεψα περὶ τῶν αὐτῶν ἐγκλη-
 μάτων, ἄλλως τε καὶ ἀκριβῶς εἰδῶς ὅτι, εἰ καὶ πρὸς
 τοὺς ἄλλους μὴ ἐπιεικές ἐστι ταῖς διαίταις ἰσχυρίζε-
 σθαι, πρὸς γε τοῦτον ἀπάντων δικαιοτάτον ἦν οὕτως
 41 προσφέρεσθαι. φέρε γάρ, εἰ τις αὐτὸν ξενίας γρά-
 φαιτο, λέγων ὡς διομνύμενος ὁ πατήρ οὐκ ἔφη τοῦτον
 υἱὸν αὐτοῦ εἶναι, ἔσθ' ὅτῳ ἂν ἄλλῳ ἰσχυρίζοιτο πρὸς
 ταῦτα, ἢ διότι τῆς μητρὸς αὐτῶν ὁμοσάσης καὶ τοῦ δι-
 αιτητοῦ γνότος ἠραγκάσθη ὁ πατήρ ἡμῶν ἐμμεῖναι
 42 τῇ διαίτῃ; οὐκοῦν δεινόν, εἰ οὗτος αὐτὸς κατὰ γνῶσιν
 διαιτητοῦ ὑμέτερος πολίτης γεγεννημένος καὶ πρὸς ἐμὲ
 τὴν οὐσίαν νειμάμενος καὶ τυχὸν τῶν μετρίων ἀπάν- 1021
 των, ἃς ἐγὼ δίκας τοῦτον ἀπέφυγον παρόντα καὶ ἀντι-
 δικοῦντα καὶ τοῖς γνωσθεῖσιν ἐμμένοντα, ταύτας ἀνα-
 δίκους ἀξιῶν γίνεσθαι δίκαιόν τι δοκοίη λέγειν ὑμῖν,
 ὥσπερ, ὅταν μὲν τούτῳ συμφέρῃ, δέον εἶναι κυρίας τὰς
 διαίτας, ὅταν δὲ μὴ συμφέρῃ, προσῆκον τὴν τούτου
 γνώμην κυριωτέραν γενέσθαι τῶν κατὰ τοὺς ὑμετέ-
 43 ρους νόμους γνωσθέντων. ὃς οὕτως ἐπίβουλος ἐστίν,
 ὥστε καὶ τὴν δίαιταν ταύτην ἐπιτρέπειν με προῦκα-
 λειτο, οὐχ ὅπως ἀπαλλαγῇ πρὸς με, ἀλλ' ἴν', ὥσπερ
 καὶ πρότερον ἔνδεκα ἔτη διήγαγε κακουργῶν, οὕτως καὶ
 νῦν τὰ ἀποδιαιτηθέντα μου λύσας ἐξ ἀρχῆς με συκο-
 44 φαντῇ καὶ τὴν δίκην ταύτην ἐκκρούῃ. τεκμήριον δὲ
 τούτου μέγιστον· οὔτε γὰρ τὴν πρόκλησιν ἐδέχετο, ἦν
 ἐγὼ κατὰ τοὺς νόμους προῦκαλούμην αὐτόν, πρότερόν
 τε Ξενίπῳ, ὃν οὗτος προῦβάλετο διαιτητήν, ἐπιτρέ-
 ψαντός μου περὶ τῆς τοῦ ὀνόματος δίκης, ἀπηγόρευεν

αὐτῶ μὴ δαιτυῖν. ὅτι δὲ καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, ἐκ τῆς μαρτυρίας καὶ τῆς προκλήσεως εἰσεσθε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

45 Ταύτην τοίνυν τὴν πρόκλησιν οὐ δεξάμενος, ἀλλ' ἐνεδρεύων με καὶ τὴν δίκην ὅτι πλεῖστον χρόνον ἐκκρούειν βουλόμενος, κατηγορήσει, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, οὐ μόνον ἐμοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ πατρὸς, λέγων ὡς ἐκείνος ἐμοὶ χαριζόμενος πολλὰ τοῦτον ἠδίκησεν. ὑμεῖς δ' ὧ ἄνδρες δικασταὶ μάλιστα μὲν, ὥσπερ αὐτοὶ οὐκ ἂν ἀξιῶσαιτε κακῶς ἀκούειν ὑπὸ τῶν ὑμετέρων παίδων, οὕτω μηδὲ τούτῳ ἐπιτρέπετε περὶ τοῦ πατρὸς βλασφημεῖν· καὶ γὰρ ἂν εἴη δεινόν, εἰ αὐτοὶ μὲν πρὸς 1022 τοὺς ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας πολλοὺς τῶν πολιτῶν ἀκρίτους ἀποκτείναντας διαλλαγέντες ἐμμένετε ταῖς ὁμολογίαις, ὥσπερ χρῆ τούτους καλοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας, τούτῳ δὲ πρὸς τὸν πατέρα ζῶντα καὶ διαλυθέντι καὶ πολλὰ παρὰ τὸ δίκαιον πλεονεκτήσαντι, νῦν μνησικακεῖν ἐπιτρέψαιτε καὶ κακῶς ἐκείνον λέγειν. 47 μηδαμῶς ὧ ἄνδρες δικασταί, ἀλλὰ μάλιστα μὲν κωλύετ' αὐτὸν ταῦτα ποιεῖν, ἂν δ' ἄρα βιάζεται ὑμᾶς καὶ λοιδορῆται, ἐνθυμείσθε' ὅτι αὐτὸς ἑαυτοῦ καταμαρτυρεῖ μὴ ἐξ ἐκείνου γεγενῆσθαι. οἱ μὲν γὰρ φύσει παῖδες ὄντες, κἂν πρὸς ζῶντας διενεχθῶσι τοὺς πατέρας, ἀλλ' οὖν τελευτήσαντάς γε αὐτοὺς ἐπαινοῦσιν· οἱ δὲ νομιζόμενοι μὲν υἱεῖς, μὴ ὄντες δὲ γένει ἐξ ἐκείνων, ῥαδίως μὲν αὐτοῖς διαφέρονται ζῶσιν, οὐδὲν δὲ φροντίζουσι περὶ τεθνεώτων 48 βλασφημοῦντες. χωρὶς δὲ τούτων ἐνθυμείσθε ὡς ἄτοπὸν ἐστίν, εἰ οὗτος τὸν πατέρα ὡς ἁμαρτόντα εἰς αὐτὸν λοιδορήσει, διὰ τὰ ἐκείνου ἁμαρτήματα ὑμέτερος πολίτης γεγενημένος. καὶ γὰρ μὲν διὰ τὴν τούτων

μητέρα τὰ δύο μέρη τῆς οὐσίας ἀφαιρεθεῖς, ὅμως ὑμᾶς
 49 αἰσχύνομαι λέγειν περὶ ἐκείνης τι φλαῦρον· οὗτος δ',
 ὃν ἠνάγκασεν αὐτῷ πατέρα γενέσθαι, τοῦτον οὐκ αἰσχύ-
 νεται ψέγων ἐναντίον ὑμῶν, ἀλλ' εἰς τοῦτ' ἀμαθίας
 ἦκει, ὥστε τῶν νόμων ἀπαγορευόντων μηδὲ τοὺς τῶν
 ἄλλων πατέρας κακῶς λέγειν τεθνεώτας, οὗτος, οὗ φη-
 σιν υἱὸς εἶναι, τοῦτον λοιδορήσει, ᾧ προσῆκε καὶ εἰ 1028
 τις ἄλλος ἐβλασφήμει περὶ αὐτοῦ ἀγανακτεῖν.

50 Οἴομαι δ' αὐτὸν ᾧ ἄνδρες δικασταί, ἐπειδὴν τῶν
 ἄλλων ἀπορῆ, κακῶς τέ με ἐπιχειρήσειν λέγειν καὶ δια-
 βάλλειν πειράσεσθαι, διεξιόνθ' ὡς ἐγὼ μὲν καὶ ἐτρά-
 φην καὶ ἐπαιδεύθην καὶ ἔργμα ἐν τῇ τοῦ πατρὸς οἰκίᾳ,
 αὐτὸς δ' οὐδενὸς τούτων μετέσχεν. ὑμεῖς δ' ἐνθυ-
 μείσθ' ὅτι ἐμὲ μὲν ἡ μήτηρ παιδα καταλιποῦσα ἐτελεύ-
 τησεν, ὥστε μοι ἱκανὸν ἦν ἀπὸ τοῦ τόκου τῆς προικὸς
 51 καὶ τρέφεσθαι καὶ παιδεύεσθαι· ἡ δὲ τούτων μήτηρ
 Πλαγγῶν, τρέφουσα μεθ' αὐτῆς τούτους καὶ θεραπαί-
 νας συχνὰς καὶ πολυτελῶς ζῶσα, καὶ εἰς ταῦτα τὸν
 πατέρα τὸν ἐμὸν χορηγὸν ἑαυτῇ ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας
 ἔχουσα καὶ πολλὰ δαπανᾶν ἀναγκάζουσα, οὐκ ἴσα δή-
 που τῆς ἐκείνου οὐσίας ἐμοὶ ἀνήλωκεν, ὥστε πολὺ μᾶλ-
 λον προσῆκεν ἐμὲ τούτοις ἐγκαλεῖν, ἢ αὐτὸν ἐγκλήματ'
 52 ἔχειν ὑπὸ τούτων. ὅς πρὸς τοῖς ἄλλοις εἴκοσι μὲν μνᾶς
 δανεισάμενος μετὰ τοῦ πατρὸς παρὰ Βλεπαίου τοῦ τρα-
 πεζίτου εἰς ὦνήν τινα μετᾶλλων, ἐπειδὴ ὁ πατήρ ἐτε-
 λεύτησε, τὰ μὲν μέταλλα πρὸς τούτους ἐνεμιάμην, τὸ
 δάνειον δ' αὐτὸς εἰσεπράχθην, ἑτέρας δὲ χιλίας εἰς
 τὴν τοῦ πατρὸς ταφὴν παρὰ Λυσιστράτου Θορικίου
 δανεισάμενος, ἰδίᾳ ἐκτέτεικα. ὡς δ' ἀληθῆ καὶ ταῦτα
 λέγω, ἐκ τούτων τῶν μαρτυριῶν εἴσεσθε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

- 53 Τοσαῦτα τοίνυν ἔμοῦ ἐλαττουμένου φανερώς, οὗτος νῦν σχετλιάζων καὶ δεινοπαθῶν καὶ τὴν προικὰ με τῆς μητρὸς ἀποστερήσει; ἀλλ' ὑμεῖς ὧ ἄνδρες δι- 1024
κασταὶ πρὸς Διὸς καὶ θεῶν μὴ καταπλαγῆτε ὑπὸ τῆς κραυγῆς τῆς τούτου· πολλὸς γὰρ πολλὸς καὶ τολμηρὸς ἐστὶν ἄνθρωπος, καὶ οὕτως κακοῦργος, ὥστε περὶ ὧν ἂν μὴ ἔχη μάρτυρας παρασχέσθαι, ταῦτα φήσει ὑμᾶς εἰδέναι ὧ ἄνδρες δικασταί, ὃ πάντες ποιοῦσιν οἱ μηδὲν
54 ὑγιᾶς λέγοντες. ὑμεῖς οὖν ἐάν τι τοιοῦτον τεχνάζη, μὴ ἐπιτρέπετε αὐτῷ, ἀλλ' ἐξελέγγετε, καὶ ὃ τι ἂν μὴ ἕκαστος ὑμῶν εἰδῆ, μηδὲ τὸν πλησίον δοκιμαζέτω εἰδέναι, ἀλλ' ἀξιούτω τοῦτον ἀποδεικνύναι σαφῶς ὑπὲρ ὧν ἂν λέγῃ, καὶ μὴ ὑμᾶς φάσκοντα εἰδέναι, περὶ ὧν αὐτὸς οὐδὲν ἔξει εἰπεῖν δίκαιον, ἀποδιδράσκειν τὴν ἀλήθειαν, ἐπεὶ καὶ ἐγὼ ὧ ἄνδρες δικασταί, πάντων ὑμῶν εἰδόντων ὃν τρόπον ἀναγκασθεὶς ὁ πατήρ μου ἐποίησατο τούτους, οὐδὲν ἤττον δικάζομαι νῦν αὐτοῖς
55 καὶ μάρτυρας ὑποδίκους παρέσχημαι. καίτοι οὐκ ἴσος γ' ἡμῖν ἐστὶν ὁ κίνδυνος, ἀλλ' ἐμοὶ μὲν, ἐὰν ὑμεῖς νυνὶ ὑπὸ τούτων ἐξαπατηθῆτε, οὐκ ἐξέσται ἔτι δικάσασθαι περὶ τῆς προικὸς· τούτοις δ', εἰ φασὶν ἀδίκως ἀποδαιτῆσαι μου τὸν δαιτητὴν τὰς δίκας, καὶ τότε' ἐξῆν εἰς ὑμᾶς ἐφείναι καὶ νῦν ἐγγενήσεται πάλιν, ἐὰν βού-
56 λωνται, παρ' ἐμοῦ λαβεῖν ἐν ὑμῖν τὸ δίκαιον. καὶ ἐγὼ μὲν, ἐὰν, ὃ μὴ γένοιτο, ὑμεῖς με ἐγκαταλίπητε, οὐχ ἔξω πόθεν προικὰ ἐπιδῶ τῇ θυγατρὶ, ἧς τῇ μὲν φύσει πατήρ εἰμι, τὴν δ' ἡλικίαν αὐτῆς εἰ ἴδοιτε, οὐκ ἂν θυγατέρα μου ἀλλ' ἀδελφὴν εἶναι αὐτὴν νομίσαιτε· οὗτοι δὲ, ἐὰν ὑμεῖς μοι βοηθήσητε, οὐδὲν ἐκ τῶν ἰδίων

ἀποτείσουσιν, ἀλλ' ἐκ τῆς οἰκίας τὰ ἐμὰ ἐμοὶ ἀποδώ- 1025
 σουσιν, ἣν ἐξειλόμεθα μὲν κοινῇ πάντες εἰς τὴν ἔκτει-
 σιν τῆς προίκος, οἰκοῦντες δ' αὐτὴν οὗτοι μόνοι δια-
 57 τελοῦσιν. οὔτε γὰρ ἀρμόττει μοι θυγατέρα ἐπίγαμον
 ἔχοντι οἰκεῖν μετὰ τούτων, οἷ οὐ μόνον αὐτοὶ ἀσελγῶς
 ζῶσιν, ἀλλὰ καὶ ὁμοίους αὐτοῖς ἑτέρους πολλοὺς εἰς
 τὴν οἰκίαν εἰσάγουσιν, οὔτε μὰ τὸν Δί' ἀσφαλὲς εἶναι
 μοι νομίζω συζῆν τούτοις ἐν τῷ αὐτῷ· ὅπου γὰρ οὕτω
 φανερώς μοι ἐπιβουλεύσαντες εἰς Ἄρειον πάγον ἀγῶνα
 κατεσκεύασαν, τίνος οὗτοι ἢ φαρμακείας ἂν ἢ κακουρ-
 58 γίας τοιαύτης ὑμῖν ἀποσχέσθαι δοκοῦσιν; οἷ γε πρὸς
 τοῖς ἄλλοις (ἀρτίως γὰρ καὶ τοῦτο ἀνεμνήσθη) εἰς
 τοσαύτην ὑπερβολὴν τόλμης ἤκουσιν, ὥστε καὶ Κρί-
 τανος μαρτυρίαν ἐνεβάλλοντο, ὡς ἐώνηται τὸ τρίτον
 παρ' ἐμοῦ μέρος τῆς οἰκίας· ἦν, ὅτι ψευδὴς ἐστὶ, ῥα-
 δίως εἰσεσθε. πρῶτον μὲν γὰρ οὐχ οὕτω μετρίως ζῆ
 Κρίτων, ὥστε παρ' ἑτέρου οἰκίαν ὀνειδίσθαι, ἀλλ' οὕτω
 πολυτελῶς καὶ ἀσώτως, ὥστε πρὸς τοῖς ἑαυτοῦ καὶ τὰ
 τῶν ἄλλων ἀναλίσκειν· ἔπειτ' οὐ μαρτυρεῖ τούτῳ νῦν,
 ἀλλ' ἐμοὶ ἀντιδικεῖ· τίς γὰρ ὑμῶν οὐκ οἶδεν, ὅτι μάρ-
 τυρες μὲν εἰσιν οὗτοι, οἷς μὴ μέτεστι τοῦ πράγματος,
 περὶ οὗ ἡ δίκη ἐστίν, ἀντίδικοι δ' οἷ κοινωνοῦντες
 τῶν πραγμάτων, ὑπὲρ ὧν ἂν δικάζηται τις αὐτοῖς; δ
 59 Κρίτωνι συμβέβηκεν. ἔτι δὲ τοσοῦτων ὑμῶν ὄντων ὧ
 ἄνδρες δικασταὶ καὶ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων [πολλῶν],
 ἄλλος μὲν οὐδεὶς αὐτῷ παραγενέσθαι μεμαρτύρηκε, Τι-
 μοκράτης δὲ μόνος, ὥσπερ ἀπὸ μηχανῆς, μαρτυρεῖ μὲν 1026
 δεκάτην ἐστιᾶσαι τούτῳ τὸν ἐμὸν πατέρα, ἡλικιώτης
 ὧν τοῦ νυκτὶ φεύγοντος τὴν δίκην, φησὶ δὲ πάνθ'
 ἀπλῶς εἰδέναί ἃ δὴ τούτοις συμφέρει, μαρτυρεῖ δὲ νυκτὶ
 μόνος Κρίτωνι παρεῖναι, ὅτε παρ' ἐμοῦ τὴν οἰκίαν

εἰσνεῖτο. ὁ τίς ἂν ὑμῶν πιστεύσειεν; ἄλλως τε καὶ ὅτι
 οὐ περὶ τῆς οἰκίας, πότερα ἐώνηται Κρίτων αὐτήν ἢ
 μή, νυνὶ δικάζομαι, ἀλλὰ περὶ προικός, ἣν ἐνεγκαμένης
 60 τῆς μητρὸς οἱ νόμοι κελεύουσιν ἐμὲ κομίζεσθαι. ὥστε
 καθάπερ ὑμῖν ἐγὼ καὶ ἐκ μαρτυριῶν πολλῶν καὶ ἐκ
 τεκμηρίων ἐπέδειξα, ἐπενεγκαμένην μὲν τὴν μητέρα
 μου τάλαντον προίκω, οὐ κομισάμενον δὲ τοῦτ' ἐμὲ
 ἐκ τῆς πατροφίας οὐσίας, ἐξαίρετον δ' ἡμῖν γενομένην
 τὴν οἰκίαν εἰς ταῦτα, οὕτω κελεύετε καὶ τοῦτον ἐπι-
 δεικνύναι ὑμῖν, ἢ ὡς οὐκ ἀληθῆ λέγω, ἢ ὡς οὐ προσ-
 ἤκει μοι κομίσασθαι τὴν προίκα· περὶ τούτων γὰρ
 61 ὑμεῖς νυνὶ τὴν ψῆφον οἴσετε. εἰάν δὲ μὴ ἔχων περὶ
 ὧν φεύγει τὴν δίκην μήτε μάρτυρας ἀξιόχρεως παρα-
 σχέσθαι μήτ' ἄλλο πιστὸν μηδέν, ἑτέρους παρεμβάλλη
 λόγους κακουργῶν, καὶ βοᾷ καὶ σχετλιάξῃ μηδέν πρὸς
 τὸ πρᾶγμα, πρὸς Διὸς καὶ θεῶν μὴ ἐπιτρέπετε αὐτῷ,
 ἀλλὰ βοηθεῖτέ μοι τὰ δίκαια, ἐξ ἀπάντων τῶν εἰρη-
 μένων ἐνθυμούμενοι, ὅτι πολὺ δικαιότερόν ἐστι τὴν
 τῆς ἐμῆς μητρὸς προίκα τῇ ἐμῇ θυγατρὶ εἰς ἐκδοσιν
 ὑμᾶς ψηφίσασθαι, ἢ Πλαγγόνα καὶ τούτους πρὸς τοῖς
 ἄλλοις καὶ τὴν οἰκίαν τὴν εἰς τὴν προίκα ἐξαίρετον
 γενομένην ἀφελέσθαι ἡμᾶς παρὰ πάντα τὰ δίκαια.

508 XI. 1910

